

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so
w wudawařni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
placi so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J E. Smoler.

Kózde číslo płaći 6 np.
Štwortlētna předpłata pola
wudawarja 66 np. a na
kral. saks. pósće 7½ nsl.

Číslo 1.

4. januara.

Lěto 1862.

Woprijeće: K nawěženju. — Swětne podawki. — Ze Serbow: S Hameneje pola Radworja. S Budyschima. S Bjeleje Hory. S Budyschima. Se Semiz. — Hans Depla a Mots Tunka. — Přilopk. — Hudančka. — Cyrkwinske powjesće. — Čahi saksošlezynskeje železnicy atd. — Pjenježna płaćizna. — Nawěšnik.

Wele stronja a sboža k nowemu ljetu wschitkim hwjernym Sserbam a pilnym czitarjam Serbskich Nowin wutrobnje pscheje

Redakcia S. N.

K n a w e d z e n j u.

Egi ſami czesczeni woteberarjo Sserbskich Nowinow, fotſiz chzedža ſane na přjene ſchtwórljeto 1862 do předka placziež, nech njetko 66 np. we wudawarni Sserbskich Nowinow wotedadža. Egi, fotſiz ſebi Sserbske Nowiny psches poſt pschinescz dawaja, nech tela nesapomija, ſebi je tam ſkasac̄. — Pruskim czitarjam naſchich nowinow hisceje pschispominam̄, ſo ſo wot no- weho ljeta ſa Sserbske Nowiny w Pruzach žadyn ſchtempel wjazy placziež netreba.

Redakzia.

Swětne podawki.

Sakſka. Královski dom je ſ nowa jara ſruđenj, pschetoz portugisſki prynz Joao, wójwoda bejaſti, bratr veje královskéje wýbokoſeje prynzebhyň Durjowej je 29. decembra w Lízabonje wumrek. — Na královskim dworje mjejeſe ſo 1. januara popoldnju kžodljetne nowosjetne ſbožopſcheje a bje teho dla wele wo- gebnych kniežich do královského hrodu pschisliko.

Prusky. Mjesto starých pruskich genotoleſtskich pa- perjaných penes ſo njetko nowe wudawaja; wone ſu trochu meniſche. — Sa ljetuſche ljetu žada ſebi ministerſtwo ſa wshe krajne wudawki njehdže 64 millionow toleč, a ſ tých budže wójsko njehdže 40 millionow trebač. — Pruski ſejmi budže 18. januara w Berlinje wotetreny a dže ministerſtwo hnydom pschi ſapocžatku penežne naležnoſeče, wójsko naſtupaze, ſapóſlanzam ſuradžowanju dac̄. Mennižy wojerſte penežne naležnoſeče ſu te, kotrychž dla w pruskim ludu khjetra nespokojnoſeče knieži, a ministerſtwo dže teho dla bórsy wedzeč,

ſto ſapóſlanz ſu tutej wjezy mjenja. A dokelž ſo ſda, ſo dže ministerſtwo na nowym, dwje trecimje wschitkých krajnych dawkov požerazym, ſradowanju wójska wobſtač a ſebi ſu temu pschiswolenje ſejma krucze žadac̄, dha može ſo ſtač, ſo wone ſejm hnydom roſpuschci, jest wón penes ſa wójsko poſte neptchiswoli.

Rakuſky. Prjeneho mjerza ma ſo rekrutirowa- nje ſapocžecz a Wuherſka ſmijeje 25,000 rekrutow dac̄. Wuherſke nowe krajne ſradowanje je nimale po zhej Wuherſkej dokonjane a je ſo ta wjez lóžo činišta, hac̄ ſo to ſ woprijedka ſdashe. — Sserbski patriarch Rajačić w Nowym ſsadje je wumrek a bu wóndanjo na jara čeſezomne waſchnje khowany. — Se ſtronovsczu khjezorki ſo ſtajnje poſjepschuje. — Ruske kniežerſtwo je rakuſkemu woſjewiku, ſo ſo po jeho mjenenju žadyn zuſy weſh do turkowſkich naležnoſečow na tajſke waſchnje mjeſeče neſmije, kaž je to džesla rakuſkeho wójska či- ništa, kotraž je wóndanjo w turkowſkej krajinje, Gutorina menowanej, meſh pschetkožila a tam wobtwer- dzenja turkowſkich ſbiežlařskich kſhesczijanow ſkasyla.

Amerika. Pišmo jendželského ministerstva je 15. dezembra do Newyorka pschischko. Požadania, ktoré sú ve ním uvedené, menujú, so dýrbi najprjódzý unionske kniežestvo separatistiskej wotpôzlanzov, na jendželskej lôdzi sajajetej, Jendželčanam vudacj, sú unionistov s vulsej nespôjnosťou napelnili. Pschedbyda Lincoln a jeho ministerjho híjom niekotore dny sa súboj wuradzuia, čiže býchu v tutej naležnosti cíni a sda so, so Slidela a Masona vudacj nochzedja. Woni sú menujú na to spusčejú, so Jendželčenjo s uniu pschego wójmu nesapocju, hdyž tež njetko tak bylnie s nej hráza. Ale dokelž to tola s vjestscoju newedža, dha budža ſebi predný jara rosmysleč dýrbecj, kajte wotmolwenje chzeda jendželskemu ministerstwu dacj: pschetož s tajkeho wotmolwenja móhla wójna naftacj, kotaž by wele týsaz ludži wo živenie a samóženie pschineskla a wschitkum, kiz s Ameriku vikuja, wulku ſchokodu načiniela. — Separatistovo weſela ſo, ſo je unii nowy nepcheczel naftak, ale woni v tu khvili zyle ſ mjerom ſedža a pschecziwo unionistam ſkoru nihdze wójnsy newustupuia. — Amerikanske nowiny powedaja, ſo kapitan Wilkes, kiz je Slidela a Masona na jendželskej lôdzi „Trent“ ſajak, k temu wot unionskeho ministra žanu poruczoſcnej mięk neje, ale jo je to zyle ſe ſtwojeje ſamſneje wole cíni. Duž by po prawym unionskemu ministerstwu jara lohka wjaz byla, teju ſajatej Jendželčanam vudacj, dokelž džje neje poruczoſlo, juž popanhez; a ministerjho býchu jej ſnadž tež rad puſcheceli, ſo býchu ſo wójmu wobroli, ale newyorkski lud nochze wo tym hifcheje ničo ſkysceč.

Portugal. W portugalskym hľovnym mjeſeče Liſabonje býli kráľovská ſwójba v hrodze, ktorý tamníchi ludži ſa jara neſtrowe twarenje džerža. W tutej myhli buchu woni cíim bôle wobtverdženi, dokelž psched krótkim časom jedyn kráľovh bratr a bôrš po nim kráľ Pjetr ſam wumre. A jako móndanjo tseči bratr, prynz Jan, ſkhorí, dha žadashe ſebi lud, ſo by nowy kráľ, jeho bratr Luis, tutón hród wopuſchecil a ſo njehdze druhdze pschecysk, hdyž je ſtrowsche wobydlenie. A dokelž ſo to po mjeneniu luda hifetje dosč nestá, dha cíjereshe woni haru, tak ſo bje njeſtore dny wulki nemjer a nepokoj w Liſabonje, hdyž ſo kráľ na ſwój ſjetny hród Cavia ſchecysli a njetko tam býli. Bes tym je pak jeho bratr Jan wumre a ſkarske pschepitanje je pokasalo, ſo je woni na hľovaju hifcej wumre. — Na tajke waſchnje ſu w njeſtorych mjeſazach tijo bratſia kráľovſkeje portugalskéje ſwójby wumreli a neje teho dla žadyn dži, hdyž ſebi lud teho dla staroſczej wo kráľovſtu familiu cíni. Pschi tym bjechu njeſtosi wumeſli, ſo je ſnadž tym ſemrechym a hifrom ſ jiedom ſawdate a nemdry lud je teho dla njeſtore hauptyki demolirowaſ a žada ſebi, ſo by ſo cíjelo nebo

krála ſažo wuhrebako a ſkarsky pschephtako. Najſtere budže ſo to ſtač dýrbecj, ſo by ſo lud ſmieroval, hdyž runje ie vieste, ſo je nebo kráľ runje tak na hľovaju hifcej wumre, kaž jeho dwaj bratraj.

Franzovſka. Na ſtajne prôſtry italskeho krála Viktora Emanuela je franzovſki general Lavalette w Romje po khježorovej poruczoſcji wot predawacjeho ne-apelského krála Franzu naſezne žadał, ſo by wón Rom a ſ zyla Italiu wopuſchecil. Franz menujú w Romje ſ wetscha wſchitke te ſbjezki a tón nemjer pschihotuje, ktorý híjom džeschi cíaz w Neapelskej knieži, a duž žadyn dži neje ſo chze jeho italski kráľ ſ Roma ſkere ſkope wofšaleneho mięcž. Ale Franz je franzovſkemu generalej prajík, ſo ſo jemu ſ Roma hycz nochze a na tajke waſchnje je ta wjez pschi starym wostała. — Khježor Napoleon cíni hdyž dotal tak, kaž by wón Jendželčanam w jich amerikanskej ſwadze chzík zyle prawo dacj a je teho dla tež amerikanskemu pôzlanzej wosjewiſ, ſo wón ſkutkovanie kapitana Wilkesa ſa neprawe džerži a ſo by teho dla najſkepe býlo, hdyž by Lincoln Slidela a Masona puſchecil.

Jendželska. Dwaſ regimentaj wójska, ktorajž je kniežestvo do Kanady, jendželskeje krajin w Ameriky, pôzlaſko, ſtač tam híjom pschijekoj, a hevak cíni Jendželčen.o wſchitke pschihoty, kotrež ſu treba, jeli by wójna bes nimi a bes Amerikanaremi wudyrka. ſ wulkej wçipnoſcju teho dla na piſmo čataja, kotrež jendželski pôzlanz Lyons w Newyorku wot tam poſczele; pschetož ſ tutym piſmom dýrbi tež wotmolwenje pschinc, kotrež unionske ministerstwo jemu da a w tutym wotmolwenju budže wopſchijate, hdyž mjer wostane abo wójna pschindže. — ſ Indije ſu poweſče pschischke, ſo w tamníchich jendželských krajac hozina ſ nowa nemjerne býz.

Italia. ſ Roma piſaja, ſo je bamž ſažo zyle ſtrowy a hevak ſ nowa počný najſkepského dowerenia k Bohu. W Romje je w tu khwilu zyle cíjho a ſmierno. Franzowſky wojaz, tam ſtejaz, ſo derie ſadžerža a zulyh je tam wele wjaz, hdyž poſlensche ſketa. Teho dla moža tež Romeno njeſtoto ſaſkuzic, ſu po tajkim ſpojomi; pschetož wſchitzy zush, kotsí ſu tam pschischki, ſu ſ wetscha bohacži. — Nepokoj w Neapelskej je drje psches to, ſo bu naſedovať Franzowſkych ſbjezkarjow, Borges ſe Schpaniskeje, ſajath a ſatſjeleny, khjetro woſlabnyk, ale zyle ſahnath hifceje neje a njeſtore dželby ſbjezkarjow, kiz ſo druhdy kaž rubežnich ſadžerža, pschecyskaja w neapelskych wulkih hifbach, ſ wotkal ſ cíjami nadpady na bliſke mjeſta cíni. — ſ Turina piſaja, ſo je minister ſnuteckomých naležnoſciov ſe ſkuzbý ſtupiſ. Šeſtim jedna wo to, kaž býchu ſo krajne penězne naležnoſcje naſjepe do rjadu ſtajicj dali, pschetož ministerſto je wosjewiko, ſo budže krajnemu budžetej, jeli ſo

wetsche dawki nedawaja, šetka njehdze 400 millionow litow pobrachowac̄. — Namž Pius IX. džerjesche 23. dezembra konſistorium, w kotrymž žadaſche, so býchu ſo 23 marträro a wjehth Michał Desanter ſa ſwjaſtach wuprajiſi. Potom ſpomni na to, ſo čhe w bližšim čaſu tjoſch aržybifkopow a džefac̄oč, ſi wetscha ſchpaniſtich, biſkopow pomenowac̄. — Garibaldi je w nowiſhim čaſu liſt wosjewit, ſi kotrehož je widzec̄, ſo ſo ſi tej nadziju nožy, ſo budže móz w bližšim naſjecu Venegijskeje dla pſchečiwo wójsku rakuſkeho khejzora čahunec̄. Wón napomina teho dla Italſtich, ſo býchu ſo na tajku wójnu po wſchej móžnoſći pſchihotowali.

R u b o w ſ a. Namjetuſiſ ſemreteho warschawſkeho aržybifkopa, kanonikuſ Bjakobrefki, hiſhceje pſchego w jaſtwje ſedži. Gubernator Lüders čahysche jeho wóndanjo k temu naſabieč, ſo by duchomnystwu wotworene warschawſtich zyrkwiow pſchikasak. Ale Bjakobrefki rekn̄, ſo jeho pſchikasnu ničio neplaciſi, tak doſko hač ſo wón w jaſtwje pſchebywa, a ſo wón, hd̄y by tež ſwobodny był, ſnadž tajku pſchikasnu dał neby, dokelž býchu ſo ſemſcherjo dale boječ dyrbeli, ſo wojažy na nich do zyrkwiow pſchikasnu a jich tam pſcheſčchoja. Duž ſu wſchitke 25 warschawſte zyrkwi tež zyke hody ſac̄zinene wostake. So je to jara džiwna wjez ſa wobydlerow, io móže ſebi kózdy myſlili, woſebje hd̄y jedyn roſpomni, ſo ſu Bože domy we Warschawje ſi wetscha tak wophtane, ſo husto mjeſta ſa ſemſcherjow pobrachuju. Warschawa ma pał njehdze 120,000 wobydlerow. — Bakunin je ſi Newyorku, hd̄ej bje ſe Sibirje čekn̄i, do Londona pſchijječ a čhe tam pſchebywač. — Dotalny wuberny direktor petersburgſkeje ſjawnje bibliotheki, baron Korff, je ſa direktora druheho wotdžielenja khejzroweje kaufſtige pomenowany. Na jeho mjeſto pſchindze tajny radžic̄zel Delanow. — Petersburgſtich ſtudentow, kotrychž býchu pſched nječotrym čaſom teho dla na tverdžiſtu Kronstadt wotwedi, dokelž ſo nowemu uniwersitnemu ſrjadowanju podcžiſnec̄ nočzychu, ſu wſchitſtich ſi jaſtwa puſchejili. Universita je ſažo wotwrena, ale ſtudentojo do koſlegiow nekhođa, projižy, ſo tak doſko doma wostanu, hač minister wuc̄enſtwa, admirall Putjatin, w ſlužbje wostane; pſchetož tón je ſe ſwojimi nowotami, kotrež čahysche ſtudentam pſchinuſowac̄, po pravym na tej zyke mjeſcheinu wina a na trč nespobnoſtečach, kotrež ſu ſtudentojo w poſlenim čaſu ſnec̄i dyrbeli.

Ze Serbow.

S Kameneje pola Nadworja. Kak jara wobſedzeñſtwa w ſſerbach w pſchečiſtne pſchiberaj, je ſo pola naš wóndanjo ſjawnje pokafalo, dokelž bu tudy pſched krótkim čaſom wobſedzeñſtvo, kotrež bje ſo pſched

10 ſetami ſa 900 tolet kuptko, ſa 18,500 tol. bes ſkotu, inventara a žnjow pſchedate. My teho dla naſtich ſſerbow na to ſedžbnych činimy, ſo nebýchu ſwoje wobſedzeñſtwa tak lohkomyſnje abo tak tunjo preč dali, kaž ſo to hiſhceje husto doſč ſtane.

S Budyschi na. Po poſlenim ſudličenju, kotrež ſo 3. dezembra 1861 mjeſeſche, ma naſche mjeſto njetko 11,209 wobydlerow, menujžy 8735 Njemzow a 2474 ſſerbow. Pſchi ſudličenju, kotrež ſo w ſjecze 1858 wotdžerja, mjeſeſche Budyschin 10,919 wobydlerow a to 8837 Njemzow a 2082 ſſerbow. Po taſkim je budyske wobydlerſtvo w poſleuich tjoſch ſjetach ſ zyka wo 290 duſchow pſchibylo, ale Njemzow je pſchi wſchjemu thym 102 mene, bes thym ſo je ſſerbów 352 w jažy, hač w ſjecze 1858. Pſchi nječiſtnej nowej remeſnej ſwobodze móže ſo dočalac̄, ſo budža ſſerbia w naſtich mjeſeſche hiſhceje bôle pſchiberac̄, hač je ſo to dotal ſtako. Ale čjoho dla tu Njemzy woteberaja, to ſebi hiſhceje doſč wuſožic̄ nemóžemy.

S Budyschi na. Sañdženu pónđželu bje ſo deputazia lužiſtich krajnih ſtarow a ſchtyjoch mjeſtow tudy ſhromadžila, ſo by l. krajkemu direktorej ſ Kōnnereit pſchi jeho pſchepohlenju do Draždjan w menje kraja a mjeſtow wutrobnih džak ſa jeho žohnowanja počne ſkutowanje we Lužizach wuprajila. Pſchi tcj ſkafnoſci bu jemu wot krajnih ſtarow adresza pſches l. krajneho starschego ſ Thielau pſchepodata a wot wotpoſkanych Budyschini, Žitawy, Kamciiza a Lubija diplom čeſnho mjeſchjanſtwa tutych mjeſtow pſchinenzen. Tak derje adresza, kaž tež diplom bjeſchtaj jara kraſnje ſ malbami wupſchenaj.

S Bjeleje Horj. Iako wutoru 24. dezembra rano w 6 hodžinach mlynski Adolſ Rſchiz anf w tuđomnym mlynske ſoko wot lodu čiſejeſche, mjeſeſche wón to neſbože, ſo ſo wuſuže a tak do ſoka padže, ſo bu wot neho ſatkoc̄enj, predy hač jemu ſchtó k pomož pſchindze. Wón bje halle 19 ſet ſtary.

S Budyschi na. Nowy budyski krajſki direktar, dotalny hamtski hetman ſ Nostitz-Wallwitz, 11. januara ſwoje wyſoke ſaſtoinſtvo naſtrupi. Dokelž je ſo dotalny l. krajſki direktar hžom do Draždjan pſchepohlik, dha hač do ſpomneneho dnja l. knežetſki radžic̄zel ſ Beuſt naſhwilnje krajſke direktarſtvo powidje. — Knes knežetſki radžic̄zel ſ Manteuffel w Budyschinje je ſo dla wyſokeje staroby a pſchiberazeje thorowatoſcje w tutych djach pensionirowac̄ dał.

S Budyschi na. Kaž ſtyschimy, dha pſchindze koc̄zebuſki herbſki diakon, l. Teſoruač, ſa fararja do Niedy pola ſhorela. Hač runje ſo ſweſelujemy, ſo wón tajku dobru faru doſtate, dha je nam tola ſara žel, ſo do Njemzow pſchindze a tak delnjoſužiſny ſſerbiu duchomnueho ſhubja, tiz ſo piſnje ſa jich ſlepſche ſtarajše.

Se Sem iz 1. jan. Džen do hodownickej wot-
dzerža ho w naszej schuli Boža nôz, pschi cžimž ho nje-
kotre kherlusche a arije spjewachu a wuczer l. Mu-
cžin k w ryczi polasa, cžoho dla je hodowny čas sa
djeczi a wšchitkich kheresčjanow radosze połny čas.
Džeczi wobdarichu wuczerja a wuczer džeczi. Na tafie
waschnje kweči ho hžiom psches 10 ljet Boža nôz w
naszej schuli, do kotrejž l temu tež wele wotroſežnych
pschiindže. Ejetša bje pak nasah gmeinstki prjódſtejer l.
Grenzel 6 kherdych starých ludzi na tu Božu nôz

pscheprokyk a pschepoda jim sa 4 tolet wołmjanego
drasčenja a hewak kóždemu 1 tl. do ruki. Menujž l.
Polan k, wobšedžer tudomneho herbskeho rychtařstwa,
w tu kherilu w Shorelzu živý, bjesche l. Grenzel 10 tl.
póškač, so by je semicžanskej kherdzinje wudželik.

Jako ho nowosjetnu nôz w Smilnej wot wot-
roſežnych wot 12 hač do 1 hodziny swonesche, wulečži
jenia zwalka s wulšeho swona a trechi Baumannez syna
kheretro traschnje do liza a do jeneje ruki, tak so mje-
jeſche potom jara faczko beswočo. H.

Kak

rozom

Hans Depla

w ořitaj

a

a

Mots Tunka

ludzi pôdla

* * *

škréjetaj.

* * *

Hans Depla. Hanžo, snajesč ho th w mjeſacžku
fhto?

Mots Tunka. Nowe ſymſke hubancžlo, moj Hanžo.

Hans Depla. Won s nim!

M. T. Šswjecžka je a ſwjecžku hafne.

H. D. To ja wjem. Bodowa ſwjecžla s tſiechi
wifh a hdyž roſtaje, móžesč s jeje wodu woheň hafnyc̄.

Hans Depla. Nje, nicžo!

H. D. Ale w Parisu ſy tola trochu ſnaty?

M. T. Nje th, to ho w mjeſazu hiſčce ſtere ſnaju.

Přílopk.

* Wohaplutwaja hora Besuv nedaloko Neapela
je ſažo wele ſchody načzinika, wožebje je bliſke mje-
ſtaſchlo Torre del Greco wele čerpilo, pschetož psches
poſoju twarenjow je wobſchložených a wulſka dželba
tch ſamých je wot žahkeje lavy, kotaž s hory dele bieži,
ſpalených. Wobydlerjo ſu s wetscha wſchitzy roſcžekali.

* We Wengelsbachu je wónzano jedyn muž
we wrótnosći ſwoju žonu a dwazyc̄iljetnu dívouku ſe
ſekelu ſarafyk. Jako bje to ſčinil, rečny won l druhim
džecjom: „Talle, tej ſtej njetko ſwoju wjez dostakej!
Džicze a pschinesče hjeru, ſo bychm hledli, njetko ſmje-
temy ſo ſjepe!“ Nasajtra ſu jeho do jaſtwa wotivedli.

* Blisko Bodenbacha bu 22. dezembra jedyn

žlonki ſastojnik na ſelesnízhu wot čaha pschejſiedzeny a
woſta na mjeſeče morwy.

* W Leidenje (w Hollandskej) pułny ho wón-
danjo jedyn kotoł, w kotrymž ho palete wjezy warjaču
a ſapali wulſku bamowu fabriku. Wona ho do čiſta
wotpali a je s tym psches 750 familiow dželko ſhubiko.

* W Schneidenbachu pola Schjerachowa je
ho 20. dezembra rano w 5 hodzinje Köhlercz ſoržma
wotpalka.

* Pschi nowosjetnym ſbožopscheczu, kotrej zuſy
póšlanž na franzowſkim kherzorſkim dworje 1. januara
Ra poleonej pschinesče, džakowasche ſo kherzor ſa
to a pschinesče, ſo by njetčiſche khet ſa ludy a wer-
chow ſbožomne bylo.

* Psihi pošlenim ludlicženju je šo w Bergu jedyn mjeſečjan jako počana do liſty ſapišač, hač runje je kſečený a w kſečenju roſwuezený a wotczechnený.

* W Sſedmi hrodskej (Siebenbürgen) dyrbja njetko wele wot welkow cjerpiež, fotrež we wulkich cjerio-dach wokolo wſow bjeħħaja. Wondanjo namałachu ludzo bliſto mjeſtaſchka Caazar-Ujsale wot jeneho čloweka jenož noſy, tač daloko hač w ſchornju tčeſtaj; wſho druhe bjeħħu welki fezrali.

* Draždanska kſečenja zyrkej ſo njetko w symſkim čaſu tepi, tač ſo móža tam kempcherjo pjetnje czoſlo ſebdecz.

* W Kopitzu pola Pirnu namałachu 17. dez. Ulbrichez mandjeſteku kaž morweju wo jſtvoje na ſchpurdowanju ležo. Hač ſo počaſa, dha bjeſchtaj roku kħaħlicžlow, w kotryħiż bjeſchtaj ſ kameñthym wuħlom tepikoj, jačiničkoj, jako bjeſħe hiſħeze wuħlo jaħlo bylo. Dym bje potom do jſtvoj ſtupač a wobeju ſajak. Hač runje bu ljeċkaſta pomož pxtana, dha dyrbesħe Ulbrich tola ſa dwaj dnaj wumrecz, żona pač naisskere ſaſo wotkħori.

* W Falkenſteinje pola Wurzena je ſo druhı bježen hodom pecž burſtich kubkow wotpaliſo.

* W Friederſdorfje pola Rychnowa bu 14. dezembra hewer Wirth w jenih podkopkach ſaħypneny a na mjeſce ſaražený.

* W Holbinje (Laußenheim) padże 17. jētnej mlynſki wucžomnič Kumpf 27. dezembra do gratu tam-niſcheho Zumperz mlyna a bu tač wobſchložený, ſo dyrbesħe po ſchħirjoch hodžinach wnmrecz.

* Wuwołanu hukleč Lipinski, kotryž bje predy w Draždananach, je 16. dezembra na ſwojim kuble Ur-ſlowje w Galizji wumrek.

* W amerikanskim mjeſeče Charlestonje ſu wondanjo wulki wohēn mjeſli, kiž je wulki džiel mjeſta ſaničiſt.

* Wobſedžer tač menovaných Linkez kupel w Draždananach, naſch ſerbſki krajan L. Wobſa, je tutto ſwoje wobſedženiftwo pecža ſa 45000 tl. pſchedak.

* W Dſchatzu bu 19. dezembra kuble Hans L. ſħerċiżi wotkudžený, dokež bje ſwojemu nemandjeſtemu jenoljetnemu hólzej ſ ijjedom ſawdač.

* Mjeſto Lipſk ma njetko 87,540 wobħdlerjow a je iſi licžba wot ljeta 1868 wo 4424 dušhom pſħibħka.

Hudančka.

1. Kotry teſtač je bes kónčka?
(Wuhudanje přichodnje.)

Wuhudanje ſeč. 52. 1861.

56. Latarnja.

Cyrkwinske powjeſće.

Krčeni:

Michańska cyrk: Ernst Moritz, Jana Fröb, wo-ħbħlerja w Dobruschi, f. — Hana Augusta, Michała Pjetcha, živnoſečerja w Mathezach dž. — Hana Almalia, Marje Nowakę ſ Nowych Mathez nem. dž. — Maria Madlena, Hany Khrystianę Pawluschez je Židowa nem. dž. — Almalia Hanza, Michała Fraueneina, džielacjerja w paperniku na Židowje, dž. — Martha Wilhelmina, Karle Wilema Poſtela, kublerja a landrychtarja na Židowje, dž. — Jan Ota, Jana Augusta Venčha, kħejezjerja a petarja na Židowje, f.

Podjanska cyrk: Maria Madlena, Pjetra Eusejan-ſkeho, ſtorma w Budyschinje, dž. — Hana Maria, Karle Augusta Nowaka, ſahrodnika w Szkołej Vorschcji, dž.

Zemrjetý:

Džen 7. dezembra: Pjetr, nebo Josefa Pracht, kħejez-karja w Dalizach, ſawostajený ūn, 37 l. 6 m.

Čabi sakſko ſlezynskeje Ŝeleznice z budyskeho dwórničá.

Do Ŝorelza: rano 7 h. 51 m.; dopołnja 11 h. 40 m.; popołnju 3 h. 12 m.; wieczor 6 h. 23 m.; wieczor 9 h. 24 m.; rano 12 h. 30 m.

Do Draždjan: rano 7 h. 35 m.; dopołnja 9 h. 11 m.; pſchipołnju 12 h. 50 m.; popołnju 3 h. 55 m. wieczor 7 h. 38 m.; w nož 2 h. 26 m.

Pjenejna płaćizna.

W Lipſku, 2. januara. 1 Louisd'or 5 toſer 14 ngt. 8½ np.; 1 połnowałazgħ cjerwengħi ſlotu abu dukat 3 tol. 5 ngt. 1½ np.; wienske bankowki 70½.

Płaćizna ţitow a produktow w Budyschinje 21. dečembra 1861.

Dowoz: 5660 kórcow.	Płaćizna w přerézku na wikač,				
	wysša.	nižša.	sředzna	najwyšša	najnižša.
Psħeħenja	tl. ngt. np.	tl. ngt. np.	tl. ngt. np.	tl. ngt. np.	tl. ngt. np.
Rožka	6 10 —	5 15 —	6 5 —	6 10 —	6 —
Rožka	4 2 5	3 20 —	4 —	4 2 5	4 —
Vecimien	3 —	2 20 —	2 25 —	3 —	2 25 —
Bonv	1 22 5	1 15 —	1 20 —	1 22 5	1 20 —
Gróč	4 20 —	—	4 15 —	4 15 —	—
Woka	3 20 —	—	3 15 —	3 15 —	—
Rjevik	7 15 —	—	7 10 —	7 15 —	7 10 —
Jahk	6 5 —	—	6 —	—	—
Hejdusčka	4 10 —	—	4 5 —	—	—
Bjerny	1 5 —	—	1 —	—	—
Kana butru	— 16 —	— 16 —	— 15 —	—	—
Kopa ūlomy	4 20 —	—	4 10 —	—	—
Zent. ūnna	— 20 —	—	— 17 5 —	—	—

N a w ě š t n i k.

Wukas, howjašy mór nastupazn.

Po powieszach w nastupanju howjašego mora w Czechach nesda ho drje, kaž by ho wón tak schłodne wupschijestrecj dzhyl, kaž w ljetomaj 1859 a 1860, wele wjazy da ho doczkać, so budze w krótkim czasu zyle sahnath. Tola dżiwajo na to, so mór hiszczęce sastajenj neje, ale hiszczęce postracząje, cjuje ho ministerstwo snutskominých należnosćow po hiszchenju stolosłejarskiej komisji hñute, psche pschijoleżenie howjašego mora slijedowaze pschifasć: 1) w nastupanju pschi- a psche-wesjenja wuherskich zwini ma pschi tym mostacz, schtož je we wukasomaj wot 23. sałvjenego a 4. t. m. postajene. 2) Salasnia pschijowżenja wuherskich howjadów, kaž tež howjašich fożow s rakujskich krajow mostane w mož a ho s tutym na wjchon stepowy skót (podolske, galizyske a wuherske howjada) rosschjeruje. Sa czerstwe kóże ho wschitke te dżerja, kíž nejku zyle puchcze abo na wobjemai bokomaj lalkowane. 3) Pschijowżenje drugich howjadów s Czech a s drugich rakujskich krajow je jenož pod tym wumjenenjom dowolene, so je a) skót s dospolnymi, jenoklwe skoczące po liczbę, rodze a barbie wopiszażmi strowotnymi attestami sastaraný, b) kaž tež, so je w tutych attestach sastojnzy wobzwydżenje, so tuton skót s wolkreżow, mora prósnych, pschijowže a tam žigom tsi mješaży bježhe, c) so su tutte attestath wot k. k. wolkreżnego sastojnista wobtwardżene. — 4) Skót, kótryž taſte attesty nimia, je sakaſaný. 5) Pschijestupenja tutych postajenjow ho po §. 3 wschowyscheho wukasa, howjašy mór nastupazeho, wot 16. januara 1860, khostaja.

W Draždjanach, 19. decembra 1861.

Ministerstwo snutskominých należnosćow.
Sswobodny lnes s Beust.

Powschitfonna a ſekuranza w Trieſcze (Assicurazioni Generali)

sawjeszjuje pschi ſaruczeńskim fondsu wot $18\frac{1}{3}$ millionow schjeſtaſow:

- a) Twory, mobilije, žniſkie plody a t. d. psche wohnjowu schłodnu;
- b) Kubla a twory na puczach psche schłodni pschi transportu a
- c) poſkicza sawjeszjenja na žiwenje čłowekow na wſchelake waschjuje ſa najtunishe twerde prämiye a napische polich w pruſki m kourantu.

Tuto towarzſtwo ſaplaſci w lječe 1859 ſa 1861 ſchłodowanjow 3 milliony 352,478 schjeſtaſow 86 kr. O. W. ſarunanskich penes.

Wſchu roſprawu dawa

J. G. Richter, na mjaſowym torhoschęzu,
wolkrežny agent ſa Budyschin a wokolnoſczi.

Dr. Whithowa wodžicžka ſa woczi

wot Dr. Chrhardta w Altenfeldzi w Thüringſkej, ſi wjazorymi privilegiami wypſofich werchow poczęſzena, wopolasuje ho be wſchitkimi doalnymi woczi hojažymti ſrjedkami psches ſwoje ſbozonne ſtuſkowanje wſchidne jako uajlahođniſcha a najlepscha wodžicžka w taſkim nastupanju, a može ho jako dopolasań hojažy a poſklujažy ſrjedk a jako

wieſta pomož ſa ludzi na wocžomaj bjeđnych

ſtajdemu poruczeſz. Wona hoji wjeſzje a rucje a be wſchitkich ſchłodnych ſzjemkow, woſebje pschi ſahrorenju, ſzepnenju, ſuchoſci, ſyloſowanju a bjezenju wocžow, kaž tež pschi ſlaboſzi po bjełmi a placzi bleschka ſ wuložowanjom jenož 10 nžl. a džela ju jenož wopravodžitu Traugott Chrhardt w Altenfeldzi w Thüringſkej.

Skład ſa Budyschin w hradowſkej haptýž.

Draždžanski

ſtrowotny magenbiffer,

ſ najwoſkebnischich hórskich ſelow bjeſlaný, ma ho ſwojeſe dobroſeſe dla jara porucjeſz; w bleschach à 10 nžl.

W Draždjanach.

Curt Albanus.

Comptoir w Brannowym hotelu.

Skład ſa Budyschin ma lnes **J. G. Richter.**

W nastupanju nasłego woszczego bohacze wuhotowanego **wikowonja** w **szadżenkach** a **szymenjach**, które, wobszedżejo wszelkie leżomnoścze, najbole żami napłaszuje my, po takim tunjo, stajnie czerstwe a zyle wjeste podawacž mōzemym, żmy pſchekupzej **Niecksch** i w Budyschinje liczbę szpizow a placzisnowych listow pſchepodali a jemu poruczili, skasania sa naš shromadzowacž, kotrejž najlepsze wumiedżenie, w shromadnych pošylkach, i wukemu pomieschenju transportnych khōstow, ſebi najlepe należane bycž dany.

W Erfurcie, w mjeſazu januaru 1862.

Bratſja Born.

Dźiwajo na pſchedstejaze woszczewie ſzym hotowy, spomnene paperzy kōzdemu, kij wo to rodzi, pſchedpoſoſie, wſcho dalsche wukasanje dacž a kōzde, tež najmēnsche, poruczenie ſwjeru wobstaracž.

W Budyschinje, w mjeſazu januaru 1862.

J. G. F. Niecksch.

Barlinske wohensawjesczaze towarzſtwo.

Sałožene 1812.

Sakładny kapital 2 milliona j tolet.

Tuto hizom 49 ljet wobstejaze towarzſtwo bere sawjesczenja pſche wohnjowu ſchłodu horje po niſkich, ale twardykh prämijach, hōzej sawjesczeny ženje ničo dopłaczowacž netreba.

Sawjesczenja wobstara a wſchje wuložewania dawa

Wot 100 tl. sawjesczenja pod ſzlo m i a n e j tſjechu placzi ſo ljetnje 18 nſl. abo tež mene, jeſti twarenja ſamotnje leża; wot 100 tl. sawjesczenja pod zyhlowanej tſjechu dawa ſo ljetnje 4½ nſl. abo wjazy, ſa tym hacž ſu ſzlamjane tſjechi bliſke abo daloke. — Sawjesczenja moža ſo njetko na 10 ljet abo na krótki czas ſtacž; ſchtōz paſ bōrſy na wjaz ljet sawjesczji, tdu ſalutuje ſebi ſ tym wele penes, dokelž khōsty ſa pſchiswoſenje ſzubniſtwa, ſa ſchtempel a t. d. pſchi weleſjetnym sawjesczenju wetsche nejku, hacž pſchi jenoljetnym. W lječe 1860 bje pſchi horka ſpomnennym towarzſtwo ſa 95 millionow tolet ſawjesczeniom. — Kōzda, sawjesczenem ſyches wohen ſziniema, ſchłoda ſo hnydom ſaplačzi, tak bōrſy hacž je po wohnju twardze poſtajena. — Agent ſebi pſchi horjebranju ſawjesczenja ſa ſwoju prózu ničo nežada, a ſawjesczenje hizom placzi: tak bōrſy hacž je ſo pola agenta ſapiſał, ſo ſo teho dla netreba na poliſu czakacž.

W Budyschinje.

J. C. Smoler, wudawar ſerb. Now.,
agent barlinskeho wohensawjesczazego towarzſtwo.

Hollandſki mlókowy pólver.

Tutón, ſe starodawnych czasow dopokasanh, ſ najlepszych ſelom a korenjom pſchitowanym pólver, po jenej abo po dwojemaj kſizomaj wſchidneje kruwom abo woz zam na prijenju pizu naſypyanym, pſchisporja wobzernoscž, płodzi wele mloka a ſabjewa ſeho wokifnenje. Paćzik placzi 4 nſl. a je i dostačzu w

hrodowskej haptyni w Budyschinje.

Mjesakowe maschinę,

hacž ſu predy pola me twarene abo niz, ſo na požadanje wote inne po najnowſhim waschnju pſchetwarja.

W Brjeſyńje pola Huczinę.

C. G. Sauer.

W Schumann-Triemerskich brunizowych podkopkach w k h w a c ſ i z a c h je po ſnatych placzisnach wožebna dobra hruba, hrjenja, knorpłow a a ſypanſka bruniza dostačz, kotrejž ſyplnu horzotu dawa a doſho žahle wuhlo dżerži.

Aukzia drewa po loſach.

Na rycerſtuble Wutočzizach budze ſo wutoru 7. januara, dopołnja wot 9 hodzinow, brjeſowe a wolschowé niſkie drewo ſ njeſotrymi khōjnami, njeſhōje w 30 loſach, na pſcheshadzowanie pſchedawacž. Wumjenenia ſo pſched aufgiu ſjewia.

Khwalobne ſnaty a pſches ſwoje hojaze ſkutkowwanje dopokasany **bróſtſyrop** je ſaſo i dostačzu w hrodowskej haptyni w Budyschinje.

40 floſtrow khōjnowych penkow je w Małej Suberniczy nedaloko Huczinę na pſchedan a može ſo wſcho dalsche pola me ſhonicz. — Tež je pola me dobra hrjenja bruniza, körz po 4 nſl., na pſchedan. W Małej Suberniczy.

Jan Petschka.

Na Domach je ſo por wołmjaných ſchtrumpow w Budyschinje namakał a može jej ton, kij je jej ſhubiſ, po ſaplačzenju naſyſtka w wudawarni ſerb. Nowin ſaſo dostačz.

Drewowa aukzia.

Ljetusche drewowe aukzije w minakalskim revjerje smjeja so na sljedovatzch dñjach:

16. januara t. l. stejaze khójnowe schtomowe drewo pschi pšowjanskim hacze.

23. januara t. l. stejaze khójnowe schtomowe drewo nebaloko khóstskich brunizowych podkopow.

30. jannara t. l. stejaze twerde drewo bes pšowjanskim a mokhnkym hatom.

6. februara t. l. stejaze khójnowe schtomowe drewo pod schibentcej horu.

Sapocžat rano 8½ hodžin. Pschedawanske wumjenenja so na dñju aukzije wosjewja.

W Drobach, 2. januara 1862.

Grunert.

Drewowa aukzia.

Ljetusche pschedawanje drewa po lošach w lipicžanskim revjerje smjeje so na sljeduwatzch dñjach:

13. januara t. l. stejaze khójnowe drewo pschi drzewočanskich mesach, kaž tež klozy, twarske schtomu a palne drewo na pjeskowych horach. — Shromadžisna je pschi drzewočanskich mesach.

21. januara t. l. liczowe drewo pschi mlyniskim hacze a pschi starej wozcerni, kaž tež khójnowe drewo pschi leſczanskim puczu a na weželanckich mesach. — Shromadžisna je pschi mlyniskim hacze.

Pschedawanske wumjenenja so na spomnennymaj dñjomaj wosjewja. — Sapocžat rano w 9 hodžinach.

W Lipicžu, 2. januara 1762.

Berger.

Načladow Macijah Šerbstje je wuschla a je njetko w Smolerjowej kniharni sa 6 nžl. k dostacju:

Genovefa.

Rjane powjedanczko ze stareho časa za hrbste macjerje a džeczi.

Prelazil M. Hórnik.

Tuta knižka hodži so jvra derje sa pjetnih hodownih par a wopschija powedanczko, kotrež budje so niz jeno džecjom ale tež wotrosczenym wubernje lubič. Pschedena je wona s kražnym wobrasom, na kotymž je Genovefa je swojim žhinkom widzecž.

Tudh je wuschla a je we Smolerjowej kniharni, kaž tež pola knihwjasarow Rosenkranza, Selby, Klimanda, Fornera a Schöndi sa 3 nžl. na pschedan:

Virginia. Wobrash se stavisnow a živenja starých Romjanow. Spisal H. F. Wela, Wawicžanski. (80 stronow.)

Grošowe

brostkaramellje

Daljepschi vrijek i wotstronenju kachela a i polženju myhanja, kaž tež i swarnowanju psche dybawosz pschi fasymnenju w symnym časzu.

Sa Budyschin a wokołończej w hrodowskej haptižy knesa M. Zářinga kóždý čas na pschedan.

Eduard Groš w Wróžawju.

Drewowa aukzia.

Ljetusche drewowe aukzije smjeja so ljetša na lipicžanskim revjeru na sljeduwatzch dñjach:

14. januara t. l. stejaze khójnowe schtomowe drewo na wozczej horie.

28. januara t. l. stejaze brjesowe drewo w hornym hajku na bronjanckich a radworskich mesach. — Shromadžisna w hornym hajku.

4. februara t. l. stejaze khójnowe schtomowe drewo pschi pjeskowych jamach.

20. februara t. l. stejaze brjesowe kaž tež khójnowe schtomowe drewo pschi modliskim hacze.

Sapocžat rano w 9 hodžinach. — Wosjewenje pschedawanskich wumjenenjow stane so na spomnennych dñjach.

W Bułowžu, 2. januara 1862.

Hirsch.

Wosjewenje.

Džiwocžanske hrbste ev. luth. misjonske towarzisto smjeje w tutym ljeće kóždu druhu nedželu mijesaza a po tajkim jutjje sa thđenj popoldnu w dwjemaj hodžinomaj shromadžisnu.

Pjetr Mlonk.

Scrumne wobydlenje je hnydom na starej škuli w Małym Budyschinu i pschedenje. Wscho dališe je pola wobſežerja tam šhonicž.

Džak.

Dokelž žym njetk moju khježu, kotaž so na 22thm dñju juniusa t. l. psches blysk wotpali, s Bozej pomozu s nowa sažo natwarili, dha praju tež njetk s tutym swoj siawym džak wschitkim tym žanym lubym pschedzelam a snathym, kotsiz su mi pschi twarenju s fórami, s rucžnym dželom a s pschinioſchlam i pomožy byli, woshebie tež tym lubym pschedzelam a snathym we Annischizach a Vorčizach. Boh, luby knes, saplačž jim wschitkim tajku luboſcž se swojim nebeskim žohnowanjom a swarnui kóždeho psched wóhujowym a druhim nesbožom.

We Wukranczizach, 31. dezembra 1861.

Handrij Ducžman,
džecžiwuczer.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawańi Serb. Now. při bohatych wrotach wotedac, płaci so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawať
J. E. Smoler.

Kózde číslo płaci 6 np.
Štwórlétta předpłata pola
wudawaria 66 np. a na
kral. saks. pósce 7½ nsl.

Číslo 2.

11. januara.

Lěto 1862.

Woprijeće: Swětne podawki. — Wožombranith kamentny stólp. — Ze Serbow: S Nadworja. S Bronja s Novym Bronjom. S Kupoje. S Kupjanskeje Dubrawski. S Bukowki. S Kameneje. S Lubija. S Hrodźiščeja. S Nadworja. — Do maciczeje knihownje darshe. — Hans Depla a Mots Tunka. — Přilopk. — Spěwy. — Hudančka. — Cyrkwinske powjesce. — Cahí sakskošlezynskeje železnicy atd. — Pjenježna płacizna. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Sakſka. Ministerstwo je schyriprozentnu požćonku wot 6½ miliona toleř i natwarenju a wutwarenu wszechelskich železnizow wupiſalo. — Jego majestocj kral Jan je krajskemu direktarej s Könneritz komthurksi křiži přijeneje klasu řadu spožejit. Jego sapotakanje sa draždžanskeho krajského direktarja sta so 7. januara a to psches ministra s Beust. — Sandženu fredu bu w Budyschinje kňežerski radžicel s Manteuffel khowanym, kotrejž bie tam 5. januara wumrel. — Dokelž dotalny budyski hamtski hetman L. s Noſitz-Wallwitz na nowy thđen swoje fastojnictwo iako krajski direktar w Budyschinje nastupi, dha budze lubijski hamtski hetman L. baron s Gutschmid budyske hamtske hetmanstwo hacj na dalsche sbobu wobstaracj. — Lipsku nowosjetnu maſzu nochzedja ſebi czi, kiz wjeſachu tam ſichto na pschedan, jara khwalicz, dokelž s pschedawanjom hubenje doſcz džeshe. Placizna kde a ſukna je wo nieschtó dele ſchla.

Pru ſy. W jenyh kōlnjanskich nowinach je list wot bamža Piutza IX. wotecjihczejam, w kotrejž so wón sa pschipoklanje 40,000 toleř wot bratrstwa ſwiaſteho aržyandžela Michała džakuje. — Barlinski krajný ſejm budze 14. januara wotewreny, snate pak neje, hacj jón kral ſam wotewri. Pschedbyda druheje komory budze Simson s Königsberga, kiz je tuto fastojnictwo hijom na sandženym ſejmje wobstaral. Wuswolerjo woierowskeho a roſborského wokreſa chyžhu ieho wondanjo, dokelž redaktor Zabel ſapozhlanſtvo pschijecz nemôžſe, ſa ſapozhlanza wuswolicz; ale bes tym bjechu ieho njeſotre dny predy we Wezlaru wuswolili. — Wschelake nowinų powedaja, ſo budze na bližšim pruſkim ſejmje drje jenož njeħdże 20 cjiſtých demokratow ſobu wuradzowacj, ale ſo ſmjeje druga komora tola wele ſwobodniſki napohlad hacj dotal. Duž budze ministerſtvo tež njeſotre ważne ſakonje prijódpołozicj dyrbecz, jako ſalon, ſo maja ministrjo ſwoje ſtułowanje

ſamolwecz a ſo ſmiedja ſo teho dla wobſkoricj, hdjh ſu nelepje ſtułowali. Dale ſalon, po kotrejž ma ſo nowy gmejnſki porjad (Gemeindeordnung) ſawecz, kaž tež ſalon, ſo kňeſtvo wjazy ſarjadowanie polizajſtwa mječz nežmje. So budze druga komora tute ſakonje bórſy ſa dobre ſpóſnacj, to je wjeſte, ale ſo jim prijenja komora neſchihloſuje, to móže kózdy lohko wjericj.

Rak u ſy. Deputazia ſklowakow, kotrejž je wondanjo kňežorej petiziū pschedopodała, w kotrejž bje proſtrwa wo ſakitanje ſklowjanskeje narodnoſeje we Wuherſkej wopſchijata, uje podarmo proſyła. Ministerſtwo je menujž ſchilaſalo, ſo ma ſo na njeſotrych wuherſkich wjſotkach ſchulach jenož ſ pomozu ſklowjanskeje rycze wucicjcz a ſo dyrbi ſo tež na druhich taikich ſchulach, kotrej ſklowjanszy mleodi ludžo wopytuja, na to hladacj, ſo býchu we wužiwanju a wudokonenu ſwojeje narodneje rycze ſadžewani nebyli. — Prjenja komora wintſkeje krajneje rady je ſwoje wuradzowanja ſaſo ſapozhala. Wona jedna wo nowy cjiſtých ſalon a gmejnſki porjad. — Taſo namjeſtnik nebo ſerbſkehi patriarcia Rajačića je temeſwarſki biskop Maſchirewoč postajeny. — Kňežor je w požleniſkih dnjach w Venezianskej pschedbyval a tannische tverdžisny, kaž tež wójsko, kotrej tam ſteji, ſwojeru wobhladował. Pschedož tannische wójsko dyrbi ſtajnje na wſcho hotove byci, dokelž jedyn ženje wedžecj nemóže, hacj Italszy prjeni kępschi džen wójnu nesapocznú. — Wſchelake nowinų powedaja, ſo budze hrabja Hartig ſa miestodžeržicela w Čechach po-menowanym. — Luka Wukalowicz, nawedowať herzegowinskich kſchecjjanſkih ſbjektarjow, kotrejž bje dželba rakuskeho wójska wobtwerdzenja w krajinje Sutorinje ſkoncowala, je peča tute wobtwerdzenja ſ nowa natwarič dał. — Omer-paſcha je proklamazu na ſpomennych ſbjektarjow wudal, w kotrejž jim pak ſaſo wſcho dobre ſubi, jeli chyžda pschichodnie piſtiſje ſ mjerom ſedžecj. Ale ieho ſlowam nictón newjeri, pschedož wón je hijom wele lubik, ale hacj dotal mało dopelnik a džeržak.

Amerika. Hac̄ runje hisheje žane wotmolwenje unioniskeho ministerstwa do Jendželskeje pschijskho neje, dha tola nowisze poweszeje, kotrež s Ameriki pschilhadeja, spōsnac̄ dawaja, so budże žnadj unioniske knežestwo požadanju jendželskeho ministerstwa doszcz cžinic̄ a so na tajke waschnie wójny s Jendželčanami smyńc̄. W unioniskim žejmje, kotrež je w tu khwisu w Newyorku shromadženy, bie ta žyka wjez wóndanjo do jedna-ua pschijskla. Niekotsi sapožlanzy drje pschi wuradżowanju jara na Jendželčanow hrimachu, ale wulka dželba žejma polasowaſche mijernische smyńlenja a bje teho mjenenja, so móhko unioniske ministerstwo sajateju separatiſteju wotpožlanzym Glidela a Masona Jendželčanam derje wudacz a so to jeho cžesci na žane waschnie schlodžito neby. S teho so njetko žudzi, so so Jendželčanam jich požadanje najskere dopelni a so teho dla lohko doszcz mjer wostane. Wotmolwenje amerikaniskeho ministerstwa móže njehdze 11. januara do Jendželskeje pschińc̄ a dyrb̄i so po taikim w bližšich dnjach polaſc̄, hac̄ su ſebi Amerikanarjo mjer abo wójnu wuſwili.

Ps poweszejach, kotrež su s Newyorka pschijskla, je 10. decembra w kraju Missouri bitwa bes unionistami a separatistami byla, w kotrež bu 1300 separatistow sajathc̄. Druhý bjechu rosc̄jekali. — S Beauforta (w separatistiskim kraju), kotrež mjesto su unionistojo psched njeſotrym čažom dobyli a wobſadžili, je hižom psches 120,000 puntow barwym do Newyorka požlanyh a 400,000 puntow so w bližšim čažu pschiwesu, tak so budże barwowej nufy trochu wotpomhane.

Amerikanska republika Mexiko (čítaj: Mechiko), kotrež w ſredznej Amerizy leži a njehdy ſchpaniſkemu kraju ſkuſčesche, je jendželskim a franzowſkim poddanam njehdze 10 millionow tolef winoſta. Dokelž wona hižom doke ſjeda ani daň nedawa, ani kapital neplaci, dha je jendželske a franzowske knežestwo wobſanklo, wójsko na eřekuziu do Mexika požlacz. A dokelž ma ſchpaniſke knežestwo tež wſchelake požadanja na mezikanske, kotrež tole s dobrym dopelnic̄ nochze, dha je tam tuto tež wójsko požlato. Wſchitke tſi wójska su hižom na ſwojich ſobdžach wotjeſe a ſchpaniſke je hižom na mezikanski brjoh wustupilo a malu twerdzisnu Saint Juan d'Ulloa wobſadžilo. — Pschedzyna mezikanskeje republiki rjeka Benito Suarez. Wón bje predy licenciat duhomnstwa a ſastara pschedzynſtvo hižom tſi ſjeda. Hac̄ runje ſebi wſchu prózu dawa, so by njeſajke ſmane wójsko ſchpaniſkim napſchecjiwo ſtajik, dha budže to tola najskere ſhubena próza a wón nebudže pschecjiwo nim ničzo dokonec̄ móz. Duž móže so lohko ſtac̄, so ſchpaniſz̄ Mexiko, kiz jim wele ſtow ſjet ſkuſčesche, ſažo do ſwojeje ruki doſtanu, — jeli jim to menujzy Jendželčenjo a Franzowſojo pschijswola. Čij

pał ſjedy do teho ſwola, so by ſo to ſtac̄ ſmjeļo a Mexiko ſažo pod ſchpaniſke knežtvo pschijskoh.

Portugal. Šeſjm je poſtaſik, so ſmjedža tež prynzeſhny ſotry portugiſkoho krala thrón nastupič, jeli dyrb̄iaſl nječijschi kral bes džieciž wumreč. Tajle poſtaſenie je ſo teho dla ſtalo, so neby wiesły Dom Miguel, kotrež je we Portugalu psched džieschim čažom njeſotre ſjeta tak neſpodobnje knežik, ſo ſu jeho s kraja wuhnali, na thrón pschijskoh. Hac̄ runje ſu ljeſkarjo wuprajili, ſo ſu kralowi tſjo bratſja na hlowjazu khoroc̄ wumreli, dha ſebi lud tola wuryc̄ec̄ neda, ſo je jím Dom Miguel s ijedom ſawodac̄ dat a boji ſo teho dla jara wo poſlennego portugiſkoho prynza, bratra nječijscheho kraja Luiza. Jeli dyrb̄iaſl tón a kral wumreč, dha by ſakſta prynzeſhna Jurjowa abo ſigmaringska wójwodka portugiſkii thrón doſtal, pschetoz wobej ſtej portugiſkoi prynzeſhnyje.

Franzofka. Mandželska prynza Napoleona je pecja ſamodruha. — W Parizu neſu ſ tym jara ſpokojni, ſo žnadj ſ wójny bes Jendželčanami a Amerikanaremi ničzo nebudže. Franzowſam by ſo ſpodovalo, hdg byſchtaj ſo tutaj ludaj ſuſakoj a doszcz ſchody ſ teho mjeſoi.

Jendželska. Ministerſtvo je wosjewilo, ſo ma kraju 856 wójnskich ſobdžow, ſo po taikim Amerikanarjo na žane waschnie nebrchu na morju pschecjiwo Jendželčanam wobſtac̄ mohli. — Šemretemu mandželskemu kralowejce Viktorije, prynzej Albercie, čheda Jendželčenjo we wſchelakich mjeſtach wopomniki ſtajec̄. — Vjetra naljeto bndze w Londonje wulka ſwjetna wuſtajenja a pschiindu tam twory a wjez̄ ſe wſchego ſwjetja na poſkaſanje.

Italia. Zako wojerſzy wyschi bamžej ſ nowemu ſjetu ſbožo pschecjachu, dha ſpomni wón w ſwojim wotmolwenju na Davita a jeho nepoſkuſchneho ſyna Abſalona, a rekn̄: „Hdyž ja Vaſ wokoło ſebe widju, dopomnju ſo na Davita, jalo bu wot ſwojeho ſyna wuruveny a pscheradženy. Tola tež jemu wutrobiči mužojo ſ pomožy khwataču, kaž mi Wy ſ pomožy ſtejic̄e. A jalo ſo tamni prafchachu: „Hdžeha čhesch, ſo bychmy ſchlí?“ dha wotmolwi Davit: „Čjaž hisheje neje pschijskoh.“ Ale kaž Abſalon kónz wſa, ſ hordej hlowu w haſosach wiſajio, tak tež naſhi pscheradniy kónz woſmu a my ſo wſchitzh do krajinow wrdežimy, kotrež ſu mi wſali. Tele provinzy pał zlye a nerodželnje ſbamžowemu ſtokej ſkuſčeja a ženje ja ničzo wot nich preč nedam, dokelž mi neje domoſene, wobſheradženſtvo zyrtwje preč dac̄. Ja Wam praju ſ dowjerenjom, ſo ſo do ſpomnenych krajinow ſažo wróziny. A nebudželi to mi ſamemu popiſhate, dha tola temu, kiz budže ſa mina na tutym ſtole ſedžec̄; pschetoz ſchiman wumre, ale Pjetr je neſachódný.

Najskere lónz mješčaza haperleje bamž Pius IX. 23 marträjow, kij su w Japanskej kschesčijanstwa dla živjenje shubili, sa ſwojatych wuprapi. Wón je k temu wele biskopow se wsýchach krajow do Roma powołał a ſda ſo, so dže pſchi tutej ſkładnoſci ſ nimi wurađowac, tak by ſnadž ſwoje predawſche kraje ſaſo do ſwoje ruki doſtač ſóh oba tola to, ſchtož hiſhće ma, tež dale ſ wiestoſciu wobkhowaſ.

W Neapelskej je pſchezo hiſhće ſbježkarſta a rubežniſta doſež. — Predawſki ſhpaniſki general Triſtan je do Roma pſchijek a Franz je jeho hnydom ſa ſwojego generała pomenował a jemu porucík, ſo by ſa neho w Neapelskej wojował a tamniſtich ſbježkarſor nawiadował.

R u ſ o w ſ k a. Namjeſtnik nebo warschawſkeho arzbiskopa, Bjalobręſki, je k ſmierci wotkuđený, ale wot khejzora Alexandra k jenoljetnemu jaſtu wobhnadžený, ſ tym poručenjom, ſo dyrbí jeho jaſtwo tak wuhotoowane bycž, kaž ſo to ſa tak stareho a woſebneho kneſa hodiži. Bjalobręſki je pečja woſebje teho dla k ſmierci wotkuđený był, dokelž je ſanknenje zyrfkow pſchikasak, hacž runje k temu poſne prawo nemjeſte; pſchetož khejzor nebie jeho hiſhće iako namjeſtnika pſchipóſnał. — Khejzor je wjeſteho Felinskeho ſa nowego warschawſkeho arzbiskopa pomenował a je nadžija, ſo jeho bamž tež jako tajkeho pſchipóſnaje. — S warschawſkich jaſtow ſu ſaſo njeſto mlođih ludži, woſebje studentow, k ſchtrasse do ruskeho wojska tykli a jich do Drenburga póſkali. — Wielopolſki je hiſhće pſchezo w Petersburgu a ma husto doſež ſ khejzoram roſrežowanja. — W Polskej je pſchi starym, tola ludži wjazh kóždeje malicjkosze dla do jaſtwa netyknu.

Khejzor je admirala Putjatina, dotalneho miniftra ſtaroneho wučenjstwa, ſe ſlužby puſhcežil. Wjefiñ Gołowni njetko tole ſaſtojuſtwo wobſtara. — Dokelž ſu wuſtarowi, kotrež čzyscie Putjatin petersburgſlim studentam pſchinućicž, wina k wſchelakim mjeſchenjaz na univerſiteze w Petersburgu daſe, dha je khejzor tele wuſtarowi ſacijsznik a mužow ſe wſchitkich ruskih universitetow powołał, kotsiž moja nowy univerſitetny porjad wurađicž. Tak dolho wofiane petersburgſka universita ſančena, studentojo ſmiedža paſ bes tym na druhich univerſitach ſtudowacž.

Wojnomhranith komeńtuy ſtôlp.

W kječe 1404 na 12. ſeptemburu ijeħaſche mjeſchjanosta Marczin ſ Bifkopiz, jara čeſeje doſtojnij muž — kij bjeſche, ſo by njeſotrym ſemjanam tam, kotsiž jeho pſchesčijehach, wuſhol, Bifkopiz ſ Budyniſchinom pſhemjeniſ, — ſe ſwojimaj ſynomaj na konjach do Hrođiſhće, Nenadžižy bu paſ wot ſwojich ne-

pſchezelow w bliſkoczi kraloweho hata*) nadpadne-ny a ſ mlođim ſwojeju ſynow ſarubany. Tón ſtarſhi, hacž bje tež čeſko ſcanený, doleži na konju tola hiſhće hacž na horncžersku (tehdh hrođiſhćejanſku) hafu, hdiž nedaloko drewovych wiſow morw ſ konja wotpadje. — ſe dopomnenju na tónle krwarowu podawok bu na tymle mjeſtinje woſomhranith ſornowozow (gra-nitow) ſtôlp, na kotrehož 8 stronach ſu kſchije wuru-bane, poſtajeny. Poſdjiſhio powalený a wobſchłodženy bu wón pſched mjeſtom na „Tuchot“ ſtajený, hdiž jón hiſhće bjeſenja w ſamym kucžiku ſadu tuchorskej zyckwe ſtejo widžiſh. W.

Ze Serbow.

S Radworja. Pſchi pójlenim ūdliczenju bu w Radworju ſ mlynskimi khejzem, ſ Čzornym Hodlerjom a ſ radworskim Hajom naſiczone 616 woſobow, menujž 304 muſkih a 312 žónſkih. Bes tutym bjechu ženene 225, neženene 350, ſtudowene 40, roſ-ſweroſana 1 woſoba. Sserbow bje 593 a Njemzow 23 naſiczenych. Po nabožinje bjechu 511 katholſkeho a 105 lutherſkeho wjeruwaſnacž.

Pſched 3 ljetami naſiczi ſo tudy 586 Sserbow a 35 Njemzow, wot kotrejž bje 499 katholſkih a 128 lutherſkih kſhesciſjanow. Do wukraia (a to do Pruſkeje) ſu ſa te 3 ljeta 3 woſobu wučahnhli; k nam pſchicžahný paſ (a to ſ Rakuſkeje) 5 woſobow.

ſe ſpomnenju je, ſo ſtej tu 2 zyrfki, 1 wučer-nya, 1 hród, 4 khamarije a ſ tyc̄ ſo w tyc̄ khamari, 1 piwatiňa, 1 hoſczeniž, 3 korejmarſtiwa, 1 winowa ſtwa, 6 pekařni, ſ kotrejž w tu khwili 3 peku, 1 lo-downja, 1 roſczeniňa, 6 rjeſniſtow, ſ kotrejž 5 rjeſaja, 1 wjetriň, 1 koſcioru mlyn a 3 kowařni. ſewaſ ſu tudy 3 pſchekupzy, 6 rjeſniž, 5 korejmarjo, 5 ſchewzy, 3 pekarjo, 7 krawzy, 6 ſchwalcžow, 1 baba, 3 ſkotkuſzy, 3 tylcherjo, 6 woſnarjo, 1 khejzor, 1 toſler, 1 braſčka, 6 herzy, 3 cjeſeſle, 3 kamenerjo a 5 ko-warjo. R.

S Bronja ſ Nowym Bronjom. Tudy naſiczi ſo 105 dusčow, wot kotrejž bje 45 muſkih a 60 žónſkih. Wot nich bjechu 66 ženeni, 33 neženeni a 6 ſtudoweni. Po wjeruwaſnacž bje 79 katholſkih a 26 lutherſkih a po narodnoſci 95 Sserbow a 10 Njemzow.

Pſched 3 ljetami bu 109 woſobow, menujž 80 katholſkeho a 29 lutherſkeho wuſnacž, 97 Sserbow a

*) Kralowu h a t bjeſche pod delnoſkinjanſkimi horami a doſhaſche najſkere wot „kraloweho mlyna“ hacž k Nadžanezam. Jego woda, kotrež doſtawaſche, bu poſdjiſhio wotwedzena a do rječniſhće ſapotaſana, tak ſo by ſo, kaž ſo to njetko ſtawa, k čiernenju nadžanowſkeho a kraloweho mlyna atd. naſožowaſa.

12 Njemzow. Skotu bje tu pschi pošlenim licjenju 5 koni, 1 był, 53 kruwów, 15 jałozów, 16 czelatów, 29 świnie, 8 kościorów a 5 kołczów pszkołów. R.

S Lupoje. Tudy je šo 145 wożobow naliczko, menujzy 74 muſtich a 71 žónſtich. Wot tuthy bje 134 Sserbow a 11 Njemzow, po wjeruwusnaczu 130 lutherſtich a 15 katholſtich. Ženemich je bes nimi 48, neženemich 84 a świdowemich 14 wożobow. — Skotu naliczki šo: 2 koni, 14 wołów, 1 był, 53 kruwów, 23 jałozów, 23 czelatów, 14 świnie, 120 wowozów, 10 kościorów a 14 kołczów pszkołów.

Pſched tſjomi ljetami bje tu 150 duschow, wot ktorichž bje 134 lutherſtego a 16 katholſtego wjeruwusnacza. Njemzow bje tehdý 23, wſchitzy druzi bjechu Sserbia. R.

S Lupjanſke je Dubrawki. Pschi pošlenim ludlicjenju šo poła naš 69 duschow naliczki, menujzy 32 muſtich a 37 žónſtich. Wot nich bje 22 ženemich, 44 neženemich a 3 świdowene; 62 Sserbow a 7 Njemzow. Wot tuthy bjechu 67 lutherſtego a 2 katholſtego wjeruwusnacza. — Skotu naliczki šo: 1 kon, 2 wołaj, 26 kruwów, 10 jałozów, 5 czelatów, 9 świnie, 1 wowoza, 7 kościorów a 8 kołczów pszkołów.

Pſched 3 ljetami bu tudy runje tak wele wożobow nalicznych. Njemzow bje pak 8.

S Bułowki. Tudy bu 5 wożobow nalicznych, menujzy 2 muſtaj, 3 žónſke. Bes nimi stej 2 wožobje ženenej a 3 neženene. Wſchitzy ſu Sserbia a Lutherſtego wjeruwusnacza. Skotu ſo tu namaka: 2 kruwje, 2 świnieci, 1 koſa a 20 kołczów pszkołów. R.

S Kameńeje, ſ kamenjanſkim a kuhowſkim Hajo m. Tudy bu 206 wożobow nalicznych a to 101 muſtich a 105 žónſtich. Wot nich bje 72 ženemich, 122 neženemich a 12 świdowemich, Sserbow 194 a 12 Njemzow, 135 katholſtich a 71 lutherſtich. Skotu naliczki šo: 11 koni, 2 byłaj, 17 wołow, 66 kruwów, 27 jałozów, 18 czelatów, 14 kościorów, 40 świnie a 27 kołczów pszkołów.

Pſched tſjomi ljetami bje tudy 196 duschow, menujzy 128 katholſtich a 68 lutherſtich. Bes nimi bje 5 Njemzow. K.

S Lubija, 4. januara. Hjgom njeſotre ljeta wobſteji jow nedaloko dwórnichęza w uſta w k twa- renju w ſchelakich ratarſtich maſchinow, t. Bohmacej ſkuſhazh, a džekaja ſo w nim mloczernije, wjeſetnije, rjeſaki a t. d. W tuthym wuſtarwe naſch herbuſti krajan Hanbrij Muczin ſ Nehornja jako prijeni džekacjer, knihinodjeſt a pſchedawat ſlutkuje. Tutoń wuſtar je ſo kózde ljetu powetschik, dokelž ſo pſhezo wjazy ſa taſſimi ratarſtimi maſchinami prascheja, tak ſo njeſtro hjgom na 30 wſchelich wuſhikich džekacjerow w nim džeka. W bjechu ſańdzeneho ljeta je tež nowa

jeleſoliſeňa natwarena a dženža popołdnju bu prijeni króz we nej želeso late, t čemuž bje wele pſchihladowarjow ſ Lubija pſcheproſchenych.

Wežera dopołdnja mjeſečne džekacjer ſ w a j e ſ ſ Małeho Dažina pſchi wobhadowanju mloczernije na kuhynſkim knežim dworze to neſbože, ſo jemu prawa ruka do koſezow pſchindze a wokaſowat pofit čiſeče wottorhny. Wón hžom njeſotre ljeta pſchi tutej maſchinie džeka.

S Hrodziſhčja. W ſańdzenym lječe je tudy ſpowendnych ludzi 3739 buko a bes nimi 62 doma woſrajaných. Pſchipowedanych bu 32 porow a wjerowaných 19 porow. Narodžilo je ſo 86 džecjci a to 42 ſyntow a 44 džowocjczkow, bes nimi 20 nemandželskich a dwaj poraj dwójnikow. Wumrelo je 85 wožobow (parſhonorow); bes nimi bje 7 morwonarodžených ſyntow a 1 morwonarodžena džowocjczka a 3 wožoby, tij ſu na neſbožomne waſhne wo ſiwenje pſchischli.

S Radwra, 8. januara. Wežora wečor bu naſcha weſ ſaſo do stracha ſtajena, dokež ſwony počaſtu wokolo ſchecjich hodžinow t wóhnej wołacz, haž runje žadny woheń nihdze widzecj nebje. Raž pak potom phtnychim, dha ſo w knežej deleñu w jenej hornej ſtrje paleſte; wot ſylnchego tepeňa bjechu ſo menujzy njeſotre hrjadu ſapalike. Ale woheń bu ſ Bożej pomožu ſa krótki čiaſ ſoduscheny a tak dalsche neſbožo wotwođocjene.

X.

Do macjic̄neje knihownie darsche:

- 1) R. farać Smiſh w Hodžiju: a) „Principia linguae wendicae, 1679“ ſ wudospołnajzym ručopisom wot J. Ludovicia, far. w. Barcie; b) wſchelake ſkładnoſtne ſpiewy. — 2) R. farać Fencž w Pałowje: Bibliju, čiſcejanu wot britiſtkeho bibl. tow. 1860. — 3) R. wučer Kulman w Wojerezach: a) Miſionſki Pſhōł, 5. a 6. ljetnik; b) Miſionſke předowanje wot Kordiny; c) Bórczate, ſakate a paſlate čimeky, woſy a ſcherschenje. Prjenia a druha wo-brada; d) Jan Huš, abo ſmećene budž twoje meno. — 4) R. Dr. Kotza w Lipſtu: a) Appendix, grammatica della lingua Illyrica, b) Katalog ksiązek polskich nowych; c) Zesarino Prelat; d) glagolitiſki bukwař; e) cyrilliſki bukwař. — 5) R. redaktor Smoleń w Budyschinje: a) Michał Klejman ſ Truppina ſiwenje; b) Sserbſte Nowiny na ljetu 1861; c) Lujic̄jan. Druhi ſeſčinok.

R. A. Fiedler,
knihownik M. S.

Kak

Hans Depla

a.

Mots Tunka

rozom

wótritaj

a

ludži pódla

škréjetaj.

* * *

Hans Depla. Shto mjenisch Mots, neby to tola schwärnje bylo, když by pola naš tež manna padala, kaž ujehdy israelškim džecjom w puščinje?

Mots Tunka. Haj, to by schwärnje bylo! Ale, shto jeno prawy čas a blaki wutrechicj wje, ton móže w Eserbach hisczeje ljevšche twory namakacj.

H. D. Aj, shto ty prajisch! Hdze to, hdýha?

M. T. Dži jeno wot Budýschina po droš do Minacka dele, nedželu rano sahe. Chze ho eži mjaša, to namakašč čascje wot 10 puntow; trebašč khleba, to namakašč wele pokrutow a hnydom inech k nim, so móžich ſebi je domoj nescj; lecji ſebi na khosej: tež ton móžich tam ſbjerač a k temu zokor a zhele titb zichorijs.

Přílopk.

* **Budýschina.** Wiesta Hermannez s Delnejo Friedersdorfa, kotaž je, kaž ſmy na to ſpomnil, ſched njeletrym časom ſwoje džecjatko pola Čijsch Hwiesdow wuſadžila, je dla tuteho neskuſka do 2 lječ a 2 nedželi džekacjētne ſaſuđena.

* **Budýschina.** Ludomny nowy krajski direktar i s Nostitz = Wallwitz pecja 17. januara ſwoje ſtojnſtvo nastupi.

* **Kuph ſw. Domascha pižaja,** ſo je ſo franzovska ſídž „Reſource“ ujehdje 40 mil wot Valparaisa na moru roſkamała. Wot 600 čłowekow, kij na nej bjechu, je jenož 5 ſe žiwenjom wotefchlo.

* Nowo lječo węſeſche jedyn nan ſwoje ſchtyri džeczi na hanjach psches altauſkeſti jjeſor w Nakuskej. Ujehde ſredz ijesora ſo pschelama a wſchitzy peczo ſo ſatepku.

* **Newyorka pižaja,** ſo ſo njetko wele ludži s Ameriki do Europej wróčza.

a chzeſch žonje a džecjom woſebje njeſchtó dobrehó do- moj pschinesč, hraj! zokorowe prazle ſo tam tež waleja a Boh wie, ſhto wjazh!

H. D. Dundyr naj naj! nemohl mi ty to predh prajicj?

M. T. Haj, bratſje, to ſhym ſam halle nedawno tak pschi ſkladnoſči naſhonil. Mjerkowſki hajnik bje wón- dano ſajaza tſjelik a jako jeho wukutesče, bjeſče połny zokorowych prazlow; — jena tſjelena wróna bliſko Lu- tobcža mjejeſche poł punta khofejowych bunow w hor- leſku a jenej lischž nedaločko Haja wotehnachu dułu mjaša, kaž tež ſchwarſljebornſtu pokruti.

H. D. No to mi neſhy podarmo tylnyl.

W Weimaru bu 6. januara cjeſliſſi Rodeck kij bje jenakého profefzora Wachtera ſarafyl, wot žive nja k ſmerciži wotprawenj.

* Jako w Kavertitzu pola Dražđan 17. ſjetna ſla- žobna džowka, kotaž bje hodowničku pschi ranſhim ſwo- nenju pomhaka, wot ſwojeſho džeka wofſtupi, bje wona na to ſabyka, ſo je ſady neje tormowe wuſlado wo- tewrene. Dokelž wona ſ ſopečižu džesče, dha ſ wuſladowe dele padže a ſo tak wobſchłodži, ſo dyrbesče ſa dwje hodžinje wumrecj.

* We Wickerath u ſta ſo 30. dezembra ſlje- dowaze nesbože. Sedyn maschinist, kij mjejeſche jenož hisczeje dwaj dnaſi pschi ſteſniž ſlužbu, dokelž džyſche bórſy po nowym lječje w Nachenje hofczenzaſtvo na ſo wſacj, newotčaka, hacj ežah ſaſta, ale ſtocži predy ſ wosa dele. Pschi tym padže tak ſtrachnje, ſo jemu koleža psches život džechu. Won bje na mjeſcie morwy.

* Mjeſto Chemnitz ma njetko 45,582 woſ- dlerjow, nimale 5000 wjaz, hacj psched tſjomi ljetami.

* W Trieſe ſe mjeſachu 18. deſembra ſemje-
rjenje, kotrej njeſtre ſekundy trajesche.

* S Ameriki piſaja, ſo ſo w Nefeworku po-
ćina ſ mozu mjenenje roſſchjerecz, ſo drje budje naj-
ſljepe, hdy by unioniſki pſchedzhyda Lincoln ſajateju ſepa-
ratistiſkeju kommiſharow Glidela a Maſona wudak, do-
keliž je ſnadj tola naikere wopak býlo, ſo je jeju kapit-
tan Wilkes ſ jendzelskeje lóđje wotwedi. Pſchi tym ſpo-
mina ſo na to, ſo ſu ruſki, rakuſki, pruſki a franzoſ-
ſki pôfkañz pſchedzhydze Lincolnej ſ nawedzenju dali, ſo
ſu jich weſčojo ſkutkowanje kapitana Wilkeda ſa neprawe
a mórkim ſakonjam napſhcziwne ſpóſnali. — Po do-
ſtaču tuthch poweſcziow ſu paperjane peneszy w Jendzels-
kej hnydom w płacizniſie trochu horje ſchle a myſla
hebi ludžo, ſo budje mjer ſnadj ſdžeržany.

S p ě w y.

Wecžorne ſaſtanicžko.

Klinč, moj ſpiewko, ſ dalskim ſtronam,
Hdzej mi býdli wutroba,
Klinki ſnoſhui ſ ejichim honam,
Hdzej moj ſandzel pſchelywa,
A jom' dobru nožku prai,
Do drjemkow joj' kolebaj!

Sandzel, ſpiewko, wóczzhy jaſnej
Mojej drohej najlubſchej,
Zunje koſch ji licžzy kraſnej,
Ujane koſch wobradž jeſ;
Šepeň ji, kaſ ju lubo mam,
Kaſ ja na uju ſpominam!

Pray ji, ſpiewko, kaſ ſo noſču
S nanajreñſchej nadžiju,
So ju jako ſwoju koſchu
Junu w ſbožnym žiwenju,
Hdzej mi potom ſbožomny
Ręzjeſe Eben róžowh!

S-ski.

Hudančka.

2. Rajska je to hlojčka, kotrej nima ani wocži, ani wloſky,
ani hubu, ani noſ, ani wuſchi a je tola hlojčka?
(Wuhudanje přichodnje.)

Wuhudanje ſ č. 1. 1862.

1. Tón teſak žaneho kónčka nima, kotremuž ſu kónček
wotlakali.

Cyrkwinske powjeſče.

Krčeni:

Michałska cyrkej: Mařia Martha, Karle Ernsta Pe-
karja, kantora a přjeneho wucžera pſchi michałskej woſadze,
dž. — Jan August, Michałka Ponicha, wulkosahrodnika w
Jeńkezach, ſ. — Pawoł Theodor, Jana Borscha, wucžera
w Borku, ſ. — Jan August, Marie Relez w Jeńkezach,
nem. ſ. — Jan August, Hanh Hencžez w Srjeſčinje, nem. ſ.

Podjanska cyrkej: Jan Ernst, Handrija Mucžera,
tublerja w Bjelčezach ſ.

Zemrjeći:

Djeň 27. deſembra 1861: Mařia, nebo Jakuba Ku-
djele, wobydlerja na Židowje, ſawostajena wudowa, 70 l. —
Hanža, nebo Handrija Hofera, wobydlerja na Židowje, ſaw.
wudowa, 61 l. — 29., Jakub Klawiš, cijehla pod hrodom,
33 l. — 31., Mařia, rodž. Wicžasez, nebo C. F. Wünsche,
koržmarja we Wulkim Weſkowje, ſaw. wudowa, 61 l. —
1. januara 1862: Madlena, Jana Knežki, wobydlerja na
Židowje, mandželska, 46 l. — Augusta, Handrija Jurza,
murerja na Židowje, dž., 10 n. — Madlena, Handrija Da-
nascha, ſahrodnika w Hownjowje, mandželska, 62 l.

Čahi ſakſko ſlezynskeje ſteleznicy z budyskeho dwórničá.

Do Chorelza: rano 7 h. 51 m.; dopočnia 11 h.
40 m.; popočnju 3 h. 12 m.; wečor 6 h. 23 m.; wečor
9 h. 24 m.; rano 12 h. 30 m.

Do Dražbjan: rano 7 h. 35 m.; dopočnia 9 h.
11 m.; pſchipočnju 12 h. 50 m.; popočnju 3 h. 55 m.,
wečor 7 h. 38 m.; w nož 2 h. 26 m.

Pjenježna płaćizna.

W Lipſku, 8. januara, 1 Louisd'or 5 tolér 14 nřl.
8½ np.; 1 połnowažazý czerwony ſloty abo dukat 3 tol.
5 nřl. 1½ np.; wiſte bankowi 70½.

Płaćizna ſitow a produktow w Budysinje 4. januara 1861.

D o w o z :	Płaćizna w přerézkach na wikach,						na buſy,		
	wyšša.	nižša.	ſrzedźna	najwyšša	najnižša.				
4995 kórcow.	u. uſl. np.	u. uſl. np.	u. uſl. np.	u. uſl. np.	u. uſl. np.	u. uſl. np.	u. uſl. np.	u. uſl. np.	u. uſl. np.
Pſcheinza	6 5	5 15	6	6	7	5	6		
Rožka	4 2	5	3 25	4	4	5	4	3	8
Ječjmen	3		2 20	2 27	5	2	3	2	25
Wowl	1 22	5	1 15	1 20	—	1 28	5	1 20	—
Hořč	4 15			4 10		4 22			
Woka	3 20			3 15		3 15			
Rjepík	7 15			7 10		7 20		10	
Vahk	6 5			6		15			
Hejdusyčka	4 10			4 5					
Bjerny	1 5			1					
Kana butry	— 17		15	16					
Kopa ſtomh	4 20			4 10					
Zent. ſyna	22 5			20 5					

N a w ě š t n i k.

Draždžanski ſtrowofuny m a g e n b i f f e r,

ſ najwoſebniſchič hórflič ſelow džjelan̄, ma ſo ſtwojeje dobroſeje dla jara porucjič; w bleschach à 10 nřl.

W Draždjanach.

Curt Albanus.

Comptoir w Braunowym hotelu.

Sklad ſa Budyschin ma ſnes J. G. Richter.

Drewowa aukzia.

Ljetuſche drewowe aukzije ſmjeja ſo lietja na Lujanskič revjeru na ſlijedowazych dnjach:

14. januara t. l. ſtejaze khójnove ſchtomowe drewo na woczej horje.

28. januara t. l. ſtejaze brjesowe drewo w hornym hajku na bronjanſkič a radworskič mesach. — Shromadžisna w hornym hajku.

4. februara t. l. ſtejaze khójnove ſchtomowe drewo pschi pjeſkowych jamach.

20. februara t. l. ſtejaze brjesowe kaž tež khójnove ſchtomowe drewo pschi holcžim hacje.

Sapocžat rano w 9 hodžinach. — Wosjewenje pschedawanskič wumjenenjow ſtane ſo na ſpomenyčných dnjach.

W Bukowzy, 2. januara 1862.

Hirsch.

Drewowa aukzia.

Sredu 15. a ſchwört 16. januara t. l. budje ſo w delnjohórcžanskim lieſowym revjeru lieſzowe drewo, lietja k ſbicžu poſtajene, pod wumjenenemi, psched termiu wosjewiomnymi, w ſtejzych loſzach na pschedawanje pschedawacž. Na pschedan pschitidze khylne brjesowe drewo, kotrež ſo ſa gratowe a ſloſtrowe drewo hodži.

Kupowario maja ſo 15. januara jako ſredu rano $\frac{1}{2}$ 9 hodžinow na knežim dworje w Delnej Hórzv a 16. jako ſchwört rano $\frac{1}{2}$ 9 hodžinow na knežim ſorbarku we Wulkej Dubrawje ſhromadžicž.

We Wulkej Dubrawje, 7. januara 1862.

Schönig, hajnik.

Drewowa aukzia.

Ljetuſche ſbite twerde niſke drewo a khójnove wuljeſowane žerdže na kobeljananskim revjeru budža ſo wutoru jako 21. januara t. l. w dołkič hromadach pschi hnydomnym naplačenju ſchwörtčiny kupyńych penes, kaž tež pod wumjenenemi, psched aukziju wosjewiomnymi, na pschedawanje pschedawacž.

Kupowario maja ſo rano we 8 hodžinach pschi kobeljananskim knežim dworje nutschnamakacž.

Schöna.

Drewowa aukzia.

Ljetuſche drewowe aukzije w mina kaſklič revjerje ſmjeja ſo na ſlijedowazych dnjach:

16. januara t. l. ſtejaze khójnove ſchtomowe drewo pschi pſowjanſkič hacje.

23. januara t. l. ſtejaze khójnove ſchtomowe drewo nedaloko hřoſtſkič brunizowych podkopów.

30. januara t. l. ſtejaze twerde drewo bes pſowjanſkič a woſhnikim hatom.

6. februara t. l. ſtejaze khójnove ſchtomowe drewo pod ſchibenczej horu.

Sapocžat rano $8\frac{1}{2}$ hodžiny. Pschedawanskič wumjenenje ſo na dnju aukzije wosjewja.

W Drobach, 2. januara 1862.

Grunert.

Drewowa aukzia.

Ljetuſche pschedawanje drewa po loſzach w Lipicžanskim revjerje ſmjeja ſo na ſlijedowazych dnjach:

13. januara t. l. ſtejaze khójnove drewo pschi drjewčanskich mesach, kaž tež loſzy, twarske ſchtom, a palne drewo na pjeſkowych horach. — Shromadžisna je pschi drjewčanskich mesach.

21. januara t. l. lieſzowe drewo pschi mlynſkič hacje a pschi starej wocžerni, kaž tež khójnove drewo pschi ljeſčanskim puežu a na wezelanskič mesach. — Shromadžisna je pschi mlynſkič hacje.

Pschedawanskič wumjenenje ſo na ſpomenymaj dnjomaj wosjewja. — Sapocžat rano w 9 hodžinach.

W Lipicžu, 2. januara 1762.

Berger.

Srumne wobydlenje je hnydom na starej ſchuli w Małym Budyschinu k pschedawacžu. Wſcho dalsche je pola wobſedzerja tam ſhonicž.

Na hermančanskim revjeru je twarske drewo a wolschowe loſzy, 12—14 zolow w pschedawacžu, brjesowe woja, žerdže a wuzitkowe drewo na pschedawacžu a moža ſo kupoſtacž na korcžmarja Kaschpra w Nowych Pſowjach wroczię.

Schlesyńskie woheńska województwo.

Podpisany agent pomenowanego sawieszeńskiego towarzystwa ho k sawieszeńskiemobilu a dom jazdy nad oby, kaž tež tworów, teho runja ratar skich plodow a grato w wschitkich družinow, tež skotu po twerdych po mōżnosczi tunich prämiah tak derje w mjestach kaž na wąbach najpodwolniščo porucza.

Kommisar V. Herrmann.

Draždanske woheńska województwo.

Sałkowy kapital: Tsī milliony toler.

Prjenja emisja: Jedyn million toler.

W wobstaranju sawieszeńskich hibitich pschedmetow wschitkich družinow, ratar skiego gratu, kaž tež žita w brózgach abo w fajmach porucza ho najpodwolniščo

W Budyschinje, 1. januara 1861.

Heinrich Meisel,

agent draždanskego woheńska województwa.

!! Sa hosczenzarjow a forežmarjow !!

Zara riany rum k wscheinwanju, ejmar po 15 tl., ljepeške družinu hacž najlepši **samačaski** rum, ejmar po 24, 36 hacž 48 tl., najlepške **breslauške liqueury**, ejmar po 24 tl., dobre blodke palenzy we wschitkich družinach, ejmar po 9 tl., porucza

David Berger na žitnej haſy.

40 klostrom kłównowych perłów je pola **Jana Petschki** w Malej Suberniczej na pschedau. Tež pschedawala ho tam stajne dobra ſrjenja bruniza, körz po 4 nſl.

Drewowa aukcja.

Pondzela 3. februara budze ho na cijichonczanskim a libochowiskim ljebowym reyeru 61 drewowych loſow, kaž tež 2 kłynej lipie, na pschedadžowanje pschedawac̄.

Sapočatz rano w 9 hodzinach pola Rychweje Borschęze. Siedzenie rano 1/29 hodzinow w libochowskiej kowarni. Wumienjenia budža psched sapočatzkom aukcji wosjewene.

Pschi kwojim pschedadžlenju praju česeczenie Łahowskiej gmejne, kaž tež wschitkim snathym a pschedczelam w Łahowje sa tu wschelaku luboſč a pschedczelniswoſč, kotrež ſu mi dolhe lieta pschi wschelakej składnoſci wopokaſali, kwoj najluboſniſchi a najwutrobiſhi džak s tym pschedczom. so by ho jim stajne prawje derje ſchlo.

Jan Duczman,

dotal kłamař w Łahowje.

Do mojich materialtavorowych a winowych kħlamow pytam k hñydomnemu ſastupenju abo najpoſdžiſho k jutram wuczomnika, kiz dyribi, jeli mōžno, herbskeje rycze mōžny dyč.

Jan Wannack
na Schulerſkej haſy.

Nenje džielany ſljeborny khelej a tajka patena s napismom: „Wzmiče a pijee“ a „Wzmiče a jescée“, ſa woprajenja ma podpiſany na pschedau.

Reinhold Maerkel,
ſlotnik na herbskej haſy w Budyschinje.

Stejaze kylne kłójnowe twarske drewo budze ho wutoru 14. januara popoldnuju w 1 hodzinie na ryczerkuſle **Taſkonj** pola Nežwacžidla na pschedadžowanje pschedawac̄.

Młody człowiek, kotrež chze ſchewſtwo natuſkuńc, móže pola me do wuczby stupic̄.

Schewſki miſčir **Adolph Fabian** na rycniſkej haſy w Budyschinje.

Młoj dotalny sekretar na ryczerkuſle M a x e n, tnes **Adolph Geisenheimer**, je 31. dezembra 1861 ſe ſpomneneho ſaſtojnſta ſtupil a na jeho mjesto tnes inspektar **Lahde** pomenowany, **Kuick** ſa ſarjadowanje ökonomije a kalkowych podkopkow ryczerkuſla M a x e n ſtupil, ſhtož ſ tutym k ſjaw-nemu nawedzenju dawam.

Major **Serre** nad Maxenom.

Wosjewenie.

 Srjebo, 10 mjeſ. stare lischak-kobylla (Fuchsſtute), je w Njevhezach pola Handrija Halmu na pschedau.

Hollandski mlókowy pólver.

Tutón, ſe starodawnych čaſow dopokazan, ſ najlepſich ſelow a korenjow pschedadžowaných pólver, po jenej abo po dwjemaj kłizomaj wičjednie kruwom abo wozzam na prjenju piwu naſypan, pschediporja wobžernosc̄, plodži wele mloka a ſadžewa jeho woliſzenje. Pakčik placzi 4 nſl. a je k doſtaču w

hródowskej haptnej w Budyschinje.

Serbske Nowiny.

Za nawěstki, kiž maja so w wudawarni Serb. Now. při bohatych wratach wotedać, płaci so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawat
J. E. Smoler.

Kózde číslo płaci 6 np.
Štowrlétna předplata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósée 7 1/2 nsl.

Cílo 3.

18. januara.

Lěto 1862.

Wopříječe: Swětne podawki. — Za dom a hospodarstwo. — Ze Serbow: S Boranez i Nowymi Borazjenami. S Mjerłowa. S Lutobča. S Khełna se šdiběnčnej kocžmu. S Lipska. S Małego Welsowa. S Budhſchina. — Přílopk. — Spěwy. — Hans Depla a Mots Tunka. — Hudančka. — Cyrkwinske powjesče. — Čahi sak-skošlezynskeje železnicy atd. — Pjenježna płaćizna. — Nawěstnik.

Swětne podawki.

Sakſka. Njetko wjazh žadyn wot tých neředji, kij buchu dla swojeho wobdzelenja na meisskim ſbezježku w Draždjanach w lječe 1849 i jaſtu wotſudeni, pſchetož Jeſho majestoscz kral Jan je wóndanjo tž wjeſteho Röckela, we waldheimského hofstařni jateho, na to waſchnje wobhnadžit, so ſmje wón do Ameriki wuežah-nęc. Röckel je teho dla puſčený a hžom na pucju do pomenowancho kraja. — Nowy budyski krajſki direktor, k. i. M. Nostitz-Wallwitz, budje bližšiu pónđelu 20. januara do swojeho wyżołochho ſaſtoinstwa ſapokaſan. Knes minister ſ Beuſt teho dla do Budhſchina pſchindže, so by noweho krajſkeho direktaria ſam ſapokaſak. — Žitava ma njetko 13,317 wobhylterjow. — Ministerſtwo woſjewjuje, so drje je wone k natwarenu a wutwarenu woſjelakich železnizow požejonku wot $6\frac{1}{2}$ miliona tolér wupižalo, ale ſo hiſežje k temu njetko žanhých penes netreba. Te budje halle njeħdze w lječe mjež dyrbecz a budje potom ſ čaſhami pſchězo jenož tak wele požejomac̄, hac̄ budje runje nusue. — Kral ſo pecža w bližšim čaſhu do Lipska poda, so by ſwój nowy hród, lotrž je tam twaric̄ dał, wobhyladował. Wón budje naſkere kózde keto njeſotry čaſh w Lipsku bydliež. — Wóndanjo bje lipſsa rada krónprynza Alberta a prynza Zurja na hóntwu pſcheprokyła a bu na tej ſamej 47 hornikow a 19 ſajazow tſjelených. — W Lipsku a Draždjanach ſu njeſotrych ludzi ſadžili, lotrž ſu na džielanju wopacžnych rakufskich paperjaných penes wob-dželeni.

Pruſſy. Wuswolerjo wojerowskeho a roſborſkeho wokreſha ſu, wóndanjo na mjeſto Dr. Zabelu, kij je ſo ſarek, kněſa Simona ſ kralowža ſa ſejmiskeho ſapó-flanza wuswolili. Ale tón bje mało predn hžom we Weſlaru wuswoleny a bjeſche tam hžom tajku čeſez pſchijak, tak ſo budzia wuswolerjo wojerowskeho a roſborſkeho wokreſha hiſežje jedyn (to je, tſecž) ras wuswolęz dyrbecz. — Jeſho majestoscz kral Wyhem je 14. ja-

nuara pruſki ſejm w Barlinje ſam wotewrit. K temu bjeſhi ſo ſapóflanzh w tak menowanej bjelej ſali w kralowſkim hrodze ſhromadžili, hžej kral pſchipoſdnju w 12 hodžinach ſ pſchewodom kralowſkich prynzow a pruſſich generalow, w Barlinje pſcheywazhých, ſastupi. Wón bu wot ſhromadžených ſ třikrčijnym ſtatuwuoſenjom powitaný. Iako bje ſo ſa to ſe ſtrowenjom po-džakowak, ſtupi na thrón, wsa ſ ruky ministra Heyda thrónku ryc̄ a cjtashe ju wóſſe. W nej ſpomni wón najpijódžy na to, ſo je jeho kralowſke ſaſtoinſtwo na ſwiatym mjeſce (pſches krónowanie) požwrczenie doſtało a ſo je pruſki lud na tuthym ſluktu wutrobnje džiel brak. Potom ſpomni wón na badenski nadpad a ſak ie jeho tam Boža ruka ſjawnje ſakitowala. W naſtu-paju krajnyh ualežnoſejow reſky, ſo ratačiſto, remeſlo a pſchekupſtro w kraju derje pſchibera a ſo železnizy woſebje k temu pomhaja, ſo je móžno, to rucze wu-runac̄, hdyž ſnadž na jenym kónzu kraleſtwa na lječe pobrachjuje; ſo je ſo mikowanske wujednanje ſ Chinu a ſ Japanom ſtalo; ſo ſu krajne penězne ualežnoſeje w dobrým porjadku a ſo dohody (mutspſchindzenja) ſtajirje pſchibera a, tak ſo budje ſo wóſſko po nowym waſchnju ſradowac̄ hodžic̄ a nebudje treba, teho dla kraju ſ nowymi dawkami wobzejic̄. Tola budje ſo dawki pſchidawſ drje hiſežje tak dohho dawac̄ dyrbecz, hac̄ budje nowy gruntski dawk do rjada ſtajenj. Če-wak ſpomni wón tež na swoje ſetkanje ſ franzowſkim khejzorom, na swoje wotpohladanje, hódnú a doſtojnou lježbu pruſſich wójnſkých kódžow twaric̄ dac̄, na njemſte a danske ualežnoſeje, na amerikanskojendželske ſjednanje a na ſmercž prynza Alberta, mandželskeho jendželskeje kralowěje Viktorije. Wón ſkónči ſwoju ryc̄ ſ tými ſtowom: Moji kněza! Wy ſcje powołani, w ſjenoczenju ſ mojim knězefſtowm ſakonjedowanje, lotrž bu we wažnym čaſhu ſapocžate, dale wescž. Roſwinwanje naſchich ualežnoſejow nech pač ſo ſtane k ſlepſchemu wótneho kraja, ale pſchi tym nemóžu do teho ſwolciž, ſo by ſo ſ tym prawo kralowſkeje króny njeſak pomensiſhiło.

Amerika. Swada bes Amerikanaremi a Vendželčanami je sa tón ras sfónčena, pschetož amerikanški minister Seward je jendželskemu pôsztanzej Vhonsej w Newyorku wóndanjo į navedzenju dał, so je hotowy, separatistiskej komišarom Slidela a Masona puščejicž a jeju do Vendželskeje pôszlaž. Do Vendželskeje mataj so pôszlaž, dokelž bushtaj wot unionskeho kapitana Wilkesa į jendželskeje lódze į mozu motwodzenaj. To pak ſebi Vendželčenjo, kaž ſmý hížom predy prajili, nočných lubičz dacž, dokelž je jim jendželska lódz runje tak wele kaž jendželska ſemja a na tej móže kózdy politiſki pscheturpniſk abo cíjekanz ſwobodniſe živý bycz a netreba ho bojež, so jeho jendželske kněžerſtvo jeho neſcheczelam wuda. Nieshoto druhe je, hdyž nekaſti paduch, mordar abo teho runja neduſchny čloweſk do Vendželskeje pschindze; — tajſeho Vendželčenjo tež wudadža.

Jako poweſej do Londona pschindze, so je amerikanſke unioniske kněžerſtvo do teho ſwolito, so buſhtaj ſo Slidel a Mason wudaloj, bje weſele wulke; pschetož ſ tym bje wójna wotſtronena, kotaž by jendželskim ſupzam į jara wulkej ſchložje byla. — W Newyorku ſu tež ſ wetscha ſ tym ſpokojoſom, so je ta wjez tak wotbježala, a jako ſo jena ſtrona temu naſpcheziwſe, dha reknj jej unioniſki pschedhyda, hacž ſnadž to hížom doſcž neje, so ma unia jen u wobčežnu wójnu na ſchiji, kotaž ſlónčicž nemóže, a kaſ budže to potom ſčiniež móz, hdyž jej į dotalnemu neſcheczeſei hiſčeze wele ſylniſchi pschecziwſi nastane, — dha dyrbjachu ludžo tuteje ſtrony prajiež, so ma wón prawje, a ſu ſo jeho woli podcziſli, hacž runje na ſejmje jara na Vendželčanow hawtowachu.

Franzowſka. Khejezor pecža ſ tym ſpojony neje, so čze hamž ſhromadžiſmu biffkopow do Roma powołacž, kij bych tam italskich naležnoſcžow dla radu ſkładowali, tak daloko hacž hamža uafupaja. Franzowſki pôszlanz w Romje dawa ſebi teho dla wſchu prózu, so by tu zku wjez hamžei wuryczęſak. — Bes franzowſkim a pruſkim kněžerſtviom ſo hížom dljefchi cžaſ w naležnoſcžach pschelupſta a wikowanja jedna a ſda ſo, so ſo bóřh wujednanje ſtane, po kotrejž budže wele franzowſkich tworow a wudžejkow ſ menſhím złom do krajow njemſkeho zollvereina pschihadjež móz a ſo budže źlo na njemſke twory a wjezy, kotrež do Franzowſkeje pôndu, tež jara pomeňſhene.

Vendželska. Tudy ſu wobliczili, so budže bawma, kotaž maja na pschedan ležo, jenož hiſčeze hacž do mježaza julija doſahacž. Zeſi hacž do tuteho cžaſa wójna bes unioniſtami a separatistami w Amerizy ſkónečena nebudže, dha tež najſkere nihdže žanu amerikanſku bawmu wjazh neſmjea a budža wſchitke te fabriki, kij kotun a druhe bawmeniſhča tkaja, ſ džieſkom ſaſtaž a džieſaczjerow roſpuſčejicž dyrbecž.

Dokelž w Indii tež bawma roſcje, dha čzedža ju wot tam do Europej na pschedan pschiveſcž, ale wona neje tak dobra, kaž amerikanſka, a tež dróžicha, dokelž je pucž do Indije wele dalschi, hacž tón do Ameriki. A ſchtož čze indiſku bawmu w ſwojej fabrižy trebaž, tón dyrbi ſebi mäſchinu pschecžinicž dacž a luždi hinaſ naſucjež, dokelž ſebi indiſka bawma we wſchelkim naſtupanju zylo hinaſte wobdzjelanje žada.

A pschi wſchej prijódkeſtejazej bawmiazej nufy, kotaž ſo w Vendželskej dočalacž da, Vendželčenjo rjetko tola hiſčeze bawmu do wukraja pschedawaja, dokelž ju derje ſaplacenu doſtawaja. Najdžiwniſche je pak to, so ju Amerikanario, ſ kotrejž kraja je tola do Europej pschischka, najdróžcho kupuja, pschetož woni ſu tak na wſchelake bawmiane dræſezenja ſwuczeni, so je parowacž nočredža a teho dla ſa bawmu kózdu placiſnu placzja. Bes tym newedža w kraju separatistickich Amerikanarjow, ſhoto bych ſu bawmu ſapocželi, pschetož wona je ſo ſon derje radžika, ale ſ kraja žana won neſmje.

Italia. W Neapelſkej je pocžalo trocha mjeñniſcho a počojniſho bycz, ſa to je pak wórdanjo w jenym mjeſeſe na ſupje Sizilli ſbjezk byl, dokelž tam wobylcerio nočných rekrutirovacž dacž a tych kra lowſkich ſaſtojnictow ſlónzowachu, kotsiž bjechu na rekrutirowanje pschischli. Duž buchu tam wojažy pôškani, kij ſu ſedmjoč ſbjezlarjow ſatſieliſi, po cžimž je ſo wſho ſmjerowako.

Mužowſka. We Warschawje ſu w džiwadkach (theatrach), kotrež bjechu nrele mježazow ſanknene, ſažo hracž počeli. Pschihladowarjo ſu pak jenož Mužojo a Njemžy, pschetož Polazy na žane waſchnje do theatra nekholđa, nedžerža tež žane reje abo druhe weſela, ale kholđa pschezo hiſčeze w žarowanskej dræſeze. — Nowy arzbifkop Felinski je pecža hafle 40 ljet starý a tak bóřh, hacž do Warschawy pschindze, čze ſo wo to ſtaracž, ſo by ſo w tamniſhich zyrkwiach ſažo Boža ſlužba džerjež móhka.

Za dom a hospodařstwo.

Živa a morwa (rjeſnicža) waſa.

Sa ratarjow tak derje, kotsiž ſkót, n. psch: howjada, ſwinje atd. kubſkaja, džerža, ſormja a pschedawaju, po tajſkim ſa tajſkich burſkich hospodarjow je ſtajnje to praschenje: Kaſ wele to abo tamne ſkocžo (kotrež čzedža runje pschedacž) na waſh waži abo cžehne? kelfo ſmjeje koja abo ſadlescheža? atd. runje tak wažne, kaž ſa rjeſnika, kotrež ſkót kupuje, rježe a mjažo atd. pschedawa. Woboj ſkoujetaj ſo po tym, ſhoto ſkocžo cžehne, w jeho placiſnje. Wje rjeſník, ſhoto a tak wele njehdže ſkocžo na waſh waži, dha tež hnydom wje, ſhoto móže ſa ne dacž; a wjeſi ratař abo hospodar to ſamo tež,

dha wón hnydom tež wje, što móže ſebi fa ſwoje ſkocjo žadacj. Tač je čežkoſc̄ ſkocječa abo jeho waha tač derje ſa rjeſnika a ſupza, kaž ſa ratarja a pſchedarja jora wažna wjez, nochze-li ſebi jedyn wot druheho woči wutriječ̄ dacj. Kóždemu wot neju, woſebje pač ratarej je ruſne, ſo wón wje a ſnaje, kač ežeke ſkocjo je a ſhto waži; ſo ſo wón na to wuſtoji. Poſla rjeſnikow namakaſch taſku wuſtojnosc̄ wele huſcziſcho a wetschi, hač pola jenotliweho ratarja, dokež tón jeno porjedko ſkocjo pſcheda a waži, bes tym ſo rjeſničy husto ſkót a wele kruhov ſupuja, tón ſhamy a kóždy kruh w naſtupanju teho, ſhlož waži, jón wumjerjo, wob- a wu- maſhajo abo (n. pſh. cjeſlata) poſbjeſhovao, taſiruju, jón na to rjeſaja, wuwaža a tač ſo w tajkim taſirowanju ſwucjuja. Šteho pſchedindje jich ljepeſcha wjedomnoſc̄ we tym, ſhto ſkocjo cježne. Žadyn džiw teho dla neje, ſo ſebi wetschi kublerjo, woſebje ryežekublerjo woſebite ſkocječe wahi džerža a na nich ſkót woſebje kormny, kótryž chzedža pſchedacj, waža. Tač ſhonja, ſhto ſkocjo — to ſo wje, žive — na wash cježne, tač wele zentnarjow a puntow je cježke. So je to duſhna wjez, ſo wje; ale na tym neje hiſhče doſej. Pſhetož wučinene a wjeſte je dale, ſo kóžde ſkocjo, tač doſho, hač je žive, na wash hinač cježne a waži, ſo ma hinajſche punti, hač hdyž je morwe. Jego waha, i. r. jeho čežkoſc̄ po puntach abo zentnarjach je po ſmicerzi zgle druhá, hač pſhi žiwenju. A kaž dale ſhonenje wuči, waži a cježne kóžde ſkocjo tač ruče hač je ſarjeſane abo ſ zyla morwe, wele mene, hač je predy žive wažilo. Jego „živa čežkoſc̄“ abo „waha“ bjeſche wetschi hač njetko po ſmicerzi jeho „rjeſniča“. Wone ſarjeſane, ſ zyla morwe, mene waži a cježne hač predy žive. A kaž pola ſkocječa jeho živa a potom rjeſniča waha ženje runej a jenak wulkej nejſtej, tač ſo je wele bóle rjeſniča ſtajnje menſha hač živa, runje tač je to tež pola čloweka. Člowek, živh a na wash waženj, cježne ſtajnje wjazy, dyžli jeho morwe cjeſeo; ſo wje, hdyž bu krótko do ſmicerje waženj.

W.

(Přichodnje dale.)

Ze Serbow.

Še Boranez ſ Novym i Borazem a mi. Pſhi poſlenim ludlicjenju bu tudy 116 duſhov naſičených a to 55 muſkého a 61 žónſkého rodu. Wot tuthých bje 44 ženenyh, 67 neženenyh a 5 ſwudowenyh, 108 ſſerbow a 8 Njemzow; po wjeruwuſnacju 84 katholſkých a 32 lutherſkých.

Škotu bje tu: 6 koni, 2 bykai, 8 wołow, 57 kruwów, 15 jaſkojzow, 9 cjeſlatow, 43 ſhwini, 18 koſow a 1 kočž pežokow.

Pſched tſjomi ſjetami naſiči ſo tu 120 woſobow,

ſ kótrychž bje 86 katholſkého a 34 lutherſkého wjeruwuſnacja, 106 ſſerbow a 14 Njemzow.

Š Mjerka. Tudy je ſo 157 woſobow naſičiko, menujž 72 muſkých a 85 žónſkých. Wot nich bje 71 ženenyh, 72 neženenyh, 13 ſwudowenyh a 1 woſoba roſwjerowana. Po narodnoſeſti bje 137 ſſerbow a 20 Njemzow a po wjeruwuſnacju 59 katholſkých a 98 lutherſkých.

Škotu bje tu: 3 konje, 3 woły, 22 kruwów, 3 jaſkojz, 2 cjeſecj, 18 ſhwini, 20 koſow a 5 kočžow pežokow.

Pſched 3 ſjetami bjeſche pola naſ 161 woſobow a wot nich bje 67 katholſkého a 94 lutherſkého wjeruwuſnacja. Niemzow naſiči ſo tehdý 28. K.

Š Lutoćja. Tudy naſičihu 90 woſobow, menujž 46 muſkých a 44 žónſkých. Ženenyh bjeſche 34, 52 neženenyh a 4 ſwudowenyh; po narodnoſeſti 78 ſſerbow a 12 Njemzow; po wjeruwuſnacju 49 lutherſkých a 41 katholſkých.

Škotu naſiči ſo: 16 koni, 2 bykai, 6 wołow, 45 kruwów, 15 jaſkojzow, 24 cjeſlatow, 15 ſhwini, 6 koſow a 167 woſow.

Pſched tſjomi ſjetami bjeſche tu 101 woſobow, bes nimi 60 lutherſkého a 41 katholſkého wjeruwuſnacja. Niemzow bjeſche tehdom 23. * † *

Š Šehlina ſe ſhibenice ſnej korežmu. Tudy je ſo pſhi poſlenim ludlicjenju 294 woſobow naſičilo a to 138 muſkých a 156 žónſkých. Ženenyh bje 114, ſwudowenyh 22 a 158 bje neženenyh; ſſerbow 285 a 9 Njemzow; lutherſkých 174 a 120 katholſkých.

Škotu ſo naſiči: 12 koni, 8 wołow, 2 bykai, 121 kruwów, 28 jaſkojzow, 25 cjeſlatow, 58 ſhwini, 54 koſow a 23 kočžow pežokow.

Pſched tſjomi ſjetami bje tu 278 woſobow, bes nimi 123 katholſkého a 155 lutherſkého wjeruwuſnacja. Niemzow a 19 Njemzow.

* * *

Pohladam hiſhče ras na woſobystwo zglejeſe radowſkeje woſady, kaž ſam je w ſaſdženym a tutym čiſle Serb. Nowinow woſipali, dha bje w nej pſhi poſlenim ludlicjenju 1504 duſhov, wot kótrychž bje 926 katholſkého a 578 lutherſkého wjeruwuſnacja. Po narodnoſeſti bje 1389 ſſerbow a 115 Njemzow.

Pſched 3 ſjetami liſtachym w tutej woſadze 1530 woſobow, menujž 919 katholſkých, 609 lutherſkých, 1 reformirtſkého a 1 jendželſkého wjeruwuſnacja. Niemzow bje tehdý 148. K.

Š Lufka. Tudomna weſt woſbedži zku neweſčiſku pſchu, wot wyšokeje ſwójby hrabje ſ Breſler w ſaſdženym ſjetotetku jej darenu. Tale pſchu woſpſiſia: 1) bortu; 2) ſchwieſch (ſeleny ſuknjanj) a 3) ſljeborny recžas wołoko ſhije ſe ſljebornymi toleremi,

Kotryž drie je najvažniji kruch žykeje pschi, a teho dla jón trochu wopisam. Wón psches 60 lutow waži. Bes tymi, na nim wižazmi pensami bym najstarsji kruch s ljeta 609 nadeschok; druhe su s ljetom 1577, 1600, 1606, 1609 atd. s žyka wele se 17. ljetstotečka. Wschitke kruchi (ich je 31) su s dobrého bliebora a najwetschi wot nich je dloni nulli. — Žyka pscha pak je we Lufku pola rychtaria a gmejnskeho prödkleterja šhowana a smje ſo kózdej newesče pschi wjerowanju požejic. —

A. P-č.

S Małeho Welkowa. Schitwórk rano namakahu tudy ludžo wjesteho Bara psched jeho wobydlenjom zyle ſmerskeho ležo. Jako jeho potom do istwy pschinieſechu, woživo drie wón ſažo, ale dokho netrajeſche, do jeho Boža ruczka ſaja, ſo bóřiš wumre. Wón je pecja wečor predy poſdje s Budyschinia domoj ſchok.

S Budyschinia. Wyższe ministerſtwo zyrkiwych naležnosćow je knesa duchomneho Wiazku we Budyschinje na jeho pröſtu wot pschiſluſchnosće wobſtarania herbſkih eva ngeſſiſkih Božich ſkužbow we Draždānach wotwjasalo, pschi tym pak psches woſebite piſmo na jenej stronje ſwoje wobžarowanije wuprajilo, ſo je ſo l. duch. Wiazka l. tajkej pröſtwie nuzenj sažuk, na drugiej stronje pak tež ſwoj džak ſa tu ſwiernoſc, ſotrij je wón tamny hamt nimalej woſkom ljet wedk, wuprajilo. Wobſtarenje ſpōmenykh Božich ſkužbow je wot wyżskeho ministerſtwo nietko knesa duchomnemu Möhnej we Bułezach pschepodatē.

Přílopk.

* **S Roma pišaja,** ſo su ſo wot katolickich kſeſijanow wſchelakich krajow w poſlenich ljetach nimale 4 milliony toleč tak menowanego pjetroweho penězka ſbamža naſbjerale a jemu pschiſpoſlaké.

* **W Hannoverſkej** je ſo w lječe 1861 njehdže 330 koni ſarijeſalo, kotryž mjažo ſu ludžo warili a ſiedli.

* Stare lipſcžanske banknoty a to 20tolerſte s ljetom 1839, 1844, 1845, 1846 a 1850, 50tolerſte wot 1850, 100tolerſte wot 1851 a 500tolerſte placza jenož hſchęje hacž do 24. januara t. l. a dyrbja ſo potom najpoſdžiſho hacž do 15. februara teho ljeta wotmjenic.

* **W Mittelherwigsdorfje** ſta ſo 13. januára to neſvože, ſo bu 19 ljetna džowka ſublerja Roſchera pschi wotmetowanju ſornow, ſ mlóčjetni padazých, wot maſchinu ſa jchórzuch hrabnenia a tak ſylnje wo jemu cíhnenia, ſo ſo jej hlowa roſrafy a wona na mjeſče morwa ležo wosta.

* Knes biskop Forberk w Draždānach, kotryž je dwaj mjeſazaj na khorym kožu ležec dyrbjač, ſo njetko

ſažo tak poſjepſchuje, ſo je nadžiha na ſpjeſhne motkorenje.

* **W Draždānach** ſatſeli ſo wondanjo wojak Lukas wot 3. infanteriebataillonu a bje na mjeſče morwy.

* Jedyn hospodač w Draždānach je wondanjo ſwoje dzewecjadwazhce džeczo kſchęječ dák. Wón je pschi wſchitkich ſwojich džeczoch ſtrow a čerſtwy, tola nemóže ſo pschezo derje na jich narodne dny dopomincz.

* Expedicia ſaſtupneho budyskeho hamtskeho hetmana l. barona s Gutſchmid je w hofcjenzu l. mjeſtu Lipſku na horncjeſkej hafzy w Budyschinje.

* **W Khoręzač** pschińdze 4. januara 35 ljetny džekaczeč a khejčatř I. G. Verndt na to waschnje wo ſiwenje, ſo džielba persheje na neho padje a jeho ſaduſy.

* Draždānų maja po poſlenim ſudſičenju 128,150 wobylcerjow a ſu ſo wot ljeta 1858 wo 10,400 duſchow pschiſporike.

* W mjeſtaſhku Geheru ſu ſo 6. januara w nož ſchtyri kheje wotpaliſe.

* Blisko Meeranu bu wondanjo jena žónska ſmerska namakana a nedaloko Wačawa pola Nadebergia je tamniſchi krawz Burchardt ſmersnyk.

* We Wjehlaſju pola Czopliz je jedyn ſchew ſwoju žonu a ſwoje 5 džecz ſtonzowat. Wón bje jich najprjódžy ſhamorom ſarafy a jím potom hſchęje ſr ſožom pscherjeſnyk.

S p ē w y.

Poſli luboſeje.

Hdje puczik ſeje ſložile, mróčekli?
My cjehnem ſi dalokim ſtronam!
O naſačeče cjhomne krocžekli
Mi ſi luboje rózotym houam!
A jeli ſo ſa wami woſladne,
Dha reňe ju wote mne poſtrowcje!

Hdje čzecje tak ſahe, wž ptacžatka?
My lecžimy do dalschoh' kraja!
O ſmahucje ſpjeſhniſho kſchidlesčka,
Mi lecžce do luboje haja!
A jeli ju wiđicje, ſpiewacieče,
Rak na nju ja ſpominam žebžiwje!

Hdje pkuwacje ſchwörčzo, wž žołniczki?
My ſchucimy ſi dolinje ploidnej!
O bježcje do luboje wſczicžki,
Zam ſi ſahrodžy luboſnej, rödnej!
A jeli ſo luba ſi wam ſhiluje,
Dha ſkódko ji ſicžlo mi woſoſcje!

S-skł.

Kak

rozom

Hans Depla

wótritaj

Mots Tunka

ludzi pôdla

ékréjetaj.

Mots Tunka. Schtóž je pucjowak, móže njeschto powedacj!

Hans Depla. To je sjava wjez; ale schto dha tý s tym mjenisch?

M. T. Ja na to spominam, so ho wóndanjo jedyn młodjeniz na pucjowanje do Wuheriskeje pôda.

H. D. No, dha budje potom swojim weñnym snamy wele nowinkow powedacj móz, hdyž sašo domoj pshiuđe.

M. T. Wostaj džeczel! Jemu wschał so džiesche, kaž tamnemu młodjenzej w stawijenje, kíž so pola prieneho rospučja domoj wróci, dokež so dale bojesche. A naszemu młodjenzej, na kotrehož horka spomnich, pocza so, jalo bje lužiske měsh pschekrocžil, tak po maczernych pomaskačtach styksacj, so so khetsje rucze sašo domoj pôda.

H. D. Wón ſebi naſſere myſlesche:

Wojebaj, na Wuherisku,

Ja ſej th'alu Lužizu!

M. T. Lohko doſč je ſebi tak pomyſlit.

Hans Depla. Schto dha njetko w holi dobreho džieka?

Mots Tunka. No, schto budža čzinicj, hacž so pſci tej wilej symje po možnosći wohrewacj vytacj!

H. D. To w polu tež čzinja; ale ja mjenju, hacž wot tam nicžo noweho newiesc.

M. T. Jenu wjezku býč drje wedžil.

H. D. Dha ju khetsje powedaj!

M. T. Moje dla. Hlaj, s dweju wšow nedaloſ ſakſkich mesow biechu ſo młodzi hólzy w jenej korcžmje ſechli.

H. D. Biechu dha ſami?

M. T. Nje, holczki biechu tež ſobu. Zena džielba ſazhydli ſo pak w korcžmje ſamej a druha w korcžmarez wumenku. Ale cji w korcžmje nebiechu ſo derje ſ penefami wobstarali, a dokež korcžmat požegowacj nočzysče, dha dyrbjachu ſ hanibú cęknej.

H. D. To drje je jich jara mersako?

M. T. To ja newiem; ale jenej holczky ta wjez tak i wutrobie džiesche, ſo bje woſko neje wscho mokre.

H. D. Hlaj wschał tola!

M. T. A pſci tym ſta ſo wulka swada, ſo dolbi krawž latarnika ſ porzelinowej hlojčku ſčicj pocza, ſo kule naljesechu.

H. D. Haj, pſchiidž jenož krawžam, cji tebi połażul?

M. T. Teho dla tež potom latarnik a pak domo džieschtaj. Duzy nadendžeschtaj pak džiwju pawizu, kotrejž dla ſo swadžischtaj, tak ſo latarnik pawa tak ſplaza, o dyrbesche tón po dochthra poſšacj.

M. T. Tón drje tež darmo wobalaſ neje?

H. D. To ſo wje, a latarnika ta wjez 20 tolet kroschtowasche.

M. T. Aj, to ſu drohe plazli!

H. D. Haj, mi ſo tež ſda.

Wuhudanje ſcz. 1. 1862.

2. Tobakowa hlojčka.

Cyrkwinske powjesce.

Werowanaj:

Michałska cyrkej: Jan August Robert Franka, waſtaſki miſchr pod hrodom, ſ Wilhelminu Augustu Helenu Dunczej na Židowie.

Hudančka.

3. We Łahowje a Eusy jón maja, ale Budyschenjo a Małeczenjo dyrbja do Neſwacjida na hermanek hicj, jeli chze- dja ſo jeho ſobu mozowacj. — Schto je to?

(Wuhudanje přichodnje.)

Kráčení:

Michałska cyrkaj: Jana Wylem, Jana Bohuwjera Garbarja, polerja a khježerja na Židowje, s. — Madlena Hanža, Jana Bohuwjera Ludwiga, murerja a wobydlerja pod hrodom, dž.

Podjanska cyrkaj: Michał Jan, Pjetra Domaščki, mlynka a wobydlerja w Budyschinje, s.

**Čabi sakskošlezynskeje železnice
z budyskeho dwórničá.**

Do Shorejza: rano 7 h. 51 m.; do połnicy 11 h. 40 m.; popołnicy 3 h. 12 m.; wieczor 6 h. 23 m.; wieczor 9 h. 24 m.; rano 12 h. 30 m.

Do Draždjan: rano 7 h. 35 m.; do połnicy 9 h. 11 m.; po połnicy 12 h. 50 m.; popołnicy 3 h. 55 m.; wieczor 7 h. 38 m.; w nocy 2 h. 26 m.

Pjeniežna płaćizna.

W Lipsku, 15. januara. 1 Konišd'or 5 toser 14 nſl. 8½ np.; 1 połnoważazy čerwonych złoty abo dukat 3 tol. 5 nſl. 1½ np.; winske bankowki 71½.

Płaćizna žitow a produktow w Budyschinje

11. januara 1862.

Dowoz: 4837 kórcow.	Płaćizna w pŕerězku na wikach,						Płaćizna w pŕerězku na bursy,							
	wyšsa.	nižsa.	srjedźna	najwyšsa	najnižsa	wl.	nſl.	np.	wl.	nſl.	np.	wl.		
Pscheniza	6	5	—	5	15	—	6	—	6	7	5	6	2	5
Kořka	4	2	5	3	25	—	4	—	4	3	8	4	2	5
Iecimien	2	27	5	2	20	—	2	25	2	28	3	2	25	—
Worž	1	25	—	1	15	—	1	22	5	1	25	—	1	20
Gróch	4	20	—	—	—	—	4	15	—	4	20	—	—	—
Woka	3	25	—	—	—	—	3	20	—	3	25	—	—	—
Rjepit	7	15	—	—	—	—	7	10	—	7	15	—	—	10
Jahy	6	5	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—
Hejdusčka	4	10	—	—	—	—	4	5	—	—	—	—	—	—
Bjerny	1	5	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	16	—	—	14	—	—	15	—	—	—	—	—	—
Kopa złomy	4	20	—	—	—	—	4	10	—	—	—	—	—	—
Zent. ſyna	—	22	5	—	—	—	—	20	—	—	—	—	—	—

Nawěštnik.**Draždžanski****ſtrowofny magenbitter,**

ſ najwoſebniſkich hóſtich ſelov dželanh, ma ſo ſwojeſe dobróſcie dla jara poruczicę;
w bleschach à 10 nſl.

W Draždžanach.

Curt Albanus.

Comptoir w Brannowym hotelu.

Sklad ſa Budyschin ma knes **J. G. Richter.**

Pschedawanje drewa.

So by ſo wſchelakich napraschowanjow a molenjow ſminy, ſ tutym k nawedzenju dawam, ſo je na ſchęnen-čańskim ljeſowym revjeru (poſta Rakez) hiſcze khójne ſchęjepjante, pentowe a halosowe drewo na pschedan.

Lehmann, hajnif.

Drewowa aukzia.

Wondzeli 20. januara t. I. budżet ſo w Lomzhi poſta Neſwacjida licžba brjesowych dolich hromadów rano wot 9 hodžinow na pschedadzowanje pschedawac̄. Šromadžina je ¼ 9 hodžinu pschi ljeſcym wužonje na ſchęzzych do Viſeje Hory.

Wutoru 21. januara budžet ſo na to ſamo waschnje ſtejaze wolschowye a brjesowe drewo w loſach a dolhe hromady khoinowych fuſchinow na ſchęchowſkim revjeru pschedawac̄. Šromadžina rano ¼ 9 hodžinu pschi ſykoriz khójcikach ſady Noweje Wyy.

W Neſwacjidle, 16. januara 1862.

B. Unger,
wyschi hajnif.

!! Sa hosczenzarjow a forežmarjow !!

Jara rjany rum k wſchenkewanju, ejmar po 15 tl., ſlepſche družinu hac̄ najlepschi **jamaſkaski rum**, ejmar po 24, 36 hac̄ 48 tl., najlepsche **hreſlauske liqueury**, ejmar po 24 tl., dobre ſłodke palenzy weſchelakich družinach, ejmar po 9 tl., porucza

David Berger na ſitnej haſh.

Do mojich materialtworowych a winowych khłamow pytam k hnydomnemu fastupenju abo najpoſdžiſcho k jutram wužomuſka, kif dyrbí, jeśli mōžno, ſerbſkeje rycze mōžnyh byc̄.

Jan Wannack
na ſchulerſkej haſh.

Renje dželany ſljebornykh khelic a taſka patena ſ na višmom: „Wzmiče a pijće“ a „Wzmiče a jēſće“, ſa woprajenja ma podpiſanu na pschedau.

Reinhold Maerckel,
ſłotnik na ſerbſkej haſh w Budyschinje.

Krajnostawski bank.

Po wustawach krajnostawskiego banka kral. saski. hornolužiskiego markrabinstwa so s tutym i jawnemu nawedzenju dawa, so je nietko

Direktorium banka

knies krajny starski Heinrich Erdmann August s Thielau nad Ober-Kemnizem, pschedzyna,

knies krajny syndikus Kurt Ferdinand Julius s Löben, syndikus banka,

knies Julius Schilling, prjeni knihiwedzer banka, a

knies krajny syndikus Otto Julius Chrig, syndikus banka; so jako

pschedzyna farjadowazeje radę

knies krajny postajenek, knezelski radziczel a. D. Franz Guido Hempel nad Ohornem,

knies komornik Egon Heinrich Gustav swobodny knes se Schönberg-Biran a Modlau

nad Luhom a t. d. fungiruje, so jako

direktor lombardskeho skutkowania

knies August Robert Duckart

sastawne wopisza, pschi tutym skutkowanju wudajomne, sam wukonec ma, a so je

fontrazignaturu na lutowarniskich knizkow

knies Gustav Adolph Kaiser, kontroleur pschi banku

wot bankodirektoria poruczeniu dostal.

W Budyschinje, 13. januara 1861.

Direktorium krajnostawskiego banka kral. saski. horno-

lužiskiego markrabinstwa.

s Thielau.

Krajnostawski bank.

Dziwajo no nashe wosjewenia, wot 19. januara 1860 wospet a najposledy wot 20. novembra 1861 wosjewene a nutsczehnenje po wosjewenju wot 15. novembra 1850 wudatych **bankowek** prijeneje emisije w appointach po 5 tl. nastupaze, so tute s tutym po §. 41 bankowych statutow wot 16. junija 31. augusta 1857 sa neplacjate a nekmane wupraja.

W Budyschinje, 9. januara 1862.

Direktorium krajnostawskiego banka kral. saski. horno-

lužiskiego markrabinstwa.

s Thielau.

Schlesyjske wohensawjeczenje.

Podpiszany agent pomenowanego sawjeczeniskeho towarzstwa so s sawjeczenju mobiliara a domiaceje nadobry, kaz tez tworow, teho runja ratariskich plodow a gratow **wschitkich druzinow**, tez skotu po twerdych po mōznoſci tunich prämiah tak derje w mjestach kaz na wžach najpodwolniſčho porucza.

Kommissar V. Herrmann.

Samopschedawarjow rjaneho czerwoneho, bieleho a schwediskeho dżeczeloweſo hymenja proschu wo dobrociwe pschedowacie pruhi tajkeho hymenja.

Kommissar v. Herrmann.

Młody człowiek, który chce schwyto nowufnych, może

40 Klosterów khójnowych perłów je pola Jana Petschki

Schewski misztr Adolph Fabian na rjesniſtej haſy w Budyschinje.

w Małej Suberniczzy na pschedawie. Też pschedowa so tam stajnje dobra ſrjenja bruniza, kóz po 4 nžl.

Mostowihi

(Brückenwaagen)

wote mne ſameho džekane, kotrež nejšu wot lateho želeſa, ale wot dobreho kowaneho želeſa a ſa kotrež ja rukuju, ſu poſla me ſtajnje na pſchedan.

E. Schiersand,

sankarſki miſchtr, ſ hydlenjom na H oſch i z haſhy čzo. 699.

NB. Gsobotu pſchedawam na bohatej haſhy w khjezi knesa S t r e c f u ſ a pódla plump.

Barlinske wohensawjesczaze towarzſtvo.

Saložene 1812.

Sakladny kapital 2 millionaj tolef.

Tuto hizom 49 ljet wobſtejaze towarzſtvo bere ſawjesczenja pſche wohnjowu ſchodu horje po niſlich, efe twerdych pramiſjach, hdzej ſawjesczenju ženje ničjo dopłacjowacj netreba.

Sawjesczenja wobſtar a wſcie wuložewanja dawa

Wot 100 fl. ſawjesczenja pod ſkłom janej tſiechu placzi ſo ljetnje 18 nſl. abo tež mene, jeſi kwarenja ſamotnje leža; wot 100 fl. ſawjesczenja pod zyhlovanej tſiechu dawa ſo ljetnje $4\frac{1}{2}$ nſl. abo wjazh, ſa tym hacj ſu ſłomjane tſiechi bliſke abo daloſe. — Sawjesczenja moža ſo ujetko na 10 ljet abo na krótschi czas ſtač; ſchtōž pak bōrsh na wjaz ljet ſawjesczji, tón ſalutuje ſebi ſ tym wele penes, dokelž khóſty ſa pſchiwolenje ſudniſtwa, ſa ſchtempel a t. d. pſchi weleſjetnym ſawjesczenju wetsche nejšu, hacj pſchi jenoljetnym. W lječe 1860 bje pſchi horka ſpomnenym towarzſtwe ſa 95 millionow tolef ſawjesczenjow. — Kózda, ſawjesczenemu pſches wohnu ſezinena, ſchoda ſo haſdom ſaplačzi, tak bōrsh hacj je po wohnu twerdje poſtajena. — Agent ſebi pſchi horjebranju ſawjesczenja ſa ſwoju prdu ničjo nezada, a ſawjesczenje hizom placzi: tak bōrsh hacj je ſo poła agenta ſapiſalo, ſo ſo teho dla netreba na poliſu čaſakacj.

W Budyschinje.

J. E. Smoler, wudawac Serb. Now.,
agent barlinskeho wohensawjesczaze towarzſtwa.

Dr. Hartung'owa ſelowa pomada (thglik

po 10 nſl.) ſa ſadowududjenju a wožiwenju wloſzoweho ſroſta

Dr. Hartung'owy chinaskorowy woli (bleſčka po 10 nſl.) ſa ſdjerjenju a poreiſchenju wloſzow

moža ſo hſtce pſchezo jako najwoſebniſchej a najlijeſtchei ſrijedkaj be-wſchitimi hacj dotal woſjewenymi ſrijedkami wo prawdze porucječ a je ſolidne wobſtacze pſches wjazh hacj djeſacj ljet najkmaniſche wopoſaſmo ſa jeju dobroſc a hođnoſc.

Jenicžki ſtad ſa Budyschin a woſloňojež ma ſtajnje

Wilh. Hammer

pod radnej khjezu.

Drewowa aukzia.

Ujetuſche ſbite twerde niſke drewo a khójno we wuljeſkowane ſerđe na ſobelni ja nſkim reyerje budža ſo wutoru jako 21. januara t. l. w doſlih hromadach pſchi hnydomnym naplačenju ſchtworečnim kupnih penes, kaž tež pod wumjenenemi, pſced aufzii wosjewomnymi, na pſchedadžowanje pſchedawatj.

Kupowarjo maja ſo ranu we 8 hođinach pſchi lobeljanſkim knežim dworje nutſnamakacj.

Schöna.

Khwalobnje ſnaty a pſches ſwoje hojaze ſtukowanje dopokaſany **bróſtſhrop** je ſaſo i doſtačju w hrodowskej haptnej w Budyschinje.

Czijšlo L. Lužicjana 1862 w tychle dnjach wuńdze. — Jeſi čyžk njechtó wſchitke čijſla Lužicjana 1861 pſchedacj, dha nech je do wudawarje Serb. Now. pſchineſe abo poſczele.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so
w wudawańi Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedač,
płaci so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kózde číslo płaći 6 np.
Štwtórlétna předpłata pola
wudawarja 66 np. a na
kral. saks. pósce 7½ nsl.

Číslo 4.

25. januara.

Lěto 1862.

Wopříječe: Swěne podawki. — Za dom a hospodařstvo. — Ze Serbow: W Scheschnje. S nechwac̄zilskéje woſawy. S Rabwory. S Praſkowa. S Budyschina. S Nalež. — Hans Depla a Mots Tunka. — Budarjowý wopomniſ. — Přílopk. — Hudančka. — Cyrwinske powjesče. — Čahi saksošlezynskeje železnicy atd. — Pjenježna płaćizna. — Nawěštnik.

Swěne podawki.

Sakſka. W Sakſkej je w tu chvíli 407,457 ſchulſkih džecži, mienižy 203,387 hólzow a 205,070 holszow. Statyčných wuc̄zerow je 2993 a pomožných 429. — Nowy kralowſki hród w Lipſcu je njetko zyle hotowy. — Se Schandarowý chzedža železniza do Numburga twaricž a ſu po teho dla na ministerſtwu wobročili, ſo by to ſwoju dowolnoſcž k temu dako. — W Lipſcu je rjesbař Knaur modell buſtý ſławoneho Leſinga dohotovał a budje wona poſdžischo ſ medze lata a w Kamenzu, kdzej je ſo Leſing narodził, poſtajena. — Jeho mojefoſcž kral Jan je lipſkemu docentej Dr. Fürſtej drohi perſhčeně darik, jako ſnamjo pſchipóſnacža ſa jeho hebrejski a chaldejski ſłownik.

Pruſy. Nowy ſejm hiſhoče hacž dotal neje wurađowacž móh, dokelž dyrbjachu ſo najprjódzy wólby nowych ſapóſlanzow pſchehladacž, hacž ſo pſchi nich neje ničo wopac̄neho ſtało. Wſchitke wólby hacž do jeneje buchu ſa dobre ſpōsnate. Potom wuſwolowachu ſo prjódſtejerjo wobeju komorow a buchu w druhej komorje Grabow ſa pſchedždu, Behrend pak a Bodum ſa mjestopſchedždow na bližſe ſchtyri nedžele wuſwolene. W přjenej komorje ſu weřcha Hohenlohe-Ingelfingen ſa pſchedždu a hrabju Stolberg-Wernigerode a hrabju Brühla ſa mjestopſchedždow wuſwolili. — Druha komora pecža njetko tak demokratiffa neje, kaž ſo to pſchi wólbach ſamých ſdashe. — Wuſwolerjo wojowſkeho a roſborſkeho wokreſza budža 6. februara tſecž krocž ſwojego ſejmskeho ſapóſlana wuſwolecz dyrbecž.

Rakuſh. Wuberk ſa pſchehladowanje rakuſkeho budžeta (krajnych dohodow a wudawkow) pilnje doſcž ſtuſkuje a ſa tym ſliedži, kaſ buchu ſo rakuſke penežne naležnoſcže ſtere ſlepé poljepſhiciž hodžile. Ale ſe wſchego ſliedzenja je widjecž, ſo móže jenož to Rakuſkej hódnje pomhacž, hdž ſo wójſko pomeňſhi. Sa tajke pomeniſhenje pak rakuſke knežerſtvo žanej wuſhi nim, a je wele wjazy ſ tych ryczow, kotrež je khježor wóndanjo pſched ſwojim wójſkom, w Venezianskej pſcheywazym,

ſjawne džeržač, widjecž, ſo ſebi ſylnje na to myſli, kaſ by wójnu ſ italskim kralom ſapocžecž a jeho ſnadž tež pobicž moħ. A wona drje tež ſkonečnje žana druha pomož nebudže, hacž tajka wójna, w kotrež rakuſki khježor pak Vittora Emanuela ſbije abo, wot neho ſbit, Veneziansku wotbudže. Tak dolho hacž ſo to neſtane, budje rakuſki khježor Venezianskeje dla, na kotrež dobýwanje ſo Italszhy bes pſchecatia hotuja, ſtajnje wójsko džeržecž dyrbecž. Pſchi tmy pak rakuſke penežne naſežnoſcže pſchego hubene wostanu a duž k jich poſlepſchenju žana druha pomož neje, dželi italsku móz powalicz abo Veneziansku zyle wotbyč. Potom nebudže ſo wjazy tak jara wele penes na wójſko wařicž trebač a rakuſkim finanzam budje pomhane. — Khježor je ſo ſaſo ſ Venezianskeje wróčil. Wón bje tam najprjódzy ſwoju mandželsku a džecži wopytał a potom tamniſche wójſko a twardzisny wobhladował. Pſchi tutej ſkladnoſcži džeržesche wón k wychlakm rycž, ſ kotrejež móžesche jedyn ſpōsnacž, ſo ſebi khježor ſylnje na wójnu ſ italskim kralom myſli. — Nakuſhy Šerbj ſchzedža ſebi herbſku akademiu wjedomnoſcزو w mjeſcze Nowym ſsadze ſakožicž a ſu ſa njekotre mjeſazh k temu hžom pſches 100,000 ſchěſnakow na hromadžili. — Sa rakuſku Schlesynsku ſo wot noweho ljeta wot wychnoſcze woſebny wokreſny liſt (Kreisblatt) wudawa, w kotrejž ſo wſchje wukas, pſchiftaſnie a poruczenja tamních ſudniſtrow a wychnoſcزو w njemſkej, cjeſkej a polſkej rycži wudadža, dokelž tam Njemž, Cjechojo a Polazy w hromadze bydla. (Se wſchelatich ſtronow ſmy hžom huiſo ſliyſheli, ſo by tež jara duſčnje bylo, hdž by ſo ſa naš Šerbow tajke wukas a pſchiftaſnie a herbſkej rycži wudawake.) — W njekotrych wuherskych wokreſzach je wot wychnoſcze naſly ſud (Standrecht) wuprajeny, dokelž je ſo tam rubenjistwo straschnje roſcherilo. — W Lvovje ſu tamniſchemu arzbiskopej wokna wubili, dokelž bje wón pſchecžito ſpjetowanju pſchick politifonarodnych ſpjetowow w zyrkwiach rycžac. Wón je ſam rodženy Polak.

Amerika. S Newyorka pižaja, so staj puščenaij separatistiskaj komisaraj, Glidel a Mason, wot tam na jenej lódzi wotjekoj a so najpródz na bermudiske kupy podakoj. Tam chzetaj do jendželskeje pôstfleje lódzi stupicj a so na nej do Jendželskeje domeſc̄. — Unionistojo su p̄sched krótkim časom bliſko Hilton-Heada nedaloko Port-Royalu bitrou se separatistami mjeſci a jich hódroje ſibili. Tež w bitwie bliſko Hunterſville we nauečornej Virginii ſu separatistojo pſchijehrali a ſ wul-ki ſchłodowanjom zofacj dybeli. — Unioniske knežerſtwo je pſchijaw (Hafen) separatistiskeho mjeſta Charltona na to waſchnje nepschitupny ſežinilo, so je pſched nim džeſacj, ſ kamenemi wobčeženjach, wulſich lódzow na dno morja puſčicj dako. S tym je pſchijaw tak ſaraženj, ſo žana lódz wjazy do neho ſajječ nemóže a dale móže ſo ſtacj, ſo morjo na te podnurene lódzi teſko nerjada nameta, ſo ſo tón pôdžischo nebudze ſaſo wotſtronicj dacj a ſo budze charltonski pſchijaw na tajke waſchnje na wsche pſchichodne čaſhy ſkaženj. Dokelž pak je wón jedyn ſ nailiepſich amerikanskich pſchijawow, dha budze to wulſka ſchłoda ſa pſchekupſke lódzi wſchit-kih krajow, kij do Ameriki wikuja. Duž je franzowske a jendželske ministerſtwo unioniskemu knežerſtwu ſwoju uespokojoſnosć ſ tajkim wójnuwedženjom wuprajicj dako ſ tym požadanijom, ſo ſo žadyn pſchijaw na tajke waſchnje wjazy ſkaſyč neſmje, prajizh, ſo drje je po mórkim prawie nepschiczej dowolene, njekajti pſchijaw ſ wójnſtimi lódzemi woblehnycj a nikoho nutes a won nepuſčicj, ale ſo neje dowolene, pſchijaw tak ſkaſyč, kaž je ſo to ſ charltonskim ſtaſo. — Ameri-kanſki ſenat abo ſejm wurađuje njekto, kaž by nailjepe peney ſ wójnuwedženju ſehnał. Wón je teho dla poftajik, ſo dyrbi ſo ſa 100 millionow dollarow pape-ryaných penes wudacj, a hewal je wón tež zlo na wſchelake wježy, kotrež ſo do Ameriki na pſchedan pſchivozaja, khetro jara powyſchik.

Schpaniſke wojsko, kotrež je mezikansku twerdžiſnu San Juan Ulloa wobhadžiło, je tam 100 kanonow a wſchelake wójnſke wježy ſajalo. Gubernator bliſkeho wulſeho mjeſta Vera Cruz je tuto ſe ſwojim mezikanskim wólkom wopuſčejik a dale do ſniutſkomneho kraja zofak. Schpaniſzy ſu potom Vera Cruz tež wobhadžili a tamniſki wobydlerjo ſu jich peča jara pſcheczelniwje witali. Jendželske a franzowske lódzi, kij maja ſo na efeſkii pſcheczielnoſto kraju Męxiko tež wobdžiſicj, tam hiſheče pſchijiječe nobiechu. (Ta zyka wjež je menuižy ta, ſo je Męxiko, kaž ſmji to hízom powedali, Fransowſam a Jendželjanam weſe penes winoſty, a ſo chzeda tucji njekto w ſjenoczenju ſe Schpaniſki tutón kraj tak doſko wobhadžirž, hacj jich mezikanske knežerſtwo neſapacj.)

Njekotre amerikanske nowiny ſu tu poweſc̄ pſchi-

neſle, ſo ſchłovojo w połoniſtich (separatistickich) krajac̄ počinaja nemjerni bjež a ſo ſu tam hízom njekotre tajke ſbiežki bjeſe, pſchi kotrež híz neje bes krejpſchelecza wotſchlo.

Gričiſka. Student Dofios, kotrež bje na grichifku kralowu tſjeliſ, ju pak netrechiſ, ie wot krala ſ tajke ſbiežiwienskemu jaſtu wobhnadženy. Wón bje menuižy po prawym ſ ſmercji wotſhduženy.

Franzowska. Wſchelake franzowske fabriki, kotrež bawmeniſhčja džielaja, dale džielacj nemóža, dokelž žaneje bawnych wjazy nimaja a wele džielaczerjow je teho dla do wulkeje nuſy pſchichlo. A dokelž tuta nuſa ſtajne pſchibywa a jej ministerſto bes bawny wot-pomhacj newedža, dha njekto peča wurađuju, kaž by ſo bawna ſ Ameriki doſtač hódžila. Tam je menuižy w separatistickich krajac̄ bawny doſc̄, ale unionistojo ju wot tam wotwořez nedawaja, dokelž ſu blokuju nad separatistickimi pſchijawami wuprajili a tute pſchijawы woblehnysi. Ale dokelž ſo to wot nich d o ſ p o k n i e ſtaſo neje, dha chze franzowske ministerſtwo tajke wob-lehnenje ſa newobſtawaze wuprajicj, ſo by ſo bawna ſaſo ſwobodnje ſ Ameriki wosyč ſmjeſa. Wone teho dla pilnje ſ jendželskim knežerſtwom w tajkim wotpohla-danju jedna a chze je ſ ſobuſtukowanju w tutej wježy ſamóz. — Khejzor a khejzorka njekto druhdy na lóži w boulogniſkim hajku na ſeježlach (ſchriftſchuhach) jieſdžitoj.

Italia. Bamž je ſwedžen tſjoch kralow tajne konſiſtorſtwo wotdžeržak a w tym Sigismunda Felixa Felinskeho ſa warschawſkeho arzbifkopa pomenowak. Ruski khejzor bje jemu menuižy tſjoch wjſokich duchom-nych ſa tajke ſaſtojnſtwo prijódſtajik a to petersburſkeho katholſkeho arzbifkopa Žylinſkeho, kanownika hrabju Lubieńſkeho a ſpomneneho Felinskeho, kotrehož poſlein-ſkeho bje bamž potom wubrak. Wón rekn w konſitoriu, ſo je ſ wobtwerdženjom Felinskeho jako arzbifkopa ruſkemu khejzorej wjeſcie pſcheczelniwosćje doſc̄ wopokaſak, woſebje dokelž je to tak rucje ſežinik, a ſo ſebi pak wón tež njekto žada, ſo by ruſke knežerſtwo ſ podjanskimi duchomnimi w Pólskej dale tak kruče neſakhadžalo a tych, kij ſu do Sibirije poſlani, ſaſo domo powołaſo.

Kaž chzeda wſchelake nowiny wedžecj, dha je ſebi ruſki poſkazan Rizelew w Romje predy wſchu móžnu prózu dawał, ſo by bamž ſ wobtwerdženju nowego warschawſkeho arzbifkopa ſamoħe. Ale dokelž w tajkim wobtwerdženju poruk pſcheczielno dotalnemu ſkutkowanju warschawſkeho arzbifkopskeho namjeſtnika Bjakobreskiho a pólſkeho duchomnſtwa leži, dha nočyjsche bamž Rize-lew ſo woli bjež, khiba pod wjeſtymi wumjenenemi, kotrež wón ſtaſi. Tute wumjenenja bjechu peča, ſo ſmje wón ſaſo poſkazanu (mužiuža) do Ruſowſkeje poſkacz, kij by w Petersburgu a Warschawje bydlit,

shtož ruske knežerstwo hžom psches 100 ljet pschiswolito neje; so by khježor pôlskim duchownym jich dotalne skukowanje wodał a italskeho krala Viktora Emanuela jako taškeho nepschipoſnał. Do teho je Kîzelew w menje ruskeho khježorstwa pecža počne ſwolik a duž je potom bamž tež ſelinskeho woſtwerdžik.

Š Turina, hdžez italski ſejm w tu khwilu wuſadzuje, ničo woſebneho pýjſkecž neje. Krónprhyz Humbert je tam wóndanjo pýchne tſielenje, kotrež tſielzy se wſjiltich italskich krajinow tam džerža, ſ dleſtej rycžu wotewrlik. — W Neapeljskej je ſmjeriſhco a na kupje Sizilii ſu ſo tež khjetro ſmjerowali, hacž runje jedyn prajicž nemóže, so by hžom wſjiltón nepokoj pschewineny był.

Endželska. Kralowa je njetko zyle ſhamotna žiwa, dokelž je dla ſemreeja ſwojego mandželskeho wulzy ſrudna. — Ministerſtvo je pýchkaſalo, ſo ſo we wojniſtich pschihotach dale poſtraczovalaſi, ſwada ſ ameriſkej uniu ſkončzena.

Ruſowſka. Š ſapokafanju nowego arzbifskopa hžom pschihoth cjinja a pojedu kanownizy (tachantſy knęza) Rewuſki, Schreygelski a Topoſki do Peterburga, ſo bychu jeho do Warschawu pſchivedli. — Namjeſtuik arzbifupſti Vjalobreſki je ſ zitadelle do twerdžiſkay Dobrynska wotwedženy, hdžez budže ljetu pſchibycz dyrbečz, jeli jeho khježor predy newobhnadži. — We Warschawie hſicje pſchego woblezenoſeſ traje a mjeſachu ſo pſchi nej wóndanjo woſazy na ſtražach nojhore; pſchetož ſyma bje jedyn džen hacž na 26 gradow pſchibyla. — Tak menowana liberalna pôlska ſtrona ſ bamžom prawje ſpokojna neje a je jej nelube, ſo je wón ruskemu khježorej tak rucze ſ woli był a ſ tym dotalne ſkukowanje pôlskeho katholſkeho duchownſtwa ſa neprawe ſpóſnał.

Š Ruzowſteje piſzaja, ſo maja tam wulke ſnižki a wulku ſymu, kotrež je w Petersburgu a w Moskwe njeſkotre dny hžom psches 30 gradow ſtupata. — Na žadocž bamža je khježor Alexander pecža do teho ſwolik, ſo ſmietaj ſo Ružaj Gagarin a Golizyn, kiž ſtaj wot grichifkokatholſkej ſ romifkokatholſkej wjer e pſchepuſkiſ a do jesuitſkeho rjady ſaſtupiloſ, do Ruzowſteje wróciej a ſo wonaj tam ſwoje, jimaj woſerupſhemjenenja dla koniſkowané, kubla ſaſo doſtanetaj. Wonaj ſo woſebje tež wo to prózijetaſ, ſo by ſo tak menowana unia bes pravoflawnej (grichifkokatholſkej) a romifkokatholſkej zyrlu pſchewedka.

Za dom a hospodařstwo.

Žiwa a morwa (rjeſnicža) wahá.

(Pokračowanje.)

Je paſ njetko temu tak, ſo žiwa a rjeſnicža wahá pola žaneho ſkoczeča, woſebje tež domiſazeho, jenak wul-

kej nejſtej, wele bóle, ſo ſo roſložujetej (differirujetej), tak ſo je tamna pſchego wetscha, hacž tnta, t. r. ſo žive ſkocžo pſchego woſazy cjehe a waži hacž morwe, ſarjeſane, dha je ſa horeka ſpomnene wotpohladanje dale nufne, ſo woſebje ratarjo wedža, w lajkej pomjerje tutej wasy, jena ſ druhzej, ſtejitej. Woſebje je to ſa uich pola najwažniſtich domiſazow, kotrež ſ rjeſu pſchedawaju, nufne, tak ſo bychu ſebi wulſicžicž moſli, ſhto budže ſkocžo ſarjeſane wažicž a kaž wele miſaſa, koja atd. dawacž. Po tym možeja potom pſchekupny penes poſtaſicž, to rjeſka: wedžecž, ſhto ſebi ſkocžo žadacž. Wedža-li ratarſy hſopodarjo to, wedža-li woni, ſhto budže ſkocžo ſarjeſane cjaſhneč a miſaſa atd. dacži, ſnajeja-li woni dale placjiſnu miſaſa a t. d., dha budžeja ſebi, kaž prajachmy, lohko wulſicžicž móz, ſhto je ſkocžo winoſte a ſhto možeja ſebi wot rjeſnika ſa ne žadacž. A tak jich rjeſniſh nebudža woſazy tak lohko pſcheklapnyč móz, kaž ſnanou je ſo to tu a tam čaſto ſtało, pſches to, ſo ſu ſkocžo pôldarmo ſupili.

Horka prajachmy, ſo je žiwa wahá ſtajnje woſcha hacž morwa. Š zyla, wobej wasy ſebi nejſtej runej, nejſtej pſches jene. Haj, ſamo to je ſpodziwne, ſo ſebi žiwa wahá (eježkoſeſ) husto jenajka newoſtawa. Pſchetož čaſto bu hužom to ſhonenje wobledžbowane, ſo ſkocžo, kotrež ſy krótko predy wažik a bôrſy po tym ſaſo a ſ nowa wažiſh, tu njetko druhi ras zyle hinał, pak meňe pak woſazy cjehe. A ſtajiſh je krótko po tym ſ nowa a ſ tſcežemu rafej na wahu, dha cjehe czi husto ſaſo njeſhco hinał, dyžli prjeni a druhi króč. To je wobledžbowanie, kotrež je derje hódne, ſo by ſo tež wot naſhich herbiſtich pſchirodoſvýtnikow dale pſchepylato a ſo nam na to njeſajke wuſoženje w Ruzinach doſtało. Tola my wróćimy ſo ſaſo ſ temu, ſo žiwa wahá neje pſches jene a neje jenajka ſ morwej, ſo je morwa hinaſcha a menſcha hacž žiwa. Tule možeſh drje pola kóždeho ſkoczeča lohko wunamakacž, hdž ſkocžo na wahu ſtajiſh, niz pak tak tamnu, t. r. morwu. Tu nemóžeſh predy wunamakacž a wulſicžicž, dyžli ſkocžo ſarjeſak nejſy. Teho dla je wažne, naſwedžicž, ſhto budže ſkocžo, kotrež žiwe tak a tak wele waži, ſarjeſane cjaſhneč a dacž a kaž ſo žiwa wahá ſ morwej ſadzerji, w lajkej pomjerje jena ſ druhzej ſtejji. Tule pomjeru wuſliedžicž, wunamakacž a poſtaſicž, ſu ſebi teho dla minoſh wučenji a praktiſh mužojo wſchelaku prózú dawali. To je ſo tež woſebje ſe ſtrony wučených a praktiſtich ratarjow w naſtupanju najwažniſtich domiſazow, kotrež ſo ſ rjeſu pſchivedawaſa, ſtało. W tajkim naſtupanju je pak ſo tale pomjera wunamakaſa a poſtaſiſa:

W.

(Skónčenje přichodnje.)

Ze Serbow.

W Schleshowje džen 15. januara. Na mjesto našegheho semretheho sapóklaanza i. kubleria Póleňka w Nežwacidle, bu tudy dženska rycerkubleški najeňk i. Michal Woč w Bohowje jenohlóknje sa sapóklaanza na provinjalnju kujisti ſeim wuſwoleny. §*.

S nešwací ilſkeje woſadu. Na ſwedzenju nowego ljeta klychachmy w našim Božim domje ſjehowaze zyrlwiske poweſce ſ „klyekti“ pschipovedac: W ſandzenym lječe 1861 bjeſhe w našej woſadze: ſpo- wednych ludzi 5763, 5 mene hacž ljetu predy, menuizy 5235 pschi ſerbſkej a 528 pschi njemſkej ſpovedzi. Narodjenych bjeſhe 171, menuizy: 92 hózow a 79 hózow, 35 wjazg hacž ſandzene ljetu. Wjerowanych 27 porow, 2 mene hacž w lječe 1860.

• Semreko bjeſhe 137 wožobow, menuizy 78 muſtich a 59 žónſkic, 52 wjazg hacž ljetu predy. Po tajkim je ſo jich 34 wjazg narodžilo, hacž wumrelo.

S Radworja. W našej woſadze je ſo w ſandzenym lječe 75 džecji narodžilo a to 40 hól- cžatkov a 35 holežatkov, bes nimi 2 poraj dwójnikow, 1 morwonarodžene a 14 nemandželskich. Semreko je 78, menuizy 43 wotroſených a 35 malých džeczi. Pschipovedaný bu 22 porow, ſ kotrejž ſo 11 porow tudy wjerowasche. K Božemu blidu je 1550 požko.

* * *

Kak

Hans Depla

a

Mots Tunka

* * *

rozom

w ořitaj

a

ludži pôdla

škréjetaj.

* * *

Hans Depla. Ja newjem, ſhoto je to ſ mojim čaſníkom, won wjecznje naſhwatuje.

Mots Tunka. To ſo hoždi pomhací, dha doneš jón jenož k čaſníkarej, a tón czi jón poredži.

H. D. Ach, ja ſvím hižom njeſotry króz ſa ſobu pola neho požkl, ale wſcho poredženje ničjo nepomha.

M. T. Dha troſčtuij ſo ſ druhimi, kotrejž ſo tež

S Praskowa. Tudomny dželacjer Wiczas je wónzano w Buscherizach pola Žačžiſ ſ pschatorow panýk, hebi njeſotre rebka ſtamak a po njeſotrych dnjach teho dla wumrek. Ljekarſtu pomož ſu jemu halle w Praskowje po poruczenju gmejnſkeho prjódſtejerja ſwjeru pytali, jako bjechu jeho tam poſdje doſej pschi- wesli.

S Budyschina. Maſch nowy krajski direktor, i. ſ Nostitz-Wallwiſ, bu ſańdženu pónđzelu do połdnja wot i. ministra ſ Beuſt do jeho wyrzoleho ſaſtoſtwa ſwedzených ſapokaſaných a po połdnju ſo jemu i čeſezi w hoſczenzu i ſtotej liczi psichna hoſcžina wotdzerža. Wobſcherniſhu roſprawu psichodnje damy.

S Rakęz. Šańdženq ſchtwórtk je ſo naſch nowy farař, i. Golcz, i nam pscheydlik a budže jutſje do ſwojego ſaſtoſtwa ſapokaſaných. Roſprawu wo jeho powitanju a ſapokaſanju w bližſchim čiſle ſobudžjelimi.

S Budyschina. Piatk 17. januara je draždjanſki dwórfki organiſt Dr. Schneider na nowych byrglaſch tudomneje garniſonſkeje zyrlwje rjany byrgliſki konzert daſ. Won bje na požadaniye rady ſpomnene byrgle, kotrej je tudomny byrgletwarer i. Kohl twarik, predy pruhował a ſa dobre ſpóſnał.

tak dje. Hlaj, to je jedyn muž, liž tež husto i čaſníkarej bjeha.

H. D. To rjeka, ſwojego čaſníka dla.

M. T. Naſſkere tola. Ale to je džiwnie, ſo won pschezo i čaſníkarezom trechi, hdyž čaſníkar doma neje ale jenož jeho žona.

H. D. To je mersaze.

M. T. Hm! — A tneni czaſnikarla dyrbi potom tež po mjeſčevščinu bježacj a ſo ſa tým mužom ſ mo- drhaj konjomaj prashecz, ſo by poredzeny czaſnik wotbyla.

H. D. Hm, hm!!

Mots Tunka. Wóndanjo ſym ho džiwał, ſo je- dyn cžlowek körz žita ſe žitnych wiſow hacj na hród doneſe.

Hanš Depla. Aj, to dale ničjo neje, ja jeneho ſnaju, kiž je ſchtyri körz tak valoko doneſel.

M. T. Schto, ſchtyri körz?

H. D. No haj, ale jedyn po družim.

Budarjowy wopomnič.

Sa Budarjowy wopomnič ſu dale wotedali:

Pola t. polkadrnika Jakuba: Ržihidolska gmejna 2 tl. 9 nžl.; — t. canonicus cap. scholasticus Buk w Budychinje 1 tl.; — ſlonkečzanska gmejna 15 nžl.; — nebelcžanska gmejna 6 tl. 15 nžl.; — kołwajſka gmejna 1 tl. 5 nžl.

(Přichodnje dale.)

Přílopk.

* W Kralowzu bjeſche 19. januara 25 gradow ſyma. Jedyn puczowar, kiž bje džen predy ſ Ruzhovskéje pſchijjeł, bje ſebi jenu ruku tak ſiſe wosabíł, ſo dyrbesche ſebi njeſtore porsty wotrjeſacj (amputacj) datz.

* Tam a ſem ſu ſo wopacjne 50tolerſke pruske bankonoth polaſowacj poczake. Hdyz teho dla ſchtó žane doſtane, dha nech nesabudje, wot koho je ma.

* W palenpalerni rycerſkubka Behiſt y pola Birny padze ſchoſarſki wužomnič Freitag wóndanjo do kade, ſ kropom napelneneje, a wopari ſo tak jara, ſo dyrbesche naſajtra wumrecz.

* Barliński penegnič Ra v. e. n. e., kotryž je wón danjo wumrek, je počja 1 million 300,000 toler ſa- mjenja ſamotajik. W ſwojim testamencje je wón tele penegiherbom herbam wotkaſak.

* Tón cžlowek, kotryž bje w Wſchelabju pola Czopliz ſwoju žonu a 5 džeczi ſkonzował, bu wóndanjo w bliſkim lježu morwy namakañ. Wón bje ſo wob- wiſnyk.

* W Groſböhle pola Oschatza wotpali ſo 16. januara jena bróžnja. Taſo čyjsche ſebi wotwózec Lüder ſwoj grat ſ neje wunesz, ſaſypnij ſo wona a wón dyrbesche na žaloſne waſchnje w plomenjach kónz wſacj.

* Taſo bjeſche wóndanjo pola wuherſkeho werch- aržybifkopa Szitowſkeho w Granje wulka hoſćina,

bjechu paduſchi tajku ſkładnoſej wužili a jemu 10,000 duktatow (čerwennych ſlotyč) kranigli.

* W Greſfeld že ſta ſo 12. januara hroſbnj neſtuł. Dwaj bratrai bieſhtaj ſo menujz ſwadžiloj a jaſo ſo jeju nan tež do teho ſmjeſcha, ſo by jeju ſaſo ſjednak, bu wot jeneho ſyna tak ſtrachnje kóthy, ſo dyrbesche po njeſotrych dnjach wumrecz.

* W Grichiflej ſu wóndanjo ſtrachne ſemjer- ženie mieli, kotrež je wele ſchkody načiniło. Mjeſto Voſtizza je zile ſahubene a ludžo, kotiž ſu pſchi ſiwe- nju woftali, dyrbja w hroſnym wedrje wonka pſche- hywacj.

* W Trieru bje jena macz ſwoje poſdraljetne džeczo w nožy wuſtajifa a dokelž bje jara ſyma, dha to džeczaſko ſmersny. Jena žónska bje je plakacz ſky- ſhaka, ale nebie bliſko ſchla, dokelž bje ſebi myſlika, ſo ſcheri. Naſajtra rano namačaſu cžjeko džeczaſka a na jeho licžkomaj bjechu hiſheče ſylſyčki, kiž bjechu k lodu ſmerske.

* Sa naſbohatscheho muža w Ružowſkej džerža hrabju Scheremetewa. Wón mjeſeſche pſched ſahnacjom leibeigenſtwa 12,000 ludži, jemu poddanych, bes kotry- miž bjechu wiaſorji pſchekupzy, kiž pſches million toler ſa- mjenja wobſedža. Hrabja Scheremetew ma kóždoljetne pſches poſdra miliona toler dolhodow (nutpſchindženja.)

* Šwika wa piſſaja, ſo je w bliſkim Haſlowje 9. januara jena kólnja wot ſemjerženja panhyka.

* W Stüben dorſje (w Schleſynſkej) ležesche jene tſiljetne džeczaſko ſamo wo iſtwe w ſwojim kóž- ku. Kočzka, kotrež bje tež wo iſtwe, phtasche ſebi cžopke mjeſtaſhko a lehny ſo džeczaſku na hubu, tak ſo ſo wone ſaduſy.

* Jeſo majestoscz kral Jan je knihiſupzej Schrečej ſ Lipſla, turnflemu wužerej Lehmannej ſ Draždjan a pſchekupzej Štöhrej ſe Žitawij dovolil, ſo ſmiedža bu bes ſchraſy do Saffakeje wrózicj. Wón bjechu w lježu 1849 ſ kraja cžjekali, dokelž bjechu do ſbjezka tamniſcheho ljeta ſapleczeni.

* Taſo w Lipſku wóndanjo jedyn konditař rano ſtaže, bje jemu to ſpodžiwnie, ſo jeho dwje ſlužobnej džowzhy hiſheče we kožu ležeschtej. Wón džesche teho dla ſa nimaj hladacj. Ale taſo ſo wón ſtróži, jako jej, hdyz do jeju ſtvički ſtupi, kaž morwej ležo namaka. Wón da jej teho dla hnydom do kheje khorhých wot- neſej, hdzej ſebi ſkarjo wſchu móžnu prózu dawachu, ſo bjechu jej wožiwili. Š jenej ſo tež poradži, ale to druha wofata morwa. Na tym zlyhym neſbožu bje to wina, ſo bjeſhtej tež holž ſ kamenitnym wužlom tepiſoj a roku predy ſaczinilej, hacj bje wuhlo wſcho haſko. Duž bje ſchłodny gas do iſtwy ſtupaſ a tajke neſbože nahotował.

* Po sakkim Voigtlandze, po lipškim wózku a w rudnych horach su 9. januara khetro syhlne semjerenje sačzali. Semja so menujzy schytri króz sa žobu satišhaše, tak so pschi kózdym storku twarenja rjapotachu, wołna scherzeczach, schlenzy a blesche fabrinczach a wiżate wjeżh tam a žem bimbacz poczachu. Schkoda so pał nihdze žana stała neje, hacż runje buchu ludzo w njełotrych mestach wulzy nastrózeni, so s twarenjom na haſzu won cęjekachu. W njełotrych podkopach w rudnych horach buchu hewerjo tak do stražu stanjeni, so wscho dżelko stejo a leżo wostajichu a na žwjetko won khwatachu. — W Cęjachach su to żamo semjerenje pytnys.

* W Berlinie su wóndanjo jedyn jenopsheżnym wóz, kotryž bje polny wołmy, njełomu s haſhy tranzli a nejžu jón sažo namałali, hacż runje bje so to paduchstwo fredż bjeleho dnja stało.

* W Glogowje je so w nozy wot nedżele k pónđżeli restaurazia na tamnišchim dwórniszechu wotpališka.

* W Meranje wózny wóndanjo tkaſki towarzish Schauer flintu, tiz na sczjenje wižasche, a mjeresche so s nej na 2ljetnicho hólceza swojego mischtra a wutſjeli ju, dokelž ſebi myžlesche, so neje nabita. Alle lask stroži so, jako iſſelba wrefny a hólcez žałosco k ſemi padże. Wón bje jeho menujzy s kulku wyshe wutroby tak straſchnje třežil, so dyrbesche to wbohe džeczo naſajtra wumrecz.

* Zyrkwiński prjódłstejer Ulrich s Wolkensteinu bu 15. januara wot tamniſchego mjeſchczanosty Mchera na hořtwe tak neſbožomnje do ljeveje nohi tſjeleni, so dyrbjachu ju jemu bórsy wotriſacj. Alle Ulrich dyrbesche tola ſa 14 hodžinow wumrecz.

* We Westerwaldze hječu rubežnizh wóndanjo jeneho ſkotokupza nadpanhly, wurubili a tež do neho tſjelili. Iako ludzo raneneho ſkotokupza nadeidžechu, namakachu tež paperjanu ſatyczku, s kotrejž bje rubežnik ročku ſatyczka, jaſo bje ju s kulku a s polverom napelnik. Tuta ſatyczka bu wyschnoſczi pschedopodata a jaſo ju roſčinichu, bje to jedyn recept, kotryž do haptiki poſkłachu, hdzej haptika bórsy wunamaka, komu bje jón napižał. Bje pał to ſkotokupzowy ſuſhod, kotrehož su potom bórsy ſadžili.

Hudančka.

4. Hacż ja runje nejšym ženie hłodny,
Žiem ja tola worzel, żeleſo;
Hdyž pał ludzom so ſdam njeħdje schłodny,
Dha wſħaf wolij psche mine treba so.
(Wuhudanje přichodnje.)

Wuhudanje s č. 3.

3. Piñmit I.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowanaj:

Michańska cyrkaj: Korla Bohuwjer Kral, fahrodnik w Hornym Wujeszcze, s Mariju Madlenu Zyżez ſe ſkoneje Vorſtchze.

Krčeni:

Michańska cyrkaj: Jan Handrij, Handrija Wiejsa, wohyderja na Židowje, s. — Jan Ernst, Handrija Gruhla, wulfosahrodnika w Bobolzach, s. — Korla August, Bohuwjera Gläthy, khejzkarja w Brjeſowje, s.

Zemrjeći:

Dzień 10. januara: Madlena rodž. Kaplerez, nebo Han-drija Brody, młyńska w Brjeſowje, ſawostajena wudowa, 62 l. — Ernst Korla August, Jana Augusti Spanna, bjer-garja a remenerſkeho mischtra w Budyſchinje, s., 10 m. 9 d. — Maria Josefa rodž. Sommerez, Jakuba Šsmoky, wumejkarja w Hornym Hunjowje, maudželska, 76 l. — 12., Hana Katharina, nebo Jana Bacherta, murerja na Židowje, ſawost. wudowa, 73 l. 4 m. — 14., Jan Hendrich, Michała Juranza, korejmarja pola Wulkeho Weltowa, s., 3 m.

Čahi sakskoſlezynskeje železnicy z budyskeho dwórniſa.

Do Shorelza: rano 7 h. 51 m.; dopołnja 11 h. 40 m.; popołnju 3 h. 12 m.; wieżor 6 h. 23 m.; wieżor 9 h. 24 m.; rano 12 h. 30 m.

Do Draždjan: rano 7 h. 35 m.; dopołnja 9 h. 11 m.; pſchipolnju 12 h. 50 m.; popołnju 3 h. 55 m.; wieżor 7 h. 38 m.; w nozy 2 h. 26 m.

Pjenježna płaćizna.

W Lipsku, 22. januara. 1 Louisd'or 5 toſer 14 nſl. 8½ np.; 1 połnowažazy czerwony ſłoty abo dukat 3 tol. 5 nſl. 1½ np.; wińske bankowi 72.

Płaćizna žitow a produktow w Budyſinje 18. januara 1862.

Dowoz: 5241 kórcow.	Płaćizna w přerézku na wikach,						na bursy,		
	wysza.	nižša.	sředzna	najwyšsa	najnižša.	u. nſl. np.	u. nſl. np.	u. nſl. np.	u. nſl. np.
Bičenja	6	5	—	5	20	—	6	5	6
Rožka	4	2	5	3	25	—	4	5	4
Secimen	2	27	5	2	20	—	2	25	—
Worosz	1	22	5	1	15	—	1	22	5
Gróch	4	25	—	—	—	4	20	4	20
Wola	3	20	—	—	—	3	15	3	20
Mjepik	7	15	—	—	—	7	10	7	15
Sabk	6	5	—	—	—	6	—	—	—
Hedyschka	4	10	—	—	—	4	5	—	—
Bjerny	1	5	—	—	—	1	—	—	—
Kana butry	—	16	—	14	—	15	—	—	—
Kopa ſłomu	4	20	—	—	—	4	10	—	—
Zent. pýna	22	5	—	—	—	20	—	—	—

N a w ě š t n i k.

W o s j e w e n j e .

Po §. 48 a 49 wukasa i wuvedzenju powschitkomneho pschekupskeho sakonja wot 30. oktobra sanjeneho ljeta na dženjinskim dniu psches sakonjow a wukasow list wot ljeta 1861, kruch 18, čízlo 133, strona 559 wosjewe- neho, maja so wschitke samolwenja, i sapisanju do pschekupskego registra nuſne, wot pschekupstwów, hizom woh- stejazych, pschi ſtoleřské ſchtrasse pola nastupazých ſudniſtwów psches ſchtemplaſhwođone pišmo ſtač, na čož so wſcho dalshe ſapijanje tež bes khōſtow a ſchtempla ſtane.

So by nichton i newjedomnoſeže do ſchtrasy a khōſtow nepſchischoł, dha so to i tutym wosjewuje.

W Dráždānach, 18. januara 1862.

M i n i ſ t e r ſ t w o p r a w d y .

Dr. i Behr.

Rosenberg.

M o ſ t o w a h i

(Brückennaagen)

wote mne ſameho dželkane, kotrež nejſu wot lateho želesa, ale wot dobreho kowaneho želesa a ſa kotrež ja rukuju, ſu poła me ſtajnje na pschedan.

C. Schierſand,

fankarski miſchtr, i bydlenjom na Hoſchiz haſhy čjo. 699.

NB. Gsobotu pschedawam na bohatej haſhy w khezi knesa Streckfuſa
pôdla plumpy.

S woſebje kmanych ſelowych a roſtlinno-
wych juſčlow i dželbu najczicſieſteho
zokorowego kryſtala ſtverdnene

Doctor Koch'owe
(t. p. wokreſneho fyſikuſa w
Heiligenbeilu)

Selowe bonbony

ſu so psches ſwoju wubernoſć tež w tudomnych stronach
najſławniſcho dopokaſale a ſu w originalnych tyſkach po
5 a 10 nſl. ſtajnje w oprawdžite poła podpiſaneho na
pschedan.

Wilh. Hammer
pod radnej khezu.

!! Ca hofcjenzarjom a koręžmarjom !!

Vara rjany rum i wſchenkowanju, ejmar po 15 tl.,
ljeſpche druzinac hač, najlepſhi jamatkaſki rum,
ejmar po 24, 36 hač 48 tl., najlepſche breflaufke
liqueurn, ejmar po 24 tl., dobre ſlodek palenzy we
wſchelakich druzinach, ejmar po 9 tl., porucza

David Berger na žitnej haſhy.

Ahwalonje ſnath a psches ſwoje hojaze ſkulko-
wanje dopokaſany bróſtſhrop je ſaſo i
dostacju w hrodowskej haptuzi w Budyschinje.

Pschedawanie drewa.

So by ſo wſchelakich napraschowanjow a molenjow
ſminy, i tutym i nawedzenju dawam, ſo je na ſchczenn-
eza niſkim ljeſowym rejeru (poła Rafez) hiſceje khō-
nowe ſchrejepjane, perſkowe a halosowe drewo na pschedan.

Lehmann, hajnik.

Drewowa aufzia.

Pondželu 3. februara budže ſo na čiho nčanſkim
a libochowſkim ljeſowym rejeru 61 drewowych loſow, kaž
tež 2 kylnej lipje, na pschedadžowanje pschedawacj.

Sapocžat rano w 9 hodžinach poła kſciweje Vorſteje.
Seidzenje rano ½ 9 hodžinow w libochowſkej kowarni. Wu-
mjenenja budža psched ſapocžatkom aufzije wosjewene.

Do mojich materialmorowych a winowych kħla-
mow pytam i hydomniemu ſastupenju abo najpoſdžiſieho
i jutram vnežomuſka, kij dyrbi, jeli možno, ſerbſkeje
ryče možnih byč. Jan Wannack

na ſchulerſkej haſhy.

Młody człowiek wot sprawnych starszych a ſe-
wſchjemi niuſnymi w jedomnoſcemi wuhotowanym, kotrež
dze ökonomiu wuknuć, doſtane darim o dobre
mjesto na jenym wuklim ryezertuble w Delnych
Kužiach. Wſcho dalshe je ſhonicz we wudawačni
Serb. Nowinow.

Colonia.

Podpisany sibi s tutym tu cjeszj dawa, cjeszjenym ratarjam k nowedzeniu dacj, so po pschedbjeznym wobliczenju dividenda sa sandzene ljetu na slobu stanu ratareho sawieszenstwo swiaski Colonije sa sakske kralestwo w 1862 roszdzielomna njehdze

23° ljetneje pramije

wuneke.

W Lipsku, 15. januara 1862.

Generalny agent Colonije sa sakske kralestwo.
Julius Meissner.

Strawotupski porjazy **Hoffski blodowy extrakt**, kotryz je ho pola wschitkich, lotisz na woslabnenje mozow, na nechyczniwosczi k jiedzi, na wobiezeniach w pluzach, jatrach a w zoldku, laz tez na hemorrhoidach czerpja, jara wujitny wopokasal a sa kotryz je so sam pruski kral dzaknje wuprajil a pschihotowat tuteho ljekarstwa wele tylkaz dzaknych listow dostał, pschedawa so we wotschtemplowanych wulskich bleschach po 8 nisl.

w hrodowej haptzy w Budyshinie.

NB. Pschi sastrenym kaschelu a pschi dzbawosczi so ton extrakt pred 10 minutow sawari a so rano a wiezor po winowej schleiczy wupije; pschi druhich, horfa spomennych czerpenjach wupije so rano a wiezor po schleiczy, pschipoldznu pak po dwiemaj.

Macica Serbska.

W bahu zañdzenego leta zapłacichu do pokladnicy M. S. tute csesene sobustawy swoje prinoški:

Kk. farař Mróz w Grunawje 1 tl. 10 nsl. na lěto 1861; vikar Hórník w Budyšinje 2 tl. 20 nsl. na 1860 a 1861; farař Bróška w Budestecach 1 tl. 10 nsl. na 1861; kandidat duchownstwa Gólc w Budyšinje 1 tl. 10 nsl.; hajnik Wjeńka we Wysokej 2 tl. 20 nsl. na 1861 a 1862; kubler Ponich w Mješiceach 1 tl. 10 nsl. na 1861; měšánski wučer Krečmař w Budyšinje 1 tl. 10 nsl. na 1860; seminarist Jaurich w Budyšinje 1 tl. 10 nsl. na 1861; scholastikus Buk 1 tl. 10 nsl. na 1861; gmejnski prédkstejer Buk w Zywicach 25 nsl. na 1861; progymnasiyalny direktor Buk w Draždánach 1 tl. 10 nsl. na 1862; wučer Bartko w Nosaćicach 1 tl. 10 nsl. na 1858; wučer Garbař w Minakale 1 tl. 10 nsl. na 1861.

(Přichodnje dale.)

W Budyšinje, 25. januara 1862.

Wylem Jakub,
prekupc a pokladnik M. S.

Cj. 2 Serb. Nowinow 1862 so we wudawarni Serb. Nowinow sa so kupuje.

Kaschcowy magazin.

Tudomneje tscherskeje jednoth porucza tudomnym a wonkowskim wobydlerjam pschi vodorebie swioli sklad kaschcow wschjich družinow s duboweho, khójnoveho a jiedloweho dreva po tunich, ale twerdych placisnach.

Sklad je na hrodowskej hafy pola krawskeho mischtra **Gesnera**.

Cjeszenym Sserbam s tutym najpodwolnisczo k na-wiezenju dawam, so je po Božej newužlednej radje moj lubowaný a dobrý nan

Handrij Schreiber
wumrel.

S tutej srudnej powesczji sjenoczam to wosiewenie, so budu ja **zitoczsczeniske maschinu**, kotrez bym ja sa časem mojeho nebo nana hizom wele ljet k woschitomnej spolojnosći twarik, tez swjemu dale twaric, a proschu teho dla cjeszenych Sserbow, so bych mi swoje dwierzenie, hacz dotal wopokasane, w taikim nastupanju tez dale spožejcz chyli.

W Stachowje, 21. januara 1862.

Pjetr Schreiber.

Cj. 1 Lužičana 1862 je w sandzenyh dnjach wuscho.

Čišć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawańi Serb. Now. při bohatych wrotach wotedać; płaci so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kózde číslo płaći 6 np.
Štwortlétma předpłata pola
wudawania 66 np. a na
kral. saks. pósce 7½ nsl.

Číslo 5.

1. februara.

Lěto 1862.

W oprijeće: Swětne podawki. — Za dom a hospodařstwo. — Do macižnejne knihovni darshe. — Budarjowý wopomnif. — Ze Serbow: S Rakez. S Noweje Huski. S Małego Budyschinka. — Hans Depla a Mots Tunka. Hudančka. — Cyrkwinske powjesce. — Čahi sakskošlezynskeje železnicy atd. — Pjenježna płaćizna. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Sakſka. Ministerstwo snutskomnych naležnosćow je budyského krajského direktarja, k. Rostitz-Wallwitz, sa kralowského kommižara pschi krajnostawskim banku a pschi lubijskožitawskéj a žitawsko-libercjánskéj železnizh pomenowało. — K česęzi narodnché dnja Feje majestosče kralowére Marje wotdžerža 27. januara budyska wojerska hudžba wulku reveillu. — Sakſke a rafuske knežerstwo je postajiło, so sakſzy abo rafuszy poddanjo swoje pošy netrebaja wjazy pola rafuskeho pôžlanza w Draždjanach abo pola sakſkeho pôžlanza we Winje vistrovacz dac̄, hdźż chzedža do jeneho tuteju krajow puczowac̄. To placzi pak jenož w nastupanju pošow; schtóż ma knížki, kaž handwerszy, tón dyrbi je pschi potrebje kaž dotal pola pôžlanza vistrovacz dac̄. — Gmejný mischonſkého hamta ſu wobſankli, so chzedža dla ljenich ludži, kotſiž jim gmejnſte khježje pełnia a džekacz nochzedža, hac̄ runje ſu ſtrowi, ſhromadnu džekačnju twarieč, so býchu ſpomneni ludžo tam džekacz dyrbeli. — Pola ministra ſ Beust bu 22. januara psichym bal wotdžeržany, kotryž kral a kralowa, krón-prynz a krónprynzefy, kaž tež prynzežnyje Sidonia a Augusta wophtachu.

Pruſſy. Ministerstwo je ſejmę ſakon přjódlopožílo, po kotrymž by psichodnje trochu hinasche waschnje wojskſkeje ſkužby býč dyrbjało. Něždy by menujz 7 ljet k ſtejazemu wojsku ſluschał, tak so by 3 ljeta we nim ſkužil, 4 ljeta pak ſo domoj puſčejil, jeli ſebi ſeho manewry abo mobilisaziije na rjaz k ſkužbje nežadaja. Blížsche 9 ljet by kóždy wuſkuženym wojak k krajnej woborje (k landwehrje) ſluschał a ſe ſkónčenym 36. ljetom ſwojeho živenja by do landschturma pschestupil. — Dale je ministerstwo tež ſakon přjódlopožílo, so dyrbja ministrjo psichodnje ſo ſwoje ſkutkovanie ſamolwiczi býč, tak so ſo, hdźż ſnadž ſu ſwojeho ſkutkovania dla nječak wobkořeni, ſ tym wuſhecz nezhedža, ſo ſu to a wone po kralowej pschi kaſni cžinili. — Hewak je tež nowy porjad dla twarenja

a wuživanja puczow a dróhow, kaž tež nowy wokrežny porjad k wuradzowanju přjódlopoženy. — Pruski krajny budžet, kotryž je minister Patow ſa ljetu 1862 ſejmę přjódlopožíl, počasuje 135 millionow tolef dochodow (nutepſchinđenja) a 140 millionow wudawów, tak ſo 5 millionow tolef pobrachnje. To chze minister ſ tým ſarunac̄, ſo ſebi dotalný 25prozentny pſchiraſk k dawkam hiſhče dale žada, a ſo chze khjetro wele drewa ſ kralowskich ljeſow a njeſchtó krajnych kubkow (tak menovaných domānow) pſchedac̄.

Rafuſy. Se ſtrowoſcju khježorſki ſo tak pječnje poljeſpchnuje, ſo budže ſo nojkere po jutrah ſ Benediga do Wina wróćzj möz. — Khježor chze pecža arzhyójwodu Rainera ſa mjeſtokrala we Wuherſkej poſtajic̄, tak býrſh hac̄ budža tam krajne naležnosće w tym porjadku, kaž ſebi to ministerſtvo žada. — Wſchelake ſranzowske nowiny powedaja, ſo je rafuski arzhyójwoda Maximilian ſwólniwy, ſo ſa meixikanského krala wuſwolic̄ dac̄, jeli chzedža jemu Franzowſojo doſkahazu dželbu wójska na džesac̄ ſjet w Mexiku wotſtajec̄. — ſejmſki wuberl, kotryž we Winje w tu khwilu rafuski budžet pſchehladuje a radu ſkładuje, tak býchu ſo hubene pеnežne naležnosće rafuskeho khježorſtwa ſkere ſjepo poređic̄ hodžile, doſtawa ſe wſchelatich ſtronow wele liſtow, w kotrychž jemu dobru radu w tajkim nastupanju dawaja. Ale taſka rada ſ wetscha ničž hodna neje. ſpomneny wuberl je tež hízom tójskto liſtow doſtał, w kotrymž ſebi jich piſarjo žadać, ſo by jim wuberl težko penes pôžlaſk, hac̄ je na pucz do Wina treba, dokelž chzedža ſubjerad tam pſchijec̄ a wuberkej wóſho nuſne wobſchernje wukladowac̄. Ale wuberl ſa to žanej wuſhi nima.

Bajerska. Dokelž kral prawje ſtrowy neie, dha je ſo do italského (nječko k Franzowſkej ſluschažeho) mjeſta Niizza podał, ſo by tam pod cžoplischim nebjom nječotry čaz žiwý był. — Dwaj bajerskaj prynzaj ſtaſ ſo do Grichisſeje na wophtanje podałoj a poweda ſo, ſo budže jedhn ſ neju ſa krónprynza tam pomenowaný.

A m e r i k a. S Newyorka su licžbu wójnskich lódžow wupóškali, kotrež maja po rjezy Mižišipi horejječ a nepsjedzeliw s neje a s jeje brjohom wotehnacj. — Dale je porucžene, so mataj unioniskaj generalej Frank a Bill s wetschim wójskom na separatistiske mjesto Orleans čahnječ a je dobneč pytačj. — S Port-Royalu, kotryž je unionske wójsko separatistam wotdobylo, su tójskto bawm do Newyorka pôškali, kotruž je tam unionske knežeštvo hnydom na psjehadžowanje psjedawacj dalo.

S Mexika piňaja, so je španiški general Gáset, jako s džjelbu swojego wójiska s wonka Vera-Cruza marschirowasche, na wotdjelenje mexikanskich ijesnych trečil, kotrychž jich general Uraga kommandirowasche. Zako bjechu wojaži s wobeju stronow khwili na ho tjeleli, zosachu Mexikanshy do Pueblo a Španišhy wróczicju ho do Vera-Cruza. — S Franzowskeje je njetko wetscha džjelba wojačow na puczu do Mexikanskeje a tak bórsh hacj su tam na kraj wustupili, wojsme franzowski general wyshe kommando nad swojim hamšnym, kaž tež nad španiškim wójskom do ruki a pocjehne na mjesto Mexiko, so by tole wobhadtili. Jendželjenjo pak maja porucžnočj, so býchu mexikanske psjimörste mjeſta wobhadtili. — Wschelake nowiny powedaja, so chzeda europsih weichojo, kotsij su swoje wójisko do Mexika pôškali, tutón kraj s republiku, kotraž wón njetko je, do kralještva abo khježoršta psjehobročicj a tam jeneho europiškeho prynza sa krala abo khježora postajicj. Španišhy býchu radži, so by jich prynz Sebastian sa tajkeho krala abo khježora postajenj býl, Napoleon pak na to džieka, so by rakufi aržywó woda Maximilian tuto mjesto doftal.

Jendželska. Parlament (zejm) budže 6. februara wotewrenj. — S wulcej wustajenjy, kotraž ho ljetja w Londonje smjeje, so potrebne psjihoth cjinja a budža tam tworj a wudžielki se wschitkach krajow svjeta poškane. Tak menowane jendželske evangeliske towarzisto wosjewjuje, so budže po zušnikam, kotsij tajku wustajenju wopytacj psjhindu, kózdemu w tých najwošebniščih europiških rječach Bože ſłowo prjedowacj. — Jendželski krónprynz sejini w bližšim časzu pucjowanje do Palestinh, so by tam Jerusalém a druge wažnišče mjeſta wobhadtak. Na swojim puczu čhe wón tež Berlin a Win wopytacj.

Franzowska. Minister penežnih našežnoſćow, Gould, je ſejmje wosjewil, kaž čhe ſkutkowacj, so by kraj kózde ſeto došl cjinic netrebač, kaž je ſo to hacj dotal ſtalo. A dokež ſo po ieho prajenju krajne wudawki pomeñšicj nehodža, dha čhe ſebi wón s tym pomhacj, so ſo dawki powetſha abo zhele nowe dawki ſačoža. Taž žada ſebi wón, so by ſo nowy dawki na ſol a zokor połožiš a ſo býchu čji, kotsij ſebi wós a

konje k swojemu lóštej džerža, ſa to dawki dawali a ſo by tón, kiž ſe ſchyrjomi konemi ijesbdi, ljetnje njehdje 50 toleč danka dač a tón, kiž ſo s dwjemaj abo s jenym konjom wosy, po wjestej mjerje mene. — Khježor Napoleon je 27. januara franzowski ſejm wotewril a pschi tej ſkadrofci dleſchu rycj džeržat.

Italia. Dokelž bje neapelske mjesto Torre del Greco pschi pošlenim tamniščim ſemjerženju a psches wohepluwanje horj Besuva tak wele čerpilo, ſo ſu twarenja nimale wschitke roſpadale abo wot žahleje lavy wutupene, dha ſu je tamnišči wobhdtlerjo wopuſčejicj dyrbeli a psches to do wulceje nujh psjihischli. Duz ſo ſa nich po wſchej Italií ſmilne darj ſhromadžuju a teho dla bje tež predawſki neapelski kral Franz njeſotre thbzay toleč tym wbohim ludžom poſklač. Mjeſčezanska rada pak tajke penesh brača neje, ale je kralje ſaſo poſklač, prajizj, ſo dar s tajke ruki brač nemóže, ko traž krejſcheleče we wóznm kraju podpera. (Franz menujz, kaž je ſnate, ſa tym ſteji, ſo by ſwoje predawſke kralještvo ſaſo dob.č a je teho dla wſchelatich ludži nawahl, ſo býchu ſa neho w Neapelskej wojovali.) — Hacj runje ſbježkarſtwo w Neapelskej zhe ſaſčlo neje, dha je tola hroſne ſymfie wedro ſbježkarjow jara roſehnalo. Na kupje Sizilií po nowiščih poweſcjax tež hiſčeze tam a ſem nepokoj wudžri. — Khježor Napoleon ſebi veča njetko prózu dawa, ſo by predawſkeho neapelskeho krala ſamohk, Rom wopuſčejicj a ſo do Rakuskeje psjehoydlicj. — Schwedski prynz Oſkar je do Turina psjijek a to, kaž ſo ſda, ſo by ſo s prynzehnu džowku krala Viktora Emanuela ſkulibl.

Ruſowſka. Čgi wučeni mužojo, kotrychž b eſche khježor powołač, ſo býchu nowy porjad wuradžili, po kotrymž býchu ſo ruſke university ſ nowa ſrjadowacj mjele, ſu njetko to, ſhtož ſa naſljepſche džerža, napiſali a tajke pižmo khježorej psjehopkožili. Khježor čhe to hiſčeze druhiim wučenym mužom k psjehladanju psjehopodacj a potom nowe ſrjadowanje psjipóſnacj, ſo by tak ručje hacj možno do živjenja stupilo. Ale predy drje ſo to nestanc, hacj po jutracj. Najſkere budža pak ruſke university njetko tež tak ſrjadowane, kaž njeſke. — Khježor je psjiholis, ſo ſmiedja židovſhy ljeſkarjo do krajneje ſkúzby stupicj.

S Warszawu je mało nowcho a ſda ſo, ſo ſu ſo tam ſmjerowali, dokež hinač býč nemóže. — Wo Wjelopolskim ſo poweda, ſo ſo ſ Petersburga wróczij a to jako khježorski kommižar, ſo by w našežnoſći wotwjaſowanja roboty ſkutkowač. Robotu dyrbti menujz po khježorowym požadanju w Polskej ljetja zhe ſpanhacj. — W nastupanju noweho aržybifkopa Felinskeho powedaja njeſotre nowiny, ſo je wón jako jara woſebnje duhomije wobdarený čłowek tež w ſwojim časzu w Parizu ſtudowač a tam woſebje w lecje 1847

tamniščimi polskimi čjekanzami wele wobkhadžak, so pak w politiskim nastupanju ani s aristokratisek ani s demokratiskej stronu dzeržak neje, ale so je jemu jedyn Polak tak luby býl, kaž drugi. Sa čjaš revoluzije w pruskej Polskej, hdjez Mirožławski Polakow kommandirowaše, bje šo Felinski se ſławomu polskim baſníkom Jul. Szłowazkim tež do poſnaňſkeho kraja podał, ale šo wot tam, jako wjezy hubenje džiech, ſažo do Pariza wróćil. Tam bje wón hacž do ſhwercze ſtowarzſkeho woſtał a šo potom do poſteho kralstwa wróćil, poſdžiſko pak pſchi katholſkej woſhadze w Petersburgu duchomne ſtaſtojnſtwo doſtał. Spominene nowiny khwala jeho jako jara pobožnega kneſa.

Turko w ſka. Omer-paſcha bje pſched njekolym čjaſhom herzegowinſkim kſchecijanskim ſbjekarjam woſiewiš, so čže jem turkowſki ſultan jich ſbjekarſtwo zbole wodacž, jeli čjedža woni pſchihodniſe ſ mjerom ſebdecz. Wón bje jem wjſche teho wſchelake kraſnoſče ſubit, ale kſchecijenjo nočjedža ani wo tyh ani wo wodaczu ſultanowym ničjo wedječ, ale čjedža pſchi wójniſe woſtač, prajizy, so Turkojo tola ženje nedžerža, ſchtož lubja a ſo ſa kſchecijanow ſlepé nebudže, tak dokho hacž budža Turkojo w Herzegowinje knežicž. — Nawedowar ſbjekarſkih kſchecijianow, Luka Wuſkowicž, je wón danjo njeſotre dny poſla čjornohóřſkeho werča Miklavſha pobyl a tam najſkere pſchecjiwo Turkam radu ſkadował.

Za dom a hospodařstwo.

Živa a morva (rjeſnicža) wahá.

(Skónčenie)

Pomjera živeje wahí i rjeſnicžej wafy.

I. Hovjash ſkót.

100 puntow (lb)	živeje wahí dawa wot ſloczatow ſučiſh, pöltucžnyh, tucžnyh		
čjisteho mjaſa			
46 — 49 lb	50 — 56 lb	57 — 60 lb	
koja			
3 — 4 =	5 — 7 =	8 — 12 =	
ſnutſkomneho (čjewow atd.)			
10 — 11 =	9 — 10 =	6½ — 8 =	
kože			
7 — 8 =	6 — 7 =	6 — 7 =	

II. Čjelata.

100 lb živeje wahí dawa

čjisteho mjaſa	56 lb
hlowy	6 =
nohov	4 =
pluzow a jatrow	5 =
ſnutſkomneho	5 =
kože	9 =
koje	5 =
nerjada w čjewach	1 =

III. Wowlči ſkót.

100 lb živeje wahí ſloczatow nekormenyh,		tu cžnyh,	
čjisteho mjaſa	41 — 44 lb	46 — 50 lb	
koja	1 — 2 =	7 — 10 =	
hlowy	4½ — 5 =	7 — 10 =	
pluzow, jatrow	3½ — 4 =	3 — 3½ =	
kože	7 — 15 =	7 — 15 =	
koje	6 =	6 =	

IV. Svinje.

100 lb živeje wahí dawa 57 — 85 lb mjaſa, poſča a ſadka.

Tale „pomjera“ wotpoczuje na mnogich ſpýtowanjach, wobledžbowanjach, naſhonenjach a wuliczenjach. Ju wunamakacž a poſtawicž, neje tak lóhko bylo, dokelž ſebi, kaž horekach prajachim a ſhonenje na ruku dawa, živa wahá ſama bes ſobu runa newoſtava. Teho dla je tež tu podata „pomjera živeje wahí i rjeſnicžej wafy“ jeno approximativna, t. r. šo wjernosć najbóle bližaza. Tola doſzaha wona na wſchje waſchnje ſa wſchjedne naſhe živenje a jeho potrjebnosće. Maſchli po taſkim iule pomjera, wjefch-li, ſchto twoje ſloczo žive na waſh čjehne abo wuſtejliſh-li ſo na to tak njeſak, tak ſo, hdjž tež niz zbole na punt, ſblížnje wjefch, ſchto njehdže čjehne a ſnajefch-li pſchi tym, ſchto punt teho abo tamneho mjaſa pola rjeſnikow placži, dha móžesč ſebi ſ pomožu hornejce, tabellarisž ſtajaneje „po mjeru“ lóhko wulicžicž, ſchto ſloczo ſariſane da, a ſchto móžesč ſebi po taſkim kupnych penes wot rjeſnika ſa ne žadač.

W.

Do macjicžneje knihownje dareſche:

- 1.) R. farař Holscher w njemſtei Görzy: „Geschichte der Parochie Görka von Holscher.“ — 2.) R. professar Dr. Lotza w Lipsku: „Schafariks Slawische Alterthümer.“ Dvaj ſmjaſſaj. — 3.) R. farař Scholta w Ijeforu: a., „Geschichte der Parochie See von Horter.“ b., „Reden bei Beerdigung und zum Gedächtniß des R. Sup. E. F. Schulze, P. zu Kriſcha und Zetta, gehalten von Holscher und Dehmel.“ — 4.) R. redaktor Smoler w Budyschinje: „Jahrbücher für ſlawiſche Literatur, Kunſt und Wissenschaft.“ 21 ſeſtiwkom. — 5.) R. pſchelupz Stofch w Budyschinje: a., Njeſotre exemplarj duchovných křierluſchow a modlitbow ſa ſalſkých woſakow w ljetach: 1809, 1814 a 1815. b., „Beschreibung des Görliſiſchen heiligen Grabes.“ c., Njeſotre druhe žadne piſzma, bes kotrymiz je jene pergametowe woſižmo ſ heta 1687 w Kolobrjeſu piſzane.

R. A. Friedler,
knihownit M. S.

Budarjowy wopomnik.

Na Budarjowy wopomnik su dale wotedali:

pol. l. pokladnika Hencja: Chašovska gmejna 5 nſl.; — Kubšiczy 21 nſl. 7 np.; — kl. kublerja Mescher w Kschivej Vorsczeji 15 nſl., J. Skop tam 10 nſl., Jakub Skop tam 2 nſl. 5 np., Handrij Petščka tam 2 nſl. 5 np.

(Přichodnje dale.)

Ze Serbow.

S Rakez. Sandženj schtwarz 23. wulkeho róžka mjezachmy to wulke weſelje, naſcheho noweho knesa duchomneho Golcza tudy powitacj. Gmejnszy prjódſtejerjo a rychtarjo naſcheje woſadu, kaž tež kl. wychi hajnik Pełz, rendant Schindler a inspektor Nicola, jako wotpožłani kollaturskeho knejſtwa, jje-đechu nowemu l. duchomnemu napscheziwo hacž do Pósthórnia. Jako nowy l. duchomny tam pſchijedże, wutupi wón i woſa a bu powitanu i wutrobnej ryczu wot l. wychi hajnika, w menje kollaturskeho knejſtwa, w nejmiskej, kaž tež wot raleczanskeho gmejnskeho prjódſtejerja Schejepanka w menje woſady w herbſkej ryczi. Na to wotmolwi nowy l. duchomny i wutrobnymi ſłowami njemski a herbsti a jjesny a woſowy czah poda ho dale. W khójnach psched Rakezami setka jón raleczanska wotroſzena mchodocj a powita noweho l. fararja. Młode holzy a mchodzi hólzy ſaspjewachu herbsti duchomny khjerlusč a džiechu hacž bliſko l. Rakezam, hdzej jeho kl. wuczerjo i prjenimi klaszami woſadnych ſchulow doczakachu. S wutrobnej ryczu bu jow nowy duchomny wot l. wuczerja Bartuſha i Hermanez, w menje wuczerjow powitanu; na čož l. duchomny, jako bje i woſa stupił, i hnutej wutrobu i rjanymi ſłowami wotmolwi. Mchodocj ſpjewashe tón prjedy ſaspjewany khjerlusč dale a nowy l. duchomny džiesche pjeschi, w ſredzisnje woſadnych wuczerjow, hacž na farſki dwór. Bes rožlnymaj khjezomaj torhochęcia bjesche pletwo pſche-ejhenné, a psched farſkim dworom ſtejchu pſchne ejezne wrota, i kotrychž bo khoroji smahowaſtej. Tež te psched farſlimi duremi ſtejaze ſipki, kaž tež ſtwine durje bjechu i pſchymy pletwami renje wudebene. — Prjedy hacž ho nowy l. duchomny do ſwojego noweho wobydlenja poda, dopomni wón zyku ſhromadzisnu i wutrobnymi ſłowami na to, so tón dom, do kotrehož chze wón njek ſastupiež, niz ſenož jemu, ale tež zykej woſadze ſtajnje wotewreny ſteji, so by ſebi kóždy w nim pſchi wſchelakej czjelnej a duchomnej nufy troſt a pomož pſtał. Psched khjeznymi duremi powita tež l. farar Kyhtar i Neßwaczička ſwojego noweho ſastojnskeho ſuſoda. Skončenje da l. duchomny Golcž ſchulſke

džieži w ſchuli i klofjam a i zaſtami a gmjenſkikh prjódſtejerjow a ſcholtow w hofzenu i ſlotej hwjeſdže i dobrej wečerju woſchewicz. — Boh luby knes požoh-nuj nutſkhód naſcheho noweho l. fararja a ſdžerž nam jeho i ſbožu a i žohnowanju ſtajnje pſchi dobrej stro-woſci, so by naſ wele wele ſjet wodži i žiwemu žorku Božeho ſkowa, a nam poſlicjał khleb wjezneho ži-wenja!

Nedželu na to, 26. wulkeho róžka, dosta naſch nowy l. farar Golcž duchomnemu ſwečiſmu pſches l. fararja Kyhtar ja i Neßwaczička, kotrehož afiſtentaj bjeſhtaj l. farar Imiſch i Hodzija a, na mjeſto l. fararja Kordiny i Minakata, kiž bjesche wotpiſacz dyrbjal, l. kaplan Mrós i Budyschina. Nano w dje-wečiſch hodzinach cjehnische ſwedzeński czah i nowym l. duchomnym i farj do wubernje renje wupyschenego Božeho doma, kiž bjesche i temſheremi tak pſchepelneny, so dyrbeſche jich wele wonkach pſched duremi a woſnami ſtejcz. Po wuspjewanju ſpowednego khjerluscha dosta naſch nowy l. duchomny, kotrejuž bjesche l. farar Imiſch džen predy ſpowednu rycz a nietko l. farar Kyhtar pſchihotowanſtu rycz džeržak, Bože woſkaſanje, Khrystuſkowe mjerne czjelo pſches l. ordinatora a tu wjernu krej pſches l. kaplana Mróſa.

Na to wulkadowa l. farar Kyhtar po 1. Kor. 4, 1. kraſnoſcz a wažnoſcz duchomnega ſaſtojuſtwa i wutrobnej a móznej ryczu, po kotrejž bu l. Golcž i modlenjom a i rukunkadženjom pomenowaných iſjoch l. duchomnych ja duchomnemu poživečený. To je to najprjene duchomnſke poživečenje, kotrej je ſo hdj w naſchim raleczanskim Božim dom'e ſtało. Jako bje ſo po tym naſch nowy l. farar ſakojnzy prjódſkihanu ſaſtojnsku pſchibahu pſchibahal, bu wón ſwojej dostatej wulkej woſadze jako jeinj nowy farar, duchowpaſtř a ſchulſti inspektor, prjódſtajazej ryczi ſpomni l. farar Kyhtar na ſwoje dwajkrózne vikariatſtwo, w kotrymž je w naſchej woſadze wele do-wjerenja, luboſče a džielbracia ſhonik, kaž tež na teju predomnikow, do kotrejuž džieka ma naſch nowy l. farar ſastupicj, na l. Hilbrig a, kiž je tu krótki čož ſe žohnowanjom ſtukował, a na nebo l. Körniga, kiž je tu woſadu na 37 ſjet ſwjernje paſt a kotrehož wo-pomnecje tu we luboſći a žohnowanju je, a ſo je jeho ujetciſchi potomnik na tym dnju tu pſchicahnyk, hdzej je psched ſchyrimi ſjetami ta woſhroczena woſada ſwojego lubowaneho Körniga l. rowu pſchewodžika. L. ordinator poruciž a pſchepoda duchomnemu Golczei zyku woſadu, zyrkej, kjetku, woſtar, dupu, pohebmischco, ſchule a wſchitke domy a pſchiesche jemu, so by pſchi dobrej strowoſci jeho ſastojnske ſtukowanje tu kraſnje požohnowane bylo. Š horjazej modlitwu bu ta ſwja-točnoſz woſanknena.

Na to stúpi náš lúbý nový k. farár k wóktarej horje a wotewri se faspjewanjom „Czeſz budž Bohu we tej wykoſci” ſwoje naſyrjensche kemschenje. Po Jan. 21., 15—17 ſkyschachmy wot neho rjane a mózne předowanje, w kotrymž wón duchomneho ſwiate powokanje po Knesowym praschenju „Lubujesč ty me” a po Knesowej poručnoſći „Paſz moje wozwóz” wulkadowaſche. Po herbſtich ſo hnydom njemſke kemsche, do kotrychž bjechu ſo tež wſchitke knejſtwa naſcheje woſady i luboſeju nutniamakale, ſapoczaſhu, hdzej ſo to přiódſtajenje noweho k. fararja hiſtce junkróz ſta.

Tón Knes, naſch Bóh, chýl ſi mitoſcju spožejicj,

ſo by naſch lúbý k. farár Goleč ſtajnje ſweſelaze plodý ſwojeje ſaſtojnſkeje ſwjernoſeje bes nami wohladak. Tón Knes jeho žohnuj a woſbožuj! **H.**

S Nowe je Hufki. W nozy wot 21. i 22. dnju januara je 79letny wobydleſ ſan Prótza w bkaſnoſci ſokno roſrasył, ſ nim wuljeſt a potom wonka ležo woſtał, hdzej je ſmersnył.

S Małe ho Budyschinka. Tudy wudyri pjak rano 24. januara w 2 hodzinomaj woheń a je ſo ſtará, murerej **G** a n d r i e j Dom a ſchz w Pschiwczigach ſkuſchaza, ſchula ſi bróžniu wotpaliſta.

Kak

rozom

Hans Depla

w ótřitaj

a

a

Mots Tunka

ludzi pódla

* * *

škréjetaj.

* * *

Mots Tunka. Wóndanjo bjech ja na jenej autzii, hdzej ſym ſo khetro jara džiwaſ.

Hans Depla. Czeſho dla dha to?

M. T. Dokesz tam jeneho nawojenju wohladach, tij bje w drewianych ſchornjach a mjejeſche kožuch ſe ſchtrykom wopaſhan.

H. D. Kajta dha to autzia bjesche?

M. T. Nô drewowa!

H. D. Uj, dha móže drje čłowek tež w drewianych pschincz.

M. T. Ale, čzoho dla dha ſchtryk woſoko žiwota? — to ſo mi toſla na nawojeni nelubi.

H. D. Wón je ſwojej pschichodnej ſ tym ſnadž poſkaſacj chýl, ſo to ſwoje pieknie hromadu djerži.

M. T. Haj tak; — to by bylo!

Hudančka.

5. Šredža ſym ja ſi hoſdjom pschebith,
Pola žonskich radh wibzenh,
Krawzhy me tež dyrbja mječz,
Jeli chzedža živi bječ.
Hdyž ja ſwoju llamu roſdaju,
Šeukno, kožu, plat a druhe roſkuſnu,
A ſchtóz pschede mnui ſo nehlada,
Gſebi lohko njeſchto roſkala.

(Wuhudanje přichodnje.)

Wuhudanje ſ cz. 3.

4. Gersawina.

Cyrkwinske powjeſće.

Wěrowanaj:

Podjanska cyrkej: Korla Bohuwjer Schjerz ſ Kor- ſymja ſ Hanu Mjerczinkej ſ Hrubelciz.

Krčena:

Podjanska cyrkej: Hana Maria Madlena, Handrija Wiczaja, Khjezerja w Drjeſhnyž a w tu Khwilu wobydlerja w Eſkonej Vorſchecji, dž.

Zemrjeći:

Djeń 15. januara: Michał Kudzela, wobydleń na Židowje, 92 l. 5. m. 21 d. — 16., Maria rodz. Wiczajez, Michała Sendy, bjergerja, khejzerja a cielegle w Budyschinje, mandżelska, 32 l. 5 m. — Maria Theresa, Madleny Schönfeldez we Wulkim Welkowje nem. dj., 5 n. — 19., Maria Madlena, Marie Wehliz na Židowje nem. dj., 7 m. — 20., Karla August, Karolini Wehliz pod hrodom nem. ſ., 20 n.

Cahi saksko ſlezynskeje železnicy
z budyskeho dwornišća.

Do Shorela: rano 7 h. 51 m.; dopołnja 11 h. 40 m.; popołnju 2 h. 12 m.; wieczor 6 h. 23 m.; wieczor 9 h. 24 m.; rano 12 h. 30 m.

Do Dražđan: rano 7 h. 35 m.; dopołnja 9 h. 11 m.; počipotniju 12 h. 50 m.; popołnju 3 h. 55 m.; wieczor 7 h. 38 m.; w noz̄y 2 h. 26 m.

Pjenježna płaćizna.

W Lipsku, 29. januara. 1 Louisd'or 5 toser 14 n̄fl. 8 1/4 np.; 1 połnowożazý čerwiený ſtoth abo dukat 3 tol. 5 n̄fl. 1 1/2 np.; winske bankowki 72%.

Płaćizna žitow a produktow w Budysinje

25. januara 1862.

Dowoz: 4183 kórcow.	Płaćizna w p̄erēzku na wikach,						na bursy,		
	wyšsa. il. n̄fl. np.	niz̄sa. il. n̄fl. np.	srzedźna. il. n̄fl. np.	najwyšsa. il. n̄fl. np.	najniższa. il. n̄fl. np.				
Pscheitza	6 5 —	5 20 —	6 —	6 5 —	6 —				
Koźla	4 2 5	3 20 —	4 —	4 5 —	4 —				
Decimben	3 —	2 25 —	2 27 5	3 —	2 25 —				
Worß	1 22 5	1 15 —	1 20 —	1 22 5	1 20 —				
Hroč	4 20 —	— — —	4 15 —	4 20 —	— — —				
Wola	3 20 —	— — —	3 15 —	3 20 —	— — —				
Rjepik	7 15 —	— — —	7 10 —	7 15 —	— — —				
Jahk	6 5 —	— — —	6 —	— — —	— — —				
Hejdusčka	4 10 —	— — —	4 5 —	— — —	— — —				
Bjerny	1 5 —	— — —	1 —	— — —	— — —				
Kana butry	— 16 —	— 14 —	— 15 —	— — —	— — —				
Kopatzkem	4 5 —	— — —	4 —	— — —	— — —				
Bent. syna	2 2 5 —	— — —	17 5 —	— — —	— — —				
Schtuka pschedziona	1	1 koħċżowſkeho	15 n̄fl.	hačž 20 n̄fl.					
	=	¾	=	10	=				
									12 ½ n̄fl.

Nawęstnik.

Nebo

Marji Gsworowej,

Korse Gswory w Budestzech mandżelskiej.

Božo, faſta ſrudoba

Gsworiz dom tu Budestezh

Njedawno je trečila,

To ja nem'žu ſabhcž pschebz

Hdzejz ta mloda mandżelska

S džecżatkom je wumrela.

Mało psħes ljet dważyczi

Bje, hdżż ſ teho ſwjeta džiesħe;

Hdżż we ſwiatym mandżelstiwi

Kunje ljetu bħala bjesħe,

Dha żno ġħmerċ — o ſrudoba!

Se ſwjeta ju sawola.

S džecżatkom, kif bolosnje

Predy bjesħe porodžila,

W jenym kafċeżu hromadże

Na ruži kaf priedy jiwa,

Nedžlu tħidżen popołnju

Dha ju k rowu nefħxha.

Tak fu twój bjeħi ġiwenja,

Luba mandżelska a macże!

Nenadżużżiż dokonja:

Tu fu xam o wet fu placie,

Hdżż ta cżlowska wutroba

Keje zgħie kamentna.

Tak njetk jeju cżejka spja

Na ferħowi poħreibane,

Hdzejz je sparni komorka

Sa ne, hačž b'dja sawołane,

Hdżż ta truba poġġenja

Klinċeżż budże weħfylha.

Jeju duſħe we nebju

Švōżne fu we Bożim raju

A wam k trofstej f' luboſċju

S nebejše dele pħiċċioloju:

„Ja fej njetko na ſwjet tam“

„Nibdy wjezzi nežadam.“

Duž njetk praju weħżeże:

Lubi korsa neplacż tolla!

Sktot Böħi cżini, dobre je!

To bje jeho ſwjsata wola,

So my hużom na ſwjeċċi

Smu tuk sahe džieleti.

Mi njetk jara derje je!

Lubi nano, luba macże:

Wo minn wħi wħċaf wopratwje

Niċħon plakacż netreħbače,

Haj, mi njetko derje je,

Precż fu wħschitke boħloċċie.

Brassie, snacji hromadże

Troschtiżże ho f' Bożoh' kħalsa,

U je ūjixeru cżitajże,

S neħo pħiċċiż troscht wam f' nowa;

Haj, wħi lubi pħiċċiżjo,

Hdżż neħi ham waħsh trosħtar jo.

Sa naħi wħschitħek yak neħi je

Twoja ġħmerċ to pħiċċiolojje:

Roskaż domejż cżlloxeż!

Kaf fu druhħiż nahle stanu,

So b'djeħi pħiċċiż ġħmerċ wola;

Duž budż stannej hotowy.

Tak hačž spi njetk, Maria,

Ejja twoje ġħmerċ tħarrax spanje,

Hačž nam junnu jaħbiwa

Tamme krafne, sħożnejne ranje,

Hdżż naħi Böħi wħiċċiħi wħububji

A też Waj faš' ħednoczi.

Jan Bohuwjer Wolf
w Budestezach.

Dr. Whithowa wodžicžka sa wocži

wot Tr. Chrhardta w Altenfeldzi w thüringſkej, s wiazorhmi privilegiami wſhokich werchow poczeſzena, wopokaſuje ſo be wſchitni doalnymi wocži hojažymi frjedkami pſches ſwoje ſbozomne ſtukowanje wſchlednje jaſo uajſahodniſča a najlepscha wodžicžka w tajkim nastupanju, a može ſo jako dopokaſan̄ hojaž a poſhlniſaz̄ frjedk a jako

wieſta pomož ſa ludzi na wocžomaſ bjeđných

koždemu porucječ. Wona hoji wieſzie a ruczie a be wſchitnich ſchłodnych ſzeweſow, woſeſje pſchi ſahrorenju, ſzerpenjenju, ſuchoſci, ſhloſowanju a bježenju wocžow, kaž tež pſchi ſlaboſzi po bjeſmi a placji bleſčka ſ wuložowanjom jenož 10 nſl. a džela ju jenož woprawdžitu Traugott Chrhardt w Altenfeldzi w Thüringſkej.

Sklad ſa Budyschin w hrodowskej haptýzy.

Powschitomna aſefuranza w Triescze (Assicurazioni Generali)

ſawjeſcjuje pſchi ſaruczeńskim fondsu wot $18 \frac{1}{3}$ millionow ſchjeſnakow:

- a) Twory, mobilije, žneſſe płydy a t. d. pſche wohnjowu ſchłodu;
- b) Kubla a twory na pucžach pſche ſchłodu pſchi transportu a
- c) poſkieža ſawjeſcjenja na živenje čłowekow na wſchelake waschnje ſa najtunishe twerde prāmije a napſiche polich w pruſſkiim kourantu.

Tuto towarzſto ſaplaſzi w lječe 1859 ſa 1861 ſchłodowanjow 3 milliony 352,478 ſchjeſnakow 86 kr. D. W. ſarunanskich penes.

Wſchu roſprawu dawa

J. G. Richter, na mjaſzowym torhoſčju, wokreſny agent ſa Budyschin a wokolnoſcę.

Drewowa aukzia.

Wſchichobnu ſredu 5. februara budże ſo na woz-
zynſkim, nechoruſkim a bjeſlohořskim rejeru
wulka džielba ſtejazeho walczneho drewa po loſach na
poſchedažowanje poſchedawac̄. Schromadzisna kupowarow
rano $\frac{1}{2}9$ hodzinow w hoſćenju we Woržnje.

Na Bjelej Horje, 29. januara 1862.

G. Wudowenz,
hajnik.

Drewowa aukzia.

Na lipiczański rejeru budże ſo pónđelu 10. februara wulka džielba ſhlnych topolow, ſ wetscha wujitkore drewo, kaž tež akazje, lipy a werebiny, wchitko hisheče ſtejaze, po loſach na poſchedažowanje poſchedawac̄. Na kupenie ſmykleni ſo poſcheproſchuja, ſo na ſpomnenym

dnju na aleji bes Lipicžom a Minakatom nutſnamakac̄.

Poſchedawanske wumjenenja budža na pomeuowanym

dnju wosjewene. Sapocžat rano w 9 hodzinach.

W Lipicžu, 30. januara 1862.

Berger.

 Ažježa čzo. 192 na Delnym Židowje
je poſhemjenenja dla tunjo na poſchedań a
može ſo wſcho dalshe pola wobſedžerja tam ſhonicž.

Khwalobnje ſnaty a pſches ſwoje hojaže ſtukowanje dopokaſan̄ **brvſtſhrop** je ſaſo a
doſtacžu w hrodowskej haptýzy w Budyschinje.

Kaſchęzowny magazin.

tudomneje tyſcherſkeje jednoth porucža tudomnym a won-
kowſkim wobydlerjam pſchi potrebje ſwoj ſklad kaſchęzow
wſchich druzinow ſ duboweho, klojnoweho a jiedloweho
drewa po tunich, ale twerdych placijſnach.

Sklad je na hrodowskej haptýzy pola krawſkeho
miſtra **Geßnera**.

Młody čłowek wot ſprawnych starskich a ſe-
wſchimi nufnymi wjedomnoſciami wuhotowanym, ko-
tryž dze ökonomiu wuknyc̄, doſtane darmo dobre
mjeſto na jenym wulkiim ryezerkuſle w Delnyč
Luziſzač. Wſcho dalshe je ſhonicž we wudawańni
Serb. Nowinow.

 **Groſſwe
broſtkaramellje**

najlepschi frjedk i wotſtronenu kaſchela a i poſoženju
dychanja, kaž tež i ſwarnowanju pſche dybawoſc̄ pſchi
ſashymnenju w ſymnym čaſzu.

Sa Budyschin a wokolnoſcę w hrodowskej haptýzy
kneſa M. Žižinga kóždy čaſ na poſchedań.

Eduard Groſſ w Wrótſawju.

Prirodospytny wotrjad M. S. změje džensa
za dwě njeđzeli, 15. februara, popóldnju w 1 hodzinje
w hoſćeniu k złotej krónie posedzeſe.

Fiedler, pismawjedžer.

Barlinske wohensawjesczaze towarzstwo.

Saložene 1812.

Sakladny kapital 2 millionaj toler.

Tuto hizom 49 ljet wobstejaze towarzstwo bere sawjesczenja psche wohnjowu schkodu horje po niskich, ale twerdyh pramijach, hvez sawjesczeny ženje niczo doplaczowac netreba.

Sawjesczenja wobstara a wsche wuložowanja dawa

Wot 100 tl. sawjesczenja pod złom i nej tječhi placzi so ljetnje 18 nsl. abo tež mene, ješi twarenja szamotnje leža; wot 100 tl. sawjesczenja pod złom i nej tječhi dawa so ljetnje $4\frac{1}{2}$ nsl. abo wsche, sa tym hacž su złomjane tječhi bliske abo daloke. — Sawjesczenja moža so nietko na 10 ljet abo na krötschi časť stac̄; schtōz pak borsy na wsaz ljet sawjesczi, ton salutuje ſebi s tym wele penes, dokelž khōstha pchiswolenje ſudnistwa; sa ſhtempel a t. d. pchis welejetnym sawjesczenju wetsche nejšu, hacž pchis jenoljetnym. W lječe 1860 bje pchis horka spomennym towarzstwie ſa 95 millionow toler sawjesczenjow. — Kozda, sawjesczenemu pches wohē ſčimena, schkoda so hvidom ſaplaczi, tak borsy hacž je po wohnju twerđe postajena. — Agent ſebi pchis horjebranju sawjesczenja ſa ſwoju prou ničo nežada, a sawjesczenje hizom placzi; tak borsy hacž je ſo pola agenta ſapiſalo, ſo ſo teho dla netreba na poliſu čakac̄.

W Budyšinje.

J. C. Smoler, wudawat Serb. Now.,
agent barlinskeho wohensawjesczazeho towarzstwa.

W nastupaju nasheho woſebje bohacze wuhotowanego wikowania w ſadeňkach a ſy-menach, kotrej, wobſezojo wulke ležomnosće, najbole ſami naplahujemy, po tajkim tunio, stajnię czerſtwe a zyle wjeste podawac̄ možem, ſuny pchekupzej Nieckſch i w Budyšinje liczbu ſpišow a placzisnowych liſtom pchepodali a jemu poruczili, ſkafanja ſa naſ ſhromadzowac̄, kothryhž najlepſe wuwedzenie, w ſhromadnych poſylkach, k wulkemu pomenschenju transportnych khōstow, ſebi najljepe naležane byc̄ damy.

W Erfurcie, w mjeſazu januaru 1862.

Bratsja Born.

Dživojo na pchedſtejaze wosjewenje ſym hotowy, ſpomnene paperh koždennu, ſiž wo to rodži, pchedpoſožic̄ wſho dalsche wukasanje dac̄ a kozde, tež najmeuſche, poruczenje ſvjeru wobſtarac̄.

W Budyšinje, w mjeſazu januaru 1862.

J. G. F. Nieckſch.

Pches ſwoju dobroſć woſebje poruczomna
Vegetab. Žerdowa pomada
(originalny kruh $7\frac{1}{2}$ nsl.)
autorisirowana wot l. profesarja Dr. Lindes'a w Barlinje, kaž tež pches cžiſteſci a ſmykloſci wuſnamenene
italske Medowe mydlo
(w paleſtilach po 5 a 2 $\frac{1}{2}$ nsl.)
wot haptikarja M. Sperati'a w Lodi (w Lombardskej)
je stajnię w czerſtwej a pchego dobrej jaſoſci pola pod-
piſaneho na pcheban.

Wilh. Hammer
pod radnej khježu.

Džen 2. januara je ſo ſlužbna kniha (Dienſtbuch)
wotrocžka „Andreas Kuchar“ na puczu ſ Gatsjobja do
Bremena ſhubila. Sprawny namakar chył ju ſa do-
bre myto we wudawarni Serb. Nowinow wotebac̄.

W Haſlowje ſtej dwje ſtwe ſa dweju džielac̄jerow,
ſiž mataj familiu, na pchenaſecze. Wſho dalsche je
polo gmeijskeho prjödkſtejerja tam ſhonic̄.

Maćica Serbska.

Do maćicneje pokladnicy zaplaćichu:

KK. wučer Kulman we Wojerecach 1 tl. 10 nsl.
na 1861; farař Wičaz w Rychwałdze 1 tl. 10 nsl. na
1861; canonicus cap. senior Pech w Budyšinje 1 tl. 10
nsl. na 1861; wučer Rostok w Drječinje 1 tl. 10 nsl.
na 1861; farař Seiler we Łazu 1 tl. 10 nsl. na 1861;
aktuar Wjela w Budyšinje 1 tl. 10 nsl. na 1861; ka-
nownik a farař Warnač we Wołowje 1 tl. 10 nsl. na
1861; wučer Melda 25 nsl. na 1861; wučer Mlynk
we Wolesnicy 25 nsl. na 1861; kandidat duchownstwa
Sykora 1 tl. 10 nsl. na 1861; gymnasias Guda w Bu-
dyšinje 1 tl. 10 nsl. na 1861; wučer Kral w Klukšu
1 tl. 10 nsl. na 1861; bliðarski mištr Mlynk w Zarycu
25 nsl. na 1860; wučer Kiršnar 1 tl. 10 nsl. na 1860;
kaplan Wornar 1 tl. 10 nsl. na 1859; podstražniſtr
Čabran w Radebergu 1 tl. 10 nsl. na 1861; podwyš
Schmidt w Dreždananach 1 tl. 10 nsl. na 1861.
(Přichodnje dale.)

W Budyšinje, 1. februara 1862.

Wylem Jakub,
prekupe a pokladnik M. S.

Čiše L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so
w wudawařni Serb. Now. při
bohatych wrótach wotedač,
placi so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaći 6 np.
Štwortlētna předpłata pola
wudawarja 66 np. a na
kral. saks. pósce 7 1/2 nsl.

Číslo 6.

s. februara.

Lěto 1862.

W opřijeće: Swětne podawki. — Budarjowy wopomnik. — Ze Serbow: S dělničho kraja. S Budyschyna. — Přílopk. — Hans Depla a Mots Tunka. — H dančka. — Cyrkwinske powjesće. — Čahi sakskošlezynske železnicy atd. — Pjenježna płacizna. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Sakſia. Nowe koprowe pecznowarje abo peczoraki su hižom tu a tam widzecj. Wone su njezdje tak wulke, kaž dotalne kroshki, jenož trochu tołsche a su jara wótrje a renje bite. — Ministerstwo wossewjuje, so žmje so wot tých, kiz do jeneje gmeňny faczahnu, kotaž ma psches 500 wobydlerjom, najwyšcho 5 toleč, a w gmejnach, kotrež maja mene hacž 500 dusichow, jenož najwyšcho 3 tl. faczahnenstich penes (Einzugsgełd) žadacj. — Teho majestoscz kral Jan je 31. januara mischonku porzelanowu fabriku wopytał, so by porzelanowe ſudobja, kotrež budža do Londona na wustujeniu poſkane, wobhladał. — Budyske hamtske hetmanſtwo wossewja, so so na ſchuſejach s dwiemaſi wosomaj, k ſebi vſchipořnenymaj, jiesdziecž nežmje a so tež nichtón ſwoj wós na ſchuſeju dlheje ſtejo wostajiecž nežmje, hewak budže ſchrafowaný. — Czi ſami, kofisž maja ſnadž hiſcieze lošy iſhlerskeje (nazionalneje) lotterije w ruzy, so s tutym napominaja, so bñdu ſebi ſwoj dobýtk hacž do 10. haperleje t. l. poſkacz dali, dokelž potom ich loš nižo wjazj neplací.

Brn ſy. W Poſnanskej su tamniſhi Polazy towarzſtwo ſaložili, kotrež ma penes y potrebných Polakov podperacj, so nebyhu ſwoje ſubka Njemzam vſchedawacj trebali. Tež chze tuto towarzſtwo fa to ſtukowacj, so bychu so ſubka, kotrež su tam w njemſtich rukach, s tých ſamych pschi ſtadnoſci wukupowale. — Ministerſtwo wójny je wobhankuły, so ma so twerdzisna Saarlouis w pſichodnym nalječu ſylniſho wobtwerdziecž. — Prijenja komora je ſakou, kiz wojsku ſlužbu, kaž pſichodnie bycž dyrbí, rjaduje, fa dobrý ſpoſnala; w druhéj komorje wuberki, kiz su k pſchladanju wſchelakich nowych, wot ministerſtwa prijodkpoloženych ſakonjow wuswolene, piſnje w ſwoim dželku ſtukuja, so bychu tute ſakonje ſtere ſjepo k wuradzowanju prijodkpoložicž móhli.

Kaſuſy. Kaž predy ſerbjia a ſeklowaljo žadachu, so by jich rycz we Wuherſkej ſwoje połne prawo doftaka, tak su njeſko tamniſhi Ruſjojo a Rumunojo s tej ſamej prôſtwu k khjezorej pſichischi. ſerbam

a ſeklowalcam je khjezor hižom jich prôſtwu dopelniſ, pſhetož woni doftaku w tých krajinach, hdyž bydla, ſwoje wyżoke a nižsche ſchule, w kotrychž ſo wſcho ſ pomozi jich rycze wueži a pſched ſaſtojuſtwami a budnistwami ſo wſchitko w jich ryczi jedna a do protokolow ſapiſjuje. So Ruſjojo a Rumunojo tež ſwoje prawo doftamu, to je lohko móžno. Wuherſhy Mladžarjo paſ, kofisž ſwoju rycz wſchitkim tam bydlažym ludam ſ mozu pſchicjicjewacu, jara ſiſale na to hladaja, ſo je jim tajke pſchicjicjewanje njetko ſamesowane. — Arzhpójwoda Maximilian je ſo pečza ſ domovnoſciu khjezora fa to wuprajil, ſo chze nowy thrón nastupicž, kotrež ſo ſa neho w Mexiku pſchihotuje. Tuta myſlička je po prawym wot khjezora Napoleona wusčka a wón chze ſ tím rakufemu khjezorej njeſkaje ſadoſcječinenje ſa wotbyče jeho italskich krajow dacj. Tež poweda ſo, ſo chze Napoleon rakufsko khezora k temu narječie, ſo by wón Herzegovinu ſa Veneziansku wſak. Wón wo tym ničo ſkyſtečz nočze, hacž runje derje wje, ſo je to ſa neho jara wobežne a drohe wobſezdjiſtwo a móhlo jeho lohko ſaſo do wójny ſ Viktorom Emanuelom ſapleſcž.

W Čechach su tež jara wulke wody mjeſli a wele ſchody czerpili. Tójschlo mostow je wot pwozdenja ſtaženych a nemało drewu wotplaweneho.

Italia. Dzien 27. januara je ſo ſjeleſniza ſ Roma do Ceprana wotewrila. Lokomotiva, kotaž mjeſche prjeni czech czechneč, bu wot kardinala-wercha Hohenlohe poſhweczena. To bjeſche po prawym bamž Pius čzinieč chyž, ale dokelž bjeſche runje molke deſčejkoſte wedro, dha bjeſhu jemu ſekarjo radžili, ſo by ſtrowoth dla radſho doma wostał. — Bamž je pſcheproſchenje na wſchitkach biskopow poſkak, ſo bychu, jeſi ſo jim tak hodži, na ſwiatocžnicžku do Roma pſchischi, hdyž budža tehdom njetkoti mnichojo ſa ſwiatych wuprajenych, kiz su w Japanskej kſchecjilanſtwa dla ſmercz czerpecž dyrbeli. Bamž chze tajke ſendzenje biskopow pôda ſ temu naſožieč, ſo by ſ nimi radu ſkładował tak by ſo jeho ſwjetna móz naſljepe ſdžerječz hodžka.'

Amerika. Pschedzhyda Lincoln je noweho ministra wojny pomenowal. Wón rjela Staunton a nadzjeja so ludzo, so budze swoju wjez ljepe roshmicz, hacz predawshchi. — Wondanjo su unionistojo w kraju Kentucky blisko Menahas bitwu dobyli a separatistam, kotsiz dyrbjachu cijekacz, tojschi kanonow wsalili. Bitwa trajesche rano wot 6 hodzinow hacz do wiezora a je s wobeju stronow wele ludzi panylo. Unionistojo su generała Zollikofera shibili. — Szejm je 6 millionow dollarow sa wobtwerdzenja pschiswolit. — Barwma w Newyorku w placisnje dale horje neadze a sda so, so su tam s nej w tu khwilu wobstarani.

W nastupanju Mexika pišaja, so bychu tamni wobydlerjo derje spolojeni byli, hdj by so jich republika do kralestwa pschewobrocjila. Pschetož tuton kraj je w tym času, hdjež je republika a to je njehdze 40 ljet, kijom jara wele revoluziom pscheczerpicz dyrbjal a je njehdze 58 pscheszydow a 27 wschelakich konstituziom mječ, kotrež pak dale k niczomu pomhale nejsu, hacz so su ncporjad dale bōle pschisporjake. Duž su Mexikanszy, kij tola jedyn s najrejshich krajow swjeta wobydla, tajkeho nepokoja a nemjera do wole syči, a chzedja ſebi njetko krala lubicz dacz, kaž njehdz Traellszy, so by jenož mjer w kraju był a kózdy to, schtož ma, w poſoku wuzicz moħe. Tola cji mužojo, kotsiz maja tam w tu khwilu móz w ruzh, nebudza so teje tak lohko wſdacz chyż a duž može być, so budza tam Schpaniszsy a s nimi Jendželczenjo a Franzowsojo, pschecjivo dotalnemu mexikanskemu pschedzhydze a jeho wójsku khwilu wojovacz dyrbecz. Mexikanski general Uraga je s najmenſha prajit, so budze zuse wójsko s bronju w ruzh nadpadowacz, jeli to dale mjesto Vera-Cruza do kraja pschiczechne. — Schpaniskeho wójska je tam njetko njeshto psches 6000 muži.

Jendželska. Jendželski krónprynz je so w tych dnjach na pucz do Palestiny (do khwlobneho abo khwlobneho kraja) podał. Wón peča do Barlina ne-pschindze, dokelz jeho żotra, pruska krónprynzehyna Biktoria, njetko do Londona ijdzie a so duž s nim w jenym druhim mjeſce setka.

Franzowſka. W Lyonje je nusa bes džekaceremi wulka, dokelz w fabrikach skoro žaneho džeka wjazy nimaja. Duž su tam kijom njeſtre raszy haru hnali a boja so tamni wobydlerjo, kij njeſchtomaja, so moħla ta wjez sje wupanycz, dokelz tamniſhe wójsko s nemjernikami džerzi, s nimi piye a sbježkarske spiewy spiewa. — Minister peneyných finanzow chze teho dla, so by krajnej kažy tojschi penes wusbytkował, $4\frac{1}{2}$ prozentsku dan sa jenu krajnu požčonku na 3 prozenty ponizicz, schtož je w kraju wele nespokoinoſce ſbudžilo; pschetož papera, kotaž bje hacz dotal 100 tl. hōdna, by potom na 75 tl. spanyla. — W Parizu je

njehdze 12,000 ludzi, kotsiz budža teho dla, dokelz ſebi wós a konje k swojemu wezelu džerža, wot nich s najmeiſha ljetnje 12 hacz 24 tl. dawka dawacj dyrbecz.

Ruſ u wſka. S Warszawu pišaja, so tam nowy arzbiskop Felinski bōrsh pschijedze a so budža tam teho dla zytrwje w krótkim čazu wotewrene. — W theatracz (džiwadłach) hizom njeſotre mjeſazh ſaſo hrata, ale dokelz Polazy do džiwadla nelhodža, dha je tam husto doſcz khjetro prósne. — Duchomny warszawskieje njemſkeje wožady, kij hizom njeſotre mjeſazh ſedzi, je pecza k tifiljetnemu jaſtwu wotwudzenju a budze swoju ſchrafu na twerdzisnje Kronstadtu blisko Petersburga wudjerzecz dyrbecz. — Dwoj warszawskaj židowſtaj rabinaj, kotrejuž jedyn je s Pruskeje a drugi s Kaluſkeje, budzetaj psches mesy do swojego wótznego kraja poſtanaj.

S Petersburga pišaja, so chzedja ſemenjo na hwojich ſhromadzisnach, kotrež so w tutym mjeſazu, kaž druhie lieta, wotwjerža, kruče žadacj, so bychu ſo wotkresii ſaſtojnizh niž wjazy wot khjezora pomenowali, ale wot wobydlerjow kózdeho wokreža wuswoleli. Psches to bychu, kaž wont mjenja, ludzo ljeſkich ſaſtojnifikow doſtali a by ſo krajej wele penes ſalutowało. — W Ruſowſkej hacz dotal njeſtón newedzesche, kaž wele ma kraj dohadow (nutſchindzenja) a wudawkow a knežerſtwo mōžesche s krajinnymi penesami ſlukowacj, kaž ſo jemu ſpodobaſche. Njetko pak chze khjezor krajinu budžet wosjewicj dacz, s kotrehož moħk kózdy ſpoſnacj, schto knežerſtwo ljetnje ſa krajne naležnoſce treba a kaž wele dawakow k temu wot kraja doſtane. — Bes ruskimi ſemjanami pocžina to požadanie dale bōle pschibywacj, so by kraj njeſtaku konstituziu doſtał, po kotrejz by tym, kij dyrbja dawki dawacj, tež njeſak dowalene bylo, ſa tym hladacj, so bychu ſo narvate penes ſewužitnje newudake.

Turkowſka. W Herzegovinje je na mjeſto Luti Wukalowicza, navedowaria tamniſhih ſchecjjanſkih ſbjęžkarjow, pop Nikofor ſtupiš. Čežo dla je ſo tajle pschimjenenie ſtalo, to hiſheze ſnate neje.

Budarjowu wopomnik.

Sa Budarjowu wopomnik ſu dale wotedali: pola k. poſkadnika Hencža: Wokrežna hjerkownja we Wojerezach po poruczenju kral. landrathſta tam 16 tl. 1 np. — W landrathſkim vižnje, kotrež bje pschipołożene a na pschedzhydu wuberka ſa Budarjowu wopomnik poſlane, rjeſaſche bes druhim: . . . Wj doſtanecze to k navedzenju ſ prostwu, ſo byſte ſpomnenu ſummu, kotaž je wuноšk ſbjekti w tudomnym wokrežu, ſa wjzoke wotpoſladanje poſtajenja wopomnika nebo rježnikoj Budarej, ſa ſerbſki narod wjzozy ſaſlužbnemu, dobrocziwje pschijecz chyžli a t. d.

Ze Serbow.

S delneho kraja. Swojata pschiſtuschnoscz nam je, naschich semrethych wopomnicz, a wožebje luhušči Šerbow, kotrejž živenje je pomnecja hōdne a može ſlužicž druhim Šerbam i snamenju; tajki Šerb bje Jurij Kulinan s Maleje Nydeje abo s Winizy pola Wojerez, kotrehož wotmrete cijelo ſmy ſandženeho 27. januara na pohrebniſchezo do Wojerez čeſtinje pohrebal. Tón nebočički bje ho narodžit we Wulkim Čísku 1784, woženi ho 25 ljet starý s mozej macjerju, kij bje tehdom wudowa s tjsomi ſyrotami, a je s nej 53 ljet we mjernym mandželstwje živý byl. Schtož je njetko wot neho pomnecja hōdne, je to, so je ho wón tež sa naš ſyrotki starak kaž nan, a naš neje wotkorłowal a ſastorčał. Wón je hako muž a mandželski halle piſacž a cítač wuknyš a nauknyš, to rjeka, tak wele hacž k ſwojemu remeſku trebaſhe; tež je halle jako mandželski mojeho nebo nana remeſlo nauknyš wot mojeho džjeda, mój nan bje menuž ſkolodžij abo wojska, a dželaſche tež ſkolwroki abo piſasne koleska. A jako tajki remeſnik je wón dobru kwalbu mjeſt we bliſkoſci a dalokoſci. Žony a holzy s Nowoſliz a s wokolnoſeze Róžanta ho hiſteče dženža dopomnja, ſu psched lietami ſwoje piſasne koleska ſkale k wuporedzenju do Winizy. Mjer nebočičkemu!

Pschiſpomnicz chzu k temu nastavkej, ſo we Wojerezach ho pschi pohrebje Šerbom njemske khjerlusche ſpiewaja. To je tak k ſrofemenu: hdyž ho cijelo do Wojerez k pohrebniſchezu pschiwese, dha pschiudže njemski kantor a ſpiewa njemski khjerlusche, potom pschiſtupi njemski hólczež a cíta ſerbſtu ſmertnu epiftolu, na koſtuž ho druhdy s nutruoſcu poſluhacž nehodži dla dživneho wuprajenja ſerbſkich ſłowow njemſkemu jaſykej. Po tutym ſpiewa ho ſažo dužy njemski khjerlusche. Kollekt je ſerbſia, ale nespiewa ho s hložom, ale praji ho. Ke miſach pschi priedowanju ho ſpiewaja ſerbſke khjerlusche, kaž ho to ſlužha pschi pohrebje Šerbom. Dživne waschnje, wſchalo ſebi Njemcy tež nedadža kacjanſte abo grichike hymny ſpiewacž. Chzedža wojerowſzy Šerbjia mječ, ſo by ho jím pschi pohrebje njemſki ſpiewalo? Mi ho to nesda; pschetož jako ja psched njeſotrymi lietami s jenym Spalowčanom wot teho ryczach, dha wón mjenesch, ſo by ſerbske ſpiewanje tež wele pschiſtojnische bylo, a pschewodzerjo byhu móhli nutruje ſobu ſpiewacž; ale ſchtóha chze ſchto prajicž! — Ja jemu prajach: luby wujo, to móžesch th ſapocječ. Tón luby wuj pak bje jara nespokojny ſo minu, ſo ja jemu talkle prajach, a mjenesch, ſo ja ſam tež nebych dla teho ho huntork, a byh tež melcžak kaž wſchitzh druzh. Ja pak jemu wotmolwic̄:

nje, wujo, ja budu ryczecž, hdyž me potrebi. Njetko je me potrebi, a ja — ryczū! Budželi njetko ſchtó dale ryczecž, dha móže ho njemske ſpiewanje wotſtronicy a móža ho ſerbſke khjerlusche ſpiewacž pschi pohrebje Šerbom, kaž ho ſlužha.

Wuſedžianſki.

S Buduſchin. Šandženeho mjeſhaza jako 16. januara je mandželska tudomneho khjejerja a cíjeble Michał a Šendy, Marja rodž. Wičzaſez, psches to wumreka, ſo bje roſa, kotaž ſ kachlow do wuhrenja wedže, predy ſaſunena, hacž bje ho kameňte wuhlo a bruniza wutepila, a ſo bje teho dla ſchłodny gas do ſiwy ſtupik a Šendowa, kotaž tam bjeſhe, wot teho ſmierz mječa.

Schtóž ſ kameňtym wuhlom abo ſ brunizu ſtepi, tón nech jenož ſaſuwu, ſ kotrejž ho roka ſaſuwu, hnydom precz wosme, pschetož wona je zele newužitna, dofež ju ſaſunycz nehmjeſch, tak dohko hacž je wuhlo žahko (jeli noždesch živenje wažicž) a hdyž je ho wuhlo wužehliko, dha žane ſaſuwanje ničo wjazg nepomha. Duž precz ſ tajkini ſaſuwami!

Přílopk.

W Buduſchinie, 6. februara. Hjzom nimale ſyky tydženj mamy ſkoro ſtajny deſchę, kij je težko wody napraſtał, ſo ſu Sprewja a menſche rieki ſ nej ſchepelnene a ſrjecniſchezo psches ſwoje brjohi wutupuju. Tola neje ſkyſhcz, ſo byhu wulke wody naschich rjekow woſebje ſchłodny načinile abo wysche ſtupale, hacž druhe ljeta, hdyž naſjeto ſuňej taje. Sa to ſkyſhchim pak ſ druhich ſtronow, ſo je tam woda ſwuczenu kóždoljetnu mjeru jara pscheturka a teho dla wele ſchłodny načinika. S Draždžan piſaſa w tajkim naſtupanju: „Šandžennu nedželu počja ſobjo ſ možu pschiberacž a woda ſtejeſche wečor w 6 hodzinach 7 ſohczi a 14 zolow wysche ſnameshka O. (Na jenym ſtolpje draždžansleho stareho moſta je menužy wodowa mjeru pschiſčinena a ſnameshko O (nulla) počaſuje ſuňenju mjeru wody, kotaž je tajfa, ſo ju jedynu ani wulku ani malu menoſacž nemôže a ſo móža cžolim a kóžde pschi než hiſteče derje po ſobju jjesdzieč.) Luká a ſahrody noweho mjeſta ſteja pod wodu a w delnych ſtrach Helbigez reſtauraziye (na ſjewym boku stareho moſta, hdyž ſe stareho mjeſta pschiſtžech) ſteji woda hjzom ſohcž wjehko. Mjeka pschiſtžuje drewo, cíjeſanki a deſti a ludžo, kij maja ho pschiſtžu wody boječ, rumuſia ſwoje ſmaſhi ſ delnych ſtrow. Psched wečorom plowasche ſ nowa jara wele paſueho drewo, drewnow a cíjeſankow po ſobju dele, kotrej bje woda ſ drewniſchezo cíjeſtſkoho miſchtra Nowala wotplawila. Wón je pecža psches to 15,000 tl. ſchłodowat, — Cíja cíjeſkeje ſteleſniſy je tři

hodžim posdžischo pschijiek, dokelž je w Prahy tež jara wulka woda, tak so je tam kruch železniz powodzeny.

Pónđzelu 3. februara pišaja s Dražđan: Dženja dopoldnja w 11 hodžinach stejesche Šobjo híjom 9 kohcji wysche nulle a psches hícheje jeho woda pschibywa. Wele haſow je powodzenych a so na nich s čołmami wosy. Na čjeſkej železniz dženja nejſdja. — Wezor teho ſameho dnja pišaja: Wulka woda, kóraž je 10 kohcji psches nullu pschibyla, wſcho do stracha ſtaja. Wona je nimale tak wysoka kaž w lječe 1845. Wſcho čiſhceji so k brjoham rjek, so by tajke wulkotne powodzenje widzeč mohlo. Na torhoscheju w nowym mjeſeće ſteji woda nimale hacž k wopomniſej krala Augusta kylneho. Po rjezy ſtajnje drewo, hrjady a čeſanki psches móſt płowaja a dokež druhdy jara do moſta peru, dha ſnadž to ſa móſt bes ſchkody newotendže. Helbigez reſtanacija je na přednim kónzu híjom hromadu ſpadala a ſda ſo, so ju woda zyle wottorha. Bedrichowe mjeſto (Friedrichstadt) je kaž wulki jiesor a jiesdja tam po čołmach. Oſtra-alleya, zwingar a promenadu ſu s wetschego džela powodzenec, tak tež tſjelerija a pschi kónni, hdjež pontony (wojerſke móſty) leža, ſteji woda híjom hacž do polozjy wrotow. Wezera je woda wſchitko, na brjohach Šobja naſtajene, drewo wotplawiło a ſ tym na 80,000 tl. ſchkody načzinila. Skhwilemi pſchipkowa wele drewnow, kiz ſu hromadu ſwjasane a na kótrhých drewjane khejſki ſteja. Tute ſo pschi moſeje na wele ſtow kruchow roſraža. S Pirny, hdjež je tež tſeſina mjeſta powodzena, telegrafirowachu ſandženu nôz, ſo ſu tam na Šobju khejzu płowacj widželi, w kótrež je ſo ſwječka ſwječka, iak ſo ſu tam naſſtere tež človenkojo byli. Dražđanska rada je teho dla hñydom ičtyrjoch pionjerow proſyła, ſo byku pschi brjoſy rjek napscheſciwo jiesli a thch, kiz w tej khejzi ſu, ſmerci wutorhnyli. To je ſo pecja tež bliſto Tolkewiz čimiež hodžiko.

S Lipſka pišaja, ſo ſu tamniſche rjek tež kylne ſe ſwojich brjohow wuſtupile a ſo je s Lipſka na tsi ſtronym jenož ſama woda widzeč.

Po powesčach s Döbelna, Zwidaw, Chemnitza a Waldheim a bje tam powodzenje 1. a 2. februara tež jara wulke a we Waldheimje ſtejesche woda jenož po kohcji niže, hacž w lječe 1845.

S Dražđan, 4. februara popoldnju pišaja: Majwetschi ſtrach je nimo, hacž runje deſchę ſkoro bes pschestacja dže. Na čjeſkej železniz dženja ſažo hacž do Pirny jiesdžachu a jutſje budža ſažo hacž do Prahi jiesdžic, dokež železniza žaneje ſchkody wſala neje. Woda je 1 kohcji a 6 zolow ſpanjka, ſchkoda pač, kóruž je ſ wotplauenjom drewo, deſkow, pſotow, ſahrodnich khejzkow a t. d. načzinilo, ſtupa wieseje psches ſto thbzaz toler. Heward je wele domow jara ſchkodowało a nje-kohykuſiž je tak ſkaženy, ſo ſo wjazy w nim bydlić

nehodži. Wele bróžnijow a kólnijow je woda wotneſka a nichtón newje, hdje ſu woftake. Tola neje, džakowano Bohu, nihdje žadyn člowek wo ſiwenje pschischoł.

W dražđanskim wulkim haju (groſes Gehege) je korežmiczka „Onkel Tomowa hjeta“ pomenowana. Jeje wobſedzeč nočyjsche ſwoju korežmiczku wopuſchecic, hacž runje jeho ſ možu namotwiaču, tak ſo tam na poſledku ſam wofta, jako bjechn druhý wſchitzu psched pschibywazej wodu roſczejekali. Dolho netrajeſche, dha ſtejesche jeho khejſka ſredž wodow a njetko bje dobra rada droha, dokež ſo nichtón tež ani ſ čołmom hacž k nemu ſwazicj nemožesche, pschetož woda tam jara torhajo bjejeſche. Na jene dobo woda korežmiczku wſbjehnj a ſ korežmarjom ſobu woſmy, kórehož pač tola potom hícheje ſiweho ſ jeho khejſki won wuežahnycu. — W Dražđanach bjeſche ſ zyka 18 haſow powodzenych, tak ſo dyrbjachu po nich na čołmach jiesdžic obo po kawach khejſicj. W dwórkim theatrje ſo hracj nemožesche, dokež bje tam delka wſcho powodżene. Tak bje tež w muſeu a nemožesche teho dla tež nichtón do neho.

S Dražđan pišaja 5 februara: Woda ſtajnje ſpaduje a ſtejesche wezor híjom na 6 kohcji 12 zolow wysche nulle. Po wetschim džiele powodzenych haſow hodži ſo ſažo khejſki, jenož tam a ſem ſu hícheje kawu a čołmuj treba.

Se Žitav pišaja 2. februara: Mandawa a Niſka bjeſtej wžera jara pschibykej. Mandawa ſtu-paſche hacž do domow; woſebje je tak menowaný čjeſti pueč wobſchodzię a wobydlerjo hälterhaſy bjechu w tajkej nuſy, ſo dyrbjachu wo pomož wokacj. Dženja je woda ſažo ſpanjka.

Bliſto Torgawa je Šobjo njeſotre hacjenja pschedrjeļo a woda je wſchón wokolny kraj powodžika. Torgawszy dyrbjachu wo dujo a w nožy džiekacj, ſo ſo wody njeſak wobroču.

Rjeka Rheiñ, hdjež woda heward jenož poſcht-wórtka kohcji psches wſchjednu mjeru ſtupa, je w ſan-dženych dnjacj hícheje poſchtewta kohcji pschibyla a po tajkim brjohi ſylnje pschekrocjka. Psches to je wele ſchkody naſtało.

* W njeſotrych ſaſlikich mjeſtach ſu 31. januara rano w 5 hodžinach ſažo ſemieržerzenje phtynli.

* W Budyschinje ſo ſchtwórk 6. februara poſchipolnju pschi ſylnym deſchę ſe njeſotre rafy ſabkſtny, ſe čjehož ludžo wjeſchczachu, ſo ſažo ſymlu doſtanemj. Poſoldnju tež wjetr, kiz ſ wezjora dujesche, počza ſ po-noonjy duč a dolho netrajeſche, dha ſnječ džiesche.

* Na ryzeſtebule Hermsdorfje bliſto Königſteina wumre wóndanjo 67ljetny wotročik Müller. Won bje tam 48 liet ſa ſobu ſlužil.

* W połonſchich Njemzach, kaž w Belgiskej a Franzowskej ſu tón thbzaz tež wulke powodzenja mjeſi.

Kak

rozm

Hans Depla

w ótřitaj

a

a

Mots Tunka

ludži pódla

* * *

škréjetaj.

* * *

Hans Depla. Kajka dha pola Waž woda bje, Motsko?

Šušodej w khježi s wyżokimi schornemi nups bježala.

Mots Tunka. Wona bje mokra.

H. D. To je hžom slje bylo.

H. D. Ach, ja chžu wedžec, hacž je wulka byla.

M. T. Nčo, niz tak jara slje, pschetož jemu jenož wot

M. T. Haj, wschał haj, a to tak wulka, so je kmotrej

delska nups bježsche, dokelž bježu pôdusche na kruchi. Hm!

Hudančka.

6. Wese dnjow džesche a jało bje so došč naschoł, dha pocja płowacj.

(Wuhudanje přichodnje.)

Wuhudanje s č. 5.

Nožiž.

Cabi sakskošlezynskeje železnicy z budyskeho dwórniča.

Do Šhorelza: rano 7 h. 51 m.; dopołnia 11 h. 40 m.; popołnu 3 h. 12 m.; wieczor 6 h. 23 m.; wieczor 9 h. 24 m.; rano 12 h. 30 m.

Do Dražđan: rano 7 h. 35 m.; dopołnia 9 h. 11 m.; pschipołnu 12 h. 50 m.; popołnu 3 h. 55 m. wieczor 7 h. 38 m.; w nož 2 h. 26 m.

Pjenježna płaćizna.

W Lipsku, 6. februara. 1 Louisd'or 5 toler 14 nſl. 8½ np.; 1 połnowažazy czerwony złoty abo dukat 3 tol. 5 nſl. 1½ np.; winske bankonki 72⅔%.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje

1. februara 1862.

D o w o z: 4183 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach,				
	wyšša.	nižša.	srjedzna	najwyšša	najnižša.
Pscheniza	1. 6	5	—	5 20	—
Rožka	4	2	5	3 20	—
Decimien	3	—	—	2 25	—
Worž	1	22	5	1 15	—
Gróch	4	20	—	—	4 15
Woka	3	20	—	—	3 15
Rjepík	7	15	—	7 10	—
Zabky	6	5	—	—	6
Hejdusčka	4	10	—	—	4 5
Bjerný	1	5	—	—	1
Kana butry	—	16	—	14	—
Kopatłomý	4	5	—	—	4
Zent. ſyna	—	22	5	—	17 5

Kréeny:

Podjanska cyrkaj: Korla August, Jana Domšha, domownika w pschadowni, s.

Zemrjeći:

Djeñ 25. januara: Hana, Hanže Wiczajesz s Dobroszczem, nem. dž., 3 m. 12 d. — 26., Gerscho rodž. Mótkez, nebo Jana Beinscha, khježerja a polerja na Židowje, sam. wudowa, 70 l. 4 m. — Madlena rodž. Wochartez, nebo Jana Schramy, žiwnoſcerja w Delnej Řeřinje, sam. wudowa, 74 l. — Hana Augusta, Michała Pjetšha, sahrodnika w Mathezech, dž., 5 n. — 28., Jana Brinta, khježkarja w Dježnikezech, morwonarodžene džecjo. — Hana Maria Wadlena, Handrija Wiczasa, wobhulerja w Štvenej Vorſicji, dž., 9 d.

Krajnostawski bank.

So fu krajne staty kral. sask. hornolužiskeho markhrabinstwa sliczbowanie, wo sarjadowaniu krajnostawskiego banka sa ljetu 1860 wotpołożene, sa dobre spósnali, so ſi tuthy ſi ſjawnemu nawedzenju dawa.

W Budyschinje, 27. januara 1862.

Postajeny krajny starschi kral. sask. hornolužiskeho markhrabinstwa.

Thielau.

Š dowolenjom kralowskego k. komissara ſo po §. 6 statutow krajnostawskiego banka kral. sask. markhrabinstwa Hornich Łuzizow wot 16. junija / 31. augusta 1857 wobsankaſa bilanza ſpomneneho banka na ljetu 1861, ſi wumjenenjom juſtifikacije ſliczbowanja, na bližchim provinjalnym ſejmje wukončujomneje, tudy wosiewja.

B i l a n z a.

Activa.

Ultimo decembre 1861.

Passiva.

Hypotheckie konto (kapital).	toler.	fl.	up.	Per fundazijski kapital-konto.	toler.	fl.	up.
Saldo ult. dežbr. 1860 . . . 3,356,990 fl.				Ša ſakladny kapital banka . . .	550,000		
Štemu pſchidze w lječe 1861 260,840				Per ſastaw. liſtow kreazijske konto.			
				Wunoschlych tych hacj ult. dež.			
3,617,830 fl.				1860 kourſirowazych ſastaw. liſtow Ser. I.—V. 2,073,010 fl.			
Na to bu wotpłacjene:				W lječe 1861 bu freitrowanych wot Ser. II. a III. 185,000 fl.			
dobrowolne . . . 213,365 fl.					2,258,010 fl.		
wot banka wupo- wedżene . . . 26,830 fl.				Saniczenych bu wot Ser. I. II. III. V. . . . 341,530 fl.		1,916,480	
po ſlórzbach a konkursach . . . 3850 fl.							
				Per banknotow wukupne konto.			
244,045 fl.				Kourſirowaze bankowki I. emisji Ser. I.—VI. ult. dež. 1860 7100 fl.			
Hypotheckie žabanki ult. dežembra 1861 3,373,785				Š tych bu w lječe 1861 wukupnych a präkludrowanych . 7100 fl.			
Hypotheckie konto (daň).				Per banknotow kreazijske konto B.			
per mjeſaz dežember 1861 ſliczbowajoma, ult. mjeſe 1862 płatjomna daň a reſt	16,253	7	9	Ult. dežbr. 1861 kourſirowaze bankowki II. emisji Lit. G. Ser. VII w appoints à 5 fl. . . 700,000			
Konto ſastawſkich liſtow.				Per banknotow kreazijske konto C.			
Wobſtat k ſastawſkich liſtow ult. dežember 1860 . . . 142,500 fl.				W lječe 1861 freitrowane nowe bankowki III. emisji Lit. H. Ser. VIII w appoints à 10 fl. . 300,000			
Pſchibylk w lječe 1861 . . . 526,530 fl.				Per kapital-kreditorſke konto.			
				Saldo ult. dežbr. 1860 122,691 fl. 27. 8.			
669,030 fl.				Pſchibylk w lječe 1861 20,640 fl. 18. 1.			
Wotbylk = = = . . . 615,530 fl.	53,500				143,332 fl. 15. 9.		
Konto eſtektow.				Wotbylk = = = . . . 989 fl. 16. 8.		142,342	29 1
Wobſtat paperow au porteur ult. dež. 1860 1,218,998 fl. —.				Per konto kauſiow.			
Pſchibylk w lječe 1861 277,877 fl. 8.				Ša kauſije w hotowych penesach . . . 12,430			
				Per konto naſutowaruję.			
1,496,875 fl. 8. —				Štadli ult. dež. 1860 2,685,542 fl. 6. 4.			
Wotbylk = = = 193,692 fl. 23. 5.	1,303,182	14	5	Teho runja w I. 1861 54,4431 fl. 23. 9.			
Konto kapital-debitorow.				Dan, ſe kapitalej dyrena 57,051 fl. 28. 2.			
Wuſtati ult. dež. 1860 459,663 fl. 9. 3.				3,287,025 fl. 28. 5.			
Wupožcjonfi w I. 1861 118,807 fl. 19. 4.				Na to bu wupłacjene 598,136 fl. 23. 2.		2,688,889	5 3
578,470 fl. 28. 7.				Per Conto à Nuovo.			
Na to domplacjene . . . 42,419 fl. 24. 7.	536,051	4		Dajomna pſchichodna daň 22,600 fl. —.			
Konto forentne konto.				Taſhama i doſtacjū 7,956 fl. 17. 3.			
Saldo ult. dežbr. 1860 25,333 fl. 21. 2.				Transport 14,643	12	7	
Pſchibylk w lječe 1861 2,069,526 fl. 8. 7.				Transport 6,324,785	17	1	
2,094,859 fl. 29. 9.							
Wotbylk 2,026,482 fl. 24.	68,377	5	9				
Konto požgornje.							
Saldo ult. dežbr. 1860 450,155 fl. —.							
Pſchibylk w lječe 1861 249,271 fl. —.							
699,426 fl. —.							
Wotbylk w lječe 1861 360,662 fl. —.	338,764						
Transport 5,689,913	2	3					

B i l a n z a.

Activa.

Ultimo december 1861.

Passiva.

	toler.	fl.	up.		toler.	fl.	up.
Transport	5,689,913	2	3	Transport	6,324,785	17	1
Leżomnostne konto.				Per fastawnych listow daniwupne konto.			
Wumosch ult. dez. 1860				Sa nesapłacjene koupony wot:			
sa 7 leżomnoscje	8,962 tl. 24. 5.			14. ljetu sličjb. 1858	61 kr. 67 tl. 1. 5.		
Wobytok 3 tehorunja w				15. " 1859	79 = 76 = 3. 1.		
L. 1861 psches psche=				16. " 1860	252 = 329 = 19. 6.		
dacie 3525. 26. 8.				17. " 1861	9758 = 30487 = 1. 8.		
Skłoda 12. — . 6.							
	3,537 tl. 27. 4.						
Wumosch, wot 4 leżomnoscjow . . .	5,424	27	1	Per reserve-fondse-konto.			
Konto depositnych fizitalnych penes				Wumosch ult. dezbr. 1860	79787 tl. 4. 7.		
Wumosch ult. dez. 1860	8,439 tl. 13. 9.			Dohytkowa dželba wot			
Pschiikhod w ljecje 1861	2,460 tl. — .			1861	20001 tl. 11. 7.		
	10,899 tl. 13. 9.					99,788	16 4
Na to buđu wu= płacjene	1715 tl. 3. 8.	9,184	10				
Bankowow konto II.							
Wobstatk ult. dez. 1860							
II. emisjije Ser. VII. 7,100 tl. — .							
W ljecje 1861 po wułku=							
penju a prakluiji starych							
bankowow I. emisjije							
emittirowane	7,100 tl. — .						
Rassa konto.							
Hotowe penesh ult. de=							
zembra 1860	580,222 tl. — . 7.						
Pschiikhod w ljecje 1861	3,285,986 tl. — . 7.						
	3,866,208 tl. 1. 4.						
Wułkhod	3,115,196 tl. 11. 4.	751,011	20				
	6,455,533	29	5				
	6,455,533	29	5				

Drewowa aukzia.

Na Lipiczańskim rejsjeru budža šo pôndželu 10. februara wulka dželba býlnych topolew, s wetsha wujt-kore drewo, kaž tež akazije, lipy a werebin, wichito býschje stejaze, po ložach na pschedawowanje pschedawacj. Na kuponie sumyšleni šo pschedawacj, šo na spomennym dnu na aleji bes Lipicjom a Minałakom nutšnamakacj. Pschedawanske wumijenena budža na pomenowanym dnu wosjewene. Sapocžatk rano w 9 hodžinach.

W Lipiczu, 30. januara 1862.

Berger.

 Kvjega čzo. 192 na Delnym Židowje je pschedawenja dla tunjo na pschedan a möže šo wsczo dalshe pola wobžedzerja tam shonicz.

Dzień 2. januara je šo šlužbna kniha (Dienstbuch) wotročka „Andreas Kuchar“ na pučju s Gafšjobja do Brjemenja šhubika. Sprawný namakar chýl ju sa dobre mhto we wudawarni Serb. Nowinow wotedacz.

W Haſlo w je stej dwie stvje sa dweju džekacjeroj, liž mataj familiu, na pschenajecze. Wsczo dalshe je pola gmejnskeho prjódstejera tam shonicz.

Hollandski mlókowy pólver.

Tuton, se starodawnych cążkow dopokasany, s najlepszych selow a forenów pschihotowaných pólver, po jenej abo po dwiemaj kžizomaj wscjednje kruwom abo wozzam na prjenju pízu našíhpant, pschisporja wobžernoscj, płodzi wele mloka a sadžewa jeho wotkšnenje. Pakcžif płaci 4 nžl. a je k dostacju w

hrodowskej haptyni w Budyschinje.

Khwalobnje snath a psches swoje hojaze skutkowanje dopokasany **bróštšyrop** je sašo i dostacju w hrodowskej haptyni w Budyschinje.

Přirodospitny wotrjad M. S. změje džensa za tydžen, 15. februara, popóldnu w 1 hodžinje w hosénicu k złotej krónje posedženje. **Fiedler**, pismawjedžer.

Providentia.

Frankfurtske sawjesczeinske towarzstwo,

konzeptionowane s akcijskim kapitalom wot dwazyci millionow schlebnakow, s kotrych je wożom millionow emittowanych.

Tuto towarzstwo bere horje po najtunischich pramijsach sawjesczenja psche wohnjowu schkodu w mjestach a na wžach, psche transportne schkodowanje na morjach, rjekach a drobach, kaž tež živenske, rentske, wjenowe a starobu fastaranske sawjesczenja. Tež sawjescza wone psche newarbniwość a wonesbożomuość wschitkich druzinow.

Prospektu a sawjesczeinske formulary darmo podawa agent towarzstwa

Kornia Traugott Ulbricht
w Budyschinje na žitnych wifach čzo. 634.

S nakladom Maczizy Serbskeje je wusčka a je njeku w Smolerowej kniharni sa 6 nsl. k dostaci:

Genovefa.

Rjane powiedanecko ze stareho časa za serbske macjerje a džecji.

Přeložil M. Hórník.

Tuta knižka hodži zo jura derje sa pjeñih hodownih bar a wopščija powiedanecko, kotrež budže zo už jeno džeciom ale tež motrošćenym wubernje lobic. Vyščena je wona s krasnym wobražom, na kotrymž je Genovefa je ſvojim ſyntkom widzecj.

!! Sa hosczenzarjow a forežmarjow !!

Java rjanh rum i wuschenkowanju, ejmař po 15 tl., ljeſsche druzinu hacž najlepschi jamajaski rum, ejmař po 24. 36 hacž 48 tl., najlepsche breslauske liqueury, ejmař po 24 tl., dobre ſtodele palenzy we wſchelalich druzinach, ejmař po 9 tl. porucža

David Berger na žitnej haſy.

Džiwocžanske serbske ev. luth. mižioniske towarzstwo smjeje jutje popočnu w dwjemaj ſromadjišnu.

Pjetr Mcóně.

Grošowe

najlepschi hrjedl i wotstronenju kaſhela a i položenju dyhanja, kaž tež i swarnowanju psche dybatwoſci pschi ſasymnenju w ſymnym času.

Sa Budyschin a wołknoscj w hrodowskej haſty kmeja M. Vaſinga kóždý čas na pschedan.

Eduard Groš w Bróthawju.

Nowy dwajpschejny hufski wos s drjewjanymi wóskami je na pschedan pola kowarskeho miſchtra Steinitza bliſko Čorneho Hodlerja.

Gumijowe stupnje

na najſepe wuporedža, tak ſo derje džerža,

C. A. L. Hofer,

ſchewſki miſchtr na žitnej haſy čzo. 48.

Macica Serbska.

Do mačicneje pokladnicy zaplaćichu:

Kk. wučer Libša w Budestecach 1 tl. 10 nsl. na 1861; wučer Kral w Oderwitzach 1 tl. 10 nsl. na 1861; kubleť Domaška w Komorowje 25 nsl. na 1861; kantor Kocor w Ketlicach 1 tl. 10 nsl. na 1861; professor Kouba w Prazy 1 tl. 10 nsl. na 1862; serbski seminar w Prazy 1 tl. 10 nsl. na 1862; gymnasiast Luščauski w Prazy 1 tl. 10 nsl. na 1861; farař Jenč w Palowje 1 tl. 10 nsl. na 1861; meščan Náprstek w Prazy 6 tl. 20 nsl. na 1861—65.

(Přichodnje dale.)

W Budyschinje, 8. februara 1862.

Wylem Jakub,

prekupe a pokladnik M. S.

Tudh je wusčka a je we Smolerowej kniharni, kaž tež pola knihwjaſarjow Rosenfranza, Gelb, Klimenta, Fornera a Schöndi sa 3 nsl. na pschedan.

Virginia. Wobrash se ſtawijnow a živenja starých Romjanow. Spisal H. F. Wela, Wawicžanski (80 stronow.)

Poređenje.

Na 35. ſtronje na połoječzy i pravizhy čítaj: 100 punt. živeje waſi dawa 75—85 punt. mjaſa atv.

Redałzia.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so
w wudawarni Serb. Now. při
bohatych wrótach wotedać,
płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaći 6 np.
Štworthlētna předpłata pola
wudawarja 66 np. a na
kral. saks. pósce 7½ nsl.

Císlu 7.

15. februara.

Lěto 1862.

W opřijeće: Swětne podawki. — Prawizniski dopis. — Do macjiczeje knihownje darejše. Ze Serbow: Se
Strōje. Se Šmerdžaje. S Rřeřichowa. — Hans Depla a Mots Tunka. — Přilopk. — Hudančka. —
Cyrkwienske powjesće. — Čahi sakskošlezynske železnicy atd. — Pjenježna płaćizna. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Sakſia. My našich česčených čitarjow na
to ředžbliwych činimy so pecztolešte kuziſte banknoty
hjžom wot poſleneho dezembra ſaňzeneho ljeta po pra-
wym ničo wjazh neplacza. — Jego majestoscz kral
Jan je w tychle dniach draždžanske haſhy a wobydlenja,
kotrež ſu wot poſleneho powodzenja ſchodus czerpiče,
ſwøjeru pschehladował. S nim bje tež draždžanski
wyschi mjeſečzanosta Pſotenhauer. — Dokelž je w
Čechach howiſy mór ſastał, dha je pſchedawanie a pſchi-
woženie wuherſkich ſwini do Sakſkeje ſaſo wotpuſčenje,
ale howiada a czerſte howiſe kože neſmedža ſo
hſiče do Sakſkeje pſchipuſčic. — Sa týh, kž ſu
pſches powodzenje ſchodus wotpuſčenje, ſu kral 200 tl., kralowa
150 tl., prynz Jurij 100 tl., prynzežyna Jurjowa 150 tl.
a prynzežyna Augusta 50 tl. darili.

Pruž. Krónprynzežyna Viktorija je ſo 10. fe-
bruara na pucž do ſendzelskeje vodařa, ſo by tam
njehdje woſhom nedžel pola ſwojeje kralowskeje macjerje
pſchebyka. — W druhéj komorje ſu namet ſtaſili, ſo by
ministerſtwo ſa čaſ ſjetciſcheho ſejma wobjemaj ko-
moromaj ſakon prjódlopožko, po kotrymž by ſo w
pruſkih krajac obliigatoriske zivilne mandzelskwo ſamedko,
to rjeſa, ſo dyrbi ſo kózde mandzelskwo wot wyschnoſcze
jako tajke wuprajič, a ſo je potom mandzelskwmaj
do wole date, hacž čhetaj ſo hſiče žyrlwienszy wjerowacž
dacž abo niz. — W nastupanju njemſkih naležnoſcziow
ſu w Berlinje w nowiſkim čaſu na rakuske knežerſtwo
jara mersažy a dawaja jemu winu, ſo ſebi tuto bes
njemſkimi weſhami ſylnu, pſchečiwo pruſkej mož
ſloženu, ſtronu pſchihotowacž pyta. — W druhéj ko-
morje čhedža na ministerſtwo tón namet ſtaſic, ſo by
wone nowe italske kraleſtwo hnydom jako tajke pſchi-
poſnało.

Rakuž. Rakusku ministerſtwo je ſo w po-
ſleniſkim čaſu ważne wujednanje radžilo. Tuto je
menujzy ſi bayerskim, württembergſkim, hannoverskim, he-
ſendarmstadtskim a nažauſkim knežerſtwom, kotrymž je

ſo pecža tež ſakſke pſchiſanſkylo, pruſkemu ministerſtwo
pižmo pſchiopóſlało, w kotrymž pſchečiwo temu, ſak ſe
pruſke knežerſtwo njemſke naležnoſcze wodžic abo wodžene
mječ, protestiruje. Woſebje ſo pſchečiwo temu wu-
praji, ſo by ſo jemu jeničkemu kralej abo khježorej
najwyſcha móž nad njemſkimi naležnoſcziemi do ruki
dała. — Hdyž jedyn dróbnje woſhlađanje, ſajke wotpohla-
danje tajki protest po prawym wopſchija, dha to dale
ničo neje, hacž ſo Rakuska a horka pomenowane kraje
ničo wo tym wedzeč nočzedža, ſo by pruſke knežerſtwo
wyschi móž w Njemzach do ruki wſalo. A ſo woni
to nočzedža, temu ſo tež nedžiwanym, pſchetoz hdyž by
Pruſka tajku móž nad Njemzami doſtała, dha móhlo
ſo lohko ſtač, ſo bych ſeji potom njemſke kraje tež
pſchipanyež dyrbeli. Teho dla tež wſchelake nowiny
wudawaja, ſo ſu ſebi rakuske a horka ſpomnene kne-
žerſtwo ſwoje kraje ſarucžile, to rjeſa, ſo čhedža ſebi
pomhač, hdyž by jím njechtón jich kraje wſacž čhyž.
Wſchelake nowiny ſudža dale, ſo bych ſebi ſpomnene
knežerſtwo ſi brónju w ružy pomhače, hdyž by ſnadž
Pruſka nječati jich njemſti kraj na ſo ſežahnyčž čhyžla
abo hdyž bych ſi Italskemu khježorej Veneziansku
wſacž čhyžli. — Duž je rakuske ministerſtwo ſi tutym
wujednanom w mjenenju ludzi wulku móž a ważnoſcę
dobýlo a teho dla ſu rakuske papery w poſlenich dniaſach
w ſwojej placzisnje poczake horye hicž.

Italia. Napoleon je predawſchemu neapelskemu
kralej Franzej radu dał, ſo by Roma wopuſčic, a je
jemu wosjewiš, ſo je w Civitavechii ſa neho kóž pſchi-
hotowana, na kotrež móhlo wotjecž. Ale — Franz ſo
ſi Roma nehiba. — Dokelž je bamž biskopow ſe wſchelach
krajow na ſwiatki do Roma pſchepróžk, ſo by tam ſi
nimi radu ſkładował, dha je Napoleon teho dla na neho
jara mersažy, dokelž wje, ſo jeho w wutrajnoſczi pſche-
čiwo woli italskeho luda wobtwardža. Wón je po taj-
kim pecža bamž hrožk, ſo franzowske wojsko ſi Roma
woſme a bamža potom hnadže a nehnadže Italskich ſa-
wostaji, jeli wón biskopow doma newostaji; ale bamž
ſo, hacž ſo ſda, tajkeho hroženja neboji.

Amerika. W nastupanju bitw, kotrež bu bliſto Menahasa abo Somerseta w kraju Kentucky bes unionistami a separatistami bita, wobtwerdzuje ſo po nowiſčich poweſčach dobycze unionistow. Wona bje ſo rano w 6 hodzinach ſapoczała a trajesche hac̄ do ſmierlow, hdjez separatistojo c̄jekac̄ poczachu. Wſchitke jich kanony, stanje, konje a wojskowa nadoba padze unionistam do rufi. Separatistojo ſhubicu tež tójskto ludzi a džehath regiment dyrbesche 75 morwych wobżarowac̄. Poſdzijsko pſchinidze poweſč do Newyorka, ſo je ſo separatistiske wójsko, kotrež w Kentucky ſtejesc̄, na nſche strony roſbježalo, tak ſo je njetko tutón kraj wot separatistiskich wojskow wuprōſnem. Unionistiojo džerža dobycze bliſto Somerseta ſa najwažniſche, kotrež ſu hac̄ dotal ſežinili a mjenja, ſo je ſ tym dobyr ſapoczał k pſchesadženju wójny do separatistiskich krajow ſežinem. — Unionske wójsko marschiuje na tu stronu k Springfield a ſda ſo, ſo nadpad na Savannu ſežini. — Szejm je 500,000 dollarow k wobtwerdzenju maſachufetſkich brjohow pſchiswolik.

S Newyorka pišaja, ſo po nowiſčich poweſčach ſ Mezikanskie tamni wobydlerjo tak weželi nad pſchihodom Schpaniſkih, Franzowow a Jendzeljanow neſzu, kaž tuczi wudawaja a ſo je tam ta ſtrona hiſcheze ſylna doſč, kotrež dže, ſo by w Meziku tajke knežerſtvo wostało, kajfz ſu tam hac̄ dotal mjeni. Duž je lohko možno, ſo ſnadz k bitwie bes Mezikanskimi a zufhui pſchinidze a to ſympie ſo c̄im ſtere wjeric̄, dofeſz ſu w Meziku w nowiſčim čaſu wojszy roſkaſowali a tuczi ſebi nebuđa dotalnu móz ſ dobyrnu ſ ruſi dač ūzyc̄. — Sjenczene zuſe wójska hiſcheze dotal dale Vera-Cruza c̄jahnyle neſzu a nebuđa drje tež to predy c̄inič̄, hac̄ budža na wſcho derje pſchihowane. So paſ to dopiñ'a, ſhtož je jim poruczene, w tym je mezikanske wójsko ſlónčenje ſadžewac̄ nemóže, pſchetož wone neje tak wojskowy wuhotowane, kaž je to pola europiſkich wójskow waschnje, a mezikansky generalojo wojowanje derje uſnaja.

Franzowſka. Franzowske wójsko, kotrež je do Mezikla poſkane, je tam zku knihic̄iſčic̄enju ſ ludžimi, k nej ſkuſhazym, ſobu wſako, ſo bydu ſo tam ſa ne nowinh ſ generalowhmi wuſasami at.d. c̄iſeſežake. Tež je tójskto fotografow ſobu iſelo, kofſiz maja wſcho fotografiſzy wotſnamenic̄, ſhtož by teho hodne bylo. — Po poſlenim ludſičenju je w Franzowskej w tu kwiſilu 18 millionow 642,504 muſtich a 18 millionow 739,721 žónſtich. — Szejm je namet ministra finanzow, ſo by ſo dan wjednych krajnych poſežonkow ponížila, ſa dobrę ſpóſnał. — Franzowske nowiny powedaſa, ſo je ſo 19 mezikanskich wokreſow ſa to wuprājlo, ſo by ſo jim rakuſki aržywójwoda Maximilian ſa kraſa dał. — Tež poweda ſo, ſo ſebi Napoleon wot predawſchego nea-

pelskeho kraſa Franza II. kruče žada, ſo by wón Rom a Italiu wopuſhczil. — Separatistiſki komiſiar Slidel je ſe ſwojej mandželskej do Pariza pſchijjeł, Maſon paſ je ſo do Londona podał. — Franzowske ministerſtwo je w Londonje 27 millionow toler požcžilo.

Jendzelſka. Jendzelſki ſejm je 6. februara wotwreny. Pſchi wurađowanju wotmołwenja na ryc̄, ſ kotrejž bie kralowa Viktoria ſejm wotwrika, wuprājihu ſo ſapóſkany, ſo ſu zyłe ſ tym ſpojlojni, kaž je ministerſtwo w ſwadze ſ amerciſkej uniu ſkutkowało. — Štož Meziklo nastupa, dha rekný minister Palmerſton, ſo jendzelſke ministerſtwo tamniſkim wobydlerjam žane nowe knežerſtvo ſ možu pſchinuſowac̄ nočze, a ſo by ſo jendzelſke wójsko wot Franzowow a Schpaniſkih dželito, jeli bydu c̄i tajke wotpohladanje mjeni. — Krónprynz je ſo 7. februara na ſwoj pucz do Palestyny podał. — Do Liverpoola je jena kódz ſ barwu pſchijjeka, kotrūž je tam ſ Ameriki pſchivieska a jeje ſapitan je powedał, ſo jich najſkere bóry wiaz pſchijjedze. — Fabrikantojo, kofſiz w ſwojich fabrikach barwimane twory džekaja, ſu pečja derje ſ tym ſpojlojni, ſo hijom njekolry c̄aſ ſaneje barwym k dalschemu dželu nimaja, dofeſz je w fabrikach težko barwmeniſčzow na džekaných, ſo budža ſa wſchón ſwjet doſzahac̄, hdjy bydu ſo tež zyłe ſjeto žane wiazny nedžekala. Pſches to, ſo ſo njetko w tajkich fabrikach ničo nedžekala, pſchinidze barwimana twora a barwma w płacźſtne do runeje wahi; pſchetož barwma bjesche droha a barwimana twora tunja. Njetk paſ, hdjy budże twora trochu dróžicha, dha budże jeſe płacźſna ſtere taſta, kajluž dyrbjachu ſebi fabrikantojo po prawym pſchego žadac̄ móz, kajluž paſ ſebi žadac̄ nemóžaču, dofeſz bjesche wſchudzjom wſcho ſ barwimajymi wjezami pſchepelnene. Fabrikantam teho dla barwimaja nusa po prawym mało ſkodny c̄ini; ſhtož dybi ſkodowac̄, to ſu džekac̄erjo w jich fabrikach, kij njetko ničo ſaſkujič ſemóža, dofeſz žaneho džeka nimaja.

Ruſowſka. Nowy warſchawski aržybifkop Jeſiński je ſo ſ Petersburga po ſeleſnižy do Kralowza (Königſberg) podał a wot tam pſches Brótſlaw (Breslau) do Warſchawy iſek. — Sjud je ſaſo njekolrych wjednych pſlſtich duchownych k poſkłanju do Sibirije wotſudził a woni ſu hijom na puczu do mjestow, kotrež ſu jim pſchipolasańe.

Dokeſz ſchulerjo ſ možu pſchiberaja, dha je hrabja Gołowin, minister kultuſa a ſiatwneho wučenſtwa ſakozjenje ſchefteho gymnaſia pſchikajaſ a k temu ſwoj ministerſtwo dom hac̄ na dalshe wotſtupiſ. Wón bydli teho dla w ſwojim predawſchim privatnym wobydlenju. Khejzor je krajny budžet na ſjeto 1862 wofjeric̄ dał. Doſhody (nutspſchijndzenja) ſu na 310 millionow rublow wobliczene a wudawki na tu ſamu ſummu a ſa ne

nebudža žane nowe dawki abo požičonki treba. Po tajkim finanzy w Niżowiski ljepe steja, hač w njeleotrymžkužiž druhim kraju. — Ministerstwo je postało, so ma ſo na tajkich ljudnych knežiž, kotsiž ſu psches sahnacze newónistwa (leibeigenstwa) wſcho ſwoje samóženje ſhubili, po zgłym khejorſtwje 5 millionow rublom rospožciž.

Turkowſka. Psched njeleotrym čažom wſchelake nowiny pižachu, ſo ſu ſo herzegowinſy kſhesčižjanſy ſbježkarjo najbóle domoj roſbježeli a ſo teho dla Turkojo w Herzegowinje ſaſo ſ połnej možu kneža. Ale nowiſche poweſeſe povedaja, ſo temu tač neje, dokež ſo žadyn Turka na dróžy pokazacž nezmje, kotaž k Dubrowniku wedze. — Tež pižaſa ſ Dubrownika, ſo ſu ſbježkarjo ſe wžy Korjanizy turkowſku wež Bobowizy nadpanyli a wſchón ſkót wotehnali. Hewak ie čornohórski wójwoda Matanowic ſ khetro wulskiej ſyku Čornohorianow k ſbježkarjam pschicžahnę ſda ſo, ſo czi k nadpadej na turkowſke wójwſko hotuja.

Prawizniski dopis.

W Galſkej je psched krótkim nowy ſalon wot 30. dežembra 1861 wſchok, kotrež wſchelake brahi a nedostatki dotalneho zivilneho prozeſa wotſtronja. Po nim budu wſchje čažy abo fríſty do termijow, kiz bjechu hač dotal ſ wetscha khetro dolhe, pschikrotzene a kuchischiſe, tač ſo budje zyly bjech abo khód prozeſa abo ſkóržby wo wele krótki dyžli hač dotal. Prozeſy abo ſkóržby zivilneho wopſchijecza nebudu po tajkim wjazy tak dolho tracž, taž dotal. Dale poſtaſja tónle ſalon, ſo bagatellne wjezy (žadanki) podla ujehdze ſaſtejaneje danje (kiz móže wſche teho byž a tule ſummu (50 tol.) pschekraciž) zylo taž w Bruskej hač do 50 tol. pońdu a budu ſo po dotalnym krótkim, ſo bagatellne wjezy abo ſkóržby prjódkiſanym, pižu wužinecz. Hač dotal djejechu a du bagatellne wjezy jeno hač do 20 tol. — Prozeſy abo ſkóržby piž je paſ ſa bagatellne wjezy (žadanki) jara krótki a be wſchich formaliom. Tón ſamym piž abo khód budje nijetko tež ſa wſchitke wjezy psacjicž, kotrež pschedmet (objekt) wſche nijehdze ſaſtejaneje danje hač do 50 tol. doſzaha a tule ſummu ne-pſchekrocži. Wón ma woſebje to dobre, ſo móže kóždy ſam ſwoju wjez abo ſkóržbu psched ſudniſtrom wužinę a ſo k temu, jeli nochze, žaneho rycznika (pižmow dla, kotrež mjeſ wudžielacž) netreba. Tajkich wjezow abo ſkóržbow paſ, kotrež pschedmet 50 tol. nevſcheha, je paſ we wſchidnym žiwenju najwjaži. Ticho dla bud že tajke powyszenie bagatellnych wjezow hač do połnych poſta tolet a jich krótki ſkóržby piž ſa ludzi jara dobrh a wužitny. Ale na tym neje hiſteče doſez! Tón ſamym ſalon tež dale poſtaſja, ſo, jeli ſo w bagatellej ſkóržbie ſwadnikaj (ſkóržnik a wobſkorženj) w

prjenej termiji psched ſuđ ſtaſitai a ſjednataj, ſ zyła, hač ſo w prjenej termiji bes nimaj njeſkaje ſjednanje abo wujednanje ſtare a dozpi —, ſo ſo tehdź žane ſudniſte khóſty (ia ſudniſtu prózu, ſa protokoll atd.) ani wot ſkóržnika ani wot wobſkorženjho žadacž ne-ſhmiedža, ſo dyrbti ſkóržba potom d a r m o byž. Zeno wužožki, kotrež njehdze je ſudniſtvo mjeļo, dale poſelniſke piž a jeho ſkaſanja do termije maju ſo ſapkačicž. Wo prawdze! wjazy ſebi ničto žadacž nemóže, hač ſo wopomni, ſo ſo w najwjažorych bagatellnych ſkóržbach abo ſkóržbnyh wjezach ſkóržnik a wobſkorženj najbóle w prjenej termiji njeſk ſtaſitai a ſjednataj. Tole nowe ſakonſte poſtaſjenje budze, taž ſo teho nadžijamy, pschichodnie mózneje k temu nucjicž, ſo budu ſo ſwadniſy abo ſkóržniſy, jeli ſu mudri abo nočzedža, ſo byžu ſebi dale ſkórž wjazy khostow načiniſli, bóřy w prjenej termiji ſjednacž a ſtaſicž.

(Skónčenje přichodnje.)

Do macjicžneje knihownie Daresche:

- 1.) Knes wučer Vorsc̄ w Bóru: „Džidženske Nowiny ſa ljetu 1843 a 1847. 2.) K. kapelan Fischér w Djeſchinje w Czechach: a) Rjany diplom cjeſkeho towarzſta „Dědictví Malických“ w Králoweje Hródzu; (wón je Macjizu do tuteho ſienoczeńſta ſakupit); b., František pomellár a bratr jeho Petřík; c., Bohatá Julie, a Eva chudá husačka. 3.) K. organiſt Herling w Budýjchinie: Choralne knihi njehduscheje cjeſkeje woſady w Žitarwie. 4.) K. tachantſki vikar Hornek w Budýjchinie: „Der Bauernhof in Thüringen und zwischen der Saale und Schlesien. Von Dr. G. Landau.“ 5.) Petersburgska akademia: Wjazore wazne rusſe knihi.

R. A. Fiedler,
knihownik M. S.

Ze Serbow.

Se Stróže. Djeń 4. februara bjeſhe ſa naſchu wež djeń wulkeje radoſcje. Pschi Božej ſkužbje, kiz ſo ſa ljetu tsi raſh na tudomnej wučerni ſa ſtarých a ſlabych ludzi wotdžerži, buchu wot naſchego knesa duhomneho Thiemy psches pschisprawu ryč a modlitwu te ſwiate ſudobja, kiz bje knes ryczerkubler Ž. Ž. Ne u nad Žympлом w luboſcji daris, jaſo dwaj ſwječnikai ſe ſwječomaj, rjana Boža matra na wołtar, ſljeborny kelič, karan, tyſka ſa Božje cjeſeo a čorna plachta, poſwećene.

Bóh tón knes džyžk psches tute dary Stróżanow ſtaſjenje wabicz, Božje ſkužby, jim pschihotowane, rad a džakoniſje wopytacž, teho pscheczelneho dawarja paſ ſ

jeho kneni mandželskej sa jeju wulku luboſej pschi živenu a wumreču bohacze žohnowacj!

Se Ssmer džazeje. Wutoru 4. februara bu tudy l. Michal Kummer, mlynk w Kaszu, jako ſapó ſklanz na kuziſki ſejm wuſwoleny. Wot 26 hloſow dôſta jich wón 16. Stajkej wolbu ſym wulzy ſpotkoni, dokelz je l. Kummer narwedžith a horliwy Gserb. Teho dla jemu ſ wutrobu pschejemy: „Daj Boh ſbozo!”

S Kſchifow a. W naszej woſadze je ſo w ſańdzenym lječe 1861, kaž ſo na ſwiedzenju nowego ſjetu nam ſ kljetti je pschipowedako: 38 džeczi narodzik, jako 22 hólčatkow a 16 hólčatkow, bes nimi

1 por ſtrowych dwójnikow. Pschipowedali ſu ſo 14 porow, wot kotrychž bu 8 porow w naſhim božim domie wjerowanych. Sem reło je 28, jako 9 wotroſenych a 19 džeczi; 15 buchu na Kſchifowſku, 13 na Zytowſku Božu rolu ſhowani. Spowedeny ſu dži bjeſhe 1187, 40 wjazy hacj ſeto prjedy.

Pſchi poſlednim ludliczenju bu tudy prufeſkeho džela woſadhy 806 duſhov naſiczenych; wot tutych ſu 354 Gſerbow a 452 Njemzow. Maleczizy, Wodowa a Zytowſku ſu 346 duſhov naſiczili, jako 224 Gſerbom a 122 Njemzow. Wobsteji po taſkim zyla woſada ſ poſlozy ſe Gſerbom a ſ poſlozy ſ Njemzow. R.

Kak

Hans Depla

a

Mots Tunka

* * *

rozom

w ótritaj

a

Indzi pódla

škréjetaj

* * *

Hans Depla. Niſdže tola reiſcho neje, hacj na ſerbſkich kwaſach.

Mots Tunka. Hm!

H. D. Giebze a pięza je doſcž a ſchciptaka wſchitkých družinow do ſweteſe wole.

M. T. Hm! hm!

H. D. Ale, ſçto dha bórczis! Neje ſnadž temu taſ?

M. T. No, druhdy je drje tola hinał, pschetož jako ja wondanjo psches jenu horu džeczh, trzech tam jeneho, kiz bje na kwaſu pobyl a bje ſ tym jara nespóſony.

H. D. Čeſho dla dha to?

Přílopk.

* W prijenih dnjach tuteho tydženja je rjeſa Dra, kotraž po Schlesynſkej bjezi, w ſ ſwojej wokolnoſci jara wulke powodzenie pschihotowako. Woſebje ſe krajina niže Wrotſławja wulzy ſchiodowaſta, dokelz je ſo tam rjeſa ſ lodom ſahacjila a ſo woda potom psches haczenja walika a wſcho powodžila. Powodzenje tam tak khetſje pschiberaſche, ſo možachu ludžo ljudom

M. T. Hlajeſe, reſny wón ke mni, my bjechmy tam tola 40 khan butry nawdali, ale na kwaſu nebie žana wižecj a dyrbjachmy ſuchi khljeb ijeſcž. Tež nemôžachmy pschihladowazym žaneje pomafsi dacž, pschetož my ničjo maſacj nemjejachmy. A jjezd bje ſchpatna, ale hłod naſ nuſowaſche, ſo ju ſkmutachmy. Balenza nebie pak žaneho wižecj, hacj čiſteho, ale ton bje tak nečiſtý, ſo jedyn rad na njin nenuhaſche, a hewak bje wſcho tak hubene, ſo nebýchmy wedžili, ſo ſym na kwaſu pobähl, hdyh býchmy predn pola nauženje tykanza doſcž nedostali.

H. D. Haj, hdyž je tak bylo, dha wſchak tam renje bylo neje.

M. T. Haj, to ſo mi tež ſva.

fe ſkotom ſhmeſi čeſtneſe, a ſchłoda je čim wetscha, dokelz je ſamerſlo, jako hiſhce ſoda wſchudzom ſtejeſche. Psches to je woſebje wele bjernow ſhubených; pschetož tam je woſchnje, ſo bjerny najbole wonka w jamach ſhowaja; do tutych jamow je pak njetko wſchudze woda nabjeſzała a ſa njetotre dny je lód ſ teho naſtał, tak ſo ludžo bjerny aui ſ jamow won bracj nemóža. —

* W Chemnitzu bje 11. februara w noži woheń a je 13 twarenjow do procha a popeka pschewobročil. Wón tak khetstie pschiberasche, so dyrbiachu wotrocžy, kiz pod tjechu spachu, se strachom živenja po palazhch schodach dele cijekac; wucžomny hólz saſeje koſchlaty na tjechu a bu wot tam po reblac dele doneſený, ale 18ljetna ſlužobna džowka nebjie cjaſa doſez plomenjam wucielnicz mohla, ale bje w nich konz wſac; dyrbiak.

* S Češč pižaja, so bje u pschi poſlenej wulkej wodže na kufk kraja, kiz nebjie powodzeny, pecz

ſajazow a jena liſčka wucželli. Ale liſčka ſajazam ničo nečinesche, ale s nimi se strachom dyrkotache a tschepotache.

* Rjeka Žobjo ma njetko ſaſho menſche wodhy, hac; runje tón thdžen w Dražđanach pschego hiſcheze 4 kočze wylie nulle ſtejachu. Sa to pižaja s Hamburga, so je tam Žobjo tak pschibylko, so je wſcha woſlońcę powodzena a so tam njekotre dni po želosnizy jjesdžic nemodžachu. Wone je tež predy w Pruskej tu a tam haczenja roſdrjelo, tak so je zo daloko a ſchjetoro wſcho powodžilo a psches to jara wele ſchody naſtało.

Sſuče drožđe,

Łotrež ſhim ja **najprjeni** w Budyschin je pschedawał a je tež ſtajn je **najljevſche** mjeſ, ſmjeju ja ſa poſtniſki čaſ teſko na pschedan, ſo budu wſchitlich, kiz po ne ke mni pschindu, derje ſpokojic; móz. Tež ſu heval wſchjevne ſuče drožđe pola me k doſtaču.

W Budyschinje na ſerbſkej haſy, hdžei ſtaj dwaj muraj psched ſhlamami.

J. G. F. Nieckſch.

Dr. Hartung'ova ſelowa pomada (tyglif).

po 10 nſl.) k ſaſowutuženju a woživenju wložoweho froſta
a

Dr. Hartung'owy chinaskorowny woli (bleſhka po 10 nſl.) k ſdjer-
ženju a poreñſchenju wložow
moža ſo hiſcheze pschego jako najwoſebniſchej a najljevſchej
ſredjak be-wſchitlimi hac; dotal woſjewenim ſrijedkami
wo prawdze porucžec; a je **solidne wobſtacje** psches
wiažy hac; bježac; iſet najkmanishe wopokaſmo ſa jeju
dobroſcę a hođnoſcę.

→ **Jenicžki** ſklad ſa Budyschin a wo-
koſnoje ma ſtajnje

Wilh. Hammer

pod radnej tježu.

Njeħdže
100 forzow hejduschki,

kiz je ſtrowa a woſebneje dobroſcę, k ſywej a k krapam
kmana, leži na knežim dworje w Schenčenžy na pschedan.

Woſjewenje.

Mojim lubym ſnatym bes ſerbam i tutym
najpodwołniſcho woſjewjam, ſo wot dženſniſcheho
dnja ſaſho paſenž ſnateje dobroſcę pschedawam a
ſo ſu pola me wſchje ſhlamarske wježy, kaž heval,
k doſtaču.

W Raſezach, 15. februara 1862.

G. A. Domschka.

W Haſlow je ſtej dwje ſtwe ſa dwje dželacjerſeſej
ſamili na pschenajecze. Wſcho dalsche je pola gmein-
ſkeho prjedkſtejerja tam ſhonicz.

Žedyn wotrocž, jedyn "Hausknecht", dwaj ſonjazaj ſo phtaja a moža hñdom ſlužbu bliſto Dražđan doſtač. Wſcho dalsche je wot 16. hac; do 28. februara pola me ſhonicz.

Jan Hofer,
pod hrodom čo. 60 po 2 ſchodomaj.

Konje na pschedan.

Dženſa ſobotu 15. februara ſmjeju 15 koni,
3-5 ljet starých w hofčenžu k ſlotemu lawej na pschedan.

Reinbold Hircha
i Čerweneje Wodhy.

Lotterijowu naſjeſtę.

Bondželu 24. februara ſmjeje ſo cjehnjenje 3. klasy
kral. ſakſkeje krajneje lotterije a porucžam ſo k temu ſi ſupnimi ložami w rjonym wuberku.

W Budyschinje, na ſwonskej lawkej haſy.

C. F. Jäger sen.
čo. 801.

Karpjaza hofčina

budje bližšu nedželu, 16. februara, pola me wotdžeržana
a ja na nju najpodwołniſcho pscheproſchiju.

Lehmann,
hofčenžar w Delnej Hórz.

Holza ſe wſhow, ſotraž w mjeſcje ſlužbu phta, ſo
by niemſki naſuſla, može taſku wot wudawarnje Serb.
Nowinow pschepoſkanu doſtaču.

Młody čłowiek wot 14 abo ljet, kiz je ſerbskej ryc-
če možn, w ſchuli njeſtco muſny a ſprawny a ſwolny,
može do jenich pschekuſkich ſhlamow w mjeſcje tunjo do
wucžby ſtupic;. — Hdže? to je ſhonicz we wudawarni
Serb. Nowinow.

W knihicžiſhcerui L. A. Donnerhaſa na
Haſchiz haſy je

Steuer-Quittungs-Buch
ſa 12 np. na pschedan.

* We Wollsteinie w Pośnańskie tamnišchi nôzny stražnik (wajchtař) Stanisław Nowański wondanjo swój 50letny wajchtařski jubileum zweczil. Wón w swoim živenju khorý był neje.

* Blisko Turnowa w Czechach bje sañdzeny tydzen 31 dżecjci na łodze a jesdzachu po nim, hacj ſo na jene dobo wskitke pſchepamychu; tola buchu ſkoro wſkje žive ſ wody wuczechnene.

* W Nieder-Doderwitzu ſo ſo 30. januara na ranje Uhligez domſke wotpalikę a wobydlerjo móžachu liedom plomenjam wuczechnycz.

* Predawſki rakuſki khejzer Ferdinand, kij njetko w Prahy bydlí, je hamzej drohu mjeſtñistu draſtu daril, koraž je ieho 80,000 ſchekaukow khoschtowaka.

* W Magdeburgu je ſebi jedyn pſchekupſki wuczomnik na to waſchnje živenje wſak, ſo je ſo na želesnizy wot lokomotivu pſchejecz dał.

* W Kameniu ſweczesche 4. januara 90 ljetny ſukelniſki miſchtr Koſka ſwój 70letny miſchtrſki jubileum. Wón je hiſhce ſtrowy a čerstwy.

S p ē w y.

N e ſ a p o m n i c j ſ a.

Kęje w honach młodnych róžicza, Ma wóczny módrojtej, Ta wobras mity snamenja Wot mojej' najlubſzej'.

Szym luſto tebe, módrinko, Szej ſchęcipat pſci rječzach A debil ſwojoh' janbzelka W najſłodſkich radoſcach.

Shto twoje cijice hrónczko je, Wje kóžda wutroba; We kwyerje prozhých ponijne: „Me nepuſćej ſ pomjatka!“ —

S—ski.

Hudaněka.

7. Czecho dla ſokuła kóžde ljetu jenak newoła?
(Wuhudanje přichodnje.)

Wuhudanje ſ cz. 6.

6. Deshcz.

Cyrkwinske powjesće.

Werowanaj:

Podjanska cyrkej: Jan Hubert Wenka, ſchtrypař w Budyschinje, ſ Marju Madlenu Petřkéz.

Kréceni:

Michańska cyrkej: Handrij August, Handrija Augusta Namicha, wobydlerjo w Delnej Linje, ſ. — Hana Maria, Madleny Schekciz ſe Židowa nem. dž. — Hana Maria, Hanu Ernestinu Stelzigę ſe Židowa nem. dž.

Petrowska cyrkej: Maria Madlena, Handrija Renčja, cijefle w Budyschinje, dž.

Zemrjeći:

Dzień 29. januara: Hendrich August, Michała Pilaka, khejzerja a murerja na Židowje, ſ., 9 m. — 30. E. G. Ditrich, wothladowar królowskich dróhov a wobydlej na Židowje, 59 l. 7 m. — Maria rodz. Łukasz, Michała Koprija, rieſnika pod hrodem, manželska, 57 l. 6 m. — Hana Madlena rodz. Pſtelez, E. G. Frödy, bjergerja, ležomnoſczerja a cijefliſkeho miſchtra w Budyschinje, manželska, 46 l. 10 m. — 3. februara, Ida Hilzbeta, Jana Wanala, bjergerja a pſchekupza w Budyschinje, dž., 1 l. 4 m. 16 d. — 4. Handrij Šiob, wumeſkar w Jeſtezech, 79 l.

Čabi sakſko ſlezynskeje železnicy z budyskeho dworniſća.

Do Šorelza: rano 7 h. 51 m.; dopołnia 11 h. 40 m.; popołnju 3 h. 12 m.; wieczor 6 h. 23 m.; wieczor 9 h. 24 m.; rano 12 h. 30 m.

Do Draždjan: rano 7 h. 35 m.; dopołnia 9 h. 11 m.; pſchipołnju 12 h. 50 m.; popołnju 3 h. 55 m. wieczor 7 h. 38 m.; w nozy 2 h. 26 m.

Pjenježna płaćizna.

W Lipſku, 13. februara, 1 Louis'd'or 5 tol 14 nſl. 8½ np.; 1 połnowažazy czerwony ſłoty abo duſat 3 tol. 5 nſl. 1½ np.; winske bankowki 73⅔.

Płaćizna ſitow a produktow w Budyschinje

8. februara 1862.

Dowoz: 4392 kóreow.	Płaćizna w p'rezku na wikač, na bursy,					
	wyša.	nižša.	srjedžna	najwyšsa	najnižša.	
Pscheniza	6 5 —	5 15 —	6 —	6 7 5 6 5 —		
Rožka	4 5 —	3 20 —	4 —	4 5 —		
Decimben	2 27 5	2 20 —	2 25 —	2 27 5 2 25 —		
Bowž	1 22 —	1 17 5	1 20 —	1 22 5 —		
Fróch	4 20 —	— —	4 17 5 4 20 —			
Wuka	3 20 —	— —	3 17 5 3 20 —			
Rjepik	7 15 —	— —	7 10 —	7 15 —		
Jahly	6 5 —	— —	6 —			
Hejdusčka	4 10 —	— —	4 5 —			
Bjerny	1 5 —	— —	1 —			
Kana butry	17 —	— 15 —	16 —			
Kopasłomy	4 5 —	— —	4 —			
Zent. ſyna	22 5 —	— —	20 —			
Schtuka pſchedzena	1	Łohcjowſleho	15 nſl.	hacj 20 nſl.		
=	=	%	=	10	=	12½ uſl.

Nawěštnik.

Krajnostawski bank.

Dobytkowe a schatkowe konta.

Sydomnate sličbowanske ljeto wot 1. januara hacj do 31. dezembra 1861.

Debet.	toler.	fl.	np.	Credit.	toler.	fl.	np.	
Sa dań na sapołozki pola nalutowarne	92,002	—	—	Sa dań wot hypothekskich żadanów . . .	143,347	17	8	
Sa dań na wudate fastawne listy . . .	80,516	1	1	Sa dań wot fastawnych listow banka . . .	3,378	11	9	
Sa wudawki farjadowania w 17. sličb- nym lječe	12,399	25	2	Sa dań wot effektow	58,292	27	4	
Sa schkodu na 1 pschedatej ležomnoſci . .	12	—	6	Sa sapisanje a wuſonjanſtu ſapłatu . . .	846	5	1	
Czistý w pschedstejazej bilanzy hžom re- partirowanych dobytk	45,002	23	3	Sa provisju	805	11	7	
				Sa ſaljetnene koupony fastawnych listow . . .	46	15	2	
				Sa dań wot wupožonków 38,973 fl. 5. 8.				
				Sa dań pſči požczerni 14,690 fl. 15. 3.				
				53,663 fl. 21. 1.				
				Wot teho dań na ſakladny kapital, kaujije a kapitał- creditorow	33,003 fl. 1. 5.	20,660	19	6
				Sa cours=avance	2,555	1	5	
	229,932	20	2		229,932	20	2	

w Budyschinje, 27. januara 1862.

Direktorium krajnostawskiego banka kral. ſaffl. markhrabinſta Hornej Łužicy.
f Thielau. f Löben. J. Schilling. Chrig.

Pſchelad.

Hypothekeſkich wupožonków, wot krajnostawskiego banka kral. ſaffl. hornolužiſkego markhrabinſta ſčinnych.

	Horne Łužicy.		Herbske kraje.		Summa.	
	Licžba hypoth.- kontow.	Wypožoſć pož- czonków. toler.	Licžba hypoth.- kontow.	Wypožoſć pož- czonków. toler.	Hypothe- kowych kontow.	požczonków. toler.
W obſtatſt ult. dezembra 1860. . .	1820	1,544,900	—	787	1,812,090	—
Pschedeſje w lječe 1861 . . .	22	30,800	—	45	230,040	—
					67	260,840
Naspel płacjene w lječe 1861 . . .	1842	1,575,700	—	832	2,042,130	—
	62	98,915	—	52	145,130	—
					114	244,045
W obſtatſt utl. dezembra 1861 . . .	1780	1,476,785	—	780	1,897,000	—
Po pſchilicjeniu naſpetpłacjeniom, w ljetach 1846—1861 ſčinenych . . .	—	—	—	—	—	—
Totalny wobſtatſt datnych požczonków . . .	—	—	—	—	1177	1,789,840
					3737	5,163,625

Dr. Whithowa wodžicžka ſa wocži

wot Dr. Chrhardta w Altenfeldzi w thüringſkej. f wjazorymi privilegiami wypožoſćich weſchow poczeſzena, wopokasuje ho be wſchitkimi doalnymi wocži hojazymi ſtriedkami pſches ſwoje ſbožomne ſkutkowanje wſchijednje jako najlahodniſcha a najlejſcha wodžicžka w tajkim naſtrupanju, a može ho jako dopokasany hojazý a požylnjazý ſtriedk a jako

wjesta pomož ſa ludzi na wocžomaj bjeđnych

łóždemu porucžecj. Wona hoji wjeſje a ruczie a be wſchitkich ſchłodnych ſziewkow, woſebje pſči ſahrorenju, ſzepnenju, ſuchoci, ſyloſowanju a bjezenju wocžow, kaž tež pſči ſlaboſzi po bjeſmi a płaciſi bječka f wuſožowanjom jenož 10 nſl. a džela ju jenož wopravdžitu Traugott Chrhardt w Altenfeldzi w Thüringſkej.

Skład ſa Budyschin w hrodowskej haptuzi.

Khwalobnje ſnatn a pſches ſwoje hojaze ſkutko-
wanje dopokasany **bróſtſhrop** je ſaſo i na najlejpe wuporedža, tak ho derje džerža,
doſtačju w hrodowskej haptuzi w Budyschinje.

Gumijowe ſtupnje

C. A. L. Hofer,
ſchewſki miſčtr na žitnej haſh čjo. 48.

Natarskia řešekuranzbank sa Njemczech w Draždžanach

(pschiswoleñ psches ministerialny wukas wot 17. julijsa 1861).

S tuthym ho k sjaawnemu nawedzenju dawa, so je po wobjestronskim pscheczelniwym wujednanju knes A. G. Klingst w Budyšchinje swoju agenturu sa nach wustaw složil, sa neho pak dženžniſchi džen knes oef. inspektor H. Meisel w Budyšchinje sa hlowneho agenta sa kral. saſſke hornolužiske markhrabinſtwo pomenowanym a k horjebranju podagenturov połnomozgnen.

W Draždžanach, 15. februara 1862.

Direkzia.

Na horejche džiwaſjo poruczam ho k kózdemu wukasowaniu w nastupanju tuteho wot ljeta 1851 wobystejazeho wustawa. Offerth k pschijerzu podagenturow s wonka Budyšchina proſchu mi býrſy franko pschipóſlač. Tež bym ja k horjebranju sawieszenjow rad hotory s tym pschispomneniom, so ho tak sa tune prämije, n. psch. konje i 2 prozentomaj, howjada s $1\frac{1}{2}$ prozentom sa ljetu, kózde nesavinowane schlodowanje, mór a doſpolna nefnickom naſcž ſobu woschijatej, na konjoch, howjadach, wowzach, ſwinjoch a koſach sawiesci.

Tara tune a dobre rwmjenenia, kaž tež doſkladne irjadowanie tuteho wuzitnega wustawa wjesceje wſchijem sprawnym požadanjaw doſcz cžinjia, cžohož dla ſmiedža tež połne dowjerenje ratarſkich hospodarjow žadacž a ſu jím k bohatemu dželbranju nanaſljeve porucicž.

W Budyšchinje, 15. februara 1862.

H. Meisel, hlowny agent.

K wobkedžbowanju.

Po wjazorvch napominanjach, weleſtronszych ſacžutej potrebnosci wotpomhač, je najpodwołniſcho podpiſanym ſlužbu dopofasowanski a wobſtaranski bureau ſaložil a je jemu k temu w č. 36 wobreźneho liſta ſa budyſku krajsku direkziu nufna konzeſia data.

Dyrbi tale naležnosć wo prawdze wuzitna býč a wotczakowanjam doſcz cžinicz, dha može ho to jenož ſtač, hdžž ho pschi tym cžeszeni hospodarjo, kaž tež tajž, kiz ſlužbu abo džielo pytaja, hdžnje wobdžela.

Najpodwołniſcho podpiſany porucza ho k dobrocijswu wobkedžbowanju a budże ſebi ſtajnje prózu dawacž, wſchitkim sprawnym požadanjam doſcz cžinicz. Piſane ſkaſanja nech ho tak doſpolnie hacž možno franko pod adresu: „An das Conditions-Nachweisungs- und Versorgungs-Bureau in Bautzen“ pschipoſcejku. — Cželadniſy maja k dopofasmu ſwojeje paſchony ſwoju ſlužbu knižku abo wobſwiedzeſenje gryčtew wot tam ſobu pschinesč, hdžž ſu naſpoſledy byli.

Expedicja je na žitnych wſach čzo. $\frac{603}{228}$ po 1 ſchodze a je dopoldnia wot 8—12 hodžinow a popołdnju wot 2—6 hodžinow wotewrena.

W Budyšchinje, 15. februara 1862.

H. Meisel, oef. inspektor.

So by ſkładnosć była, tež na wſach lubnych ſemrethych pschijſtoſnje k poſlenemu wotpoczinkej pschinesč, je ho w Spotezy cžielu wós natwaril. Tón ſamý budże tež do drugich wſow požczeni. Sa to ho placzi na pucž wot dwieju hodžinow 4 tl. a dwiemaj mižomaj, kiz ſobu džetaj, 1 tl. 10 nſl. Daliſhu roſprawu dawataj

J. Herrmann a P. Käutzer w Spotezy.

Aukzia twarskeho drewa a klozow.

Piatk, 21. februara t. l., rano wot 9 hodžinow budże ſo na mortlo wſkim rejeru pschi raleczanskim puczu bliſto ſchuſeja pola Kameneje wulka dželba

Khójnowych klozow a twarskeho drewa wuberneje dobroſcę a tolſtoscę hacž do 36 zolow pod wumjenenemi w termii wosjewiomnimi na pschekadžowanje pschedawacž.

W Komorowje pola Kafez, 13. februara 1862.

Müller a Postel.

Prewowa aukzia.

Wutoru 18. februara budże ſo na droždžiſkim rejeru njeſbzje

80 ſop twerdych walczkow a
40 ſtejazých ložow
pod wumjenenemi, w termii wosjewiomnimi na pschekadžowanje pschedawacž.

Sapocjatſk aukzije rano we 8 hodžinach pschi tak menowanej ſchlowronczej horje pschi budyſko-woſorskim ſchuſeju.

W Droždžiju, 15. februara 1862.

Nenichka, hojnit.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawařni Serb. Now. při bohatych wrotach wotedać, płaci so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kózde číslo płaci 6 np.
Štwórlétta předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósce 7½ nsl.

Číslo 8.

22. februara.

Lěto 1862.

Wopřijeće: Swětne podawki. — Prawizniski dopis. — Ze Serbow: S Budyschina. S Budyschina. S Rameňza. S Hodijja. Se Židowa. S Lubija. S Čífez. — Budarjowy wopomniť. — Hans Depla a Mots Tunka. — Přilopk. — Hudančka. — Cyrkwinske powjesće. — Čahi sakskošlezynskeje železnicy atd. — Pjenježna płacizna. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Sakſla. Jeje kralovſta wýžakoſci prýnzechynia Ŝurjowa je 14. februara ſtrou a cjerſtu prýnzechynu výročju, kotorž je naſajtra w ſwiatnej kſchaceniz̄, koſtruz̄ knes biskop Gorberk wotdžerža, mena Hilžbet a Albertina Karolina Šidonia Ferdinandina Leopoldina Antonia Augusta Klementina dostača. Iutſje budže tu- teho ſbožomněho podatka dla w sakſtich zýrkwyach džafna modlitwa wotdžeržana. — Wýžoła učedzelnic̄a je ſtrou a pschybywanje mlodeje prýnzechynu ſweſelaze. Prýnž Ŝurij jeho teho dla draždžanskej kudsonitje 100 tl. daril. — Jego majestosć kral Jan je ſa tých, kž ſu ſ po- wodzenja ſchłodowali, ſ nowa 600 tl. wustajit. — Na- ſtich cítarjow na to ſedzblivých cínimy, ſo brun e peczolerske kujſiske banknoty hízom wot kónza jaundženeho ljeta vo prawym nižo wjaz neplacza. — Sakſke krajne želeſníz̄ ſu konſche ljetu 4 milliony 849,457 tl. wu- nosčka mijele. — Knes krajski direktár ſ Koſtilz-Wallwitz je 12. februara mijeto. Žitavu wopřatač a bu tam wot mjeſtečjanosty a radu ſwedzienzyh powitanj. Wón wo- pyta potom te ſtrony, hdyž bjechu wulke wody byle, a ſawostaji ſ powodzenja wobſchodenjem 25 tl. Predn bje tež k. hamtski hetman ſ Gutschmid 5 tl. ſa nich daril. — W kralowſtum hrodze w Draždjanach bu 12. februara druhí ljetuški dwórfki bal wotdžeržany.

Pruſh. Minister hrabja Bernstorff je raku- ſtemu ministerstwu pižmo pôžlač, w kotrymž ſo psche- cíjiwo temu wupraji, ſak čhe rakuſki khejzor ſ weſchami, ſ nim ſjenoczenym, njemſke kraje a naležnosćeje rjado- wac̄. Byle pižmo je khetro hórkó pižane, tola praji pruſki minister na kónzu, ſo čhe hisczeje wotczakac̄, ičto ſjenoczeni njemſzy weſchyo dale wurradža, predn hac̄ ſwoje poſlene ſklowo w tutym nastupanju refne. — Pruſke knježestwo (tak derje kral, kaž ministerio) je w tu khwili jara neſpolojne, dokelž je ſjawnia wjaz, ſo je rakuſka móz pruſku w njemſkich naležnosćach zyle psche- winka, tak ſo budže ſjedom ſhoto pscheziwo temu cí-

niež móz, ſhoto rakuſki khejzor a ſ nim ſjenoczeni wob- ſankau; pſchetož rakuſki khejzor a weſchyo, ſ nim ſje- nočenii, maja njeho 48 millionow poddanow. Schtoha čhe Pruska pscheziwo taſkej mož cínic̄? Majhorliw- ſchi Pruszy praja, ſo dyrbi ſo ſ franzowſkim khejzorom ſjenoczeni a potom rakuſkemu khejzorej wójnu pſchipo- wedzic̄. To ſda ſo nam bkaſna rada byz, pſchetož ſa franzowſku pomož by pruſki kral franzowſkemu khe- jzorej wjescje ſwoje kraje na ſewym brjohu rjeſti Rheina wotſtupic̄ dyrbjal, a teho budže ſo tola wjescje paſež. Druzh praja, ſo dyrbi pruſki kral njemſku khor- hoj wupojſmyc̄ a jako jaſitar njemſkeje ſwobody wu- ſtupic̄; hdy by wón to ſčinil, dha bychú ſemu wſchitzy Njemſzy pſchipanly a wón móhł potom ſe ſpomnenym weſchami a jich krajemi cínic̄, ſhoto by čhyk. To je runje tak hukar rada a pruſki kral ſam najljepe wje, tak daloko ſmje ſo jedyn na zuſykh ludzi ſpuschczęz; pſchetož jenož na wóinskym puczu by wón ſjenoczenym weſchow pſchewinyc̄ móhł a ſhoto wje, hac̄ taſka wójna neby k jeho ſchłodze wupanyc̄ moža. — Duž nebudže pruſke ministerſtvo njetko dale ničo cínic̄ móz, hac̄ ſo pscheziwo wſchemu protestiruje, ſhoto rakuſki khejzor a ſ nim ſjenoczeni weſchyo w njemſkich naležnosćach wobſanku a ſo ſebi ſklađny cíaz̄ wotpaſe. So je to wostudka wjaz, to móže ſebi kózdy myſlili, woſebje dokeł ſo pſches to zyle Njemzorſtvo dale bóle do dweju dželow dželi.

Na ſejmje bje w týchle dnjach jednanje, ſo dyrbi ſo Kurheženskim, kotrymž je jich weſch ſwobodnu kon- ſtituziu wot ljeta 1831 wſał, tuta konſtituzia ſaſo dac̄. Minister Bernstorff rekn na to, ſo je wón tež teho mjenenja, ale ſo dyrbi ſebi to kurheženski lud ſam na ſwojim ſejmje wujednac̄. Tuto wotmolwenje je ſnamjo, ſo pruſki kral nochze ſ bronju w ruzy w njem- ſkich naležnosćach wotſtupic̄; pſchetož ſapóžlanzy bjechu ſebi predn myſlili, ſo budže minister, hdyž ſo ſa kur- heženski lud ryczi, tež ſa njón ſlutkow a ež. Ale, ničo ſo nestane.

Amerika. Wotpózlanz separatistickich krajow, Glidel, je pola khiezora Napoleona audienu mješ. Chto staj w hromadze wujednatoj, neje snate. — Pschedsyda separatistow je pschedsydze unije wumjenenja wosiewik, pod kotrymž móhł so bes wobjemaj stronomaj mjer scjinicž. Lincoln pak w tajkim nastupanju hiscicze ničjo wjestejho wobsanknye neje. — Separatistiska wójnista kódz „Sumter“ hízom njeckoty čas po morju wokoło jjesdzi a je wschelake unionske pschelupske kódze dobyła, je potom wurubila a sfónicjne spalila. Duż je Lincoln sydom wójniskich kódzow wupózlał, kiz maja sa Sumterom fiziedzież a jeho sajecž. — Po dobyczu separatistickiego Port-Royalu je so njehdże 8000 schlowow i unionistam pschindżako, kotsiz njetko sa penesh džekaju a so zyle porjadnje sadzeržuju.

W nastupanju nowego mexikanskego kralestwa je so rakuski arzhwójwoda Maximilian tak wuprajik, so drje by znadz tamnišchi thron nastupić, hdz výchu jeho Mexikanarjo se swojeje szamsneje swobodneje wole wuwolili a potom wulzy europižy wérchojo nowe kralestwo pschipósnali a jeli treba, sakitowali. — Wo wulskim skutkowanju sjenoczenych europižich, do Mexika pschischedskich, wójskow ničjo býshcęc neje. Wele wjazh pižaja jene kaliforniske nowiny powesć, so su Mexikanarjo po peczhdžinskej bitwie Schpaniškich blisko Vera-Cruza sbili. (Hac̄ je tuta powesć wjerna, to so tola býshcęc prascha.)

Franzowska. Na franzowskim sejmje bje w pozlenščih dnjach tež wo italskich a wosiebje romskich maležnoszczach rycz a senat so w tym smyku wupraji, so drje ma so požadanjam italskeho luda dosež cjinicž, so pak dyrbja so prawa katholskeje zyrkweje tež počneje sakitacz, chtož budže woboje khiezor Napoleon po swojej mudroscji wjeseje frjadowacz wedżecž. Pschi jednanjac̄ szamych rekn minister Villault, so franzowske wójsko hiscicze dale w Romje wostane. — Khiezor je hízom psched dlejšim časom wójsko do Cochinchiny (w Afrike) pózlał, dokelž je tamnišhi kral wschelakich Franzowsow a khjetro wele swojich poddanow, kiz bjechu i khiezicijanstwu pschetupili, sfónzowac̄ dał. Franzowske wójsko je wojerszha pschecziwo Cochinchinesam sakrocziło a jim psches bitwu blisko Bien-Hoa wulki kruc̄ kraja wotdobylo. — Minister finanzow, Gould, khe dawł na zokor a soł powetschicž, dokelž s dotalnich dawkow hiscicze težko penes hromadu swesć nemóže, kaž je sa krajne wudawki treba.

Vendelska. Pruska krónprynzebyna je do Jendzelskeje pschijjeka a so po wступenju s kódze hnydom i swojej maczeri, kralowej Viktorii, podata. — Twarenje, w kotrymž budže ljetuscha wulka wustajenja w Londonje wotdjeržana, je hotowe a duż hízom wustajerjo se wschelakich krajow tam twory seječu. Sakse

knežestwo je tam sa 25,000 tl. porzelanoweho, krafniye pschihotowaneho, žudobja i mischoniskeje porzelanoweje fabritki pózlało.

Italia. Ruski pózlanz hrabja Kiselew je vecja bamjež praſik, so zmjedža so pólzy biskopojo bes sadžewka na swjatki do Roma podać, hdz khe Pius IX. tehdži wulku shromadžisnu katholickich biskopow wotdjerzec̄. — Na franzowskeho pózlanza w Romje, hrabju Valettu, je so wóndanje mordarski nadpad stan, pózlanz je pak neranem wostak, dokelž jemu jeho skuzobnicž i pomožy pschindžechu. Nadpadowarjo budža w bližšim časzu wotžudženi. — We wschelakich italskich mestach w saňdžených dnjach ludžo po haſach wokoło czahaču a wulzy harowajo wokachu, so dyrbi Rom klowne italske mjesto býc̄. Ministerstwo w Turinje je na to wosiewicz dało, so zmje kódzdy poddan na porjadnym puczu swoje požadanja krajnemu knežestwu wosiebie, so budže teho dla kódzdy khostany, kiz by chyž pschindženne sažo tajku haru hnac̄. — S Neapelskeje a iuphy Sizilije je w tu khwilu malo wo tamniškim sbježkarstwu býshcęc a sda so, so žu so sbježkarjo i wetscha rosbježeli.

Gričiška. W tutym kraju hízom dlejši čas wjesta nespokojońscz i njetciščim kralom bes ludom kneži. Snamjo teho je to, so psched njeckotym časom student Dosios na kralowu tjseli. — Dale bjechu njeckotyi podofficjerojo wobſkorženii, so žu chyžli njekajki sbjež ſakozicž, ale dokelž jim ničjo praweho dopolakac̄ nemóžachu, dha buchu wot žuda sa newinowatych wuprajeni. Alle taſke wobſkorženje drje tola zyle bes winy a pschicjinh bylo neje, pschetož po najnowszych poweszcach je 13. februara w Nauplii wojerski sbježl wudyril a sbježkarjo su tam mjesto a twerdžisnu wobžadžili. Kral je bórsy i Athena wojakow na nič pózlał, ale tzi nebudža lohko dosež wele pschecziwo nim cjinicž móz, jeli maja nemjeruži twerdžisnu wo prawde w ruzh, dokelž je tale twerdžisna, móhł rez, najtwerdšha w grichiskim kralestwie.

Mužowška. Nowy warszawski arzbiskop, Kotryž je be-wscheho wulkeho powitanja do Warszawy pschijjek, je poruczil, so maja so tamnišche, tak dokhi čas ſanktene, zyrkwe sažo wotewreč̄. Po jich wotewrenju je so po jeho pschikafni 40hodžinska Boža skuzba wotdjeržaka a zyrkwe bjechu sa zyky tutón čas wot nutrnych temſcherjow pschepelnene. Dokelž je wón politiske spjewy w zyrkwich spjewac̄ ſakasak, dha je tež tam nichtón spjewak neje, wosiebie dokelž bjechu we wschlej zyrkwich tež polizistojo widżec̄. — Wot wojerskeho žuda je 143 ludži, na dotalnich nepokojač wobžadženych, wotžudženych a to i džela i wuhnanstwu do Sibirije, i džela i dlejšemu abo krótschemu jaſtrwu.

Petersburgska universita budže bórsy sažo wotewrena, pschetož predawski rektor Pletnew je wot mini-

sterstwa poruczenoſcę doſtał, ſo by dotalnych profesorow ſaſo na jich mjeſta poſtajik, ſarjadowanie univerſiteitneho ſamozjenia do ruky wſak a požadał, tak wele penes he-wał hiſceje ſa univerſitu treba.

Prawizniski dopis.

(Skónčenje)

Dale je w tymle nowym ſalonju ſa bagatellne wjezy tež to nowe poſtajenie date, ſo móže ſo na namet wjericjela a ſkórzniaka jeho dôłznilej a wobſkorze-nemu hnydom ta pschikaſnia wot ſudniſtwia dacz a pschipóſlač, ſo by ſwojego wjericjela a wobſkoržnika (po jeho žadanzh) do 2 nedželow (wot dnja, hdyž je tule pschikaſnju doſtał) ſpokojik, t. r. ſaplačzik abo ſo, jeli pschipóſlani ſkórzniaku žadanku ſa wjernu a prawu neſpōſnaſje, teho dla pola ſudniſtria doſtatej ſaplačen-ſkej kaſni (Zahlungsgebot) pschecziwki abo ſarhej (Wider-ſpruch) ſapoložik. Neſtaňe ſo tole poſleniſche do 2 nedžel, dha je wobſkorženj a dôłznik ſwojui ſarhej a wurycze ſhubik, tamna pschikaſnia kiz ſebi ſaplačenje žada, doſtane móz (prawo) a wjericzel (ſkórzniak) móže hnydom na podložt tejſe, nijetko jako wuſudzenje twer-dze ſtejazje, poſtracjowanje ſ ekeſzui pschecziwo dôłznilej nametowacj; ſudniſtwo pač ma no to na ekeſtivnym pucju (to je: ſ ekeſzui: ſ pohořenjom wuczaſanja a jeli to neponha, na nowy namet ſkórzniaka ſe ſamym czasaniom) pschecziwo dôłznemu wobſkorženemu poſtracjo-wacj. — Dale je tež w tym ſamym ſalonju ſa wſchje te ſkórzby abo prozeby, kotrejž pschedmet wot 50—100 tl. doſaha, po tajkim, w kotrejž ſo wo žadanki a dolhy wot 50—100 tol. ryczi, ſlorži a jedna, wo wele krót-schi ſkórzny pucj prjódkiſzam, hacž tón dotalſhi bje. Wón je tón ſamý krótki, kotrejž hacž dotal wo žadankach, dolhach a ſkórznych wjezach wot 20—50 tol. placjii a placjeſche. Sso wje, ſo je po tajkim tež wo wele tuniſchi. Jeno ſa wjezy a žadanki abo dolhy, kotrejž 100 tl. pschekahaja, wostaňe dotalny „ordinarny (porjadny) prozeb“, doniž ſo, kaž je ministerſtwo pschilubito, bližſhemu ſejmiej zyle nowy porjad ſa prozeby abo ſkórzby, na ſiawnoſcę a extnoſcę ſaloženj, prjód nepoloži a newuda. Tola je tež tónle ſkórzny porjad (ordinarny) ſa wjezy psches 100 tl. w ſpōmnenym nowym ſalonju we wſchelakim pschemjeneny a pschekrót-ſcheny, woſebje w čaſach abo friftach do termijow. ſewiedkojo nebudu ſo wjezy na wjeſte, wot ſudniſtwo wjeſtu rycznikow ſpižane a nits date, ſwiedka husto ſawerczaze, dopoſlaſanke a napſchecziwne praschenja, ale na to wſchijnje pschekahowacj, ſo maju po predy doſtathm napominanju k wjernocj ſami wot ſo w ſwifnej ryczi powedacj, ſhto wo tej ſudnej wjezy wedža a ſhto je jim ſnate. Nejaſnoſcę a nedoplokoſcę maju

ſo hakle potom psches praschenje ſbjehnycz phtacj, hakle na konzu zykleho pschekahowacja ma ſwjedk, hdyž je protokoll, wo ſwojim ſwjedcjenju ſpižam, ſa prawy ſpōſnał, psches pschihazu wobtwerdzie, ſo je jeho ſwjedcjenje wſchudzom po wjernocj ſložene a wotedate, a ſo wedžiwschi ničo k wjezy ſkushaze ſamelčał neje. Pschi pschekahowacju ſwjedkow možetaſ ſwadniſk (ſkórzniak a wobſkorženj) pôdla bycz a ſwjedkow na to a wono ſedzbiſliwych ſcžinicz. —

To by tak niescht ſ tehole nowego ſalonja bylo. Tón ſamý ſtupi ſ 1. mjerzom teho ljeta do placjenja.

Pôdla a wyshe tehole wažneho ſalonja je dale tež hiſceje jedyni druh ſa nowy ſalon wuſchoł. Wón je tež wot 30. dezembra 1861. We nim je poſtajene, ſo móže kóždy, predy hacž ſwojego dôłznika wobſkorži a wožebitu ſudniſtu ſkórzbu pschecziwo nemu ſapołoži, wot ſudniſtwo, jemu ſwoje prawo a žadanku (t. r. to, ſhtož ma wot ſwojego dôłznika na penesach a he-wał ſ prawom žadacj) wofſewiwschi, ſebi žadacj, ſo by ſudniſtwo jeho ſwadniſtu wjez bes nim a jeho dôłznikom do pschekahowacja a do jednanja wſak a jeju, jeli móžno, predy hacž ta ſwadna wjez do formalneje, wo-prawodžiteje ſkórzby, do prozeba pschedmje, bes nimaj wujednaſto. Ma tajſe wſchijnje móžesč ſoždu ſwadnu wjez, katraž je wetscha a 50 tol. pschekah, predy hacž ſeje dla ſudniſzh ſkoržic ſapoczinach, psched ſudniſtowom do jednanja pschinescji a wujednacj dacj ſphtacj. ſudniſtwo ma potom tu winowatoſcji, ſo tajſu twoju ſwadnu wjez na twoj namet bes tobu a twojim dôłznikom abo pschecziwnikom (kaž w Pruskej ſmierz, Schiedsmänner) do jednanja wſme a ju, jeli móžno, wujedna. Tak ma wono tajſe jednanja a wujednanja ſwadnych (ſo wje, zivilnych) wjezow poſtrjedkowacj. ſudniſtwo poſtaj ſeje dla termiju a ſlaſa wobej stronje na termiju, dôłznika abo pschecziwnika pschi ſchtraſie. Wobej stronje matej ſamej pschincz a možetaſ ſwoje dokumenty, pa-pery a piſma, haj ſamym ſwjedkow ſobu pschivescji a pschinescji. Haj ſamoj wot ſo možetaſ ſwadniſk predy wſchego pschipowodženia ſe ſwojej ſwadnej wjezu psched ſud pschincz a ſebi ſudniſtowu pomož, menujž ſo by jeju wjez ſkyschal, do jednanja wſak a jeju wujednat, žadacj. Poradži a dozpi ſo ſjednanje, dha ſo tole do protokolla napishe. A tole zyke ſudniſte wobſtaranje a poſtrjedkowacje dyrbi, wſcho jene, hacž je ſo poradžilo, ſwadniſtow a jeju ſwadnu wjez w do-brym wujednacj abo niz, tež da ēmo bycz. Jeno ſudniſte wuſložki a poſelniak a jeho kaſanje maju ſo ſaplačicj, tak tež pschihrožena ſchtraſa wot teho, kiz je neſamolweny w termii wonka wostak. — Tónle druh ſa nowy ſalon je hnydom ſe ſwojim wofſewienjom do placjenja ſtupi. —

W.

Sudniške dopisy.

Wat wokrežněho žuda w Budyschinje buču sažudzeni a., 11. teho mješaza Jan Gottlieb Henka, tkač s Horneho Sohlanda, dokelž bjeshe 11. novembra živojeho bratra kheju sapalik a ju a žuhodowym dom wotpalik, do 11 ljet khostarnje; b., 8. februara Helena Helažez s Budyschino paduchstwa dla do 4 mješazow džekacernje; c., 8. februara Jan Mühlgang s Delneje Šortki paduchstwa dla do 1 ljeta džekacernje; d., 24. januara džekacjer Jan Korla Bohumir Tietza s Raustadtta pola Mischnja paduchstwa dla do $4\frac{1}{2}$ ljet khostarnje; e., 14. februara slakač Petr Kobanja s Mašchez dla kranenja Krawez skopa do 1 ljeta džekacernje.

Ze Serbow.

S Budyschyna, 18. februara. Djenša popoldruj mjeješče tudomny major s Leonhardi to nesbože, so blisko snutskomnyh lawstich wrotow s konjom panj a jemu padazy kön, kiž bje šo na lodojnym plestrje wusuny, pravu nohu pscherash, tak so bu hwiždzel ſlamana. Wobſkodženy bu potom wat wojakow w dolhim korbje do ſwojeho domu donešenj.

S Budyschyna. Djenša pſched tydženjom, 15. februara, mjeješče pſchirodoprymny wotrjad Maczizh ſerbſkeje w tudomnym hoscjenzu k ſtotej krone poſedženje. K. wucjer Muczin k pſchedpoloži: „Wuzit k ſnjeha”; k. seminarſki wucjer ſiedler pſchednoschesche „w fróz” (Corvus pica) a k wucjer Roſtolčitache: „Njeſto wo ſvjatojanowh könika”. Iako nowaj ſobuſtawaj ſekzie buſhtaj pſchijataj k. wucjer Poſonc s Lufa a k. wucjer Gründ s Budyschina.

S Kameňza. Tudy ſmjeje ſo 16. junija t. l. wulki ſkoto- a plođohlad (Thier- und Productenschau).

S Hodžija. Tudomne towarzſto, kotrehož wotpoſlanoje je, ſvjernych čeladnikow s hódnym mytom wusnamenicj, mjeješče tudy 11. februara pod pſchedsydſtowem k. rycerſtublerja a ſmjerza Ochernala nad Džiehorezami ſylnje wopytanu ſhromadžinu. Po wotſtronenuju wſchelatich ſarjadowanskich naležnoſćow, dosta potom 11 čeladnikow (6 muſtich a 5 žonſtich), kiž bjechu wſchitzu dolho ſvjero ſkužili, čežne myto. Iako bje pſchedsyda njeſotre ſawodne ſłowa rekný, džerjeſe k. farač Smiſh, kiž bje k temu pſcheproſcheny, pſchihodnu rycz a na to wubželi pſchedsyda ſponnenym čeladnikam 69 tl. ſkladlow w 11 naſutowanskich knižkach po 3 hacj 10 tl. a 6 kraſnje ſwjasaných bibliow a 5 ſerbſkich ſpjevarſkich knihi. Hewak dosta kóždy čeladnik hiſteže čežne wobſwjeđenje do ſkužbnych knihi

sapižane a po wobſankazej, wat k. farača prajenej, ryczi bu ſhromadžinsa ſlónčena.

S Židow. Šandženj ſchtwórk dopoſdinja naſta tudy w twarenjach khejerja a pekarja Frenzela (w ſužodſtvoje redaktoroweho wobydlenja) woheń, bu pak tola pſches prawocžaſnu pomož ſaſo haſheny.

S Lubija, 19. februara. Naſaj ſudniſki wokrež ma tež niehdje 4000 ſerbſkich wobydlerjow a wež, hdjež je naſwjažy Sſerbow, je Wulki Dažin, hdjež 432 Sſerbow bydlí. — Wcžera rano bu na pučju ſ Neſnarowa do Wujesda tyczeſ Grofa ſ Wujesda ſmerſnem namakany. — Blisko Radmeriz nadenđežnu wczera predawſcheho polizaſleho ſkužomnika Rukerera morweho w rjezy Lubacze a wczera popoſdnuj ſažypnih ſchtai ſo dwaj džekacjerej w ſkale pola Korez a ſtaj pecja na mjeſcie morwaj byloj.

S Čikez ſa Woyerezami. Hižom wjaz hacj pecjedžefat ljet je ho minyko, ſo ſo w tych tſioch horužiſtich wſzach: Bulew (Hohenbocka), Čikez (Peilwitz) a Hruimvald (Grünewald) w Bulewje ſerbſka Boža ſkužba mjeješče, njeſto je wona pak jenož njemſla. Tež w ſchulach ſo tudy dljehe dhžli po k. ſjetotetka jenož ſ pomožu njemſkeje rycze wucži a to ſnadž teho dla, dokelž na ſerbſkich wucžerjach pobrachuje. W Bulewje a Hruimvaldje je njeſto ſerbſka rycz hižom ſ wetscha ſabyta, tola w Čikezach ſo hiſteže nimale we wſchitich familiach ſerbſki ryczi. Wulke weſele bje to teho dla ſa wobydlerjow tuteje wſz, jako w ſandženym ſtežje Sſerba ſa wucžerja doſtachu, kiž njeſto tež ſerbſku rycz bes nimi haji, bes tym, ſo jeho predomniſ ſiczo wone wedjež nočnysche a ſchulſkim džecjom kruče ſafasowasche, ſwoju maczernu rycz ryczež. — Ale luboſež k herbſtu, wot ſerbſkich wotzow ſawostajenemu, je wulka, ſtvož može kóždy tež bes druhim ſ teho widječi, ſo dwaj muzej, kiž hižom daloko w 30 ljetach ſtejtaſ, k wucžeraj kħodžitaj a pola neho ſerbſke čitanje wučneſtaj. Wonaj matoj menujži hiſteže ſtare ſerbe ſe prjedařſke a ſpjevarſke knihi, w lotrihž čžetaſ rad čitanje. — Tež ſerbske Nowiny ſo tudy čítaja a damy ſebi je po poſeže pſchijec.

Budarjowy wopomnik.

Na Budarjowy wopomnik ſu dale wotedale a to pola k. polkadinika Henča: wulkođažinska ſchula 1 tl. 18 nſl., menujž ſ Wulkođajna: Jan, Handrij a Marja Kowarez 3 nſl., August Kopco 2 nſl., Hana Schewzez 3 np., Marja a Hana Kočez 1 nſl., Marja Merwiz 1 nſl., Madlena a Marja Bjemarez $2\frac{1}{2}$ nſl., Marja Dutſchmanez 2 nſl., Paulina Meißnarez 1 nſl., H. Zwar 5 np., Ernst Winscha 5 np., Ernst a Fr. Israel $2\frac{1}{2}$ nſl., Hana Knežek 5 np., Handrij Urban 5 np., Khrystia Mucžinęz $2\frac{1}{2}$ nſl., Theodor Knežka 5 np.,

Khrysta Wawerez 3 np., N. N. 3 nſl. 4 np. — S Neſnarowa: Hana a Handrij ſubenz 5 nſl., Handrij Henka 1 nſl., Hana Sarenkez 1 nſl., Mladlena Weliz 1 nſl., August a Theresia Mitaschez 5 nſl., Hana Ku-

benzez 2 nſl. — S Nechanja: Marja a Helena Mi- taſchez 4 nſl., Hana Kumpanez 1 nſl., Hana Kochez 1 nſl. — Se Stweschena: Laura a Bedrich Kirſten 2 nſl.

Kak

rozom

Hans Depla

w o t r i t a j

a

ludzi p o d l a
š k r e j e t a j .

Mots Tunka

Hans Depla. Duschnje je, hdyž ſuſodžo ſpraw-
nje ſe ſobu mijenja.

Mots Tunka. Haj, to ſebi wóndanjo tež po-
myſlič, hdyž psches ſ — ſtu horu do V. výjech.

H. D. Kak to?

M. T. Tam wibžach na nowych podkopach khor-
hojčku weſele ſo ſmähowacj, ale nedaloko wot tam ſtejſeſche ſuſter Mamon a živnoſcjerka Sawidowa, kij
hromadže radu ſkładawaschtaj, kaf býſchtaj dobreho ſna-

teho, kotrejuž ſtaj beswočji kaž jandzelej, wo wujitk a
dobre meno pschinjeſloj.

H. D. Aj, aj, tola!

Mots Tunka. Ja myſlu, ſo ſ barami wjazj
po ſwjecje woſoko čahacj neſmiedza.

Hans Depla. Haj, to je ſakafane.

M. T. Ale ſatidženu nedželu ja w H. wibžach, ſo
tam wulki bar na konju ſebži.

H. D. Hm, ton drje je stare prawo ſ temu mijel.

Přílopk.

* Teho majestoscej kral Jan je dželaczerzej Goldbachej,
kotryž 50 lét w Rudolfez zyhelniciž w Myschnu džeka,
ſlěbornu, i albrechtſkemu rjadej ſluſchazu, medaillit
spožčik.

* Wobydlerjo brjohow delneho ſobja maja wjele
wot wody czerpicj. W Hitzackeru ſu lodoſe ſchruth
ſchulu, domſte ſowarja Scholty a někotre pôdlanske
tvarjenia zyle powaſile; tež je zyrkwi jedny ſtoč wot-
torhneny a druhe ſu tak podmiſte, ſo ſ panjeniom
hroža. Hervak je hiſtice dwanacie tvarjeniow w ſtra-
ſhe, ſo budža powaſene. — Wobydlerjo wžy Mje-
czo w a ſu ſe ſkotom a ſe ſmachaſi ſwoju wjeſ ſo-
puſhcjili, dokelž ſo boja, ſo haczenja doho wjaz nje-

wudžerža. — Blisko Schneckenburga ſu ſo puſhc-
woſnik a dwaj wotrocžkaj pschi puſhewieſenju psches ſobjo
ſatepili, dokelž ſchruth čožom roſmjeſzechu. — W Gar-
towje ſteji woda tſi koheze wýſoko a dyrbja ludžo w
hornym poſkhodže abo pod tſechu na ſubji puſhebhywacj.

* Kubježnik Brinkhof, kotryž bě puſched něko-
trym čaſom ſi jeneho pruſkeho jaſtwa čekně, je pječza
něklo wýſhik w amerikanskim wójsku. Wón je ſebi tam
druhe mijeno dač.

* Wot 61 millionom člowiekow, kotsiž w lécje
1859 po němſkich železnicach puezowachu, buchu jenož
piatnacjo ranjeni a pječzo ſaraženi.

* S Franzowſke je pižaja, ſo ſu tam ſoni
běrny, kotrež běchu khezro hukoko ſadžane, zyle ſtowe
woſtaſe.

* Dokelž wojskowe sędziostwo w Grudziądzkim powiecie, dha staj dwaj bawarskaj prynzaj, kotaż bieżącego do tutejho kraju na pucz podałko, sażo domoju powołanaj.

* W miejscowości Soldinie (w Pruskiej) je něto 23 ludzi żadzenych, kotrejz winu dawaja, so su 13 człowiekow skonczowali a wiazę haczy 300 króczek kramyli a rubili.

* W Ludwigsdorfie pola Chorzelza wotpali so 17. februara wieczor tak mienowane młyńskie kubko a je 10 krurow, 5 jakażow a 34 świnie w pionieniach konz waśko. Spalone świnie bęchu tam s wjetsha wot drugich ludzi na formjenje date.

* We Mużakowje je 13. februara najstarschi němksi baßniet, Leopold Schefer, wumrjet. Wón bę nimale 78 lét starý.

* Bies Petersburgom a Kronstadtom s parowymi żanymi żanymi jędzja a přeni taſli pojedz mjeſečne so tam 27. januara. Droga je runa, dokelž po žamym lodze dže.

* W Hartigez palenypalerní w Nowym Mieście pola Stołpniu padżeschtai dwaj wotrociski, kotaż so żortwają mjetaschtaj, do horyzontalnych pomijow a woparischta so tak jara, so drje budże tón jedyn wumrjet dyrbiec.

* We Wrótkawiu je 12. februara jedyn 23-létny Scheszyjan pod wobledżbowaniem wobręsanja k židowitwu pchęstupił.

* W Chorzelzu bu 13. februara dżętacze Deckwerth wot dwieju lowryjow (wozów) na żeleznizy tak skoczeny, so dyrbiesche naſajtra wumrjetz.

* W Lüdomiu (w Połska) je so 13. februara tamniški, halle pchęt scheszyimi létami nowonatwarjeny hród wotpalił.

* W Jhondunje w Franzowskiej je 94 létne marketenderka Therese Jordanka wumrjeta. Były haſtaillon ju k rowu pchewodzesche. Wona je wschitke napoleonske wojny żobu była a bęshe tež 1813 w Budyschinje.

Hudančka.

8. Po naszych lukač kłodzi
A w tonidłach tam brodzi,
Je widżecz w bielej žukniczzy,
Ma czerwonej dwie schrympiczzy,
Tu żozi żaby nežmilenje
A klepoze tam żałoznje.
Chto to je?

Wtynklicze, so baczon je,
Nje, hiszczęsje lżepe hudajcze!

(Wuhudanje přichodnje.)

Wuhudanje s č. 7.

7) Kokuła nowoja „kogde ljetu jenat“, ale wona „kulut“ woła.

Cyrkwinske powlesče.

Werowanaj:

Michałska cyrkaj: Handrij Wiejas, wobydler na Židowje, s Hanu Madlenu Heinrichem tam.

Krčeni:

Podjanska cyrkaj: Hanja, Jana Szwory, wobydlerja w Hrubocjiza, dž.

Zemrjeći:

Dzień 8. februara: Maria rodz. Scheibig, nebo Anna Bartuscha, korberja a wobydlerja na Židowje, sawostajena wudowa, 65 l. 1 m. — Jan Sobracz, wobydler w Czuchonach, 40 l. 8 m. — 10. Maria Madlena, Handrija Haas, wobydlerja na Židowje, mandżelska, 60 l. 2 m. — 12. Jan Jakub Kubasch, wobydler a murek pod hrodom, 68 l.

Čabi sakskošlezynskeje železnicę z budyskeho dwórnišca.

Do Chorzelza: rano 7 h. 51 m.; do połnocy 11 h. 40 m.; popołnocy 3 h. 12 m.; wieczor 6 h. 23 m.; wieczor 9 h. 24 m.; rano 12 h. 30 m.

Do Drąždjan: rano 7 h. 35 m.; do połnocy 9 h. 11 m.; po połnocy 12 h. 50 m.; popołnocy 3 h. 55 m.; wieczor 7 h. 38 m.; w noz̄ 2 h. 26 m.

Pjenejna płaćizna.

W Lipsku, 20. februara. 1 Louisd'or 5 tol. 14 ngl. 8 1/4 np.; 1 połnowažazj czerwony skoty abo dukat 3 tol. 4 ngl. 7 1/4 np.; winste bankowki 72 1/2%.

Płaćizna žitow a produktow w Budysinje
15. februara 1862.

Dowoz: 4613 kórcow.	Płaćizna w pierzku na wikač, na bursy,				
	wyšsza.	nižsza.	średzna	najwyšsza	najnižsza.
Pscheniza	6 5 —	5 20 —	6 —	6 5 —	5 27 5
Koźla	4 5 —	3 20 —	4 —	4 6 —	4 5 —
Secimen	3 —	2 20 —	2 27 5	3 2 5	—
Worż	1 22 5	1 15 —	1 20 —	1 22 5	—
Gróch	4 20 —	—	4 15 —	4 20 —	—
Woka	3 20 —	—	3 15 —	3 20 —	—
Rjepik	7 15 —	—	7 10 —	7 15 —	—
Zahy	6 5 —	—	6 —	—	—
Hejduska	4 10 —	—	4 5 —	—	—
Bierny	1 5 —	—	1 —	—	—
Kana butch	— 17 —	15 —	16 —	—	—
Kopaszkom	4 5 —	—	4 —	—	—
Zent. syna	22 5 —	—	17 5 —	—	—
Schtuka pchętajena	1	lochcławskiego	15 ngl.	haczy 20 ngl.	
	=	=	=	=	12 1/2 ngl.

Nawěstnik.

Ssuche droždje,

Kotrež hým ja **najprijeni** w Budyschin je pschedawał a je tež stajne **najljepe** mjeſt, smjeju ja sa poſtniſſi cjaſ teſto na pschedan, ſo budu wſchitlich, liž po ne ke mni pschiudu, derje ſpotoſicž mož. Tež ſu hewał wſchjednje ſuché droždje pola me k doſtačju.

W Budyschinje na ſerbſkej haſhy, hdzeſt ſtaj dwaj muraj pschede klamami.

J. G. F. Nieckſch.

!!Kedžbu!!

Na wſchelake požadanja, ſo by ſo „patriotſke towarſtwo cjeſcjoſomneſte ſ wójſka puſchcjenych wojaſkow w ſſerbach a to najljepe w Hodžiju ſaložilo, ſo njetko ſ tutym wſchitkim tajkim prebaſchim wojaſkam, liž chzedža ſo na tutym wobdželicž, najpodwoſniſho k nawedženju dawa, ſo bychu“

23. februara t. l. popołdnju w 3 hodžinach po ſemſchach do hoſejeniza k bjelemu konju w Hodžiju pschiſchi a ſwój tak menowanu „Militairabſchied“ ſobu pschiſhi, hdzeſt ſo potom tuto towarſtwo, kotrež chze
 a) podveru pschi khorofczech,
 b) pomož pschi pohebnych wudawakach a
 c) ſweheſlazu a towarſhnu ſabawu w dopomnenju na prebaſhche wojeriſke žiwenje podawacž, jako ſaložene pschiſpoſnaje.

W Hodžiju, w februaru 1862.

Siegismund Oehma,
ſchufejowu hjerka
a veteran kral. ſakſt. wójſka.

Pondželu 24. februara t. l. budje ſo na bartſkim reſjeru

1½ kloſtra topołoweho ſchcjiępijanego drewa,
 4½ - lipoweho ſchcjiępijanego a peňkoweho drewa,
 2 - ſchmrjekoweho peňkoweho drewa a
 38½ kop ¼ kloſtroviſkih twerhich walczkow
 na pschedadžowanje ſa hotowe penesy pschedawacž.

Pichedžowanje ſapoczne ſo rano w 9 hodžinach pschi rježy bes Bartom a Rakoſdam.

W Bartę, 17. februara 1862.

Hrabiſke Lippſke hajniſke ſarjadniſtwo.

Wiedemann.

Šandženu ſobotu bu jedyn hiſćeže dobrý muſli mantel namakany a može ſo po ſaplačenju wuložka ſaſo doſtačz pola Schmidela we Lahotowje.

Na jene rycerſkuſlo bliſto Budyschina ſo k 1. haperleje jedyn waſchtar pod dobrymi wumjenenemi phta. Hdze? to može ſo we wudawarni Serb. Nowinow ſhonicž.

 Žolty vſh, na kriberec ſchjerh, ſchtuznaty pincžer, je ſo ſandženu ſobotu ſhubil. Tón, kotremuž je ſo pschiwdal, chyž to pak we wudawarni Serb. Nowinow, pak pola Schcjiępana we Wurfrancižach dobrocižiwe k wedženju dacž.

Džowka, kotrež je sprawna a ſhwerna a ſo k pom- hanju w korežmarſtwje a ratarſtwje hodži, može hnydom do ſlužby ſtupicž. Hdze? to je ſhonicž we wudawarni Serb. Nowinow a w korežmje w Sſlonej Vorſchęzi.

Jedyn recjaſnik, liž je dobrý waſchtar, je w korežmje w Sſlonej Vorſchęzi na pschedan.

Nje h dž e

100 korežow hejduschiſki,

liž je ſtrowa a woſebneje dobroſcje, k ſhwiej a k kruſam kmania, leži na knežim dworje w Schcjięni ſo na pschedan.

Holza ſe wſhōw, kotrež w mjeſce ſlužbu phta, ſo by njemſſi natuſka, može taſku wot wudawarnie Serb. Nowinow pschiſpoſanu doſtačz.

Młodh čłonok wot 14 abo ljet, liž je ſerbſkeje ry- cze možny, w ſchuli njeſtco wuknył a sprawny a ſwolny može do jenych pschedurſkich klamow w mjeſce tunjo do wuežby ſtupicž. — Hdze? to je ſhonicž we wudawarni Serb. Nowinow.

W knihicžiſhceri L. A. Donnerhaſa na Haſchiž haſhy je

Steuer-Quittungs-Buch
ſa 12 np. na pschedan.

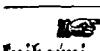
 Groſſe broſtkaramellje

najljepeſhi ſrijek i wotſtronenu kaſchela a k poſloženju dyčhanja, kaž tež i ſwarnowanju psche dybatwoſcž pschi ſashmuſenju w ſymnym cjaſu.

Sa Budyschin a woſeknoſcž w hrodowskej hapt- hyz knesa M. Fäſſinga kóždy cjaſ na pschedan.

Eduard Groß w Wróthawju.

Khwalobnje ſnath a psches ſwoje hojaze ſlutko- wanje dopokaſanu **Bróſtſhrop** je ſaſo k doſtačju w hrodowskej hapt- hyz w Budyschinje.

 Tudy je wſchka a je we Smolerjowej kniharni, kaž tež pola knihivjaſarjow Rosenkranza, Gelb, Klimenta, Fornera a Schönki ſa 3 nſl. na pschedan:

Virginia. Wobraſy ſe ſtawiſnow a žiwenja ſtarých Romjanow. Spiſał H. F. Wela, Wawicjanſki.
(80 stronow.)

W nastupanju naszego woszecie bohacze wuhotowanego **wikowania** w **szadenkach** a **symenach**, kotrej, wobzedzejo wulka leżomoscze, najbole źami naplašnijem, po tajkim tunjo, stajnie czerstwe a zyłe wjeſte podawacj mōžemy, ſym pſchekupzej **Nieckschi** w Budyschinje liczbu ſapizow a placzisnowych listow pſchepodali a jemu poruczili, ſukanja ſa naš ſhromadzowacj, kotrej najlipsze wuwedzenje, w ſhromadnych poſyłkach, i wukremu pomieschenju transportnych khostow, ſebi naſljepe należane byc̄ tam.

W Erfurcie, w mjeſazu januaru 1862.

Dziwajo na pſchedstejaze wosjewenie ſym hotowym, ipomnene paperj kózdemu, kiž wo to rodzi, pſchedpoložicj, wſcho dalsche wukanje dacj a kózde, tež najmenſche, poruczenje ſwjeru wobstaracj.

Sſledowaze **symenia** ſu hižom pola me i doſtaču: runklizowe, magdeburgſte bjełoſkalowe, holandske czerwenoſkalowe, koſtrobijowe, i wjetkoſkalowe, kalizowe, ſolotowe, ſoltomorčivjowe a wſchelake druhe, koſkowe, ſirbſkowe poczki a t. d.

W Budyschinje, w mjeſazu februaru 1862.

Drewowa aukzia.

Schtwórk 27. februara budze ſo dželsba brjesoweho drewa w ſtejazch loſach na horach, i rycjerſkble Delnej Rinię ſtuschaſzych, dopoldnia wot 8 hodzinow pod wujnenem, tehdby wosjewomnymi, na pſchedadzowanie pſchedawacj.

Drewowa aukzia.

Piatk 28. februara budze ſo na hermančanskim revjeru pola Nowych Pſhowjow brjesowa walczina w doſtich hromadach na pſchedadzowanie pſchedawacj. — Hromaduſendzenje je pola koſcmarja Kac'hpra w Nowych Pſhowjoch.

Drewo na pſchedan.

W drewonischiju pola **Tſioch Bon** je njehdje 150 kloſtrów kłejnoweho ſtaczjepjanego drewa po ponizszej placzisnej kloſtr po 4 tl. 10 nſl. a 80 kloſtrów hafſoweho a kuleczkoweho drewa kloſtr po 3 tl 5 nſl.

na pſchedan. — Na kupowanie ſmykleni maja ſo na koſcmarja Jurja Handrik a w Tſioch Bonach wobrocicj.

Drewowa aukzia.

Sſredu 26. februara budze ſo na wozhanskim, nehornſkim a bjeło hóriſkim revjeru wulka dželsba ſtejazeje walczinu na pſchedadzowanie pſchedawacj. Hromaduſendzenje kupowarjow rano we 8 hodzinach we wozhanskim hofczenzu.

Na Bielej Horje, 19. februara 1862.

G. Wudowenz.

Sjawni Džak.

mischtrej Jurjej Lukaszej, herbſkemu mlynej w Pſchivcizach, ſo ſa to dawa, ſo je tón ſamy pſchi ſwojim kwaſu naſtu zyli gmejnu, kaž tež wſchitkich kudyh, nehladajo na to, hacj je pſcheczel abo ne-pſcheczel, i tajkim bohatym darom ſweſelit, ſhtož hiſceje bylo neje a ſuadž tež bory ſebudze.

Boh tón knes džyl je mu to žohnowanje, kotrej je jemu hacj dotal ſpožczil, tež pſchichodnje w jeho mandzelswie w hnadle ſdzerzecj.

H. P. a J. D.

Bratſia Born.

J. G. F. Niecksch.

Dzieje kopje ſenu, kotrej je hižom wonka ležat, ſtej w mjeſeče na pſchedan. Hođe? to je we wudawarni Serb. Nowinow ſhoničj.

Škicja a iahroda čzo. 377/19 pſchi garbarskich wrotach ſi jerym pſchekupſkim welbom ie hnydom na pſchedan. Wſcho bližſche je pola wobzedjerja po 1 ſhodze tam ſhoničj.

Czesczonymaj młodymaj mandzelsiumaj

Jurjej Lukaszej,
herbſkemu mlynej w Pſchivcizach
a

Marji Lukasowej
rodž. Patokę ſ Małej Suberniczy
wjerowanymaj 18. maleho róžka 1862.

Waliwaj, Wotze, dar ſwojego bójſkeho mjera
Do duſchow, kotrej je ſienoczik woltar a wjera;

Do domu daj

Hnabu, mjer, ſbođe ſumaj,
Twoja jej pſchewodzjej ſwjeru.

Sapschim a wodž jej njetf dale po wotzowskej rabzi,
Wotwobrocj wot nej, ſhtož ſumaj tu ſchodzi a wadži,
Žohnowanje

Štrowja a ſradomnoſcje
Wobjemaj wobradz we hnabži!

To pſchecjetaj dwaj dobrą pſcheczelej w Pſchivcizach:

M. a H.

Džak.

Wſchitkim tym ſamym, kiž pſchi wohnjowym nesbožu, kotrej je me wejera potrechilo, ſwolniwje i pomožy khwatich, ſo býchu plomenja poduſzli, woſebje wſchim lubym fuſodam a mužtawm ſidowęjanſkej ſkaw, kaž tež kneſej papernikarej. ſidherej ſa dobrocjive pſchipoſkłanie fa-brisſeje ſkaw a jeje mužtawm praju i tutym ſwój najwutrobnjſchi a najpodwołniſchi džak.

Na Židowje, 21. februara 1862.

Jan Bohuwier Frenzel.

Wulzy hrimotazu ſlawu i. P. Miklej pola i v.
S. i jeho kelebnemu ſwedzenju, ſo ſo wſcha jerjowa haſa,
haſ, zyke mjeſto ſ ſumichizami ſatſchaſe.

W menje weſe ſeleny č.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so
w wudawařni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedař,
płaci so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kózde čislo płaci 6 np.
Stwórlětna předpłata pola
wudawarja 66 np. a na
kral. saks. pósce 7½ nsl.

Čislo 9.

1. měra.

Lěto 1862.

Wopříječe: Swětne podawki. — Prawizniski dopis. — Ze Serbow: S wojerowſeſho wokreſa. Se ſkłoneſe
Borſchcje. — Hans Depla a Mots Tunka. — Přilopk. — Hudančka. — Cyrkwinske powjesée. — Čahi
sakskoſlezynskeje železnicy atd. — Pjenježna płacizna. — Nawěſtnik.

Swětne podawki.

Sakſka. Jeje kralowſta wýžoſćj pŕyñzeſhyna
Gidonia je ſhorela a ſda ſo, ſo ma hlowiazu khorofcę.
Dwórfci baſ, kotryž dyrbesche ſo w thyle dnach miejcz, je
teho dla wotpoſwedzenj. — Poſkładniſa wojerowſich
ſastuperjow mjejeſhe wondanjo 307,230 tl. ſamóženja,
kotrež buchn ſ 283,200 toleremi ſa 944 ſchjesczjetnych
ſastuperjow po 300 tl., a ſ 17,250 tl. ſa 115 tſjeljetnych
ſastuperjow po 150 tl. nałożene, tak ſo reſervefond
3630 tl. doſta. Pſchi poſlenim rekrutirowanju je ſ
zyla 684 ſ wójsku wubranyh ſastupnyh penes ſapkačiko.
— Jego majestosę kral Jan je wudawarej wſchelakich
dobryh ſemſkih kartow, Dr. Langej, ſa jeho „ſakſki atlas“
drohi perſchczen spožčik.

Pruſh. Preduwſhi ſakſki minister ſ Carlowitg,
njetko w Pruskej bydlazh a ſapóžlanz na ſejmje w
Barlinje, je w druhéj komorje na ministerſtwu namet
ſtajik, ſo by kral nowe italske kraleſtvo pſchipoſnał.
Alle ministerſtwu kralej ſ temu predy radziez nochze,
hač rukſti khejzor italske kraleſtvo ne pſchipoſnaje. A
ſo chze tak dohho wotčakac̄, nad tym ſo nedziwamy,
přihetož hdźj kral italske kraleſtvo pſchipoſnaje, dha ſ
tym wupraj, ſo je ſo rukſkemu khejzorej prawje ſtało,
hdźj je ſwoje italske kraje ſhubit. Duž móh rukſki
khejzor tajke pruske pſchipoſnacze ſa ſlo wſac̄ a to
móhlo, dokež je w tu khwili pſhemoz na jeho stronje,
ſa Prusku ſlie wuſamyc̄. Teho dla pruski kral, hač
runje ſu w Barlinje na rukſke knežerſtvo jara nemdri, to
kraleſtvo najſkere predy ne pſchipoſnaje, hač budze ružowſkeje
pomožy wjetly. — Pruske ministerſtwu njetko wotčakuje,
hač budza rukſki khejzor a wethi, ſ nim ſjednoczeni,
nameth w tym naſtupanju činic̄, tak bychu ſo njem-
ſke naležnoſcze liepe ſrjadowaše, dyžli ſo to hač dotal
pſches tak menowanu „bundestag“ ſtawa. — Wyschnosc̄
je na poſnauſkeho aržybifkopa to požadanje ſtajika, ſo
by wón thych duchownych, kotsiž ſu politiſkih pſchepu-
ejow dla wotſudzeni (woni bjech ſakſane khejzuske
w zyklwach ſpjevacz dali a teho runja), tež hiſcheje

wóſebje khostał. Aržybifkop paſ to na žane wachne
činic̄ nochze. — Sapóžlanz Melbauer je na ministerſtwu
tón namet ſtajik, ſo bychu ſo politiſke a čiſhczowé
pſchepuſenja ſaſo wot pſchipahanskeho ſuda wuſhudzile.
W Barlinje podpiſuju njetko petiziū, w kotrejž ſo
proſy, 1) ſo bychu ſo wudawki na wójsko ſa čaž
mijera a poloja ſaſo na predawſhu ſummu ponizile
a ſo teho dla 25 prozentu pſchirazk ſ dawkam wot
ſejma dale ne pſchipowſiſ, 2) ſo by ſlužba w ſtejazym
wójsku jenož dwie hęcze trača. — Minister pſchekupſkih
naležnoſczeſ, knes ſ Heydt, je teho mjenenja, ſo dyrbi
ſo w Pruskej hiſcheze wjazh železnizow twariez a wón
chze peča teho dla na ſejm namet ſtajic̄, ſo by tón
ſa to požconku wot 20—30 millionow toler pſchipowſiſ.
— W Gubinje je ſo na wokreſnej ſhromadžiſnje
wondanjo wobſanklo, ſo ma tamniſki wokreſ, jeſi
budze ſo ſ Gubina do Hale železniza twariez, ležom-
noſcze, ſ nej potriebne, darmo dac̄. — Sa wuprōſnene
wojerowſke landrathſtwu buchn 19. februara wot wó-
kresa tſio kandidatojo wuſwoleni, menujzy ſ referendar
ſ Götz na Wyžokim Buſkowom, ſ. ryjeſekubler ſ Völt-
zig nad Wyžokoj a ſ. lieutnant ſ Löbenstein nad Łasom
a budze drje najſkere knes ſ Götz wot knežerſtwa ſa
landratha pomenowanym. — W Mužakowje ſu wuſwo-
lerjo wojerowſkeho a roſbórfkeho wokreſa Koſlanskeho
ryjeſekublerja, lieutnanta Böhma, jako ſapóžlanza ſa
barlinſki ſejm wuſwolili a wón je tež wólbu pſchijak.
Wón ſluſha, kaž ſo ſda, ſ liberalnej stronje.

Nakuſh. Brjenja komora, kotrež je čiſhczowý
ſakou nimale tak wuſwolila, kaž druha, je ſwoje po-
ſedzenja hač do 15. mjerza wotdzeniſ. — W pſch-
chodnym miejſazu dyrbesche po poſtajenju tak menowa-
neho konfordata wſho zyklwinske ſamóženje pod ſamoluſke
ſarijadowanje duchownſtwu ſtupic̄. Alle patrojož zykl-
wów, kotsiž hač dotal wóſebje ſa tajkim ſamoženjom
hlađachu, nochzedža tajku móz ſ ruki dac̄ a duž je
ministerſtwu poſtajilo, ſo dyrbi hač na dalshe pſchij
starym wostac̄ a ſo tejele wjez̄ dla jednac̄.

Amerika. Pschedzhyda Lincoln je generała Burnside'u s wiazorymi wojennimi kódzimi na pschimórske mjesto w krajinje Nordkarolinje pôškal. Burnside mješčane na swojim mórskim puczu wulke wjetry a straschnie wichory pschjetracz, tak so bu jena kódz rostražena a druhe kódze wele czerpichu. Najwetscha schkoda bje pač ta, so bu Burnside na swojim puczu jara dolho sadziewany, tak so separatistojo w Nordkarolinje shonichu, so na nich czechne, a so móžachu so teho dla na wobaranje pschihotowacj. Ale jich pschihoty jim, kaž so ſda, wele pomhače nejšu, pschetož Burnside je kódze, s kotrymž bjechu so ſemu separatistojo napschecziwo stajili, bliſko Roanoka roſtſjelak o ſpalik, tak so budže njetko lohko, na tamniſche hłowne mjesto Norfolk marschirowacj. Burnside je tam hizom tež Elisabeth-City dobýl a ſpalik a pschihotuje so na nadpad na Eden-Town. — Hewak bje unionisti pschedzhyda Lincoln tež hłodom wojennich kódzow pschecziwo twerdzisju Fort-Henry pschi rjezy Teneſee pôškal. Tamniſchi separatisti general nemóžesche so dolho dzerzeč, ale je ſpomnenu malu twerdzisju, w kotrejž bje 20 kanonow, unionistam bórsy pschepodač. Dobycze Fort-Henry'a pomha unionistam k temu, so budża njetko ſaſo po rjetomaj Teneſee a Cumberland zwobodnije jjesdzic mów. —

W Mexikanskej su ſjenoczenie europiske wójska bliſto Tejerije (4 mile wot Vera-Cruza) a potom bliſto Medellina ljehwo wobezahnili a ſda so, so budža beſchego dalschego wojoوانja hacž do hłownego mjesto Mexika marschirowacj mów. Mexikanske wójsko jim meniſzy nihdze žane ſadziewki do pucza nekladze a neje tež wjerno, so su Schpaniſzhi bitwu pschihrali, dokelž hacž dotal s zyka žana bitwa s Mexikanskimi byla neje.

Franzowska. Khejzor je so pola bamžoweho ministra kardinala Antonelli'a napraschowacj dač, hacž je to twerda pschihluscnoſc, so bychú biskopojo ſwjatki do Roma pschihali. Na to je Antonelli wotwoliv, so drje by bamž rad widzil, hdz bychú tam biskopojo pschihali, ale žadny k temu nufowanu neje. Duž je Napoleon, kotryž nochze, so bychú franzowſzy biskopojo do Roma ſchli, ſpomnene wotmolwenje swojim biskopam wosſewicz dač, s tym pschispomneniem, so budža doma wostacj mów, dokelž po prawym nufne neje, so bychú do Roma ſchli. — Prvny Napoleon je wóndanjo ſaſo wulzy demokratiku rjez w prijenej komorje franzowskeho ſejma dzeržat, tak so bje wele senatorow jara hujewnych na neho a so ho jeho rjez s wulkim woklanjom ſhromadzonyh woſebnych knežich ſkónči. Wón ſwareſche woſebje na nehwjernie ſemjanstwo a praji, so je dučomniſto ſ tej ſtronu, kotaž ſ dučomniſtom dzerži, nepscheczelſzy pschecziwo Napoleonej ſmyžlene a so khejzor teho dla nedyrbjaſ ſjenoczenie wſchitkich italskich krajuſ dale ſadziewacj, ale mjesto Rom, hdz je wjesci ludžo

tola ſwój ſmjech ſ nim czjerja a ſa wſchu dobrociſwocj stajny nedžak pokazuja, ſtere ſjepo k nowemu italskemu králeſtwu pschidzjelicž dacž. Tež ſwareſche prynz Napoleon dučhowniſtu ſtronu, ſo wona ſ rakuſtikm khejzorom dzerži a ſo na to džela, ſo bychú wotchnacj italszy weſchojo ſwoje kraje ſaſo doſtali. Sklončnie reſny wón, ſo dyrbjal khejzor italsku jenotu bórsy wudokoneč, zwobodu w kraju dacž, wuczeńje ſ ruki dučomnyh wſacj a dotalnu pschitwjeru ſahnacj, ſ zyka ſo ſtajne dopomincj, ſo je revoluzia byla, kotaž je jeho knežerſtvo ſakozila. — Po prynzowej rjezi ſta ſo, kaž hizom ſpomniſmy, wulki ropot a wele senatorow protestirowaſche pschecziwo wuprjenjam a žadanjam prynza Napoleona. Sam minister Villault wupraji ſo w menje knežerſtwa pschecziwo prynzej, prajizj: „Khejzor derje wje, ſo je ſwoju móz ſ. revoluzije doſtač, ale wón pschipoſnawa jenož mjeru a sprawnu revoluziu, kotaž wjeru a dotalny porjad živenja nekaſy.“ — S Pruskej je jednanje, po kotrymž budże pruskiſ ſupzam wikowanje do Franzowskeje, a franzowſkim do Pruskeje, wulzy poſbzene, nimale ſkónčene a wujednanje ſamo budże bórsy wot pruskeho a franzowskeho knežerſtwa podpiſane.

Italia. Wóndanjo powedachu wſchelake nowiny, ſo ſu tſjo mužojo ſe ſtrony ſahnateho neapelskeho krala Franza na franzowſkohu poſtanze, hrabju Lavalettu, w Romje mordarſti nadpad ſežinili, dokelž pečja tuton wotpohladanja krala Viktora Emanuela ſe wſchej mozu podpera. Njetko pižajia ſaſo te ſame nowiny, ſo neje uichtón na Lavalettu nadpad ſežinil, ale ſo ſu tſjo neapolszy proſcherjo na krala Franza nepscheczelſzy ſchli. Hjſceje druhe nowiny pak powedaja, ſo tež to wjerno neje, ale ſo ſpomneni proſcherjo nejšu králej ſe ſchije ſchli, jaſo je wón ſe ſwojeho wobydlenja ſchol, dokelž ſu chyli njeſchtó mječ, a ſo je jich wón wot ſwojich ſkuzobnikow wotchnacj dač. S teho je potom njeſkajti ropot naſtač a halekanje, tak to ſu ludžo ſe wſcheho na poſledku tajke blady wuneſſli. —

Hacž runje je ministerſtwo ſakafalo, ſo ludžo nežmedža w ſlawnych ſbjezkach ſ harowanjom a harowanjom pschecziwo ſwjetnemu knežtſtu romſkeho bamža ſo wuprajiſ, dokelž móže w konstituationalnym kraju kóždy poddan ſwoje požadanja na poriadnym puczu ſwojemu knežtſtu ſiewicz, dha je tajka ſakafna tola mało pomaha. We wſchelakich italskich mjeſtach meniſzy ſaſo ludžo ſ hromadami harowajo po haſzach wokoło czahachu a woſachu: „Preč ſe ſwjetnym bamžowym knežtſtom! Rom dyribi italske hłowne mjesto bycž!“ a teho runja. Jaſo Ventura, amalfiſki arzbifkop tamu nedželu wuhlada a wuſhyscha, tak lud pschecziwo bamžowej ſwjetnej možh hawtuje, dha ſo wón teho tak naſtrója, ſo jeho Boža ruczka ſaja a wón naſajtra wumre. — S

Roma pišaja, so tam bamiž na žane waschnje wostacj nochze, jeli wójsko Viktora Emanuela do Roma pschindje a so by wón so potom najstere do Schpaniskeje pschesydslik.

Gričisla. Revoluzja, kotrež je wójsko, w twardzisnje Nauplii stajaze, wóndanjo sakožiko, neje dale pschiberača, neje pač tež hizom císeje poduscheno, hacž runje so we gričiskim hlowonym mjesecje Athene a w druhich mjestach s mjerom sadjerža. S powesćjow, kij su s Gričiskeje hacž dotal hem pschischke, shoni jedyn, so su sbježkarji w Nauplii provisoriske (nathreilne) knežerstwo postajili a jeneho žudnika a schtyrojch rheyznikow sa na wýszych fastojnikow pomenowali. W Athene pač je gričiski hejm hnydom hromadu stupil a wobej komorje staj so sa to wuprajkoj, so je kraj a lud s tym s pofojom, kaž kral kneži. Duž je kral bórsy wojakow na sbježkarjow pôszkak, ale tucži su s džjela nešwerni byli a k sbježkarjam pschestupili, s džjela pač kralej swjerni wostali a se sbježkaremi bliško Tírynthia, połdra mile mot Nauplije, wojawali a jich sbili. Hacž ma pač tole sbieže žanu ważnosć, to hiscze snate neje, tola poweda so, so nauplijszy sbježkarjo tak prawje je neje myſle nejšu.

Jendželska. Nebohemu prynzej Albertej, mandzelskemu njetko swudoweneje kralowej Viktorije, chzedža Jendželčenjo wulkim pomnik stajicj a su k temu hizom njehdze pot milliona tolet dobrowolnje nadawali. Na praschenje, kajki dyribi tón pomnik bycz, je kralowa žadała, so ma so wulki obelisk (schtyriróžkata končojsth stołp) postajicj, na kotrehož podnožo a schtyri stromy maya so wschelake wobrash se skutkowanja prynza Alberta prijódsktajicj. — Jendželske ministerstwo je so wóndanjo na ſe mje wuprajko, so jendželskich wojakow s Mexikanskej wotwóla, hdzej je ljetny čas jara schlödnj sa tych, kij tam s Europą pschindju, a czi, kij tam tehdj w horožtch stronach nebydla, s wetschu wschitzu ižhorja.

Ruſovſka. Warszawski arzhibifop Felinski poczina ſebi dale bóle luboſcž a pscheczelniwoſcž Polakow dobywacj, dokelž je fe wscheho jeho skutkowanja widzecj, so je wón rogomny muž, kij derje wje, so jedyn wscho ſakasacj, ale tež wscho dowolicj nemóże. Teho dla su ſo temu poddali, jako bje wón ſakasał, so ſo w zyrkwach dale politiske ſpjev ſpjevacj učimjedža, dokelž wón s dobowm w swoim přenim předorowanju rečny, ſo ſmije ſo hewak kóždy po swojej woli k Bohu ja Polsku modlicj. — Guberrator Lüders je woſiewik, ſo ničto wjazy psched ſud žadacz nebudze, kij je predy ſchto wobeschoł, hacž bu woblezenoſcž we Warszawje wuprajena; wón je tež dale woſiewik, ſo budža wſchitzu, kotsiž hiscze na warszawskiej twardzisnje w jaſtwje žedža, bórsy wuſhudzeni, ſo by tak kóždy ſkere ſjepo ſhonik, hacž je winowath abo newinowath.

Turkowſka. Herzegowinszy ſchiescijanszy ſbiežkarjo, kotrejž chyzsche w nowijskim časzu wójwoda Małanowicj a pop Nikofor komandirowacj, nebjechu s tym psches jene, ale žadaja ſebi, ſo by jim ich predawſhi nawedowar Luká Wukowicj ſažo raskasowal a to ſo tež, dokelž je ſo wón s czornohóřskim wečhom ſiednał, najstere ſažo stane.

Za dom a hospodařstwo.

Hrzotna módz drewa.

So je drewo na ſwjeczje ſa cíloweka wulzy ważna wjez: na tym nebudie ničto dwielowacj. Kóždemu je wulka wujitnoſcž, kotrež drewo, tutón wupłod a wuroſik naſheje ſemje, ſa naſz ma, jara derje ſnata. Niž jeno, ſo wot neho s džjela naſhe domy a twarenja twarimy a wſchelaku domaju nadobu a potrebu ſ neho hotujemy, je wono tež teho dla ſa naſz wulzy ważne a wujitne, dokelž ie k tepenju, k warenju naſheje jjedze a ſtoczajeje piž a w symskim časzu k ſcjoplenju a wuwohrewanju naſchich domow a ſtowów trebamy. Drewo je po taſkim tež hizom jeno jako tepeński abo palny material jara ważny a wulsa dobrota Boża. To najbóle czi ſpōsnawaju, kotsiž jeho pač zyłe niž, pač tola niž na doſež nimaju. Jego potrebnoſcž neje woſebje w symje meiſcha, hacž ta wſchjedneho khljeba.

Kaž je dale ſnajomne, ſu drewo wſchelake družiny na ſemi. Ich wſchelakoſcž je jara mnoga a w ſamym naſchim kraju namakaſh tajlich družinow wjazore. Tež roſdželuju ſo te ſame wſchelako psches róst, wetschu abo meiſchu ſylnoſcž, wulkoſcž, toſtoſcž, twerdosć a ſporoſcž abo mehkoſcž drewa, móhrez, jich ſtawow a miążba, psches ſkoru a ſwonkowny naſlad, psches liſcze a jehlinu, psches kejzew, ſymjo atd. Wſchudzom je, kaž ſ zyła pola roſtlinow, do kotrejž tež drewa, kerki a ſichtomy ſkuſhceju — wſchudze je najwetscha wſchelakoſcž widzecj. — Tola ſyma neje ſo hiscze zyłe minyka a ničto nemóże nam ſarućicj, ſo žana cíjekstanza wjazy pschincz nemóże. Mjerz tež hiscze cíasto ſwoje ſuſki cíini a khetro ſchjedziwu brodu psches wokno tyka. Teho dla poſladajmy tón ras na ważnosć a wujitnoſcž, kotrež drewo jako palny material ſa naſz maju; woſladajmy ſebi ras njeſotre družiny drewo, kotrež tež pola naſz roſczeja, po jich možy horzoth abo horenja, to je: po tej možy, kotrež wone maju, ſo, ſu-li ſapalene abo tepi-li ſo ſ nimi, wetschu abo meiſchu horzotu načjinja a wot ſo dawaju. — S druhimi ſkowami: Poſladajmy ras na horzotnu, horiažn móz drewo, po prawym wóhnja, kotrež wone, ſu-li ſapalene a k tepenju načzene, ſahorja a horja a wot ſo dawaju. — Tajke roſpominjenje po teſle ſtronje a ſobudželenje teho, ſchtož je ſo w tymle naſtupanju psches mnohe ſhonenja,

wobledżbowanja a spytowanja wunamakało a postajiko, nesdane ho nam niž newužitne bycz, niž jeno sa niet-
częsthi čaſz ale tež herwak we wſchelakim druhim wot-
pohladanju. Tole wosjewenje dyrbi shromadnu na-
wiedzitoſcž lubyh Sſerbow w jenym ſ najpraktiſkich a
najwſchędnich prafčenjow pſchiſporecz pomhacž a ſerb-
ſtich hoſpodařow t ſamſnemu dalemſlenju ſa teſle
wjezu kaž ſa njeſtrejſkuluſ druhéj praktiſkej ſe wſchęd-
neho živenja, nucicž.

(Skónčenje přichodnje.)

Ze Serbow.

Swojerowskeho wofreſa ſmy poweſcž doſtaſi, ſo je knez K r a ſ, rodzený Delnoužiczan a njetko ſarač w Trebnitzu pola Bróthławja, wot kralowſkeho konſistorſtwia poručnoſcž doſtaſ, wojerowſkeho primariata a ſuperintendenſtwia dla w bližſhim čaſhu pruhu pře-
dowacž. Nak daloko je tuta poweſcž wjerna, my ne-
wjemy, dokež we wojerowſkich nowinach wo tym hač
dotal ničo wjeſteho nenaſakamym.

Se Sſlon eje Vorſcheſe. Jakо ſchtwórtſ
pſched wečzorom mložzy ſ Matařez domoſ džiechū, na-
deniech u w ſeklach morweho čloweta, kiž bje ſo wob-
wiſnyk. Schtó tón nebožomny je, neje hač dotal ſnate.

Přílopk.

* W č. 2. Lužiczan, kotrež je w tychle
dnjach wuſhko, je ſ historije lužiſtich Sſerbow, wot
W. Boguſławſkeho w poſtej ryczi wudateje, wjetſki
kruch w pſcheloſku podath.

* W Peſholdeſ ſelesolierni wſche Buduſchin a
čyžchu wóndanjo želeso ſeč a běchu teho dla ſylnje ſ
kamjentnym wuſlom ſatepili. Pſches to ſo ſta, ſo gas,
ſ njeho wuſtupowazh, wſchitkach tak pſchewſa, ſo ležachu
kaž ſpizh, a dyrbjachu na čerſtivu povětr won czeſkacž.

* W Kamenzu je 20. februara hornčerſki to-
waris̄h Petſchik ſwoj 50ſletny jubileum ſwecžil. W
Kamenzu a druhich mjeſtach biechu 32 tl. ſa neho na-
dali, herwak pak biechu jemu Veho majestoscž kral Jan
30 tl. a hornoužiſke krajne ſtawu 25 tl. darili.

* Se Stołpnja ſo piſche, ſo ſu tam 21. fe-
bruara rano na poł 10 hodzinow ſemjerzenie pſtynli.

* Do Dražđan bu w lječe 1861 pſchiwesených:
39,912 ſajazow, 33,677 kurotwjow, 111,259 hoſbjow,
28,900 puntow rybow, 290,337 körzow žita a 1,772,963
puntow miša.

* W Neidenburgu (w pruskej Poſtej) 1. fe-
bruara, hdzej bě tam 26 gradow ſhma, podarmo na
poſtſti wós čaſaku, kiž mjeſcze tehdyn ſ Poſtej pſchi-
ječ. Jakо ſa nim hlaſachu, dha jón tež ſkonečnje na-

maſaku, ale dwaj pucžowarjej, kiž w nim ſedzeſtaj, kaž tež kondukteur a poſtillon, — wſchitzh běchu ſmjerſnyli.

* Pſched njeſtromi mjeſazami bjeſche wjeſty Reichenow, kotrež bje ſlužobník pſchi peněžnym banku w Düsseldorfje, poručnoſcž doſtaſ, ſo by nimale 100000 tl. pruskih banknotow na poſt donegš. Ale poſdžiſho ſo poſtaſa, ſo tam won žanyh penes wotedaſ nebie, a jeho ſameho nihdže namakač nemóžachu, hač runje bje pruski bank temu 5000 tl. myta wuſtajík, kiž by jeho wuſlje-
džil. To je ſo njetko jenemu pſchekupzej w Parisu ra-
dzilo a ſu pola Reichenowa hiſhce pſches 70,000 tl.
paperjaných penes namakali.

* K o b u r g ſki wójwoda je ſo i wſchelakimi wuče-
nymi towarzhem a ſe ſwojej mandatſtej do Afriki na
puč podaſ, a chze tam tajſe kraje wopylacž, hdzej je hiſhce maſlo Europiſkych pſchiſhko.

* W U l m je ſiechaſtaj wóndanjo dwaj majoraj
tammiſcheho wóſſa ſ mjeſta won ſ exerzitowanju, jako
bu jedyn nejapzy wot ſwojeho ſploſhivého konja na
ſemju cziſneny. Nad tym ſo tón druhi major tak po-
ſtróži, ſo ſ konja ſljeſe a do ſuſhodneje kheje ſtupi, hdzej
padže a morwy ležo wosta. Tón major pak, kotrež bje
ſ konja ſlečzał, ſtaže ſaſo a je cziły a ſtrowy a neje
jemu panenie ničo ſchodziſko.

* Kocžmarene pſchi domje, w kotrejž budje ljet-
ſa w Londonje wulka ſwjetna wuſtajenja (Ausstellung)
je hiſom pſchenajate a kocžmar nadžija ſo jara ſylného
wopyla. Won ma pak jara wulke wudawki, pſchetož
won dyrbi ſebi wſchje potřebne blida, ſtoły, ſchpihele
a t. d. ſam ſupicž a wſche teho njehdže 40,000 ta-
lerjow, 2000 wulkih ſchloſtow, 2000 bleſhōw, 20,000
wodowých ſchleſzow, 35,000 winowých ſchleſzow, 15,000
ſchalkow, 6000 kžizow, 7500 nožow a widličkow, 6000
koheji damasta ſa blidne ruby, 22,000 ſalvetkow a t. d.

* Revoluzia w Grichile ſo po nowiſtich,
do Parisa pſchiſhſich, poweſczech počzina dale wu-
pſchjeſceracž. Jeje wojerſki naſedowat rječa Bozaris.
— W Athenje je po ſdaču hiſhce wſcho ſ mjerom,
ale wele ludzi, kotsiž ſu pecža do teje wjezy ſamjeſheni,
ſu w biehu požlenskich dnjow do jaſtwa wotwedli. Bes-
nimi je tež athenſti mjeſczejanoſta.

* W Düsseldorfje ſu jeneho zigarh pſchedawarja
hadžili, dokež bje ſo czeſkenn Reichenow dleſchi čaſz
pola neho thowak a jemu ſa to 15,000 tl. ſaplačječ
dyrbjak.

* W mjeſcie Nikolajewje w Rukowſkej je w
tých džekarnjach, hdzej ſo wſchelake potreby ſa wuho-
wanje ſužow džekata, 17. februara wohen ſužyriſ a
jene wulke tajſe twarenje do procha a popela pſche-
wobrocžil.

Kak
Hans Depla

Mots Tunka

rozom

wótritaj

a

ludzi pódla

škréjetaj.

Hans Depla. Ojtwone kúžy jedyn tola druhdy nashoni!

Mots Tunka. Shto dha sy pał nashonik, moi Hanzo?

H. D. Hdyž ja wóndanjo psches Pr—zy dziech,

szlyfach tam powedacj, so bje szbi jena szrejza szlomu do szuknie nashila.

M. T. Czoho dla bje to ciniła?

H. D. So by so ludjom bôle lubika.

M. T. Hm, hm, — na taikule holzu tola!

Korczmarfska leżomnosć w Nadżanezach,
 $\frac{1}{4}$ hodziny wot Budyschina leżaza, pschi lubijskej a wojskowej drósh, wele wopytowana a derje wumoschna, s realnej prawisnu k piwo a palenzchenkowanju, s dobrymi twarenemi, se 7 kórzami 58 prutami sahrody, pola a kuki, a s inventarom, bes wumenka a jenož s rentu wot 3 tl. 4 nžl. 4 np. napolozena, ma so

11. mjerza t. I. (wutoru) dopolniu w 10 hodzinach

psches podpišaneho pod wosjewiomnymi wumjenenemi sianvie pschedawacj.

Na kupenie smyžleni so pschedrofchaja, so býchu tehdý na spómnenu leżomnosć w Nadżanezach pschijchlí a swoje szadzenja szciniili. Kupne wumjenenia su tež predy pola podpišaneho shonicj.

W Budyschine, 26. februara 1862.

A. Franz, agent.

Ziwnosć czo. 3 w Drobach pola Minakala s tórfniščzom, bes wumenka a hospody, je se szwobodneje ruki na pschedan a wósho dalsche pola wobszedżerja tam shonicj.

2. dobrocjewemu wobkedažbowaniu.

Jako szlužbu pytazj su so samoweli:
wschelazy ratařzy saftojniz; expedientojo, szlužobniz, pinczniž, palenzpalerjo, hetmanjo, konjazy wotroežy, stwinke džowki.

Pytaja so:
dwaj ökonomskaj wuczomnikaj,
1 sahrodnik, 1 szlužobnik, 1 wowčeř;
konjazy a wolažy wotroežy,
kucharki a džowki do mjeſta a na wóshy,
wjazore hrodźne džowki sa tudomnu a draž džansku stronu.

Służbu wobstaranski a dopokafowanski büreau
na zitnych wilech czo. 603 w 1. poſthodze.

H. Meisel.

Na knezim dworje w Szczecinie pola Rakez staj dwaj dobray czechnitaj wolaž a jena nowodejaza kruwa na pschedan.

Wjazj lošow stejazeho khójnoweho palneho drewa je pola podpišaneho se szwobodneje ruki na pschedan. **J. Wenka** w Dušrawej pola Barta.

Hudančka.

9. Wyhokołhory w domje naszym běsche,
Duž bōrsh něchtón po lěkarja džesche,
So khoremu bh czrjewo wusczęsczil
A jeho takle sašo wustrowil.
A lěkar do njeho ham salše
A jako s njeho sašo wulše,
Dha khory s nowa tejko vchcha mějesche,
So šo wcho wokol njeho kurjesche.
(Wuhudanje přichodnje.)

Wuhudanje s č. 8.

8. Bacjontka.

Cyrkwińskie powlesče.

Wérowani:

Michałska cyrk: Jan Bedrich Schöffer s Fürstenawa s Mariu Madlenu Manjowicz se Židowa. — Jan August Wicjas, khejzer na Židowie i Mariu Madlenu Peteschz tam. — Koral Hendrich Weber, schcjeczor w Žitawje, i Mariu Henriettu Grossmužez s Čížovz.

Podjanska cyrk: Jurij Žofka, drewo a skotokupz w Hranitz, i Madlenu Kraliz w Njewžezach.

Křečeni:

Pětrowska cyrk: Hana Marja Martha, Jakuba Fähle, korečmarja w Budyschinje, dž.

Michałska cyrk: Marja Martha, Wylema Ihle, khejzerja na Židowie, dž. — Jan Bohuwjer, Michała Szmanka, miescherja w Natarežach, ſ., — Hendrich August Michał, Marje Amalie Lehmannz na Židwie nem. ſ.

Zemrječi:

Djen 13. februara: Marja rodž. Fermižez, Handrija Kymela, khejzerja na Židowie, mandželska, 54 l. 9 m. — 14., Vladlena rodž. Schimanez, Jurja Budarja, sahrodnika w Małym Welkowje, mandželska, 62 l. — 16., Marja Vladlena, Handrija Lörza, wobydlerja w Budyschinje, dž., 14 l. — 18., Handris Bar, kowar a skotolsekor na Židowie, 73 l. 2 m. — Michał Hencz, wumenkar w Grzeschinje 62 l.

Čabi saksošlezynskeje železnicy z budyskeho dwórnišća.

Do Šorela: rano 7 h. 51 m.; dopołnia 11 h. 40 m.; popołnu 3 h. 12 m.; wieżor 6 h. 23 m.; wieżor 9 h. 24 m.; rano 12 h. 30 m.

Do Dražđan: rano 7 h. 35 m.; dopołnia 9 h. 11 m.; połipolnu 12 h. 50 m.; popołnu 3 h. 55 m.; wieżor 7 h. 38 m.; w nozy 2 h. 26 m.

Pjenježna płaćizna.

W Lipsku, 27. februara. 1 Louisd'or 5 tolér 14 nřl. 8 1/4 np.; 1 połnoważazy čerwony floty abo dukat 3 tol. 4 nřl. 7 1/4 np.; winiske bankomki 73 1/4.

Płaćizna žitow a produktow w Budysinje

22. februara 1862.

Dowoz: 4613 kórcow.	Płaćizna w pŕerězku na wikach,					na bursy,				
	wysza.	niższa.	srzedzna	najwyšza	najniższa.	wysza.	niższa.	srzedzna	najwyšza	najniższa.
Pscheniza	11 1/2	10 1/2	10 1/2	11 1/2	10 1/2	11 1/2	10 1/2	10 1/2	11 1/2	10 1/2
Różka	4 5	3 20	4	4	3	4	6	5	5	27 5
Feeimien	3	2 20	2 20	2 27	5	3	2	5	—	—
Borók	1 22	5	1 15	1 20	—	1 22	5	—	—	—
Gróch	4 20	—	—	4 15	—	4 20	—	—	—	—
Woda	3 20	—	—	3 15	—	3 20	—	—	—	—
Rjepik	7 15	—	—	7 10	—	7 15	—	—	—	—
Zahň	6 5	—	—	6	—	—	—	—	—	—
Hejbushčka	4 10	—	—	4 5	—	—	—	—	—	—
Bjerny	1 5	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	17	—	15	—	16	—	—	—	—
Kopakłomy	4 5	—	—	4	—	—	—	—	—	—
Zent. zyna	—	22	5	—	—	17	5	—	—	—
Schtuka pschedziena	1	—	—	15	nřl.	hacj	20	nřl.	—	—
	=	=	=	10	—	=	12 1/2	nřl.	—	—

Nawěstnik. Najwjazh a najmenežadżowanſka termia.

Hižom

tseczeho mjerza t. I. (pane poudželu)

ma šo

to drje jara khablate, hewak pak w nastupanju drewa, hishczeje s wele dobrymi wobstatkami wobstate stare hródzne twarenje na farškim dworje w Minałale, kaž runje steji, na najwjazh Žadžadeho w aufzionskim waschnju pschedzaci a

I.

nowotwarba masivneho hródzneho twarenja s čeladnym wobydlenjom tam, na najmene žadžeho do akorda dacj. Wschitzh, kiz na horejšchu, kaž šo wje s hnydomnym wotnoschenjom wumenenu kip, a na pschedzacie tuteje nowotwarby džiwaia, šu pschedroscheni:

spomneneho duja, na farje w Minałale a to hižom rano w 9 hodzinach šo seńz a wschudžom potrebneho jednanja resp. teho wobsanknenja doczakacj.

ad I. a II.

Nastupaze tary, wumjenenja a pschedryszy ſu hnydom na farje w Minałale i kózdeho wobhlađanju wupołożene, a ſu hewak deputirtojo, ja tutu naležnoſć wobjebe poſtajeni, jako knes inspektor Liebusch, knes kubler a khejbjetar Nowak a knes grzkwinszki wuczer Garbarz ſa wudžielenje wſchego wukasania napokasani.

Kralowſki ſudniſki hamit Rakez, 24. februara 1862.

Geyfert.

Wosjewenje.

Po §. 5 statutor podpisaneho čeladnikow wobdarjazeho towarstwa so tutym wosjewja, so w dženskijszej generalnej shromadzisjne spomnienego towarzystwa nizepomnenowani čeladnižy dohjetneje, swjerneje služby dla sljedowaze myta dostachu:

- 1) Jan Lehmann (Wicjas) s Džechorez, mjesčev a hetman na tamnichim rycerkuble, dla 35½ ljetneje služby: 10 tl. nalutowařskeho skladka, herbske spjewarske knihi, wobsankajo 3 tolerje dobrowolneho pschidawka jeho knesa.
- 2) Helena Seeligerez s Khelna, kuchařka na rycerkuble w Debrkezach, dla 8ljetneje služby: 10 tl. nalutowařskeho skladka, herbske spjewarske knihi, wobsankajo 6 tl. dobrowolneho pschidawka jeje knesa, knesa komornika Swobodę nad Debrkezami.
- 3) Pjetr Hilla s Medjojsa, pohonč na rycerkuble w Darinje a Fašonzy, dla 8ljetneje služby: 7 tl. nalutowařskeho skladka, bibliu, wobsankajo 3 tl. dobrowolneho pschidawka jeho knesa, t. wyschego leutnanta Edler v. Querfurt h w Fašonzy.
- 4) Handrij Herrguth s Čerwenych Nofsliz, pohonč na rycerkuble w Spytezach, dla 8ljetneje služby: 8 tl. nalutowařskeho skladka a bibliu.
- 5) Michal Vogt s Hunczeriz, konjazy wotrocž na rycerkuble Spytezach, dla 7½ ljetneje služby: 5 tl. nalutowařskeho skladka a bibliu. Sa požlenšeju čeladnikow čzo. 4, 5 wobsankajo dobrowolny pschinostk jeju kniestwa, kuenje swidoweneje rycerkublecki körnerki nad Spytezami, sa kózdeho 2 tl., w hromadze 4 tl.
- 6) Pjetr Gromann s Holzy, konjazy wotrocž pola knesa kublerja Karacha w Hodžiju, dla 8ljetneje služby: 6 tl. nalutowařskeho skladka, bibliu, wobsankajo 2 tl. dobrowolneho pschidawka jeho knesa.
- 7) Handrij August Jursch se Židowa, konjazy wotrocž pola mlynska knesa Čornaka w Darinje, dla 5½ ljetneje služby: 5 tl. nalutowařskeho skladka, bibliu, wobsankajo 1½ tl. dobrowolneho pschidawka jeho knesa.
- 8) Emilia Petzoldowa se Židowa, kuchařka na rycerkuble Džechorezach, dla 6ljetneje služby: 6 tl. nalutowařskeho skladka, bibliu, wobsankajo 2 tl. dobrowolneho pschidawka jeje knesa.
- 9) Madlena Schramiz s Hornejce Vorschče, služobna džowka pola mlynska knesa Čornaka w Darinje, dla 7ljetneje služby: 5 tl. nalutowařskeho skladka, herbske spjewarske knihi, wobsankajo 1½ tl. dobrowolneho pschidawka jeje knesa.
- 10) Hanža Herrgottez s pješacjneje Vorschče, služobna džowka na rycerkuble Džechorezach, dla 4ljetneje služby: 4 tl. nalutowařskeho skladka, herbske spjewarske knihi, wobsankajo 2 tl. dobrowolneho pschidawka jeje knesa.
- 11) Madlena Radzez s Holzy, služobna džowka pola knesa pekarja Feuricha w Hodžija, dla 14ljetneje služby: 3 tl. nalutowařskeho skladka a herbske spjewarske knihi.
Wschitke knihi su pschekražnje swijasane. Wysche teho dosta kózdy čeladnik čeſcjomne wobſwiedcjenje wot towarzystwa do swosich službnych knízkow sapizane.

w Hodžiju, 11. februara 1862.

Čeladnikow wobdarjaze towarzystwo.

Ochernal, pschedzyna.

Ssymentja na pschedan.

Ssledowaze Ssymentja su hijom pola me k dostazu: runklizowe, magdeburgske bjeloſkalowe, holandske čerwienokalowe, kolrabijske, kwietokalowe, kalizowe, holotowe, žoltomorckwjowe a wſchelake druhe, korfowe, kirkowe poczki at. d.

w Budyschinje, w mjezaju februaru 1862.

J. G. F. Niecksch.

Pondželu 3. mjerza budje so dželba stejazeho schmirkoweho dreva po loſach na pschedadzowanje pschedawacj. Sapocžat rano w 9 hodžinach.

w Srještinje, 26. februara 1862.

Handrij Döck.

Młody człowiek wot 14 abo 15 ljet, kiz je herbskeje rycze mózny, w schuli ujeſčto wuſny a sprawny a swólny, może do jenich pschekufich kłamow w mjezje tunjo do wuzbhy stupiež. — Hde? to je ſhonicz we wudawarni Serb. Nowinow.

Ssuehe drožđe,

kotrež šym ja **najprjeni** w Budyschinje pschedawał a je tež stajnje najsjepše mjer, smjeju ja sa poštiffi czaž težko na pschedan, so budu wschitlich, kiz po ne ke mni pschiindu, derje spokojež mož. Tež ſu hewak wschiedne ſuče drožđe pola me k dostaču.

W Budyschinje na herbskej haſh, hdjež staj dwaj muraj psched ihlamami.

J. G. F. Niedisch.

Drewowa aukzia.

Schtwórtk 6. mjerza t. l. budja ſo na wulkodubra wſkim rejeru thójnowe wuljewowane drewa, kiz ſo ſo bunowe a thmelowe žerdže hodža, w dolkich hromadach na pschedadžowanje pschedawacž.

Kupowarjo nech ſo na ſpomnenym dnju rano ½9 hodžinow na knežim dworje we Wulkej Dubrawje ſendu.
Schöniq.

Drewowa aukzia.

Pondželu 10. mjerza popołnju w 2 hodžinomaj budje ſo w Brjescowje wjiche wshy 111 twarskich ſtatomow, kaž tež dželba mehkich walczlow na pschedadžowanje, pschedawacž.

Drewowa aukzia.

Wutoru 4. mjerza t. l. budje ſo w Konezach pola Worschiz na tamniſkim rejeru dželba drewa w ſtejazych ložach ſa hotowe penes ſa hotowe penes na pschedadžowanje pschedawacž. — Pschedawanie ſapocžne ſo rano w 9 hodžinach w hajku bes Konezami a Boschezami.

W Konezach, 27. februara 1862. **Webla.**

Aukzia.

Na rycerſtublo Wufrancižach budje ſo pondželu 3. mjerza t. l. njehdje 30 kop dobrych brjesowich walczlow ſa hotowe penes ſa hotowe penes na pschedadžowanje pschedawacž.

Sapocžatk rano w 9 hodžinach, hromadu ſendzenje na dubjanskej dróſu.

W Wufrancižach 22. februara 1862.

Gierka, hajnif.

Aukzia.

Psichodnu wutoru jako 4. mjerza popołnju w 2 hodžinomaj budje ſo w Sulszechach čzo. 19 wſchelaka dobra mužaza draſta, jako mantel, wjazh ſutnjom a pelzow a t. d. ſa hotowe penes ſa hotowe penes na pschedadžowanje pschedawacž.

Dwaj hólzaj, kotraž chzetaſ wot jutrow jenu budysku ſchulu wophtowacž, možetaſ pod dobrým dohladowaniem pola dweju ſamotneju mandželskeju wobhdenje dostač a je wſcho dalsche pola domownika t. Birnsteina w mjeſczanskej ſchuli ſhonicž.

Nedželu 2. mjerza

na reje a nowopečene paupuchi
najpodwólniſho pscherroſchuje

Ernst Heinza, hoscjenzar w Drožđiju.

Nowodejaza kruwa ſ cjeleczom je pola korečmarja Rychtarja na žitnih wiſach w Budyschinje ſa 45 tolež na pschedan.

Wucžba na klavjera.

Tajkim starschim, kotrychž džieci hižom w Budyschinje ſu abo po jutrah do Budyschima na ſchulu pschiindu, može ſo dobrý klavjerow wužer wot wudawarnje Serb. Nowinow pschipokafacž.

 Škola a iahroda čzo. 377/19 pschi garbarskich wrotach ſ jenym pschekupſkim welbom ie hnydom na pschedan. Wſcho bližiſche je pola wobžedzerja po 1 ſkodze tam ſhonicž.

Na jene rycerſtublo bliſko Budyschima ſo k 1. haperleje jedyn waſchtar rod dobrymi wumjenenem wužta. Hdje? to može ſo we wudawarni Serb. Nowinow ſhonicž.

Holza ſe wſhow, kotraž w mjeſcze ſlužbu wužta, ſo by niemli ſauſli, može tajku wot wudawarnje Serb. Nowinow pschipokafanu dostač.

W knihicjihcezerni L. A. Donnerhaka na Haſchiz haſh je

Stener - Quittungs - Buch
ſa 12 np. na pschedan.

Jedyn hólčez ſe wshy abo dwaj možeteſ na ſtokſkej haſh (Reſſelgaffe) čzo. 110/49 delka pola Münzgangez wobhdenje dostač.

Aukzia.

Bližiſchu wutoru jako 4. mjerza budje ſo dopolniſ wot 10 hodžinow na Kenczeſ ſuble w Kamenej pola Radworja 3 konje, wjazy kruwo a jaſojozow, ſhyno, ſloma, jedyn reblowanu wos a d. t. na pschedadžowanje pschedawacž, k čemuž ſo na kupenje ſmyſleni ſ tutym najpodwólniſho pscherroſchuja.

W Kamenej, 26. februara 1862.

Njetciſhi wobžedzer teho ſubla.
Drefler.

Hollandſki mlókowy pólver.

Tuton, ſe starodawnych czažow dopokafanu, ſ najſlepſich ſelow a korenjow pschihotowanu pólver, po jenej abo po dwjemaj ſzíomaj wſchiedne kruwom abo wowzam na prjenju pizu naſypany, pschisporja wobžernoscž, plodži wele mloka a ſabzjewa jeho wolkſnenje. Pakcžik placzi 4 nžl. a je k dostaču w

hrodowskej haptyni w Budyschinje.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawańi Serb. Now. při bohatych wrotach wotedać, płaci so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kózde číslo płaci 6 np.
Štwortlētna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósce 7½ nst.

Číslo 10.

s. měrca.

Lěto 1862.

Wopříjeće: Swětne podawki. — Za dom a hospodařstwo. — Ze Serbow: Se Skanez. S Budyschina. S Wojerez. S rosborského wofreža. S Budyschina. — Hans Depla a Mots Tunka. — Přílopk. — Spěwy. — Hudančka. — Cyrkwinske powjesće. — Čahi saksošlezynskeje železnicy atd. — Pjenježna płacizna. — Nawěštnik.

W Draždjanach, 1. měrza. Jeje kralowska wýzkoſc̄z prýnzejšna **Sidonia**, wójwodka saksla, je dženža wjeczor ½8 hodžinow na tyfus a pschitupjenje wožlabujenja pluzow czishe wužnyła, jako bě hížom wcžera se ſzwjatymi ſymjertvymi ſakramentami ſastaraná. — Jeju majestosći, kral a kralowa, czežkoprühovanaj ſtarſčej, kaž wſchitka kralowska ſwójba ſu psches to do najhlubščeje ſrudobý pscheſadzeni.

Swětne podawki.

Sakſka. Semirječe prýnzejshy Sidonijs je po wýchém kraju ſrudobu ſaložilo a ſobuželnivosc̄ ſ wutrobnej boleſeju lubowancho kralowskeho domu wabudžilo. Jeje čzelo bu 3. měrza wjeczor w 7 hodžinach pod ſwoněním wſchitlích draždžanskich ſwonow do kralowskeho pohrebniſcheja khowane. Jako bě je knes biskop Forwerk předy w klapalzy kralowskeho hrodu požohnował, bu wone potom pod naujedowanjom duchomistwa do katholiskeje dwórskeje zyrkwe pschenjeſene, hdež je k. wychi dwórski marshal ſ Gersdorf jako kralowski kommižar hac̄ do wjelba pschewodžesče. Po khowaniu bu čzélna Boža ſkúzba wotdžeržana, pschi kotrejž běchu ſeſto majetosći kral Jan a někotre ſtawy kraloweje ſwójby pschitomni, kaž tež ministrjo a wſchitky wýzkoj ſastojnizy kralowskeho dwora. — Na kralowskim dworje budže ſo wožom njedžel a to hac̄ do 28. haperleje teho lěto želic̄. — Se wſchelatich městow ſu měschczanske radu a ſastupjeſtwa na krala ſobuželenske pižma pôžkale. To je ſo tež wot města Budyschina a Žitawy ſtało. — Wſchitke sakſke twory ſa londonsku ſwětlu wuſtajeniu buchu tam wónđanjo ſ Lipska wotpóžkane. Wone wažchu wožho do hromady 2500 zentnarjow. — Budyski ſudniſki hamtman pschitasuje ſ pschitasnu wot 4. měrza wſchitkem ſwojim gmejnſkim přjódſtejerjam, ſo dyrbja pěnije ſa gmejnſkim inventarom hladac̄, wožebje pał ſa-

konje tak khowac̄, ſo mója ho kóždy čzaj ſčitac̄. Duž poručuje wón, ſo byhu je tam hnydom ſwajaſac̄ dali, hdež ſo to hac̄ dotal ſtało njeje a ſo dyrbja wſchitke gmejnſke wobžedzeniſtvo do gmejnſkich knih ſapiſac̄.

Pruſh. Wjetſchina druheje komory barlinskeho ſejmu a ministerſtvo njehatej pschego híšeje do žaneje praweje pschelenoſcze ſtupiež. Namjeth, kotrejž ſu ſo w druhé komorje w nastupanju italskeho kraleſtwa a němſkých naležnosćach ſtajík, njeſku teho dla híšeje ſjawnie do wuſadzowanja wjate, dokelž kommisja, ſ temu poſtajena, do předka ſ ministerſtвom njeje psches jene pschinę mohla. — Wultki džel ſapóžlanzow je teho dla ſ ministerſtвom jara njespokoju a powieda ſo, ſo ſo kujzeſtvo ſjawneho njepokoja w Barlinje boji, ſ najmjenſha ſebi to tak wukladuja, dokelž je barlinski kommandant, marshal Wrangel, njeſayž wſchitkemu barlinskemu wójsku patrony ſ kulkami dac̄ daſ a do kóždeje kafery ſaſygłowane pižmo pôžkale, kotrejž ma ſo tam wot kommandeura wotewric̄, tak bórſy hac̄ hara w měsjeze wuſražne. — Do Barlina je powjeszej pschisčela, ſo je 2. měrza mellenburgsko-schwærinska wjelwójwodka Augusta wumirjela.

Rakuſh. We Winje pschebýwa učtlo knjeg Wazlik, ſekretar čornohóřského wjeřcha Miklawſha, ſo by někotrych naležnosćow dla ſ rakufskim knjeſerſtвom jednal. — Winske nowiny wudawaſa, ſo pruski kral italske kraleſtvo njepſchipóſnaje.

Amerika. Unionske wójsko, kotrež běsche pod generalom Burnside w separatističkim kraju Nordkarolinje twjerdžišnu Roanoko rostělalo a spalilo, je tež Eden-Town a Springfield wobžadžilo, tannishim separatistam' wschitke kanonowe čežlmy wotewšalo a potom na twjerdžišnu Donnelson marshirowalo a ju woblehnýlo. Po wjazhdjeniskim čežlím wojowanju ſu unionistojo tutu twjerdžišnu dobyli, 15000 muži separatističkeho wójska a 3 generalow ſajeli a vjele wojerſkih wězow do ruky doftali. Separatistički general Floyd je pak ſ 5000 mužemi čežnýl. Tež je powjescz do Newhorla pſchisla, ſo je bliſko města Savannah (w Nordkarolinje) wulka bitwa byla a ſo ſu unionistojo tuto město dobyli. — Po tajkém ſu separatistojo iara ſchłodowali a je jich ſchłodowanje čzim wjetſche, dokelž ſu je w ſwojim ſamžnym kraju čerpili. Tich ſapóſlanž, kotſiž ſu w tu chwilu w Richmondze ſhromadženi, ſu ho teho dla do wulkeho stracha ſtajili a čzedža pſchitajnu wudacj, ſo dyrbi kóždy wobydleč wot 18 hacž do 60 lět brón do ruky wſaz a unionistam' napſchecziwo čzahnycz.

W Mexikanskej ſcenocžene europiske wójska hacž do-tal nihdže žaneje bitw ſ tamniſhimi wobydlerjemi měle nejſu a ſda ſo, ſo tež k temu njeſchim, ale ſo budze mexikanske knježerſtvo ſa tym hladaci, tak by ſo ſ tymi zuſníkami na ſměrnyh puczu ſjednač móhlo.

Franzofſka. W Parizu ſu ſtudentojo někoire rasły ſa ſobu wulku haru hnali a minister ſnuteckomyh naležnoſćow je teho dla pſches rektarja akademije wofſjewicž dač, ſo budze pſchichodnje kóždy ſtudent wotechnaty, kotrež ſo ſažo na tajkej harje wobdželi. — S zylka ſda ſo, jako by w Franzowskej ſ nowa někajki duch njeměra a pſchecziwjenja pſchibjeračz čhyk; pſchetoz tak derje w přenje, kaž tež w druhéj komorje franzowskeho ſejma nochžedža ſapóſlanž wjazh wſchitko ſa dobre ſpóſnacj, ſchtož ſebi khězor žada. A ſ wonka ſejma bjes ludem pocžina ſo tež wjetſche politiske živjenje hibač, tak ſo polizia měni, ſo je to wjaz, džzli je khězorej ſubo. Wona je teho dla wónano dweju predawſkeju ſapóſlanzow žadžila.

Přynz Napoleon je w přenje komorje w nastupanju italskych naležnoſćow dležštu ryč džeržak. Wón žadasche ſebi, ſo by ta wěz ſlerje lepjje wuežinjena byla a ſo by Napoleon tcho dla ſwojich wojałow ſ Roma wotwolač. Minister Billault pak rječny, ſo ſo to tak khětsje nježodži a ſo budze ſo teho dla druhí ras ryčecj móz.

Italia. Minister Ricasoli a jeho ſobuminiſtrio ſu ſe ſkúzby ſtupili a je Matazzi po poručnoſci krala Viktora Emanuela nowe ministerſtvo hromadu ſestajak. — Garibaldi je do Turina pſchijek a tam bórsh ſ Matazziom wo to a wono jednač. Šohto pak je to bylo, to njeje ſnate. — Dokelž wjehnoſci nječerpi,

ſo bych u ſužo po hřazach wokoło čzahali a ſ hawto-wanjom ſwětej ſ navjedzenju dawali, ſo ſwětnu bamžou móz ſa njeniſnu džerža, dha někto italske měſčeczanke rady dolhe pižma ſbamžej ſczeku, w kotrechž jeho proſcha, ſo by ſo ſwětneje móz wſdal a Rom italskemu kraleſtwu jako hłowne město wotſtupil. A tajke pižma ſczekela jemu niz jenož měſčeczanke rady, ale trž duchowni; pſchetoz měſčinske duchownſtvo je wónanjo tajku prôſtwu na njeho pójčko. — Kral Viktor Emanuel běsche někotre dny khetro khor, je pak někto ſažo ſtrony.

Gričiſka. Po nowiſhich powjesczach ſo njeſda, ſo budze wojerſka revoluzia tak rucje poduſchena, kaž to někotryžkuliž ménjeſche. Sa wójsko, kž je kral ſwérne wostalo, njeje tež to žana lohka wěz; pſchetoz njeſwérne je jemu po ſylnoſći nimale rune a ma wjehce teho najwožebniſchu grichifku twjerdžiſnu w ſwojej možy. Wójsko, kotrež je kral na ſběžkarjow pójčak, je něhdže 3000 muži ſylné a wón dawa ſebi prózu, ſo by w tych krajinach, hđžez maja najwjažy poſhlinnoſeje k revoluzii, někajku gardu ſ dobrowolníkow hromadu ſestajak, a je teho dla někotrych mužow, na kotrechž ſo ſpuſhčza, do wſchelakich krajinow pójčak, ſo bych u tam ſa njeho ſlutkowali. W tajkém wotpoſladanju pójčla wón generała Mauromichala ſo Mězeniſkeje a Hadzi-Pětra do Megary. Athenski bank je kral ſtorejne pjenjeſy požejil. — Šběžkarjo ſu wulku proklamaziu na grichifki lud wudali, w kotrež ſwoju njeſpoſkojnoscž ſ nětčiſhimi knježerſtvo wupraja a ſebi žadaja, ſo dyrbi ſo nětčiſhi ſejm roſpuszčieč a nowy powołacj, kž by wſho tak ſrijadował, ſo by grichifki lud ſ tym móhł ſ polojom bjež. Podpižali ſu tutu proklamaziu ſobuſtarow na khwilneho knježerſtwa w Nauplii. — Šběžkarjo pječza w Nauplii na dobrý porjad džerža a ſu tam wojazy a měſčeczenjo pſches jene. Někotrych wjehcích, kotſiž ſ nimi ſlutkowacj nochžychu, ſu be-wſchego dalschego ſažewka ſ Nauplije pſchecziſti. — General Hahn je ſe ſwérnym wójskom pſched Naupliu pſchitahnyk a tam ſ dželbu ſběžkarjow hromadu ſtorejek, tak ſo ve pſchi tutej ſklađnoſci něhdže 30 moriých a ranjených.

Jendželska. Sa wulku ſwětnu wustajenju, kotrež ſo lětža w Londonje ſměje, hžom ſe wſchelakich krajinow wſchelake twory pſchithadjeja. — Jendželski krón-prynz je do Alexandrije w Egipťowskej pſchijek a čze ſebi tutón kraj předy wobhladacj, hacž do Palestiny pónđze. Wón je ſo ſ Alexandrije hñdom dale podač, ſo by po rěži Nilu hacž do hornej Egipťowskeje dojek.

Ružovſka. We Warschawje je wobleženocž ſažo trochu mjenje kruta; mjenujz̄ korečmarjam je do-wolene, ſo ſmědža hofzow hacž do 10 hodžinow wjetžor měř a ludžo ſmědža někto hacž do 11 hodžinow bjes latarnje khodzieč. — Džen 27. februara běchū

wschitke warszawskie zyrkweje s kemšcherjemi napjelnjene, dokelž ho tam Bože mſchě k dopomjenju na tých Poſlakow čitatichu, kotriž buchu pſched ſtom na tutym dnu wot wojaſkow ſatſeleni. Schule mějachu poſ ſwiatohu dnja. Nihdze paſ ſo žadyn njeporjad njeſta, tola wojerſke patrouille ſtajne po haſach kchodzachu. — Wojerſki ſud na warszawſkej twjerdiſiſne je ſaſo někotrych lvdzi wot ſudzik, bjes nimi je tež inath ſchewz Hifchpanſki, kotryž je do Wjatki w Sibiri wóſlany. — Arzhibiſkop Felinski hifchze žadyn paſtýſti liſt wudal njeje a je piečia gubernator Lüders na tym wina, kotryž jón nochze tak wotcziſhcejeſe dacz, kaž ſebi to arzhibiſkop žada.

Turkowſka. Luka Wukalowicž je wóndanje ſ turkowſkim wychim generalom Dmer-paſchu roſryčowanje měl, w kotrymž jemu Dmer-paſcha ſkonečnije mieno turkowſkeho generala a generalſku ſdu poſkiczi, jeli chze pſchichodnje ſ měrom ſedzecz a kraj Tutorinu ſaſo turkowſkemu ſultanej pſchepodac̄. Dale poſkiczeſche jemu Dmer-paſcha, ſo chze jeho, hdvž ſo wón podcizne, ſultan ſa wójwodu ſubefekto a tutorinſkeho ſčinicž. Luka Wukalowicž je piečia wotmoſwiſ, ſo chze ſebi to lubicz dacz, jeli europiſzy wjerſhi ſobu ſa to rukuja: pſchetož turkowſkim ſlubjenjam ſamym ſo njeſodži weriež.

Za dom a hospodařstwo.

Horzotna móz drewa.

(Pokračovanie.)

W naſtupanju horjazeje abo horzotneje možy, kotrž drewa maju, je bes drewami wulka wſchelakoſc̄. Šchtó neby to ſhonik był a ſe wſchledniho živenia ne-nawedzik?! Tu ſu drewa, kotrež, (ſo roſemi, pſchi hewaſ runej mnohoſtſi abo wobſchjerje) ſu-li ſapalene a tepi-li ſo ſ nimi, jara wulku čoplotu abo horzotu, druhe hifchze menſchu abo tež jara malu čoplotu wot ſo dawaju. Tele pala a ſpala ſo kaž ſkoma a dawaju woheň a plomjo, kotrež mało wohrewa, tamne pala ſo ſporje, horja a phrja ſo ſyliuje, hdvž je je woheň ſa-pſchijak, a ſapaju doſko a daſko horzotu. Tak je tu tale čoplotu a horzotu dawaza móz pola drewow jara wſchelaka a pola kózdeho drewa, haj! pola ſameje je-najteje družinu často jara nejenajka, neruna a hinaſcha. Prjecž drje ſo neda, ſo tale wſchelakoſc̄ woſebje a naj-bóle wot ſrosta kózdeho drewa a wot jeho wetscheje abo menſcheje ſporoſc̄e a kucžlanosc̄e wotwifuje. Š týmle ſamownoſc̄em wiža tež czejkoc̄ske drewa, kotrž tu abo tamna družina ma, kruče w hromadze. So ſu drewa, (ſo wje, pſchi jenak wulkim abo runym voluminje,*)

*) Volumen rjeka ta wobſchernosc̄ abo wupinatoſc̄, kotrž kózde czeleſzo (corpus, Körper) po ſwojich ſwonkow-nich ſtronach (po doſhoſci, ſchjerokoſci a wypoſoloſci wob-hladane) ma.

wſchelako czejkoc̄ ſe a jene drewo czejkoc̄ abo tež lóžſche, hac̄z druhe, je tež wſchledni naſhonená wjez. Haj ſamo drewo kózdeje družinu ſameje ma, ſa tým hac̄z je mene abo bóle ſuſhe a wuſuſhene, abo hifchze ſyre a mokre, wſchelaku a nerunu czejkoc̄. — My pſchi tým na to ſpomniny, ſo ſo tu w týmle naſtupanju tež pola drewow „kubitna ſtopa“ jako miera naſložuje. Kaž menujz ſ zyka w njetčiſhím čaſu pſchi pſchedawanju po teſle mjerje mjerja a w plaečisne wobſležuju, tak je to tež tehdy, hdvž ſo prascha, ſchtó to abo tamne drewo czehné abo waži a kaſ wulka jeho horzotna móz abo horjatoſc̄ je. Pſchi tajfich wobſedžbowanjach a wobſleženju ſo tež, kaž budzem ſo hnydom w ſliedowazej tabelli pokasac̄, kubitna ſtopa*) k ſakkadej wosme. Po tež a na jeje podkožku, ſe jeje pomožu ſo wobſležuje a licži. Predu hac̄z w ſpomnenej tabelli te reſultat ſobudžjeliny, kotrež ſu w horla roſetajanyh dwójnym naſtupanja wunamakali, nochzemy na to ſa-pomnicž, ſo wetscha abo menſcha horzotna móz kózdeho drewa tež ſobu wot jeho wetscheje abo menſcheje wuſkhenosc̄e abo ſuſchenoſc̄e, (hýroſc̄e, mokroty a wložnoſc̄e) wotwifuje. (Skónčenie přichodnje.)

Ze Serbow.

Se Skanez. Budýſſka krajska direkcia je tu-domnemu khejerzej Michalovi Grolinu ſei, kaž tež Turjej Renčej, korejmarcej w Boschezach ſa to, ſo ſtaſ Jan a Ryhtar ja ſe ſtrachom živenia wot ſmierze ſatepjenja wumohkoj, czechné pjenjeſne myto ſpožciila.

S Budýſſina. Š 1. měrzom t. l. bu na tudomným ſudniſkim hameje k. aktuar ſleck do Woſtrowza pſchichadzeny. Na jeho město je k. aktuar Jenec̄, dotal w Žitawje, pſchichol.

S Wojerex. Sa tudomněho primariuſha, kaž tež ſobu ſa ſuperintendenta naſheho wokřeſha je knjeg Karaf, dotalny pastor secundarius w Trebnigu, definitivne poſtajeny. Wón budže nedželu Reminiscere 16. měrza ſwoje präſentazionske předowanje tudy djerjeſ. Knjeg Karaf je rodžený delnoſlužiſki ſſerb, je paſ tež hornolužiſkeje ryeže doſpolnje mózny.

*) Stopa jaka miera je doſhoſc̄, kotrež $\frac{1}{2}$ kózca mjeri; quadratna (□) ſtopa jaka miera je plonina, kotrež je $\frac{1}{2}$ kózca doſka a runje tak $\frac{1}{2}$ kózca ſchjerola; kubitna ſtopa (kubitstopa) je kubus abo czeleſzo, kotrež je poł kózca doſke, poł kózca ſchjerole a poł kózca wýſokę. Tak maja u. pſchi koſki, ſo kotrymž ſo hraje (koſkuje), toju kubitnu formu, ſu male kubuſy. Byli tajſka koſka na wſchich ſtronach poł kózca mjerila, t. r. $\frac{1}{2}$ kózca doſka, $\frac{1}{2}$ kózca ſchjerola a $\frac{1}{2}$ kózca wýſoka byla, dha by „kubitna ſtopa“ byla.

Wyżsokobostońne konfistorstwo je w yschipōsnacju teho, so dyrbí superintendent wokrjeſa, hdżeſ ſu ſer b ſke woſadž, tež ſam Sſerb bycz, ſiawne wopokaſalo, so jemu duchomne ſbože wobhdylerjow naſcheho wokrjeſa wo prawdze na wutrobje leži.

S roſbórfſkeho wokrjeſa. Po wopokaſu ſliczbowanja, kotrež ſo 3. dezembra ſańdzenego ſéta mějſche, ma naſch wokrjeſ někto 50,010 wobhdylerjow, menujzy, 35,258 Němzow, 14,745 Sſerbów a 7 Čezechow a po wěruwusnacju: 49,607 evangeliſtich a 359 katholſkich křeſcijanow, wýſche teho pač tež 44 židow.

S Budýſchiną. Dokelž ma ſo budysle I. hamtske hetmanſtwo ſańo bóry wobhadylerjow, dha kujſle krajne staty na wurjadnym provinzialnym ſejmje 17. měrza t. l. po starym prawe tjoſch kandidatow ſ kujſleho ſemjanſtwa ſa tuto město wuſwola a kralej přeſentiruju, so by tutón jeneho ſ nich ſa hamtskeho hetmana pomenowat. Sa tajlich kandidatow wudawaja ſo w tu khwiliu nělczjschi (lubijſki) hamtski hetman ſ Gutzchmidt, Injes ſ Hartmann, Injes ſe Salza-Lichtenau, mlodjski knjes ſ Thielau a druzi.

Kak

Hans Depla

a

Mots Tunka

* * *

rozom

wótritaj

a

ludži pódla

škréjetaj

* * *

Hans Depla. Kajke ſu to tola hróſbne wězy! Mots Tunka. Škto dha je bylo?

H. D. Njedaloko ſekoneje Vorsheze ſu woſhjeſnjenego namakali.

M. T. Hm! Njedaloko Tachowa budžichu tež ſloro jeneho namakali.

H. D. Šak dha to měniſh, bratſe?

M. T. Hlaj, to pſchiběža tam wóndanjo jedyn krawſki ſ Alowa wſchon jachlažy a tſchepotazh do wý ſ a woſaſhe, so je ſo w leťach jedyn pojſmyk a ſo bychu ludžo tola won ſhli. To ſo tež ſta, a jako tam džewječ muži ſ nim na to město pſchilude, hdžeſ dyrbjeſhe po jeho měnjenju tón woſbjeſhenz wiſacz, dha tam nihdže

nichtón njebě. Wſchitzh pytachu a pytachu, ale wſchitke ſchtomu běchu proſne.

H. D. Ale ſkto dha je tola tón krawſki widžak?

M. T. To ſo cži tež praschachu, kži ſ nim běchu, hach jedyn na pogledku pod jenym ſchtomom na wonjeſhlo trjechi, kotrež ſylné wonjenje wot ſo dawasche.

H. D. Ach, dha je tam jedyn pobyl, kotrež je ſwoju ſuknju jenož khwiliu na ſchtom pojſmyk a tón krawſki je ju ſa woſbjeſhenza džeržak?

M. T. Hinak niz, bratſe, a ty móžes hobi myſlīč, ſo ſu Tachowſenjo temu krawſkemu jara Dr. Wihowu wodžiczu ſa jeho wocži poruczeli.

Přílopk.

* W Lípſku namakachu wóndanjo studenta Moiſka ſ Thüringſkeje rano w jeho ſtri morweho ležo. Wſchitke woſtejnoscje poſaſowachu, ſo je jeho gas morif, a jako tu wěz dale pſchepytachu, namakachu, ſo mějſche jena roka, kotrež gas do dželarjenje jeneho ſankarja w tej

křeži wjedže, mału džeru, ſ kotrejež bě pač tola w nožy tejko gafa wuſtupilo, ſo bě blízſcha woſolnoſc ſiaw ſ nim napjeljnena. A dokelž běſhe ſtudentowa ſtri ſobu najblízſcha, dha bě ſo tam tejko gafa nûts načiſhčiało, ſo bě wón na to wumrječ dyrbię, woſeſhe dokelž w nožy nichtón ničio wo jeho strachu njebě wjedžicz móhł.

* W Störmthalu pola Borny pschindze 26. februara 21letny syn jeneho kublerja pschi puschezenju jeneho duba k niesbozu; jena halosa padazeho shtoma jeho tak straschnje tréchi, so won na měsce morw lejo wosta.

* W Kreuznachu je nechtón Božu martru, jara rjenje s drjewa wurešanu, s zyrkwe kranz a tam sa nju hubjenje wudzelenu pojšnyle.

* W Hermsdorfie sa Lubijom měsce wón- danjo jedny konifupz něsho koni na pschedan. Ludžo, koſiſz chytru kropowac, ſebi je wobhladowachu a je tež w jechanju pruhowachu. Vjes tym pschindze tam mlody fabrikant Christoph s Herrnhuta a byže ſo tež na jeneho konja, ſo by ſi nim pruhu jechal. Ale po někol- trich kroczelach ſo kóni ſplóſha a ejzny Christopha nje- daloko herwigsdorffeho hajniſtwa na drohni dele a to ſ hlowu na jedyn lamjen, tak ſo Christoph na měsce morw lejo wosta,

* W katholſkej dwórſkej zyrkwi w Draždjanach budze letza tež ſchtrii króz ſerbſka Boža ſlužba ſa katholſkich ſſerbow wotdjerzana a budze ju, kaž dotal, l. farax Kuečank wobſtarac. Brénje tajke ſemſchenje budze jutſje 9. měrza.

Přirodospytny wotrjad M. S. změje džensa za dwě njedželi, 22. měrca, popóldnu na pól dweju hodžin posedženje. Fiedler, pismawjedzér.

S p ě w y.

L u b e j.

Ó móh Čji ras wotewricj wutrobicíku,
Kij na wěcne Tebi ja poſhwjeczju,
Dha phtuyka naſrjenſchu ſahrodku by,
Hdzej ſraſnje kaž rožicęka ſacjčeku by!

Ó hdý by ras, njeſkonečnje lubowaná,
Mi hlojčíku na wutrobu poſožila!
W njej ſpěwne ptacjatko na wobnožby,
A ſchto je to ptacjatko? Ach to by Th!

Ó móh mi do ſwérneje wutrobicíku
Nuts kubicej, mój janbzelko naſlcočíjči,
Dha wibjak by ſ njebla naſiaſnijšeheho
Sewoř wobras kaž hwěſdžicíku ſybolicj ſo! —
S-ski.

Hudančka.

10. Wóle wot ſo mijeta, wjažy won warbuje.
(Wuhudanje přichodnje.)

Wuhudanje ſ č. 9.

9. Wuhen.

Cyrkwinske powjesče.

Wérowani:

Podjanska cyrkej: Jan Banda, fourier 2. kompanije 16. infanteriebataillona, ſ Karolinu Paulinu Kühnelez. — Hendrich Leberecht Träger, wohyder w Grubocjizach, ſ Marju Kraviez tam.

Křčení:

Pětrowska cyrkej: Maria Augusta, Ernsta Wilema Klingsta, bjergraja a kublerja, dž.

Michańska cyrkej: Herman, Madleny Holanez w Dobruſki nem. ſ. — Jan August Richard, L. H. E. Halvý, ſchewza pod hrodom, ſ.

Podjanska cyrkej: Marja Helena, Pětra Möhna ſtejkarja w Wulfim Wjelbowje dž. — Hana Chrystiana Hanuš Schneiderez ſ Grubocjiz, nem. dž.

Zemrječí:

Džen 25. februara: Michał Hellbart, ſchewz na Bi- dowje 77 l. 8 m.

Čabi ſakskoſlezynskeje železnicy z budyſkeho dwórniſea.

Do Šhorela: rano 7 h. 51 m.; dopołnja 11 h. 40 m.; popołnju 3 h. 12 m.; wieżor 6 h. 23 m.; wieżor 9 h. 24 m.; rano 12 h. 30 m.

Do Draždjan: rano 7 h. 35 m.; dopołnja 9 h. 11 m.; pſchipołnju 12 h. 50 m.; popołnju 3 h. 55 m. wieżor 7 h. 38 m.; w noz̄y 2 h. 26 m.

Pjenježna płaćizna.

W Lipsku, 7. měrza. 1 Louisd'or 5 toſer 14 ngl. 6 1/4 np.; 1 počnowažazý czerwenn ſkoth abo dukat 3 tol. 4 ngl. 7 1/4 np.; winske bankowki 73.

Płaćizna ſitow a produktow w Budyšinje

1. měrca 1862.

D o w o z: 5117 kóreow.	Płaćizna w přerězku na wikač, na bursy,				
	wysza.	nižsa.	srjedžna	najwyša	najniższa
Wyspa ſta	tl. ngl. np.	tl. ngl. np.	tl. ngl. np.	tl. ngl. np.	tl. ngl. np.
Rožka	4 2 5	3 20	3 27	5 4 3	4 25
Gejzmen	3 — —	2 25	2 27	5 3 —	2 25
Worž	1 22 5	1 15	1 20	1 22 5	1 20
Gróch	4 20	— —	4 15	4 20	— —
Wota	3 20	— —	3 15	3 20	— —
Rjepik	7 15	— —	7 10	7 15	— —
Zaſh	6 5	— —	6 —	— —	— —
Hejdusčka	4 10	— —	4 5	— —	— —
Bjerny	1 5	— —	1 —	— —	— —
Kana butry	— 17	— 15	— 16	— —	— —
Kopatłomy	4 5	— —	4 —	— —	— —
Zent. ſýna	22 5	— —	20 —	— —	— —

Schtuka pſchedzena 1 tl. hōcjowſkeho 15 ngl. hac̄ 20 ngl.
— — — — — 10 — — 12 1/2 ngl.

N a w ě š t n i k.

Džaf.

Na naštu, w źwotym času stanu wuprajeniu, próstwu wo podperanie flesadowych, psches totalne kru-pobicze 23. junija 1861 čęzko domaphantnych gmejnow: Klufsch, Lichan, Polpiza, Sdjer, Kobeliu, Komorow, Sder, Brjemjo a Wulka Dubrawa, je so nam tak bohatych darow na penesach a zicze dostało, so ho nuczenych čujuemy, wo ich dostaczu a nałożeniu s tutym fliczbowanie dawajo, wschitkim dobroczynnym dawarjam najwutrobnischi dżaf wuprajec. — Dariili su: 2 tl. l. knežerſki radzicel Guntzel w Draždanach; 11 tl. l. Vrescius nad Jamnom; 2 tl. wot kn. Paul. Falkez; 3 tl. 5 nſl. (1 duf.) wot nemenowanego; 2 tl. poſtke ſnamjo Moritzburg; 2 tl. l. Dr. H. we W.; 1 tl. l. sekret. Dertel w Budyschinje; 4 tl. malczanika gmejna; 9 tl. 2 nſl. 5 np. dobroschan-ſka gmejna (pola Delneje Hórk); 25 tl. tachantſtwo St. Petri w Budyschinje; 19 tl. 2 nſl. 5 np. kračeczanika gmejna; 25 tl. 15 nſl. brieszjanika gmejna (pola Delneje Hórk); 3 tl. 5 nſl. libochowſta gmejna; 6 tl. 20 nſl. daliczanska gmejna; 3 tl. 25 nſl. 5 np. milkeczanska a pschesdrjenka gmejna; 26 tl. 25 nſl. delnohoreczanska gmejna; 3 tl. 20 nſl. malodubrawska gmejna; 18 tl. bosanczanska gmejna; 4 körz 8 mjerzow (hachtlow) žita kchwaczanska gmejna; 7 l. 8 m. žita jeufeczanika gmejna; 1 körz žita l. farar Nowak w Radworju; 2 l. žita l. Martin w Čelchowje; 6 tl. kn. hrabinka L.; 6 l. žita kneſtvo w Delnej Hórk; 2 tl. wot R. R.; 1 tl. l. rycznik Grohmann w Bitawie; 1 tl. E. S. poſtke ſnamjo Budyschin; 1 tl. l. haptkar Facius w Dražzach; 2 tl. poſtke ſnamjo Seiffennerdorf; 25 tl. l. hrabja Riesch nad Neſwacziłom; 3 tl. l. Künd w Hlinje; 2 tl. l. Kubler Newak w Brjescynje; 1 tl. 15 nſl. l. hosczenzar Sinapius w Huczinje; 10 nſl. l. diakonus Náda w Mužafowje; 4 hachtle rožki, 4 hacht. jeczmenia, 4 h. wowa l. Kubler Boigländer w Dreczinje; 8 h. žita l. mlynski miſchr w Demjanach; 4 tl. 5 nſl. 5 np. małojezienka gmejna; 4 l. 12 h. žita a 3 tl. huczinjanska gmejna; 3 l. 4 h. žita a 3 tl. 20 nſl. 2 np. brjeſtanika gmejnu; 3 l. ¾ h. žita hlinjanska gmejna; 5 l. 10 h. žita falhowska gmejna; 9 l. 8 h. žita běrkeczanska gmejna; 3 l. 12 h. žita pschinczanska gmejna; 10 l. žita kumischka gmejna; 5 l. 10 h. rožki, 1 l. wowa, 1 l. 8 h. jeczmenia a 20 nſl. 5 np. rachlowſka gmejna; 3 l. 8 h. žita komsczanika gmejna; 1 l. žita l. ryczerkublerſki najeſt Schubert tam; 5 l. 14 h. žita a 22 nſl. 5 np. drobjanska gmejna; 1 tl. cziebliski miſchr Makac tam; 11 l. 1 h. žita a 15 nſl. 5 np. neſwacziłska gmejna; 5 l. 4 h. žita a 16 nſl. bohowſka a krenčanska gmejna; 4 tl. 16 nſl. ſmocheczanika gmejna; 10 l. 8 h. žita lipiczanika gmejna; 2 l. žita l. ryczerkublerſki najeſt Rista tam; 10 l. žita minakalſke kneſtvo; 3 l. 8 h. nowsczanika gmejna (pola Neſwacziła); 3 tl. 15 nſl. 3 np. koteczanika gmejna; 1 tl. l. farar Rydtar tam; 2 tl. 14 np. 7 np. żarkowska gmejna; 18 tl. 14 nſl. 7 np. małowelskowska gmejna; 1 tl. nemenowanu s Małeho Weltowa; 5 tl. l. Kubler Schumann w Jeszizach; 3 tl. 5 nſl. l. ryczerkublerſki najeſt Bertog w Dražzach; 2 tl. l. s. Planitz nad Krumminhemsdorfom; 1 l. žita l. Steudta nad Jazenžu; 1 l. žita l. Ochernal nad Dzjechorezami; 1 l. rožki a 1 l. jeczmenia l. Friedrich nad Bolborzami; 2 l. žita nemenowanu w Rodezach; 1 l. wot wumenſarki Moſigoweje tam; 20 tl. a 16 l. 12 h. rožki, 2 l. wowa, 1 l. jeczmenia psches l. Kublerja Förſtarja w Budyschinje; 1 tl. l. fabrikant Mörbitz tam; 1 tl. l. pschekupz König tam; 15 nſl. l. diakonus Wrods tam; 5 nſl. nemenowanu; 10 l. žita dwaj nemenowanaj w Klufschu; 5 tl. nemenowanu tam; 2 l. žita s maleſchansko ryczerkubla; 25 tl. 3 nſl. 8 np. maleſchanska gmejna; 14 tl. ljetonſka gmejna; 1 tl. l. Kubler Schuster w Blužnikezach; 1 tl. l. psches-kuſz Hauptmann w Budyschinje; 2 tl. l. Dr. Glinz w Draždanach; 4 tl. 15 nſl. kn. Dr. Günzowa tam; 1 tl. kn. Kandowa tam; 15 nſl. kn. Mechauz tam; 1 tl. l. farai Rydtar w Neſwacziidle; 1 tl. l. kant. Hattas w Hrodziszczu; 1 tl. l. wyschi hajnik Kandler w Ljeſkej; 20 nſl. l. schleifer Schulza w Budyschinje; 20 tl. l. hamſki hetman s Nostitz-Wallniſ tam; 1 tl. l. fabrikant Hartmann tam; 5 tl. l. pschekupz Miehnar tam; 2 tl. kn. ſwidowena pschekupzowa Mišanka tam; 5 tl. l. pschekupz Polank w Lubiju; 10 tl. l. tajný ſinanzu radzicel s Polenz nad Polpizu; 20 nſl. l. piwarſki miſchr Miſchnar w Radworju; 1 tl. nemenowanu w Matym Weltowje. — Wscho do hromady je so naſchlo penes: 394 tl. 7 np; žita: 154 körzow 9 ¼ hachtlow rožki, 3 l. 4 h. wowa, 3 l. 12 h. jeczmenia. Hewak bu hiszce ſa najhudsich w Klufschu gmejniskemu prijodeſtejcer Postelej 10 tl. wot l. Dan. Lehmannia w Lipſu a ja najpotrebnisich w Polpizy l. fararej Kanięzej w Klufschu 10 tl. wot kn. ſwadowneje rittmischtrki s Otto w Draždanach pschipoſlaných.

Po naſchim predhy wuprajenym wotpohladanju, wobſchodziennych ſe ſzymenitnym žitom podperacj, ſmy jenož malý džiel doſtathych penes jako peneznu podperu ſhudrych khejz'arow pschi ſaſouatwarenu jich roſbitich zyhlowaných tſzechow, wetschi džiel pak na ſupenje žita l. ſzymenju nałożili. Na taſte waſchynje je nam možno bylo, do teho čaza 238 körzow 4 hachtle žita w ſienoczenju naſupaznych gmejnſkich radow s džiwanjom na najpotrebnisich roſdzicelic.

Dostawario tutych podperanow pak pschiankuja ſo l. džafej, kotrež ſuny horka wschitkim dawarjam wupra-jiſi, ſ tym pezatanjem: Boh ſarunaj tybaſzroč!

W Delnej Hórz, 25. februara 1862.

Hrabja zur Lippe nad Delnej Hórk, kral. ſmierz; Náda, farar w Huczinje; Möbius, ryczerkublerſki najeſt w Klufschu; Guntz, ryczerkublerſki najeſt w Maleſchzechach; Vogel, prakt. ſtekar w Klufschu; Postel, gmejniski prijodeſtejcer w Klufschu; Dubnař, gmejniski prijodeſtejcer w Kobelinu.

Sjawnij dżak.

Ton knes frudzi drje, ale wón kmili so saho po swojej wulkej dobrocze. Też nad nami je so kmili, khowalene bivid jeho wulke meno! Wutrobnij dżak pak też wschitkim tym, psches kotrych je nam pomhal.

Haj wschitkim, kotsz naš psches wese a bohate dary po nesbožu, se żałoznym kropobicjom např sczinennym, luboszniwie sweselichu, kaž też wysche teho sa bohate dary sa najkudschich pod licheniskim kniejsztwom wot wyżokoczeszeneje knenuje s Waždorf nad Lichenjom 50 toler a wot knesa s Waždorf nad Ssulschezami 10 toler, a teho rmina sa wschitke, wot prjenšeje wopokasane, podperanje, a hewal wschemu czechcenemu wuberkej czujemy so muzenych, swodi najnaležniſchi a najponizniſchi dżak s tutym sjawiue wuprajic̄.

Ton knes sam chył też dalej schit a jara wulke myto bycz!

G. Kubo, ryhtar w Klusku; Jan Pluna, ryhtar w Sdzeri; Jan Maczij, gmejnski prijodstejer w Licheniu; Jurij Boř, gmejnski prijodstejer w Polpizy s Kiplicz; Jurij Maczij, gmejnski starschi w Kobelnju; Adolf Freund, gmejnski prödkstejer w Komorowje; Jan Neucz, gmejnski prödkstejer w Bremenju; Jan Frenzel, gmejnski prijodstejer we Wulkej Dubrawie; Jan Čabran, gmejnski prijodstejer w Sdzerju

w menje swojich gmejnow.

Krajnostawski bank.

S tutym so wosjewjuje, so so pschi tudomnym krajnostawskim banku sa čaz

wot 12. hacž do 31. mjerza t. l.

daniwobliczenja dla neslutkujie.

W Budyschinje, 27. februara 1862.

Krajnostawski bank.
Chr.ig.

Ssymenja na pschedan.

Ssledowaze snymenja su hijom pola me k dostaczu: runklizowe, magdeburgske bjeločalowe, holantske czerwienokalowe, kolrabijowe, kwieskokalowe, kalizowe, żoltomorckjowe a wschelake druhe, körkowe, kribšowe poczci a t. d.

W Budyschinje, w mjezazu februaru 1862.

J. G. F. Niecksch.

Korczmarska leżomnoſcz w Nadżanezach,
 $\frac{1}{4}$ hodžin wot Budyschyna leżaza, pschi lubijskej a wospórskej drózy, wese wopytowana a derje wumoschna, s realnej prawisnu k piwo- a palenzchenkowanju, s dobrymi twarenemi, se 7 körzami 58 prutami sahrody, pola a kuki, a s inventarom, bes wumenka a jenož s rentu wot 3 tl. 4 uſl. 4 np. napoložena, ma so

**11. mjerza t. l. (wutoru) dopolnuju
w 10 hodžinach**

psches podpišaneho pod wosjewiomnymi wumjenenemi sjawne pschedawac̄.

Na kupenje snybieni so pschedawac̄, so bychu tehdź na spomnenu leżomnoſcz w Nadżanezach pschischli a swoje żadzenja sczinili. Kupne wumjenenja su tež predy pola podpišaneho shonicz.

W Budyschinje, 26. februara 1862.

A. Franz, agent.

Drewowa aufzia.

Pondzelu 10. mjerza popolnju w 2 hodžinomaj budże so w Briesowje wyché wphy 111 twarskich shtomow, kij so tež k klozam hodža, kaž tež dželsba mehlich walczlow na pschedawac̄.

Dwaj hólzaj, kotrajz chzetaj wot jutrow jenu budysku schulu wopytowac̄, mózcaj pod dobrzym dohladowaniem pola dneju samotneju mandzelskeju wobhodenje dostac̄ a je wcho dalshe pola domownika k Birnsteina w mjezyczanskiej schuli shonicz.

Ziwnoſcz ejo. 3 w Drobach pola Minakala s tōfnischym, bes wumenka a hospody, je se zwo- bodneje ruci na pschedan a wcho dalshe pola wob- žedzerja tam shonicz.

Na knezim dworje w Schczenz̄y pola Nakez staj dwaj dobrą czechnitaj wolaj a jena nowodejaza kruwa na pschedan.

Falk na pschedan.

W mojej falkpalerni w Kunnersdorfie je wot dżenśnischego dnia w schiednje nowopalený falk f dostaczu. Też budu sa dwie nedzeli w mojich falkpalerńach w Obernaundorfie pola Ludwigsdorfa a w Zitawie w schiednje na 400 kórzow falka palicž a proschu ja skasania po zylych lowryjach w mojich falkpalerńach abo w mojich falkowych składach na dwornischczu w Lubiju, Budyšchinje a Pomorezach sezinicz, hdżež móže ho po 4 dnjach dostac. Wo dobrocziwe poruczenja a wo prawje saźne skasania proshy

W Kunnersdorfie, 8. mjerza 1862.

J. Lorenz.

Wuczba na klavjernu.

Takim starskim, kotrychž dżeczi hždom w Budyšchinje su abo po jutrah do Budyšchyna na šuln pshindu, móže ho dobry klavjerož wuczer wot mudawarnie Serb. Nowinow pshipokafacž.

Mawjeschtt.

S tutym najpodwólnischo f nawedzenju dawam, so su wot dżenśnischego dnia pola me stajnię cžiszczone a barbene bawmiane a płatowe twory f šulnjam, šhorzucham, rubiszcżam a t. d. na pschedan a proschu ja wo dobrocziwe wopytanie.

Mendel,

barbański mischtur na kamentej haſh.

Hosczenz na pschenajecze.

Hosczenz f kocžmařstwom a f rjesanjom w Nowofłizach pola Rakez je f 1. haperleje teho ljeta f pschenajeczu. Wumjenenia a wsichtko druhe je f naszonenu pola wobſedżera tam. — Na wotnajecze smyžleni, kž móže lažni stajicž, so na to ledzbiwych cžinja.

W Nowofłizach, 6. mjerza 1862.

Drewowa aufzia.

Na maleščanskim revjernu budže ho schitwórt 13. a 14. mjerza t. l. dzjelba twerdych a mehlich walcznych a schtomowych dolich hromadow na pschedawac̄. — Sapocžatt 13. mjerza rano w 9 hodzinach w strožanskim lęhy pshci tak wenowanej miniz, a pshindu tam najpriódzy hylne brjesowe drewa, kotrež ho f gratomemu drewu budža, na pschedawanie.

Wumjenenia budža do sapocžatka aufzije wosjewene.
W Maleščezach, 6. mjerza 1862.

Sachša.

Jedyn starý, ale hiszczęze dobrý dżeczy wós je sa 2 tl. na pschedan. Wschodalsche je shonicz w Donnerhakez cžiszczeni na Haſchiz haſh.

Cišé L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Aukzia.

Bondželu 10. mjerza t. l. dopolnja wot 10 hodzinow budža so na knežim dworje we Wufrancziszach pola Niſkeje wschelake wiežy jako: möble, domjaza nadoba, draſta, tež dwaj wosai a jene hanje a t. d. sjanje sa hotowe penesh na pschedawac̄. —

W Wufrancziszach, 24. februara 1862.

G. L. Galbierer,
conc. aukcionatar.

Aukzia.

Na knežich ležomnoſćach we Wolschinje pola Dolheje Vorschje budže so bondželu 10. mjerza 90 kop zylych brjesowych Zlohežowskich wal:łow sa hotowe penesh na pschedawac̄. — Sendzenie na Kuniz kocžmje.

Fr. Förster,
dwrepschedupz.

50 kloſtrów mehleho hucheho mjeſchaneho drewa, kloſtr po 2 tl. 22 1/2 nſl. je na knežim revjerie w Miklowje na pschedan.

 Młody strowy człowiek, tij chze twarſtwo wuknycz, móže bližsze jutry w Hornym Hunjowje do wucziby stupicž.

Mawjeschtt.

Cžeszenym Sserbam tudomneje wokolnoſće f tutym najpodwólnischo f nawedzenju dawam, so kym dženža w Hodžiju **wurſne khlam** (Ausschnittgeschäft) wotewrīk a so budža pola me wsichtke twory, kotrež ho w tajich khlamach pschedawaja, po najtuniszej placzisnje na pschedan. Dokelž móžu kózdemu sprawne poſkuženie lubič, dha wo bohate wopytowanie proschu.

A. A. Burk w Hodžiju.

S tutym wosjewuju, so ho mejim ſlužbnym bureawie pytaja:

hospoſn, 1 sahri dnik (žobu ſlužobník), 1 dzjelaczejska familja, 1 wotczer, 1 kneži wajchtar, wjaz konjazich a wolažich, 1 pjeſtoncža (zona), wjaz kucharkow, domſkich a hróznych džowkow.

Pi chistajicž ho chze dža; hetmanjo, sahrodniz, woteczerjo, ſlužobníz, pinceniz, komornicžki, kucharki, pišarjo a t. d.

Inspektor H. Meisel na žitnych wikach w Budyšchinje.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Now. při bohatych wrotach wotedač, płaci so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaci 6 np.
Štwortlētna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósce 7 1/2 nsl.

Číslo 11.

15. měrca.

Lěto 1862.

Wopříječe: Swětne podawki. — Sudniske dopisy. — Za dom a hospodařstwo. — Ze Serbow: S Radworja. — Lubija. Se Scherachowa. — Do maciczenej řníhownje darejše. — Hans Depla a Mots Tunka. — Přilopk. — Hudančka. — Cyrkwinske powjesce. — Čahi saksošlezynskeje železnicy atd. — Pjenježna płacizna. — Nawěšnik.

Wjelektroczne wopokaſma najwutrobnischedo dželbracja sa Mnje, sa kralowu a Mój zpły dom, kotrež su ſo Mi pſchi ni jedoczkañej ſmjerſji Mojeje wjelelubowaneje džowki, Sidonije, wot ſaſtojuſtwow a corporazijow kraja, kaž tež wote wſchitkých rjadowinjow Mojej luda doſtače, ſu Mojej hlubokopoklonnej uanowej wutrobie derje ežiniše. Ja czuju ſo hnuteho, to ſjawne wuprajicž a wſchitkim, kíž Mi w tuthy dňiach ſrudobh ſwoje dželbracie wopokaſachu, ſa to Mój najwutrobnischi džak wosjewicž.

W Draždjanach, 12. měrza 1862.

Jan.

Swětne podawki.

Sakſka. Rakečjanſki ſudniſti hamt napomina tych ſamyh, kíž někaſte pſchelupſke wiłowanie czerja a we wokreſu ſpomnjeneho hamtu bydla, ſo bychu ſwoju ſirmu hnydom na hamce wosjewili, doſek hewak do ſchraſy pſchindu. — Kralowſka sakſka lotteria budže wo 8000 ložow pſchisporjena, tak ſo budže jich pſchidnje 80,000 wſchich do hromady. — Eži ſami, kotsiž chzedža ſwojich ſynow abo poruczenych na budyſku ſchulſku präparandu dac̄, maja ſo botu po pokutnym pjetku 22. měrza ſ nimi na budyſki ſeminar pſchincž a domowony a ſchyczeniſki liſt, kaž tež ſchulske a poczinkowe wopisžmo ſobu pſchinjeſz. — Budyske tachantsiwo wosjewuje, ſo ſtaſ ſ Maroweho wotkaſanja dwé ſtipendii po 50 tl. ſa Serbow na ſeminarach, hajmickich, hewerskich abo druhich akademiac, a jedyn ſtipendium po 36 tl. ſa jeneho ſerbskeho rjemejſniſkeho wužomnika wotewrjene. Tajke ſtipendia moga jenož wožobh katholſkeho wérwusyacza, kíž ſu ſerbskeje rycze mózne, doſtač.

Pruſh. Wdy tydzenja powiedachmy, ſo druha komora barlinskeho ſeimia a ministerſtvo pſchego hiſcze do žaneje praveje pſchelenoſcze pſchincž njemóžetej, ale dale bôle do wjetſcheje njeprſchelenoſeje pſchelhodžitej. Tajka njeprſchelenoſc je w ſaſdenych dňiach najwyschu měru dožahyka. Pſchetož jako ſebi druha komora žadaſche, ſo dybci ſo iei pſchihodnje na drobne roſestajecž, kaž a na ežo ſo dawli načoža, kotrež ma kraj dawacž, dha ministerſtvo nicž wo tym wjedzecž nočzychu, ale wosjewichu kralej, ſo pod tajkimi wobſtejenjem ſale ſkužicž noč-

žedža a ſo teho dla ſe ſkužby wustupja. Kral pak nočzychſte tajke wustupjenje ſe ſkužby ſa dobre ſpóſnacž, ale wobſanku, ſo hiſcze předy na kraj ſam wobročicž, ſo by ſhonik, hacž pŕuſh wobydlerjo požadanie druheje komory abo požadanie ministerſtwa ſa pravne džerža. Duž je kral ſaſdenu wutoru druhu komoru roſpuſhcziſt a budža bôrsh nowe wolsbhy wupiſane; pſchetož po krajnej wustawje, dybci 90 dnjow po roſpuſhzenju nowa komora ſ nowa w Barlinje ſhromađena býcž. Po tajkym budže pak ſo po wſchém pruſkim kraleſtwe nowe wuſwolowanje ſapoczeſz a ſmeje pruſki lud ſ tým, jako teho abo lamneho muža wuſwoli, poſkaſacž, hacž dotalnej druhej komorje abo ministerſtam pravo da. W Sakſkej a w drugich konſtitučionalnych krajac je na drobne roſestajane, ſa ežo ministerſtvo krajne vjeniesy wudawaja, a žanemu ministerſtrej teho dla do myſle nje-pſchindze, ſe ſkužby ſtupicž. Duž ménja, ſo to njeje ſama wina a pſchicžina roſpuſhzenja druheje komory byka, ale ſo je ſo to najſkerje teho dla ſtačo, doſek druha komora ſylnje na pſchipóſnacze italskeho kraleſtwa ežeri, doſek wona w němſkých naſežnoſczech tak mjenovaný bundestag wjazh ſa roſtrizowazu móz ſpóſnacž nočze, a ſtāčenje teho dla, doſek ministerſtvo ſtarovne widžesche, ſo druha komora powyschene wudawki ſa wójsko a 25prozentny dawſki pſchirajſt na žane waſčnje nje pſchiswoli. Tajke wotczkane njeprſchiswolenje ſužo ſa najwožebniſku wtimu roſpuſhzenja druheje komory džerža a duž chze ministerſtvo ſpýtač, hacž pſches nowe wolsbhy tajku druha komoru ujedostanje, kotrež lóžd pje-njeſy pſchiswoli, dyžli dotalna.

Amerika. W Newyorku je wjeſeſe nad dobyczemi, kotrež je unionſke wojsko w poſleniſkim čaſu ſejmiku, jara wulke a měnjenje pſchibjera, ſo wojna wjazh doha trac̄ njebudže a ſo budža ſo separatistojo bôrſy podcziskuycz dyrbjecz. Tak wjele ſda ſo wěſte byz, ſo chzedža ſo krajny pſchi ręz Mihihipi, kotrež běchu ſo wot unije wottorhnyk, ſi tutej ſaſo w bližſkim čaſu ſjenociciz. To je pječa pſchedzyda Lincoln franzowſkemu a jendželskemu poſtehanzej ſi nawjedzenju dat. — W Newyorku ſu jeneho separatistiſkeho kapitana, kij je na ſwoju ruku ſe ſwojej ſodžu unionſke pſchekupske ſodže nadpadowaſ a wurubioval, pſchi tym pał do ruky unioniſtow panę, jako rubježnika wotbudzili a na ſchibjenu poſinyl. — Blisko Nashville w separatistiſkim kraju wotčakuje ſo bitwa a w Charltonje ſu we wulkim strachu pſched unioniſtow wojskom. Tuto je 40,000 muži ſylnie a je połne dowěrjenja, ſo separatistow ſkónczne zyle ſbiſe.

S Meksikanskie ſu powjescze pſchischke, ſe ſu w ſjenoczenych europiſtich wojskach wſchelake khoroszeſe wudyrke, woſebje je wjele ſhpaniſtich wojaſkom khoroh. — Europiſke wojska hiſcheze pſchego dale kročile njeſhu, haž runje ſo jim mezikanske wojsko nihdze napſchecziwo njeſtaſa.

Franzowſka. W druhej komorje franzowſkeho ſejma ſu někotyi ſapoſteanzh wótre rycze pſchecziwo doſalnemu krutemu, wſchu ſwobodu podkočowazemu, kujenju khejzora Napoleona džerzeli. Jako minister na to wotmoſwieſhe, dha ſamowſieſhe khejzora ſi tym, ſo wón hinač, hač kruče kujezic njeſoje, dokež wjele ludži w Franzowſkej žanu roſomu ſwobodu ſnjescz njecha. A wotbujerdzenju teho powjedashe, ſo je ſo wot teho čaza, hdjež je Napoleon ſudej ſaſo trochu wjazh ſwobody popſchal, hžom toſkto cžlowiekoſtow namakalo, kotsiž pſchecziwo njemu ſkradžu ryapaſa a ſo je ſo haſle w poſlenich dňach potajne ſjenoczeniſto ſajaſo, w kotrehož papierach ſu piſma namakali, w kotrehož ſtejeſhe: Žane khejzrſto, žaneho khejzora nochzhmy! — Napoleon je pječa tu powjescz ſi dobrym ſpodbobanjom pſchijak, ſo je pruſki kral druhu komoru roſpuſchcizil. — Tež ſi tym, ſo je italski kral Viktor Emanuel nowe ministerſtwo pomjenowaſ, je Napoleon derje ſpokojeny, dokež ſu nowi italsky ministrjo najbóle tajzy ludžo, kotsiž chzedža radlubje po myſlach franzowſkeho khejzora ſkutkovacj.

Italia. Ratazzi, kotrež je po ſorucznoſeſi Viktora Emanuela mužow wubrak, ſi kotrež nowe italski ministerſtwo wobſteji, placzi ſa wulkeho Napoleonoweho pſcheczel. Wón běſhe pſched krótkim čaſkom khejzu khwili w Parizu a je tam pječa ſi Napoleonom wučiniſ, kajku poliſku matej Franzowſka a Italia w hromadze wjeſeſ. Ratazzi rjeſay, hdž ſo ſejmej jako

nowy minister přjódſtaj, ſo je jeho wotpohladanje, te italske kraje, kotrež hiſcheze ſi italskemu kralſtu njeſkliſcheja, ſi zuſeho knejſtwa wuſwobodzicz phtacz a ſo chze pſchi tym w dobrej pſchelenoſci ſi Franzowſkej a Jendželskej ſkutkovacj. — S tajlich ryczow chzedža něklo ſudžo ſudzic, ſo je jemu Napoleon wěſcie někajſke ſlubjenja w naſtupanju Roma a Venezianskeje ſejmik a ſo móže ſo znadž w tutym leče někajſki wjetſki wójnski ropot w Italii podacj. — Garibaldi, kotrež je pola Ratazzia pobyl a ſi nim dokež roſtryczowanje měk, ryczi něklo tež tak, jako by ſterje lepje do Roma abo pſchecziwo rakuſkemu khejzorej cžahnuycz chzył.

Gričiſka. Šběžkarjo maja hiſcheze pſchego twjerdzisnu Räupliu w ſwojej možy. So by ſběžkarſto w kraju pſchibjera, wo tym ničo ſkyshecz njeje, ale tež w tym naſtupanju hač dotal žana powjescz pſchischka njeje, ſo by kralowe wojsko něſhco pſchecziwo ſběžkarjam ežinilo.

Ruſowſka. W zlym ruſowſkim khejzorſtwie ſchěſz ſet ſa ſobu žane rekrutirovanje bylo njeje. Duž ſu wjazh tak wotebjerali, ſo budže ſo w tutym leče najſkerje ſaſo přeni kroč ſi nowa rekrutirovacj dyrbjecz. — Na letnym dnju khejzorſtwia Alexandra II. ſu warſawſke nowiny wosjewile, ſo je khejzor 41 wotbujdenych zyle wobhnadžil a 32 wotbujdenym ſchraſu pomjeniſchil. Vjes wobhnadzenymi je 10 katholickich duchomnyh.

Turkowſka. Luka Wukalowicz a Dmer-paſcha hiſcheze pſchego w hromadze jednataj a njeſda ſo, ſo by wjele kmancho ſi tajkeho jednanja wuſhko. Vjes tym pał je wěſth měr w kraju a njeſku ſo ani ſe ſtrony Turkow ani ſe ſtrony ſběžkarſkich kſcheczianow w poſleniſkim čaſu žane nadpadu ſtale.

Sudniſke doply.

Wot wotkraſneho ſuda w Budjſchinje buchn ſaſuđeni a., 21. februara kramski G. A. Kurz ſi Wulkeho Hajna dla paduſtwa do 5 let khostarnje; b., 4. měra ſtužobny Korla August Vogel ſi Wjeleczina dla kaženja domjazeho poſoja, cželnego ranjenja, hroženja a cžeczranjenja do $4\frac{1}{4}$ měſaza jaſtwa; c., mědžz Möhna, Benada a Petik ſi Budjſhina do 8; 8 a 10 dnjów, wěſta Puschcjanowa pał dla partikowania do 2 dnjów jaſtwa; d., 29. februara cželadniſa Hanža Miklauſchez ſi Bréſyki kranjenja dla do 5 dnjow jaſtwa.

Za dom a hospodařstwo.

Horzotna mōž drjewa.

(Skónčenje)

Po tyhle roſpoſmienjach podawamy tu ſpomnenu tabellu ſamu, kotrež nam horzotnu mōž a ſrijedžmu cžejkoſci (wahu) najwoſebniſich drjewow pokaze. Ma pał ſo ta ſama table:

Družina drjewa	Horzotna móz (buf abo buk fowe drjewo jako „je- nočji“ psche- wsawski.)	1 kubicka stopa rheinlandiskeje měry waži puntow	Šíre	Šíre	wuskušene	Šíre
Buk	1000	67	57,7	48,4	39	
Hrab	1035	69	61	53	45	
Iazla	1031	65	56,7	48,4	40	
Wjas	900	64	55,4	46,7	38	
Bréza	850	62	53,7	45,4	37	
Dub	840	72	62,4	52,7	43	
Rhójna	843	60	50,4	40,7	31	
Módrjen	790	58	48,7	39,4	30	
Schmrjek	760	55	46,1	37,4	28,6	
Jedla	690	57	48,7	40,4	32	
Lipa	680	55	46	37	28	
Wolscha	520	58	48,4	38,7	29	
Wjetba	500	54	45,4	36,7	28	

Pschi tej skladnosći pohladajmy tež na horzotnu móz abo horzotosći wschelakich druhich palnych materialiom.

a) Drjewowe wuhlo.

Horzotna móz drjewoweho wuhla je, kaž so žamo vot so rosemi, po tym, kažež držinu drjewa su so ſtemu nakožile. Po spytanjach kotrež je wieszy Wernec ſe ſrouhlenym a njeswuhlenym drjewom cžinič, je poměra horzotne moži ſlědowaza:

ſwuhlene: (njeswuhlene).

Buf.	120létne ſdónki	1600	(1600)
	40létne walcžina	1639	(1592)
Dub.	90létne ſdónki	1459	(1458)
	40létne walcžina	1484	(1542)
Hrab.	90létne ſdónki	1684	(1719)
	Plamjene ſdónki	1239	(—)
Iazla.	90létne ſdónki	1646	(1611)
	30létne walcžina	1753	(1610)
Wjas.	100létne ſdónki	1407	(1393)
	30létne walcžina	1522	(1313)
Lipa.	80létne ſdónki	1089	(1090)
Bréza.	60létne ſdónki	1461	(1376)
	25létne walcžina	1406	(1155)
Wolscha.	70létne ſdónki	885	(920)
Wjetba.	50létne ſdónki	935	(839)
Rhójna.	Pjenki	1899	(—)
	Plamjene ſdónki	1199	(—)
Jedla.	100létne ſdónki	1127	(1220)
Schmrjek.	100létne ſdónki	1176	(1258)

T ð r f.

Po pscheptowanjach, kotrež je wěste Eifelen cžinič, móže so prajicž, so 104 kubickych stopow derje wuskušeneho tórsa runje tak wele horzotu haž 108 kub. st. derje wuskušeneho rhójnoweho drjewa, abo 100 kub. st. tórsa kaž $103\frac{1}{16}$ kub. st. rhójnoweho drjewa. S

tym ſu te postawjenja wěsteho Moserja psches ſene, ko-
tryž wunamaka, ſo je 100 kub. st. tórsa tak wjele kaž
110 kub. st. rhójnoweho drjewa hódne.

B r u n i z a.

Pschi wuskej wschelakosći bruniz a ſa tym, haž
wona prijodk pschindje na wschelakich městnach, njeda ſo
lóhko nicio ſhromadne wo jeje hódnosći a wuzitnosći
jato palnega materiala prajicž, haž ſo ſamjentnemu
wuhlu a drjewu we tym ſyka a ſhromadnje do ſady ſtejt.
K a m j e n t n e w u h l o.

Tejo horzotna móz je tež ſara wschelaka. Tola
da ſo w ſhromadnym potvjerđicž, ſo rune cžeklosče
(punkt, zentnarje) ſamjenteho wuhla a drjewoweho wuhla
runy, jenajſti effekt davaaja. W.

Ze Serbow.

S Radworja*) Dokelž budje ſnadž ſa ně-
kolikožkuliz ſajimawe, wobſherniſho naſhonie, kaž wjele
jena jenitka wjeſt w Šakſkej ſa 10 lét wschelakich daw-
kow wuda (haž runje ſu dawki w naſchim kraju
měrne), dha dowolam ſebi tudž tajki pschelad wot
naſcheje wžy pschepodacj. Wot lěta 1851—1861 bu
poła naſz rawdate a to 1) gruntſkeho dawka
7554 tl. 19 nřl. 9 np. (lětnje něhdje 755 tl.); 2) renty
4989 tl. 13 nřl. 9 np. (lětnje něhdje 499 tl.); 3) rje-
mje ſniſkeho dawka (Gewerbesteuſ) 2147 tl. 14 nřl.
4 np. (lětnje něhdje 215 tl.); 4) wopalneho dawka
(Brandverſicherungsbeitrag) 3479 tl. 14 nřl. 9 np. (lětnje
něhdje 348 tl.); 5) farſkeho dawka (Pſarranlage)
1570 tl. 3 nřl. 6 np. (lětnje 157 tl.); 6) ſchulſkeho
dawka (Schulanlage) 394 tl. 22 nřl. 4 np. (lětnje 35 tl.);
7) kudžiſkeho dawka (Armenkaffenbeitrag) 601 tl.
29 nřl. 7 np. (lětnje něhdje 60 tl.); 8) wſchelaſkič
khoſtow, wotwjasowanjom a t. d. 384 tl. 4 nřl.
4 np.; 9) tórmowemu cžaſníkue 51 tl. 26 nřl.; 10)
ſa wotwjasanje honitw 170 tl. 27 nřl. 2 np.; —
wžho do hromady w 10 lětach 21,299 tl. 26 nřl. 5np.
abo na 1 lěto něhdje 2130 tl.

K temu ſo pak ujelicžeshe a) rěſanski dawk
(Schlachtſteuer) kotrež jedny jenički tudomny rěſnič,
k. Thoma s, lětnje 300 tl. daž dybci, a hdyž potom
dawk tých tjoſch druhich rěſníkow a dawk, kž ma ſo
ſa ſkot, kotrež ſo ſa dom rěže, ſapſacjicž, pschiličimy, dha to tež
rjany pjenes wuzžini. Dale b) piwarſki dawk, c)
gmejnski dawk, d) nawdacie ſa konſchleſuſhe porjeđenje
zýrlowſkich pſcheczelow, e) wajhtarſki dawk, f) wſchelaſ-
ke ſawecženſte dawki, g) wſchelake ſwile ſvary, h)
privatne ſchulſke pjenesy a t. d. — to wžho ſažo w
běhu některych lět wjele tyžaz tolež wuzžini. *S.

*) Někotremužkuliz by lubo bylo, hdy by ſo tež ſ
druhich wžow tažke ſlicžbowanje wozjewito. Red.

SŁubija. R. aktuar Lindemuth bu jako žudniški radžicel do Chemnitzu pschedzony. Na jeho město w tudomnym žudniškim hamce je ř. assekor Köhler (psched létami w Budyschinje) hem pschischoł.

Se Scherachowa. R. žudniški rendant Schindler tudy (psched létami na tachantswje w Budyschinje) je krótko po swojim pschedzenu do Wilsdrufa tam wumrjeł. Na jeho město tudy je ř. kontroleur Vošt a na teho město ř. hypothekar Hensel stupil.

Do macjiczejneje knihownje Daresche:

1. R. farat Broška w Kschischowje: „Sey th herba?“ — 2. R. tachantski vilar Hornik w Budyschinje: „Přijíz, kněz Jezus, a buž naš gósé“ wot H. Kopfa. — 3. R. seminarist Jaworich w Budyschinje: „Sktihita, oder ethnologische und kritische Bemerkungen über alte Bergreligion und späteren Ketischismus mit besonderer Berücksichtigung der slavischen Völker- und Götter-Namen von Liebusch.“ — 4. R. wucjer Küllmann w Delnym Wujesdze: „Liederkranz. Uebersetzungen wendischer Original-Lieder, gesungen am 7. Oct. 1846 in Höherswerda.“ — 5. R. Pfül w Hodžiju: a., Ženu herbstu protylku na ljetu 1862. b., „Volksagen und volksthümliche Denkmale der Lausitz von Gräve.“ — 6. R. redaktor Smolek w Budyschinje: „Hilferding, Die sprachlichen Denkmäler der Drewjaner und Glinjaner Elbslaven im Lüneburger Wendlande.“ — 7. Podpisany: a., „Spiew wo žadlawym valenzpiczu.“ Prjeni a druhí wudaw. b., „Dobra Nada sa Ženeho Kožidého Čjlowjeka atd. wot J. Z.“ —

R. A. Fiedler,
knihownik M. S.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hans Depla. Ach, shto dyrbi čłowjek tola wscho spytac, so by wažnosć w gmejnje dobyl!

Mots Tunka. Haj, to žana lóhka węž njeje a duž powiedaj, tak so to cíjni.

H. D. Ach živjenje móhk jedyn pschi tym pschedzic, kaž je so to jenemu wažnemu mužej sejško, kž so sa dobru kwalbu w gmejnje stara. Pschi tajkim staranju bě so mijenjzy móndano s nutslą tak namačał, so hinal byc ujemóžesche, hacž so dyrbiesche so s wonka tež womacjcz. Won so teho dla najpródy do hnótnizowje jamy nuri, s wotkal pak jeho schulerke dzęcji a jena žona wuczahnhchu.

M. T. Dha tež žamu dobru wón wot so dawak njeje?

H. D. So ſebi won tež najſkerje myžlesche, pschedož won so potom w jenym pschedowje wukumpa. —

Ale ludjo prajachu, so je w tym smolit, so ho předy wuzlēkal njeje; pschedož woni mějachu potom haru s nim, so býchu jemu draftu wužuschi.

M. T. No bratsje, ja tola njevem, hacž směja tajlich kúhov dla ludjo wjazy respekte psched nim.

H. D. To ja tež njevem; to pak je wěſte, so je so skónčnje domoj dowjescz dak.

Přílopk.

* W Glogawje staj 6. měrza leutnantaj Sobbe a Pužki najſkerje do Amerika cízelkoj. Wonaj běchtaj tam mijenjzy ſajataj, dokelž bě jedyn wot njeju jeneho wotročka w Magdeburgu faktok.

* Pruski kral je poſtaſik, so dyrbi něko kóždy wojak wchědnie $\frac{3}{4}$ luta paleueho klofjeja dostac, so by by ſebi jón warik a město palenza wužit.

* W Kleinwaltersdorfje pola Freiberga wudýri 10. měrza w tamníchim hoſczenzu wohén, kž tak ſpěčnje wokoło so hrabasche, so móžachu hoſczo lědy wuczelnyej. Hoſczenz a pödlanske twarjenja so wotpalichu.

* W Draždžanach ſateli so móndanjo jěsyn Hänich s Oschaža w kaserne. Kulka jemu psches hko-wu bžesche a ſlečja potom do khaſlow.

* W Schorjelu padže móndanjo jene 2lětne bžeczo s nohomaj do hornza kropu a wopari so tak straschnje, so dyrbiesche po někotrych dnjach wumrječ.

* W Draždžanach běchu so pječjo hólzy, kotsíž požlenje lěto do ſchule kchodža, ſryčeli, so čžedža so ſterje lépje w hromadje do ſvěta podac. Dokelž pak ſu k temu pjenjesy trjeba, dha bě kóždy někak swojim starschim někto pjenjes motſtronik, tak so na kóždeho něhdje 1 tl. pschedz. Tak pschedzotowani bžeczu s Draždžan, ale dweju ſa dwoj dnaj w Biskopizach doſazechu, dweju pak poſdžischo w Neugersdorffje, jedyn pak hiſčeje wokoło bžudži.

* W Mittelherwigsdorfje bžesche 10. měrza rano žona k ſtudni po wody. Žako džyſche khanu načjerpnyc, wuhlada we wodze kruh žonskeje ūkni. Wona teho dla domoj po swojeho muža bžesche, kotsíž potom rjeko 18lětne domažeče bžowki swojeho ūkoda ſe ſtudnje wuczahny. Tuta bě ſo hžom wjeczor předy wotkali a běchu ju jeji ludjo zyku nôz podarmo phtali.

* W Berlinje ſu jeneho čłowjeka ſe Schwazarskeje ūdžili, dokelž je wudawał, so čže krala ſatſelicz. Skónčnje je ſo wukopal, ſo bě wrótny; pschedož won wudawasche tež, so kralej němſku khejorsku trónu njeſe.

* Pruski kral je wjeczha Hohenlohe, kž je general kavalerijs, jako ministerpschedzhydu ſa dotalneho přenjeho ministra wjeczha Hohenzollern pomjenoval, dokelž je tutón jara khor.

* W Petawje jedzesche jedyn wós s dwemaj konjomaj po drósh, jako schulerjo se schule dżechu. Nedłotsi s nich so po puczu honiaczu a 10letnem hólzecz pschiindze pschi tym temu jenemu konjemu tak blisko, so so tón postroži a s nohu wudzri a hólza tak do hólowy prasny, so tón po někotrych hodzinach wumrje.

* Na jelesnicy w Hornej Schlesynskej běchu so wóndanjo paduschi na stazii w Karpje nutskamali a tam wulki jelesny káschcz wunjeſli, w kotymž káſirat pjenesy thowasche. Boni běchu wulku prózu s jeho njezeniom měli, pschetož wón je jara cęzki, a wonka běchu ſebi ſaſo wulku prózu danali, jón wotewrict; — ale to so jim radžiko njebe a duž běchu jón se wščemi pjenesami ležo wostajicž dyrbjeli.

Hudančka.

11. Bole so mhje, czornishe je.
(Wuhudanje přichodnje.)

Wuhudanje s č. 10.

10. Czimbole tkalz czołmik mjeta, czim wjazh ſaſkuji.

Cyrkwinske powjesće.

Werowanie:

Michałska cyrkej: C. W. L. Rydtar, modeleur w Pirne, s Hanu Laura Krausez s Czichoniz.

Podjanska cyrkej: H. R. Heister, wojsnar w Hornej Hórz, s Hanu Kryſtianu Huliz s Budyščina. — Jakub Kubiza, wobydler w Budyščinie, s Hanu Skaliz s Nowego Eufcja. — Karla Ulig, kłamař a fahrodnił w Bréhyz, s Marju Augustu Wiczasez s Kheyna.

Kréčena:

Michałska cyrkej: Marja Madlena, Pětra Wiczasa, wobydlerja na Židowje, dž.

Zemrjeta:

Djen 3. měrza: Hana rođ. Rydtarej, njebo Jurja Mrósa, khejnka w Małych Debęzach, sawostajena wudowa, wobydlerka w Mniszchonzu, 54 l. 6 m.

W michałskej zyrki budze jutije jako nedželu Re-miniscere dopołnja I. diał. Mrós, pschipołnju pak I. kandidat Kanig s Kluska prebawacj. — Nedželu Łatare jako 30. měrza budze herbska Bóža ſlužba sa evangelskolutherskich Šeberbow w tschíznej zyrki w Draždjanach wotdjeržana a budze I. diał. Mrós s Budyščina prebawanie, I. farač Mohn s Bukez pak spowiednu ręcz djeržecj.

Čabi sakskoſlezynskeje železnicy z budyskeho dwórnišća.

Do Shorelza: rano 7 h. 51 m.; dopołnja 11 h. 40 m.; popołnju 3 h. 12 m.; wečor 6 h. 23 m.; wečor 9 h. 24 m.; rano 12 h. 30 m.

Do Draždjan: rano 7 h. 35 m.; dopołnja 9 h. 11 m.; pschipołnju 12 h. 50 m.; popołnju 3 h. 55 m. wečor 7 h. 38 m.; w uozh 2 h. 26 m.

Pjenježna płacizna.

W Lipsku, 14. měrza. 1 Louiſd'or 5 toſer 14 nřl. 6 $\frac{1}{4}$ np.; 1 połnowažaz czerwony ſłoty abo dułat 3 tol. 4 nřl. 7 $\frac{1}{4}$ np.; winske bankowki 73 $\frac{3}{8}$.

Płacizna źitow a produktow w Budyšinje 1. měrca 1862.

Dowoz: 4600 kórcow.	Płacizna w přerězku na wikač, na bursy,				
	wyšša.	nizša.	srjedzna	najwyšša	najnižša.
	tl. nřl. np.	tl. nřl. np.	tl. nřl. np.	tl. nřl. np.	tl. nřl. np.
Pscheniza	6 5 —	5 15 —	6 —	6 5 —	5 25 —
Rožta	4 2 5	3 20 —	3 27 5 4 3	4 —	4 —
Ječmen	3 — —	2 25 —	2 27 5 3 —	2 25 —	2 25 —
Wówsz	1 22 5	1 15 —	1 20 —	1 27 5 1 20	1 20 —
Hróč	4 20 — —	— —	4 15 —	4 20 — —	— —
Wóka	3 20 — —	— —	3 15 —	3 20 —	3 15 —
Rjepit	7 15 — —	— —	7 10 —	7 15 — —	— —
Zahy	6 5 — —	— —	6 — —	— —	— —
Hejdusčka	4 10 — —	— —	4 5 — —	— —	— —
Bjerny	1 5 — —	— —	1 — —	— —	— —
Kana butry	— 17 —	— 15 —	— 16 —	— —	— —
Kopasztom	4 5 — —	— —	4 — —	— —	— —
Bent. hyna	22 5 — —	— —	15 — —	— —	— —
Schtuka pschedzienja	1 — —	— —	15 nřl. hacj 20 nřl.	— —	— —
	— —	— —	— —	10 —	— —
	— —	— —	— —	— —	12 $\frac{1}{2}$ nřl.

Nawěſtnik.

Gsymenja na pschedań.

Gsybedowaze gsymenja su hiżom pola me I dostacju: runklizowe, magdeburgske bjelokalowe, holandske czerwonokalowe, kolorabijowe, kwietkokalowe, kalizowe, żoltomorckwowe a wschelake druhe, korkowe, firbkowe poczki a t. d.

W Budyščinie, w mjeſczazu februaru 1862.

Młody strowy człowiek, kij chze kowarſtwo wuknycz, może bliżsche jutry w Hornej Huniowje do wuczby stupicj.

W knihičzjczerni L. A. Donnerhaka na haszis hazy je Steuer-Quittungs-Buch sa 12 np. na pschedań.

J. G. F. Niecksch.

Krajnostawski bank.

S tutym so wosjewjuje, so so pschi tudomnym krajnostawskim banku sa čas

wot 12. hacž do 31. mjerza t. l.

daniwołbliczenja dla nestutkuje.

W Budyschinje, 27. februara 1862.

S wołebje kmanych selowych a roślinowych juscikow s dżelsbu najcziszcisnego zolorowego krystala swerdnene

Doctor Koch'owe
(f. p. wołkowneho syfikuša w Helligenbeilu)

Selowe bonbon

su so psches swoju wubernoſcę tež w tudomnych stronach najszlawnischo dopokasale a su w originalnych thissach po 5 a 10 nsl. stajnje w oprawdžite pola podpisaneho na pschedanu.

Wilh. Hammer

pod radnej khežu.

Khwalobnie snaty a psches swoje hojaze skutkowanje dopokasany **bróštshrop** je sažo k dostaczu w hrodowskej haptyni w Budyschinje.

Grošowe brostkarameillje

najsjepshi frjedk i wotstronenju kaschela a i polozjenju dychanja, kaž tež i swarnowanju psche dybatwoscę pschi kasymnenju w symnym časzu.

Na Budyschin a wołkołosce w hrodowskej haptyni knesa M. Fässinga kózdy čas na pschedanu.

Eduard Groš w Wróthawju.

Hoscjenz na pschenajecze.

Hoscjenz i koreźmařtwom a i rjesanjom w Nowoßlizach pola Rakez je i 1. haperleje teho ljeta i pschenajeczu. Wumjenenja a wšiklo druhe je i nashonenju pola wobhederja tam. — Na wotmajecze smyſleni, kiz móža lauziu stajicž, so na to ledzbiwych činju.

W Nowoßlizach. 6. mjerza 1862,

Krajnostawski bank.

Ehrig.

Wulkosahrodniska žiwnoſcę czo. 19 w Sulscherzach se 191,99 dantksimi jenoſcemi napoložena, je se swobodneje ruki na pschedanu a može so dalshe pola wobhederja tam nashoniež.

1000 hacž 1500 kop

duschnie a pełne frösczenych je nolétnych khójnowych žadzenkow je na pschedanu pola hajnika Herrmann a w Hatku pola Minakala.

Wtuchy aponiażoż gadaļi wuwaivani emi
ał or z ałqę ałqę gągę ogo nkaž i nluvqəłod od or
w ałużaqągi ałużqiąngi a nżizzżaqunui nżułqəłaqaq
nħauarad i nħaqi vjed vlyżjuvu oħrajnpi użaqx

Drzewowa aukzia.

Na lebhowym reveru w Schjenzu pola Rakez budža so pöndżelu 17. mérza t. l. rano w 7 hodzinach khójnowe wjerski a mjerwa, kaž tež khójnowe, dubowe, brēzowe a wolschowwe wuleħbowane drzewo w loħax a dolħiħ hromadach sa hotowe pjeniesħ na pschedażwanje pschedawacż. — Shromadjsna je na rakeržansko-herrmann-čanskim puczu w Kucizzy. Lehmann, hajni.

Pöndżelu 17. mérza t. l. rano w 9 hodzinach budże so

70 kop khójnowych walcżkow a 50 brēzowych a wolschowzych dolħiħ hromadow w nowowjedzanskim reveru pod wumjenenom nħażdenja sa hotowe pjeniesħ na pschedażwanje pschedawacż.

Pschedażwanje lētuscheje twierdeje walcżiny na dubjaniskim reveru so po postajonej placzisnej 18. mérza t. l. sapocznje.

W Barcze, 10. mérza 1862.

Grabinse Lippiske hajnische farjadniſtwo,
Wiedemann.

Nawjeſchtke.

Cżesjenym Sserbam tudomneje wołkołosce i tutym naipodwolnischu i nawiedżenju dawam, so sym dženja w Hodžiju **wurjeſne kħlamy** (Ausschnittgeiſt) wotwirik a so budža pola me wšikuše tworb, fotrez so w taikkha kħlamach pschedawaja, po najtuniszej placzisnej na pschedanu. Dokelž móža kózdemu sprawne poſluzenje lubiż, dha wo bohate wopytowanje proſchū.

A. Burk w Hodžiju.

Prirodospitny wotrjad M. S. zmjeđe džensa za tydzeń, 22. měrca, popołdnju na pół dweju hodzin posedženje. Fiedler, pismawjedżeř.

Barlinske wohensawjesczaze towarzstwo.

Saložene 1812.

Sakładny kapital 2 milliona j. tolef.
Toto hžom 49 ljet wobstejaze towarzstwo bere sawjesczenja psche wóhnjowu schkodu horje po nissich, ale twerdyh prämijach, hdžez sawjesczenj ženje nicžo dopłaczowacž netreba.

Sawjesczenja wobstara a wschje wułozewania dawa

Wot 100 tl. sawjesczenja pod štom ja nej tſiechu płaczi ſo ljetnje 18 nſl. abo tež mene, jeli twarenja ſamotnje leža; wot 100 tl. sawjesczenja pod zyhlowanej tſiechu dawa ſo ljetnje $4\frac{1}{2}$ nſl. abo wjazh, ſa tym hač ſu ſtormjane tſiechi bliſke abo dalake. — Sawjesczenja mža ſo njetko na 10 ljet abo na krótschi čazh ſtacj; ſtiož pač bōrſy na wjaz ljet sawjesczji, tón ſalutuje ſebi ſ tym wele penes, dokelž khóſty ſa pschiſwolenje ſudniſtwa, ſa ſchtempel a t. d. pschi weleſjetnym sawjesczenju wetsche nejſu, hač pschi jenoljetnym. W lječe 1860 bje pschi horka ſpomnenym towarzſtwje ſa 95 millionow tolef sawjesczenjow. — Rózda, sawjesczenemu psches wohē ſczinena, ſchkoda ſo hnydom ſaplačzi, tak bōrſy hač je po wóhnju twerdyh poſtaſena. — Agent ſebi pschi horjebranju sawjesczenja ſa ſwoju prđu nicžo nežada, a sawjesczenje hžom płaczi: tak bōrſy hač je ſo pola agenta ſapiſalo, ſo ſo teho dla netreba na poliſu czatač.

W Budyschinje.

J. C. Smoler, wudawať Serb. Now.,
agent barlinskeho wohensawjesczazeho towarzſtwa.

Powschitomna aſefuranza w Triescze (Assicurazioni Generali)

sawjesczuje pschi ſaruczeniſkim fondsu wot $18\frac{1}{3}$ millionow ſchjeſnakow:

- a) Twory, mobilije, žneiſſe płody a t. d. psche wóhnjowu ſchodu;
- b) Kubla a twory na puczach psche ſchodu pschi transportu a
- c) poſkiča sawjesczenja na žiwenje člowekow na wschelake waschnje ſa najtunishe twerde prämije a napishe polich w pruſkiim kourantu.

Toto towarzſtwo ſaplačzi w lječe 1859 ſa 1861 ſchłodowanjow 3 milliony 352,478 ſchjeſnakow 86 kr. D. W. ſarunanskich peues.

Wſchu roſprawu dawa

J. G. Richter, na mjaſowym torhoſteju,
wokreſnih agent ſa Budyschin a wokolnoſci.

Dr. Whithowa wodžicžka ſa wocži

wot Dr. Chrhardta w Altenfeldzi w thüringſkej, ſi wjazortymi privilegiami wſzokich węchow pocjeſzena, wopokaſuje ſo be wschitmi doalnimi wocži hojazymi ſrijedkami psches ſwoje ſbožomne ſtuklowanie wschjednje jako najkahodniſcha a najljepeſcha wodžicžta w takim nastupanju, a može ſo jako dopokaſany hojazy a poſylniſazh ſrijedk a jako **wjesta pomoz ſa ludzi na wocžomat bjeđuyh**

kódemu porucječ. Wona hoji wjesje a rucje a be wschitliſch ſchłodnych ſziewkow, woſeſje pschi ſahrorenju, ſzepnenju, ſuchoci, ſylſowanju a bježenju wocžow, kaž tež pschi ſlabofſi po bjeſmi a płaczi bleſčka ſ wułozowanjom jenož 10 nſl. a džela ju jenož wopravdžitu Traugott Chrhardt w Altenfeldzi w Thüringſkej.

Skład ſa Budyschin w hródowskej haptýzy.

Ehud je wuſchla a je we Smolerowejſ knihařni, kaž tež pola knihiwjasarjow Rosenkranza, Gelby, Klímanda, Fornera a Schönki ſa 3 nſl. na pscheban:

Virginia. Wobrash ſe ſtaſiſnow a žiwenja ſtarých Romjanow. Spiſał H. F. Wela, Wawicžanski. (80 stronow.)

Pola wojnarja w Hornej Horžy ſtej 2 ſtwe a ſomorje ſ pschenajeczu.

Hollandſki mlókowy pólver.

Tutón, ſe starodawnych čazow dopokaſanyh, ſ najlepsich ſelow a forenów pschihotowaný pólver, po jenej abo po dwiemaſ ſzizomaj wschjednje kruwom abo wozzam na prijenju piwu nažypah, pschiſperja wobžernoscí, pložji wele mlóka a ſadžewa ieho woliſzenje. Pakcziſ płaczi 4 nſl. a je ſ doſtacju w

hródowskej haptýzy w Budyschinje.

Hölchez, tijž čhe schewzowstwo naukuńcji, može mischra w Budyschinje psches wudawarnju Serb. Now. pschipokafaneho doſtač.

Brunopiwowe drožđe.

So ja netko tež zhe nowe a cjerstwe drožđe wot bruneho piwa, runje warjeneho, tunjo pschedawam, s tu-tym najpodwolniščo woſjewuju. — W Budyschinje na serbskej haſn.

J. G. F. Nieckſch.

Aukcia twarskeho drjewa.

Schtwörtl 20. měrza budje ſo na wuježczanski revěru pod Čzornobohom 1 kopa twarskich ſchtomow, 6 hač 18 zolow w preczniku tolſtich, na pschedawazjje pschedawacj.

Hromaduſenjje dopolnja w 10 hodžinach w pi-watni we Wuježiu.

Drjewowa aukzia.

Pschichodny ſchtwörtl jako 20. měrza dopolnja w 9 hodžinach budje ſo w Čzorničach dželba jara stareho brēſoweho drjewa w hromadach na pschedawazjje pschedawacj. — Na kupowanje ſmyžleni njech ſo pola podpi-koneho ſentu. Jan Pjetſchka w Č. ronzech.

Ziwnosć czo. 3 w Orobach ſi tórfniſhčiom, bjes wumjeku a hospody, je ſe ſwobodneje rufi na pschedawu a može ſo wſcho dal'che pola wobſedžerja tam ſhonicz.

Csuche drožđe

cjerstwe a ſylnie ſtajnje pschedawa

J. G. F. Nieckſch.

Tara rjany wuberk ſerbſkikh ſpewarskich knih, do ſomota a lože ſwjasanych, porucja po tunich placzisnach

Korla Forner,

knihovjasař na bohatej haſy bliſko pluny, ſobotu w budje psched khežu l. pschedupza M. Šeſela.

Jena wudowa ſdželaneho poſtajenja čhe holczki, tijž čzedža wucžbu w žonkich dželach w Budyschinje wujicj, do wobhdenja bracj a jum ſobu jebi wobſtaracj. Wſcho dalshe je we wudawarni Serb. Now. ſhonicz.

Wſchelakich woſjewjenjow dla dowolam ſebi ſ tutym, wſchelaki grat, kaž tež pitk ſa deſkove rěſati, drjewowe pitk a ruczne pitk, ſhkanjowe rěſati, maschinowe koſh a tehe runja rěſaze twory najlepscheje debroſeje najpodwolniſčo poruczeč. Tež porucjam moje ſitne, bliſne a moſtowahi, poſlenske ſakſz a pruszh aſchowanje a tež nje-aſchowanje, kotrež ſu pat tež dobre a prawe a wěſeje ſadž žanich druhich, bjes lateho ſeleſa ſhamdželanich, woſtawacj njebudža. Ja tež ſa nje rukuju, tak daloko hač je to pschi dobrym djele možno, a wobkručjam, ſo budu ſo pschi netczisčej wſčech woſbožazej rjemjeſnej ſwobohę pro-zowacj, to ežinicz, ſtož ſo pschi sprawnym ſtuklowanju ežinicz hodži.

Robert Jacob,

gratowy kowar na ſerbſkikh hrjebjach ſ na- pschedca meſtečjanſkeje ſchule.

Wipschedan.

Wſchelake wureſne twory pschedawam wot pschi-čhodneje pöndzele hač ſobu do ſredy po jara tunich, ale twjerdyh placzisnach.

Julius Geyer na bohatej haſy.

40 kop

wolſepow ržaneje ſkomy je pola Jana Rabowskeho w Pomorezach na pschedan.

Lane ſymjo.

Woſebje dobre lane ſymjo ſi létuſchemu wuſhywej pschedawa po wjetſich a mjetſich dželbach
Rhejerubko Delna ſina. Moritz Baier.

Wucžba na klapjernu.

Tajkim starskim, kotrež džieciž hižom w Budyschinje ſu abo po jutraci do Budyschima na ſchulu pschedindu, može ſo dobrý klapjerowý wucžer wot wudawarnje Serb. Nowinow pschipokafacj.

Wobročiwenmu wobkediwaniu.

Psches konzefionirowanu ſlužbu wobokasowazh bureau w Budyschinje na ſitnych wſach

pytaſa ſo wjazori ſkonomužy wucžomužy,
wjazore hospoſu a komornicži,
wjazori ſahrodnizy, tij maja ſobu ſ džela holi a hoſtiou,
ſ džela voſluženje wobſtaracj,
dželacjerske familije,
wocžerijo a wocžerſz,
wjaſ re hetmanjo ſe žonu a bjes žony,
wjazori kneži waſhtarjo,
wjazori konjazh a wolaž ſa tudomuž a dražbjanſki kraj,
peſtonica (žona) ſa jene knjeſtvo na wſach,
wjazore kuchaki a kuchinſki džowi w měſce a na wſach,
wjazore hrôžne džowi.

Eſlužbu do poſlavaču bureau je teiko ſpodebanja namalač, ſo ſo psches nje niz jenož požadanja knježich, ſa, tež ſlužbu poftazibohko dojielnicž hodža. Spomienh bureau ſo teho dla ſ tutym dale porucja a budje ſo prozowacj, wſchitke požadanja ſpěchneje dojielnicž.

Džak.

Sa tych, lotſiž buchu 23. junija 1861 psches ſrupo-bleže cježko domapitani, ſu ſo wot gmejnij w Štröžiſhčiju 3 körž rožki a psches kroſčjanſkeho gmejnſkeho prijof-ſtejerja l. Scholtu 6 tl. 17 nſl. 6 np. wot gmejnij w Kroſčizach k roſdželenju ſem poſkale, ſa czož w mjenje wobdželenich najluboſniſchi a najwutrobiſniſchi džak praji

W Brémjenju, 14. měrza 1862,

Jan Nencj, gmejnſki prijofſtejer.

Czo. 2 a 7 Serb. Nowinow 1862 ſo we wudawarni Serb. Nowinow ſažo ſkuje.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawańi Serb. Now. při bohatych wrotach wotedad, płaci so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawań
J. E. Smoler.

Kózde čísto płaci 6 np.
Štowrtlétta předpłata pola wudawaria 66 np. a na kral. saks. pósce 7½ nsl.

Cislo 12.

22. měrca.

Lěto 1862.

Wopřijeće: ſe nawiedzenju. — Swětne podawki. — Za dom a hospodařstwo. — Ze Serbow: S Budyschina. — Přílopk.— Hans Depla a Mots Tunka. — Spěwy. — Hudančka. — Cyrkwinske powjesće. — Čahi sak-skošlezynskeje železnicy atd. — Pjenježna płaciźna.— Nawěštnik.

R a w i e d z e n j u.

Gzi ſami czecheni woteberarjo Sserbskich Nowinow, kotsiz chzedža sa nje na přene ſchtwörtlēto 1862 do předka płacziež, njech nětko 66 np. we wudawarni Sserbskich Nowinow wotedadža. Gzi, kotsiz ſebi Sserbske Nowiny psches poſt vſchinjesci dawaja, njech tola njeſapomnja, ſebi je tam ſkafacž. — Pruskim czitarjam naſchich nowinow hisczeze pſchispominam, ſo ſo wot no-veho lěta ſa Sserbske Nowiny w Pruzach žadyn ſhtempel wjazy płacziež njetrjeba.

R edakzia.

Swětne podawki.

Saſka. Jeſo majestosć kral Jan je pſchiswolil, ſo ſmě hrabja Karla ſe Schall-Miaucour nad Hufku křiž malteſyſkeho rjada, jemu ſpoženym, noſhyci. — Temu, křiž kamarja ſadowých ſtomow na puczu ſ Pschischez do Dobruſe wuſlēdi, je budyski hamt 5 tl. myta reſtaſi. — Jeſo kralomſka wysokoſcž krónprym Albert je ſo 18. měrza do Brandysa w Čechach podal. — Dokelž je howjash mór w Čechach zhe ſaſtał, dha ſmě ſo ſkot wot tam ſaſo do Saſkeje pſchedawacž. — W Bifkopizach budža ſrjudu 26. měrza ſkotne witi wot-džeržane. — Budyska krajſka direkcia wosſewjuje, ſo budže ſa evangeliſtich Serbow w Draždjanach a wo-koſnoſci w draždjanſkej křižnej zyklwi ſetka njeđzelu Vátere 30. měrza, 4. njeđzelu po ſw. trojiz 13. juliſi, 14. njeđzelu po ſw. tr. 21. septembra a 2. njeđzelu adventa 7. dezembra ſerbſka Boža ſlužba wotdžeržana, katraž ſo tam dopoldnia w 11 hodzinach ſapocžnje.

● Prusky. Na požadanje ministerſtwa je kral druhu komoru roſpuſhczik, dokelž ſebi ta žadaſche, ſo bych u jeſi ministerſto na druhne roſefajeli, ſa čo chzedža pje-niſy, wot wobydlerjow naſdate, wudawacž a dokelž bě do předka wiđecž, ſo ſpomniena komora powyſhene wojerſke wudawki a 25 prozentny dawski pſchirajk nje-pſchiswoli. ſo pak by ſo ministerſto ſ nowej druhzej komoru, katraž budže ſo w bližšim čažu wuſwolecž, ſlepje wobjenicž móhko, dha chyzsche jeho liberalna ſtrona w někotrym naſtupanju druhzej komorce ſi woli byč. Ale druhý ministerſto noſhyci ničo wo tym wje-

dziež. Duž proſchachu ministerſto ſ Auerswald, ſ Patow, hrabja Büdler, hrabja Schwerin a ſ Bernuth, ſo by jich kral ſe ſlužby pſchecžil. To je kral ſe ſčinik, tak ſo ſtaj jenož hrabja Bernstorff a k. ſ Heydt w ſlužbje wostałoj, a je kral dotalneho pſchelupſkeho ministra ſ Heyda ſobu ſa ministra finanzow pomjenował, hrabju Ickenpliza ſa ratarskeho ministra, wyschego konſistorialneho radzicjela ſ Mühlner ſa ministra duchomniſtich a wučenſtich naležnoſcžow, hrabju Lippe ſa ministra prawdy a poliſazkeho pſchedzydu ſ Jagow ſa ministra ſmuſkomniſtich naležnoſcžow. Hrabja Bernstorff je minister ſmuſkomniſtich naležnoſcžow wostał a wjerch Hohenlohe je minister pſchedzyda.

Po tym, ſtož wſchelake nowinu ſowjedaſa, dha budže nowe ministerſto bôle konſervativne, to je taſle, kotrež chze ſa to ſtukowacž, ſo by w Pruskej pſchi tým wostało, taž je dotal byko, mjenujz, ſo by kral po ſwojej dobré woli kniežiſt a ſejm jenož dobru radu dawał, katraž by potom kral a ministerſto tak dalko wužilo, hacž ſo jimaj to ſpodoba. — W Pruskej je pak ſtrona naſtala, katraž chze, ſo by ſejm wjazy w krajnych naležnoſcžach roſkaſowacž měk, hacž je ſo to dotal ſtał, a tuta ſtrona žada ſebi, ſo dyrbja kral a ministerſto po požadanjaſt ſejma (Landtaga) ſtukowacž, hdy by ſo jim tež to kózdy ras njeſpodobało. Hacž je to woprawdze měnjenje wjetſchiny pruskih wobydlerjow, to wolsy ſi nowej druhzej komorce poſaža; pſchetož kral chze pječa nowy ſejm hizom kóz meje do Barlina poſołacž a duž budže wuſwolenje ſapóžlanzow druhzej komory najſterje borsy wupiſane.

Rakušy. Khězor je so do Venediga podał, hdjež khězorka se swojimi džěčimi hishcze pschezo pschebywa. So jeje strowośćju je so tak polepszo, so budże so pječza do Wina wróćic móż, tak bórsy hacž czo-płischti čzaſ fastupi. Khězor so s Venediga psches Throl na dompuč poda, so by tamniſche twerdzisny a twakbu noweje ſeleſniſy wobhladował. — General Schlik je wumrjeł a marſhal Windischgräz je ſmjerčikor. — We Wuherſkej hishcze pschezo dotalne waschnje knježenja traje a njehodži so prajicž, hdj tam krajna konſtituzia ſaſo do ſwojego połnego prawa fastupi. Tola je w kraju wſcho cziho a měrno. — W Szedmihródskej ſu tamni Němcy Rumunow ſu runoprawnych wobylslerjow pschipóſnali. Khrowatojo ſu proſtu na khězora poſzali, so by wón khrowatſki ſejm ſaſo bórsy hromadu powołac̄ dał, dokelž je dla ſriadowanja kraja hishcze wſele wurdzowanja trjeba. — Wobej komorje krajneje rady ſtej hishcze we Winje ſhromadzenej a jednatej tam woſchelake naležnoſcie.

Amerika. Unionistojo pschezo bóle dobýwaja. Nashville, hlowne město separatiſtſkeho kraja Tennessee, je jim wóndanjo tež do ruky panſko a separatiſtojo wſchudzom zſafaj. Unioniſki general Banks je bliſko Harpers-Ferry'a rěku Potomac pschekrocžik, měſcze Bolivar a Charlston woblehnýl a wobej brjohaj rěki Shenandoa wobſadžil.

W Richmondu, hdjež mějachu ſapóſklańzy separatiſtſkých krajow wóndanjo ſhromadzisnu, rjekny jich pschedhyda Davis bjes druhim: „Dotalne podawki ſu dopokaze, so ſmy wiaz ſapocželi, hacž ſmy dokonječ móhli. Dokelž chydzmy wſchón separatiſtſki kraj psched njeſphecelemi wobrōč, dha ſmy woſchelako ſchfodowac̄ dyrbjeli. Ale my ſo hſchze njeſpoddam̄ a móže wójna pschezo hishcze wiazh ſet trac̄.“ Šhromadzisna potom wobſanku, so dyrbja separatiſtſke kraje wójnu tak dołho wjeſč, hacž ſměja žadyn dollar w móſchni. — Hacž paſ budże tajſe wobſanknjenje wſele pomhac̄, to je jara njeſwěſte; pschetož separatiſtſke paſjerjane pjeniſey tamni ludjo wiaz brac̄ noſheda, hacž runje ſu to iich ſamych pjeniſey, dokelž bje-wſchitſimi to měnjenje ſylnje pschibjera, so budža ſo separatiſtojo bórsy podczíſnycz dyrbjecz a ſo potom separatiſtſke paſjerjane pjeniſey ničo wiazh hódnne njebudža. — Po ſdacju woſchelakich politikarjow budža ſo separatiſtojo ſkóńzneje hishcze ſe wſchej mozu unioniſtam napſhczizmo ſtajieč, ale tež to budże podarmo, dokelž ſu jara ſkabi, tak ſo budža najſkerje w měſazu juniju mér cžinieč dyrbjecz. (Móžno je, ſo je tajſe wěſhczjenje wérne.)

Franzofſka. Wóndanjo bě parifſka polizia woſchelakich ludzi ſadžila, dokelž na nich tuſaſhe, ſo chedža někajti ſběž ſapocžecz. Někto ſu woni ſi wjetſha ſaſo ſi jaſtwa puſhczeni. — Khězorowý ſyn, pryz

Eugen, ſwjeczeshe 16. měrza ſwój ſedmy narodny džen. Pschi tej ſkladnoſci je wón ſe žónſkeho wothladowanja wступił a je stareho marſhala Vaillanta ſa domjazeho knjeſa a biskopa Larochelle ſa roſkaſowarja w naſtupanju wuczby a wuknjenja dostał. Pryz Eugen je hžom franzowſkeje, ſchwanskeje, jendželskeje a italskeje rycze mózny a móže tež derje doſcž wojerſzy eperziowac̄. — Na napraſhowanje wotmolti wóndanjo minister Billault w druhej komorje, ſo Napoleon na žane waschnje Mexikanarjam nowego knjeſa pschinuſowac̄ nočze, ale ſo je jenož teho dla franzowſke wóisko do Mexika poſkłane, ſo bychu Mexikanarjo Franzowſam ſwój dołh ſaplačzili, a pschichodnie pschecžiwo franzowſkim pschekupgam tak hruſje njeſathadželi.

Ten džel ſka. W twarjenju, jenož ſe ſameho ſeleſa a ſe ſameje ſchleñzny natwarjenym, w kotrymž budże wot 1. meje ſwětna wuſtajenja wotbježzana, je někto něhdž 4000 ludzi džěławych, kotsiž tam woſchelake twory wupakuja a ſi wobhladanju pschihotuja.

Italia. Wjetſhina italskeho ſejma je ſo ſa ministerſtwo wuprajila, kotrež je Ratazzi po poruczeńſci krala Viktora Emanuela hromadu ſeftajak. — W Genuje ſu w tu khwilu wotpóſklańzy wſchých demokratſkich italskich towarſtow ſhromadzjeni. Wóni wóndanjo woſanku, ſo chedža ſe wſchej mozu ſa to džělac̄, ſo by italske kraleſtwo Rom ſa ſwoje hlowne město doſtało. Garibaldi běſhe tež w někotrych poſkđenjach pschitomny. — Minister Peggio je na ſejmje ſjawnje prajik, ſo žadyn biskop w krajach Viktora Emanuela dowolnoſci k temu njeſtanje, ſo by ſo na ſwiatki do Roma podač ſměk.

Gričiſka. Po najnowſchich powjesczach je wójsko, kotrež w Syrje ſteji, tež wot krala wotpanky a je po zlym gričiſtim kraleſtwje w tu khwilu njeļubosne živjenje. — ſ Athena 14. měrza telegraſtruja, ſo je kralowſke wójsko wſchitke, ſ wonka Nauplije ležaze, wobtvořdzenja dobylo. Wunſate je jenož wobtvořdzenje na Eliaſowej horje, hdjež paſ ſo ſběžlarjo njebudža dołho džerzecž móz. — Na ſyrfiſich ſběžlarjow je kral jenož 200 muži wójska poſkłak; duž jich tam najſkerje wſele bječ njeſměže.

Ruſ ſo w ſka. ſ warſhawſkeje zitadele je ſaſo něchtio ludzi na ſvobodu puſhczenych. Bjes nimi je tež ſpišowac̄ Nowakowski, kotrehož ſu puſhczejcz dyrbjeli, dokelž žaneje winy na nim namakac̄ njeſožachu. Teho ſawinowanje bě jenicež to bylo, ſo běſhe runje w zyrki był, jako běſhi ju wojaž wobſadžili a woſchitſkich muſkih lemscherjow a jeho ſobu na zitadelu do jaſtwa wotwiedli. — ſ Petersburga je profesor Pawlow do jeneho maleho měſtaſka ſapokaſan, dokelž běſhe w jenej ſjawnnej pschednoſchý mér kaſaze ſłowa trjebal.

Turkowſka. Dokelž ſo Omer-paſcha a Luka

Wukalowic̄ siednač njenóžeschtaj, dha je šo wojowanje bjes Turkami a kchescijanami sašo sapocžalo. Iako Turkojo do subčanskeje krajinu marschirowachu, sta šo mała bitwa, w kotrej woni někotrych ludzi shubichu. Wukalowic̄ je nětko w Prisirzy, hdež ludzi shromadzjuje.

Za dom a hospodařstwo.

Hischče njeſčto wo waženju žiweho ſkota.

Czeszeny l. W., spisowat někotrych nastawow wo naschim ſerbſkim hlownym rjemiſeku, wo ratařstwie, je naš pſched krótkim na jara wažnu wěz pſchi tym ſedobliwych ſčinik, tak wažnu, so ſpisat hčle rynčekom ſebi dowola, hischeze junfrócz na tu ſamu ſpomnic̄. Da měnju: waženie žiweho ſkota. -- Niž jako bych chýl ſpomnjenih nastaw ſudokonjec̄, ně ale wjele bôle, so by powučenie, we tym date, ſkerje ſlepé do ſkutkovania ſastupilo. — So pač je woprawdze nusne, so ratař ſwoj žiwy ſkot waži, chzu nětko dopokačaz ſpýtac̄. Byli ſo ſkot ratarja wopraſhak, ſkoto jeho ſkot žiwy waži a tak wjele puntow ſyñiny*) ſo na 100 puntow žiweje wahi wſchědne pízowac̄ dyrbí, je-li ſo chze wot ſwojeho ſkota móžnowyžski munosch měč; abo tak wjele píz dyrbí tajkemu ſkotu, kotrež chze jeno pſches ſymu mudžeržec̄ bjes produžiſe, tak wele dójnemu ſkotu, tak wele formnemu ſkotu dawac̄, kajke roſbzelenje we tym bes tymi wſchelkimi družinami ſkota je, wón njeby žaneho hódneho wotmolwenja na to dac̄ móhle. Šerbski ratař wſchak bjes wahi jara derje roſhmi, tak hac̄ na najlepje pízowac̄. So pač tež ſerbzy ratarjo hischeze wjele wuknyc̄ móža, předy hac̄ jenož ludy, we ſkotplahowanju pokraczene, doſezahnū, wjele mjenje hakle, so hac̄ na móžnowyžski ſchodziens ſkot plahowanja ſtupja, ſkot ſchýl to přeč? S tym nje-dyrbí prajene bhc̄, so je to hlowny wujitk wahi, so ſo ſkot po wach pízuje, ně wjele bôle je pſchi pízowanju hlowna ſada: „d o ſ c z a d o b r e“. Ale hakle, hdyž budže ratař ſwoj ſkot a ſwoju pízu husto wažic̄ a pſchi tym hlowu a wołojnik (Bleistift) pilnje trjebac̄: hakle potom budže wón wujitk wahi dopósnac̄ móž a tu ſamu wjazh parowac̄ nochžec̄. Hac̄ ſem pač je waha wjele wažniſha pſchi formjenju ſkota a pſchi pſchedawaniu formnemu ſkota. Kak kihale hlađa ratař, hdyž ſnadži jemu knot někotre ſtwjelza trawy ſ pjerſchecu ſacizne, hdyž po jeho woli piza ſpěchnje a derje doſez naroscze; ale pſchi tym wón, njerohmi, ſo ſ tej pízu, kž ſwojemu formnemu ſkotu dawa, po kojizu teho injaſa

a koja njenapkodži, kž by napkodžiſ, byli tu ſamu we prawej mnnohoſci, dobroſci a po roſomnym hromadu-měſchenju teje ſameje ſwojemu ſkotej dawał. Hdyž bych ſkot ratarjo ſwoj formny ſkot čaſto wažili a pízu temu ſamemu datu, wobſicžili, dha bych ſo husto ſtróžili, kajku mnnohoſc ſyñin ſu ſ napkodženju jeneho punta žiweje wahi trjebal. Teho dla ta ſkotžba, ſo ſkot formic̄ ſo njeplac̄!

Škot formic̄ ſo jenož plac̄i, hdyž ſpěchnje formimy. Blíže na to nutš hic̄, pobrachuju mi mož a čaſ, a ja radžu kóžemu Šerbej, ſo wón wokoło ſebje hlađa a ſa tym ſkledži, ſkto nam wjedomnoſc̄ we tymi naſtupanju hódne wotkryje a wuſkledži. — Najwetschi wužitk wahi je nětk, hdyž ratař ſwoj ſkot waži, ieli chze jón pſchedac̄. Žadyn miſctr ſo njenarodži. To měnjenje, ſo ratařstwie najmjenje wědomnoſc̄ požada, wjazh njeplac̄i. Wjele bôle widžimy w naschim čaſu, ſo dyrbí ratař hje-wſhem ſjemiſekami naſhlukscho do wjedomnoſc̄ow pſchirodž ſo nutſkledžic̄, je-li chze ſ čaſom ſkobu hic̄ a niž ſaſpanz woſtač. Tola ſkot wažic̄, njeje žana hlowu ſamata wědomnoſc̄; to kóždy dokonja, hdyž jeno ma ſkocžazu wahu. Młody ratař, kž hischeze žadyn abo je tola jeno mało formnemu ſkotu pſchedawal, neſamóže na žane waſhni ſkot ſchazowac̄, a mrosh njenawuknu to čaſ ſiwenja; a hdyž tež někotři wulku hotowosc̄ we tym wobſedža, dha ſo tola husto ſ ſwojej wulkej ſchodzię tež mola. Tež rěſník, hac̄ ſo runje pſches wjele ſhonenje ſto kroč ſlepje na to wuſtoji, pſhezo wěstu ſummu puntow ſ wěstoſci pſchiwda, tak ſo ſo jeno porědko pſchewda. Kóždy ſapocžet we ratařstwie to wěſcze pſchiwda, ſo je ſ ſwojej wulkej ſchodzię husto ſkot tunjo pſchedat, dokelž ſlepé roſhniſe njeje. A to njeje hischeze ta zyka ſchoda! Ratař ſebi čaſto pſchewje ſa ſwoje ſkocžo dizerži, tak ſo je rěſník ūpic̄ njenóže. Wón myſli ſebi pſhezo, ſo jemu rěſníkž mało ſadzeja, a droži ſo ſ ſwojim ſkotom tak dolho, hac̄ na poſkledku, hdyž je pſchi tym ſa 10 tl. wjaz pſchepizowat, je tuniſchó pſcheda, hac̄ jemu prěni rěſník pſched berliſlētom ſadži. Tež ſa tých ratarjow je waha tak nusna, ſo ju pſchede wſchitkem měč dyrheli. Tež ma ſo naſchim ratarjam ſpomnic̄, ſo je ta poměra žiweje a morweje wahi, kž je ju czechzeny l. W. dak, zyle prawa, ale ratař jeno nježmje „póltuczne“, „zyle tuczne“ rěſac̄, pſchetož zyle tuczne budže ſerbski ratař porědko formic̄. Schtož my „zyle tuczne“, woſebje pola hoſiadow, rěſamý, měn l. W. „póltuczne.“ Tež pſchitdze ratař pſches waženie ſkota ſa tym, ſo punt póltuczneho injaſa napřodžic̄, tak wjele píz ſtjetřeba, kž punt zyle tuczneho. Teho dla, tak dolho hac̄ ratař ſa ſentraž zyle tuczneho injaſa wot rěſníka wjazh njeſtajne, hac̄ ſa póltuczne, cžini wón ſlepje, ſo póltuczny ſkot pſchedawa. Ale ſa konſumen-

*) Šyñina (ſktož njenóž: Heuerth) je wſchitka ſkocžaza píza w naſtupanju ſwojeje dobroſc̄e a hodoſc̄e po ſyñine (t. j. po 100 % dobreho ſyñna) wobſladana a we wujitdowanju po teſle měrje wobſicžena.

tow je šepe, hdyz ieno zyle tuczne mjaſo i jedzi kupaſa; pſchetož we tej mérje hač tucznoſc̄ mjaſa pſchibjera, wolebjera wodowosc̄ w tym ſamym, tak ſo je pratiwe tuczne mjaſo najbóle nimale jedynkócež wjazy hódne, hač hubjene ſuſhe mjaſo. To neju bladý, ale to je krucze, chemiſy dpoſkaſana wěſtoſc̄.

(Skónčenje přichodnje.)

Ze Serbow.

S Budyschina. Sañdženu pondželu ſu ſapóßlanzy ſakſkeho hornolužiſkeho markhabinstwa ſa wobhađenje wuprōſnjenego budyskeho hamtskeho hetmanstiwa tych tſjoch knjefow wuſwolili, ſotrychž potom Seho kralowska majestosc̄ noweho hamtskeho hetmana poſtají. Iako kandidatojo wo ſpominjene město běchu ſo ſamolweli k. ſitawſki ſudniſki radziezel ſ Hartmann nad Deberzami, draždžanski knjegeski radziezel ſ Salza a Lichtenau nad Zaſonou, aktuar ſ Thielau nad Vlózanami, draždžanski ryčník ſ Körnerik nad Oberleutersdorſom a hrabja ſ Lippe nad Delnej Horku. Pſchi wothloſowanju doſta l. ſ Hartmann 78, l. ſ Salza a Lichtenau 42 a l. ſ Thielau 27 hloſow, tak ſo budje najskeſje knjef ſ Hartmann wot krala ſa hamtskeho hetmana poſtajen. — Wutoru jednachu ſapóßlanzy wo nowy hoenolužiſki zyrlwinſki a ſchulſki ſtatut a bu načiſl, wot ſejmſkeho wubjerkia prijödkoļzeny, po dleſhim wurađowanju pſchijath. Tutón wurađený ſtatut, kaž tež petiziye wſchelakich gmejnów wo wotſtronjenje tak mjenowaneho parochialneho muſowanja budža minifteſtſtu luluſha a ſjawnego wučenjſtu pſchepođate.

S Budyschina. W běhu ſaňdženeho a tuteho týdženja wotpožichu na naſchim krajnostawſkim ſeminaru prihovanje wólbokmanoſc̄ ſledowazý kandidatojo wučerſtva: l. Gruscha, seminarſki pomožny wučer w Budyschinje; l. Hänſch, domiſazy wučer knesa zyrfwineho a ſchulſkeho radziezela Dr. Wildenhahna w Budyschinje; l. Schuster, pomožny wučer w Bernſtadtu (Sserb); l. Tannert, pomožny wučer w Eibawie; l. Opiš, pomožny wučer w Halschtrouje; l. Schiller, pomožny wučer w Kumiadze; l. Bětnar, ſchulſki vikar w Rakojdach (Sserb); l. Fritsch, pomožny wučer w Habrachcizach (Sserb); l. Kleint, ſchulſki vikar w Dornhennersdorfu pola Hirschfelda; l. Lehmann, ſchulſki vikar w Marienthalu pola Zwiskaw a l. Winkler, ſchulſki vikar w Otterschützu pola Rinsbörka. F.

Přílopk.

* Wóndanja jédech u we Winje kwaſarjo do zyrlwie, hdzejch ſchyske ſo jedyn ſamkar ſe ſwojej njevjetu wěrowacž dac̄. Ale pſchischedbi do zyrlwie njebe

nihdze žana njevjetu widzeč. Ēži, kotsiž w prěním wosu ſedzachu, běchu měnili, ſo wona w druhim ſedži, a ēži w druhim myſlachu, ſo je w prěním. Wſchitzh běchu w poſtrójenju, hač ſo narwoženja roſmyſli a ſo domoj wróci, hdzej ſwoju newjetu namaka, kotaž w jenym ſuſiku cžiſhe a měrnje ſpashe.

* Njedaloko Poſtel witz a buchu 25. januara 24 ſkalarjo wot wulſeje hromady pſkowzoweje ſkaly ſaſhyppnjeni, ale tola pſches wulſu a ſtrachnu džekawoſc̄ wſchelakich mužow ſbožomnje wſchitzh wot ſhmerze wumóženi. Děho majestosc̄ kral Jan je w pſchipoſnac̄u tajkeho kwalobnega ſkukowanja wſchitsim tym, kž ſu pſchi tym džekawi byli, ſkéborny pomjatny vjenjes, dwěmaj ſkalarjomaj pak ſlotu a dwěmaj druhimaj ſkébornu medaillu ſpožgjít ſ dowoſenjom, ſo ſhmedža ju na běhym baneze noſyječ.

* W Parisu mějachu 13. měrza wjecžor ſylné ujewjedro a buſhtaj dwaj muže wot blyſka ſarazenaj. — W Kölne nad Rheinom ſo pjatk 14. měrza ſylnje hrimashe.

* W Silberbergu (w Schlesynſkej) je ſo ſaňdžený týdženj jedyn ſlětny hólčez wobwiſnyk a to ſ bojofeže pſched ſchraſtu, dokelž bě jedyn ſchvihel roſraſyk.

* W Piezižyrkwač (w Wuherſkej) mějſeſtej wóndanjo dwě hólčez prozeſ w jeneho mlodeho človička, kotrehož čžyschtej wobej ſa muža měč, dokelž běſhe woběmaj ſhribit. Iako jeho praſhachu, hač ſemu tak je, dha rjekný wón haj a pſchiftaji, ſo je woběmaj dobrý a ſo by ſo teho dla najradſho ſ woběmaj wojeniš; ale dokelž ſo to po ſakonju njeſodži, dha ſawoftaji týmaj holeſkomaj, ſo byſchtej ſo jeho dla ſjednalej. Tutej ſo napožledku tež wopravdje na to waſhne ſjednac̄tej, ſo jena druhj 300 ſchěſnakow ſaplačzi a ſa to teho mlodenca ſa ſwojeho muža doſta.

* Šaňdžený pjatk wjeseſche ſo katholſki farač Nillewski ſ Wochina do Šubkowa. Iako k želesnizy, kotaž tam je, ſe ſwojim poſončom pſchijedje, ſploſcheſchtaj ſo konjej a čjerjeſchtaj w runej mérje na želesnizu, hdzej ſaſchlahowanje roſraſyſchtaj a w tym ſamym wokominkenju na koliju ſkočiſchtaj, jačo bě čžah w najblížſkej bliſkoſezi. Lokomotiva wós a wobeju konjow hnydom ſhrabny a tak roſzýchnowa, ſo běſchtaj konjej, kaž tež farač a poſonč na měſeče morwaj.

* W Pacžkawje (w Schlesynſkej) ſwadži ſo wóndanjo džowka ſe ſrénzu pſchi mlodčenju a praſhny ju pſchi tym ſ zypami tak ſtrachnje, ſo dyrbjeſte ta naſajtra wumrjetz.

* W Reibersdorfje pola Žitawę wudhyri 10. měrza wjecžor pola thſcherja Grafy woheň a pſchewobroči jeho domſke do procha a popjeka.

* W Bärenwaldze bě jena woſomnac̄zelētna holčka ſedý wot cžezleje khorofeſe stanýka, jalo tež bôrſy

ſaſo na reje džekce. Tam rejwasche wona do ſyteje wole a džekce potom domoj. Doma pytny macz rano, ſo jeje džonka hiſhce doma nije a džekce ju teho dla pytac. Njedaloko dworu ju morwu w ſněſy ležo namaka. Lekarske pſepeptanje dopokala, ſo běſce ju Boža rucžka ſajala.

* W Ruppertorfje pola Herrnhuta ſu ſo wóndanjo paduſchi do zyrkwe nutſamali, nijeſku pak tam ničjo dale wotnjeſli hac̄ 11 nſl. w ſamych nowych pjenjeſtach.

* S Ameriki pižaja, ſo ſu unioniſtojo město Columbus wobhadjili. Hewak ſu woni tejlo bamny dobyli, ſo budje pſchedphyda Lincoln w bližſich dnjach wjele kódzow ſ njej do Žendzelskeje poſzlačz móz.

* Pruske 25tolerske banknoty ſo wot barlinskeho banka naſpjet kúpuja, dokelž je wjele wopacžnych bjes nimi.

* S Athena pižaja, ſo ſu naupliszy ſběškarjo ſkafetovſtim wojskom 24hodžinſki pſchimér (Waffenſtillſtand) ſezinili. — W Syrje ſu tamniſchi wobhdylerju druhého ſyna Viktora Emanuela ſa grichiskeho krala wuwokali.

* Hospodarski pomožnik Jan Frenzel ſ Małej Dubrawy, kotryž běſce hžom doho w czeſkých myſlach, je ſebi 18. měrza ſe ſrudobn nad ſmjerzu ſwojeho nana ſchiju pſcherěſnyk, tak ſo je wumrjek.

* Kulowſka poſtelnicia Frýčová padže 16. měrza na dompučzu ſ Draždjan njedaloko Dubrinka ſ woſa dele a bu wot woſa pſhejedzena. Wona bě na měſce morwa.

* W Mügelnu wotdžerža tamniſcha ſchewoſla jednota 10. měrza ſwoj 300letny jubileum.

Kak

rozom

Hans Depla

wótkitaj

Mots Tunka

ludži pódla

škréjetaj.

* * *

* * *

Mots Tunka. Žony maja tola pſhe wſchu měru dobru hlowu!

Hans Depla. Haj, to ſym tež ſhonik, jako pſhed někotrym čzahom do Delných Lužicow puczowach a tam do wjeſli L. Šandzech k pſcheczelej, kij tež Serbske Nowiny čzita.

M. T. Što dha bě tam noweho?

H. D. Tam bě runje wulſi kwaſ; — na dworſe bě wſchitko rjenje wudebjene a wſchudže ſerbſke ſbožo-pſchecza wiſachu.

M. T. Dha drje běchu kwaſarjo jara wjeſeli?

H. D. Haj, woſebje jedyn, kij tajku haru czerjeſche, ſo móhla zyka wjež do hromadu podac.

M. T. Hm, hm! To je wěſcje tón był, kij tak radu pjenjeſh prjeſz dawa.

H. D. Maisterje drje, pſhetož jeho žona jeho ſ woczow njepruſczi a ſo wſchudže podtykowasche, woſebje ſa pjenjeſnej móſchnju, kotryž tež ſkónčenje doſta.

M. T. Daſche ju jej wón?

H. D. Ně, ale wona ſebi ju ſ jeho jaſa wučahny a něchto pjenjes ſebra; — na čzož dawno ūkaſche.

M. T. Běſche dha muž ſ polojoſom?

H. D. Ně; ale ſhoto čzysče! wona wſcho na druhich ludži walesche, prajízy, ſo ſu tucži muzej pjenjeſh wſali. A kāž je ſo potom dopokala, dha bě je jeje kloſčecu huba pſhejedka. Wona hewak tež mało ſlyſhi, ale pſhi tajlich wězach ma jara czenkej wuſhi.

M. T. Hlaj wſhak tola na tajku žonjazu pſhe-Neponoſcji.

S p ě w y.

Na narodnym dnu jeneho se starjeneho.

Ach newopusczej, mój wumóžniko,
Mje wshak na moje stare dny,
Mje podpjeraj, mój pomocniko,
Hdyž budu słaby, braschniw;

Na tebie jeńczyż spuszczejam so
Na stare dny, mój sbóžniko.

Sbzjerž mi tak došho, hacž bým živý,
Moj rogom, myśl a widzenie,
So ja so ſ tebi, dobrociw!
Wych modlicz móhł hacž do ſmiercze,

So, hdyž ja ſ teho ſwěta du,
Czi moju duschn poruczu.

Hdyž bým tež khudy na tym ſwěcji,
Dha wshak to niczo njewadži,
Tam horkach, hdez ſu Bože džecji,
Boh wscheho doſč mi wobradži;
Tam směju mojoh' Jefuſa,

A wjazh duscha nježada.

A hdyž bým ſwojim ſ wobčežnoſci,
Kaž starci ludžo husto ſu,
Dokelž we ſwojej hubjenoci
Snaž ſam ſej pomhacj njemožu:
Dha njedaj, ſo te džecji tu

Mje, ſwojoh' nana ſabudu.

Haj, hnadlej čyžk, mój mózje, wodžicj
Mje dale mój pucž živjenja;
A, Jefu, ty čyžk ſo mnu hrobicj,
So man ja ſwěrnoch' towarzha;
Tež ſwiaty duchu poſylil mje,

Hdyž braschnie cjeło ſlabe je.

A hdyž bým ja na stare ſéta
Kaž zjle whſe na ſwěcji,
Dha wſmi mje, Božo, ſ teho ſwěta,
Hdzej nichčon ſo mnu njerodži,
Haj, wſmi mje horeje do njebla,

So bým po' mojoh' Jefuſa.

Haj wſmi mje, hdyž na stare ſéta
Mój čaž tak zjle wuſhok je,
Po twojej hnadle ſ teho ſwěta
Bjes doſčej, cjekej khoroscze
A wjedz mje pſches tón cjemny doſč

Do twoich krafznych njelejſow.

Haj wo to cje, mój pomocniko,
Ja proſču netk na stare dny:
Mje podpjeraj, mój wumóžniko,
Hdyž budu ſlaby, braschniw;
Na tebie jeńczyż, — Sbóžniko!

Na stare dny netk spuszczejam so,
Petr Młonič.

Hudančka.

Kaž čerta moluja,
Tak čorný bým tež ja,
A hdyž mje wot ſad cjtaja,
Dha mje cji w korejmje porjedža,
(Wuhudanje přichodnje.)

Wuhudanje ſ ež. 11.

11. Mlynske ſoko.

Cyrkwinske powjeſće.

Křečenaj:

Michałska cyrkej: Kora August, Handrija Augusta
Ernesta Jurſcha, cjeble na Židowje, ſ.

Podjanska cyrkej: Hana Ernestina, Jana Gruhla,
wobydlerja w Bělczech, dž.

Zemrjeći:

Džen 5. měrza: Hanža rodž. Berganez, njebo Han-
drija Schibaka, tublerja w Komorowje, ſawostajena wudowa
w Gręškinje, 70 l. — 9., Hanža rodž. Kubaschez, ro-
věrowaná Pjetříkova pod hrodom, 78 l. — 10., Jan
August Wiczas, wobydler na Židowje, 37 l. 8 m. — 11.,
Hana, Jakuba Wrobla, khěžkarja we Wulkim Bělku, ſa-
wostajena džowka, 67 l. — 12., Augusta Amalia Hähnelez
se Židowa, 17 l.

**Čabi ſakſko ſlezynskeje ſteleznicy
z budyskeho dwórniſća.**

Do Šorelza: rano 7 h. 51 m.; dopołnja 11 h.
40 m.; popołnju 3 h. 12 m.; wieczor 6 h. 23 m.; wieczor
9 h. 24 m.; rano 12 h. 30 m.

Do Draždjan: rano 7 h. 35 m.; dopołnja 9 h.
11 m.; pſčipołnju 12 h. 50 m.; popołnju 3 h. 55 m.
wieczor 7 h. 38 m.; w noz̄ 2 h. 26 m.

Pjeñežna płaćizna.

W Lipſcu, 14. měrza, 1 Louisd'or 5 tolér 14 nſl.
6 ¼ np.; 1 połnowažany czerwony ſloty abo dukat 3 tol.
4 nſl. 7 ¼ np.; winske bankowki 74.

**Płaćizna ſitow a produktow w Budysinje
15. měrca 1862.**

Dowoz: 5565 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach,				na bursy,				
	wyšsa.	nížsa.	ſrzedzna	najwyšsa	najnižsa.	u. nſl.	u. nſl.	u. nſl.	
Wyszenza	6	—	5 15	—	5 25	—	6	—	5 25
Rožka	4	—	3 20	—	3 27	5	4 2	5 4	—
Ječmen	2 27	5 2 20	—	2 25	—	2 27	5 2	2 25	—
Worž	1 22	5 1 15	—	1 20	—	1 22	5 1	1 20	—
Gród	4 20	—	—	4 15	—	4 20	—	4 15	—
Woka	3 20	—	—	3 15	—	3 20	—	3 45	—
Rjezik	7 15	—	—	7	—	7	—	—	—
Zaňky	6	5	—	6	—	—	—	—	—
Hejdusicka	4 10	—	—	4 5	—	—	—	—	—
Bjerny	1	5	—	1	—	—	—	—	—
Kana butry	—	17	—	15	—	16	—	—	—
Kopaszkow	4	5	—	4	—	—	—	—	—
Zent. ſyna	—	20	—	—	15	—	—	—	—
Schtuka pſchedzena	1	—	—	—	—	—	—	—	—
	=	=	¾	=	—	—	—	—	—
				15 nſl.	hacž	20 nſl.			
				10	—	—	=	12 ½ nſl.	

N a w ē š t n i k.

Ssyumenja na pschedan.

Ssyumenja su hizom pola me k dostazu: runklowe, magdeburgske bjelokalowe, holandske czerwienokalowe, kolrabijske, kwietkowe, kalizowe, kolotowe, zoltomorckowe a wschelake druhe, korkowe, kirkowe poczki at d.

W Budyschinje, w mjezazu februaru 1862.

J. G. F. Niecksch.

Wosjewjenje.

Podpisany dowola zebi s tutym wosjewjecz, so je won wot tudomneje meszczanskieje rady konzesiu k pschistajenju a wobstaraniu czeledze dostal. Hospodarjo, fiz czeladnikow trjeba, a czeladnizy, fiz klužbu pytaja, chyli so teho dla na njego wobrocicz.

Jan Mužik w Budyschinje
na žitnych vilach w domie korcmarja Kaplerja.

40 kop

woklepow ržaneje šlomu je pola Jana Rabowskeho w Pomorezach na pschedan.

Ssyno na pschedan.

100 zentnarow šlodekho syyna, zentnar po 17 ngl., je tak derje w dzelbach kaž tež w zplym po prjedy sczinjenym skasanju pola podpisaneho na pschedan.

Koprczanskobuticzske hajnistwo w Žornošyka, 6. mérza 1862. **F. W. Hoffmann.**

Psches swoju dobroscz woshebje poruczomna
Vegetab. Žerdłowa pomada po 5 a 2 1/2 ngl.
(originalny kruch 7 1/2 ngl.)
autorisrowana wot L. profeszaria **Dr. Lindes'a** w Barlinje, kaž tež psches czistoscz a smuklosc wosnamenene
italske Medowe mydlo
(w paczkiach po 5 a 2 1/2 ngl.)
wot hapykarja **A. Sperati'a** w Lodi (w Lombardskej)
je stajne w czerstwiej a pschezo dobrej jakosci pola podpisaneho na pschedan.

Wilh. Hammer
pod radnej khezu.

Mekotsi schulerjo namakaja pola dweju sprawneju
beszczescieju mandzelskeju w Budyschinje wosydenje a
to po požadaju s jedzu abo bjes jedze. Hdze? to je
we wudawařni Serb. Nowinow shonicz.

W knihiczsyczerni L. A. Donnerhača na
Haschiz haszy je **Steuer-Quittungs-Buch** sa
12 np. na pschedan.

Ssuehe droždje

cjerstwe a sylnie stajne pschedana

J. G. F. Niecksch.

Tara rjany wuberk ſerbskich ſpewarskich
knih, do ſomota a kože ſwjasanych, porucza po
tunich placzisnach

Korla Forner, knihiwjasař na
bohatej haszy blisko plump,
zobotu w budze psched khezu k pschekupza Mōdela.

Zena wudewa ſdzeklaneho poſtajenja chze holczi, fiz
chzedza wuczbu w žonskich dzelach w Budyschinje wuzicz,
do wosydenja brac̄ a jim ſobu jedz wobstarac̄. Wſcho
dalsche je we wudawařni Serb. Now. shonicz.

Wſchelakich wosjewjenjow dla dowolam zebi s tutym,
wſchelaki grat, kaž tež pily sa deskowe reſaki, drzewowe
pily a ruciane pily, ſykanjowe reſaki, maschinowe koſy a
tebe runje reſaze twory najlepscheje dobroſcie najpodwol-
niſcho poružecz. Tež poruczam moje žitne, blidne a mo-
stowaki, poſleſische iafszh a pruszh aſchowane a tež nje-
aſchowane, kotrež ſu pak tež dobre a prawe a něſce ſady
žanhých druhich, bjes lateho ſeleſa ſamodzelaňch, wostawac̄
niebudža. Ja tež ſa nje rukuju, tak daloko hač je to
pschi dobrym dzele möžno, a wobkruczam, ſo budu ſo pschi
nětciſiſeje wſchelakich wobſožazej rjemieſnej ſwobozje pro-
zowac̄, to czinicz, ſchtež ſo pschi ſprawnym ſtukowanju
czinicz hodži.

Robert Jacob,
gratowy kewar na ſerbskich hrjevach ſ na-
pscheza měſczechanskieje ſchule.

Mekotre kopy lipowych, 2 hač 4 lohezowskich,
ſadzenko w je na pschedan. Hdze? to je shonicz
we wudawařni Serb. Nowinow.

Jedyn wulki wotročk, jedyn pohonč a jena
wulka žowka möža hñdom do klužby ſtupicž na
knežim dworje w Stradiji pola Hucziny.

Powschitkowna asfuranza w Trieście (Assicurazioni Generali)

sawjesczuję pschi faruczeńskim fondsu wot $18\frac{1}{3}$ millionow schyfnałow:

- a) Twory, mobilije, žneńskie płydy a t. d. psche wóhnjowu schłodu;
- b) Kubla a twory na puczach psche schłodu pschi transportu a
- c) pościcja sawjesczenja na żywienie człowieków na wschelake waschnje sa najtunishe twerde prämije a napishe polich w prusskim kourantu.

Tuto towarzstwo saplacji w lęcze 1859 sa 1861 schłodowanju 3 milliony 352,478 schyfnałow 86 kr. D. W. farumanskich penes.

Wszchn rospratow dawa

J. G. Richter, na mjażowym torhosćzu,
wokreśny agent sa Budyščin a wołnosćz.

Csrijdu 26. měrza t. l. dopołnia wot 9 hodžinow budże żo

23 klostrom pjenkoweho a schępjanego khōjnōweho drjewa,

17 $\frac{1}{2}$ kop khōjnowych walczłow.

118 kop brēsowých a wolschowých walczłow w bartskiim reveru sa hotowe pjeniesy na pschedawacj.

Pschedawanie sapocznje żo pschi wowczęszej horje.

W Barcze, 18. měrza 1862.

Hrabinske Lippste hajniške farjadniſtvo.

Wiedemann.

Aufzja deskowych flozow.

Na leżowym reveru w Schczenzy pola Rakez budże żo

pōndželu 24. měrza rano w 9 hodžinach

71 khōjnowych klohcjowiskich deskowych flozow, delka 10 hac̄ 18 zolow tolstych, sa hotowe pjeniesy na pschedawacj. **Lehmann**, hajniſ.

Maćica Serbska.

Do maćicneje pokladnicy zapłacićhu:

Kk. k. farař Jenč w Palowje 1 tl 10 nsl. na 1861; professor Dr. Lotza w Lipsku 1 tl. 10 nsl. na 1861; diak. Räda w Mužakowje 1 tl. 10 nsl. na 1861; kubler Rabowski w Pomorecach 1 tl. 10 nsl. na 1861; kubler Bjar w Brézy 1 tl. 10 nsl. na 1861; kubler Probst w Brézy 1 tl. 10 nsl. na 1861; kubler Janaš w Mješicach 1 tl. 10 nsl. na 1862; kantor Michalk w Kotecach 25 nsl. na 1860; ryčnik Rychtař w Budyšinje 1 tl. 10 nsl. na 1861; kantor Hicka w Ralbicach 1 tl. 10 nsl. na 1861; kubler Blažik w Ralbicach 2 tl. 20 nsl. na 1860—1861; kapłan Smola w Ralbicach 1 tl. 10 nsl. na 1861.

(Přichodnje dale.)

W Budyšinje, 8. februara 1862.

Wylem Jakub,
prekupce a pokladnik M. S.

Gj. 2 a 7 Serb. Nowinow 1862 żo we wudawatni Serb. Nowinow sażo kupuje.

Drjewowa aufzja.

Pōndželu 24. měrza t. l. budże żo na w ulko-
dubrawskim reveru pschi Margarethskiej lęcze dželba
khōjnowych żerdow w w hromadach na pschedawacj.

Kupwarjo njech żo na pomjenowanym dniu rano
1/29 hodžinow nutnamakaſa.

Schönig, hajniſ.

A dobrociwemu wobfedżbowanju.

Psches konzeſionirwanh ženžbu wopokaſowazh
bureau w Budyšinje na žitnych wifach

prvaja żo
wiazori ökonomszy wucžomizh,
wiazore hospołh a komorniczh,
wiazori sahrodnizh, kiz maja żobu s džela holu a hońtu,
s džela požluženie wobstaracj,
dželacjerske familije,
wowczęszo a wowczęſz, wiazore hetmanjo se żonu a bjes żony,
wiazori kneži wajchtario,
wiazori konjazt a wolazh sa tudomny a draždžanskij kraj,
peštonča (žona) sa jene knieſitwo na wifach,
wiazore kucharki a kuchinski džowlki w mjeſcie a na wifach,
wiazore hrózze džowki.

Eſtuzbudopokaſowazh bureau je teſko spodobanja na-
makaſ, so żo psches nije niz jen. ſ požadanja kniežich, kaž
tež ſlužbuphazzych lohko dopjelnicž hodža. Spomnjeny
bureau so teho dla ſ tutym dale porucža a budže żo
przozowacj, wſchitke požadanja spěšnje dopjelnicž.

Giawny džak.

Na naſ, tօtij ſym 23. junija 1661 psches ża-
koſne kropobice jara wulku schłodu cjerpjeli, ſu w
bliskoſci a w dalokoſci dobrotliwie spominali a nam
naſchu schłodu po móžnoſci farunacj pytali. Duž ſo ſ
tutym wſchitkim, kiz nam dobrotu wopokaſachu, najwu-
trobiſhi džak praji ſ tym požadanjom k Bohu, ſo by
jim tajku ſmilnoſez bohacze ſ duchomnymi a cželnymi
kubkami saplaczicj ćzyl. W Sderju, 18. měrza.

Zedyn ſa wſchitkach.

Serbske Nowiny.

Za nawěstki, kiž maja so
w wudawani Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedadł,
płaći so wot rynčka 9 np.

Zamówity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kózde číslo płaći 6 np.
Štwortlētna předplata pola
wudawaria 66 np. a na
kral. saks. pósce 7½ nsl.

Cílo 13.

29. měrca.

Lěto 1862.

Woprijeće: K nawiedzenju. — Swětne podawki. — Za dom a hospodařstwo. — Ze Serbow: S Wojerez, S Hósnizh, S Zornohyzkow, S Běčiz, S Budyschina, S Wujełka pola Wóspórka. — Hans Depla a Mots Tunka. Přilopk. — Spěwy. — Hudančka. — Cyrkwinske powjesce. — Pjenježna płaćizna. — Nawěstnik.

Ranawiedzenju.

Egi ſami czesczeni woteberarijo Sserbskich Nowinow, fotſiz chzedža sa
nje na prěne schtwortlēto 1862 do předka placicę, njech nětko 66 np. we
wudawarni Sserbskich Nowinow wotedadža. Egi, fotſiz ſebi Sserbske Nowiny
pſches poſt pſchinjesci dawaja, njech tola njesapomni, ſebi je tam ſkasac̄. —
Pruskim czitarjam nasich nowinow hiscze pſchispominamy, ſo ſo wot no-
weho lěta ſa Sserbske Nowiny w Pruzach žadyn schtempel wjazy placicę
njetrjeba.

Redakcia.

Swětne podawki.

Sakſka. W Draždjanach budže najſkerje tajki
pjenježny bank ſaloženy, kaž jón hžom w Lipsku maja.
— Nashe kniežerstvo ma, kaž ſo ſda, kruu nadžiju,
ſo mér woblikowam, pſchetož wjèle rekrutow, kž bychu
w bližším čaſku do wójſka ſaſtupic̄ dyrbjeli, je porucznosc̄
doſtało, ſo ſmědža hiscze dleſči čaſk doma wostac̄.
Tuión čaſk ſo jím pak jako wojerſki čaſk pſchilic̄. —
Veho kralowska wýzkoſc̄ krónprynz Albert je ſo 22.
měrza ſažo ſ Brandysa do Draždjan wróčil. Wón
je, kaž czeske nowiny powiedaja, tež w Prahy pobyl. —
Swudowjena pruska kralowa Hilžbjeta je na kralowſki
dwór w Draždjanach 26. měrza na wophtanje pſchijela.

Prusy. Kral je ministrum, ſe ſkubu pſchic̄-
nym, woſebne rjady abo ordeny ſpočzil. — Nowe mi-
nisterſtvo je wſchitlím wýshim krajnym ſaſtojuńkam po-
ruciſlo, ſo dyrbja pſchi bližšich wólbach ſe wýšeji prózu
na to dzělac̄, ſo bychu ſo mužojo demokratſkeje a tak
mjenowaneje liberalneje strony ſa ſapoſklanzow na bar-
linſki ſejmu njewuſwolili. Tež spomina ministerſtvo na
to, ſo maja ſo po mōžnoſci tajzy mužojo wuſwolice, ſotſiz ſu ſwolniwi, kralej jeho dotalnu móz wostajic̄.
(To rěka, ministerſtvo chze, ſo bychu ſapoſklanz pſchihodneho krajueho ſejma w Barlinje jenož wuradzowali,
kralej a jeho ministrum pak ſawostajili, hac̄ chzedža
tajku radu pſchijec̄ abo krajne naležnoſce po ſwojej
woli ſradowac̄.) — Wſchelake nowiny powiedaja, ſo
ministerſtvo ſapoſklanzam na bližšim ſejmje dale nicžo
prjódpočožieſ njebudže, dyžli krajny budžet, to je, wob-

ličenje krajnych dohodow a wudawkow. ſejm teho
dla najſkerje dohho trac̄ njebudže. — Dokelž ministerſtvo
wot nowosřadowanja wójſka pſchic̄ nočze, ſa čož
je hiscze wjèle pjenies trjeba, a ſo tola boji, ſo ſa-
poſklanz 25prozentny pſchirazk k dawкам njeſpſchijwola,
dha chze minister finanzow na druhé wachijnje pjenies w
hromadu ſwiesc̄. Wón je teho dla krajnu pôžonku,
wot kotrejž ſo 4½ prozentu danje dawa, na 4 pro-
zentu ponižil a nadžije ſo, ſo ſ tajſkim pomjeniſchenjom
danje lětnje poldra miliona toler wuſbytkuje. Tež ma
wón pječza wotpohladanie, nowy dawk na pſchekupſte
kvitonki a na tobak počožic̄ a tak pjenies ſehnac̄, kž
ſu ſa wójſko nusne. — Wón danjo běchu jeneho Schwaj-
zarja w Barlinje ſadžili, dokelž běſche wudawař, ſo chze
krala ſaſhelic̄; ale poſdžiſho je ſo dopokaſalo, ſo je
wón bkaſný a duž ſu jeho do barlinskeje hojernje dali.
Pſched něcotrymi dnjami běchu pak w Barlinje powjetſz
wunjeſli, ſo je jedyn Polak chžk krala nadpanac̄. To
pak tež wěrno njeje, ale jedyn Němz bě kralej, jako bě-
ſche tón ſ kralowskeho hrodu ſtupil a ſo do ſwojeho
wosa ſyñyc̄ chžk, k nohomaj panyle a jemu piſmo po-
ſklic̄, w kotrymž wón krala ſa jeneho wuja wo hna-
du prožy — Egi, kž ſu ſ druhich krajow k twarjenju
wójſkých lódzom pruskemu ministerſtwu pjenies ſkali
(a wone je ſ zufb wjèle pjenies doſtało), ſu nětko nje-
ſpokojni, dokelž je ſjawnje widžec̄, ſo nowe pruske mi-
nisterſtvo ſa němske naležnoſce tak ſkutkowac̄ njebudže,
kaž ſebi to liberalna strona w Němzach žada. — Kral
je předadwſcheho ministra Querswaſda ſa wýſchego burg-
hrabju w Marienburgu pomjenował.

Rakušy. Khejzor ho halle kónz tuteho měřaza s Benediga do Wina wróci. Przedawšha neapelska králowa, žotra rakuſkej khejzorki, ho pječja do Benediga na wophtanje poda. Tam je tež wuherski kanzler, hrabja Horgač, i khejzorej pschijel, dokelž ma s nim někotre nusne wuherske naležnosće wujednac. — We Winje je 20. měrza polní marſhal hrabja Windischgrätz wumrjeł.

Amerika. Pschedzhyda Davis je separatistiske hłowne město Richmond do woblegenosće dak, dokelž ho boji, so móhla tam revoluzia i lěpschemu unije wudychic. — Pschedzhyda unije, Lincoln, je ſejmiej nowy ſakon prjódkoſožil, po kózdy amerikanski kraj, kiz ſchłovinſtvo ſacžeri, doſahaze pjenježne ſarunanje doſtał. Szejm je taſli ſakon ſa dobrý ſpoſnał a s tym pucž pschihotował, na kózmy budža ho unioniſtojo a separatiſtojo najlepje ſjednac mēc. Něrczischa amerikanska wójna běſche mijeniužy najbóle teho dla nastala, dokelž unioniſtojo ſchłovinſtvo wjazh do wolicz nochyčhu, separatiſtojo pał wot njeho puſčicicj njechachu. Separatiſtiske wójsko ho w tu khejzoru pschi delnym džele rěki Potomaka w hromadu czehnje a ſda ho, so budže tam ſlónčenje hiſhče wulka bitwa. Bes tym je unionske wójſko hač do Manaze poſročilo. Wone namaka tuto město wot separatistow prōſne, kotsiž běchu tam wócho ſpalili a wóchě moſth ſlaſhli, a potom do Gordonsville zoſali.

Franzowski. Hrabja Lavalette, franzowski poſkłanž w Romje, je do Pariza pschijel. Raſſkerje ma něſhto ważne w romſkih naležnosćach s khejzorom wuſradzic. — Franzowski ſejm je jednanja wo tak mijenowanu adresu ſlónčík a ju, kaž bě wujednana, wóndanja khejzorej pschepodał. Khejzor rjekn pschi tutej ſkładnosći, so drje ho pschi taſkich jednanjach wótre rycze rycza, ale so napoſledku tola wothloſzwanje prawe měnjenje wjetſchin wóſſewi a so dže wón lubjerad wóchū dobru radu horjebrac, kotruiž móže wot ſejma doſtaci.

Italia. Po roſtaczu ſněha a po minjenju ſymy počzinaja ho w Neapelskej ſběžkarjo ſažo hibač a čaſkaſa jenož na někajch kmaneho nawjedowarja, kiz by jich i jenemu wójſku ſjenocík. Bes tym čaſz ſ rubjenjom pschecznicj phtaja. — Bamž. je ho pola franzowskeho poſkłanza nad tym wobežował, ſa Napoleon franzowskim biskopam pschiswoliciž nochze, ſwiatki do Roma hic; ale hrabja Lavalette wotmolwi jemu, ſo ma khejzor po wujednanjach, předy ſ bamžom ſcziñjenych, we tym poſne prawo. — Garibaldi pschebýwa w tu khejzoru w Mailandze. Iako tam pschijedze, bu wón wot města jara ſmjeđených powitanym a bu jemu wóchā móžna čeſcž wopofasana. Pola ministra Matazzia bě wón předy wufukował, ſo budža wojersky dobrowolniſy, kotruiž běchu po ſkónčenju neapelskej wójny ſ wój-

ſka puſčejili a tak někotrehožkuſiž da nusy ſtorčili, ſažo do wójſka pschijecí.

Gričiſla. S revoluzju tudy i kónzej khwata. Šběžkarjo w měſce Syrie ſu wſchitzh ſajecí a twjerdiſna Nauplia je tak twjerdze woblehnijena, ſo budže ho tež bórsy poddacj dyrbječ. Psches to, ſo je králowſke wójſko ſběžkarjam wóchū wodu wotřesnýlo, je ſapocžat i podcjiſnjenju ſběžkarjow ſcžinjeny. Mějenužy žórla, kotrež ſa twjerdiſnu Naupliu wodu i pieču podawaja, leža ſ wonka murjow a dokelž je králove wójſko ſběžkarjam wſchitke ſwonkomne wobtwjerdzenja wotdobylo, dha je psches to tež ſpomnjene žórla do ſwojeje možy doſtało a neda někto žanej wodže wjazh do twjerdiſný bežec. Bes wody pał žana twjerdiſna wobſtač njemóže, hdy by tež najtrjerdſha byla. W Nauplii maja drje tež něſhto wody w zifternach, ale to je jenož deſhczowa woda, kotruiž dohlo doſahacj njemóže. — Králowſke wójſko je wobtwjerdzenje na Eliaſowej horje psched Naupliu tež ſlónčenje dobylo a w twjerdiſnje počina pječja hízom wulka njejednota ſnježic.

Ruſowſka. Predawſki minister, hrabja Nezelrode, je 23. měrza wumrjeł. (Wón bě pschichodny nan barona Seebacha, ſakſkeho poſkłanza w Parizu). — Warszawski evangeliſti duchowny Otto je ſ jasťwa puſčený a budže ſnádž zyle wobhnadzeny.

Turkowſka. Derwisch-paſcha je wóndanjo hač na czornohórſke mjeſy pschicžahný, ale bórsy ſažo zoſat, dokelž jemu Čzornohorjenjo ſ jeneje ſtronu hrožachu, ſ druheje pał ſo Luka Wukalowic na njeho hotowasjje.

Za dom a hospodařstwo.

Hisčicje njeſhto wo waženju žiweho ſkota.
(Skónčenje)

Hisčicje wele by ſo ſa wažnosćž waženja žiweho ſkota prajicž dako. Tola hízom to prajene dyrbí ratarja pschewpědžicž, ſo je to nusne, a ſo jeno na to ſpomni, ſo na mnohich wjetſchich ſubkach někto ſkót po wasy pschedawaju. Zyle tucžny howjafa ſkót placiž ſentnar 8 hač $8\frac{1}{4}$ tolerja, a ſwinje: ſentnar žiweje wahí 12 tolér a tež wjazh.

Škocjaza waha placiž 40 hač 60 tolér a je wſchudzom doſtač; w Budyschinje pola knězow Tatuba a Schierfanda. — Waženje ſkota žada kuf ſu wuſchitnoſeze. Škót ma ſo jeno krótko předy pízowana wazicj, howjach ſkót dyrbí ſo ſahodnje i temu pschinucicj a pschi ſamym waženju niž ſa recjas čzahnyč. Šwinje dyrbja ſo i temu dřeſirowacj (pschitwuzowacj), to rěka: jim njejmje ſo jedyn króč piza dac, tak ſo ſu prawje hłodne. Něk dže džówka ſ pízu předy ſwinjecja a ſwinjo běgi wěſce ſa pízu; tak ſo ſwinje psches dřeſirowanie tak nauwicza,

so po puščenju s kléwa ſame w ſku na wahn bježa, a trjeba ſo jím tam jeno potom kóždy króž něčto ſorujatkov ſyprýčz.

Derje je wérno, ſo ſo rěníz ſ wopředla ſapjeraj, ſkót po waſy ſupowac̄; kaž bě to tež w druhich krajač tak. Ale ratarjo njech jeno pěknje tučný ſkót kormia, dha rěníz tež jón ſupja. Haj, jedhn ratař tež nietrjeba, ale móža wiazori ratarjo jemu wahu w hromadze měč, tak ſo ſupjenje tajkeje wahi po prawym žana ejezkoſc̄ njeje.

Napořídku hifcheje jedhn pſchikkad, tak wjele ratař husto ſchodus, hdnž wahu ſkočecza njewé. Tón podawt je zlyle wérny. — Jedhn ratař mějeſche jendzelske $\frac{7}{4}$ ljeta ſtare ſuſſolkſe ſwinjo, wulſe, krafne ſkočo! Krótko předy běſhe jene tajke rěſak, tola něčto mjejeſche. Wón žadasche ſa to, kotrež čhyſche nětko pſchedac̄, 100 tl. Rěſníz ſadzachu 90 tl. abo wějtu pjenje ſa punt mjaſha. Škonečnje pſchiudzechu pſches jene ſa 90 tolef. Poſdžiſho ſhoni tón ratař, ſo by 26 tolef wjazh mječ, budžiſche-li ſvoje ſwinjo po waſy ſaplaczene doſtaſ.

A tajke ſhonenje cžini jara wele ratarjow, a teho dla je nufne, ſo ratař ſwoj ſkót (kaž ſo to ſe žitom hžom ſtava a dale bôle ſtane) po waſy pſchedawa. Potom newobhlađuje ſo tak ſkočo už wjazh jako ſkočo, ale jako pſchekupiſka, rjeſnieča twora, wobſtejo ſ telko a telko mjaſha, ſoja, ſadka a t. d.

S.

Ze Serbow.

S Wojeruz. Byla naſcha woſada běſhe na nježdu Reminiscere, kotrež 16. měrza ſwječzačmy, jara žadoſežiwa, pſchetož na tutej mějeſche naſch deſignirovanym nowy primariuſ a ſuperintendent, dotalny k. duchowny Karaz w Trebnitzu, pſched nami ſwoje präſentatzionſke předowanje džeržec̄. A dokež bě nam knies Karaz hac̄ dotal njeſnat, dha ſo cžim bôle wo nim ryc̄eſche, dokež čhyſche kóždy ſterje lepje ſhonic̄, ſkoto ma ſo wot njeho docžakac̄. A ſkoto my do předka ſhonic̄, to bě ſama dobra kwalba, tak ſo počinachmy dobru nadžiju na njeho ſtacež. A tutu nadžiju knižomna byla njeje, pſchetož knies Karaz je nježdu Reminiscere pſched tudomnej woſadu pruhu wotpložil, kaſtuž nichtón rjeſniſu dokonjec̄ njemože, a ſebi hnydom tajke doŵerjenje dobył, ſo jeho ſastupjerjo tak derje ſerbſkeje kaž němſkeje wožady bórſy po kempach jen o h k ó ſnje wuſwolichu a jeho jako naſcheho duchowneho wótza powitachu. Hewak móža ſebi ſastupjerjo wožady k temu dwě nježeli khwile wſac̄, ale woni tón króž wot teho woſladaču, woſebje tež teho dla, dokež běchu pſchekwědzezenje dobyli, ſo je k. Karaz, kaž běchu to hžom předy ſerbſke Nowiny powiedale, ſerbſkeje ryc̄e doſpołnje mózny a ſo wón, hac̄ runje

delnjočužiſki ſſerbi, tola hornokužiſku ſierbſku ryc̄e jara pěknje a duſhniſe ryc̄e.

Měj móžemh teho dla naſchej wojerowskéj woſadje ſ polneje wutroby ſbože k temu pſchec̄, ſo w kniſu Karazu primariuſa, wojerowskemu woſkrieſej pač k temu, ſo w nim ſuperintendent doſtanje.

S Hoſniž. Tudemny khejbětar, cžěbla Jan Ledžbor w naſchej wžy, je 18. měrza wječzor na dompuču ſ Horſchowa do jeneje hlinjaněje, ſ wodu na-pjeljněje, jamy panýk a ſo tam tepíš.

S Zornofyke. Pjat 21. měrza popoſdnu namakachu na bukczanskich ležomnoſežach Michala Piſala ſ naſcheje wžy, kotryž bje wutjohol, ſo by ſwojeho ſyna w Mjeſchizach wopýtał, morweho ležo. Keltarſke pſchepytanje bóry ſopokaſa, ſo bě jeho Boža rucžka ſajala.

S Věcžiž. Schtwórk tydzenja ſwječezche woſadzež tudomneho ryc̄erkuſla, k. ryc̄nik ſ Walter-Feſchki, ſwój narodny džen a bu k tajkemu ſwiedze-njej wot ſwojeje knjenje mandželskeje ſ woſebnym darom, mjeniwy ſ rjanej Božej matru, woſdareny. Wona je ſ lateho želesa a je w Petzoldtez želesolijetni wýſche Budyschina pěknje wudželana, cžělo naſcheho ſbóžnika, na křižu wihaze, je poſložane a hevak wſho druhé hōdnicje wudebjene. Tutu Božu matru je knjeni ſ Walter-Feſchka njeſaloko knježeho hrodu poſtaſiež dala a to na měſino, kotrež je jara k temu pſchihódne, dokež nimo njeho puc̄ ſa tých wiedje, kij ſ Čech do Rožanta na wotpuſk khoodža, kaž ſa tých, kij ſ kathol-ſkych ſſerbow do Čech du. K poſvijeczenju ſpomnje-nje Božej matry bě k. kanonikuſ farař Vařík ſ Schrejzir pſcheproſcheny a ſta ſo to ſamo w pſchitom-noſeži wjele nutrnych ſ wokolnych wžow, hđejz pod-janýž bydla.

S Budyschina. Dženža pſched tydzenjom mě-jačmy na tudomnym evangelskim ſeminara proſeminarſki adſpirantný examen a buchu po tym ſamym cžile do praparandſkeho wuſtawa pſchijeci: Auer ſ Budyschina, Hultsch, Lehmann a Meißner ſ Jasoňy, Kern ſ Ebersdorfa, Dietrich a Stoß ſ Viſkopiz, Rek ſ Rakojidom (Sſerb), Schäfer a Neumann ſ Ebers-bacha, Ludwig ſ Radgendorfa, Wolf ſe Schandawa, Thomas ſ Wjeleczina, Měrežin ſ Nadež (Sſerb), Schmidt ſ Wehrſdorfa, Meißner ſe Šemilnej, Moſer ſ Grožhennersdorfa, Semmer ſ Podritz, Söhnel ſ Požkowow, Langa ſ Gibaw a Sieber ſ Bernſtadta. ſſerbai: Schuster ſ Polpiz pola Klukšha a Schuster ſ Lejna pola Budeſtez buſhtaj do ſeminarskeje ſchule pſchijataj. F.

S Wuježka pola Wóſpóřka. Dopoležnju 21. měrza bu tudomna 77letna wumjeňtařka Haná Pětſchowa w rěž Lubacze mortwa namakana. Wona

běše 19. měrza ſwoju džovku we Ŋufku wopýtała a bě na dompučzu najſkerje pravu ſchęzejku ſmolika a ſo bjes Wichtowami a Wuježkom ſabkudžíka a tam ſe ſkaly, něhdje 80 kohci wýzoleje, dele panýžka.

S Budyschyna. Sañdženu předu mějachu ſměržy tudomneho ſudniſkeho wotrjeſa, mjenujž k. rycerſtublerjo hrabja Lippe nad Delnej Hórkou, s Zenker nad Pomorezami, baron s Uckermann nad Lutobčzem a Ochernal nad Džehorezami pod pſchedhýdſtrom k. ſudniſkeho hantmana Hartensteina poředzenje. Bjes druhimi naležnoſcemi jednaſche ſo tež wo to, ſo by ſo ſa ſpomnjeny wotrjeſ ſhudžinska dželačnja ſakojita, a ſpóſna ſa najlēpshe, hdy by wona ſwoje město na Židowje doſtała.

S Budyschyna. Nendant na tudomnym hameže, k. Hentschel, je tudy 20. měrza wumrjeſ a bu 23. t. m. pohřebany.

S Malbíz. Wutoru 25. měrza rano wumrje po krótkej khorosči naſch lubowaný a derje ſaſkužbny knies farař Petr Bréſan. Wón bě rodzený w Delních Sulschezach 29. junija 1790, ſtudovaſche w Bráſy a doſta 17. ſeptembra 1817 měſchniſku ſwjeciſnu. Běſhe najprjedy kaplan w Radworju, Khróſčižach a Malbízach; w ležje 1832 pak ſa farařa k nam povořany. Wſchitzu, kij ſu jeho ſnali, čeſečja joho wopomnječe, a ſnate je, ſo bě njebočički tež dobrý Šerb, kij rad Šerbowſtwo podpieraſche. Wo jeho pohřebje, kij je je wčera 28. t. m. byl, ſa thđenj.

Kak

rozm

Hans Depla

w ořitaj

a

Mots Tunka

ludži pódla

* * *

škrējetaj.

Hans Depla. To ſebí jedyn njebh myſlik, kaf galantrných mlodženžow jedyn druhdy nadendje!

Mots Tunka. Hdyž dha ſy tajke ſvože mjeſ?

H. D. Wondanjo w jenym wjeſtnym hoſcjeniu ſa blidom ſedžach, jako ſo durje wotewrichu a pječzo mlodži hólžy jenu hólžku do iſtrou pſchinjeſeſtu.

M. T. Moj jejdyrko, běſhe dha morva?

H. D. Ně, hdyž bě někotre ſchleczęſki paſenza wupila, počza ſe wſchej mozu ſpěvacž.

M. T. Hm, hm, — džitwe luſh to!

Přílopk.

* W Porchowach běſhe ſkóſtniſka ruka tamníh tydženj dwójzy wohen ſakojita, ale kózdy ras je ſo poradžilo, wohen předy poduſhę, hacž móžeshe wón ſchłodu činicž.

* W Reichenbachu w Voigtländze je ſo 24. měrza wječor džewječ bróžnjow wotpaliſto.

* W Chemnitzu je ſo wondanjo ſtało, ſo je ſo tam jedyn hejver w jených podkopkach, někotre ſta ſkóheze hlučoko w ſemi wobwiſhyl.

* Wojerowſki wotrjeſ ma po pořlenim ſudſicjenju 31,165 wobydlerjow a to 17,210 Šerbow a 13,955 Němžow.

* W Lorenzkirchenu wotpali ſo 17. měrza po

počnozy jena kheža, kotrež běžu wulke wody psched někotrym časom hžom nimale žyle ſlaſhy. Wohen je najſterje ſaſozeny.

* W Aradže (we Wuherſkej) je 23. měrza w tamniſkej Neumannze palenzpalerní parny ſtoček roſloček, palernju povaſit a pschi tym 17 člowjekow ſaſaſhy a ſchtyrjoch čežko raný.

* W Hänichenu pola Lipſka bu tamniſki ko-vařski miſchtr pschi roſtſelenju wulkih kamjenjow wot jeneho krucha tak njebožomnje do hlowy trjeſheny, ſo dyrbjeſte naſajtra wumrječ. Wón ſawostaji wudowu a džewječ ſyrotow.

* W Schcicinje mějachu wóndanjo wulke wody, dokež bě rěka Wiſla psches ſwoje brjohi ſtuſka. Do jſtyw jeneho khežkarja bě hžom teſko wody naběžalo, ſo dyrbjeſte wón ſrijedž nozy na ſubju ejeſacj. Wot tam woka wón, ſo by jemu žona poſhwéčila. Ta pschindže tež ſe ſaſhwéčenej tſchěſku, ale doho nje-träje, dha ſo tſchěha pali a bóry ſe žyle twarjenje. Wobaj ſkocjatj ſ wuhladom dele do wody a plovataj ſ ſuhodej, ale bjes tym ſo jímaj kheža ſpali a we njej dwě džeſci.

S p ě w y.

M l o d o ſ c ĥ.
(Z naléáa.)

Skódkla mlodoſc̄j, ſloth čaſho
W newinoſc̄i ſbožomnij,
Newrōcjiſch ſo mi tež ſaſo
S hrajem i a róžoſtj:
Dha wſchal pomjatki wobnowja
Šbožne twoje ſnamenja.

Skódkla mlodoſc̄j, kraj ſzonow,
Schtó cze wročicj ſamiože?
Schtó mi rjanosč twojich honow,
Twoje ſbožne wopishe?
Twój čaſh bje djen naſjetni
W neſabylej krafnoſc̄i.

Skódkla mlodoſc̄j, raſ ty Boži,
Bes staroſc̄e, bes horja —
Schtó tu ſchcježku pschepoži,
So ſo ljeta ſawrocja?
Schtó je ſejelo ſejelo je,
Wróčo ſchcježku nepoňde.

* * *
Mlodoſc̄e ſón roſphyne
Raž ſinjeh widžiſch roſtacj,
Luboſc̄ plómijo nebeſſe,
Luboſc̄ dybri woſtaž

Wuhudanje ſež. 12.

12. Mur, rum.

Cyrkwiſke powjeſće.

Křečeny:

Michałska cyrkzej: Jan Ernst August, Jana Augusta Sobk, wobydlerja w Małym Wielkowje, ſ.

Zemrječi:

Djeń 14. měrza: Kvrla August, Handrija Augusta Ernsta Turscha, cjeſle na Židovſe, ſ., 4 d. — Maria Augusta, Pětra Kalicha, wobydlerja w Dobruſchi, dž., 21. 7 d. — Chrystiana Hilžbjetra rod. Herzog, njebo k. G. Bergera, korejmarja na Školz, ſawostajena wudowa; 80 l.

Sa evangeliſtich ſſerbow w Draždjanach a wokolnoſc̄i budje jutſje herbſta Boža ſlužba w křižnej zpřkvi tam wobjerzana a budze k. diał. Mros ſ Budyščina přeborwanje a k. farat Mohn ſ Hodžija ſpomjednu ryc̄ džerječ.

W budyſkej michałſkej zpřkvi budje jutſje pſchipoſdnji k. farat emerit. Guda přeboracj.

Čabi ſakſko ſlezyskeje železnicy z budyſkeho dworniſća.

Do Chorolza: rano 7 h. 51 m.; dopołnja 11 h. 40 m.; popołnju 3 h. 12 m.; wieczor 6 h. 23 m.; wieczor 9 h. 24 m.; rano 12 h. 30 m.

Do Draždjan: rano 7 h. 35 m.; dopołnja 9 h. 11 m.; pſchipołnju 12 h. 50 m.; popołnju 3 h. 55 m. wieczor 7 h. 38 m.; w nozy 2 h. 26 m.

Pjenježna płaćizna.

W Lipſku, 14. měrza. 1 Louisd'or 5 toler 14 nřl. 6 1/4 np.; 1 połonowazaj ſčerweny ſloth abo dukat 3 tol. 4 nřl. 7 1/4 np.; wiſſe bankowki 74.

Płaćizna ſitow a produktow w Budyſinje 22. měreca 1862.

Dowoz: 5325 kórcow.	Płaćizna w pŕerězku na wikač, na bursy,				
	wysša.	nizša.	ſrjeđna	najwyša	najnižša.
Pscheniza	tl. nřl. np.	5 15	5 25	6	5 25
Rožka	4	3 20	3 27	4 2	5 4
Sečmen	2 27	2 20	2 25	2 27	5 2 25
Womž	1 22	5 1 15	1 20	1 22	5 1 20
Hrčik	4 20	—	4 15	4 20	4 15
Wofa	3 20	—	3 15	3 20	3 45
Rjepiſ	7 15	—	7	7	—
Zaňk	6 5	—	6	—	—
Hejdusčka	4 10	—	4 5	—	—
Bjerrit	1 5	—	1	—	—
Rana butry	— 17	15	16	—	—
Kopatčomž	4 5	—	4	—	—
Zent. ſyna	— 20	—	15	—	—
Schtuka pſchebjena	1	lohežowſkeho	15 nřl.	hač 20 nřl.	
	=	%	10	=	12 1/2 nřl.

13. Běka cžwicžka a w njej je dwoje piwo.
(Wuhudanje přichodnje.)

Nawěšnik.

Ssyumenja na pschedan.

Ssiedowazje **ssyumenja** su hijom pola me k dostacju: runklizowe, magdeburgske bjełokalowe, holandske czerwienokalowe, folrabijske, kwietkokalowe, kalizowe, solotowe, żółtomorątowe a wschelake druhe, korsowe, kirbiske poczki at d.

W Budyschinje, w mjezazu februaru 1862.

J. G. F. Niecksch.

Dr. Whithowa wodzicza sa woczi

wot Dr. Chrharta w Altenfeldzi w Thüringiskej, s wiazorzymi privilegiami wysokich wierzbow poczeszena, wopokaſuje ſo be wschitkimi doalnymi woczi hojazmi ſriedkami psches ſwoje ſbozomne ſtukowanje wschiedne jako najlahodnitscha a najlepscha wodzicza w tajkim nastupaniu, a može ſo jako dopokaſanu hojazy a poſylajaz ſriedk a jako

wjesta pomož ſa ludzi na wocjomaſ biednych

koždemu poruczeč. Wona hoji wjeſzie a ruczie a be wschitlích ſchłodnych ſziewkow, wobebje pschi ſahrorenju, ſeripnenju, ſuchoczi, ſyłkowanju a bjezenju woczow, kaž tež pschi ſlabozsi po bjełmi a placji bleschka ſ wuložowanjom jenož 10 nſl. a džela ju jenož wopravdžitu Traugott Chrhart w Altenfeldzi w Thüringiskej.

Skład ſa Budyschin w hradowſkej haptypzy.

Dr. Hartung'owa ſelowa pomada (thglif)

po 10 nſl.) k ſaſowubudzenju a wožiwenju wloſhoweho ſroſta

Dr. Hartung'owy chinaskorowy wolij

(bleschka po 10 nſl.) k ſuženju a poreñſchenju wloſhow
moža ſo hiſcze poſchezo jako najwoſebnitsche a najlepschei ſriedkai be-wschitkimi hacž dotal woſjewenymi ſriedkami wo prawdze poruczeč a je **solidne wobſtacze** psches wjazh hacž džehacž het najlemanitsche wopokaſmo ſa jej u dobroſez a hōdnoscę.

Deniczecki ſklađ ſa Budyschin a woſlońſcę ma ſtajne

Wilh. Hammer

pod radnej hježu.

So ſzym podla mojeje cziszczenje a barbařinje tež hiſcze

wurſne thlamy

(Auschnittsgeschäft)

wotewrit, dowolam ſebi ſ tutym czesczem ſerham tudomneje woſolnoſce najpodwołniſcho k nowiedzenju dacž, ſ tym poſchispomnjeniom, ſo budu ſtajne na dobru tworu džerzeč a poſchezo najtunischo pschedawacž.

S proſtwu wo dobročiwe wobledzbowanie a wo bohaty wopyt podpiſuje ſo najpodwołniſcho

W Rakęzač, 21. měrza 1852.

E. F. Wicksa,
barbařski miſtr.

Drewo na pschedan.

S tutym ſo k ſiaſnemu ſtawdzenju dawa, ſo ſo ſ letuſteho ſbiteho drjewa kloſtr kłojnoweho ſchępjanego drjewa po 5 tl. 10 nſl. a kopa kłojnowych walczkow ſa 2 tl. 10 nſl. ſ wuwſacjom hajniſkeho pieniſa, pschedawa. Tež ſež tam 600 twarskich ſichtomow na pschedan.

Knjeſtvo w Zymplu, 19. měrza 1862.

Bondželu 1. měrza dopolnja w 10 hobiaſach budža ſo dželba brēſoweho a wolschoweho drjewa w hrromadach, kaž tež někotre loſy ſtejazeho kłojnoweho ſerdzoweho drjewa ſa hotowe pieniſy w Dubrawy pola Bartu na pschedzowanie pschedawacž. Štromadžiſna w forezniſie tam.

Dwajſchoſowa hježa č. 70 w Nowych Porſciach ſe ſahrodu, 63 kwadratnych prutow wulek a ſe ſadowymi ſichtomami pěknje wobſadzanej, je ſe ſwobodneje ruky na pschedan a može ſo wſho dalsche pola wobſedžeria tam ſhonicz.

Dvaj zyłe džehazaj wosyce ſtaj pola Handrija Hencza w Brēſowje na pschedan.

Šynd na pschedan.

100 zentnarjow ſlodekho ſhyra, zentnar po 17 nſl., je tak derje w dželbach kaž tež w zlym po prjedy ſčinjenym ſkafanju pola podpiſaneho na pschedan.

Koprečanskobuſicžanske hajniſtvo w Žornosykač, 6. měrza 1862. F. W. Hoffmann.

Maćica Serbska.

Srjedu po jutrach 24. hapryla popołdnju wot 2 hodź. zmjeje ſo lětuſa hlowna zhrromadžizna towařſtwa Maćicy Serbskeje w hoſečecu „k złotej krónie“ w Budyschinje, na kotruž wſitke ſobustawy lubje preproſuje

Wubjerk M. S.

Pschepröschchenje a programm ffoto- a plödohlađej w Kamjenizu dzení 20. a 21. meje 1862.

Podpisane ratariske pobocžne towarzstwo w Kamjenizu domola ſebi s tuthm, ratarjow a hajnikow, kaž tež wſchitkich pschecejelov ratarstwa a hajnistwa k horkaspomijenemu ſfoto- a plödohlađej pscheprövč a nadžija ſo niž jeno prawje bohatego wobdželenja na tym ſamym psches wuſtajenje ſloczatow a ratarſkich a ležowých plodow, ale napomina tež maschinhtwarjerow, kowarjow a druh, ſa ratarstwo dželaze rjemjeſka ſi tuthm, ſo býchu pschi tym ratariske maschin a ratarſki grat dobreje a noweje konſtrukzije wſchitkich družinow wuſtajili.

K wubželenju mytow na wuſtajerow ſa najlepſche pschedmjet je podpiſanemu towarzſtu hížom

300 tl. wot knjegow ſtaſow krajnega woſrjeſa kralowskeho ſakſkeho
hornolužiskeho markhrabinstwa

300 tl. wot ratarſkeho woſrjeſneho towarzſtu ſpomijeneho markhrabinstwa
kobročimje pschiswolenych a ma ſo híſhce pjenjeſneje podpjery ſeſtrony konjeplahowarskeho towarzſtu ſa ſakſke
draleſtvo na myta ſa konje nadječ.

Dostata ſhromadna ſumma budže na myta ſa húſkich hóſpodařow, maschinhtwarjerow a rjemjeſnikow ſi
kralowskeho ſakſkeho hornolužiskeho markhrabinstwa naložena, wobſedžero a najenkojo rycerkuſlow pak a wobſe-
džero wjetichich fabrikow doſtanu czechne diplomy.

Škoto- a plödohlad ſapocznie ſo 20. meje 1862 rano w 9 hodžinach a dyrbja teho dla wſchitke wuſtajomne
ſloczata a pschedmjet híč do 8 hodžinow rano ſpomijeneho duja wuſtajene býcž.

Teho ſameho dnja stanje ſo tež popołdnju w 2 hodžinomaj wubželenje mytow, kaž tež prjódlywiedženje
prämiirowanych ſloczatow.

Nafajtra 21. meje 1862 ſměje ſo wuloſowanje ratarſkich pschedmjetow, k čemuž je wot kralowskeho wý-
ſokeho ministerſtwa ſnitskomnych naležnosćow milosćivje dowolnoſeč data.

Užije po 15 nſl., wſchitkich hromadze 3000, budža ſo hac̄ ſobu do 20. meje pschedawac̄.

Pschipowiedženje wuſtajomnych ſloczatow a druhich pschedmjetow ma ſo hac̄ do 3. meje 1862 poſa
ſtiftſchoſzarja knjegę Trentſka w Kamjenizu

Knjega woſrjeſneho ſekretarja Schenka w Budyschinje
ſtac̄, pschi cimž ſo na wſchitke ratariske a hajniſke towarzſtu ſi tej proſtſtu wobročam, ſo býchu tajſe pschipowie-
dženja wobſtarac̄ pomhale.

W Kamjenizu, 20. měrza 1862.

Swjedženski wubjerk
ſa ſfoto- a plödohlad, wot koſmienſkeho pobocžneho ratarſkeho
twarzſtu wotdžeržomny,
psches
Beega, pschedbydu.

Nawěſchtſ.

Dokelž ſym na želesniſkej ſtazii w Matym Žiczenku nowy kalkowy ſklad ſaložil, dha poru-
čjam ſi tuthm ſwoj nowopalený twarſki a hnójny kalk ſi mojich neundorſſich, Kunnersdorſſich a ſitawſkich
kalkpalečinjow ſi tym pschispomijenjom, ſo jón po mijenſich dželbach, kaž tež po zpłyh lowryjach pscheda-
wam. Pschedawanie na ſtazii w Matym Žiczenku je knjeg Jan August Hausdorf na ſo wſa, a budže
tuton kózdy čas hotowy, wſchitke ſkaſanja kalka najspěchuiſho a najlepje wuſjesc̄, tak ſo budže wěſče
kózdy ſi placzisnu, kaž tež ſi kalkom a jeho wobſtaranjom ſpoſojom.

Jan Lorenz w Pomorezach.

Wosjewenje.

Dokelž je mój kalkowy wobkhód zyłu sytu psches jenu zplindrowu palernju w skutkowaniu był, tak so prajicž nietrjabam, wot teho a teho czaſa je saſo nowopaleny kalk k dostac̄ji, ale so mam jenož ſwójim starym a nowym wotebjerarjam wosjewicž, so ſo hižom psches thdzen we wſchēch tſjoch zplindrowych palernjac̄h w Kunnersdorfje a w Niſſej kalk pali. Ja nadzíjam ſo, so budu kóždemu kaž dotal tak tež pschichodnie k spolojnosći poſlužecž móz a to cžim bōle, dokelž je mój kalk, kaž je snate, wubjernje dobrý, wo cžimž budze ſo kóždy, kíž to hiſčce ſpýtał njeje, bōršy pscheswedečjež.

W Niſſej, 20. měrza 1862.

G. W. Siebörger.

Psche kóždy ſastarjeny kaſchel,
boſeſz na bróſeže, psche dohleſtnu dybawoſež, ſchiju bolenje, ſazwanje pluzow
je tón wot wjazorých fyſikatorow

Placiſina:	
½	blesčka po 2 tolet.
½	1
½	½

approbirowany

Bróst-Syrop

Placiſina:	
½	blesčka po 2 tolet.
½	1
½	½

Frjedk, kóžž ſo ženie, a to we wjazorých podach, bies naſlēpscheho wužitka nałożil njeje. Tutoń ſyrop ſtukuje bōršy po přením nałożenju ſpodiwnie derje, woſeſeje pschi ſpinazym a jachlatym kaſchelu (Krampf- und Kreuchhüften), ſpomoža wumjetowanje krakow, pomjeniſchi hnydom loſkotanje w krku a wotſtroni po krotkim czaſu kóždy hacž naſ-þvlniſhi, haj tež ſtly ſuchočiſti kaſchel a krajwročenje.

Na Budyſchin je knies **J. G. Richter** na mjaſowym torhochęciu pschedawanje tuteho bróstſyropa
doſtał.

G. A. W. Mayer w Wročławie.

W o p i ſ m a.

Ja wobkwiędečju ſ tutym, ſo je **G. A. W. Mayerowym** běh bróstſyrop mojej žonje, kóraž hižom wjele ſet na ſylny duſhath kaſchel a na ſazwanje ſkoržeſe, wubjernje poſlužit a ſo je ſo ta ſama po krotkim nałożowanju tuteho ſredola wot ſwojeje khorosje zyłe wuhojila.

W Schneebergu, 18. měrza 1861.

Gustav Graf, maſchinar.

Iako bě mje pôdla mojeje d'kholjetneje dybawoſeže hiſčceje horscha njeſluboſnoſcž nadpanylá, kóraž mje žałožniſje buſchesche, ſpýtach ja **G. A. W. Mayerowym** broſtſyrop, tak wſchelako wuwołany, k ſebi brac̄, je móžu nětko k mojej radoſeji, dokelž ſo ſtara a nowa naſluboſnoſcž bōle a bōle minje, kóždemu na to waſchne khoremu tuton bröstſyrop ſ najwjetſhim prawom poruc̄jeſi.

W Dražjanach, 4. julija 1861.

G. Büttner, na wuſlowych wikaſ.

K dobrociwemu wobkežbowanju.

Psches ſlužbu wobſtarazh bureau na róžlu ſtitných wilow ſo phtaja:
økonomszy wučomniſzy, wajchtarjo, hetmanjo, wowęſerjo, pschekupſzy a hajniſzy wu- domsy, konjazy a wolaſy wotroc- ežomniſzy, ſtly, kuchinſle a hródzne džowki; na ſahrodnicy a ſlužobniſzy, wſy ſa tudomnu a ſa dalshu ſtronu ſa dobru ſpu.

S ſlužbu phtaja:

Jedyn pschekupſki commis, kneži wajchtarjo, pěſtonje, hópoſh, hetmanjo, wowęſerjo, džowki, běharjo.

Økonomski inspektor **Weifel.**

Róly k warjenju a pieczenju wot lateho a ſowaneho žeſela, tajſe khachlowe durczli we wſlikim wubjerku, wódne ponwje, rožanth, platy k ſapołożenju, khachlowe blachi a wſčitke pschedmijet tajſeho runječza ma ſtajnje na pschedan a porucža je pschi potrebie

Hermann Bulnheim, ſankarski miſchtr,
ſ bydlenjom w kheži k. Seidlera njeſaloſto théatra.

Sahrodnitska ſitwnoſcž čo. 6 w Małej Dubrawie k kóraž 7 aktow 27 kwadratnych prutow leżomnoſcž (ſ rjanej ſadowej ſahrodu) ſluscha a kóraž je ſ 139,54 dawſiimi jenoſcemi napołożena, a ſ inventorom a bies wumjeňka ſe ſwobodneje ruki na pschedan. Kupowarjo něch ſo na J. Paul a w Koſlach pola Budeſtez abo na A. Horcjanſkeho w Trjebjeńzach wobrocža.

Kowarnja w Račlowje pola Bukez je na Walporu ſ nowa na pschenajecze, dokelž ju dotalný najeſik jako wukrajan dale bžerječ njeſože a je wſchō dalshe pola wobſebjerja Puhla tam ſhonicž.

Sajne jaſubne běruh k ſymjenju ſu na pschedan čo. 12 w Hrubocžiach.

Młody čłowjef, kóraž ſhze kowarſtwo na wſnycž, moje pola kowarſkeho miſchtra Müllera na ſchulſkich hrjebjach w Budyschinje do wučzbv ſtupicž.

Čo. 3. Lužičana je thdzenja wuſchlo.

Serbske Nowiny.

Za nawěški, kiž maja so
w wudawarni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
placi so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kózde čísto płaći 6 np.
Štowrlětna předpłata pola
wudawaria 66 np. a na
kral. saks. pósće 7½ nsl.

Čísto 14.

6. haperleje.

Lěto 1862.

Wopřijeće: K nawiedzenju. — Swětne podawki. — Ze Serbow: S Ralbiż. S Budyschna. S Horow. S Bułojny
pola Varta. — Čistapiecjdżesata serbska Woja służba a d. t. — Přilopk. — Hudančka. — Cyrkwinske powjesce.
Pjenjezna płacizna. — Nawěšnik.

R a w i e d z e n j u.

Gzi żami czesczeni woteberarjo Sserbskich Nowinow, kotsiz chzedža sa
nje na druhé schtwartleto 1862 do předka placicž, njech netko 66 np. we
wudawarni Sserbskich Nowinow wotedadža. Gzi, kotsiz ſebi Sserbske Nowiny
psches poſt pschinjescz dawaja, njech tola njesapomnja, ſebi je tam ſfasacz. —
Pruskim czitarjam naschich nowinow hiscze pschiſpominamy, so ſo wot no-
weho lěta ſa Sserbske Nowiny w Brusach žadyn schtempel wjazy placicž
njetrjeba.

R edakzia.

Swětne podawki.

Sakſka. Sañdženu njedzeli běſche ſhromadžisna
w Biskopizach, w kotrejz pschitomni wuradzowacu, hac̄
ſo njehy želesniza ſ Biskopiz psches Iasonizu, Wernerjech,
Nowosalz a t. d. twarika a ſo ſkönčnje ſe žitarſkej
želesniza ſjenoczika. Krat, psches kotrž by tajka nowa
želesniza ſchka, je jara huſeze a bohacze wobydleny. —
Doho kralowſka majestoscz kral Jan pschiſwoli, ſo ſmětaj
ſo prijedawſki kapellmischtr Wagner w Draždzanach a
Inihičiſhczet Voigt w Penigu bjes ſchrafy do Šakſkeje
wróčicž. Wobaj běſtaj dla wobdzělenja na ſbězku w
lěcie 1849 do zusby ežekaloj. Hcwał powjeda ſo, ſo
je kral tež wobſedzerej budyskeje dražzin, Hermannej,
tiz bě ſpomnjencho ſbězka dla do Ameriki ežekný, wró-
čenje do Šakſkeje pschiſwoli. — Budyske hamtske het-
manſtwo lnježim a gmejniam pschi ſchrafie ezeſuzije
pschiſkauje, ſo dyrbja wſchē pueze a drohi hmydom do
porjada ſtajicž; ſormanam pak ſakauje, ſo njeſmiedža
w nětčiſhchim čaſku ſwoje woſy tak wobčezech, kaž je to
w čaſku dowolene, hdzej ſu pueze wſchudze dobre.

Brusy. Krónprynzezyna Viktoria je ſo ſ Zen-
bželskeje ſaſo domoj wróčila. Krónprynz bě jej hac̄
do Kólna napſchecživo dojel. — Wjely ryczow to po
kraju ežini, ſo je polizajſki pschedzhyda Maurach w Kra-
lowzu ſhromadžisnym tamniſcheho rjemjeſniſkeho towarzſwa
ſakſak. Tuto towarzſwo ma 1649 ſobuſtarow. S
kaſkeje ſakſnje chzedža někotſi ludžo wěſhczicž, ſo chze
nowe pruske ministerſtwo prawo ſhromadžisnuo ſaſo

bóle wobmiesowacž. — Kral je poruczil, ſo ma ſo pschi
wójsku na wſche móžne waschne lutowacž. Reservy budža
teho dla w auguſte ſ wójska domoj puſhczeni a reku-
eji trjebaſa halle w novembru do wójska ſaſtupicž a
dokelž tež leſha žane wulke mandvřy njebuďa, dha budže
ſo tak psches million toleř wusbytkowacž hodicž. —
Ministerſtwo je poſtaſilo, ſo maja ſo 28. haperleje wu-
ſwolerjo a 6. meje ſapóžlanzy ſa bližſci krajny ſejm
wuswolecz. (Wjely pschekupzow njeje ſ tutej termiju ſ
poſlojom, dokelž dyrbja teždy do Lipska na maſhu a nje-
móža teho dla ſobu wuswolecz.) — Ministerſtwo ſebi
wſchu prózu dawa, ſo bych ſo tajzy ſapóžlanzy wu-
ſwolili, kotsiz ſo jemu ſvodobaja a je teho dla wſchitkim
krajnym ſastojnikam poruczilo, ſo bych ſo tajkim ſmýſku
ſtuklowali. — Kapital 4½ prozentneje požezonki, kotrejž
daň je minister finanzow na 4 prozenty ponízik, wo-
pschija něſchtó psches 29 millionow toleř.

— Ministerſtwo chze nowemu ſejmeho hońſki ſalon
k wuradzenju prijodkpoložicž, w kotrejž by ſo woſebje na
te požadania ſedžbu brac̄ mělo, kotrejž ſu někotſi kriežo
wospjet a wospjet hizom w přenje komorje wuprajili. —
W wotpohladanju na ſtrowosz romiſkeho bamža piſhaja
jene nowimy, ſo je wón jara khory a ſo ma ſo jeho wo-
temrjecze kóždy džen wotčakovacž, w druhich nowinach
móže pak jedyn powjescz ežicž, ſo je ſwjaſh wóz
Pius IX. ſtrowy doſez a ſo móže hiscze dohlo žiwy
bycž. — Někto móže ſo w runej měrje ſ Varſina do
Petersburgu po želesnizy jecž a płaczi ſo na tutón puež
ſa billet tſeczeje klasu 21 toleř 7½ nsl.

N a k u ſ y. Winička krajna rada hřebozo wſchelakich naležnoſczech dla wurađowuje. W poſleſtſkim čažu je minifter finanzow tež krajny budžet (krajne do-khody a wudawki) prijódkoſtožit; ale kóždy ras, hdyž ſo tón do wurađowanja wosmje, wopuſtečja čeſzhy a pôlſzy ſapóſlanž ſalu, prajíz, ſo je to měz, kiz z yk e rakuske khězorſtwo naſtupa a na kotrež ſo teho dla wobdželicz njenomža, dokelž zykle rakuske khězorſtwo hacž dotal we wienskej krajnej radze ſaſtupjene njeje. — Khězor je ſo 31. ſ Venediga do Nabreſiny podal. W Venezianskej počzina ſběžlarſki duh ſaſho bôle pſchibjeracž. — Ruzam, kiz we Wiherſtej bydla, je pſchiswolene, ſo ma ſo na dwěmaj tamniſchimaj gymnaſiomaj ſ pomozu ruſkej rycze wucžicž.

A m e r i k a. Unioniſtojo ſ jeneho dobycza k druhemu poſtačujuja. Tich general Burnſida je New-Bern dobył a tam 46 kanonow, 3000 ſlantow a 200 muži ſafał. Separatiſtojo čeſkachu pſches rěku Trent a Claremont a ſu wſchitke tamniſche moſty wotlamali. Po dalskich powjefczech ſu unioniſtojo tež město Jacksonvile a St. Augustin a matu twerdžiſnu Marione w kraju Florida dobyli a separatiſtojo pſhezo dale zoſaja. Brjohi rěki Potomaka ſu zygle wopuſtečili a móža tam teho dla kóžde ſaſho ſwobodnje jéſdžicž.

W mezikanskih naležnoſczech ſo hacž dotal niežo wažne ſtało njeje, tola wudawaſa někotre nowiny, ſo Mezikansky naſteřie do wſcheho ſwola, ſhotož ſo wot nich žada a ſo ſo potom europiſke wójska ſ wjetſcha ſaſho domoj wróćia. Europiſzy wojazy dyrbja wot tamniſcheje pſchewulſkeje horzoth jara wjèle wuſtacž.

F r a n z o w ſ k a. Š někotrych ſtronow piſaſa, ſo je franzowſti poſlanz na bamžowym dworje teho dla ſ Roma do Pariza pſchijěl, ſo by ſ khězorom radu ſkla-dowat, kaf ma ſo franzowſke wójsko w Romje ſadžerječ, hdy by ſnadjbamž w bližším čažu wumrjeł. Pius IX. je mjeniujy pječja ſtraſhne ſhory, hacž runje ſtajnje na ſhorym kožu ležecž njetrieba, ale hřebozo husto doſeč zyrlwje wophtuje. — Š Pariza wóndanjo telegra-firowachu, ſo maja po Napoleonowym wobſanknenju franzowſzy wojazy tež po ſmjerzi nětčiſcheho bamža dale w Romje wostacž. — Khězor Napoleon do Londo-na pojědže, ſo by tamniſchu wulku wuſtajenju wophtaſ.

I t a l i a. Garibaldi po rjadu po italskich městach wokoło čjaha a wſchubzom jeho jara pſchijnje a čeſezomnje witaja. Dokelž je njeſnate, čjoho dla ſebi wón tajke pucze čini, dha ſužda ſ tych ryczow, kotrež ſu wſchědnje wot njeho hřeboz, ſo ſebi wón na wójnu ſ Rakufimi abo na wójnu pſchecžiwo bamžej myſli; pſche-tož wón napomina wſchudže k temu, ſo bydhu ſo Italsky po móžnoſci ſ wójuje pſchihotowali.

G r i c h i ſ k a. Po nowšich powjefczech ſda ſo, ſo je grichiffa revoluzia poduſhena. Twjerdžiſna Nauplia

je ſo pječ ſwěrnemu kralowenau wójsku poddała. Kral je wſchitkých wojakow, kiz běhu ſo na ſběžku wobdželiſi, wobhnadžit ſ wuſacžom 12 wýſhich, kiz pak ſu ſ Nauplije čeſkli.

R u ſ o w ſ k a. Semjanſtwo twjerskeje gubernije je petigiu na khězora poſtežlo, w kotrež wo to proſy, ſo by khězor ſ Ruzovſku konſtituziu dał. — Marlhrabja Wjelopolski je ſo ſa Petersburga do Warschawy wróćil, ſo by ſo tam na wurađowanjach w naſtupanju burſkich a ſchulſkich naležnoſczech wobdželiſi.

T u r k o w ſ k a. Herzegowinsky ſběžkarjo ſu wón-danjo dželbu turkowſkeho wójska bliſko Korjeniſy ſbili.

Ze Serbow.

S R a b i ſ z. Ře pohrjebej naſchoho njeboh ř. fa-rarja Bręſana ſhromadži ſo jara wjèle ludu ſ naſheje a zufyh wofadow. Budyske tachantſtwo bě ſaſtupjene pſches ř. ſeniora Pječa, kollaturſtwo pſches klöſchtyr-ſkeho propita ř. Dr. Cifelta; wſchitke druhé herbſte ka-tholske wofady pſches jeneho abo dweju duchowneju; tež jedyn evangeliſki ſuſhodny farač, ř. Gólcž ſ Rakez, wo-pokaza njebozicžkomu čjeſči, kaž tež někotři ř. wucžerjo a ř. ſuſniſkaj hamtmanaj ſ Rakez a ſ Kamjenza. Katholsky duchowni, kotrež běſte ſ zyka 14, ſpěvahu najprjedy w zyrlwi tak mjenowane officium defanctorum (pſalmu a modlitwu „po morvych“). Potom bu kaſhcz, ſ ryſwom, kheluchom a měſhniſkimi kuihami, kaž tež ſ palmowymi haſoſami wudebjem, wot gmejnſkých předk-ſtejſrjow do zyrlwje njeſený a pſched woktař ſtajeny, pſchi kotrež ſ farač Šchneider ſ Kulowa ſpěvane „requiem“ wotdžerža. Na to bu kaſhcz wokoło zyrl-wje ſ rowu tam njeſený, hdyž bě ſebi njebozicžki hžom pſched wjazorymi ſtěami želesny kſchij ſtajicž dał. Po wotſpěwanju pohrjebných modlitwów a khěrluſhov bu čeſko do rowa puſchene. Na to djeržeshe wýhoko-ſtojny ř. ſenior Pječ rjanu a wutrobu hnujazu rycž, we kotrež woſebje tež na ſaſkužby njeboh ř. farač ř. ſ Radovorja ſpěwanu Božu mſchu wotdžerža. Pſchi-ſpominicž dyrbimy ſdobiſe, ſo je njeboh ř. farač cyke ſwoje ſamoženje ralbičanſkej farſkej zyrlwi a na wſchelake ſmilne dary w ſwojej wofadze wotkaſal.

Wón wotpočjuj w měreje a to wěcžne ſwětko jemu ſwěcž!

S B u d y ſ h i n a. W běhu ſaňdženeho thdženja wotpočožihu na tudomnym evangeliſkim ſeminaru hřeboze ſlědowazych kandidatojo wucžerſtwa pruhowanje wólb-ku manoscze: Ř. Kreſchmar, ſchulſki vikar w Ober-

Kiesdorfu pola Bernstadt; k. Hollač, pomožný wucjer w Lubiju; k. Kanig, pomožný wucjer w Kameňu (Sserb); k. Nowack, schulski vikar w Nowej Wsi pola Kluscha (Sserb) a k. Hermann, pomožný wucjer w Košťawie.

5.

Shor pola Wojerez. Psihi njewjedrje, kotrež tudy saňdzeni žobotu sahe rano mějačmy, dyri blysk do Kramzec wobšedzeňstwa a je šo to ſamo wotpaličo.

S Budyschina. Lipska ſmý ſhonili, ſo ſtaj k. kandidataj duchomnſtwa Jeňko ſ Radſti a Imiš ſe ſsmochiziz pruhowanje pro venia concionandi khalobnje wobſtaſoſ.

SBudyschina. S tých tſioch kandidatow, kotrež běſche ſejm ſakſkeho hornoužiſteho markrabinstwa ja tudomne hamtske hetmanſtvo wuſwolit, je Jeſho ma-jeſtoſc̄ kral Jan kniježerſkeho radžicžela a rycerklublerja ſe Salza a Lichtenau nad Vaſonža ſa budyskeho hamtskeho hetmana poſtaſik a wobtwerdžit.

SBukojny pola Varta. Šrjedu 26. měrza bu na tudomnych ležomnoſzach njedaloko Hlím cęko k. T. Förſtarja, předny wobhdlerja w Bartie, ſ rčki wuczeňnjene. Förſtar bě pōznična wječor do Psihiwežiz hiz̄ džyžk, po czmje pak naſſterje do rčki panh a tam ſivoje žiwjenje ſhubit.

Tříapjetidjeſkata ſerbſka Božja ſlužba w kſhiznej žyrki we Drežjanach.

Runjež bě nědželu Vätere, 30. měrza, wjedro trochu deſchzikoſte, běſche ſo tola bohata ſyla ſerbſkých ſem-ſcherjow we kſhiznej ſwiatničy hiz̄ do jědnacích ſhromadžila. Šerbskeje drasty tam wjele widžachmy (tež někotre čzpy), a nam ſo psihi ſaſtupeňju do žyrkje nimale tak ſdasche, kaž bychmy nahle domoſi do lubeho ſerbſkeho kraja pscheſadženi byli.

Prédowanje kſhizachmy po priódkiſanym poſtuym ſejenju ſwiatého Mattheja 26, 57—66. Knjes diakonus Mrós ſ Budyschina ſtaji nam pſched woči „Jeſu ſa, naſe he ſbóžnika, we hrödze wýſe he ſe měſčnika Rajfa ſa pſched tým duchovnym ſuđom“, a poſaſowasche naž 1) na tých ſalichnych ſwědkow, 2) na Jeſuſowé mjeſčenje, 3) na Jeſuſowé pōſnacje a 4) na Jeſuſowé woſhudženje.

Spowiednym ludzom, kotrež ſo 464 naſtči, džer-žesche knjes rycer farar Mohn ſ Bukez dwě ſpovied-nej ryczi.

Zako ſerbſki ſpiewat běſche ſo knjes kantor Pjelka ſ Budyschina ſem pſchitwoſl. — Kherlufche bjech, kaž herwak, ſe „ſpěwařſkych“ woſebje wotčiſhczane, a ſpě-wachu ſo: do epiftolje čz. 424, do prédowanja 78 (psihi prédowanju ſedma ſchtucžka), po prédowanju 79, psihi Božej wječeri 182.

Druhe ſerbſke ſemſchenje teho ſéta ſměje ſo, da-ſi Bóh, ſch i wórtu njedželu po ſwiatéj Trojiz, 13. julijsa.

„Mój je wſchón tón kſhizowaný,
Moja luboſež Jeſu ſe;
Dzi i wſchak, cęrcze ſatamany,
Dzieče, ſwěta ſadoſce:
Wascha luboſež ſchiodna je,
Wascha luboſež k ſmjerči dže!
Mój je wſchón tón kſhizowaný,
A ja koſču jeho raný.“ (551).

Přílopk.

* Po najnowiſtich powjeſczech njeje wěrno, ſo ſu ſběž-kojo twjerdiſnu Naupliu wójſku gradiſkeho krala poddali.

* W Lindſtröme pola Lipska bu 29. měrza wot kloza, kiz ſo njezapzy ſ woſa deſe kuli, hlowa je-nemu wotročkej na kufu roſražena, tak ſo wón na měſeje morwych ležo woſta.

* Se wſchech ſtronow pižaja, ſo ſu ſaňdzenym thđieni njewjedra ſe ſylnym blyſkanjom měli a ſo je na to taſka čzoploſta ſaſtupiča, kajkejež ſo ničtón w ſapocžaku haperleje dopomniež njemóže.

* Se ſhorela ſtaj wondanjo dwaj ſhulerjej, ſynaj woſebných ludži, cękuhyloj a ſtaj ſo do Italijské k Garibaldijské podaſoſ.

* W Reichenawje pola Žitawy wudhyri 21. měrza wječor woheň a pſchewobroži ſ wjetſha wſchitke twarjenja kozímarja Linki a kublerjow Sommera a Ruprechta do procha a popjela. Psihi tutym njeſbožu ſvalichu ſo Linzy bjes druhim tež 1 kón, 2 kruwje, 1 koſa a wjazh kur a huſ.

Hudančka.

14. Dvajatſiſyčji je ſtolpikow
Taſkich twjerdyh bělufchikow,
Psiched ſněhom,
Psiched deſchzom
Wſchě ſo ſwěru ſhovaju,
Tola ſtajnje moſtre ſu.
(Wuhudanje přichodnje.)

Wuhudanje ſež. 13.
13. Jejo.

Cyrkwinske powjeſće.

Křečeni:

Michaelska cyrk: Jan Hendrich, Marie Zimmerez ſ Brējowa nem. ſ. — Paweł Ota Theodor, Jana Kozera, khejerja a deſtillateura na Židowje, ſ. — Selma Augusta, Michała Michatarja, herbſfeho mylnka w Žeikezach, dž. — Linda Franziſka, Ernita Louis'a Becka, rycerklublerja w Nadjanezag, dž. — Hana Marja Martha, Jana Hermanna Bieſchanga, běrgarja, rěniſteho miſchtra a kublerja na Židowje, dž. — Gustav Adolf, Marie Amalije Schusterez na Židowje, n. ſ. — Jan August, Marie Theresije Bieſoldez ſ Wulkeho Wjelkowa n. ſ.

Nawěstnik.

Wotznofrage kropobicze sawěscjaze towarstwo w Elberfeldze,

sałożene s kapitalom wot jeneho milliona toler, sawěscjuje sa tunje a twjerde prämije, hdźż so żenie niczo dopłaczowacz njetrjeba, pólne a sahrodne płydy, wołkowe schlenzy a zphlowane tſečhi psche kropowe schłodowanje.

Podpiszany agent je rad hotowy, wscho dalsze wukasę, a pschi pižanju sawěscjenjow pomoznu ruku pschilodzic.

W Budyschinje, 4. haperleje 1862.

R. Hauptmann.

Nawěstnik.

Dokelż bym na železniſkej stazii w Małym Źiczenku nowy kalkowy skład założil, dha poruczącym s tutym swój nowopalenym twařskim a hnójnym kalk s moich neundorffskich, lunnersdorffskich a žitawskich kalkpalerniow s tym pschispolnienjom, so jón po mjennych dželsbach, kaž tež po zylych lowryjach pschedawam. Pschedawanie na stazii w Małym Źiczenku je knies Jan August Hausdorf na so wſal, a budże tuton kózdy čas hotowy, wschitke skasania kalka najspěchniſcho a najlepiej wuwijec, tak so budże wěcze kózdy s placzisnu, kaž tež s kalkom a jeho wobstaranjom spokojo.

Jan Lorenz w Pomorezach.

Na row njebo

Madleny, Handrija Mucjerja
s Bóru mandželskeje.

(† 4. haperleje 1861.)

* *

Tak dha, luba Madlena!
Spisť ty lěto w twojim rowje
Se wszech cęsczu hriebana
Na Tuchorju na Kherchowje,
Hač cje, luba kvalowa!
Jemu Boh knies sawoka.
Hdyż lět dwaj a schtyrzycji
A pječ dňow ty stara běšče,
A twoj čas we mandželskwi
Do pjanatoh' lěta džesche,
Dha Boh tebje wotwoka,
Mohl rjez, na pol žiwjenja.
Žana mudroscz lekarja
Tebi pomiacz móhka njeje,
Ně, twoj běh so dokonja
Koní schtwortoh' haperleje,
Hdyż wot lěta spoczątku
Hjzom ty bě Khorovita.

Schěscz tych džeczi tehdź cje
Jara śrudne wopłakaču,
Hdyż so pola macjerje
Wotol kafčica seſtupachu,
Wot kótrichž to najmjenniſche
Cědom bězecz móžesche.
Tež ton nan, twoj mandželski,
Jara śrudne zhlyb płačie,
Braji: schto něk na žwěczi
Mam ja cžinicz, luba macjé!

Wschudżom so mi hastyska,
Sprawna luba mandželska.

Wschitzy cji se śrudobu
Dženj cje s nowa wopłakuja,
Dženja na tym lětnym dniu,
Hdyż so sažo spominiuja,
Schto jim, luba macjé th,
Na tym žwěcze byla by.

Haj, pječ džeczi s nowa cje
Dženja sažo wopłakuja,
Hdyż wot lubej macjerje

Sawěscje go rostrijcjuja,
Dokelž něk to scheste je
Tež po swojej' macjerje.
Sprawna duscha pobožna,
Kij ty Boha lubowachę
A po swojoh' Jefuſa

Jeno swój troscht namykaſčę,
Ton we twojej Khorosceji
Jenicej cje wolskewi.
„Schtož Boh cžini, dobre je“
To twoj troscht a wera běšče,
S taikim trosčtom wjeſzele,

Tež psches hmjerzej wothal džesche;
Haj, hmjerzej ta nam potasa,
Kajku wěru čłowjek ma.
Hdyż tež twoje cželo tu
Khorosje a skłabe běšče,
Twoj duch s rjanej nadziju
Ssmjerci napſhęcjiwo džesche;
O kaf cji něk derje je,
Prječ ſu wschitke bolofče!
Derje, so pschi strovym dniu
S časom na hmjerzej spominashe

A psches wěrnu potutu
Soo f tej smjerci hotowashe:
Tak cji njebe straschniwa
Twoja smjertna hōdina.

Haj, ty mrejo poruczi
Swojich lubych a tez sebje
Temu Wócej da ruci,
Kiz psches Jezom Chrysta tebje
S węcznej smjerce wumohet je,
Hdyz tez twoj hrech njezysche.
Tak dha, sprawna mandjelska,
Luba macze swojich dzeczi,
Spi neli, hač so pschibliza
Pożleni djen na tym gwezji,
Hdzej Boh cze tez wubudzi
A naš wschitlich siednoczi.

S. M. f Cz.

Nam spali wschitko rjenje.
Djak Boju, so pak tuton krócz
Nam naschu brózen, stwu a hródz
Te tola hnadrje szterzak.

Hdyz runje dwójzy, Bojo, sy
Naš loni khostak kruče,
Dha sy nam tola wotzowszy
Tez dwaj krócz pomhal rucze:
Duż dwójzy, — Wotzje njebolesti,
Haj, sto krócz djak budz netlo cji
Sa tajfu wulsu hnadu.

Tez polda Boha djak budz Wam,
Kiz pomhachze nam wschitzu,
Tym kuzhadam a pscheczelam
Po naš a Warnočzijy,
Tez w Drječzinje a Hnachezu,
Czorn-Moszly a Szlonkezy
A tez we Wostachezu.

Tez wjeleczanskim pscheczelam,
Kiz f pomožy nam běchu,
A hischeze wjele druhim wsham,
Kiz naši dom wobrócz chydu,
Haj pschede wschém djak prajimy
Tym, kiz psches kwoje kylaw
Ton wohen podusachachu.

Tom' lubemu Gottloberej,
Tez jeho lubej žoni,
Tez našej lubej swatowej,
Kiz psches pot šeta loni
Je darmo dał nam hospodu
A sa wschu druhu dobrotu
Tez horzj djak jim damy.

Shto je pak cje, o skostniko!
To prasham netko tebje —
K tom' stemu skutkej wabito?
Ach dži, ach dži do sebje!
Czjn f czazom wěrnu potutu,
So njetrebasz na śudnym dniu
Do węchnoř satamanstwa.

A budžesz tu tez na swęczi
Bjes khostanja tu wostacz,
Dha tola junu po smjerci
Tam straschni sdu b'dzesz dostacz.
Prosh Boha, so wón woda cji,
Ja chzu, kaž so to saleži —
Tez wschitko wodacz tebi.

Th pak, o Bojo, na njebju,
Ach sapkacz wschitkim rjenje,
Kiz pschi a po tym wohenju
Haj wjazh abo mjenje
Szu dobrého tu nad nami
Psches skut a radu cjinili:
To proshym cje, Bojo.

Jim swarun tez jich luby dom
A wscho, shtož we nim maju,
Psched tym a druhim njebožom,
So żenje njetrebažu,
Kaž loni my, o frudoba! —
Pschi znadnej horszj popiela
Tak jara frudne plesacj.

Jurijs Libuschka
a jeho mandjelska.

Najwutrobnischki djak

prajimy f tutym netko, hdyz smy sažo f nowa natwarili,
wschitkim tym samym, kotsz nam pschi wohnjowym nje-
sbožu w nožy wot 6. f 7. juliya 1861 f pomožy khatachu.
Teho runja djakujemy so wschitkim, kiz naš w našej
nush podpjeraču a naš pscheczelniwe se smilnymi darami
swjehelichu. Boh luby knies chył wszech fa to pschede
wschitkim strachom swarnowacj a jim jich dobrotu bohacze
sarunacj.

Na Sdžerju, 2. haperleje 1862.

Jurijs Libuschka.
Gandrij Juraszch.
Gottlieb Knecht.

* * * * *

Shtož cjni Boh, to dobre je,
To werny kschecjan wéri,
Hdyz runje kschiz a njebože
Joh trjechi w połnej merti;
Tak tez, o luby Bojo, my
To f zykej duschu wěrimy,
Hdyz tez naš dwójzy khostasf.

Haj, Boh naj' khostacz sapocza
Zno tydzeni do naj' kwasu
Tu nož do jedmoh' julijsa
We jenym tajfim czazu,
Hdzejew hewal ludzo w mierje spja,
Dha ruka jenoh' skostnika
Bě wohen salozka.

Tak borsz psches te strožele
Našch luby nan nam skorci,
Kiz borsz po tym dyrbjescze
Dacj hwojoh' ducha hori.
A to, a duscha skostnika,
Bě wschitko jeno twoje dla;
O! běda jumu tebi!

A hdyz psches Boże dobroth
A pomož dobrzych lubi
Našch nowy dom bě hotowh,
Móhet riez, tak f wetscha wschudzi,
So sejzchimy my naſajtra
S toh' dotalneho bydlenja
Do ujeho wjeſle czahnycz:
Dha tſinatoh' novembra
Psches Boże dopustczenie
Soo f nowa sažo f wjeſzora

Wosjewjenje, sfoto- a płodohlad w Kamjeńzu nastupaze.

Sfoto- a płodohlad w Kamjeńzu njesmēje šo 20. a 21. meje, ale jedyn džen po-
džischo, 21. a 22. meje 1862, shtož šo s džiwanjom na předawsche tajke wosjewjenje, s tutym k
sjawnemu nawiedzenju dawa.

W Kamjeńzu, 29. měrza 1852.

Cswjedženski wubjerk

psches
B e e g a,
pschedsydu.

Pytany.

Derjewotczehnjeny hólčez sprawných starskich, kiz čze-
rjemjenjeistwo (rymarstwo) wuknycz, može pola podpiša-
nego jutry do wuczbh stupicž.

E. Leuner na bohatej haſh.

So je w naju kalkowni w Semizach netko
stajnje nowopalen kalk snateje dobróscie k dōstaczu,
to s tutym najpodwlnischo wosjewjujemoj.

W Semizach, 25. měrza 1862.

Frenzel a Hornapp.

Napominanje.

Dokelž je mi srjadowanje satostajenstwa njebo
pschedkupza knjesa G. A. Mörby tudy porucjene, dha
napominam s tutym wschitkich jeho dolžnikow, naj-
dléhe hacž do 20. haperleje t. l. swoje winowatoscze
se sapłaczenjom swojego dolha dopjelinicz, hewak by
šo pschedzjivo komđazym dolžnikam budnišy sakrocicž
dyrbjalo.

We Wosportku, 31. měrza 1862.

Rycziuk Martini.

Sa moje materialtworowe a winowe khamy
pytam k jutram wuczonnika, kiz dyrbí, jeli možno,
herbskeje rycze možny bycž.

Jan Wannack
na róžku schulerskeje a rjeſniſkeje haſh.

Drjewowa aufzia.

Pschedobneho 10. haperleje dopolňja w 10 hodzinach
bubze šo w Srešchinje 10 kop twierdhich dolhich walcz-
kow na pschedzjowanje pschedawacž.

Handrij Janasch.

Pschemenjenje wobydlenja.

Moje wobydlenje je netko na bohatej haſh czo. 83/21
(na lewizu pschi wlnowej kiczi) po 1 skhodu.

Geometer J. O. Ranft.

Aufzia dubow.

Na kupjanskim revere bubze šo

hrjedu 23. haperleje t. l.

Thetro wulka dželba stejazych dubow tot 10 hacž 30 zo-
low w pschederku, bjes kotrymž je wjèle wujitkoweho drjewa
sa wojnarjow a t. d., s najmjeſcha pschi napłaczenju
1/10 kupnych pjenes a pod wuměnjenjemi, na dnju aufzije
wosjewomnimi, na pschedzjowanje pschedawacž.

Kupowarjo čhali šo rano w 10 hodzinach pschi tak
mjenowanej hojowskej lugy shromadzicž.

Kofel.

Sandženu šobotu 29. měrza je šo jedyn starh psched-
eschcznik w kotoskej haſh namakał a može šo we wuda-
wirni Serb. Nowinow sažo dostacž.

Hólčez, kotryž čze mlynstwo wuknycz, može borsy
abo jutry do wuczbh stupicž. Hdje? to je shoničz we
wudawirni Serb. Nowinow.

Młody čłowjek, kiz čze mlynstwo na wuknycz, može
w blijskim czaszu do wuczbh stupicž. Hdje? to shoni
šo we wudawirni Serb. Nowinow.

Ssobotu 8. měrza bu jedyn pschedeschcznik w kotos-
kej (butrowej) haſh w Budyschinje namakaný a je w
Boschezach czo. 7 i ažo dostacž.

Sahrońska živnoſcž czo. 6 w Małej Dubrawje
k fotrejž 7 akrow 27 kwadratnich prutow leżomnosćow
(s rjanej žadowej sahrodu) škluscha a fotraž je s 139,54
dawffimi jenoſciami napolozenta, je s inventorom a bjes
wuměnka se ſwobodneje rutti na pschedan. Kupowarjo
nech šo na J. Paulu w Koſlach pola Budęſtez abo na
A. Hordzanskeho w Trjebjetzach wobrocja.

Saine jakubne běruh k ſhmjenju ſu na pschedan
czo. 12 w Hrubocžiach.

Młody čłowjek, kotryž čze kowarstwo na-
wuknycz, može pola kowarskeho mischtra
Müllera na schulsich hrjebjach w Budys-
chinje do wuczbh stupicž.

Kowarja w Rachlowie pola Bukez je na Walporu
ſ nowa na pschenacie, dokelž ju dotalný najeńk jako wu-
krajan dale džerdecz njemože a je wcho dalsche pola wob-
ředžerja Psuhla tam shoničz.

Wosjewenje.

Dokelž je moj kalkowy wobkhód zyli symu psches jemu zylindrowu paleńju w skutkowanju był, tak so prajecz njetriebam, wot teho a teho czaša je sažo nowopalený kalk i dostacju, ale so mani jenož swoim starym a nowym wotebjerarjam wosjewieč, so zo hižom psches thđen we wszech tñjoch zylindrowych paleńjach w Kunnersdorſe a w Niſkej kalk pali. Za nadzijam zo, so budu kózdemu kaž dotal tak tež pschichodne i spokojuſeči poſkužecz mōz a to cžim bōle, dokelž je moj kalk, kaž je ſnate, wubjernje dobry, wo cžimž budže zo kózdy, kiz to hiſceče ſpýtał ujeje, bōrſy pschewwödczicž.

W Niſkej, 20. měrza 1862.

H. W. Siebörger.

Psche kózdy ſastarjeny kaſchel,

psche
boſoſež na bróſeže, psche dohloletnu dybawoſež, ſchiſu boſenje, ſazwanje pluzow
je tón wot wjazorých fyſikatorow

Placiſna:	
½	bleschka po 2 toleř.
½	= 1 =
½	= ½ =
½	= ¼ =

Placiſna:	
½	bleschka po 2 toleř.
½	= 1 =
½	= ½ =
½	= ¼ =

approbirowaný
Bróst-Syrop

sříedk, kózdy zo ženje, a to we wjazorých podach, bjes najlepšeho wužitka nałożil ujeje. Tutoń ſyrop ſkutkuje bōrſy po přením nałożenju ſpodiwiſe derje, woſebje pschi ſpinazym a jačlatym kaſchelu (Krampf- und Keuchhusten), ſpomoža wumjetowanje krakov, pomjeniſti hnydom ſoftotanje w krku a wotſtroni po krótkim czaſu kózdy hacž naj- ſvlniſti, haj tež ſly ſuchocžiſti kaſchel a křejwroczenje.

Sa Buduſch in je knies **J. G. Richter** na miashowym torhoſežn ſchedawanje tuteho bróstſyropa **G. A. W. Mayer** w Brótſlawje. Dokelž.

W o p i ſ m a.

Ja wobhwedčuju ſi tutym, so je G. A. W. Mayerowym bělý bróstſyrop mojej žonje, kóraž hižom wjele lét na ſylnu duschaty kaſchel a na ſazwanje ſkoržesche, wubjernje poſkužit a so je zo ta ſama po krótkim nałożowanju tuteho ſredka wot ſwojeje khorosze zyle wuhojila.

W Schneebergu, 18. měrza 1861.

Gustav Graf, maſchinar.

Kniesej G. A. W. Mayerej we Brótſlawju.

Ja chýž Wam hižom w ležje 1859 wobhwedčicž, so je Woſch bróstſyrop moju žonu wot kaſchela a krakov, kiz na nju kózde lěto w oktobrje krožicž počinac̄htaj, wuſhwododži, hvyž hewač lěkarſtva jenož na někotre njezdjele pombaču a ſekowanje jara drohe cžinjachu. W ſpominjenym ležje bě kaſchel tak ſylny, so jej powołaný ſekat ſiwiſe wotpraji. Ja ſupich tehdy poč blesche Woſchego fabrikata a po wužiczu po kojoži teje blesche ſaſtrupi polepſchenje a po zylnym pschetrjebanju bě wona ſtrowa a wofia tež w ležje 1860 wot kaſchela psche- puſchenja, kiz zo hewač kózde lěto wróčesche. Tuto lěto wróči zo pak hižom w septembri a ja ſebi hnydom Woſch ſyrop wobſtarach, a ſchitwórczbleſche wot kniesa Am Ende w Oder- wižu doſahasche i wotſtrjenjenju kaſchela. Bjes požadanja mam ſa ſwoju pschitwórczneſci, Wam to ſjewicz a ſkutkowanje Woſchego bróstſyropa pschitwórcz. — W Žitawje 1861.

Emmanuel Wilh. Moſer, pschekupſki běrgar.

Maćica Serbska.

Srjedu po jutrah 23. hapryla popołdnju wot 2 hodž. zmjeje ſo lětuša hlowna zhromadžizna towarzſtwia Maćicy Serbskeje w hoſćeniu „k złotej krónje“ w Budy- ſinje, na kotruž wſitke sobustawy lubje přeproſuje

Wubjerk M. S.

Wwajſchožowa kheža čo. 70 w Nowych Bor- gach ſe ſahrodū, 63 kwadratných prutow wul- ſej a ſe ſadowymi ſichtomami pěknje wobſadžanej, je ſe ſwobodneje ruky na pschedanu a može zo wſho dalsche pola wobſedžerſki tam ſhonicž.

W Schönſlieſu, 2. januara 1862.

E. Niechert, pschekupſ.

Krupobieże sawjesczaze towarzystwo w Erfurcie

wobtwierdzene

psch es najwyschu kabinetku ordru d. d. Barlin, 24. februaru 1845
sawjesczaje po swoim, w lèce 1860 nowostadowanym statucze, kotryž sawjesczerjam s wéstoszcu do społne
zarządzanie zarzuje, po tunicz prämiach pôlne a sahrodne pôdy psche krupowe schłodowani.

Ke pschedowaniu slizbowaniow pro 1861, teho runja statutow a sawjesczeniskich formularow, kaž
też k pschijeczu a wobstaranju sawjesczeniom ho porucza

W Budyschinje, 5 haperleje 1862.

F. M. v. Herrmann,
agent.

Ssuehe droždze,

kotrež hym ja **najprjeni** w Budyschinje pschedował a je tež staj je najlje psche miej, smjeju ja sa jutrowny
čas teko na pschedan, so budu wschtikich, kiz po ne ke mni pschindu, derje spokoicj möz. Tež su hewak wschiedne
suehe droždze pola me k dostaczu.

W Budyschinje na herbskej haſy, hdzej staj dwaj muraj psched khamami.

J. G. F. Niecksch.

Wschitke družiny žudobia s lateho želesa, kaž tež
wodne ponwe, so někto po fabrikskich placzisnach pschedowa-
waja w khamach kopernika F. Kutschki na žitnych wilech
w domje pôstlowarne a sa čas hermanka sadu mëschczan-
skeje schule najpošledy na tu stronu kaserny.

Brunopinowe droždze

zyle nowe a czerstwe su pola miej wot dzenijskicheho dnja
dostaczu.

J. G. F. Niecksch.

Bjes Ssowrzejami a Nachlowom je ho niederzu 30.
mérza jedny pschedescheznik shubil. Sprawny namakat chyl
jon sa pschihodne myto we wudawarni Serb. Nowinow
wotedacz.

Czesczonym Sserbam Budyschina a wokołończe s
tutym najpodwolnisczo k nawiedzenju dawam, so hym sa-
so wulki wubjek bruchbantow abo spinadlow psche psche-
lluszenie, tak derje jednoroch kaž dwójnych pschihotowal.
Ja proschu wo dobrociwne wobkazbowanie a možu každemu
sprawne pošluženie a najtuniszu placzisnu polubicz.

W Budyschinje, w haperleji 1862.

Ferdinand Pietsch, moschnierisski mischt
pschi swonknych lawskich wrotach njeđalo ko piwarnje.

Holczez sprawnych starskich, kiz chze schewstwo wut-
nycz, može huydom abo jutry pola podpisaneho do wuczych
stupicz.

A. Schmida,

schewski mischt na horniczskej haſy.

Holczi, kotrež chzedza wot jutrow w Budyschinje
schicze a druhe žonste dzela wulky, moža tunjo wobyd-
lenje dostaczu. Wschodalsche je shonicz pola pjetarja
Ssowu w dorischabu čzo. ⁶³³₂₆₁.

Mafivna khęza čzo, 25 w Bręsynje pola hucziny
a na polbra schoku nowotwarzena je se swobodne ruki
na pschedan a je wschodalsche pola wobkazberja J. Ksch-
zana tam shonicz.

Khęza čzo. 3 w Starych Porschizach, zyle blisko
zhrwje ležaza je se swobodne ruki na pschedan a može
so wschodalsche pola wobkazberja tam nashonicz.

Dziwočanske herbske ev. luth. misjonske towarzystwo
smieje jutſje sa tydzeni (13. haperleje) po nyschporje popoldniu
w tjoſch shromadzisnu.

Dzien 9. haperleje zhromadzi so belletristiski
wotriad M. S. pola pismawjedżera.

Taxa palneho drjewa na nowowjesczanskim reberu.

1 klostr $\frac{1}{4}$ khöjnoweho schjepjaneho drjewa 6 tl. 12 nžl. 5 np.

1 klostr khöjnoweho mëschaneho drjewa 3 tl. 2 nžl. 5 np.

1 kopa $\frac{1}{4}$ khöjnowych walczkow . . . 3 tl. 17 nžl. 5 np.

1 kopa $\frac{1}{4}$ teho runja 1 tl. 27 nžl. 5 np.

1 klostr liszczodrjewowych pjenkow . . . 1 tl. 17 nžl. 5 np.

Drjewiñsco je wot 7. haperleje t. l. wotewrjene.

W Barcze, 29. mérza 1862.

Grabiniske Lippiske hajniske farjadniſtwo.

Wiedemann.

Sa jene materialniwove a spirituosove khamam je
k jutram wuczomnik pyta. Wschodalsche je shonicz pola
Hermannia Danchoffa na herbskej haſy.

Dwé dziesci se wchow, kiz chzetez w mëscze schulu wo-
pytowac, možetej blisko mëschczanskieje schule pola dweju
jenotsliweju ludzi tunjo wobydlenje a jedz dostaczu. Wschod-
alsche we wudawarni Serb. Nowinow.

Trajnomukowy mlyn pola Hajniz
porucza wschitke družiny pschediczeje, rjaneje a pizowje
muki, kaž tež rjaný khléb w dwemaj družinomaj
po najtuniszych placzisnach.

Pschi placzienju hjerje je kózdy čas žito po možno
lepšej placzisnje, tak so može ſebi kózdy huydom muku
abo khléb se žitom sameničz.

P. L. Kaplet.
Pschedowanisse khamam w Budyschinje na kamentnej haſy 567.

Rjany kymientny jeczmien je na pschedan pola
Korle Bieschanga, forbarfarja na Židowje.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so
w wudawařni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedač,
płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kózde číslo płaći 6 np.
Štwórlétta předpłata pola
wudawarja 66 np. a na
kral. saks. pósée 7 1/2 nsl.

Číslo 15.

12. haperleje.

Lěto 1862.

Wopříje ēe: Š tamjedzenju. — Swětne podawki. — Sudniske dopisy. — Ze Serbow: Š Budysjina. Š Žitla. Š Rafez. Š Lipin. — Spěwy. — Přilopk. — Hudančka. — Cyrkwinske powjesēe. — Čahi saksko-šle-
sinskeho šeleznica atd. — Pjenježna płaćizna. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Sakſka. W Budysjinie je město f. Albrechta, kij
je so do Dražđan pschebydlík, f. ryczník Conſtantin sa
radněho knjeſa wuſwoleny. — Žitawska rada je mini-
ſterſtvo finanzow proſhla, so by so wot Žitawy do
Großschönova železniza twarika. — W samjedzenym lěže
su poſty a železnizy w Sakſkej wobſtarale: 12 millionow,
586,459 liſtow (631,779 wjaz dyžli 1860) a 136,567
telegrammow (14,293 wjaz dyžli 1860), dale 3 milliony
985,389 parſchonow (52,445 wjaz dyžli 1860), 59 mil-
lionow 555,563 zentnarow tavorow a kublów (10 mil-
lionow wjaz dyžli loni), kaž tež sa 237 millionow 841,324
toler pjenies (něhdje 36 millionow toler wjazdy hač w
lěze 1860). — Sakſki ſejm budže pječza w bližším
časzu na krótki čas do Dražđan powołan, so by
wuradzik, hač ma Sakſka k temu wujednanju pschitupic, —
ſhotož je pruske ministerſtvo w nastupanju pschitupſta
a wikowanja ſ franzowſkim knježerſtvom wujednako.

Pruſy. Tudy je po zhlým kralefſtwje w tu khwili
wěſty njemer, dokelž dyrbja wobhderjo ſaſo ſapóſlanzow
sa krajný ſejm (Landtag) w Barlinje wuſwolečz. A to
je w Pruſach wjetſche a wobſchernishe džero, dokelž ſimě
tam khydz, ſiž je ſamostatny, ſobu wuſwolečz. Naj-
prjedy ho pak iak imenowani wuſwolerjo (Wahlmänner)
wuſwola a wot tuthy potom ſapóſlanzy, kij do Bar-
lina pónidu.

Prijodkſtejaze pruske wolsb̄y su w tym nastupanju jara
majne, dokelž ludzo měnja, so budže wot nich wotwiz-
wac, hač budže pruski lud pschichodnje ministram bôle
do pjenježnych naležnoſežom hladacj móz abo niz. Kral
je imenujy wondanjo krajný ſejm teho dla roſpuschczej, —
dokelž chydz ſapóſlanzy na dróbne wjedzec, kaf minis-
trjo ſ pjenjesami, kij je kraj narodawač, hospodarja.
Do teho ſebi něčijschi ministrjo nochzedja hladacj dač, —
hač runje ſo to w Sakſkej a w druhich krajac w poſnej
měrje ſtawa, a woni ſebi teho dla něčko wſchu možnu
prózu dawaja, so byhu ſo tažy mužojo ſa ſapóſlanzow
wuſwolili, kotrejž by wſho jene bylo, kaf ministrjo ſ

krajnými pjenjesami hospodarja. Ministrjo ſu w tajkém
nastupanju wſchitkím kralowſkim ſaſtojnikam w kraju,
njech ſu wyskozy abo niſzy, pschikafali, ſo dyrbja jenož
mužow, kij na stronje něčijscheho ministerſtwa ſteja
wuſwolečz, a ſamu krajnou woboru abo landwehru pý-
taja wojerſzy wyski na ministerſtu ſtronu ſezahnyc a
wudawaja tých ſa hubjenych poddanow, kij chzedja wje-
dzečz, ſhoto ſo ſ krajnými pjenjesami cžini.

Alle hacž budže wſha próza, kotrej ſebi ministerſtvo
a jeho ſtrona cžini, ſhoto pomhac, to ſo wulzy jara
prascha; pschetož pruski lud je ſo dohlaďač, ſo dyrbji
ſo bôle ſa tym hladacj, kaf ministrjo hospodarja, dokelž
dawki ſkero i kózdy lětom pschibjeraja a ſo pódla hiſchcze
krajne požežonki cžina, hač runje je měr w kraju a
žito tunje. Woſebeje ſo pruskim wobhderjam njeſubi,
ſo wójsko tak jara wjele khotſtuje a pjenjeſh tola nihdze
ſa nje njedohahaja. Teho dla tež hižom samjedzenym ſejm
25prozentnym pschirazl i dawkom pschiswolicez nočzysche a
žadasche ſebi, ſo byhu pěchzy jenož dwě lěze w linii
ſlužic trjebali a ſo tak ſe ſtrony wojerſtwa krajej něčto
pjenies a dawkom ſalutowalo. Zeli teho dla wobhderjo
kraja wo prawdze chzedja, ſo by ſo tole ſtało, dha
woni wěſce ſaſo tajkich ſapóſlanzow wuſwola, tajkich
je kral psched kralowim čaſhom domoj pôhlač, a niebudja
kralowſy ſaſtojnih wjele ſa ministrów wuſkutkowacj móz.

A kaž ſo ſda, dha chzedja Pruſy pschi wolsbach na
ſwojej dotalnej myſli wobſtac. Pschetož hač runje ſo
28. haperleje, hdež je ministerſtvo wolsbu wuſwolerjom
poſtaſilo, lipſka maſha ſapocžne, dha ſu tola pruszy
pschekupzy (a tých je wjele tamſynt) wobſankli, ſo halle
do Lipſka pónidu, hdyž ſu předhy wuſwoleſi. A pro-
feſarjo na universitetach ſu ministerſtu piſali, ſo jim
ničzo roſkaſowacj nima, koho by ſhoto wuſwolečz měl
a wjele kralowſich ſaſtojnikow ſebi tež tak myſli.

Duž je něčko po zhlým kralefſtwje njeméra doſež.

Wjele powjedanja cžini liſt finanzministra Heydta
na miniftra wójny, hdež wot njeho ſutowanje žada,
a kotrejž je něčto ſkrađu wotčiſhcez dač, tak ſo je
to něčko ſjawne.

Računy. Siedmihródska (siebenbürgska) hajm je ho sa to wuprajik, so by Siedmihródska, hacž dotal we winskej krajnej radze hiščeve njeſtaſtupjena, ſapóſtanow fa wiatku krajnu radu wuſwolaka. (Siedmihródska bě hacž do nowiſchcho čaſa ſ Wuherskej ſjenoczena, ſpomnjene wobſanknjenje ſedmihródskeho hajma je po tojſkim ſlawne ſnamjo, so je ho wona wot Wuherskeje wottorhnyka. Wobydlerjo w Siedmihródskej ſu Rumunojo, Němzy a Mađarjo a hacž do poſleniſcheho čaſa mějeſche tam mađarska ſtrona, kotaž wo winskej krajnej radze ničjo wjedzeč nočzysche, wulku pſchewahu. Tuttu je pak nětko ſhubila.) — Khějor je ho ſ Benediga do Wina wročik a bórsh po ſwojim pſchijejde ſ miniframi radu ſkadowač, hacž ho njeho hodžilo, dla pomjeniſchenja krajnych wudawlow wójsko trochu pomjeniſchic. Čehto je ho w taſkim naſtupanju wobſanknýlo, njeje hiſčeve ſnate.

Amerika. Unionske wójsko na ſwojej dobyčerſkej dróſy dale pokračuje, pſchetož w bitwie, kotaž ho 23. měrza bliſko Winchestera mějeſche, buchu separatiſtojo ſ nowa ſbiczi a dyrbjachu na wſchěch ſtronach zofacj. — General Burſida je hižom hacž do Beauforta w Nordkarolinje ſe ſwojej dželbu unionskeho wójska pſchijazahnýl a separatiſte wójsko je tam wſchudzom pſched nim zofalo. — Hacž runje unioniſtojo nětko na kraju ſ dobrým ſbožom wójnu wjedu, dha budžiſche ho jim wóndanjo na morju pſchi ſamym hubjenje ſenčž móhlo. Woni maja, kaž je ſnate, wjeli wjaz wójniſtich kódjow, dyžli separatiſtojo, tak ſo czi ſ zyka ničjo na morju wuſkutkowacj njemóžachu. Duž tež bě jim nje- mōžno, ſ unioniſtim kódzemí něhdže bitrou ſapoczeč, a woni cječaku teho dla wſchudzom, hdež ſo unionske kódze poſkaſchu. Tak bě hacž do najnowiſcheho čaſa. Jako pak 8. měrza dwě unionskej fregacze w tak mje- nowanej Cheapepeak - bay'i pſchebiwaſtej, wuhladaczej separatiſtu kódž. Tuta ſ mjenom „Merrimak“ bližesche ſo jimaj hacž na 150 kročzel a wobej fregacze wuſe- liſtej wſchě ſwoje ſanony na nju. Alle wſchitke kule wot njeje do morja wotleczachu, pſchetož wona bě zylo že- leſna abo tola wſchudzom tolſce ſe želesom wobita, tak ſo jej žana kula ſkodzeč njemóžſe. Merrimak potom runy puč na fregatu Cumberland ſaſdže a ſtorczi ſ tajkej mozu do njeje, ſo wona na kruchi džeſche a ſo ponuri. Ta druha fregata na to cječaku, dokelž wi- džeſche, ſo ſe ſwojim tſelenjom ſ zyka ničjo njewuſkut- kuje, ale wona ſtorczi na dno morja, tak ſo težaza wosta. Wona budžiſche teho dla bórsh njepſcheczeſej do ruk ſamhka, hdy by jej hnydom wumóžnik ſ pomoži nje- pſchijek. Unioniſtojo běchu mjenujen něchtio ſaſhyscheli, ſo separatiſtojo želesne kódze twarja a duž běchu ſe wſchém khvatkom wot wěſteho Erikona tež jenu želesnu kódž twaricž dali. Tuta, ſ mjenom „Monitor“ bě ſa Merrimakom ſledžila a jeho tež ſlonečnje namakala.

Monitor ho hnydom na Merrimaka da a dokelž bě wuſchikniſhi, hacž runje mjeniſhi, dyžli Merrimak, dha jeho bórsh wotehna, ſo dyrbjesche tón cječacj. S tym buchu wſchitke unionske kódze wot wulkeho njepſcheczeſela wumóžene, pſchetož hdy budžiſche Monitor njepiſchiſko, dha by je Merrimak jenu po druhej ſahubík. Unioniſtojo ſu nětko wobſankli, jenož želesne wójnſte kódze twaricž, a najſterje budža to tež wſchitke europiſke knježerſtwa tak cječicž.

Frango wſke. K ſalutowanju pjenjes je khějor wójsko wo 32,000 muži pomjeniſhi, dwaj regimentaj zylo roſpuſchciſl a 2200 wojerſtich koni pſchecacj voručiſl.

Italia. Hacž je bamž ſtrowy abo khory, to ſo pſchego hiſčeve ſ wěſtoſežu prajicž njehodži; pſchetož jene nowiny piſhaja tak, druhe pak zylo hinal.

Grichiska. W tutym kraju běchu w několych městaſhkač ſ nowa ſbězki, buchu pak tola wſchudzom někak wot kralovſkeho wójska poduſhene. Čverdžiſmu Naupliu maja ſbězkarjo hiſčeve w ſwojej možy.

Sudniſke dopisy.

Wot wokreſneho ſuda w Budyschinje buchu ſaſu- dzeni a) 14. měrza dželacjē Gottlieb August Reinhardt ſ Rinsborka dla kranjenja a ſpylancho wumóženja jateho do 2 let 1 měhaza khostarnje; b) 28. měrza Augusta Emilia Něčeze ſ Wulkeho Röhrſdorfa dla kranjenja do 6 měhaczného jaſtwa; c) 18. měrza khějor Miklawſch Budař ſ Myſchez dla ſpylancho padučiſta do 3 měhazow a 2 njeđeli jaſtwa. Běſehe menujž w nožy 14. novembra ſ. l. ſ dželu do Kſchizankez bróžnje w My- ſchekach nuts a wot tam dale na pſchattro ſaſeſl, ſo by wot jěčmenja, na hunje ležazeho, měch kranjek, běſehe pak, ſo pſcheladatwſhi, ſ pſchattria na huno paduňk, tak ſo běſehe jenu kranjenje ſaſhko a wón ſo pſcheraženj ſe ſadnymi duricžami won wotwlez móhſ.

Ze Serbow.

Budyschia. Po khwalobnje wobſtathym pru- howanju ſu ſlědowazý dotalni ſeminaristojo jako kandi- datojo wucjerſtwa tudomny krajnostarwſki ſeminar wo- puſchecili: 1) E. G. A. Knobloch ſ Wiernarjez; 2) E. O. Förſter ſe Žitawę; 3) G. A. Seiler ſe Žitawę; 4) E. A. F. Krümmér ſ Barca (Sſerb); 5) E. A. Schulz ſ Ringenhaina; 6) J. Tr. Wagner ſe Žorno- ſky (Sſerb); 7) E. Th. H. Weber ſ Oberkunnersdorfa; 8) A. C. Faurich ſ Horneho Wujesda (Sſerb); 9) D. W. Lüttig ſ Wujhofeje pola Kamjenja; 10) G. Mörla ſ Minakala (Sſerb); 11) W. O. Schönfelder ſe Ži- tawę; 12) F. A. Leſka ſ Porchowow; 13) P. O. Hilbrig

ſ Voršiz (Sserb); 14) E. ſ. Helm ſ Wujesda poła Lubija (Sserb) a 15) E. Däweritz ſ Dražđan.

S i t k a. Pjatki 4. haperleje w 5 hodžinach mějachmy tudy žylne hrimanje a dyri blyſt do domsčich sahrodnika Jurja Nowotnego, so ſo tute ſapalichu a ſe wſchěmi druhimi, i tutej živonosći ſluſchazymi, twarjenjemi wotpalichu.

So je Nowotny pſches tajke njesbože, hdzej wohem jara khetſje wokolo ſo hrabasche, wjele ſchłodowat, to móže ſebi kózdy myſlīc a ſtej ſo jemu vječza tež dwē profečji ſpalicej.

Spomnjenja hōdne je, ſo je tež hijom ſoni blyſt do jeneho ſhtoma bliſko Nowotnych bróznie dyrik, ale žaneje ſchłodby njenacjinič.

E.

S Ra k e z. Pjatki týdzenja 4. haperleje bě i nam niewedro pſchicahy, lotrž bě ſe ſhlym blyſkanjom a hrimanjom ſtenocžene. Tež dyri blyſt do jeneho topoła njedaloſto piwařnje a je jón nimale ſyky roſſhczjevit.

E.

S Lipin. Sañdzenu wutoru 8. haperleje bu tudomny wuczer, knies Jan Mathej Scholka po Bożej niewuſlednej woli i tuteje čaſhnoscze do tamneje węcznosće wotwołany a jeho wotemrjete čelo bu wczera pjatki 11. haperleje po křeſcijanskim waſhniu čeſćomnje na kaſowſki kherchow po hrjebane. Nasch njebočicjki knies wuczer bě ſo w lécze 1810 w Židzinom poła Wojerez narodzik a po piſnym pſchihotowanju na boleſkawſkim seminaru w lécze 1831 tudomne wuczefke město naſtuſit a je hac̄ do najpoſleniſcheho čaſha ſe-wſchej ſwěrnoſcju poła naſz wobſtarak.

Spěwy.

Wohnowjenje ſezeńſkeho ſluba. (Miedzeliu Palmarum.)

Djenſ w kózdom Božim domje ſteja
Tyh mlodych křeſcijanow čjordicjki,
Kiz ſharovje ſwoj ſlub wobnoweja
Pſchi ſwiatym wotkarju a pſchi dupi,
Hdzej junu hn̄dom po jich narodzi
Jich knoflo ſu jón ſa nich čimili.

Ty ſhysich, Božo, ſak cji ſlubja
Nět ſwěrnoſc na čaſ ſwojoh' živjenja,
Duž njepršídal, ſo woni ſhubja
Tón ſwiaty ſlub wſchak něhdje ſ pomjatka,
So njeby wſchak wot tutych jehnjkow
Tón heſki wjelk tež jene ſhabnyci moh̄.

Haj djenſ Wy Bohu polubicje
Wſchak ſ ruku, ſe rtom a tež ſ wutrobu,
A tutón ſlub tež wobtwjerdzieje
Pſches jara drohu ſwiatu pſchikahu:
So čzecje wy čaſ ſwojoh' živjenja
Sso wotrjez čerta a tež hřeſchenja.

Duž ſ ložkej myſlu njevupraječe
To „haj“ pſchi jenym kózdom prafchenju,
Ně, lube džecji, tſchepjetacieje
Pſchi taſtim wažnym ſwiatym ſlubjenju:
Tón Boh, kiz prawy, wěrny, ſwiaty je,
Tón ſtyschi wſcho, ſchtož jemu ſlubieze.

Haj jara wažne a tež ſwiate
Ssu ſa waſ ſeſko tute hodžiny,
We nich je wam do rukow date,
Po kózdom puczu čzedje kholžicj wý:
Dwaj puczej nět píched ſebu wibzicje,
Tón i njebežam a tamón i heli dže.

Ach wuſwolje ſej na tym ſwěcji
Tón wuſki pucz, njech je tež cijerniowý,
Hdzej tež tón ſwet wam runje ryczj:
So je tón ſcheroki tak ſloſchtinowý,
O! dha wſchak tola ſebi wopomnje,
So jeho wuſhod tam we heli je.

Haj i wam tež, moje lube džecji,
Tón ſawjednik bđe wjefcje pſchitupicj,
Kiz ſ leſnoscju tak kózdom' ryczj:
„S tym aby ſ tym ſo njemžejc pſchehrěſhicj;
„Sa młodocž je to tola haniba
„Hdzej nekhođa do ſwětnoh' wjeſela.“

Thy, lube džecji, njepršíčajcje!
Štotož ryczj tak, je kózdy ſawjednik,
Njech je, ſchtož dže, jom' ryczecj dajeje
A profečje, ſo by wam waſch wumóžniſ
Thyž ſiu wěru, móz a ſhlynoſc dacj,
Tym ſphtowarjam napschecjiwo ſtacj.

Ach njeſhodcje jim bliſko ženje,
Dha najlepé jich ſhczam wuňdecje,
A mějceje ſwoje ſtowarschenje
Tam, hdzej ſu ſprawne dufche pobožne,
Kiz Boha a toh' luboh' Šbóžnika
A niz te čjelne ſloſchtu lubuja.

Haj wopomnje, o lube džecji,
Tu węznu ſbóžnoſc, kiz we njebiu je,
A pſchirunacje na tym ſwěcji
To krótkie čjelne, hřeſčne wjeſele,
So naſcha wěra, troſcht a nadžija
Sso njeby tola ženje ſhubila.

My proſhim tež, Božo, wſchitzj;
Ty čzyc je tak we wěrje wobtwjerdzieje,
So, hdzej i nim ſtupja ſawjedniſy,
Haj ſamón čert je njemóh ſamolicj.
Njech twoje ſwiate ſłowo wobſtajnje
Tim troſcht a ſwěza na jich puczu je.

A wy, wy lubi křeſcijenjo,
Kiz budzecje nět ſ nimi wobkhadzecj,
Ach njevottorhajcje jich ſcjenjo;
Hlaſ! hewaſ nježa žane plohy měc̄.
O, běda tom, kiz jene ſawjedje,
S joh' rukow Boh jich dufchu žadacj dže.

We dobrém kwečjeje přjodě jim rjenje,
So wobkhowaju swoju njewinu
A njewabceje jich k hrjedam ženje,
Hdyž pak so same družby podšumi,
Dha njemějeje wšchak na tym wjeſeſe,
Ně, k Bohu ſa nje horžy ſdychujecje.

Haj, Wotje, pſchewodž ſ twojej hnadu
Tu čzrodžicžku, kig je eji kwečejena,
So njeſpſchindjeja žane k padu,
Hač junu ſo jich běh tu dokonja,
So ſwět a čert jich dželiz njemöže
Wot Křyſtufowej wulſkej luboſeſe.

Ty, Wumóžniko lubowaný,
Séh je tež wſchě ſej droho wukupík,
Tež ſa nje ſy ty kſchizowaný,
Tež ſa nje hórie ſtanýk — k njeſbu ſtipík,
Duž daj, ſo twojich krawnych ranow dla
Tež doſtamu te krafne njebjeſha.

Je, kwejatý Ducha, troſchtuj kwečru,
Hdyž troſcht a radu budža potřebacj,
A poſyhlá jimi jich ſlabu měru,
Hdyž ſpýtovat čhe na nich dobywacj,
So, hdyž jich cžah ſo tudy dokonja,
Tam doſtamu tu krónu dobycja. Pětr Mlonč.

Přílopk.

* W Kirchhainje w Delných Lužicach je 4. měrza předawſki kantor Löffka, do l. 1844 wučer na budyskim gymnaſiu, w 86. řeče wumreſ.

* W Saſonij je ſo ſrjedu 9. měrza rano w 3. hodžinje wobſedzeniſto kſalza a khejerja Heinricha wotpaliko. Heinrichem je ſo nimale wſchitko ſpaliko.

* Wondanjo ſtorči na Šobju jedyn čzolm, na kotrejž bě pſcherza a woli, do jeneho ſtokpa draždjanſteho moſta tak kylnje, ſo ſo vklama. Schkoda na čzolmje a jeho tworach ſtupa pſches 2000 tl.

* W Thoſſellu pola Treuena ſu ſo 6. ha- perleje twarjenja 8 burſtich kubkow wotpalike.

* W Bęčinje (w Poſnanſkij) puſny ſo 3. ha- perleje parny ſotok w tamniſkim parnym mlynje a bu- chu tſjo čzlowiekojo pſches to ſaraženi.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hans Depla. Šwět ſo tola ſtajnje porjenſcha.

Mots Tunka. ſu dha pak hōde ſčto nowe na- tvarili?

Hans Depla. Haj, bliſko Wulſkich Švjar je nowa tſelenja a bě hīzom we ſymje wobhydlena, ale taž ſo mi ſda, wot jeneho wukrajaná.

Mots Tunka. Je tak hewaſ wſcho hotowe.

Hans Depla. Najſkerje drje, pſchetož khežka k tſelenju bě tola widžecž.

Hudančka.

15. Kotry moſter najlepje moluje?
(Wuhudanje přichodnje.)

14. Suby. **Wuhudanje ſeč. 14.**

Cyrkwinske powjeſće.

Křečeni:

Pětrowska cyrkej: Marja Sidonia, Handrija Kotle Augusta Förstarja, běrgarja a ſkonomo w Budyschinje, dž.

Michańska cyrkej: Augusta Selma, J. C. F. Naumannia, pjeſkarja pod hrodom, dž! — Emma Marja, C. F. Rusloweje na Židowje, n. dž. — Ernst Hermann, Haný Wernerex ſ Křwacjiz, n. ſ. — Ernst Richard, Ernsta Vjedricha Boiža, pjeſkarſkeho miſchtra a khejerja na Židowje, ſ.

Podjanska cyrkej: Jurij August, Josefa Marschnera, běrgarja a korežmarja w Budyschinje, ſ. — Jan August, Pētra Probsta, khežkarja w Džěžnikezach, ſ.

Zemrječi:

Džen 14. měrza: Hana Křyſtiana Seyfriedowa, wudo- wa pod hrodom, 72 l. — 22., Marja rodž. Beherex na Židowje, njebo Jana Michalka, ſahrodnika w Scjizezach, ſa- wostajena wudowa, 69 l. 11 m. — 24., Vjedrich August, J. C. F. Fuhrmannia, wobhydlerja pod hrodom, ſ., 1 l. 7 m. — 25., C. G. Steudta, rycerkuſbler na Vaſońzu, 64 l. 9 m. — 26., Hana Marja Martha, Jana Hermanna Zieschanga, běrgarja, rěſníſkeho miſchtra a ſkulerja na Židowje, dž. 2 d. — 21., Katharina rodž. Brēſanez, njebo Miklaſcha Krala, najeňka a rycerja w Čzemierizach, ſawostajena wudowa, 79 l. 2 m. — 26., Marja Helena, Jana Augusta Gudy, ſkulerja w Džěžnikezach, dž., 10 m. 16 d. — 28., Hana Hanža, Jana Pěſča, wulſohrodnika w Hrubocjizach, dž., 7 m. 8 d. — Hanža, njebo Handrija Vjenady ſ Wýſkaje, ſawostajena wudowa w Bosankezach, 76 l. 8 m. — 31., Maria Amalia Schusterez ſe Židowa, 25 l. — 2. haperleje: Hana rodž. Jordanez, Jana Myeža ſ Wětrowa wotwěrowana mandjelska w Scjizezach, 53 l.

Čabi ſaksko ſlezyjskeje železnicy z budyskeho dworniſca.

Do Šhorelza: rano 7 h. 51 m.; dopołnja 11 h. 40 m.; popołnju 3 h. 12 m.; wečor 6 h. 23 m.; wečor 9 h. 24 m.; rano 12 h. 30 m.

Do Draždjan: rano 7 h. 35 m.; dopołnja 9 h. 11 m.; pſchipołnju 12 h. 50 m.; popołnju 3 h. 55 m. wečor 7 h. 38 m.; w nož 2 h. 26 m.

Pjenježna pláćizna.

W Lipſku, 14. měrza. 1 Louisd'or 5 toler 14 ngl. 6 $\frac{1}{4}$ np.; 1 połnowažazy čerwony ſloty abo dušat 3 tol. 4 ngl. 7 $\frac{1}{4}$ np.; wiſke bankowki 74.

Maćica Serbska.

Z nakladom M. S. je wuſoł

ČASOPIS, leťnik 1861

a je w knihařni J. E. Smolerja za 15 nsl. na předan. Sobu- ſtawy móza jón pola knihiſkładnika k. překupca Jakuba dostač.

Sekretar M. S.

Nawěstnik.

Ssyumenja na pschedaní.

Sschedowaze **syumenja** su hžom pola me k dostaci: runklizowe, magdeburgske bjełotakowe, hollandske czerwonočkalowe, kolrabijowe, kwietkočkalowe, kalizowe, żolotowe, żółtomorckowe a wschelake druhe, korkowe, kirschowe poczki a t. d.

W Budyschinje, w mjezazu haperleje 1862.

J. G. F. Nieffsch.

Aukcja.

Wschitk inventar, wot njebo sahrodnika Jakuba Mischnara we Wutoležiza časowostajen, bjes tym wosy, wschelaki ratarssi grat, tež žito, běry, šloma atd. budje so ponizjelu jako 14. haperleje t. l. rano wot 8 hodzinow na Mischnarez živnosti wot wježnych grychtow na pschedawzwanje pschedawacj.

Džen 13. haperleje 1862
to warstwo
czesczomnje wužluženych wojakow
w Hodžiju. Gehma.

Java rjany wubjerk
herbskich
spewarskich knih,
do homota a kože swjasany, porucza po tunich
placisnach

Korla Forner, knihovnjar na
bohatej hafy, pola plump,
sobotu w budje psched khježu t. pschedkuza M. C. Ela.

Czesczonym Sserbam Budyschima a wołownoscje s tu-
tym najpodwolnisczo wosjewjuju, so bym so ja w Bu-
dyschinje na herbskej hafy s napscheča kniesa pschedkuza
Nieffsche jako rukajz a měžhdželar sažyblit a proschu
wo dobrociwemu wobkežbowaniu. C. G. Müller.

Sserbskej djowzy s dobrymi atestami može
so dobra sluzba dostacj. To dalische je shonicz w
Budyschinje na Hafchiz hafy čzo. 728 delka.

Ssuehe droždze
snateje dobroscje pschedawa A. Stosch.

Stare woslezane Ambalema - cygary, 1000 po
9 tl., 1 po 3 np., jara rjany Java-khofej po 9 nbl.
a tunischo, indiski zokor po 55 np. pschedawa

Luitwig Eccius na herbskich
hrjebjach.

Ssuehe lojowe jadromydl punt po 56 np.
Ssuehe Essegiske jadromydl punt po 48 np.
Ssuehe žiwicze jadromydl punt po 40 np.
po wjetshich dželbach tunischo, porucza woshebie dobre
a duschine

Moritz Lehmann jun.
na bohatej hafy.

Stearinowe swęzy, melisinowe swęzy,
parafinowe swęzy
porucza najtunischo

Moritz Lehmann jun.

100 körzow
dobrzej ssuehe mydlarskeje soly
ma tunjo na pschedaní

Moritz Lehmann jun.

Wschitke, wot f. J. G. Richter
tudy w komisji pschedowane, twory
mam ja netko na pschedaní a poruczam
je k dobrociwemu wobkežbowaniu.

W Budyschinje 11. haperleje 1862.

Heinr. Jul. Lincka
pôdla tachanstwa.

Psches hwoju dobroscj woshebie poruczomna
Vegetab. žerdłowa pomada
(originalny kruch 7 1/2 nbl.)

autorisirowana wot f. profesjatja Dr. Lindes'a w
Berlinje, taž tež psches czistoscj a śmykloscj wusnamenene
italske Medowe mydlo
(w pakcijach po 5 a 2 1/2 nbl.)

wot haptikaria A. Sperati'a w Lodi (w Lombardskej)
je stajnje w czerstwej a pschedzo dobrej jakosci pola psd-
pisaneho na pschedaní.

Wilh. Hammer
pod radnej khježu.

Ssuche drožđe,

lotrež šym ja **nasprijeni** w Budyschinje pschedawał a je tež stajnje najlje psche mijel, smjeju ja sa jutrowny čas tejsko na pschedan, so budu wschitkach, tij po ne ke mni pschindu, derje spokoješ móz. Tež su hewak wschiedneje suse drožđe pola me k dostacju.

W Budyschinje na ſerbſkej haſhy, hdej staj dwaj muraj psched ſhlamami.

J. G. F. Niecksch.

Šteža čso. 3 w Starych Poſčizach, zyle bliſko zyrkwe ležaza je fe ſwobodneje ruki na pschedan a može po wscho bliſke ſola wobfedjerja tam naſhonicz.

Rjaný ſymjetny jeczmieni je na pschedan ſola Korle Zieschanga, ſorbarcarja na Židowje.

Trajnoumukowy mlyn poſla Hajniz

poſteža wschitke družin pscheniczeje, ržaneje a pižoweje muki, kaž tež ržany khléb w dwemaj družinomaj po naſtunischiſch placzisnach.

Pschi placzenju bjerje ſo kóždy čas žito po možno lepshej placzisnje, tak ſo može ſebi kóždy hnydom muku abo khléb ſe žitom ſamenicz.

P. L. Kapler.

Pschedawanske ſhlamy w Budyschinje na kamenitnej haſhy 567.

Czesczenym ſerbam Budyschyna a woſloſeſe ſ tutym najpodwolniſchho k navjedzenju dawam, ſo ſym ſa- ſo wulſi wubjerk bruchbantow abo spinadlow psche- kluſjenje, tak derje jednoroch kaž dwójnych pschitotował. Za proſchu wo dobrocziwe wobfedžbowanie a možu kóždemu ſprawne poſkuſenje a naſtunischiſu placzisnu polubicz.

W Budyschinje, w haperleji 1862.

Ferdinand Pietsch, moschnierſki miſchtir pschi ſwonknych lawſkich wrotach njedaloko piwarnje.

Ša jene materialtorowe a ſpirituoſowe ſhlamy ſo k jutram wuczomnik pyta. Wſcho dalsche je ſhonicz pola Hermana Danchoffa na ſerbſkej haſhy.

Aukzia dubow.

Na kupjanskim reberu budje ſo

ſrjedu 23. haperleje t. l.

Ektero wulka dželba ſtejazzych dubow wot 10 hačž 30 zo- low w pscheresku, bjes kotrymž je wjèle wujitkowego drjewa ſa woſnarjow a t. d., ſ najmjeniſcha pschi naylaczenju ½. ſupnych pjenjes a pod wumjenjenjem, na dnju aufzije woſjewjomuhmi, na pschedadžowanje pschedawacž.

Kupowario čhigli ſo rano w 10 hodžinach pschi tak mjenowanej hajovſkej kuzh ſhromadzicž. **Kofel.**

Saibzeni ſobotu 29. měrza je ſo jedny starý pschedadžnit w kotolſkej haſhy namakał a može ſo we wudawarni Serb. Nowinow ſaſo dostacž.

Holczeſ, kotryž čhe mlyniſto wuknycz, može borsy abo jutry do wuczby stupicž. Hdež? to je ſhonicz we wudawarni Serb. Nowinow.

Młody człowiek, kij čhe mlyniſto naukuńcy, može w bliſkimi časzu do wuczby stupicž. Hdež? to ſhoni ſo we wudawarni Serb. Nowinow.

Pytanij.

Derjewotczehnjeny hólceſ ſprawnych starskich, kij čhe rjemjenjerſtvo (rymařſtvo) wuknycz, može pola podpiſanego jutry do wuczby stupicž.

E. Leuner na bohatej haſhy.

Ša moje materialtorowe a winowe ſhlamy pytam k jutram wuczomnika, kij dyrbí, jeli možno, ſerbſkeje ryče možnih bycž.

Jan Wannack
na róžku ſhulerſkeje a rjeſniſkeje haſhy.

K dobrocziwemu wobfedžbowaniu.

Ša ſlužbuwoſtarazy bureau na žitnych wilek w Budyschinje pyta ja ſo:
ökonomſzy, pschedupiszny a hajniſzy wuczomniſzy, ſahrodiuſzy, mlyniſzy, hetmanjo a woczerjo, knježi wajčtarjo, hospoſy a hródzne hospoſy, kuchinske a hródzne džowki, wolazy a konjazky wotrocžy ſa tuđomiu a ſa dalschu ſtronu, kaž tež ſa dobru ſdu.

Ökonomiſki inspektor **Meiſel**.

Wutoru 22. haperleje popołnju budje ſo 14 klop k hōjnowy walczo w pola Jana Szwory w Bonjezač na pschedadžowanje pschedawacž.

 Čhěža čso. 32/35 w Rachlowje pola Bukež, ſ 2 ſtowmaj, ſahrobi 8 kwadratnych prutow wulſej a ſ rjanymi ſadowymi ſchomami wobfedžonej, ſ ½ körzom leža, bjes reith a wumjenka, je ſo ſwobodneje ruki na pschedan a može ſo wscho dalsche pola Lehmanna čso. 6 w Małej Poſčej ſhonicz.

Živonoſcž čso. 3 w Drobach pola Minałaka ſ tórfniſchom, bjes wumjenka a hospođy, je ſo ſwobodneje ruki na pschedan a može ſo wscho dalsche pola wobfedjerja tam ſhonicz.

Šopky, ſerpy a brušky

najlepsheje dobroſeje a po naſtunischiſej placzisnje ſu pola miſtajnje na pschedan.

M. Duczmann, ſowarski miſchtir w Jeńkezach.

Wosjewenje.

Doteš je mój kalkowy wobkhod zjelu sýmu psches jemu zylindrowu palernju w skutkowaniu był, tak so prajicz njetrjebam, wet teho a teho czaſa je saſo nowopalenn kalk k dostaczu, ale so mam jenož swoim starym a nowym wotberjarjam wosjewicz, so ho hízom psches tydzeni we wszech tſjoch zylindrowych palernjac w Kimmersdorfje a w Niskej kalk pali. Ja nadzijam ho, so budu kózdemu kaž dotal tak tež pschichodne k społojnosći poslužecz móz a to czim bôle, dokelž je mój kalk, kaž je snate, wubjernje dobry, wo czimž budze ho kózdy, kíž to hiscze spytal njeje, bôrsh pschewdečiež.

W Niskej, 20. mérza 1862.

S. W. Siebörger.

Psche kózdy saſtarjeny kaſchel,

vſte

bołosć na bróſce, psche dołholetnu dybawosć, schiju bolenje, saſwanje pluzow
je tón wot wjazorzych fyſikatorow

Placisna:		
$\frac{1}{2}$	bleschka	po 2 tolet.
$\frac{1}{2}$:	1
$\frac{1}{4}$:	$\frac{1}{2}$

approbirowany

Bróst-Syrop

Placisna:		
$\frac{1}{2}$	bleschka	po 2 tolet.
$\frac{1}{2}$:	1
$\frac{1}{4}$:	$\frac{1}{2}$

Frjedk, kotrž ho ženie, a to we wjazorzych podach, bies najlepšeho wuzitka nałożil njeje. Tutoń syrop skutkuje bôrsh po přenim nałożeniu spodźiwne derje, woskbie pschi spinazym a jachlatym kaſchelu (Krampf- und Kreuchhusten), spomoža wumjetowanje krakow, pomijenschi hnydom koſtotanie w klu a woskroni po krótkim czasu kózdy hacž naj-žułnischti, haj tež ſly huchoczinski kaſchel a krewrōczenie.

Na Budyschin je knies **M. Jul. Lincke** podla tačanſtwa pschedawanie tuteho bróſsyropa dostał.

G. A. W. Mayer w Wrótſlawje.

W o p i ſ m a.

Ja wobſwedečuju ſ tutym, so je G. A. W. Mayerowiy bely bróſsyrop mojej žonje, kotraž hízom wjele lét na ſylnym duschatty kaſchel a na saſwanje ſkorzesche, wubjernje poſlužiť a so je ho ta ſama po krótkim nałożowanju tuteho ſredka wot ſwojeſe khorosće zyle ruhojita.

W Schneebergu, 18. mérza 1861.

Gustav Graf, maschinat.

Knjeſej G. A. W. Mayerej we Wrótſlawju.

Ja týchych Wam hízom w leczje 1859 wobſwedečic, so je Wasch bróſsyrop moju žonu wot kaſchela a krakow, kíž na nju kózde lěto w oktoberje khorosć počinajſta, wuſhwobodzik, hdyž hewak lěkarſtwa jenož na někotre njezdze pemachu a lěkowanje jara drohe činjachu. W spomnjenym leczje kóz kaſchel tak ſylny, ſo ſej powołan lěkar ſiwieneje wotpraji. Ja tukich tehdh poł blesche Waschego fabrikata a po wužiczu połožy tuteje blesche ſaſtupi poſlepſchenje a po ſylnym pschichrebanju bě wona ſtrowa a wofia tež w leczje 1860 wot kaſchela psche-puschezena, kíž ho hewak kózde lěto wróczesche. Tuto lěto wróci ſo pak hízom w septembri a ja ſebi hnydom Wasch syrop wobſtarach, a ſchitwórczbleſche wot kniesa Am Ende w Oder-witku doſzahasche k wotſrenjenju kaſchela. Bies požadanja mam ſa ſwoju pschichluschnoſe, Wam to ſjewic a ſtutkowanje Waschego bróſsyropa pschipóſnacj. — W Žitawje 1861.

Emanuel Wilh. Moſer, pschelupſki běrgar.

Maćica Serbska.

Srjedu po jutrah 23. hapryla popołdnju wot 2 hodz. změje ſo lětuſa hłowna zhromadźizna towarzſtwa Maćicy Serbskeje w hosćeniu „k złotej krónje“ w Budyſinje, na kotruž wſitke sobustawy lubje přeproſuje

Wubjerk M. S.

Jako bě mie pôdla mojeſe d. kholjetneje dybawosće hiscze horecha njeļubosće nadpanhla, kotraž mie žałosnje duschesche, spytach ja G. A. W. Mayerowiy bróſsyrop, tak wſchelako muwołam, k ſebi bracj, a možu nětko k mojej radosći, dokelž ho ſtara a nowa njeļubosće bôle a bôle minje, kózdemu na to waschnje khoremu tutón bróſsyrop ſ najwjetſhim prawom porucžieſ.

W Dražđanach, 4. julija 1861.

G. Büttner, na wuhlowych wilach,

Hízom pjanacie lět czerpjach na ſahorjenju ſrka, ſtož bě hysto tak ſlē, ſo krey kaſchelowach, často po poł nozach wot kaſchela kjuderany a njeſpiz, ſo ho poczach bojecz, ſrku ſuchoczini doſtacz. Ja ſym psche to lěkarſtu pomož ſ bliſka a daloka pytał, ale wſcho podarmo. Na to spytach po radze někotrych pscheczelow ſ bróſsyropom, wot kniesa G. A. Mayera w Wrótſlawju fabrizitowanym. Hacž runje bu w přenim dnjach ſ mojej khorosće wjele bôrje, dha bu tola po ſtaſnym nałożenju bôrsh lepje, a je, džakowanano Bo-hu, po wužicu ſchitwórczbleſche wot ſchule najpoſledy na tu ſtronu kaſerny.

W Schönslieſu, 2. januara 1862.

C. Niechert, pschelupz.

Wchitke družiny ſudebia ſ lateho želesa, laž tež wódne pónwie, ſo nětko po fabrikach placisnach pschedawaſja w khlamach kopernika F. Kutschki na ſitnych wilach w demje poſtkowanje a ſa czaſ hermannka ſady měſchczanſſeje ſchule najpoſledy na tu ſtronu kaſerny.

= Mostowahi =

Łij 1 hacj 10 zentnarjow njesu, mam stajnie na pschedan, tež so tajke wjetsche, kaž tež skotowahi
s decentimalom na skasanie hundom wote minje dobre a po najtunischi płaćisjuje natwarja.

W Budyschinje, 10. haperleje 1862.

E. Schiersand,

sankarski mischr na Hoschiz hafy čzo. 699.
Pschedawatnia ſobotu na bohatej hafy w
kheji i. Streckuha bliſko plump.

Magdeburgske krupobicze sawesczaze towarſtwo,

sakladny kapital: 151 milliony toler,

w 600 akzach, ſotrych je hacj total 3001 wudath, ſawesczuje połne a sahrodne płydy wſchitkich družinow psche krupowe ſchłodowanije po
twierdyh prämiach. Dopłaczowanja ſo njestanu. Sarunanja ſo najpoſdžischi
męszaz po jich twierdym poſtajenju połne wuplačza; ſa węſte dopjelnjenje tuteje pschiſluſchi
noſcze ruknu wobſcherne ſukturowanie a ſakladny kapital towarſtwo.

Sa cząſ ſwojego woſomſtvenego wobſtacza je towarſtwo 264,041 ſawesczenjow wobſanklo a
2,592, 571 tl. sarunanjow wuplačzilo.

Podpiſani agentojo bjeru ſawesczenia horje a budža wſchę dalshe wukasowanja dawacę.

Heinrich Meisel, vč. inspektor w Budyschinje, E. Kohlmann w Lubiju,
B. Berger w Pancejach, E. Partha w Biskopizach,

Ferd. Pech jun. w Schieraſhowe,
agenta magdeburgſkego krupſawesczazego towarſtwo.

Union, powſchitkomne němſke krupobicze sawesczaze towarſtwo.

Sakladny kapital 3 milliony tolej,

ſotrych je . . . tl. 2,509,500 w akzach emittirowanych.

Reserve ult. 1861 „ 131,281.

tl. 2,640,781.

Tuto towarſtwo ſawesczuje połne a sahrodne płydy wſchitkich družinow psche krupowe ſchłodowanije po
twierdyh prämiach bjes dopłaczowanja.

Wſchitke wukosjenja w taſkim nastupanju ſo stanu a ſawesczenia ſo wobſtaraja psches podpiſaneho agenta,
kij je tež ſ dobom agent Aachenſkeho a Münchenſkeho woherſawesczazego towarſtwo, kotrež ſ unionom w
najblizſhim ſwiaſku ſteji.

W Budyschinje, 5. haperleje 1862.

M. A. Flanderka
na mjaſowym torhoſcieju.

Wſchitke materialne tworh, kotrež ſo k jutrownemu pječenju
trjebaja, pschedawa najtunischi **J. G. J. Niedſch.**

Serbske Nowiny.

Za nawěški, kiž maja so w wudawańi Serb. Now. při bohatych wrotach wótedač, płaci so wot rynčka 9 np.

Zamowlity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kózde číslo płaći 6 np.
Štwórtlétne předpłata pola wudawaria 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Číslo 16.

19. haperleje.

Lěto 1862.

Wopriječe: Swětne podawki. — Ze Serbow: S Horow pola Wojerez. S Wojerez. S Budyschyna. S Lěsteje pola Kamjenja. S Tranjom. S Kulowa. S Hrodžischja. S Małego Welsowa. — Dopisy. — Hans Depla a Mots Tunka. — Přilopk. — Spěwy. — Hudančka. — Cyrkwinske powjesce. — Čahi sakskošlesinskeho šeleznica atd. — Pjenježna płaćizna. — Nawěšnik.

Swětne podawki.

Sakſka. Na sakſkich železnicach placza tak mje- nowane dženſke billety sa zykl jutrownych časů a to wot 19. hacž do 26. haperleje. — Pruska swudowjenia kralowa Hiltzbjeta, totraž bě na někotre dny do Draždjan pſchi- jela, je ſo ſažo do Varlina wróciſla. — Jego majestosć kral Jan je předawſchcho wucjerja Thiemu i Męlaui, kij bě dla mějskeho ſběžka 1849 do wukraja cjeſmył, wobhnadžil a jemu wróciſenje do wózneho kraja pſchi- ſwolsk. — Wyschnoſc je inspektorja Bergmanna we Wujeri jako wóhnioweho kommiſara ſa ketylku wokołoſcę wobtwierdžila. — Lubiſkožitawſta železnica je wot 1. ja- nuara hacž do 31. měrza teho lěta 28,269 tl. wunjeſla, pa taikim 2731 tl. wjazn, dyžli ſoni ſa tón ſamy časů.

Pruſy. Po wſchěch městach a tu a tam tež na wſbach džerža ſo někto ſkoro wſhubzom ſhromadžiſu, w kótrychž horliwie wuradžuju, koho bych u jako ſapoſ- ſanza na přjódſtejazh krajny ſejm wuſwolili. Wura- džowanje je cíjim horzyſche, dokelž kóždy cjuje, ſo ma bližiſhi pruski ſejm pokafacž, hacž dyžbi w Pruskej jenož jena ſtrona knježicž abo zykl lud ſ poſrědſtviom ſwojich ſapoſkhanzow na knježenju wěſte wobbzělenje měcz. — Wolba wuſwolerzow budze 28. haperleje a wot tutých budža ſo potom 6. meje ſapoſkhanz wuſwolecž. Postupniſy (Fortſchrittspartei), kotsiž mějachu na roſpuschzenym ſejmje pſchewahu, chzedža ſažo hwdjiſkých předawſchich ſapoſkhanzow wuſwolicž. To budze tón króč pak cježſcho, hacž pſchi poſlenjej wólbje, dokelž ministerſtvo taikich ſapoſkhanzow měcz nochze, kij ſ postupníkam ſkulcheja a je teho dla po zyklém kraju wſchitkých kralowſkých ſaſtojnikiow napomnilo, ſo bych u jenož taikim mužam pſchi wuſwolenju ſwoj hkoſ dali, kotsiž ſu taikého politiskeho měnjenja, kaž nětčiſche ministerſtvo. Hacž pak budze taſte napominanje wjèle pomhacž, to ſo wulzy prascha; pſchetož někotryžkuliž ſaſtojniki budze tola wuſwolecž, kaž ſo jemu ſpodoſa a hewaſ ſu postupniſy najbóle wſhubzom tak ſylni, ſo budža ſo kandidatojo ministerſtve ſtrony cježko pſchi-

czishejcz dacž. Tola njetrjeba ſebi nictón myſſlicž, ſo ſ zyka mužojo miniftejske ſtrony wuſwoleni njebudža, haj, lohko je mōžno, ſo budje ſich wjèle wjaz, hacž ſo nam to nětko ſda, dokelž mōžemh w tu khwisu jenož po tym ſudžicž, ſchtož w taikim naſtupanju w pruskih nowinach cjtam.

Rač daloko džekawoſc w naſtupanju přjódſtejazh pruskih wólbow ſaha, hodži ſo tež ſ teho ſpôsnacž, ſo ſu w ſhoczebuſu papjerku w ſerbskej a němſkej ryci cjeſhcejcz dali a po delnožiſkých ſserbach roſdawali, w kotrejž ſo tucži napominaja, ſo bych u jenož mužow ministerſtve ſtrony wuſwoleſi.

Po kralowej poručnoſci ſu ſandžený tydžen wſchelazh generalojo w Varlinje radu ſkadowali, hacž ſo njeby hodžilo, město tſiletnje wojerſke ſkulžby pěch- kow ſo jenož ſ dwěletnej wojerſke ſkulžbu ſpokojicž. Što ſu woni wuradžili, to hiſhce ſnate njeje.

Kralowa pječa žanu wulku dowěru do dolheho wobſtacza nětčiſcheho ministerſtwa nima a je teho dla mandjelskej předawſchcho ministra hrabje Schwerina piſala, ſo by tón tola w bliſkoſci woftaſ, dokelž móhlo ſo ſtač, ſo by jeho kral ſaž trjebaſ. Hrabje Schwerin čhyſche mjenujz na někotry čas do Italijs ſapuczowacž.

Něhdže 30,000 pruskih pſcherupzow lipſku maſzu wophta, kij ſo lětža 28. haperleje ſapoczniye a wulki džel tych ſamych čze ſo pak poſdžiſho do Lipska podacž abo wot tam ſo khětſje domoſ wróciſci, ſo bych u doma wuſwolecž móhli.

Konſistorialny radžiczel Dr. Snethlage je ſa kralowſkeho wyscheho dwórkho předarja pomjenowaný. — Khosty, kotrej je kralowe krónowanje w Kralowzu na- cžinito, ſu na 800,000 toleř wobližene.

So by ſo ſterje lepje wjaz wójnských ſódzow wot ministerſtwa wójny natwaricž hodžilo, dha čze ſebi wón ſa to wjaz pjenjes žadacž, dyžli je ſa taſte wotpohla- danje hacž dotal wuſtajených. Minister finanžow čze pak pjeniesy na to waſchnje ſwjeſc, ſo čze plaežiſnu ſeļe pwo- ſhiciž a dawč na paſenzpaſenje powjetſhiciž.

Nakusy. Město Win ma nětko 512,000 wobdlerjow. — Wuherksi mětodžeržitel (Statthalter) hrabja Palsi je porucznoſc̄ dostał, so by Wuherksu pſche-puczowal a khězorej potom roſpraru dał, kajſe wobſtejenja je w kraju namakal. — W Nakuskej khězor žane papierjane pjenjeſy njewendungawa, ale tak mjenovaný nazionalny bank we Winje, kotrehož akzionarjo s teho wulki dobytč czahnu. Teho dla je nětko druha komora winskeje krajneje radu namjet stajka, so by kniežerſtvo ſamo pſchichodnje papierjane pjenjeſy wudawalo a s teho ſa kraju tón dobytč czahnylo, kotryž w tu khwilu nazionalny bank bjerje. Ministrjo ſu tu węz do wu-radžowanja wſali.

Amerika. Unionistojo dale bōle dobywaja. General Burnſida je wulke separatiſtſke město Beaufort wobſadžil a unionſke wójsko je tež twerdziſnu Pulaski ſoko wokolo woblehnýlo, tak ſo wona wjazh ſe Savannu w žanym ſcenoczeniuje njeſteji. — Po najnowſich powjesczach ſteji separatiſtſke wójsko, 70,000 muži ſylné, we wokolnoſci města Korintha. Tež ſda ſo, ſo chzeda ſo separatiſtojo wokolo města Savannu twerdzie wobracz. — Kraj Florida, kiz bē ſoni k separatiſtam pſchiſtupit, je ſo ſaſo k unii wobročiſt a chze dale pſchi njej wostac̄.

Franzowſka. Franzowſki pôſkanc w Romje, hrabja Lavalette, je pječza teho dla do Paríza pſchijek, ſo by ſo na general Gohona, kommandanta franzowſkeho wójska w Romje wobežowal, dokelž tutón tak njeſlukuje, kaž by to Lavalette chzyl. Gohon mjenujz̄ po ménjenju Lavaletth ſtradžu ſe ſtronu předawſkeho neapelskeho krala džerži, wón (Lavalette) ma pak wot khězora porucznoſc̄, ſtronu italskeho krala podpjerac̄; dokelž pak jemu Gohon wſchudžom napſchecziwo džela, dha njemóže ničzo wuſtukowac̄. Lavalette je ſebi teho dla žadał, ſo by khězor Gohona ſ Roma wotwočał, hewal wón ſam ſe ſlužby ſtupi. Šehto budže Napoleon činicz, njeje hifchcje ſnate, ale bjes tym je Goyonowa mandželska do Paríza pſchisčla a napina tam wſchē truny, ſo by tam ſa ſwojeho muža pola khězora nějchto wudobyla. A to ſo jej hnadič radzi, dokelž je jej khězorka Eugenia k pomozu. Hrabja Lavalette je ſo nětko, hac̄ ſebi khězor wſcho roſmyžli, khwilu do Vendželskeje na wophtanje podał. — Do Paríza je ſ Japanskeje wobſebne pôſkancwo wot tamniſcheho khězora pſchisčko a tež hizom pola Napoleona audienu měko. — Hac̄ runje by khězor njerad widžil, hdj by žadyn franzowſki biffop ſwiatki do Roma ſchoł, dha je pječza tola hizom 35 franzowſkich biskopow wobſanklo, ſo w ſpomnjenym čaſzu do Roma podac̄.

Italia. W Romje ſu w poſleniſkim čaſzu wjele ludži, koſiſ ſ revolucionarſkej italskej ſtronu džeržachu, ſajeli a do jaſtwa ſadžili. Bjes nimi je tež profesor

Gentile. — W Neapelskej njeporjad ſaſo pſchibjera, wozhejbe dokelž franzowſki general Gohon w Romje na žane waſchnje tych ludži njeſadžewa, kiz ſo w romſkim kraju ſhromadžuju, wot předawſkeho neapelskeho krala ſ bronju a ſ pjenjeſami ſastaraja a potom do Neapelskeje ſczeſku, ſo bychu tam někak ſa njeho ſtukowali. — Garibaldi hifchcje pſchego po kraju wokolo puczuje. — Kral Viktor Emanuel chze ſo po jutrac̄ do Neapla podac̄.

Grichifka. Po najnowſich powjesczach ſda ſo, ſo móz ſběžkarſtwa w tuthym kraju dale bōle pſchibjera a ſo ju kral njebudž pſchewinyc̄ móz, jeli wot jeneho wjerčha pomož njeđofstanje. A to ſo jemu najſkerje njeporadži, hac̄ runje je wón ſam na rakuſkeho khězora wo pomož piňak; pſchetož tón je jemu pječza wotmolwic̄, ſo jemu na žane waſchnuje pomhac̄ njemóže, dokelž je jendželske a franzowſke kniežerſtvo wobſanklo, ſo ſo žadyn zuſh wjerč do grichiftic̄ naležnoſc̄ow měſhcej njeſzm̄. Duž chze grichifki kral, kaž někotre nowinu wudawaja, ſ kralowej Grichifku wopuschczic̄ a ſo do Nakuskeje pſcheszydlic̄, jeli ſo grichifke naležnoſc̄e bóřhy ſ jeho lepſhemu njeſwobroc̄. — Šběžkarjo maja twerdziſnu Naupliu hifchcje pſchego w ſwojej mozu a ſda ſo, ſo jim kralowſke wójsko, kotrež pſched njej leži, žaneje wulkeje staroſeje njeſczi.

Ruſowſka. We Warschawje ſpytachu wondanjo někotri mělodži ludžo arzbifkopa Felinskeho mylic̄, jako wón w jenei tamniſchej zyrkwi předowasche. Ale druzý pſchitomni kemscherjo woſtachu ſměrom a jako eži nje-měrniz̄ ſ zyrkwi ſtupicu, buchu ſajeczi a do jaſtwa wotwiedženi. — Lětni džen konſchich krawnych wuſtupkow (8. haperleje) je ſo we Warschawje cžidho minyč, hac̄ runje běchu wſchitke zyrkwi ſ kemscheremi w žarowanſkej drascie pſchejelnjene. We wſchich zyrkwiach běchu kaſhczje wuſtajene, na kotryž palmowe hakosy a czerniowé króny ležachu, a ſoko wokolo kaſhczow běchu ſchwěcjené ſwěz̄ ſtajane. — Markhrabja Wjelopólski ſo na wuſtujanach dla burských a ſchulských naležnoſc̄ow pílne wobdzeliue. — Někotre nowinu wudawaja, ſo chze khězor Alexander pſchi ſwiedženju, kiz budže ſo lětſa dla 1000lětneho wobſtacža ryžowſkeho móznaſtwa ſwječic̄, ſwojim krajam konſtituziu dac̄.

Turkowſka. Omer-paſcha je pječza wot ſultana pſchikafane dostał, ſo by Czornohorjanam wójnu pſchi-pomjedžil. — Omer-paſchowi wojažy ſu po pravym hizom wójnu ſ Czornohorjanami ſapocželi, pſchetož wondanjo pſchiczeje 4000 Albaneſow pſches czornohórſke mjeſy a wobſadži wjeſt Krinizu. Dolho nječrajeſche, dha bē ſo něhdže 2000 Czornohorjanow ſebračo, kiz ſo do Albaneſow dachu a jich tak ſbiču, ſo pſches 500 morvych ležo wosta, něhdže 700 pak Czornohorjanam do ruky padže, kiz jich jako jatych wotwiedžechu. Bjes jatymi je tež Aha-Not-bej, naſjedowař Albaneſow.

Ze Serbow.

Shorow pola Wojerez. K rosprawje, kotaž bě tydjenja wo tudomnym wóhnju 29. měrza w Serb. Nowinach data, manž pschispolnicz, so tón wotpalený Macz rěka (niz Krawz) a so ſu ho jemu tež jena kruwa, jena jatojza a dwě ſtinjeczi ſpalike.

SWojerez. Landrathſtwo tudomneho wokrjeza je knies s Götz nad Wyżokim Bukowom tak doho na hwiſne na ſo wſał, hozj budže definitivne wobtwarzerdzený.

SBudyschyna. Tudomny hamski hetman, knies ſe Salza a Lichtenau nad Taſonzu swoje ſaſtojnſtwo pječza w měſazu meji nastupi.

SLęſke je pola K amjenz a. Djen 31. měrza wjefejche tudomny 60letny knieži wotrocž K ü hna někotre čwizy rybow, w kniežim hacze kojených, a bě ſo na jenu čwizu ſhynt. Na puežu ſta ſo, ſo wón ſ wosa padže a jemu wóſne ſolo psches heoru džěſhe, psches ejož bu wón straſchnje wobſkodzený.

SBudyschyna. Po wobſtathym seminarſkim aspirantſkim pruhowanju ſu ſlědowazý dotalni präparandojo do tudomneho krajnostaſtſkého ſeminara pschiftuſili: Geiſler ſ Budyschyna, Richter ſ Rohna, Jung a ſ Bernſtadt, Gruner ſ Berthelsdorfa, Zimmer ſ Kumiwalda, Trift ſ Gersdorfa, Schmidt ſ Budyschyna, Probst ſ Krumhermsdorfa, Wobſt ſ Taſonzy, Schäfer ſe Szmilnej, Sudwig ſ Lubija, Harrapp ſe Semitz, Wolf ſ Friedersdorfa, Schönbach ſ Ebersbacha, Hennig ſ Walddorfa, Leuner ſ Budyschyna, Jenka ſ Minakala (Sserb), Hilbrig ſ Porschiz (Sserb), Höker ſ Varta (Sserb) a Lempa ſe Strahwalda.

SBudyschyna. Tudomne ſerbſke ſpěwanſke towarſtvo „Lumir“ je njedawno wot wubjerka ſakſkeho pestalozziskeho towarſtwa do poczeczaze pscheproſchenje doſtało, pschi wulfotnym zyrtwinſkim konzercze, kotrž ſo 3. djeni jutrow wjeczor w 7 hodžinach w draždjanſtej „Frauenkirche“ k lepſhemu pestalozziskeho wuſtawa ſměje; psches to ſobuſtukowacž, ſo někotre ſerbske ſpěwy pschednoschuſuje. Lumir je to ſ džakom pschijak a budže tam teho dla ſe ſobuſtukowanjom wjazorych wonkowskich možow 2 psalmaj, 1 ſolo a 1 jutrowny ſpěw pod ſylnym orcheſtrowym pschewodom ſerbſki ſpěvacž. Daj Boh ſbože!

STranjow. Kāl daloko je lětža žito tu a tam pokrocžilo, može iedyn ſ teho ſpōlnacž, ſo 11. haperleje na jenym tudomnym ſahonje ržaný kóſe wuſlachmy, třiž bě ſo hžom psches poſožy ſe ſtrojelza wuſlekt.

SKulow. Pschi njewjedrje, kotrež 29. měrza tudy mějachmy, dyri blyſk do bróžnijow tudomneju mějachmy. Iosefa Müller a Antonia Bulang a. Blyſk nije pak ſapalik, ale jenož wrota Bulangez bróžnje

wobſkodžiſ. — W blíſkich Němzaſ je blyſk do jeho ſchtoma dyri, třiž na ležomnoſczech bura Čzorlich a pomjenowanego Hanča ſteji.

SHrodžiſchcz a. Wyžoka knjeni hrabinka ſ Solms-Sonnenwalde nad Worzymom a t. d. je k dopomjenju na ſwój, 2. haperleje we Barlinje ſwieczem ſlěborny kwaſ ſaſhemu Božemu domej jenu jara rjanu plachtu (teppich), kaž tež dwaj rjanej ſawczkaj k poſlaknenju darila, i tym wuſtajenjom, ſo blyſku ſo tute dary pschi wěrowanjach na kožowale. Bone ſu wot knjeni hrabinki ſamej ſ wulkej próžu a wuſtajnoſcžu wot wolkym wſchelatich ržanych barbow ſchite. Ta plachta je 4 kohežow 3 zole dolha a 2 kohežaj 10 zolow ſchierofa, a ma na ſwojich 4 ſtronach tute rjenje wuſhite njemſke napíſma; horkach: Clara Gräfin zu Solms-Sonnenwalde; delkach: Theodor Graf zu Solms-Sonnenwalde; k prawej ružy: zur silbernen Hochzeit (k ſlěbornemu kwaſe); k lewej ružy: der Kirche zu Grödig (zhrkti w Hrodžiſchczu) den 2. April 1862. Wobſredža plachty namykataj ſo taj rjanaj woponaj knjeni hrabinki a knjeſa hrabje ſ Solms-Sonnenwalde, třiž ſtaſ ſot rjaneho myrtoweho wěnza wobdataj, we kotrymž ſo k dželej ſeleny, k dželej pak bjeke wopenka (k dopomjenju na tón ſlěborny kwaſ) namykaju. Tóile wěnž je niže tých woponow psches rjanu módry bant hromadu ſrjaſaný, na kotrymž ſo we njemſkej ryczi to napíſmo namyka: „Ja a moj dom čzemý temu ſkeſej ſlužic.“ Josua 24, 15. — Taj ſawczkaj k klečenju ſtaſ ſ zyka na tu plachtu podobnaj, ſo taj dwaj woponaj nimataj. Tón ſawczk ſa nawoženju ma na ſwojich 4 ſtronach tón ſchpruch we njemſkej ryczi: „Budžcze weſeli we nadžiji, ſejerplimi we čeſhnoſezi, wobſtajni we modlitwje.“ Rom. 12, 12. Tón ſawczk ſa njewjektu pak ma tón ſchpruch: „Sbóžni ſu ezi, třiž čiſteje wutroby ſu: pschetoz woni budža Boha widžic.“ Matth. 5, 8. Wobſredža wobeju ſawczkow namyka ſo ſeleny myrtowý wěnž ſ bělymi róžiczkami, a na tym módrym banceje kóždeho wěnza ſteja te ſłowa: Mér budž ſ wami! Jana 20, 19. Tón wóz we njebjeſach čhyt ſa tule rjanu pschu na ſchego lubeho Božeho doma, psches kotrž bu naſcha zyka woſada na nedželi Judica wulžu ſwjeſelena, tu wyžoku knjenju hrabinku ſ jeje zykm domom požohnowacž ſ čaſhym, kaž ſ wěčnymi ſubkami psches Chrystuſha!

SBudyschyna. Po kħwalobnje wobſtathym maturitatnym pruhowanju dotalni tudomny primanarjo naſch gymnaſium wobuſtča, ſo blyſku na univerſicie dale ſtuďowali, mjenujz k. Baldeweg ſ Budyschyna theologiu a filologiu w Lipsku, k. Nyčezek ſ Woſlinska theologiu w Lipsku, k. Guda ſ Komorowa theologiu a pädagogiku w Lipsku, k. Lehmann ſ Bjeleczina theologiu w Lipsku a k. Schichold ſ Kasza theologiu we Brótſławju. Wjehitzy

šefsczo su se herbskeho rodu, tola s tym wuměnjenjom, so staj k. Balderweg a Lehmann pječa herbski fabkoj.

S Minakała. Srjedu rano w 5 hodžinach wumre tudy našch pomozny wuczeř, k. Jan Auguſt Schneider, na hromazu khorosej, jalo bě ledy 6 dnjow khor pohył. Tón njebočiczké je šo 7. julija 1837 w Horwajowje narodzil a bě ho na budyskim krajnostawoskim seminaru, s kotrehož 1857 po khorobnje wobstatym pruhowanju wusupi, k wuczeřstwu pschihotowat. Jego czěro bu wezera čeſcjomnie pořebane.

S Małeho Wielowa. W tudomnej Gruhlie z swonylijetni bu 11. haperleje 1021th swón laty. Wón waži 70 zentnarjow a je najęzschi wot tych, kotrež su tam hač dotal leti. Tutoń swón pschiindže do Star-garda w Pomorskej, do kotrehož města ma k. Gruhl s zyla bydom swonow wobstaracj.

Dopisy.

Se ſchlesyňského Bolesławia. Tudy buchu džen haperleje 24 seminaristojo po khorobnje wobstatym pru-

howanju jalo kandidatojo wuczeřstwa psches knesa Schulského radžicžela Stolzenburga do ſwojeho přenjeho ſtaſtojnſtwa ſapokasani. Vjes nimi běchtaj tež tuto lěto dwaj Sserbaj menujž: k. Jan Jurij Turk s Wulich Šdžarov, kotrež bu do Langenölsa pola Lubanja polasani, a Jan Bohuſlav Warko s Veleje Wody, kotrež bu jako ſaſtupeč ſwojeho khorého bratra knesa kantora do Kriebje pohlany. K präparandskemu pruhowanju pschiindžechtaž tuto lěto jenož dwaj Sserbaj, wot kotrejuž bu jedyn horjebrany a to Kobalz ſe Czorneho Cholmza. Hač runje ſo to po taſkim ſda, ſo jow Sserbitwo dale bôle wotebjera, dha je to tola jenož po ſwonkomnym wérno, pschetož ſerbſka horliwoſć nesabudze ženje ſwoju lubu maczernu rycz, byrnje tež we zubje a we ſamznosći byka.

Ryčespytny M. S. změje ſtwórk po jutrah rano wot 9 hodžinow w hosčeñcu k złotej krónje poſedzenje.

Pismawjedzeř.

Pomjatnik M. S.

budže srjedu po jutrah wot ranja w hosčeñcu k złotej krónje wupołożeny a cheyli ſo sobustawy M. S. do njego zapisować.

M. Hórník.

Kak

Hans Depla

a

Mots Tunka

* * *

rozom

wótritaj

a

ludzi pódla

škrējetaj.

* * *

Mots Tunka. Nô, Hanšo, ſhio dha tak ſdrjeny a ſahmurený wonhladaſč?

Hanš Depla. Ach, ja wſchak ſhm na kſchecisnach pobyl!

M. T. Dha pač ſy ſo ſ jědžu a ſ picžom pschewſal?

H. D. Niz tak moj pscheczelo, — tam ſmorže ſkydache.

M. T. Nô, ſmorže je pschezo lepje, hač ſicžo.

H. D. Haj, wjele lepje njebe, hač ſicžo.

M. T. Naſſkerje ſy mało wjasal?

H. D. Ja wſchak njejkym kmotr był, ale ja a moj towarzſh ſinoj kmotrow wosyloj. A ja ſebi myſlu, hdž je kóždy dželacjer ſwojeje ſdy hódný, tak tež poſoncz na kſchecisnach jědže kaž ſo kluſcha.

M. T. Dha drje ſtaj iich wosyloj, hdžez ſ prosneho piſa.

H. D. Tam runje niz, ale — hm, hm, hm!

Prilopk.

* We wokrješu stołpijanskem, biskopskem, počekni-
steho a kamjeniškem hamta je w tu kwielu wjele skotu
na klamu a spary khoreho.

* W Budyschiu je čze direktar Kunzendorf wot
jutsijskem dnia w theatru něhdje 12 prjedstajenjow dacj.

* W Laisigku su 11. haperleje wucžersku wu-
dowu Thürmerku wot rubježnikow skonzowanu namakali.
Dwoju člowjelom, na kotrejuz so teho dla kylne tuka,
su žadžili, ale hacj staj wonaj žane pjenjesh wotmješkoj
njeje snate; tola je žudništvo w sawostajenstvu skonzo-
wanje něhdje 24,000 tl. w statnych papjerač nadefšlo.

* W Warschawje je 7. haperleje wěsty Daniel
Chonazki, předy wojał w starej Napoleonowej gardze,
101 lěto starý wumrjeł.

* W Kammerville (w Sakskoj) su won-
danjo dželacjer Müller, kiz bě předy dla fasymmenja
na něstrowosz skoržk, ale dale jara khory njebył, wot
swojeje pôdla njeho ležazeje mandžeské rano w 5 ho-
dzinach we kožu morw namakanu. Wscha fastrožana
pōsčeze wona swoje starsche džecjo k žužodam wo po-
mož, ale jako woni k njej pschindu, namakaja ju psched
kožom morwu ležo. Strožele běchu su morile. Wona
bě hewak strowa a cjerstwa a hakle 36 lět stara. Wobaj
mandžeskaj bushtaj potom do jeneho rowa hrjebanaj.

* W jenym hospiciju w Lipsku je so 11. haper-
leje jedyn pschekupski commis s Hamburga we kožu saſelič.

* W Batatsku (we Wuherkij) je so 30. měrza
93 twarjenow wotpalko,

* W Lubiju budje 24. a 25. augusta t. l. wulki
kužisti spěwanski žwiedzen wotdžeržany.

* W Cheminižu bě so 14 haperleje w nožu w
3 hodžinach jena khěža ſapalika, w kotrej 11 žwójbow
bydleske, kiz mějachu wiaz hacj 30 džeczi. Muſa a
strach bě teho dla wulki, dokelž so khěža bórsh se wſchěch
ſtronow paleſche; tola njeje so nichtón ſpalž, hacj runje
su ſchtyro wobydlerjo čežez ranjeni. Wschtitz dyrbjachu
najbole, jenož koſčku wobleczeni, čežacj a je so tym
wbohim ludzom wscho ſpaliko.

* W Kalifornii su w ſapocžatku tuteho lěta
jara straſhne powodženie měli a je wjele ludži wo ži-
wjenje pſchishko.

Spěwy.

Jutrovnička.

(S našecja.)

Ssmertne jaſtwo roſtamane
Jutrovnička pſhipoždi,
Weſeloſeje tſelba rži.
Póſtne hložy doſpěwane
Do pót cíchej' nožu su. —
Sekyřich radoſej jutrownu?

Pschespolo jutrownych čuharjom na ranischi kemsch.

Hdže su mi hanth čerwjenie
Na žwiedzeni wježohy,
Schio módrých, bělých pſchinieſe
Na žwiedzeni jutrowny?

Hdže su moj pſchim konišo,
A ſáto ſo ſradujesč?
Kaž ſkónčko ſkocji ſkhađejo,
Ty ſo mnú ſejhravjesč!

Hdže je mi woda jutromna
Se žorka cjerſteho,
Schio mi tež jažnej' načerpa
Do ſkónza na rante.

Hdže su mi jeſka pižane,
Vich dawno žadny ſym,
Schio džens je kuleč ſo mnú čze
Na brjózku ſelenym?

Hdže su mi rjane khoroje
Na žwiedzeni dobyčja,
Te bubony a piſčicjele
Do žwiatoh' khelulucha?

Chor kemscherjow.

O najhwiecziſha jutromničla
W bělýchčzi ſelenym, naſetnim,
Budž nam žwiatocžnie powitana
W templu knesowym wýſokim.
Svijate pſchedzje wutrobu čječeje,
Njewuprajne hiba ſo hnucje,
Hdyž twoje ſwony nam klinča
A twoje klojerlusche ſyncža
Haleluja dobyčejſke.

Fijatka.

Rhwalena budž ſijačka,
Mödrinka ty mita
Kiz ſy ſ dyhom naſečja.
Sahe wotučila.

S trawy, ſ mocha ūlakio
Šběhaſch jažne woblečjo.
Swoju barbu njebjeha,
Dalo ſnežni taču,
Dokelž ſy tak ponižna,
Tebje ſwoblečaku.

Semja ſ lutej' luboſcje
Da eži krafne wonjenje.
S wózkom twojej miloſcje
Něko hladash na mnje
Njej' twoj kęžew a wonjenje
Lubj daž tež ſa mnje?

Haj po ſymſej cížbnoſczi
Njeſteſtli ſoſt a radoſej mi.
Něžna kwočka, wonjawa,
Miloſcž woblečena,
Snamjo něžnob' džecjaſtwa,
Witaj wibudžena;
W twojim lubym pōſzelſtwi
Womłodža ſo myſlīcžki.

Hudančka.

16. Kotra morska ryba je na budhſich haſach ſo cjaſh hermanka we wulſej mnogoſcie widzecj? (Wuhudanje přichodnje.)

Wuhudanje ſež. 14.

15. Schpihel.

Cyrkwińskie powjesće.

Krčeni:

Michałska cyrk: Maria Emilia, Handrija Kudjele, žiwonoſerjerja w Szarnej Dorſčicji, dž. Ernst Bohuwer, Jana Schmarandera, kowarja w Czichonach, ſ. — Jan Ernst, Matheja Schibaka, žiwonoſerjerja w Szczęſinje, ſ.

Zemrjeta:

Djeñ 7. haperleje: Gerscha rodž. Kaplerjez, njebo Jurja Wiejsza, khejerja a polerja na Židowje, ſawoſtajena wudo-wa, 73 l.

Čabi sakſko ſlezynskeje ſteleznicy
z budyſkeho dwórniſca.

Do Szorelza: rano 7 h. 51 m.; dopołnja 11 h. 40 m.; po połnju 3 h. 12 m.; wieżor 6 h. 23 m.; wieżor 9 h. 24 m.; rano 12 h. 30 m.

Do Draždjan: rano 7 h. 35 m.; dopołnja 9 h. 11 m.: pſchipołnju 12 h. 50 m.; po połnju 3 h. 55 m. wieżor 7 h. 38 m.; w noȝy 2 h. 26 m.

Pjenježna płaćizna.

W Lipſtu, 14. měrza. 1 Louisd'or 5 toler 14 ngl. 6 1/4 np.; 1 połnowažny čierwony ſloth abo bułat 3 tol. 4 ngl. 7 1/4 np.; wińſte bankowi 75.

Płaćizna ſitow a produktow w Budyſinje 12. haperleje 1862.

D o w o z :	Płaćizna w pŕerézku															
	na wikach,					na bursy,										
	5476	kórcow.	wyšša.	nizša.	ſrzedźna	najwyšša	najnižza.	u.	ngl.	np.	u.	ngl.	np.	u.	ngl.	np.
Pscheniza	6	—	—	5	—	5	20	—	6	—	—	5	20	—	—	—
Rožta	4	—	—	3	20	—	3	25	—	4	—	—	3	25	—	—
Jeckmen	2	25	—	2	20	—	2	22	5	2	25	—	2	23	—	—
Wobz	1	22	5	1	15	—	1	20	—	1	22	5	1	20	—	—
Gróch	4	15	—	—	—	4	—	—	4	15	—	4	—	—	—	—
Woka	3	15	—	—	—	3	10	—	3	15	—	—	—	—	—	—
Rjepik	7	—	—	—	—	7	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahy	7	—	—	—	—	6	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejdusčka	4	10	—	—	—	4	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bjerny	1	5	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	17	—	—	15	—	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopafſkomy	4	5	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ſyna	20	—	—	—	—	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

N a w ě ſ t n i k.

Symenja na pſchedau.

Sslijedowaze symenja ſu hizom pola me ſo dostačzu: runklizowe, magdeburgſke bjełotki, hollandske čjerwenofałowe, kolarbijowe, kwyetkofałowe, falizowe, ſolotowe, żolkomorckjowe a wſchelake druhe, korkowe, kirkowe poczki a t. d.

W Budyſchinje, w mieſzaju haperleje 1862.

J. G. F. Nieckſch.

Barlinske woheňawjefzaje towarzſto.

Sakłone 1812.

Sakłabny kapital 2 millionaj tolef.

Tuto hizom 49 ljet wobſtejaze towarzſto bere ſawjefzjenja pſchi woheňowu ſchlobu hozje po niſkich, ale twerdych prämijsach, hdzej ſawjefzjenju ženje ničzo dopłaczowacj netreba.

Sawjefzjenja wobſtarā a wſchle wuložewania dawa

Wot 100 tl. ſawjefzjenja pod ſkłom ja nej tſiechū placzi ſo ljetnje 18 ngl. abo tež mene, jeli twarenja ſamotnje leža; wot 100 tl. ſawjefzjenja pod zyhlowanej tſiechū dawa ſo ljetnje 4 1/2 ngl. abo wſazy, ſa tym hacj ſu ſłomjane tſiechū bliſke abo daloſe. — Sawjefzjenja móža ſo ujetko na 10 ljet abo na krótki czas ſtač; ſtótz pak bôrſy na wſaz ljet ſawjefzji, tón ſalutuje ſebi ſa tym wele penes, dokelž khóſt ſa pſchiſtowlenje ſzduñiftwa, ſa ſchtempel a t. d. pſchi weleſjetnym ſawjefzjenju wetsche nejſu, hacj pſchi jenoljetnym. W lječe 1860 bje pſchi horka ſpomnenym towarzſto ſa 95 millionow tolef ſawjefzjenjow. — Kóžda, ſawjefzjenemu pſches woheň ſezinena, ſchłoda ſo hýdom ſaplačzi, tak bôrſy hacj je po wóhuiju twerdze poſtajena. — Agent ſebi pſchi horjebranju ſawjefzjenja ſa ſwoju prógu ničzo nežada, a ſawjefzjenje hizom placzi; tak bôrſy hacj je ſo pola agenta ſapiſalo, ſo ſo teho netreba na poliſu czakacj.

W Budyſchinje.

J. C. Šemoller, wudawač Serb. Now.,
agent barlinskeho woheňawjefzjazeho towarzſta.

Psche kóždy sastarjeny kaschel,

psche
bolosz na bróscze, psche dolholetnu dybawoscz, schiju bolenje, sažwanje pluzow
je tón wot wiazorych syfikatow

Placisna:	
$\frac{1}{2}$	bleschka po 2 tolet.
$\frac{1}{2}$	= 1 =
$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{2}$
$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{2}$

approbirowany

Bróst-Syrop

Placisna:	
$\frac{1}{2}$	bleschka po 2 tolet.
$\frac{1}{2}$	= 1 =
$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{2}$
$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{2}$

szredk, kotryž so ženie, a to we wiazorych podach, bies najlepscheho wujitka naložil njeje. Tutoń syrop skutkuje borsz po prenim naloženju spodźivnie derje, woszbieje pschi spinazym a jachslatym kaschelu (Krampf- und Keuchhusten), spomoža wumjetowanje krakow, pomjenschi hnydom loskotanie w krku a wotstroni po krótkim času kóždy hacž najszwinijschi, haj tež sly huchoczincki kaschel a krejwroczenje.

Sa Budyschin je knjes **II. Jul. Lincke** podla tachanstwa pschedawanje tuteho bróstsyropu dostał. **G. A. W. Mayer** w Wrótklawie.

W opis na.

Ja wobkiewedčju s tutym, so je G. A. W. Mayerowu běty bróstsyrop mojej žonje, kotraž hizom wjele lét na sylny duszhath kaschel a na sažwanje skorzejše, wubjernje pošlužit a so je so ta ſama po krótkim naložowanju tuteho bródka wot swojeje khorosze zlyle wuhojita.

W Schneebergu, 18. märza 1861.

Gustav Graf, maschinat.

Knjesej G. A. W. Mayeru we Wrótklawiu.

Ja chých Wam hizom w leczje 1859 wobkiewedčicž, so je Wasch bróstsyrop moju žonu wot kaschela a krakow, kitz na nju kóžde lěto w oktobrje khodjicž puczinschtaj, wuſzwołodžik, hdyž hewak lekarstwa jenoz na některe nědžeze pomhachu a lekowanje jara drohe cijnajach. W spomnjenym leczje bě kaschel tak sylny, so jei powokany lekar žiwjenje wotpriji. Ja kúpich tehdy pot blesche Waschego fabrikata a po wuziczu położy tuteje blesche ſaſtupi polepſchenje a po zlym pschetřebanju bě wona ſtrowa a wofia tež w leczje 1860 wot kaschela psche-pusaczena, kitz so hewak kóžde lěto wróčesche. Tuto lěto wróci so pak hizom w septembri a ja ſeby hnydom Wasch syrop wobstarach, a ſchtwórczbleſche wot knjesa Am Ende w Oder-witru doſzahaché k wotstronjenju kaschela. Bies požadanja mam ſa ſwoju pschitſtuschnoſce, Wam to ſjewicž a ſtukowanje Waschego bróstsyropu pschipóſnacž. — W Bitamje 1861.

Emmanuel Wilh. Moser, pschekupſki bergat.

K dobrociwemu wobkejbowanju.

Sa ſlužbuwobstarazh büreau na žitnych wikač w Budyschinje pytaja so:

ökonomisz, pschekupisz a hajnisz wuczomniſz, ſahrodnisz, mlynisz, hetmanjo a wowczerjo, knjezi wajchtarjo, hospoſy a hródzne hospoſy, huchinske a hródzne džowi, wolazh a konjazh wotroczech, ſa tudomnu a ſa dalschu stronu, kaž tež ſa dobru ſvu.

Ökonomiſki inspektor **Weisel**.

Wſchitke družiny ſubobia s lateho želeſa, kaž tež wodne pónwje, so někto po fabritskich placisnach pschedawaja w khlamach ſopernika F. Kutschki na žitnych wikač w domje poſkowarjenje a ſa čaſh hermanka ſady měſchejanſteje ſchule najpoſledy na tu stronu kaserny.

Jako bě mje pôdla mojeje d'kholsjetneje dybawosze hischjeje horscha njeļuboſnosz nadpanyla, kotraž mje žaloznje dusheſte, ſpytach ja G. A. W. Mayerowu bróstsyrop, tak wſchelato wuwołan, i ſeby bracž, a móžu někto i mojej radoſci, dokež so ſtara a nowa naſluboſnosz bôle a bôle minje, kóžemu na to waſhniſje khoremu tuton bróstsyrop ſ najwjetſchim prawom poruczicž.

W Dražđanach, 4. julija 1861.

G. Büttner, na wuſlowych wikač,

Hizom pjanacie ſet cjerpjach na ſahorjenju krka, ſhtož bě hukto tak ſlē, ſo kraj kaschlowach, cjaſto po poł nozach wot kaschela kridowanym a njeſpizh, ſo ſo poczach bojež, krkomu huchoczini dostacž. Ja ſzym psche to lekarſtu pomož ſ bliſka a daloſka pytał, ale wſcho podarmo. Na to ſpytach po radie někotrych pscheczelow ſ bróstsyropom, wot knjesa G. A. Mayera w Wrótklawiu fabrijowanych. Hacž runje bu w preních dňach ſ mojej khorosze wjele hörje, dha bu tola po ſtajnym naloženju borsz lepje, a je, džakowanano Bo-hu, po wuziczu ſchtyroch bleschow moja khorosz zlyle ſahojena.

W Schönſlieſu, 2. januara 1862.

E. Niechert, pschekupz.

Großowe broſtkaramellje

najlepschi ſriedl i wotſtronjenju kaschela a i poſloženju dychanja, kaž tež i ſwarnowanju psche dybawosz pschi ſashymnenju w ſymnym čaſu.

Sa Budyschin a woſkoſnosz w hródowſkej haptuzy knjesa M. Jäſinga kóždy čaſh na pschedanu.

Eduard Groß w Wrótklawiu.

Maćica Serbska.

Srjedu po jutrah 23. hapryla popołdnju wot 2 hodž. zmjeſe so lětuſa hlowna zhromadzizna towařstwa Maćicy Serbskeje w hosćeniu „k złotej krónie“ w Budyschinje, na kotruž wſitke sobustawy lubje přeproſuje Wubjerk M. S.

Podwólne wozjewjenje.

Wśitkim wonkowskim čescowym knježnam spěšarkam a knjezam spěwarjam budź z tutym přečelniwie k nawiedzenju date, zo změje so generalna pruha za draždžanski cyrkwiński koncert 2. dźeń jutrow, w jecor w 6 hodzinach tudy w Budyšinje a prosy swo bohaty wopyt teje sameje najpodwólnościo.

Lumirowy direktorium.

Prirodospytny wotrjad M. S. změje srjedu po jutru, 23, haperleje, dopoldnia w 10 hodzinach w hoſcencu k złotej krönje posedzenie. Fiedler, pismawjedzeſ.

Maćica Serbska.

W běhu zandženeho lěta su do pokladnicy M. S. dale zaplačili: Kk. seminariski wučeř Fiedler w Budyšinje 1 tl. 10 nsl. na l. 1861; Henč, krajskodirekcyjny pokladnik w Budyšinje 1 tl. 10 nsl. na 1861; Jakub, prekupe w Budyšinje 1 tl. 10 nsl. na 1861; Wjels, tachantski vikar a dopołdníšni přeďar w Budyšinje 1 tl. 10 nsl. na 1861; Seyfert, sudniški hamtman w Rakecach 4 tl. na 1859—61; Wojciech Náprstek, měšan w Prazy 6 tl. 20 nsl. na 1861—65; Smoleř, knihkupe w Budyšinje 8 tl. na 1857—62; Mosig Klöspolski, ryčník w Lubiju 2 tl. 20 nsl. na 1861—62; Pohonč, wučeř we Łusku 1 tl. 10 nsl. na 1861; Bergan, farař w Wulkich Zdžarach 2 tl. 20 nsl. na 1860—61; Lernet, farmaceut w Prazy 1 tl. 10 nsl. na 1861; Buk, kubler w Zyjicach 25 nsl. na 1816.

Wylem Jakub, pokladnik M. S.

Počtařske twarzstwo
w delnym dole Sprewje směje šromadžisnu
wutoru 22. haperleje popołdnju w 3 hodž.
w Huzinje. **Pschedsydſtwo.**

Džen 5. haperleje buchu na puczu s. Hodžija do Blohaszcz herbske spěvarske se slotym wobřestom a wonka s pišmitomaj „M. M. 1861“ ſhubjene. Sprawni namakar ſo prož, ſo by je ſa pschijsprawne myto w Blohaszczach czo. 13 wotedaſ.

Herbske grychty na pschedanu.

Pschedmenjenja dla chzu ja moje, we Wulkich Debzech herbske grychty, na kotrychž prawisna rěſanja a pječenja wotpočzuje, ſe ſwobodneje ruki pschedac̄. — Dokelž je tu hac̄ dotal ſchank a rěſanje dobrý wujitk pschedinejſlo a hewak 8 kózow 2 masz̄ ležomnoſc̄ow wobebneho położenia k kotrczni ſlužba, dha moža ſo tute herbske grychty naležne poruczic̄.

Michał Rachlička we Wulkich Debzech.

We Wezelu pola Minakała je jena živnost, kotraž ma 2 akraj 31 kwadratnych prutow ležomnoſc̄ow (polo, ūka a řep) a je ſe 27,26 dawksimi jenosc̄emi napołożena, ſe ſwobodneje ruki na pschedanu. Wſcho dalsche je na ſchuli w Lipinach abo we wudawarni Serb. Nowinow ſhonic̄.

Aukzia lnisheja.

Wutoru 22. haperleje popołdnju wot 4 hodzinow budža ſo na rycerſtve Jaſionyž pola Chrósc̄ic̄ r ola k leniſc̄ju po woſrjedach na pschedadžowanje pschenajec̄. Wuměnjenja budža předh wosjewjene.

Aukzia lufow.

Wutoru 22. haperleje popołdnju wot 1 hodzinę budža ſo na rycerſtve Jaſionyž pola Chrósc̄ic̄ luki w jenotliwych mjeniſtch dželbach na 5 lēt na pschedadžowanje pschenajec̄. Wuměnjenja budža předh wosjewjene.

Schtuka pschedzena 1 kohczowſkeho 20 nsl. hac̄ 25 nsl.	=	¾	=	12½	=	15	=
--	---	---	---	-----	---	----	---

Jena korečmatnja ſ plinu a komoram, nědže 1 hodzinu wot Budžchina, je na Jana k pschenajec̄ a može ſo wſcho dalsche pola ſtarja w Bräſtowje na ſhonic̄.

Młody czorný poſ (pincžer), ſ mienom „Muff“ woſaný, je ſo nježelu popołnju ſaběžał. Tón, kotremuž je ſo pschiwdal, ſo prož, ieho ſa pschiwne myto w hoſcencu k Lawej w Budžchinje wotedac̄.

W Čežekaw pola Hodžija je živnoſc̄ czo. 26 ſe 24 kózami abo tež ſ 20 kózami ležomnoſc̄ow, bjes renty a bjes wuměnka ſe ſwobodneje ruki na pschedanu. Wjetſchina kupnych pjenes može na njej ſtejo wosjewjene. — Wſcho dalsche je pola wobžergerja tam ſhonic̄.

Orjewowa aufzia.

Wutoru 22. haperleje rano wot 9 hodzinow budža ſo na wjeſelanſkym reveru 140 kloſtrow kłojnowego ſchęjpjaneho drjewa, 120 kloſtrow tajſich penkow a 130 kóp kłojnowych walczkow na pschedadžowanje pschedawac̄. Wuměnjenja budža psched termiu wosjewjene.

Šromadžisna we wjeſelanſkej kózimje.

F. Schmidt.

Živnoſc̄ czo. 3 w Dobach pola Minakała ſ törſniſhczom, bjes wuměnka a hoſpody, je ſe ſwobodneje ruki na pschedanu a može ſo wſcho dalsche pola wobžergerja tam ſhonic̄.

Jene nowe wołmjane rubiſhcz ſu ſandženu ſobotu na miążownym torhochczu namakane a može ſo po ſaſlaczenu wuložka ſa navěſtſt we wudawarni Serb. Now. ſaſo doſtaſ.

Sandženu ſobotu bu jedyn pschedeschcznič (Regenschirm) w Budžchinje namakany a može ſo po ſarunaju wuložka ſa navěſtſt we wudawarni Serb. Now. ſaſo doſtaſ.

Hrođina Djowka,
ktž ma dobre wopisku, može hdydom ſlužbu doſtaſ na knježim dworje w Delnej Linje.

Raweſcht.

S tutym najpodwólniſko ſ naviedzenju dawam, ſo ſu wot dženſniſhczego dnja pola me ſtajne ejschczane a barbene barwiane a płatowe twory ſ ſukniam, ſchorzucham, rubiſhczam a t. d. na pschedanu a proſchu ja wo dobrociſime wophtanie.

Mendel, barbarſki mischtur

Wſchitkim lubym pschedczelam a ſnatym praſimy ſ džaknej wutrobu ſa wſcho luboſciuwe dželbrače a ſa wſchu nam w khoros ſi naſchego lubeho mandolſteho a nana, t. Jana Matheja Scholth, wuczerja tudy, wopofasamu luboſc̄, kaž tež ſa wſchu čeſc̄ na dnju jeho pohrjeba, ſwój najwutrobnisci džak. Woſebeje džakujem ſo pak knjeſej duchomnemu Rycerjej ſa wotproſchen e domach na dworje a knjeſej duchomnemu Seilerjej ſa wotproſchenje pola rowa, kaž tež tym knjeſam wuczerjam we wokloſc̄ji ſa ſpěwanie arje pschi rowje, a knjeſej kantorej Schicholt eſ ſa ſanochowanje a wiedzenje kherlufschow a ſpěwów. — W Lipinach, 15. hap. 1862.

Šrudzeni ſawoſtajeni.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawařni Serb. Now. při bohatych wrotach wotedač, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kózde číslo płaći 6 np.
Štwórlétta předpłata pola wudawařja 66 np. a na kral. saks. pósce 7 1/4 nsl.

Číslo 17.

26. haperleje.

Lěto 1862.

Wopriječe: Swětne podawki. — Ze Serbow: S Budyschina. S Čjorneho Škołmza. S Marta. Se Sabroba. S budyscheho podhroda. S Budyschina. S Warończej — Při wustupjenju se schule. — Dopisy. — Přílopk. — Hudančka. — Cyrkwinske powjesće. — Čahi sakskošlesinskeho šeleznica atd. — Pjenježna płaćizna. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Sakſka. Kąž je s wěstoscju ſkylscheč, dha je ministerstwo wujednanje, kotrež je pruske knježerstwo s franzowiskim w nastupanju pschelupſtu a witowanja ſčiniko a wſchitkim knježerſtwam tak mjenowancho zollvereina k pschitupſjenju poſtſcičko, ſa dobre ſpōſnalo a budže teho dla najſkerje bôršy wurjadny ſejm do Draždjan powołaný, jo by ſwoje pschitwolenje k tutej wězy dał. — S Annaberga piſaja, ſo maja w tamniſchich trinolinowych fabrikach psche wſchu měru dzělacz, dokelž je po trinolinach tak ſylné požadanie, ſo jich doſež nadzělacz njemôža. — Wot poſtſkeje direkciie je k. Ruitz jako poſtſki ſastojnik w Žičenku pomjenowaný. — Jego majestoscz kral Jan je knježemu hajnikej Peukertej w Königsfeldze ſa jeho dohlu a ſwěrnu ſklužbu ſlěbornu medailu albrechtſkeho rjady spožejil. — Po poſlenim ludliczenju ma Sakſka nětko 2,224,240 wobydlerjow, to je 102,338 wjaz, hačk psched tſiom lětami. Draždanski wobrjeſ ma 583,213 wobydlerjow (29,267 wjaz), lipſčanski 506,294 (21,315 wjaz), zwicauſki 827,245 (44,421 wjaz) a budyski 308,488 (7335 wjaz).

Priň. Varlińskie nowiny powiedaja, ſo krón-pryñezhyna Viktoria něhdje ſa dwaj měšazaj abo tsi do njedzel pschindze. Potom kže ſo na hród Reinhardsbunn podac̄ a tam dleſki čaž pschebyc̄. Ře njeſ pschijedze tehdy jeje mac̄, jenbělska kralowa Viktoria. — Pruske a altenburgiske knježerſtwo ſtej wujednalej, ſo budže altenburgiske wójsko na wěſte waschnje i pruskim ſjenocžene. Oberſtom a majorow altenburgiskeho wójska ma pschichod-nje pruski kral pomjenowac̄, dotalni altenburgisz wychi můža nětko tež do pruskeho wójska pschitupic̄. — Japanske poſteſtvo, kotrež je do Pariza pschitelko, pschijedze najſkerje kóng měšaza haperleje do Varliina. — Krón-pryñz je ſo do Londona podač, ſo by pschi wotewrjenju tamniſheje wulkeje wustajenžy 1. meje pódla był. — S Glogawa ſtaj psched někotrym čažom dwaj leutnantaj, Sobba a Pužki, do Ameriki czechkoj, kži běſhtaj psched

někotrym čažom w Magdeburgu jeneho domjazeho wo-trocžka ſakkoloj. Dokelž ſo tajke czechnjenje njehu ſtač mohlo, hdj budžitihu w Glogawie ſa thymaj leutnantomaj tak hladali, kąž ſo ſlūſha, dha je ta wěz potom do pschepytanja pschischi a je kommandant twjerdžiſty, general Hirschfeld, ſe ſlužby puſčený, kommandeur diviſije general Cisieſki pač do Vóſnanja pschęſadženy. — Pschic̄iwo pschitafni ministrow, kotsiž ſu wſchitkim kralowiskim ſastojnikam a wſhem tým, kž w někajskiej ſiawnej ſlužbje ſteja, kruče porucžili, ſo dyrbja jenož tajkich mužow jako ſapoſklañzow wuſwolecz, kotsiž ſo ministram spodobaja, je tam wjèle ſastojnikow protesti-rovato, prajizh, ſo ministerſtwo na žane waschnje prawo nima, jím tafu wěz pschitafac̄. — W měšazu meji budže čečo njeko předawſcheho krala Vjedricha Wylema IV. do teho noweho poſteſtvo ſchepenje, kotrež je wón w ſwojim wotkaſanju twaric̄ pschitafal. — Prje-dawſhi ſejm žádaſche ſebi, ſo by 25prozentny dawkowy pschirajk ſpanyk, ſo bych ſeſhý jenož 2 lěče w linii ſlužili a ſo bych ſinistrjo ſejmej na drobne roſefajeli, ſa czo krajne pjenjeſh wudawaja. Ministrjo tehdy pra-jachu, ſo to možno njeje, a dokelž ſapoſklañz na tým wobſtaču, dha kral ſejm roſpuſtē. Ale hjes tým je kral wondanjo wosjemic̄ dał, ſo ſpomnjeny 25prozentny pschirajk ſpanje; dale je po kralowei porucžnosći komiſzia generalow wurradiſka, ſo dwělétta ſlužba pschitow doſaha, a ministrjo ſu w týchle dnjach wosjewili, ſo pschichodnemu ſejmej drobne roſefajala, ſa czo ſo krajne pjenjeſh wudawja.

Po tajkim je wot ministerſtwo hžom wjèle pschitafone a je hiſchje trjeba, ſo bych ſo mužojo ſa ſapoſklañzow wuſwolisi, kži na to džerža, ſo bych ſo tajke dobytki ſudej ſako wſac̄ njemohli.

We poſleniſchich dnjach bě wjèle ryčenja w Varlinje, ſo někotri ministrjo wotſtupja, ale ſ druhje ſtrony wob-krucjeja, ſo to wěrno njeje.

Bližschi ſejm ma ſo pječa hžom w měšazu meji ſapočječ a wón njebudže najſkerje dohlo trač.

Rakušy. Japanske pôsobstvo, kotrež w tu khwilu w Parísu pôsobhywa, pôsobijedze nashmu tež do Wina, chze pač priedy hîschcje někotre druhé kralovské dwory wopýtačz. — Tež chze egyptowšti měšťokral bôrsh do Wina pôsobijecz a je w tajkom nastupanju hîzom pišak. — Někotre nowiny wudawaja, so ſo w tutym lècze khêzor Napoleon, rúſſi khêzor Alexander a pruski kral Wylem we Winje ſendu. — W Szedmihrodſkej čedža wulku železnizu twaricz. — We Winje ſu jeneho pôstſkeho ſaſtojnika ſabđili, dokelž bě woni liſtih krannk. Won bě mijenijzy wšchitke liſtih, wo kotrychž bě ſebi myſlil, ſo ſu pjenjeſy we nich, a na kotrychž pač to napiſane njebeň, na ſtrumu wſak a je wotewrak. Wjèle bëſche jich ſpalil, ale wjèle tých ſamych tež we ſwojim wobhdenju ležo wotſajil. Kak wjèle je jich bylo, može ſebi kózdy myſlilej, hdyž prajimy, ſo ſu pola njeho ſkóncznej hîſchcze 62,720 liſtow namakali. Tute ſu potom na poſeže ſaſo ſaſyglowali a ſ wonka pôſhispomnili, cžoho dla je ſo to ſtačo, na to pač po jich napiſimy do wſcheho ſwêta pôſkali, tak ſo je někotrykulis liſt doſtač, kotryž budžiſche hîzom pôſhed dwémaj lètomaj doſtač dyrbiak. Do Prahi bě na tajke waschnie pôſhes 4000 tajkých ſaležaných liſtow pôſhishko a běchu je tam jedyn a tón ſamy džen pôſkali, tak ſo je liſtynoſcherjo njebeňu dorosnoſnycz móhli.

Amerika. My thđjenja piſachmy, ſo ſu ſo separatiſtojo we wokolnoſezi města Korintha ſhromadžili a ſo ſu tam něhdze 70,000 muži ſhini. Po nowiſhich powyſeſzach ſamy ſhonili, ſo je wulke unioniske wójsko na separatiſtow czahnyko a ſ New-yorka piſaſa wot 9. haperleje, ſo je bjes wobémaj njeſpheczelſkimaj wóſſkomaj wulka bitwa bliſko Korintha byla. Separatiſtow kommandirowaſtaj generalej Beauregard a Johnston. Wonaj ſeſinischtaſ ſe ſwojimi ludžimi préní nadpad na unioniſtow a dobywaſtaj někotry czas ſbožomnje, ale bjes tym doſtaču unioniſtojo wjazy po- možy, tak ſo separatiſtow ſbichu a ſeželanju nufowanu.

So je tuta bitwa jara-horza a krawna byla, može jedyn ſ teho ſudžicž, ſo ſu unioniſtojo něhdze 20,000, separatiſtojo pač 35,000 mužow ſhubili. Tež je general Johnston paný a general Beauregard je czeſko ranjeny.

Amerikanske nowiny měnja, ſo budje zyla wójna naiskerje ſa někotre měſazý ſkónczena, a može byla, ſo temu tak budje, jeli unioniſtojo dale tak dobywaja, kaž w poſleniſhím čazu.

Franzowſka. Franzowſke wójsko, kotrež je khêzor Napoleon do Mèrika pôſkala, je drje hacž dotal to wuſkutowalo, ſo čedža Mèxikanarlo Franzowſam ſaplačicž, ſhcož ſu jim winočci, ale ſo byhu woni ſwoju dotalnu republiku do kraleſtwa pôchemenicz chyli, wo tmy ſe wšchitko ſaſo cžicho a je ſo tón abo tamón

europeiſki pruz podarmo na to wjehelk, ſo jeho ſnadž ſa mexikaniskeho krala wuſwola.

Italia. General Goyon, kommandant franzowſkeho wójska w Rómje a wokolnoſezi, je ſo w nowiſhím čazu pôſhczelnischi ſa Viktora Emanuela wopofaſač. Pôſhetož hacž dotal njebeň woni ženje widzeč chylik, hdyž bëſche prijedawſchi neapelski kral ſudži ſ Rómſkeje do Neapelskeje ſečak, ſo byhu woni tam ſ bronju w ružy ſa njeho ſkutkowali, ale nětko, hdyž je ſo hrabja La-vallette na njeho wobcežowala, dha je ta wěz hinaſcha. Won je wondanjo mijenijzy naujedowarja ſběžkarjow, wěſteho Centrilla, ſajecž dač a jemu pôſhes 100,000 patronow a něhdze 400 wojerſkih uniformow wotewſač. — Goyon je tež wot khêzora Napoleona porucznoſć dostač, ſo by ſo do Neapla podač a tam Viktora Emanuela powitač, hdyž tam tón w bližším čazu pôſhindze.

Gričiſka. Po najnowiſhich powyſeſzach je ſo w tutym kraju ſaſo wšchitko ſ řepſhemu krala wobročito; pôſhetož ſ Athena ſu 20. haperleje telegraſtowali, ſo je kralomſke wójsko twierdžiſmu Naupliu wobhadjito, to rěka, ſo je ſo tamniſche ſběžkarſke wójsko kralej ſaſo podczizmyko.

Ruſowſka. Cži mlodži ſudžo, kotsiž ſu wondanjo w zyrkvi, hdyž arzhibiſkop ſelinski předowaſche, ropot cžinili, ſu ſa to hórke khostanje doſtali, mijenijzy dwanoczoch ſu do wojałow tyli, dweju do wjaznijedželſkeho jaſtwa wotſudžili a jeneho wojerſkemu ſudej ſ wotſudzenju pôſhpodali. — Š Petersburga piſaſa, ſo je minister Walujew po porucznoſći khêzora Alexandra piſmo wudželač, hdyž je roſeſtajenc, kak by pôſhidoňje tež ruſti lud pôſhi ſarjadowanju kraja ſobu ſastupjeny bycž móhlt. Tež piſaſa ſ Petersburga, ſo budje tajke Walujewowe piſmo po jutraci wot ſenata roſhndžene.

Jeli ſu tele powyſeže wěrne, dha hodži ſo wěrieč, ſo chze ruſti khêzor ſwojemu krajej konſtituziu dacž.

Turkowſka. Wójna w Herzegowinje a na čornohóřskich měſacích je ſo ſaſo roſhynila, pôſhetož ſkoro wſchědneje je ſkyshečz, ſo ſu tam wjetſche abo mijenſche bitwy byla. Tajka jena bě 16. haperleje bliſko Dugi a ſhubichu Turkojo na 2000 muži (bjes nimi 21 wýſhich) a wjèle bronje, ſkyshečjenje pač 630 mužow.

Ze Serbow.

S Budýſhina. Š nowym ſchulſkim lètom je ſo na tudomnej kat. wucžerni pôſhemenjenje ſtačo. Wjeleſaſklužný knies ſcholaſtikus M. Buł ſtoži 23. t. m. direktoriſtvo, kotrež bëſche wot lèta 1843 ſ zohnowanju ſchulſkeje woſhadly wjedče. Pôſhi ſwiedženſkim roſzohnorowanju běchu ſo duchowni a ſwêtni wucžerjo, někotſi ſchulſy wózgojo a wšchitke džeczi ſeſtli. Po wobſhérnej rhanej

ryži wotstupowazeho knjesa direktora bu jemu w mjenje wucžerjow a džeczi wot dweju džeczow wopomnjenisti dar pschepodat. Na to sapokasa tón žamý jako kaptular we mjenje tačantskeho konſistoria nowopostajeneho direktora duchowneho k. Pětřa Schöktu, dotalnogo prěnjeho kaplana pschi herbstej žyrkwi (prjedy w Radworzu), do ſaſtojnſtwa a pschedſtji joho wucžerjam a džeczom. Skónčenje džeržesche nowy k. direktar naſtupnu ryc. So je nowy k. direktar Sserb, to tež naš swjeſeli, dokelž wěmy, so je na ſpomnjenie ſchuli poſoža herbstich džeczi, a ſo može Sserb we tym abo tamnym wotpohladanju we wucžetni wjazž a wujtinischo ſtukowacž!

S Čjorneho Čekoma, 11. haperleje. Dženſha popołdnju mjeſeſche wuměňkař Mch pomjenowanym Droſcha to njeſbože, ſo ſo tudy bróžen, kotrūž wón wottorhač pomhaſche, na njeho ſachypn a jeho tak eježko woſtakodži, ſo bě ſiamje widzeč, ſo budze bórſy wumrjecž dyrbječ. Knjies farař Stanga jeho teho dla bórſy na ſahrodze woprajesche a potom jeho do Wojerez dowjeſechu, hdež tón žamý wjecžor wumrje.

H. W.

S Marta, 16. haperleje, Dženſha popołdnju w 2 hodžinomaj naſta w domſtich tudomnemho kowarskeho miſchtra Hensela woheň, tiz jemu wſchirke twarjenja, teho runja tež kublerzej Dobore ſahubi a hewak hiſchče tſi bróžne ſpali. Tež je jena jaſoža a jene ſwinjo w plomjenjach kónz wſako.

H. W.

S e Sabroda. W nožy wot ſańdzenje pónđzele k wutorje ſtej ſo tudy dwě bróžni wotpalisko.

S budyskeho podhroda. Srjedu dopołdnja w 11 hodžinach wudhyri tudy njeſalo ko ſidowęzanskeho moſta w jenym domje woheň a wotpaliku ſo domſke a pódlaſke twarjenja Kaplerja, rěſnila Schöktu, khečerja Žyža a Adlera, kaž tež Lukášez a wudowym Lehmanowym ſadne twarjenja. Zara wobſchložene buchu paſ ſuſkodne Poſchitz a wudowym Schökežineje twarjenja. Dokelž na Kaplerja tuſaja, ſo je woheň ſaložit, dha ſu jeho ſe žonu a džowku ſadžit.

Pſchi tutym wohnju je tež to pomničea hōdne, ſo ſo Kaplerez dom w tym žamym čaſu na hrodze na pschedžowanje pschedawajſche, jako ſo wón někotre ſto krocžel wot hroda paleſche a ſo bu tež wot někoho kipjeny, hacž runje tón ſupowat wjedžesche a widžesche, ſo tón dom w plomjenjach ſtej.

S Budyschina. Towarſtvo macižy herbstiskeje mjeſeſche ſańdzenu ſrjedu ſwoju lětnu hlownu ſhromadžiſmu. Štosprawu ſa týžen podamž.

S Budyschina. S 1. meju pschiñdže jedyn nowy aktuar, L. Rainisch (rodžený ſe Scherachowa) na tudyſhi ſudniſki hamt. — Dale pschiñdže ſ tým žamym dnjóm na město njebožiczkohu rendanta Henczela k. Hörig

ſ Freiberga jako rendant ſem na hamt. Nakhwilny rendant k. Zimmer paſ ſchecžehne ſo do Ralez a pschiñdže tam na město k. Bollandta, kotrž bu do Freiberga ſa kontroleura pschedžadženy.

S Budyschina. Na tudomnym katholſkim wucžerſkim ſeminaru ſu w tyh dnjach pruhowanja byke. Kandidatſke pruhowanje wotpožichu k. Hermann Jurk (Sserb) ſ Laska, Gustav Goldberg ſ Leutersdorfa a Adolf Stoy ſe Scherachowa; pruhowanje wolbochmanſce paſ k. Miklavış Bur (Sserb) ſ Šuklava, Bernhard Näser ſ Budyschina, Ferdinand Wendt a Emil Scheks ſ Draždjan.

S Warnołcjiž. Šańdzenu wutoru rano w 1 hodžinje wudhyri tudy pola živnoſejerja a gmejnskeho prjódksfejerja Turja Libuſe woheň a pschedwobroci jeho, kaž tež kublerja Žana Urbanu a živnoſejerja Turja Ryčtarja twarjenja do proža a popjela.

Pschi wuſtupjenju ſe ſchule.

1.

Ach ſtejče njehnueži!
Te ſłowa ſ erta ſwérnoh'
Wot pschedzela wam wěnoh'
Šeſi wšmice ſe wutrobi:

Ach ſtejče njehnueži!

Ach ſtejče njehnueži!
Hdyž hróbki žorty ejeřja,
Šeſi Boha hanicž ſwérja;
Hdyž ſky ſóſkſt wudhyri:

Ach ſtejče njehnueži!

Ach ſtejče njehnueži!
Hdyž waſ ſchecž ſkódkle ſłowa
Šky towarský ſe wjeſlu woła,
Kij Boha wurudži:

Ach ſtejče njehnueži!

Ach ſtejče njehnueži!
Hacž tež pschi ſwérnem dželi
Tu býſhce kudži byli
A nježal ſhonili:

Ach ſtejče njehnueži!

Ach ſtejče njehnueži!
Hacž tež tu ejeřicž měli
Po duſchi a po čeli,
Dbjž rów waſ nietají:

Ach ſtejče njehnueži!

Ach ſtejče njehnueži!
Dha dobýcjerſla króna

Tam poła Božoř' tróna
Wař junu swjeheli:
Ach steječe njehnuci!

2.

Je tebi porucju,
O Božo! njech ſu twoje,
Hdyž pſchecianu bycž moje,
Ach wſmi je na ředžbu;
Je tebi porucju!

Je tebi porucju!
Njech twoje žohnowanje
Je i nimi kózde ranje;
Sím poloz' prózu wſchu:
Je tebi porucju!

Je tebi porucju!
Hdyž čzert a ſwét je wabi,
Hdyž ſac̄uju ſo ſlabi,
Je poſyln ſ pomozu:
Je tebi porucju!

Je tebi porucju!
Hdyž njeſbože je rudži,
Hdyž hréčh jich duſchu prudži,
We kſčiju, we horju:
Je tebi porucju!

Je tebi porucju!
Ach wſmi je junu ſ ſebi,
Kaž dowérja ſo tebi.
Hdyž pſchiūdže ſ wumrjecu:
Je tebi porucju!

3.

Oha ſawdajce mi někto ruku ſwěrnu
Na krutý ſlub, na wěczne pſcheczelſtvo.
Kaž ſwoji běchmy, woſtanjemy ſwoji:
S tym ſlubom čzem ſ roſjohnowac̄ ſo.

Tež na to ſawdajce mi ruku ſwoju,
So ſe rtom, ſ wutrobu mi ſlubicę,
So čzecje kſodžicę po tym wuſkim pucju
A kſcheczijansſe wjeſč tu živjenje.

A ſ temu dam wam ſwoje žohnowanje:
Ton ſenjus budž ſ wami, wařte ſwoje kſejči!
Na wſchitkých puczach, we wſchěch podenđzenjach
Sso kózdy wot wař ſtajnje derje měj!

Haj božemje, na ſažowohſladanje
Tam hdyž nař wita ſyka jandželska.
O Božo, wuſkých moje ſdyhowanje,
A wotewr' jim a mi te njebježa.

4.

Oha wotendžce — wařt čař je wotbežanž,
Wařt ſchulski čař je nimo njewrōzne;
Wam hízom nowy běh je wotykanž:
Duž wotendžce!

Oha wotendžce — a ſobu na pucž wſmicje
Szej ſwoje krafne ſchulſke dobyče,
S nim troſhine do pſchichoda čzěmnoh' džice:
Oha wotendžce!

Oha wotendžce — Boh ſakuj wař rjenje,
Wón daj wam ſtrowoſiž, měr a wjeſele,
Njech ſbózna wařtha duſcha woſal čzehnje:
Oha wotendžce!

Oha wotendžce — ja čzu wař w myſlach noſyči,
Njech bliſko abo daloko mi ſeže.
Ja nôčzu pſchecac̄ Boha ſa wař proſyči:
Duž wotendžce!

Oha — wotendžce — a ſměmli ſ wobſanknjenju
Wař někto wo něchtó proſyči wutrobnje,
Oha porucju wam tole ſ dopjelnenju:
Ach njeſapomnje mje! B. U.

D o p i s y.

S Budžinā. Saňdženu wutoru, 22. ha-
perleje, je lubowane ſſerbowſtvo w naſchim kralowſkim
měſeče na jara rjane wařchnie wuſtupilo. Mějeſche ſo
tam tehdy wječor w 7 hodž. w taš mjenované „Frauen-
kirche“ wulki zyrfiwiſki konzert ſ lepſhemu pefſaložiſkemu
wufiawa a běſche, kaž hízom týdženja pižachym, tež bu-
dyſki ſerbiſti. V u m i r jara počesčaze pſcheproſhenie do-
ſtał, pſchi tým ſamym ſobuſtukowac̄. Duž ſo
tam wón w Božim mjenje poda a ſwotjedže ſ tudomneho
dwórníſhča ſ raiſhím čzahom pſches 40 ſerbiſkych ſpě-
wařkow a ſpěwarjow. Do Drežđan pſchichedſki bu-
ſerbiſki chor wot k. direktora Berthelta w mjenje
peſtal. wubjerka powitanž a na to do Kronefeldeſ re-
ſtauraziije doveſenj. Po 11 hodž. mějeſche Lumir ſwoju
pruhu w zyrfi, po kotrejž bě ſhromadny wobjed w
Helbiqez ſtauraziije pſchi ſobju. Duko běchmu ſo někto
popočduiſche hodžiſki w rjanym towarſtviſe a ſbožownej
radoſci minyke, poda ſo Lumir $\frac{3}{4}$ na 7 hodž. do
zyrfiwe a mějeſche tam pſched Božim voſtarjom ſwoje

město. Wulkotna a křažna žyrkej bě najrjenischo posvětlena a s pořečkach jemi zjly pščepjelnena. Sa-
stupny pjenjes wucžinjesche 5 nřl. — 1 tol. a textové
knízli běchu sa 1 nřl. Č doftaczu. Ssydom wotbi a
koncert ho s tym sapocza, ho dwórski organist, Č. Dr.
Schneider, präludium a fugu (II-moll) wot Seb.
Bacha se křlnymi registrami na byrglach hraješce. Na
to spěvaše drezdanski „Chorgesangverein“ jenu motettu
wot Kleina. Město mějesche Lumir s dwěmaj choramaj
wustupicj. Nasch křlawny Č. kantor Kožor křivny a
mózny orchester hřeježa, rjanu introdukciu Kožoroweho
oratoria: „Israela frudoba a trosčt“ hrajo, po kotrejž
ho najprjedy psalm: „S hřubim wolem ja ſo Č tebi,
řenjeze rč.“ a na to psalm: „Přchi babylonských rělach
ředžimy a plakam rč.“ s čuježivoscju spěvaše. Do
posleňscheho chora bě tež mille quartettsolo sapočjene, w
kotrymž jako solistojo wustupicu: řenježna M. Stangez
s Čzorneho Kholmza, knjeni Schusterow a s Budys-
chyna, Č. wuzer Scholka s Lemnitza pola Bernstadtta,
Č. kandidat wuzerſtwa Helm s Budyschyna a s džela
tež Č. seminariski wuzer Fiedler s Budyschyna a Č.
student Nähſter s Lipſta. Potom kředowasche aria
wot Mortellaria, kotrejž kneni Dr. Reclamow a s
Lipſta s wustojnoscu spěvaše. Č temu pščisanku ho
choral, wot drezdanskeho „Kreuzchora“ wot horkach dele
spěvaný, shtož wosobje lubosny facijschež sawostaji.
Město pščednoscheske knjeni Schusterow a, pščewodžo-
wana wot hřiby orchestrowej, rjanu ariu s Kožor-
oweho oratoria, sa kotrejž mózny chor jutrownych řem-
ſcherow s „Maléčka“, spěvaný wot Lumira, řežhovasche.
Na to spěvaše knjeni Dr. Reclamow a recitativ a
ariu s hodowneho oratoria wot Seb. Bacha, po čimž
„Chorgesangverein“ motettu sa sapočjennym choralam
wot Schuriga wuspěwa. Skónčnje pščednoscheske dwórski
organist, Č. Dr. Schneider, ſwobodnu fantasiu s po-
nými byrglami, s čimž bu derje radžený koncert w 9
hodžinach wobsanknjeny. Po koncerze bu Lumir wot
wubjerka pestalozziſkého towarzista do Kroneſelbez restaura-
cji a wjecžeri a Č rjanej ſabawje pščeprošcheny, pšchi
kotrejž bě wokšewjaza radostnosci s kralowej. Dželba
herbskich ſpěvačkow a ſpěvarjow hřizom s nýznym čzahom
ſažo wotjedže, druhá dželba tam hishcje hač na dalsche
wosta. — Lumirej pak a wſchitkem tym, kotsiž ſu ſobu-
ſtuklowali, budž ſa tónle ſwiatly ſtuk, s kotrymž je
Božu čeſez pščisporjał, wbohim ſyrotlam ſyly trč a
ſlawu herbského jmena powjetšował, najhorzysći džak
wſchego ſcerbowiswa daty! Boh tón řenjes čzyl Lu-
mirowe ſtuklowanje dale žohnować! — řti.

Č Lipſta. řenjes Theodor Broſka, kij je
wſchě ſekrécké pruhovanja křvalobnje wobſtał, ho jalo
doktor medizinu do Budyschyna pščepjohl. — ři.

Přílopk.

* W Draždjanach ſu w ſawostajenſtwje jeneho
ſchewza 4000 tl. namakali, kotrejž wſchitzu ludžo ſa
tak khudeho džeržachu, ſo wón tu a tam kóždy thđen
někotre rasy darmo jěſc a ſmilne dary doftawasche.

* Blížko Podewitz a je ſo 12. haperleje do-
hlaďowar na tamníſchej ſeleſnizy ſatſelik. Žemu běchu
mjenujzhy winu dawali, ſo je kamjenje na ſeleſnizu kladé,
kotrej běchu tam wofpiet namakali a to bě jeho tak ſru-
džiko, ſo wón njebě dale žiwy bycž čzyk.

* W Ebersdorſje pola Lubija je ſo 16. ha-
perleje tamníſcha, wěstemu Hugo Boufféej ſkuſchaza
ſchterkowa fabrika wotpalika.

* W Niederſriedersdorfje wudýri 14. ha-
perleje w tamníſchej piwařni wohén, kotrejž tutu, kaž tež
pječ druhich wobſedženſtrow do pročha a popjela pšče-
wobroczi.

* W Draždjanach je ſebi jedyn mloby bo-
haty knies, kotrejž mějeſche lětnje 10,000 tl. dohodow,
ſau w jenym hospježnu žiwenje wſak. Mjesbožomne
luboſeže ſu jeho Č temu naravile.

Č Budyschyna, 16. haperleje. Hač to 11.
haperleje mějachym tak rjaný čzopk čzaž, kaž móžený
jón lědy kónz meje žadacj, ale 12. t. m. jaſtupi ſažo
taſke ſymlne wjedro, kaž bychmy w měru žiwi byli a
njeje tež hač do dženſníſcheho duja pščejiko, hđez bě-
chu rano tſeči ſe hněhom pokryte. W ſandženych no-
zach je tež pomjerskyko, tak ſo rapš tu a tam hřejčku
jara pojsha, tola praja, ſo je ſemu to mało ſchódne,
dokelž čzopko ſkónczko na njeho hnějiko njeje, předj
hač bě ſo ſe hněhom a dřežcjom wulekowal.

W Budyschynje, 25. haperleje. Dženſa mamý
tak čzopke wjedro, kaž ſmý je hewak w juniju ſwuczeni
a wſho je w najrjenischem leženje a w najmłodnischem
frostu.

* W Porčowach ſpali ſo 22. haperleje rano w
prěnej hodžinje křezma ſ piwařnu a ſkodarnju. Na-
jenkej Halmje je. ſo wulka ſkoda ſtała a to čim
wjetscha, dokelž ſwoje wězy hishcje ſawěſczené njemějeſche.
Žemu ſu ſo pšches 500 zentnarjow ſkoda, ſa wjazy
ſtow křmela, 2 wola, 6 ſwini a wſchitke kury a hu-
by ſpalike.

Muzia dubow.

Na ſupjanskim a minačanskim revere budža ſo
wutoru 29. haperleje t. l.
30 křlných ſtejazých dubow na pščedžowanje pščebawacj.
Hromadbusendženje dopočduja w 9 hodžinach we
ſupjanſkej křezmje.

Wuměnjenja budža na ſpominjenym dnju wofſewjene.
Hirsch.

Hudančka.

17. Schtyrjo bratſia ſimi a doſtanjem ſežde leto wot ſpocjata ſweta jenak wjele.

(Wuhudanje přichodnje.)

Wuhudanje ſež. 15.

16. Jerej.

Cyrkwinske powjeſće.

Křečeni:

Michaelska cyrkę: Anna Helena, Michał Wohsta, křečkarja w Sztonie Vorščej, dž.

Podjanska cyrkę: Helena Sidonia Augusta, Ernsta Věmarja, kněžeho wowczerja w Němezech, dž. — Michał Ernst, Michała Zbyja, wulkoſahrodnika w Sztonie Vorščej, ſ.

Zemrjata:

Džen 11. haperleje: Ernst Richard, Ernsta Boiža, křečkerja a pjetarſkeho miſchtra na Židowje, ſ., 9 d. — Jakub Kubiza, křečer a poleč na Židowje, 79 l. 2 m.

Čahi saksko ſlezynskeje železnicy
z budyſkeho dwórníſca.

Do Štorela: rano 7 h. 51 m.; dopoļuja 11 h. 40 m.; popołnu 3 h. 12 m.; wieczor 6 h. 23 m.; wieczor 9 h. 24 m.; rano 12 h. 30 m.

Do Draždjan: rano 7 h. 35 m.; dopoļuja 9 h. 11 m.; pschipołnu 12 h. 50 m.; popołnu 3 h. 55 m. wieczor 7 h. 38 m.; w nož 2 h. 26 m.

Pjenježna płaćizna.

W Lipſku, 14. měrza. 1 Louisd'or 5 toler 14 nřl. 6 1/4 np.; 1 počnouažaj cierweny ſkoty abo dukat 3 tol. 4 nřl. 7 1/4 np.; winste bankowki 75.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje 19. haperleje 1862.

Dowoz: 2944 kórcow.	Płaćizna w pterézku na wikach,						na bursy,					
	wyšsa.	nizša.	srjedzna	najwyšça	najnižša.	il.	nřl.	np.	il.	nřl.	np.	il.
Pscheniza	6	—	5	20	6	—	—	—	5	15	—	—
Rožka	4	—	3 20	—	3 25	—	4	—	—	—	—	—
Vecimien	2 25	—	2 15	—	2 20	—	2 25	—	2 20	—	—	—
Borowž	1 22	5	1 15	—	1 20	—	1 22	5	1 20	—	—	—
Gróch	4 15	—	—	4	5	—	4 15	—	4	—	—	—
Woka	3 15	—	—	3 10	—	3 15	—	3	7	5	—	—
Rjepik	7	—	—	7	—	7	—	—	—	—	—	—
Zaňky	6	—	—	6	5	—	—	—	—	—	—	—
Hejdusčka	4 10	—	—	4	5	—	—	—	—	—	—	—
Vjerny	1	5	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Rana butry	18	—	16	—	17	—	—	—	—	—	—	—
Kopasčomý	4	5	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ſyna	20	—	—	—	17	5	—	—	—	—	—	—

Nawěſtnik.

Barlinske wohensawjesczaze towarzſto.

Saložene 1812.

Sakładny kapital 2 millionaj tolef.

Tuto hžom 49 ljet wobſtejaze towarzſto bere sawjesczenja psche wohnjowu ſchłodu horje po niſkich, ale twerdyh prämijach, hžez ſawjesczenyh ſenje ničio dopłacjowacž netreba.

Sawjesczenja wobſtara a wſchje wuložewania dawa

Wat 100 tl. ſawjesczenja pod ſi om ja nej tſiechu płaczi ſo ljetnje 18 nřl. abo tež mene, jeſi twarenja ſamotnje leža; wat 100 tl. ſawjesczenja pod zyhlowanem tſiechu dawą ſo ljetnje 4 1/2 nřl. abo wjaz, ſa tym hacž ſu ſtomjane tſiechi bliſke abo daloſe. — Sawjesczenja móža ſo njetko na 10 ljet abo na kr̄tschi čzaſ ſtač; ſchtōz pak bōrſy na wjaz ljet ſawjesczji, tón ſalutuje ſebi ſ tym wele penes, dokež h̄oſty ſa pschiwolenje ſudniſtwa, ſa ſchtempel a t. d. pschi weleſjetnym ſawjesczenju weſhče nejſu, hacž pschi jenoljetnym. W lječe 1860 bje pschi horka ſpomnenym towarzſtwie ſa 95 millionow tolef ſawjesczenjow. — Kdžda, ſawjesczenemu psches wohen ſcžinen, ſchłoda ſo hnydom ſapiaczi, taſ bōrſy hacž je po wohniu twerdze poſtajena. — Agent ſebi pschi horjebraniu ſawjesczenja ſa ſwoju prđu ničio nežada, a ſawjesczenje hžom płaczi: taſ bōrſy hacž je ſo pola agenta ſapižalo, ſo ſo teho dla netreba na poliſu čzaſaczi.

W Budyſchinje.

J. C. Smoler, wudawat Serb. Now.,
agent barlinskeho wohensawjesczazego towarzſtwia.

Ssymenja na pschedaní.

Ssljedowaze ſymenja ſu hžom pola me ſ dostaci: runklizowe, magdeburgſke bjeſkaſlowe, hollandske czerwono ſałowe, kolrabijowe, kwjetko ſałowe, kalizowe, ſolotowe, žolktomorčjowe a wſchelake druhe, körkowe, kirkzowe počzki a t. d.

W Budyſchinje, w mježazu haperleje 1862.

J. G. F. Niecfſch.

Ssiche droždze,

Kotrež suym ja **naiprijeni** w Budyschinje pschedawał a je tež stajne najljevshe mješ, smjeju ja kójdy čas težko na pschedan, so budu wschtlich, kiž po ne ke mni pschitdu, derje spolojicž móz. Tež su hevak wschiedne siche droždze pola me k dostacju.

W Budyschinje na serbskej hafy, hdjež staj dwaj muraj pschedek hlamami.

J. G. F. Niecksch.

Dr. Whithowa wodžicžka sa wocži

wot Dr. Ehrhardta w Altenfeldzi w Thüringskej, s wiazorymi privilegiami whžszych werchow poczeszena, wopokašuje ho be wschtlichmi doalnimi wocži hojaznymi frjedkami psches swoje sbozomne stukowanje wschiedne jako najlahodnicha a najlepscha wodžicžka w tajkim nastupanju, a može ho jako dopokasanu hojazu a pošhlajazu frjedek a jako

wjesta pomoz sa ludzi na wocžomaj bjeđuých

kójdemu porucječji. Wona hoji wjesje a rucje a be wschtlich schködnich szewkow, woſebeje pschi sahorenju, szerpnenju, ſuhocži, phladowanju a bježenju wocžow, kaž tež pschi ſlaboſi po hclmi a placji bleſchka s wulzowanjom jenož 10 nſl. a džela ju jenož wopravdžitu Traugott Ehrhardt w Altenfeldzi w Thüringskej.

Sklad sa Budyschin w hradowſkej haptuzi.

Khvalobnje snath a psches swoje hojaze stukowanje dopokasanu **bróstshrop** je sažo k dostacju w hradowſkej haptuzi w Budyschinje.

Hollandski mlókowy pólver.

Tuton, se starodawnych časow dopokasanu, s najlepszych felow a korenjow pschitowanu pólver, po jenej abo po dwjemaj hžigomaj wschiedne frumom abo wozzam na prijenju pizu načkhanu, pschisporja wobžernoscž, ploži wele mloka a ſabžjewa ieho woližnenje. Paček ploži 4 nſl. a je k dostacju w

hradowſkej haptuzi w Budyschinje.

W Cžěžkežach pola Hodžija je žiwnoscž cgo. 26 se 24 körzami abo tež s 20 körzami ležomnoscežow, bjes renty a bjes wurjentu se ſwobodneje ruki na pschedan. Wjetšina ſupnych pjenjes može na njej stejo wostacž. — Wscho dalsche je pola wobſedžerja tam ſhonicž.

We Weželu pola Minakaka je jena žiwnoscž, kotraž ma 2 akraj 31 kwadratnych prutow ležomnoscežow (polo, luka a lěž) a je se 27,26 dawskimi jenoscežemi napołożena, se ſwobodneje ruki na pschedan. Wscho dalsche je na ſchuli w Lipinach abo we wudawarňi Serb. Nowinow ſhonicž.

Nehdje 20 körzow popjela a někotre fory hnoja su pola drastypſchelupza ſu baſha na garbačkej hafy na pschedan.

Tudh je wuschla a je we Smolerjowej knihari, kaž tež pola knihivjafarjow Rosenkranza, Gelby, Klímandy, Fornera a Schönki sa 3 nſl. na pschedan:

Virginia. Wobrash se statisnow a žiwenja starich Romjanow. Spišak H. F. Wela, Wawiczanſki. (80 stronow.)

W knihicžskežerni L. A. Donnerha ka na Haſchiz hafy je **Steuer-Quittungs-Buch** sa 12 np. na pschedan.

Grošowe

broſtkaramellje

najlepschi frjedek k wotstronenju kaſchela a k položenju dychanja, kaž tež k swarnowanju psche dybawoscž pschi ſashmenju w ſhinnym čazu.

Sa Budyschin a wokołoſcež w hradowſkej haptuzi knesa M. Jäzinga kójdny čas na pschedan.

Eduard Groš w Wrótkawju.

K dobrotiwiemu wobſedžbowanju.

Sa ſtúžbuwoſtarazy bureau na žitnych wifach w Budyschinje pyta ja ho:

ökonomisz, pschedupisz a hajnisz, wuczomniz, ſahrodniž, mlynsz, hetmanjo a wotczerjo, knieži waſhtarjo, hofpoſy a hródzne hofpoſy, kuchinske a hródzne džowi, wolazy a konjazy wotrocžy

ſa tudomnu a ſa dalschu ſtronu, kaž tež ſa dobru ſdu.

Dekonomiſki inspektor Meisel.

Dr. Hartung'owa ſelowa pomada (inglik)

po 10 nſl.) k ſchowubudženju a wožiwenju wložoweho ſrosta

a

Dr. Hartung'owy chinaskorowy wolij
(bleſchka po 10 nſl.) k ſdžerženiu a poreñſchenju wložow

moga ho hisheče pschezo jako najwoſebnischej a najlepschej frjedkaj be-wschitlichmi hacž dotal wosjewenymi frjedkami wo prawdje porucječz a je **solidne wobſtacje** psches wjazh hacž džežacž ſjet naikmanische wopokaſmo ſa jeju dobroſež a hōdnoſež.

Težižki ſklad ſa Budyschin a woſolnoſež ma ſtajne

Will. Hammer
pod radnej hježu.

Mojim lubym Sserbam!

Dokelž hým ja khéžu njebo rěnského mischtra Hollanda na garbarskej hasz̄ kupil a tam wot dženšnischeje sbóth 26. t. m. mjašo a teho runja pschedawac̄ sapocžinam, dha proschu česčených Sserbow Budyschina a wokolnosce najpodwólnischo, mi dotalne dowérjenje tež w mojim nowym wobydlenju spože ic̄, pschedoz ja budu kózdemu tež dale sprawnje a tunjo poslužec̄.

Wilhelm Thiemann,
rěnski mischtr.

Pschedawanie drjewa.

Pschedawanie khójnowych walczkow, w tym lécze na jénschečzanskim rjeđerje narubaných, sapocžnie ho

póndżelu 28. haperleje t. l.

W Rakezach, 23. haperleje 1862.

R. Pelz, wyschi hajnik.

Drjewowa antzia.

Twerde drjewa, na tudemnischich knjezích reverach w tuthm lécze sbite, budža so na delka pomjenowaných dnjach a mestnoćzach pschedawac̄, a to

póndżelu, 5. meje rano wot 8 hodžinow na rječzanskim reveru, po brjohu pschi wshy, sadh zyhelnice a na haczenjach khéžorskeho hata

128 kop bréšowych a wolschowych walczkow.
Sapocžak pschi zyhelnici.

Srjedu 7. meje rano wot 8 hodž.

na jénschečzanskim reveru w Rucžih

20 kloſtrow bréšowego schézepjaneho drjewa,

70 kop bréšowych a wolschowych walczkow,

13 kop khójnowych walczkow.

Shromadžisna w drjewniščeju.

Srjedu 7. meje popoldnju wot 8 hodž.

na jitečanskim reveru w kožy hrjebi

63 bréšowych a wolschowych walczkow.

Shromadžisna w drjewniščeju.

W Rakezach, 23. haperleje 1862.

R. Pelz, wyschi hajnik.

Wosjenjenje.

Na sejječzanskich polach pschi schézegž do Hruželscž je kruch role k lenhýzju k pschenajecž. Egi sumi, kiz chžedža na thm džel brac̄, maja to hac̄ do 30. haperleje podpišanemu prajic̄.

Dekonom C. Gebhardt w Budyschinje na starej winiz̄.

Wschitke družiny ſudobia ſ lateho želeſa, kaž tež wódne ponuje, ſo někto po fabriſklich placžinach pschedawaja w klamach ſopernika F. Kutschki na žitnych vilach w domje poſtkowarnje a ſa čoſ ſhermanka sadh měſčičzanskeje ſchule najpoſledy na tu ſtronu kaſerny.

+ Po Božej njewuſlédnej radje wuſnih 16. haperleje rano w 5 hodžinach po woſomženſkim khorim ložu na hlowazju khoroſej w tweržej wérje do ſwojego ſbóžnika a wumóžnika naſch ſwérny bratr, pschirodny ſyn a ſwak knjes

Jan August Schneider

pomožny wuczer w Minakale.

W kćejazej mlodoſci, w 25. lécje ſwojeſe staroby dyrbjſche ſo wón k naſchej najwjetſcher ſrudobje wot naš dželic̄. Jenož ta nadžija, ſo ſo někdy ſaſo ſ nim ſje-nožimy, móže naſch boſeſz pomjenſchic̄.

Mer budž jemu!

Wſchitkim pak, kiz jeho w jeho khoroſci wophtachu a pschi jeho khowanju česčzachu, woſebje pak knjeſej hrabi Einſiedel, knjeſej fararjej Kordinje, knjeſej wuczerjej Garbarjej a jeho ſwobje w Minakale, česčenym knjeſam wonowſkim wuczerjam, kaž tež wſchitkim, kiz jeho ſemrjete čjelo tak rjenje wuphſchicu a k poſlenjej ſparnej komoržy pschedowdžicu, prajimy ſwojoi naſpolorniſchi a najwutrobnischi džak.

W Horvajowje, Budyschinje a Wöſlinku

24. haperleje 1862.

Hlu boko ſrudženi ſawostajeni.

Egi pak, kiz wuczili ſu, budža ſo ſwecžic̄ jako njebeſka jaſnosć. Dan. 12, 3.

Naſch luby ſobudželac̄, njebo knjes

Jan August Schneider,

pomožny wuczer w Minakale,

wón bu předy ſ tuteje čaſnoſce do tamneje węčnoſce pschedadženy, hac̄ budžiſche ſebi to ſhoto myſličz móhł a wón je ſwoje próžy poſte ſaſtojſtvo ſaſo ſložic̄ dyrbjal, hac̄ ſmědžachu to jeho lubi a pschedzeljo wotčakowac̄. Ale hac̄ ruije je mało ſet w knjeſowej winiz̄ ſukowac̄ ſměl, dha je tola pilnje dželat a ſa ſwoje dželio pschi ſwojich prjedkſtajených a pola thych, kiz běchu jemu ſwoje džecžatka dowěrili, dobrú khwalbu žnjal.

Wón je thych luby molicžkých ſwérnu k prawdoſci poſkaſował, je ſam ſedžbował na prawy pucž po knjeſowej pschitafni a je nam wſchitkim byť ſprawný towarzſk a dobrocžitý pschedzel w kózdym čaſu. Jego dopomijecze wostan w žohowaniu!

Nucžerjo

minaſlaſkeje, kluſčaňſkeje, hucžauſkeje
a maloſčaňſkeje woſadý.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so
w wudawani Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedač,
płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawaf
J. E. Smoler.

Kózde číslo płaći 6 np.
Štvortlétta předpłata pola
wudawaria 66 np. a na
kral. saks. pósce 7 1/4 nsl.

Císto 18.

3. meje.

Lěto 1862.

Wopřiječe: Swětne podawki. — Ze Serbow: S Vjeleje Wody. S Budyschima. S budyskeho podhroda. S Budyschima. S Klusku. — Přílopk. — Hans Depla a Mots Tunka. — Do macziczeje knihownie darjesche. — Spěwy. — Hudančka. — Cyrkwinske powjesée. — Čahi saksošlesinskeho šeleznica atd. — Pjenježna płaćizna. — Spiritus płaćeše w Barlinje. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Sakſka. Nowy budyski hamtski hetman, k. se Salza a Lichtenau nad Daſonzu, ma ſwoju expediſiu w ſwojim wobydlenju na ſnitskomnej lawſtej haſy čjo. ^{137/63} w druhim poſthodze w khěji mydlařského miſchtra Marczinka. — Budyski hamt wosjewjuje, so maja ſejmickich wolbow dla gmejnſzy prijodeſtejerjo hac̄ do 17. meje wſchitkých ſwojich wobýdlynh wobydlerjow ſapišac̄, kíž lětne ſ najmjeniſha 2 tl. dawka dadža. Pschi ſapišanju ma ſo na §. 2 ſakonja wot 19. oktobra 1861 hladac̄. — Krajska direkcia wosjewjuje, so tež czi, kotsiž maja prawo k hoňtwje, ſchyrinohatej ſwěrini jeane woka kafac̄ njezmědža. — Dražbjanſta ptacija kuka ſměje ſo lětza wot 27. juliya hac̄ do 3. augusta. — Ružojo, kothryhž w Dražbzansch ſtajniſe wjele bydli, maja tam někto tež njezjelu a ſwiate dny Božu ſlužbu po waschnju ſwojeje prawoſławneje (abo grichiskokatholiskeje) zyrtwje. Kapaku ſa tajku Božu ſlužbu ſo woni w jenym domje doſtojnje ſa ſwoje pjeniſhy pschihotowac̄ dali a maju tam tež ſtajniſe ſwojeho duhomnich a ſwojich ſpěvarjow. — Tež majestosči kral Jan je najstarschemu běrgarjuj w Kamjenzu, ſukelníkemu miſchtrej Noskej, kíž je wondanjo ſwój 60letny miſchtreſti jubileum ſwjetzil, ſlebornu, k albrechtíkemu rjadej ſkuschazu, medailu ſpožcili.

Pruſy. Saňdženu pónđzelu běchu po zlym pruſkém krajeſtwje wolby tak mjenovaných wuswolerjow (Wahlmänner), kotsiž maja ſtoučnje thěj ſapóſlanzow wuswolici, kíž na krajny ſejm w Barlinje póndu. Duž maja tucži wuswolerjo w ružy, koho chzedža ſa ſapóſlanza wubrac̄, a kajkežož měnjenja ſu wuswolerjo, tajkeho budža tež ſapóſlanzy, kothryhž woni wuswola. Po po- wjeszczach pak, kotrež w pruſkých nominach cítamy, ſu wſchudže najbóle poſtupniž (fortſchrifitarjo) abo ſwoboduo- ſmyſleni mužojo ſa wuswolerjow wuswoleni a duž móže jedyn ſ wětoſči prajic̄, ſo budže wjetſhma noweho krajneho ſejma runje tajkeho ſmyſlenja, kajž to na pož- lenim, wot krala roſpuſhčenym, ſejmje běſhe. Po taj- ſim tajke roſpuſhčenje uicžo pomhačo njeje, pſchetož lud

ſaſo tajkých mužow ſa ſapóſlanzow wuswolti, kajž přyedy. Dale njeje ničo pomhačo, ſo je ministerſtvo a wſchitke wýšoke a niſke kralovſke ſaſtojnfciwa ludži napominače, ſo n̄j e býhcu žanhk poſtupníkow wuswoleli. Tež to něcžiſhemu ministerſtu žanu živu dužhu pschiwobro- ežilo njeje, ſo bě kral 25prozentny pschiiražl k dawkam ſpuschcili a to ſlubjenje ministrom tež ničo pomhačo njeje, ſo chzedža pschihodnemu ſejmeh na drobne roſe- ſtajec̄, ſa cžo ſo krajne pjeniſhy wudawaja: to wſchó ſtajniſtu žadyn wuzitk pschinježko njeje, — ſud wo- ſtanje pschi ſwojich starých ſapóſlanzach.

Ale ežeho dla ſud tak cžini? Raſſkerje teho dla, dokelž žane prawe dowěrjenje k něcžiſhim ministrám nima, ale wjele wjazy wěri, ſo cži njebudža to dopjelnicž móz, ſchtož ſu ſlubili, khiba hdyž tajkých ſud ſapóſlanzow do Barlin poſcjele, kíž ſwěru a wótrje ſa tym hladaja, ſo by ſo wſchó połnje dopjelniko, ſchtož ſebi ſud žada.

We wojerowſlim a róſboroffim wokrjeſu ſu po po- wieszczach pruſkých nominow wolby wuswolerjow ſ wje- ticha tak wupanyké, kajž poſleni ras a teho dla budža drje tam jaſo tajž ſapóſlanzy wuswoleni, kajž je ſo to pschi ſandženym ſejmje ſtalo.

Nowy ſejm budže ſo najſkerje 16. meje ſapocžec̄, kajž chzedža barlinske nowiny wjedzec̄.

Ministerſtvo je někotryh wuswotnych mužow do Franzowskeje, Žendželskeje a Ameriki pónſlako, ſo býhcu tam wójnſke ſódze, ſe želesom wobbit, wobhladowali a naſhonili, kajž ſo wone twarja. — Kral je ſo ſ nowa ſa to wuprajil, ſo býhcu pěſchzy 3 lěta pschi ſtoučni ſlu- žili, hac̄ runje bě wondanjo komunifia generalow měnila, ſo drje by ſo dwěmaj lětomaj tež někak ſchlo.

Grichis̄ka. Naupliſka revoluzia je někto wo- prawdze ſkónčena. Kral je wſchitkých ſvěžkarjow wob- hnadiſl, hac̄ někotryh níz, tym pak je wotpuſhčené, ſo ſmědža do wukraja hic̄. — Kral Ota je to do teho ſwolik, ſo by ſo po zlym kraju kommunalgarda ſa- žila, a dže ſi tym poſasac̄, ſo ma dowěrjenje k ſwě- noſci grichiskeho ſuda. — Krajny ſejm je k 7. meje do Athena (do hlowneho grichiskeho města) powołany.

Rakušy. Khejzorka ghe swojeje strowości dla hischeze hacž do konza meje w Benedigu wostacj. Khejzor tam tehdý najskerje po nju pojedže. — Khejzor je se swojimi ministrami wuradžik, so ma ho wójsko wo 20,000 muži a 8000 koni pomjenšicž, s čimž by ho krajey na 10 millionow toleř wudawków salutował. — Dale so powjeda, so je khejzor tak mjenowanu samowitocž ministrow pschipošnak, to rěka, s maja ho ministerio niz jenož psched khejzoram (kaž je ho to dotal stało), ale tež, jeli trjeba, psched krajnym sejmom swojego skutkowanja dla samowitocž. — Na morju blisko Triesta su wondanjo prěnju, ze želesom wobbitu, wójnsku lódž pruhowali a je wona swoju pruhu piceža derje wobstaka. — Khejzor je wschelatim ludžom, kij su pschi letusčich wulich wodach njesbožomnym pomož wopokasali, rjady a druhe wusnamjenjenja spožcij. — W Krakowje běchu wondanjo sakasane zyrkwinſke spěwý spěvali a jako potom wojska patrouilla pschindže, kij chyšche jeneho spěwarja saječ, pocžachu na nju s kamjenjemi mjetacj. Duz wojazh bjes pschikasne wutſeliku, tola pak kultki nikoho trjedile njejkmu. — Rakuske papierjane pjenjesy pocžinaja sažo horje hicž a to najskerje teho dla, dokež ludžo měnja, so žana wójna njebudže, pschetož hewak njeby khejzor wójsko wo tejko muži pomjenšicž.

Amerika. Unionski senat je wobsankuňk, so ma ho schlövinſtwo w kraju Kolumbia sahnacj. Wobbezdejro schlövovom dostanu pjenjezne farunanje. — We wójnskim nastupaniu unionistojo na swojim dobyčeckim puczu dale bôle pokraczują, hacž runje separatistojo we wulkej bitwye blisko Korintha hischeze w tajkej měrje sbiezi njejkmu, so bych u ho poddacz dyrbjeli. Duz budža najskerje w bližšich czažu hischeze někotre hörze bitwy, kotrež pokaza, hacž budža ho separatistojo dale wobaracz móž abo wo mér proshcz dyrbjecž. — Separatistojo su ho blisko Yorktowna stajili a steja tam 60,000 mužow sylni. Unionistojo su w někotrych mjeniščich bitwach s nowa dobyli. — Unionski pschedzyda je dla pošlensčich wulich wójnskich dobyczow zyrkwinſki džakm ſnjedzeni wotdzeržecž dal.

Franzowſka. Hacž dotal je 36 biskopow kniežestwu wosjewilo, so po bamžowym pscheproschenju ſwiatki do Roma póndu. — Hrabja Lavalette, franzowſki poſlanz w Romje, je wot khejzora porucznoſc dostał, so by ho ſa dwaj měszczaři ſažo do tuteho města podał. — Najskerje italski kral Viktor Emanuel w bližšich czažu do Pariza pschindže. — Senator Pietri je knižku wudał, w kotrež pschecžiwo bamžowemu ſwětnemu kniežestwu a ſa wotwołanie franzowſkeho wójska ſ Roma ryci. — Hollandska królowa je do Pariza na wopytanie pschijela a pječa teho dla, dokež ghe ſebi jeje syn, hollandski krónprynz, džowku prynza Murata ſa mandželsku bracž. — Khejzor ghe franzowſke wójsko dale pomjenšicž. —

Bawma, kotruž franzowſzy fabrikantojo hischeze mějachu, je někto do czista pſchetrjebanu, tak ſo wjele fabrikow wjazdy nježeka.

Italia. Kral Viktor Emanuel, pschewodžany wot italskich a franzowſkich lódžow, je do Neapla pschijel, hdež ſu jeho tamni wobydlerjo rjenje powitali a wječor město jemu k čežcji krafzne poſhwěcili. — W Romje njeje ſa wjele řet tejko zufomnikow na jutry pschischko, kaž je to lětža bylo. Po jutraci je ho bamž do městaſhka Porto d' Anzio na ſwoj hród podał, dokež je tam ſrowiſho, hacž w Romje.

Endzelſka. Dr. Stanley, kij w tu khwilu ſ jendželskim krónprynzom po Palestinje (po předamſkim ſlubjenym abo židowſkim kraju) pucžuje, je do Londona pišak, ſo ſu ſebi krónprynz a jeho ludžo tež Abrahamowe pohrebnisčezo w makpelaskej podzemské ſkalobje wobhladacz ſmeli. Boni běchu prěni kſchecžjenjo, kotrymž to Turkojo po 700 lětech wotpuſtečzihu. Wſchitko bě w najlepšim porjadku a rowy běchu derje ſdjeržane. Do nich ſu Abraham, Iſaak, Jakub, Josef, Sara, Rebekka a Lea khowani. Krónprynz bě 7. haperleje w Hebronje a wot tam chyšche ſo do Jerusalema podač.

Ruſowſka. Khejzorski wukas wosjewiuje, ſo je ho wot Rothſchilda 100 millionow toleř požejilo a to k temu wotpohladzaju, ſo bych u ho ruſowſle papierjane pjeniſych lóžh czaž pola banka ſe ſlěbornymi a ſlovymi wuměnič hodžike. Mějeniſy w nowiſčich czažach bankej druhdy na pjeniſach k wuměnjenju papery pobrachowashe a teho dla běchu ruſke papierjane ruble khetro w placziniſe ſpanyle: někto pak jich placzina ſ možu horje dže. — Pariske nowiny wudawaja, ſo ghe khejzor Polakam jich konstituziu wot lěta 1815 ſažo dacž. — Na khejzorowym narodnym dnju (29. haperleje) wosjewichu warszawſke nowiny, ſo je khejzor buram a rjemieſníkam w Polskej jedyn wjetſhi datk a hewak 89 politiſkim jathym (bes nimi ſu Stezki, Schlesker, Bayer, Hischpanſi, kanonikus Bjałobrzeski, ſchraſu ſpuschcžik, 14 jathym pak ponížil).

Turkowſka. W Herzegowinje kſchecžienjo ſažo dobywaja. Boni ſu Věkopole wobſadžili a Sablak woblehnysi. Wukowicz ſwojich ludži ſhromadžuju, dokež ghe ſylniſchi nadpad na Turkow ſcžinieč. W bitwje blisko Věropolia je turkowſki general Huzein-paſcha 4 řanony a 500 mužow ſhubil.

Ze Serbow.

S Běleje Wody poſla Mužakowá. Tudemny bur Černy ſo tamnu ſrijedu 23. haperleje ſe ſwojej czeledžu na polo, ſo bych u tam ryli. Docho hischeze dželali njebečhu, jako cječe njeviedadro ſ hrimanjom

horje pščieježe. Někotři ſo teho dla hnydom ſ pola domoj podachu, hospodař pak ſe ſlužobnej džowku, ko- traž ſe wýh P a w l i k e z běſche, ſupi pod kruſhwinu, ko- traž w bliſkoſeſi ſtejeſche. Dokelž pak ſo deſhčiſt taſ ſiſeſche, ſo dyrbjeſche tam jedyn tež ſmoknyc, dha poda ſo hospodař tež na dompuč. Ale jako bě lědom 10 kročelov woteschoł, dyri blyſt do ſchotoma a ſarafy ſpomnjenu džowku, pod ſchotomom ſtejazu.

Tudy mamy ſaſo nowe wopokaſmo, taſ traſhne to je, pſchi hrimanju pod ſchotomami wulhov pýtač. H.

S Budyschina. Towarſtvo Maczizy ſſerbskeje mějeſche ſrijedu 23. haperleje ſwoju ſetuſhu hlownu ſhromadžiſnu w tudomnym hoſcjenju k ſkotej krónje. Jako bě macziczym pſchedbyda k. ryczník R y c h t a r ſhromadžiſnu powitał a ſa wotewrjenu wupraſit, čitasche piſhmatwodžer, k. tachantski vikar H o r n i k, ſetnu roſprawu. S tuteje roſprawy ſhoničmy, ſo je Macziza S. konſche lěto wudala: 1) ſerbsku prothku Pſchedženał, wobſtaranu wot k. R., 2) G e n o v e ſa. Kjane powyjedanczko ze staroho čaſho. Za ſerbske maczjerje a dječzi pſchelozík M i t a k H o r n i k. 3) a 4) Časopis M. S. ſechiwk 23 a 24 w jenym ſwjaſtu, wopſhiaſzym Dr. P ſ u l o w u hornolužiſku ſerbsku rycznígh na pſchirunowazym ſtejſchczu. Piſath ſechiwk ſerbskeho ſkownika njebe ſo do ju- trów dokonječt hodiſk, teho runja tež niz knižka Robinson wot K. K u l m a n a, a wobej budžetej halle wokoło ſwiatkow hotowaj. Liczba ſobuſtaſow je ſo w běhu ſańdzeneho lěta wo 12 pſchisporita a towarſtvo měnja ſe wſchelakmi tukrajnymi a wukrajnimi ſienoczeńſtwami ſwoje knihi. S roſprawy poſkadniſa k. pſchetupza Fa- ku b a na ſhoničmy, ſo je Macziza S. konſche lěto 469 tl. dohodow a 365 tl. wudawkow měla, taſ ſo je 104 tl. ſbytkuňch wostało. Zbě macziczym ſamōženjenje wumosha pak něhdze 500 tl. Potom dawachu ſo roſprawy wo poſkedenjach ſtarožitnoſtneho, ryczeſpnytneho, pſchirodoſpny- neho a belletristiſkeho wotrjada Maczizy S., a roſprawa knihownika, k. ſeminarſteho wuczerja F i e d l e r ja, nam k nawjedzenju da, ſo knihowna Maczizy S. něko něhdze 1500 knihi wopſhija, ſotrychj je 342 hornolužiſkoſerbskich a 43 delnolužiſkich. Na to buſhtaj dwaj ſobuſtaſaj do wubjerka wuſwolenaj a to k. Past. emer. G u d a a k. tachantski vikar H e r m a n n w Budyschinje. Sklončuje jednaſche ſo wo wſchelake macziczym naležnoſcze, pſchi čimž k. farai Br ó ſ t a ſ K řeſiſhova, wuczer V a r t k o ſ M o ſ a c z i z a a wuczer M u c z i n k ſe Semiz wopſhewichu, ſo maja ſa Maczizu ſerbske piſhma k wu- daczu hotowe abo ſo čhedaža je ſterje ſlepje pſchihotowac̄. H e w a k wobſankny ſo tež, ſo dyribi ſo naſkad ſerbskeje prothku na lěto 1863 wo 500 exemplarow pſchisporic, dokelž budžiſche ſo lěſza wjese wjaz ſerbskich prothku roſpſchedalo, hdy budžiſche iſch wjaz čiſhčianych bylo.

Napoleſdu bu wubjerkej M. S. ſa jeho dotalne

ſkutkowanje wot ſhromadžiſny džak pراجen a na to wot pſchedbydy poſkedenje wobſanknjene.

S Wo jerez. Džen 20. haperleje poſkdenju w tſeczej hodzinje ſa čaſ ſpopoſdnisheje Božeje ſlužby wudhri tudy na wobſedženſtvo měſhčjana W e r i k a n j e d a l o k o ſtěleſtne woheti, kij hródz a kónju do procha a popieka pſchewobroci a domiske pčes wupalenje jara wobſchloždi. H. W.

S Budyskeho podhroda. (Poſkedenje.) Wjes tymi, kij ſu ſo tudy wóndanjo wot paſili, bě tež r e ſ n i k Scholth imenowaný. To pak dyribi rěkač pječař Scholka.

S Budyschina. Šchtwórk 24. haperleje bu wot wýhodostojneho tudomueho konsistoriwa k. H e r m a n n Blumentritt ſa direktarja budyskeho katholskeho ſemi- nara a k. Anton Bergmann, dotal wuczer pſchi ſchpitalskej ſchuli w Kamjenzu, jako wuczer pſchi präparandje, taž tež pſchi tachantskej wuczerne ſhwjedženſh ſapokasany.

S Klukša. Sańdzenu ſobotu pſchiindze jedyn dzělaczér, kij pola jeneho budyskeho ſorbarkarja w ſlužbje ſteji, žaloznje wo ſiwiſenje. Wón jědžesche imenujah do naſheje wýh, ſo by wot jow ſito wotwiesl. Na puczu jemu, kij předku na wosu ſhdeſche, tobakowa trubka wupadze a wón padže, jako čhysche ſa njei hra- bnič, ſ wosa dele a to taſ njebožomne, ſo jemu ko- leſa pſches woblečzo džechu a jeho taſ wobſchloždi, ſo dyrbjeſche wón po wulſich boſoſzach wumrječ.

P r i l o p k.

* W H ö c e n d o r f je pola Tharandta ſu ſo 22. haperleje tſi burske ſubka a pječ ſhězkarſtich ſiwiſczech wotpalike.

* Blisko O y b i n a njedaloko Žitarov čhysche wón- danjo jedyn ſkaſt kruh ſkaſt, něhdze 20 zentmarjow ejezkeje, wotdželač a dokelž ſo ſdasche, ſo tón kruh hiſhčeze twjerdze wiſh, dha běſche ſo tón ſkaſt na ſkaſt pnyk. Ale w najlepſchim džele wón njezapý ſe ſkaſt do hčubinu padže, hčejz jeho potom morweho namaſachu.

* W L u b i i j u a woklnoſczi ſobotu wjeczor pſchi ſyluhy hrimanju khetro wulke kruhy padachu a ſu wo- ſebje w Ober- a Niederlummersdorfje, taž tež Oberrotten- hainje ſchodu načziniſti.

* W D r až džanach ſloczi 29. haperleje pſchi- poſkdenju jedyn woſak ſ noveho moſta do ſobja, bu pak wot rybalkow hiſhčeze ſiwi ſ wody wuczehnjeny.

* W Oberhondorf je pola Zwickawa ſu ſo 28. haperleje twarjenja Käſinarez ſubka w nozy wot- palike. Žena hčora, 86letna žona, kotrūž běku won wunjefli, wumrje potom borsy na ſtrózele.

* W Kleinrüderswaldze pola Annaberga je šo 26. haperleje 11 burskich kubów a 5 īhežkarjow wotpališo. Wohen bě někajki krunijszy hóz saložit.

* S Win a pišaja, so maja tam tak čopke wjedro, taž druhé lěta w měřazu juliju.

* W Vajerskej ſu w řandženym lěce 8½ miliona ejmarjow piwa na warili a k temu 2 milionaj körzow jecžmjenja a 60,000 zentnarjow krmjela pſchetríbali.

* W Chemnitz u je šo 26. haperleje jedyn knihi-wjasatki pomognik luboſčow dla satſelit.

* W London je bě ſebi jedyn mlody člowiek ſulknu a laž ſlekk, a ſkobuk k nimaj ſtajit, so by do rěki ſložit a tam hózku wucžahnyk, kiz bě do njeje panýka. To je jemu tež jara derje radži, ale jako wón ſažo ſa ſwojej draſtu hladajſche, dha pytny bóry, so běchu ju bjes tým paduſki kramyli.

* W Oberöhländze nad Sprewju ſu je šo 23. haperleje Herrmannez domiske wotpališe. Wohen je naiffkerje ſaloženj byl a ſu teho dla jeneho člowieka ſadžili.

* W Čechach je hora ſ mjenom Ríp, wo kotrejž ſo powjeda, ſa je tam starý wóz Čech, hdži je ſe ſwojim ludom do kraja pſchischof, ſaſtał, ſebi kraj wobhladował a wobsanknyk, tam wostacj, dokež ſo jemu lubjeſche. Na hornu Ríp dže tež k čeſcji ſviatého Jurja kóžde lěto tójskto ludži, lěžha pak bě ſo tam 27. haperleje na 30,000 čeſkého luda, muſhy a žónſke, ſhromadžiko, so byhu ſo Bohu džatowali, ſo je čeſkemu ludej, kiz bě ſeſtotočki podčeſchczany a, móhle rjez, morwy, ſažo k nowemu politiskemu živjenju stanycz dák.

* Dla muradžowanja někotrych wažnych naležnoſčow ſu ſapóſtanzy ſakſkeho ſejma 19. meje do Dražđan powołani.

* W Unterheinsdorffe pola Plauen je ſo 28. haperleje jene kubko wotpaliſko a je 12 howjadow w pkomjenjach kónz waſko.

* Do Lipska je wóndanjo knježi ſahrodnik ſ Gashwiža körku na pſchedan pſchinjeſl, kotaž bě 22½ zola dolha a 3½ zola tolsta.

* W Heidelbergu ſta ſo wóndanjo njeſbože, kotrej móhlo ludjom k warnowanju ſlužic. Jako innejuzj czah na zeſteńizh pocza hice, pſchiběža jedyn člowiek a chyzsche kħeſtje hiſchje do wosa ſložic. Ale to ſo njeradži; wón padže a koleža jemu noſy wotřeñychu.

* W Dahlenje pola Lachena je jedyn džekacjet ſwoje tsi džecži ſatepiš. Wón ſo innejuzj na to injeſasche, ſo je njeſmedžishe wjazy ſtajnje po proſchenjin ſložic, ale ſo dyrbjeſche jim po pſchilasni wyschnoſcie do ſchule kħodžic dacz.

* Wobſedžer jeneho mlyna bliſko Górkawa w

Čechach, kiz ſ drjewom ſkowasche, bě 11. haperleje wujět a wiózti ſo naſajtra ſažo domoj. Jako ſo wón k mlynej bližesche, bě jemu to dživnje, ſo mlyn ſteji a rjekny to tež ſwojemu pohonczej. Kak ſtržiſchtaj ſo pał, jako k durjam pſchiūdžeschtaj a tam krawne cíelo deſtríſarja nadendžeschtaj. Mlynk kħwataſche do iſtwy, hdži jeho žona morma ležesche a hdžek bě kommoda wotewrjena, hdžej wón ſwoje pjenjeſh a drohe wěžy kħowasche. Te běchu pał wſchitke rubjene. Skužobnu džonku namakachu ſa kħačlemi ſadajenu ležo. Rubježnikow hiſchje wuſlēdžili njejſu.

* W Schreiergründe pola Plauen wotpaliſku ſo ſaňdženu njeđelu tſi kubka a kowačna a je ſo pſchi tým jedyn 5lētny hólczeſ ſpaslik.

* Blížſchi pruſki ſejm njebudže pſečha wot krala wotewrjeny, ale to ſtanje ſo po jeho poručnoſci wot ministrapschedbzdy. Nowy ſejm budže naiffkerje jenož dwaj měřazaj tracj, dokež jemu ministerſtwo jenož najnuſniſche pjenjeſne wěžy prjódpočoži.

* Pruſki finanzminister Heydt, kiz čhe, ſo by pjenjes ſa wójsko ſehnał, placieſiſnu ſele pohvſhieſ a wulki dawk na tobak poſožic, namaka ſe wſchelatich ſtronow wjele pſchecziwenja pſchecziwo taſkemu wotpohladanju.

* Nowy pruſki pōſlanz na kħežorſkim dworje w Petersburgu je ſo tam podał a hizom audienzi pola kħežora Alexandra mēl.

* Nowy buduſki hamtski hetman bu 1. meje do ſwojego ſaſtojnitra poſtajeny a naſajtra w pſchitomnoſci wſchelatich genſdarmow, ſchuſejowých bérkow a ſaſtojnifikow na kralovſkih droħach wot knjeſa krajſkeho direktarja ſapokaſaný.

* W Lipsku bu 30. haperleje 7lētna džoweczieſla jeneje wudowu wot jeneho omnibusa tak ſtrachnije pſhejedžena, ſo na měſcze morwa ležo wosta.

* Dokež budže pſchichodne lěto 1000 lět, ſo ſtaj ſwojath Chrill a Method na wjedzornym Šlowjanam kħeſcijanju pſchipowjedałoj, dha budže we Welehradze (na Morawje, hdžej bě prienja kħeſcijanſta zyrkej) w lěce 1863 w měřazu augustu wulki ſwiedžen ſwieteczeny, kotrejž naiffkerje wjele ludži ſe wſchelatich ſtowjanſtich ſplaħow wopyta.

* W Praſy budže 17. meje wulki čeſki ſpěwanſki ſwiedžen, na kothymž ſo wſchitke ſtowjanſke ſpěwanſke towarſtwa w Čechach wobdzela.

* S Petersburga pišaja, ſo je 29. haperleje lóð ſ rěki Newy do morja wotpłowacj poczał a ſo budža teho dla něhdje ſa tydžen ſ kódžemi jeſdžic mož.

* W Parisu bě wóndanjo pōſelnik tamniſiſcheho banka ſ 50,000 tl. papierjaných pjenies cjetnyk, ale ſa někotre dny ſu jeho ſažy popaŋli.

* Dotalny direktor katholskeje škule w Draždjanach, t. Färſch (rodz. s Čorneho Hodlerja), je sa fararja do Hubertusburga pschedadzenj.

* Na Ssnečce (Schneekoppe) je bo wóndanjo tamny hoscjenz s blyskom wotpalik. To je bo hižom dwózih stalo, ale hoscjenzar Sommer chez jón tam tola sažo natwaricj.

* S Budyschina. Na tudyščim žudniškim hamče staj s 1. meju prawisniskaj kandidataj M. Henzel a Seehausen jako protokollantaj do ſlužby stupkoj.
— Po nowisčej pschitacni wostanje nažhwilny rendant t. Zimmer jako assistant pschi polkadnizh tudy na hamče a njepſchindje do Rakez. Schtó tam sa kontroleura pschindje, njejch Rakezenjo ſami wosjewja!

Kak

Hans Depla

a

Mots Tunka

* * *

rozom

wotřitaj

a

ludzi polda

škréjetaj.

* * *

H an ſD e pl a. Kak móže bo čłowjek tola sarachnować!

Mots Tunka. Haj, hdyž je jedyn ſam, dha wſchak bo to lohko radži.

H. D. Nô, wſchako běchtaj dwaj hromadze a dha by tola jedyn druhého poriedicj móhč.

M. T. Alle, ſchtodha je tola bylo?

H. D. Hlaj, bratsko, hólž běchu ſebi 2 tl. 7 nřl. 2 np. wuspěwali a dweju towarzchow s tutymi pjenicami do města po zhygaru pôžkali. Jako pak wonaj domoj pschindzehſchtaj, dha bě zhygarow jenož ſa 2 tl. 1 nřl., ale taž pacholaj wobſtejſchtaj na tym, ſo ſtaj wſche pjenieſh ſa te zhygaru wudakoj.

M. T. Hm hm! nô, po mojim ſdacju ſtaj ſo tola wo 62 np. sarachnowakoj.

H. D. Haj, mi ſo tež tak ſda.

M. T. Hanžo, ſhto dha ſy tola tak ſamyžleny?

H. D. Ta wſchak ſym ſo tež na jene sarachnowanie dopomnik.

M. T. Na kajke dha to?

H. D. Hlaj, w tej ſamej wžy džeržachu w ſwójim čaſu pschaſu. Duz pôžkachu jeneho po paſenzy a wón jim derje ſkodžeshe, ale napožledku ſo tola domažachu, ſo bě ſo tón mřodženj pschi kúpovalju ſarachnowak.

M. T. Wo wjele ſo to ſarachnowa?

H. D. Wo 20 nřl.

M. T. Dundýra, to je wjele!

H. D. Haj, to družy tež prajachu.

Do macjic̄neje knihowinje darjesche:

1) Knes W. Boguſławski w Petersburgu: „Rys Dziejów Serbo-Lużyckich.“

2) Š. ſcholaſtikus Bul w Budyschinje: „Jedyn diplom ſa t. krajskeho direktora s Könneriz.“

3) Š. farar Jenč w Palowje: a) „Serbske Mořwinj na lěta 1848—1850.“ b) „Mała Štromadzisna Šserbskich Špiewow a Pjeſniczów.“

4) Ř. prof. Dr. Lotza w Lipsku; a) Anthologie universelle.“ b) „Verzeichniß russischer Neuigkeiten von Šíatoff.“ c) „Katalog böhmischer Alterthümer.“ d) „Statuci Teutonia w Lipsku.“

5) Ř. aktuar Wehla w Budyschinje: a) „Antons erste Linien eines Versuches über der alten Slaven Ursprung, Sitten, Gebräuche, Meinungen und

Kenntnisse.“ b) „Fahresbericht über das Gymnasium zu Budissin auf das Schuljahr 1861—1862.“

6) Khoczebuski gymnasij: „Tsi grogramy.“

R. M. Fiedler,
knihovník M. S.

Spěvy.

Nalečo.

Mróczel kapa żołnowanie,
Róża stwielzo wokońca,
Luboński kózde ranie
Wyścze horow sejshadż!

 K dżelu lósciu żo ponowi
 Na polu a w sahrodži.

Wakpory też seleneje
Schion żo na wshy posběha,
Wokot meje dzeja reje,
Wjeżekocj je králowa;
 Schioż je młode, posfocji —
 K dżelu lósciu żo ponowi.

W czołkach pruhach muszki hraja,
Wacza běha po semi,
Stadka sahy klinkotaja,
Wyba w ręzy posfocji,
 K dżelu lósciu żo ponowi
 Na polu a w sahrodži.

Słónzo, król se zwęczęteho stoła,
S połnej horszczęgi pruhi wushwa,
Wotucj, semja! młode stwielzo woła —
Wotucj, stwórba róstna selena;
Hory, dolę, runinę
Połtak pýchi błyščajath!

Lute rjanoscje a spodobanje
Wutrobu a wozgi wokšewja,
Hdyż żo purpurojte cžidze ranje
Psches horu a lěsy pýchibliza,
Czlowěstwo a ptacina
Wozko sparne wotanka.

* * *

Hacž mam Če lubo?

Hacž mam Če lubo? praschej żo hwědy,
Kotrež moj placz husto blyščate žu,
Hacž mam Če lubo? praschej żo rózu,
Kiz Čej dam we blyslach womacjanu.

Hacž mam Če lubo? mróczele praschej,
Póksliwa swoje jim doměrowach.
Hacž mam Če lubo? praschej żo żolmy,
Twoje w nich wobliczo wuhladowach.

Hacž mam Če lubo? źebje żo praschej,
Runjež ſeje njeuwiañach: „Lubuju Če!“
Hacž mam Če lubo! wopraschej wóczky,
W kotrymajz wobras Twoj ſabłyščajuje!

R. Pětrowič.

Hudančka.

Schto je najrucižsje na ſtwęcje?
(Wuhudanje přichodnje.)

Wuhudanje ſ cz. 17.

17. Schyri lětne časy, pýchetož kóždý lětný čas dostanje
běrtelleto (ſchtyvocjelto).

Cyrkwińskie powjesće.

Křečenje:

Michałska cyrkjej: Janina Sidonia, F. A. Fuchs, ſchewra na Židowje, dž. — Emilia Berta, Hanu Madleny, Kočez se Židowa nem. dž.

Zemrjete:

Džen 15, haperleje: Maria rodž. Nachlizez, Michałka Bžya, wulkoszrodnika w Góronej Boriczej, mandželska, 41 l. 8 m. — Maria, Jafuba Něsaka, tublerja w Dženifezach, dž., 11 d. — 19., Helena Augusta, Ernsta Bětnarja, kněžeho wowczerja w Něwzechach, dž., 10 d. — 21., Maria rodž. Michałek, Jana Zimera, mňuška wumjenkarja w Brěšowje, mandželska, 60 l. 7 m.

Čahi sakskošlezynskeje železnicy z budyskeho dwórnischa.

Do Szorela: rano 7 h. 51 m.; dopołnia 11 h. 40 m.; popołnju 3 h. 12 m.; wieczor 6 h. 23 m.; wieczor 9 h. 24 m.; rano 12 h. 30 m.

Do Drąždjan: rano 7 h. 35 m.; dopołnia 9 h. 11 m.; pýchipołnju 12 h. 50 m.; popołnju 3 h. 55 m. wieczor 7 h. 38 m.; w nožy 2 h. 26 m.

Pjenježna płaćizna.

W Lipsku, 14. märza. 1 Louisd'or 5 toler 14 nžl.
6 1/4 np.; 1 połnoważacy czerwony šloty abo dułat 3 tol.
4 nžl. 7 1/4 np.; winiske bankowki 77 1/2.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje 26. haperleje 1862.

Dowoz: 4544 kercow.	Płaćizna w přerězku na wikach,					na bursy,				
	wysša.	nizša.	srzedzna	najwyšsa	najniższa.	wysša.	nizša.	srzedzna	najwyšsa	najniższa.
Prženja	tl. nžl. np.	tl. nžl. np.	tl. nžl. np.	tl. nžl. np.	tl. nžl. np.	tl. nžl. np.	tl. nžl. np.	tl. nžl. np.	tl. nžl. np.	tl. nžl. np.
Rožka	4 — —	3 20 —	3 25 —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
Seczmen	2 25 —	2 15 —	2 20 —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
Worž	1 22 5	1 15 —	1 20 —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
Gróch	4 15 —	— — —	4 5 —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
Woka	3 15 —	— — —	3 10 —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
Rijepik	7 — —	— — —	7 — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
Jahk	6 5 —	— — —	6 5 —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
Hejdusčka	4 10 —	— — —	4 5 —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
Bjerny	1 5 —	— — —	1 — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
Kana butry	— 18 —	15 16 —	— 17 —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
Kropaskom	4 5 —	— — —	4 — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
Bent. žyna	22 5 —	— — —	17 5 —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —

Spiritus płaćeše wčera w Barlinje:

ejmař 17 tl. 4 nžl. a 17 tl. 7 1/2 nžl.
repikowý woliż (rūból, ſwéczenje) 12 tl. 25 nžl.

N a w ě s t n i k.

Draždžanske woheńsawěsczaze towarzstwo.

Sakladny kapital: **Tsi milliony toler.**

Vrijenja emisija: **Tedyn million toler.**

Na wobstaranju sawěsczenjow hibithych pschedmjetow wšichkich družinow, ratariskeho gratu, taž tež žita w bróžnach abo w fajmach porucza so najpodwolnišcho

W Budyschinje, 1. januara 1861.

Heinrich Meisel,

agent draždžanskego woheńsawěsczazego towarzstwo.

Csymenja na pschedań.

Ssljedowaze symenja su hizom pola me k dostacju: runkliżowe, magdeburgske hjełkałowe, hollandske czerwonočkalowe, kolrabijske, kwietkočkalowe, kalizowe, szolotowe, żółtomorckowe a wschelake druhe, korkowe, kirkowe poczki a t. d.

W Budyschinje, w miejzaju haperleje 1862.

J. G. F. Nieczsch.

Dziwocžanske herbske ev. luth. misjonske towarzstwo smieje juſſje sa tħdżeń jako ujedzeli Ju-bilate popołdnju štromadžiu.

Petr Młonk.

W knižicischemerni L. A. Donnerhała na Haſčiz haſzy je **Steuer - Quittungs - Buch** sa 12 np. na pschedań.

Sa dotalne dowěrjenje, mi jako sarjadowarzej mojeje macjerje lubosuje džakujo, dowolam ſebi ſ tutym najpodwolnišcho to wosjewjenje, so sym dženshijsche džen.

Fnihiwjasarnju

ham na žitnej haſzy čzo. 49 wotewrik a poruczam so k dobrocžiwemu wobfedżbowaniu.

S poczescjo w anjom

W Budyschinje, 18. haperleje 1862.

Moritz Weiser,
Fnihiwjasar a karouſelwobfedżer.

Hollandski mlókowy pólver.

Tutón, se starodawnych čaſow dopokasany, s najhepskich felow a korenjow pschilhotowaných pólver, po jenej abo po dwjemaj kžiomaj wšichjednie kruwom abo wozzam na prjenju pízu naſtupaný, pschisperja woheńsawěsczę, ploži wele mloka a sadžewa jeho woſiſnenje. Pakcik płačci 4 ngl. a je k dostacju w hrodowskej haptnej w Budyschinje.

Nehdże 20 körzow popjeka a někotre fóry hnoja su pola drastypſchelupza Ku baſča na garbaſtej haſzy na pschedań.

We Weſelu pola Minakała je jena žiwnoſć, ktoraz ma 2 akraj 31 kwadratnych prutow ležomnoſcjom (polo, kuka a lēš) a je se 27,26 dantskimi jenoſcemi napoložena, se swobodneje ruſi na pschedań. Wſho dalshe je na ſchuli w Lipinach abo we wudawańni Serb. Nowinow ſhonič.

K dobrocžiwemu wobfedżbowaniu.

Sa ſlužbuwobstarazh büreau na žitnych wikaħ w Budyschinje p̄ta ja so:

ökonomisz, pschekupsz, a haſnisz, wuczomisz, ſahrodiuſz, mlynsz, hetmanjo a wocezerjo, knjezi wajhtarjo, hospoſy a hródzne hospoſy, kuchinske a hródzne džowi, wolazj a konjazj wotrocžy

sa tudomnu a sa dalschu ſtronu, taž tež sa dobru ſdu.

Dekonomiſki inspektor **Meisel.**

!! Kedžbu !!

Cžesčenym ſerbam Budyschina a wołnoſcze ſ tutym najpodwolnišcho wosjewuju, so zo bližšu pöndželu 5. meje t. l. cžehnjeje 5. klasz 61. lotterije ſapocžne, k cžemuž kipne loſy poruczam.

W Budyschinje, 1. meje 1862.

C. F. Jäger sen.,
na ſwonknej lawſkej haſzy čzo. 801.

Wosjewjenje.

Herbstwodżelenja dla budża so

12. meje t. l.

psches podpisany śudniſki hamt leżomnoſcje, i sawoſtajenſtu Jakuba Brody we Wjeleczinje ſtusčaze, jako:

1. khežniſka žitwoſcę čo. 23 woheńſaweſczenſteho kataſtra a Fol. 21 grunſkich a hypotheſkich knihi ſa Wjeleczin, a

2. pola čo. 1034 poſtachy knihi Fol. 276 grunſkich a hypotheſkich knihi ſa Wjeleczin, wot kotrejuž je prěniſča na 704 tl. 15 nſl., poſklenſche na 200 tl. — bjes džiwanja na woheńſaweſczenſteho taxitowane, w domje cat. no. 23 we Wjeleczinje na pschedadzowanje pschedawacj: ſchtož ſo ſ pokafowanjom na twiweſtke, na tuđomnym ſudniſkim měſeje a we wjeleczanskih herbſkih grychtach wupoſzniyen, ſ tutym i naſiedzenju dawa.

Kralowſki ſudniſki hamt w Scherachowje, 29. haperleje 1862.

Heink.

Atenštadt, akt.

Bołty wólk

zpuje a płaeži 15 nſl. ſa punt C. A. Mortschinck na ſniutſkomnej lawſkej haſy w Budyschinje.

Woprawdzie rigaske lane ſymjo

pschedawam, ſo byh je wurumowaſ, jara tunjo.

Herrmann Danchoff.

Mieſchczanske džiwiadło w Budyschinje.

Csobotu, 3. meje: prěnje wuſtupjenje ſławowych ſchottſkih herzow, 6 woſhobow ſ 95 ſwóńczkami. K temu dwie wjeſelohré.

Spoczątk popołnju $\frac{1}{2}4$ hodžinow.

Niedzielu, 4. meje: druha hoſciinska hra kniežny Lehmannowej a ſchottſkih herzow. **Hedwiga rujeznikowa njewleſta.** Drama wot Th. Körnera.

Pondzelu, 5. meje: Tſi ſpođipne kuſy w žiwienu jene hoſhe w za. Šmęſek wot Płöha. Pschi tym hudźba ſchottſkih herzow.

Srjeđu, 7. meje: Kharthikkadżeka (zyle nowy kuſ). Gemea kniežna Lehmannowa.

Piatk, 9. meje: Philippina Welserowa, historiſka činohra. Philippina kniežna Lehmannowa.

Wſhō druhe je ſ twiweſtke na haſach namjeſdzic̄, hdzej ſu tež placzisny měſtow ſesnacj.

J. Q. Kunzendorf,
th. direktar.

Čiſe L. A. Donnerhaka w Budyschinje.

Wot dženſniſcheho duja je moje wobydlenje a expedizia w domje knjesa pschedupza **Pahna** na hłownym torhosczeju pschi róžku žitneje haſy w druhim poſkhodze.

W Budyschinje, 26. haperleje 1862.

Mycznik Rudolf Thiel.

Dokelž ja knadž tyh herbſkih bratrow w měſeje a na Židowje wſhickich njenamakam, kij ſu mi dali i wjedzenju činiež, ſo džedža ſebi te ſymbolske knihi kopicj, kotrež ja po kraju pschedawam, dha jim ſ tutym wſjewuju, ſo mam je pola knihiwjasarja Schönka na herbſkej haſy ležo, hdzej móže je kózdy doſtač. — Kupujecje, dokelž džen je!

J. Weink ſ Bukez.

Aukzia pjenkow a walczkow.

Bližſhu pónđelu jako 5. meje t. l. dopołnja wot 9 hodžinow budże ſo bjes Komſkom a Drobami 140 kloſtrów hłownowych pjenkow a 140 kop tajſkich walczkow na pschedadzowanje pschedawacj. — Schromadžiſna w drobjanskiej forezji.

Nekotre kózny popjeſta ſ bréſoweho drjewa je na bohatej haſy č. $\frac{86}{24}$ w kłamach na pschedan. Tež lež tam bruniſowý a hłowny popjeſt na pschedan.

Džak.

Ša luboſež a dželbranie, pschi khoropeſci a ſmjerceji mojeje luboje mandželskeje luboſciwje wopokaſane, praju mój wutrobný džak.

W Hodžiju, 23. haperleje 1862.

C. E. Schmidt,
emeritirowany ſchulſki wucjer.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawańi Serb. Now. při bohatych wrotach wotedać, płaci so wot rynčka 9 np.

Zamówity redaktor a wudawať
J. E. Smoler.

Kózde číslo płaći 6 np.
Štwortlētna předpłata pola
wudawarja 66 np. a na
kral. saks. pósće $7\frac{1}{2}$ nsl.

Číslo 19.

10. meie.

Léto 1862.

W opłacie: Święte podawki. — Ze Serbow: S Bubujszina. S Hownjowa. S Radſti. S Wojerez. S Budujszina. S Jamnoha. S Budyszina. — Sudniſke dopisy. — Dziwadło. — Přílopk. — Hans Depla a Mots Tunka. — Spewy. — Hudančka. — Cyrkwinske powjesće. — Čahi sakſkošlesinskeho šeleznica atd. — Pjenježna płaćizna. — Spiritus płaćeſe w Barlinje. — Nawěſtnik.

Świetne podawki.

S a k s k a. Budyski žudniški hamt wosjewuje, so bychú gmejnshy prjódkskejero jeho wokrješa i gmejnškej radu wuradžili, hač by jich gmejna so na sałożenju wokrješneje dželaczeńje sa lénich khudych wubdžilita, a so bychú tajše wuradženie kniesam smérzam (Friedensrichter) a potom najposdžischo 17. meje t. l. na hameje wosjewili. Też so jím wosjewuje, so žanyh n o w y ch ludži do gmejnškej khudžinškej théže bracz nješmijedža, jeśli to prjedy smérzej wosjewili njejsu, a hewal dyrbja tež smérzej wosjewicz, hdnyž by so w jenej gmejnje faczahowanski pjenjes sawjeſcz abo powyſhiciž měl a potom halie maja to hamtej i wjedzenju dacž. — Dale pschi-kaſuje budyski hamt, so maja wjeſzne grychtý pschi Sto-lerškej ſátrafje wokrješnemu lekarjej wosjewicz, jeśli w jich gmejnje jétra wudyrja. — Lipšta maſha ſda so ležha tajka ſrěnja bycz. Kože bě tam wjele pschiwjeſeneje, tola dobrej e bě tam malo, wožebje ſkoržachu ſupowarjo, so njeje ſucha doſež. Tola bu wjele ſupowane, dokelž je potřeba wulka, ale wo malickeſcž tunſho, dyžli poſlenju maſhu. S pschedawanjom ſu k na khétero pomaku dže, tola ſu barschczanshy, hródkowshy, khoczebushy, biskopshy atd. ſukelnizy doſež wotbyli a to i wjetſcha po konſchej placzisuje abo tež něſchto dróžſho. W druhich bawmjaných a wolemjaných tworach džesche pschedowanje derje, jenož w židžaných bě hishcze cízicho, iſtož pał móže so poſlepſhiciž, dokelž ſu ſkónčenje kupy ſ Poſliskej a Moldawy pschiſhli.

Prušy. Wólb'y sapóßlanzow sa přjódestejazy krajnyj sejm w Berlinje su tak wupanykle, kaž zo to hízom do předka weschczesche. Najbóle su zo mužojo wuswolili, tiz i postupej (Fortschrittspartei) skuscheja, potom je zo tójskho mužow i tak mjenowaneje konstituzionalnej strony wuswoliko, ale jara mało sapóßlanzow je tak mjenowana konservativna strona všegejzischejala. Blízschi sejm směje teho dla hischeje bôle liberalny napohlad, kaž poßleni, so po taikim rospuszczenje poß-

Leńscheho sejma ministerstwu tež ani proſčk pomhało
njeje, ale je jemu wjazh ſchłodžiko, dokež budže
nětko hiſčče wjazh poſtupníkow na ſejmje, dyžli předyh.
W Šhorjelu ſu přjedawſčich tſjoč ſapóſkłanzow ſaſzo
ſ wulkej wjetſchinu hłosow wuswolili a wuswolerjo roſ-
borskeho a wojerowskeho wokrjeſa ſu tež ſwojimaj do-
talnymaj ſapóſkłanzomaj ſ nowa ſwoj hłos dali a ſtaj-
tutaj ſ wulkej wjetſchinu ſaſzo ſa ſapóſkłanzow wuswo-
lenaj.

Spodźiwno je, so ſa tež niž jedyn něcžiſhi miſter wuſwolik njeje, hacž runje ſo konſervationna strona jich dla jara prózowacze a hacž runje běchu ministrjo ſami na wſche móżne waschnje na krajnyc ſastojnikow ſkuklowali. — Wot přjedawſkich ministrów ſtaj jenož Schwerin a Patow wuſwolenaj. — W Barlinje ſu jenož poſtupníkow wuſwolili a to najbóle tych mužow, kotsiž Barlin na poſkleiſkim ſejmje ſastupowacu.

Wolby były so w schodzom w najlepszym porządku a bieżącego holka a ropota stałe, haczy w Mühlhausenie (w naranskich Prusach) niż, gdzie je něshto njebolakow, kiedy so ja psczezelow konserwatywnej stronie wudawachu, někotrym wuswolerjam postupnisej stronie wokna wubito a kiedy mjenje bóle demolirowało a wurubiko. Zamischemu měřičzanoscje (burgermeistrej), kiedy s konserwatywnej stronie dżerzesche, winu dawachu, so je tajke hrotnoscje houbu sawinowały, dokelz tych njebolakow bórzy roshnala njeje. Wón je zebi tajke wobwinianje tak i wutrobje wsał, so je so potom ham wobwiżny i tak hubjeny kong wsał. W liscie, kotryž je sawostajik, samowią so krucze a pschisza na to, so njeje niczo sawinowały, dokelz njeje ludzi i ruzi měl, s kotryž h pomozu budzisze tych ujemernikow pschewiniecy mólk. Psches to, so bęchu husarow i pomozh telegrafirowali, bu harje potom kong sejnjem a nědzie 50 tajtich, kiedy bęchu so na ropcze wobdzeli, zedzi nětko w jaſtwie.

Krónprynz, kotryž bě šo i wotewrjenju ſwětneje wustajenzy do Londona podał, je šo ſažo do Barlina wrocízk.

Rakusy. Dokelž je khejzor porucjik, so by ho wójsko wo 20,000 muži a 8000 koni pomjenščilo, dha je híjom sanđzeny thđzeni wjese ludzi s wójska domoju puščených a wschédnje ho hisćeze wojazh hacj na dalsche do wózneho domu wrózjeja. Psches tajke pomjenšchenje wójska ho krajec něhdje 6 millionow schéznakow na lěto salutuje (niz 10 millionow toleč, kaž thđzenja pižach). — Druha komora krajneje radu je sanđzeny thđzeni sažo wurdżowacj poczaka. W jeje prěnim poředzenju bu jej wot ministerstwa wosjewene, so je khejzor samolwitoſcž ministrow wobtwerdžit. Komora sa to khejzorej tifrózmu ſlawu wunjeſe. — Hewak je druha komora někotre kruchi rakuskeho budžeta (krajnych dochodow a wudawok) pschelađa a sa dobre spósnaka; pschi wothlošowanju pak Čechojo a Polazy ſobu njeſtukowacju, prajz, sa komora prawo nima, sa z y k y kraj dancki poſtaſicj, dokelž w krajnej radze zyke khejzorstwo ſastupjene njeje. — Sapóštanž Mühlfeld bě wóndanjo w druhej komorje namjet na ſawjedzenje pschi-haſanskeho ſuda ſtajſe, ale komora ho na radu ministrow pschecjivo temu wupraji. Ministerio mjenujz rječnichu, so dyrbi ho prijdy zyky kriminalny ſakon pschedželacj. — Džélba wójska, kotaž hacj dotal na božniſkih mjeſach stejſeſe, je wot tam wotwokana a ſda ho po tajtim, so ho rakuske knježerſtwo w tamniſkih ſtronach wjazy žancho ſtracha ſa ſwoje kraje njeboji.

Amerika. Franzowſki pôsztanž pola amerikanskej unije, kiz hacj dotal w Newyorku pschebhywac̄e, je ho do separatiſtiskeho hlowneho města Richmonda podaſ. Wón chze tam pječja ſa to ſkuſkowacj, ſo byſtej wobej wójnuwiedžazej ſtronje ſkerje ſlepje mér ſčinicz chžkoj. — Separatiſtiski general Beauregard je ſwoje, bliſko Korintha ſtejaze wójsko ſažo khetro porvjetſchil, unioniſtojo pak tam ſwoje wójnske mozy tež wschédnje pschisporjeja a njebudže drje dolha tracj, ſo w tamnyh ſtronach ſažo k wulcej bitwie pschindze. — Unioniſtojo ſu malu twjerdzisnu Macon woblehnili. Woni ſu twjerdzisnu Bulaski dobyli a je jím tam 47 kanonow a tojſto wójnskeje potřebu do ruki panhko. — Yorktowna, kotaž ſu woni tež woblehnili, ſčinichu separatiſtojo wóndanjo wupad, buchu pak tak ſbiczi, ſo dyrbjachu bórsh ſažo do twjerdzisnu zofacj. — Hewak ſu unioniſtojo tež twjerdzisne Jackson a Filipp, kotejj wulke město New-Orleans ſalitujetej, ſylnje woblehnili.

Franzowſka. W nastupanju Roma ho wot khejzora najſkerje w bližšim čažu někajka kročel ſtanje a to, kaž ſo ſda, pschecjivo ſwětnemu knježerſtu bamža. Napoleon je mjenujz general Goyona, kiz franzowſke wójsko w Romje kommandiruje a wo kotaž ſo wě, ſo bě pschecjelivje ſa bamžej ſimyſlem, do Pariza povalat a chze jeho ſa ſenatora pomjenowacj. To pak tak wjese reča, ſo Goyon ſwoje kommando ſhubi. Na

jeho město budže marſchal Niel do Roma pôſklany, ſo by tam „ſalitowanje bamža ſi prawami italskeho luda ſjednač.“ S tutymi ſtowami je najſterje měnjenje, ſo budže bamž Viktor Emanuelej Rom jako italske hlowne město wotſtupicj dyrbjecj, hevak Napoleon ſwoje wójsko ſ Roma wotwoka a ſawoftaji bamžej ſamemu, tak by ho ſ Viktorom Emanuelom roſpletł. — So chze Napoleonem tajku kročel ſčinicz, k temu je pječja woſebje ſe dyn liſt dopomhat, kotaž je Viktor Emanuel na njeho pižak. W tutym liſcje je italski kral na to ſpominik, ſo drje je ho wón do Neapla na wopytanje podaſ, ale ſo tajke wopytanje tamniſki njeporjadk nesacjéri, tak dotho hacj Rom hneſdo wſchego, pschecjivo njemu ſzogeneho, ſbězlaſtwa wostanje. Duž proſy wón khejzora, ſo by jemu ſi nuſh pomhaſ a wótrischo pschecjivo bamžej a předawſhemu neapelskemu kralej wustupiſ, dokelž mohlo ho hevak ſtacj, ſo by njeporjadk dale bôle pschi-bjerač a ſkončnje italske ſažo roſpanýko.

Napoleon je ſebi na to pječja tu wěz roſmyſlik a hnydom poručnoſcž daſ, ſo by ho džélba franzowſkih wójnskih kódžow k čeſeſci Viktora Emanuela do Neapla podaſ, ſo by ho General Goyon ſ Roma do Pariza wrózje a ſo by vrynz Napoleon do Neapla jěl a italskemu kralej wot njeho liſt pschepodaſ. Vrynz Napoleon je pječja woſebje na to čiſtcečat, ſo by khejzor tak cji-nik, khejzorka Eugenia pak, kotaž je na bamžowej ſtronje, je kruče pschecjivo tajtemu ſkuſkowanju ryčača, ale to ničo pomhało njeje. — Dokelž ho mezikanské knježerſtwo pschezo hisćeze dli, ſwoje ſlužbenja dopjelnicz, dha je Napoleon ſwojemu tamniſhemu wójsku porucjik, ſo by rumy pucj na hlowne město Mexiko čzahnyko a je wobſadžilo. Španiſke wójſko ho najſkerje franzowſkemu pschisankne, jendželske wostanje pak w pschimovſkih městach. — Japanske pôſtelſtwo je ho do Londona podaſ.

Italia. Bamž je ſo ſ městaſká Porto d' Anzio ſažo do Roma wrózje. — Někotre nowiny wudawaja, ſo w bližšim čažu džélba italskeho wójska do Roma pschicjehnje a ſo dyrbi Rom potom ſ džélba wot franzowſkih a ſ džélba wot italskich wojakov wobſadženy bycj. Želi ſo to stanje, dha nochze bamž pječja dale w Romje wostacj, ale chze do Venediga hicj a ſo pod ſalitowanje rakuskeho khejzora podacj. Sa čaž ſeho nje-pſchitomnoſcze buchu tſjo kardinalojo w jeho mjenje w Romje ſkuſkowali a je jich wón pječja híjom do předka poſtaſik. S druheje ſtrony chze ho pak, jeli bamž Rom wopuſchci, hnydom italski ſejm ſ Turina do Roma pschekyldicj, bamžowh hród ſantuej dacj a Rom ſa italske hlowne město wuwolacj. (Schto je na ſajtich po-wjescjach wěrno, to nam drje bležſki čaž wosjewi.)

Viktor Emanuel pschebhywa w tu khlivu w Neaplu a chze poſdžischo tež kupu Sizilii wopytacj. W Italii ſo to, ſhtož je Napoleon w nowiſkim čažu Roma dla

wobsanknyk, sa jara ważne dżerži a Italszy měnja, so jim Nom nětko skoro do ruky panje. Viktor Emanuel je pschi swojim powitanju w Neaplu tež sjanowje prajit, so budże romska naležnoſc najſkerje bórsy wuczinjena a so budże ſo halle potom, hdźz budże tuta do rjadu stajena, na Venedig myſliciſ mód.

Gen d z e l ſ k a. Wulka ſwetna wuſtajeniza w Londynie je ſo 1. meje pschi dobrym wjedrje a w pschitomnoſci ministrow a drugich woſebnych jendželskich a zufych kniežich na jara ſwiedzeniſe waschnje wotewnika. Iako běchu ſo wot 2400 hujbniſow a ſpěwarjom kompoſiſije wot Aubera, Benneta a Meherbeera pak hrake, pak ſpěwale, džeržesche jedyn minister rycz a wupraji wuſtajenizu ſa wotewnym, londonſki arzbifkop pak mějſche modlitwu, w kotrej ſo Bohu džakowaſche, ſo je ſi taſtemu ſlutkej pomhał a jeho wo dalsche ſakitanje a požohnowanie wuſtajenyz proſchelje. Pschihladowarjow běſche něhdze 32,000, tola je w zylym twarjeniu, ſa wuſtajenizu ſe želeſa a ſchleñzy natwarjenym, ſa 100,000 ludzi měſta doſcz. Zufych puczowarjow je wuſtajenyz dla hijom wjèle do Londona pschijęko. Japanſke poſelſtwo bě pschi wote wrjenju tež pschitomne.

Ministerſtwo je někotrych wyschich ſaſtojnifikow do Grichiskeje poſzalo.

Gričiſka. Král je tych ſběžkarſkich woſatow, kotsiſ ſu ſo jemu ſaſo podczíſnyli, zyle wobhnadzil, tym ſběžkarjam pak kotsiſ wobhnadzil njeje, wotpuſchelje, ſo ſu ſmeli na ioniske, pod jendželskim wyschim knieſtwom ſtejaze, kupy wotijęz. — Franzowske nowiny chzedža wjedzec, ſo hiſheje žabhy prawy mér w Grichiskej něknej, ale ſo nětko počinaja burjo ſe ſběžkom hroſhcz a ſo je dwójz ta powiſcz roſſcherjena była, ſo woni na město Athen czahnu.

Ru ſ o w ſ k a. Železniza, kotaž ſ Petersburga do Warlina wjedże, je nětko tak daloko hotowa, ſo czahi kózdy bjen iſčdja. Wot Warlina do Petersburga traje pojeſd 54 hodžinow. — We Warſchawje ſu pak 3. meje ſaſo 22 czlowiekow (bijes nimi 6 žónſkich) pschi wuſtajenju ſyrlwie ſajeli a do jaſtwa wotwiedli, dokelž ſo jim winu dawasche, ſo ſu ſakasane khěrliſche w zytkwi ſpěwali.

Turkowjka. Nekotre nowiny powiedaja, ſo je ſo wondanjo wulka črijoda Sserbow teho džela Belgrada ſmóżnicz čyžka, kotrž maja hiſhce Turkojo wobſadzeny, ale ſo ſo jim to poradzito njeje. Nak wjèle je na tej wězy wěrno, njeje nam hiſhce ſnate, tola je wěſte, ſo ſu ſo belgradſzy Turkojo w nowiſkim čaſzu ſe wſchelakej wójnskej potriebu bohacze wobſtarali, dokelž ſebi myſla, ſo ſnadž tola ſaſo abo poſdžiſcho bijes Sserbami a Turkami ſi bitwje pschindze.

(Hac̄ runje maja Sserbijo ſwoje ſamžne knieſtwa a ſwojego ſamžnego wjerchja, dha nočze turkowſki ful-

tan tola wot ſwojego wyschego knieſtwa nad ſerbſkim krajom puſchelje a nočze belgradsku twierdžiſnu, kotrž w ſwojej ružy džerži, Sserbam wotſtupic, ale ma tam ſylnu dželbu wójska ſtejo. So ſo to Sserbam mało ſpodoba, to móže ſebi kózdy myſliciſ.)

Ze Serbow.

S Budyschina. Saſidzenu ſobotu nam ludjo ſe Židowa a ſ blízſcheje a dalscheje woſolnoſcie naſcheho měſta powiedachu, ſo ſu piatku 2. meje popołdnju w 3. hodžinje wrjeſtjenje ſaſhylſcheli, jako budžiſche niewjedro něhdze ſylnje dyriko, tak ſo wotna ſaſhylſcherzachu. Dokelž pak nihdze žane mročalka na njebiu widzecz njebe, dha temu tak bycz njezdžesche, a měnjaču teho dla ludzo, ſo je najſkerje něhdze jedyn polvernik rosleczak. Alle to ſo tež ſtało njeje a duž hodži ſo myſliciſ, ſo ſnadž je něhdze tak mjenowaný meteorſki ſamjen panh abo najſkerje ſemja ſaržala. So by pak w tudomnej bližſchej woſolnoſci ſemjerzenje bycz móhko, to ſo nam tež tak prawje wěrič nočze, dokelž tudomna krajina na granitowym ſamjenju wotpočjuje, a hdźz tón je, tam ſemja jara cęzko ſarži.

S Hownjo wa. Wódano měſaču tudomni knieži dželaczerjo poručnoſc, ſo bychu brjoh rěki Sprewie, hdźz je něhdny „pschiboh“ ſtał, trochu wuczicili a ſruſali. Pschi tež ſklaſnoſci je ſu ſtało, ſo ſu tam ſamennym woſornym nōž ſe ſtarodawnych pohanſkich czahow namakali a khowa jón nětko naſch ſi. rycerſkublet ſ Hennig pschi ſebi.

S Radſki. We tudomnej bliſkoſci ſu psched učkotrym czahom něcht ſtarožitnoſtneje miedžowęje brónje namakali a budże ta ſama do muſeja Macižy Sserbſkeje darjena.

S Wojerez. Tudy padże 28. haperleje cęzliſki towarisch ſcholka pschi džele na jenej brózni ſ tuteje tak njebožomnie dele, ſo ſebi ſe ſekelu ruku wysche dlonje nimale do czista pscherēſny a tu ſamu ruku wysche teho tež hiſhce ſkama. (H. W.)

S Wojerez. Po dleſhim pschihotom je ſo tudy 29. haperleje wyscha privatna ſhula wotewnika. Rycze wuczi tam ſi. kandidat D o h ē, nabožinu ſi. archidiaconus Kröhna a druhu wuczbu dawataj ſi. wuczerzej H a u ſ d i n g a U n g e r.

S Budyschina. Laſhantſki vikar ſi. F. H e r r man n je ſa dopołdniszechho prędarja poſtajenj. Na jeho dotalne město je nětko ſi. K. M a a z rodž. ſe Scherachowa pschischoł.

S Budyschina. Na tudomnej katolſkej präparandze buchu po jutrah czili Sserbijo pschijeczi: ſcholka ſi Wotrowa, Czj ſ Nowoſliz, Rjenec ſe Sernjan, Leidler ſi Khroſczej a ſiedler ſi Budys-

schina. Wysche teho wophtuje hodziny na präparandje Venſch s Huczinh. Wot kónscheho leta staj tam Peteranz s Czornez a Comak s Kulowa.

Samino h o. Dzen 24. haperleje swjetczesche tudomny wyschi hajnik, L. Schütka, se swojej mandzelskej swój 50letny mandzelski jubileum. Po zyrlwinſkim požohnowanju, kotrež so psches knjesa duchownego Nowacka w rjenje wupyschenym Božim domje s wutrobuhanujazymi słowami sta, běsche k česci teju mandzelskeju wyschne hoscžina na Injčim hrodze, na kotrež so tež knjes s Brescius nad Samuom a t.d., kaž tež jeho swójba wobdzeli. Pschi hoscžinje buchu wschelake pěkne sławy wunježene a knjes s Brescius pschedopa jubilarej pschi tulej skladnoſci rjany ſlěborny, s nutka posločzany biechař s tymi słowemi: „Moj luby dobrý starý Schütka, wsmicze tole k dopomjenju na dženſniſchi dzen!“ Wysche teho dostashtaj taj mandzelskaj wot knjeze hoscžby a wot wschelatich pschedzelow a snathych wschelake dary.

Pschi tym mamy hoscžce na to spomnicz, so je L. Schütka psched tjjomi létami tež hžom swój 50letny ſluzbny jubileum ſwjeczil a so je jemu L. s Brescius tehdh tež čehnu hoscžinu na hrodze wuhotowal.

S Budhſchyna, 8. meje rano. Hžom někotry čaš mamy sažo jara czopke dnj a na polach, kaž w sahrodach je wſho tak pokraczilo, jako bychmy hžom w měřazu juniju živi byli. Tola pocžina naš učko ſuchotha cíjšczej, tak so je so někotryžliz wužyw wotstoczej dyrbiak a w rěkach woda pobrachowac̄ pocžina.

S Budhſchyna, 9. meje. Dzenja popołdn u pschindže po ſylnym wichoru njewjedro a pschinje nam pědoný deshcz.

Sudniske dopisy.

Wot wokrechnego ſuda w Budhſchinje buchu ſaudzeni a) 24. haperleje Hana Eleonora Neiczej a tkalz Korla Gottlieb Golbs s Zatschobia paduchſtwa, spomoznenja a partikowanja dla tamna do 1 leta 4 měſazow arbeitshausa, tutón do 3 měſazow jaſtwa; b) 25. haperleje dželaczej Handrij Probſt se Šemochczej dla paduchſtwa a ſkóſníſkoho wobſchodženja zuſeho ſwójsztwa do 4 měſazow dželaczernje; dželaczej Petr Hadank a a dželaczej Jan August Bržynk s Delneho Hunjowa spomoznenja pschi paduchſtwe a partikowanja dla tamny do 4 dnjów a tutin do 1 dnia jaſtwa; 18 lét stará Marja Ernestina Běbrachez s Něcžina kranjenja dla do s měſazow dželaczernje.

D j i w a d l o.

W měſčezanskim theatrje w Budhſchinje hraje

někto towarzſtwo knjesa direktarja Kunzen dorfa a mžemý prajicž, so derje hraje; pschetož hacz runje mamy w tu kówilu tak lubosny čaš, so někton rad nuteka njeſyda, dha je so knjeſej Kunzen dorfej tola poradžito, tudomne džiwadlo ſwophtariemi pjelnicz. My na to spominamy, jeli chyž někton do theatra hicz a to woſebje teho dla, dokož so spomnijene towarzſtwo ſa tydžen do Lubija pschedydl. **J.**

Přitopk.

* W Žitaw je wudhri ſchtwórk 1. meje wjeczor woheň w jenym domje na topolskej haſzy. Hacz runje wěſtil ſkoro žadny njeđuſeshe, dha je so tola pječ domſkich a někto pôdlaſtskich twarjenjow ſpalito. Dweju člowjekom ſu ſadžili, dokož na njeju tutaja, ſo ſtaj woheň ſaložitoj.

* W Lipſku je wondanjo paduch jenemu zufemu pschedkupzej 4000 tl. papierjaných pjenjes s dybſaka kraňk a njeje so tón dohladał, tak je so to ſtako.

* K jenemu parowowej ſluscha 5416 kruchow, kotrež dyrbia tak derje džekane a tak ſwěru hromaduſteſtajane byz, kaž kruchi jeneho čaſznika.

* W Londona pižaja 3. meje, ſo je so tam tutón dzen dotalny czopky čaš do khetro khlodneho wjedra wobročiſt.

* W Kölne buchu 3. meje tamniſche noviny „Kölniſche Zeitung“, kotrež wudawať je wumrjeſt, wot formindow jeho ſarostajených džeczi w ſlawnym pschedzadžowanja ſa 200,000 tl. pschedate.

* W Lauterbachu ſu ſo 30. hap. kheze dweju burských ſubkow wotpalike. Woheň je pječa wot ſkóſníſkeje ruky ſaloženy.

* W Wodnjanach (w Čechach) wudhri 3. meje w jenej wuſkej haſzy woheň, kotrež ſa jenu hodziniu 27 domſkich a wjèle pôdlaſtskich twarjenjow do procha a popjela pschedwobročiſt.

* W Mařaku (w Franzovſkej) je so 29. haperleje jena hródž pschi tamniſchej kavalerieskaſernje ſažypnyka, w kotrež runje 77 konjow ſtejſeſte. Člowjekojo njeſju pschi tym k njebožu pschedzili. Wot tých 77 konjow pak wostashtaj dwaj na měſeče morraj, tříjich dyrbjachu hnydom ſakoci, 11 buchu čežko ranjene a něhdze 40 běchu jenož lohko wobſchodžene.

* Jako ſa wostajenju w Londonje wulku ſchlečjanu taſlu, něhdze 30,000 tl. hódnú a wot jeneje franzovſkeje ſchlečjerne tam vóhlanu, wupakowachu, bu wona na male kruchi roſražena.

* Město Mendoza w połonſkej Americy je wondanjo ſažo ſtrachne ſemjerzenje měko, kotrež je to ſkóčnje ſlaſhylo, ſtož běſche konsche ſemjerzenje ſtejo wostajiko.

* W Czeczołowje (w Polscej) a wołownosći měsíchu 27. haperleje kropobieże, kajkehož tam najstarschi ludjo něpomnja. Kropu padachu něhdze dwě hodzinje a ležachu hischeje dwaj kohcej wypočo.

* W Ramienjowje budže 19. meje teho lěta jako na stolétnym narodném dnju wučeného a filozofa Fichty, kij je ſo tam na spomnjenym dnju 1762 narodil, woſebný ſwiedzeni wotdzeržan.

Kak

rozom

Hans Depla

w ořitaj

a

a

Mots Tunka

ludzi polda

škrjetaj.

Hans Depla. Motzo, wěšč ſchto noweho?

Mots Tunka. Njewem. — Schto dha pak ty wěšč?

H. D. Sej ty dha kropochal, ſo je ſo ſkokoſche kapon ſchinil?

M. T. Njeſhym ženje. Hdze dha pak ſy to naſhonič?

H. D. Tam delach w holi.

M. T. Hdze to tola njeſhys! — Kak dha je ſo ta wěž měka?

H. D. Hlej, tam je wovčečka ſwoje wonkomne bydlo pschemeníka, a je ſo psched někotrymi lětami do wšy ſciahnyka. Tehdom je ſwoje kurn pschedala, jenu čornu kokoſku je wjeſna khejkarka kupila. A tuta je někotre lěta jara derje njeſka, loni pak wopſchekala, a lětka je zyle ſastaka jej a njeſz. S wopuſche ſu ji na-roſite dolke a ſelſhivene pjera, kaj kapon ma, a je wona tež ſapocžala ſpěvac̄ abo ſchrēczej kaj kapon.

M. T. To tola wěrno njeje!

H. D. Tam to tola wšchě žony powiedaja a wěrja.

M. T. Czecho dla dha tam žony na taſku wěru cžerja?

H. D. To cži njemóžu ſ wěſtoſcu prajez. Šenadži teho dla, dokež ſebi myſla, hdyn budžej lu-

džo tole wěrič, dha tež budžejia móz wěrič, ſo móz ſo ſe žony muž ſchinic̄.

M. T. No, tajke wězki tola! — Šeu dha tam žony tak ſa mnžiſtrom?

H. D. To tež njewem. Khiba ſo ſebi myſla, ſo ſu dolho dōſež žony byk, a njecheja dac̄ dale mužam nad ſobu knježic̄. Něko chzedža ſwět pſchewobrocžic̄, a chzedža mužojo byc̄, a mnžojo pak dyrbja byc̄ žony.

M. T. Šswět ſo džiwnje wjereži! — Ale, ſy dha ty teho pschemenka wot koſoſche widjik.

H. D. Njeſhym.

M. T. Hlupježo! wſchalo ſy tam byk, dha by ſebi jeho tola dak poſasac̄.

H. D. Njeſhwač jenož. Tón pschemenek tam wjaz njebe; khejkarka bě jeho ruc̄je pschedala, jako bě furnik pschijek.

M. T. To je wulka ſchodus ſa ſwět!

H. D. Ty maſach pratuje!

H. D. Ja dyrbju to porjedžic̄, ſchtož ſym tydženja wo tym powiedał, ſo běſchtaj ſo dwaj paſchoſaj wo 62 np. ſarachnowaſoj.

M. T. Njeje dha tak byk?

H. D. Ně, wjese hinač, wonaj běſchtaj 20 nſl. 2 np. wobthowaloj.

M. T. Haj, to je něſhto druhé!

Spěwy.

Na hwězdjicčku.

Hwězdjicčka ty mila, praj,
Widzis̄h mi mój rjany haj?
Ach, tam krasna ręża leżewa,
Mi so złodka radość śmiewa!
Hwězdjicčka, o praj,
Widzis̄h tónle haj!

Hwězdjicčka ty skota, praj,
Widzis̄h mi mój luby kraj?
Ach, tam miły ptaczyk spěwa,
Manajunsche hrónczka džeka!
Hwězdjicčka, o praj,
Widzis̄h tónle kraj?

„Haj ja widzu luby kraj!
Doloki twój rjany haj!
Lubej do komorki hładam,
S jaźnym świetłom do njej padam!“
O praj, hwězdjicčka,
Shto tam wuhlada?

„Widzach twojoch' jandżella,
Kak na tebje spomina,
Kak tam jaźne szylski płała,
Zedźiwie na tebje czaka.
Tole wuhlada
W rjanych hajnischcjach!“

Hfščeze ras tam wóćko staj,
Hwězka, a to lubej praj,
Kak ju stajnje w myſlach noschu,
Jejnej liczy w duchu loschu!
S tym ji „božmje“ praj,
„Dobru nóżku“ daj! —

Pětrowič.

Hudančka.

Něhdy ſe mni thobjac̄u,
So býchu ſo tu modlisi,
Někto ſe mni thobia,
So býchu ſe mnje hładali.
(Wuhudanje přichodnje.)

W u h u d a n j e s c į. 18.

18. Myſlīcčka.

Cyrkwinske powjesće.

W ē r o w a n e j:

Michałska cyrkej: C. F. W. Müller, běrgar a ſchewski mischt, s Hanu Khrystianu Wilhelminu Martinez pod hromem.

Křečení:

Michałska cyrkej: Emma Augusta, Korle Adolfa

Boigta, ſukelnika pod hromem, dž. — Maria Emma a Jurij August, Jana Augusta Jakuba, thěžerja na Židowie, dwójnik. — Maria Augusta, Jana Ernsta Priebla, thěžnika w Jenkezach dž. — Jan Ernst, Jana Adolfa Haufra, thěžerja na Židowie, ſ.

Podjanska cyrkej: Jan Michał, Jana Merečinkę, sahrodnika w Hrubieczach, ſ.

Z e m r j e ī:

Džen 26. haperleje: Michał Ernst, Michał Byža, sahrodnika w Szalonej Borszczji, ſ., 3 n. — 27., Hana rodž. Mětrachęd, niebo Jana Wiczasa, wobylserja na Židowie, ſawostajena wudowa, 48 l. 3 m. — 29., Handrij August, Handrija Augusta Ramicha, wobylserja w Delnej Kinię, ſ., 13 n. — 30., Maria Madlena, niebo Pētra Kschizanta, herbskeho mlynska w Bręsowje, ſawostajena dżowka, 10 l. 6n.

Čahi-sakskošlezynskeje železnicy z budyskeho dwórnišća.

Do Szorelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnia 11 h. 40 m.*; popołnju 2h. 12 m.*; wieżor 6 h. 23 m.*; wieżor 9 h. 24 m.; rano 12 h. 30 m.

Do Draždjan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnia 9 h. 11 m.: pschiopoleju 12 h. 50 m.*; popołnju 3 h. 55 m.* wieżor 7 h. 38 m.*; w noz̄y 2 h. 26 m.

S czahami, kij maja snamjo *, stanje ſo pschijsanknjenje do a fe Žitawy.

P j e n j e z n a p ła c i z n a .

W Lipsku, 14. mérza, 1 Louisd'or 5 toler 14 nžl. 6 1/4 np.; 1 połnoważazy čierwieni skoty abo dukat 3 tol. 4 nžl. 7 1/4 np.; wienske bankowi 77 1/2.

P ła c i z n a ź i t o w a p r o d u k t o w w B u d y ś i n j e 3. meje 1862.

D o w o z: 4822 kórcow.	P ła c i z n a w p ř e r ě z k u na wikach,						na bursy,					
	wyšsa.	nižsa.	sředzna	najwyšsa	najnižsa	wyšsa.	nižsa.	sředzna	najwyšsa	najnižsa	wyšsa.	nižsa.
Pscheniza	6	—	5	10	—	5	20	—	6	—	5	25
Rožka	4	—	3	20	—	3	25	—	4	2	5	322
Specimen	2	25	—	2	15	—	2	20	—	2	25	220
Worosz	1	22	5	1	15	—	1	20	—	1	25	120
Gróch	4	15	—	—	—	4	—	—	4	15	—	4
Wola	3	15	—	—	—	3	10	—	3	15	—	—
Rjepik	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sahly	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejdusčka	4	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bjerny	1	5	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	17	—	15	—	16	—	—	—	—	—	—	—
Kopačkomy	4	5	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ſyna	20	—	—	—	17	5	—	—	—	—	—	—

Spiritus płaćeše w ēra w Barlinje:

ejmai 17 tl. 4 nžl. a 17 tl. 7 1/2 nžl.
repikowy wosik (rüböl, ſhweczenje) 13 tl. 5 nžl.

Barlinske wohensawjesczaze towarzstwo.

Saložene 1812.

Sakładny kapital 2 miliony na lata.

Toto hizom 49 ljet wobstejaze towarzstwo bere sawjesczenja psche wohniowu schkodu horje po niskich, ale twerdych prämijach, hdež sawjesczenju ženje nicžo dopłacjowacž netreba.

Sawjesczenja wobstaraj a wchje wuložowanja dawa

Wot 100 tl. sawjesczenja pod złom i anej tječu placzi so ljetnje 18 nsl. abo tež mene, jeli twarenja hamotuje leža; wot 100 tl. sawjesczenja pod złom i anej tječu dawa so ljetnje $4\frac{1}{2}$ nsl. abo wjazy, sa tym hacž su złomjane tječi bliſke abo daloke. — Sawjesczenja moga so ujetko na 10 ljet abo na krötschi čas stacž; schetž pak borsy na wjaz ljet sawjesczji, tón salutuje ſebi s tym wele penes, dokelž khöſt sy pſchiwolenje ſudniſtwia, sa ſchtempel a t. d. pſchi weleljetnym sawjesczenju wetsche nejſu, hacž pſchi jenoljetnym. W lječe 1860 bje pſchi horla ſpomnenym towarzſtwie ſa 95 millionow tolet sawjesczeniom. — Kózda, sawjesczenemu pſches wohni ſežinena, ſchoda so hñdom ſapłaczi, tak borsy hacž je po wohniu twerđe poſtajena. — Agent ſebi pſchi horjebranju sawjesczenja ſa ſwoju prózu nicžo nežada, a sawjesczenje hizom placzi: tak borsy hacž je ſo poſta agenta ſapisko, ſo ſo teho dla netreba na poliſu čakacž.

W Budyschinje.

J. C. Smoler, wudawat Serb. Now.,
agent barlinskeho wohensawjesczaze towarzſtwia.

Dr. Whithowa wodzicžka ſa wocži

wot Dr. Chrhardta w Altenfeldzi w Thüringſkej, ſi wjazorymi privilegiami wysokich werchow poczeſzena, wopokaſuje ſo be wſchitki doalnimi wocži hojazmi ſriedkami pſches ſwoje ſbožomne ſtukowanje wſchidnje jako najſchadniſcha a najſlepſcha wodzicžka w tajkim nastupanju, a može ſo jako dopokaſany hojazy a poſylniſazh ſriedk a jaſo

wjesta pomož ſa ludzi na wocžomaj bijednych

kózdemu porucjecž. Wona hoji wjeszie a ruczie a be wſchitkiſch ſchłodnych ſziewkow, woſhebje pſchi ſahrerenju, ſerpenjenju, ſuchocži, ſyloſowanju a bježenju wocžow, kaž tež pſchi ſlaboszi po bjelmi a placzi blečka ſ wuložowanjom jenož 10 nsl. a džela ju jenož wopravdžitu Traugott Chrhardt w Altenfeldzi w Thüringſkej.

Skład ſa Budyschin w hrabowſkej hapt̄y.

Wosjewjenje.

Sfoto- a plodohlad w Kamjeñzu,

na 21. a 22. meje t. l. poſtajeny, ſo ſe ſkotolekarſkich pſchiezinow na

11. a 12. augusta t. l.

wotſtorci.

Džen 11. augusta ſměje ſo wuſtajenja a prämiirowanje, 12. augusta pak wuložowanje, ſa fotrez akzije, na 21. a 22. meje poſtajene, w placzisnje wostanu.

Pſchedawanie akzior budze hacž do 11. augusta tracž.

W Kamjeñzu, 3. meji 1862.

Oswijedženski wubjerk

pſches
B e e g a,
pſchedzydu.

K dobrociwemu wobfedzbowaniu.

Na gloszbu wobstarazy bilreau na žitných vilach w Budyschinje pýta ja ſo:
ökonomiſzy, pſchekupſzy a hajniſzy wucžomniſzy, ſahrodniziſzy, mlynszy, hetmanjo a wocžerjo,

knježi wajchtarjo, hofpoſhy a hródzne hofpoſhy, kuchinsle a hródzne džowki,

wolazy a konjazy wotrocžzy ſa tudomnu a ſa dalszhu ſtronu, kaž tež ſa dobru ſdu.
Detonomiſti inspektor Meisel.

Čeſčenym ſerbam Budyschyna a wokloſce ſaj podwolniſho wosjewjuju, ſo mam někto koncēſſ. podkollekcii kral. ſakſk. krajneje lotterije

a poruczam ſ tutym loſy i nowej, 30. junija ſapoczinaje, **62. lotterii.** Hłowne dobytki w 1. klasy ſu:

1 po 10000 tl., 1 po 5000 tl., 1 po 2000 tl., a 2 po 1000 tl.

Sprawne poſluženje a ſwérne ſamjelczenje ſlubjo poruczam ſo najpodwolniſho.

Jul. Rob. Richter.

na Židowje cz. 253.

Męſchęzanske džiwadlo w Budyschinje.

Niedziela, 11. maja: Skotoknpy ſ hornych
Nakuſow. Apollonia kniežna Lehmannowa ſ
frankfurtskeho theatra.

Pondziela, 12. maja: Kartykladžerka.
Gemea kniežna Lehmannowa.

Srzedziela, 14. maja: Cäsario abo wobro-
czene holsz. Dale: Kniežna ſ trumpetu. Wjeſehohra.

Piatk, 16. maja: Jazko, wulki herbski
wjeſich. Wulka historiſka čynohra ſ čaſow poſtaſtich
ſerbow.

J. O. Kunzendorf.
theat. direktar.

Wot dženſniſcheho dnja je moje
wobydlenje a expedizia w domje knieſa
poſtekupza **Pahna** na hłownym tor-
hoschcu poſki rózku žitneje haſy w dru-
him poſkhodze.

W Budyschinje, 26. haperleje 1862.

Rycznik Rudolf Thiel.

Jedyn paw

je na poſchedanı čo. 33 w Komorowje pola Rakez.

Sa dotalne dowěrjenje, mi jako ſarjadowarzej
mojeje macjerje luboſnie džakujo, dowolam ſebi ſ
tutym najpodwolniſho to wosjewjenje, ſo ſzym
dženſniſche džen

Knihiwjasarnju

ſam na žitnej haſy čo. 49 wotewril a poruczam
oſ ſ dobrociwemu wobſedzbowanju.

S počeczo w anjo m

W Budyschinje, 18. haperleje 1862.

Moris Weiser,
Knihiwjasar a karouſelwobſedzjer.

Bolty wólk

ſupue a płaczi 15 nſl. ſa punt **C. A. Martschink**
na ſnuteſkomnej lawſkej haſy w Budyschinje.

W czichonjanſtej kowańi je jedyn kruwajzg
wós ſ poſkym poſkiuſchazym gratom, jedyn pluh ſ ko-
leſkami, jene radko a dwaj poraj brónow ſe ſwobodneje
ruk na poſchedanı. Wſkiſko je w zyſe dohrym rjedze.

Cigary, 1000 po $3\frac{1}{2}$, 5 a 8 tl. atd., ſeleny
a bely javaſki thofei punt po 7 nſl., dwójnje czis-
czeny indiſki zokor punt po $4\frac{1}{2}$ nſl., paſen z
ejmar po 4 tl. atd. mam na poſchedanı. — Saſopſche-
dawarjo doſtanu rabatt.

Ludwig Eccius na herbskich hrjebjach.

Dobre rjane wotrnby ma na poſchedanı **Jan**
Schneider, korejmar na hornejerſkej haſy.

Dwaj plonwosaj,

jedyn ſ jenym konjom a drugi ſ dwemaj konjomaj ſ
jeſdzenju, ſtaj na poſchedanı. Hde? to je ſhonicz we
wudawańi Serb. Nowinow.

Groſowe broſtkaramellje

najlepschi ſrjedk ſ wotſtronenu laſchela a ſ poſloženju
dychanja, laž tež ſ warnowanju poſte dybawosz poſki
ſafymnenju w ſymnym čaſu.

Sa Budyschin a wotkoſce w hrodowſkej hap-
tyzy knieſa M. Fäſinga kózdy čaſ na poſchedanı.

Eduard Groß w Brótwarzu.

Hollandſki mlókowy pólver.

Tuton, ſe starodawnych čaſow dopokasanh, ſ naj-
lepskich ſelow a korenjow poſkihotowanu pólver, po jenej
abo po dwiemaj kózomaj wſchiedne kruwom abo wozam
na přenju piſu naſypah, poſkiſperja wobžernoscj, plodzi
wele mloka a ſabžewa jeho wokřenje. Paſekil placz
4 nſl. a je ſ doſtacju w hrodowſkej haptyni w Budyschinje.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so
w wudawańi Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedac,
płaci so wot rynčka 9 np.

Zamolvity redaktor a wudawań
J. E. Smoler.

Kóžde čísto płaci 6 np.
Štwórlétna předpłata pola
wudawarja 66 np. a na
kral. saks. pósée 7½ nsl.

Číslo 20.

17. meje.

Lěto 1862.

Wopřijeće: Swětne podawki. — Za dom a hospodařstwo. — Do archeologiskeje zberki Maczijz h̄erbsteje ic. — Ze Serbow: S Mužafowa. S Noweje Wysy poła Małez. S Kheyna. S Budyschina. S Szulichęz. S Ramjeneje poła Radworja. Se Szupowa. S Korzymja. — Sudnische dopisy. — Přilopk. — Hans Depla a Mots Tunka. — Spewy. — Hudančka. — Cyrkwinske powjesce. — Čahi sakskošlezyskeho železnicy atd.

Swětne podawki.

Sakſka. Ministerstwo ponowia wosjewjenje, so
czi, kotsiż lohke škole pjeniesy wudawaja, do schtrazy
šapanu, a napomina pódla wschitkých, kiž tajke lohke
škole dostanu, so bychu to wschitnoscji wosjewili. —
Hžom dlehe ſo powjeda, ſo ſakſe wójsko hinaſhe dras-
czenje dostanje. To ſamo je nětko na vrhu pschihoto-
owane, a hacž budže pschijate, wotwišuje wot teho, kajke
spodobanie na najwschitšim měscze ſebi dobudže. —
Budyski hamti wosjewjuje, ſo maja gmeiſzy prijódkejerjo
wobſanknenje ſwojich gmejnow w nastupanju wobdjē-
lenja na wokrjeznych dželarnjach halle 17. junija na
hamce wotedac. — Wulki lóz (čzo. 40108) 61. ſakſ-
keje krajneje lotterije je do kollekcijske ſkótnika Liebolda w
Žitawie paný a je, kaž powjedaſa, naiskerje do Čech
pschishol. Liebold najeje wjesele a wujik ſ tajkeho do-
bycza woteczaſac̄ mohé, dokelž je krótko předy wumrječ. —
W Ramjenjowje budže 19. meje k dopomjenju na
stolétny narodny džest němſkeho filofosa Hichty rjany
ſwiedzeni wotdžerzany a budže k. zyrkwiſki a ſchulſki
radžiczel Dr. Wildenhahn ſwiedzenjsku ryc̄ džeržec̄. Pschi-
tuthym ſwiedzenju budža tež wschelake ſpěwanſke towarzſ-
ta ſ wokolnych městow ſohu ſkutkowac̄. — Wurjadny
ſakſki ſejm, kiž ſo 19. meje ſapocžnie, budže woszbie
pschekupſke a wiłowanske wujednanje roſhudžic̄, kotrež je
pruske knižerſtvo ſ franzowſkim ſežniko, a směje wu-
radžic̄, hacž dyžbi Šakſka k njemu pschistupic̄. Ŝewak
budža tež twarba jeneje noweje ſelesniſy wuradžena.

Pruſy. Heſenſki kurwječh ſwoj lud a kraj
hžom dwanacie lét na wschelake waſčnije hroſnje pschec-
czeha a je wobydlerjam Heſenſteje w nowiſkim czaſzu
prijedawſchu ſwobodnu konſtituziu wsał a nisuje jich nětko
ſ neliuboſnymi krédkami, ſo bychu ſebi tajku konſtituziu
lubic̄ dali, kajkž je ſebi wón ſa nich wumyſlit. Teho
dla je w Heſenſtej hžom na dwanacie lét wulki nje-
pojoi a bjes ludom wulke hubjenſtwo. Dokelž pak ſu-
hodny němſzy wjehojo ſławne widža, ſo heſenſki kur-

wječh ſwojemu ludej njeprawdu cžini, dha ſu jemu ra-
džili, ſo by ſo teho tola wostajík, a woſzbie je jemu
w taſtim nastupanju pruski kral dobru radu dawał.
Ale runje-won, kaž klubu, je kurwječh w poſzlenſkim
czaſzu hiſchčeje wjèle hórje cžiník, tak ſo je jemu na
namjet pruskeho knižerſtwa němſki bundestag w Frank-
furcie napominanje pôstał, ſo by w ſwojim dotalnym
njeckmanym ſkutkowanju ſastał. A ſo by tajke napo-
minanie dobre město namakalo, dha je ſ dobom pruski
kral dwémaj armeekorpsomaj porucžík, ſo bychtoj ſo k
wobhadjenju Heſenſteje pschihotowaloj. Iako je kur-
wječh to pytnyk, dha je nětko khětſje rucze do Barlina
pižal, ſo chze lubjerad poſzlenſky byc̄ a ſo chze ſo po
tym ſložowac̄, ſktož bundestag poſtají.

Pruski krajny ſejm ſo pschihodnu pónđelu 19.
meje ſapocžnie a chze jemu ministerſtwo pječa ſažo wschitke
te ſakonje prijódkoſlojic̄, kotrež bětke poſzleni ſejm k
wuradžowanju prijódkoſlojene doſtał.

Kral naiskerje ſejm ſam njevetewri, ale to ſo
wot jeneho ministra stanje. Tola najeje to hiſchče zyle wěſte.

Někotre nowiny wónđanjo powjedachu, ſo je kral
ſ ministrami wuradžował, hacž njeby dobre bylo, nowy
wuswolenſki ſakon wudac̄ a ſnadž ſ jeho pomozu taj-
kich ludzi ſa ſapóſlanow dostac̄, kiž njebychu tak ſwo-
bodnoſmyſleni byli, kaž na prijódkejerazym ſejmje budža.
Ale ta wěz njeje ſo tajka ſdala, ſo by ſo žadny hōdny
wujik ſ teho dobył a duž chze ministerſtwo ſwoje džela
tač někaf dale wjesc̄, njeh ſu ſapóſlanzy, kajzj chzdeža
byc̄. Ministerſto mněja, ſo pak tola někaf pónđe.

Někotre nowiny měnja, ſo mobilisirowanje dwoju
armeekorpsow drje jenož na Heſenſku njeméri, ale ſnadž
tež pschecžiwo ſamej pruskej ſwobodnoſmyſlenej stronje.
Wone powołaja ſo pschi tym na ſkowa, kotrež je kral
pschi parade grenadierregimenta khězora Alexandra 9. meje
prajík, mjeniujy: „Dženža je ſa tutón regiment khwalbny
džen, pschetož wón na tym psched 13 lětami draždžanski
ſběžk poraſy. Ja ſo nadžijam, ſo budže wón pschi po-
dobnej ſkádnoscji ſažo tač khwalbni ſkutkowac̄.“

Rakušy. Khězor je so do Benedigu podał, žež jeho mandželska a džesčí hischeze pschezo pschebywaja. — Wójsko, s kotrehož je hízom něhdze 20,000 muži domoj pušczenych, budže pječza hischeze wo 50,000 muži pomjenšchene. — K hvojatowskej shromadžsniue w Romje staj so tež prazski a olomuzski arzibiskop podakoj. — W Prahy je dženža wulki češki spěwansti hvojedzen, pschi kotrymž so jenož človjanse spěvoh spěvaja. Na tuthym hvojedzenju so něhdze 50 češkic spěwanstic towarzow wobdželi. Tež je tam dženža czechenjenie tak mjenowanje narodnice lotterije. Mjenujz w lèce 1848 — 49 wudawasche w Čechach wěsty K. Hawliczek přenje wulke češke nowiny. Dokelž wón hwojedzenje pišasche a krucze sa prawa češkeho luda wustupovasche, dhu dobu řebi bórsy bje-wschemi Čechami wulku lubosež a česč, pola rakuskeho ministra Bacha pak wulku njeļubosež a hídzenje. Hswoboda po lèce 1849 čiſice sažo sahim a minister Bach mžesche samopaschnje skutkowac, kaž čhysche. Duž doho njetrajesche a wón da Hawliczka be-wschého předy sezinjeneho žudniſkeho pscheptanja w noži wot polizajow saječ a do měřascha Brüxena w Tyrolu wotwiesz, kotrež Hawliczek wopuschcic z njezmijedžishe. Wón dyrbjesche tam hacž do lèta 1860 wutrac, hdžez jeho do mótného kraja pušczičku. Vědy domoj pschischedski wón wumrje. W lèce 1861 počza w rakuskich krajach nowa hswoboda nastawac. Hawliczek bě khudy wumrječ a jenicžku džowku Sděnku sawostají.

Duž wuprají češki lud Hawliczkowu džowku, so by hwoju džakomnosči pschezivo jeje nanej sjanuie wopotak, sa džowku češkeho luda a bě sa nju bórsy na 20,000 schěznakow nahromadžil. Wysche teho bě so sa nju wjese thžaz wschelakich wězow nawdalo, so wobsankných, tute wězny w jenej lotteriji wulsožowac. Losow je so pječza tež rospchedalo, so Sděnka i tajleje lotterije tež něhdze 40,000 schěznakow dostanje. — Pschi jednanjach, kotrež so wondanjo w druhéj komorje winskeje krajneje radh měřachu, so postaji, so ma so sda rakuskeho pôštanča w Romje wo 20,000 schěznakow pomjenšchic. Tuto pôštanča je předadwschi minister Bach.

Amerika. Unionistojo su wulke separatistiske město New-Orleans dobyli. To je ważny dobyt, ale tak doho hacž unionistojo separatistiske wójsko, kotrež je so wokoło Korintha shromadžilo, bylnje njeſbiha, njeſhodži so prajic, tak doho budže wójna hischeze trac. Někotsi wěſčea, so budže w bližších měřazach skónčena. — W New-Orleans'u su separatistijo předy hacž wuczahnych, jara wjese barwy spalili a hwoje parolodže ſkalyli, so bydu te njeſhodželam do ruky njeſpanyle.

Franzowska. Wschón hwt nětko na to čjaka, tak budže khězor Napoleon w nastupanju bamžoweho

hwětneho knjeſtwa w bližším časzu skutkowac. Hacž dotal hischeze nicžo wěste woskewene njeje, ale so so bórsy něchtio wažne stanje, na to wschitke snamjenja počasuju. — Někotre nowiny powiedaja, so směje po Napoleonowym poruczenju italski kral bamžec sa jeho kraje kupu Sardiniu wotstupic a so budže bamžej wysche teho dowolene, so smě w Romje bhdic, hdžez hwoje hrody tež dale jako hwoje wobhedenſtwo wobhowa. Hacž je na tutej powiesci schto wérneho, to njevěmy, s najmjenšcha je čeſko wérč, so budže so bamž tajkemu ſrijadowanju podcigřnyc. — S Chiny su powiesci pſchischke, so chinesyſki khězor wulke pôštančo do Parisa pôſceče. — Hollandski kral je do Parisa pſchijek, so by khězora wophtal.

Italia. Kral Viktor Emanuel, kiz w tu khwili po Neapelskej puchuje, namala pola tamníſcheho wobydlerstwa wjese lubosež a pschezelnitwoscje, wjese wjazy hacž budžishe řebi jedyn myſlik po tych wobstejenjach, kotrež hacž dotal w spomnjenym kraju knježachu. — Viktor Emanuel je hwojeczcu hwojateho Januaria w Neaplu rjany ſkoth recžas, s drohimi kamjenjem wuſaďany, daril. — Kaž so sda, dha řebi bamž tola řam na to myſli, so budže řnajz bórsy hwoj kraju wopuschcic dyrbječ. Mjenujz jako bělche wón wondanjo w pschimórkim měſce Porto-d'Anzio, dha so tam tež na hwojej parolodži pschewiese. Pschi tej ſkladnosći rjekny wón: „Feli ja hdž kraju wopuschcju, dha na tutej kódži wotjedu.“ — K powyschenju misionarow sa hwojatych, kiz w Japanskej hchecjianskeje wěry dla ſmijerč czerpichu, so wulke pschihoty w Romje činja a su tam teho dla w tychle dñiach hízom někotre pschedbězne hvojedzenje byte.

Ruſ w ſka. S Warszawu pihaja, so su w Poſlskej tójskto ruſowſkich wychich do jaſtwa ſadžili a do pscheptanja wſali, dokelž jim winu dawaja, so ſbezkarſtwo pschezivo khězor kowaja. — General Lüders je so s Petersburga sažo do Warszawu wróćil a s nowa ſastojnſtwo gubernatora na so wſal. Marl-hrabja Wjelopolski je pak hischeze w Petersburgu wostał a džela tam pječza na nowych ſalonjach sa poſki kraju. — Minister Gołowin je kommiſiu postajil, kotrež ma wſcho do rjady ſtajic, so by so petersburgſla universita po lětnich próninach sažo počnje wotwrieč hodžila. — Khězor je ministroj Walkienu, kiz na hwojedzenju stronje steji, wulki ſkij ſwjatowladimirſkeho rjady spožčil.

Turkow ſka. Omer-paſcha, kotrež hacž dotal turkowske wójsko w Bochnii a Herzegowinje kommandirowasche, je hwoj kommando khorowatoscie dla ſkožit. — Sultan bě hwojemu wójsku porucžik, so dyrbi nadpad na čornohórski kraj ſčinic, ale ruske a franzowske knježerſtvo je pschezivo temu protestirowalo a duž je sultana wot teho puſhczik.

Za dom a hospodarstwo.

Smohor (törf) a jeho popiel jako wuzinjeny dobrý hnojazý hrédk.

My nochzem na psicinu spomnici, kotrejž dla w někotrych krajinach ani smohorowym (törfowym) popiel ani smohor sam jako hnój nenačozowacu, ale chzem w sklepowazych rynczakach s krótką rataršskich hospodarjom na jeju načozliwoscí ledzbiwych sezinicí.

Popiel wschelakich družinow smohora hodží so jako hnojidlo jara derje, wořebje na kuři, hdež wón moch a pschekažy (insekty) swoistronja. Dobrostí smohorowego popiela dawa so s jaſneje, běloſchereje barby postajic; schpatny je wón, hný wón, žolty abo čzemeje barby, wiele želeso-oxýda wupolasuje. Dobry smohorowy popiel dyrbi wysche teho lóhki byz. Ale tež smohor samón móže so s wuzitkom jako hnój načozowac, ſobu tež jako ſtoczaje ſlanje w hródzach trjebač, taž so to w Žendželskej husto a tež w Bajerskej stawa.

So pak so s tejele wuzitneje ſubstanzy wſchit-ibr dobytk muzahnyk, kotrejž wona dawacj ſamóže, dha dyrci so zlye ſucha a roſdróbenja móhk-rez do procha ſběkana, da hromady ſezinic a tuta hromada so huſcizho ſe ſchczantami (mocžom), s juchu a hnójnizu, s kuhom, mydlisnami a teho runja pilnje poliwacj. Po 6—8 njedzelač so pschemeta a ſalkom abo popelom naměšča. Pschedžekali so něk ſa někotry časť tale hromada hiſhceje ras, dha budje smohor zlye wotkhnjeny a dozej roſestajeny a roſpuſhčeny. Tak pschihotovaly je wón něk wožobny material ſ roſpožypowanju na ſelene ſyvý w nalečzu. Tazki roſhywny hnój neje niz jeno čiſtý wote wſchego njeriada, ale ſluži tež ſ temu, ſo njerjad, ſo na poli w ſicze namakazý, ſ wjetſha ſanicí. Pschi tym ma wón tón dar, ſo wele wožnoth na ſo berje. Psches to, ſo ſ wjercha leži a ſ atmoſfáru (powjetrom) ſtajnje w ſwiaſku ſteji, roſestaja a roſpuſhčuje ſo wón pschzo bóle a je tak tym ſvojeſhnym koruskam roſtlinow čim witanisch.

(Skónčenje přichodnje.)

Do archaeologiskeje zberki Macijsky ſherbskeje darichu:

1., ř. farar Žencz w Palowje 1 autograf (ruſip) M. Haupta, w ſwojim čaſtu ſchulſkeho wucjerja we Wulkim Wjelkowje; 2., knjeni Smolerjowa na Židowje 1 ſchlenčanu narjad, ſkotrymž ſu (jón ſ horžym pěſtom napjelnivschi?) w předawſkých čaſbach a hiſhceje w 18. ſtotku, předy haž nětčiſtce možasne a želesne bloty knjeſtivo dobychu, platowe drasty a ſchath, n. psch. módré čiſticejane ſchörzuchi atd., je čiſticejo a po vimi jěſpo, hladkovali a ſwěčzate činiſi; 3., ř. doktor Vogel w Klukſhu 1 popjelnizu (urnu) ſ koſejemi, 2

ſylnaj karancžkaj, 1 ſchwony noſk a 1 ſchlicžku, wute pschi puču pola Bréshym.

Najreniſti díjak!

H. F. Wjela,
doſhovat.

Ze Serbow.

SMUŽAKOWA. Wot wuswolerjow, kotriž běžu ſo tudy ſ wolsje dweju ſapoſkhanzow 6. meje ſhromadzili, buſhtaj ſa ſienoczeny roſbórfi a wojerowſki wokrjeſ ſaſo wobaj předawſchej liberalnej ſapoſkhanzai wuswolenaj, a to mjenujzy wokrjeſny ſudniſki radiczel G e i ſ -d o r f a wuſkužený hauptmann Behm. Pschi prěnjej wolsje doſta ř. Griszdorf 178 hloſow, minister hrabja Lippe 92, rycerſkubler Kapleč 4, bywſchi landrath ſ Grävenitz 1 a měſchjanosta Rovotn 1 hloſ. Pschi druhzej wolsje doſta pak ř. Behm 179 hloſow, minister hrabja Lippe 87, rycerſkubler Kapleč 3, landrath ſ Göb 2, bywſchi landrath ſ Grävenitz 1, bywſchi minister hrabja Schwerin 1 hloſ. — **S**wojerowſkeho wokrjeſa běſhe 101 wuswoler pschihol a ſ tyh hloſowaſche 75 ſa teju liberalneju kandidatow, 26 ſa konſervativneju. Wuswolerjo ſe wžow běžu ſkoro wſchitz na liberalnej stronje a bjes 21 ſcholtami a starſtimi mužemi jenož 5 ſ konſervativnej stronu hloſowacu. Wuswolerjo ſ Wojerez a Kuhlanda hloſowacu haž do jeneho ſa liberalneju ſapoſkhanzow, wuswolerjo ſ Kulowa pak hloſowacu wſchitz haž do jeneho (kž bě ř. garbarski miſchtr Radzki) ſa konſervativneju kandidatow. (H. W.)

SNoweje Wžy poſla Rakę. Wutoru do polednja ½ 10 hodžinow wudhy tudy w domſlích ſublerja Forkerta wořen a ſahubi wſchitke twarjenja tu-teho ſubla, taž tež twarjenja ſublerki N j e m z u w e j e a ſa- hrónnika D o m a ſ c h k i. Dokelž wořen jara khětſje wokoło ſo hrabasche, dha je ſo pomjenowanym wiele ſpalito, tola ſo ſkot pomjenjam wutorhny, tak ſo ſo žadny ſpalik njeje.

K pomožy bě jědnacje ſnkalow w ſwojimi muž-ſtwami pschijelo, na čož tudy ſ džafnoſci ſpominam.

Kak je wořen po prawym wuschoł, njeje ſnate, tola powjeda ſo, ſo je ſo poſla Forkertez horka w těſſeſe njedaloſto wuhnja najprjedy paſtež poczalo. Wuhnječ, kotrejž je tam tón ſamý džen něhdje poč hodžinu předy pobyl, je pječza prajík, ſo je tam wſho ſymne bylo, hný je wón był.

SKeſelná. W tychle dnjach rjeſeje ſebi žiwnoſcer Horſt na jenej ležomnoſci njedaloſto ſchubeja nowu pinzu a trjechi pschi tutej ſteadnoſci na brunizu, kotrež je pječza tak dobra, ſo je hódne, tam brunizove podkoſki ſaložicž. W tajkim wotpohladanju je tež bórſy něchtio mužow hromadu ſtuſilo, a chzemý poſdžiſho wtež zlykej wěz̄y dalschu roſprawu dac̄.

SBudžchina. Po ſekarſkej porucžnoſci je

żo knies biskop Forwerk do Karlsbada podał, so by w tamnych kąpielach swoju chorowatosę sahnal. Na przódziejazym falkim sejmie jego tachantski knies F. Hoffmann nastupi.

S Budyschina. W nozy wot 11. i 12. meje bě mandzelska jeneho tudomneho rěšniſkeho mischtra swojego mandzelskeho, kiz čzysche sapuczowacj, na dworniszech pſchewodzika. Tako wona se swojim synom domoj džesche, nadpanyschtaj ju dwaj schryfakſkaj pomoznikaj s imienem Wilhelm a Leitzmann. Tón hólczej, to wuhladajo, wrócił so teho dla khétsy na dworniszech wo pomož a ludzom, kiz potom s nim bězachu, radził so tež, so teho jeneho njetmanika hnydom dozajecju, teho druhého pak su nasajtra sajeli a wobaj ſedzitaj někto w jaſtwie.

S Budyschina. Hdyž bě loni jedyn tudowny restaurateur w swojej ſahrodze konzert pſchipowiedzik, dha bě kózdy ras deſchejz pſchischi. A dokelž w požlenich dnjach jara ſa deſchejzom žadachu, dha namokwicu ſpomeneneho restauratora, so by wón tola ſaſo jedyn konzert poſtaſik. Wón jón tež na ſandženu ſrijedu pſchipowiedzik, a hraj! — popołdnju wot tſich hodzinow mějachu pramje pěkný deſchejz, hacj runje wetr wot ranja dujeſche, a pſched wieciorom ſylne hrimanje ſe ſylnym deſchejzom.

S Sulſhez. Dokelž so tudy nowy móst pſches Čzornizu twari, dha njeſhodzi ſo tu hacj na dalsche pſches rěku jefdzicj.

S Kamjeneje pola Radworja. Sředuo wiecior dyri tudy blyſk a je ſo brójen a kólnja kublerja Mikla wſcha Libſche wotpalika.

Wot ſyklawow běchu k pomož pſhijek: radworska, lutobczanska, komsczanska a minakaska. — Libſha nima ſawějene.

S Supowa. Šandženu ſrijedu je blyſk do domskich kublerja Ackermann a dyri ſo pódlaſſki twarjenjemi do procha a popiela pſchewobroczi. Jenož ſe ſkotom ſu pkomjenjam ſbožomnie wuczelnicz mohli, domjaze ſmachi ſu ſo pak nimale wſchitke ſpalite.

S Korſymja. Pſchi njewjedrje, kotrež tu ſandženu ſrijedu mějachmy, dyri blyſk pola tudomneho kublerja Schmicha do jeneje ſiph.

Sudniske dopisy.

Wot wokreſneho ſudniſtwa w Budyschinje buſhtaj ſaſudzenaj a) 29. haperleje dželaczej Jan Lefchawa pojmenowaný Noba s Malejchez do 8 dnjow jaſtwa, dokelž běſche w czelchowskij koczymje haru hnał a ſo na koczymarju pſchepſchimył; b) 14. meje Maria Kohnez, 20½ lata ſtara, s Delneho Wujesda, kotrež na poſled we Wurizach ſluſeſche, do 7 lét khostarňe, dokelž běſche ſwoje, 2. haperleje w ſkradzu porodzene dželaczo hnydom po porodze ſadajka. Teje ſloſcž, kaž wſchak

najhufcijichó w taſkich padach, njewofa potajena; jeje dželaczo bu bórsy w jeje ſožu morwe namakane, wona ſajata a do ſpomnjenieſe ſchraſy ſaſudzena!

Přílopk.

* W Kameńzu ſwieczeſche 11. meje tamniſchi ſankarſki mischtr G. T. Schubert ſwoj 70lenný běrgarski jubileum a dosta pſchi tutej ſklaſnoſci wot krala Jana ſleboru, k ſaſkužbnemu rjadej ſleſchazu, medaili, kotrūž jemu budyski hamſki hetman k. ſe Salza a Lichtenau pſchepoda. Schubert je 90 lét ſtary a hiſcze pſchi dobrej ſtrowoſci.

* W Žita wje bě jedyn wuczomnič pola jeneho bankiera 20,000 toler wotſtronik, ale dokelž to bórsy wu-namakahu, dha ſu teho člowjeka ſaſudzili. K tym krajnem ſpienjesam pak hiſcze 4000 tl. pobrachuju.

* K čeſeſi filoſoſa Fichty budža 19. meje hlowne draždanske torhoscheja pěnje ſ gasom poſhwěczeno.

* Draždanski wyschi appellazionski ſud je wuſudzenje mordarja a rubježnika Dietricha ſ Lichtensteina ſ ſmjerſci wobtwerdžiko.

* W Eutritſch u pola Lipska paleſche ſo 3. a. 4. meje w jenej a tej ſamzej zyhelnici, tola bu woheň kózdy ras ſaſo ſbožomnie poduſcheny. Kaž je ſo někto wukopalo, dha bě jena 16lenná ſlužobna džowka wobej wóhnej ſaſožku. Wona někto w jaſtwie ſedzi.

* Wěſty Coulvier-Gravier podawa w parifſkih nowinach „Patrie“ ſwoje pjezdjeſaténe wobkedažowanja, ſ kótrž wukoužuje, ſo móže jedyn ſ teho w jedro wěſchicj, kaž ſo „hvězki čiſicja“ Sa lěto 1862 wěſhczi wón ſuſe a čzopke wjedro a njebudža tak mjenowane krajne deſchecze, ale ſmějemy wjele wjazy jenož njewjedra ſ deſcheczem.

* W Berlin je běchu wondanjo jene 4lenné džeczo ſamo doma wostajili. Wone wuleſe na wókno a mějeſche to njebožc, ſo dele na pleſtrowanu haſu padze, hōzej ſo tak wobſchodzi, ſo dyrbiſche ton ſamy džen wumrječ.

* W Heimlinghausen wuñdje w nozy 6. meje woheň, kótrž 4 kheje do procha a popiela pſchewobroczi. W jenej tutej kheji ſpali ſo macj ſe ſchyrjomí džeczini, kotrež běchu wſchitke w přenim ſpanju ležake a teho dla njewotuziſke.

* Šandženy pſatk bu jedyn barlinski dželaczej, kótrž ſo khorowatosče dla pſched měſtom wukhodzowasche, na polu wot blyſka ſaražený.

* W Wulkej ſswonžy je ſo 10. meje w nozy jenu njewobydlena kheja wotpalika. Woheň je najſkerje ſaſožený był.

* W Holzhausen je w thçle dnjach mandzelska tamniſcheho měſchjanosty ſchyrí džeczi porodzika. Macj a džeczi ſu ſtrowe.

Kak

Hans Depla

a

Mots Tunka

rozom

wótritaj

a

Iudzi pódla

škréjetaj.

Hans Depla. Kak je to wóshelko na śwécze!

Mots Tunka. „Haj wóshelko, mój wójelo!“ praji pschishkovo, ale szto dha Ty po prawym ménisch?

H. D. Haj, wóndanjo ja po kraju wołoło khodjac a doseczahntich jeneho człowjeka, kiz ho so mnui do ryčow da.

M. T. Schlo dha, eži powjedasche.

H. D. Wón ménjeſche, so jena wěz druhdy zyle hinal wópanje, hač szbi jedyn prjedy myſleſche.

M. T. Kajka je dha wěz była?

H. D. Spomnjeny mužik běſche do dworu jeneho bohatého tublerja pschishk a bě tam khudobh dla pschi świedzeńskim času wo schalku khoseja prophyk a jało běchu jemu tu farjekli, wo schalku msola.

M. T. Nō, to runje wólla wěz njeje.

H. D. Nē, ale woni běchu jeho won i plumpje pokasali.

M. T. Hm!

H. D. Potom bě wón do seneje makeje khěſti ſchok a tam běchu jemu hnydom schalku khoseja a potom hiſčeje pomasku psches zheu pokruto dasi.

M. T. Nō, tak jara džirno to njeje!

H. D. To drje niz, ale džirno je pschezo to, so druhdy tón nicžo njeda, kiz ma wscheho doſcz, a tón pak ho milosćiwy wopokasa, kotrejuž ſamemu druhdy pobrachuje.

M. T. Tak wóshak je na śwécze, mój Hanjo, so khudy khudeho nisu najlepje spónaſe.

Barbańja.

Stare wołmjeniſčęza, kaž tež ſomot, žida, merino, thibet, kis ſu ſwoju prjedawſchu barbu ſhubile, ſo pola podpiſaneho ſ nowa rjenje wo barbja, teho runja hotowe mantle, ſuknje, kholowh a t. d. ſo wo barbja a tak ežiſče w uploka ja, ſo ženje njewotbarbja.

C. Mühlpfort,

barbarski miſčtr na ſadnej bohatej haſhy w domje i. pschekupza Schanze na taſli i ſpōſnaczu.

* W Leutschu pola Lipska wotpali so 11. meje popołdnju brożen, i tamniſchej schuli gloschaza, a s rospadankow wuczahnych potom tsi nimale rospalene čeka. Młenijz tsi dżeczi wuczerja Döblera bęchu, jako bęchtaj jich starszej s domu wuschloj, w brózni hrajfale a tam někak wohen samiſtke, kiz bę tak thętſje wotko so hrabał, so te dżeczi njebečhu wuczelnycz mohke.

* W Barlinje pſchiindzechu 11. meje schyrjo mužojo, nan, syn a dwaj pſcheczelej, wo žiwjenje, dokejz so čołm swróczi, na kotrymž so po Sprewji wožachu.

* W cęſkim městaschku Škuču je 8. meje wohen wudyrk a wjazh hac̄ 100 twarjenjow do procha a popjela pſchewodrocził.

Spěwy.

Trawicza.

Trawicza ty moliczka,
Pray, schto masch do dżeku?
„Schéru semju wodzewam,
Draſciczu ji rjanu dam,
So so lubje zmewa.“

Trawicza ty komotna,
Schto masch w twojej ruzi?
„Lute rjane róziczi,
Kiz czi sejelu pod nohi
Na brójku a kuz.“

Ale schto so selena
Nophjsch, phcha honow?
„Drémash w mojim moschku hdze,
Sawalam a nurjam eže
Do selenych honow.“

Selenjatka kwětkoſta,
Djak czi dobrocziwa!
Twoja klužba luboſcze
Je mi stajne wjesele,
Trawicza ty mita.

(Z nalęca.)

Hudančka.

20. Najprjedy na schyrjoch, potom na dwemaj a na poſledku na tſioſ. Schto to je?
(Wuhudanje přichodnje.)
Wuhudanje s č. 18.
19. Čornoboh.

Cyrkwinske powjesće.

Weroowanej:

Michańska cyrkej: Jan Hencz, kubler w Börku, s Hanžu Khrystignu Hałmiz s Wuriz. — Jurij Schmeiſer, wobydler na Židowje, s Hanžu Wuschanskej tam.

Křéeni:

Michańska cyrkej: Richard Alexander, Korse Adolfa Wjaszki, khejerja a holpschedawarja pod hrodom, s. — Herrmann August Ernst, Korse Augusta Schradera, kublerja w Hornej Kinje, s. — Jan Ernst, Jana Budarja, sahrodnika w Małym Wielkowje, s. — Emma Khrystiana, Theresije Seyfriedez se Židowa n. d. — Hana Madlena, Hanž Robaniz se Židowa n. d.

Zermjetej:

Dzien 2. meje: Hana rod. Wiczasez, njebo Jana Kelingsta, wulkosahrodnika w Khejnje, sahostajena wudowa, 82½ l. — Martha Wilhelmina, Korse Wilhelma Postela, kublerja a landrychtarja na Židowje, dž., 5 m.

Čabi sakskošlezynskeje železnicy z budyskeho dwórniſća.

Do Shorelza: ranu 7 h. 51 m.*; dopołnja 11 h. 40 m.*; popołnju 3h. 12 m.*; wieczor 6 h. 23 m.*; wieczor 9 h. 24 m.; ranu 12 h. 30 m.

Do Draždjan: ranu 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h. 11 m.: pſchipołnju 12 h. 50 m.*; popołnju 3 h. 55 m.* wieczor 7 h. 38 m.; w noz̄ 2 h. 26 m.

S czahami, kiz maja snamjo *, stanje so pſchifankjenje do a se Žitawy.

Pjenježna płaćizna.

W Lipsku, 14. meje. 1 Louis'or 5 toler 14 nſl. 6¼ np.; 1 połnowažazy czerwony ſtoły abo dufat 3 tol. 5 nſl. ½ np.; wińſte bankowki 77.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje 10. meje 1862.

Dowoz: 5305 kórcow.	Płaćizna w pŕerézku na wikach,					na bursy,				
	wyšsa.	nižša.	średzna	najwyšša	najnižša	wyšsa.	nižša.	średzna	najwyšša	najnižša
Wschirza	tl. nſl. np.	tl. nſl. np.	tl. nſl. np.	tl. nſl. np.	tl. nſl. np.	tl. nſl. np.	tl. nſl. np.	tl. nſl. np.	tl. nſl. np.	tl. nſl. np.
Róża	4 — —	3 20 —	3 27 5	4 2 5	4 — —	2 27 5	5 2 22	5 2 22	5 2 22	5 2 22
Ječmen	2 25 —	2 10 —	2 20 —	2 27 5	2 27 5	2 27 5	5 2 22	5 2 22	5 2 22	5 2 22
Wóz	1 22 5	1 17 5	1 20 —	1 22 5	1 22 5	1 22 5	5 1 20	5 1 20	5 1 20	5 1 20
Gróch	4 10 —	— — —	4 — —	4 10 —	4 10 —	4 10 —	— — —	— — —	— — —	— — —
Woka	3 10 —	— — —	3 5 —	3 10 —	3 10 —	3 10 —	— — —	— — —	— — —	— — —
Rjepik	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
Jahy	6 — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
Hejdusichla	4 10 —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
Bjerm	1 5 —	— — —	1 — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
Kana butry	— 17 —	— 15 —	— 16 —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
Kopaſkomy	4 5 —	— — —	4 — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
Zent. žyna	— 20 —	— — —	— — —	17 5	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —

Spiritus płaćeſe wčera w Barlinje:

ejmat 17 tl. 15 nſl. a 17 tl. 10 nſl.
répiłowy wolij (riiböl, zwęczenje) 13 tl. 10 nſl.

N a w e š t n i k.

Barlinske wohensawjesczaze towarzstwo.

Sakojene 1812.

Saklabny kapital 2 millionaj tolef.
Tuto hijom 49 ljet wobstejaze towarzstwo bere sawjesczenja psche wohnjowu schlobu horje po niskich, ale twerdych pramijach, hdzej sawjesczeny zjenje niczo doplaczowacz netreba.

Sawjesczenja wobstarza a wchje wulozowanja dawa

Wot 100 tl. sawjesczenja pod zlomjanej tjechu placzi so ljetnje 18 nzl. abo tez mene, jeli twarenia szamotnje leza; wot 100 tl. sawjesczenja pod zhlowanej tjechu dawa so ljetnje $4\frac{1}{2}$ nzl. abo wjazh, sa tym hacz su zlomjane tjechi bliske abo dalote. — Sawjesczenja moza so nietko na 10 ljet abo na krotschi czas statz; schtoz pak borsy na wjaz ljet sawjesczi, ton salutuje zebi s tym wele penes, dokelz khosty sa pschiswolenje zdunistwa, sa schtempel a t. d. pschi welesjetnym sawjesczenju wetsche nejszu, hacz pschi jedolsjetnym. W ljeze 1860 bje pschi horka spominenym towarzstwie sa 95 millionow tolef sawjesczenjow. — Kedza, sawjesczenemu psches wohui sczinena, schkoda so hydom saplacji, tak borsy hacz je po wohnju twerdze postajena. — Agent zebi pschi horjebranju sawjesczenja sa swoju prizu niczo nezada, a sawjesczenje hijom placzi: tak borsy hacz je so pola agenta sapiyalo, so so teho dla netreba na polisu czakac.

W Budyschinje.

J. C. Smoler, wudawac Serb. Now.,
agent barlinskeho wohensawjesczaze towarzstwa.

Czesczenym Sserbam Budyschima a woklosce najpodwolnisczo wosjewuju, so mam netko

koncess. podkollekzii kral. saksk. krajnej lotterije

a poruczam s tutym losy i nowej, 30. junija sapoczimazej, **62. lotterii.** Klowne dobytki w 1, slazy su:
1 po 10000 tl., 1 po 5000 tl., 1 po 2000 tl., a 2 po 1000 tl.

Sprawne posluzenie a zworne samjelzenje zlubjo poruczam so najpodwolnisczo.

Jul. Roh. Richter.

na Zidowje cz. 253.

A dobrociwemu wobledzbowaniu.

Sa zluzbuwobstarazh bureau na zitnych wikach w Budyschinje pystaja so:

okonomi, pschekupszy a hajniszy wuczomni, sahrodnizy, mlhnszy, hetmanjo a woczerjo, knjezi wajchtarjo, hospozy a hrabzne hospozy, kuchinske a hrabzne dzowki, wolazy a konjazp wotroczych sa tudomnu a sa dalschu stronu, kaž tez sa dobru sdu.

Dekonomiiski inspektor **Meissel.**

We Warnotzizach je wopainischzo (Brandstelle) czo. 19 s dobrij pinzu, s nowej pjezu a se zadowej sahodu na pschedan a moze so wcho dalsche pola Handrija Schmida tam shonicz.

Rheja na pschedan.

W Matym Budyschinku je jena rheja se sahodu a s 9 berislami pola se swobodne ruki na pschedan. Wscho dalsche je shonicz pola Handrija Hejdushe tam.

Groszowe brojtkaramellje

najlepschi frjedk i wotstronenu kaschela a i polozenju dychanja, kaž tez i swarnowaniu psche dybawosz pschi fashmnenju w symnym czagu.

Sa Budyschin a woklosce w hrodowskej haptzych kresu M. Fajzinga kozdy czag na pschedan.

Eduard Grosz w Wróthwarzu.

Hollandski mlókowy pólver.

Tuton, se starodawnych czasow dopokasanh, s najlepskich felow a korenjow pschihotowanym pólver, po jenej abo po dwjemaj kózomaj wschiednje kruwom abo wozzam na prjenju pizu na shpan, pschisporja wobzernoscz, plozdzi wele mloka a sadzjewa jeho woklizenje. Palczik placzi 4 nzl. a je i dostaczu w

hrodowskej haptzych w Budyschinje.

Jedyn klicz wot kóziny je so sbotu 3. meje w Budyschinje shubil. Sprawny namakar chylek jón sa pschihodne myto we wudawani Serb. Now. wotedacj.

W o s j e w e n j e.

Dokelž je na namjet počnolétnych Žana Sendy herbow w Kronz, na dželenje herbstva hischeže nje-roddželeneho, jedyn se žobuwobdželiných na sa hrodnisku žitwoscę, džen 16. t. m. wježnogrychiszy a exclusive žitwego a morwego inventara, kipowarnej pšchedajomneho a na 156 tl. 4 nžl. 5 np. taxirowanego, kaž tež žyłych létujskich žnjów, na

3232 tl. 10 nžl. —,

— bjes džiwanja na wobčeženja — wotschazowanu a Cat. No. 5 w Krónz ležazu a Folio 6 hypothekskich knihi tuteje wby, — inclusive wschak ideellnych dželbow na Folio 15 a 16 tam sapisaných — summu wot 2800 tl. žadžie, dha je zo k lepšiemu makolétnych žobuherbów

27. meje 1862

abo pšchedawanska termija se stroný žudniškeho hamta postajila a zo k placzenju kmani a na kupjenje smyžleni s tutym pšchedrofchua, na tutym dniu dopolnja w 10 hodzinach na Sendziz žitwoscę w Krónz zo nutšnamakacj, po sczinenym dopokasmu swojeje placzenjokmanosče, swoje pšchedazowanaja cžinicz a potom dalsche wotczakacj. Wopisanje ležomnosče a inventarskich kruhów se subhaftazionskimi wuměnjenjemi je tak derje w kheži tudomneho žudniškeho hamta, kaž tež na Sendziz žitwoscę wupojšnjene, móže zo pač tež po samolwjenju na tudomnym žudniškohamtskim měsjece navjedzicj.

W Rakezach, 28. haperleje 1862.

Kralowſki ſudniſki hamt

Seyfert.

Töpfer, akt.

Pſchedawanie korejmarſkeho kubla.

S realnej prawisnu piwo a palenzchenlowanja, kaž tež rěšanja a pječenja woprawnijene

herbske grychty čzo. 22 we Wulfich

Debzzech pola Budyschina,

wobstejaze s 8 körzow wožebje dobrých polow a kukow, a s dobrymi, na 1350 tl. — — — wotschazowanymi twarjenemi, budža zo

póndželu, 26. meje t. I. dopolnja w 10 hodzinach

pšches podpižaneho pod wosjewomnymi wuměnjenjemi pšchedawacj. Na kupjenje smyžleni zo pšchedrofchua, zo bychu zo na postajenym časzu w pomjenowanym kuble nutšnamakali.

W Budyschinje, 16. meje 1862.

A. Franz, agent.

Meschčanske džiwadlo w Budyschinje.

Njedželu, 18. meje: Skotokupz šornych Nakusow. Cžinohra se spěwami.

Póndželu, 19. meje: Časario abo wobroczene holeczo. Wieszelohra.

S rjedu, 21. meje: Kharckladješka. S pšchedehru: Kubjene džeczo.

Piatk, 23. meje: Jazko, wulki herbski wjetch. Wulka historiska cžinohra s časow počanskich Šerbow.

J. O. Kunzendorf.

theat. direktor.

Žedhn wotročk pšchi lětach, Šerb, kž móže wschitke dželsa, móže sa do hru ſdu 1. junija do ſlužb hupicj. Hde? to je ſhonje we wudawarni Šerb. Nominow.

W cžichonjanskej kovařni je jedyn kruwjaz, wós s počnym pšchislischazym gratom, jedyn pkuh s koſekami, jene radlo a jedyn pór brónow se ſwobodneje ruky na pſchedan. Wschitko je w zile dobrym rjedze.

Čzo. 5. Lužičana pónđelu wundža

Bertha Antonia Heimrichez,
Pawol Robert Ullrich,

klu bjenaj.

Wodowa Korejma. Wulka Suberniza.

Troscht
lubymaj starschimaj w Brěžy
pšchi wotemrječu jeju ſyntka.

Hdyž zo ta macz ſyšknje prascha,

Hde nasch luby ſynt tu je

A tu ſrudnje pšche mnje plala,

Praj: zo ſynt po Jesufa

Naschoh' luboh' ſbōžnika.

P. ſwobodje

P. Mikkel.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawańi Serb. Now. při bohatych wrotach wotedać, płaci so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaći 6 np.
Štwortlētna předpłata pola
wudawaria 66 np. a na
kral. saks. pósce 7½ nsl.

Číslo 21.

24. meje.

Lěto 1862.

Woprijeće: Swětne podawki. — Přichnosć i historii sakſ. wocjerstwa. — Ze Serbow: S Budyschina. S Kudeje. S Gredlischja. S Klecjischow. S Małej Koschimy. S Wojerez. S Tranjow. S Hósnizy. — Přilopk. — Hudančka. — Cyrwinske powjesće. — Čahi sakskošlezynskeho železnicy atd. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Sakſka. Deho majestosć kral Jan je sa nětči-
šći sakſki sejm rycerſtublerja se Schönfels sa pschedsydu
prěnjeje komory a komornika barona s Friesen sa jeho
naměstnička, měščjanostu Haberkorna se Žitawy pak sa
pschedsydu druheje komory a rycerſtublerja Dehmichena
sa jeho naměstnička pomjenowanek. Szejm hamón bu
schitwórk wot ministra s Beust po kralowskej porucznoſci
wotewrjeny. Krónprynz Albert a prynz Jurij staj wobaj
do prěnjeje komory jako zborustawaj fastupiloj a psched-
syda se Schönfels spomni pschi tutej skladnoſci s pě-
nými ſłowami na to, ſak je w předadawſkich lětach kral
Jan jako prynz pschi wuradzowanjach sakſkeho ſejma
kwalibje ſobu ſkutkowaſ. Lětusche naſetne wokmjaſe wiki w
Budyschinje budža wutoru 10. junija wotdžeržane; tola
móže ſo wotma hízom džen předy wuſtajic̄. — Čzahi
na sakſkoſlezynſké ſelesnizy ſu wot 15. t. m. trochu
hinaſche a pokafujemy teho dla na ſapiš tutých čzahow
w naſtich nowinach. — Poſhwiczenie wopomnika filoſofa
Fichta w Ramjenjowje je ſo tam 19. meje na jara
rjane waschnje ſtało. Sswiedzenſku rycerſtublerja ſ.
zylkwinſti a ſchulſti radžicel Dr. Wildenhahn a wona
ſo jara kvali. Hewak rycerſte tež rektar Klee s
Draždžan. S Budyschina běchu ſo tam bjes druhim
tež ſ. krajſki direktar s Nostitz-Wallwitz, hamitski hetman
se Salza a Lichtenau, gammaſialny rektar Dr. Palm,
ſchulſki direktar Seeliger, a druhý podali. Luda bě
něhdže 5000 ſhromadzeneho. — Hamitske hetmanſtwo w
Lubiju wosjewjuje, ſo maja eſi, tiž chzedža wojałow ſa
pólnych wajchtarjow měcz, hac̄ do 31. meje ſwoje próſt-
wy tam wotedać. — W Draždžanach budže njebo
krali Vjedricha Auguste wopomnik ſtajeny.

Pruſh. Krajinj ſejm bu 19. meje wot ministra
wjerha Hohenlohe po porucznoſci krala wotewrjeny. S
jeho wotewrjazeje rycerſte ſpóſnawamy, ſo je pruske minis-
terſtwo krajne naſeňnoſce a woſebje tež krajne dawki
tak ſradowaſko, ſo móže ſejm ſ tym zyſle ſpoſojeny byc̄ a

njebhym wjedželi, ſhoto býchu ſapozkany nětko hódneho
pſherzivo temu prajic̄ móhli. Ministerſtwo praji, ſo
25prozenty pſchirazk w měſazu juliju teho lěta ſpanje a
ſo ſo ſo wójsko žadžu wjetſhi pjenjes žadac̄ njebudže,
ale ſo dyrbí ſo čzakac̄, hac̄ i temu ſhoto wýſhe wo-
ſtanje abo ſo nahromadžl. — Wotewrjenje ſejma tón
ras tak pſchyne njebe, kaž hewak, dokelž kral pobracho-
washe a po taſkim tež jeho generalojo a t. d. Bých-
czaſtch uniformow bě teho dla mało a czorný ſrat
měſche pſchewahu. Pschedsydu wobeju komorow ſu nimale
czi ſami knježa, kaž na předadawſkim ſejmje. — Szejm
budže naſſkerje jenož dwaj měſazaj trac̄, dokelž budža
ſo jenož najmūniſche naležnoſce krajneho budžeta (kraj-
nich dohodom a wudawkow) wujednac̄, na to budže ſejm
hac̄ do ſyñh wotdženjeny, hdžej budža ſo potom wſche-
laké nowe ſakonje wuradzowac̄.

Sa ministra pſchekupſtwa, kotrehož město hac̄ dotal
hifcheze wobſadžene njebe, je knies s Holzbrink pomje-
nowany.

Schtož kurheſenſku naſeňnoſci naſtupa, dha ſo
tamniſhi kurwéři ſe wſchej mozu pſherzivo požadanjam
němſkeho bundestaga, wjele pak hiſchje pſherzivo
požadanjam pruskeho krala ſpječjuje. Tutož bě tam
generala Willisena ſ jenym piſmom pôſtwak, kotrež bě
kurwéři Willisenej pod nohi čzihnyk a jemu pschi tym
hiſchje hrube ſłowa do wozjow prajik. Kral je ſebi
na to wot kurwéřha polne ſadosečziniſje a wotpro-
ſchenje žadał, ale kurwéři njeje w taſkim naſtupanju
tež niz najmūniſche ſežinik. Duž je pruski pôſtwak ſ
kurheſenſkeho dwora wotwólaný a kurheſenſki w Bar-
linje je prajene doſtał, ſo móže tež domoj híz. Kral pak
je poruczil, ſo bôršy dwě wulſkej dželbje wójska do Kurheſen-
ſkeje poſzehnijetej, ſo byſhaje tamniſhoho kurwéřha na-
wucžilej, ſak ma pruskeho krala čzecjic̄. — Wón je ſa
taſke wójsko hízom wýſhich roſkaſowarjow poſtaſik a ſda ſo
po taſkim, ſo wón wo prawdje pſherzivo kurwéřch ſakroči;
hac̄ runje čze rakuſki khezor pječza pſherzivo temu protesti-
rowac̄, prajiz, ſo ma to předy bundestag poſtaſic̄.

Makušy. Khězor je šo ſ Benediga ſaſho do Wina wrocził. Jego mandzelska je ſ nim tež Benedig wopuſčajka, hdyž je ſwojeje khorowatoſeje dla dležíſhi čaſh bydlíka, a pſchebywa nětka w Rychnowje, dokelž jej powětr we Winje njethje. — President wychého ſemſkeho ſuda w Praſh, baron Hennet, je pječja ſa miniftra prawdy poſtajeny. Dotalny minister je mjenuiſy khoroszeje dla ſe ſlužby ſtupicj dyrbjat. — W druhéj komorje krajneje rady we Winje bu wóndanjo tón namjet pſchi-jath, ſo dyrbja wſchitzh khezorſy ſaſtojnizh rycz teje krajiny móz, w kotrejž ſo namakaja. — Wulki čeſko-ſkowjanski ſpěwanſki ſwiedzenj, 17. a 18. meje w Praſh wotdzerzana, je jara derje wupanył a je ſo na nim něhdje 800 čeſkikh ſpěwarjow wobdzeliſko. — Winſki arzhibiſkow Raſcher ſam na ſwiatki do Roma nje-poſjedze, ale pofcezele jeneho ſaſtupnika. — Minister finanžow bě w druhéj komorje wóndanjo namjet ſtaſil, ſo dyribi ſo gruntski dawł powyſhici, ale tutón namjet bu wotciznjeny. Mjenuiſy Polazy a Čeſchojo kózdy ras ſalu wopuſčajca, hdyž ſo datkow dla jedna a je potom ſedy tak wjele pofčtanžow ſhromadžených, ſo móza něchtio wobſanknyc. A jako nětka minister ſe ſwojim namjetom pſchiindže, dha rjekn jědnacze rufiſkých burów ſ Galizjje, kiz ſu jako ſapóſlanž w druhéj komorje, ſo woni ſalu tež na měſeče wopuſčajca, jeli dyribi ſo gruntski dawł powyſhici. Duž ničo njeponhaſche, hacž ſo dyrbishe ſo miniftrowym namjet ſacjiznyc, dokelž njebu-džishe hewaſ tejkó ſapóſlanžow w ſali bylo, kaž dyribi bycž, ſo by ſo někakje wobſanknjenje ſeſčinicž móhlo. Po tajkim budže minister finanžow vytacž dyrbicž, kaž by na někakje druhé waſhniſe vjeniſty hromadu ſwjedč.

Amerika. Zako běchu ſeparatistojo wóndanjo Yorktown wopuſčajili a tam unioniftam 70 čeſkikh kanonow ſawoſtajicž dyrbjeli, zofachu woni hacž do Williamsburga, hdyž pač unioniſtojo ſa nimi pſchičezechu a iich tak ſbidiu, ſo dyrbjachu tež ſ Williamsburga čekeč. — ſo je New-Orleans unioniftam do ruky panýl, to je po wſchěch ſeparatiſtich krajach wulke poſtroženje ſaſožilo, pſchetož New-Orleans je jene ſ najwjetſtich a najwažnijich měſtow polonſkeje ſtrony amerikanskich ſvobodnych krajow. Unioniſtojo čhedaža nětka dowolicž, ſo ſmědža zuse ſódze do neworleanského pſchiſtawa pſchiſtacž a tam barwu ſupowacž. Tale powieſcji, jeli wěrna, by wažna ſa europiſkých fabrikantow byla, pſchetož na tajke waſhniſe bydu ſola ſaſho barwu ſa ſwoje fabriki doſtačz móhli. — Poſla Korintha hiſhčeje pſchetož ſ žanej bitwie pſchiſtka njeje a počina tam pječja ſeparatiftam na zyrobje pobrachowacž.

Davis, pſchedzhyda ſeparatiftow, je pječja prajík, ſo budže, jeli dyrbjalo jeho wójsko pola Korintha pſchěracž, hacž do kraja Texasa zofacž, dokelž móže wot tam, hdyž wſho pſchiſadži, lohlo do Mexika čekeňc.

Po nowiſtich powieſcjiach je placzisna barwu po-čaka dele hicž.

S Mexiku ſu džiwne powieſcje pſchiſtke. Tam běchu ſo tola, kaž ſimy w ſwojim čaſhu powiedali, dželbý ſchpaniſkeho, franzowſkeho a jendzelskeho wójska podaſe, ſo bydu mexikanſke kniežerſtwo nuſowale, ſchpaniſkim, franzowſkim a jendzelskim wobhulerjam te pje-niesy ſapkačicž, kotrež je jim wone winoſte. Kommandantojo tſioch ſpomnjených europiſkých wójskow ſu potom ſ me-zičanskim kniežerſtwom tuteje wěz̄ dla jednali a jednali, hacž ſu ſo ſkónczne ſami bjes ſobu tak ſwadžili, ſo je nětka jendzelske a ſchpaniſke wójsko domoſ ſotjelo a jenož franzowſke w Mexikankej wostało. Kaž je ſ temu wſchemu pſchińc móhlo, to njeje po prawym hiſhčeje ſuate, a hacž tam Franzowſojo dale wostanu, njehodži ſo tež ſ wěſtoſcu prajicž.

Franzowſka. Egiptowſli měſtoſral je do Pariza na wopytanje pſchiſt. — **S Mexikanſkeje** je powieſcje pſchiſtka, ſo je tamniſche franzowſke wójsko město Ori-zabu wobſadžiſko, jako běſhe přejdy dželbu mexikanſkeho wójska ſbito. Mexikanžy ſu potom zofali. We Mexiku, ſchtož je hłowne město tamneho kraja, pječja wulke pſchihoty na wobaranje činjia, dokelž ſebi myſla, ſo Franzowſojo bórsy pſched tuto město pſchiſzahn. Bjes tym pak ſtej tam dwě ſtronje naſtaſej, mjenuiſy jena nowa, kotrež by naſradſho čhyka, ſo by mexikanſki kraj krala doſtał, kiz by tamniſche naležnoſcje do rjadu pſchi-niesy, a druha dotalna, kiz čhe, ſo by Mexiko republika wostał. Čzi, kotsiž ſu kralowſy ſmyſleni, maja ſ Franzowſam pſcheczelne měnjenje.

Italia. Bamž je wóndanjo ſwoj 70letnij narodny džen ſwjeczil. Džen 15. meje džeržeſche woni ſ diſkopami, kiz ſu hžom do Roma pſchiſli, přenju ſhromadžisnu. Něhdje 50 bě ſo jich ſeſčlo. — W Romje ſo powiedaſche, ſo čhedaža Franzowſojo bamžowej krajinje Velletri a Frosinone wopuſčajicž a ſo budžetej wonej wot wojſka ſardiniskeho krala wobſadženej. Kommandant franzowſkich wojakow w Romje a wokloſcji, general Goyon, je ſo do Pariza podaſ.

Prinz Napoleon je ſ Viktori Emanuelej do Neapla pſchiſt a jemu ſ čeſečji je kral wulki bal hotowaſ. Viktor Emanuel ſo ſ Neapla na kupu Siziliu poda. — Wyschnoſcje je w Bresci a hewaſ tež druhdje w Lombardskej tóſſkto ludzi ſajecž dala, kotsiž čhyku nadpad na rakufu krajinu Tyrol ſcjmicej.

Ten dželſka. Ministerſtwo tuteho kraja njeje ſ tym prawje ſpoſoſene, ſo ſu Franzowſojo w Mexikankej wostaſi. — Londonska ſwětna wuſtajenza je jara wopytana a pſchiſhadža tam wjele ludži ſ zusyčh krajow.

Ruſowſka. Po poruczoſcji khězora je miniſterſtwo kommiſiu poſtaſilo, kotrež ma wurdžicž, kaž by ſo w ſudniſkých naležnoſcjiach ſkerje lepje ſjawnoscj a

żertnosć nałożicj hodžika. — S pjenjes, kotrež su ho wot Rothschilda pożycike, je krajny bank w Petersburghu někto papierjane pjeniesy wuměnjež począł, tak so móže tam kóždy někto sažo sa swoj papierjanym pjenies skoro dostacj.

W Polskiej hiszcezo s żanemu prawemu měrej pschincz nochze; pschetoz wóndanjo su pak sažo w zytkwach sakasane spewy spewacj poczeli, na czož je polizia někto polskich knienjom hodžika. Nowy arzybiskop nochze pak dlehe čerpicj, so so polizia a wojszy do teho měscheja a je teho dla hrošk, so zytkwe radsho sankcje, hacj dale pschiwda, so bydu ludzo kenschenja dla do jaſtwa pschischli. Na to je gubernator Lüders wossewič, so cze najprjódzj na někotre dny spytacj, so żanych polizistow na wobledżbowanie kenscherjow njeposzczele. Hodž pak so czi tak njesadzerža, kaž so žada, dha cze won s nowa po starym waſchnju sakrocicj.

Turkowſka. S Trebinja pišaja, so su kſheſcijenjo wſhitke dróhi bjes Bilechju a Lubinjom wobhađili a so turkowske wójsko někto žamu zyrobu dostacj njemóże. — Czornohorjenjo su město Nikschicj dobyli a 800 Turkow jatych wotwiedli.

Pschinischk Historii ſakſk. wovcjerſtwia.

W krótkim (10. junija) směrem w Budyschinje naletne wołmjaſe wiſi. Teho dla so někto wſchudże wowzhy, hodžez żanych maju, pławja a tſihaju. Hodžez hiszcezo so to ſtało njeje, tam so tola w bližſich dnjach a hacj do 10. junija stanje. To dawa nam ſkładnoſc, tu s krótką na wažnoſc a wužitnoſc wozow spomnicj a pódla na wulku dobroſc, kotrež su vola naſ w naſtupanju wołmu dozpík, poſkaſacj. Wozwa pschinidze woſobliwie w trojakim naſtupanju do wobledžbowania. Wona plodži 1) wołmu, dawa 2) miažo, kój atd. a džela 3) hnój. Po tychle tſjóch stronach roſtupuje najwetbi wužik, kotrež wozhy dawaju; to je ſich wulka wažnoſc ſa nazionalne hospodarſtw. Na přenjeſi liniji ſteji pak pschede wſhem wołma, kotrež wozwa wuplodzi a dawa. Kāk wulka wołmina wažnoſc ſa člowjeka je, netrjabam nikomu wukładowacj; wona je koždemu jara derje ſnata.

Zadyn džiw teho dla njeje, so je ſo po tym tež člowjesta industria ſložowala a ſwoju prózu a dželawoſc na pschedo wjetſche poſlepſchenje a wudokonjenje wozow a jich wołmu nałożowala. Sa tym, hacj je wołma ſépscha a wubjera, abo mjenje dobra a ſchpatniſcha, po tym je tež jeje placzisna na wilkach. Wot jeje dobroſcze wotvoiſu: a te ſukna a twory, kotrež ſo ſi neje hotuja, w ſwojej placzisniſe. — W ſakſej, a wobſebje tež w Eſſerbach, kublaju a džerža ſo wozhy woſobliwie na wjetſchich ſenijanskich, a tu a tam tež na někotrych

burſkich ležomnoſczech. S zyka paſ njeba ſo ſapřečz ſo je wowcjerſtvo w poſledniſich lětzejſtakach na mjeniſchich kublach nimale zyłe pſchesialo a na někotrych wjetſchich na wobſchernoczi ſtadkov wotebjeralo. Njemolimy ſo, ma ſo najwjetſcha wina teho we tym pytacj, ſo wowczi hnój ſa pólne rataſtvo taſ nujny a njepaſajomny njeje, kaž w předvysich czaſach, hodžez rataſtvo runych druhich, hnój ſaſtupnych ſredkov, na pschilab koſcizimy, guana atd. njemějeſche. Miz mjenje hodža ſo tež wſchelake druhe pólne a kuežne plody a trawjenja na druhe waſchnje, hacj ſi pomozu wozow, kaž ſo to předy ſtaſwashe, na dobrý wužik a do pjenies ſtajicj. Pola njetrjeboju wiazhy, kaž předy, jako ſmahi ležej; tu je druheho khumſtineho hnoja doſc, jeſli animaliſki (ſkoczazy) njedoſzaha. Wón je docžeri a poła dawaju psches nijón ſépschi a huſeſiſchi žitny wunoſč. — To ſadža ſo nam najwazniſche pschiczymy byc, czeho dla wowcjerſtvo w poſledniſich czaſach njeje pschibjeralo, ale je wjele bble numeriſzy wutebjeralo. Ale tež w naſtupanju dobroſcze wołmu, měnja někotſi, njeje ſo w poſledniſich czaſach žane ſpominenja hódne poſkračenje ſtało; tam a ſem ſu pecja někotre wowcjerſtve w tym do ſady ſchle, prazijn, ſo ſo jara dobre a zunje wołmu na wilkach maſko pytaj, ſo wozwa ſe ſrěnej wołmu po wołmje a miažu wiazhy wužitka dawa, dželi tajſa, kotrąž jara wubjernu zunju wołmu plodži, a ſo tež ſukelnizh ſi mjenje dobreje, ſredneje wołmu ſi pomozu wſchelatich maſchinow a naprawow khetro dobre a rjane ſukno dželacj wjedza, kotrež na wilkach najlžo kupza namaka. Móžno, ſo je na tym wjele wěrno; ale runje tak jara ma ſo tu wěſta mjesa poſtojicj a ta nujnoſc pschedo ſnač, ſo dobre, něžne wołmy, zyłe wotpohladane wot ſwonkowſkich wobſtejenjow, pschedo ſwoju dobru placzisnu wobſhownaju. Duž ma tež w kóždej, woſebje wjetſchej wowcjerſti wěſta wjetſha dobroſc wołmy, kotrąž woſobliwie w jeje ſporoſci, něžnoſci abo zunjoſci wobſtuwa, placzicj a ſmejſtvo wobſhownacj. A tak tež je w mnohich ſakſkich wowcjerſtviach. Na moraliske hručenje, kotrež we wowcjerſtvo w tym ſwoju czeſc pyta, ſo by wowcjerſtva jeno wozhy prawje wubjernje dobreje wołmu měla, njechzemy tu dale podótknij.

(Pokaſcowanie přichodnje.)

Ze Serbow.

S Budyschina. Tamni ſchecjo ſerbſhy lan-
didatojo wucjerſtwa, kotsi ſa poſlednie jutry naſich
krajnoſtaſiſki ſeminar wopuſchczili, ſu hnydom do ſaſtoj-
ſtrow ſaſtupili. Tak ſkutkuje k. Ć r u m e r jako pomožny
wucjer w Barze, k. W a g n e r jako pomožny wucjer w
Dittelsdorfje poła Hirschfelda, k. Jaurich jako ſchulſki
vikar w Friedersdorfje poła Połcznicy, k. M ö r b a jako

pomožny wuczer w Połcznicy, i. Helm jako pomožny wuczer pschi měščanskéj wuczerni w Budyschinje a i. Hilbrig jako pomožny wuczer w Kamenicu. — Boh tón Čenjes spožejui wužywam tutych młodzenzow bohate srocejenja! —

V.

S Rudeje. Ssiedu 7. meje čyjskai tudomnaj buraj Blažij a Horjenk, kotaž mataj hořtu wotnajatu, wjeczor na revér hicž, so býschtaj tam někajku swérinu třelkoj. Blažij bě šo hízom předh won podař a swoju třelbu šobu wsał, kotaž běsche ſebi do jeneho pschérowa počožk, haž budze ju trjebacž. Jako běsche potom Horjenk na revér pschischoł, bě wón bórsy wutſelenje ſazbyschał, njebež pak dale na to ledžbu měl, haž ſo bě ſo džiwał, ſo je Blažij tak rucze jemu swérinu nadeschoł. Horjenk bě teho dla po revéru dale schoł, haž bě něhdze ſa hodžinu k temu měštnu pschischoł, hdzej mějeſche Blažij swoje ſtejnischę. A dokož tam tón lejeſche, dha myſlesche ſebi Horjenk, ſo wón ſpi a woſasche jeho teho dla, ale dokož njeſtaže, dha jeho pschimy; pschi cžimž pak ſo k swojemu njemalemu poſtrōženju dohlada, ſo je Blažij morwy. Tutoň bu potom domoj dowieseny a namakachu, ſo bě jemu zyke wutſelenje psches hlowu ſchło, tak ſo bě wón na měſče morwy był. Naiſferje je flinta, jako ju wón ſ pschérowa won bjerjeſche, na někajkim koruſku tak wifzajo wofata, ſo je ſo potom ſpuschcizka a Blažija tak njebožomnje trjechta.

Blažij bě hewak porjadny čłowjek, kž mějeſche pola bohatych a khudych dobru kħwalbu, a wobżaruja wſchitzy jeho njenadžitu ſmicerž a to cžim bôle, dokož wón wudowu ſ wjazoromu ſyrotami ſawostaj.

Se Szedlischčza (pola Skeho Komorowa w Delnych Luzzizach.) Tudy wundże ſchtrótk 8. meje rano w 3. hodžinje w jenym ſadním twarjenju buraj Rūnišča woheń, kotaž pschi wulfje ſuchocze tak wokolo ſo hrasbache, ſo po krótkim čažu 17 burſkich dworow a 13 bróžinjow w prochu a popiele lejeſche. Wola Rūnišča ſtaj ſo dwaj wotrožkaj ſpasliko a hewak ſhubi wón wſchitkón ſwój ſlot w plomjenjach. S zyka je tehdyn psches 60 howjadow a koni we wohnju kónz wſalo. Woheń je najſferje ſaloženj był. (H. W.)

Se Klecziſchčzo (pola Skeho Komorowa). Psiatk 9. meje w nožy wudhyri tudy pola buraj Raſčaka woheń a ſpalí jeho, kaž tež jeho ſuſoda twarjenja. Raſčak je wjſche teho 6 ſloczatow w wohnju ſhubil. (H. W.)

S Małej Koschiny. Tudy ſu 9. meje jeneho jelenja třelili, ſtož je pola naš hízom tež rědka swérina.

S Wojerez. W bliskoſci naſcheho města, w tak njenowanej trunje, namakaču wondanjo na jenym polu dwaj staraj pjenjeſaj. Sedyn je 1540 w Gdanjsku

bity a ma ſnamjo polſkeho krala Sigmunda na ſebi. Tón druhj, kž je wot leta 1658, ma wobrasy třioch bratrow na ſebi, mjenujž Jurja, Rudolfa a Chrystiana, ſchleſyñſkih mójwodow w Bręgu, Lignizh a Wolawje.

S Tranjow. Tudy wudhyri psiatk 9. meje poſoldnu pola buraj Ssuečka woheń, jako někton doma njebě a pschewobroči domiske ſ pôdlanskim twarjenjom do popjela.

S Tranjow. Tudemny bur Bljena ſ bě ſanđemu wutoru na minatačku holu pola Delneho Wujesda wujęł, ſo by hajnisku hetu, tam ſtejazu, podtorhał, a domoj wotwojeſ. Pschi tajkim džele ſta ſo, ſo ſo ta heta, jako bě wón w njej nutſka, njezapzy ſazbypný a jemu hlowu tak straſchnye hromadu ſtroczi, ſo bě wón nimale morwy. Dokož pak jeho pschichodny ſyn, ryčtač Ssuečko, khětſje rucze k pomožy pschindze, dha bu Bljenaž ſe ſmiertrncho ſtracha wumóženj a wón tež ſaſo ſwotkori, haž runje je jara na hlowje wobſchloženj.

S Höſnizy. Čenjes kandidat duchomnſtwa Rani g ſ Klukſha bu wondanjo jako farač ſa naſchu woſadu wuſwoleny.

S Budyschina. R dopomjenju na filoſofa Fichty bu tudy ſanđenu pónđzelu dopoſdňa aktus wotdžerjaný, hdzej k. rektor Dr. Pal'm ryč džerjeſche. Wjeczor bě na hlownym torhoschę ſaſowym landelabec ſaſhwęčenj a ſpěwanſke towařſtwa ſpěwachu někotre ſpěwy.

S Budyschina. Tón tħožen ſim jara rjane deſchče měl a je, kaž praja, nětko doſež domokato. Płody na polach a w fahrodach wſchudze jara rjane ſteja a je ſo na mnogich polach rožka lehnyka.

Tudy ſu 21. meje přenje wiſchnje na pschedan pschiwjeſli. W běhu minjených 50 let ſo tole ženje tak ſahe ſtało njeje, pschetož haž dotal bě 6. junija naſažniſhi džen, na kotrejž běhu wiſchnje na naſchich torhoschę ſaſtacju.

Přílopk.

* Na ruſkej želeſnizh bjes Petersburgom a Pruskej je wondanjo jedny čzah ſe ſchénov pschischoł, tak ſo ſo tsi woſy powrocieſhi. Sedyn pycđowat woſta morwy a dwaj buschtaj lohko ranjenaj.

* Na draždanských torhoschę ſu 19. meje přenje ſrake wiſchnje pschedanacj pocželi.

* W Elterleinje, hdzej je hafle loni wulki woheń był, je ſo 17. meje jena wulka kħeža wotpaliſa, w kotrejž dwanacze ſwójbow bydlesche. Sedyn pycđelny hólčez tyſcherſkeho miſchtra Wetzela je ſo ſobu ſpalik.

* W Neuhausen je ſo 16. meje jena kħeža wotpaliſa. Jena 68letna wudowa, kotaž bě ſo pschi wuruimowanju ſapofzila, bu wot roſpadankow ſazypnjenia, tak ſo je ſo ſpalika.

* W Alt m y l a w j e d y r i 16. meje blysk do jeneje hródze, kóraž so s pôdanskéj bróznu wotpali.

* Riedaločo Gery mějachu 16. meje straschnu lijenzu. Woda mjeniżzy s wulkim deshejcom tak wyšoko stupasche, so w Liebšhwitzach jenu khęzu powali a wjese druhich kysnje wobškodzi; w Zwötzenu bu wjese czelow s rowow na lechtere wupławienych a někotre wotkłowachu do reki a poł hodziny niże Gery bě woda tak rucze pschibjerača, so so tam jedyn pohonč fatepi, tiz pěst s rěčniščza won wožesche.

* W Draždananach stoczi 8. meje knihovjašarski towarisch L. s nowego mosta do Kobja, bu pak živý won wuczejhenný a do schpitala wotnieszený. Won je mjeniżzy po myšlach běudny.

* W kamjentowuhlowych podkopach pola Chartruese (w Belgiskej) pschindjechu wondanjo schyrnaczo hewjerjo na to waschnie wo živjenje, so woda jenu scjenu pschekama a jich wschnittich fatepi.

* Anhaultske jenotoleriske papierjane pjeniesy wot 1. augusta 1849 jenož hisceče do 1. haperleje 1863 něshto placja.

Hudančka.

21. Kaf piſče so sucha trawa se schyrjomí piſmikami? (Wuhudanje přichodnje.)

Wuhudanje s č. 18.

20. Člownjet.

Cyrkwinske powjesće.

Werowaní:

Michalska cyrkej: E. Hendrich Reichert, wobydler na Židowje, s Hanu Kelingstez tam. — Jakub Wieteschka, wobydler na Židowje, s Mariju Nowakę se Sajdowa. — Jan August Wudowiz s Wulfem Wjelkowem s Hanu Davitez tam.

Podjanska cyrkej: Handrij Kowar, sahrodnik w Hrubočizach, s Mariju Möhnez tam. — Jan Bohuwer Spann, sahrodnik w Małszach, s Hanu Kuczankez s Hory.

Ssuche drožđe,

Kotrež bym ja **nasprjeni** w Budyschinje pschedawak a je tež stajnje najlepše mječ, smjeju ja kóždy čas tejko na pschedan, so budu wschnittich, tiz po ne ke mni pschindu, derje spokojcz móz. Tež su hewak wschiedne suche drožđe pola me k dostaczu.

W Budyschinje na herbskej haſy, hdzej staj dwaj muraj psched khlamami.

J. G. F. Niecksch.

Wosjewenje.

Czeſczenym Sserbam Lubija a wokolnoſcie ja s tutym najpodwoſniſho k nawiedzenju dawam, so bym djenja tudy moje

kolonialtworowe, spirituſowe, tobakowe a cigarowe khlamy
wotewrit. Najzwerniſche a najtuniſche poſluženje ſlubjo, proſhu wo bohate wopytanje.

W Lubiju, 20. meje 1862.

F. C. Miesnar,
na žitawſkej haſy č. 100.

Wosjewenje.

Pschichodneho

5. junija (ſchtwórtf) dopołnia 10 hodž.

pschijedze podpišanu do kózmu w Lipiczu, so by tam wóſk a wóſkowe kuchcizny kupował a sa wobej najwyſchu placisnu dawak. **August Marcjink,**
mydlarski mischr w Budyschinje.

Wosjewenje.

Pondjelu 26. meje rano wot 8 hodzinow budže so na manjowſkim revere pola Rudeje

50 kop bréſowych,

80 „ khójnowych a

8 „ wolschowých walczkow

pod wuměnjenjemi, w termii wosjewiomnymi na pschedawac, **Smetsch.**

Missionska hodzina w Hnaschezach.

Dziwočaſtske herbske evang. luth. missionske towarzystwo směje, dali Bóh, pschichodny ſchtwórtf jako na ſwieczeni Chrystusoweho k njebiu ſpicza we ſchu li we Hnaschezach herbsku missionsku hodzimu. Tež dla proſzymy wschnittich pschedzelow mižiontwa, kaž tež wschnittke ſobustawy towarzystwa, so bydu so na pomjenowanym dniu popołnju w tjoč tam bohacie nute namakali.

Petr Melonk, piſmanowjedze.

Sherbska duchowna konferenza

směje so hrjedu po ſwiatkach w sali hospicenza k ſkotej krónje w Budyschina. **Psched ſydstwo.**

 Žiwonoſc č. 3 we Wurizach s 13 kózmi pola je hnydom se ſwobodne ruki s naplačenjom małko kupynych pjenies na pschedan a je wóſho dalsche pola podpiſanego tam ſhonicz. **Z. Něſek.**

Křečení:

Michalska církvej: Hana Amalia, Jana Bohuwěra Kocha, muričerja na Židovje, dž. — Bohuwěr Louis Pawoł C. F. W. Grellmann, řehovza na Židovje, ř. — Hana Madlena, Pětra Jeremiasa, wobydlerja na Židovje, dž.

Zemjemecí:

Dnešní 8. meje: Hanža rodž. Hrubczek, njebo Michala Nikolska na Židovje, samostajena wudowa, 74 l. — Kortla Ernst, Jana Augusti Nowaka, mlýnskeho mičitry w Brčovje, ř., 5 m. — 9., Jan Augusti, Jan Bohuwěra Rychtarja, sa-hrodnika w Hornej Kinje, ř., II. 5 m. — Madlena, Mi-chala Wobši, živnostičera w Štěone Vorskeži, dž., 4 n. — 11., Hana Amalia, ř. B. Kocha, muričerja na Židovje, dž., 10 d. — 12., Hanža Augusta, Michala Horčanského, sa-hrodnika w Hrubocízach, dž., 6 l. 5 m. — Maria Madlena, Jana Bohuwěra Rychtarja, sa-hrodnika w Hornej Kinje, dž., 6 l. 8 m. — Amalia Madlena, Jana Bohuwěra Rych-tarja, sa-hrodnika w Hornej Kinje, dž., 3 l. 11 m. — 14.. Handrij Muzjer, kublet w Bortku, 45 l. 8 m.

Cahí sakskošlezynskeje železnicy
z budyskeho dwórnišća.

Do Draždjan: rano 7 h. 35 m.*; dopočnja 9 h. 11 m.: pšchipočnju 12 h. 50 m.*; popočnju 3 h. 33 m.* wečor 8 h. 21 m.; w noz̄y 2 h. 26 m.

Do Schorelza: rano 7 h. 51 m.*; dopočnja 11 h. 40 m.*; popočnju 3 h. 25 m.; wečor 6 h. 54 m.*; wečor 9 h. 24 m.; rano 12 h. 30 m.

*) Pšchisankjenje do a se Žitawę a Liberža (Reichenberg).

†) Pšchisankjenje do Žitawy.

N a w ě š t n i k.

Pšchedawanie körzimarskeho kubla.

S realnej prawisnu piwo- a palenzchenkowanja, kaž tež rěšanja a pječenja wopravnjene

herbske grychty čzo. 22 we Wulfich

Debřezach pola Budyschina,

wobstejaze s 8 körzow woževje dobrých polow a kükow, a s dobrymi, na 1350 tl. — — — wotschazowanymi twarjenemi, budža ſo

pónđzelu, 26. meje t. I. dopočnja w 10 hodžinach

psches podpišaneho pod woſjewomnymi wuměnjenjemi pšchedawac̄. Na kupjenje ſmykleni ſo pšcheproſchuja, ſo bych ſo na poſtajenym čaſu w pomjenowanym kuble mutnamakali.

W Budyschinje, 16. meje 1862.

A. Franz, agent.

W knihicjichcerui L. A. Donnerhaſa na Haſchiz haſh je Steuer-Quittungs-Buch ſa 12 np., na pšchedan.

Pjenježna płaćizna.

W Lipſtu, 14. meje. 1 Louiss'or 5 toler 14 nřl. 6 1/4 np.; 1 połnowažaj̄ cíerwony ſloty abo dukat 3 tol. 5 nřl. 5/8 np.; wienske bankowki 76.

Płaćizna źitow a produktow w Budyšinje
17. meje 1862.

D o w o z :	Płaćizna w pŕerězku					
	na wikach,			na bursy,		
5146	kórcow.	wyšsa.	nižša.	sředžna	najwyšša	najnižša.
Pscheiža	tl. nřl. np.	tl. nřl. np.	tl. nřl. np.	tl. nřl. np.	tl. nřl. np.	tl. nřl. np.
Rozkla	4	—	3 20	—	3 27	5 4
Ječmen	2 25	—	2 20	—	2 22	5 22 5
Bowš	1 22	5	1 17	5	1 20	—
Hroč	4 10	—	—	4	—	4 10 4
Woka	3 7 5	—	—	3 5	—	3 7 3 5
Rijepík	—	—	—	—	—	—
Jahly	6	—	—	—	—	—
Hejdusčka	4 8	—	—	—	—	—
Bjerny	1	—	—	—	—	—
Kana butry	16	—	14	—	15	—
Kopasłomy	4 5	—	—	4	—	—
Šent. syna	20	—	—	17	5	—

Spiritus płaćeše wčera w Barlinje:

ejmař 17 tl. 20 nřl. a 15 tl. 10 nřl.
rěpikowý wolijs (riiböl, ſwěčjenje) 13 tl. 15 nřl.

Dr. Hartung'sowa ſelova pomada (thglik)

po 10 nřl.) k ſachowubudženju a wožiwenju wloſoweho froſta

a

Dr. Hartung'sowy chinaskorowy wolijs

(bleſčka po 10 nřl.) k ſdier-ženju a poreňſchenju wloſow moža ſo hifchze pſchezo jako najwoſkebnisčej a najlepſeſci ſředkaj be-wſchitkimi hac̄ dotal woſjewenymi ſředkami wo prawdje poruczeč a je ſolidne wobſtacje pſches wjazh hac̄ dzechac̄ ſet najkmanisčhe wopofaſmo ſa jeju dobroſez a hōdnoſez.

Denicjek ſtad ſa Budyschin a wo-loñoſej ma ſtajnje

Wilh. Hammer

pod radnej křeči.

Jedyn wotrocž pſchi lětach, Sſerb, kž može wſchitke džela, može ſa do bru ſdu 1. junija do ſklužby ſtipicž. Hde? to je ſhonicz we wudawarni Sſerb. No-winow.

W o s j e w e n j e.

Dokelž je na namjet polnoslětných Jana Sendy herbów w Króñz, na dželenje herbstwa hischeje nje-rodbjeleneho, jedyn se sbuwobdželných na sahrodnisku žiwnosczi, džen 16. t. m. wježnogrychtzj a exklusive živeho a morweho inventara, kúpowarzej pschidajomnega a na 156 tl. 4 nžl. 5 np. taxirowanego, kaž tež zyłych létuſkich žnjow, na

3232 tl. 10 nžl. — „

— bjes džiwanja na wobcjezenja — wotschazowanu a Cat. No. 5 w Króñz ležazu a Folio 6 hypothekſich knihi tuteje wžy, — inclusive wſchał ideellnych dželbow na Folio 15 a 16 tam sapišaných — summu wot 2800 tl. žadzik, dža je so k lepsžemu makolétnym sbuwherbow

27. meje 1862

jaklo pschegadžowanſta termija se strony žudniſkeho hamta postajiſta a so k placzenju ſmanii a na kupjenje ſmykſeni ſ tutym pscheproſchuja, na tutym dniu dopołdnja w 10 hodžinach na Sendziz žiwnosczi w Króñz ſo nutſna-makacj, po ſežinjenym dopofaſmu ſwojeje placzenjoſkmanoscze, ſwoje pschegadžowanja cžinicj a potom dalshe wotčakacj.

Wopiszanie ležomnosze a inventarskich ſruchow ſe ſubhaftezionſkim wuměnjenjemi je tak derie w kžej tu-domnem ſudniſkeho hamta, kaž tež na Sendziz žiwnosczi wupoſznejene, móže ſo pak tež po ſamolwjenju na tu-domnym ſudniſkohamtſkim měſce narwiedzicj.

W Nakazach, 28. haperleje 1862.

**Kralowſki ſudniſki hamt
Seyfert.**

Töpfer, alt.

Barbańja.

Stare w okmjeniſchcza, kaž tež ſomot, žida, merino, thibet, kž ſu ſwoju předawſchu barbu ſhubile, ſo poſla podpiſaneho ſnowa rjenje wobarbja, teho runia hotowe mantle, ſuknje, thollowy a t. d. ſo wobarbja a tak cžicze w uplokaſa, ſo ženje njewotbarbja.

C. Mühlpfort, barbařſki miſchtr na ſadnej bohatej haſhy w domje k. pschekupza Schanza na taſli k ſpoſinacju.

Sa dotalne dowěrjenje, mi jaklo ſarjadowarzej mojeje macjerje luboſnije džakujo, dowolam ſebi ſ tutym najpodwolniſcho to wosjewjenje, ſo ſzym dženſniſche džen

Knihiwjasarňju

ſam na žitnej haſhy čzo. 49 wotewril a poruczam ſo k dobrociwemu wobfedžbowanju.

S počeſcjo w anjom

W Budyschinje, 18. haperleje 1862.

Moritz Weifer,
Knihiwjasar a karouſelwobfedžer.

K dobrociwemu wobfedžbowanju.

Sa ſlužbuwobstarazh bureau na žitnych wilach w Budyschinje p v t a j a ſo:
ökonomisz, pschekupisz a hajniſz wuczomniſz, sahrodnisz, mlynsz, hetmanjo a woczerjo, knjezi wajchtarjo, hoſpoſy a hródzne hoſpoſy, kuchinske a hródzne džowki, wolaſy a konjazy wotrocžy ſa tudomnu a ſa dalshu ſtronu, kaž tež ſa dobru ſdu.
Dekonomiſki inspektor **Weifel.**

We Warnačzizach je wopalniſcheſzo (Brandſtelle) čzo. 19 ſ dobrej pinzu, ſ nowej pjezu a ſe ſadowej sahrodu na pschedan a móže ſo wſcho dalshe poſla Handrija Schmidta tam ſhonicz.

Mojim lubym a czesczonym Sserbam Budyschima a wokolnoceze s tutym i nawiedzenju dawam, so ma mje moje stare swoje hiszczce pschezo lubo; pschetoż w poslanej 61. lotterii dostach sledowaze dobytci:

20,000 tl.

na $\frac{1}{4}$ czo. **21568.**

2000 tl.

na $\frac{1}{4}$ czo. **65781.**

1000 tl.

na czo.

38977. 37037. 61293. 17618.

42174. 38947. 66703. 51430.

10020. 36394.

400 tl.

na czo.

13286. 37023. 45565. 38575. 17648.

38541. 38930. 21829. 21822. 21875.

42160. 38570. 52961. 13242. 40882.

200 tl.

na czo.

13230. 71731. 45536. 23322. 38911. 14937.

7982. 70555. 32535. 7980. 67409. 66733.

21899. 52928. 21888. 66769. 59013. 14969.

32504. 59625. 23301. 10049. 65759. 23303.

28995. 38971. 36315.

100 tl.

na czo.

23396. 45501. 23371. 21578. 32570. 52994. 38598.

32539. 10063. 44251. 14964. 32568. 14921. 38583.

38567. 23388. 48933. 9252. 21562. 51456. 65779.

45558. 61247. 40883. 38533. 66749. 17620. 7915.

65784. 10053. 59608. 71743. 42102. 66798. 40858.

32546. 32593. 45505. 13239. 13270. 59661. 64982.

23321. 38540. 28976. 59013. 7904. 67439. 67407.

51485. 66720. 45508. 21833. 64070. 21554. 66701.

32553. 37043. 37086. 19911.

823 dobytkow po 65 tl.

S dobom poruczam so mojim lubym Sserbam najpodwolnisczo a proschu, so bych mi dale swoje do-wierzenie spozycili a i pschichodnej 62. lotterii prawje wjeli lozow pola mje kupowali. Ja mam ich w jara

rjanym a wulkim wubjerku a czinu ja wozebje na to nowe, wjeli skladnosze i dobyczi poskicza, pschemienjenje bliszczere lottery ledzblive: scztog njehraje, ton njemoge tez dobyczi.

Ra swonknej lawskej hafy czo. 801.

W Budyschinje, 24. meje 1862.

C. F. Jäger sen.

Tedyn portemonnaie, w ktorym je neschto pjenies, je so w mojej khezi namakat. Wscho dalsze je pola mje shonicz. Horniczerki mischr **Großmann** na kamjentnej hafy.

Meschczanske dziwadlo w Budyschinje.

N jedzelu: Cäsario abo wobroczone holczo.
(Kneze Dettmer i Draždjan jako hosc.)

P vndzelu: Maſdath domownik abo wschityp
bu salubowani.

S riedu: Barlinszy dundazy. Szemesz.

J. O. Kunzendorf.

theat. direktar.

K wobfedzbowaniu sa ratarjow.

Dokelz bě ſola abo mydlarski kuh, wote mnie nchdze psched 4 njedzeliemi wosserwieni, jara rucze roze-brany, dha dawam i tutym i nawiedzenju, so mam ieho tez sameje dobroscie sazo nchdze 100 körzow lezo, a proschu tych, kotsiz ſebi jón pöla mje ſkaſachu, so bych jón borsz pola mje wotwoñli; pschetoż ja dyrbju jón herwak dale pschedacz, wozebje dokelz mój kuh wschon druzhi pschetrzchi a zo wozebje derje i knojenju hodzi.

Moritz Lehmann jun.,

mydlarski mischr na bohatej hafy.

Letuscha trawa, byno a wotawa na dwemaj rjajmaj kocomai je stejo na pschedan pola Pētra Deutsch-mana w Bosankazach a möga na kupjenje smyšleni wscho-dalsze pola njego shonicz.

**Madlena Henczkez,
Karla August Wyrgacj,**

ſlubjenaj

djen 18. meje 1862.

Kiſliza.

Raschow.

Dzensa rano $\frac{1}{4}$ na 6 hodzinow wobradzi na-maj Bóh luby Knjez čerstweho synka.

W Zdzarach, 19. meje 1862.

B. Bergan, d.

C. Berganova rodz. Kubicec.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawařni Serb. Now. při bohatych wrótach wotedac, placi so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaći 6 np.
Štwórtlétta předplata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósce 7 1/2 nsl.

.Číslo 22.

31. meje.

Lěto 1862.

W opřijeće: Swětne podawki. — Za dom a hospodarstwo. — Depisy. — Ze Serbow: S Budyschina. S Kubſchiz. — Hans Depla a Mots Tunka. — Přílopk. — Hudančka. — Cyrkwinske powjesce. — Čahi saksko-slezynskeho železnicy atd. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Sakſka. Veho majestoscz kral Jan je so do Pilnitz pschehydlík. — Na ſejmje jedna ſo nětko dla pschekupſkeho a wiłkowanskeho wujednanja, kotrež je Pruska i Franzowskej wobſanku a wſe druhé němske kraje, i tak menowanemu złonkemu ſjenoczenſtu ſlufchaze, i pschistupjenju pscheprózhka. Majſterje Sakſka tež pschitupjeni. — Ministerſtvo ſkutskomnych naležnoſcjom je w kralowym mjenje wſchelatim mužom, kotrež ſu ſo pschi ſetuschič wulkič wobach rěki Lobja s pomozu wuſnamjenjeli, ſlěborne a ſkote medaille, kaž tež pjenjezne myta a ſiatne pochvalenja wudželilo. — W Draždžanach čzedaža ſebi Jenželczenjo zyrkej natwaricž. — Raſečanski hamt wosjewjuje, ſo maja wſchitzh gmejnshy prjódſtejerjo rafečanskeho hamtskeho wokrjeſa hacž do 7. meje roſprawu wotedac, hacž ſu w jich wſach wſchitke, i wóhen hafchenju trébne, wěž w tajkim poſjedku, kaž ſebi to mandat wot lěta 1777 žada. Tež pschitupjeni rafečanski hamt, ſo dyrbja lubjo, hdvž pschi wóhnju i pomozu pschiindu, pěknje s khanami a druhimi ſudobjemi pschińcž. — Žeje kralowska wýſokoscz, krón-prymzefyna Karola, je ſo do Wina podala, — Wifchnje na bydysko - woporskim ſchuſeju budža 6. junija rano w 9 hodžinach w hofceſenju w Kettlizach, wifchnje na žitavſko - ſhorjelskim ſchuſeju pak 7. junija rano w hofceſenju w Draſenhorſe pschenajate. — Lipſta moha je, kaž je ſo ſkončzne pokasala, tajka hrěnjodobra byla.

Prusy. Do Barlina je jchwendſki prynz Oſkar na wopýtanje pschijet. — Barlinski ſejm je ſo nětko tak daloko ſrijadował, ſo je móhk ſwoje džela ſapoczeč. Ministerſtvo je jemu teho dla wſchelake pschekupſke wujednanja, kotrež je s Franzowskei a s druhimi krajiem wobſanklo, i wuradžowanju a pschipóſnacju prjódpoſkožito. Teho runja minister Jagow nowy ſakon prjódpoſkoži w nastupanju teho, ſo puezowarjo njebudža pschi-hodnje pož tak wſchudžom měz dyrbječ, kaž dotal a minister Hendl je krajin budžet (ſapiš krajiných dokho-

dow a wudawkov) prjódpoſkoži. Šteho je widjetz, ſo je wón wudawki wo 1 million 654,358 tl. pómjeniſchí, tola budže jemu pschi wſhem tym hiſceje neſhto pjenjes pobrachowacž.

Hacž runje kral ſam ſem wotewrit njeje, dha budže jemu druga komora tola adresu pschepodacž, to rěka, piſmo, w kotrymž je kralej prajene, ſhoto ſebi ſapóſlanž w mjenje luda, kij je jich wuſwolil, w nastupanju krajiných naležnoſcjom myſla a kajke požadanja w tajkim napohladu maja.

Dotalny pruski poſlanz w Petersburgu, baron Bismark - Schönhausen, je ſa poſlanza na franzowſkim dworje pomjenowaný. Wono ſo dolho wo to jednaſche, ſo by wón do ministerſtwa ſastupil. Ale dokež wón ſ ministerom Heydtom ſlužicž nochzysče, tuteho pak kral ſe ſlužby puſhcežicž njecha, dha ſ teje wěžy nicžo njebu a wón je nětko poſelſtwo w Parizu doſtał.

W pruskim kraleſtvoje je psches 2 millionaj ſtowjanſkeho zivilneho wobydlerſtwa, mjenujz 2,095,816 Polakov, 109,009 Serbow a 54,771 Čechow. W pruskim wójſku ſluži nehdže 30,000 Polakov, Serbow a Čechow, ſo by po tajkim pruske kraleſtvo 2 millionaj 229,506 ſtowjanſkich wobydlerjow mělo.

W nastupanju kurheſenskeho tjercha hacž do poſlaniſhich dnjow tak wonhlaſaſche, jako by pruske wójſko do ieho kraja ſakrocječ dyrbjako. Wón mjenujz tu konſtituziu, kotrež pruski kral žadaſche, ſwojemu kurheſenskemu ludej dacž nochzysče, tež njeħaſche wón ſwoje dotalne ministerſtvo ſe ſlužby puſhcežicž, kotrež je woſebje na tym wina, ſo je kurwjerich pruskeho generala Willifena s kralowſkim liſtom hubjenje pschijak. Teho dla ſebi potom pruski kral žadaſche, ſo dyrbi kurwjerich, jeli chze ſo ſ nim ſiednacž, tuto ſwoje ministerſtvo ſe ſlužby puſhcežicž. Tak ſtejeſche ta wěž hacž do 26. meje a naſajtra čzhyčku Pruszy kurheſenske mjeny pschekrocječ a kraj tak dolho wobžadžicž, hacž kurwjerich ſwojemu ludej ieho staru konſtituziu ſažo da. Nětk je kurwjerich nochował a Pruszy njeſzu ſakrocili.

Rakušy. S Čech a Moraw w tu kłwiſu wjeli ludzi do Krymy czechnie. Wóndanjo dželche jich psches Olomuz něhdje 400 a předtý běže ſo jich tam po železnizu hřeče wjaz pſchewesko. — W Lvowje w Galizji ſapoczachu 15. meje pſchi jenej prozeſii ſakany křeſlusch: „Bože což Polske“ ſpěwacz. Polizia pak nutných ſpěwarjom hnydom roſehna. Nasajtra také ſpěwanje ſažo ſapoczachu a pſchi tym ſta ſo, ſo buſchtaj dwoj ſpěwarzej wot poliſtom czeſko ranjenaj. — Rakuſte ministerſtvo je tyrolſte mjeſy hylniſho wobhađicž dalo, dokelž wěſte njeje, hacž budže italske ministerſtvo italských dobrowolníkow pſchego wotdžerječ mōz, jeli budža czi ſ nowa nadpad na Tyrolſku ſežinieč hřeče. Tón ras mjeniſzy je jím italske knježerſtvo také wotpohladanje ſkaſylo, dokelž je wjeli ludzi hřadzicž dalo, kiz hřeče ſi brónju w ružy rakuſte mjeſy pſchekročicž a tak ſnabž nowu wójnu bjes Rakuſtej a Italskej ſapleſcž. — Franzowſki pôšlanz we Winje je tamniſhmu ministerſtwu po poručnoſći křežora Napoleona pječa wosjewiš, ſo w Romje w tu kłwiſu wſho pſchi starym wofstanje.

Amerika. Unionistojo w ſwojich dobywanjach dale bōle po kračenja. Woni ſu Norfolk dobyli; tam bē předtý wjeli kōdžow, kiz ſeparatistam ſluſhachu, ale jako ſo unionistojo pſchiblízowachu a njeſchczelju wiđachu, ſo dyrbja pſchěhracž, dha ſu wſchitke tute ſwoje kōdże ſpalili. Bjes nimi bějde tež kōdž Merrimak, koſraž bē zyle ſe ſeželom wobbita a kotrejž ſo unionske kōdže teho dla jara bojaču. — Unionſki general Mac Kellan je něhdje hřeče 20 mil wot Richmonda, hlowneho města ſeparatistow, ſdalem. Město Memphis ſu ſeparatistojo tež wopuſhczili, předtý pak wjeli barvny ſpalili, ſo njeby njeſchczelam do ruky panika. — Pſchedžyda Lincoln je wosjewiš, ſo je neworleanski pſchiſtaw nětko ſa wſchitke zuse kōdže ſažo wotewrjeny a ſo ſmědža tam ſwobodniye barvnu ſkopowacž a wotwoſyč. Hacž runje ſu ſeparatistojo wjeli barvny ſkaſyli, dha je jeje tola hřeče doſež k doſtaču a wona teho dla ſkoždym dnjom w placzisne ſpaduje. Nichtón njebuďe teho dla wježelschi, dyžli jendželsky a franzowſky fabrikantojo, koſiž budža nětko ſkoro ſažo w ſwojich fabrikach dželacž mōz. — Unionſki ſenat je wobſankyl, ſo ma ſo we amerikanských krajac̄ unije ſchłovinſtvo zyle ſahnacž. — Naujnowſche powjescze powjedača, ſo ſu ſeparatistojo bliſko Richmonda ſbicži, ale wěſtu powjescz wotym hřeče nimamy.

S Mexika hacž dotal žane nowe powjescze pſchishe njeſhu, tola rěka, ſo drje ſu Franzowſkojo tamniſhe hlowne město najſterje hřzom wobhađili.

Franzofſka. Křežor je generała Gohona, doſtalneho kommandanta franzowſkého wójſta w Romje a w romſkých krajinach, ſa ſenatora pomjenoval. To je

ſnamjo, ſo Gohon najſterje wjazy do Roma njeſchindže — Rakuſti pôšlanz je Napoleonej w mjenje rakuſteho křežora wosjewiš, ſo tón ženje do teho njeſwoli, ſo by ſo rakuſti aržywójwoda Maximilian ſa krala w Męgi-kanſkej poſtaſil. — Druha komora je tobakowy monopol na dalsche dželacž ſet pſchiswolka. Mjeniſzy w Franzowſkej knježerſtvo wſchón tobak fabriziruje a ſchtóž hře žadyn pſchedawacž, tón dyrbji jón wot wychnoſeče kředyn kropicž. — Franzowſke wójſko je nětko 409,000 muži ſylnie. A temu pſchindže hřeče 200,000 muži neſervy. — Křežor je poruczík, ſo dyrbja ſo bory ſeželom wobbité kōdže natwarieč.

Italia. Prvnz Napoleon je do Palerma, hlowneho města kupu ſizilie, pſchijek. Tamniſha měſchczanſka rada je jeho jara pſcheczelniwje a pſchijnje powitača. — Kāz ſo ſda, dha ſebi italski republikanař Mazzini, kotorž pak najbóle w Londonje bydlí, nětko wulku prózu dawa, ſo by Italských do někajeje wójny ſaplek a tak Viktoria Emanuela do wukſoſcžow pſchinieč. Temu wokebje winu dowaja, ſo hředža wſchelazj italsky nje-merenzy nětko ſ mozu rakuſte mjeſy pſchekročicž, a wychše teho ſo powjeda, ſo jeho towarzchojo na to dželaja, ſo by ſo w Romje někajka hara ſtala.

S Roma piſaja, ſo je bamž 22. meje wulku ſhromadžiſnu wotdžerjač, na kotrejž ſo 22 kardinalow a 120 biskopow wobdzeli. Ta ſhromadžiſna wobſanku, ſo maja ſo japonsky marträjo, wot bamža pomjenowaní, ſa ſwiatyň wuprajicž. Bamž džeržesche potom rjanu džaknu ryč. — K ſwiedženju, na kotrejž budža ſpon-neni marträjo ſa ſwiatyň wuprajeni, ſo zyrkej ſwia-teho Pětra w Romje najpſchniſho pſchihotuje. Tajke wupřeſenje budže pječa na 200,000 tl. thofſtowacž.

Kral Viktor Emanuel je ſo do Turina wrócič. — Někotre nowiny powjedača, ſo je Napoleon do teho ſwolik, ſo bychu tež te kraje, kotrejž bamž hřeče wob-žedži, ſo na italském ſejmje pſches ſapoklanzow ſastupicž dake.

Ružowſka. S Warszawu piſaja, ſo ſu tam wo prawdze ſchtyrjoč ruskich wychich k wojakam poniziši, dokelž ſu pola nich revolucionarſke piſhma namakali. Tola nima ta wěz nječ ſo ſołſkim naležnoſcžem cžinicž. Tež w Kaliſhu ſu tſjoch ruskich wychich hřadzili, dokelž ſu pola nich ſakafane zuse nowiny nadeſchli. — Nowy aržybiskop nožde na to poſluchacž, ſchtóž ſebi gubernator w zyrlviſtich naležnoſcžach žada, ale wofstanje pſchi tym, ſo wojaža a poliziſtojo ſemſcherjow dale w zyrlvi wobledžbowacž njeſmiedža.

Wſchelake nowiny ſ nowa wudawaja, ſo ruský křežor w tutym ſeže ruskim a pôlſkim krajam konſti-tuziu da.

Turkowſka. Po nowiſhich powjesczach ſu Turkojo Čzernohorjanam město Niſkijč ſažo wotdobyli. — Omer-paſcha ſo do Konſtantinopla wrócič njeje, ale je

wot sultana porucznoſc̄ doſtał, ſo dyrbi ſe wſchēmi ſwojimi možami na Černohorjanom cžahmęc̄ a ſo, jeli možno, do jich ſamžnho kraja puſtęc̄iż. — Uliko. Dugi je wulka bitwa byla, pſchi fotrejz ſu Turkojo wjele ludzi ſhubili. Wiele wſchich offizjerow je jim panhko a bjes nimi Mehemed Čengic̄ Azlam-beg, nawjedowař Arnautow.

Za dom a hospodařstwo.

Ssmohor (tōrf) a jeho popjeſt jačo wuzinjeny dobrý hnojazy prěd k.

(Skónčenie)

Wyshe teho móžesč ſmohor (tōrf) tež k pſchiſpořenju wſchego druhého hnoja, koryž ſo hewak w hospodařſtwie nadžela, nałożic̄ a wuzijec̄. W tajkim wotpohladanju ſhotuje abo naſypa ſo lěhwo abo worſhta ſuſeho, roſdrjebjeneho ſmohora něhdze $\frac{1}{2}$ lěhjeza tolsta na hnóniſchezu a na to ſo hnój kaž hewak na njón ſwunouſhuje a jako worſhta abo ſklađ na njón ſejimi. Dobra, krafna mokrota (hnójschezí), koſraž ſo o ſchkoda! tak husto newobledžuje, cžehnje ſo nět do ſmohora a ſlepši tón wſchomžnje. Prawda drje je, ſo ſo w tajkim hromadu ſtěčenym a pſchezo hiſčen ſižalym ſmohorje žane parjenje ſapocžec̄ a roſmnožic̄ nemôže; ie pak hnój ſwuwožen, dhu ſmjeta ſo tole lěhwo ſmohora na bol, ſo by ſo nowe na jeho město ſejinilo. To stare, přjedawſche budže nět mjehko do hromady ſejinene, a potom ſměje parjenje a hibanje we nim ſwoj ſapocžat. Někotre njedzele poſdžiſho ſo tole hromada pſhemjeta a pſchedžela, na kóžde 5 karow ſmohora ſo kara kalka pſchiwda a tole zylo ſo wſho derje ſměšha. Mjesto kalka móžesč tež mergl po runych dželach k ſmohorej pſhiwſac̄. Hromada wostanje nět ſaſo někotre njedzele ležo a može ſo potom pſhetrjebac̄. Na poſledku dawa ſo ſmohor tež be wſchego pſhidawka druhich parjazych ſrjedkow do dobreje vegetabilisſkeje (roſczenje roſtlinow ſpomožaze) pjerſhce pſhewobrocžic̄. Ta dach, ponijsa jedyn jendželski ratar, 600 woſow cžekloho ſmohora ſi tórfniſcheza, we khetro wulkej pěſkojcznej dolinje narocženeho, wuryč a džel teho ſameho do 4 kóhce wuſtoč, 4 rožkatych kopjenow abo worſhtow ſestajec̄ a pſches 2 ſeče ležec̄. Duž věchu ſchödne ſižaliny ſo ſame wot ſo ſhubile a hromady do vegetabilisſkeje čorneje pjerſhce pſhewobrocžene. Tejle metodze njebý po tajkim ničjo napſhеcžiwo ſtejako, kiba njeſcherpliwoſc̄ abo njedocžaliwoſc̄. Hnojenje ſe ſmohorom ſo ſi dobrým wuzitkom na lóhkej, pěſkowej pódze (ſemi, kraju) nałożuje, fotrejz wjazh hromaduſwifta a wodu na ſo berjazeje (napowjazeje) možy dawa. Na tucnej hlinjanej pódze je pak jeho ſtrukturanc̄ jeno ſchpatne, kiba ſo ma tuta jeno małozhnu a ſnadnu, niwku tolſtoſc̄.

VV.

Dopisy.

ZPrahi. Praha, staroſlavna Praha, we ſotrejz ſ kóždej krocželu na ſemju, pſches wažne ſtatki a podenženja poſwyczenju ſtupiſh, ſwyczeſe 16., 17. a 18. meje wulzy jara wopytanu ſu džaž a krafny na rodny ſwiedžen. Se wſchitkých ſtronow cžeského kraleſtva ſolmíſtu ſo mnohe, dolhe cžahi putníkow na ſwiedženii jich krajneho ſwiateho Jana do Prahi, jemu poſwyczenye a ſwiatocžne cžahi kenscherow wopytachu jeho krafne pohrebniſchejo we arzbiskopskej zyrkwi ſwiateho Wita ſ voka kralowſkeho hrodu na Hradčinu, hdež je přjedawſchi khezor Ferdinand ſ vydeſenjom. To poſhrebniſchejo ſamo, na jenej ſtronie ſnutſkaſh zyrkwe poſtajene, ie krafny ſkutk wumjeliſwa a wobſteji pecža ſe 36 zentnarjow cžiſteho ſlěbora, kiz je ſo w ſwojim cžazu ſe wſchich Čech dobrovólnje nawdalo. Starožitný ſamjenitny móst ſe wſchelkimi wulktimi, do ſamjenja wurbanymi ſwyczatami wjedze je stareho mjesta pſches Woltau (Moldau) na tak mjennowanu „maſlu ſtrounu“ k Hradčinej, hdež hród wjeha Schwarzenberga, wojwody Wallenſteina Friedlandſkeho a wſchelke druhé krafne domy a zyrkwe ſo tež namakaju, kaž na pſchiſklađ ſw. Miklauſhowa delka, a horka ſa Hradčinom klóſtrſka zyrkej, na kotrej kóždu hodžinu ſwony ſchtuečku hraja. S zyka ma stará Praha, ta ſwiatá Metropola ſlowjanſtwa, něhdze rjanyh 60 zyrkwiow a kapakow, kiz ſu ſ wjetſha krafne wudebjene a ſ džela jara bohate, pſchi tajkých ſwyczenjach tež jara bohacze wopytane. Tež wjedze rjany ſtelesny abo recjaſny móst po tjeſlerskej ſupje (Schüleninsel) a hiſčeje jedyn tſecž po Žofinském woftrwuje (Sophieninsel) pſches Woltau. Na tamniſhim starým ſamjenitnym moſci je ſrjedža na jenej ſtronie rjana wulka Boža matra ſlěborna poſtajena a dale bliże k Hradčinej ſw. Jana ſnamjo ſ Božej martru w ružy. Wokoło tuteho rjaneho ſamjenitnho ſnamenja bě po koježna a na khlivu ſapakfa natwarjena, ſi krafny ſlěbormy ſwězami, wěnzami a pletwami wudebjena a wyshe njewuhaſnje lampy ſ wjele ſwězlamit wjecžor roſjaſnjenia. Pod nawjedowanjom ſanovſhovarja ſo tudj ſtajne ſitaniſe a kheſluſhwe wot kiečatych putníkow ſpěwachu a to ſamo móžesč jedyn na konjazym torhochceju a na druhich ſtronach widzec̄. hdež je ſnamjo ſw. Jana Nepomuzenskeho poſtajene. Jan pak je tak wysoko cžesčený a ſwyczený, dokelž je martyrioſu ſa ſpovednu potajnoſez pſhēcžerpič, po porucznoſezi krala Vjazlawa do Woltau cžiſnjeny, dokelž jemu njeſſevi, ſhco bě kralova jemu jako ſpovednemu wótſi ſpoſwjedaka. Tego cžjelo bu wot ſuda ſ wody wuczehnjenie a poſdžiſho pak wón wot bamža ſa ſwiatého wuprajený a jemu 16. džen meje poſwyczený, jeho koſce pak wuryte a tam do zyrkwe poſtajene. Se ſwje-

dzenjom ſtw. Jana Nepomucenskeho bě pak to ſčto tež wulki čeſki ſpěwanſki ſwiedzeni ſiednoczeni. Se wſchich ſtronow čeſkeho kraja pſchiczezechu hízom ſchtwórk a p'jat' (15., 16. meje) ſpěwanſke ſiednoczeniſta ſe ſmahořazymy khorhojemi, ſhromadzowachu ſo na Žofinském oſtrowie a wuladzowachu ſo wjedzor pod nawjedowanjom wubjerka we hofczenzu pola Apolla. Hízom tudy pſchekama ſo ſkowjanſki duch narodnoſcie we wſchelakich ryczach k ſjawnoci. Nasajtra dopokonja w 9 hodzinach běſche pak powschitkomna ſpěwanſka pruha na Žofinském oſtrowie a wot tam czehniſche tón zylý czah ſiednoczenych ſpěwarjow, kotrychž běſche ſo na 900 nadefchlo, ſe ſwojimi khorhojemi po měſeče do nowoměſczanſkeho džiwadla, kotrež bě wot poſlucharjow pſchepiſljeni. Pod nawjedowanjom dweju dirigentow k. Luka ſa, kiz je tež wubjerny čeſki ſpiewar a k. komponiſt Heller, ſo te mózne khor a narodne ſpěv krafni, jaſnije a exaktne ſpěwachu a ſo ſ mozu niz jenož do wulſhow, ale tež do wutrobow wſchich poſlucharjow faczijſcejowachu. Narodny ſpěv „Utonula“ nawědowaſche jeho ſamym ſpiewar, P. Křižkovski ſ Brna (Brünn), kiz wulku ſlawu doſta. Wjazory króz poſtupi tež k. Laub, jedyn wot tych najwubjerniſtich virtuosow na huſle, kiz je hízom jako bljetny hólezej tak derje huſlował, ſo je khezor Ferdinand jeho potom na wſchelikich konservatorijach w Praſy, Stuttgartze a druhdje ſo wudkonječ dák. S runje tak hrimotazej ſlawu bu pak tež rodzena pôlſta, netk pak čeſka ſpěwarka w Praſy, kn. Sawiſchanka po- witana a po kózdy ſpěwie tifkóz polkwalena. Maj- hukbſhi facziszeč pak czinesche tón narodny ſpěv, kiz ſo k ſtôčenju ſpěwasche a na žadanje wospjetowasche, menujž: „Kde domov mój“, po kotrymž je naſch ſerbſki ſpěv: H dže ſtato k mój, ſkožen. Zyla wulka ſhromadzisna poſlucharjow poſtaže, a poſluchasche ſtejo ſ wotkrytej hlowu a ſwiatami jaſnuczem na jaſnu kwalbu ſwojeho wózneho kraja. Po tym bě czehnenje lotterije ſa Šdenku Hawličku, a duž wotewri wjeh ſhun a Taxis, jara nadobnije ſa čeſki lud a na- rod ſmyſleny knjes, ſ rjanej ryczu ſhromadzisnu wubjerka knjeniom, kiz běhū te dary k lotterii ſa Šdenku ſria- dowale, kotrejež nan je wjele ſa ſwoje narodne ſkutko- wanje pſcheczericž měk. Byly čeſki lud je Šdenku ſa džówku wuprajil a jej wſchudze we kraju měſchczanske pravo dák. Tak čeſcza tam ſwojich wotčinow, kaž tež woſebje ſwojich najwazniſtich ſaſtupowarjow na wiſkim ſejmje: k. ſtawiſnarja Palazkeho, Dr. Riegera, duchomneho Ręſacza atd., kotrymž ſu we wſchich měſtach a wſbach čeſkeho kraleſtwa čeſne měſchczanske pravo dali. Čzi ſhami ſo pak tež na wſchich mózne waschnje ſa ſbože čeſkeho luda wóznowyj ſtaraju, a woprawdze natwarjaze je to ſa kózdeho wobledzbowarja, kaž tucji mužojo tež kózdy wjedzor tón czab, kiz je k towarzſhennu

ſabawjenju we „czeſkej bjeſa dže“ poſtajenj, i do- bremu ſkutkowanju pſches ſwoje pſchemyslene, wajne ſłowa na kožuſu. Saſo na druhe waschnje prózuja ſo druh ſlawni Čeſchi, kaž k. archivar Erben, bibliothekar Wrtjatko, ſpíšowarjo Kołat, Halek, Jesber a druh ſa ſbječenje luda pſches roſſchérénje čeſkeje literatury, a hiſceče druh ſa poſpjeraju roſſchérénje ſkowjanſkeho ducha pſches towarzſhene pſcheproſchenja a ſħa- dzowanja, kaž woſebje k. Náprstek. Hózej je tajke narodne živjenje we wſchich poſtawjeniach luda, tam kjeſeje woprawdze nadzija ſa rjany pſchichod. Tón čze- my tež čeſkim ſkowjanſkim bratram radu popſhee, a niz ſe ſawiſciu jich hanicž, kaž wſchelke niemſke nowiny, kiz tež tuton ſwiedzeni wuſmjechowacž pytaju, ale to ſo jim neradzi, dokelž pſchi wěrnoſci ſewostachu. — Naj- wazniſtih ſak bě tceſi džen, nedželu, jako ſo po to- wazhnej ſwacziſnje, ſu kotrež bě k. Náprstek něhdje 30 narodne ſmyſlenych muži pſcheproſhyk, wjele ſtow hofczi we wulſkej ſali pola Apolla ſhromadzi. Tam džerzachu ſo najwazniſtiche rycze ſa narodnoſci. ſ wulſkim ſahorjeniom ryczesche woſebje w Praſy ſtudowazh ſhrowat Šcheno a a ſ wulſej mozu čeſki pěſnjer Bara k; tež wunjeſy ſo ſlawna na ſužiczanow ſerbow.

Wot čeſkich ſwójsbow najbole wophtanu bě kon- zert a wjedzorne ſpěwanje na Žofinském oſtrowie; tam bě na wſchich 10,000 ludzi, kiz narodnym ſpiewarjam a někotrym ryczam móznu ſlawu pſchivoſaku. Tam ſpóſnachmy, kaž tež bjes žónskimi narodny duch a živjenje knězi. Taſo tajke kwalimy knjeznu Jose ſu Mourkowu, dale knjeznu Baru ſchku Křižku a Libunku Šchmidowu. Bjes nimi ſjewi ſo tón narodny duch, kiz nam starí Grichojo wot ſwojich macjerow a ſotrow, kaž wot Antigony, poſvedaju. Hacž do pôk noži tra- jesche tón radostny ſwiedzeni we jaſnje roſſwjetlenej ſahrodze. To bjech ſi dny narodneje wſajomnoſcie, kiz byhú ſo derje hodzike we rjanych ſchtuežlach wob- ſpěwacž. †

Ze Serbow.

S Budyschina. W tutych dnjach je naſ knies Vladimir Iwanowicz Samanski, profesor w Petersburgu wophtal, ſo by ſerbſki lud a ſerbſku rycz bliże nawjedzil.

S Kubſchiz ſu nam wónzano jene ſtwjelzo rožki pſchinjeſli, kotrež je $4\frac{3}{4}$ koheža dolhe a ſnadž budziſche hiſceče kruh pſchiroſko, hdy budziſche na poln ſtejo woftala. Šahon rožki, ſ kotrehož ſe wſate, je loni ſ guanom poňnojeny a ſteji tam rožka ſ zylá jara rjana, hacž runje wſchitke ſtwjelza tak dolhe nježu, kaž to wo- piſane. Veto prjedy je na tym ſhamym ſahonje rožka, byla, a prjedy teje pſchereza, do teje pak ſen.

Kak
Hans Depla
a
Mots Tunka

rozom
wótkitaj
a
ludzi pódla
škréjetaj.

Hans Depla. Hdyž chce jedyn w zusej ryci roskłasowacj, dha dyrbi jedyn tež zuſu ryci dcirje móz.

Mots Tunka. Haj, hewak je lepie, hdyž jedyn pschi swojej ryci wostanje.

H. D. Haj, to ſebi ja tež myſlu, a duž ſnadž jedyn datkowy běrka wjazy na taſličku napiſacj nje-

budże, fo dyrbi ton, liž dawki na poſtajenym dnju „nicht brend”, ſchtrafu dacj.

M. T. Ssu dha tajku pſchilaſnju ſroſemili.

H. D. To ja njewém; tola powjedaču, fo je pješkar potom tak hyńje pyrk, fo je fo pěz pułnyka, rěſník pač je tak hyńy wohén pod kotoč ſadzēčak, fo je fo tón roſeſchkrét.

M. T. Ale, ale tola!

N a w ě s t n i k.

Powschitkomna aſſefuranza w Trieſcze (Assicurazioni Generali)

ſawjeſčjuje pschi ſaruczeńſkim fondsu wot $18\frac{1}{3}$ millionow ſchjeſnakow:

a) Twory, mobilije, žneſiſke plody a t. d. psche wóhnijowu ſchłodu;

b) Kubla a twory na puejach psche ſchłodu pschi transportu a

c) poſticja ſawjeſčjenja na žiwenje čłowekow na wſchelake waſchnje ſa najtunishe twerde prāmije a napishe polich w pruſki m kourantu.

Tuto towařſtvo ſaplači w ſiecje 1859 ſa 1861 ſchłodowanjow 3 milliony 352,478 ſchjeſnakow 86 kr. D. W. ſarumanskich penes.

Wſchu roſprawu dawa

J. G. Richter,

wólkresny agent ſa Budyschin a wókolnoſc̄. Sady wuleje zytkoje čjo. $33\frac{8}{171}$ pódla tachantſtwa.

Iecžna a wózna ſkoma w kopač a w jenotliwym ſo po tunjej placzijnej pschedawa pola Kortle Žieſhang a bliſko židowczanſkeho moſta. Šchtóz ſoru kipi, temu ſo domoj bowjeſe.

Iena vjovka ſa ſlot ſo do města pyta. Hdyž? to je ſhonicz we wudawačni Serb. Nowin.

Porjedženje.

W ſandženym čiſle Serb. Now. ſteji na čjo. 45565 dobytk 400 tl. To dyrbja pač čjo. 45556 rěſacj.

C. F. Jäger, ſen.

* W jenej wóz kliško Žitawę bě wondanjo kwaſ a jena kwaſarka džesche ſebi do jeneje horneje komory po kwoje rubiſhco. Ale na jene dobo ſo wona pſchepanje a panje do kruwańje a to runje na byka. Tón, wózón naſtrózany, do njeje bodze a kopa, hac̄ jej na jeje wołanie k pomožy njepſchińdu a ju ſ hródze wuwjedu. Ta žona ſbožomnie doſč jenož ſ někotrymi kulemi wotendže.

Spěwy.

Skóržba luboſcje.

Ach, bjes Tebje khodžicj,
Kak to ſtýskno je!
Wutroba mér ſlōdžicj
Nihdze njemóže.

Hdyž połnózna czechňje
Nimo hodžina,
Eži ſcheče hróncžka rjenje
Mój ert ſanoſčha!

Hdyž ſtyſk ſedžiwoſcje
Dřemki ſaſtona,
Mje Twoj wobras hifchje
Wo ſnje wobdawa!

Hdžej Eže njewuhladnje
Wboga wutroba,
Si wózha radoſcji ſwjadnuje,
Plače ſrudnuſčka!

K. Pětrowič.

Spěw wot Heinj.

Dy ſy kaž kwětka w holi,
Tak ſunja, luboſna!
Hdyž widzu Eže, dha holi
Mje moja wutroba.

Mi je, kaž měl Eži ružh
Klaſcji modlo na hloječku:
„Boh mielu ſdžerž na ſužh
Mi kwětka luboſnu!“

K. Pětrowič.

Hudaněka.

W předku ſulojth,
Sady ſulojth,
Srjeđza puntojth.
Schtio to je?

(Wuhudanje přichodnje.)

Wuhudanje ſ čž. 21.

22.

21. Šsyno,

Cyrkwińskie powjeſće.

Wěrowanaj:

Podjanska cyrkej: Jurij Bohuměr Sarjen, wojskaři miſchtr a khějer na Židowje, ſi Marju Theresiu Kubízez.

Křéeni

Michańska cyrkej: Augusta Lima, Jana Augusta Nowiga, kramza pod hrodom, dž.

Podjanska cyrkej: Michał, Jakuba Kubę, wojsklerja w Budyschinje, ſi. — Maria Anna, Jana Augusta Nowaka, ſahrodnika na Školozę, dž. — Madlena, Jana Renčja, khějnka w Bělčezach, dž.

Zemrjetej:

Djeń 15. meje: Gerscha rodž. Kalichez, njebo Jana Wiczasa, ſahrodnika we Wulkim Wjelkowje ſawostajena wudowa, 72 l. — 19., Anna Chryſtiana, njebo Pětra Kſchižanka, herbſteho mluvka w Brēſowje, ſawost. dž., 4 l. 10 m.

Čabi sakſko ſlezynskeje ſeleznicy z budyskeho dwórnisča.

Do Draždjan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h. 11 m.: pſchipolnju 12 h. 50 m.*; popołnju 3 h. 33 m.* wečor 8 h. 21 m.*; w noz̄ 2 h. 26 m.

Do Šorelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 11 h. 40 m.*; popołnju 3 h. 25 m.; wečor 6 h. 54 m.*; wečor 9 h. 24 m.; rano 12 h. 30 m.

*) Pſchisanknenje do a ſe Žitawę a Liberza (Reichenberg).
†) Pſchisanknenje do Žitawę.

Pjenježna płaćizna.

W Lipſku, 14. meje, 1 Louis'dor 5 toſter 14 nřl. 6 1/4 np.; 1 połnowažaq czerwony ſloty abo dukat 3 tol. 5 nřl. 5 1/2 np.; wienske bankowki 76.

Płaćizna žitow a produktow w Budysinje 24. meje 1862.

Dowoz: 4847 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach,				
	wyša.	nižša.	srjedzna	najwyšia	najnižša.
Pscheriza	tl. nřl. np.	tl. nřl. np.	tl. nřl. np.	tl. nřl. np.	tl. nřl. np.
Rožka	6 — —	5 10 —	5 25 —	6 — —	5 22 —
Ječmen	4 — —	3 20 —	3 27 5	4 — —	3 25 —
Wóz	2 25 —	2 15 —	2 20 —	2 25 —	2 20 —
Šróh	1 22 5	1 15 —	1 20 —	1 25 —	1 20 —
Woka	4 7 5	— —	4 —	4 7 5	4 —
Rjepik	3 10 —	— —	3 5 —	3 10 —	3 5 —
Jahy	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
Hejdusčka	4 8 —	— — —	— — —	— — —	— — —
Bjerny	1 — —	— — —	— — —	— — —	— — —
Kana butry	— 15 —	— 13 —	— 14 —	— — —	— — —
Kopasłomny	4 5 —	— — —	4 — —	— — —	— — —
Zent. ſyra	— 20 —	— — —	— 17 5 —	— — —	— — —

Spiritus płaćeſe wčera w Barlinje:

ejmair 17 tl. 20 nřl. a 17 tl. 10 nřl.
répitowý woli (rüböl, ſzweczenje) 13 tl. 7 1/2 nřl.

Barlinske wohensawjesczaze towarzstwo.

Saložene 1812.

Sakładny kapital 2 milliona j. tolet.

Toto hžom 49 ljet wobstejaze towarzstwo bere sawjesczenja psche wohniowu schkodu horje po niskich, ale twardych pramijsach, hdjez sawjesczenj ženje nicžo dopłaczowacž netreba.

Sawjesczenja wobstara a wchje wuložewania dawa

Wot 100 tl. sawjesczenja pod žkom ja nej tſiechu płaciž ſo ljetnje 18 nſl. abo tež mene, jeli twarenja ſamotnje leža; wot 100 tl. sawjesczenja pod žyłowanej tſiechu dawa ſo ljetnje $4\frac{1}{2}$ nſl. abo wjaz̄, ſa tym hacž ſu ſkomjane tſiechi bliſke abo daloke. — Sawjesczenja moža ſo ujetko na 10 ljet abo na krötschi czas stac̄; ſchtōž pač bōrsh na wjaz ljet sawjescz̄i, tōn salutuje ſebi ſ tym wele penes, dokež khōſty ſa pschiwoleuje ſudniſtwa, ſa ſchtempel a t. d. pschi welesjetnym sawjesczenju wetsche nejſhu, hacž pschi jenoljetnym. W lječe 1860 bje pschi horſka ſpomnenym towarzſtwie ſa 95 millionow tolet sawjesczenjow. — Kózda, sawjesczenemu psches wohens ſczinena, ſchłoda ſo hñydom ſapłaciž, tak bōrsh hacž je po wohniū twardze poſtaſena. — Agent ſebi pschi horjebranju sawjesczenja ſa ſwoju prózu nicžo nežada, a sawjesczenje hžom płaciž: tak bōrsh hacž je ſo pola agenta ſapiſalo, ſo ſo teho dla netreba na poliſu czakac̄.

W Budyschinje.

J. G. Smoler, wudawac Serb. Now.,
agent barlinskeho wohensawjesczazeho towarzſtwa.

Ssuehe droždže,

lotrež ſym ja **najprjeni** w Budyschinje pschedawaſ a je tež ſtajne najlepshe mjeſ, ſrujeju ja kózdy czas teſto na pschedan, ſo budu wſchitkic̄, kiž po ne ke mni pschiuđu, derje ſpoſoſic̄ móz. Tež ſu hewal wſchijednie ſučne droždže pola me ſ dostac̄u.

W Budyschinje na ſerbskej haſky, hdjei ſtaj dwaj muraj pschede klamami.

J. G. F. Niecksch.

Dr. Whithowa wodžic̄ka ſa wocži

wot Dr. Chrhardta w Altenfeldzi w Thüringſkej, ſ wiazorhimi privilegiami wſchitkic̄ wethow pocjeſzena, wopokaſuje ſo be wſchitkic̄ doalnymi wocži hojazmi ſrijedkami psches ſwoje ſbozomne ſkutkowanje wſchijednie jako najlahodniſcha a najſlepſcha wodžic̄ka w tajku naſtupanju, a može ſo jako dopokaſany hojazy a poſylniſazh ſrijed a jato **wjesta pomoz ſa ludzi na wocžomai blednych** kózdemu poruczeč. Wona hoji wjesje a rucje a be wſchitkic̄ ſchłodnych ſzjewkow, woſeſje pschi ſahrorenju, ſerpuenju, ſuchocži, ſylowanju a bjezenju wocžow, kaž tež pschi ſlaboſzi po bjelmi a płaciž bleschka ſ wuložowanjom jenož 10 nſl. a džeka ju jenož wopravdžitu Traugott Chrhardt w Altenfeldzi w Thüringſkej.

Eſkad ſa Budyschin w hradowſkej hapt̄zy.

Cjeſczenym ſerbam Budyschina a woklinoſeje naipodwolniſcho wosjewjuju, ſo mam netko

konceſſ. podkollekzir kral. ſakſk. krajneje lotterije

a porucžam ſ tutym loſy ſ nowej, 30. junija ſapoežinazej, **62. lotterii.** Hłowne dobytki w 1. klasz ſu:

1 po 10000 tl., 1 po 5000 tl., 1 po 2000 tl., a 2 po 1000 tl.

Sprawne poſtuženje a ſwérne ſamjeleženje ſlubjo porucžam ſo naipodwolniſcho.

Jul. Rob. Richter.

na Židowje č. 253.

Šerbska duchowna konferenza

ſmeje ſo ſrijedu po ſwiatkach w ſali hoſczenza ſ ſkotek
troniſe w Budyschin. Psche d ſy d ſt w o.

 Živnoſež čo. 3 we Wurizach ſ 13 kózgami pola je hñydom ſe ſwobodneje rukſ ſ napłaczeniom mało ſupných pjenies na pschedan a je wſchō dalshe pola podpiſaneho tam ſhonicz. J. Něſák.

Wosjewjenje.

Pschihodneho

5. junija (ſchtwort) dopolniſa 10 hodž.

pschijedje podpiſany do kózgim w Lipiczu, ſo by tam wóſk a wóſkowe ſuchejſim ſuwoval a ſa wobej najwſchō placjifnu dawaſ. **August Marejink,**
mydlařſki miſchtr w Budyschinje.

Pschedeschejnif

(Regenshirm)

Kotryž je so sandženu žobotu we wudawańi Sserb. Nowinow, jako namakany wudak, bě w opacjny a proshy so teho dla tón, kotryž je jón dostał, so by ſebi jón ſterje lépie s prawym wuměník. **Redaktor.**

Dokelž ſym tunjo kupował, možu nětko wulkí wubjerk m'ězow po najtuniszej placzisnej pschedawacj, jako židzane wot 15. nřl., fučniane a buſkinowe wot $12\frac{1}{2}$ nřl. a konſche wot 6 nřl.

Na ſerbſtej haſy čzo. 22 t. pschekupzej Niechſti napschedejivo.

C. Müller,

rukajzař a mežydzjelar.

Kupowanje džela.

Dželo (trjeny leň) kupuje ſtajne a proshy, so by ſo jemu listne wosſewito, hdze je žane na pschedan Aug. Leuner in Spremberg bei Neusalza.

K dobrocziwemu wobfedžbowaniu.

Po wuprajenju wot 10. meje t. l. psches ratarſke wokreſne towarzſto ſa kral. ſakſ. hornolužiſke markhraſinſto mi pschipoſtanym, je tuto na namjet klufchanſkeho ratarſkeho towarzſto w ſwojej, 30. haperleje wotdžerzanej ſhromadzisnej ſo ſobu ſa to wuprajiko, ſo by ſo bureau ſatožit, w kotrymž by jedyn ſhoniž móžt, hdze je žadny ſkót na pschedan. Po tajkim je najpodwołniſcho podpiſaný taſki bureau wotwrik a proshy wo dobrocziwe wobfedžbowanie teho ſamcho.

W Budyšchinje, 24. meje 1862.

Na ſitnych wiſach w domje knjeſa Schlemmera po 1 ſkodze.

H. Weisel,
öf. inspektor.

* * *

Wotpohladanje ſpomnjenego bureau'a je, kupowarjam a pschedawarjam ſkotu jich dželo polžicj.

Sa malý pjenjes (tarif je w bureau'u nawjedžicj) ſtaji pschedawat ſwoj ſkót na pschedan, a kupowať ſhoni, hdze je taſki ſkót, taſki ſebi žada, ſ dostacj.

Wěničy naſhonia, hdze je tuežný ſkót, mjenſhi abo wjetſhi ratař nawjedži, hdze je ta abo druha družina howjadow, wozzow, ſwini, konjow, wołow a t. d. na pschedan.

Klowne wuměnjenje je pschi thm: ſo čji, tiz ſu w bureau'wje ſkót na pschedan pschipojedžili, tón ſamý na měſcie wotpowjedža, hdz ſu jón pschedali.

Nadrobne wosſewjenje pschedekupneho ſkotu ſtajne ſo jenož na woſebite požadanje pschedawarjow.

S pschedawanjom a kupowanjom ſamym bureau ničjo čzinicj njeſměje, jeli ſebi to pschedawarjo a kupowarjo woſebje nježadaja.

H. Weisel.

Wurſne twory (Schnittwaaren) wſchitkich družinow porucza C. Roscher ſady wulkej zyrkweje na ſcherokej haſy čzo. 336 po 1 ſkodze, kaž tež žobotu na torhoſcheju w budže, pôdla t. mežydzjelarja, na firmje ſnajomny.

Nowe brunopinowe drožđe na bohatej haſy čiſlo 86/24.

 Hölcež, kiz čhe ſowařtvo wulkyč, móže hnydom do wucžby ſtupicj pola Jurja Domafchki w ſowařni w Dobruſchi.

Hölcež kotryž čhe ſchewftwo wulkyč, móže do wucžby ſtupicj pola ſchewſkeho miſchtra Gustava Nathera na ſchulſkej haſy w Budyšchinje.

Suche drožđe ſnateje dobroſeje porucza A. Stosch.

Pschedawanje ſadženkov.

Nehdze 2000 kop ſakoweje, burakoweje a runklizoweje pschěšadhy ma podpiſaný na pschedan.

Kubſch,

wobſedjeř hoſćeniza ſ městu Lipſku w Budyšchinje.

Tež ſu tam wſchitke družiny palneho drjewa na pschedan a ſo tež ſory po koždeho žadanju wobſtaraja a horjeſjeru.

Starožitnostny wotrjad M. S. zmjeje ſrjedu po ſwiatkach wot 1. hodžiny poſeđenje w hoſćencu k złotej krónje.

Pismawjedžer.

Rehelekuſenje a reje
niedzelu 1. junija w cželchowſkej kocjmje, ſ cjemuj najpodwołniſcho pschedeproſchuje
Domafchka.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarji Serb. Now. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kózde číslo płaći 6 np.
Štworthlētna předplata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósce 7½ nsl.

Cislo 23.

7. junija.

Lěto 1862.

Wopříjeće: Swětne podawki. — Psichnosk i historii sakſ. wowcjerstwa. — Ze Serbow: S Környmja. S Delueje Hörki. S Jamnoha. S Hrodjischja. S Chróscziz. S Budyschina. — Do knihovny Maczizy herbskeje darješče. — Přílopk. — Spěwy. — Hudančka. — Cyrkwinske powjesče. — Čahi saksko-šlezynskeho železnicy atd. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Sakſka. Wóndanjo bě russka wulkonjagini Helena na někotre dny do Dražđan pschijela a je so wot tam do Karlsbada podala. K njej pschijedže tež jeje bratr württembergski prynz August do Dražđan a je potom s njej dale puczował. — Direktor tjecežho wotdželenja w ministerstwie finanzow, tajny radziec s Ehrenstein je 3. junija w Dražđanach wumrjeł. — Na wschěch sakſkich železnizach je so w přením schwörtlēze tuteho lěta 956,219 čłowjekow a 18 milionow, 070,237 žent. tworow pschewojsko. — W Lipsku bu 3. a 4. junija wustajeniza kormijeneho skotu wotdžeržana a bě 83 wołow a kravow, 41 świní a 352 wozow wustajených. Knies s Noštitz nad Pawlozami je sa wozym a knies s Magnus nad Dražđijom sa świnie čežne myto dostal. — Druha komora budže jednanje, hacž dyrbí Sakſka i pruskofranzowskemu pschekupskemu wojednanju stupicž, hale někotry čas po światłach skónczicž. — Na krajných železnizach pláca sa światłomny čas dženske billety wot žoboth 7. junija rano hacž do žoboth 14. junija wjecžor. — Veho majestoský kral Jan je aktuara s Thielau pschi kamjenczanskim budže sa referendara pschi dražđanskej krajske direkzii pomjenoval. Jemu je tež sastupenie mischoniskeho hamtskeho hetmana, kij je w tu khwilu na sejmje, doprějene. — W Plauenje w Voigtlandze budže 2. augusta t.l. wulki spěwanski świdżenj wotdžeržany a je so i temu hizom 54 spěwanskich towarzisow pschepwiedžito. — Skóczne slížbowanie dražđanskeje (Schiller-skeje) nazionalneje lotterije pokazuje, so bě dohodow 635,622 tl., wudawkow pak 180,882 tl., tak so je 454,740 tl. čisteho švytka. S tuthy pjenjes dostanje Schillerski wusťaw 300,000 tl. a Tiedgowski 150,000 tl. — Sakſke wójſto w tym lěže žane wulke manovry njeſměje. Nowa wojskla drafta je, kaj so ſda, wot krala ſa dobru spōsnata, pschetož wschelake nowin uniformu powjedaja, so budža wojsky ſwoju nowu uniformu

králowy narodny džen 12. dezembra přeni ras woblegzeni. — Veho majestoský kral Jan chze so něhdje 22. junija do Lipska podacž a wot tam tamniſche wokolne města wophtacž, so by fabriki, ſchule, ſudniſtwa atd. wobhla-dowak.

Pruſſy. W druhéj komorje ſu so jednajna w nastupanju adresy, ktrouž chze wona kralej pschepodacž, ſapoczałe. Tajke jednanje ſtuži woſebje i temu, so móže kóždy ſapóštanž ſwoje měnjenje wo krajných naležnoſczech po woli wuprajicž. Hacž dotal so pschi tutej ſkladnoſezi hischeje niežo woſebje ważne rježako njeje. — Se wschelatich ſtronow ſu pôfesliwa do Varliina pschiscké, ktrouž ſu kralej piſima pschepodake, prajzy, so je tola, hacž runje ſu wolsi w jich ſtronje pscheczivo woli krala wupanhle, ſwérnych poddanow doſcž, kij chzedža twjerdiče i kralej džerječ, jeli dyrbjak jeho thrón psches demokratow do stracha pschincz. Kral je pječja na to wot-moſišk, so ſo wón w tu khwilu na žane waschnje tajkeho stracha njeboji a ſo ma tež možy doſcž, jón podcžiſhczecž, hdyn by žadyn taſti strach nastal. — Ministerpschedzhyda wjehch Hohenlohe je ſwoju ſkužbu ſkožit a preſidiruje teho dla někto minister Heydt. Tutoń je ſo pječza někak s kniesom s Bismarck-Schönhausen, nětčiſhkim pôštanžom w Parisu ſiednač, so chze tón do ministerſtwa stupicž a pschepydstwo na ſo wſacž. (To bě jemu kral mieniujy hizom předy poſticeč, ale ta wěz bě teho dla rōsno ſchla, dokelž i. Bismarck s i. Heytdom w hromadze ſkužicž nočzysče). — W Shorjelu běchu wojsky wóndanjo ſamkarja Bielenza pschi ſwadze ſakkoli a bě tam teho dla někotre dny wulki njepolej po zlyhym měſcze. Bielenza ſu potom pohrje-balí, ale někto ſu ſekarjo, wot wychnosje poſkani do Shorjela pschischi, kij ſu jeho čjelo pschephtanja dla ſabu wuhriebacž dali, dokelž ſu wojskzy ſekarjo pječja njeprawne ſwědczenja wotedali, so býchu tu zlyku wěz někak ſawadžili. Prěnja komora chze kralej tež adresu pschepodacž.

Rakuš. Dokelž ministres finanžow pjenjesy pſchezo hſchęze mhdze doſahacę nočedža, dha je druha komora wiſkeje krajuće rady (t. r. bies Polakow a Czechow) pſciſwolika, so by wón pola wiſkeho banka nčdze 50 millionow ſchěſnakow počezik. Tola žada ſebi komora nčko, so by ſo wójsko wo 80,000 muži po- mjeniſchiło, dokelž je to jeniecki ſredk, so by Rakuſta nčkak ſ mužy wulęſz mohla. — Dale jednaſche ſo tež w druhej komorze wo to, so by ſo tak njenowanym konfördat, kotrž je khezor w předaduſhich lětach ſ bamžom wobſankuł, nčkak revidirował a w někotrych kruhach porjedzik. Tola njeje ſo w tajkim naſtupanju ničo wěſte wucziniko. — Na Grobnizkim polu w Dalmazii, hđež ſu Južnoſkłowjenjo pſched 600 lětami Tatarow ſbili, ſwječeſche ſo wóndanjo ſ dopomjenju ua to wulki ſhwedzeni a bě ſo tam ſ temu pſches 10,000 ſeklowjanow ſhromadžilo. Bies nimi bě tež djakowarski biftov Stroßmayer, kž drje ma němſke mjeno, ale je wubjerny ſeklowjan, ſchtóž je woſebje ſ tym dopokasał, ſo je ſ ſa- ſloženju južnoſkłowjanſkeje akademije w Gahrſebje (Agram) 400,000 ſhěſnakow darik. Teho dla je madžarska a italſka strona w měſce Rēžy (Jiume) w Dalmazii jara njeſcheſelszy ſmyſlena pſcheziwo Stroßmayera a běſche teho dla, jako ſo wón do Rēti poda, ludži najala, ſo bych u jemu kſhiwdu cžinili. Tucži to tež cžinjachu a pječza tež ſ kamjenjem ſa nim mjetachu, ale, dokelž bě ſiumska rada tež wo tym wiedžala, dha je ta ſama nčko wothadžena. — Khezorka je ſo do křiſtinghich kujpel podala. Khezor bě ju hacž do Minichowa pſchewodžik a ſo potom ſažo do Wina wróćzik. — Baron Hübner je wot khezora do Konstantinopla pôſlan, a to najſterje ſ někajtim ważnym poſelſtwom. Rakuske a jendželske knježerſtvo ſtejitej mjeniujz we wójni, kotrž Turkojo ſ kſheszijanami wiedu, na turkowskej stronje a pom- hatej Turkam na wſte mōžne wasčnje pſcheziwo kſhe- ſzijanam. Tak ſtej pomjenowanej knježerſtwie tež zyle ſa to, ſo bych u Turkojo ſ Čzornohorjanami krunu wójnu wiedli, hacž runje ſu Čzornohorjenjo kſheszijenjo a Turkojo njeſcheszijenjo; haj ſendželženjo ſu Turkam ſ temu wjeli pjenjes počezili, ſo bych u eži tajku wójnu cžim lepje wjeſz mohli.

Amerika. Unionske wójnske lódze, kotrž běhū wóndanjo twjerdzisnu Darling woblehnýk, njeniſzachu tam ničo wuſtukowac̄, ale dyrbjachu zofac̄, jako běhū tójskto ludži ſhubile. Hewak pak ſu unionistojo wſchudžom dale dobywali a general Mac Aclellan je ſo Richmondej, hlownemu městu separatistow, hacž na někotre mile pſchiblžik. — General Butler, kž w dobytym New-Orleans'u kommandiruje, je wofſewik, ſo tam žani ſkłowojo wjazy byz njeſmiedža, a je jich wſchitkach ſa ſwobodnych wuprajik. Ale pſchedsyda Lincoln je potom ſ ſławnomu naſvedzenju dał, ſo to tak kheſje njenidze,

ale ſo dyrbi kóždy, kž ſwojich ſchłobow na ſwobodu pſchęgi, ſa nich pjenjeſne ſarvanje wot kraja doſtač, jeli tajke pſchęzenje w prawym časzu wſchinoſcji ſjewi. — Separatiſtſke wójsko je wſchudžom, hđež je zoſało, wjeli barwym ſpaliko, teho runja tež tobaka, kotrehož běhū hewaſ wóndanjo, ſo by unionſtam do rutu njepa- nyk, težko do jeneje wulkeje rěki ſmjetali, ſo bě ta potom wſcha bruna a žolta.

S Mexika piſaja, ſo ſu Schpaniſzy a ſendžel- čenjo woprawdze wot tam wojeli a ſo tam nčko Franzowſojo ſhami ſ Mexikanarjemi wojuju. S Franzowſami je předaduſhi mexikanski general Almonte, kž ſa to ſkutkuje, ſo by ſo mexikanski kraj ſ dotalneje republiky do kraleſtwa pſchéměnik a je ſo pječza město Vera-Cruz tež hžom ſa jeho měnjenje wuprajiko. — Najeſte ſe pwyjeſze, kotrž ſhm ſ Mexika doſtali, ſu wot 12. meje a to pſches New-York, hđež běhū tehdom ſhonili, ſo bě Juarez, pſchedsyda mexikanskeje republiky, ſe ſwojimi ministrami hlowne město Mexiko wopuſtežik a ſo do Gueretana pſcheydlik. To ſda ſo ſnamjo byz, ſo ſu Franzowſojo najſterje hžom bliſko ſ městu Mexike pſchiczaňyli.

Franzowſka. Žene nowiny powjedaja, ſo je khezorej Napoleonej tež pravje, hdyž rakufi arzhywójwoda Maximilian pſchichodny mexikanski kral byz nočze, ſo pak wón wot teho njeſpueſci, mexikanske krajne naſe- noscje do porjadka pſchimyſci. — Nowy pruski pôſlanz, knies ſ Biſmark-Schönhausen, je ſo khezorej prijódkſtajk. Wón je pola Napoleona wulzy ſpodobny muž, dokelž tón wě, ſo ſ Biſmark žadyn pſcheczel rakufkeho knježerſtwa njeje. — Šeſim je ſ ministerstwom wujednał, ſo ſo na ſol dawk poſložić njeſmje, ſa to je pak wón dawk na zokor a na wosy, kotrž ſebi ſchtó ſ ſwojemu wjeſelnemu džerži, pſchivoliš. — Khezor je poručzik, ſo ma ſo franzowſke wójsko w romſkich krajinach romjeniſhici. — Hrabja La Valletta najſterje borsy ſažo jako poſlanz do Roma póndbe.

Italia. Hacž do ſańdženego thđenja bě ſo w Romje 161 biftow a pſches 2000 katholickich duchom- nych ſe wſchelatich krajow ſechlo a je lohko mōžne, ſo jich tam hacž do ſwiatkov hſchęze tójskto wjaz pſchimy- dze. — Sa kommandanta franzowſkich wojakow w rom- ſkich krajinach je general Montebello wot Napoleona pomjenowany.

Prynz Napoleon je wondanjo město Meſiniu na kujpe ſizilii wopytał a ſu jeho tam pſcheczelniwje powitali.

Bies Italskimi nčko ministerſtu Viktor Emanuela tucži wjeli wobejeſnoscje cžinja, kž měnja, ſo drje by najlepje bylo, hdy by ſo ſ zykleje Italskeje jena republika ſziniſka, a potom tucži, kotrž dočzakac̄ nje- moža, ſo by Rom a Venedig tež hžom ſ italskim kraleſtowem ſjenoczeny był. Wobej tutej stronje ſtej we

wschelakich italskich městach w požleňšim časzu wjele hary hnakoj, tak so je tu a tam wýshnosz fakročicj dyrbjala.

Ruž o w ſka. S tuteho kraja ſu w tuthyň dňach wažne powjescze pschischt a najwažnišcha je ta, so je khejor ſwojego bratra Konstantina ſa městoſkala w Pólskej a Wjelopolskeho ſa jeho preñeho ministra pojmenowať. Tale powjescz je we Warſhawje a po wschém pólſkim kraju wulke wjeſeles wubudžika; pschetož wulkoſtas Konstantin je ſa ſwobodnoſtymylenho a dobročiweho knjeſa ſnaty a je wýsche teho mudry muž a dobrý Škowjan, kotrež je Polakam hízom teho dla pschihileny, dokelž ſu Šelowjenjo. Tež dla ſo jeho pojmenowanie ſa pólſkeho městoſkala ſ zhe řakuſtemu knježerſtwu njeſubi, wózbebie dokelž je Konstantin tež wulki pscheczel franzowskeho khejora a po tajkim njeſcheczel rakuſkeho knježerſtwu.

Ruſki ſenat w Petersburgu je ſakkadý noweho ſudniſkeho ſrijadowania ſa dobre ſpóſnat. We tych je wuprajene, ſo ſo ničton pschichodnie wot nikohó ſchrafowac njeſmje, hacž wot poſtajeneho ſuda. Tež budže ſudjenje po časzu ſjawnie a budže tež pschihahanski ſud ſatoženj.

Turkov ſka. Omer-paſcha je ſo ſe ſwojim wójskom nětko ſe wózbej mozu na Čornu Horu puſcej, ale wón njeje, hacž runje je hízom wschelake nadpady ſejmik, hiſhče njež hódne dobył ani do ſautſkomu čornohórkſkeho kraja ſakročicj mož.

Pschinoſchek Historii ſakſk. wówczerſtwa.

(Pokračowanje.)

Schtož nětko dobročicj, ſtajnoſcž a něžnoſcž woſmy naſtrapa, dha njeva ſo prež, ſo ta ſama nimale we wózhiſtich wózbebie wjetſich ſakſich wówczernjach žana mała njeje. Je wjely bôle wózhuđe jara derje ſnate, ſo je ta ſama ſchodejek wubjernosze dobročiſla, kaſkiž jón wýšci ſkoro ſnacj a ſa naſch kraju a klima móžniſhi a pschihodniſhi džeržecj njeſohli.

Schtož tak runje prajachimy, placiž pschede wſchém tež w Šerbach; pschetož tež w lubym ſerbſkim kraju nadendzejek mnoge wówczernje, kotrež ſo húzom wot ſtarſich časow nojwetsheje khwalby a dobročicje ſrjeſluja. Woſma jich wózow je wýſoki ſchodejek wubjernosze, ſtajnoſcze a zunjoſcze dozpila, jich ſarjadowanje je na najlepſhe, jich mjenio teho dla tež wulke, jich khwalba doloko a ſcheročko rožnjeſena. Haj, bjes nimi naſnakach ſame někotre kaſke, kotrež dla ſwojego napravjenja a ſarjadowanja, a dla dobročicje ſwojich woſmow ſa dobre pschikkady placiž a jako wówczernje ſkuža. Tu je wówczernja wówczernja, kaž je tale, jeno w druhim ſmyſle ſlowa, tež wěſta wówczernja. My ſpomi-

namy tu na ſlawne wówczernje, na pschikkad w Hlinje, w Eufku, Hrodžiſchcu atd., a nožemny ſamjeſcjež, ſo w tu khwilu w Eufku tſjo mloždi ruſzy ſemjenjo, ſami wobſedžerjo bohatych wózowých ſiadłow w ſwojim wóznym kraju, mjeniſzy knježa: Laskowski, Zynowjew a Dopelemayr pschebhwaju, kotsiž na tamniſhei wubjernej wówczerni ſwoju naſvedžitofsz a wédomnoſcž w tymle, ſa narodnu ſkonomiu tak wulzy wažny naſtrupanju wobbohacjic a pschisporecž phtaju. My ſeji njemžachym tu čeſez ſapowjedžic, tu na nich ſpočeſcenjom ſpomnicz a ſweſzeluje naž, ſo móže jim, jako ſlowjanſkim bratram ſ najwetsheho ſlowjanſkeho kraja, runje won naſch luby ſerbſti kraju, bjes ſlowjanſtini nojmeſhi, a jeho ſerbſti narod k húzobje byc a neſhco ppozueženja poſkicjic! Pschetož ſchto by njeſedžač, ſo ſu Šerboj dobri ſkotublarjo? Nimaču woni tutu khwalbu mot ſaſtarſka wſchudże? a njeſhu woni — ſchto čyžk to ſapreč? — tež do wſchém lepſich wówczernjow w Šerbach a dale ſwojich ſynow jako wówczernjow a měſcherjow podawali, kotsiž ſu psches ſwoju pilnoſcž, ſprózniwoſcž a roſhladaſoſcž, psches ſwoju muſtojnoſcž a ſhérnu jim dowěrjene ſiadka a wówczernje na tón ſchodejek dokonjanosze a wubjernosze dobieſcž pomhali, na kotrejž te ſame dženja w lubym ſerbſkim kraju ſteja? A njeſodawaſi jim ſerbſti narod hiſhče dženja tak ſwojich ſynow? Nam njeſda ſo teho dla pschewjele ſa naž žadane byc, hdyž dla ſwojich wówczernjow a měſcherjow, kotrejž je ſerbſti lud ſa wówczernje dawał a hiſhče dawa, dobrý džel tamneje khwalby a ſlawy, kotrejž kujſke wówczernje w Šerbach wužiwaju, ſa ſerbſti narod požadamy. Wón jim ſ počnym prawom ſkuſha, wózbebie, hdyž wěmy, ſchto prawy wówczere abo měſcher ſa wówczernju je, hdyž jeje wažnoſcž ſnajemy a ſchto prawy a muſtojny wówczere ſamoje! — A tajich ſynow, kotsiž ſu ſo we wówczernje khwalbniſe wuſnamjenjowali, je ſerbſti narod niz jeno mnogich tu doma ſa kujſke wówczernje podawał, ale mnogi ſu tež na žadanje, jich čeſczaſe, wózny kraju wópuſčili a ſo do wukrajow, často do jara dalotich, podali a tam do ſaſtojnſtwa ſtuſili. Boh daj, ſo bycju tam naſakali, čežhož ſo nadžiſaču. — Sa naž pač je to ſwódcenja doſcž. — Tola tu ſawoſtawa nětko hiſhče na podawek ſpomnicz, kotrejuž ma ſo wówczernje w ſakſej wózbebie džakowacj, ſo je na nětčiſhi wýſoki ſchodejek wubjernosze a dobročicje w napohlodanju woſmy poſtuſilo. Tón ſamy je, móhle rjez, jeje preñi ſapocžatki a lepſhemu byc. Je pač tónle fakt ſlēdowazh.

(Skóněnje přičkodnje.)

Ze Serbow.

S Korſymja. Šandženj ſtvoředjen Šhryſtuſo-

weho knjebju stpicza běsche dwěmaj hólčkomaj tuby, kotrejuz starszej doma njeběshtej, do myšle pschichlo, so čhetaj drjewo rubaž. Wonaj so teho dla do tajkeho dželka daschtaj a ſta ſo pschi tym to njeſbože, ſo jedyn druhemu tſi porſty tak straschnije pscherubin, ſo jenož někak ſa tak mjenowane ſuche žilbimbaču. Lékarjo, kotrejž po mžnoſci rucze k pomoži wočachu, ſu potom te porſty ſaſo pschichili; kaf pak někto ſ tym wbohim hólčkom ſteji, njeje nam ſnate.

S Delneje Hórk. W blíſkoſci tudomneho, psches rěku Sprewju wjedžazeho, moſta, kiz ſo w tu khwiliu porjedža, kažeſte ſaňdzenu pónđzelu 2. junija 10lětny hólčez dželacjerja Brühl a we wodje. Dofelž pak je tam rěka ſ truchami jara hľuboka, dha jeho czi, kiz na moſce ſ dželachu, prječ honjaču. Ale won na to njepoſtluhaſte a duž ſo ſta, ſo ſo na jene doby do hľubiny ſuže a tež wjazh na wodu horje njeſchindže. Hac̄ runje ſebi wſchu prózu dawachu, ſo bydu jeho won wuežahnli, dha jeho tola předy njenamylachu, hac̄ wjezor w 9 hodžinach, hdež ölonomſki wuežomnik Valdeweg, kotrejž ſo pod wodu nurjeſte, jeho cžero won pschinjeſe.

S Jamnoho piſaja, ſo je Jeje majestosć kralowa-wudowa Schützke mandželskimaj k dopomjenju na jej 50lětny mandželski jubileum jenu rjanu bibliu darika.

S Hrodžiſčea. Džen 29. meje je ſo tudomny zyhleſ Auguſt Schokta w jenym hacze pola Varta ſatepič. Won je najſkerje wot ſeje khoroſic, kotař ſ čzakami na njeho khodjeſte, do wody panýk a tak ſwoju ſmijecz namalač.

S Khróſčia. Pschezo ſym čzakač, njeſchinjeſuſi Serb. Now, ſ naſcheje wſy nowinku, kotař tola woffſewjenje ſaſkuži. Ale podarmo, duž njeſmém ſo pschichodnie na Waschich starých dopiſowarjow*) ſpuschczecz. Naſcha cyrkej mjenujich, kiz je loni rjenie wobelena, doſta psched jutrami krónity ſwěžnič (Kronleuchter), ſa kotrejž bě njeboh Michal Kokla, kubler w Poſdecach pjenyſh wolkasak. Jeho bratr, ē. Kokla w klóſchtrje, je tón ſamy potom pola Wadala w Barlinje dželacj dač ſa 500 tolerjow. Won wobſteji ſ 30 ſtěbornych ſwěžničow, wyshe kotrejž ſu tſi poſtawu jandželow ſ trubami a ležath kſhiz, a wiža na železných woſimadlach, kotrej ſu ſe ſtokymi kulemi ſienocžene; ſtvož wſchitko 167 puntow wazi. Šestajenje a wuwjedženje je kraſne, tak ſo njeboh wolkasak wěſče w džakownym wopomnječu wostanje!

W Budýſčina. Protokollantaj k. Hentſchel a Seehausen buſhtaj 1. teho měřaza ſ tudomneho

žudniſkeho hamta jako taſlaj tamny do Frankenberga a tutón do hamta w Kamjenu pscheſadženaj. (Tuto ſpěchne pscheſadženje do ſlužby počaſuje, ſo na mlodnych prawifníkach pobrachowacj pōčima.)

Do ſnihownje Maczizy ſerbſkeje

darjeſte:

- 1) ř. archivar Erben w Prahy: „Nápěvy prostonárodních písm českých.“ 2) ř. professor Kolář w Prahy: „Smrt Smailagi Čengice.“ 3) ř. professor Dr. Lotz a w Lipsku: a) „Novi vedesh.“ b) „Almanach de la Cour.“ c) „Köhlerowy ſlowianſki katalog.“ d) Pesim Krajskikh Brambozov.“ e) „Wydania Brockhausa.“ f) „БЛАГОРОДНЫЯ ДѢЙСТВІЯ ТВЕРСКАГО ДВОРЯНСТВА.“ g) „Rusſobibliografiſte woffſewjenje wot Zicholba.“ 4) ř. kubler Pſuhi w Hodžišti: a) „M. Grünvalda Brjene Buchſtaby teje ſchreibſzianſkeje Wucžby.“ 2 exempl. b) „Der andächtige Schiller.“ 2 exempl. 5) ř. redaktor ſamolet w Budýſčinje: a) „Mała serbska ryčnika wot Smolerja.“ 3. wudat. b) „Land und Leute der ſächſiſchen Laufiſt. Skizzen vom Prof. Sigismund.“ 6) ř. farar Stanga w Černym Kholmu: „Predigt zum Gedächtniſ ſeiner Hochſeligen Majestät Friederich Wilhelma IV., Königs v. Preußen, am 17. Febr. 1861 gehalten von E. E. Stange.“ 7) ř. bibliothekar Vrtátko w Prahy: a) „Rukopis kralodvorský.“ b) „Vodopis království českého.“ 8) Čeſki Muzeum: „Časopis Muzea království českého“ na leto 1861. 4 ſeſčinki.

ř. A. Fiedler, ſnihownik.

Přílopk.

* Pschi njevjedrje, kotrej wóndanje w Schreyeru mějachu, dyri blyſt do maſivneho, hrabji Kellerej ſkuſhazeſho, konjemza. Wobaj, tam ſtejazaj, konjej buſhtaj wot blyſta trjeſhnenj, tak ſo jedyn na měſeje morov wosta. Tón druhí bě jenož pohluſheny.

W Höhnelchowje (w Pomerskej) je ſo 31. meje nimale zyka wulka wjež wotpalika. Wot 136 twarjenjow je jich jenož 13 ſtejo wostač.

* Jaklo wóndanje w řeči ſchenbrodje jene čelo pschewodžachu, padje jedyn 13lětny hólčez ſ wypoleje lipy ſriedž pschewodžerjow a wobſkodži ſo tak jara, ſo dhrbjeſte ſa někotre hodžinu wumřejcž.

* Kral Jan je ſo jaklo ſobuſtar do němſkeho ratařſkeho towarſtwa ſ 200tolerſkim pschinoschkom ſapičacj dač a wuſtajenju tucžneho ſlotu w Lipsku ſ prynzom Burjom wopýtač.

* Se ſchleſhniſkých wólkmajzých w ilow piſaja, ſo je lětha jara wjele wolků a ſo ſu tam teho dla zentnač wo 10 tl. tuniſho pschedawali hac̄ lomi.

*) Nam je kóždy dopiſ ſe ſerbow jara luby. Duž njelembjeſte ſo druhí króč, nam dopiſowacj. Ned.

* Hollandske městského Enschede, kterež měříce
něhdje 500 tisícov, je ře 7. meje hrad do 4 tisícov
votpalík. Vobydlerjam je ře nímale východisko spalík,
dokelž wohen tak ruceže wočko ře hrabasche, ře dýrbja-
chu ře te vězny, kterež během ludžo won wunohyli, wonka
tež spalici. Palaze městského wonhladasche, řež wohnijowe
morjo. — Psched někotrym časom bě hollandský král
Enschede wophtak a duž během vobydlerja jemu k česci
svóje domy se východakami pletwami wupyschili. Tute
hishčeze východit na domach východaku a dokelž během s vjetšha
ſ jałorza a se schmrékowých halosow a k temu hishčeze
suche, dha ře východžom lohko sapalachu a wohen na
všechny strony rosschérjachu.

* Wachowebus je ře 9. meje Baltowa žulnova
fabrika votpalíka.

Spěvy.

Skóržba luboſcje.

Ach, bjes Tebje khodžicž,
Kak to ſtyslno je!
Wutroba měr ſkodžicž
Něhdje njemóže.

Hdyž počnou czechnje
Nimo hodžina,
Czi ſcheze hrónčka rjenje
Mój ert ſanofcha!

Hdyž ſtysk ſedžiwoſcie
Drémki ſastaja,
Mje Twoj wobras hishčeze
Wo ſnje vobdawa!

Hdzej Cje njevuhladnje
Wboha wutroba,
Si všcha radoſež ſwjadnje,
Plače ſrudnufchla!

K. Pětrowič.

Aachenske a münchenske wohensawesc̄zaze towarzstwo.

Postajenje ſtukowanja towarzstwa je ſe ſledovazých řeſultatow vobſanknjenja ſlicžbowanja na leto
1861 widžecž:

Sakladny kapital	tl. 3,000,000.—
Dokhody prämiow a danje ſa 1861 (excl. prämiow poſdnichich lét) „	1,755,844. 25.
Reservy prämiow	„ 2,646,467. 17.
	tl. 7,402,312. 12.

Wobſtejaze prämiije ſa leto 1861 tl. 927 millionow 170., 272.—

W Budyschinje, 1. junija 1862.

Hudančka.

Ja ſym jara drobnufchki,
Pschi thym pač najſylniſchi;
Na čimž dobyčz njemóža
Rospraskam výchak ſtončinje ja.
(Wuhudanje přichodnje.)

Wuhudanje ſeč. 22.

22. Otto.

Cyrkwińskie powięſcie.

Werowanie:

Michałska cyrk: Ernst Biedrich Schneider, běgar
w Budyschinje, ſ Hanu Karolinu rodž. Höhfelder, njeho
Korle Augusta Buła, vobydlerja pod hrodom, ſawost. wudowu.

Podjanska cyrk: Péter Delany, murjer ſe Šewi-
narnje, ſ Hanžu Wocžek ſe Šekoneje Vorschjeze.

Kření:

Michałska cyrk: Helene Ernestina, Pétra Wiczafa,
wulkofahrodnika w Jenkezech, dž. — Ernst Richard, G. Müllera,
vobydlerja na Židovje, ſ.

Podjanska cyrk: Cäcilie Margaretha, Biedricha ſ
Walter-Jeschki, rycznika, konfiforialneho aſezora a majorat-
ſteho knjeſa nad Běčizami, dž.

Zemrjetej:

Džen 21. meje. Hana Chrystiana Voigtowa, vobyd-
lerja pod hrodom, 361. — 27., Madlena, Michała Krecz-
marja, najeňka w Bobolzech, dž., 51.

Čabi sakſko ſlezynskeje ſeleznicy z budyskeho dwórniſča.

Do Draždjan: rano 7 h. 35 m.*; dopočnja 9 h.
11 m.: pschytopku 12 h. 50 m.*; popočnju 3 h. 33 m.*
večor 8 h. 21 m.*; w nož 2 h. 26 m.

Do Šhorelza: rano 7 h. 51 m.*; dopočnja 11 h.
40 m.*; popočnju 3 h. 25 m.; večor 6 h. 54 m.*; večor
9 h. 24 m.; rano 12 h. 30 m.

*) Pschytopku do a ſe Žitawy a Liberza (Reichenberg).

†) Pschytopku do Žitawy.

Pjenježna pláćizna.

W Lipsku, 14. meje. 1 Louisdor 5 toler 14 nſl.
6 1/4 np.; 1 počnoujazg čierwony ſtok ob dukt 3 tol.
5 nſl. 5/8 np.; winske bankowki 78%.

M. A. Flanderka,
agent towarzstwa.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje
31. meje 1862.

D o w o z :	Płaćizna w pŕerézku					
	na wikach,			na bursy,		
5029	wyšsa.	nižsa.	srjedzna	najwyšsa	najnižsa.	
kórcow.	tl. nřl. np.	tl. nřl. np.	tl. nřl. np.	tl. nřl. np.	tl. nřl. np.	
Pschečnja	6	—	5 10	5 22	5	5 22 5
Rožka	3 27	5	3 15	3 22	5	3 27 5 3 22 5
Sečmen	2 25	—	2 15	2 20	—	2 25 2 20
Worw	1 22	5	1 15	1 20	—	1 22 1 20
Hroch	4 10	—	—	4	4 10	4
Wola	3 10	—	—	3 5	3 10	3
Rjepit	—	—	—	—	—	—
Jahly	6	—	—	—	—	—
Hejdusčka	4 7	5	—	—	—	—
Bjerny	—	25	—	20	—	—
Kana butry	—	15	—	14	—	—
Kopastkony	4	5	—	4	—	—
Zent. syna	—	20	—	15	5	—

Spiritus płaćeše wčera w Barlinje:
ejmač 17 tl. 25 nřl. a 17 tl. 15 nřl.
répikowy woli (rüböl, zwęczęzenie) 13 tl. 2 ½ nřl.

N a w e s t n i k .

Wubjerny khofej punt po 85 np., dobry zofor po 5 hacj 6 nřl., czerstwe körjenje a material-towry w najlepšej dobrosczi, kaž tež tunje cigar-ry, 100. wot 3 ½ tl. hacj 20 tl., w najrjemškim wubjertku, palenž ejmač po 4 tl. pschedawa

Ludwig Ecclius na herbskich hrjebjach.

Jene želesne durje 1 kohcz 14 złotow wyższe a 1 kohcz 6 złotow scheroke, jene kamjentne karto s granita 1 kohcz 18 złotow dolhe a 16 złotow scheroke, jedyn draftshamor, jedyn kuchniški hamor a wschelake druhe węzy su na herbskiej haſzy čzo. 17 s napšecza kaseru po jenym skhodze na pschedan.

Žironosz čzo. 28 w Czornych Noblizach se 14 kózami ležomnoszow, bjes wumjenia a bjes renty, je se zwobodneje ruki na pschedan. Położna kurnych pjenies može na njej stejo wostacj. Wscho dalsche je tam shonicz.

Žironosz čzo. 5 w Króny pola Njezwacziola, s 219 dawksim jenoſzem napołożena, je, kaž steji a leži, se živym a mormym inventarom a s ležuſchimi połnymi žnjemi na pschedan abo na pschenajecze. Geli ho kipi, može 1000 tl. kurnych pjenies na njej stejo wostacj. Wscho dalsche je shonicz čzo. 10 we Wulki m Welsko wje.

 W hattu pola Minakała su w jenei dwaj schozowej khěji wjazore pschebhtki, kaž ho s khlamqenii jara derje hodža, hnydom na pschenajecze. Wscho dalsche je shonicz pola wobſedžerja Adolfa Lücki tam.

Starožitnostny wotrjad M. S.
změje srjedu po swjatkach wot 1. hodžiny pose-
dzenje w hosćeniu k złotej krönje.

Pismaw jedźer.

Wosjenjenje.

Dziwočanske herbske evang. luth. mižionske towarzstwo iměje jutſje sa thđen, — 15. junija — jaſo na swje-
czeni ſrjateje Trojizy ſwoju tſinaczelētnu ſhromadžinu.
A dokež ſo we tej ſamej, kaž kózde lěto, nowe wuſwo-
lenje ſaktojnſta, kaž tež ſližbowanie dothodow a wu-
dawkow ſtacj ma, dha ſo s tutym wſchitzy pſchečzeljo mižionistwa, woſebje paſ wſchitke ſobuſtawny towarzſta lubje proſcha, ſo na poſtajenym dnju popołnju tſioch tam na ſchuli nutſnamakacz a pſchi mitſtupjenju ſwoje wuſwolenjske liscziki wotedacj.

Petr Mlouk,
piſmaw jedźer.

30 kop deſkow,

1 zol, 5/4 a 6/4 zola tolſte, 2 zolowe a 3 zolowe pſofy ſu we Wulkih Šdžarach na pschedan a leža tam podla ſchuſeja. Kupowarjo ſhonja wſcho dalsche w mlynje tam.

Š nawiedzenju!

Nieje ničton bes herbskimi pſchečzelami w naſchim kraju, kaž by ſa tych khudych jeniežke 100 toler daril, ſo bych ja jim darmo dacj mohł te ſymboliske knihi, dokež woni tak ſrudni ſa minu hladaju a ja dyrbju jich ſe želniwoſežu wopuſhczic a njemžu jim nicžo dacj. ſa jene 100 tl. móžu ja 200 domow wobdzelič, a w jenym domje ſo takle najbóle ſchthri duſhe namakaja, duž bu na tajſe waſhne 800 duſhow móhlo te knihi ežitacj. Kajke wjeſele by to mi a tež temu dobroczelej načiniilo tudy na zwęczę! Kaf bych ſo ſkly ſo ſizach dele ronile, — a hdyž netkle tón ſamym pſchečzel do njehej pſchindze a budże widzecz napſhczimo pſchinic tych woſhom stow duſhow, wopomu derje, kaž bych ſo ſ temu ſbóžnikoj wobrocili, kajke wjeſele a radoſej by jeho ſapſhijača! A ja bych tež jedyn zwědk był, kaž w 72. khěrlischi, we 8 ſchtuczny rěka: duž ſo ja nadžiju, nadžija paſ rjeſahanibi. To by netkole taſta požęconka na węžnoſež byla, kaž by ſo po naſchego ſbóžnika teſtameńce namakalo, hdyž budže tak rěkač: „Hdzej ſkly ſi ſo žom ſ dala, kaž ſ khěrlischi ſhvala, kaž ſteja pſchi tronje, to jehnjo wjeſele.“ J. Wenk ſ Bukez.

M u f z i a .

W uſoru 10. junija budže ſo bliſko Mjeſchiz 16 kop mjeſkikh ſchmrečlowych 6/4 walczlow ſtareho wuroſczeniho drjewa, kaž tež dželba ſtejazých ſchmrečlowych pjenek dopoldnia w 9 hodžinach na pschedadžowanje pſchedawacj. ſhromadžinu w drjewniſtežu tam.

J. Janasch.

Ssuche drožđe,

lotrež šym ja **nasprieni** w Budyschinje pschedawał a je tež stajnje najlje psche mjeł, smjeju ja kóždy čas težko na pschedan, so budu wschitlich, kiz po ne ke mni pschedu, derje spokojez móž. Tež su hewak wschodne súche drožđe pola me k dostacju.

W Budyschinje na herbskej hafy, hdjež staj dwaj muraj psched uhlamami.

J. G. F. Niecksch.

Czesczenym Sserbam Budyschima a wokolnoſcze najpodwołniſcho wosjewuju, so mam netko

konceſſ. podkollekzin kral. ſakſk. krajneje lotterije

a porucžam ſ tutym loſy k nowej, 30. junija ſapocžinazej, **62. lotterii.** Hłowne dobytki w 1. klafy ſu
1 po 10000 tl., 1 po 5000 tl., 1 po 2000 tl., a 2 po 1000 tl.

Sprawne poſtuženje a ſwérne ſamjeleženje ſlubjo porucžam ſo najpodwołniſcho.

Jul. Rob. Richter.

na Židowje č. 253.

Powschitomna aſſekuranza w Trieſcze (Assicurazioni Generali)

ſawjeſčirje pschi ſarucjeniſkim fondsu wot $18\frac{1}{3}$ millionow ſchjeſtnakow:

a) Twory, mobilije, žneſſke płody a t. d. psche wohniowu ſchłodu;

b) Kubla a twory na puczach psche ſchłodu pschi transportu a

c) poſtieža ſawjeſčenja na žiwenje człowekow na wſchelake washniſte ſa najtunishe twerde
prämije a napische polich w pruſſim kourantu.

Tuto towarzſtvo ſaplaſci w lječe 1859 ſa 1861 ſchłodowanjom 3 milliony 352,478 ſchjeſtnakow
86 kr. D. W. ſaruwanſtich penes.

Wſchu roſprawu dawa

J. G. Richter,

wokreſny agent ſa Budyschin a wokolnoſcze.

Sady wulkeje zyrkweje čzo. $\frac{338}{171}$ pôdla tachantſwa.

Hóležez, kiz čhe kowarſtvo wuknicy, može
hnydom do wuczby ſtupicj pola Jurja
Domashki w kowarſti w Dobruſhi.
Tež ſo tam kowarſki pyta.

→ Źecna a wotwna ſkoma w kopalach a w
jenotliwym ſo po tunjej placzisne pschedawa pola Korle
Zieſhang a bliſko židowczansleho moſta. Šchtóž ſoru
kupi, temu ſo domoj domjeſe.

K dobrociwenniu wobfedzbowanju.

Ša ſlužbuwobſtarazh büréau na žitnych wilach
w Budyschinje phta ja ſo:

ökonomiſzy, pscheduipszy a hajniſzy wuczomuſzy,
ſahrodnizy, mlynszy, hetmanjo a wotcejerjo,
knježi wajhtarjo, hospoſy a hródzne hospoſy,
kuhiſſke a hródzne džowki,
wolazy a konjazy wotroczy
ſa tudomnu a ſa dalschu ſtronu, kaž tež ſa dobru ſdu.

Defonomiſki inſpektor **Weisel.**

Wuſſne twory (Schnittwaaren) wschitlich
družinow porucža **C. Roscher** ſady wulkeje
zyrkweje na ſchrekej hafy čzo. 336 po 1 ſchodže,
kaž tež ſobotu na torhoshezu w budze, pôdla k.
męzydželarja, na firmje ſnajomny.

Lubym Šserbam czinju s tutym k wjedzenju, so bym s Lipska domoj pschischedsci ho jako snutskom ny a hojazv, faz tez woczazy lekar a pomoznik pschi porodnych nusach w mescze Budyschinje sazydlit. Wschitkim, fiz mi swoje dowerjenje spozeza, chzu ja bluzic a pomhacz se swolniwosczu w szodnym czasu po najlepschim wjedzenju a se wschej swedomniwosczu.

Dr. Broska

s wobydlenjom na torhoschcu w przedawszej Bahne z netko Reichelz khezi.

Naweschtf.

Podpisany porucza steierske lošy w najwoſebniſich druzinach a druhe tajke fabrikath s lateho želeſa, kotrež možu jako rjane a dobre poruciez, hac̄ runje njepraju, so ſu najlepsche, tiz ſu na ſwēce, dokelz to po prawym žadyn węzyl wſtojny prajicj nimože; tez ſerpy, rěſaki, ſyłacie, maschinowe a rěſakowe nože, wažniki, rubaki, bružy wſchelkych sortow, motyki, ſkopacze, widky, ſynowe widky, ſchruby ſa woſowe spinadla, ſadne a předne derje dželane. Piły ſa deſkowe rěſaki, drjewowe a ružne piły najlepsche dobroſeze, jendzelske a němſke hložka, hěble, ſchrubowe klucze dwójne a jednore. Šekerzy, ſekery, ružne ſekery, ſkele a hamory, klepadla a nakowy wot dobrého worgela. Tez ho tajke maschinu na ſkasanje wote mije dželaja. Wſchelake sorty kruwajzych rječasow a t. d. Woſebnoſeze rječasow pschecziwo ſchrytkam njetrjebam halles wulkadowacj, dokelz ſu hžom wot wjele lét w mēcze a na wſach ſnate; pschetož to tola wěſcie kždy wě, so ho rječas czezo wotrēſacj da, dyli ſchtryk, ale psches poſrok w fabrikazii želeſa je tunjota netko jara ſpomōžena. Za nimam drje ſwojich fabrikantow, psches czož možu po ſpodiwne tunich placzisnach pschedawacj, ale tola tworje pschihódnmo možu po prawie sprawnych placzisnach pschedawacj. Wažne hrjadki, ſpěſhnowahi, taſlowahi, moſtowahi dobre a prawe (niz kommiſionske artilkel wot ſankarja Wittiga w Miſchnie) po ſpodochnych placzisnach. Pruh, radka a krymarje wóža ho pola mije ſlasacj a dam je potom w ſasonyz pola tamniſich kwarjow najlepje wudželacj.

Robert Jakob,

gratowy kowar s napschecziwo měſtečanské ſchule.

Šeria ſuka, 3 akry 225 prutow wulka, bliſko Mađanez na jenkečanskich ležomnosczech je na pschedan abo na pschenajecze a može pschi kupjenju potroza kupnych pjenjes abo po dobroſdacju tez wiaz na njej ſtejo wotacj. Wſcho dalshe je pola wobſedzerja Koſle Zieſchanga na Židowje ſhonicj.

Kalk na pschedan.

Tych ſamych czeſczenych ratarjow, kotsiz budža ſa raphowý abo druhí byw hnojny kalk trjebacj, proſchu ja, ſo býchu mi ſczasom wosjewili, kaf wjele chzedža mēcž. Tez je na wſchitkich mojich ſkladach ſtajnje twarski kalk po zylych lowryjach, faz w jenotliwym doſtač.

Jan Lorenz w Pomorezach.

Aukzia duboweho drjewa.

Wutoru 10. junija budje ſo na kujjanskim reveru njedaloko Šderja něhdje 150 dubowych pjenkov wſchelakeje toſtosče hac̄ do $2\frac{3}{4}$ lohča w pscherelu, kaž tez 30 kloſtrow duboweho kulečkoweho drjewa na pschedzowanje pschedawacj. Šromadžisna pola ſu poje rano w 9 hodzinach.

J. Schmidt.

Pčzolarske towarzſtwo w delnym dole Sprewje ſmeje pschedodnu wutoru jako 10. junija popołdnju w 3 hodzinach ſhromadžisnu w Małym Wjelfowie. Pschedzkydſtwo.

Großwe broſtkaramellje

najlepschi ſriedl k woftronenu ſachela a k položenju dychanja, kaž tez k ſwawnowanju psche dybawosz pschi ſashymnenju w ſymnym čaſzu.

Sa Budyschin a woſkonoscj w Hrodowskej haptzhy knesa M. Jäſinga kždy čaſz na pschedan.

Eduard Groß w Brdžawju.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawařni Serb. Now. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kózde číslo płaći 6 np.
Štwartlētna předpłata pola
wudawaria 66 np. a na
kral. saks. pósće $7\frac{1}{2}$ nsl.

Cislo 24.

14. junija.

Lěto 1862.

Wopriječe: Swětne podawki. — Pschinostk f historii sakſ. wovcjerstwa. — Ze Serbow: S Maſinja. S Delných Žuži. S Minačka. S Budyschina. S Duboho. — Přilopk. — Hans Depla a Mots Tunka. — Spěwy. — Hudančka. — Cyrkwinske powjesče. — Čahi saksko-slezynske železnicy atd. — Spiritus płaćeše w Barlinje. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Sakſka. Psches Draždany je swjatkowne dny něhdze 25,000 ludzi puczowało. Na sakſoschlesyńskie železnizy je swjatočniczku na 5000 čłomiekow do Draždyan pschiſte a na 7000 f Draždyan wujěto. Alle puczowarjo ſu tójskto wot njewjedrow czerpicz dyrbjeli a w Draždzanach mějachu drugi džen swjatkow tajki ſliwki, fo ho woda f haſow do khežow walesche. — Tajny zyrlawski a schulski radiczel Dr. Gilbert je wot rusského khežora rjad swjateho Stanisława dostał. — S Draždyan piſaja, fo drje tam to hifcze ženje bylo njeje, fo je w tamníszej wotolnoſci konz měbzaza meje wětr psches schczernischa duł. Tehon bě mjenujz hifom raps we Kobjowej dolinje f wjetſcha poſkyčenym. — Na lětushe budysse wołmjaſe wiſi ſu fe Sakſkeje, Pruskeje a Czecſkeje 7600 kamienjom wołmy pschinjewſli a bu tuta wołma nimale wſchitka pschedata, ale kamen po 1 a $1\frac{1}{2}$ tl. tunischo, hacž loni. Pschedawarjo běchu pak w tym nastupanju spokojni, dokež bě placzisna pschezo lepscha, hacž na ſchlejnskich wiſach, hdyž kamen 2 tl. mjenje placzishe, hacž konſche lěto. Sa to pak je lěta něhdze 6 prozentow wołmy wjazy.

Prusko. Druha komora je ſatidzeny týdzeni adresu wurađnika. Pschi jednanjach wobarachu fo ministrjo tmjerdze a mějachu bjes druhim, fo njejžu wopac cziniſti, hdyž ſu poſlenskich woſbow dla wſchelake wuſafy wudawali. A hdyž je fo pschi tym něſkto wopacznego ſtatu, dha to njeje jich wiña byla, ale wiña nižszych ſaſtojnikiow, kotsiž jim prawje roſhniſili njejžu. Adreſa bu potom wot pschedzhyd druheje komory a deputacije, f temu wuſwoleneje, do kralowského hrodu donjeſena a tam kralje wot pschedzhyd Grabowa přjódęſtana. Iako deputacija psched krala ſtupi, wotmolwi wón na jeje pokorne poſtrowjenje jenož f kwnjenjom hlowy a jako bě Grabow to piſmo wuczitał, čitashe kral f jeneje papjery ſlědowaze ſkowa: „Ja ſzym ſe

ſpokojenjom ſkowa ſhwěrnoſeže a lojalneje poddanoscze khejſhał, kotrež ſeje mi runje prajili. Za Wam hifcze ras wopjetuju, fo njehablajo ſteju na pódze wuſtarow, f pschizahu wobtwierdzenei, a tež pschi tym programme wot 8. novembra 1858, a fo ſzym w tajkim napohladze f mojim ministerstwom w połnej pschejenosczi. Teho dla mnam dowěrjenje, fo wotmyſlenje, tij ſeje tudy ſjewili, tež ſe ſkutkom wobſwědzcicze, a jeli ſeje žadny rynck f mojeho programma wot lěta 1858 wuwſali, dha chyli ſebi Wy nětko tola kózdy rynck do pomjatka ſaſchczepicz, fo byſcze moje napohladz ſlepje ſefnali.“ Iako bě kral to rjek, kivny wón hifcze ras f hlowu a ſtupi ſe ſale, tak ſo jemu Grabow adresu ani psche podacz njenozeshe, kaž je to hevat waſhniſje, ale dyrbjesh je ju potom jenemu ſaſtojnikej dacz, fo by ju tón kralej pschinjeſz. Deputacija bě wulzy poſkumriena wot tajkeho kraloweho powitanja a wróciſi ſo f kralowského hrodu kaž woparjenia; pschetoz ſe wſchego bě ſiawneje widzecz, fo ſo kralje druha komora žaloſnje mało lubi a fo chze ſebi jeje ſkutkowanje jenož teho dla lubicž dacz, dokež by ſnadz tola wažena wěz byla, ju ſaſo domoj poſklacz. Ministerſtwo a druha komora budžetej teho dla doſez ſlě a hubjenje hromadze džeracj dyrbjecz, hacž runje někotſi ludzio měnja, fo ſu, tij ſeje hromadu džerži, najſferje roſwježe, hdyž budze ſo wo wojerſke wudawki jednacz. Wjetſchina druheje komory nochze mjenujz na žane waſhniſje te 9 milliony pschiswolicz, kotrež kral ſa wóſko w jaž žada.

Hezenſki kurwjerſki ſe ſwojim nowym ministerſtowm pschezo hifcze hotowy ujeje a bjes tym stare džela dale wjedze. Wſchón ſwěl ſo džiwa, fo ſebi to pruske kral tak doſko lubicž da.

Po najnowſkich powjeszach, tij ſu f Petersburga pschischo, je khežor Alexander ſwojego bratra Konstantina wo prawdze ſa pôlského naměſtnika pomjenował a jemu wſchu wſchu zivlunu a wójnsku móz w Pôlskej, kaž tež móz wobhnadzenja do rukſi dał.

Rakušy. Ruskii pôszlancz na rakuškim dworze, L. Balabin, pschiindje najskerje jako tajki na pruski dwór. — Khézor je so šwiatki do Kisingena podał, so by tam khézorku wopytał. Tuteje strowości bę w pozhlebskim času poczala hubjenšča bjež, tak so dyrbjachu ju do tamniščich kupjel pôszlacz, hdzej je so nětko, kaž so sda, s njej sažo polépschilo. — W drugiej komorje hischče pschezo krajny budżet wuradzują a pschi tym dale bôle k pschezwédczenju pschiindu, so so hubjenistwu w rakuškich pjenježnych naležnoſczech hinał wotpomhacj njemóže, hacž hdzej je wójsko khézro jara pomjeñsci. — W nastupanju konfodata, po kotrymž bę postajene, so dyrbja wschitke kapitale, sa zyrtwinske a schulske węžy wotkasané, w tuthym lęże do ruki duchominstwa pschenicj a so wot tuteho sarradowacj, je minister na hejmje prajik, so dyrbi tale węž hacž na dalsche hischče pschi starym wostacj, dokelž je so teho dla nětko s bamžom jedna. Duž ſu tajke kapitale hischče pod sarradowanjom wožadow abo kollatorow wostaké. — K čescji salsteho krónprynza Alberta, kiž bę do Wina na wopytanje pschijek, mđeſeſe je tam 5. junija wulka parada, na kotrejž je 12,000 muži a 80 kanonow wobdzeli. — Bendželska kralowa Viktoria je w měsazu augustu do Rakuškeje pschijecj, so by tam někotry čaš pschebyka.

Grichiska. Bendželski krónprynz je do Athena pschijek, so by wschelake ſławne starožitnoſcze grichiskeho kraja wobhadował. — Wustajenja w Londonie je jara wopytowana a pschihadža tam jara wjèle ludži s zuſyčh krajow.

Franzowſka. Prynz Napoleon je so s Italije do Pariza wrózil a bórsy k khézorej ičl, hdzej je dleschi čaš pschebyk. Najskerje je jemu w nastupaniu ſwojego ſkutkowania roſprawu dał. — W Parizu bę w tuthych dniach powięcej roſschērenja, so chzetej Pruska a Rúſzowska Italske kraleſtwo pschipónicj, ale na poſledku so pokaza, so to wérno ujebé a so bę ta zyla węž wot pjenježnikow wunjeſena, koſiž móžachu psches nju někakje italskeje požejontki dla někakj pjenježny dobytk ſčinieč. — Pôszlancz na bamžowym dworze hrabja Lavalette, je so 3. junija s Parizu do Roma podał, teho runja je nowy kommandant franzowſkego wójska w rómskich krajinach, general Montebello, 8. junija do Roma wotkél. — Egipciowski městokral Said-paſcha je so s Parizu do Londona podał. Předny ſwojego wołkhoda je khudžinje w Parizu 30,000 nörtow darik. Khézor je jemu wulki bant czechneſe legije spojczil. — Do Mexika budże bórsy wjazg wójska pôszlane a so teho dla pilne pschihoty činja. Kaž so sda, dha je Franzowſojo wot tam tak bórsy njerwrocza. — Po někotrych powięſczech ma hrabja Lavalette po poruczoſci khézora bamžej prajicj, so Franzowſojo jenož hacž do pschichodneho naležca w Romje wostamu a so dyrbja jich tam potom wojazy kral Viktora Emanuela

sastupicj. — Dokelž je pschedghyda amerikanskeje unije s pschedghydu mexikanskeje republiki wujednał, so chze jemu unia k wobaranju pschecjivo Franzowſam 25 millionow dollarow požejicj, dha je to khézor Napoleon jara ſa ſko wſał a boja ſo, so ſnabž wón teho dla na stronu separatistow stupi.

Italia. Ministerſtwo Viktora Emanuela je na hejmje tón namjet ſtajiko, so bychú ſo zyrtwinske a kloshterske kubka pschedale a ſo s pjenefami, ſ nich wuwitowanymi, wulki džel krajneho doſka ſaplaczicj. Na leto 1862 pobraczuje ministerſtu něhdje 225 millionow nörtow a wone praji, so ſebi hinał pomhacj njewé, hacž s pschedaczom ſpomnjenych kubłów.

Po najnowſkich powięſczech ſ Roma je ſwedjen, dla ſwiatoprajenja japskich martrarjow ſwiatki wotdjeržany, jara pschimy był a we wschém nastupanju derje wupanyl. — Drugi džen ſwiatkov wotdjeržene bamž ſhromadžisnu ſ pschitomnymi kardinalami a biskopami, w kotrejž na podtroczenje zyrtwe w Italii a na to ſkorjeſte, ſo chzeda jemu ieho kraje wschitke wſacj. Potom čitasche kardinal Mattei pižmo, w kotrymž biskopojo, w Romje ſhromadženi, ſwoje měnjenje w nastupanju někotrych nadpadow na bamžowe ſwétne knjeſtvo na wobschrne waſchnje wupraja. — Někotre nowiny powiedaja, ſo romižy kardinalojo na to čiſičca, ſo by bamž, dokelž kral Viktor Emanuel w ſwojim pschecziwienju pschecjivo bamžei dale wostawa, tak mjenowanu wulku ſkóbu (Bann) na njego wuprajil. Jeli by ſo to ſtalo, dha bychú ſo potom w krajach Viktora Emanuela wschitke zyrtwe ſamknycj dyrbjale a duchomni njebychú dale žane zyrtwinske džella wobstaracj ſmeli.

Amerika. Wołko Korintha je pieczę 130,000 separatistow ſjenoczenych a ſda ſo, ſo chzeda ſo tam kruče wobarcz. — Njedaloko Winchestra ſu separatistojo unionskeho generała Banksa nadpanyli a jeho nufowali, ſo je dyrbjal, jako bę wjèle ſchłodował, psched nimi zofacj a rěku Potomak pschekroczieč. Dako bę wjaz ludži k womozy dostał, je ſo potom ſtajik a separatistojo ſu ſo do Winchestra wrózili.

Do Londona je powięſc pschichka, ſo ſu Mexikanarjo ſ Franzowſami tsi mile wot Mexika bitwu měli a ſwojich njeſcheczelow ſbili. Franzowſojo ſu pieczę 300 muži ſchłodowali.

Nuskowſka. Ministerſtwo je pschiswolito, ſo ſmědza ſo nětko tež ruske ſlěborne pjeniesy do wukraja ſlacj. Hacž dotal bę to jenož w nastupanju ſlotnych pjenies wotpuchczenje. — Minister Waſkiew je ſažo kročel k wjetczej ſwobodze ſčinile. Wón je mjenujz poruczik, ſo bychú ſo we wschém městach ſ čaſhami ſhromadžisny džeržale, w kotrychž bychú měſchczenjo ſwojich gmejnſkich naležnoſczech dla ſtawnje radu ſkadowali a wuradzieč vytali, ſčto by w tajkim nastupanju ſa nich

najlepsze było. — (Hacż dotal mějachu mjeniżzy w mēschezanskich należnosćach jenoż někotri saſtojnizy wſcho roſkaſowac̄). Hacż do oktobra dyrbja tajki nowy porjad, po kotrejż smęja města swoje należnosće psichichodnię ſame ſarjadowac̄, do žiwenja ſtupic̄. — W Petersburgu ſu pječza tōjschtu ludzi hadžili, kij ſu někajku revolužiu ſapſchac̄z chyli. Raži ludzo to ſu, móže jedyn s jich proklamaziow ſpōſnac̄, w kotrejż wudawaja, ſo chedżza republiku ſałozieć, w kotrejż dyrbja wſchitke kubka wſchitkim wobydlerjam ſkuſhac̄ a žane mandželſtwo wjazy města namafac̄ nježmē.

We Warszawie wotczakuja, ſo Wjelopolski bórzy psichijedże a jako pôłski ministerpschedźna ſwoje ſkutkowanje ſapocznje. Po nim psichiwje ſo najſkerje wulkońcas Konstantin, ſo by jako pôłski městokral ſwoje ſaſtojnſtwo naſtupił. To wſcho ſo Polakam jara derje ſpoda, ale tym wychim a nižšim ſaſtojniskam, kij ſu Polakow hacż dotal na wſche móžne waschnie dréli, ſo tajke powięſcze ſ zyła njeſtubja, dokelż wjedža, ſo ma Konstantin wotrej wotči a tajke ujespodobnoſcze dale czerpic̄ njebudże.

Turkowſka. Wjes Turkami a Čornohorjanami ſu ſkoro wſchēdnie bitwą a pak dyrbja ezi, pak tamni zoſac̄. A hacż runje ſe ſ wobeju stronow hizom ludzi doſc̄ panisko, dha tola ſ tym hiſhče niež hódne wuzijnene njeje.

Psichinofschk & hiſhče ſakſk. wotczerſtwia. (Skónčenje)

Něktózliſiż ſnaje Stolpnjo a wę, hózje leži. Tam běſche w ſaſtarſku wulka wobhrodzena ſahroda, w kotrejż ſo džimja ſwérina džeržesche. Wona tehdy ſakſkemu kurwjeſtce psichizkuſhac̄. Tale ſahroda bu w 18. lětſtoteku ſa wotczerſtwo to, ſtož je oſtraforbark pschi Drčđanach w 16^{thm} ſa ſublanje howjaseho ſkota był. — Wozh w kraju (w Gaffkej) běchu ſ hubjenej, tóſtej, ſchpatnej wołmu, tak ſo ſo ſ njeje jeno tolſte a hrube, ſchpatne ſukno tkac̄ hózhesche. To psichinuciž prynza Xavera, kotrejž bě tehdy, dokelž poſdnischi kral August prawdoſcziw hiſhče połnych lět njebe, i kniejerjom w kraju, ſo ſo wón w lécze 1765 na ſchpaniſki kralowſki dwór w Madridze wobroci a tam wo ſchpaniſke abo merinowe wozh proſchesche. A hloj! dołho njeſtajſe: psichindże wot tam poſyłka, dar, wobſtejo ſ 300 wozhow ſe 6 wotczerjemi a 6 pžami. Sa nich bu w ſtolpnianſkej ſwérinskej ſahrodze wotczerjnia natwarjena a naprawjena. Wot tam wundzechu poſdžiſho wotczernje w Rennersdorfje a Lohmenje, kož tež wotczerſka ſchula w Stolpnje. W Lohmenje je na tamniſtej domainje (ſiſkalnym, ſtatowym kuble) hiſhče dženſniſteho dnia wubjerna wotczernja, ſa kotrejž a tu w Rennersdorfje

hiſhče w lécze 1816 tehdyſki kral merinowe wozh ſe ſchpaniſkeje pſchinc̄ da. ſo tutých wuſtaſow je ſo potom po zyłym kraju wotczerſtwo dale bôle poſlęſcho-walo a lepsze roſſchérjalo, dokelž tele wotczernje do wſchęch ſtronow ſwoje dobre wołmunoſcherki (dójſti a boran) wotedawachu. Wot tam je po čaſzu pſchischtlo, ſo ſakſke wołmy ſobu najlepsze ſukno dawaju. Ssamo w Dendzelskej pytaja je pecža nětko radscho, hacż ſame ſchpaniſke. S tamniſch fiskalſkih wotczerſtow ſu tež nětciſiſche ſužiſke ſtadka ſe ſwojej wubjernej, dobrę wołmu wuſhle a ſužiſli my prawje wobhoniſi, dha wotwieduje ſo tež uetciſiſchi ſławny ſplah wozhow we wotczerni w Kufku po tamniſch dopokaſmach w runej čaſzie ſ tamneje ſławneje wotczernje w Lohmenje. Tež wona, tale — móžem ſrajič — filialna wotczerjnia w Kufku je, i njetciſiſche wubjernosći poſtupiwiſchi, wot dolhich lětow ſem a kózde lěto pſchekraſne exemplary někrowoſi-mjathch boranow do daliſcheho wukraja, woſobliwie do Ruskeje wotedawala a ſebi tak tam dobru kħwalbu ſa-kožiſka. — Skončinje chyrem hiſhče i tym pſchicžnam, kotrejž dla je pola naſ w poſledniſchich čaſach wotczerſtwo na ſtadkach ſkerje wotbjerako, dyžli pſchibjera-ko, tež tu pſchilicžic̄, ſo ſu ſo paſtrw a poſtrivac̄ ſu-ſchidze poſmjeniſchiſke. Wina teho pak leži ſaſo we tym, ſo kraj a ſemja, jako pola wobdželanaj a nałożenaj, hužom wot dleſhich lětow pſches ſitne plody lepschi a wjetſchi wunoski dawataj. A ſtož ūki a jich tra-wjenja naſtupa, dha je temu runje tež tak, hdyž ſo ſyño a wotawa na howjashym ſkocze na wužitk ſtajitej, ſa kotrejž ſtej tak prawje pſchimvrenie a ſe ſwojej píz-nej wužitnoſci pſchipoſkanej. Paſjenje wozhow w hajach a kerkach je ſdobne tež pſchestało, dokelž běſche ſchłoda, kotrejž ſo ſ tym drjewu a jeho plahowanju dželatſche, wjetſcha, hacż jeho wužitk pſches wozh. Tež tu je ſebi dale bôle ta wěrnoſcž móž a pſcheskhwědčenje do-byka, ſo kožda ležomnoſcž, tak tež ta, kotrejž je i plahowanju drjewa poſtajena, jeno tehdy najwjetſchi wunoski dawa, hdyž ſo we tym, i čemuž je poſtajena, derje wothlada, to rěla tu: kerkli a haje maju ſo prawje derje hajic̄, runje kaž dyrbja ſo pola derje hnojic̄ a wobdželac̄, je-li dyrbja dobrý, po ſwojim poſtajenju żadanu, wužitk dawac̄.

W.

Ze Serbow.

S Malinja w Delnich Lužiſach piſche „Bramborſki herſki Baſník“: W Malinje mějachym nje-dželu po jutrač džen, na kotrejž ſo zyła herbſka wo-hada wutrobnje ſwježeli. Wjazh dyžli 40 lět bě tam farač był, kij herbſki njemožesche, hacż runje dyrbjefſche herbſki pređowac̄. Někotre rafy bě jo tež čińiš, ale tak žaſožnje, ſo bě woħada radscho ſ poſojom, hdyž

jenož němſki předowaſche, ſo by jeno na křetžný njetrjebaſa taſte ſměſhnoſce hlyſhcej, kaž bě ſo to ſtaſo farač džyſche mjenuji prajicž: „vý njewerjezy“ (po hornokužiſkim: „vý njewerjazy“) a jemu ſo radži „vý wjewjerizki“ (to je po hornokužiſkim: „vý wjewjerzki“), abo wón džyſche woſhovacž: „Bog je huſhy“ (to je: Boh je tón najwysší) a jemu ſo i hlywatkom woſhuze: „Bog je ten huſhaz“ (to je: Boh je tón ſajaz).

Na 40 let běſche w naſchej zyrfwi ſerbſke ſtowu wotežiſhnylo. Iako pak farač wumrje, ſakruči ſo ta zyka woſhada, woſpalaſa Němza, koſrehož bě tudomny knies woſhwoliš, a rječny, ſo nočne němſkeho fararja měž, ale ſo ſerbſke ho žada; piſhetož kóžda ſerbſka woſhada ma to prawo, ſo móže na tym woſtacž, ſo by měla ſerbſke předowanje, ſerbſki kemich, ſerbſke ſpěwanje, ſerbſke roſhwuſhovanje džecži a t. d. Hacž runje ſo tón knies njemóžne ſapjeratſche a woſhadze nočyſche wolu cjinicž, dha tola konſiſtorſtvo w Berlinje jako najwysšíha zyrfwiſka rada wupraſi, ſo maja te ſerbſke wýh prawje a tón knies neprawje, a ſo dyrbí teho dla tón nowy farač móž ſerbſti předowacž. Tak bu knies farač Goſkaw ſ Modleje do Malina woſokam a njedželu po jutrah ſa fararja poſtajeny. Knies probſt Kriela ſ Kalawy (prjedy ſa fararja w Skjarboſcu) jeho ſapokaſa; jako pomoznikaj pſchi tym běſhtaj l. farač Kričau ſ Petershaina a l. farač Teſchau ſ Schoczebuſa.“

S Delnyh Lujiz piſche „Bažník“ hewal hlyſheče: „Do Modleje pſchinidze knies kandidat Schwela ſ Börlow, kž je njedželu Graudi wot l. probſta Ebelinga ſapokaſan.“

Knies farač Teſchau, dotal nižſhi farač pſchi Schoczebuſkej ſerbſkej zyrfwi, naſch ſerbſti kraj wopuſhceji a ſo na Žana do němſkeje wýh Niedy pola Šhorjelza jako farač pſchelydli. Wón ſwoju ſerbſku woſhadi najſkerje teho dla wopuſhceji, dokelž je jeho město w Schoczebuſu jene wot tých najwobcežniſtih a najhubenſtih faračskich městom. Piſhetož ſ ſerbſkej zyrfwi ſtluſha 11 ſerbſkich wýzow, 3 pſchedměsta, to je 9000 abo 10,000 duſhov; ſhowaniſow je ſa ſéto wýſche dwieci ſtow a to na 15 křeſhovach. K džiwanju teho dla njeje, ſo nižſhi fararjo dokho w Schoczebuſu njewostanu, hdyž ſo jim durje do druheje ſary wotewrja. Šcerbſkeho fararja mamý pak pſches to jeneho mjenje. Šchtó na jeho město pſchinidze, njeje hlyſheče wěſte. Knies kandidat Ulbin je tam ras popředowal. Hewal pak ſo woſjeda, ſo l. farač Broniſh drje Börlowy ſaſo wopuſhceji a ſo do Schoczebuſa wróči, dokelž je Schoczebuſka woſhada teho dla knjemu pôškala a jeho prophyka. Šchtó potom do Börlow pſchinidze, ſo njew; — hacž runje nechtónžkuſiž na duchovníſtvo ſtuduje, dha je ſerbſkich kandidatow tola pſchego hlyſheče mało.“

S Minakala. Kaž hlyſhimy, dha pſchinidze l. Hilbrig, dotal w Kamjenzu, jako pomožny woſher ſ nam.

S Budychina. Šswjatočniſku mějachmy tak wulku horzotu, kaſkuž hlyſheče lěſta měli njeſhmy; cjopečmér (thermometer) poſaſowaſche w ſlónčku 45 gradow cjopečoth a w ſlōdu 26 gradow. Druhi džen ſwiatkov je to njewjedro, kotrež po poſdnu běſche, ſ kruſami ſchodus načiniſto a to w njeſh wacžilſkej, minakalſkej, rafečjanſkej a najbóle w delnowu jeſdžanſkej woſadze. W Hermanez a čir wot nich wele woſnow roſbithy. Pſchi njewjedrje, kotrež wjecžor mějachmy, je torhaty a hlyſh wětr tu a tam ſchtony ſpouſalaſ.

S Duboho. Pohonež Bohuwér ſomka ſnaſcheje wýh, je na puežu do ſerbſkeho Sohlanda, tak njeſbožomne ſ woſa paný, ſo bu na ſimjercz woſchloſzeny.

S Budychina. Na tudomnym dwórniſcheju je ſo ſwiatki 2500 billetow ſa ludži pſchedaſo, kotrež ſu wot jow wujeli.

Přílopk.

* Wóndanjo je jedyn draždžanskí knihlupſki kommis džowku hoſcjenzaria w Zöſnigu (ſ jeje pſchiswoſlenjom) wuſjedl a ſ njei cjecky, dokelž ju jemu jejny nan ſa žonu dacž nočyſche. Nětko je wot džowki liſt na nana pſchijchoł, ſo je wona w Hannoverskej a ſo je ſo tam ſe ſwojim lubym wěrowacž daka.

* Na Zinbergu wudyrí 5. junija wjecžor woheň a pſchewobroczi někotre twarjenja do procha a popjela. Pſchi tym woſali ſo jedyn džekacjer, kž na ſynowej kubje ſpashe, tak jara, ſo dyrbijeshe ſa dwie hodzinje wumrječi.

* Na bonnſkej univerſicie ſtuduje w tym poſkčeze tež ſydom prynzom.

* Šswjatočniſku ſta ſo w zyrfwi ſwiateho Pětra w Romje ſwiatoprajenje japonských martrarjow. Kemuſchenje trajeſche 6 hodzinow a bě wýſche druhich ludži 44 kardinalow a 243 biskopow pſchitomnyh. Zyrkej bě najkraſniſho poſhwěczena a ſwatejſche ſo we njei pſches 10,000 wóſkowých ſwězom.

* W Dörnthalu dyri 7. junija blyſk do tamniſcheho Braunez kubla a ſapali je. Woheň tak ſpěčnje woſoko ſo hrabashe, ſo ſo dwaj woſaj a jene ſwinjo ſpalichu.

* Pamž Pius je pſchi ſklađnosći ſwiatkovneho ſwiedzenja mnohim jathm 6 měſazow jaſtwa ſpushečiſ.

* Ma reveru wýh Wilſingen (we Württembergskej) hraſtachu wondanjo ſchthri džecži w hromadze, jako ſo najeñk hoſtivých pſchiblizi a hnydom, je ſa ſvěrinu džerži, do nich tseli. Šedyn 13lětny hólčez woſta na měſce morw ležo a jemu 7lětnu holčko cježko ranjenu domoj pſchinjeſechu.

* Městačko Gilgenburg (w Prusach) je šo 2. junija nimale žyke wotpaliko. Psches 100 ludži je ſwoje wobydlenje ſhubilo.

* Po najnowszych powojesjach ſu amerikanszý ſeparatistojo Korinth wopuszczili a chzedža pječja tež Richmond wopuszczicž.

* Na wuftajenjy tucznego ſkotu w Lipſku bě tež jene formjene ſwinjo widzecž, kotrež 793 puntow (nimale 8 zentnarjow) wažesche.

* Na jenym polu gauſtorfſkich ležomnoſcjom namaka wóndanjo jedyn ratař ſtuvelzo rožti, na kotrymž bě ſydom klóſtow wuroſto.

* Turkojo ſo nětko ſ dweju ſtronow do Čjornohórfke je čiſhečza, ſ Herzegovinu wot Gazzka psches Niſſchizy, hdzej Derwisch-paſcha roſkaſuje, a potom ſ Albanskeje psches Spuž, hdzej Omer-paſcha wójsko kommandiuje. S wobeje ſtronow je ſo, kaž turkowſke

telegrammy powjedaja, Turkam radžilo, čjornohórfke mjesy pſchelrocžicž. — Nětko ſo pječja ruſke, franzowſke a tež rakuske kniejerſtvo wo to prózuja, ſo by ſo ſultan a čjornohórfki wječh radſho na měrnym puczu ſiednakoſ.

* Wóndanjo padze 5lětny syn dželacžera Beckera, hžom 19 nědžel na wiež khoreho, ſchyri ſchoſy wýſoko ſ jenym woknom dele do dwora a wobſchodzi ſo tak jara, ſo bóry ſumrje.

* W Muldze wotpali ſo 5. junija khža jeneho dželacžera, jaſo bě wón ſe ſwojej žonu w ležu po drjewo a džecži ſame doma. Dwé džecži, jedyn 7lětny hólcež a jena 9lětna holčka, ſtej w plomjenjach živjeſje ſhubilej.

* W Falkenhain je pola Dahlena je ſo 4. junija ſchecž burskich kubkow wotpaliſo. Woheń bě ſaloženj.

* W Kolditzu ſatepi ſo 7. junija jedyn 9lětny hóz pſchi ſupanju w režy Muldze.

Kak

rozom

Hans Depla

wotřitaj

a

a

Mots Tunka

ludži pódla

* * *

škréjetaj.

* * *

Hans Depla. Uj, to bě rjany deſhcz, kotrež druhí džen ſwiatkov měſachmy!

Mots Tunka. Haj, rjany drje bě, ale někotre mužkuliž ſo tola lubit njeje.

Hans Depla. Na kuſ ſmočnjenja halle tola nichtón ſloržicž njetrjebał!

Mots Tunka. Dha poſluchaj a potom ſudž! Ja ſ někotrymi ſnatymi na wotewrjenym wosu domoj jědžech, jaſo ſpomnjenie njeſwedro pſchicžej. My chžchym jemu čzknycž, ale dohlo njetrajeſche, dha běhym moři hacž do kože. Konjomaj ſo to wjedro tež njeſubjeſche a duž wonaj jenož legeſhčaj, hacž ſo na jene dobo wos

ſwrocži. My wſhitz y ſbožomnje doſcz ſ wosa do hleta ſlečichmy a jaſo potom hladachmy, kaſ ſmy tola na runym ſchuſeju ſwrocžicž móhli, wuhladachmy, ſo bě wětr toſtu jabloni překl pſches drohu čzignył. My wos potom ſběchym a běhym wjefzeli doſcz, ſo bě ta wěz tak wotbezala, khiba jedyn níz, kíž bě khětro miersath.

Hans Depla. Čjoho dla dha to?

Mots Tunka. Wětr bě jemu rjany nowy ſkominjaný klobuk wſal a jón naſkerje wjele mil dalolo wotnjeſz.

Hans Depla. Haj, hdzej je ſo ludžom tak ſeſhko, dha drje ſo jim tón deſhcz lubiſ njeje.

* W Mildenawje pola Annaberga je šo 30. meje 9 burskich kublów wotpaličo.

* W Burgu pola Magdeburga je šo 3. junija Šuthez žulnowa fabrika wotpaliča.

* Do Münchowa (München) je 19 Turkow a Arabskich pschijelo, so výchu tam lekarstwo studovali.

* W Oberholandje a wokolnoſciži mějachu popołdnju 25. meje czejké niewiedro se ſurowym kropobiežom a buchu žita wulžy jara wobſchłodzene. Heward je wulki ſluk pola jara roſdrēk a trawu na kuchach žałoszne womaſak, ſylny wětr pak wjele ſchtomow podkamał. W ſuſodnych Čechach bě tež tak ſle a dyri blyſt do jeneje khěže w Schönbornje, kotraž je wotpali. Kruwu a koſu blyſt ſarash a hoſpoſu khětro wobſchłodz. W Hainsbachu połoži blyſt tež jenu khězu do popjela a ſarash jeneho muža, kij bě na poli pod jednym ſchtom ſtupil.

* W Niederarwje ſu ſo 9. junija tſi žiwnoſcze wotpaliče.

Spěwy.

Potajne horjo.
Ach doint je horjo tajne
Mi spletě do žiwenja,
Kij, sa ert niewuprajne,
Wě jeno wutroba!

Šso žadosež horza drěje
Psches moju wutrobu!
Mi kóžda radoſež ſkhněje,
Hdzejz wóčko wobroču.

Pak nochzu ſwětej prajicž,
Schto moje horjo je;
Chzu radſcho ſylsy tajicž
Do wſcheje wěčnoſcje!

K. Pětrowič.

Hudančka.

Se ſemſteje cžěmnoſcze
Skladjam ja do ſwětloſcje,
Svovoju hłownu cžejfatu
Hibam ſtončnje ſtocjanu;
Potom jara wjerču ſo,
Hač ſo roſwjerču ja wſho:
Napofledku wupjelu
Se minje wſchědnu potriebu.
(Wuhudanje přichodnje.)

Wuhudanje ſ. č. 23.

24.

23. Pôlver.

Cyrkwinske powjeſcē.

Wěrowanaj:

Michaelska cyrkej: Jan Rychtar, khězkar w Řenkezach,
ſ Hanu Šcholciz ſ Delneje Řinu.

Křečení:

Michaelska cyrkej: Olga Walewska, Selm̄ Klementina Wiczajeż na Židowje, n. dj. — Kora August, Handrij Měta, wobydlerja no Židowje, ſ. — Jan Pawoł, Jana Mychlarja, kublerja w Borku, ſ. — Handrij Ernst, Handrij Šyłorž, ſahrodnika w Delnej Řinje, ſ. — Kora August, Jana Dubskeho, khězkarja we Wulkim Wjelkowje, ſ.

Podjanska cyrkej: Jan Bohušek, Handrij Heinrich, khězkarja w Něwjezach, ſ.

Zemřečí:

Džen 31. meje: Hana Marja, Petra Beyera, wobydlerja w Dobruschi, dj., 2 l. 6 n. — 1. junija: Handrij Hajnk, ſahrodnik w Lubochowje, 65 l. — 2., Hana, Jurja Schwuraka, wobydlerja we Wulkim Wjelkowje, dj., 11. 9 m.

Čabi sakſko ſlezynskeje železnicy z budyskeho dwórniſća.

Do Dražđan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h. 11 m.; pſchipolnju 12 h. 50 m.*; popołnju 3 h. 33 m.* wieczor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 26 m.

Do Šorela: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 11 h. 40 m.*; popołnju 3 h. 25 m.†; wieczor 6 h. 54 m.*; wieczor 9 h. 24 m.; rano 12 h. 30 m.

*) Pſchipolnjenje do a ſe Žitawę a Liberža (Reichenberg).

†) Pſchipolnjenje do Žitawy.

Pjenježna płaćizna.

W Lipsku, 2. junija. 1 Louis'd'or 5 toler 14 nřl. 6 1/4 np.; 1 połnouažaq ſčerwony ſlotk abo dułat 3 tol. 5 nřl. 5/8 np.; wienske bankowki 80%.

Płaćizna ſitow a produktow w Budyšinje

7. junija 1862.

Dowoz: 3155 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikač, na bursy,					
	wyša.	nižša.	srzednia	najwyšša	najnižša.	
Pscheniča	5 25	—	5 10	—	5 20	—
Kořka	3 25	—	3 15	—	3 20	—
Ječimen	2 25	—	2 15	—	2 20	—
Wóz	1 22	5	1 15	—	1 20	—
Gróch	4	7	5	—	4	—
Woka	3	5	—	—	3	—
Rjepik	—	—	—	—	—	—
Jahň	6	—	—	—	—	—
Hejduska	4	8	—	—	—	—
Bjerny	—	25	—	—	20	—
Kana butry	—	15	—	13	—	14
Kopackomý	4	5	—	—	4	—
Zent. ſyna	—	20	—	—	17	5

Spiritus płaćeſe wěera w Barlinje

ejmaz 18 tl. 10 nřl. a 18 tl. 5 nřl.
répikowý woliq (ribol, ſweczenje) 13 tl. 10 nřl.

N a w ě s t n i k.

Powschitkowna a ſekuranza w Trieſcje (Assicurazioni Generali)

sawjesczuije pschi ſaruczeniſkim fondsu wot $18\frac{1}{3}$ millionow ſchleſnakow:

a) Twory, mobilije, ſcięſte płody a t. d. pschi wodhijowu ſchłodu;

b) Kubla a twory na puczach pschi ſchłodu pschi transportu a

c) poſticza ſawjesczenja na žiwenje čłowekow na wſchelake waſchnie ſa najtunishe twerde prämije a napische polich w pruſſim kourantu.

Tuto towaſtvo ſapłaczi w ljece 1859 ſa 1861 ſchłodowanijow 3 milliony 352,478 ſchleſnajow 86 kr. D. W. ſarunanskich penes.

Wſchu roſprawu dawa

J. G. Richter,

wokreſny agent ſa Budyschin a wokolnoſcž.

Sady wulfje ſyretwoje čzo. $33\frac{1}{2}/171$ pôdla tachantſta.

Dr. Whithowa wodžicžka ſa wocži

wot Dr. Chrhardta w Altenfeldzi w Thüringſkej, ſ wiazorhimi privilegiami wysokich werchow poczeszona, wopokaſuje ſo be wſchitkmi doalnymi wocži hojažym ſrzedkami psches hwoje ſbozomne ſtukowanje wſchjednie jako najlahodniſcha a najlepſcha wodžicžka w tajkum naſtupanju, a može ſo jako dopokaſany hojaž a poſylniſazh ſrzedk a jako

wjesta pomoz ſa ludzi na wocžomaj bjeđnych

kōzdemu poruczeč. Wona hoji wjeszje a ruczeje a be wſchitkich ſchłodnych ſzemkow, woſebje pschi ſahrerenju, ſzerpenju, ſuchoci, ſklowanju a bjezenju wocžow, kaž tež pschi ſlaboſzi po bjelmi a placzi bleſchka ſ wulkozowanijom jenož 10 nſl. a džela ju jenož wopravdžitu Traugott Chrhardt w Altenfeldzi w Thüringſkej.

Skład ſa Budyschin w hródowſkej haptuzi.

Wubjerny kfoſej punt po 85 np., dobry zokor po 5 hacž 6 nſl, cjerſtwe körjenje a materialtivory w najlepſcej dobroſeži, kaž tež tunje cigarry, 100 wot $3\frac{1}{2}$ tl. hacž 20 tl., w najrjeniſkim wubjerku, palenj eimat po 4 tl. pschedawa

Ludwig Eccius na ſerbſtich hrjebjach.

Jena kuka, 3 akry 225 prutow wulſka, bliſko Nađanez na jenſeczanskich ležomnoſcžach je na pschedan abo na pschenajecze a može pschi kupjenju potoža kupnych pjenies abo po dobroſdaczu tež wjaz na njej ſtejo wofstacž. Wſho dalsche je poła wobſedzerja Korle Zieschanga na Židowje ſhonicz.

K dobrociwemu wobfedzbowanju.

Ša ſlužbuwoſtarazh bureau na žitnych wilach w Budyschinje pytaſa ſo:

ökonomiſzy, pschetupſzy a hajniſzy wucžomniſzy, ſahrodnizy, mlynszy, hetmanjo a woteczerjo, kiježi wajchtarjo, hospoſy a hródzne hospoſy, kuchinſke a hródzne džowki, wolazy a konjazy wotrocžy

ſa tudomnu a ſa dalshu ſtronu, kaž tež ſa dobru ſdu.

Detonomifti inspektor **Meisel.**

Hollandſki mlókowy pólver.

Tutón, ſe starodawnych čaſhow dopokaſany, ſ najlepſich ſelow a korenjom pschihotowanym pólver, po jenej abo po dwjemaj ſzizomaj wſchjednie kruwom abo wozwarzam na prijenju piwu naſypanym, pschiſporja wobžernoſcž, ploždi wele mloka a ſadžewa jeho woliſzenje. Pakcziſt placzi 4 nſl. a je ſt doſtacžu w

hródowſkej haptuzi w Budyschinje.

Wuřſne twory (Schnittwaaren) wſchitkich družinow porucza **C. Roscher** ſady wulfje ſyretwoje na ſcherokej haptuzi čzo. 336 po 1 ſchłodze, kaž tež ſobotu na torhoſtežu w budze, pôdla f. mežydzělaria, na firmje ſnajomny.

Barlinske wohensawjesczaze towarzstwo.

Salojene 1812.

Sakładny kapital 2 million a j. toleń.

Tuto hžom 49 ljet wobstejaze towarzstwo bere sawjesczenja psche wohnjowu schkolu horje po niskich, ale twerdych pramijsach, hdzej sawjesczeni ženje nicžo dopłaczowacž netreba.

Sawjesczenja wobstaraj a wscie wuložewania dawa

Wot 100 tl. sawjesczenja pod žłom ja ne tſiechū placzi ſo ljetnje 18 nſl. abo tež mene, jele twarenja ſamotne leža; wot 100 tl. sawjesczenja pod žylowanej tſiechū dawa ſo ljetnje $4\frac{1}{2}$ nſl. abo wjaz, ſa tym hacž ſu ſłomjane tſiechi bliſte abo daſte. — Sawjesczenja moža ſo nijetko na 10 ljet abo na krótschi čas ſtacž; ſchtož paſ borsy na wjaz ljet sawjesczji, tón ſalutuje ſebi ſ tym wele penes, dokelž khóſt ſa pſchiwolenje ſudniſtwa, ſa ſchtempel a t. d. pſchi weleſjetnym sawjesczenju wetsche nejſtu, hacž pſchi jenoljetnym. W lječe 1860 bje pſchi horka ſponnenym towarzſtwe ſa 95 millionow toleř ſawjesczeniom. — Kóžda, ſawjesczenemu pſches wohenszinenia, ſchoda ſo hnydom ſaplaczi, taſ borsy hacž je po wohnju twerdze poſtajena. — Agent ſebi pſchi horjebranju ſawjesczenja ſa ſwoju prózni nicžo nežada, a ſawjesczenje hžom placzi: taſ borsy hacž je ſo pola agenta ſapiſalo, ſo ſo teho dla ne- treba na poliſu čzakacž.

W Budyschinje.

J. C. Smoler, wudawar Serb. Now.,
agent barlinskeho wohensawjesczaze towarzſtwa.

Grošowe brojtaramellje

najlepsjhi frjedk i wotſtronenu ſaſhela a i poſzeniu dychania, kaž tež i ſwarnowanju pſche dybawoszej pſchi ſaſymnenju w ſymnym čaſu.

Na Budyschin a woſkoſcej w hrodowskej haptiſy kneſa M. Fäſſinga kóždy čaſ na pſchedan.

Eduard Groš w Wróžawju.

Jedyn ſylny wós (Rüſtwagen) ſe želesnymi wóſkami a jena fucza je na pſchedan na ſamjenieſ hafy čzo. ^{582/213.}

Holczez, kif chze tyccherſtvo wuknycz, može hnydom město doſtač, a tyccherſki, kif chze do džela ſtupicž, može hnydom dželo doſtač. Hdzej? to je ſhonicz we wudawani Serb. Nowinow.

Młode ſwjatki

pónoža herbszy hólzy a herbske holciki pſchi rjanyh wjedrje na horu Čzoruno boh, ſchtož ſo ſ tutym wosjewjuje.

Šhromadzenje je popoſdnju w dwemaj w ſczenzu w Kubſchizach.

Serbska młodjina.

Holczez, kif chze kowarſtvo wuknycz, može hnydom do wuczby ſtupicž pola Jurja Domafchki w kowarini w Dobruſchi. Tež ſo tam kowarſki pyta.

Naweschtyf.

Džen 15. junija 1862 popoſdnju w 3 hodžinach ſo hodžiſſke patriotske towarzſtvo-čeſnje wuſtuženych woſakow

i hlownej ſhromadzisnje na reſtauracji w Žiczenku pſche- proſcha.

S. Dehme, t. e. pſchedbýda.

**MARJA BJARŠEC,
JAKUB KRAL,** wučer,

slubjenaj.

Boranecy a Radwoř, 9. junija 1862.

W ſitkim lubym přečelam a znatym jenož
z tutym ſwój ſlub najpodwołniſo wozjewujuſetaj

**ANNA KHEZNICEC,
ERNST BOHUVÉR FRYČA,**
wučer.

Budyšin.

Delna Hórka.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Now. při bohatych wrotach wotedać, płaci so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kózde čísto płaci 6 np.
Štwórlétta předpłata pola wudawaria 66 np. a na kral. saks. pósce 7½ nsł.

Cislo 25.

21. junija.

Lěto 1862.

Wopřijeće. Ře nawjedzenju. — Swětne podawki. — Ze Serbow: S Budyschina. S Sdżara. S Noweje Šašouňy. S Krebje. S Budyschina. — Budarjowý wopomník. — Přilopk. — Hans Depla a Mots Tunka. — Spěwy. — Hudančka. — Cyrkwinske powjesće. — Čahi saksko-šlezynske železnicy atd. — Spiritus płacęše w Barlinje. — Nawěštnik.

Nawjedzenju.

Čzi ſami čjesčjeni woteberarjo Sserbskich Nowinow, fotſiz chzedža ſa nje na tseč ſchtwörtleto 1862 do předka płaczic, njech nětko 66 np. we wudawarni Sserbskich Nowinow wotedadža. Čzi, fotſiz ſebi Sserbske Nowiny psches poſt pschinjesci dawaja, njech tola njesapomnia, ſebi je tam ſkasacj. — Prusškim czitarjam naſchich nowinow hischeze pschiſpominanij, ſo ſo wot noveho lěta ſa Sserbske Nowiny w Prusšach žadyn ſchtempel wjazy płaczic njetrjeba.

Rедакција.

Swětne podawki.

Sakſka. W Tharandje je na tamniſchej akademii ſa hajnikow a ratarjow druha profesura ſa wuženje ratařstwa poſtajena a ſa to Dr. Stengel jako profesor powołany. — Doho kralowska wyſokoscz krónprynz Albert je ſo ſ Wina ſažo do Dražđan wróćil. — Szejm ujebudže drje wjazy dolho tracj, pschetož jednanja dla želeſnizow ſu ſkončene a wuradzowanje w naſtupaniu prusko-franzowſkeho wujednanja budje tež ſkoro hotome. W naſtupaju ſakſkich želeſnizow rjekny minister, ſo ſo nětko žane nowe předyh twaricj ujebudža, hacj budža ſtare dotwarjene. Na ſejm bě mjenujenj wjele petiziow wotedatnych, w kotrychž ſo wo wſchelake nowe želeſnizy proſchesche, a hacj runje tež tón a druhi ſapobſkanz ſa nje ryczesche, dha bě komora tola ſ ministrom teho měnjenja, ſo dyrbja ſo te dotalne předyh dotwaricj, dokelž by ſo, hdj by ſo po tyh petiziach czimilo, wulke brémjo dolha na kraj walilo. — Knjeg biskop Horbert je ſo ſ karlsbadſkich kupjel ſažo. wróćil a je ſo ſ jeho ſtrowoſeju ſažo zhe polepschio — Kral je ryczeńiam Minkwitzej, Ludwigej a Helbigej, kž běchu do ſbezka l. 1849 ſapleczeni, pschiſwol, ſo ſmědža ſažo jaſo ryczeńizy džělacz. — Sakſke krajne želeſnizy maja nětko 206 lokomotivow, 163 tenderow, 439 wosow ſa 16,594 čłowjekow, 22 poſtſkich wosow, 5604 twormych wosow (tž móža 593,760 jentnarjow wjescj, 152 wosow i dželu a 15 dräſinow).

Prusky. Nětko wubjerkli druheje komore wſchelake ſtawu krajneho budžeta pscheladuju, kaž ſu je wot ministerſtwa doſtali, ſo by je potom komorie ſamej k wuradzowanju přjódpołożili. — W tyh dnjach je ſo počzalo powjedacz, ſo minister ſwonkomnych naležnosćow, hrabja Bernstorff, ſwoje ſastojnſtvo ſloži, a ſo dotalny pruski poſkłanž w Parizu, k. ſ Bismark-Schönhausen na jeho město ſtupi a tež ministerpschedzhydſtvo doſtanje. Tutoń je pječja teho měnjenja, ſo dyrbji Pruska ſ Franzovſej a Rukowſej dobre pschelatſtvo džerjež. W ſuitſkomnej pruskej politizh je pak wón pječja teho měnjenja, kaž nětčiſche ministerſtvo. — Dokelž je heſenſti kurnječek nětko ministerſtvo po woli pruskeho krala pomjenowaſ, dha ſo cži, kž běchu k wójſku powołani, ſažo domoj wróćeja, dokelž po tajkim Prusškim trjeba njeje, do Heſenſteje marschirować. — Minister finan‐zow ie druhé komore ſalon k wuradzowanju přjódpołożil, po kotrymž ſo njeby ſa pschini je ſenje liſtow, psches poſt wobstaranych, pschichodnje ničo wjazy płaczic trjebalo.

Amerika. Po powjesczach ſ Newyorka, ſu unioniſtojo wſchitke separatiſtſke wójnske kódze bliſko Mempluſa ſkazyli. — Blisko Richmonda je wulka bitwa byla, tola ſu unioniſtojo ſkončnje dobyli.

S Mexiko pihaſa, ſo ſu Franzowſojo tſi króč na Pueblu nadpad ſziniſli, ale ſo ſu kózdy ras ſažo zoſacj dyrbjeli a ſo nětko w Amozoku, 5 hodzinow wot Puebly, ſteja.

Rakuš. Druha komora je namjet wubjekta, so by ho na wójsko lénje jenož 92 millionow schéckow nałożiko, po živym jednanju pschiata. — S Wuheriskej pišaja, so je tam nětko jena strona nastala, kotaž je teho ménjenja, so budže najlepje, hdz̄ ho Wuheriska bliże k druhim rakuskim krajam pschijsanju, to je, tuta strona to sa dobre dzerži, hdz̄ by Wuheriska sapózlanzow do winskeje krajneje rady pôszla. (Tejle stronje steji pak druha strona napščezjivo, kotaž praji, so njeh dobre bylo, hdz̄ by Wuheriska sapózlanzow do winskeje rady pôszla, dokelž ma Wuheriska hizom wschtke konstitucionalne swobody a w krajnej radze poczinaja je sa drugie kraje halle wudobývac.) — Bohatý Rothschild je rakusku kniežestwu se wschelakini druhimi pjenježnikami 83 millionow schéckow na tak nenowane kreditložy wot lěta 1860 požejil. — S Kipingenou pišaja, so drje tam s rakuskej hlezorku lepje dže, ale so je wona pschezo hischeze hetro jara khorowata. — Dokelž so ſda, so budže prusko-franzowske pschekupske wujednanje wot krajow tak injenowancho němského zollvereina sa dobre spósnate a so woni k njemu pschistupja, dha dže nětko rakuske ministerstwo pječza tež wschelake polózenja sa zufych pschekupzow w Rakuskej a na rakuskich mjesach frjadowac. — Něhduski wuheriski general Klapka, kotrež bě, jako bu wuheriska revoluzia poražena, do wukraja czechkow a tam s Koschutom skutkowanje wuheriskich czechkow naředowasche, je ho wot tajkeho naředowanja wotriek, prajizh, so wón dale na revoluzionarskim puczu sa Wuherisku dželac̄ nočze, ale so dže jenož potom ſažo sa nju skutkowac̄, hdz̄ jeho wona k temu powoła. — Dokelž ſu ho turkowszny wojozy, kotsiž po starym prawje w někotrych twjerdzinach Sserbije steja, pschi wschelakich ſkladnoſćach jara njeduschnje pschezjivo Sserbam sadzerežec̄ poželi, dha je rakuske ministerstwo napominanje do Konstantinopla pôszlalo s tej radu, so dhyu ho Turkojo tola tajkeho ſakhadzenja wostajili, dokelž móhla s teho hewak lohko wójna bjes Sserbami a Turkami wudýric̄.

Belgia. Belgiski kral, kotrež bě halle psched krótkim časom czechku khorosej pschētrał, je s nowa strašnje khorok a boja ho wo jeho živjenje.

Grichis̄ka. Kral je nowe ministerstwo pomjenoval a do njego mužow wuswolik, kiz w kraju wjazy spodobanja wuživaja, haž dotalni ministrio.

Franzowska. Jendželski krónprynz je do Pariza na wopytanje pschiijel. — Dokelž je ho franzowske kniežestwo Mexika dla s amerikanskej unii swadžilo, dha dže jej pječza nětko s tym ſchłodžic̄, so jendželske ministerstwo k temu namolwia, so by to w ſjenoczenju s franzowskim amerikanske separatis̄tis̄two pschipósnako. Ale haž runje Jendželczenjo amerikanskej unii tež runje dobri njejšu, dha nočze jendželske ministerstwo tola do

tajkeho pschipósnac̄a ſwolic̄; pschetož wone tež s tym s pokojom njeje, so khežda ho Franzowſojo w Mexikanſkej ſahnědžic̄. — Mexikanarjo ſu wo prawdze w někotrych bitwach (haž runje malých) dobyli a wjele franzowskich wojakow je na khorosze wumrjelo a hischeze wjele wjaz tych ſamych na khoroszach twjerdze leži. Duž je hlezor Napoleon wobſanknyle, s nowa tójskto wójska do Mexikanſkeje poſzlač a je na ſejmje wusuktowala, so je tón k wjedzenju mexikanſkeje wójny 15 millionow nótow pschiswolik. Franzowſam ho pak tajke němuſhne rosmjetanie pjenjes mało lubi a so by ſebi Napoleon jich tola ſažo někak pschitwobroczik, dha budže ſebi najſkerje wschu prózu dawac̄, so by jeho wójsko ſkončenje tola hischeze Mexiko dobylo; pschetož Franzowſojo ſu druhdy tež jenož ſe ſlawu (Ruhm) ſpolonjni, hdz̄ žadyn druhí dobytk njeridža, a tón w tu khwili w tej zykej mexikanſkej węzy widječ njeje. — Hlezor je ſtawisnū ſtarcho rómskeho ſławoneho wojowaria Julia Cäsara napišał a dawa je nětko czechcez. — Pruski poſzlanz na franzowskim dworze, t. s. Bismarck-Schönhausen, je ho do Varšava podał.

Italia. Garibaldi je ho do Locarna w Schwajzarskej, do kotrehož města běchu jeho pscheprofyli, na wopytanje podał a tam wschelake ryče dzeržak, s kotrejmi schwajzarsku ſwobodu a Schwajzarjow jara khwalesche. — Kaž je ho nětko wukopalo, dha ſu Garibaldiſtojo, nadpad niz na Tyrolsku, ale na Venezianstu wotmyſleli, a njeje teho dla žadyn džiw, so je to ministerstwo Viktora Emanuela ſamjeſylo; pschetož s teho by najſkerje hnydom wójna s Rakuskej wudýriła a ta by Viktorej Emanuelej w tu khwili jara njemitana byla, dokelž wón na tajku wójnu na žane waſchnie pschiholowaný njeje a ho runje nětko tež jara na franzowskeho hlezora ſpuschcez njemóže. — Kaž ho ſda, dha turinſki ſejm do teho ſwoli, so býhu ho zyrkwinſke ſubka k lepschemu kraju pschedale; minister finanzow je w tajkim naſtupanju hizom w komorje namjet ſtajík. — Njepokojo w neapelskich krajach poczina dale bôle wotebjerac̄, dokelž ſbězkarjo nětko žaneje pomožy wjaz w romskich krajow njedostawaja.

S Roma pišaja, so ſu ho zufy biskopojo s wjetſcha hizom wschitzh na dompuč podali. — Adreža, kotrež ſu ſhromadzeni biskopojo bamžej pschepodali, je wot 21 kardinalow a 244 biskopow ſodpiſzana. — Djen 6. junija je bamž něhdje 2000 duchownych pola ſebje widžit a jim medaille k dopomjenjenju na ſwiatkowny ſwiedžen ſwiatoprajenja japoſtſkých marirarjow wudželał. — Bamž dže wschitkum europiskim wjeham piſmo pschipószac̄, w kotrejž wón s nowa pschezjivo ſkutkowanju Viktora Emanuela protestiruje a je najhórsche rubježniſtvo mjeſnje. — Pschi ſwiatocžnoſci, kotaž ho ſpomnjeneho ſwiatoprajenja dla ſwiatocžničku w zyrkwi ſwiateho

Pětra měsječne, je t pořízenju pječja sa 15,000 tl. věstových živězow trjeba bylo.

R u š o w ř a. W nowisjim času fu w Petersburgu vulek vobnje byle. Požleni bě najhorši a je sa 10 millionow tl. schody načině, pshetož wón je bjes druhim dvě vobdželeni města spalil, hdež běchu lute pshetupsté klamy, jene pshci druhich, a jene vysche druhich. Vunječ je so ledy shto hodžilo, dokelž bě jara klyny wětr a so w jara krótkim času težko twarjenjow paleše, kaž ma jich něhdze zhlé město Budžschin všechno do hromady. Tež je so hród ministerstwa snutskomých naležnosćow s dobom wotpalil a vysche teho někotre hazy a vulek drjewonischę, hdež bě sa poč miliona toler drjewa a deskov. — Gardeleutnant Obruchew je do Sibirije wotvudzeny, dokelž je revolucionarske pišma rosschérjak.

W russich a polskich novinach je vukaš wotčiščenj, po kotrymž khezor Alexander swojego bratra Konstantina sa swojego naměstnika w Polscej pomjenuje. W tuthm vukusu je prajene, so ma tam Konstantin vysche rošasowanje w zivlých a wojerſkých wězach. Pschedžda zivlneho knježestwa budže markhabra Wjelopolski, kiz je sa tajkeho hizom postajeny, a pschedžda wojerſtwa budže znadž general Lüders. Tola njeje požlenische hischeče wěste. Naměstnikoj Konstantinej je khezor tež pravo wobhnadženja spožčit.

S Warszawu pišaja, so je tam sancđenu žobotu Wjelopolski s Petersburga pshijek a s nim tež radžiczej Enoch a Krywizi. Požleni dostanje najškerje polske ministerstwo kultusa a sňawnego wuczeństwa a hrabja Keller ministerstwo snutskomých naležnosćow.

C j o r n a H o r a. Dmer-pascha bě w požleni času vulek blyščate pomječe do ſwěta pôškał, so je Čzornohorjanow vulek ſhik a wšehlak jich wobtwerdženja dobył. Ale někto je so ſjawnje pořafalo, so na třm žane ſkorocko věrno njeje, dokelž wón po vulek prozowanju a po ſhubjenju wjele ludzi ničo druhe vudobyl njeje, hacž so je Turkam, wot Čzornohorjanow w Niſčiczu woblehnjenym, někto zhyroby pôšlačz mohl. — Derwisch-pascha, kotryž bě se ſwojimi Turkami čzornohorské mješi pshetrciž, je borys ſažo zofacž dýrbjat a Čzornohorjanam ſnuši čzehněk. Čzornohorjenjo fu potom Niſčicž cím kručiſho woblehnly.

S e r b i a. Dokelž je hizom davno se všechno ſapozinana tuklowského knježestwa widžecž, so je ſebi to wotmyſliko, wšchu kchescziansku móz w Božnii a Herzegowinje, kaž tež na Čzornohorje a w Sserbii po možnosći ſlavycz a tamniščich wobydlerjow do hubjených ſhľovow tuklowské ſurowosće pshewobročicž, dha běchu ſo woběje Sserbjo pshetciž ſem ſchihotowacž poczelí. Sserbska ſlupſhczina (ſejm) bě teho dla poſtajka, so dýrbi ſo kóždy Sserb, kiz može brónu noſycž,

tež ſkerje lepje ſ brónu ſastaracž, a bě hewal tež zhlé ſerbſti kraju do wojerſkých wokrjeſow roſdželiſta a pshetciſta, kaž by ſo w kóždym tajke wojerſtvo ſrijadowacž mělo, a hewal porucžka, ſo dýrbi to všechno hacž do ſvratkov teho lěta hotove bycž.

Tuklowſki ſultan, kiz ma nad Sserbiju, hacž runje je tale zhlé wot jeho knježtwa ſwobodna, tola tak mjenowane vysche pravo a po tajkim tež pravisnu, ſo ſmě w ſerbſkých pječozach twjerdžiſnach tuklowſke wóſſto dýržecž, protetirowaſche pshetciživo ſpomnjenym wobſanknjenjam ſlupſhczinu, ale Sserbjo teho ſedžbu njeměſachu. Sultan pak je bjes tym ſerbſke twjerdžiſnou jara klynije wobſadžil a woběje twjerdžiſmu, kotaž ſerbſke hlowne město Belgrad (Vélohród) wobkniejeſuje. Turkojo běchu pshes to wſchědnje wjazý ſhrobloſe ſadobylí a počzach ſo pshci kóždej ſlakdnoſču ſe Sserbami wadžicž. Tajka pshetkora je hizom wjele njedžel traſa a to woběje w Belgradze, hdež to Sserbam tež hizom dawno ſmicerdi, ſo je tamnišča twjerdžiſna w tuklowſkej ružy. A jako bě ſo ſerbſti wjetch Michal ſ Belgrada podał, ſo by po kraju puczowaſ a ſa tym hlađał, hacž je ſo ſud po poſtajenju ſlupſhczinu wobronil, dha Turkojo tamniſcheje twjerdžiſny wſchědnje hroſniſho wuſtupowacu. Šandženu njedželu pak ſo ſta, ſo tuklowſky wojerſky ſtražniž jeneho ſerbſkeho hólčezu w Belgradze ſaktoču. Iako to ſerbſti ſud ſhoni, ſběža ſo wón ſ brónu w ružy a džefje na Turkow. Po zhlém měſeče ſo wojowasche a bu wjele Turkow ſabitých a trajesche kref- pshetecje tež hischeče zhlé nōz, tak ſo dýrbjatku Turkojo ſlónčanje do twjerdžiſnou zofacž, tola je tež 13 Sserbow živjenje ſhubiko. Majſajtra fu ſo Turkojo do twjerdžiſnou ſanktuji a město Belgrad bombardowacž počzeli. Bjes tym pak ſ zhléje Sserbije wobbronjeni mužojo ſ Belgradej na pomoz ſhwataja, ſo bycž ſ Turklami wojowali.

Tak daloko du najnowſche pomječe. Škto je ſo dale ſtalo, njeje nam ſnate; tola nadžiamy ſo, někto, hdyž fu tež Sserbjo poſtamli, ſo Turkam bory ſpožlenja hodžina pshindže, hdež budža Sserbiu, Herzegowinu a Božnii zhlé wopuſhčicž dýrbjecž. Jeničz to, hdy by rakuske knježestwo Turkam pomhačz chylo, mohlko tajki kónz hischeče khwili ſadžeržecž. A to je, Bohu žel, lohko móžno!

Ze Serbow.

S Budýſčina, 19. junija. Hizom tsecji džen manu ſymne a moke wjedro, kotrež fu wjedrowe ſhcerjo hizom předy wěſhčili, dokelž je w měſazu měru (pshed 100 dnjami) měha byla. — Dženža khowaču wobſedžerja tudomneje ſelesolitečne a grozňatne, k. P e t z o l d t a, kotrehož bě pónđzelu Boža rucžla tak ſtratiſnje ſajaka, ſo bě wón panžk a bory ſumrješ.

Supeje. Druhi dzen swjatkov popołdnju w 4 hodzinach mějachmy tudy jara bylny, torhały wętr. Sa jeho bylnosz bjes drugim to swědči, so je na Dom ſhe z dworje wjerbu, něhdze 4 kohce toſtu, podkamak, někotre twarjenja jara wobſchodził a tu a tam zyke laty s zyhlemi s třechow dele ſmietał a na kipianskim reverje tójskto ſchtomow ſpawalał. Tež bě won w stronach holeſhovskich hatow tak ſurowy, so s nich wodu wyżoko horje bjerjeſche. — Smuha, po kotrejž je duł, njeje runje jara ſchroka byla, pſchetož na drugim boku naſcheje wzy won tak hawtował njeje, ale je tam wjèle ſklabsko duł.

Se S d z a r a je tamniſchi korečmař k. K u b a ſwojelzo rožki, pſches polſchtwórtka kohęza dolhe a s rianym počnym ſkófkom, s jeneho ſwojego poła do redakcji pſchinieſt a s tym dopokaſał, so niz jeno w stronach bliſko Budyschinu woſebje dolha rož roſeſe.

SNoweje Faſonizy. Pſchi njejewdre, kotrej druhi dzen popołdnju mějachmy, dyri blyſk do wumjenia tudemneho khežnika Förſtarja, njeje pał ſapalik, haž runje je wſchelako tam a ſem pojedził. Won poſkuſhi pał 67lētnego wumjenkarja C. G. Förſtarja, kotrej potom ſaſo k ſebi pſchinide.

Srebje. Žadny ſwedzeń mějachmy tſecži dzen swjatkow tudy poła naž, kaſkiz drje haž dotal njebu we Sſerbach wobjendženy. Pſchinidzech njenadzuižy k teſle ſwedženosczi. Šrebjanſte knieſtvo, k. hrabja ſ Einſiedel a jeho knieni mandzelska ſtej kſchecſijansz ſmyžlenej duſchi, kiz kſudym wjèle dobroty wopokaſujetej. Wot teho ſrědža bohate a wužitne hodowne dary, a hdyž Boh luby knies koho khostajo we ſrebjanſkem knieſtwa wſach domach pyta, dha pomožy potriebni ſ hrabinskeho hroda wěſcze pomož dostanu. Woſebje naleži k. hrabi a k. mandzelskej wobhladanie a woſhladanie kſudych wopuſtſenych khorých, a teho dla ſtaj diakoniku powołaloj (ſotru Mařju, w Draždjanach wuwuženu, we diakonifystroje hžom 5 lēt džekarou, duž dha we thym ſkukowanju naſhonjeniu), koraž budje tež 20 holčatow we ſchiczu a ſchtrykowanju darmo roſwuczeſ, hdyž jej njebudže woſhladanie khorých džeko naſkadowac̄. K temu je k. hrabja khežu rjenje wutwaricž dał. Tónle dom dosta tſecži dzen swjatkow pſches k. duchomneho Delanka we pſchitomnoſci hrabinskeje ſwojiby a druhich, kaž wjèle iich mějina mějachu, ſwječiſnu po 2 Mojs. 20, 24. „Na kothym měſeče ja mojego mienia wopomjenie budu ſczinić, chzu ja k tebi pſchinicž a cje požohnowacž.“ Šewjedzenoſcž bu ſe ſpěwanjom khyrluscha ſapocžata a ſkónzena. K. duchomneho rycž džesche k wutrobje, wot teho ſwedžachu bylſy. — Rady budžiſche k. hrabja ſ Einſiedel ſerbsku diakoniku powołał, ale jenož jena Sſerbówka je tole powołanje wuſwoliſta, a njeje ſo hodžilo, ju do ſrebje doſtač. —

Diakoniſtvo je wot japoſhtokow poſtajene. Sſotra ſeba (k Rom. 16, 1) býſhe diakonija, tež ta k Romskim 16, 6 mjenowana Marja, jako tež Tripona a Triſoſa (k Rom. 16, 12.) a t. d. — Boh luby knies położ ſwoje hnadne žohnowanje na tónle wuſtar; won žohnui k. hrabju ſ Einſiedel a jeho zyky dom hnadnie; won žohnui ſotry Marje ſkukowanje ſ miloſcie; won dai diakomne wutroby tym, kotrejž dla je krebjanſte knieſtvo k tajkemu kſchecſijanskemu woporej tak ſwolne a hotowe. Matheja 25, 40. Nežrh.

S Budyschia. W tych dnjach pſcheywasche tudy čeſki historiograf a dožiwienſki ſoubuſtar prěnjeſe komory winskeje krajnjeſe radu, knies Dr. Palacký, ſo by gersdorffku bibliotheku a archiv na radnej kheži ja žólkami dla čeſkich ſtawisnor pſchepytal. S nim bě mlođy wučený Čeſch, k. Schmauſ.

Budarjowy wopomnik.

Se Budarjowy wopomnik ſu dale poła k. poſkadniſka Jakuba darili: Zokowska gmejna 11 nſl., bónježanſka gmejna 25 nſl., k. wučer Rostok w Drječinje 20 nſl., k. tačantki vikar Hórnik w Budyschinje 1 ul.

(Přichodnje dale.)

Přílopk.

* Draždjanſte rjemjeſne towarzſtvo je ſrjedu wulko-dubrawſku „Margarethenhütte“ wopýtało a bě tam, haž runje bě wjedro hubjene, tola 35 kniesow a 7 knienow pſchijelo. Woni buſh wot kniesa direktaria Gehera a druhich ſaſtojnifikow powitanı a potom po wſchech podkopach a dželařinach woſko wodženi. Pſched wjecžorom ſo ſaſo na dompučz podachu a woſharowachu, ſo bě jim hubjene wjedro iich wjesele ſ džela ſkaſyko.

* Se Semlinia piſaja, ſo je bombardirowanje ſ belgradſkeje twierdžiſty ſaſtało, jako bě maro ſkody načiniſto. Wjerch Michael je ſo wroczik a Sſerbjo w Belgradze barrikady twarja. Se wſow jim wjèle wobronjenych ſudzi k pomožy czeſhne.

* W Spitzkunnerſorſje býſhe hſetny hólčez jeneho ſkalza něhdze poł khamy palenza poła druhich ſudzi khežsje ſa ſobu wupiſ a ſo potom domoj podał, hdyž jeho do koža počožichu. Tačo jeho naſajtra woſachu, namakachu jeho morweho ležo; Boža ruczka bě jeho ſajaka.

* W Lichtenbergu poła Polčniſy býchu wondanjo jenu staru khežu horje ſeſchrubowali, ſo bydu ju powjetſchili. Ale doho njetrajeſche, dha ſo ta kheža ſaſyynh a jenemu džekaczerzej buschtej wot jeneje hrjadu dwé rjeble ſkamanej a druhemu roſraſy kruč drjewa czeleſhno.

* Dražđanach djeržesche tamnišča tak imenovana nemškoholška gmejna šromadžinsu, w kotrejž snaty Ronga jenu rycz djeržesche.

* Radberg je psihi švajckowym tſelenju blyſt s kralom býk. Mjeniuižy jako ſo druh džen ſvajtkow jedyn tſeler na ptacžka na tamniſchej výšokej žerdzi měrjeſche a runje wutſelicž džyſche, praſný blyſt do žerdze a wotraſy ptacžka dele. Tón tſeler ſo ſe ſtrojelemi khetro twjerdze na ſemju ſyže a trajeſche ſhwiku, předy hacj možeſche ſaſo ſtamyež.

* Jako druh džen ſvajtkow ludžo popołdnju wokoło 2 hodžinow w Kamjenzu s mihspora džehu, dyri blyſt s wulkej mozu po blyſtowodu tamniſchej

zyrkwe dele. Wiele tych, kiž běchu híſčeje w zyrki, na ſemju panhu a jena 19lētna holčila bu tak po- hluſchena, ſo djerbjachu ju domoj njeſč.

* Na Zobju w Dražđanach wundje w jenym wulkim čolmje woheň w kajueze a roſcherti ſo bory po zlym čolmje, dokelž běchu tón runje ſ nowa ſmolili. Wokolne čolmy bory čekachu, ſtož ſo jim tež radži, dokelž wětr derje dujeſche. Palazy čolm, na kótrymž ſo jenož jena žonſta namakasche, bu potom do ſriedž řeti domjeſený, hdjež je woheň, jako bě wſho wupalit, po hodžinje haſmyk. Na čolmje runje žane twory njeběchu, tola ſu čolmarjo ſa někotre ſta tolef ſkodowali.

Hans Depla. Rěſníž a žentwarjo tola husto doſež podarmo pobudža.

Mots Tunka. So ſo rěſníkam tak dje, to je ſnate; ale ſo ſu žentwarjo ſich runječa, to njebih vjedžík.

H. D. Nô, dha poſluchaj! Wondanjo bě jedyn

Sańđženu ſobotu bu na ſapocžatku bohateje haſy bliſko rěſnika Protzy jedyn měch ležo wotſajený, w kótrymž bě jena thſka, dwaj žonſkaj ſlobukaj a por ſtupni. Tón, kótryž je to wſho namakač, džyſt je ſa dobre myto we wudawatni Šerbi. Nowinow dobrocživje wotdečaž.

Dwaj wojnarskaj wotroczkaj doſtanjetaj psihi dobrej ſdži džero pola wojnarskeho miſhtra Pocka w Dražđiju.

ſ. W. do S. na žentwu pſchijek, ale ničo tam njebě, hacj runje ſo wón khetro ſo pjenjeſami hordžesche.

M. T. Ale cjeho dla dha wo njeho njerodžachu?

H. D. Hm! najkerje teho dla, dokelž je ſebi ta holčka jeneho druheho wuſwolika, hacj runje ničo njepraji.

M. T. Haj, to móže drje byč.

Aukzia trawy.

Wutoru 24. junija popołdnju w 4 hodžinach budže ſo ſetuſche ſyno na něwſcjanſkej gmejnskej ſužy po wotdželenjach na pſchepadžowanje pſchedawacž.

Šromadžinsna na ſužy.

Khwalobnje ſnaty a pſches ſwoje hojaze ſkutkovanie dopofaſaný **Bróſtſyrop** je ſaſo t doſtaču w hrodowskej haptuzji w Budyschinje.

* Psihi niewiedrje 9. junija dyri blysk do Pfütznerez domslich w Niedersteinje pola Polčnižy a psche wobroci je do prochu a popieša.

* Iako w Lengenfeldze druhî djeni swiatkow popolnju na poł pjezich hodzinow pôstsi listynoscher Dietsh do swiwojego wobndlenja stupi, bu won tak straschnje wot blysla tracheny, so na mense morw wosta. Won sawostaj i mandzelsku a 5 djeni, wot ktorich je najmłodsche 14 njezel stare.

Spěwy. Klók luboſcje.

Tam jelen w hajku hodzi
A czerstwu trawku skodzi
Na pastwje radostny;
Hlaj, duž ho sablysuje
A tsélna straschnje ruje,
W krwi leži jelen morjemy.

Raz s kulu jelenjowu
Je trzechil hajnik hlowu,
Ju franił do smjercze:
Tak s Twojoh' wózka doby
Sso klók mi do wutroby,
Ju jara czejko franił je!

Rék wutroba mi krwawi,
Smjercz hórkę sa mnje sprawi;
Ach smil ho nade mnui!
Pój, sahoj moju rann
A swoju ruczeniu rjanu
Mni sawdaj k slubej węcznemu! —

K. Pétrowič.

Hudančka.

Cjentka je scjena, s kotrejz ho dzeli
Leczo frjedz symy wot symy zyle,
Tak so ty mójesci w czoplocze szedecj.
Hacj runje wona njerěka swěza,
Dha tebi tola podawa swětlo
So by ty wo dniu njetrjebał bydliz.
W czemnoci abo swězi sej swěcicj.
(Wuhudanje přichodnje.)

Wuhudanje s č. 23.

24. Rožka.

Cyrkwinske powjesce.

Werowan:

Michałska cyrkej: Břetich Eduard Rychtar, nožny strażnik na żeleśniży w Rabozach, s Ernestinu Wilhelminu Gäntherem s Zwitawą. — Jan Petš, wobydlet na Židowje, s Mariju Wiczasez s Czichon. — Jan Kruwiazy, sahrodnik w Děčínach, s Hanu swiadowjenej Petškowej s Czichon.

Podjanska cyrkej: Handrij Metasch, khezec w Mnišonzu, s Hanu Vogelez tam.

Krčeni:

Michałska cyrkej: Jan August, Bohuwera Ramscha, khezec a polerja na Židowje, s. — Maria Sidonia, Karle Heinricha, žiwosczerja w Libochowje, dž. — Anna Amalia, Petra Wylema Schmeiha, pjekarja a khezec pod hrodom, dž.

Cahi sakskošlezyskeje železnicy z budyskeho dwórniča.

Do Draždjan: rano 7 h. 35 m.*; dopolnja 9 h. 11 m.: pschiipolnju 12 h. 50 m.*; popolnju 3 h. 33 m.* wiezor 8 h. 21 m.*; w noz̄ 2 h. 26 m.

Do Shorelza: rano 7 h. 51 m.*; dopolnja 11 h. 40 m.*; popolnju 3 h. 25 m.; wiezor 6 h. 54 m.*; wiezor 9 h. 24 m.; rano 12 h. 30 m.

* Psihišankjenje do a se Žitawy a Liberza (Reichenberg).

† Psihišankjenje do Žitawy.

Pjenježna płaćizna.

W Lipsku, 19. junija. 1 Louisdor 5 tolér 14 nžl. 6 1/4 np.; 1 połnowajazg czerwony štoty abo dukat 3 tol. 5 nžl. 5/8 np.; wienske bankowki 80%.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje 7. junija 1862.

D o w o z :	Płaćizna w pŕerezku								
	na wikačach,			na bursy,					
kórcow.	wysza.	nizša.	srzedzna	najwyšsa	najniżsa				
	tl.	nžl.	np.	tl.	nžl.	np.			
Pscheniza	6	—	5 15	5 25	—	6	—	5 25	
Rožka	4	—	3 20	—	3 27	5	4	3 27	5
Decimien	2 27	5	2 15	—	2 25	—	2 27	5	2 15
Worž	1 22	5	1 17	—	1 20	—	1 20	—	—
Dróch	4 10	—	—	—	4	—	4 10	—	4
Wota	3 5	—	—	—	3	—	3	5	3
Rjepik	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sabky	6	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejdruska	4	8	—	—	—	—	—	—	—
Bjerny	—	25	—	—	—	20	—	—	—
Kana butry	—	15	—	13	—	14	—	—	—
Kopaštom	4	5	—	—	4	—	—	—	—
Zent. žyna	—	20	—	—	15	—	—	—	—

Spiritus płaćeše wčera w Barlinje

ejmar 19 tl. 2 1/2 nžl. a 18 tl. 25 nžl.
rěpikowy woli (rübel, swěczenie) 13 tl. 20 nžl.

N a w ě š t n i k .

Wubjerny Thofej punt po 85 np., dobrý zofor po 5 hač 6 nžl., czerstwe körjenje a materialtwory w najlepšej dobrosći, kaž tež tunje cigary, 100 wot 3 1/2 tl. hač 20 tl., w najrjennšim wubjerku, palenj ejmar po 4 tl. pschedawa

Ludwig Eccius na žerblich hrjebjach.

Psche kóždny saſtarjenn kaschel,
vyshe

bołoscz na bróscze, psche dolholetnu dybawoscz, schiju bolenje, sažwanje pluzow
je tón wot wjazorých fysikatow

Placisna:	
1/1	blesčka po 2 toler.
1/2	= 1 =
1/4	= 1/2 =

Placisna:	
1/1	blesčka po 2 toler.
1/2	= 1 =
1/4	= 1/2 =

approbirovany

Bróst-Syrop

szrijek, kotryž so ženie, a to we wjazorých podach, bjes najlepšeho wujitka nałożić njeje. Tutoń syrop skutkuje bórsy po přenim nałożenju spodźiwne derje, wościbje pschi spinazym a jachlatym kaschelu (Krampf- und Keuchhusten), spomoža wumietowanje krakow, pomjenski hujdom kostotanie w krku a wotstroni po krótkim časzu kóždny hacż najświliński, haj też sły suchozinski kaschel a krejwroczenje.

Sa Budyschin je k. Heinr. Jul. Lincke pódla tačanstwa pschedawanie tuteho bróstsyropa dostal.

G. A. W. Mayer w Wrotkawje.

W o p i š m o.

Moja żona khorjesche wot dołkich lét na bróstowym czerpjeniu, kaschelu a krakach, a wjèle szredkom so wot njeje podarmo trjebasze, tak so běch hizom wschu nadziju na jejne wulełtowanje spuszcził.

K naszemu najwjetšemu wjeshlu pak ma so wona po nałożenju jenož někotrych bleschow bróstsyropa s klamowem křiesza E. E. Vincentza w Dschatzu tak derje a je na puczu polépschowanja, so móžu tutón syrop wsciktym zhubczlowejam, tiz na spomnemu khorosej czerpja, jenož poruczicę a nanajlejnischę k njemu radziej.

W Schmolkawje pola Dschatza, w februariu 1862.

Korla Schröether, polny khezni.

Wjèle lét wot skeho kaschela, sažwanja a krótkego dycha czniłowany, nałożowach stonje szredkom podarmo a moje možu tak wotebjerać, so skoro wjaz njesamóžach, sa swoju kwojsbu kléb se kwojimaj rukomaj saškujicę. W mojej studnosći nałożich kwoj pošleni pjenjes a kupich ſebi w klamach k. E. E. Vincentza w Dschatzu Mayerowym, se wschelakich strojow wukhwalem, bróstsyrop. Hizom po někotrych dnjacach namakach polóżenie a polépschenje, so wobsantnych, tutón bróstsyrop dale trjebacj. Djenša hym někto tak sbozomny, moje polépschenje a hojenje tak daloko dozahaze widzecj, so móžu ſaho džekacj, dakej mam wjazy možu a kaschel a sažwanje je skoro zyle wotstronjene. Teho dla cznu, so by so tole wopisimo k lepszemu wsciech tajlich khorzych wosjewito.

Wellerswalde pola Dschatza, w februariu 1862.

Korla August Michael.

Powszitkowna a ſefuranza w Trieſcze (Assicurazioni Generali)

sawjesczuije pschi ſaruczeńskim fondsu wot $18\frac{1}{3}$ millionow ſchleſnakow:

- a) Twory, mobilije, žniesske płody a t. d. psche wöhniowu ſchodu;
- b) Kubla a twory na puczach psche ſchodu pschi transportu a
- c) poſtieja sawjesczenja na žiwenje człowiekow na wſchelake waschnje ſa najtunisch e twerde prämije a napishe polich w pruſkim kourantu.

Tuto towarzstwo ſapłacj w ljece 1859 ſa 1861 ſchłodowanjow 3 milliony 352,478 ſchleſnakow 86 kr. D. W. ſarunanskich penes.

Wschu roſprawu dawa

J. G. Richter,

wolkeszny agent ſa Budyschin a wołknoszj.
Sady wulceje zyrlwe czo. $\frac{338}{171}$ pódla tačanstwa.

K dobrociwemu wobfedzbowanju.

Sa ſlužbuwoſtarazh bureau na žitnych wilach w Budyschinje phta ja ſo:

ökonomisz, pschetupisz a hajniſz wuczomniſz, ſahrodnisz, mlynsz, hetmanjo a woczerjo,

ſtnejz wajctarjo, hōſpoſh a hródzne hōſpoſh, kuchinske a hródzne džowki,

wolazh a konjazh wotroczyh ſa tudomnu a ſa dalszhu stronu, taž tež ſa dobru ſdu. Detonomiſli inspektor Meisel.

W o s j e w e n j e, s a f s s e d z e ł a r s s e k n i ż s t i w B a j e r s s e j n a s t u p a z e.

Po §. 8 wukasa, dzelanske knižki rjemješniskich pomoznikow nastupazeho, wot 15. oktobra 1861, we wodzjelenju 2, zmiedža ho tajke knižki wot tuksanow tiz we wukraju, jeli su po pschitkni vistrowane, jako dožahaza p u c z o w a n s k a legitimažia nałożicž, tak dako ko hacž je wukraine wyschnoscje pschi p u s c h e ž a. — Nekotre bayerske wyschnoscje njejšu tajke knižki pschipusčicze; tola psches pośrednistwo saſtka poždanstwa w Mnichowa je to netko wotstronjene a su bayerske wyschnoscje porucznoſej dostałe, so dyrbja saſske dzelanske knižki jako dožazu puczowanskı legitimaziu spōsnacj.

W Dražđanach, 4. junija 1862.

Ministerstwo snutskomnyh naležnosćow.

Sa ministra: Körner.

Lehmann, S.

Krajnostawski bank.

W u p o w j e d z e n j e hornolužiskich 4⁰ wotschtemplowanych fastawnych listow

Ser. III. Lit. A. à 1000 tl. čzo. 741 hacž ſobu 900 nastupaze.

Podpisany direktorium w u p o w j e d u j e ſ tutym horfa ſpecialnie pomjenowane hornolužiske 4% w o t ſ ch t e m p l o w a n e fastawne listy, kotrychž daňske pišma ſ

ultimo Decembra 1862

wotběža, ſ statutariskemu naſpietplaczenju a napomina teho dla nastupazych wobředžerjow, te ſame ſ daňskimi pišmami ſ 31. decembra t. l. pschi kaži banka ſ wuplacenju w hotowych pjeniesach prjódkožicž.

W Budyschinje, 17. junija 1862.

Direktorium krajnostawſkeho banka kral. ſakſt. hornolužiskeho markhrabinstwa.
ſ Thielau.

Sa jene materialworoſe a spirituſo-
we khlamy ho jedyn mlody člowjek, tiz je ſerbiskeje
rheze zyle mózny, jako wucžomnik pyta. Hdcž? to
praji wudawařna Serb. Novinow.

W Kubſchizach ma podpisany
młode jehnjata
na pschedan. Lehmanu.

Tena živonoſć ſ 3 akrami 84 prutami pola a
kuči, ſe ſkotom a ſ zyklmi žnjami je pschemenjenja dla
ſe ſwobodneje rukti na pschedan a je wcho dalshe ſho-
nicž pola wětrníkarja w Hlinje.

Aufzia trawh.

Wutoru 24. juniju 1862 budje ho na jenej 7
kózow wulkej a Pětnej Libſchi w Nako jdač ſku-
ſchazej luzy ſtejaza trawa po wodzjelenjach ſa hotowe
pjeniesy na pschedadzowanie pschedawacj. Šupowarjo
njech ho popołdnju w 2 hodzinomaj na luzy pschede
wſu na ſtronu ſ Vartej mitnamakaja.

Dzelba ſtejazeho lenu je na
rycerſkble Delnej Kinje najtunischo
na pschedan.

Sa jencho khudeho hólza, tiz je ſwolniwy ſ džě-
ku, dyrbí pak hiſicje hacž do jutrow 1863 do ſchule
khodžicž, ho we jenym ratarſkim hospodařſtvo pod ſdob-
nymi wuměnjenjei město pyta psches ſ u d w i g a Müller a,
gmejnſkeho prödſtejerja w Měrkowje.

Sanitatneho radziezela Dr. Arthura Lutzny
lekarſzy attestirowana, wopravodžita homöopathiska
ſtrowotna ſchokolada, teho rynja wot Dr. W.
Kahleis'a attestirowane ſelowe broſtkaramelle
ſ fabriki Richarda Heidena w Cöthenje, wſchitkim
ſtrowym a khorym lekarſzy poruczenie, pschedawa w ge-
neralnym depótu

Heinr. Jul. Lincke
w Budyschinje,
ſady wulkeje zyrkwe čzo. 338/171.

Mój khwalobne ſnaty žitny kowadzowy
palen, taž tež ſtarý wopravodžity Nordhäuser
dosta wote mnje jeničžy na pschedan knies Heinr.
Jul. Lincka w Budyschinje ſady wulkeje zyrkwe
čzo. 338/171.

Bernhard Voigt w Lipſcu.

Jeli chyžek něchtó čzo. 24 Šernicžki 1852
pschedacj, tón doſtanje ſa nje 2 nřl. we wudawařni
Serb. Nov.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawafni Serb. Now. při bohatych wrotach wotedad, płaci so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaći 6 np.
Štwortlētna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósce 7 1/4 nsl.

Číslo 26.

28. junija.

Lěto 1862.

Wopřijeće. K nawieženju. — Swětne podawki. — Mój czechowoj prozeř. — Budarowy wopomni. — Sudanske dopisy. — Ze Serbow: — S Budyschina. S Golfoj. S Wojerez. S Różanta. S Tjoch Žon. S Kluscha. S Kamjenza. — Přílopk. — Hudančka — Cyrkwinske powjesée. — Čahi sasko-šlezynske železnicy atd. — Spiritus płaćeše w Barlinje. — Nawěštnik.

K n a w i e d z e n j u.

Egi žami czechzeni woteberarjo Sserbskich Nowinow, kotsiz chzedža sa je na tsecz schtwörtleto 1862 do předka placic, njech nětko 66 np. we wudawarni Sserbskich Nowinow wotedadža. Egi, kotsiz ſebi Sserbske Nowiny psches poſt pschinjescz dawaja, njech tola njesapomnja, ſebi je tam ſkasacż. — Pruskim cítarjam naschich nowinow hiſhce pschiſpominamy, so ho wot noveho lěta ſa Sserbske Nowiny w Pruzach žadyn ſchtempel wjazh placic njetrjeba.

Nedakzia.

Swětne podawki.

Sakſka. Šezejm w Dražđanach je ſaňdzený ſchtwörtk ſwoje džela ſkónčil a je dženſa ſobotu wot ministra wobſankujený. Wón je k temu pschiſwolik, so by Sakſka k pruskofranzowſkemu pschekupſkemu wujednanju pschiſtupila. — Nekotre nowiny wudawaja, so čhe kral tež ministerſtvo pschekupſtwa ſaložic a Dr. Weinliga jako ministra w tajtim naſtupanju pomjenowac̄. — W Lubiju budža 24. a 25. augusta wulki ſpěwanſki ſwiedzeni wotdzeržec a čhe ſo na tmy pječka 36 ſpěwanſkich towarzifow wobdželic. — Teho majestoscz kral Jan pschiſjedje 30. junija do Lipska a budže, w Lipsku bydlo, wot tam tamniſche woſolne města woptyowac̄, hac̄ ſo 9. julija ſaſo do Pilníz wroczi. — Na lipſkej univerſicje ſtuduje w tu čhwili 940 ſtudentow a bjes nimi je 267 wulrajanow. — Komponiſt Richard Wagner, kiz dyrbjeſte meiſteſko ſvěžla dla czech, čhe ſo nětko, hdyž je jeho kral wobhnadžit, ſaſo do Dražđan wroczi. — Teho kralowſka wypoſkoſc, krónprinz Albert, pschiſjedje ſaňdzenu ſředu psched wjeczorom ſ Kamjenza do Budyschina a je tu naſajtra pschepytal a wobhladował, ſhoto ſu lětuschi rekruci na-wulki. — Lětusche budyske wulke ſhelenje ſo njedželu ſa thdzeni jako 6. julija ſapoczeńje. Tón ras budže kommandant wobronjených měſchjanow pschi jich wuczahu na konju jechac̄, teho runja tež jeho adjutant. — W Bisko-pizach ſu 25. junija ſakladny kamjen naſeje měſchjanſleje wuczernje ſwiedzenſhy poſozili. — Teho maje-

ſtoſej kral Jan je lipſkej univerſicje Swoju a njebo kralowu podobiſnu daril. — Sa nowu železnizu, kotař ſ Chemniza do Annaberga powjedze, ſu 23. juniju přenju ſkopac̄ pjerſhce wuryli.

Pruſh. Teje majestoscz sakſka kralowa Sofia je 24. junija do Sanssoucia pschiſjela. S njej je prinzeſyna Sofia. — Hezenſki kurwjerch je ſwojeho generalmajora Bardelebena do Barlina poſzla, a matón pječa tu porucžnoscz, so by pruskeho krala nětko ſaſo ſ kurwjerchom ſdobrik. — Kaž dženſa cítamý, dha budža na wſach hiſhce dale ſa pôſteſke pschinjeſenje liſtow placic dyrbječ, jenož w měſtach ſměja to darmo. — W tych dñiach ſu wudawac̄ pocželi, so předawſki minister Schleinitz do ministerſtwa ſtupe a w nim pschedyſtvo doſtanje. — Wondanjo je krajny starší w pruskich Hornych Lüzizach, hrabja Löben, kraje Wylemej adrežu wot hornolužiskeje konſervativeje ſtrony pschinjeſt a je Teho majestoscz tajku adreſu miloſciſtve pschiſjala. — Jednania barlinskeho ſejma móža hiſhce něhdže dwaj měřkazaj trac̄, jeli ſo ſapóſkazh pschi wurađowanjanach dla wudankow ſa wójsko ſ ministerſtrom tak jara njeſwadža, so jich kral potom roſpuſhči. Hac̄ dotal ſtej druha komora a ministerſtvo tak někak w hromadze ſkulowalej, dokelž ſu ministrjo ſ wjetſhia do wſchěch požadanojow ſwolili. — Reservy budža pječa lětſa hiſom w augustu ſ wójska pscheczeni a rekruci, kothrž hewal w oktoberu k wójsku žadac̄u, trjeboja halle w februari pschiſhodneho lěta pschiſt. Na taſke waſchnje čhe ministerſtvo tójskto pjenjeſ wulutowac̄.

N a l u s h. Konkardata dla bě w prjenje komorje winskeje krajneje rady móndano rycz a po ryczi kardinala Rauschera, kiz sa jeho sdzerzenie ryczesche, pschi spomini minister Reichberg, so zo w postajenjach konkordata niczo pschemenicz njehodzi kiba s pschiswolenjom bamža. Tež wupraji so spomnienj kardinal sa to, so dyrbi so bamžej jeho zwetna móz wostajic, a minister jemu w tajkim napohladu pschihlošowasche. — Wólny marschal Benedek, kommandant wójska w Venezianskej, je na scheszc njezdzel domolenoscj (Urlaub) dostal a chze tuton čas w Hradzu pschebyc. — S Czopliz do Karlsbada chedza železnizu twaric. — Druha komora krajneje rady je budzet sa wójske kódze a schotz k temu bluscha pschiswolska. — Rakuske ministerstwo s wulkej kędzbiwoscju na podawki hlada, kotrež su so w Serbii stało abo so tam pschihotuja, chze pak hacj na dalsiche pschi swojej, k Turkam pscheczelniwej, politizh wostacj.

A m e r i k a. S Newyorka pishaja, so je na ręzy Mišihipt blisko Memfisa bjes wójskimi kódzemi wobeju stronow wulka bitwa byla, w kotrejz buchu wschtke separatiskle kódze rostisłane a spalene. Unionistovo potom Memphis wobhadzichu. — Pschi bitwie blisko Richmonda, kotrež unionistovo dobychu, su woni tola 7000 muži shubili, separatistovo su pak pječza 10,000 ludzi schadowali. Hewal je unioniski general Popa 10,000 separatistow pschi spomnijenej bitwie sajał. — Po najnowszych powjeszach s Newyorka je 12. junija horza bitwa blisko Harrisonburga byla. Separatistiski general Jackson sczini njewotzakowanym nadpad na prjenje wotdzelenje unioniskeho generała Shielda, tak so dyrbiesche tuton zosacz, ale hakle po twierdzym wobaranju. S wobeju stronow je wole ludzi panylo.

B e l g i a. S królom Leopoldom sajo lepiej dže a je nadzija, so woni sajo wotkhorje.

F r a n z o w s k a. Vendzelski krónprynz je so po wophantanju khézora Napoleona sajo do swojego wózneho kraja wróczik. — Dokelž žane nowische powjesze s Meksika pschijske njejsu, dha sda zo, so zo tamnischemu franzowskemu wójsku dale niczo šleho stało njeje. Ale so s nim hubjenje doscž steji, je s teho widzec, so chze tam khézor 25,000 muži k pomozy pôzlač a so zo wodnjo a w nozj k temu pschijskem czinia. Khézorka Eugenia, kotrež so tuteje należnosće horšiwje jima, je wscha ſrudna, so je zo Franzowam w Meksikanskej hacj dotal tak hubjenje radziko. — Khézor je generała Foreya a sa kommandanta wójska postajit, kotrež budze něko do Meksikanskej pôžlone. — Někotre nowiny powiedaja, so chze zo prynz Napoleon s aumalskim wójwodou (bynym przedawsczeho franzowského kraja Louis-Philippe) w Vendzelskej duelltrwacj. (Prynz Napoleon bě mjenujzny loni w jenej sjanowej ryczi, w franzowskim žemje džeržanej, na familiu Louis-Philippe jara zwari a bě jeho

teho dla aumalski wójwoda na duell žadał; khézor bě to pak tehdom prynzej Napoleonej cjinicj sakalał.)

I t a l i a. Bohaty Rothschild chze něcotre železniz w krajach Vittora Emanuela twaric a hejm je pječza do teho swolit, jako bě ministerstwo w tajkim nastupanju namjet stajilo. — Na hejmje w Turinje zwromadzenych, a na jich adresu, kotrež věchu woni bamžej pschepodali. — Garibaldi je zo s tymi, kotsiž doczakacj njemoga, so by zo pak na Rom pak na Veneziansku skrje lepje nadpad sczinit, trochu swadzik; pschetož jako zo jeho w Turinje praschahu, tak chze zo won w tajkim napohladu sadzerzeč, wotmolni won, so chze zo w tu khvili k temu džerzeč, schotz ministerstwo Vittora Emanuela w tajlich naležnosćach wobsantnuje. Won je potom na swoje kubko na kupy Kapreiu wotjel. — W Frankfurze nad Małnom budze w bližszych časzu wulke třelenje wotdzelenje, na kotrejz zo wše lubowarjow třelenje wotdzelenje, na kotrejz zo wše lubowarjow třelenje wotdzelenje. Duž chyžhu na namokwjenje někotrych frankfurtskich Němzow tež italsky třelerjo na tym džel bracj, ale we wschelakich němstich krajach zo pscheczino temu wuprachihu, prajizy, so je to jenož třelenje sa Němzow. Teho dla buchu Italsky wotpolasani. To su woni jara sa slo wsali a jene italske nowiny pishaja, kaž my to w němstich nowinach cztam, kledowaze: „My njejsmy ženje k tym bluschi, kiz bychu wo pscheczelniwoſz Němzow, sa wschu wčernu zwobodu njeckanych, prophyli. Kschiwdu, kotrež su nam cžile njeħabiciwi, wot žaneho luda czeſčeni pivožlokarjo s Frankfurta do Mikana poſkali, je nowe dopolajmo sa nashe měnjenje atd.

R o m a njeje niczo noweho, hacj so je tam hrabja Montebello, nowy kommandant franzowského wójska, w tych dñiach pschijsk. — Pschi hospojne, kotrež je bamž zwromadzenym biskopam hotował, všeche jich 320 pschitomnych. Bamž sa jenym blidom ham řežesche, kaž je to stare waschnie. Jenoz jena řlawa bu wunieszena a to na namestnika Khristuhoweho, hamža Pius'a IX.

R u ſ o w ſ k a. Dokelž su zo wulke wóhniye w Petersburghu a w drugich wulkich russich mestach w poſleniſchim časzu jara pschisporjalce, dha su czi, kiz něcchtomaja, do wulkeho strachu pschischi a měnja, so su znadž to někajzny revoluzionarsky ludžo, kiz tajke wóhnijsko řežu. Petersburghski gouverneur je tež teho dla psches 400 ludzi řadzic dał, so by tu wěz pschepytak, ale hacj dotal nikomu žane wohē řeženje njejsu dopolacj mohli. Skončzne budze w Petersburghu tak, kaž druhdže; hdzj njejedza, tak je wohē wuſčot, dha rěka, so je řeženj był.

Tež w Bobrowiczu, Černigowje a Odesy su w nowischem časzu wulke wóhnijsko byli.

Kaž so sda, dha poczina w Rusiowstej wěſty njepollož nad tym so khézor hřichcje pschego žanu konstituziu

njeda, dale bōle pschibjeracj a namalaia ſo tež bies najwoſobniſchimi kniežimi mužojo, koſiž ſo to psches ſakafane knihi atd. ſtutluja. To ſtaj tež dwaj khezorowaj adjutantaj činičoj a je jeju khezor teho dla ſe klužby puſchcik. Hewal je gouerneur w Petersburgu wſchelake njedzelske ſchule ſakafal, dokež ſu tam dželacjerjo ſbežarske ryeže džerželi. (So ſnabž budje pschi nětčiſhich rufiſhich pschemenjenjach tu a tam kruch harj, to je lohko wěrej, ale teho dla Ružovska pſhezo hifcje Ružovska wostanje. Róždy lud dyrbi ſwoje njemdre lēta pſchēracy).

S Warschawu piňaja, ſo ſo tam nětko poſy wjazy wot wojskſeho knieſtwa njewudawaja, ale ſo ſu pola zivilneho knieſtwa doſtacj. — Hdy nowy khezorowý naſteńnik do Warschawu pſchijedze, to hifcje twjerdje poſtajene njeje.

Czorna Hor'a. Turkojo w nowiſhimi čažu wjazy žadny nadpad na Czornohóřskich ſčiniſli njeſju; naſteńnik ſu ſo belgradſkih podawkow trochu poſtrojili a njewiedza nětko, ſhto činič.

Serbia. Serbo ſu wſchitke ſchthri wrota, kotrež mějachu hewal Turkojo w ſwojej možy, wobhadtali a je jím wjazy njewotſtupja. Bombardirowanie ſo wopſietowalo neje a je Reſhid paſcha jako nowy kommandant do belgradſkeje twjerdziſny pſchifchoł. — Wjetch Michal je ſo tež do Belgrada wrózil a tam nekaſki porjad do teje wězy pſchinjeſt, tak ſo je tam hara khetro woczičnyka. Ale hač budje to dohko trač, to je jara njewěſte.

Moj čiſchecjowý prozeſ

je w tych dñiach ſlonečeny, ſhtož ſwojim pſcheczelam a ſtathym, kij w nim wjedza, ſi tuthym k naſjedzenju dawam. Tym pak, koſiž tu wěz dale njeſnaja, pſchiſpominam, ſo je mje ſtatne ryeznistwo (naſteńnik na hmučenje tých, kij buču w S. Nowinach pſchimani) woſzehje dla jeneho naſtawka, w kotrymž ſo na njesdobne ladžerzenje němſkeho budyskeho ev. pětrowſkeho duchomnſtwa a kollatorſtwa pſchecjivo budyskim ſſerbam ſpočaſuje, na woſrieſnym ſudniſtvo woſtoržilo, prajizy: ſo ſu w č. 4, 12. a 13 ſſerb. Nowinow 1861 tajke naſtawki wotčiſhczane, ſi kotrymž ſo wychnoſci a budyskemu němſtemu duchomnſtwu tajke njehorne poruki činja, na kotrež je po kriminalnym ſakonju ſchtraſa hač do jeneho lēta jaſtwa poſtajene. Temu bě po wjazyměřačnym pſchepytowanju tu domne woſkie ſudniſtvo tak daloko pſchihloſzowalo, ſo bě mje k ſjawnemu a extnemu hlownemu ſudzenju woſudžilo. Na to pak ja tak mjenovanu ſaniczeńske wobčežowanje (Nichtigkeitsbeschwerde) pſchecjivo tajkemu woſudzenju pola wycheho appellazijskeho ſuda w Draždjanach ſapoſožich. Tutón je tajke

wobčežowanje ſu pravoe a mje ſa zyle nje wino wateho ſpōſnat, prajizy, ſo je wěrońce ſpoimjenjach porukow w aktach dopokaſana a ſo te poruki na žane wachyne tajke njeſju, koſtchž dla bych ja nekaſ ſchraſu ſaſkujik. Pſchichodnje ſnabž ja tu zyku wěz wobſherniſho wuložu.

R e d a k t o r.

Budarjowý wopomniſ.

Sa Budarjowu wopomniſ ſu dale pola k. poſlanička Jakuba darili: Huczinanska gmejna 2 tl. 10 nžl.; Bręſyna 24 nžl. 5 np.; Lemischowſka gmejna 16 nžl. 3 np.; hlinjanska gmejna 2 tl. 9 nžl. 7 np.; — k. lekar' Blažek w Kaledach 1 tl.

(Přichodnje dale.)

Sudniſke dopisy.

Wot woſrieſnho ſuda w Budyschinje buču ſauždeni a) 16. mje Vjetrich Bohuměř Pawoł, korežmar we Wjeleczinje dla lohkosmyſleneho bankerota do 3 měřazow jaſtwa; b) 3. junija ſchoſar' Franz Louis Starla (w Małym Budyschiniku) ſi Nieſh paduchſtwa dla do 1 lēta dželacjernje; c) Kryſta Louiſa Suſigowa ſi Cibawy dla paduchſtwa a pſchelchivjenja do 1 lēta khostarnje; d) 17. junija Korla Gotthelf Mereſiowski ſi Nowych Koſtow, dokež běſhe jutry w Małefezach jedyn wobwoleſat kramy, do 1 lēta dželacjernje.

Ze Serbow.

S Budyschin. W tych dñiach je naš jedyn kraj, kij ſwoju wotčinu pſches 30 lēt widział njeje, wopſtat, mjenujy k. Klín, professor w Moskwi. Wón je bratr njebo k. Dr. Klína, radneho knieſa w Budyschinje a pſchedzny Maczijy ſſerbskeje.

S Golkoviz w Delnych Lujzach piſche „Zaſnik“ ſo ſu tam ſrjedu po ſwiatkach emeritirowanego fararja k. Frýza poſrjevali. Poſrjebne ryeže džeržachu k. fararjo Broniſh ſi Lutola, Šaūſig ſi Golkoviz a Teſchňař ſi Khočebuſa. Dale piſche „Zaſnik“, ſo budje lētuſchi delnoſužiſti miſionſki ſi wjedzen ſrjedu 2. julija w Małych Dobrynjach woſdžeržany. ſſerbske predowranje ſměje k. farar' Paňk ſe Starbožča.

S Budyschin, 25. junija. Wſchitke dny ſauždeneho a nětčiſhceho tħdzenja mějachym hroſne ſymlne a mokre wjedro, tak ſo ſmy ſo po wulſkim džele ſaſo ſymlku draſtu woblekali. Thermometer abo čioplomer ſpadowashe někotre rasy hač na 8 gradow čioploty a na wychinach hifcje na mjenje. Šeynowe a rapſowé žně ſu pſches tajke hubjene wjedro jara ſtažene a budje na woběmaj wjele ſchfodowane.

S T y h e l k a. Niedzielu 15. junija rano w 1 hodzinie wotpali so tudy brożen thęznika Ryckiego. Tak je wohen wójsko, nijej suate. (H. W.)

S W o j e r e z, 18. junija. Dżenja bu tudy prěnja generalna konferenza pod pschedzydztwom fastupnika tudomneje superintendentury k. archidat. Kröhn wotdjerzana. Pschitomnych bę 36 wuczerjow, 2 duchomnaj a 2 kandidataj duchomstwa. Iako bę so konferenza se spewom a modlitwou wotewrila, witasze k. pschedzyda w mjenje wuczerjow jeneho pschitomnego schedziwza-jubilara, kotrejž bę psched krótkim swoj 50letnym wuczerstli jubileum se swojej swójbu w czichosci jwycie, nedzielu Grandi swoje fastojsztwo jako wuczer a kantor skozik a swojemu sznej jako naſlēdnikej pschedepodał. To pak bę wschudzom cęsejenn a lubowany dotalny wuczer a kantor Pöthko w Blunju, kotremuž chybu dżenja woszczęje serbszy wuczerjo wojerowskeho wokreja swoje pschipoſnacze a poczesczowanje wopokaſacz. Wutrobnia rycz a swojedzenstki spew k. Kröhn jubilarowu wutrobu hukolo hnuschtej; k. rektarz pschedepoda pak jubilarej potom po krótkich słowach w mjenje wuczerstwa rjanu sklebornu tyfku. Hukolo hnuth so jubilar podzakowa. Na to mjeſeche so konferenza, kaž hewak.

Po čitanju protokolla konſchlētuscheje konferenzы w Niedzichowje spomni k. pschedzyda na to, so je jedyn ſobustaw, imenujy k. wuczer Schokta w Lipinach, w tym ležje wumrjek. Shromadzisna postaje k wopokaſmu poczesczowanja a pschipoſnacza ſlukowanja njebo k. Schokty. Potom čitashe k. wuczer Mühl a s Cziszka jedyn nastawok a teho runja tež k. wuczer Krauſa s Niedzichowa, kotrejž dla na to wſchelake jednanja a wukozowanja ſledowacu. Po ſobudzlenju někotrych, ſchule a wuczerjow nastupazych, naležnosćowu bu konferenza se spewom a modlitwou ſlónčena. Shromadna hoſcina k cęſci spomnjenego k. jubilara ſcenecji potom hiſceje pschitomnych a wona bu psches wſchelake ſlawy a pěkne serbske ſchtueſki pschedkraſnjenia. (H. W.)

S R ó ž a n t a. Niedaloko nascheje wóz w ležu mjeſeche tudomny kublej Peter Bétek a torfniszczo, hdzej je so jemu 13. junija wieczor w 10 hodzinach kólnia ſe wſchém tam ležazym torfom ſpalika. Wohen je najſterje ſalojeny.

S Čijoř Žoń. Dżen 22. junija ſwjeczeschtaj tudy Jurij Handrik, w swoim časzu wjeſnych rychtarz, někto pak wumjeniat, 71let starý, a jeho ſuba mandjelska Hanža rodž. Měřschez ſwoj polſtaletny ſloty mandjelski jubileum. Wonaj ſwjeczeschtaj tuton žadny ſwjedzen w nimale połnej shromadzisne ſwojich 4 synow a 3 džontow s ich ſwójbu a pschi ſkładnoſczi ſwj. Iſčzenizy ſydomnateho potomnika, na pschihodne ſwjatočne waschnje najprjódzhy we kafowſkim Božim

domje a potom doma we wěnu ſwojich džakomnych a wjeſzych ſwojbnich.

Wobaj jubilejſtaj mandjelskaj ſtaj hiſceje s Boha ſtrowaj.

Tón ſuby Bóh budź dale ſ nimaj
A wujekſch jeju modlitwy,
Wſcho dobre a wſcho ſbōže jimaſ
Wón wobradź hiſceje dołhe dny,
A hdyz kónz poſtajenj je,
Wiedź jeſ' do tamnej kraſnoſeſe.

S K u l ſ c h a. Tudy bę thęznik Jan Schmidt 22. junija rano we 8 hodzinach po miaſo ſchók a bu pschedpoſnju w 12 hodzinach morw ſ rěki wuczeſhneny. Won bę so tam ſatepił, hac̄ runje bę woda jenož poč kohcza hukola, dokež bę wot ſteje khorosze ſajata do njeje panęk a ſebi ſ njeje won wupomhač njeſmoh.

S B u d y ſ c h i n a. Schtört wano je tudy emeſtitowaný konrektor k. Müller njenadzuiž na Božu ruczkę wumrjek. Won hiſceje džen předy po měſeče kłodzefce.

S K a m j e ň z a. Nascha katolicka ſchula na ſchpitalu je noweho wuczerja doſtala, imenujy k. Piecha, tiz bę dotal ſ druhim wuczerjom w Grunawje pola Woſtrowa. Tam pschedindje někto Sserb. k. H. Jurk, kandidat wuczerstwa.

S B u d y ſ c h i n a. Do rjemjeſneje komory (Gewerbeſammer) bu tudy wóndanjo klemptnarſki miſcht Lehma n ſ Budyschina a měnſki miſcht Čornat ſ Darina wuſwoleny.

Přílopk.

* **S Penziga** pola Šchorjela piſaja, ſo na tamniſchim dwórnisচežu jena ſchera plischka pod jenej lowryju (ſtotož ie wotewrjenj wós) bjes bojoscze hněſdzi. Jenož, hdyz ſ tej lowryju něcht po dwórnisচežu woža, dha to ptaczątko pódla ſobu leži, njeponaſuje pak pódla žaneje bojoscze.

* Se wſchēch ſtronow w ſandzenych dnjach ſlórzy na ſymne mokre wjedra piſzachu. W Frazenſbađe w Čechach ſu bjes druhim taſtu ſymu měli, ſo je tam ſnich ſchók a je na tamniſch wyschinach mjerſko.

* W Dráždānach bu wóndanjo jedyn dželaczej ſ Altenberga k. Altemu zuchthausej wotkudzieny, tiz bę, kaž ſo won ſam dobrowolne wuſna, 175 króz kranek.

* W Plnezu w Čechach je psched někotrym čaſom ſyn tamniſchego hajnika jeneho hewjerja ſatſelit. Won ſebi imenujy myſlesche, ſo ſlantu natykana njeje a bę ſo teho dla jenož klubu na teho hewjerja měrik a ſlantu ſpusheſk, ſ kotrejž pak k jeho njeſakemu poſtroženju kulta wuleča a wboheho hewjerja runje do hawych trjechi, tak ſo won na měſeče morw ſosta.

Hans Depla a Mots Tunka

dženša města njemějeschťaj; duž sa thđen!

Hudančka.

26.

Jako seleny a mlody běch
Mějach krónu módu ja,
Jako starý ja a prostý běch,
Swjasachu mje do swjaška,
Potom nješmilnje mje dréjachu,
Kraljo, proscherjo mje noschachu,
Jako běch ja wotnoscheny,
Sažo s nowa pſchedělany,
Buch ja wulzy wažený
A tež jara wuczený.
(Wuhudanje přichodnje.)

Wuhudanje č. 23.

25. Schlećjane wołno.

Cyrkwienske powlesče.

Wěrowani:

Michańska cyrkę: Karla Robert Dostę, Laskarę w Budyschinie, s. Emmu Sofii Henriettę Seiptiusz̄ę se Scijez. — Jurij Schmied w Bortku, s. Marju Madlenu Nowafez̄ i Nowych Matkaz̄.

Křečeni:

Michańska cyrkę: Ernst Rudolf Felix, Handrija Horaka, žiwoscjerja a kocžmarja we Wurizach, s. — Jurij Moritz, Jurja Nedę, wulkošahromnika a rycerja w Jeńcezech, s. — Amalia Hana, Eduarda Lubeka, khějerja a hukelnika na Židowje, dž. — Hana Augusta, Jana Schlećjerja, khějerja w Byżejach, dž.

Zemrjeći:

Džen 11. junija: Maria Sidonia, Karle Heinricha, žiwoscjerja w Libochowje, dž., 5 d. — 12., Jurij Senda, khějerat w Dalizach, 63 l. — 13., Marja Madlena rož. Lukasz̄, nebo Jurja Lukaza, khějerja pod hrodom, saw. wudowa, 94 l. 8 m. — 14., Hana Rosalia, Pětra Kravza, žiwoscjerja w Džěžnizach, dž., 7 l. 7 m. — 18., Gerscha Pficižankowa, wobydlerka na Židowje, 29 l. 8 m. — Jan G. Hanisch, wobydler na Židowje, 78 l. 7 d.

W křižnej zýrki w Draždjanach budje 4. njedželu po s. Trojzy sa evangelsko-lutherickich Šerbów ſerb ſka Boža klužba wobdzerzana a směje k. farat rycer Št. Ján s. Dukez spowiednu rycer, k. dial. Ča h o d a s. Lubija pak předowanje.

Čabi sakskošlezynskeje železnicy z budyškeho dwórnischa.

Do Draždjan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h. 11 m.: pſchipołnju 12 h. 50 m.*; popołnju 3 h. 33 m.* weczor 8 h. 21 m.*; w noz̄ 2 h. 26 m.

Do Šhorela: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 11 h. 40 m.*; popołnju 3 h. 25 m.; weczor 6 h. 54 m.*; weczor 9 h. 24 m.; rano 12 h. 30 m.

*) Přichášankjenje do a se Žitawę a Liberzą (Reichenberg).

†) Přichášankjenje do Žitawy.

Pjeanje na płaćizna.

W Lipsku, 19. junija. 1 Louisd'or 5 toler 14 nřl. 6 1/4 np.; 1 połnowažaz̄ czerwony šloty abo dukat 3 tol. 5 nřl. 5/8 np.; wińskie bankowi 79 3/8.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinie

21. junija 1862.

D o w o z :	Płaćizna w pŕerézku													
	na wikach,				na bursy,									
kórcow.	wyšša.	nižša.	srjedźna	najwyšša	najnižša	wyšša.	nižša.	srjedźna	najwyšša	najnižša				
	tl. nřl. np.	tl. nřl. np.	tl. nřl. np.	tl. nřl. np.	tl. nřl. np.		tl. nřl. np.	tl. nřl. np.	tl. nřl. np.	tl. nřl. np.				
Bičenja	6	—	5	10	—	5	20	6	—	5	25	5		
Rozka	4	2	5	3	25	—	4	—	4	2	5	3	27	5
Vecimien	2	27	5	2	22	—	2	25	2	27	5	2	17	5
Bowž	1	22	5	1	17	—	1	20	1	22	5	1	20	—
Hroč	4	—	—	—	—	3	55	4	—	—	—	—	—	—
Wola	3	5	—	—	—	3	—	3	5	—	3	—	—	—
Rjepik	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zabky	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduščka	4	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bjerny	—	25	—	—	—	20	—	—	—	—	—	—	—	—
Kona butry	—	15	—	13	—	14	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopažtomý	4	—	—	—	—	3	20	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ſyna	—	20	—	—	—	17	5	—	—	—	—	—	—	—

Spiritus płaćeše wčera w Barlinje

ejmař 19 tl. 2 1/2 nřl. a 18 tl. 25 nřl.
répikowy wołij (rüböl, ſhweczenje) 13 tl. 20 nřl.

Syňo na někotrych kukač pola Bóniez budje ſo předru 2. juliia popołnju pſchenajecz. Šhromadžisna w domje čzo. 12 w Bóniezach.

Czechnjenje I. klasz̄ 62. lotterije.

Czechnjenym Šserbam Budyschina a wołnoscje najpodwołniſho k nawiedzenju datam, ſo ſo bližſhu pónđzlu jako 30. junija czechnjenje I. klasz̄ ſapoczeńje a ſo ſo ja k temu s ložami kral. ſakſ. krajneje lotterije porucžam.

W Budyschinje, 27. junija 1862.

C. F. Jäger sen.

na swojnej lawſkej haſy čzo. 801 delta.

Rjana ſerbſta knižka pod napišmom:

„Franziskus Alardus,

reformator olbenburgſſi,”

budje dženša ſa thđen w Šsmolerowej knihačni ſa 1 nřl. k dostaciju.

Duſhny instrument (Flügel) je na pſchedan w Njeſdaſhezach číjko 7.

Gutſje njedželu 29. junija budje **fehele:**
Fulenje w Bělej Horle, i cjemuj naj-
podwołniſho pſheproſchuje **Pawlik.**

N a w ē š t n i k.

W u p s c h e d a w a n j e .

Dokelž džu swoje material- a colonialistworowe, tobakowe a zigarowe klamky horjedacj a pschichodnje pôdla vndzjekow mojeje fabrikî jenož hisczeje barby a techniske produkty pschedawacj, dha někto swoj sklad materialnych a kolonialnych tworow, tabakov, zigarow, ruma, araka atd. po jara spodobnych placisnach wupschedawam a móžu ja, dokelž bym prjedy jara wulku synku zigarow a tabakov načupit, wožeje sa ſa ſo pſch ed a warjam wožebny dobytk poſliczicj.

W Budyschinje, 21. junija 1862.

A. Stosch,

na ſunckomnej lawſkej haſy.

P o w s c h i f t o m n a a ſ e f u r a n z a w T r i e s c z e (Assicurazioni Generali)

sawjesczjuje pschi ſaruczenſkim fondsu wot $18\frac{1}{3}$ millionow ſchiesnakow:

- a) Twory, mobilije, žmenné plody a t. d. psche wôhnijowu ſchodu;
- b) Šubla a twory na puczach psche ſchodu pschi transportu a
- c) poſlicza sawjesczjenja na živjenje čłowekow na wſchelake waschyne ſa najtunishe twerde prämije a napische polich w p r u ſ k i m k u r a n t u.

Tuto towarzſtvo ſaplači w ſiecze 1859 ſa 1861 ſchłodowanjow 3 milliony 352,478 ſchiesnakow 86 kr. O. W. ſarumanskich penes.

Wſchu roſprawu dawa

J. G. Richter,

wokreſny agent ſa Budyschin a wokolnoſc̄j.
Sady wulkeje zyrkwe čzo. $338/171$ pôdla tačhantſta.

W Bułezach je jena körzmaſka živnoſež ſ prawnu klamarjenja a pječenja, pschi drósh ležaza, ſ koſtej ſôdzom körzot ſežomnoſc̄ow ſkuſha, ſ zhlymi letuſchimi žnjemi, ſe ſtatom a gratom hnydom ſe ſwobodneje ruki na pschedan. — Wſho dalshe je pola wobſedjerja čzo. 77 w Bułezach ſhonicz.

nashej myſli ſa tule węž pscheczelne ſobu ſtukowacj pytač.

W Budyschinje, w juniju 1862.

Wubjerk ſa Budarjowym wopomnik.

Džen 30. junija t. l. pôdzelu rano w 8 hodzinach budje ſo něhdje 40 kloſtrów duboweho ſchęjpjanego a pjenkowego drjewa w r a k o j d z a n ſ k i m reyerje na pschedadzowanje ſa hnydomne hotowe pjenjesh pod wumentenjom naſadzowanja na pschedadzowanje pschedawacj, — ſhromadzjina pschi pschimczanskich mjesacj.

W Barcze, 23. junija 1862,

Grabinſke Lippske haſniſke ſarjadniſtvo,
Wiedemann.

Podpiſany wubjerk dowola ſebi ſ nowa lubykh ſserbow na swoje prijodlmeče (niebo Budarjej do ſto jn y wopomnik na jeho rowje ſtajicj) dopomnicz. Wubjerk wobnowowia teho dla na wſchitkach lubykh ſserbow a wſchitke ſerbſke gmejny, kiz hacj dotal hisczeje niczo ſ temu ſkadowali njeſju, tu wulzy pscheczelnu proſtwu, ſo džyli ſo tola tež na tutym ſhromadzonym narodnym ſtuktu ſwérneje ſerbſkeje luboſcze a džakomnoſcze wobdželiſz a naſhe wotpoſhladanje psches penegne d a r y a p ſ h i n o ſ c h l i — bykeli tež ſnadne — podvjeracj.

My proſzymy, tajſe dary a pschinoſchlí na L. psche- ſupza ſakuba abo L. kaffirarja Hencja, wobaj tudy w Budyschinje, wotedacj abo pschipoſhlacj.

Tež proſzymy hewak kóždeho na naſluboſniſcho, w

W Hórkach pola Worflez je jena ſahrodiſka živnoſež ſ 5 akrami 113 kwadratnymi prutami ležomnoſc̄ow wožebneje dobroſcze, ſ twarjenjemi w dobrym rjedze, pschemenjenja dla, po ſpodobanju ſ zhlymi žnjemi, hnydom ſe ſwobodneje ruki na pschedan. Wſho dalshe je pola wobſedjerja we W e t e n z y pola kloſtra Ma- rineje ſhôeſdy na ſuble čzo. 11 ſ naſhonjenju.

Měšacze skótnie, žitne a pschijedzne wiki w Nakazach.

So pschijewolenjom wychodeje kralowskeje krajskeje direkcie dyrbja so skótnie, žitne a pschijedzne wili, lotrež so tudy w przedawnych časach kózdy tydzień mějachu, sało sapoczeż, w tu chwiliu pał jenož měšacze a to stajne tseczu śrjedu kózdeho měsaza wotdjerżecż.

Tego dla dyrbja so preni ras hizom tseczu śrjedu pschichodneho měsaza, po tajkim

16. julijs 1862

tudy w Nakazach a to na tym, hizom psches swoje hewashe 3 hlowne hermani, kaž tež psches swoju wulkę a pschisprawnu wobschētnosę snathym,

torhōsčeżu
tajle

skótnie, kaž tež žitne a pschijedzne wili
wotdjerżecż, shtoż so tudy s tym pschispominanjom k sianemu nawiedzenju dawa, so po tym druhe tajki wili tudy lětza.

džen 20. augusta,
= 17. septembra,
= 15. oktobra,
= 19. novembra,
= 17. decembra,

so wotdjerżecż směja.

Dla wschitkých dalszych napraschowanijow so kowarjo, pschedawarjo a kóz hewak wo to rodja a wópharjo wilow na tudemne ryżce eklubekse kujejstwo abo na jeho saſtojniskow a wiežnych mischtrow polasuja.

Kralowski žudniſki hamt w Nakazach, 23. junija 1862.

Seyfert.

Sanitatneho radziezela Dr. Archira Lutz
lēkarzy attestowana, woprawdžita homöopathiska
strowotna schokolada, teho runja wot Dr. W
Kuhleis'a attestowane selowe broſtkaramelle
i fabriki Richarda Heidena w Cöthenje, wschitkim
strowym a khorym lēkarzy poruczene, pschedawa w ge-
neralnym depoṭu

Heinr. Jul. Lincke
w Budyschinje,
sady wulkeje zyrkwe čzo. ³³⁸/₁₇₁.

R dobrociwemu wobkeďbowaniu.

Na skuzbuwobstarazy bureau na žitnych wilkach w Budyschinje phta ja so:

ökonomisz, pschelupsz, a hajnisz, wuczomniz, sahrodniz, mlynsz, hetmanjo a wotczerjo, kuježi wajchtarjo, hospoſh a hródzne hospoſh, kuchinske a hródzne dżowiſi, wolaſi a konjazh wotroczej, sa tudemnu a sa dalschustrom, kaž tež sa dobru ſdu.

Dekonomiſki inspektor Meisel.

Khwalobnje snath a psches swoje hojaze skutkowanje dopokasany **bróſtſyrop** je sało i dostaczu w hrodowskej haptyni w Budyschinje.

Zeli chyzk něchtó čzo. 24 Sernicžki 1852 pschedacż, tón dostanie fa nje 2 nžl. we wudawatni Serb. Now.

Mój khwalobnje snath žitny **korwajdowy-palenz**, kaž tež starý woprawdžith Nordhäuser doſta wote mnie jeniczyn na pschedan knes Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje sadu wulkeje zyrkwe čzo. ³³⁸/₁₇₁.

Bernhard Voigt w Lipſtu.

Sobotu 14. junija je so jedyn pschedeshejnik (Regenschirm) w kłamach i. Pjetſchki w Budyschinje pschemēnik a móže so tam tón prawy sało dostacż.

W pžowojach je jena khža s kruhom polo a se sahrobu se swobodneje ruki na pschedan a je wſho dalshe pola Wedela w Njeſwacziidle ſhonicz.

Dobrowolua subhastazia.

Se stronu podpihanego žudniškeho hamta budje ſo

džen 18. julija 1862

njebo Mladlenje ženjene Lehmannowej, swudowjenej Haſtakowej ſkuſhaza khežna ležomnoſej Cat. No. 34 a Fol. 57 gruntslich a hypotheklich knih sa Luh, kotraž je, nijedziwo wobcežnoſejow, na njej wotpočowazých, 3. t. m. wjeſnogr̄hých na 345 tl. — — — taxirowana, dobrowolne na tu domny m žudniškim hamcze na pſcheſadzowanje pſchedawacj, ežebož dla ſo na kupjenje ſmyžleni a placzenja kmani ſ tutym pſcheproſchuja, na spomjenym dnju dopoſdňa w 10 hodžinach tudy ſo nutschamakac a po dopoſkhanju ſwojeje placzenjoſkmanoſež ſadženja ežiniež, potom pak dalshe wotčatac.

Wopisanje ležomnoſež a wobcežnoſejow, na njej wotpočowazých, je ſ pſchepadzowanskimi wuměnjenjemi tak derje w kheži tudomneho žudniškeho hamta, kaž tež w korejmje w Luh ſ namědzenju wupojšnjene.

W Raſezach, 7. junija 1862.

Kralowski žudniški hamt tam.

Seyfert.

Živnoſć na pſchedan.

Prijedawſcha Gla u čež rentowſwobodna ſahrodnista živnoſć, wobſtejaza ſ něhdje $15\frac{1}{2}$ kóra pola, ſuki a brjeſových lektoj je pſches dawleſkeho běrku Holsčku w Raſezach na pſchedan.

Zidki lili, ſchleńza po 2 nſl., ſubjaza krita, bruna a běla po 2, 3 a 6 nſl., čaſnikarski woli, ſchleńza po 10 nſl., ſchtempłowanska barba, ſchleńza po 4 nſl., woprawdžita turkowska róžowa ekezena, ſchleńza po 5 nſl., balsamiski ežezkorjenowy woli, ſchleńza po 5 nſl., ſkočzana poſypiza (Streusand) w tyſkach po $2\frac{1}{2}$ nſl., liſtowe wobłatki w tyſkach po $1\frac{1}{2}$ a 3 nſl. porucza w ſwojich komiſnotworowých khlamač

Heinr. Jul. Linck
ſady wulſkeje zyrkweje čjo. 338/171.

Jedyn tyſcherſki pomoznik
móže ſtajne dželo doſtač pola tyſcherja Mittascha w Buſezach.

Tena khežniſta živnoſć ſ někotrymi kózami poleže w Blužnikzech na pſchedan. Na kupowanie ſmyžleni móže wſho dalshe pola korejmarja Lehmanna tam ſhonicz.

Rauſchtf.

Nowu barbařnu a ežiſčjeſnu ſhym na ſwoju ruku wotewrile a poruczam ſo podwolne.

August Bomßdorf
w ſaſu njeſalo ſo mlyna.

KWASNY WĚŇOK

čeſcenemu nawoženji, ſwernemu Serbej;

knjezej wučerzej J. KRALEJ w Radworju,
a jeho čeſcenej, serbskej njewjesće :

knježnje M. BJARŠEC z Boraneo,
ze ſerbskeho přečelſtwa k 30. junija 1862 wuplečeny
wot

A. U. F., s. w. w B.

Kaž ſo ſkónčko Bože jasni,
Měšack mile ſleborni,
Kaž ſo dejmant pyňje krasni,
Slébroréčka zyboži :
Tak džens Waju poſtrowuje
Zloto džen najcuniši,
Waju duši wobzbožuje
Róžojož džen mandželski!

O duž ſtajne jasna ſkhađej
Wamaj hwezda mandželkwa,
Luboſe mlodne kwětki ſadzej
Do zahrodky ſiwijenja !
Njech měrradoſć Wamaj kćewa,
Strwoſe Waju krónuje,
Njech ſo prečo módré ſměwa
Wamaj njebož ſiwijske !

— **Běh** —
Maherowý bróſtſyrop —
Hízom dolhe čažky mje straſčný kaſhel wo dnjo a w nozg čaſniwafše a wſchitke ſredki, kotre pſche nijón čažniach, běchu podarmo. Na wjazore radženje kupič ſebi pola knjeſa Kurta Albanus'ā w Braunez hotelu někotre bleſčki běleho bróſtſyropa, wot l. G. A. W. Maherera we Wrótławje dželaného, a dokež je tón moju khorosz zyłe ſahnak, dha njemóžu hinač, hač tu-tón ſredk wſchitkim na kaſhel cjerpjazym poruczic. To je po wěrnoſći.

W Draždjanach, 9. měrza 1862.

Marja Fischerowa,

wobſedjerka firmy Robert Fischer na wilsdruffſkej haſy.

Tutón ſyrop pſchedawataj
Heinr. Jul. Linck w Buſezinje ſady wulſkeje zyrkweje,
Adolph Döck w Raſezach.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so
w wudawarni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaci 6 np.
Štwórlétta pŕedpłata pola
wudawarja 66 np. a na
kral. saks. pósce 7½ nsl.

Číslo 27.

5. julijs.

Lěto 1862.

Woprijeće. Ké navjedzenju. — Swětne podawki. — Kebžu! — Ze Serbow: S Budyschina. S Hodžija. S Smochčijz. S Lasa. S budyského dwórničcza. S Klóschtra Mlarineje Hwěždy. — Přilopk. — Hans Depla a Mots Tunka. — Spěwy. — Hudančka — Cyrkwinske powjesce. — Čahi saksko-šlezynske železnicy atd. — Spiritus płaceše w Barlinje. — Nawěštnik.

Ra wjedzenju.

Czi ſami czecheni woteberarjo Sserbskich Nowinow, kotsiz chzedža sa
nje na tsečje schtwörtleto 1862 do předka płaczic, njech nětko 66 np. we
wudawarni Sserbskich Nowinow wotedadža. Czi, kotsiz ſebi Sserbske Nowiny
psches poſt pschinjescz dawaja, njech tela njesapomnja, ſebi je tam ſkafac̄. —
Prusškim cíitarjam naschich nowinow hiscze pschisponinam, so ſo wot no-
weho lěta ſa Sserbske Nowiny w Pruzach žadyn ſchtempel wjazy płaczic
njetrjeba.

Kedakzia.

Swětne podawki.

Sakſka. Jego majestasč kral Jan je ſo 30. junija do Lipſta podał, hdžež ſo wón pod ſwonjenjom
wſchitkých ſwonow popołdnju w 7. hodzinje do města
pschinjese. Na dwórničcu witaču jeho wſchitke m-
ſchczanske, wojeiſke, wucjene a duchomnske ſaſtojnſtwa a
na woběmaj ſtronomaj pueža, po kotrejž ſo kral do
ſwojeho tamniſcheho noweho hrodu poda, ſtejachu kom-
munalgardistojo a ſtudentojo ſe ſwojimi khorhovjem a
ſ druhzej pyžu. Lüdžo kralej ſkoro bjes pschecac̄ ſkawu
wokachu. Wón je woſebje teho dla do Lipſta pſčijej, ſo
by tam a w tamniſchej woſkownoczi wſchitke fabriki,
wyshe a nižsche ſchule, ſudniſtwa a teho runja wobhla-
dowač. — Jego majestasč kral Jan je rycznikej Försterei
ſ Lichtensteina, kiz bě mějſkeho ſběžka dla 1849 do wu-
kraja czechy, miloſciwje dowolič, ſo ſmě ſo bjes klo-
ſtanja do Sakſkeje wróčic̄. — Jego kralowſta wyskoſcej
prynz Jurij je ſo 28. junija ſe ſwojej wyskoſce knjenju
mandželskej do Schwajcarſkeje podał. — Kral Jan je
rittmíſtra ſ Carlowitz I. ſa adjutanta ſEW. krónprynza
Alberta pomjenoval. — Tajny radžic̄el Dr. Weinlig
je ſo na někotre njedžele do Žendželskeje podał. — Sa-
džený thđen pſčijedžie heženski kurwjerch do Dražđan
a wjeseſche ſo wot tam do Karlsbada.

Prusky. Powjescz, ſo čze ruski hežor italske
kraleſtvo pſchiipóſnac̄, ſo tudomnemu ministerſtvo njelubi;
pſchetoz hdž je russe knježerſtvo to cžiniko, dha pruske
ſkoro ſady wostac̄ njemože, a tola nětčiſche pruske mi-

nisterſtvo ſ taſfemu ſkutečnej tež pŕoſčk poſhlenja nim. — Dokelž japoſke poſzelſtvo bóry do Varlina pſchi-
jedže, dha jim tam nětko po kralowej porucžnoſci wo-
ſebne wobydlenje pſchihotuja. Žedyn wýzoki kralowſki ſaſtojnſk je jim hac̄ na mjeſy hollandskeho kraja, ſ
wokal woni pſchiidu, napscheczivo poſzlamy. — Po
wujednanju kurheſenských naſežnoſc̄ ſe nětko 4. a 7.
armeekorps ſaſho na měrnu nohu poſtajeny a ſervey ſu
ſo domoj wróčili. — Krónprynz je ſo 28. junija do
Žendželskeje podał a ſo pježa bóry ſaſho do Varlina
wróči. — Franzowſki hežor je pſchiwolik, ſo ſmětaj
dwaj prusſaj wyscej merikanskú wójnu ſobu cžinic̄. —
Liberalna ſtrona je jara njespokojna, ſo je kral dotal-
neho naſhwilneho barlinskeho polizajſkeho pſchedhydu, ſ
ſ Winter, ſe ſkujby puschcik a liegnitzkeho landratha
ſ Bernuth na jeho město poſtajil. — Sakſka kralowa
je ſo ſ prynzeſhym Sofiu ſe Sansoucia ſaſho domoj
wróčila.

Po najnowſchich powjesczach, kiz ſu ſ Warschawu
pſchiipóſnac̄, je tam ſaſdženu ſrjedu nowy naměſnik, bratr
ruskeho hežora Alexandra, wulfoknjas Konstantin ſe
ſwojej wyskoſce mandželskej pſchiijel a pod ſkaruwok-
njom wjese luda do města muts cžahnyk. Polazý ſo
wſcheho dobreho wot njeho nadžijeja. — Na hnucje
Polakow, kotrejž je to jara wopati, ſo je tón ſkóſ-
nik, kiz je do Lüdersa tſelič, hiscze njeſnaty, je mark-
hrabja Wielopolſki 3000 tl. na jeho wuſlēdzenje wustajik,
ale hac̄ dotal hiscze žaneho ſlēda nimaja.

Rakusy. Winske nowiny pisały, so dże rużowści kieżor italskie królestwo w bliższym czasie pchłopisnąc, a wudawaja, so dże to wojsko teho dla scznicz, dokelż by won potom, hdyż je s Wiktorom Emanuelom w dobrym pcheczeństwie, se stronow adriackiego morja derje pcheczino Turkowstę, kaž też pcheczino Rakuskej skutkowac mohł, jeli by ho jemu to sechzyło. Dotalny russki poślanz na turkowskim dworze, k. Szabanow, ma piecza poruczene, tajke pchłopisnacze do Turina pchlinielsz. — W Sahrabie (głównym mieście Chrowatskiej) je to, so hu Serbjo pcheczino Turkam postanysi, wulke wjeho nażiniko a bę ho teho dla 19. junija wjèle ludzi sechzylo, kiz po haſbach wokolo czahajo a narodne spewy spewajo serbskemu wjeho Michalej, czornohórskej wjeho Miklawsczej, na jedowarnej herzegovinskich kucheszijanow Lukej Wułkowiczej, kaž też Czornohorjanam a Serbam „jako bratram Chrowatom” ślawu wołachu. — Prajsli žud je redaktora czeskich nowinow „Národní listy” k wjazymiecznej schrafie wotkudżik, dokelż tuton (won ręka Dr. Greger) w swoich nowinach na wsche moźne waſchnie pcheczino tak mjenowanej zentralisazii wojuije. Rakuske ministerstwo dže mjenujy wshu móz w Winje zentralisowac, tak so ho niczo w żanym rakuskim kraju stacj njeſmę, k czemuž ministerstwo jako zentrum t. j. jako brzedzina a żorło wsche mozy swoju dowolnosz ujeda. Rakuska wobsteji pał se wschłaskich królestwów, kotrež hu so pod tym wuměnjeniom kieżorej poddake, jeśli jim won jich wažnosz a žamostatnosz wostaji. Wuherſka, Chrowatſka, Dalmatſka, Šekawonska a Šcedmihródska je też tajku žamostatnosz hacj do dženſniszeho dnja wobkhowała, Czekskej je pał w běhu časa zyle wsata, tak so wona někto zyle wot winskego ministerstwa wotwiſuje. Dokelž je pał to pcheczino starym wuměnjenjam, dha spomnijen redaktor w swoich nowinach pcheczino tajkej wotwiſnosz po moźnosz skutkuje. To pał so ministerstwu njeſubi a je jeho po tajkim statnym rycznik do wschłaskich prozebor saplett a ieho žud skonečnie wotkudżik. To so pał sažo Czecham njeſubi a duž je někto skoro wschłenje se wschech stronow czeskego kraja wot městow a woszadow w spomnijenych nowinach wosziewjene, so wone Gregrowe skutkowanie sa prawo spōſnawaja. W někotrych cziszach može jedyn wjaz hacj 20 tajkich žwiedzieniom czitacz a najbóle je tam też wosziewjene, so hu Dr. Gregra pôdla też w swoich městach a wsach sa czeského gmejnſkeho žobustawa pomjenowali. Na to so ministerstwo sažo mjerzy a je królewskim sastojnikam w Czechach poruczilo, so býchu tola wosziewjeniu tajkich žwiedzieniom někak kónz czinicz pytali. Tuczi pytaja też města a gmejnę wot teho wotraszciej, ale dokelž to po prawym nictom nikomu w konstituzionalnym kraju sakac njeſmę, dha so jim jenož gmejnzy prijódksiejerjo ſmęja, a njeje Dr. Gregr prijedy dosz tajkich žwiedzienjom

dostał, dha jemu je někto hischje we wjèle wjetszej mérje szczelu. A na tym njeje dosz, so je won wot wjeſnych a mesheczanskich gmejnów dostawa, ně, tež wscheſlakie rjemieſne jednoty hu je jemu ſkacz poczeli. Tak czitachmy wczera jene tajke wobkwođezenje, kotrež bę 562 krawſkih pomoznikow w Prahy podpišalo. — Druha komora wuradzuje hischje pchłeo krajinu budżet sa lětusche lěto a dże jej ministerstwo tež borys wuradzowanje krajnych dolhodow a wudawków na lěto 1863 prijódksiejerjo. — W Czechach shromadzują někto pienięſy, schat y a teho runja sa ranjenych Czornohorjanow. W redakcji Narođnych Listow je ho hacj dotal wschłenje wjaz hacj 100 ſchěznakow a wjèle schatow sa spomnijenych ranjenych wotwadalo. Tež czedzja někotni czeszzy lekarjo do Czornohórskej hicz, dokelž tam jara na lekarjach pobrachuje. Sekretarz czornohórskeho wjeho Miklawscza je jedyn Czecz a rěka Wazlik. — Marçhal Benedek je ho do karlsbadſkich kúpjel podal. — We Winje běhu wondanjo wschelazy rakuszy fabrikantojo a pchekupszy shromadzeni, so býchu wuradzowali, hacj so Rakuska njeby k tak mjenowanemu němſkemu zollvereinej pchisanckyj móhla. Wuradzenje bę to, so móhlo ho to stacj.

Amerika. Unionistojo hu kúpu James blisko wažnego a wulkeho separatistiskeho města Charleſtona wobkudžili, schtož je tamních wobhylterjow do wulkeho stracha staſile. Hacj runje w požleñszych časach žane wjetsche bitwy byly njeſbu, dha je tola widzecj, so dyrbja separatistojo wschudzom dale bóle zofacj.

Franzowſka. Dokelž hu mužojo, kotsiž Mexikanſku snaja a teho dla dla wjedza, so je tamníche lečeje sa ludzi s zuſyň kraju jara straschnie s khoroszczemi, dha je kieżor piecza wobſankly, so halle w naſymje nowe wójsko do Mexikanſkeje pôſczele. To budžet ho najſkerje tež teho dla derje hodžic, dokelž je general Lorence, kommandant franzowſkeho wójska w Mexikanſcej, někto w tajkim położenju, so budžet ho hacj do naſymy derje pcheczino Mexikanarjam džerzej móz. General Marquez je ho mjenujy s 2000 mužemi s nim ſjenoczik a Mexikanarjo, kiz nadpad na franzowſke wójsko ſcchinichu, hu na wschech stronach woſbicji. Franzowſzy woſazy hu někto sažo dobreje myſle a strovi, dokelž hu so tamníchemu powjetrej hizom pchiniwczili. — Prvnz Napoleon je ho do Londona podal, ale niczo hlyſhcej njeje, so je ho tam s aumalſkim wójwodou duellirowat. Dokelž je won w tamníchej wustajenyz pchekyda franzowſkeho wotdželenja, dha hu jemu k czesci franzowſzy wustajerjo pchiniu hoſzini hotowali. — Žita hu so lětba w Franzowſkej derje radžile a maja Franzowſojo twjerdu nadžiju, so njebudža trjebac w zuſbje žito kúpowacj, kaž dyrbjacu to po konſiſkých jara hubjenych žnjach czinicz. (W Kendzelskej ſmęja lětba piecza tež dobre žnje). — Franzowſki ſejm hu ſandžen thdžen wobſanknjeny.

I t a l i a. Turiniski šejm je krajny budžet, kaž je šón ministerstwo Viktora Emanuela srjadowało, s wulskiej wjetšiniu pschijal. — W nastupanju romskich należnosćow su sapózlanzy králej wóndanjo adreszu pschepodali, pschi lotrejj skladnosczi wón bjes druhim rječku: „Ja so nadzijam, so ho nashe žadanje bórsh dopielni; ale k temu je w tu chwilu mér a pokoj trjeba a po tajkim my njeměrnikov trjebacj njemózem, kiz bychu dobrej węzhy jenož wiazy ſchłodžili, dyžli pomhalí“. — Garibaldi je so na kúpu Siziliu podał a chze tam wjchitke wjetše města wopytacj. Do Palerma pschischedschí a tam wot ludzi najpscheczelniſho powitanym, napominaſche jich wón k pschienoſci. Prinz Humbert pschewywa nětko tež w Palermie.

Bamž je kóždemu kardinalej, kiz je ſwiatki w Romje pschewywał, ſlotu, biskopam ſlěbornu a nížšim duchownym bronzowu medailu k wopominjenju na dom-pucz ſobu dał. — Jako wóndanjo wjchitzu zuzh pózlanzy na romskim dworje bamžej na létňum dnu jeho wuswolenja ſbože pschicachu, njebeť franzowſki pózlanz hrabja Lavalette pschischoł, nad czimž so wjchitzu jara džiwachu.

R u ſ o w ſ k a. Khežor je pschikasak, so ma so w Odeſhy nowa univerſita ſaložicj. (Odeſza je wulke pschekupſke město na brjohu čorneho morja). — W nastupanju wulskich wóhnjow, kotrej su w Petersburghu byłe, so hacž dotal wuſlēdžilo njeje, kaž su wuſhke. — Po Khežorowej poruczoſci je ſelowy monopol horjevěhjeny. Krajne ſtonařenie budža pschedate abo pschenajate.

Jako so gouverneur pôlskeho krajeſtwa, general Lüders, wóndano w sahrodze ſtrówych wodom pschekhadžowſche, dha něchtón do njeho tſeli. Kulta wuraſh jemu jedyn ſub a ſlečza psches druhe lizo won, tak so hiſchcze jenu žonſku trjchi a ju lohko rani. Wjchitzu pschitomni běchu tak faſtroženi abo chwatachu generalej s taſkej pilnoſcu k pomožy, so je tón ſlōſnik, kiz bě tſelik, bjes tym čeſkyl a nimaja hacž dotal ani ſlěda, ſchtó je wón był. Nětko tukua, so je to ſnadž čłowjek był, wot kotrehož je Lüders něſhto čaſha předý ſliſt doſtał, w kotrejž jemu ſe ſmjerco hroſy, jeli budže wěſtých ruſlích wyschich po ſalonju khostacj. Schtryjo ruzh wyschi běchu mjenujy njepoſluchnoſce a ſpiczenja dla wot wojskſkeho ſuda k ſmierci wotſudzeni a taſke wotſudzenje běſche Lüderſej k wobtwerdzenju prjódpoſožene. Wón je tež, hacž runje bě ſpomineny ſliſt doſtał, ſkončnje wobtwerdži a czi ſchtryjo wyschi buchu ſatſeleni. Lüders jědžesche potom, dokelž ſnadž tola zyle bjes ſtracha njebeť, ſtajne ſ pschewodom nětotrych ſoſakow, a czi běchu tež psched ſahrodu, jako bu wón wot teho ſloſnika trjecheny. Rana je straſchna doſči, tola niz tak straſchna, so by Lüders wunrječz dyrbjal. Khežor je jeho hmydom ſe ſlužby puſchcik, so by ſo do Petersburgha podaž a tam wulkorowacj možł, jeli jemu to

jeho rana dowoli. Khežor je tež porucik, ſo ma ſo wulkoňjas Konstantin hmydom do Warszawu podaž a tam ſwoje město jako jeho namětnik w Pôlskej nastupicj.

Polazy ſu jara njeſpokojni ſ tym, ſo je ſo Lüderſej taſke ſtał; pschetož woni boja ſo, ſo móhla ſo wina tajkeho njeſkutka, jeli ſo tón ſlōſnik njewuſlēdži, na nich ſunycz a ſo psches to te wſchelake dobre nowe ſrjadowanja na dleſchi čaſh wofſtorcicj.

C z o r n o h ó r ſ k a. S Dubrownika piſaſa, ſo je Abdi-paſcha 24. junija na Čornohorjanow pola Spuža nadpad ſežinik, ale ſo ſu jeho czi wotraſhli, tak ſo je wón pschi tym na 3000 ludzi ſhubil.

S e r b i a. Sultan je woſebneho kommiſzara do Belgrada poſtał, ſo by tam tón ſ wjerchom Michałom jednał. Ale taſke jednanje drje wjèle pomhacj njebudže, doſelž ſebi Michał težko žada, ſchtó ſo ſultanej dacj nočze. Wjerch Michał žada ſebi mjenujy, ſo bychu Turkijo twjerdžiſny Smederowo, Sabacj, Užizu a Šoſok ſylo ſylo wopuschcili a potom tež, ſo bychu belgradſku twjerdžiſnu Sserbam pschepodali. Do teho ſultan ſ dobrym njeſtwoli a duž naſſkerje k wójnje pschindže: ſchtó by tež ſkóčnje ſa turkovſkich kſheszejjanow najlepje było. Pschetož hdyž Sserbjia poſtanu, dha doſtanje wójna w Čornohórkę a w Herzegowinje nowe živjenje, a doſko njebudže tracj, dha lohko doſči tež kſheszejjenio w Boſnje a w Bulgarii pscheczirko Turkam poſtanu. Stanje-ſli ſo pač to, dha móža Turkijo hladacj, kaž ſi tutých krajow wueſeknu.

R e d ž b u !

Natarſkich hospodarjow a pschede wſchém pschiroboſpytnikow dowołam ſebi ſ tutym na malu wacžku ſežblivých čjinicj, kotrej je ſ najwjetſha 1 parifisku ſliu doſha a na maleho ſchlinę ſka pobobna. Wona ma čornu hloječu a nogi a je rjana ſcharlatezjerwjena, (barba mlodzich pschepiupuje do zyhelscerwjenego). Wona namaka ſo w kharbikach pschecznych ſornjatkow, často wjazore na jenym kóſku, na polach njeſtaloko ſ drjewom wobroſczenych hóſskich ſwiſkow a ſwiſowathch lehnów.

My proſhym w ſajmach (interesach) ratarſtwa a wědownoſce wo pschepitanje a wobledžbowanie tejele wacžki, kaž tež na to wo ſdželenje pschirodowopisneje roſprawh wo nej. Pschede wſchém ſkožujem ſule pschecznelu prjóstwu na naſteho čeſczomněho, wustojněho k. wuežerja M. Rostoka w Drje cžinje. w—a.

Ze Serbow.

S Budhſchina, 2. julija. S wjedrom hiſchcze pschetož prawje ſpolojni njeſzny, hacž runje dyrbimh prajicj, ſo je lepſche, a ſu póndzelu a wutoru ſhno a rapſi

domoj khowac̄ móhl. Wutoru bě ho sažo zýle wokhlo-
džilo a kříedu dopołnju mějachu nowy desčci, kiz drje je
tež dobrý, wožebje hd̄ by jenož sažo čzoplischó bylo.
Pschetoz, jeli to skoro lěpje njebudže, dha budžem⁹ pak
pschi naſchim wulkim tſelenju, kotrež ho bližšchu njedželu
6. julijsa sapocžnje, sažo dyrkotac̄, kaž je ſo nam to konſe
a tamne léto tak ſchlo.

Se Hodžija. Se tſechi naſcheje zýrkuje je nětko
wulka položza krywa dele wsata a ſtajeja ſo hžom drjewna
a nowemu, zyhlowanemu krywej.

Se Smochc̄iz. Kandidat duchomnſta, k. Robert
Imisch, je na realnu wucžernju a proghmnaſium w
Annabergru jako wucžer powołan⁹ a je ſtwoje ſtaſtojnſtwo
hžom nastupil. Hac̄ runje jemu tam wſcho ſbože pschě-
jem⁹, dha by nam tola ſubſcho bylo, hd̄ by won w
herbſtich Lužizach ſtukowac̄ móhl.

Se Budyschina. Jako běſche wóndanjo jeho kra-
lowſka wýhloſcej kónprynz Albert do Połcznižy pschijer⁹
a tam rekrutow w exerzirowanju pruhował, bu jemu tam
czehna hoscžina hotowana, pschi kotrež jemu połcznijski
k. duchomny Se ołta (rodžen⁹ ſ Horneho Wujesba)
ſer b ſku ſlawu wunjeſh, ſchtod ſo Ježo kralowskej
wýhloſcji derje ſpodbabsče.

Se Xasa. Džen 29. junija ſwjetzefche ſasowſta
ſchula pschim⁹ a wježoł ſchulſki ſwjetzen. Popołdnju
w 2 hodžinomoj wucžahn⁹ psches 230 ſwjetzenſki wup-
ſcheny džecži ſ khorhowjemi pod nawjedowanjom tſioch
k. wucžerjow, pschewodžene wot ſchulſkeho prijódſtejerja
a k. duchomneho w derje ſradowanym czahu a herbſte
a němſte ſpěw⁹ ſpěwajo. Džecži a wjele ſuda ſobu
czehnicu najprjedy psched knježi hrđ, hdžez někotre pschi-
hōdne ſpěw⁹ wuſpěwach, ſchulſkemu kollatorej knježej
baronej ſ L ö b e n ſ t e i n a jeho knjeni macžeri, kaž tež Ježo
majekſcji kralej Wylemej I. ſtawu wunjeſch. Wot
tam czehnicu ſ hudžbu a ſpěwanjom po wſhy psches
czegne wrota na ſarsku ūku pschede wſhu, hdžez křiedž
kuſi na wýšolej žerdži pruſka khorhoj ſmahoſasch, wob-
ſtuplchu ju ſpěwajo a potom roſdželichu ſo hólz⁹ a
hólz⁹ kóžde na ſwoje hrajinſcze. Hólz⁹ mějachu reje
po hudžbje tſioch hudžbnikow wokoło khorhoje, na ko-
trychž rejach ſo tež dorozžene knježiny a žónſte niz a
niz wobdzželichu. Hólz⁹ mějachu ſ prokom a ſ duchawu
tſelenje do tarežow a hodlerja, hewak běchu tež druhe
hry a napoſledku ſhromadne ſpěwanje wſchitlich do
wěnza ſhromadženych džecži. Po wožmich czehnicſe
wſchitko ſpokojene do wſhy na torhofsče, hdžez k. kantor
Sch i c h o l d hisčce wobſankazu ryež džerjeſche, k. duchom-
nemu Seiſerjej, k. pschekupzej Šäuberlichej a
wſchitkam dželbjerñikam na ſwjetzenju ſlawu wunjeſe, a po-
tom ſpěwach ſo někotre ſpěw⁹ a ſ kherluſchom: „Njež
Bohu džakuje“ ſo tón ſwjetzen ſkónči.

Na ſwjetzenju ſamym dostaču džecži začty a

zokorowane piwo, wutoru po ſwjetzenju ſtwoje dobytki
a druhe dary. Wjele ſtow ludži bjerjeſche džel na tutym
džesčiſwjetzenju, a džak a ſlawu budž pſchivokana ſ.
kantorej Schichholdej a wſchitkim, kiz ſ pſchinoſchlam, ſ
druhej prou a ſe wſchelakim dželom pomhaču tón
ſwjetzen do ſlukta ſtajic̄ a rjany ſciničz!

Se budyskeho dwořniſchc̄a. Šandženu
pónđzelu rano poſtrowichm⁹ tudy ſlawneho čzleſkeho hi-
ſtoriografa ſ. Dr. Palazkeho, kiz bě ſe Šhorjelza
pſchijer⁹, ſo by ſo tón ſamym džen hifcze pſches Draž-
djan⁹ do Prahi wróćil.

Se Budyschina. Na město dotalneju radneju knje-
ſow k. ryčníka Žakuba a k. ſkotnika Róſenka na ſa
bushtaj 2. julijsa k. čaſznika Žuch ſ a klatz Eduard
Hartmann wuſwolenaj.

Se kloſchtra Marineje Hwěſdy. Tudy bu
w pſchitomnoſcji knjeſa abta ſ Džela, kiz je viſitator
a generalny vikar hornokuziſkeju kloſchtrou, jena noviza
jako kloſchtrou knježna pſchijata a ſta ſo tež pſchijec
dweju noweju novizow.

Přílopk.

* W Lyonje bě wóndanjo jedyn ſchtruf, kotre-
hož tam mějachu, ſlakněl. Jako jeho wukutlichu, na-
malachu w jeho žoldku khetro wjele jecžmenja a ſamje-
ni, kiz ſchtruf ſ pſchekac̄u píz ſtrjeba a namalaja
ho woni w kóždym ſchtrufowym žoldku. Hewak na-
malachu we nim: tſi hlinjane tobakowe hloječki, jedyn
nóz ſ koprowymi čzónkami, 25 wojerſtich ſneſlow, 82
gleborňach a tójskto koprowych pjenjes, kruchi čaſzniko-
wych rječaſkow, 6 wulkih worjechow, kruch dormicželo-
weje ročki a wulki kruch grotu.

* We Wuherskim Hrodžiſhcu ſo 15.
junija jedyn 14letny hólcze, kiz bě ſo pschi ſwonjenju
někak pſcheladak, ſ wuhladom wěže na pleſtr dele czízny,
hdžez jemu hlowa róſlečja a won na měſeje morw⁹ wofta.

Hans Depla a Mots Tunka.

Mots Tunka. To je tola ſpodiſlona wěz, ſak
jara macž džecži ſubuje, hac̄ runje w přenich lětač nicžo
wot nich nima, hac̄ wobezejnoſcje wo dnjo a w nožy.

Hanß Depla. Haj a taſku ſuboſcž ſym naj-
bóle niz jenož na prawych, ale tež w runej měrje na
pſchirodnych macžerjach widział.

M. T. To móže wěrno byc̄, tola wſchitko pschi-
rodne macžerje taſle njeſzū!

H. D. Šchtod dha ty měniſh?

M. T. Hlaj, w jenej hornej wſhy ſo wóndanjo
herbſtvo bjes macžer a pſchirodne džecži dželcſe, a
hac̄ runje wona wjele doſta, dha czerjeſche tola na to,
ſo by jena wboha holcžla nicžo njedostala. To ſo jej

tež radži, ale jenož s wopredka, psjetož satostajene džecji ſmilichu ſo potom nad teji hulčku a darjeſche jej kóžde 10 toleč.

H. D. Aj, to je dobrý, kſeſcijanski ſluk.

M. T. Za pak ſo dopomnju na jenu staru ſchuciku, tiz rěka:

Ty macjerka,	Dha jenajše
Hač pſchirodna,	Měj luboſeže
Hač prawa ſy:	K tym džecjom th:
Tak ſmějſch hnadu pſched Bohom	
A namkaſh kħwalbu pſched ſwētom.	

Hanš Depla. Na aukziah dyrbisich dobru hu-
bu a twjerdu nohu měč, jeli džesč ſwoju ſtužbu derje ſastacj.

Mots Tunka. Nō, poſla naſcheho aukzionatarja je w taſkim naſtupanju wſcho w dobrym porjedze.

H. D. Dha ſeje ſvožomni, pſchetož jako běch ja wónđanjo na wſach na jenej aukzii, dha bě tam něſtož-
kuſiž kħetro kħablate.

M. T. Schto dha tam kħablaſche?

H. D. Jedyn rjebl, kotrež ſ tym, kiz jón džer-
jeſche, tak jara tam a ſem kħablaſche, ſo ſkonečne wo-
baj pamſhtaj a poča jenemu nōž krawicž.

M. T. Aj, aj, to je ſtrahne bylo.

H. D. Haj, a potom jenemu ſchryk ſa nohu ſadžernychu.

M. T. Hm, to je džiwna aukzia byla.

H. D. Haj a kónz bě tež džiwny.

M. T. Kaf dha to?

H. D. Woni ſo tam počaſtu cžahacž, a hm....!

Spěwy.

W i n e t a.

Hdyž do wóczka Čji poſladnu,
Dha ſej na morjo pomýſlu,
Do kotorh'ž učhyd ſapadje
Wineta, město ſaſtarſte.

Hdyž prawy ſchpruch ſchtó wurjetnje,
Dha ſo ſach' ſ wodh wuſběhnje,
S najjaſniſhimi wěžemi
A wýhotimi kħežemi.

Praj, kajke hrónčko wuſwolu,
S čimž Twoju luboſcž wubudžu,
So taž Wineta poſtanje
Mi w čjihnej Twojej wutrobie? K. Pětrowič.

Hudaněka.

Hdyž mam wodu, mōžu piwo pičj,
Nimam wody, dýrbju nimo piwa hicj
A wodu pičj.

(Wuhudanje přehodnje.)

Wuhudanje ſež. 26.

25. Ven.

Cyrkwiſke powjeſče.

Wěrowanaj:

Michańska cyrkę: Korla Daniel Cžescziboh Wolf,
instrumentar pod hrodom, ſ Hanu Augustu Haſeſz tam.

Křečenaj:

Michańska cyrkę: Jan August, Jana Bohuwěra
Frenzela, khežerja a pjeſarja na Židowje, ſ. — Hana
Augusta, Jana Lidsche, žimnoſcerja w Małkzejach, dž.

Zemrjetý:

Džen 12. junija: Handrij Šobanja, khežlar w Mał-
kzejach, 33 l. —

Čabi ſaksko ſlezynskeje ſteleznicy z budyskeho dwórniſća.

Do Draždjan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h.
11 m.: pſchipotniu 12 h. 50 m.*; popołnju 3 h. 33 m.*
wečor 8 h. 21 m.*; w nož 2 h. 26 m.

Do Šorela: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 11 h.
40 m.*; popołnju 3 h. 25 m.; wečor 6 h. 54 m.*; wečor
9 h. 24 m.; rano 12 h. 30 m.

*) Pſchisankjenje do a ſe Žitawy a Liberza (Reichenberg).

†) Pſchisankjenje do Žitawy.

Pjenje źna płaćizna.

W Lipsku, 19. junija. 1 Louisd'or 5 toler 14 nžl.
6 1/4 np.; 1 połnowažaz cjerwien ſłoty abo dukat 3 tol.
5 nžl. 5/8 np.; wienske banknoti 79 3/8.

S tutym ja ſ nawiedzenju dawam, ſo je mój nan

G. A. Thomashka w Rakezach
wote mnje tak kħwalobne ſnaty a ſtrouſciſt jara tħażiż

Haftmann Kräuter-Magen-Elixier
na pſchedaň doſtač.

Tute žółdkowekrepki ſo pſche wſchitke khorofcje
žółdka, kaž pſche kħoleru, wiðliſheža a t. d. ſe
wſchém prawom poručeja a može ſo tónle elixier w
tőzdyム čaſku načožecj.

Wſchitkim familiam je ſ radženju, ſo byhū jón
pſchego w domje měli, tež dyrbju na to kędžbne čjiničj,
ſo je wón žonſkim pſchi wobčejnoſczech jara wužitnij.

Heinrich Thomaschka, liqueurfabrikant w Draždjanach.

So byh ſwój ſkład wuromowač, džu ordinärne
měži ſa 5 nžl., po wubjerku ſa 15 nžl., teho runja
tež ſlē a bandaže pſche pſchelukjenja (Bruchbandagen)
po najtuniſhich placiſnach pſchedawacj. S doboſom po-
ručzam kniſsam ſchewzam dželbu ſ schiczu pſchinjeſených
„deugſtſletow“ najtuniſhō.

Korla Müller,
na ſerbſtej haſy ſ napſhеcja ſ. pſcheturpa Niechſche.

Płaćizna žitow a produktow w Budysinje
28. junija 1862.

D o w o z :	Płaćizna w píerězku				
	na wikach,		na bursy,		
kórcow.	wyšša.	nížša.	srjedźna	najwyšša	najnižša.
Pscheniza	tl. nížsl. np.	tl. nížsl. np.	tl. nížsl. np.	tl. nížsl. np.	tl. nížsl. np.
Kožka	6 —	5 10 —	5 20 —	6 5 —	5 25 —
Rožka	4 5 —	3 25 —	4 —	4 5 —	4 2 5
Decimben	2 27 5	2 22 5	2 25 —	2 27 5	2 20 —
Wówz	1 27 5	1 20 —	1 25 —	1 27 5	1 20 —
Hróch	4 —	5 —	4 —	4 7 5	4 —
Wóta	3 5 —	—	3 —	3 5 —	3 —
Rjepik	—	—	—	7 15 —	7 7 5
Zahly	6 5 —	—	—	—	—
Hejsdusčka	4 8 —	—	—	—	—
Bjerny	— 25 —	—	20 —	—	—
Kana butry	— 16 —	— 14 —	— 15 —	—	—
Kopacktony	3 20 —	—	3 15 —	—	—
Zent. žyna	—	—	—	—	—

Spiritus płaćeše wčera w Barlinje
ejmar 19 tl. $2\frac{1}{2}$ nížsl. a 18 tl. 25 nížsl.
répikowoy woli (räböl, zwęczenie) 14 tl. 6 nížsl.

N a w e s t n i k.

Adobrocziwemu wobfedżbowaniu.

Na klužbuwobstazach büréau na žitnych wikaх w Budyschinje p y t a j a ſo:

ökonomisz, pſchekupisz a hajniſz wuczomniz, fahrodniz, mlynsz, hetmanjo a woczerjo, knejži wajctarjo, hospoſy a hriddzne hospoſy, kuchinske a hriddzne dżowki, wolazy a konjazy wotroczy,

ſa tudomnu a ſa dalschiu stronu, kaž tež ſa dobru ſvu.
Dekonomiſki inspektor Meisel.

Mój khalobnje ſnaty žitny kowajdowy palenç, kaž tež ſtarý wopravdzith Nordhäuser doſia wote mnie jeniczy na pſchedan knies Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje ſady wulkeje zyrkwe czo. $338/171$. Bernhard Voigt w Lipsku.

Židki klij, ſchlenza po 2 nížsl., ſubjaza khlita, bruna a běla po 2, 3 a 6 nížsl., čaſznikarſti woli, ſchlenza po 10 nížsl., ſchtemplowanska barba, ſchlenza po 4 nížsl., wopravdzita turkowska rózowa eſenza, ſchlenza po 5 nížsl., balsamiski čełzokorjenjowoy woli, ſchlenza po 5 nížsl., ſkočzana poſypiza (Streusand) w thſtach po $2\frac{1}{2}$ nížsl., liſtowe woblatki w thſtach po $1\frac{1}{2}$ a 3 nížsl. porucza w ſwojich komiſnotworowych khamach Heinr. Jul. Lincka ſady wulkeje zyrkwe czo. $338/171$.

— Sa hospoſy. —

Wſchitke družiny želeſnyci horuňkow, pónwioſow, maſchinow, tñhlow, kaſherosow a t. d. ſu pola podpiſaneho we wulkim wubjektu a po najtuniszej płaćiznje na pſchedan.

W Bukezach, 2. julija 1862.

R. Zschieschonk.

W podkopach „Sophienhütte“ pola wulkeje Dubrawy je ſtajnie ſnča **bruniza** na pſchedan a to:

hruba	korz	po 5 nížsl.
ſrénja	=	4 =
knorpel	=	2 =
hypanska	=	1 $\frac{1}{2}$ =

Etablissement.

Czeſczenym ſserbam w Budyschinje a woſolnoſciſi woſſewjam ſtutym najpodwoſniſcho, ſo ſym ſo jako ſchewſki miſchtr tudy ſaſydlil. Tež ſlubju ſtutym, ſo chdu ſo pradowac̄, wſchitke mi dowěrjene dželo derje a ſpokojoſciſi koždeho wuwieſc̄.

Moje bydlenje je w kheži knjesa murjerſkeho miſchtra W. Wetzki na předarskej haſh̄ czo. $193/10$.

August Deutschmann,
ſchewſki miſchtr.

Rjana ſerbſka knižka pod napisom:

„Franziskus Alardus,

reformator oldenburgski,“

je wot dženža w Smolerowej knihařni ſa 1 nížsl. ſ dostacju.

Burſke kubło

w płaćiznje wot 8—9000 tl. chze nechtón kupic̄. — Jeſi ma ſchlo tajke na pſchedan, tón chyl to pola k. hamtskeho ſkotlekarja Walthera w Budyschinje woſiewic̄.

Sanitatneho radziecza Dr. Arthur a Futz ſkotlekarſzy atteſtirowana, wopravdzita homöopathiſka ſtruwotna ſchokolada, teho runja wot Dr. W. Kahleis'a atteſtirowane ſelowe broſtkaramelle ſ fabriki Richarda Heidena w Cöthenje, wſchitkim ſtruwym a khorym ſkotlekarſzy poruczene, pſchedawa w generalnym depótu

Heinr. Jul. Lincke
w Budyschinje,
ſady wulkeje zyrkwe czo. $338/171$.

Khalobnje ſnaty a pſches ſwoje hojaze ſkutkoſwanje dopofasany **bróſtſyrop** je ſaſo ſ dostacju w hrodowskej haptnej w Budyschinje.

Měšacze ře skótne, žitne a pschijedžne wisi w Nakęzach.

So pschiswojenjom wysokeje kralowskeje krajskeje direkcie dyrbja so skótne, žitne a pschijedžne wisi, kotrež so tudy w prjedawjich czechach kóždy týdjen mějach, sažo sapoczež, w tu khwisu pak jenož měšacze a to stajnje tsecžu hrjedu kóždeho měšaza wotdzerzež.

Teho dla dyrbja so přeni ras hizom tsecžu hrjedu pschichodneho měšaza, po tajšim

16. julijsa 1862

tudy w Nakęzach a to na tym, hizom psches swoje hewaſche z hlowne hermani, taž tež psches swoju wulku a pschisprawnu wobschernosć snathm,

torhō ſchēžu

także

ſkótne, taž tež žitne a pschijedžne wisi
wotdzerzež, schtož so tudy s tym pschispominanjom k sjaawnemu nawjedzenju dawa, so po tym druhe takli wisi tudy lětža

džen 20. augusta,
= 17. septembra,
= 15. oktobra,
= 19. novembra,
= 17. decembra,

so wotdzerzež směja.

Dla wschitkých dalskich napraschowanjom so kúpowarjo, pschedawarjo a kíž hewak wo to rodža a wópharjo wikow na tudemne rycie ſku bleſſe knieſt wo abo na jeho ſastojnikow a wiežnych mischtrow počasuja.

Kralowski ſudniſki hamt w Nakęzach, 23. junija 1862.

Seyfert.

Powschitkowna aſſefuranza w Trieſcze (Assicurazioni Generali)

Sawjesczjuje pschi ſaruczenſkim fondsu wot $18\frac{1}{3}$ millionow ſchjeznakow:

- a) Twory, mobilije, žneūſke plody a t. d. psche wóhniowu ſchłodu;
- b) Kubla a twory na puczach psche ſchłodu pschi transportu a
- c) poſticža sawjesczenja na živenie čłowekow na wſchelake waschnie ſa najtunischetwerde prämije a napishe policy w pruſki m kourentu.

Tuto towarzſtwo ſaplačzi w lječe 1859 ſa 1861 ſchłodowanjom 3 milliony 352,478 ſchjeznakow 86 kr. D. W. ſarunanskich penes.

Wſchu roſprawu dawa

J. G. Richter,

wokreſny agent ſa Budyschin a wokolnoſcž.
Sady wulke ſyrlkoje čzo. $338/171$ podla tačhantſta.

Nawěſcht.

Džen 13. julijsa popołnju w 3 hodžinach so
**hodžiske patriotske towarſtvo cjeſſ-
nje wuſkuženych wojaſkow**

w hosczeniu k jelenjej w Hodžiju ſhromadži.

S. Gehma, t. ež. pschedbzha.

Edyn hejdusahn mlyň, psched někotrymi lětami no-
wotwarjeny, je hnydom ſe ſwobodneje ruky na pschedan. Ždje? to je ſhonicz we wudatworni Šerb. Now.

Ja tola jara proſchu, ſo býchu mi lětža žito nje-
franhyli, taž je ſo mi to loni ſtało, tak ſo ſhym wjele ſchłodowanac dyrbjal. Duž wostajeze mje na pokoj a nje-
cjiuče mi ſchłodu. Edyn ſhudy muž w Tjeſkwacziſle.

Dobrowolna subhastazia.

Se stronu podpisaneho sudniſkeho hamta budje ſo

5. augusta 1862

Whejneſta žiwnoſcž, njebo Marii ſwudowjenej ſkupkowej ſkuſchaza, 5 akrow 218 kwadratnych prutow wopſtijaza, ſe 66,65 dawkiſimi jenocjemi napołożena, czo. 46 katastra fol. 9 grunckich a hypothekſkich knihi ſa N je ſwaczi dle ſapiſhana, kofraž je ſo 20. t. m., njeđiwaſo na wobcejnoſcze, na njej wotpočowaze, na 1695 tl. — — — wjeſno-ghrychtzg taxirowala, dobrowolnie a to w domſkih, k tutej žiwnoſci ſkuſchazh, w N je ſwaczi dle na pſchebaſzowanje pſchedawaſe.

Duž ſo na kupjenje ſmyſleni a placzenja kmani ſ tutym pſchepróſchuja, na ſpomjenym dniu dopolnja w 10 hodzinach, w ſpomjenych domſkih ſo nutſnamakacž, po dopokazanju ſwojeſe placzenjokmanoſcze ſadženja čimicž a potom dalshe wotczakacž.

Wopifzanie ležomnoſczeſ ſ pſchebadžowanſkim wuměnjeniem je w whejti tudomneho sudniſkeho hamta, kaž tež w kniežim hoſcjeniu w Njeſhwaežidle wupojſnene.

W Rakezach, 28. junija 1862.

Kralowski sudniſki hamt tam.

Seyfert.

Gajſha, alt.

Na kniežim dworje w Czichovnízach ſteji runkli- zowa, kałowa a kulirępowia pſchēſzada na pſchedaní.

!Restauration!

Czesczenym ſſerbam Budhſchina a woſkoſcze, kaž tež hewaſ wſchitkim ſnatym a njeſnatym, kij na bu-
dyſke tſelenje pſchiñdu, poruczam ſwoj derje ſrijadowany

wulfi restaurazionski zelt

ſa čzaš lětuſcheho tſelenja, kotrež ſo njeđelu 6. juliia ſapocžnie.

Sa dobre jędze a piča ſyム ſo nanajlepje ſtarak a budu kóždemu ſpěſhnie a rucje, kaž po naſtunischem
placzeniſcie poſkužecž.

J. G. Schwiebs,

hoſcjeniaſ ſ
połmęſzazu.

Miſzionſka hodžina we Wulkiem
Wjelkowje.

Džiwocžanske ſerbſke ev. luth. miſionſke towarſtvo ſměje iutſje ſa týdženj — njeđelu 13. juliia — miſionſku hodžinu we ſchule we Wulkiem Wjelkowje. Duž pſchepróſchuja ſo wſchitzy pſcheczeljo miſionſtu, woſebje pak ho-
buſtawu towarſtwa, ſo wopoldnu w 3 hodzinach na po-
mjenowanym měſeče nutſnamakacž.

Petr Mlonk.

Czesczenym ſſerbówkam a ſſerbam najpodwoſniſcho
k napředzenju dawam, ſo ja wjazh na ſerbſkej haſh nje-
bydlu, ale ſo mam netko ſwoje wobvdenje na bohatej
haſh w domje k. pſcheſku po M. b. ſela po 1 ſtchodze a
ſo ja, kaž předh, wſchitke držinu tkaniow barbiu a wſche-
lakie wupſchenja na hlowu ſ kwětkow dželam, kaž tež
dary ſa ejela pſchedawam.

Klementina ſwudowjenia Friebelowa.

Jakub Kral, wučer,
Marja Kralowa rodž. Bjarſec,
mandželskaj.

W Radworju, 1. julija 1862.

Friederika Garnec,
August Rāda, duchowny,

ſluſhienaj.

Höhnstedt a Mužakow

23. junija 1862.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarji Serb. Now. při bohatych wrotach wotedać, płaci so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kózde čísto płaci 6 np.
Štvortlétne předplata pola
wudawarja 66 np. a na
kral. saks. pósce 7½ nsl.

Číslo 28.

18. julija.

Lěto 1862.

W oprije ēe. Swětne podawki. — Sudiske dopisy. — Prawiznske dopis XXVI. — Ze Serbow: S Budyschinu. — Hans Depla a Mots Tunka. — Přílopk. Hudančka — Cyrkwinske powjesće. — Čahi saksko-šlezynske železnicy atd. — Spiritus płaceše w Barlinje. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Sakſka. Jebo majestosć kral Jan je w sanđenjach dñjach wschelake města w lipscianskej wokolnoſći wopytał. — Jebo kralowska wyhōoſcć krónprynz Albert je ho do Chemnitza, Schneeberga a Marienberga podał, so by tam rekrutow wobhadował. — Srđu 23. julijsa bude na budyskim rentamcze had sakſkich hornolužiskich šchuſejow pſchenajath. Pſchedzowanje ſapoczne ho rano w 10 hodzinach. — Lubijski statný rycznik wosjewjuje, so ſu w tamnijskich stronach wopacźne džecztoſlerske noty budyskeho krajnostaſkego banka wuſležili. Ich wopacźnosć je woſebje na tym ſpoſnac̄, so ſu ¼ zola mjenſche, hac̄ prawe a so ſu prawe ſ mórdroběkje, wopacźne pak ſe ſcherožotke papery džekane, a na prawych ſtej liczbje 10 ſ pôdlaſtymi piſmiliami jažnoselenej, na wopacźnych pak blukoselenej a hođilej ho ſ mořkym porstom hnydom wumasač. Hac̄ dotal ſtaj dwaj člowjekaj ſajataj, kotraž ſtaj tajke banknoty džekaloj. — Prinç Jurij a jeho mandželska ſtaj ho ſe Schwajzarske ſaſo domoj wróčilkoj. — Do Dražđan piſaja, so ſu tam w thgle dñjach hžiom ſrake ſlowki na torhōſchejo na pſchedan pſchiwiesli. — Sanđenu njedželu ſu kruhy we wokolnoſci Oschatza, taž tež wokolo Kinsbörka wjele ſchlodys načiniše. — Minister ſnutſkomnych naležnoſc̄ow, h̄vobodny knjeg ſ Beuſt, je ho do Londona podał. — Do Dražđan a wokolnoſci lětža tak wjele ludzi njeſpichhadža, taž konſche lěto. Najſterje je na tym londonska wuſtajeniza najbóle wina, dokež do Londona jeje dla jara wjele ludzi puežuje; pſchetož iendželske nowinę powiedaja, so je w Londonje na 600,000 zuſnikow.

Jebo majestosć kral Jan je předawſhemu werauſkemu měſchjanosće Linckej kž bě 1849 mejskeho ſběžka dla ſ kraja czekał, wotpuchcjił, so ſmě ho hjes thoſtanja ſaſo do Sakſkeje wróčic̄.

Pruſh. Krónprynz je ho ſaſo ſ Londona do Barlinia wróčil. — Na ſejmje ſu někto wuſtajeniza počeli, hac̄ ma ho pruskofranzowske pſchekupſke wujeduanje wot ſapóſlanzow pſchipóſnac̄. Wubjerk, kotryž je po porucźnoſci ſejma tu wěz do předka pſcheladač,

je ho ſa pſchipóſnac̄e wuprajik a duž bude ſpomnijene wujeduanje najſterje wot ſapóſlanzow ſ wulſkej wjetſchinu ſa dobre ſpóſnate. — Wondanjo pſchedžyda druheje komory pſchitomnym ſapóſlanzam k jich radoſci wosjewi, jo je jedyn barlinskii krawſki miſchtr ſwojemu nowonarodenemu džesčju druhu komoru ſa kmótru wuprožk. — Sanđenu ſobotu bu w ruſowskej klapalzy w Barlinje džakna Wožaſkužba ſa to wotdzeržana, ſo bě wulſkij Konstantin pſched ſatſelenjom wobarnowanym wostał. — Do Barlinia je woſebne perſiſke póſlanſtvo pſchijelo, kotrež je kralej Wylemej tak mjenowanym ſlónčym a lawſki ſiad, wot perſiſkeho krala jemu póſlanu, w pſchnej audienzy pſchepodačo. A cjeſci perſiſkých póſlanzow bě potom wulſka hoſčina pola krala. — Pſched někotrym čažom nowin wjele wo tym piſachu, ſo ho w ministerſtwje někajſke pſchemenjenje stanje a ſo póſlanz na franzofskim dworje, k. ſ Bismarck-Schönhausen, na město miniftra hrabje Bernstorffa ſtupi; ale w poſlenijsim čažu je w tuthm naſtupanju wſho woſčichyho. — W Šhorjelu ſu předawſhemu měſchjanosće ſjam ſopomnik na jenym torhōſcheju ſtajili. — Wulſkinjas Konstantin je ſa ranjeneho předawſcheho gubernatora Lüdersa, ſ kotrýmž pječa khetro hubjenje dže, wuwokaneho ſekarja Dr. Langenbecka ſ Barlinia do Warszawy pſchic̄e dač. — Perſiſke póſlanſtvo, někto w Barlinje pſchepywaze, pónidže wot tam piſhes Dražđanu do Wina. — Sanđenu wutoru jědžesche ruſki póſlanz na ſhpaniſkim dworje, hrabja Stackelberg, piſhes Barlin do Petersburga, hdzej bě jeho ruſki khejor powołak, ſo by jeho do Turina póſlał. Hrabja Stackelberg bě mjenujž do italskeje wójny póſlanz na ſardinjskim dworje a najſterje wón někto, hdzej je ruſki khejor nowe italske kraliſtvo pſchipóſnac̄, ſ nowa jako ruſki póſlanz na dwór italskeho krala Viktora Emanuela pojedze. — W Barlinje mějachu ſanđenu njedželu ſtrachne njewjedro a wulſki ſliwki, tak ſo běchu wſchitke hafy khetro jara powodžene. Pſchi tym bě jara ſylny wětr a dokež ſo deſhcz ſkoru hac̄ do ranja lijeſche, dha je wjele thžaz ludzi, kž běchu na wžy won wuſhli a tam njedželu pſchepyl, hubjenje dos cž nôzowac̄ dyrbjalo.

Rakusy. W nastupanju khézorki so psche, so jej kisingke kupyje derje tyja a so chze so wona posdzijszo do Wajerskeje do swojego wózowelskiego domu podacj a so tam dospołnie wulekowacj phtacj. — Kaz so sda, dha budze winski szem naisskerje w septembrje skonczonych a w novembrie budza potom jenotliwe krajne szemny powokane. — Hesenski kurwierch pječa w bližszim czaszu do Wina pschijedze. — W drugiej komorze winskeho szemna wóndanjo někotsi sapófianzy ministrej finanzow wótre poruki czinachu a jemu wumietowachu, so wón njewě krajnym pjeniežnym należnosćzam hinač pomhacj, hacj so stajnje dawki powyschuje a pjeniesj požczyje. — W nastupanju Sserbije a Czornohorkeje sda so, jako by rakuske ministerstwo skerje sultanej pomhacj chylo, hacj herbstkim a czornohorskim khesczijanam. — W Sahrjebjie su někotrym pschekupzam tasle s nemiskim pišmom, kotrej psched swójimi chlamami mějaču, dele smjetali a roskamali, a je wyschnosć teho dla pschepytanie sapocząta.

Franzowſka. Hacj runje su Franzowſojo mało s tym s pokojom, so je Napoleon s Męzikanskim wójnou sapoczął, dha měnia tola, so so franzowske wójsko předy s Męzikanskeje wrózjez njemóże, hacj tam dobyle njeje, a Franzowſojo su teho dla tež teje myſle, so khézor zyłe prawje czini, hdyz wjazj wójska do Męzikanskeje pōsejèle. — Jendzelczenjo w swojich nowinach Napoleona jara wužmęschuja, so je so wón mot jendzelskeho ministra Palmerstona tak do męzikanskich należnosćzow saplescz dak a so je Palmerston tu węz potom tak swjerczał, so je jendzelske a szpaniske wójsko domoj wujęto a franzowske w Męzikanskiej same težaze wostajito. — Někotsi Franzowſojo su towarzstwo fakozili, kotrej budze bamwu w Algierskej plahowacj.

Italia. Garibaldi, kotrej bę so na kipu Siziliu podał, je wschelakich wyszkow a dobrzych pscheczelow i ſebi powołał a sda so, so chzedza tam někaſtu ważnu węz w hromadze wuradziec. Se wschcho je mjenujzhy widzecj, so Garibaldi a jeho pscheczeljo předy k žanemu měrej njeſchindu, hacj budze romska a veneziańska naležnosć tak abo hinač wužinjena. — S Neapla pišaja, so je franzowske wójsko na romskoneapelſkich mjesach se ſbězkarjom Chiavone do bitwy pschischko a so je Chiavone w tajtej bitwie panęt. — Italzhy biskopojo, kotrej projatti do Roma puczowacj njeſmiedzachu, su něko po wulkej dželbje bamzej pišma pōzali, w kotrejch woni wschilemu pschihloſuia, ſchtož su tam tehdom druzh biskopojo s bamžom wobsanknli. — Przedawski neapelſki król Franz hiszczce pschedzo w Romje bydli a nočze wot tam prjecz czachnicz, hacj runje je jeho khézor Napoleon hizom někotre rasy i temu napominal.

Ružowſka. W Warszawje je so hroſny ſutk

ſtał, nad kotrymž so tež wſchitzh sprawni Polazy jałozne mjeraja. Ta węz je pał hledowaza:

Saūdzenu ſriedu je wulkonjas Konstantin ſe swojej mandzelskej do Warszawę pschijek, so by jako khézorowym naměſtnik w pólskim kralowſtwie kniežek. Nasajtra rano pschindzechu wſchitzh wychi ſastojnizy, so bydu jeho pscheczelniwje p owitali; pschetož wulkonjes Konstantin je jako tajti ſnaty, kiz chze, so by ſwoboda w Pólskej a Ružowſkej dale bōle pschibjerała, a wón je hacj dotal ſwēru ſa to ſkutkował. Po ſpomnjenym powitanju poda so wón do ružowſkeje a podjanskeje zyrkwe, hdzż bę so teho dla wjele ludzi ſhromadziko. Wjeczor bę wón w džiwadle, hdzż so opera „Stradella“ hrajeſche. Po druhim wotdzelenju wopusczeſi wón theater a ſyny ſo do wosa, so by ſo do hroda Belvedere dowięſt. W tuthym wokomiczienju ſtupi jedyn mkođy czlowiek i wosej a wutſeli pistoliu na wulkonjas, kotrej bę ſebi myſlik, so chze jemu někaſtu ſpišanu próſtwu pschedowacj. Hacj runje bę ſo tſelenje tak zyłe ſ blifka ſtało, dha je kulta wulkonjas ſola jenož ſ lohka niże ſchije ranika. Wona bę mjenujzhy najprirodzhy do epaulette ſleczaka a tón bę jeje móz tak ſlemik, so bę potom bjes koſchlu a ſuknom uniformu woſkabnjenia ſejo wostaka. Žalo bę ſo tſelenje ſtało, dobraže adjutant Brimmer mordarja na měſeje, wulkonjas Konstantin wrózji ſo pał do theatra a da ſo tam wobhlaſacj. Žako bědu jemu lekarjo jeho lohku rano wobalili, napiša wón ſam depeschu, so by ſo hnydom i khézorej do Petersburga poſkala a so by tón na tajte waschnje khétsje ſhonik, so ſo jeho bratrej žana wulka ſhilda ſtała njeje.

Jaſo potom do swojego hrodu wotjedzie, wsa wón tež revolver (pistol u wjazorzymi rokami) ſobu, ſ kotrejch bę tón mordat na njeho wutſeli. Tutón rjekný pschi přenim pschedzlychowanju, so Budny rěla, potom mjenowashe ſo Baroschewski a tež Horosch, na poſledku ſu pał wunamakali, so wón Jurusinski rěka a so je krawski pomožnik, něhdje 20 lét starý. Wysze njeho je polizia dweju mužow ſajaka, kotrejz blisko Jurusinského ſtejſchtaj, jako wón wutſeli, a nasajtra bu tójskto ludzi ſadznych, ſ kotrejmiž je Jurusinski předy wobhlaſacj; tola powjeda ſo, so wón pschi swojim njeſkutku naisskerje žaneho ſobuwinowateho nima. — Nasajtra pschindzechu, kaž bę to hizom předy poſtajene bylo, warszawzhy duchovni knieža, kaž tež wubierkownych tak mjenowaneho krajnego wuwérneho wuſtawa na hród, so bydu Konstantina poſtrowili. Pschi tej ſkladnosći rjekný wón, so wón wčerawſki njeſkut ſhromadnemu pólſtemu ludej njeſchhipiſuje, kiz ženje tajte hroſnosće wobeschoł njeje, a so budze ſo wón njeſhablajo wo to próżowacj, so by to wſcho ſkerje ſlepje do ſiwienia ſtupiło, ſchtož je khézor i ſlepſhemu pólſkeho kraja wuradzik. A i tuthym ſkowam pschiftazi wón tu próſtwu, so bydu jemu

Temu sprawni a mudri Polazhi pomožni býli a sličji píšti tým markhrabi Wjelopólskemu a hrabi Samojskemu ruku.

Sserbia. Powieda so, so je bjes Sserbami a Turkami dwajměšaczym píšimér (Waffenstillstand) wobhantkjeny. Bjes tým jedna sultanowym komisar s wjerchom Michałom, so by so sažo wsko smierowalo, ale najsskerje budze wskitke takje jednanje podarmo; píshetož Sserbjo Turkow na žane waskijne dlehe w kraja czerpicz njechadza a hotuja so teho dla na wójnu. W měsce Belgradze steji w tu khviu 10,000 muži serbskeho wójska, w belgradskej twierdžisnje je pak něhdze 9,000 Turkow. — Héwak je píšticež, so chzeda píšlany wjetstich europiſtich wjerchow konferenzu w Konstantinoplu wotdzerzecz, w kotrejž býchu so serbske naležnosće wucziniše.

Sudnische dopisy.

Wat wokresneho žuda w Budyschinje buchu saženi 22. junija korečmar Jan Gotthelf Donath w Spłosku (prjedy w Kiszliž, hiewak s Němzow) do 4 let, kowarz a rěnik Karla Gottlieb Jeschka s Kumvalda do 3 let 4 měsazow, rěnik Jan August Jeremias s Wykoseke pola Drežđan do 3 let, Donathowym syn Jan Karla do 3 let dželacjernje a Donathowa žona do 4 měsazow jaſtwa. Čzi tamy běchu pola mnogich wjeſnych ludži tu a tam wjèle skotu na wujebanje a na sdacie ſupowali, jim tón tamy wurnęzeli, wotwiedli a faręſawski roſpředawali, nihdze pak ničo abo tola ſa někotre rědké kruhi něčto mało ſaplaczili. Wſchudze běchu skot wulkej leſczjwoſežu a ludži naręczawſki a wobelkarawſki wuwieſci wjedzili: tola dyrbimy so píšezo tež na tym jara džiwarz, so su čzi píshedawarjo tak lóhkověrjazy býli, so su jim, hacž runje jich ſnali njeſzu, po taſkim zuſym, tola ſwój skot bjes pjenjes wostajili a wotwiescž dali abo tamy tým jebakam domoj domjedli a, hacž runje žane pjenjes dostali njeſzu, tola tam wostajili. Haj, wopravdze jedyn ſkoro wěriez njeđyrbjał, tak lóhkověrjazy druhdy ludžo su: ſwój skot zjle zuſym, njeſnatym ludžom, jim to, ſchtož praja a wudawaja = Ha, wérjo, píshedacž a bjes pjenjes ſobuſuſacž dacž; je ſchto ſlabſche? So ſupz hnydom píſhivolichu, ale jeno s hubu, ſchtož ſebi píshedawar něhdze ſupnych pjenjes ſa ſtoczo žadaſche, to jich najbóle ſblaſni. Myſlachu, so su derje píshedali, hdyž běchu ſupz hnydom ſwóſni t temu, ſchtož ſebi ſa ſkot džeržachu. Haj derje su píshedali lóhko a darmo, a jebakam híſcheže ſwój skot do jich hněſda domjedowali a ſwoſyli! Šsnano budzeja píſhichodnje mudriſki! Sa kóždeho druhého pak njeſt je to wuczba, so ſwoje wězy ženje na taſkeho bes pjenjes píshedacž a jemu je bjes pjenjes wostajicž njeſměſh, ko-

trehož njeſnaſes̄h; na jeho rycze ſo ſpuschczež njeſměſh a njeđyrbiſh.

Prawizniski dopis XXXVI.

Kajke prawo pílaži w Sakskej w nastupanju ryby- a raflojenja w privatnych wodach a rěkach?

Na tole praschenje njeſměſh žane ſlepſhe wotmoſtvenje dacž, hacž hdyž to wuſhudzenje ſobudželimi, kotrež je hijom w léeze 1854 najwyſche ſudniſtvo w Sakskej, mjeniujy: wſchi appellazionſki ſud w Dražđanach w ſkoržbnych wězach wěſteho Khryſtiana Bředricha Rana píſhczivo Janej Moritzej Dietzy dac.

To ſamo je, jako vrawidlo ſa nižſhe ſudniſtwa w knihach: Zeitschrift für Rechtspflege und Verwaltung re. Neue Folge, Band XIII. na stronje 374 po tym džele, kotrež na horne praschenje wotmoſtvenje dawa, po ſlovje wotčiſhczane a ma ſo tam, na ſerbſti písheložene, tak:

Rybárſtvo (t. j. ryby- a raflojenje) w privatnych rěkach, rěčkach a wodach ma ſo jako wuroſit ſwóſtwa¹) wobhladacž a ſluscha do wužiwanjow, wat njeſt ezechnjomnyh (kotrež ſo wat ſwóſtwa, pódh²) ezechnjecž hoda.) To ſamo píſhiteſti teho dla wobſedžerjam tajlich ležomnoſežow, kotrež píšti tajkej wodze (rězy) píſhilehuja (píſhileuju) abo píſhes kotrež poſleniſha (woda, rěka) běži. (Zeitschrift für Rechtspflege und Verwaltung N. F. Bd. II. pag. 282³). Te padhy, hdyž je tamta prawisna (rybilojenja) wat ſwóſtwa w privatnych wodach a rěkach dželena, ſu jeno wuwsacža wat horneje regulje a potrjabaju, woſebje w nastupanju wſchego wotſamknenja wobſedžerja wat tuteho wužiwanja, zjle jaſneho a dróbnego dopočaſma.⁴)

Tak daloko tole wuſhudzenje. (Pokrađowanje přich.)

¹⁾ Šwóſtvo je němſke: Eigenthum.

²⁾ Pôda je němſke: Grund und Boden. Šwóſtvo pódh je po taſkim: Grundeigenthum.

³⁾ Tam pak rěka tak: Je pak woda, wo kotrež je ežnicz, privatna rěka, dha píſhliſtſcha tež rybarſtvo (ryby- a raflojenje) we njei tym wobſedžerjam ležomnoſežow ſwóſtne (eigenthümlich), kotrež ležomnoſež píšti tei wodze píſhilehuja abo po kotrež ſwóſtwe (scil. pódh) poſleniſha běži.

⁴⁾ W němſkim rěka tam tak: „Die Fischerei in Privatflüssen, Bächen und Gewässern ist als ein Ausfluß des Eigenthums anzusehen und gehört zu den davon zu beziehenden Nutzungen. Sie steht daher den Besitzern solcher Grundstücke zu, die an einem dergleichen Gewässer anliegen oder über welche das letztere fließt (Zeitschrift für Rechtspflege und Verwaltung N. F. Bd. II. pag. 282.) Die Fälle, wo jene Berichtigung vom Eigenthume in Privatwässern getrennt ist, erscheinen nur als Ausnahmen von obiger Regel, und bedürfen namentlich hinsichtlich ihrer gänzlichen Ausschließung des Eigenthümers an dieser Nutzung eines ganz klaren und deutlichen Beweises.“

© Budyschyna. Psihi tudomnym wuslim tselenu je w preñej tarczi k agent Franz s kralom a k muereski mischir Wiazka s marshalom.

© Budyschyna. Młody russki archäolog a fi-

olog knies Ewgenij Fedorowicž Fortunatow pschebywa hijom někotre dny w naschim měscze, so by serbski lud a jeho rycz ſejnał a serbske starožitnosce wožebje w nastupanju staroſerbskeje mythologije naředjil.

Kak

Hans Depla

a

Mots Tunka

rozom

wótritaj

a

ludzi pódla

skrjetaj.

* * *

* * *

Hans Depla. Schto tola ludjo druhdy straschnie węzy woža; tak wjesesche wondanjo jedyn forman pšowodžinu do města a potom jemu žónsku s města.

Mots Tunka. Nô, ani pšowodžina ani žónska —, to tola ničjo straschnie njeje.

H. D. Ty ryczisç, kaž roshmisç. Njewesç dha, so s pšowodžinoweho drjewa wólder džekaja?

M. T. Ach tak, haj, dha je tón forman něšto straschnie wosył, ale žónska —, nô, ta tola njetšela.

H. D. Ale s najmjeñsha k pukam wabi! píche tož jako chyzschtaj dwaj čłowjekaj temu formanej na wós poħladacz, dha wot njeho a wot teje žónski skoro puki krydnyshchaj.

M. T. Hlaj wóchak tola!

H. D. A jako potom wóchitz k tuterniczskej korejmje pšchinidžechu, dha so ta hara s nowa sapocja a bě ſměšchnje hladacz, kaž so tón wbohi korejmař ſobu wo tu pječen torhasche.

Mots Tunka. Němžy móža wot nař Sserbow tež hischeze druhdy wuknycz.

Hans Depla. To wóchak ja wérju a wém, ale kajke nowe našonjenje dha bi sažo ſejniš?

M. T. Hlaj njeđaloko Wózporta pšchinidžech wondano do jeneje wóž, hdzej so s kóždym létom wjazg Němzow bjes Sserbow mjescha. Tam pšchinidžny něhdže

pshed létom němska ſwójba. W tutym našczu da tón hospodař nominu k hywej pšchihotowacj, a chyzsche jahly ſhyc. Wón pózla džeczerja do města, so by jahlow nakupil. Sóy spomnjeneho hospodařa, wuceñny ſchoř, niemóžsche rjanosç jahlow doſc̄i wukhwalicj a wóž je ſam, dokež nan wóchak njerohymjesc̄e. Kunjež tež bě wjedro plódne a rola derje pšchihotowana, dha nochzhyku jahly ſhadzecj, a podarmo hladaschtaj nan a ſhyn, hdj so počaža. Spomnjeny džeczer pšchistupiwschi woprascha so, sa ejim tak husto pvtataj? Wotmolwja jemu, sa ſefšhadzamymi jahlam. Sso jimaž wózmiawsc̄i džeczer tón: Šsu to te, liž ſhym ja ſobu pšchinieš? — te běchu tołczene a nihdy ſhadzecj njebudža. —

H. D. Jedyn njebj rekk, so je móžno!

M. T. To hischezen neje doſc̄i, teho spomnjeneho mandjelska je hischeze mudrisc̄ha.

H. D. K temu wjese nješlušha.

M. T. Hlaj ta kupy ſebi patu s kurjatkami. Je na ſerbska žónska, kotrejj buchu počasane, widži je ſtýlnje wokolo běhacz a ſadža so jej jara hłodne bycz, a teho dla praji, so by jím něšto formow ſyplka, so ſu kurjatka hłodne. — Wózly so džiwajo reknje wona: Hacj dotal ja jim hischezen ničjo dala nježbym; pracieze mi tola, nježyžaju dha te mko de ſwoju patu?

H. D. To je mudra žónska, ta chze, so bychu kurjatka tak dolho gyzale, hacj bychu tołczene jahly ſejrawile.

P r i l o p k.

Se ſzrenich ſtronow naſchich Hornych Lujizow je ſkyshecz, ſo ſu tam ſandženu njedželu kruſobicze meli, kotrež je tu a tam tójskto ſchody načziniko. Tak ſu kruhy we wóžlinskej woſadze ſbíke a ſu pječza hacž do Worklez horje ſchody načzinike, tež je ſo ſ džela tak we muſkoždjarowskej, kaſowſkej, rafečanskej a minakaſkej woſadze mělo a teho runja tež w někotrych wſach ma-leschanſkeje, klukschanskeje a hučinjanſkeje woſadzy. Tak je dale ſ krušami bylo, to njeſſmy ſhonicz móhli.

* W Barlinje je šo 30. junija wulki wojskki magazin na lópenickjej hafzy wotpalik a je šo w nim piecza wjèle tamšynt (thbz) brémjenjow žita spalito.

* We Wrot ſławje je 28. junija jedyn njepradženih syn swoju macz sarashk, dokež jemu ta k jeho pſcherčinjatemu živjenju žaných pjenjes wiaz dawacj nochyšće. Hjichcze tón samy džen teho mordarjo wuſzeldžichu a do jaſtwa wotwiedžechu, hdjež je ſo swojeje ſloſcje wuſnal.

* W H a r t h a w e pola Bijskopiz žu šo 24. junija
Gäblerez domske wotpalike. Nětko je na žwětlo pſchisčko,
šo je tón woheň wot jich pěstoneče ſaloženy, kotařž bě
žo s tym ſa to wjedzicž chýka, dolež běchu ju druhdy
požwarzeli.

* W Draždžanach padje wóndanjo klemptnarzki Leib s rjebla na plestr dele a rošrash ſebi hlowu tač, ſo bě na měscze morwý.

* Blisko Tilsita wjeſechu ſo 6. junija ſchtyri džekaczeſki ſ pola domoj, jako błyſk dyri a dwie džekaczewy faraſy, teho runja tež podſobnika, na kotrymž poſoncz jěchaſche. Ale poſonczej ſo dale ničo niesta, hacž ſo bu ſ konja na ſemju cjiſnjeny, ſ kotrejž potom ſakſo zle ſtrowy stanę.

* W Steinbergu bu 28. junija jedyn skakac sarazeny, dokelz chyzsche wohladacz, czocho dla pólver, do skakys aschpundowanych, njeskujuje. Iako pak won blíze stupi, sapali zo pólver a jedyn kamien teho skakarja na měscze mori.

* W Kraniowizach w Schlesyńskiej so wóndanjo dwaj bratraci wo jenu kości wadżesktaj, kotoruz bęsztaj wobaj sapščimnykoj. Skónězneju jedyn puschczi, ale wona pschi tym teho druheho tak do žiwota klo, so dyrbiescie bórsku wumriecž.

* W Konstantynopolu miedzytym przed krótkim czasem wylili wohën, kotryž něhdze 500 twarjenjow do procha a popieka przedewobrogi.

* S Turin a pišaja, so je tam 10. julijsa poštanž s pišmom ružowskeho khězora pschijět, w kotrymž je wot njeho pschiposnacje italskeho kralestwa wuprajene.

* W Reichersdorffie padze wóndanjo jedyni hólczez pschi wischnejeszczipanju s jeneho schtoma a wosta na měscie morwy leżo.

* W Drąždżanach je ſebi jedyn ſchewski miſchrſ jedom ſawdał a je tež potom wumrjek. Wón je hewak w dobrych wobſtejeniach a njewjedža, ſchto je jeho ſ temu ſawjedło.

* W naranschich Prusach je wóndanjo tak syma bylo, so je tam wjèle kaſtoječkow kónz wsako. (Někotre nowiny píšaja, so je na sw. Jana [24. junija] 4 grady symnischo bylo, hačž pošleňscheho 24. decembra; pſchetož na Jana mějachym 8, džen do hodoř pak 12 gradow čzopkoth!)

* Tačo wóndanjo jedyn cząš po galizyjskiej żelezniży jèdżesche, kiwachu jemu wóschelazh burjo s mèzami. Wje- dzej lokomotivu, tìž řebi myßlesche, so czahaj nètajke njesbože hrosh, wosta teho dla njedaloko nich s czahom stejo a praschesche zo, schto je? Dale nicžo, wotmos- wiwu burja, hacž so bydymy řebi wot waž kust wóhnja sa nashe trubki wuproþyli. (Lokomotivař je jich potom wobſkoržil).

Hudančka.

28. Kulojte je a móže tola kóčj hácj do wuitroby.
Schtó to je?
(Wuhudanje přichodnje.)

Wuhudanje scđ. 26.

- ## 27. Wodowy młyn.

Cyrkwińskie powięsće.

Wěrowanaj:

Michałska cyrkej: Jan Hóřbanč, pochonč w Ma-
dżanezach, s Mariju Piwarzej se Židowa.

Kření:

Michałska cyrkej: Maria Emma, Jana Bohuščera Preuskeria, khežnika w Rabočach, dž. — Amalia Madlena, Handrija Mitascha, khežerja a cžęſle na Židowje, dž.

Podjanska cyrkej: Jan Ernst, Jana Rabowssko, wobydlerja w Niewiezach, 3.

Zemrjeći:

Dzien 20. junij:: Miklaš Wawrik, khejter na Židowje,
28 l. — Jan, Jana Korle Augustina, wobydlerja w Bo-
bolzach, s., 2 d. — 30., Jan Bohuwěr, Michała Brody,
najenita-khežnička w Bobolzach s., 2 l. 2 m. — Korla Ernst,
Jana Renča, khežnička w Dobruschi, s., 2 l. 3 m.

W tychżej zytki w Drażdżanach budże jutſje
4. niedzielu po ſw. Trójcy ſa evangeliſtolutherskich
Sſerbow ſerbska Boża klužba woldzerżana a ſmęje
ł. farar rycer Möhni ſ Dukez ſpowiedni rycer, ł. dial.
Łahoda ſ Lubija pak predočanje.

Čabi sakskošlezynskeje železnicy z budyskeho dwórnišća.

Do Dražđan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h. 11 m.; pochłoniętu 12 h. 50 m.*; popołnju 3 h. 33 m.* wieczór 8 h. 21 m.*; w nocy 2 h. 26 m.
Do Shorelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 11 h.

40 m.*; popołnju 2 h. 25 m.†; wieczor 6 h. 54 m.*; wieczor 9 h. 24 m.; rano 12 h. 30 m.

- * Psihanekjenje do a se Žitawy a Liberza (Reichenberg).
- † Psihanekjenje do Žitawy.

P j e n j e ź n a p l a c i z n a .

W Lipsku, 19. junija. 1 Louisd'or 5 toler 14 nřl. 6 1/4 np.; 1 połnoważazy czerwony šloty abo dukat 3 tol. 5 nřl. 5/8 np.; wienske bankowki 79 3/8.

P l a c i z n a ž i t o w a p r o d u k t o w w B u d y ś i n j e
5. julija 1862.

D o w o z :	P l a c i z n a w p r e r ě z k u				
	n a w i k a c h ,		n a b u r s y ,		
5 3 5 0 k ó r c o w .	w y s ū c h a .	n i ū c h a .	s r ě d z n a .	n a j w y s ū c h a .	n a j n i ū c h a .
W s c h e n g e n a	d. nřl. np.	d. nřl. np.	d. nřl. np.	d. nřl. np.	d. nřl. np.
R o d z i a	6 — —	5 15 —	5 25 —	6 — —	5 25 —
Z e c z m e n	4 5 —	3 25 —	4 — —	4 5 —	4 — —
W o w ź	2 25 —	2 20 —	2 22 5	2 27 5	2 25 —
H r ó c h	1 25 —	1 15 —	1 22 5	1 25 —	1 20 —
W o k a	4 5 —	— — —	— — —	4 5 —	4 — —
R e j e p i k	3 5 —	— — —	— — —	3 5 —	— — —
Z a h ź y	6 5 —	— — —	— — —	7 15 —	— — —
H e j d u s c h k a	4 8 —	— — —	— — —	— — —	— — —
B j e r n y	— 25 —	— — —	— 20 —	— — —	— — —
K a n a b u t r y	— 16 —	— 14 —	— 15 —	— — —	— — —
K o p a ź k o m y	3 25 —	— — —	3 20 —	— — —	— — —
Z e n t. ſ y n a	— 20 —	— — —	— 17 5 —	— — —	— — —

Spiritus płaćeše w cera w Barlinje
19 tl. 2 1/2 nřl. a 18 tl. 25 nřl.
repičkowy woli (rüböl, zwęczenie) 14 tl. 22 1/2 nřl.

N a w ē ſ t n i k .

G ro ź k o w e bro ź t k a r a m e l l j e

najlepschi předk i wotstronenu kachela a k polozjenju dychanja, kaž tež k swarnowanju psche dybawosz pschi sashymnenju w symnym časzu.

Sa Budyschin a wokonoscz w hradowskiej haptichy knesa M. Säfinga kózdy čas na pschedan.

Eduard Groš w Wróthawju.

M i s i o n s k a h o d z i n a we W u l k i m W j e l k o w j e .

Dziwożanskie herbske ev. lutk. misjonske towarzstwo směje jutſje — njezdu 13. julija — misjonsku hodzinu we schuli we Wulkim Wjelkowie. Duz pschedroschuja so wschitzu pschedzeljo misjonswa, woszebe pak hobsztawu towarzstwa, so popołnju w 3 hodzinach na pojmenowanym měszeje nutsnamakacj.

Petr Mlonek.

S tutym ja k nawiedzenju dawam, so je moj nan
G. A. T h o m a ſ c h k a w R a k e z a c h
wote mnie tak chwalobne snath a strowoszji jara thjaz
H a f t m a n n K r ä u t e r - M a g e n - E l i x i e r

na pschedan dostak.

Tute ž d k o w e k r e p k i so psche wschitke choroſeje žoldka, kaž psche kholeru, widlischęza a t. d. se wschem prawom poruczeja a može so tónle elixer w kózdy času nafozecz.

Wschtikum familiam je k radzenju, so bychu jón pschezo w domje meli, tež dyrbju na to ledzne činiež, so je wón žonskim pschi wobcežnoszach jara wujitny.

H e i n r i c h T h o m a ſ c h k a ,
liqueurfabrikant w Draždjanach.

Rjana ſerbſta knižka pod napižnom:

„F r a n z i ſ k u ſ Al a r d u ſ ,
reformator oldenburgski,”

je wot dženža w Smolerjowej knihařni sa 1 nřl. k dostacju.

Židki klij, ſchleiza po 2 nřl.,
subjaza khit, bruna a běla po 2, 3 a 6 nřl.,
čaſhnikarski woli, ſchleiza po 10 nřl.,
ſchtemplowanska barba, ſchleiza po 4 nřl.,
woprawdzita turkowska rózowa ebenza, ſchleiza po 5 nřl.,
balsamiski czelzotorjenowy woli, ſchleiza po 5 nřl.,
ſkočzana poſypiza (Streusand) w myſlach po 2 1/2 nřl.,
liſtowe woblatki w myſlach po 1 1/2 a 3 nřl.
porucza w ſwojich komisjach kachela

H e i n r i c h J u l. L i n c k a
ſady wulkeje zyrkwe cjo. 338/171.

K dobrociwemu wobfedzbowaniu.

Sa ſłużbuwobstarazh bureau na žitnych wilkach w Budyschinje phta ja so:

ökonomisz, pschedupsz, hajnisz, wuczomisz, ſahrodnisz, mlynsz, hetmanjo a wobcejerjo,
knježi wajchtarjo, hospoſy a hródzne hospoſy,
kuchinske a hródzne dzowki,
wolazh a konjazh wotrocžy

ſa tudomnu a ſa dalschu ſtronu, kaž tež ſa dobru ſdu.

Dekonomiſki inspektor Meisel.

N a w ē ſ c h t k .

Džen 13. julija popołnju w 3 hodzinach so
b o d z i ſ k e p a t r i o t s k e t o w a r ſ t w o c j e ź n i e w u ſ ū ř a z e n y c h w o j a k o w

w hodzienzu k jelenej w Hodziju ſhromadži. Nowe ſobustawu moža tehdh ſastupicj a maja ſwoje wojskowe wopisza ſobu pschedzelj. Towarſtvo je netko 142 muži ſylnie a jeho pjenjezne wobſtejenja ſu dobre.

S. Oehma, t. e. pschedzhyda.

Měřac̄ne skótne, žitne a pſchijědžne wili w Nakezach.

S pſchiswoſenjom výžočeje kralovſkeje krajskeje direkciije dyrbja ſo skótne, žitne a pſchijědžne wili, kotrej ſo tudy w předawých cžazach kózdy thdzen měřachu, ſažo ſapoczeč, w tu khwilu paž jenož měřac̄nje a to ſtajuje tſecžu ſrjedu kózdeho měřaza wotdžeržec̄.

Teho dla dyrbja ſo prěni ras hžom tſecžu ſrjedu pſchichodncho měřaza, po taſkim

16. juli ja 1862

tudy w Nakezach a to na tym, hžom pſches ſwoje herwasche z hlowne hermantki, kaž tež pſches ſwoju wulku a pſchisprawnu wobſchernosć ſnatym,

tořho ſchęžu

taſke

ſkótne, kaž tež žitne a pſchijědžne wili

wotdžeržec̄, ſhlož ſo tudy ſ tym pſchisprominanjom k ſjawnenmu nařeđenju dawa, ſo po tym druhe taſki wili tudy lětža

džen 20. augusta,
= 17. septembra,
= 15. oktobra,
= 19. novembra,
= 17. decembra,

ſo wotdžeržec̄ ſměja.

Dla wſchitkých dalskich napraſhowanjom ſo kupowarjo, pſchedawarjo a kž herwak wo to rodža a wópharjo wikow na t u dom ne ryže ſku ble ſke kuje iſt wo abo na jeho ſaſtojukow a wičnych miſčitrow poſlaſuja.

Kralowſki ſudniſki hamt w Nakezach, 23. juni ja 1862.

Seyfert.

Dobrowolna ſubhaſtažia.

Se ſtrony podpiſaneho ſudniſkeho hamta budže ſo

džen 18. juli ja 1862

njebo Madlenje ženjenej Lehmannojej, ſwidowjenej Haſchkojej ſkúſhaza khezna ležomnoſc̄ Cat. No. 34 a Fol. 57 gruntskich a hypothekſkich knih ſa Luh, kotaž je, nježivajo wobčeznoſc̄, na njej wotpočowazých, 3. t. m. wježnogrychtzych na 345 tl. — — — taxirowana, dobrowolne na t u domnym ſudniſkim hamce na pſchedaſhovanje pſchedawac̄, ežehož dla ſo na kupjenje ſmyžleni a placzenja kmani ſ tutym pſcheproſchuja, na ſpomjenym dnju dopoſdnja w 10 hodžinach tudy ſo mutnamakac̄ a po dopoſaſanju ſwojeje placzenjokmanoſc̄ ſadženja činic̄, potom paž dalsche wotčakac̄.

Wopíſanje ležomnoſc̄ a wobčeznoſc̄, na njej wotpočowazých, je ſ pſchedaſhowanſkimi wuměnjenjem i tak derje w khezi tudomneho ſudniſkeho hamta, kaž tež w korezmje w Luh ſ nařeđenju wupoſznjene.

W Nakezach, 7. juni ja 1862.

Kralowſki ſudniſki hamt tam.

Seyfert.

Hollandski mlókowy pólver.

Wubjerny khoſei punt po 85 np., dobrý zokor po 5 hac̄ 6 nſl., čerſtwe körjenje a material-twory w najlepſej dobroſci, kaž tež tunje cigar-ry, 100 wot $3\frac{1}{2}$ tl. hac̄ 20 tl., w najrjeniſkim wubjerku, palen; ejmať po 4 tl. pſchedawa

Ludwig Eccius na ſerbstick hrjebjach.

Tutón, ſe starodawných cžazow dopoſaſan, ſ najlepſej ſelov a korenjom pſchitovaný pólver, po jenej abo po dwjemaj kžizomaj wſchidnje kruwom abo woz zam na prjenju pízu naſhypan, pſchisporja wobžernosć, plodži wele mlola a ſadžewa jeho wotkſnenje. Pakzík placji 4 nſl. a je ſ doſtačzu w hrodomské haptuzu w Budynſchinje.

Nowy etablissement.

Cięsczenym Sserbam Budyschinia a wokłoszeje s tutym najpodwólnischo i nawiedzenju dawam, so bym
dżenśnische dżen na sierbskej haſy cjo. 29, w przedawšim Rückeršim kocymarstwie, pod firmu:

Herrmann Puy

nowe a derje sriadowane

mydłowe, gązowe, stearinowe, parfumeriove
a wóskotworowe fhlamy

sakojk a wotewrak, kotrež s proſtu wo dobrocjiwe wobkłębwanje pod ſlubjenjom tunjeho a sprawneho poſkuženja
na najlepje poručuju.

W Budyschinje, 10. julija 1862.

Herrmann Puy.

Wutoru, 22. julija, budże, da-li Bóh,
sierbski a němski
miſionski ſwedžen
w Nakazach

wotdžeržamy. Sserbska Boža ſlužba
ſo popołnju w 2 hodžinomaj, němska
w 4 hodžinach ſapocznje. Sserbske pre-
dowanje ſmęje knjeg farar Jung hāne
ſ Wósporka, němske pak knjeg farar
Er aut man ſ Małeschez. Wschitzky
pſcheczeljo miſionſwa ſo i tutemu
ſwiedzenju pſcheproſchuſa.

J. Golež, farar.

Knižka: „Wobrocjeny mur“ abo: „Mój
ſbójnik je troſcht hrjeſchnika“ je pola knihi-
wjasarja Hornoffa ſa 7 nowych pjenies i dostačzu.
Na 1. stronje je rjany wobras kſegezenzy komornika ſ
Muriskeje. W njemſkej ryci je tónle evangelifti traktat
we wile tawſynt eſemplarach roſpſchēreny, a w sierb-
ſkej ryci tež ſwoich lubowarjow namaka bes tymi, kiž
ſo do Ziona prascheju.

 We Wozynje pola Wósporka je dwajſchoſo-
wa kheža cjo. $\frac{7}{8}$, ſe fahrod, ſe ſwobodneje
ruſi na pſchedan a je wiſho dalsche pola gmejnſkeho
prjodkſtejerja J. Pſchenzy tam ſhonicž.

Nehdže 100 dželaczerjow, kotsiž džedža
pſchi ſukitwarjenju, kaž tež w drugim
taſkim džele dželacz, doſtanu traſaze
dželo pola podpiſaneho.

Hala w Hornym Hunjowje.

Rhwalobnje ſnath a pſches ſwoje hojaze ſkuto-
wanje dopokaſany bróſtſyrop ie ſaſo i
dostačzu w hrodoſkej haptzy w Budyschinje.

 Ženeho dobreho wozjerskeho pſa pyta kupicž
abo ſebi požejicž Koral Zieschang na Židowje.

Niech hidjerjo mie hidžachu,
Niech ſawiſtni mie hanjachu,
Schtož Bóh ton knjeg mi darit je,
To wſacž mi ničton njemöže.

Marja Kubiz,
Wilhelm Schneider,

ſlubjenaj.

Małeschez

Minalak

6. julija 1862.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawańi Serb. Now. při bohatych wrótach, wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kózde číslo płaći 6 np.
Štwórlétta předpłata pola
wudawaria 66 np. a na
kral. saks. pósće 7 1/2 nsl.

Číslo 29.

19. julijsa.

Léto 1862.

W oprijęće. Swětne podawki. — Prawizniski dopis XXVI. — Ze Serbow: S Lipin. S Budyschina. S Niemjowia. S Bělczej. S Radworja. S Kołsz z pola Wulich Sdżarow. S Varta. — Schthriapjezdźata ſerbſta Boža ſlužba a t. d. — Hans Depla a Mots Tunka. — Přílopk. — Spěwa. — Hudančka — Cyrkwinske powjesce. — Čahi saksko-šlezynske železnicy atd. — Spiritus płaćeše w Barlinje. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Sakſka. Wóndano je persiſki pôžlanc na franzowiskim dworje, Haſhan Ali Khan, s wulkim pſchewodzeństwom do Draždjan pſchijet. — Jego majestoscz kral Jan je ſo pſches lipſcianſkeho kraifteho direktarja ſlawne wſchitkim městam a wšam džakowacj dał, ſo ſu jeho tak pſcheczelniwe witale a pſchijale. — S Chemnitza pižaja, ſo počzina tamnym bamupſchedzazym fabrikam jara na bamje pobrachowacj a ſo teho dla bórfy wjele tyſaz ludži žancho džela a žanče warby wjazg njeſměje. — W Lipſtu buchu wóndanjo někotſi ludžo wotbudženi, dokołz běchu wopacźne rakuſke džehacz-kraifarske papierjane pjeniſej dželacj poczeli. — Wyjchnoſc je ſa Konjezy, Šmierzdzazu, Schunow, Lask, Kalbizi, Kowoflizi, Róžant a Šterniſau k. mlynta a gmejnſkeho prijódſtejerja Michała Kummera we Lasku ſa móhnjopólizajſkeho kommiſhara a k. kublerja Jakuba Blažika w Kalbizač ſa jeho naměſtnika pomjenowała. — Gſad na ſchuſzejach lubijskeje wokolnoſeje budže 29. julijsa rano w 9 hodzinach w hosczenzu „Wettiner Hof“ w Lubiju wot wyjchnoſeje ſlawne pſchenajath. — S Londona pižaja, ſo je na tamniſhej wuſtajenyz 188 ſakſkich fabrikantow a pſchekupzow to abo wono wuſtajilo a ſo je wot komiſije tajkeje wuſtajenyz 63 ſakſkich fabrikantow czeſznu medailu a 50 fabrikantow abo pſchekupzow pak czeſzne wopisźmo dostało. — Dokołz dotalnych draždjanſki polizajſki direktar ſi Carlowitz khorotowascze dla dléhe ſlužicj njeſmōže, dha je jeho kral Jan ſe ſlužby puſchczik a dotalnego tajneho knježerſkeho radžicela Uhde ſa polizajſkeho direktarja pomjenował; polizajſkeho radžicela Schwauſa je wón pak ſa knježerſkeho radžicela powyſchik, tola wostanie k. Schwauſ tež dale pſchi pólizajſtwje. — S Blauenau je ſo něhdje 80 tſelzow k wulkiemu tſělenju do Frankfurta nad Majnom podało. Dokołz czeſzny dar ſu woni jene rjane, wubjernje wuſchiwane, rubjeſtčzo ſobu wſali. — Na rakenčanſkich nowych ſkótnych a žitnych wiktach, kotrež ſo ſrjedu 16. julijsa přeni króć wotbjeržachu, běſche ſpoſojozje, hacj runje bě wjedro hubjene doſcž. Něhdje 180 howjadow bě na

pſchedan pſchihnatých a bu jich wjaz hacj 30 pſchedathých. — W němſich nowinach je k. hamtmam Hartenstein woſjewik, ſo je wón kaž tež k. rycerſtubler Ochernal nad Džehorezami hotowy, ſmilne dary ſa wotpalenego a ranjenego 70letnego Kräſku a jeho 67letnu mandželsku horjebracj.

Pruſy. S powjesczow, ſi italskich nowinow wſatych, wiđzimy, ſo dže pruje knježerſtwo w blízchim czagu nowe italske knaleſtvo pſchipoſnač. Pruske knježerſtwo je hacj dotal ſi kralom Viktorom Emanuelom pſchezo w diplomatiſkim ſjenoczenju ſtalo, ale to jenož jako ſe ſardi ſki m kralom a jeho pôžlanc ſo teho dla w Barlinje jenož tak mjenowasche; někto pak budže bórfy itaſki pôžlanc rěkacj. — Sa wojerſke ſódje, kaž tež ſa wojerſke pſchistarw (Haſen) a pſchimorske wobtwjerdzenja žada ministerſtwo na to lěto něhdje 1,400,000 tl. a ſda ſo, ſo dže ſejm tute pjeniſej bjes dolheho ſapieranja pſchiswolicz, dokołz je powyſhikomne žadanje, ſo bn prufe knježerſtwo na morju mózniſche bylo, hacj je to hacj dotal byc̄ mohlo. — Kaf ſi pjeniſami, kotrež ministerſtwo ſa wójsko žada, pónđje, to hisheze wěſte nije; pſchetož hacj na tute rjad pſchindje, maja ſo wſchelake, w nastupanju na pruske wójsko wot wſchelakich ſapóžlanzow ſežinjene namjetu w druhzej komorje roſpominie; a potom budže ſo hakle wo pjeniſej ſame jednacj. Pſchi nětotrych ryczach, kotrež ſo wojerſkich naležnoſczech dla w tychle dnjach w druhzej komorje mějachu, padachu tak derje ſe ſtrouh ministra wojny, kaž tež ſapóžlanzow wótre ſkowa, a jeli ſo to njeſpolépſchi, dha je jara njeſwěſte, kaf ſi wojerſkim budžetom hisheze wupanje. — Na jene praschenje, kotrež jedyn ſapóžlanz wóndanjo dla někotrych wojerſkich krawnych pſchepiſjenjow w Magdeburgu, Šhorjelu atd. ſtaji, nočzysche minister prawdy wotwolwicj, prajizy, ſo maja ſudniſy to wuſbzdič a ſo wón po tajkim ničo wo tym rjeknici njeſmōže. — Dr. Langenbeck, kij bě ranjenego gouerneura Lüdersa dla do Warszawy ſi pomožy powołany, je ſo ſažo do Barlina wróćzil a ſteji někto ſi Lüdersom lepje. Langenbeck je jeho mjenujzy wot někotrych koſcjoſowych kruſhkom wumohk, kotrež bě jemu kulta do džaſnow ſraſyla.

R a k u š y. Nahladnosć a mōz rakuskeho knježerstva, kotaž bē hīzom psches tak mjenowanym zollverein, mot pruského knježerstva sačoženym, w Němzach we wschešakim nastupanju wjese wažnosće shubika, je psches pruskofranzowski pschetupſti swjaſk, kotrež najſkerje tež wschē zollvereinske němske kraja pschitupja, nowu ſtrachnu ranu doſtaka. Psches spomnjeny pruskofranzowski swjaſk mjenujz Pruska hiſčeze wjazy wažnosće w Němzach doſtanje, hac̄ je jeje hīzom dotal wobſedžila. To pač ſo rakuſkemu knježerstwu, kotrež předh nehdý w Němzach najwjetšmu wažnosć wužiwaſte, ſyka njespoda a wone hlađa nětko ſa tym, kaf by ſebi ju ſaſo někak dobyč možlo. Po roſpomnjenju zgleje naſežnoſće je wone nětko wunamakało, ſo ſo to hinač ſtač nje-može, hac̄ hdyž ſyka Rakuſka tež ſkerje ſlepje do zollvereina ſaſtupi a rakuſke ministerſtwo je teho dla w tyc̄le dnjach wschitkim němskim zollvereinskim naſežham wosſewiko, ſo čhe rakuſki khēzor ſe wschitkim ſwojimi krajemi w lēcze 1865 do zollvereina ſaſtupic̄. Sa ſud a kraje by to pěknje byla, dokež byku ſo na taſte waſhynje rakuſke mjesy wschēm němskim krajam wotewrile a njeby ſo pschi ſaſtupjenju do Rakuſkeje a pschi wotewrilenju ſ Rakuſkeje wjazy žane zlo datavč trjebalo, — ale hac̄ pruske knježerſtwo, kiz by rakuſku mōz rad ſylo ſ němskich krajow wuc̄iſhčało, k temu pschiſwoli, to ſo ſnadž tola jara cježko stanje. — Sakſka kralowa Marja je 12. julijsa do Wina na wopytanie pschijela. Rakuſka khēzorka je ſo ſ. kliſingſkih kupjel, kotrež ſu jej derje thle, k ſwojej ſwobōje do Woſchenhoſena w Bajerskej podała. — Nova želſniča ſ Prahi do Piſnja bu 14. julijsa ſwiedzeniſzy wotewrjena. — Baron Hübner, kotrehož je khēzor psched někotrym cjažom do Konstantinopla w politiſkih naſežnoſćach poſzla, je ſo wot tam ſaſo wróčil. — So je rufi khēzor italske kraleſtwo pschipóſnał, to ſo rakuſkemu knježerſtwo ſyka njeſubi, dokež dyrbí w tutym ſlutku khētrot wulku njeſcheczelniwoſć pschecziwo ſebi ſpoſnač.

A m e r i k a. Po najnowſkih powjeſczech ſu unioniſtojo pod generalom Mac-Clellanom bliſko Richmonda wulku bitwu pschēhrali. Unioniske wójſko bē 95,000, separatiſtſke pač 185,000 muži ſylné. Unioniſtojo ſu nehdze 20,000 muži ſhubili a dyrbjaču 17 jendzelskih mil zofac̄, předy hac̄ ſo ſaſo ſtajichu. Bjes ludžimi, kotrež ſu ſhubbici, je tež 12,000 muži, kotrež ſu separatiſtojo ſajeli. Tež je Mac-Clellan wjese kanonow a wojerſkeje potrijby wotbył. Pschedſhyda unije je teho dla pschiklaſał, ſo by ſo wójſko ſaſo wo 200,000 muži pschisporišo.

F r a n z o w ſ a. Někotre amerikanske nowiny twadawaſa, ſo je ſo franzowske, w Mexikanskej wojowaze, wójſko njeſcheczelam poddač dyrbjačo. — Khēzor Napoleon je porucžil, ſo by 50,000 muži wójſka ſkerje

ſlepje do Mexikanskeje wotjēlo. — Franzowski a rufi khēzor ſtaj w poſleniſkim čaſu wujednakoj, kaf čhetaj w naſtupanju turkowſkih a ſerbſkih naſežnoſćow ſlutkowac̄.

I t a l i a. Na dworje krala Viktora Emanuela a ſ wjetſha tež po wschē Italii je wulke wježele, ſo je rufi khēzor nowe italske kraleſtwo pschipóſnał. Italſke ministerſtwo praji, ſo je ſo to bje-wschēch wuměnjenjow ſtalo, ale to ſo nam tola tak zylo wericz nočze. Najſkerje je ſebi rufi khēzor ſa to wuměnič, ſo dyrbí jemu Viktor Emanuel w turkowſkih naſežnoſćach pomožny byč, jeli budže to trjeba.

Bamž je jara njeſpoloſny ſ tym, ſo je rufi khēzor italske kraleſtwo pschipóſnał, a wjese bôle hiſčeze prijedawſki neapelſki kral. Težo knjeni mandzelska (wona je bayerska pŕyñezbyna a ſotra rakuſkeje khēzorki) je ſo do Bajerskej podała.

T e n d į e l ſ k a. Kommiſzia londonskeje wuſtajenjy je wuſhudžila, ſchtó ſa wěz, kiz je tam poſzlač, cježnu medailiu doſtanje. Taſka cjeſc̄ je ſo bjes druhim tež Fischerez papjernikej w Budyschinje doſtaka.

R u ſ o w ſ k a. Tón cžlowiek ſ mjenom Jaroschinſki, kotrež je na wulkočnaja Konstantina tselič, je hiſčeze we pschephtanju a powjeda ſo, ſo je wón tež tón był, kiz je na gouverneura Lüdersa tselič. Konstantinowa rana je nimale ſažila, ale Lüders dyrbí hiſčeze pschego wjese cjeřpic̄.

Konstantin je dotalneho polizajmajſtra Pilzudskeho a tjočných wokrježnych gubernatorow wotkadjil, kotsiž bēchu Ruzjo abo Němcy, a je na jich město Polakow postajil, k kotrejž ma ſud dowěrjenje. Tež je Konstantin někotrych druhich wyskich ſaſtojnukow ſe ſlužby puſčcič, kotsiž ſo Polakam njeſubjaču. Taſke jeho ſlutkowanje je bjes Polakami wulke dowěrjenje k njemu ſbudžilo.

Konstantinowa knjeni mandzelska, kotaž je hakle psched krótkim cjažom do Warszawę pschijela, je tam ſańdženu pońdželu 13. julijsa mledeho pŕyza porodžila, kiz je w ſwiatzej kſečenjeny mjenu „Wojciech“ doſtaka. Tole pač, ſo je jemu Konstantin taſke poſloſkowjanske mjenou dał, je ſo Polakam derje ſpodobalo a woni ſu k cjeſc̄i Konstantinowej mandzelskeje a jeje mledeho pŕyza ſwoje domy illuminirali (poſhwětli).

C z o r n o h o r ſ k a. Turkož ſu w nowiſkim čaſu ſaſo pocžinali nadpady na Czornohorjanow čjinicž, buču pač kōždy ras ſ wulki ſchłodowanjom wotraženi. Najnowſha, wot Omer-paſče poſzana, depetša pač powjeda, ſo je wón Czornohorjanow bliſko Ostroga ſbič. To može wěrno byč, ale tež niž, pschetož Omerowe depetše ſu ſo husto jako kje dopokasake.

S s e r b i a. W tutym kraju je drje hiſčeze měr, ale wón drje tam dolho wjaz njeſbudže; pschetož Sser-

bja so se wóznej mozu na wójnu pschihotuja a wjerch
Mlčhał je wschiłkim Sserbam, kij móža brón noñycz,
porucík, so bychú skerje lèpje hotomu byli, na wójnu
czahnyež.

Prawizniski dopis XXXVI.

Skajke prawo płaçzi w Sakskej w nastupanju
ryby = a rakiokenja w privatnych wodach?

(Pokračowanje.)

Mj pschißpomnimy něcik t wusudzenju, thđjenja w
nastupanju ryby = a rakiokenja wosjewjenemu, najprjed, je
so fu w Sakskej jeno teles rěki: Lójbo, wobej Mulsze
a wobej Elsterje (wschë w herbstich krajach) sjawne abo
publiczne (tež fiskalne, krajowe, statowe, menowane), do-
kež fiskuszej abo statej, t. r. krajej skuscheju. Wschë
druhe rěki, rěckie a podobne wody fu privatne; w
Hornych Lujzach fu wschë privatne, dokelž fu we wob-
sedzenstwie privatnych woszbowow, a niz fiskusza abo
stata; tudž njejsu žane fiskalne, publiczne.

W dalszemu dorosomjenju a wużożenju hornego
wusudzenja pschißtajamy tole:

S hornego wusudzenja je widzicž: 1) so kózda
rěka, rěcka a podobna woda, to je: jeje rěčniſciežo,
jeho dno, jeho pôda, jeho semja — czini-li ta ſama
mjeſu bjes ſužodnymi ležomnoſćzami, (bjes dwemaj abo
wazorhym), po tajkim tež bjes jich wobſedzerjemi —
so kózda tajka rěka wschudze a na wschëch punktach, tak
daloko hacž tak dže a wiedze a mjeſu czini, po pokojny
ſwojeje dohoseze a scherokoscze tym ležomnoſćzam (par-
zelam) pschißtuszuje, kotrež na wobimaj stronomaj rězy
pschißtuja abo t rězy pschißtorkuja; so je kózda tajka
rěka (jeje rěčniſciežo, dno, pôda abo semja a jeje woda)
po pokojny ſwojeje dohoseze a scherokoscze džel, hdž
tež mjenje abo bôle ponizeny, wužlobeny a ſ wodu po-
czehnjeny, pschezo pał ſemſzy hromadze ſ nimi ſwifadowaz
džel thchle ležomnoſćzow (parzellow) po mérje jich, t rě-
zy pschißtēhovazeje, pschißtorkowazeje dohoseze.

Tu ma so mjeſa jako linija myſlacz, kotrež
wschudze a na wschëch punktach, ſ wobeju stronow jenak
daloko wot brjohow, wo ſredža rěki po dohosezi dže a
so tam*) czechnie.

*) Pschißpomnenje. Něcik zyle podobne masch
na kózdej mjeſej, kotrež so bes polenni jako wužscha abo ſcher-
ſcha ſmuha ſemje czechnie a widomni mjeſu czini. Tola tež
tu je kózdy ras pschezo ta linija wéerna a wopravdžita mjeſa,
kotrež měsniki wot jeneho na druhu poſkuſu, a widomna
mjeſa (wužscha abo ſcherſcha ſmuha ſemje) ſkuſcha ſ wobeju
stronow tuteje měsneje linije t pschißtēhovazym ležomnoſćzam
(parzellam, polam).

Njewidomne a jeno jako linije myſlomne mjeſej manym
najbóle na kufach, w kerlach a hajach, hdž wéste ſnamenja
te linije poſkuſu, kotrež jako mjeſej tu ležomnoſće jeneho
ſkuſha wot druheho džela.

Pschißtuscha pał rěka (we wopisanym smyſle) pschi-
lehovazej, pschißtorkowazej ležomnoſćz (parzelli), je wona
džel teje ſameje, kajkiž a kaj wulki jón runje wopi-
ſachmy, dha ſkuſcha wona tež kózdy ras ſobli temu
wobſedzerzej, kij tu zyku parzeli wobſedzi, kotrež ta
zyla ležomnoſć ſkuſcha. (Pokračowanje.)

Ze Serbow.

S Lipin. Njedzlu 6. juliia popoldnu ſwjecze-
ſche so tež tudy pschißt ſchulski ſwiedzeni pod nauje-
dowaniem k. vikara Altnera a k. seminarista K. Scholtyn-
jow. Škies ſchulski ſollator, kaj tež ſchulſka gmejna
běchu so psches bohate pschinofshi ſ tutemu ſwiedzeni
wusnamjenili, czechne wrota ſe ſchmrečziny pschißtacu nut-
shod ſ hrajinſciežu, džecži běchu rjenje ſ wenzamia ps-
chene a mějachu tež ſwoju thorhoj, pscheczezechu wjež
spěwajo a podachu so potom na Hanzež ūku ſ ſwojemu
powięſelenju, kotrež bu t ſelbſce ſchittich psches
defhiz a wulke ſrupy w ſchestej hodžinie njejapzy
pschißtōtſchene. Školow Lipjanam, jich ſchuli ſ wſchit-
kim, kij tutón ſwiedzeni podpjerachu!

S Budyschyna. Pschi ſudomnym wulkim tſe-
lenju je w druhzej tarczi k. pschelupz Geh er ſ kralom
a k. grapschedawat Rotha ſ marſhalom.

Tu naleži nam hicsce na mjenjenje něcnych druhich
ſpomniči, kotsiž praja, so je kózda rěka abo rěcka, kotrež
bes ſužodnymi ležomnoſćzemi mjeſu czini, w ſhromadnym
zivilnym wobſedze thch wobſedzerjow, kotrež pschißtaze, do-
rež ſtoraže ſužodne ležomnoſćze (parzelle) ſkuſcheju. My
zimy wſchelatich winow dla mjenje tehole mjenjenja a wo-
ſtawam ſchi tym, ſhtož ſimi horka poſkuſowali. To pał
drje derje wěmy, so w praktiſkim ſwienju wuživanje tajſich
rěw, woszbiwje wužſich, w nastupanju rybylejenja, jeli
to ſamo žanemu druhemu nježliſcha, so derje nebudže hinc
ſtacj móz, hacž so wobaj wobojczaj pschißtēhovaraj a
wobſedzerj w hromadze a na dobo psches zylo koſitaj a so
na to do džyka dželitaj.

Tola njech je temu kaj dže: njech je prěniſche abo poſ-
leñſche mjenjenje prawo, dha wostawa tola pschezo to wěſte,
so tajke rěki a rěckie tym ležomnoſćzam a jich wobſedzerjam
ſkuſha pschißtuszuje, kotrež pschißt rězy leža a do rěki dohahaju.
Runje tak tež jich wuživanje po tej jenej stronje: rybylejenja.
My tež hjewali wjedzeli nježliſcha, ſomu bychú heval tele
ležomnoſće (rěki a rěckie) po zivilnym ſakonju ſkuſchale!

Ra tym njeſamoge tež to ničjo pschißtēhovazym, hdž ſo
tajke rěki t pschißtēhovazym parzellam pschißtēhovazym njeſu, do-
kež ſo 1., to njeje duſhne czinicž hodžito; 2., krajne wu-
měrenje w Sakskej to wotpohladanje mělo njeje, so by mjeſh
zivilnego wobſedzenſtwa tverdje poſtajowalo; wele bôle ſo
to ſamo jeniczg dancow a jich ſberanja dla ſtato, a dokež
3., wnoszki tajſich rěw psches rybarſtvo najbóle žadžu
tak wulki njeje, so by džyki ſi stat (fiskus) teho dla danc
napołozicž. Teho dla je tež tam, hdžez njeje na czechaju
móz jich wody dawč poſložicž móh, wot jich pschißtēhovazym
zyle wotpohladak.

S Budyschyna. Sandzenu frjedu je blysk tež po jenym blyskowodu, kij s třechi hrodu do dwora dele wjedze, dyril a po nim do semje sajč. Wot dwieju murjerjow, kij w hrodowym dworje dželascztaj, bu jedyn powalený, ale staný potom sajč, temu druhemu pak dale nicžo nječe, hacž so ho jemu sfasche, jako by zlyk dwór we wohnju stal. — Tón blysk, kotryž je pola domownika Andrezkeho dyril, je tam džiwny wokolo jěšdil, nječe pak tola ani Andrezkoj ani makemu džěczu, kotrejž běschej wobej doma, tež niz najmjeńsche sejchłodzí.

S Budyschyna. Srjedu popołdnju do schtrjsoch hodzinow sta so na železniz hjes Sokolzu a Tsřlanami wulke njeſbože. Mjenujz jako tam tehdy czah se wschem hwatkom jědzesche, skama so pōstskemu wosej, kotryž běsche prěni sa lokomotivu, jena wósla. Jeje kruchi padžechu tak, so pōstski wós a wschem flēdowaze wosy s kolije pschindzechu, lokomotiva s tenderom pak so někak wottorhny a dale wjedze. Te druhe wosy storežichu potom s wjetšha wschem na pōstski wós, tak so bu tón na dróbe kruchi rostołany, a bězachu a padachu potom jedyn na tu a drugi na druhu stronu, tola wossta jedyn paršonki wós a dwaj wosaj, na kotrymajž běchu ſwinje, hifcze na koležach stejo. Wosy su wschitke jara wobſchłodzene, a schtož je najzaſoňsche, dha bu pōstski ſafioñik Mittentzwei na měsce ſaražený a jedyn ſchafnar je ſebi nohu ſlamak a so hewak jara wobſchłodzí. (Mittentzwei bě dzen prjedy ſwoju žonu po hrjebat.) Wot puczowarjow, kotryž bě tójsko na tutym czahu, je drje jich wjese ranjených, ale to wschitzh lohko, tak so ho žadny wulke ſchłodowanje ſtrowocze bojez njeſrjeba. Jara ſbožomnie bě to, so bě runje l. Dr. Friedlein s Budyschyna njedaloko teho městna, hdzejž so to njeſbože sta a so móžesche so na tajſe waſchnje tym ranjenym hnydom pomož dostacž.

S Budyschyna. Wot jutſischedo dnja (20. julijsa) ſapoczinaja so na wschem ſakſki ſudniſtwach prónin abo ſerie a budža hacž do 1. septembra tracž. W tutym czazu so jenož najnuſniſche a njewotſorčne ſudniſte džela wobſtaraja.

S Budyschyna. Sechzeli Boh, dha smějemy lěža w prěnich dnjac hoktobra w naſchim měsce ſaſo ſerbſki ſpěwanſki ſwiedzeň, pschi kotrymž budža so wschelake ſlowjanſke narodne ſpěw ſpěwacž.

T.

S Njemischowa. Pschi czejkim njewojedrie, kotrejž tudy 6. julijsa mějachmy, dyri blysk do knjegexe woczeńne, knjeni s Gök nad Wyżokim Bułowom ſluschažeje, a ſapali ju. Wona so tež zlyk wotpali a je so w njej 444 wozow a 121 jehnjarow ſpaliko. Wowežer bě w woceńni, jako blysk do nječe dyri, a bě hwiſi pohluſcheny. Tafo bě l ſebi pschischoł, dawacze ſebi wschu prózu, wozu s palazeje hródze won wuhnacz,

ale wone so na měsce ſaſo do nječe wrózachu, dokelž so naſſkerje pſched deſchęzom, pſched krapami a praskotom wohnja bojaču. Ženož 11 wozow bu plomjenjam wutorhnenych.

S Bělczez. Sandzenu frjedu w třeczej hodzinje dyri tudy blysk do domskich khežnika Kraſki a pſche-wobrocži je s bróžnu do prochu a popjela. Kraſka a jeho žona runje w bróžni žito mloczeschtaj, jako njewejdro dyri a padžeschtaj wobaj na huno, pschi čimž ſebi wón wulki džetu do hlowy ſraſy, wona pak ſebi ruku ſlamu.

S Radworya. Pjatki 4. julijsa bu tudy po-třeczaletne džeczo wětrníkarja Thyscherja wot wětrníko-weho wofschidla, kotremuz bě bliſko pschischoł, tak ſhlnje do ſadneje hlowy praſnijene, so kaž morme ležo wosta. Poſdžiſho wone ſaſo l ſebi pschindze a je nadžija l jeho wulčowanju.

S Kobliz pola Wulkih Sđazarow. Schtwortk 10. julijsa, jako chyſche so ſkónzo hlowacž, pschicze ſhlnje njewojedro l nam a dyri do hródze bura Jan a Pachola tudy. Hacž runje bě ta hródž maſivna, dha je so tola wscha ſpalika a nječe dale nicž ſtejo wostało, hacž hole murje. Pacholę běchu wschitzh na polu a jenož džeczi ſame doma, tola nječe so žadny ſtót ſpalik, dokelž bě wulki wonka na paſtwje, mjeñſhi bu pak wot jeneho dželaczerja, kij bě l pomož pschi-bežak, ſbožomnie ſ hródze wupuſčezany. Ma hródž ſamej bě wjese ſyna, kotrej je so wschitko ſpaliko.

S Bartá. Po krótkej hlowacži je ſan, ſobotu rano 1/2 hodzinow tudomny ſarač knjes Thiem a muřej a bu sandzenu frjedu na ſwiedzeňſke waſchnje pohrjebany.

S Budyschyna. Srjedu 16. julijsa popołdnju mějachmy tudy ſhlnje njewojedro a blysk po ſwónczlowym grocze domownika na tudomnym kralowſkim hródze dele dyri. Kaf je blysk ſwój pucz měl, to je jara derje widječ.

S Budyschyna. Tudy je 5. julijsa l. Pawoł Hendrich Emil Guda, ſtudent chirurgisko-medicinskeje akademije w Drezdjanach, ſyn miniatuřeho ſararja-emerita, l. Pětra Gudy, wumrjeł a bu 9. t. m. čeſzomnie na Luhor pohrjebany.

Schtriaſiecždeſkata ſherbska Boža ſlužba w kſchijnej zyrkvi w Drezdjanach.

Schtrwotru njedželu po ſhwatej Trojizy, 13. julijsa, mějachmy rano a dopołdnja ſhlny deſchęz, a teho dla bě na ſherbskim kempchenju někto ludži mjenje hacž he-wak; tola pak jich pschi wschem deſchęz khetro wjese tež ſe wſow do Drezdjan pschindze, tak so bě Boži dom prawje duſčnje ſ kempcherjemi napjelnjeny. **S Lujiz**

pał bjesche ſo jich pſchecživo hewaſhemu waſhnju hroſneho wjedro dla jeno jara mało ſzem podalo.

Prędowanje po druhiim liscze ſwiateho Pawoła na Korinthiſkich we 4. ſtawje, wot 13. hacž do 18. ſchtucžki, pſyſchachmy wot knjega diakona S a h o d y ſ Lubija, kotryž to praſhenje ſtaj: „We czim wěrh móz ſo wopokaſuje?” a na to wotmolwi: 1) we wjefetym wuſnaczu, 2) we ſtañnym wobnowjenju ſnutkovoneho člowjeka, a 3) we twjerdej nadžiji we čaſu czerpjenjow.“ — Spowiednych ludži, kotriž běchu ſo ½ 11 wołoko Božego woltarja ſhromadzeč poczelí, roſwucžowaſche knjeg rycer farar M o h n ſ Bukez dwójzy we ſpowiednej ryczi. Tich na-

licži ſo 139. Djes nimi wiđachmy htójschtu tajſich Serbow, kiz wobſtajne tudy bydla.

Jako ſerbſti ſpěwač běſche ſo knjeg ſtantor P j e ſ a ſ ſ Budyschina ſzem podak. — Kherlufche běchu ſa thch, kiz „ſpěwarſtich“ ſobu nimaju, kaž hevat woſebe woteczne, a ſpěwachu ſo: do epiftole čzo. 542, do prędowanja 277 (pſchi prędowanju 6. ſchtucžka), po prędowanju 79, pſchi Bozej wjeczeri 183.

Tecza lětuscha Boža ſlužba ſměje ſo, da-li Bóh, 14. njedželu po ſwiatej Trojizi, 21. džen septembra.

Tón knjeg je moje ſwetlo a moje ſbože: koho dyrbjal ja ſo boječ? Tón knjeg je móz mojeho živjenja: pſched kim dyrbjal ja ſo ſtróžic? (Pſalm 27, 1.)

Kak

rozom

Hans Depla

wótřitaj

a

Mots Tunka

a

ludži pódla

škréjetaj.

* * *

* * *

Hans Depla. Schtóż ma ſbože, tón ſa běſti pſchenzy bohatu žonu doſtanje.

Mots Tunka. To drje je móžno.

H. D. To njeje jenož móžno, ale je ſo wo prawdje tak ſtalo.

M. T. Ale kaſ dha to?

H. D. No takle. To bě jedyn młodženž k jenej starej žonje prajík, ſo čhe jej běſti pſchenzy dacž, jeli wona tak daloko ſchitne, ſo won wěſtu bohatu hoſčku ſa žonu doſtanje. A haj, ta ſtara baba bórſy tak

daloko pſchinječe, ſo bě ſlub a niz doſho po tym tež kwaſ.

M. T. Uj, dha to pſchego tak hlepje njeje, hdyž ſo jedyn druhy ſady stare žony thknje.

H. D. Kaž hym prajík.

M. T. Ale kaſ dha ſ tej pſchenzy bě?

H. D. Tón młodženž je tej žonje džen do kwaſa ſwoj běſti pſchenzy wotedač, kaž bě ſlubík.

M. T. Jenož běſti? Ta je ſebi tola wjazy ſazkužita!

H. D. Haj, to ludžo tež měnjaču.

Přilopk.

* W Burkersdorfje w Schlesynskiej je pał ſaſo jedyn hoſčez ſwojego młodžeho bratra ſatſelik. Starší bratr imenujy ſ tſelbu hrajkaſche a hrožeske žortuo młodžemu, ſo jeho ſatſeli, jeli won stanje. A dokež tón potom wo prawdje ſtanu, dha méri ſo jeho

bratr, kiz ſebi myſli, ſo ſlinta natykana njeje, na njeho, ſpusheči tſelbu a trjechi ſwojego bratra ſe ſchrótom tak straſhniye do hlowy, ſo dyrbí tón potom na taiku ranu wumrjecz.

* W Burkersdorfje pola Woſtrowza wotraſh 7. julija blyſt hwožku wýſche khorhovje na zyrlwinej wěži.

* W Schwaizarskej je w pôsobenich dňach hneď všetké horu pokryt, ktoréž sú 2000 kohezov vysoké abo hŕdce vysoké.

* W Draždâna ch puchczejschtaj sô sandžený týždení dvač cílomiekoj nre jenym ballonje do powêtra a puchczejschtaj sa dve hodziny hâz do Kumburga, hdež sô ballon dele puchczej.

* Se všchch krajov píšaja, so sú tamu nje- dželi straschné njeviedra se sylnym větrom abo tež s kruhovitom měli. W Frankfurze nad Majnom je větr drje najhôrje sahadtak, pshetož tam je wón w městce samym vjele domov wófrný, s nowotwarzeneje tselerneje pak tschchu wotwiede a pshci tym tých čeladnikow sarafy. W tselerne bě runje vjele stow ludzi, kiz nastroženi czechaku, ale wonka větr tak s nimi sahadtak, so žana žonska s klobukom abo rubeshcjom domoj pshishta njeje, všho bě jim větr wottorhal.

Spěwy.

Schto bych chýl?

Býchlí ja rybač byl,
Won do morja jecj chýl
We ródnym čołmiku
Po mórkim pucíku;
Bých štote výbicžki
Dom pshinjeſt luboji!

Býchlí ja kôdznič byl,
Won do morja jecj chýl.
Tam pytačz daloki
Kraj kaliforniſti;
Bých štoto hromadžíl,
S nim lubu wobdaril!

K. Pětrowič.

Hudančka.

Ja wbohe, hubjene
A stajnje cžerjene,
Ja nježmém ženje spacž.
Tež ťko woſto
Ja stajnje wjerczu ſo
A nježmém ženje stacž.
Hduž někaſ ſastam,
Dha ſe všchej, pshčnoſćeu
Tu je muž želeſny,
Ton mije ſaſ napina.
Mloj dom do riečzaſa
Te twjerdze ſwiaſam.

(Wuhudanje přichodnje.)

Wuhudanje ſ č. 28.

29.

Wocžlo.

Cyrkwinske powjesče.

Werowanie:

Michaelska cyrkej: Jan August Ponich, schrympař na Židovje, s Emmu Augustu Nachlizez tam. — M. W. G. Dehma, pshelupski kommis w Draždananach, s Marju Mad-

lenu Hanskej ſ podhroba. — Jan August Röhler, zjehetkyjeř w Budyšinje, s Hana Křystianu Sofiu Horinek ſ Těšlan.

Křečení:

Michaelska cyrkej: Hana Augusta, Jurja Bohuměra Křížtarja, murjerja na Židovje, dž. — Maria Emilia Martha, Jana Albinusa, krawza na Židovje, dž.

Podjanska cyrkej: Maria Theresia, Karla Augusta Bergera, křežmarja na Ssokolzy, dž. — Karla Pavloč, Karla Domščki, běrgarja, křežerja a rěmíſského mischtra w Luhušinje, ſ.

Zemrječí:

Djeň 4. juliá: Jan Michal Handrik, wobydler ſ Brémjenja, 46 l. — 5., Pavol Hendrich Emil Guda, student chirurgisko-medicinskej akademie w Draždananach, 25 l. $1\frac{1}{2}$ m. — Hana rodž. Dubíž, Handrija Miklavšča, wobydlerja w Budyšinje mandželska, 83 l. 5 m.

Čabi sakskošlezynskeje železnice z budyskeho dwornišca.

Do Draždjan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnia 9 h. 11 m.: pshipołnju 12 h. 50 m.*; popołnju 3 h. 33 m.* wečor 8 h. 21 m.*; w noz̄ 2 h. 26 m.

Do Shorelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnia 11 h. 40 m.*; popołnju 3h. 25 m.†; wečor 6 h. 54 m.*; wečor 9 h. 24 m.; rano 12 h. 30 m.

*) Pshisančnenje do a ſe Žitawę a Liberza (Reichenberg).

†) Pshisančnenje do Žitawy.

Pjenježna płaćizna.

W Lipsku, 19. júnija. 1 Louisd'or 5 tolér 14 nřl. $6\frac{1}{4}$ np.; 1 połnowažaz̄ čerwony ſloth abo dukat 3 tol. 5 nřl. $\frac{5}{8}$ np.; minſte bankowki 79%.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje 12. juliá 1862.

Dowoz: 9432 kórcow.	Płaćizna w přerézku na wikaſ, na bursy,					
	wysza.	niz̄sza.	średźna	najwyšsa	najniższa.	
Pscheniza	6 5 —	5 20 —	6 —	6 10 —	6 —	
Rožka	4 5 —	3 25 —	4 —	4 5 —	4 —	
Feeimien	2 27 —	2 20 —	2 25 —	2 27 5	2 25 —	
Womž	1 27 5	1 20 —	1 25 —	1 27 5	1 22 5	
Gróch	4 5 5	—	—	4 5 —	—	
Woka	3 5 —	—	—	3 5 —	3 —	
Rjepik	—	—	6 —	7 20 —	—	
Zahly	6 15 —	—	4 10 —	—	—	
Hejbushčka	4 10 —	—	5 —	—	—	
Bjerny	— 25 —	—	20 —	—	—	
Hana butry	— 17 —	15 —	16 —	—	—	
Kopackomý	4 —	—	3 20 —	—	—	
Zent. ſyna	— 17 5 —	—	15 —	—	—	

Spiritus płaćeſe wčera w Barlinje

19 tl. 20 nřl. a 19 tl. 15 nřl.
rěpikowy woli (rüböl, ſwěčzenje) 14 tl. $22\frac{1}{2}$ nřl.

Nowy etablissement.

Cięscjenym Sserbam Budyschyna a wokolnoścje s tutym najpodwólnijscho k naviedzenju dawam, so sym dżenjskie dżenja na sierbskej haſy czo. 29, w przedawšim Rückerskim koczmarſtwie, pod firmu:

Herrmann Puy

nowe a derje sriadowane

**mýdłowe, śmęzowe, stearinowe, parfumeriowe
a wóskotworowe khlamy**

saksoſik a wotewrit, kotrej s prōſtuwo wo dobrociwe wobledžbowanie pod ʃlubjenjom tunjeho a sprawneho poſkluženja na najlepje poruczaju.

W Budyschinje, 10. julija 1862.

Herrmann Puy.

Rjana sierbska knižka pod napisom:

„Franziskus Alardus,

reformator oldenburgski,”

je wot dženja w Smolerowej knihańi sa 1 nſl. k dostacju.

**Wutoru, 22. julija, budże, da-li Bóh,
sierbski a němſki
miſjonski ſwedžen
w Nakazach**

wotdzeržamy. Sserbska Boža ſłużba ſo popołnju w 2 hodzinomaj, němſka w 4 hodzinach ſapoczniue. Sserbske pre-dowanje ſmjeſe knjes farar Jüng hän el s Wóspórka, němſke pak knjes farar Trautmann s Maleschez. Wſchitzu pſcheczeljo miſjonſtwa ſo k tutemu ſwiedzenju pſcheproſchuja.

J. Golež, farar.

K dobrociwemu wobledžbowaniu.

Sa ſłużbuwoſtarazy bürreau na žitnych wilach w Budyschinje p yta ja ſo:

ökonomiſzy, pſchekupſzy a hajniſzy wuczomniſzy, ſahrodnizy, mlynszy, hetmanjo a woteczerjo, knjezi wajchtarjo, hospoſy a hródzne hospoſy, kuchinske a hródzne džowki, wolazy a konjazy wotroczzy ſa tudomuu a ſa dalshu stronu, kaž tež ſa dobru ſou.

Dekonomiſki inspektor Meisel.

We Worzyne pola Wósporka je dwajſchoſo-wa kheža czo. $\frac{7}{8}$, se ſahrodu, ſe ſwobodneje ruki na pſchedan a je wſcho dalshe pola gmejnſkeho prjodkſtejerja I. Pſchenicy tam ſhonicz.

Wubjerny kħoſej punt po 85 np., dobry zokor po 5 hač 6 nſl., čerſtwe körjenje a material-tworu w najlepſej dobroci, kaž tež tunje cigar-ry, 100 wot $3\frac{1}{2}$ tl. hač 20 tl., w najrjenſkim wubjerku, valenz ejmař po 4 tl. pſchedawa

Ludwig Eccius na sierbskich hrjebiach.

Hollandſki mlókowy pólver.

Tutón, ſe starodawnych čaſkow dopokaſan, ſ naj-lejſtich ſelow a korenjow pſchihotowanu pólver, po jenej abo po dwiemaj kſizomaj wſchedenne kruwom abo woz zam na prijenju pizu naħħpani, pſchisperja wobžernoscž, plodži wele mlaka a ſakjewa leho woliſnenje. Paſežik placzi 4 nſl. a je k dostacju w

hrodowskej haptuży w Budyschinje.

Grošowe broſtkaramellje

najlejſchi ſriedk k wotſtronenu ſaſchela a k poſloženju dychanja, kaž tež k ſwarnowanju pſche dybatwoſcž pſchi ſaſyminnu w ſhymnym čaſzu.

Sa Budyschin a wokolnoſcž w hrodowskej haptužy knesa M. Jäſinga kózdy čaſz na pſchedan.

Eduard Groß w Wrótſawju.

Kħwalobnje ſnath a pſches ſwoje hojaze ſlutko-wanje dopokaſanu **bróſtſyrop** je ſažo k dostacju w hrodowskej haptužy w Budyschinje.

Powschiffomna aßeturanza w Triescze (Assicurazioni Generali)

sawjesczujje pschi faruezeniskim fondsu wot $18\frac{1}{3}$ millionow schjeßnakow:

- a) Twory, mobiliye, žneinske płydy a t. d. psche wóhnjowu schkodu;
- b) Kubla a twory na puczach psche schkodu pschi transportu a
- c) poſteja sawjesczenia na živenie čłowekow na wſchelake waschnie ſa najtunishe twerde prämiye a napische polich w p r u f k i m k o u r a n t u.

Tuto towarzſto ſaplačzi w lječe 1859 ſa 1861 ſchłodowanijow 3 milliony 352,478 ſchjeßnakow 86 kr. D. W. farumanskich penes.

Wſchu roſprawu dawa

J. G. Richter,

wolkeſny agent ſa Budyſchin a woſkolnoſeſz.
Sadz wulkeje zyrkwe čo. $33\frac{8}{171}$ pódla taſtantſwa.

Dr. Whithowa wodžicza ſa wocži

wot Dr. Ehrhardta w Altenfeldzi w Thüringſkej, ſ wiazorhmi privilegiami wýszokich werchow poczeſzena, wopokaſuje ſo be wſchitkimi doalnymi wocži hojazhmi ſrjedkami psches ſwoje ſbozomne ſtuklowanie wſchjednje jako uajſlahodniſcha a najlepscha wodžicza w takim naſtupanju, a móže ſo jako dopokaſany hojazh a poſylnjazh ſrjedk a jako

wieſta pmož ſa ludzi na wocžomai bjeđnych

koždemu poruczeſz. Wona hoji wieſzie a ruczie a be wſchitkikh ſchłodnich ſziewkow, woſebje pschi ſahrorenū, ſzerynenju, ſuchoci, ſyloſowanju a bjezenju wocžow, kaž tez pschi ſlaboſzi po bjeſli a placzi bleschka ſ wuložowanjom jenož 10 nſl. a džela ju jenož wopravdžitu Traugott Ehrhardt w Altenfeldzi w Thüringſkej.

Eſkad ſa Budyſchin w hradowſkej haptzych.

Tena moſhen ſ pjenjeſami bu móndanjo bjes Rachlowom a Mjeſci za mi namakana a móže ju tón ham, liž ſwoje prawo na njej dopolaže, pola gmeiſkeho prijódkiſtejerja Ponicha w Rachlowe ſaſo doſtačz.

Wſchitkim starym lubym, ſ czeſcju wuſkuženym woſakam w poſchifſkej woſadze a woſkolnoſeſz, kotsiz ſu wot „patriotiskeho towarzſta ſ czeſcju wuſkuženyh woſakow w Hodžiju“ blyſcheli a ſnadz ſechzedža, do teho ſameho ſaſtupicž, wosſewja ſo, ſo móža wſcho dalishe ſhonicž pola ſobuſtawa

Jana Schuſtera w Poſchizach.

A u k z i a.

Na farje w Kalbizač budze pschichodny ſchtwórk (24. t. m.) a piat (25. t. m.) rano wot 9 hodzinach aufzia wotdzerzana a budze ſo ſchtwórk rataſſi a hoſpodaſſi grat wſchitkikh družinow na pſchedadžowanje pſchedawacž. Piat popołnju wot 2 hodzinow pſchiudze ſkót na pſchedań a to 7 kruwów, 2 ſuproſhnej ranzy a 2 ſwinjeczi, bjes nimi jene jendželske, kotrež ſo ſa ſublanje jara derje hodži.

Wuřeſne twory (Schnittwaare) wſchitkikh družinow porucza **C. Roscher** ſadz wulkeje zyrkwe na ſcherokej haſh čo. 326 vo 1 ſchode, kaž tez ſobotu na torhoſeſzu w budže, pódla k. mežydzělkarja, na firmje ſnajomny.

Zutſje n jedželu 20. juli ja

Kwětforeje

w hoſczenzu w Delnej Hórzyn, ſ czejuž najpodwoſniſcho pſcheproſduje

Lehmann.

P o r j e d z e n j e. W č. 28 na ſtronje 219 w ryńčku wot della dyrbí rěſacž: Berechtigung město Berichtigung. Red.

Draždžanska ptacža ſuka ſo 27. juli ja ſapocžnje.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so
w wudawařni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedač,
płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kózde číslo płaci 6 np.
Štwórlétne předpłata pola
wudawarja 66 np. a na
kral. saks. pósce 7½ nsl.

Cislo 30.

26. julijs.

Lěto 1862.

W opřijeće. Swětne podawki. — Do archaeologiskeje zběrki M. S. — Do īnihowyje Macjizy herbskeje darcieře:
— Ze Serbow: S Khaſowa. S Deberz. S Budyschina. S Lebjorez pola Tuchorja. S Varta. S Budyschina.
S Toruń. — Přilopk. — Spěwa. — Hudančka — Cyrkwinske powjesće. — Čahi sakskošlezynske
železniczy atd. — Spiritus płaceše w Barlinje. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Sakſka. Jeho majestoscž kral Jan je ſo 22. julijsa do Lipska podał, ſo by tamniſche bitwiſchejo wobhlađowac̄. (Rajſterje je ſo to teho dla ſtačo, doſez budze ſakſke wójsko w lécje 1863 ſwoj manöver w lipſčanskej wokolnoſci wotdžerječ a t 50lētnemu wopomnjenju lipſku bitwu ſ lěta 1813 prjódſtajic̄). — Jeho kralowſka výzkoſci krónprynz Albert a vrynz Jurij ſtaj ſo do Londona podaļo. — Draždanski krajſki direktar I. ſ Könneritz je w nowinach džaknje wosjewit, ſo je ſo ſa tých, kiz buchu lětſa wot powodženja rěki Łobja wobſtobženi, 9913 t. nahromadžilo a jim roſdželilo. — Gſad na ſchuſzejach lubijskeje wokolnoſci budze wutoru 29. julijsa w hosczenzu „Wettiner Hof“ w Lubiju wot výzkoſci ſjawnje pſchenajath.

Pruſy. Pruske knježerſtvo je Viktora Emanuela jako italskeho kraſa pſchipóſnało. Jako minister Bernstorff to w druhej komorje wosjewi, pſchipomni wón tež, ſo je italske ministerſtvo ſjawnje wuprajilo, ſo drje ſo wot to prózuje, Rom a Veneziansku nowemu italskemu kraleſtviu dostač, ale ſo ma ſo to jenož na měrnym puczu ſtač. — W nastupanju ſastupjenja Rakuſkeje do němſkeho zollvereina rjekny minister, ſo ſo to na žane wafchnje njeħodži, a ſo by Pruska ſ zollvereina wutupič dyrbiaka, hdj by Rakuſka do njeho ſastupila. — Na ſejmje ſo nětko wo pſchipóſnacze franzowſko-pruskeho pſchelupſkeho ſwjaska jedna a je do předka widzeč, ſo budze wot ſapobžlanzow ſa dobrý ſpoſnaty. Potom budze wſchém wjeřham, kiz ſu w zollvereinje, prjódpočožen, ſ prascheniom, hac̄ ćzedža t njuem pſchistupič, a jeli ſo to njeſtanje, dha je zollverein na kruhi. (Gaffka je hižom pſchistupika). — Pózli japoňskeho khejzora, kofiz ſu pſched někotrymi dnjami do Varlina pſchijeli, ſu ſwědatwoſc̄ barlijskich wobylserjow jara na ſo wobročili. Woni bydla w hosczenzu „hôtel de Brandenburg“ a torhochjejo pſched tutym hosczenzom je ſtajnje ſ ludžimi napjelnjene, kiz ćzedža jich widzeč. Japoňsjo dawaja ſo pak tež rad

wobhlađowac̄ a hladaja teho dla často doſez ſ woknami won a mjetaja tež husto papjerki, na kotrež ſu japoňske ſłowa ſ japoňskimi piſmikami napiſali, do luda dele. Póndželu mějachu japoňsy pózlanzy pſched kralom Wylemom audienzu. Tuta bě jara pſchina, pſchetoz wſchitzh pſchynzojo, ministrijo, generalojo a druhý wožebni knježa běchu w kralowſkej ſali ſhromadženi, do kotrejž buchu Japoňsjo ſ wožebným pſchewodženſtвom na čeſczejaze waſhnyje pſchivjedženi. Jako běchu pſched krala ſtupili, wuežahnychu ſwoje piſma, wot japoňskeho khejzora ſobu date, a jačo běchu je wotſje prjódkežitali, podachu je kralej, kotrž je potom ministrej pſchepoda. Žene tuthy piſmow bě ſe ſložni a ſlěbornými piſmikami piſane. Potom džeržeschtaj dwaj pózlanzaj rycž t kralej, kotrž jedyn tolmacž hnydom ſ japoňskeje rycze do hollandskeje a druhí ſ hollandskeje do němſkeje rycze pſchetoz. Pſhetoz jich tolmacž, kotrž bě ſ Japoňskeje ſobu pſchischoł, móžesche drje hollandski, niz pak němſti a duž bě tež hysčje tolmacž trjeba, kiz ſ hollandskeje do němſkeje rycze pſchelozeshe. Jako běžtaj Japoňsaj rycžat, wotmoſwi jimaj kral a jeho rycž bu najprjódžy ſ němſkeje do hollandskeje rycze a potom ſ hollandskeje do japoňskeje pſchelozena. Na to pothili ſo zyke pózlanzwo dwójzy pſched kralom a džesche ſe ſale a to ſ wopječizu, tak ſo Japoňsjo hac̄ t durjam pſchezo na krala hladachu. Tak ſebi to mjenujz jich krajne waſhnyje žada. Wotpohlađanje, čohož dla ſu Japoňsjo do Varlina pſchijeli, bě to, ſo čhyſche japoňski khejzor pſches nich pruskemu kralej ſwoju ſpokojnoſcž nad tym wuprajic̄, ſo ſtaj Pruska a Japoňska pſchelupſki ſwjask wobſankuſej. Podla čhyſche wón pſches ſwojich pózlanzow nawjedžic̄, hac̄ tež je Pruska wo prawdze tak wulsi kraj, ſo je hōdno, ſ njeſ do ſwjaska ſtupic̄. S Varlina Japoňsjo do Petersburga pónidža a wot tam ćzedža ſo domoj podac̄. — We Wriezenje mějeschtaj wón danjo leutnantaj ſ Zedlitz-Neufkirch a Fürbringer (byn předamſkeho ſuperintendenta wojerowskeho wokreſa) duell a bu poſlenſchi ſatſeleny. — Kral je poſtaſit, ſo Schwidniza (Schweidnitz) w Schlesynskej dale twjerdzisna byc̄ nježmě.

Rakuš. Wiele ryczow czini wóshudżom namjet rakuſkeho ministerſtwa, ſo čze Rakuſka w lécze 1865 do němſkeho zollvereina ſtupic̄. Na jenej stronje měnſa, ſo ſo to ſ zyła derje njehodži, dokelž bychu rakuſke fabriki w prěnſkim čazbu jara wjele ſchłodowac̄ dyrbjale, ſ druheje stroný pak wudawaja, ſo Pruska njebudže ſ Rakuſtej w tajfim ſcenoczeńſtwie bhož čhyč, hdzej by pruske knježerſtvo ſo ſa rakuſkim ſkoſowac̄ dyrbjalo. — Minister finanzow je druhéj komorje winskeje krajneje rady krajny budžet (ſapiz krajnych dokhodow a wudawów) na lěto 1863 k wujednanju prijódkoſočil. Wón trjeba na ſpomnijene lěto $362\frac{1}{2}$ milliona ſchěnakow; pſches dotalne dawki móže pak jenož něhdje 269 millionow w hromadu ſnejſcz, tak ſo jemu 93 millionow po brachuje, mjenujz 35 millionow wurjadneho wudawoka ſa wojsko a 58 millionow ſa druhe naležnoſcze. Něk žada ſebi minister, ſo bychu ſo dawki tak powyſhili, ſo bychu $33\frac{1}{2}$ milliona wiaz wunjeſli, ſa 24 millionow čze wón papjerjaných pjenies wudac̄ a 35 millionow čze požec̄. Němž druhéj komory ministrej wſcho pſchiſwola, to je wěſte, Čezechjo a Polazy budža pak pſchezjivo tajkemu budžetej protestirovac̄. — Kaž w Čechach, tak tež někto w Čzernohorſkej pjeniesy a druhé wěžy ſa ranjených Čzernohorjanow ſhromadzuja. — W thchle dnjach ſměje towarzſto němſkich rycznikow we Winje ſwoju lětusku ſhromadžiſnu. — Se ſtrwoſcu khežorki je ſo tak poſeſchičo, ſo ſo woua bórſy ſ Poſenhoſena w Bajerſkej, hdzej někto pola ſwojeju starſcheju pſchebywa, ſažo do Wina wróci. Winske nowiny powiedaja, ſo je ruſſi khežor někto wobſanknyk, kaſkeje politiki čze ſo pſchiſhodnje w ſlowjanſkih naležnoſczech djerzec̄. Wón čze pječza někto ſiaſnje jako ſakitorat ſlowjanſta ſuſtupic̄ a to na to waſchnje, ſo čze kózdemu ſlowjanſkemu ludci, kiz ſo ſ zuſeho poddanſtwa wudobyc̄ pyta, wſchu móžnu pomož poſličic̄. Duž ſmědža ſo pječza južni Sſerbia na jeho pomož ſpuſtečec̄, hdž ſnadž k wójnje ſ Turkami pſchiñdze, haj wón je, kaž ſo powieda, ſerbſkemu wjerchej ſylnje radžiš, ſo by wón tola Čzernohorjanam a Herzegowinſtym ſkerje lépje ludzi k pomožy požkal. — Na namjet franzowſkemu a ruſkemu khežora budže ſo wot poželanž wjetſkih europiſkih wjetchow herbſkih naležnoſczech dla rada ſkładowac̄. Dokelž ſměje na tajkikh wuradžowanach tež poželanž italskeho kraja džel brac̄, dha je rakuſke knježerſtvo pſchezjivo temu protestirovalo, prajíz, ſo ſo rakuſki poželanž na tej wěžy niewobdzeli, jeli budže italski ſobu radžic̄. Na to ſu pak rakuſkemu knježerſtu wotmolwili, ſo ſměje ſo jednanje bes rakuſkeho ſaſtupnika, jeli wón njepſchiñdze. Duž je ſo rakuſke ministerſtvo někto hinak roſmýſlito a ſwojemu poželanzej porucžiko, ſo by ſo na ſpomnjených wuradžowanach wobdzeli, byrnie tam tež ſaſtupječ njeſpchezelskeho italskeho kraja pódla był.

Franzowſka. Pariske nowiny powiedaja, ſo ſtaſj franzowſki a ruſki khežor wobſanknyk, w herbſkih a čzernohorſkih naležnoſczech w jenej a tej ſamej myžli ſtutkowac̄. — Po najnowſkih powiesczech, kiz ſu ſ Mexikanskeje pſchiſhle, njeje wěrno, ſo ſu tam Mexikansky franzowſke wojsko ſajeli a njeje ſo hac̄ do 16. junija na Franzowſow, w Drizabje ſtejazych, žadny nadpad ſtał. — General Forey, kotryž bórſy ſ nowym wojskem do Mexikanskeje wotjedze, je wóndanjo zyłej džen ſola khežora był a ſ nim mexikanskeje wójnhy dla radu ſkładował. Prjedy je pak khežor teje ſameje naležnoſcze dla ſe wſchěmi ministrami wuradžowanje djerzak. — Přynzeſhyna Elotilda, mandželska přynza Napoleon, je 18. julija mledeho přynza porodžila, kiz je w ſwiatej kſchijeniy mjenia „Napoleon Jerome Viktor Vjedrich“ doſtał. Macz a džerzo ſtej ſtrowej. — W Parisu powiedaja, ſo ſo Napoleon, ruſki kral a ruſki khežor naſſkerje w měſazu septembra w Barlinje abo w Potsdamje ſeňdu. — Khežor Napoleon je pječza wjetchek Čzartoryjskemu, naſjedowarzej poſkih czekanow, prajíz, ſo ſu ſwobody, kiz wulkoňjas Konstantin Polakam pſchiñjeſe, tajkeho wopſhijec̄, ſo móže poſki lud na dleſhī czaſ jara derje ſ nimi ſpokojeny byc̄ a ſo by teho dla jara wopaki a wulzyskne ſchłodne bylo, hdj bychu Polazy někto hiſceče pſchezo haru hnac̄ čhyčli. — Dokelž bě khežor amanského kraja (w Afii) tamniſkih kſchijanow jara pſchezehaſ a jich wjele moriſ, dha ſu Franzowſojo a Schpaniſh teho dla hižom pſched dleſhīm czaſom wójnmu ſ nim ſapocželi. Po nowych powiesczech ſu jeho tež tak pokorili, ſo je wón někto wo měr proſyl a je jedny franzowſki wýſki na puſču do Parisa ſ piſmom, w kotrymž ſu wuměnjenja woſchijate, pod kotrymž čze amanskí khežor měr czinię. Italiá. Wóndanjo da kral Viktor Emanuel ſejmej wosjewicz, ſo je jeho přynzeſhyna džorوا, ſ menom Pia, ſ portugifiskim kralom ſlubjena. Šeſim bě ſ tym jara ſpokojeny a požela bórſy adresu na krala, w kotrejž ſwoje wjeſele nad tajkim ſwiaſtom wuprají. (Pſches tajki mandželski ſlub pſchiñdze kralowski ſakſki dwor ſ nowa do bližscheho pſchezelswa ſ kralom Vil-torom Emanuelom; pſchezo ſakſka přynzeſhyna Durjowa je ſotra portugifiskeho kraja, a ſawostajena mandželska njebo genuiſiskeho wójwody, bratra italskeho kraja, je ſakſka přynzeſhyna). — W thchle dnjach wosjewi minister Durando italskemu ſejmej, ſo je ruſki kral italske ſraſtvo pſchipóſnak. (Tuto nowe kraſtvo je někto wot wſchitkih wjetchow pſchipóſnate, kheba wot rakuſkeho khežora a wot ſchpaniſkeje kralowej niž). — Garibaldi hiſceče pſchezo po městach kupy ſizilije pućjuje a tam lud k temu wabi, ſo by na Romi abo na Venezianſku čzahnyk. Viktor Emanuel pak to w tu khwili nochze a duž to naſſkerje pſchi ſamych ryczach

wostanje a t zanemu skutkej njeſchiidze. — Wschelazn woszewnki knieža, kotiž běhu ſo ſ Neapelskeje k předawſchemu neapelskemu krále Franzej do Roma pſchehydli a ſ tym ſtarovje ſpóſnač dali, ſo ſ Viktorom Emanuelom nochzedža ničjo činicz měč, ſu nětko jara pochmurnjeni, hdyž ſu ſhoniili, ſo ſtej Ruzhowska a Pruska italske králestwo pſchiipſnačo. Woni ſebi imenujz myſlachu, ſo ſnadž Franz tola ſwoje něhdusche králestwo ſažo do budže, ale nětko je jím nadžia ſpanhla a někotryžkuliž pječza na to džela, ſo by ſo ſ Viktorom Emanuelom někak ſjednač a ſo potom do Neapelskeje wróžic mohl. A bjes tym ſo tež džiwne wězy bjes ſběžkarjemi w Neapelskej zofaja. Š wotpuſčenjom bamžoweho miniftra a ſ pſchiwolenjom přidawscheho neapelskemu krála je imenujz wěſtih Trifiany ſe Schpaniskeje tójskto ludži ſebrač a ſo do Neapelskeje podač, ſo by tam k lepſchemu krála Franza wojoval. Wón pak je tam ſwoje ſtukowanje na ſpodiwne waſchnie ſapocjač a to tak, ſo je dweju nawjedowarjow Franzowych ſběžkarjow ſajak a wobeju ſatſelicž dač. Š tym ſu nětko Franzowi pſchezeljo jara njeſpolojni, dokeč je ſo Franzej ſ tym wulka ſchoda ſrača, pſchetož ſpomnjenaj nawjedowarjej ſtaj ſo ſtajnje jako ſwěrnaj čzlowiekaj wopolaſatoj a pſchezelam Vittora Emanuela wjele ſechodžiloi. — W Romje čzysche ta ſtrona, kotaž ſ italſkim králem džerži, dla rufſkeho pſchi-pſonacja někajku haru ſhnacj, ale kommandant franzowſkeho rójska njeje to dowolit.

R u ſ o w ſ k a. Š Warſhawu pišaia, ſo ſu tam potajný ſběžkarſki ſwiaſk wuſlēdžili a teho dla wjele ludži ſadžili, bjes nimi tež něchtio ſchulerjow. — Khejor a Khejorka ſtaj wondano město Rigu wopytaloj, hdyž buſhtaj jara pſchynje witanaj, a ſtaj ſo potom po wopytanju někotrych měſtow ſažo do Petersburga wróžkoj. — Jako wondanjo zužy konſulojo wulkuňjeſej Konſtantinej we Warſhawie jeho nowonarodzeneho prynza dla ſbože pſchejachu, ſpomni wón rukufkemu konsulej, ſo je wón ſwojemu ſynej mjeno Wjazkław dač, kotaž w Čechach a tež w Pólskej we wulkej čeſcji ſteji. Mje-nujz něhduschi čeſki wójwoda Wjazkław je nětko pod mje-rem ſwiateho Wjazkława patron čeſkeje ſemje a král Wjazkław IV. běše tež ſobu polſki král. (Spomnjenie mje-rem ſebla herbſti Wjazkław — w pſchitřenju Wjazko, Jazko —, čeſki Wazlaw, polſki Wiežeklaw — praj: Wjenzeklaw —, rufſki Wjaczeſław a němſki Wenzel). — Konſtantin je ſažo jeneho Polaka, wěſteho Oſtrowskeho, ſa gouverneura pomjenoval a to w radomſkim wokrježu. — Ranený předawſchi gubernator Lüders je ſo do Barlina podač, ſo by ſo tam ſ pomozu lekarja Langenbecka wot ſwojeho ranenja wulekowal. — Konſtantinowa rana je nimale zyle ſažila.

S Petersburga pišaia, ſo ſu tam ſkonečnje ně-koſtrých wohensaložerjow wuſlēdžili, ſo pak to žani re-

voluzionarjo njeſſu, ale tajži ludži, kij ſu ſwoje domy a wězy předy droho a wyžoko ſawěſcili a potom ſa-paliſi, ſo běhu ſ teho wulti dobytſ ſežinili.

Czornoňořſka. Š dobyčemi, kotaž běhu Turkojo do ſwěta wutrubili, pak ničjo njeje; jenož to je wěrao, ſo je turkowſke wójſko na někotre hodžiných kruch čzornohóřſich mjeſtom pſchetrožito, ale tež potom, wot Czornoňorjanow wotehnate, bórsy zofacj dyrbjalo a pſchi tym wjele ludži ſhubilo.

S e r b i a. Š ſerbia ſebi myſla, ſo bjes wójny njewotendje a wobydlerjo města Belgrada ſu teho dla ſ wjetſcha wſchitzh dom a dwór wopuſhczili a ſo do druhich městow pſchehydli; pſchetož, hdyž wójna wudry, dha by jich živjenje a wobžedzeniſto do ſtracha pſchishto, dokeč budža potom Turkojo ſ belgradſkeje twjerdžiſny bombardirovacj a město Belgrad ſapaličj pvtacj. — ſerbia ſu jara njeſpolojni ſ rakufsim kniežerſtwom, pſchetož dwě rakufskej kódži ſtej pječza ſtradžu tójskto turkowſkich wojałow do belgradſkeje twjerdžiſny pſchimjeſkoj. (Bjes ſerbiu a Rakuskej čzini rěka Donawa abo Dunaj mjeſu). — Město Belgrad a wokloſnej ſtej wot herbſkeho wójſka wobžadzenej a herwak je po wſchém herbſkim kraju ſoždy muſti, kij móže bróni nožyc, pod bróni ſtupiš.

A m e r i k a. Š wójſkom uniije khejro jara hu-bjenje ſteji, pſchetož wone je w poſleniſkim čaſu někotre wulke bitwy pſchěhrako a daloko zofacj dyrbjalo.

Do archæologiskeje zběrki M. S.

ſu darili a) k farař Rüda w Guczinje 1 popelný nop a 2 popelnaj karanczaj; b) k. kubler W. Krawz w Minakale 1 popelný karancz; c) k. kubler Hermann w Spytzech 1 kolorowaný wobras budyskeho gymnasia ſ lěta 1824; d) k. Jan Hencz w Delnym Wujesdje 1 malý medaillon, wumrječe rufſkeho khejora Miklawſcha 18. febr. 1855 wopomijazy, namakaný na dróſh pola Delněho Wujesda.

Dolhovat Wjela.

Do knihownje Macijsy herbſkeje darjeſche:

- 1) K. literat J. Chociſzewski, w Čeſchinje w rakuſſej Schlesinſkej: „23 čiſtow wſchelakich wažnych pſchylskich knihom.“ 2) K. farař Jenč w Palowje: a. „Wobrožený mur; b. ſběru 12 wſchelakich herbſkých ſpěvow; c. ſběru 8 wſchelakich politiſkých piſimow a ſpěvow ſ lětow 1806—1808.“ 3) K. inspektor Kopp w Barlinje: „Erinnerungen an das am 11. Juni 1837 zu Peiž geſeierte 50 jährige Amtsjuſtiläum des Königl. Oberpfarrers daselbst: Hr. Joh. Sigism. Friedr. Schindler.“ 4) K. redaktor Smoleč w Budyschinje: a. „Türkische

Zustände," 1. a 2. dízel: b. „Geschichte der Serben u. Bulgaren.“ 5) Towarstwo sa pomorske statisny a starožitnoſcie w Schęcęzinie: „Baltische Studien. 18. Jahrgang. 1. Heft.“ 6) Podpihan: „Franziskus Alardus, reformator oldenburgski.“ — Sa tele dary praju najrjeniſchi džak! — — Njemohk nam znano něčto do macicinje knihownie daric: Číška, 26 a 48 Serbsk. Now. s lěta 1848, číška 24 s lěta 1857, zvlášť lětník: 1858 a 1859, kž tež mot „Měsačny přidawk k Serbskim Nowinam“ číška: 7, 8, 9, 11, 12 s lěta 1858 a s lěta 1859 číška 2 a 3? — Vyhmy tajke dary s woſebitej radoſcu a džakomnoſci powitali, dokelž vyhmy potom w naszej knihowni Serbske Nowiny polne měli.

K. M. Fiedler, knihownik M. S.

Ze Serbow.

S Khaſow. Při njewjedrje, kotrež tudy 16. julijsa popočnju mějachmy, dýri vlysk na polu živonoſcerja Čéchle do jenej puph rožki, tak ſo ſo ta a hýšeje jena druhá ſpalí.

S Deberz. Tudy namaka wjecjor 19. julijsa ſhu kublerja Nowaka ſwoju ſmjerči pſchi kupanju w hacze a bu jeho cíelo halle naſajtra namakane. Wón bě 25 lét starý a běſche jako woſak ſtarschimaj na dowolenosči (Urlaub) domoj pſchichol. Nájſkerje je wón ſapocjeny do wody ſchoł a je jeho tam teho dla Boža ruczka ſajala. Jego towarzchojo, kž běchu ſo tehdý tež w tym hacze ſupali, njebechu wo tym ničo phtynli, ale běchu ſo w dobrém měnjenju domoj podali, dokelž měnachu, ſo je wón hýzem předh nich domoj ſchoł. Halle naſajtra rano, hdež ſo Nowakel ſa nim prafchec počaču, pſchindje to zvýe njesbože na hýisko.

S Budyschina. Póſtski ſaſtojnìk Mittentzwei, kotrež bu ſchwörk 17. julijsa pſchi njesbožu na želeſničy njedaloč Ŧšelan ſaražen, bu 21. julijsa w Draždansach poříeban. Jara wjele póſtskich ſaſtojnifikov jeho ſtrowu pſchewodžesche a bě jich ſtenu tež 17 s Pruskeje (woſebje ſ Chorjelza) pſchichol. — Schafnar Ulbricht, kotrež bu pſchi ſpomnjenym njesbožu tež ſtrusňuje ranjen, leži w budyskej hojerini a je pječza nadžija, ſo pſchi živjenju woſtanje.

S Ledžborz pola Tuchorja. Tudy woſwižny ſo pjak 18. julijsa žona khězkarja Kožora (abo tež Hämischha pſchimenowanego) na kubi horlach a bu tam morwa namakana. Ludžo, kž běchu ſ njej hýšeje džen předh na džele byli, praia, ſo je tehdom hýzem wſcha ſamyſlena byla. Nájſkerje ſu teho dla cíekle myſlje na tym winje, ſo je ſebi ſama, něčto pſches 40 lét stará, živjenje woſala.

S Varta. Šerjedu 16. julijsa bě ſo tudy ſ

bliſka a ſ daloka, ſe Šakskeje a ſ Pruskeje wulka ſyka pſchewodžerjow ſhromadžka, kž běchu njeſladawſchi na hroſne wjedro pſchichli, lubowanemu bartskemu duchomnemu, neboh knijesek Adolfej Moritzej Thiem je požlenju cíejec a luboſč wopokasac. Kž ſmy hýzem pſched tydzenjom w Nowinach ſpomnili, bě tón ſamý ſobotu 12. julijsa rano $\frac{3}{4}$ po krótkej khorosči na ſačeknjenje ſchije we knijesu wumrjeſ ſtulce ſrudobje ſwojich ſawostajených a ſwojeje woſady a wſchitkých jeho ſaſtojnitských bratrom a pſchecjelov. Jego wotemrjete cíelo bu na poříebnym dnju, dokelž ſo hroſneho wjedra dla wotproſchenje w farſkim dworje džerzec njeſaſhe, mot ſobuſtaſow woſady do Božeho doma pſchenjeſene a tam pſched ſwiatym woſtarjom poſtaſene. Khebētarjo ſ palmonovymi halofami, ſhulske džecji ſ Varta a ſe Štröze a 28 duchomných ſe Šakskeje a ſ Pruskeje džechu predh kaſčca. Mot poſteñſkých džerzec ſe potom ſ. duch. K a n i g ſ Klukſha herbku cíelnu ryc̄ pſched woſtarjom po ſtowach: ſpomnje na maſhich wuežerjow atd., kž ſo w liceje na Hebrejskich 13, 7 namakaja. Dale wuſtupi ſ. duch. Räda ſ Šučzinh a troſhtowasche pſched ſw. woſtarjom po ſtowach ſw. Pawoła w liceje na Romſkich 14, 8 te wuſtupene wutroby w němſkej ryc̄ ſ tym, ſo je poča ſa na to, kaf ſmy živo abo morvi tola pſchezo teho knijesa. K. duchomný Klin ſ Ketsiz woſamkny na poſzledku, jako bjechu ſhromadžení ſ. l. wuežerjo, kotrež bě něhdy 24, na khorje motetu wuſpewali, tutu ſwiatocžnosť w domje teho knijesa ſ němſkej kollektu a ſ požohnowaniom. Na to bu cíelo ſ zyrkwoje ſ rowej donjeſene, hdež ſ. duchomný Trautmann ſ Maleschez w němſkých ſchtucžlach w injenje delneje duchomnike ſkonferenzy ſemrjetemu ſobuſtaſej teje ſameje požlenje božemje prajesche a ſ. duchomný Trautmann ſ Pořich ſe herbſtej kollektu a ſ požohnowaniom do rova tutón poříeb ſtoučzi, pſchi kotrež bě ſjawnje wižic̄, w kajke cíejecí a luboſči bě tón neboežicžký pola woſekých a niſkých, pola bliſkých a dalokých ſtač, pſchetož hac̄ runje zvýe cíekle poříeba, cíekle newedro na njebježach ſtejſeſche a hustý deſchecik ſo ſajesche, dha bě tola zyrkje a ſečhow polny žarowazých pſchewodžerjow. Se živjenja neboh ſ. duch. Thiemy je nam tak wjele ſnate, ſo je ſo wón w liceje 1805 w Hornych Ocžizach pola Noweho Města narodžit, hdež bě jeho hýšeje živo nan, ſ. inspektor Thiema, tehdom živo. Poſdžiſho je wón ſe ſwojimaj ſtarschimaj tu a tam w Šerbach byl a ſ wulcej prózu jara derje herbſy na wuſtne. Po ſtudovanju w Budyschinje a w Lipſku pſchindje wón 1832 ſa kaplana do Řejeſwacžidla a lěto poſdžiſho (1833) hýzem ſa duchomněho do Varta. Tudy je wón na 29 lét ſ duchomným byl a ſo na wſchje ſtronu jara džekavu wopokasak. Wón je tež pomhal draždanské herbſke Božje ſlužby ſobu do ſtučka ſtajic a konferenzy herb-

skich duchomnych a misjonske towarzstwo bes Sserbami saložic̄. Tež je wón někotre herbske kheluschje, předowanja a nastawki (do Sernicžki) c̄jihc̄ejc̄ dał a je so s̄ zjela wo czelne a duchomne posběhnenje herbskeho luda swéru starak. Tež bje wón horlivy sboustaw Mačizn herbskeje a podpjeraske radu ws̄chitko, s̄htož ho į sbožu Sserbow sta. Jego wopomnjeze wostanie teho dla bjes Sserbami w żohnowaniu! Swóju starobu je wón ps̄chinjeſt na 56 let a 8 měsazow a sawostaji po ſebi jenu ſrudnu kneni mandzelsku druhého mandzelskwa rodženu Friedler z Wösporka, jenu kniežnu džoroku a 5 kl. žynow, wot kotrejž je najstarschi lieutenant pola ts̄elzow w Lipsku.

S Budysch in a. Tudomny wokrechnožudniſki radzic̄zel Dr. Wahla je ſa appellazionſkeho radzic̄zela pomjenowaný a ps̄chinje jako tajki do Zwickaua.

S T o r o n z. W tudomnyh Pjetſkej kerkach nadendzechu 15. juliya wobwiesznjenego člówjeka. S papjerow, kotrež ps̄hi ſebi mějesh, pokaza ho, ſo bě to wěsty Korla Gottlieb Auff pomjenowaný Neerether ſe Schumbačha pola Nowosalza.

Přílopk.

* S Warscha w y pišaja, ſo ſ hrabju Lüdersom derje njendže. Hłowa je jemu jara ſacjekla a wón njemôže ryčeſz.

* Mějehoženjo w Kamjennu ſu wulki ps̄chny poprjanž do Frankfurta nad Majnom pôszali, ſo by ſo ps̄hi tamniſchim wulkim ts̄elenju jenemu dobremu tſelerzej jako dobytk dał.

* W Draždānača je ſo wojsk Muschka wot 13. bataillona leibbrigady wondanjo ts̄elil. Kulka džesche jemu ps̄ches ſewe ramjo a wottoře jemu ſtruk mjaſa, tola mójesh ſo potom hifc̄je ſam do lazaretha hic̄. Dokelž bě ſo wot dowolenosze (Urlaub) trochu poſdje ps̄chischoł a koprola pječza prajík, ſo to dale wojewi, dha běſhe ſo tón člówjek teho dla ſatſelic̄ džył.

* Dzen 10. juliya ſahrodnik Voigt ſ Kettli a jeho žona ſ jenym wosyžkom wozb do Lubija wjeſeſtaj. Žona c̄jehnjeſte, ale bliſko Wujerje poča wós c̄ježlo hic̄. Wona ſo teho dla wohladn a wohlada, ſo jeje muž na drósh leži. Duž į njemu khwatasche, ale jako į njemu ps̄chinje, pytny wona, ſo bě morw̄y. Voža ručka bě jeho ſajaka.

* Blisko Friedersdorfa a Zittela pola Žitawy, ſu wulke lěhwa dobreje bruniza namakali a budža tam brunizove podkopki ſaložene.

* Draždānska ptačža kuła ſo jutsje njedzeli jako 27. juliya ſapocžne. Dzeniske billety na jeleſniž budža naſſkerje na zjek thđen płačic̄.

* Kravſti Varoſčinski, kž je na wulkoňasa

Konstantina ts̄elik, nočzysche ſ wopredka jěſc̄, prajizy, ſo čze hłodu wumrjeſt, dokelž budże tola ſwojeho njeſtuka dla morjeny. Dwaj dnaj tež njejčđezche, njech jemu noschachu, ſhtož džyču. Ale jako jemu na třecí džen prawje dobru a ſkódnje ps̄chihotowanu pječzen blisko ſtajichu, dha njemôžesche ſo dléhe ps̄chewinyc̄, ale poča jěſc̄, a je někto wjehdnie, kaž druzi ſudžo. Wón ps̄hi tñm wostanie, ſo žanh ſobuwinowatých nim.

* W Staffelsteinje (w Bajerskej) dyri blyſt 6. juliya do jeneje ſorčym, hdžez bě runje něhdže 40 ludzi ſhromadžených. Skoro ws̄chitzu ps̄chitomni wot teho rasa na ſemju pamčhu a jako běžu ſtamli, c̄jekachu ſastróžení ſorčym ſon. Pečjo wostachu dléčki c̄jaž ležo a ps̄chindzechu hakle poſdžiſho į ſebi. Blyſt je hewal po zjelym twarjenju wokoło jěſdžík a wjele ſchłodby načzinił.

* Hwěſdar Tempel w Marseillu je wondanjo jenho kometa namakal, kž pak je jenož pječes točeniu ſchlezu widzec̄ a jara į polarnej hwěſdze khwata.

* Wulke němiske ts̄elenje w Frankfurce nad Majnom je ſe ws̄chěch ſtronow Němzorſtwa jara wopytane bylo. Tamnu pónđzelu c̄jehnichu ts̄elz, jich bě něhdže 4000, w rjanyh čzahu ſ města na ts̄elnisচে. Tam bě ſa nich twarjenje natwarjene, w kotrymž je ſa 5000 ludži města doſež. Coburgski wójwoda, kotrež je tajke ts̄elenje po prawym ſaložík, bě tam tež ps̄chischoł a bu wot ts̄elzow jara ps̄checželne witany.

* W Goſtritzu pola Draždān wondzje 22. juliya wohet a wotpalichu ſo twarjenja ſchyrjoch burſkich ſubłów a ieneho ſahrodnika.

* Ps̄hi njewjedrje, kotrež 16. juliia běſhe, wotpalichu ſo domske khěſkarja Becka w Saanzu, tež dyri blyſt do ſrénjoſohlandſkeje ſchule, hdžez běžu runje ſchulſke džec̄ji ſhromadžene. Žane džec̄jo njebu wobſchłodžene, ale ſchula ſo wotpali.

* W Kiesdorſje wotpalichu ſo 20. juliya domske wudowý Kießlingoweje.

Maćica Serbska.

Česēne sobustawy M. S. móža pola maćičneho knihiskładnika k. W. Jakuba tudy dostać:

Serbski słownik,

5. zeſiwick.

Wot Dr. Pfula atd.

Tutón zeſiwick, kaž tež styri předadwe zeſiwicki tehole słownika ſu w Smolerjowej knihařni w Budyšinje po 20 nsl. na předan.

M. Hórník, sekretar M. S.

5 kloſtrow brěſoweho a 7 kloſtrow khójnoveho drjewa, kaž tež 5 kloſtrow khójnowych pjeňlow, 7 kop $\frac{3}{4}$ khójnowych a 10 kop 1kohčowſkich brěſowych walczekow je ſe ſwobodneje ruky na ps̄chedan pola Van a Renča w Brémjenju.

* W Lublanju namakaſtaj wóndanjo dwaj
dželacjerjej, jako haſtu pleſtrowaſtaj, mały paćzil, w
kotrymž běſhe 20 czerwonych ſloth (dukatow.)

* Frankfurtska tſeletnja je kaž tſchij twarjenja a
je 205 kohezow doha a 82 kohezow ſcheroča. Mutska
je 200 blidow, kóžde ſa 20 cžlowiekow a hevak hiſcheze
400 ſamkow. Galerie, hđez može tež wjele ludzi byc,
ſu na rjanyh ſtokpač a zyky tſelerija je ſ rjanymi
wobraſami wumolowaná.

* Hoſcjenzarjo, kiz ſu frankfurtsku tſeleriju ſa
cžaz tſelenja wotnajeli, ſu derje trjehili; pſchetož
pſchi hoſcjenje, kotraž ſo přeni džen mějeſte, je ſo pſches
9000 bleſhowina wupiko; tola bě tež 457 ſlužobnyh
w pinzh, kuchni a k poſkuženju trjeba.

* Pſchi wulkim frankfurtskim tſelenju ſu hacž
dotal Schwajzarjo najlepje tſeleli; mjenujzy hižom přeni
džen dobnemu ſebi Schwajzarjo 9, wſchitzy druh Němž
pak jenož 3 cžezne myta. Šteho je widjetz, ſo Schwaj-
rjo ſpodžiwnje derje tſeleja.

* W Vieberswaldze w Pruskej je ſo 7. ju-
lija něhdje 70 twarjenjow wotpalko. Płomjenja jara
spěšnje woſokolo ſo hrabachu, tak ſo je ſo ludzom
najbole wſcho ſpaliko. Tež ſtej dwě džesči we wóhnju
wo žiwjenje pſchisčej.

Spěwy.

Schto potřebam?

Kaž ſemja deſčej trjeba, blyſčej ſlónzo čze měcz
A ſ hwěſdamí njebo we nožy čze kejčej,
Ptacík haložu žada ſej ſa hnědžicžko:
Tak cžlowiek čze wutrobu doverič ſo!

A jeli ju nam'kat, njech ſradomny je,
Wſchak ničto njej ſbožowny bjes luboſče;
Wón njetrjeba hladac̄ tu na bohatſtwo,
Wę wutrobu, kotrejž wſchón dōwéri ſo!

K. Pětrowič.

Hudančka.

Nimam nohi žaneje
Tola horje, dele ſhodžu,
Nimam ruſi žaneje,
Tola tam a ſhem ſo wobžu.

Schtož čze měcz mje dželawu,
Ma mi pěknje huby rjedžicž,
Tak mje ſměje ſuſatu
A mi budže džaka wjedžicž.

Pſches ſubh mi wſchitko pada,
Duz ju njejzym ſyta ženie,
Schtož mje ma, tón ſebi žada,
(Wuhudanje přichodnje.)

30.

Wuhudanje ſež. 29.

29. Kolejko w cžafniku.

Cyrkwinske powjeſće.

Křéen i:

Michaelska wosada: Ernst Louis, Jana Augusta Pjetascha,
pjetarja a wobýplerja na Židowje, ſ. — Hana Maria,
Khrystiana Ernsta Förstarja, žiwnoſejerja w Dobruſchi, dž.
— Ernst Oſtar, Ernsta Pomajboha Pilza, pjetarja na Židowje, ſ.
— Kora August, Handrija Bohuwerā Marejinka,
wobýplerja na Židowje, ſ. — Jan Bohuwer, Jana Bohu-
wera Bemicha, khežnita w Dekezach, ſ. — Maria Madlena,
Augusta Wicjasa, khežerja a polerja pod hrodom, dž.

Zemrjetý:

Džen 13. julija: Ernst Louis, Jana Augusta Pjetascha,
pjetarja na Židowje, ſ., 5d.

Čabi saksko ſlezynskeje železnicy z budyskeho dwórniſeá.

Do Dražđan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h.
11 m.; pſchipołnju 12 h. 50 m.*; popołnju 3 h. 33 m.*
wieczor 8 h. 21 m.*; w nožy 2 h. 26 m.

Do Shorelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 11 h.
40 m.*; popołnju 3h. 25 m.; wieczor 6 h. 54 m.*; wieczor
9 h. 24 m.; rano 12 h. 30 m.

*) Pſchisanknjenje do a ſe Žitawy a Liberza (Reichenberg).

†) Pſchisanknjenje do Žitawy.

Pjenježna płaćizna.

W Lipſku, 19. junija. 1 Louisd'or 5 toler 14 nſl.
6 ¼ np.; 1 połnowažazy czerwony ſloth abo dukat 3 tol.
5 nſl. ½ np.; winſke bankowki 80%.

Płaćizna žitow a produktow w Budyſinje 19. julija 1862.

Dowoz:	Płaćizna w přerézku na wikach,						na bursy,					
	wyšsa.	nizša.	srjedźna	najwyšša	najniżša	wyšsa.	nizša.	srjedźna	najwyšša	najniżša	wyšsa.	nizša.
3423	tl. nſl. np.	tl. nſl. np.	tl. nſl. np.	tl. nſl. np.	tl. nſl. np.	tl. nſl. np.	tl. nſl. np.	tl. nſl. np.	tl. nſl. np.	tl. nſl. np.	tl. nſl. np.	tl. nſl. np.
Widjenja	6 10 —	5 20 —	6 5 —	6 10 —	6 —	6 10 —	5 20 —	6 5 —	6 10 —	6 —	6 —	6 —
Nožla	4 7 5 4 —	4 —	4 5 —	4 7 5 4 —	4 2 5 —	4 7 5 4 —	5 20 —	2 25 —	2 27 5 2 25 —	2 27 5 2 25 —	2 27 5 2 25 —	2 27 5 2 25 —
Decimben	2 27 5 2 20 —	2 20 —	2 25 —	2 27 5 2 25 —	2 27 5 2 25 —	2 27 5 2 25 —	2 27 5 2 25 —	2 27 5 2 25 —	2 27 5 2 25 —	2 27 5 2 25 —	2 27 5 2 25 —	2 27 5 2 25 —
Worž	1 27 5 1 20 —	1 20 —	1 25 —	1 27 5 1 25 —	1 27 5 1 25 —	1 27 5 1 25 —	1 27 5 1 25 —	1 27 5 1 25 —	1 27 5 1 25 —	1 27 5 1 25 —	1 27 5 1 25 —	1 27 5 1 25 —
Hořč	4 15 —	—	—	4 15 —	4 15 —	4 15 —	—	—	4 15 —	4 15 —	4 10 —	4 10 —
Wota	3 10 —	—	—	3 10 —	3 10 —	3 10 —	—	—	3 10 —	3 10 —	—	—
Kjepit	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zahly	6 15 —	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejdusčka	4 10 —	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bjerny	1 15 —	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	— 16 —	—	—	— 15 —	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopasčomy	4 5 —	—	—	4 —	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ſyna	20 5 —	—	—	17 5 —	—	—	—	—	—	—	—	—

Spiritus płaćeſe wčera w Barlinje

19 tl. 20 nſl. a 19 tl. 15 nſl.

rěpiſkowý wolij (rüböl, ſwěczenje) 14 tl. 15 nſl.

N a w ě s t n i k.

Powschiffoma aßefuranza w Trieſcje (Assicurazioni Generali)

sawjesczjuje pschi ſaruczeniſkim fondſu wot $18\frac{1}{3}$ millionow ſchjeſnakow:

- a) Twory, mobilije, žneiſke plody a t. d. psche wóhniowu ſchłodu;
- b) Kubla a twory na puczach psche ſchłodu pschi transportu a
- c) poſtieja sawjesczenia na žiwenje czlowekow na wſchelake waschnie ſa najtunishe twerde prämije a napishe polich w pruſkim kourantu.

Tuto towarſtvo ſaplačzi w lječe 1859 ſa 1861 ſchłodowanijow 3 milliony 352,478 ſchjeſnakow 86 kr. D. W. ſarunanskih penes.

Wſku roſprawu dawa

J. G. Richter,

wokreſny agent ſa Budyschin a woſkoſcę.
Sady wulkeje zyrkwe čo. $338_{/171}$ pódla tačanſtwa.

Wurēne twory (Schnittwaaren) wſchitkich družinow porucja **C. Roscher** ſady wulkeje zyrkwe na ſcherokej hafy čo. 326 po 1 ſchody, kaž tež ſobotu na torhoſczeju w budze, pódla k. mězhdželarja, na firmje ſnajomny.

Pondželu 28. julijsa budu tež na woporskim hermanu pſchedawacj.

Rjana ſerbſta knižka pod napišnom:

„**Franziskus Alardus,**
reformator oldenburgski,”

je wot dženja w Smolerowej knihańi ſa 1 nſl. k doſtacju.

Hollandſki mlókowy pólver.

Tuton, ſe starodawnych čaſow dopokasany, ſ najlepſich ſelov a forenjenow pſchihotowaných pólver, po jenej abo po dwjemaj kžizomaj wſchiednie kruwom abo woz zam na prijenju pizi naſypant, pſchisporja woſzernoſcę, plođi wele mloka a sadžewa leho woſznenje. Pakzif placi 4 nſl. a je k doſtacju w

hrodowskej haptuzi w Budyschinje.

K dobrociwemu wobfedžbowanju.

Ša ſlužbuwoſtarazh bureau na žitnych vilach w Budyschinje pyta ja ſo:

ökonomiſzy, pſchekupſzy a hajniſzy wuczomniſzy, ſahrodnizy, miłynszy, hetmanjo a woſčerjo, knjezi wajchtarjo, hoſpoſy a hródzne hoſpoſy, kuchinske a hródzne džowi, woſazy a konjazh wotročzhy

ſa tudomnu a ſa dalschu ſtronu, kaž tež ſa dobru ſbu.

Dekonomiſki inspektor **Weifel.**

We Woržynje pola Wósporka je dwajſchoſo- wa kheža čo. $\frac{7}{8}$, ſe ſahrodu, ſe ſwobodneje ruki na pſchedan a je wſko dalshe pola gmejuſkeho prjodkſtejerja F. Pſcheriſy tam ſhonicj.

Wubjerny khoſei punt po 85 np., dobry zokor po 5 hač 6 nſl., čerſte ſorenje a material- twory w najlepſej dobroſeji, kaž tež tunje cigar- ry, 100 wot $3\frac{1}{2}$ tl. hač 20 tl., w najrjeſiſkim wubjerku, paſlenz ejmař po 4 tl. pſchedawa

Ludwig Eccius na ſerbſkich hrjebjach.

Groſſowe

brojtkaramellje

najlepſchi ſrjedok k wotſtronenu laſchela a k poſloženju džhanja, kaž tež k ſwarnowanju pſche dybamowſcę pſchi ſaſymnenju w ſymnym čaſu.

Sa Budyschin a woſkoſcę w hrodowskej haptuzi knesa M. Fäſtinga kóžy čaſ na pſchedan.

Eduard Groſſ w Wróthawju.

Ahwalobnje ſnaty a pſches ſwoje hojaze ſkutko- wanje dopokasany **bróſtſyrop** je ſaſo k doſtacju w hrodowskej haptuzi w Budyschinje.

Barlinske wohensawjesczaze towarzstwo.

Saložene 1812.

Sakładny kapital 2 miliony tolerów.

Toto hijom 49 ljet wobstejaze towarzstwo bere sawjesczenja psche wohnjowu schodu horje po niskich, ale twerdych prämijach, hdeż sawjesczem ženie niczo dopłaczowacž netreba.

Sawjesczenja wobstara a wschie wuložowanja dawa

Wot 100 tl. sawjesczenja pod złom i anej tſiechū płaciſi ſo ljetnje 18 nſl. abo tež mene, jele twarenja hamotnje leža; wot 100 tl. sawjesczenja pod zładowanej tſiechū dawa ſo ljetnje $4\frac{1}{2}$ nſl. abo wjazd, ſa tym hacž ſu złomiane tſiechū bliſte abo daſte. — Sawjesczenja moža ſo ujetko na 10 ljet abo na krótschi čas ſtacž; ſchtōz pak borsy na wjaz ljet sawjesczi, tón ſalutuje ſebi ſ tym wele penes, dokelž thöſty ſa pschiswolenje ſudniſtwia, ſa ſchtempel a t. d. pschi weleljetnym sawjesczenju wetsche nejſu, hacž pschi jenoljetnym. W lječe 1860 bje pschi horka ſpomnentym towarzſtwie ſa 95 millionow toler ſawjesczenjow. — Kózda, ſawjesczenemu psches wohens ſczinena, ſchoda ſo hnydom ſapłacži, tak borsy hacž je po wohnju twerđe poſtaſena. — Agent ſebi pschi horjebranju ſawjesczenja ſa hwoju prózu niczo nežada, a ſawjesczenje hijom płaciſi: tak borsy hacž je ſo pola agenta ſapiſalo, ſo ſo teho dla netreba na poliſu čzakacž.

W Budyschinje.

J. C. Smoler, wudawar Serb. Now.,
agent barlinskeho wohensawjesczaze towarzſtwia.

Psche położenie kłamow.

Wot dženjnisceho dnja ma

ſłotnik a juwelier Ernst Boëtius

ſwoje kłamry a hwoju dželańju na bohatej haſy ſ napsheeza kral. poſta w domje knjesa pschekupza Brauna a prohy wo dalshe dobrociwe wobledzbowanie pod ſlužbenjom sprawneho požkuženja.

W Budyschinje, 19. julija 1862.

Franzowske gumijowe ſtupnje

we wszech wulkoszach porucza

G. K. G. Hoſer, ſchewſki miſchtr na

Pola njeho ſo tež gumijowe ſtupnje
derje porjedzeſa.

Jedyn jenopschežny kloſterſki w ós je w hoſczeniu
i jehnjeſcu (Lamm) w Budyschinje na na pschedan.

Jedyn dwékoležaty w ós je
na pschedan. Wſcho dalshe je ſbonicž
w Donnerhakez čiſhczerni na Hoſchiz
haſy.

Jedyn hiſheže zyle dobrý plonwós
je w Banezach pola wjeſneho rych-
tarja na pschedan.

Nehdże 100 dželaczerjow, kotsiz chzedża
pschi ſukitwarjenju, kaž tež w druhim
taſkim džele dželacž, doſtanu trajaze
dželo pola podpiſaneho.

Hala w Hornym Hunſowje.

Etablissement.

Cjesczenym Sſerbam w Budyschinje a woſlońſcji
woſſewjam ſ tutym najpodwołniſčho, ſo hým ſo jako
ſchewſki miſchtr tudy ſaſydlil. Tež ſlužbu ſ tutym, ſo
hým ſo prozowacž, wſchitke mi dowěrjene dželo derje a
i ſpokojnoscji kózdeho wuwjescz.

Moje bydlenje je w kózji knjesa murjerſkeho miſchtra
W. Wezki na predařskiej haſy čzo. $139\frac{1}{2}$.

August Deutschmann,
ſchewſki miſchtr.

Wutoru 15. julija bu jena buſkinowa měza na
kamiennej haſy w Budyschinje ſhubjena. Sprawny
namakař čzyt ju ſa pschihodje myto iſe wudawańi
Serb. Nowinow wotedacž.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawařni Serb. Now. při bohatych wrotach wotedać, płaci so wot rynčka 9 up.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaći 6 np.
Štvortlétta předpłata pola
wudawaria 66 np. a na
kral. saks. pósće 7½ nsl.

Cislo 31.

2. augusta.

Lěto 1862.

Wopříječe. Swětne podawki. — Prawizniski dopis XXXVI. — Sudnižkn dopisy. — Budarjowy wopomniſ. —

Ze Serbow: S Budyschyna. S Hnaščez. S Koperez. S Kafez. S Njebjelcžiz. — Hudančka — Cyrwinske powjesče. — Čahi saksošlezynske je železnicy atd. — Spiritus płaćeše w Barlinje. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Sakſa. Sakſo-altenburgſki wójwoda je wón-
danjo do Dražđan na wopýtanje pschijek. Jego ma-
jestosć kral Jan poda ſo 29. julijsa ſ nim na tak
mjenowanu bastaju, wot tam psches Rathen na twier-
džiſnu Königstein a potom do Pilniſ, wječor běžtaj
wobaj w dražđanskim džiwadle, ſ wotkal ſo do Pilniſ
wróćischtaj. Nasajtra, hdjež ſo tón wñzoli hóſcž ſaſo
na dompuč ſoda, pschewodžesche jeho kral Jan hacž na
lipſčanske dwórnischę. — S Burgſtädtą a wokolno-
ſeje piňaja, ſo ſu tam wſchelake fabriki, kž bamwu
trjebaſa, dželacž ſastake. Platčiſna batwym je ſchtyri
króč dróžſha a wona hiſčeze pschego bôle horje kše. —
Pschi lipſkej universicze budže w bližiſhim čaſku ſe-
minar ſa kandidatow duhomniſtwia ſaſoženy. — Heſen-
ſki kurwječk pschijebje wóndanjo ſ Čech, hdjež ma wulſe
kubla, do Dražđan a wjesesche ſo po krótkim ſastacju
dale do Kurheſenskeje. — W lécje 1860 bě w Budys-
chinje 212,360 kórzow wſchelakeho žita, w lécje 1861
pač 230,183 a wot 1. januara hacž do konza junija
tutého lěta 128,510 kórzow na pschedan. — Kral Jan
je pschijewolit, ſo ſmě hrabja Jan Větr Kajus Stolberg-
Stolberg nad Brunej atd, komthurow křiž řjada hamža
Piusa IX. pschijecž a noſyjež. — Nowu železnizu chzedža
ſ Freiberga psches Lipſi, Hainichen, Böhřigen, Roßwein,
Döbeln, Leisnig hacž do Grimmy twaricž. — We
Wóspórku chzedža tež twarſtvo čeſnje wuſkužených
wojakow ſaſojež. — Minister ſ Beſt je ſo ſe ſpo-
jeho pucžowanja ſaſo do Dražđan wróćil.

Pruſy. W druhej komorje ſu wóndanjo ſ
wulſej wjetšinu franzowſko-pruſki pschekupſki ſwjaſt ſa
dobry ſpóſnali. Jenož dwanacjo ſapóſlanzy, tak mje-
nowana katholska strona, pschecžiwo njemu hloſowachu,
dokelž chyžhu w tutym ſwjaſtu někajti njepſchecželski ſlutk
pschecžiwo Rakufsei wibjež. Minister ſo druhej komo-
rje jara pschecžniwo džałowasche, ſo bě wona w tutym
nastupanju tajku ſwolniwoſcž wopokaſaſa. — Rakufſka
někto žaneho poſlanza w Turinje njima, dokelž hiſčeze

italske kraleſtvo pschivóſnaſa njeje. Duž budje pruſki
poſlanz rakuſtich, w Italii pschewywažych, poddanow dale
ſastupowacž, kaž je wón to hižom wot italskeje wójny
hem cžiniš. — Mür Benson, pschedžyda murskeje repu-
bliki Liberije je do Barlina pschijek a wóndanjo pola
krala audienzu měl. — Japaneſojo chzedža ſwój pucž
do Petersburga psches Poſnań, Wroclaw a Warszawu
wſacj a w kóždym měſce někotre dnj wostacj.

Na praschenje druheje komory, wjele hotowych pje-
nies w krajinym poſkadžje (Staatsſchatz) leži, je minister-
ſtwo k naředzenju dako, ſo je tam něchtio psches 16
millionow toleř, a ſo ſu tute pjenesy k temu poſtajene,
hdj by ſo wójsko ſnadž něhdj mobilisirowacj dyrbjako.
— Jedyn ingenieur ſ mjenom Parje ſ Cölna je mini-
ſtrej wójny wunamakanje železných wobtwerdženjow přjód-
pojšík, kotrež ſu pječža tajke, ſo móža jím kanony jara
mało ſchodusicj. — Poſnanſki arzypiskop Přyluski je wot
statneho ryčníka wobſorženy, dokelž je w jenej ryči,
po wróćenju ſ Roma w poſnanſkej zjrkwi džeržanej,
wſchelake ſkowa trjebaſ, ſ kótrymž je ſo pruſkemu knje-
žeſtvo pječža wulſa křižiwa ſtaſa. — S Poſnanja
(Poſen) bě wóndanjo deputacija pola ministerſtwa w
Barlinje, ſo by ſo napraſhovaſa, hacž ſo njeby želeſ-
niſa ſ Poſnanja do Gubina twaricž hodžila a ſo wot
tam někak dale k Lipſej wjedla. Ministerſtvo njeje
tu wěz zjle wotpokaſalo, njeje pač tež nicžo wěſteho
ſlubito. — Křónpryz bě ſrjež měhaza julijsa w Kra-
lowzu (Königsberg), hdjež je ſa rektora magnifikuſa
tannischę university wuſwoleny, ſo by jako tajki ſwoje
ſastojnſtvo ſwujedženſy na ſo wſal. — Kralowa je ſo
do Karlsruha podala. — Wſchelake ſtronj druheje ko-
mory ſu ſ wulſej pilnoſcju wurradžowaſe, kaž by ſo
dla wojerſkeho budžeta wobſanknyc mělo. Wſchitke ſtron-
y ſu w tém psches jene, ſo dyrbj ſo wudawki po-
nižicj, ale nichton njewě prajicj, kaž dyrbj ſo to ſtaſež,
jeli kral pschi ſwojim dotalnym měnjenju wostanje. —
Rakuſki minister Rechberg je na to piňmo, w kótrymž
je pruſke ministerſtvo Rakufſu ſ zollvereina wopokaſaſo,

a dpoſkaſacž pytaſ, ſo móže wona derje ſastupicj.

Rakušy. Rakuske nowiny su khetro njespolojne s tym, sz je so pruske ministerstwo pschezjivo sastupjenju Rakuskeje do zollvereina wuprajito. — W druhzej komorze winskeje krajneje rady je so wjetshina sa to wuprajila, so by so krajny budzet na leto 1863 wujednak. Czehojo a Polazy pschezjivo temu protestirowachu, prajizy, so dotalna krajna rada sa zyke thézorjewo dawki pschiswolcz njemóze, dokelz je jenož mjeinschi džel thézorjewa w njej sastupjeny. — Arzhybzwoda Korla Ludwig se so wondanjo s prynzehynu Mariju Annuntiatu, fotru prjedawsczeho neapelskeho krala Franza zhubil. Won bě swudowzom po njebo saksek pryzenshynje Margarecie.

Franz o w s k a. S ihwatką, s kotrymž so wojazdy do Mexikanskeje szczelu, hodzi so kudzic, so tam s franzowskim wojskom hubjenje dosež steji a so je jara pomožy potriebne. — Kardinal Morlot, pariski arzbistop, je po swojim wrócenju s Romu list na duchomništvo swojego arzbiskopstwa woskewil, w kotrymž bjes druhim praji: „Franzowska, kotaž so starscha dzowka romskeje zyrlwej mjenuje, je so doftojna tajseho pomjenowanja wopolasaka, pschetož wona bě swiatki w Romje hodenje sastupjena. . . My czemž sa wsche czasy sjenoczeni wostac, se stokom swiatoho Petra, atd.“ — Do Mexikanskeje je najprijodz 10,000 muži artillerije a kavallerije pôszlam ch. Pschewjenje kózdeho muža hač do Mexikanskeje kroshtuje něhdze 400 tl., s czehož može jedyn trochu spósnac, tak droha mexikanska wójna sa Franzowstu budze. Psched někotrym czasom su Franzowsojo w Mexikanskej wjele ludzi na khorosze shubili, pschetož w Vera-Cruz wumrje sa tsi dny 42 wysokow a 380 wojskow na żołtu symizu. Hdzež nětka general Lorencez se swojim wojskom steji, tam je pak sirovoscho. Won ma wscho do hromady jenož hiszheze 5000 muži a wotęzaluje teho dla s wulkej njeszterpliwoscju na pomož s Franzowskeje. Maiskerje ju tež doczaka, dokelz je so taž wobtwierdzil, so jeho Mexikanszj jara pschimacz njemóža. — Thézor pschebrawa w tu khwili w vichyskich kuppelach. — Wuměnjenja, pod kotrymž čze franzowski thézor s amanskim thézorom měr szinicz, su, so dybti won 6 millionow tolek farunanja dac, tsi provinzy wotstupic a kscheszjanam w anamskych krajach polnu swobodnosz wěrh dowolicz.

Italia. Wschelake nowiny wudawaja, so je Garibaldi s tymi, kij so i njemu džerža, wondanjo na Rom czahnicz čzył, ale so so jemu to radžiko njeje, dokelz staj Viktor Emanuel a Napoleon kózde wupôszlakoi, kotrež pschewjenje Garibaldistow se Sizilije na romski kraj sadziewachu. Tola powjeda so, so je so pschezo mužstwam dweju Garibaldiszow kózdom poradziko, na romski kraj wustupic. — Garibaldi pschebrawa hiszheze w Palermje, na kuppe Sizilii. — S Wina pišaja, so je Franzowska, Pruska a Ruszowska

bamzej pišmo woszka, w kotrymž su wuměnjenja postajene, pod kotrymž by so won swojich krajow pschicicz mohel. — Kommandant franzowskeho wojska w Romje, hrabja Montebello, je wondanjo prjedawsczeho neapelskeho krala wopytał, tola njeje snate, schto je pola njego czinicz měl. — Schpanisti pôszlancz, kotryž hač dotal pola spomnjenego krala pschebywasche, je so do Schpaniskeje domoj wrócił a sda so po tajkim, so čze skonczenie tež Schpaniska italske kralestwo pschipósnac. — Nekotre nowiny powjedaja, so je ſebi italski krónprymz Humbert jenu rufowemu prynzehynu ja niewjestrz wifswolik a to prynzehynu Maria Leuchtenbergowu, kotrejž macz je fotra nětzsischeho ruskeho thézora. — Franzowsojo su sažo někotre města na neapelskych krajach wobhadzili, tak so je ludzom, sa prjedawsczeho neapelskeho krala wojsowazym pschezo czezo, s Neapelskeje do Romskieje abo s Romskieje do Neapelskeje pscheuz.

Rušow ska. Wulskonjas. Konstantin je ſebi sa swojego hymna Wjazkawa jenu pôlsku dojsku woswolil. Tež powjeda so, so je sa njeho jene knieſtvo w Pôlskej kapił. Takto běchu wondanjo někotri wojezni knieža pola njeho, spomni ſedyn na to, so ma mlody prynz mieno jeneho prjedawsczeho pôlskeho krala. Haj, rjetny Konstantin, to je wěrno, ale kral. Wjazkaw bě s dobom tež czeski kral. Tajlich ryczow dla hubaja nětka Polazy na to, so ma drje russki thézor wotpohladzanie, prjedawscze pôlske kraleſtvo sažo wobnowit, a je s Čechami sjenocic, tak je to priedy něhdze w starych czasach bylo. — Konstantin je wschelakich ludzi, kotsiž běchu s Pôlskeje do dalokich russkich městow sapokasani, wobhnadzil, so su so nětka i swojim swójbam domoj wrócił, mohli. — Jaroschynski, kij je na Konstantina ſelik, je hiszheze pschezo w pschewtanju, a pschezo so hiszheze wjele ludzi do jastrow tyka, wojezbe s měduschich, dokelz ſebi polizia myslí, so budze na tajke waschnjo nělajki potajny sběžkarzki swjask, kotonž su někotri měkbenizojo pječza ſaložili, najlepje wuſlēdziez móz. Ale hač dotal je wschitkých jatych boryš sažo pschicicz dyrbjala, dokelz žanu winu na nich namakacj njemóžesche. — W tuthich dnjach podachu so někotri, i temu postajeni, radžiceljo do jastrow, so bydu je wobhladali a su pschi tym wschelaki njeprjadrz namakali w nastupanju pschebytkow, w kotrych dyrbja jeczi pschebywac. Tež su ſebi woni napišali, tak wjele ludzi je sa zyky czas pôlskeho njepokoja we warszawskich jastwach pobyle a hla! ich běsche něhdze 40,000 wscho do hromady. (Warszawa ma 160,000 wobydlerjow). — Konstantin je tjoch wobydlerjow Pôlskeje, kotsiž bjes Polakami we wulkej czesci steja, jako kobustaw krajneje rady (najwyszeho krajneho sastojnstwa) pomjenował. Bjes nimi je židowstvi banquier Rosen. (Hač dotal njemóžachu židzi w Pôlskej krajni sastojnizh byc).

Czorno hórska. Czoruhorjenje twierdze s Turcami wojnuja a su jich hac̄ dotal swyżownje wot swojego kraja wotwierdzest.

Serbia. S Konstantinopla piżaja, so su żo tam jednanja serbskich należnosćow dla sapożake; Serbia pak wulku ważnosć na to niewiadu, ale hotują so dale se wscieji pilnosću na wójnu.

Amerika. Unioniske wójsko je někto sało trochu wotwierdzyc moh̄ko, dokelž je so tak twierdze postajiko, so dyrbja je separatistojo na pokoj wostajic̄. Unionistijo su w posłannich bitwach, kotrež sydom dnjow sa kobu trajachu, jara wjese ludzi śhubili. Tich najwyski general, kotrež je, kaž so ſda, swoju węg hubjenje rosymk, je wot swojego wysokiego kommanda wotwadzeny. — Pschedsyda Lincoln je wsciejkich schłowow sa swobodnych ludzi wuprajik a móža c̄t někto tež do wójska postupic̄.

Prawizniski dopis XXXVI.

Rajke prawo płać i w Sakſkej w naſtu panju ryby a rakojenja w privatnyh wodač a rěkač?

Nieczini woba, rěka abo rěčka mchu bjes dwemaž kusodomaj, bje a běži wele bōle rěka s wobeju bokow psches něčejuj jenu leżomnosć, psches leżomnosć jeneho a teho sameho wobſedzerja, tak so jej na wobimaj bokomaj jena a ta sama leżomnosć jeneho a teho sameho wobſedzerja pschiléhuje a ju pschitkowajo wobdawa, dha pschitkusha — kaž je lóhko spósnac̄i hdjež temu tak je ú tak daloko hac̄ so to stava, tež ta zyka rěka abo rěčka, to je: jeje rěčniſchejo, dno, pôda, semja a woda kobu k tejle zykej, jenej leżomnosći abo parzelli; wona je, hdjež je tak wot leżomnosćie jeneho wobſedzerja na wobimaj bokomaj wobdata, tejle leżomnosćiny, jeno śnijen abo wuzlobeny, a s wodu pokryty džel a skutka kobu temu samemu wobſedzerzej, kotreñ zyka parzella tuijes rěka. Tařka rěka, rěčka abo woda nije tak daloko žana mjeſa.

Sktos tak runje roſestajachmy, je we zivilnym prawje tak postajene a teho dla tež w spómnijnym wusudzenju (čđ. 28 Serb. Now.) pschipósnate a jako prawidlo wobledzbowane. To jiamo je hizom po starym rómskim prawje tak.

Tuby nochzemny salomdžic̄, na to spomnic̄i, so moju so, kaž tež hewak wsciejdze, tež tuby w hornym wukladowanju kózda leżomnosć abo parzella, kózda rěka a rěčka a wscie jich mjeſh mathematiſzy abo geometriſzy, kaž to polotněrjo tak c̄inja, wobhladacz, to rěka: kózda rěka, rěčka a woda je, kaž kózda druga leżomnosć abo parzella wetscha abo mjeſhca plónita, runina, je wscieſteſteſtro abo džel teho sameho, jich mjeſh pac̄ su

linije, kotrež žaneje scherokosće nimaju. Pola rěkow, rěčkow a wodow, wscie jene, hac̄ bezazých abo stejazých (n. psch. hatow, kužow a t. d.) je a wostawa pscheso jich rěčniſchejo, jich dno a pôda, jich semja, na kotrež so namakaju a du, to głowne (principale), na czož ma so hladač, runje kaž pola kózdeje druhje śukheje, niewodzene leżomnosće. Po tymle faktadje: po pôdze, so potom wscie druhe czechne a ma so wobhladacz a roſbudžic̄. Woda je druhotna, pôdlanska, mježażna, pschipadna.

Wot hornych roſestajenow su jeno te rěki a podobrane wody wuslate, kotrež su jako wobobite leżomnosće wobmiesowane a wuměrjene. Te žante su potom wobobite parzelle; jich mjeſh su na brjohach psches wobobite měſniki abo podomne snamenja postajene, kaž je to pola wsciejkich publicznich abo fiskalnych rěkow tak.

Tola su a wostawaju tež wone pschoniny, wuspchestrjeniwa, byle-li tež najbole jara wuske, a jich mjeſh linije. Tež wone maju potom swojich žamžnych wobſedzerow, kaž wscie druhie parzelle, n. psch. pola, kuž a t. d.

(Pokraćwanje.)

Sudniſke dopisy.

W Budyschinje budu wot wotkennego žuda a mjeſh czanskeho žudniſta ſakudzeni a) 18. juliya Jan Paweł Merežink se Židowa ujepozkwiwoſce dla k 6 měſazam jaſtwa. b) 11. juliya wotrotz Jan August Kapler s Ledzborez njezworneje pschitkahi dla k 2 létam 9 měſazam dzělaczernje; c) 8. juliya něhodniſhi koprala Anton Bohdan Čioch s Kamjentza a wojerſki reservist Jurij August Gottula s Budyschina jebanja a falschowanja dla tamny k 5 lét a tuton do 3½ lét dzělaczernje; d) 15. juliya herwej Jan Korsla Hantusch s Trependorfa pola Lubnijowa (tehdy w Pěſkierzach) pschitkowjenja a falschowanja dla do 4 měſazow jaſtwa; e) 20. juliya kralz Jan Gottlieb Böhma s Horneho Sohlanda dla sapalenja do 12 lét khostačnje; f) 21. juliya dzělaczek Jan Bohumír Scholka s Koſlow dla spiecikwosće do 3 nježdžel jaſtwa; g) moschnjej Müller s Budyschina dla spieczenia a hroženja do 7 dnjow jaſtwa; h) zigarřydzělaczek Hawk s Mischnja kranjenja dla do 1 lěta; a i) 25. juliya Hana Korslina ženjena Mlynkowa s Budyschina kranjenja dla do 1 lěta dzělaczernje.

Budarjowy wopomnik.

Sa Budarjowy wopomnik ſu dale dorili a) pola poſkadnika k. Henča: gmejna w Trzebiulach 17 nſl., gmejna w Njewerli 2 nſl. 6 np., a k. ſuperintendent Horn w Žarowje 10 nſl. 4 np.; — b) pola poſkadnika k. Faſuba: k. aktuar Wjela w Budyschinje 2 tl. 20 nſl.

Ze Serbow.

S Budyschia. Kaž slyšchimy, je naše serbske duchominstwo pšchi swojej posłenjej lētuschej konferenzy wobsankny, so dže ho sa saloženje serbskego towarzstwa staracj, kiz by evangelistich Sserbow s dobrymi nabóžnymi knihemi w serbskej ryczi saſtarako a tež starsche serbske knihy, na pšchikkad Wigariowu poſtiſlu, Wernerowu nebeſki pucj, wſchelake modlerske knižki a t. d. s nowa wudako a s tym sadžewalo, so ho wone wjazy wot tajſich njewudawaja, kiz potom swoje wudawki jara droho pſchedawaja a ho s zyka sa jich wuziſczenje wot hubjenych a njelephych czischczeskich smólkow njestaraja, kaž to na pšchikkad nowy wudawki sejenſkich knihi wot lěta 1855 a nowy wudawki Waisowych modlerskich wot lěta 1861 ſjawnje dopokaze.

S Budyschia. Wot 1. septembra pšchindze wěſty Roll k tudomnym ſudniſtwam sa wahtmajſtra, dotal jako tajki we Werdawje.

S Hnachez. Sandženu njedželu 27. julija po poledniu je 11lětny hólčez Jan August Wernhardt, jaſo je ho njedaloko polvernika w rěži Sprevi kupač, do hľubokeje wody pšchishol a ho tepil. Hač runje jeho bóry pýtachu, dha traſeshe tola hodžinu, přejdy hač jeho čžko namakahu a potom žana pomoz wjazy mójna njebě.

S Koperz. W nozy wot 23. k 24. julija wudyri i.a tudomnym kniežim dworje woheň a spali ho dzělba šlomy, kotaž we wolačni ležeshe. Twarjenjam ho hewak žana wulka ſchoda ſtača njeje, dokelž bu woheň bóry hascheny.

S Rakez. Wutoru 22. julija na dženji Marie Madleny mějachmy tu kraſny miſionski ſwiedzeni. Hač runjež ho w tym časzu po dleſchim deſchczkojnym wjedrje kóždy ſlónčny džen k žnjenſkemu dželu nusnje trjebashe, dha fo tola niz jenož naſhi woſadni w najbohatſchej měric, ale tež s druhich woſadow ſakſtich a pruſtich po zyklach ſtach ſchadžowachu, tak ſo, ſchtóž ho ſahe njebě k temu měk, žaneho města wjazy ujenamaka. Hízom do dweju bě naſh Boži dom tak pýtchepjelneny, ſo dyrbjachu wulke ſkyly wonkach woftacj. Na tajſim powſchitomny, tež druhim woſadam ſobu ſluſhazym ſwjedzenju nje može wſhak nichton, kiz dže ho po ſdobnoſci ſadžerječ, ho ſwojeho města mozowacj, ale dyrbí, jeſi ſo je zuſomnič ho hízom na nje poſhyňk, jo jemu ſo hſopodliwej pſcheczelniwoſćju pſchewoſtacj.

Naſh Boži dom, woſebje woſtar a kletka, bě hač na najrejnuſho wupyscheny. W dwemaj hodžinomaj čehničku s faru ſydomacjo k. duchomni do zytku, ſa kotaždž běchu ſtoč ſokolo woſtarja ſestajane, a tón ſwjedzenj ſo ſe ſerbskej Božej ſlužbu ſapocja. Najprjódžy ſo hčerluſh 156, 1—3 ſpěvaſche. Na to naſh luby k. duchomny Gölcz tu wulku miſionsku ſhromadžiſnu

s „Tón Knjez budz z wami“ powita a koſlektu wotſpěwa. Sa miſionsku epiftolu čítasche ſapocjt. ſtuk. 26, 17. 18. Po wuspěwanju hčerluſha 623, 1—3. ſtupi k. duchomny Fung hanel s Wospórką na Bože město. W ſawodze wón wulkadowaſche, ſhto maju miſionske ſwjedzenje na ſebi, ſhto je miſionſtwo, kaf a ſ ejim mamy ſo na miſionskim ſtuku, kotaž je tón knjez Jesus ſjawnje poručil, wobdzělicz. Ševoje rjane, jadriwe, mózne pređowanje wón po ſw. Matth. 9, 36—38. djerjeſche. Iako bě roſtajit, ſo ſu w tym ſejenju po mjenowani ludžo a roſhoniſene wowzy, kiz paſtýrja nimaju, woſebnie wboſy pohanjo, kofisj w ſwojim pohanſkim hubjenſtwie naſ na pomóz woſaku, da wón nam někto ſtřichceč „hčo pohanov k nam kſheszijanam wo pomóz woſazu.“ Tutón hčo woka: 1. my potřebamy woſeheje pomoz; 2. wny mózceje nam pomahacj a 3. woſy knjez dže, ſo byſhceje nam pomahali. S naležnej, horzej modlitwu wón ſwoje naſ hľuboko ſapſchimovaze pređowanje wobsankny, kotaž wěſceje bjes ploda njewostanje. Na to ſpěvachmy ſ 538. hčerluſha a naſh předawſchi luby duchomny Hilbrig s Hrodžiſčeja naſ po koſlektu požohnowa. S 5. a 6. ſchtuečku ſ 538. hčerluſha ſo ta rjana ſerbska Boža ſlužbu ſlónči. — W ſchyrjoch hodžinach ſo n ēm ſke ſemſchenje ſapocja, pſchi kotažm woktarnu ſlužbu k. farač Rychtač ſ Njeſhwacjida a k wobsanknenju ſažo k. duchomny Hilbrig s Hrodžiſčeja wobſtaraschtaj; pređowanja pak mějeſche k. duchomny Trautmann ſ Maſeſchez. Wón w ſawodze roſtajit, ſo ma kóžde kſheszijanske, po tajſim tež woſebje kóžde miſionske ſemſchenje ſenjeſowe pſchekraſnenje ſa ſwoj wopramdžiru wotytknem ſóng. Na to wón po ſw. Luk. 7, 36—50. wubjerne, ſ teho ſejenja hľuboko a bohacze czerpaze pređowanje djerjeſche. Iako bě na to ſpomnič, ſo ie ho na tutym dnju w předawſchich čaſach, hdež ſo ſwjedzenj Marie Madleny hſchčeje wſchudžom ſ ſemſchenjom ſwjetzjiche, po tutym ſejenju pređowało, poſka ſo na ſuboſnoſc ſehole ſejenja, kótruz wěſce kóždy pſchipoſnawa, kiz pſcheczijo ſwojemu wumóžnikoj jenož někto wot teje ſuboſce a džakomnoſcie w ſwojej wutrobie ſacžuwa, kotaž tamnu žónsku k temu ſtuku nuczeshe, ſ kotažm čyjſche ſwojeho mięoſcziweho ſbóžnika pſchekraſnicz. — „Tak je“ (to bě něk tón ſaložk) „tež naſh miſionſki ſtuk jene pſchekraſnenje, kotaž my Jeſuſej Chrystuſej, naſhemu knjeſej a ſbóžnikoj ſhotujemy.“ To je 1. pſchekraſnenje, kotaž ſmy po ſwojeje wutroby najnutruſhím čučju jemu winojezi; 2. pſchekraſnenje, kotaž wón ſ bojſkim dobroſpodobanjom horjewoſmje a 3. pſchekraſnenje, kotaž ſmě ſo jeho hnadybohateho žohnowanja nadžiſecz. Tuto, wſhu nutroſc wulzy napinaze pređowanje wón ſ móznej, wýpozhy poſběhovazej modlitwu wobsankny. — Po wobimaj ſemſchenjomaj bu pſchecz ſyrlinymi durjemi ſa

misionstwo składowane. Tón skład wyciąni 40 tl. 17 ngl. 8 np.

S Budyschyna. Dotalny preni kapłan w Chróscizach, wykłodostojny k. Jakub Benesch, je sandżen schiwortk pshed tudomnym wykłokim konfessorstwom jako farań w Kalbızach swoju pschiżahu wotpołożek a budże njeżelju 10. augusta do swojego nowego sastoinstwa wot wykłodostojonego k. seniora Peča a spokojany.

S Njebjelciz. Wutoru popołnju 29. julija je tudomny wykłodostojny knies kapłan Mikławsch Tazbła w k. nahle wumrejel. Wón czerpiesze hizom dolhe lęta s czażami na krute wutrobu spinanie! a tuto bě tež wina, so bęsze sa někotre wokomitnjenia żyw a morwy.

Hudančka.

31.
Żadyn ciałowjet nieje,
Żane swérjo nieje,
Ribę wibjecz nieje,
A hęjcz je,
Tam saczucz je,
Żenje njeſteji,
Husto ſacieji.
(Wuhudanje přichodnje.)

Wuhudanje s č. 30.

30. Piła.

Cyrkwinske powjesće.

Krčenaj:

Michałska cyrkej: Helena, Jana Michatarja, Kęzniaka w Jeńcezach, dž. — Hana Augusta, Handrija Holanka, Kęzniaka w Dobruszki, dž.

Zemrjeta:

Dżen 22. julija: Hana Augusta, Handrija Holanka, Kęzniaka w Dobruszki, dž., 4 d.

Čabi sakskošlezyskeje železnicy
z budyskeho dwórnišća.

Do Dražđan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h. 11 m.; pschiwołnju 12 h. 50 m.*; popołnju 3 h. 33 m.* wečor 8 h. 21 m.; w nozy 2 h. 26 m.

Do Szorela: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 11 h. 40 m.*; popołnju 3 h. 25 m.; wečor 6 h. 54 m.*; wečor 9 h. 24 m.; rano 12 h. 30 m.

*) Pschiwienje do a se Žitawę a Liberzą (Reichenberg).

†) Pschiwienje do Žitawy.

Pjenježna płaćizna.

W Lipsku, 19. junija. 1 Louisb'or 5 toser 14 ngl. $6\frac{1}{4}$ np.; 1 połnoważazy czerwony skoth abo dukat 3 tol. 5 ngl. $\frac{5}{8}$ np.; winne bankowki 80%.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje

26. julija 1862.

Dowoz: 5637 kórcow.	Płaćizna w p'reerezku na wikach,					na bursy,		
	wyśsa.	niżsa.	srzedźna	najwyśsa	najniżsa.	tl.	ngl.	np.
Pschiżna	6 10	—	5 20	—	6 5	—	6 10	—
Rozła	4	—	3 20	—	4 5	—	3 5	—
Ječmen	2 27	5	2 22	5	2 25	—	2 27	5
Wowa	1 27	5	1 20	—	1 25	—	1 27	5
Srbč	4 15	—	—	—	—	4 15	—	4 10
Woka	3 10	—	—	—	—	3 10	—	3 5
Niepit	8 7	5	—	—	—	8 7	5	—
Jahly	6 15	—	—	—	—	—	—	—
Hejbuszka	4 10	—	—	—	—	—	—	—
Bjerny	1 10	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	16	—	—	15	—	—	—
Kopasłomy	4	5	—	4	—	—	—	—
Zent. Syna	—	17	5	—	17	5	—	—

Spiritus płaćeše wčera w Barlinje

19 tl. 20 ngl. a 19 tl. 15 ngl.

rēpitowy woli (njezisczeny) 14 tl. 15 ngl.

Na sobustawu pečołarskeho towarzstwa w del- nym dole Sprewje.

Wot 3. augusta t. l. budje w njechońskiej holi pola Wukrančiz wscitko, kaž loni, na to pschihotowane, so móža so pečołek na rjóz dowjescj. Schtóz to chze, ma to a kaž wjèle kołczow pschiwje, předy kniezej Wudo wenzej w Běłej Horje wosjewicj.

M u f z i a.

Schiwortk, pjatk a sobotu 7., 8. a 9. augusta t. l. popołnju wot 2 hodzinow budże so sylik k konkurswu pschielupza Richtera řeřiščazých tworow a utensiliow w jeho dotalnych kłamach na mjałowym torhoscju sa hotowe pienięsy na pschedawianje sianwne pschedawacj. Bjes tymi tworami, kij maja so pschedawacj a móža so na spomnjenych dniach dōpołnja wot 10—12 hodzinow wobhladacj, namakaja so wožebje wjetše dželby rósynkow, koseja, barbow a zigarrow, wot kostrych budża so požlenjske wsciednie popołnju w 4 hodzinach na pschedawianje pschedawacj.

W Budyschinje, 1. augusta 1862.

Caſt upjeřiſu bělo w
rhczeńnik Bräuer.

Nawěśnik.

Wosjewjenje etabliſementa.

Czesczenym Sserbam Budyschinia a wiolnosce i tutym najpodwolnisczo i nawiedzenju dawam, so bym
wot dženfinskeho dnja tudomne

knjesa V. Hammerowe galanterijowe, frótkotworo we a jehłarske fhlamy

Kupik a na ho woſał, kaž tež se wſhem, do nich ſkłuskaſyimi pszechupnymi węzami derje ſastarač.

Pschi sprawuym a nastunischem poſluženju budze moje najwjetſche próżowanie, ſebi počnu ſpołojnoſć
wſchitlikih pola mje kupowazych ſtajnje dobycz, pytač.

S najwjetſchim poczeſcowanjom

W Budyschinje, 28. julija 1862.

Gustav Nicolai.

Dr. Whithowa wodžicžka ſa wocži

moř Tr. Ehrhardt w Altenfeldzi w Thüringſkej, ſ wjazorymi privilegiami wyšokich werchow poczeſzena,
wopokaſuje ſo be wſchitliki doalnymi wocži hojaſyimi ſrjedkami psches ſwoje ſbozomne ſtukowanje wſchidnie jaſo
najlahodniſča a najſlepſcha wodžicžka w tajkim nastupanju, a može ſo jako dopolaſan hojaſy a poſylniſy ſrjedk
a jako **westa pomož ſa ludzi na wocžomai bjeđiných**
koždemu poruczeč. Wona hoji wjeszie a ruczie a be wſchitliki ſchłodnych ſzjewkow, woſebje pschi ſahrorenu, ſzerp-
nenju, buchoči, hylowanju a bjezenju wocžow, kaž tež pschi ſlaboſzi po bjełm a placzy Bieſtka ſ wuložowanjom
jenož 10 nſl. a džela ju jenož wopravdžitu Trangott Ehrhardt w Altenfeldzi w Thüringſkej.

Skłab ſa Budyschin w hradowſkej haptzych.

 Kowarnja ſ wſhem gratom je
w Hnashezach na pschenajecze.

Wicžas.

Ahwalobnje ſnat a psches ſwoje hojaſe ſtukowanje dopolaſan **bróſtſyrop** je ſaſo i
doſtaču w hradowſkej haptzych w Budyschinje.

Schäfferowe
hłowne bjeńtuschi na
ranę, wosabjenje, wopa-
lenje a hojaſe bjeńtuchi
porucza

hradowſka haptynka.

Bubjerny thöſej punt po 85 np., dobrý zdroj
po 5 hacž 6 nſl., czerſte ſoreneje a material-
twory w najlepſzej dobroſci, kaž tež tunje **cigar-ry**,
100 wot $3\frac{1}{2}$ tl. hacž 20 tl., w najrjeſenim
wubjerku, palenž ejmar po 4 tl. pschedawa

Ludwig Eccius na ſerbſkich hrjebiach.

 We Woržyňje pola Wóſporka je dwajſchobo-
wa kheža čo. $\frac{1}{8}$, ſe ſahrodu, ſe ſwobodneje
vuli na pschedan a je wſchis dalshe pola gmejneſteho
prjodkstejerja S. Pscheny tam ſhomicž.

Jutſje njeđzelu 3. a u g u ſ t a

kwětforeje

w korejnje w Delnej Ritiſe a ſo i temu najpods-
wolniſčho pscheprorſčajuje.

Hollandſki mlókowy pólver.
Tutor, ſe starodawnych čaſow dopolaſan, ſ naj-
lepſich ſelov a korenjow pschihotowanym pólver, po jenej
abo po dwjemaj hžizomaj wſchidnie kruwom abo woſzam-
na prijenju pizu naſypany, pschisporja wobżernoscj, plodzi
wele mloka a ſadziewa ſeho woſznenje. Patcžit placzy
4 nſl. a je i doſtaču w
hradowſkej haptzych w Budyschinje.

Dobrowolna subhastazia.

Se stronu kredytancho sudniiskeho hamta budze so

5. augusta 1862

služebnista živnosti, njebo Mariji swiadowjenej Kupkowej skuszącej, 5. aktow 218 kwadratnych prutow wopścijaja, se 66,65 dawskimi jenoſćemi napołożeną, čo. 46 katastra fol. 9 grunckich a hypothekskich kniži sa Njeſtwacziętko ſapiskana, kotaż je so 20. t. m., njezjiwało na wobeżeźnosti, na njej wotpocząwaje, na 1695 sl. ————— wjeźno- gryczytzy taſtrowała, dobrowolnie a to w domskich, k tutej živnosti skuszącej, w Njeſtwacziętce na vſebeſadźowanje pſchedawac.

Duz so na kupjenie ſmyſleni a placzenja kmani s tutym pſcheproſchuja, na ſpomjennym dniu dopolnja w 10 hodzinach, w ſpomjennych domskich so utsnamakac, po dopolnianju ſwojeſte placzenjo kmanoscię ſadzenja činic, a potom dalsze wotczakac.

Wopiswanje leżomnoſczej pſchepadżowanskimi wuměnjeniami je w khezi tudomneho ſudniiskeho hamta, kaž tež w kniežim hofczenizu w Njeſtwacziętce wupoſznyjene.

W Rakezač, 28. junija 1862.

Kralowski ſudniſki hamt tam.

Senfert.

Hascha, akt.

Pſchepotōženje khlamow.

Wot dženſniſcheho dnia ma

ſlótnik a juwelier Ernst Boëtius

ſwoje khlamy a ſwoju džekęſju na bohatej haſy s napsheczja kral. poſta w domje kniſa pſchekupza Brauna a proſy mo dalsze dobrociwe wobledžbowanie pod kluženjom sprawnego poſkuženja.

W Budyschinje, 19. juliſa 1862.

Powschifomna aſſefuranza w Trieſcze (Assicurazioni Generali)

ſawjeſcjuje pſchi ſaruczeńſkim fondsu wot $18\frac{1}{3}$ millionow ſchjeſnakow:

a) Twory, mobilije, žneinſke płody a t. d. pſche wóhnjowu ſchłodu;

b) Kubała a twory na puczach pſche ſchłodu pſchi transportu a

c) poſkieja ſawjeſczenia na živenje čłowekow na wſchelake waschnje ſa najtunishe twerde prämije a napishe policy w pruſkim kourantu.

Tuto towarzſtwo ſapłaczi w ljeſe 1859 ſa 1861 ſchłodowanjow 3 milliony 352,478 ſchjeſnakow 86 kr. O. W. ſarunanskich penes.

Wſchu roſprawu dawa

J. G. Richter,

wokreſny agent ſa Budyschin a woſolnoſczi.
Sady wulkeje zyrtwe čo. 338/171 pódla tačantſta.

A dobrociwemu wobledžbowaniu.

Sa klužbuwobſtarazy bureau na žitnych wilach w Budyschinje phtaſa so:

ökonomisz, pſchekupisz a hajniſz wuczomniſz, ſahrodniſz, mlyniſz, hetmanjo a wotczerjo, knieži wajchtarjo, hospoſy a hródzne hospoſy, kuchinske a hródzne džowki, wolaz, a konjaz wotroczy, ſa tudomnu a ſa dalshu stronu, kaž tež ſa dobru ſdu.

Dekonomiſki inspektor Meisel.

Grošowe broſtkaramellje

najlepschi ſrijedk ſi wotſtronenu kachela a ſi poſloženju dychanja, kaž tež ſi ſwarmowanju pſche dybatwoſc pſchi ſaſymnenju w ſymnym čaſu.

Sa Budyschin a woſolnoſc w hródowſkej haptiſz knesa M. Jäginga kózdy čaſ ſa pſchedan.

Eduard Groš w Wrótsawju.

Moju winowu stwu

Kotraž wulki wubjerk blödkich, czerwonych a błękitnych winow po jara tunich placzisnach posticja, chyli moi lubi serbszy pszechzeljo prawo husto wophtacj a moga tam najlepszeho poszukjenja węsczi byez.

W Budyschinje na serbskiej haſy.

J. G. F. Niedtsch.

Bely.

Maherowh brösthyrop

Psches lěto czerpijac na straschnie sažwanje, na kaszel a krótki dyh, tak so mózach jenož rědko swoje dżelo czinicj.

Wsjitke frédkli ničo njepomhachu, G. A. W. M a y e r o w y brösthyrop, kothž mi moja žona wot knijsa Curtu Albanus'a w Draždananach, Braun's hôtel, pschinjeſe, je mje sažo zyle wustrowik, czehož dla ja to wosjewuju.

W Go hli ſu pola Draždjan, 7. haperleje 1862.

Christian Gotthelf Naumann.

Tutón syrop pschedawaja

Heinr. Jul. Linck w Budyschinje sadu wul-
keje zytkwe,

Adolph Döck w Nakazach,
B. N. Scholka we Wotrowje.

Intsje směja kultczanszy kloschczawjasarjo kwartal a proſzy ſo jeneho kloschczawjasarjowa kuzhodžinka lubosnje, ſo by wona tež na kwartal pschisbla, ſo by tón kloschczawjasar to kloschzo, kotrež je ſebi požejla a ſažo njepchinjeſla, ſ najmjenſha ſ njej wotrejwacj mohē.

Młodži thcherjo abo kóždy, ſiž dže molowanje móblow we wšichc drzewach, taž tež dobre lakirowanje w krótkim časzu naukuńczej, dostanje we tym wot pod- pišanego doſpolnū wuczu.

W. Klepl,

lakirat a drzewomoler
na kotoſkej haſy čo. 110 w Budyschinje.

Twory sa drasty,

jaſo wolumienſheja, zyle a pokojcne thibeth, ripsy, lüstry a hiszheje wſchelake druhe tajke a podobne artile porucza po najtuniszych placzisnach

W. Holzhausen

na jerjowej haſy čo. 207/88 po 1 ſhodu.

Wopominjenje.

Džen 12. julija wosny po Bożej njewuſlēdnej radzi ſmjerej njenadžuižy a ruče wot naš prjedz naſheho lu- beho a czeſczenego fararja

Injesa **Fledricha Adolfa Moritza Thiemu.**

Džewecj a dwazyci lět je wón jako dushe ſa- ſtarak w naſher wobjadze ſe žohnowanjom ſlukowat a ſebi psches ſwoju wutrobnu dobrocziwoſć a hotowu lu- boſć dowěrjenje a pschitklenje wſchitkich dobyk.

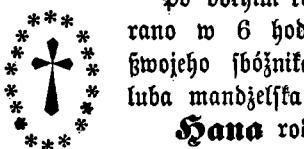
Pszechzivo wſchitkim pokasowasche w ón dobrocziwe ſmyžlenje; hdzej bě pomhacj trjeba, bě w ón kóždy čas ruče hotow; k kóždej ſlužbje luboſće w ón zwolniwje a radoſtne ſwoju ruku poſticji; w zytkwinskih, ſchul- ſtich a kudžinſtich naležnoſczech mějſeſte wón njepſche- ſtawazu ſtarosći wo naſ.

S boſcju wobzarujemy je h o ſažne wotkalenje a džakownoſć pszechzivo n j e m u nuczi naſ, ſjawnje ſwěd- czenie wotpožoſicj, ſo ſmy je h o ſubo měli.

Niech tón ſenjes jeho ſawoſtaſenych, kotsiz kloboko ſrudzeni wo n j e h o plakaja, ſe ſwojim njebjekim troſtom wotkhweli.

Wjes nami je h o wopominječe w žohnowanju wostanje.

**Rejbetarjo, wjeſni rychtarjo a gmejnſzy
prjodkſtejerjo bartſkeje wobady.**

Po dolhim khorjenju wuſny dženža
rano w 6 hodzinach w nadžijt na
ſwojego ſbóznika a wumđnika moja
luba mandželska

Hana rod. **Mättigez**,
jaſo bě ſwoju ſtarobu pschinjeſla na
66 lět 4 měſazh a 4 dny.

Tutu ſrudnu powjesež lubym pszechzelam a
ſnatym wosjewuju, pschispominam hiszheje, ſo bu-
dze wotemrjete cjeło mojeje lubowanje njeho man-
dželskeje njedželu popočnju w 3 hodzinach k jeho
požleniej sparnej komorzy pschewodžane.

Na Židowje pola Budyschina, 30. jul. 1862.

Handrij Hennig,
lotterijowý kollekteur.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawańi Serb. Now. při bohatych wrotach wotedać, płaci so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kózde číslo płaći 6 np.
Štwortlētna předpłata pola
wudawaria 66 np. a na
kral. saks. pósce 7½ nsł.

Cislo 32.

9. augusta.

Lěto 1862.

Woprijeće. Swětne podawki. — Dopisy. — Ze Serbow: S Budyschina. S Delneje Šórfi. S Lubija. S Njebjelčiz. S Kettiz. S Wadez. Se Šderje. S Žabčicza. — Hans Depla a Mots Tunka. — Přilopk. — Hudančka — Cyrwinske powjesce. — Čahi saksošlezynske je želesnicy atd. — Spiritus płaćeše w Barlinie. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Saſka. W Budyschinje směrem bórsh tež tak mjenovaných ſlužbnyh mužow abo ſlužbakow (Dienstmänner), kaž jich w Draždjanach a w druhich městach maja. Pschekupz Koch chze tu zyku wěz do rjady stajicž. — Saſte wuczerstwo měřesche ſwoju lětuſhu hłownu ſhromadzisnu w Mittweidze a bě ſo tam na 1080 wuczerjow ſechto, kiz wſchelake, ſa wuczerstwo a ſchulni wuzitne, wězny wuradzicu. Psichodne lěto budze tajfa ſhromadzisna w Chemnitzu wotdżeržana. — Královna Maria je ſo s Wina wróciła. Pschedzyda murskeje republiki Liberijs (w Afrizy), mur Benson, lotryž ſe ſwojim sekretarjom někotre dny w Draždjanach bydlesche, je ministra Beuſta wopytał a bū potom ſeho majestofscji králei Janej prijodkstajem a wot njeho do Pilniz na wobied pschebroſcheny. — W Lipsku ſwyczesche tamniſche studentſke towarzſtw „Saxonia“ w tyčle dnjach ſwoj 50letny jubileum. — W Budyschinje, hdzej ſo gymnasium do nětčiciche měſchczanskeje wuczerenje na ſerbſkých hrjebiach pschedzydi, budze nowa měſchczanska wuczerenja na nowe torhoschęjo pschi ſnuteckomyh lawſtich wrotach twarjena. — Sa rektarja lipskeje university je Dr. Erdmann, profesor chemie, wuswoleny. — Dla wotemrjecja ſakſtoweimarskeho wó. wody, wjerha Bernharda, ſakſti královski dwór 8 dnjow žaruje. — Nowa tharandtſko-freibergska krajna želesniza budze 11. augusta t. l. ſwjetdženzy wotwrijena. — Dokelž žana bawma wjazy dostacž njeje, dha dyrbí pschedzo wjazy fabrikow, kiz bawmjeniſcheča dželaja, ſastawacž a najſkerje ſo wulkej dželbje naſchich horjanskich tkalzow tež tak pónđze, jeli ſo s čažom na tkanje laneho platu a wolmjeniſhečow njeſkoža. Kaž nětko te wězny ſteja, dha my, hdn. býchu w Amerizy tež bórsh měr ſčinili, tola do dwoju lětow žaneje amerikanſkeje bawmy do naſchich krajow njeſtoſtanjem a budezem ſo teho dla bôle i lenej a wolmje pschiwobrocicž dyrbječ. Wolma a pschedzeno tež teho dla počina trochu w placijnsje horje lěſc. — Dokelž žaneje bawmy i watudžekanju wjazy njeſdo-

ſtanu, dha počinaja nětko wolmjanu watu dželacž a wona je jara rjana a lohla. — Bawmiane ſuſzohi běchu poſleni budyski hermank 2 kročz dróžſche hacž hevak předy.

Pruſy. Král je wſchitkim ministram a wſchim ſaſtojniskam, koiž ſu pschi wujednanju pruskofranzowſkeho pschedupſteho ſwiaſta ſobu ſtukowali, i dopokaſmu ſwojeje ſpoſoſnoſče woſebne rjady (ordeny) ſpočzil. — W druhéj komorje ſu budžet wójnskeho ministerſtwa wuradzowacž počzeli. Hacž dotal ſu jenož wo někotre njeważne ſrudi jednali; hacž i tym pjeniesam, kotrež ſu ſa nowiſche ſradowanju wójnska trěbne, njeſtu hiſčicje doſchli. Te pak ſu najwažniſchi ſrudi, a jeli ſo druha komora a ministerſtvo w tuthym naſtupanju někak ſjednatej, dha je nadžija, ſo ſo nětčicji ſejm na ſpoſojaze waſchnje ſkónci. S zyka je wjele ſapóſkhanow nětko ſ ministerſtrom wjele bôle ſ pokojom, dyžli do ſejma; pschedoz woni dykbja pschi poſnacž, ſo je nětčiciche ministerſtvo w kročkim čažku wſchelake požadanja kraja dopjelniko, kotrež ſa čaž předamſkeho ministerſtwa pschedezo njeđopjelnjene woſtachu, hacž runje ministerſto husto doſež wulke ſlubjenja činjachu. — ſeho majestofscji král Wylem je ſo 6. augusta do Mužakowa na wopytanje podał a jědze djenſza ſobotu ſaſo do Barlina. — Japanske poſelskwo, kotrež chžyſche předy po kraju do Peterburga jěč, je ſebi tu wěz hinał pschedyſliko. Wone je ſo mjenujzy 5. augusta ſ Barlina do Schęczecina podato a wot tam naſajtra na wójnskej ſódzi „Směly (t. j. Chróbl)“, wot ruskeho khežora poſlanej, do Peterburga wotjeło. Japanesojo ſu ſo, hacž runje po čeſle rjeni njeſku, tola jich pěknego waſchnja dla w Barlinie jara lubili. — Provinzialne ſejmy budža w tym lěče hromadu powołane, woſebje dla noweho khežneho dawka. — Ministerſtvo je krajne kubko Rěčicž (Ritschen) w roſborkim wotjeſu městu Šhorjelzej ſa 262,000 tl. pschedalo. Tuto kubko ma pječia něhdje 80,000 jutrow (Morgen) lěſa. — * Kamjenſki ſtoto- a plodohlad ſměje ſo 11. a 12. augusta.

Rakušy. Sapóšlanzy druheje komory su zo 1. augusta na schézj njejdel domoj podali a budža po tajšim hale 15. septembra saho wuradžowacj poczincz. Przed h bě komora powyszenje keloveje placzisny wotpolaska. — S Venezianskej pišaja, so tamniſche italske wobydlerstvo poczina s nowa khétra njemérne bycz. — W Czoplizach chézda kónz měšaza augusta 11 stolétny jubileum k wopomnjenju na wunamakanje tamniſchich czopkých kujpelow zwycięz. — Dla fastupjenja Rakuskeje do nemíſkeho zollvereina so nětko bjes Winom a Barlinom wjele piſche. Rakuske ministerstwo praji, so je fastupjenje Rakuskeje derje mózne, pruske pak wotmolwja, so ho to na Jane waschnje njejedzi, a je ſnadz ſkonczenie mózno, so pruske prawo wobkhowa.

Franzowſka. Dokelz Garibaldi italski lud nětko se wſchej mozu k temu wabi, so by ho wobronik a na Rom czahnyk, dha chze tam khézor franzowske wójsko poſylnicz a je pječza hízom poruczik, so by ho tam dželsba wójska podala. — Prynzeſhyna Klotilda, mandzelska prynza Napoleona, swojoho nowonarodzeneho prynza hama czéſhi. Ale dokelz je wón bórfy jedyn ſub doſtał, dha jej s tym wjele wobeżejnoscze czini a wona chze ſebi teho dla nětko dójku fa njeho wsacz.

Italia. Tudy su pschipóſnacze italskeho kraleſtwa wot ruskeho khézora a pruskeho krała s wulkej radoſcu pschijeli, czim bôle ſwarja pak nětko na khézora Napoleona, dokelz tón ſwoje wójsko s Roma wotwolacj nochze a tak ſadžewa, so Italzy Rom wobſadziez a ſa hlowne město ſwojego noweho kraleſtwa poſtajiez njemóža. Nichtón pak bôle njeſhwari, hač Garibaldi, a nichtón ludži bôle k nadpadzej na Rom njewabi, dyžli wón. Psches jeho ſchczuwaze rycze je tež hízom tak daloko pschischlo, so ho we wſchich italskich ſtronach ludzo ſhadzuja w tym wotphladzaju, so bych u na Rom czahnyli a jón, hač runje je wot Franzowſow wobſadzeny, dobycz phtali. Italſke ministerſtvo je psches to do wulkih wulfoscejow pschischlo, pschetož s Napoleonem ſebi pscheczelſtvo ſkaſycz noſze a s Garibaldijom dyrbi tež pscheczelſtvo džerjez; jeli pak jenemu pomha, dha druhemu khichidu czini. Wene je teho dla w tutych dnjach wulku proklamaziu wudalo, hdzej Italijanam radzi, so bych u ſčenje w měrje a pokoju wostali, ale hač budže to ſchtó pomhač, to ho wulzy jara prascha. Garibaldi je mjeniujy ludži tak ſawjerczał, so we wſchelakich městach poczinaja dale bôle wolač: „Do Roma, do Roma!” a tež „Rom abo ſmjerč” a so ho hízom we wſchelakich ſtronach na wójnski pucz do Roma hotuja, haj so ſu ſo tam hízom čzjodžiczki dobrovolníkow na pucz podali. A czim bôle ministerſtvo to ſakaſuje, czim bôle Garibaldi k temu honi a je teho dla lohko mózno, so Garibaldi s tými, kiz s nim djerža, w bližšim časzu na Rom poczehnje. Ministerſtvo chze jemu to

pječza s tym ſadžewacj, so wójsko na njeho pōſczele, ale italske wójsko je tajſe, so ſterje k Garibaldijej pscheſtupi, hač pscheſzivo njemu ſakroči, a teho dla ho miſterſtvo jara na wójsko ſpuscheſez njemóže a budže dyrbjez lohko doſez tej wězy hicz dacž, kaž wona póndze. — Na franzowskeho khézora je Garibaldi jara roſhněwaný a mjenuje jeho w ſwojich ryczach rubježniſa a thrana, kiz niz jenož ſwoj lud doma czisheſi, ale tež chze, so by italski lud njemóžny wostał a ſwoje žadania dopjelnjene njedostał. Garibaldi radzi teho dla k temu, so dyrbja Italiſtenjo Rom Franzowſam ſ mozu wſacj, jeli jón italskemu kraleſtu ſ dobrym dacž nochzeda. Duž je jara derje mózno, so ſ Italiſe bórfy wo nowych wójnskich ſkutkach ſkyschimy. — Někotre nowiny powiedaja, so Jendželjenjo Garibaldija ſylnie ſ pjenjeſami a ſ brónju podpjeraja a jendželske ministerſtvo ſteji pječza tež ſtradžu na jeho ſtronje. — Dokelz je Napoleon někotre wójnske ſódze k brjoham romskoho kraja poſtał, dha je to jendželske ministerſtvo tež tak ſčinilo. Garibaldi chze ſo mjeniujy pječza ſe ſtronu morja na romski kraj podacj a potom dale na Rom czahnyz. Teho dla je ſo wón na kupa Siziliu podał, so by wot tam ſe ſwojimi ludžimi po morju wujecz móhł, předy hač ſo ſchtó dohlada. Duž je Napoleon ſódze poſtał, kiz bych u jemu to ſadžewake a jendželske ministerſtvo je to ſamo ſčinilo, so bych u jendželske ſódze Garibaldijej po móznoſći pomhače. Tak to ſ najmjeñſha wſchelake nowiny wudawaja.

Ruſowſka. S Warszawoj pišaja, so wulkoſtnejas Konstantin dale bôle dotalnych njekmanych ruſich ſaſtojnikow wotſadzjuje a na jich město Polakow ſtaja. — Tež powiedja ſo, so budže warszawska universita, kotrž bě khézor Mikkawſch w lězje 1830 ſahnal, w tutej naſymje ſ nowa wotworejena a ſo ſu teho dla wučenzi Polazy jako profesario ſe wſchich ſtronow poſokani. Tež ſ pruskej Pólskeje je Konstantin někotrych tajkich wučenych mužow poſtał.

Czornohórfka. Czornohorjenjo hiſceze pschezo ſ Turkami wojuju a to ſbožomnje doſez, tak ſo Turkojo něčo hódné dobycz njemóža, ale wjele wjazhy husto doſez wulku ſkolu ezerpja a wjele ludži ſhubja.

Serbija. Tudy je hiſceze w tu khwilu měr, ale kak dočho budže to tracj, je njewěſte, dokelz ſo Turkojo tak njefadžerža, kaž ſu ſlubili.

Turkowſka. Konferenzy dla herbskich naſeſnoſcزو ſu ſo w Konstantinoplu ſapocžake, ale wone tak prawje do předka njendu, dokelz Turkowſka, Rakuska a Jendželska turkowſkim kſcheczijanam to popſhacz noſchedza, ſchtó ſebi Rusowſka, Franzowſka a Italſka ſa nich žadaja.

Amerika. Jane wjetſche bitwy w poſlenskim čazu byle njeſzu a unionſki pschedzhyda Lincoln ſebi nětko wſchu móznu prózu dawa, so by ſwoje wójsko

saňo do dobrego rjada stají. — S Mexikanskeje tež žane wažne powjeseče pschitske njejšu.

D o p i s y.

S Delných L u ž i z o w. Dokelž hym w Serb. Nowinach čítať, so ho s čízami w nich tež powjeseče s Delnych L u ž i z o w podávaja, dha dowolam ſebi, na něčto spomnieť, wo ejoz móhlo ſnadž wjele čitarjow rodžic, mjenujz na delnolužiſké herbske lutherſke, wot unije dželene, wožadu abo gmejný. Wone běchu předhy s hornolužiſkej herbskej wukrančansko-kletnjanſkej wožadu ſjenoczene, ale dokelž bě tutón ſwiaſt dla dalokosze wožadnych často jara wožejných, dha bu potom ſa delnolužiſkých lutherſkých tak mjenovana debško-žylojska wožada ſaložena a doſta knjesa A. Ebert a ſa duchowneho. Čenes Ebert je rodjený Němz ſ Dražđan, je pak delnolužiſku ryc̄ tak derje a doſpolnje naukuňk, ſo ho w jeje wědomnosći kóždemu delnolužiſkemu duchownemu runa, haj někotrehožkuž pschetriechi, a wón je, dokelž ma po wožodze k. G um l i c h a tež wukrančansko-kletnjanſku lutherſku wožadu wožtarac̄, w nowiſkim číazu tež hornolužiſku herbsku ryc̄ derje naukuňk.

Dokelž číz ſnadž něchtóžkuž wjedžec, w kaſtich měſtach a wožach ma debško-žylojska wožada ſwojich ſobuſtarow, dha je tudy pomjenujemy. Wona je mjenujz tak ſradowana, ſo ma wózom předarskich měſtnow. Tute ſu: 1) D e b ſ k (němſki: Döbrif), do kotrehož ſluschcheja Ž y l o w (Sylow), město P i z n (Peitz), H u š (Maust), I a n ſ c h o j z e (Vänschwalde); 2) K h o c į e b u s, do kotrehož ſo džerža G o l y n k (Gallinchen), G o l k o j z e (Kolowitz); 3) B o r k o w y (Burl) w Blotach (Spreewald), hdež tež ſe mſchi khodži: L i p i e (Leipe); 4) L i b i n abo L u b i n (město: Lübben); 5) B a r ſ t h e z (Forst) ſe starym Barſchczom; 6) G r ó b k (Spremberg) ſ T ſ c h a d o w o m (Stradow), ſ někotrymi druhimi wožami, tež ſ dwěmaj ſwójbomaj ſ Wojierz; 7) S e r b ſ k i Z a r n o w (Wendisch Sornow), do kotrehož ſo džerža: G a ſ e r o w (Rosendorf), L u t a (Laute), P a r z o w a druhe wož; 8) M u ţ a k o w ſ t j o m i wožami. Hdyž ſu tudy zyłe wož a města mjenowane, dha ſebla to tak wjele, ſo ho ſ nich jenož wěsty mjeniſchi abo wjetſchi džel woždlerjow ſ spomijenei wožadze džerži.

Měſchičanské předarske měſtina ſu němſke, wjeſne herbske. Najwjetſcha gmejna je debšanská; wona wožciſja 120 duchow, zyła wožada 400, a je teho dla jena tych najmjeniſchich lutherſkých wožadow w Pruskej, hdež je wſcho do hromady 47,000 lutherſkých. Zyrkwičku mamy jeno w Debšku, to je khěſta bjes tórmá, bjes ſwonow, bvglow a woſheje phci. Tutu khěžu je ſebi ta khuda gmejna ſ wulkimi woporami ſama ſupila a ſa nju 1400 toler ſaplačila. Prjedy bě we njej

forežma a někto ſo tam wužěluje khleb a woda teho žimjenja.

W tutym ſeže je nař Boža rada ſ wulkej ſtaroſcu domapytala. Knjes G umlich we Wukrančizach je ſwoje ſaſtojſtvo ſkožil a je wot wrótkawſkeho wychiſeho iutherskeho zyrkwiſkeho kollegija k. Ebert porucžnoſc̄ doſtał, ſ debšanské wožadu tež wukrančansku ſobu wožtarac̄. To njeje žana lohka ſkužba. Bjes Libinom a Wukrančizami je 17 mil dalokosze, a dýrbi k. Ebert teho dla ſtajnje na puczu bhc̄, ſo by te wſheſlaké gmejný wophtowal a we woběmaj herbskimaj ryčomaj předowal. My ſmy ſo teho dla hžom w ſjawnych nowinach napraſhovali, haž nochzyk žadny kandidat*) delanskú ryc̄ naukuňc̄ a ſo jako pomožný ſarac̄ do Debška podac̄, ale nichtón nam žancho wožmowanja dał njeje. Rodženemu Serbej njeby čežko bylo, delnolužiſku ryc̄ ſa krótki číaz ſaukuňc̄.

Hewak pschispominamý hischce wožebje ſa wužených, ſo chze k. Ebert ſ Božej pomožu grammatiku delnolužiſkeje herbskeje ryčze wudac̄. Wón pilnje na njej džela, a je nadžiſa, ſo ſo tajke dželo derje radži. D.

Ze Serbow.

S Buduſčina. Hžom w přenich dnjach teho tydženja widožachmy tudy na jenym winozym pjenku pschi ſchijankę khěji na ſamjeňnej haſh ſicze, na koſtrichž ſo hžom khětro módre, ſrawjaze ſornjatka namakaju.

S Delneje H o ř k i. Nashe ryčerkublo ſe wſhěni, k njemu ſtrusčazym ſordarkami je wondanjo knjes kralowſki komornik ſ Rabenau nad Rakezami a t. d. ſupiš.

S Lu b i a. Psched někotrym čaſhom je tudomny ryčník knjes M o ſ i g K l o ſ o p ó l ſ k i ryčerkublo Mału Šwónzu ſupiš. Nam ſerbam je ſubo, ſo mamy na tajke woženje bjes ryčerkublerjemi ſaňo jeneho ſerba wiaz a nadžiāmy ſo tež, ſo budže k. Moſig Štekoſopolski provinzialny lužiſki ſejm pěknje wophtowac̄.

S N e b j e l c į z. W požlenim čízle ſmy ſrudnu powjescz wo ſemrječu naſchego kaplana k. M i k l a w ſ c h a I a z ſ k a w ſ a podali. Teho pohrjeb běſhe pjatki 1. augusta. S bliská a ſ daloka bě ſo wjele pscheczelow a druhich pschewodžerjow (bjes nimi 11 duchownych a 4 wuežerjo) na farje ſhromadžilo, koſiž khěluſkých ſpěwajo we wulkum žarawanskim číahu pod wjedzenjom wyžokodostojněho ſe-

*) S hornolužiſkých herbských kandidatow jeneho doſtači, to drje ſo w tu khwili ſedý ſtanje, dokelž ſu někto tſi herbske ſarſke města (Euczo, Bart a Jaklonz) wotewrjene a w hornolužiſkých ſerbach něk wiaz kandidatow reverendi ministerii nimam, dželi ſchýrjoč, tak ſo budža tucži hžom doma trjebani. Ned.

niora budyskeho tachantstwa k. Pečka wotemrjete češko najprjedy do cyrkwie pschewodžachu. Tovu bu requiem džeržane wot k. klóschterskeho propsta Dr. Eiselta s Marineje Hwěsy. Potom njezechu češko, litaniu sa wotemrjeteho spěvajo, na pohřebniſchejo dale wo wžy ležaze. Po wotspěwanju tam předkřisaných modlitwów mějescé k. farač M. Kočka jara hnuiazu ryc, w kontrejj na skutkowanje njebočickeho spominaſche a wožebje tu wěrnoſc̄ roſkladje, kotrūž nam tón ſemrjetn preduje — nahku ſmjerč. Nětko džechu pschewodžero s wjetſcha ſažy do cyrkwie, hdyž k. kaplán Wels s Budyschima druhu spěwanu Božu mſchu džeržeſe. Dželbrače bě jara wulke a wutrobne, kaikež je njebočicke tež jara ſažkuſit. Wón bě rodzený w Novožilicach 13. februara 1827, a dosta 8. decembra 1854 měštniku ſwjeczíſnu. Hdyž bě poſ ſlēta w Budyschinje ſa vikara a katecheta pobyl, pschindje do Njebočic, hdyž, je w cyrkwi a ſchuli ſvožownje ſkutkovaſ, hacž jeho Bóh tak njenadžiz wofadje a jeho pscheczelam wotewſa po ſwojej njeuſlednej radje. Njebočicke bě tež ſchtož dýrbja Sserbſte Nowiny pschispomnicz, dobrý Sserb. Jako ſtudent hýzom je won ſa Sserbſto džekal a pilnje mlode ſerbſke pižwostwo pschisporjal, a to wožebje ſ poetiſkim wudželkami. Wón bě tež ſwěrny ſobuſtaſ Macižy ſerbſkeje. Wón wotpočuji we měrje, a jeho wopomjenjo woſtaň hjes nami w čeſeſe!

S Budyschina. Hýzom psched někotrym čažom je k. kandidat Šykor a Šmaleſchez ſwoje vrhuhanje pro ministerio kvalobnije psched konſistoriſtow w Draždananach wobſtał.

S Ketliz. Džen 14. juliia bu na tudomných ležomnoſčach, hdyž bě ſo pschekhadžowaſa, Kathinka Ludiwigz morwa namakana. Boža ruczka bě ju ſajala.

S Wadez. Tudy je ſo 1. augusta Jan August poždráleñny jeniczki ſhu ſublerja Blasiusa pomjenowaneho Schreho we wodnym korce, něhdež kohez hukobim, ſatepič. Wón bě do njeho paný, jako bě ſwojej macjeri ſ domu wuběžaſ, a hacž runje jeho wona ſa někotre minutu ſažo namaka a ſ wodý wuczeſe, dha bě wón tola hýzom morwy. Pscha proza k jeho woživjenju bu potom nałożena, ale wſchitko bě podarmo, wón wjazý njevotuči.

S Čerje. Jako ſrijedu tydženja tudomny ſubler Žul ſuču won wožeshe, džeržeſe jemu jeho hóležez kvalu konja. Pschi tym ſta ſo pak, ſo bu wot konja podtorhniſen a kruh ſobu wležen, tak ſo bu na hlowje jara wobſkodžen. Psches pomoz ſekarja, kotrūž je ranjenemu hóležez ranjenu hlowu najprjodžy wumyſ a potom ſažo hromadu ſeſhič, je nadžija, ſo ſo tón hóležez ſažo wuſtrowi.

S Ketliz. Šrjedu pschipoſdnju $\frac{1}{4}$ 2 hodži-

now wudhri tudy w kheži Maclenij ſwudopenej. Seiferto weje woheň a ſpalí ſo tuta, kaž tež pschi twarjena bróžen a hródž. Dokelž nichtón doma njebe, dha je ſo wſchitko ſpaliko a tež poſ, kotrehož ludžo, kiz běchu na pomoz pschiběželi, ſahe doſč ſotwjaſacž njemóžachu. Tola wutorhnyh woni pieč huj ſlo- mjenjam a jako poſdžiſhō roſpadanki ſe ſpaleniſhčea wotſtronjachu, dha namakahu dweju korniklow, kotrāž běſhtaj ſo do hnoja ſarykoi, hiſheje pschi živjenju, a dohko nietra eſhe, dha wonaj ſažo ſtrowaj a čerſtwaj wokoło ſkafajtaj.

S Jablonza. Nasch knjes duchomny Warko je njeđelu tydženja 27. juliia wumrjeł a bu ſrijedu 30. juliia na ſwiedženſte waſhnuje pohřeban. Sserbſtu čežnou ryc džeržeſe k. duchomny Wielan ſe ſlepoſho, němſku pak k. ſuperintendent Rekt a pohřonowanje wuſpěwa k. duchomny Rada ſe Mužakowa.

Nasch njebočicke knjes duchomny je ſo w lěce 1821 w Bělzej Wodže narodžil, hdyž je jeho nan hiſhče jako derje ſažkužný wuczeſ ſiř. Wón wopytowashe po ſkóčených domjažych ſchulſtich ſlētach ſhorjelski gynnafium a ſtudowashe po derje wobſtathym maturitatnym pruhowanju na universiſe we Bróžlawje na duchomnſtwo. Tam ſeſna ſo bliže ſ něcjeſhím knihlupzom a redaktorom Smolerjom w Budyschinje, ſ kotrýmž wón, jako bě prjedy dleſhi čaž pod profeforomaj Burkinju a Čeſlakovſkym ſkowjanské rycze ſtudowaſ, „Fr. Lud. Čelakowskeho wothlós pěſni ruskich“ ſ čeſkeje do ſujiſkoſerbskeje rycze pscheloži. Tutoń pscheloži je w lěce 1846 w Prahy čiſhčany. Po ſkóčených universiſtich ſlētach běſhe k. Warko tu a tam domjaž wuczeſ, hacž bu kónz ſlēta 1855 ſa fararja do Jablonza powołany.

Wón mějescé jara pětne dary a bě dobrý ſnajeſ ſerbſkeje rycze, tak ſo mójeſe ſo Sserbſto po jeho wročenju do wózneho kraja ſe wſchém prawom nadjeſe, ſo budže wón hódnje ſa nie ſkutkowaſ. Wón běſte tež k temu ſubjerad hotowy, ale ſtrachna khorosz — ſuchočina w dyhawje — w nim naſta a pschibjeracše ſ kóždym ſlētom, tak ſo jeho we wſchej džekawoscí ža-kožnje ſadžewashe a ſkóčnje tak daloko dowjedze, ſo dyhjeſeſe, jako bě 26. juliia ſwoj 41. narodny džen ſwjeczík, 27. juliia pschipoſdnju wumrjeſ. Wón ſa-woſtaſi ſrudnu knjeni wudowu, džeczi pak žane ſawo-ſtak njeſju.

Pschispomnicz mamy hiſhče, ſo běſhe k. Warko dobrý Sserb a po taſtim tež ſwěrny ſobuſtaſ towarſtwa Macižy ſerbſkeje.

S Jablonza. (Druhi dopiž.) Njeđelu 27. pražnika pschipoſdnju w 12 hodžinach wupſchahny Bóh luby knjes ſwojeho motročka, wjele doſtojneho knjeſa duchomnho Jana Augusta Warka w Jablonzu. Rodjeny 26. pražnika 1821 w Bělzej Wodže a wuczeſ

w Mužakowje, Schorjelu a Wrótsławje, bu wón s domiązym wuczerjom w Schlesynskiej a potom w Jabłonzu, dosta w l. 1854 duchownu święciznu jako wokrzesny vikar ev. zyrtwje a bu 1855 sa duchownego w Jabłonzu powołany. Tehdom njebudzisze njechtón rjeł, so tał młody muž hżom po někotrych lětach swoje sastojinstwo skozi. Po sasymnjeniu pschi duchownej skujbje wodżibaczi (wodźbawie won, poda so teho dla dwójzy do kujpel, njemóžesche pał druhu, khiba na kwiślu polóżnoſez dostacż). W lécie 1859 woženi so wón s kniežnu Hanu Mariju Markez s Mužakowa, njeje pał żane 3 lěta s njej w hromadze pobły; mimo wscheho nałożowanego lekarstwa pschibjerasche jeho džibakoſez, so wot hód 1861 wjazh na klečku nepschitidze. Napošledk po wschej kłaboscej a częhnoſcej wumó njebjesti kmielnik jeho dusku s jaſtwa braschnego częka, w kotrymž bě 41 lět bydliła, so by jei dopomhał tam, hdżež žana bołoscej a žana kmierej wjazh njeje. Teho wotemriete częko, kylne wot woſadnych a pscheczelow pschewodżane, kmy kryedu 30. julijsa se wjchei czesczu a rjenje s palmami debjene do klinu semje puſcheinili. Boh daj temu njebohemu měrnym wotpoczink!

Hans Depla a Mots Tunka.

Hans Depla. Kajke maja tola żony druhdy džiwne waschnje!

Mots Tunka. Shto dha pał měniſč?

H. D. Hlaj, to staj tam w holi dwaj mandželſtaj, wón je dobry muž, ale wona je towarzda hłowa a shtož so jei spodoba, to wona cžini. Psched něotrym čażom bě so jei sſedalo, so by derje bylo, jakozu pschedacż. Muž to nochzysche; ale jedyn džen bě żona s jakozu přeč a napošledku su wukopa, so bě ju na bartski hermanek dohnala a tam pschedala.

M. T. Aj, aj tola!

H. D. Potom běſche so jei sažo jena kujzodowa żerdż kłubila a pschinjeſe ju wieczor posdze domoj. Muž drje jei tu żerdż wsa a skhova, so by ju na nasajtra sažo k kujzodej donjeſte; ale jako rano staje, so by to sejnik, dha bě żona żerdż předy hżom na drobne kuski roſrubala.

M. T. Ně, na tajke kuz!

H. D. To hiszczęſe dosć njeje. Dokelž je w tej komorje, hdżež taj mandželſtaj spitał, znadż něſtka tkhow, kąż je w lécie wschudżom namakaſch, dha je wona swojego muža wopuscheinika a ſebi swoje kožo na kwiniaſzy tklew poſkala a ſpi tam kóždu noz. Muž je s tym njeſpokojny, ale wona njeſta ſebi ryžecj.

M. T. Haj wschał, żony maja druhdy džiwne waschnje.

Přílopk.

* W Ullersdorfje dyri błyſk 16. julijsa do jeneje kniežeje bróžnje, kotaž so spali. Teho runja buchu tež domske jeneho sahrodnika a kniežeho hajnika do procha a popjela pschewobrocjene.

* We wşy Berkwy (w Polskej) rojacu so wón-danjo pçjohy a trzechidu pschi tym na sichtri konje, kotrejž tak roſkałachu, so dyrbjachu po krótkim čażu wumrječ. Ludžo, kiz chyžcu konjom pomhač, dyrbjachu bórsy czekacż.

* W Chemnitzu njebe wón-danjo kon jeneho ökonomia w hródzi namakanju a teho dla wschudżom sa nim pytachu. Ale to bě podarmo, nihdże żadny kon njebe, hacž něchtón na kynowu lubju pschindje a tam k swojemu poſtrženju konja pschi kynje namala. Kon bě tam s hródze po wumkum skhodze horje saleſk, dele pał njemóžesche, ale dyrbjachu jeho po swjasach dele puſcheinici.

* W Frankenbergu padze 16. julijsa kruh sta-reje murje pschi drósh a farash dweju hóſzow, dwaj buſhtaj pał wot njeje jira wobschłodzenaj.

* W Modelsdorfje w Schlesynskiej chyžsche wón-danjo jena pěſtoncza, kotaž džeczo na ruzy njeſesche, w měnzy nimo koka hicž, bu pał wot tuteho hrabnjenia a s tym džeczom morjena.

* W Praſy ſtocži wón-danjo jena macz s tſjomi džeczimi do rěki, so by so tepila; ale wschitke buchu hiszczęſe ſiwe ſažo s wodzy wuczehnjenie.

* W Choczebuſu bu 15. julijsa 65lětny Marćin Rónzak k kmierej wotkudzeni, dokelž bě w lécie 1860 wudowu Nóżku ſadajſt a potom pojſmyk.

* We Winje bě wón-danjo s jeneje menažerije wulki krokodil czeknýk, tał so dyrbjachu potom nělotſi, s tſlbumi wobrojeni, mužojo ſa nim kłedzieſ.

* W jenej wşy bliſſo Wina je tamón tydženj žona jeneho kheſkarja pjaniki porodžiſta. Wschitke 5 džeczi ſu ſiwe.

* W Kaltwasseru pola Schorjelza dyri 16. julijsa jenemu burej do hródze a farash tam dwě kru-wje, 1 jakozu a jene kwinjo. Hacž runje bě na hródzi wjele kyna, dha so tola nječo njeſapali.

Schejern'orępowe kymjo w 3 družinach, s kotrejž wulke čerwienjojte, ſelene abo żolte rěpy na-roſtu, kym ja s Erfurta dostał a pschedawam je w o-prawdziće pa najtunischičk placzisnach.

W Budyschinje, na ſerbſke haſy.

J. G. F. Niedſch.

Jedyn hiszczęſe zyle dobrý plonwós je w Banach pola wjeſueho ryktarja na pschedan.

* W Schtěknje w Ciechach je wóndanjo 104 lěta starý zytkwienz Domášch Worjeschk wumrjet. Wón bě w czašu sydomsletneje wójny pod Laudonem wojač byl a s zyla 20 lět we wójsku sluzil. Hacž do po-šlenjeho dnia ſwojeho živjenja móžesche ſwoje dželo wobstaracž.

Hudančka.

32.

Mały domik je,
Jaſnje wobeleny,
A hdyž s njeho čze
Doho hospodač,
Dyrbi roſbicj ſczeny.

(Wuhudanje přichodnje.)

Wuhudanje ſcz. 31.

31. Wětr.

Cyrkwinske powjesće.

Křečeni:

Michałska cyrk: Gustav Hermann, Jana Augusta Łukasza, žiwnoſcjerja na Židowje, ſ. — Ernst August, Jana Augusta Nutniczanskeho, kublerja w Žyžech, ſ. — Jan Ernst, Jana Handrija Wehle, polizajſkeho ſaſtojnika na Židowje, ſ.

Zemrjetaj:

Džen 25. julijsa: Bohuwěr Habam, Handrija Michałka Bartuſcha, křečerja a korbierja na Židowje, ſ. 2 l. 15 d. — 30., Jana, Handrija Henniga, křečerja a polerja, kaž tež lotteriekollektora na Židowje, mandjelska, 66 l. 4 m.

Čahi sakskoſlezynskeje železnicy z budyskeho dwórnišća.

Do Dražđan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h. 11 m.: pschiipołnju 12 h. 50 m.*; popołnju 3 h. 33 m.* wečor 8 h. 21 m.*; w nož 2 h. 26 m.

Do Šhorela: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 11 h. 40 m.*; popołnju 3 h. 25 m.; wečor 6 h. 54 m.*; wečor 9 h. 24 m.; rano 12 h. 30 m.

*) Pschianknjenje do a ſe Žitawę a Liberzą (Reichenberg).
†) Pschianknjenje do Žitawy.

Pjenežna płaćizna.

W Lipsku, 19. junija. 1 Louisd'or 5 toler 14 nſl. 6 $\frac{1}{4}$ np.; 1 połnowažazh čierwieny ſloty abo dukat 3 tol. 5 nſl. $\frac{5}{8}$ np.; winske bankowki 79.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje

2. augusta 1862.

D o w o z :	Płaćizna w pŕerězku										
	na wikach,					na bursy,					
kórcow.	wyšsa.	nížsa.	srzedźna	najwyšsa	najniżsa.	5031	wyšsa.	nížsa.	srzedźna	najwyšsa	najniżsa.
Pscheniza	6 10	—	5 15	—	6	—	6 10	—	6	—	—
Nožka	4 5	—	3 25	—	4	—	4 5	—	4	—	—
Decimien	2 25	—	2 20	—	2 22	5	2 25	—	2 20	—	—
Wówſz	1 25	—	1 20	—	1 22	5	1 25	—	1 25	—	—
Gróch	4 15	—	—	—	4 10	—	4 15	—	4 10	—	—
Wola	3 10	—	—	—	3 5	—	3 10	—	3 5	—	—
Njepik	8 15	—	—	—	8 10	—	8 15	—	8 12	—	—
Jahly	6 15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
Hejdusčka	4 10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vjerny	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	16	—	—	15	—	—	—	—	—	—
Kopatčkumy	4 5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bent. ſyna	—	20	—	—	15	—	—	—	—	—	—

Spiritus płaćeše wčera w Barlinje

19 tl. 20 nſl. a 19 tl. 15 nſl.
répikowý woli (njecjisczeny) 14 tl. 15 nſl.
(Ežiſczeny, kaž ſo w Budyšinje pſchedawa, je
ſtajnje nehože $1\frac{1}{4}$ tl. dróžſchi.)

N a w ē ſ t n i k .

Wubjerny Thoſej punt po 85 np., dobry zokor po 5 hacž 6 nſl., čierſteve forenje a material-tywory w najlepſej dobroſezi, kaž tež tunje cigar-ry, 100 wot $3\frac{1}{2}$ tl. hacž 20 tl., w najrjenjšim wubjerku, palenj ejmar po 4 tl. pſchedawa

Ludwig Ecclius na herbstich hrjebjach.

Na dobročiweniu wobfedžbowaniu.

Sa ſlužbuwobstarazh büreau na žitnych wilach w Budyšinje phta ja ſo:

ökonomisz, pschekupisz a hajniſz, wuczomniz, ſahrodniz, mlynisz, hetmanjo a woczerjo, knjezi wajhtarjo, hospoſy a hródzne hospoſy,

kuchinske a hródzne džowki, wolazh a konjazh wotroczy, ſa tudomnu a ſa dalszhu ſtronu, kaž tež ſa dobru ſdu. Okonomiſki inspektor Meisel.

M o j u winowu ſtwu

Iotraž wulki wubjerk ſkodkich, čierwienych a bělých wi- now po jara tunich placzisnach poſkieja, chyli moji lubi herbsz pſcheczeljo prawje husto wophtacz a móža tam najlepſeho poſkuzenia wěſči byz.

W Budyšinje na herbkej haſy.

J. G. F. Niedeſch.

Wosjewjenje etabliſementa.

Čeſčenym ſſerbam Budyschin a wokolnoſeſe ſ tutym najpodwoſniſho i naſiedzenju dawam, ſo bym
wot dženjiſiſheho dnja tudomne

knjesa D. Hammerowe galanterijowe, frótkotworowe a jehlařſke khlamy

kupik a na ſo wſak, kaž tež ſe wſchěmi, do nich kluſchazymy pſchekupnymi wězami derje ſaſtarak

Pſchi ſprawuym a naſtunischiim poſzluženju budže moje najvojetſche prozowanje, ſebi poſku ſpoloſnoſeſ
wſchitkiſh pola mje kupowoznych ſtaſnje dobycz phtacz.

S najvojetſchiim počeſćowaniem
W Budyschinje, 28. julija 1862.

Gustav Nicolai.

Wſchepołożenje khlamow.

Wot dženjiſiſheho dnja ma

ſlótnik a juwelier Ernst Boëtius

ſwoje khlamy a ſwoju džekatnju na bohatej haſy ſ napshecia kral. poſta w domje knjesa pſchekupza
Brauna a prozh wo dalshe dobrocziwe wobkedžbowanie pod ſlubjenjom ſprawneho poſzluženja.

W Budyschinje, 19. julija 1862.

Powschitomna aſſefuranza w Trieſcze (Assicurazioni Generali)

ſawjesczniuje pſchi ſaruczeniſkim fondsu wot $18\frac{1}{3}$ millionow ſchjeſnakow:

a) Twory, mobilije, žniene ſte plody a t. d. pſchi wôhnielowu ſchłodu;

b) Kubla a twory na puczach pſchi ſchłodu pſchi transportu a

c) poſticza ſawjesczenja na ſiwenje człowiekow na wſchelake waschuje ſa naſtunishe twerde
prämije a napische polich w pruſki m kourantu.

Tuto towarzſtwo ſaplaſci w lječe 1859 ſa 1861 ſchłodowanjom 3 milliony 352,478 ſchjeſnakow
86 kr. D. W. ſarumanskih penes.

Wſchu roſprawu dawa

J. G. Richter,

wokreſny agent ſa Budyschin a wokolnoſeſ.
Gady wulfje ſyrlwie čđ. $\frac{338}{171}$ pódla tačantſiwa.

Schäfferowe błowne bjeútuſchki na ranę, wosabjenje, wopa- lenje a hojaze bjeútuchi poručza

hrodowska haptika.

Mkodži thſcherjo abo kóždy, kiž chze moſowanie
möblow we wſchěch drjewach, kaž tež dobre lakirowanje
w krótkim čaſu naſuknycz, doſtanje we tym wot pod-
piſaneho doſpolnu wučžbu.

W. Klepl,
lakirač a drjewomoler
na kotoſkej haſy čđ. 110 w Budyschinje.

Dobrowolna subhastazia.

Na namjet herbow Michała Szykora we Lwysy budże ho
dżen 28. augusta 1862

wot podpisaneho śudniſteho hamta jeho, pod Cat. No. 44 w Lwysy leżaza, na fosiu 34 kuhowſkich hypothekſkich knihi ſapiſana a 15. t. m. wjeſnogrychtſzy a ſi lętuſhimi žnjami na 2015 tl., njedziwa'o na wobcežnoſeže wotſchazowana khežniſka žiwnoſež ſi inventarom, na 119 tl. 8 nbl. 5 pn. taxirowanym a ſkót a grat wopſchiſazym, a to na žiwnoſeži ſamej we Lwysy na pſchedadžowanje pſchedawacj, czehož dla ho placzenjakmani kupowarjo ſi tutym pſcheproſchuja, ho na tymle dnju, dopołdnja w 10 hodžinach, na tutej ležomnoſeži nutſnamakacj, po do- połaſanju ſwojeſ placzenjakmanoſeže ſwoje ſadženja ežinicj a potom dalszeho doczakacj.

Wopſianje ležomnoſeže a wobcežnoſcžow, na njej wotpocžowazyh, je ſi pſchedadžowanſkim wuněnjeniem ſe ſubhastazionſkeho patentu, w kheži tudomneho śudniſteho hamta, kaž tež we kuhowſej koreźmje wupojſnjenego, naſvedzicj.

W Małezach, 16. julija 1862.

Kralowſki śudniſki hamt.
Seyfert.

Töpfer.

!! Pſcheproſchenie !!

Jutſje njedzielu 10. augusta 1862 ſmjeje ho pola podpiſaneho tſelenje do tarcze (Schreibenschießen) ſi eženjenych a kladlích tſelbow, kaž tež tſelenje do ptaka ſi prołami, ſi ežemuj najpodwołniſhō pſcheproſchuje

W Lwſkej, 5. augusta 1862.

Lada, hoſcjenzař.

Serbska duchomniſka konferenza

ma ho, woſebje w naležnoſcach w poſlennjej konferenzy naſpomnienyh, w utoru 12. augusta dopołdnja wot 10 hodžin w hoſcjenzu ſi ſkotej krónje w Budyschinje wot- džerzeč, ſi ežemuj ho kl. ſastojnſzy bratſja ſi tym naj- podwołniſhō pſcheproſchuje. Pſche d ſy d ſi w o.

Dziwɔčanske herbske ev. luth. miſionske towarzſtvo ſmjeje jutſje 8. njedzielu po ſwiatzej Trojizy popołdnju w 3 hodžinach ſhromadžiſmu. Pſetr Młonk.

W Małej Huszy je jenoskoſowa kheža čzo. 17. ſe ſwobodneje ruky na pſchedau a móže ho wſcho dalszeho pola wobſedžerja tam naſhonicj.

Z b o ž o p r e ē e

mojemu wulcy lubowanemu přetelej

J. J. w L.

k jeho narodnemu dnju, 10. augusta 1862.

Njeh wjesele, kaž ſlónčko, jasne ſi naroduy dzeń ſekhadža; Njeh zbožownosće róza krasne ſi wutrobičku wotanka.

Egiſlo 29 Serb. Nowinow 1862 ho we wudawańi ſaſo kupuje, ale ežſte dyrbi bhej.

Čiſe L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Njeh zakće lěto wjesele ſe
Džens, přeſelo, Ći najrjenše;
Njeh krasna pruha luboznosće
So w twojej duſi wupřestrje.

Kaž w ſlěbrorěcyc pluskotaja
Wše rybički tak wjesele,
Tak njeh Če rjenje wobjimaja
We nowym lěće radosće.

Budź narodny dzeń królowany
Či z krasnym wencem miloſće,
Njeh rózowy pupk rozwijany
Je znamjo mojej swérnosće.

Njeh koſa Tebje zbožownosće
Na wšikich pućach žiwjenja,
Sej ſkhowaj ducha towarſnosće
A dotalneho přeſelstwa.

Chce mutny čas ſo k Tebi bližić,
Chce styk a strach Če čwiliwac,
Chce čłowska hordosć Tebje hidźic,
Bóh Tebje budže ſkitować.

Wón daj Ći ducha' ſpokojnosće,
A dzečaceje dowery,
Kiž wodźi Če puć pobožnosće,
A troſtuje Če we nuzy.

A hdźy je něhdy twoj čas wuſoł,
Hdźy ſkhił hłowu ſedźiwu,
Bóh daj, zo junu tam by dōſoł,
Hdzež wjeseła ſo njeminu!

Bjarnat.

Jan Schüka w Dręzach,
Hana Woschikez ſi Biedrichez,
mandželfaj.
Džen 7. augusta 1862.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawańi Serb. Now. při bohatych wrotach wotedać, płaci so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kózde číslo płaći 6 np.
Štwortlētna předpłata pola
wudawaria 66 np. a na
kral. saks. pósce 7 1/4 nsl.

Císlu 33.

16. augusta.

Lěto 1862.

W oprijeće. Swětne podawki. — Do knihownje Maćicy serbskeje dary. — Prawizniski dopis XXXVII. — Ze Serbow: S Budyschyna. S poła. S Nalbız. S Nakęz. — Přilopk. — Hudančka — Cyrwinske powjesé. — Čahi saksošlezynskeje železnicy atd. — Spiritus płaće w Barlinje. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Sakſka. Dokelž chýhu w Draždjanach cji satz, kotsiž w lěze 1812 w bitvoje blisko Podobny w Ruszowskej wojsowadhu, dopomjenje tuteje bitvoj kwojecic, dha je ſebi něchtón prózu wſak a wſchitkich ſakſkich wýſhkolow napíšał, kotsiž w l. 1812 pod Napoleonem I. w Ruszowskej wojsowadhu a nětko híſhčeze živiu ſu. Tich je 89 a jenož jedny jenicki híſhčeze we wójsku ſtuži, wſchitzg druſy ſu pensionirowaní. — Hontſke khariki na hontſke lěto 1862/63 maja ſelenu barbu. — Kronprinz Albert a prynz Jurij ſtaj ſo do Draždjan ſažo wróćitoj. — W Kamjenizu mějachu 11. a 12. angusta pěkný ſto- a plodohlad, wo kothymž móžemy pak halle ſa tydžen roſpramu dac̄. — Nowa kharandſlo-freibergska železniza bu 11. augusta wotewrjena a ſo nětko po njej jeſdži. — W Oberwiesenthalu je ſo 5. augusta 112 twarjenjow wotpaliſko a je 541 čłowjekow pſches tuto njeſbože kwoje wobydlenje ſhubilo. — Jego majestoscz kral Jan je ſo 11. augusta do Hummelshajna, hontſkeho hrodu altenburgskeho wójwody, na wopytanje podař. — W rudnych horach je wjèle kroſnow, na kothychž ſo bawmjeniſhčea tkajachu, tkac̄ ſaſtało, tež je fabrika bawmjaných tworow w Rittersbergu zyle džekacz ſaſtała, dokelž žana bawma wjazh ſ dostacžu njeje. So bawmjeniſhčea pſchi njedostatku bawmý hížom dawno wjèle dróžsche njeſhu, to leži w tym, ſo je pſches měru wjèle bawmjaných tworow nadželanych a budže híſhčeze khétru khwilu trac̄, hac̄ budža tute roſpschedate. — W Eibenstocku je ſaňdženu njedželu wulki wohén był, ſ kothymž je ſo tež radna khěža a zyrkej wotpaliſko. Płomjenja ſu něhdje 50 domſkich do procha a popieka pſchewobrocžile.

Pruſy. W druhéj komorje jednaſche ſo wón- danjo, hac̄ by ſo ſe Šhorjelza abo Kohlfurta nowa železniza do Hirschberga a Waldeburga twaricž měla. Wulki wjetſhina komory ſo ſa tu wěz wupraji a ju ministerſtwu porucži. — Na hofczińje, kotař ſo ſan- dženy tydžen pola ministerpſchedbhyd hrabje Bernstorffa mějeſche, mějeſche knijeni ministrowa japońskiho pôzlanza

ſ prawizn a pſchedbhydu liberiskeje republiky, mura Ven- ſona, ſ lewizy, ſhtož bě ſuſhodſtvo, kajkež drje w Bar- linje híſhčeze žana knijeni měra njeje. — Se Schlesyn- ſkeje piſhaja, ſo ſu tam ſe žněmi ſpoſojni, hac̄ runjež tak dobre njeſhu, laž we Lüžizach, woſebje w nastupanja rapba niž, tif je ſo tam lětža mało radžit. — W ſchlesynſkých wulkih tkalſkih wžach počinajia ſo ludžo pſched bližšim čažom strachowac̄, dokelž bawma, kotrūž tam najbóle tkaja, tak ſylnje wotebjera, ſo budže w krótkim čažu wſha pſchetrjebana.

S Braunschweiga je powjeſcz do Barlina pſchischtka, ſo je iamniſche knježerſtvo ſ pruſko-franzowſkemu pſche- ſkuſkemu ſwiaſkej pſchitupiſko. — W druhéj komorje jednaja w tu khwilu dla wudawłow, ſa wójsko trébnych. Hac̄ runje tajſe jednanje bjes ministerſtwom a ſapó- ſkazami jara pſcheczelniwe njeje, dha tola tak někak dale króči a móže być, ſo ſo na tajſe waschnje w kwojim čažu ſbožomnje ſkóncži. — Jego majestoscz kral Wylem je ſo 9. augusta ſ Mužakowa do Barlina wró- cžil. Wón je w mužakowſkim rebijerje na hontwje był a tam bjes druhim tež dwieju ſelik. — Mi- niſter wójny, t. ſ Noon, je wot krala tež ſa ministra mórkich wójnskich naležnoſcjom pomjenowaný a by jako tajſi lětne 3000 tl. pſchidawka ſ kwojej ſběž dostačž měl. Wón pak tajſu ſdu njeberje. — Hac̄ runje pru- ſke ministerſtvo wiedžesche, ſo Bayerska a Würtemberg- ſka na rakuſkej stronje ſtejitej a teho dla ſnadž ſ pru- ſko-franzowſkemu pſchekupſkemu ſwiaſkej njepſchitupitej, dha je to tola njelubosny ſacžiſhčez w Barlinje ſcžinilo, jako tam powjeſcz pſchitdže, ſo ſpomnenaj krajej wo powjenowanym ſwiaſku ničzo wjedžic̄ nočzetaj. Wone je tež lohko móžno, ſo Hanoverska runje tak ſčini, a hdý bych na tajſe waschnje tſi wjetſche němſke kraje ſ zollvereina wuſtupile, dha by tutón khětro wulki džeru dostař. — S Hanovera piſhaja, ſo je tam dwaj dniej ſa ſobu wulki ſběž był, kotrž ſo teho dla ſta, dokelž wobydlerjo nowy katechismus, wot kralowſkeho konfiftor- ſtwa wudath, měrž nočzhyhu. Pſchi tajſim ſběžku bu khětro wjèle ludži ranjenych a ſajathych.

Rakušy. Kaž ho sda, dha je namjet rakuskeho ministerstwa, so by Rakuska do tak mjenovaneho němsteho zollvereina stupicž žměla, pola někotrych němstich wjerichow spodobanje namakal; pshetož bayerske a württembergiske knježerstwo je pruskemu ministerstwu k na-wjedzenju dalo, so je Bayerska a Württembergaska s tym spokojna, hdynž Rakuska do zollvereina stupi. Wobej spomnijenej knježerstwie stej tež wosiewilej, so k prusko-franzowskemu pshetupskemu swjasku pshistupicž nochzetej.

— Khězorka chyzsche ho w tutych dnjach s Pořenhoſena do Wina wrózicž, s čežhož može ho ſudzicž, so je někto ſažo zyle ſtrowa. — Khězor je wuherskemu dworskemu kanzlerzej, hrabji Forgaczej, porucík, ſakon wudžek, po kotrymž býchu wſchitke, we Wuherſkej býdlazh, narodh polne prawo fa ſwoju narodnosć a rycž dostaſi. (Hacž dotal možowacu ho mjenujzhy Madzorjo teho prawa, so dyrbjeſche ho pſched ſudom a pſched wýſhuſcemi jenož madžarska rycž nažozowac, někto pak dyribi po požadaju khezora rycž a narodnosć wuherskich Školjanow, Němzow a Rumunow to ſamo polne prawo dostaſz). — Prjedawſchi neapelski kral Franz II. je ſebi we Wuherſkej jene knježitwo ſa 1,400,000 ſchěznačow kupiš. — Szejm̄y jenotliwych rakuskich krajow budža najſkerje 1. ſeptembra wotewrjene. — We Wuherſkej hžom někotry čaž ſkótny móř straschnuje ſakhadža a je tam lětža hžom 3566 howjadow na njón ſpadało. — Khězor je prjedawſcheho miniftra Hübnera wažnych naležnosćow dla do Parisa pöſlak.

Franzowska. Khězor chze pječza europskimi wjericham tón namjet ſtajicž, so býchu ho italske naležnosće na kongrefu wujednače. Na tutón kongref býchu spomnjeni wjerichojo ſwojich wotpōžlanzow k wu-radžowanju pöſlacz měli. — Do Roma je khězor w tutych dnjach ſažo jenu dželbu wójska pöſlak. Tež ſu někotre kódze s wojakami do Mexikanskeje wotjéke. — Baron Hübner, wot rakuskeho khězora pöſlany, je do Parisa pshijek, a to najſkerje italskich naležnosćow dla. — Mexikanske wójsko je na město Drizabu, hdzež Franzowſojo ſteja, ſylny nadpad ſežinilo, ale wone bu wot Franzowſow wotraženc. — Egipcky městoček, kž je někotre njedzele w Žendželskej pshibýwak, je pſched někotrymi dnjami do Franzowskeje pshijek.

Italia. Bamž je pječza katholſkim wobydlerjam turkowſkich krajow piňak, so ho njedyrhja na wójnje pshecžiwo Čjornohorjanam a bóžniſkim kſchecžijanam wobdzelicž, dokelž je njekhwalobne s Turkami pshecžiwo kſchecžijanam woſjowacž. — Garibaldi hiſhce na kypje Šizilit pshibýwa a wſchědnie ho wjazh dobrovolníkow wokoło njeho ſhromadžuše, kž chzedža s nim czahnyč, na kotrž ſtronu ho jemu ſežhe. Hewak ho tež we wſchěch wjerichach italskich městach mjeſtše abo wjeriché dželby wobronjených ludzi ſhromadžuja, kž chzedža Ga-

ribaldijej pomhacž, tak bóryš hacž wón ſkutkowacž pocžnje. Ministerſtwo je daje tajſe ſhromadžowanje ſakafalo, ale dokelž je zlyh kraj w taſtim naſtupanju kaž njemdry, dha boji ſo, pshecžiwo tutemu ſkutkej wójsko nažo-žicž, dokelž býchu woſazh najſkerje k ludej psheschl. Kral je pječza hžom pječz pöſlom k Garibaldijej pöſlak s požadanjom, so by wón na Rom nječahnyk, ale Garibaldi nočze poſluhacž, prajiz, so chze wón Italsku jako zylu a ſjenocženu widžecž abo kónz wſacž. Hewak je Garibaldi pječza woſjewil, so w bližšim čažu do Neapla pshicžehuje a ſo wot tam na Rom pónđe. Wón je ſa ſwoje wójsko něhdze džesacž jendželskich kódow wotnajał a pječza pshicžahu na to wotpozoſil, so chze 20. augusta w Romje býcž. Hacž runje ma italski lud na ſwojej ſtronje, dha je tola hiſhce ſara njewěſte, hacž ho jemu jeho wotpohladanje radži, dokelž ma italske ministerſtwo a franzowskeho khězora pshecžiwo ſebi.

Ružovſka. We Warszawje je pak ho ſažo žadkawych ſkul ſtał, ale tola tak, ſo ſo temu, pshecžiwo kotrejuž běſhe ſloženy, žana ſchoda njesta. Dalo mjenujz minister Wielopolski 7. augusta pſched ministerſtwo finanzow pshijedze a ſ wosa wступi, ſo by po ſchodze horje ſchol, pshiblžesche ho jemu měody člowjek ſ pistoli w ruž a měrjeſche ho na njeho. Wielopolski wuraſy jemu pistoli ſ kijom ſ ruky, ale tón měodženž ju khětſje ſažo hrabny, ale hacž runje dwójz na Wielopolskeho wutſeli, dha jeho tola njetrjehi. Potom chyzsche tón mordat čžekacž, bu pak běryš wot ſakatorw popanjeny a do jaſtwa wotwiedzenju. Pſchi psheslyſhovanju je ho poſakalo, ſo wón Rühl abo Richl řeča, ſo je 19 lět starý a lithograf. Tež je wón pječza prajik, ſo žanyh ſobuwinowatych nima, ale ſo je tajki njefutk ſe ſwojeje ſamzneje wole ſežinil. — Wielopolski je pſchi tej naležnosći zyle njefastróženj woftak a ſwoje džela tak wobſtarak, kaž kóždy druhí džen.

Pſchi ſkladnoſci kſchecženiy ſwojeho nowonarodze-nego prynza Wjazylawa je wulkonjas Konstantin 114 člowjekow, kž běchu do Sibirskeje a do dalokich městow abo do wójska wotſudženi, 8. augusta zyle wobhnadžil, 7 člowjekam pak ſchraſu ſara ſomjeniſhil abo pſchi-kročiſhil. Kmotſjo prynza Wjazylawa běchu khězor Alexander, hollandska kralowa, wulkonjesaj Alexander a Míkawský, wulkonježny Olga, Marija a Katharina a ſakſko-altenburgski wójwoda. Pſchitomu běſhe jenož wulkonjas Alexander, druhý kmotſja dachu ho naſtupicž.

S Petersburga pſhaja, ſo je khězorska najwyscha rada wobſanknyka, ſo ho nichtón wjazh pshetupjenja dla biž njeſhmě. Tutón ſakon budže najſkerje woſjewjeny pſchi ſkladnoſci ſwiedzenja, kž budže ſo w bližšim čažu k wopomnjenju na 1000létne wobſtacze rusleho móznařiſta ſwjeczicž.

Čjornohorská. Kaž ho ſda, dha ſo Turkam

tał njeradži, kaž ſebi žadaja, pſchetož Omer-paſcha je na czornohorſkeho wjeſtwa Miklawſcha poſklaſa poſklaſa ſi tym woſſewjenjom, ſo ćhe ſi Czornohorjanami na mēſaz pſchimēr (Waffenstillſtand) ſčinicz. Wjeſtwa Miklawſcha je teho dla potom ſwojego ſekretarja Wazlka do Omerpaſchoweho lehwa poſklaſa a ſda ſo, ſo ſo tajki pſchimēr woſſankne. — Šteho je wiđecž, ſo ſi tymi dakoſto a ſcheroſto wutrubjenymi wulfimi turkowſkim dobyczeſti ničo nije, pſchetož hdj bychu Czornohorjenjo w uſy byli, dha bychu woni wo mēr proſyli, niž paſt Turkojo.

Serbia. Dokelž konferenzy, w kotrychž w Konſtantinoplu ſerbſkich naležnoſcjom dla jednaja, hiſteče ſkončene nijeſtu, dha nijeſodži ſo prajicž, hacž Sſerbia ſi mērom woſtanu abo wójnu ſapocžnu. To budje wot teho woſwiſowacž, w tajkej mērje budža w Konſtantinoplu jich požadania dopielniene.

America. Vjeſ unioniſtami a ſeparatiſtami nije ſo w poſleñſhim čaſu ničo wažne ſtało. Někotre bitwiežki ſu drje byle, toſa večhu te zygle gjevažne. Wo-bej stronje někto k nowej ſurowſcej wójniſe wſchě možy ſjednocžicž pytatej a ſda ſo, ſo něhdže ſa dwaj mēſazaj wójna nowy ſapocžat wóſmje.

Do knihowje Maćicy serbskeje darž:

- 1) R. archidiač. Burſche ſi w Khocjebusu: „Dr. M. Luthers Kleiner Katechismus in die Wendische Sprache überſetzen von Fabricio“.
- 2) R. farač I m i s h w Hodžiju: a) „Te Gſtſtchinoſci togo kſchesziana wot Friza“;
- b) „Ton we Czaju teje Tyſtchnoſzie ſrudny, ale pſch-e rjane Kyriſche ſaſo ſbudzeny Kſcheszian wot Katzy“;
- c) Nowe duſhomne Kyriſche wot Leski“;
- d) „Djafomna Mlodlitwa na Gſwedzen teho Mjera 1763“;
- e) „Pſchiſkožk I. k Wojeroſkim thđenſkim nowinam“.
- 3) R. farač Ženč w Palowje: a) „Nebo M. Wajſy Kraſne Mlodleske knihi, 1796“;
- b) „Zyrkina Mlodlitwa“;
- c) Dr. Luthera Mały Katechismus, 1794“;
- d) „Jene czevo nohwo Spewanežko, 1808“.
- 4) R. inaſpektar Kopf w Berlinje: a) „Nefotare woſtarſte a druge redne Karliže, 1813“;
- b) „Kleines Deutsch, Wendisch, Ruſſiſch und Pohlniſches Wörterbuch von Schindler, 1813“;
- c) „Verbeſſerungen und Zusäze zu dem Wörterbuche“;
- 5) R. wučer ſi w Lutolu: a) „Bojj i Jesuſu!“
- b) „Sterbelieder von Poſt“;
- c) Menohe čižka Bažnika, w knihowni poſrachowaze.
- 6) R. wučer ſi ulman we Wojerezach: „Ton ſlapar“.
- 7) R. wučer ſi ulman we Wiznju: a) „20 bibliſtich bildkom ſe ſherſkimi nowymi kſarližami“;
- b) „Wěſj, že gſi hrifſnik?“
- 8) R. Paſtou ſki, statny radžiczel a viſitator ſchulow poſelskigo kraſtwa we Warszawje: „Helmolda kronika

ſlawiańska z XII wieku“. Podla rjana karta. 9) R. Pſuhl w Hodžiju: „Wſchelake čižka Serbskich Nowin w knihowni poſrachowaze. 10) Knjeni Smoleřka w Budyschinje: „Mjerkowanjahodne Poweſze wot Wobroczenja zjoch ſſotrow wot Židowſtwa, 1798“.
- 11) R. podſtražniſcht R. Schmidt w Dreždananach: ſwiaſanaj ſčitkai 1858 a 1859 Serbskich Nowin z Měſačnym Přidawkem.
- 12) R. direktař Šcholtka w Budyschinje: „Jene czevo nohwo Spewanežko, 1803.“
- 13) R. redaktor Vilimek w Praſy: 10 čižkow (26 ſwiaſtow) wſchelakich rjanych čeſkikh knihi.
- 14) Akademia a archeologiske towarzſtvo w Petersburgu: Wjazore wažne ruſke knihi.

Knjenjam daricželam wutrobný džak!

R. A. Fiedler, knihownik M. S.

Prawizniſki dopis XXXVII.

Kajke prawo pſaci w Saſſkej w naſtupanju rybhy a raklojenja w privatnych wodaſach a rěkaſ?

W tamnym, hornym wuſudjenju je dale 2., prajene a pſchipónate, ſo je prawo rybkylojenja, ſi zyka rybarſtvo, winoſak a wuroſk ſwóſtwa a ſi tym wužiwanjam ſkuſcha, kotrež ſo wot ſwóſtwa czahnuč moža a hodža. Što to rěka? Besdwelnje ničo druhe hacž to: ſo prawo rybkylojenja ſe ſwójſtwa pödy (ležomnoſcje) wukhabza, ſo ſobu w ſwójſtwe pödy (ležomnoſcje, ſemje) ſeži a ſo temu ſobu pſchiſkuſcha, kotremuž pôda (ležomnoſcje, ſemja) knjes rěka, tak ſo može je, ie-li knjes ležomnoſcje a ſemje, tež w tymle naſtupanju po ſwojej woli wužiwacž a wužitk ſi neje czahycž, kaž tajki na wſchelake druhe waſhniſe, n. pſch. pſches wobſyje poſlow ſe žita, pſches žnječe trawę, woſpaſjenje teſele ſe ſkotom, pſches plahowaniſe a wužiſne puſhezenje drjewa atd. na ſwojej ležomnoſci czehnje. W ſwóſtwe, kotrež něchtó na někajkej wěžy, wſcho jene hacž hibitej abo něhhibitej ma, leži po zivilnych ſalonjach ſa njeho tež to prawo, tule ſwoju wěž po ſwojim ſpo-dobanju wužiwacž a kajfizkiliž wužitk ſi neje czahnuč. Jeſli po tajkim ta wěž, na kotrež maſch ſwóſtvo, kotrež tebi knjes rěka, někajka ležomnoſcž, n. pſch. polo, kuka, keſki, hat, rěka — poſlenja je, kaž hny poſkali, tež ležomnoſcž abo džel tajkeje — dha pſchileſi tebi ſi tym hnydom tež wſchón wužitk, kotrež ta ſama dawa a ſo wot neje czahnuč hodži a može. Ty maſch poſne roſkaſowaniſe na nej, možejſh ſi nej činič, ſchtóž džesč, možejſh ju wođdžeſacž a wužiſecž, kaž čzeſč. Jeno pſches to, ſo ma ſo tu a tam na wěſte ſhromadne lepshe džiwiſacž a hladacž, je tole prawo druhy pſches politiſke ſalonje we wěſtej mērje woſmjeſowane, ſadžewane, woſrěſane a pſchikrotſhene.

Horka a w tamnym wužudzenju je praſene, ſo je rybokojenje wuroſki (wunoſki) ſwójſtwia pôdy (ležomnoſcje). Zbyle prawje! Pſchetoz runje kaž je kóžda roſtina, kóždy ſchomik, kóžda trawicza, kóžde ſtwielzo atd., kotrež na někajkej ležomnoſcji, na ſuchim kraju wuroſcje, wupkod tuteje ležomnoſcje a tuteho kraja abo ſemje, runje tak tež kóžda ryba a kóždy rak w rézy dale ničjo njeſtaj, hacž wupkod a wuroſki pôdy (ſemje, rěčniſtſcja) a wody, na nej ſtejazeje abo běžazeje. Schtož je tu jako druhi faktor woda, to je pola wupkodow a wuroſkow njepowodženeje ſemje abo kraja (polow, kukow atd.) powětr. Pôda (ſemja) je a wostawa pak pſchego pola wſchěch wupkodow a wuroſkow hlowna węz, je jich ſaložk a ſaklad. A runje kaž je nětko w ſwójſtwie, kotrež na někajkej ležomnoſcji maſh (tak ſo czi ta ſama knies rjeka, ſo je twoja), to prawo wopſchijate a ſe ſwójſtwia wuſhadža, ſo móžesč wſchě wupkody a wuroſki tejeli ſwojeje ležomnoſcje wot neje ezaſnyč, bracž a wužiſc, runje tak leži w ſwójſtwie a wuſhadža ſ njeho w nastupanju rěkow a podobnych wodow ſa tebje, jeſli je rěka (jeje dno a rěčniſtſcjo, jeje ſemja) tak, kaž ſimy horka poſkaſali, twoja ležomnoſc abo džel teje ſameje to prawo, ſo móžesč ſ tehole ſwojeho ſwójſtwia, ſ rěki abo podomneje wody wſchě jeje wupkody a wuroſki, to ſu tu: ryby, raki atd. po ſwojim džele na ſo ezaſnyč, je bracž a wužiſc. Wone tebi pſches twoju pôdu a ſwójſtwo, kotrež na prěnſkej maſh, ſ odu pſch i ſku ſchej u jako wužiwanja pôdy (ležomnoſcje) a ſwójſtwia.

S teho wſchego wuſhadža nětko ſ muſnotu, ſchtož je w druhej ſadze tamnego wužudzenja wupraſene. To ſamo je muſna doſlēdnoscž (konsequenza) wſchego preda-wſchego, kaž ſimy poſkaſali.

(Pokračowanje.)

Ze Serbow.

S Budyschin a. Tamny tydženj je naš knies Iwan Michajlowicz Pogodin, ſyn ſławneho M. P. Pogodina w Moskwie wopýtał, ſo by tu domne ſerbſtvo trochu jſnat.

S pola. Sañdženu njedželu běchu pola naš huſh a někotre žony do wulkeho stracha pſchischi. Pſched wječorom mjenujž bližesche ſo k nam ſ wjehoſcje dele někajka figura, kaž cžlowieč na poſladanie. Huſh, kotrež jeho najprjódzy wuſladachu, počzachu hnhydom do moj cžekacz a běžachu ſo wſchej ſpěchnoſcju do ſwojich kléwów, ſ wotkal ſebi wón njevěrjacu. Dokelž ſo huſh tak džiwnje a bojaſuje ſadžerjacu, dha počzachu potom ludžo ſa tym hladacz, ſchto je tola na tym wina, a wuſladachu tež ſkónčnje tu pſchiblizowazu figuru. Někotři a woſebje někotre žony ſo wulžy poſtrójichu a myžlachu ſebi, ſo ſo něſto ſtrachne bliži, hacž ſo ta

węz na poſledku ſ wulžimi ſkónčji, dokež ſo dopokaſa, ſo bě to člowiſka figura, ſ gasom pſelinjenia, kotaž bě pola naš dele paňka. (Wona bě ſ tſelanſteje restaurazije wot wěſteho Wennerwalda, kij je hžom we wſchelalich měſtach tajke hrakli cžiniš, do powětra puſhczena. Red.)

S Ralbiž. Sañdženu njedželu jako 10. augusta mějachmy tudy woſebny ſwójedžen; pſchetoz naši nowy farač, dotalny přeni khronežanski kaplan, k. I. Šašku v Venſh, bu na tutym dniu pola naš ſapokaſam. Wón pſchejde ſ knjefom ſeniorom Pečhom, kij mjeſche jeho do noweho ſaſtojnſtwa ſapokaſac, kaž tež i k. konſiſtorialnym ažezorom rježnikom ſ Jeſchki a bu na mjesach naſteje woſadny njedaloko Nowoſliz wot dželby jěſných dočzakan. Jako bě tam wuſtupiš, witasche jeho naſjedowat jěſných w dleſkej ſerbſkej ryci, na kotrūž wón pſcheczlniſe wotmolwi a potom pod pſchedječanjom jěſných dale k Ralbižam jědžesche. Tam w prěnich khežach běchu pod wjedženjom k. kaplana Smolky k. wučerjo ſ Ralbiž, Schunowa a Różanta ſ ralbicžanskimi a ſchunowſkimi džecžimi, kaž tež gmejnſkých prijódſtejječerjo, khejbětarjo ſ zyrkwinſkimi khorhowjeni a mnoſi woſadni ſhromadženi. Knjes kaplan Smolka poſtrowi noweho k. fararja ſ pſchilodnej ryci, na kotrūž tutón ſpobohnje wotmolwiesche. Na to poda ſo cžah, w kotrymž bu nowy k. farač wot k. ſeniora Pečha a k. kaplana Smolky wjedžen, pod ſpěvanjom ſerbſkich kheklusichow hacž k farſkim wrótam, hdež k. kaplan Smolka w pſchitomnoſcji wulkeje ſyňky woſadnych noweho k. fararja wutrobnje witasche, na cžož tutón kuboko hnuth wotmolwi a k. kaplana pſchi tým pſcheczlniſe wobja. Potom ſaſtupiſtu tueži na khwilku do faru, hdež tež bórſh ſaſtubjerjo patronatſtwa, k. propst Dr. Eifelt a k. ſyndilus Spann pſchint ſhu.

S faru podaču ſo cži dužomni in albis a cum ſtoła w cžahu do zyrkwe, pſchi cžimž ſchulſke džecži na woſemaj ſtronomaj cžaha ſriadowane ſtejachu. W zyrkwi džeržesche po pſchedpiſzanych oraziach k. ſenior Peč k woſadnym, ſ kotrymž bě zyrkej pſchepjelnjena, dleſku ryci, woſroczi ſo potom tež na noweho k. fararja a poda jemu zyrkwinie klucze. Jako bě ſo to ſtało, ſanjeſečku k. dužomni kheklusch „Veni sancte Spiritus“, kotrūž woſada w ſerbſkim pſcheložku wuſpěwa a na to ſtupi nowy k. farač na kletku a džeržečke ſwoje ſaſtupne pređowanje w ſerbſkej ryci. Po ſkónčenym pređowanju džeržesche k. ſenior Peč pod aſiſtenzu k. kaplana Smolky Božu mſchu, po kotrzej ſo „Te Deum laudamus“ ſanjeſe a wot woſadu ſerbſki wuſpěwa. S Božim požohnowanjom ſo ta ſwiatocžnoſcž ſkónčji.

S Raſez. Gſrjedu po poſkdu w ſchtwórej hođinje wudýri tudy woheń a pſchewbroczi domiske ſwudowjeneje Pejetſchloweje do procha a popjela.

Přílopk.

* W Kämjeńtynch Wołbram oza buchu 27. julijsa tamniſche nowe byrgle poſtwieczone a wot draždanskeho dwórskeho organiſta Dr. Schneidera pruhowane.

* W Draždjanach wuežahnychu wóndanjo čeło

jeneje 17létneje ſtužomneje holčiky s Kobja, kotaž bě zyky wjedzor předy na ptaczej kuzy pſchebyka a potom do wody ſkočilo.

* W Mahlis'u wudyrri 27. julijsa w noz̄y wohēn a wotpaliſku ſo tam ſchyri kubla.

Kak

rozm

Hans Depla

wotritaj

a

a

Mots Tunka

ludzi pödla

škrjetaj.

* * *

* * *

Hans Depla. Schto dha tu ménisch, Motsko, ſchto je pſchi kmótzenju najwoſebniſcha wěz?

Mots Tunka. Ja ſebi myſli, ſo je ſa kmótra ſwědzenje pſchi kſchcjenizy mótku najwažniſchi kruh.

H. D. Haj, tak byg ja tež myſlik, ale druſy ludzo zyle hinač ménja.

M. T. Kak dha to?

H. D. Woni ménja, ſo je jescz a picz pſchi kmótzenju najhlowniſcha ſchtuka. Mjeniuiſy jako běchu

wóndanjo w Rukęzach kſchcjenia byke, pſchinibže džen po nich jedyn kmótr k nanej ſwojeho mótku a hñutorjeſche ſo na to, ſo njeje teſko na kſchcjenach wotjēſz mólk, hac̄ je mólkej wjasak. Mótkowu nan njebe pał lěni, ale da jemu na měſeče toſer ſaſo.

M. T. Je dha tón kmótr te pjenjeſy brał?

H. D. To ſo wě!

M. T. Aj, aj! teho wěſze wjaz na tajle czechne wěz proſyjez njebudža?!

Hudančka.

33. Hac̄ tež runje tſelby nimam,
Dyrbju ſtajniſe wachowac̄,
Hac̄ tež runje nohov nimam,
Dyrbju hic̄,
Hac̄ tež runje ruki nimam,
Dyrbju hic̄.
(Wuhudanje přichodnje.)

Wuhudanje ſ č. 31.

31. Jejo.

běgař a ſchrympařſki mischt w Budyschinje, ſ Mariju Augustu Wiejasej ſ Małeho Bjelkowa.

Krčení:

Michałska cyrk: Hermann Bohuměr, Hendricha Korla Immanuela May, wobylterja na Židowje, ſ. — Maria Amalia Bertha, Jana Augusta Barth, ſublerja w Tsřlanach, dž. — Jan August, Jana Augusta Budewiza, wobylterja we Wulkim Bjelkowje, ſ.

Podjanská cyrk: Maria Amalia, Michałka Schpoti, Klamarja a ſahrodnika w Bělcezach, dž. — Jan Wylem, Jana Theodora Stangi, ſchewza w Bělcezach, ſ. — Maria Madlena, Handrija Wočka, wojnaria na Židowje, dž.

Zemrjeći:

Džen 30. julijsa: Korla August, Handrija Bohuměra Marcinku, wobylterja n z Židowje, ſ., 4 n. — 31., Richard, Marie Scherzez na Židowje nem. ſ., 4 m. 22 d. — 5. augusta: Korla August, Jana Augusta Barth, ſublerja w Tsřlanach, ſ., 2 l. 19 n.

Cyrkwinske powjesće.

Werowanie:

Michałska cyrk: Pětr Łanga, wobylter pod bōřlinom, ſ Mariju Kudželiž ſ Čejchouň. — Korla Adolf Kamsk,

**Čabi sakskošlezynskeje železnicy
z budyskeho dwórnišća.**

Do Dražđan: rano 7 h. 35 m.*; do połnja 9 h.
11 m.; pśchipolju 12 h. 50 m.*; popołnju 3 h. 33 m.*
wieczor 8 h. 21 m.*; w noz̄y 2 h. 26 m.

Do Szorelza: rano 7 h. 51 m.*; do połnja 11 h.
40 m.*; popołnju 3 h. 25 m.†; wieczor 6 h. 54 m.*; wieczor
9 h. 24 m.; rano 12 h. 30 m.

* Pśchisaukijenje do a se Žitawy a Liberza (Reichenberg).
† Pśchisaukijenje do Žitawy.

P j e n j e z n a p l a c i z n a .

W Lipsku, 19. junija. 1 Louis'dor 5 toler 14 nſł.
6½ np.; 1 połnowažazny czerwony šteth abo dułat 3 tol.
5 nſł. 5/8 np.; minſte bankowki 78.

P l a c i z n a ž i t o w a p r o d u k t o w w B u d y ś i n j e
9. augusta 1862.

D o w o z :	P l a c i z n a w p r e r ě z k u .				
	na w i k a c h ,		n a b u r s y ,		
kórcow.	w y s ſ a ,	n i ſ ſ a ,	s r e d ſ z n a ,	n a j w y s ſ a ,	n a j n i ſ ſ a .
Wysza	tl. nſł. np	tl. nſł. np	tl. nſł. np	tl. nſł. np	tl. nſł. np
Wysza	6 — —	5 — —	5 15 —	6 — —	5 15 —
Koźka	4 2 5	3 20 —	4 — —	4 2 5	3 25 —
Zecjmen	2 25 —	2 20 —	2 22 5	2 25 —	2 20 —
Wówz	1 25 —	1 15 —	1 20 —	1 25 —	1 20 —
Gród	4 10 —	— —	4 5 —	4 10 —	4 —
Wola	3 5 —	— —	3 — —	3 5 —	3 —
Rzepik	8 10 —	— —	7 25 —	8 10 —	8 —
Zabój	6 10 —	— —	— —	— —	— —
Hejdusicka	4 10 —	— —	— —	— —	— —
Bjerny	— 25 —	— —	— —	— —	— —
Rana butry	— 16 —	— —	15 —	— —	— —
Kopakłom	4 — —	— —	20 —	— —	— —
Zent. źyna	17 5 —	— —	15 —	— —	— —

Spiritus płaćeſe wčera w Barlinje
19 tl. 15 nſł. a 19 tl. 10 nſł.

repikowy woli (nječiſceny) 14 tl. 7½ nſł.
(Cžiſceny, kaž ſo w Budyschinje pśchedawa, je
ſtańje nědže 1¼ tl. drózſchi.)

N a w e ſ t n i k .

D ſ a k .

Bohu miłom' naſchá duscha
Wopor džakm' pśchinieſhy,
Bręnia cžesť ta jemu ſkuſha:
Wón budź węczęſje kħwaſen!
Rany drje wón nabija,
Tela ſaſo wobala.

Hlaj, ſak ſtruchy naſch' duſh' běſhe,
Hdyž nam w loni ſatrafshy
Wohei wurubicz wſho čzyszcze,
Skazy dom naſch' hospodny.

Tchdom ſyfka wutroba

¶ njebu ſyli ſapłaka.

Něk paſ ſ latej radoſtnoſcju

S nowa horje ſejhrawa:

Nowy dom njetk ſ wjeſekosćju

Naſcha noha pokrocza.

Tutón džen naſz powita

Naſcha nowa hospoda.

Džen ſ tež na wſchęſ ſpominam,

Kiž nam dobroh' cjinjachu,

Sjawný džak jim wuprajam

Ša wſchu pomož kſchęſzansku,

Kotruž ſ bliſka, ſ daloſka

Lubosć nam je ſliczaka!

Ssužodžo naſz podpjeraču

W naſchej nuſy po wóhnju,

Šuſto ſ nowa poſaſachu

Sjawnje myſl kſchęſzansku.

Džak jim ſa wſho wutrobnj,

„Saplač ſóh!“ jim pſchejem.

Niech jich domy njenadpanje

Wóhnja nuſa żałozna,

Wostań ſóh jich wukhowanie,

Dža jich nuſa njeſrōa. —

Stej paſ tež naſch' nowy dom

Pod joh' wóznyſ ſakitom!

W Huczinje, 1. augusta 1862.

Jan Hatnik ſe ſwójbu.

Sjawnie pſchipoſnacje a wutrobnj džak.

Na dopiſ, kotryž Serb. Now. pſched thđzenjom „f Delnych Lujzow“ pſchinjeſehu, cžujem ſo w ſwojich wutrobach cžereni, wyrzokodſtojnemu l. fararzej

Ebertej w Debſku ſa jeho wulku prózu a lubosći, ſa wſchę jeho cžejke dželko a wobstaranje, kotrež wón naſchim lubym delno- a někto tež ſ džela hornoluziſkim bratram wopokaſuje, ſwoj najluboſniſhi džak ſjawnje wuprajic. My mam ſole jeho prózowanje cžim bóle pſchipoſnawacj, cžim wjazy prózy je wón w lubosći ſ Serbam naſožic dyrbiſa, ſo móže jich w jich maczenej ſerbſkej ryczi ſaſtaracj. Lubi ſerbia, jeho woſadni, cžyli tež to — to je naſche horje żadanie — ſ najwjetſhim džakom pōſnacj; tón ſenje ſjawnje hna- dy a połny miłosće paſ čzyk knjeſej Ebertej dale ſwoje połne żdohnowanie ſpožęſic a jemu wſho to, ſtóż wón na lubym ſerbſkim narodze cžint, na cžele a dusći najbohatscho narunacj a ſaplačic.

Měkotſi hornoluziſy ſerbia
w Budyschinje.

W Małej Huzdy je jenoskoſzowa kħeza čzo. 17.
ſe ſwobodneje ruki na pſchedan a miſe ſo wſho dalshe pola wobſedjerja tam naſhonicz.

Powschitfomna aſſekuranza w Triescze (Assicurazioni Generali)

sawjesczuije pschi ſaruczeniſkim fondsu wot $18\frac{1}{3}$ millionow ſchjefnakow:

- a) Twory, mobilije, žneuſke plody a t. d. psche wóchniou ſchłodnu;
- b) Kubla a twory na puczach psche ſchłodnu pschi transportu a
- c) poſlicja sawjesczenja na žiwenje człowiekow na wſchelake waschnie ſa najtunishe twerde prämije a napishe polich w pruſkim kourantu.

Tuto towarzſtvo ſapłaczi w ljece 1859 ſa 1861 ſchłodowanjoſ 3 milliony 352,478 ſchjefnakow 86 kr. D. W. ſarunanskich penes.

Wſchu roſprawu dawa

J. G. Richter,

wokreſny agent ſa Budyschin a wokolnoſcę.

Sady wulfje zytkwe čo. 338/171 pôdla tačantſta.

Psche poſloženje fhlamow.

Czesczenym ſſerbam Budyschini a wokolnoſcę ſ tutym najpodwolniſcho ſ navjedzenju dawam, ſo ſzym ſwoje, hallo psched krótkim čaſtom wot knjeſa Strecka pschewſate

czasznikarſfe fhlam⁹

něko do kheze knjeſa pschekupza Königa, firma J. A. Liebusch Wittwe na bohatej haſy pschepoſoſi a poruczam wſche wulſeho wubjerkta ſtoſych a ſlebornych czasznikow (ſegerjow), regulaturow, pendelowych a wobkuſownych czasznikow woſebje anſtrowe a cylindrowe czaszniki, kotrž buchu pod mojim napokaſowanjom w Schwajcarskej dzěkane. Tež poruczam ſo ſ wobſtaranju wſchitlích do mojeho dzěka ſluſhazych reparaturow, a ſa dowěrjenje, hacž dotal mi wopokaſane, najpodwolniſho dzakujo, lubju ja, wo dalshe wobledžbowanje proſhō, ſtajnuje iſprawne a tunje poſtuženje.

Heinrich Protza,

ſyn prjedawſchego czasznikaria Josefa Protzy pschi ſidowęzanskiſmoſcze.

Młodži thſcherjo abo kóždy, kiž chze molowanie mōblow we wſchēch drzewach, kaž tež dobre lakirowanje w krótkim čaſu naukuſnycz, doſtarje we tym wot podpiſaneho doſpołku wucžbu.

W. Klepl,

lakirat a drzewomoſter

na ſtokskej haſy čo. 110 w Budyschinje.

Schcjernjorépowe ſymjo w 3 družinach, ſ kotrehož wulke čjerwienjoſte, ſelene abo žolte rēpy na roſtu, ſym ja ſ Erfurtu doſtał a pschedawam je w o- prawdzie pa najtunischiſchych pſacziſnach.

W Budyschinje, na ſerbſkej haſy.

J. G. F. Niedsch.

Wubjerny Phoſei punt po 85 np., dobry zokor po 5 hacž 6 nſl., čerſtwe Korenje a material- twory w najlepſchej dobroſći, kaž tež tunje cigar- ry, 100 wot $3\frac{1}{2}$ tl. hacž 20 tl., w najrejiſchim wubjerku, palenj ejmať po 4 tl. pschedawa.

Ludwig Ecclius na ſerbſkih hrjebjach.

ſ dobrociwemu wobledžbowaniu.

Sa ſlužbiwobſtarazh bureau na ſituych wikač w Budyschinje p̄ hta ja ſo:

ökonomiſzy, pschekupzy a hajniſzy wucžomniſzy, ſahrodnizy, mlynszy, hetmanjo a woczerjo, knježi wajchtařo, hospoſy a hródzne hospoſy, kuchinske a hródzne dzowki, wolazy a konjazy wotroczzy

ſa tudomnu a ſa dalshu ſtronu, kaž tež ſa dobru ſdu.

Dekonomiſki inſpektor Meißel.

Do mojego kalkoweje ſkaly w Kunnersdorfje ſo dzěkawi ludjo a ſkalamarjo pytaſa a móže kóždy po ſpodbobanju dzělo do akorda wſacž. Akordwobſtaraz je Pětſch ſ Droždžia, kiž je w Kunnersdorfje jako ſkalamarſki miſtr ſaſtupiſ a ja pytam teho dla hiſteze wjazh ſtamnyh dzělaczerjow a ſkalarjow ſe ſerbſkih ſtronow. Sa dobru ſdu móžu rukowacž.

Jan Lorenz w Pomorzač.

K. K. priv. prěnje rakusšk. sawěsczeńske towarzisto w Celinje,

sakladny kapital 3,000,000 schěšnakow fl.

bjerje sawěsczenia psche w óhnjowých strach na skladby tworow, möble, drasty, požleschcza rc., žito, žyno, žlomu rc. pod ſzdei třechu po jara tunich twierdych prämia. Sawěsczenia stanu ſo po 30tolerſkej stopje, prämije a ſchłodowanja ſo tež tak placza.

Statuty, prospelky a sawěsczeńske formularky, kaž tež kózde hewashe wukasjanje da rad

agentura w Budyschinje:
Berger & Handrick na žitnej haſy.

Majlēpschu pschenicznu parnu muču

snateje dobroscze porucza najtunischo

David Berger na žitnej haſy.

Czebnjenje III. Haſy

královſteje ſakſteje lotterije ſměje ſo bližšemu pónđzemu 18. augusta, na czož ſ tutym kedžbliwe cíjmu. **C.F.Jäger.**

Jedyn mlyn kmanh mlynk na wotnajecje pyta. Schtóż chyži mlyn pschenajecz, ton nječ to we wudawarni Serb. Nowin. wosjewi.

Sjawny džak.

S tutym praju knjesej doktorej Broſzy w Budyschinje moj najwutrobnitschi džak ſa jeho sprózniwe wohladanie, kotrež je pschi mojim khorym kožu wopokaſał, jako chyžsche mi ſmicerz wóczę lamacj a ja myſlach, ſo je wſcha pomož niemžina. Jego wobstaranje a pytanje bě wulke a tak widju ſo nuzczenu, jeho tudomnym a wonkowſkim ſserbam poruczicž, ſo bychu dowěrnie pola njeho pomož pytali.

Ida Schulz.

Njedželu 17. augusta budje w Čeſchowje
tselenje ſ profami a konzert,
na czož najpodwolniſcho pscheproſchuje **Domaschka.**

Nyčerkuſlo w Hornym Hjelſku pyta kmaneho wowczerſkeho, kiz móže hnydom ſastupicž.

Młody cžlowieč,
kiz chze pschekupſtwu wulnycz, doſtanje pola mje město.
David Berger na žitnej haſy.

Drastowe twory

we wolumjeniſczech a połwolumjeniſczech ſ woliſoſlębornym a ſloczanyim cžiſczenjom w najnowſich a najrjeſiſich muſtrach ſu mi ſ jeneje hakle ſaloženeje fabriki na pschedawacj, ſ ežimž ſo tudy naſlepje poruczam.

Tež ja hižom noſchene židžne a wolumjane drasty k barbjenju a cžiſczenju po wſchelach prjódkležazyc̄h muſtrach horjebjeru a ródnje wobſtaram.

w Budyschinje, 16. augusta 1862.

J. H. Leib

pschi ſchulerſkich wrotach čzo. 357/214 po 1 ſchodu.

Čzo. 8. Lužičana pónđzemu wuñdž.

Kedžbu!

Zeneho ženjeneho hetmana ſ dobrymi wopisami, 42 wotrocžkow, 36 wohonežow, 36 wolažych, wulku licžbu hródžnych džowkow a kuchařkow, tež 10 kruwarjow pytam na leto 1863 ſa naſchň, kaž tež draždžansku, miſchonſku, groženhajnsku a piensku wokolnoſez. Ja klubju dobre wobſtaranje we wſchilich naležnosćach, pschewodju ezeledž 2. januara ſam abo psches ſwojich ludzi hacž do poſtajenych blakow w Draždžanach a Birnje, wobſtaram tež ſchinje a wſcho druhe, ſo móže kózdy ezeladnik bjes starosče do ſchinby ſtupicž.

Ja proſchu wo ſylnie wobdzelenje a ſzym kózdu nježelu wot 8 hodžinow rano hacž do 5 hodžinow poſpolinju w mojim wobydlenju ſady knjesa hoſczenizarja Kaplerja po 2 ſchodomaj ſ namakanju.

Jan Muſchick,
conceſ. pſchi ſta jažy muž.

Schäfferowe
hłowne bjeńtuschi na
ranu, wosabjenje, wopa-
lenje a hojaze bjeńtuchi
porucza

hrodowska haptika.

Prirodospytna sekcia M. S.
změje džensa za dwé njedželi, 30. augusta, popołdnju w 1 hodž. w hoſečcu k złotej krónje posedzenie.
Fiedler, pismawjedžer.

Wot redakzije.

Knjesej W. w H.: Wasch naſtañk budje pschichodnje wotcjiſczechany. — Knjesej S. w Hilarowje: ſo džakom pschijate a proſzymy wo dalsche dopiſowanie.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so
w wudawańi Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kózde číslo płaći 6 np.
Štwortlētna předpłata pola
wudawarja 66 np. a na
kral. saks. pósce 7½ nsl.

Císto 34.

23. augusta.

Lěto 1862.

W oprijeće. Swětne podawki. — Skoto- a předohlad w Kamjenžu. — Ze Serbow: S Boranez, S Aheina, S Budyschina, S Wojerez, S Ketsiz, S Chróscijz. — Hans Depla a Mots Tunka. — Cyrkwinske powjesće. — Cah i saksošlezynskeje železnicy atd. — Spiritus płaćeše w Barlinje. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Sakška. Swudowjena pruska kralowa Hilsbjeta je do Pilniz na wopytanie pschijela. — Sandzemu komoru jědžesche jedyn lokomotivař i jenej lokomotivu ſamej po železnizh njeſaloſko Radeberga a ſtorečti tam na czah lowryjow, pschi kotryhž wjazori džělaczerjo na železnizy džělachu. Dokelž tam železniza kſchitniſtu czini, dha njebečku ſo na bližazu lokomotivu ſahe doſež dohladali, tak ſo bu wýshemu dohladowarzej noha dwójzy pscherazena a jenemu džělaczerzej ruka ſlamana. — We Wutoležizach wumrje 17. augusta l. Dr. Hermann nad Wutoležizami a Panezami; ſławny ratač, pschedźyda hornoluziſkého woſteſzneho ratačſkeho towarzſtwa, ſapóžlanz druheje komory atd. a bu 20. t. m. na wulzy čeſczaže waschnje khowany. S bližscheje a dalscheje wokolnoſeſe běſche wjèle pschewodžerjow a mózeſche jedyn wjaz hacž ſto zuſyčh woſow liežicž, w kotryhž běchu pschijeli. — W Annabergu je nětko 10 fabrikow, w kotryhž ſo krimolinu džělaja. Džělaczerjow, najbóle holčikow, je 900, kij wſchědne 4800 krimolinow nadžělaja. Kóždý džen ſo 32 zentnarjow worzela a 500 puntow pschedžena pschetrjeba. Džělaczerjo ſaſkuža najbóle 1 tl. 20 nsl. ſa tudyž a tuzent krimolinow ſo po 4½ tl. hacž 30 tl. pschedawa. — Budyszy Kochowi ſlužbakojo (Dienstmänner) ſu džela doſež namakali a je jich nětko 10 wſho do hromady. — W Lubiju ſměje ſo jutſje a ſa jutſichim wulki ſpěwanſti ſwiedžen, na kotrymž ſo pječa 1500 ſpěwarjow wobdzeli. Nježduſu budža zyrkwiſke, pónđzelu ſwětne ſpěw ſpěwane. — Minister finanzow baron Friesen je ſo do oſtendſkých mórskich kupjeſ podař. — Seho majestosć kral Jan je ſo 14. augusta ſ Hummelshaina do Pilniz wręcził. — Na plauenskim ſpěwanſkim ſwiedženju, kotryž je ſo wóndanjo wotdžeržak, bě na 1500 ſpěwarjow pschitomnyh.

Prusy. W druhej komorje, kotraž nětko woſeſje we wubjerſach dla wojerſkých wudawkow jedna, ſu ſkónczniſe ſe hlownym wotdželenjam doſčli, pschi kotryhž paſ, kaž ſo ſda, ani minister ani ſapožlanzy wot ſwojich požadanjow puſčicž nočzedža. Geli ſo

pschi ſjawnyh wuadžowanju, kotrež ſo w tajkim naſtupanja psched zykej ſhromadženej komoru ſměje, žeane ſjednanje njeſtanje, dha móže lohko bęć, ſo ſo komora roſpuszczeſi abo ſo ministerſtvo ſe ſkuſby ſtupi. — Někotre nowiny čzedaža wjedžec, ſo Hannoverska ſ prusko-françowſkemu pschedupſkemu ſwiaſkej njeſchitupi. — S Hannovera je powjeſcz pschijela, ſo je kral pschikaf, starý dotalny katechismus w ſchulach wostajicž, dokelž ſo pschedzivo nowemu po wſchém kraju wſchudžom njeſluoſci poſkaſuje. — Deje kralowſta wýſokoſci knjeni krónprynzeſyna je 14. augusta rano w 6 hodžinach ſtroweho a czerſtweho prynza porodžila a bu tutón wjekely podawki městu Barlinej ſ 72 kanonowymi wutſjelemi hrimotajz wofſieroweny. Wýſoka nježelnicža a mlody prynz ſtaj ſtrowaj. S druheje komory je ſo potom deputazia ſ kralej a ſe krónprynzeſi podařa, ſo by jimaž w mjenje kraja ſvoje pschała a ſtaj kral a krónprynz ſe ſobuſtawami tuteje deputazije pschedezelniſe ryczałoj. — W Kólnje ſwjeſčeſe tamniſki kardinal=arzbifkop Geizel 13. augusta ſwoj 25lētny biskopſki jubileum. Město bě teho dla rjenje wupjſhene a bě wjèle zuſyčh hoſci pschijelo, bjes nimi tež biſtropojo ſ Münſter, Paderborna, Hildesheimu atd. — Hezen=Darmstadtſka pecža tež ſe prusko-françowſkemu pschedupſkemu ſwiaſkej pschitupiſz nočze, Kurhessenſka paſ najeſkerje pschitupi. — W Shorjelu ie ſo tón třeſ, kij bě tam psched dleſchim čaſom jeneho džělaczerja moril, ſam ſakkoł. — Napoleon je bamjeſi psches ſwojeho poſkranza pječa woſjewicž dał, ſo čze jeho na wſche waschnje ſakitowacž, hdh by ſnadž Garibaldi nadpad na Rom ſčzinil. — Prěnja komora je ſpuſčenje poſiſkeho pjeniſa ſa pschinjeſenje ſitow w měſtach ſacziſla, prajzy, ſo by psches to krajna kaſa leſnje wokoło 600,000 tl. ſchłodowala a ſo nětko tajki čaſ ſjeje, hdzež by krajna kaſa tajku wulku ſumma pjeniſe parowacž móhla. — Rusowſki general Lüders, kotrehož bě kaž je ſnate něchtón w Warszawje do ſchiſe a huby třeſlik, je ſo poſa barlinskeho lekarja Langenbecka tak wuleſował, ſo je ſo móhle dale do kupjeſow podacž.

R a k u s y. Khejorka je šo po doklém pshébywanju w zusbie 14. augusta sažo do Wina vróciła, dokelž je jele strowośc̄ někto sažo dobra. Wobydlerjo města Wina ju se ſylnym ſławuwołanjom ſtrowiachu, jaſo wona pshijedze, a wječor bě město rjenje poſzwetſene. Na dwórniszechu khejor se ſwojej ſwójbū a wscheſakimi woſebnymi čnežimi na nju čaſaſche a tam wi- taſche ju wiſki měſchjanosta Selinka ſ pětnymi ſlo- wami. Khejor je k wopokaſmu, tak je šo jemu luboſc̄ wiſkih měſchjanow k jeho mandzelskej ſpodobata, džakny liſt woſjewit a wiſké ſtudzinje 2000 ſchěznakow darit. Tak wjele je tež khejorka dat. — W někotrych stro- nach ſchrōwatskeje a ſeklawonskeje ſu ſo poczeli rubiež- nižy poſasowac̄ a ſu teho dla tamni wobydlerjo wo to proſyli, ſo by wſchnoſc̄ nahly ſud pshecziwo tajkim njelemanikam wuprajka. — Ministerſtwo je měſchjanſku radu města Triesta roſpuſhzejko, dokelž ſo w njej ſwo- bodniſki a ſamostatniſki duch poſasowasche, hac̄ běſe ministerſtu lubo. Tež mějeſche w dotalnej triestskéj radze italske ſtrona pſherewahu a to ſuadž ministerſtu pſhi nětciſiſtich italskich woſtejeniach tež někajtu staroſc̄ čejneſche. — Na namjet rakuskeho knježerſtwa, ſo by ſrjadowanie tak mjenovaneho němſkeho ſwiaſta abo bunda porjedziko, je ſo pruske knježerſtwo pshecziwo temu wuprajko, prajzy, ſo ſo na tajke waschnje, kaž to Ra- kuska hze, požadanja němſkeho luda w tajkim nastupanju njeđopjelnja. Vako bu wondanjo tuteje naležnoſc̄e dla w Franzurcze jednane, hdjež „němſki bundestag“ to je: poſkranz němſkich wjerchow wurađuju, dha pruski po- ſkranz tež pshecziwo ſpomnenemu namjetej hloſkowasche. — W Brennbüchelu w Throlſkej, hdjež je ſakſki kral Viedrich August nahlu ſmijercz namaka, bu 9. augusta jako na jeho ſmijertnym dnju Boža ſkužba w zyrkwičy wotdžeržana, kotaž je na to město natwarjena, hdjež bu kral k ſmijerci ranjeny.

F r a n z o w ſ k a. Wěſty Slidell, poſkranz amerikan- ſkich separatiſtom je do Paríſa pshijek a jedna wo to, ſo by franzowſki khejor ſe separatiſtami do psheczielſtro ſtupiš. Napoleon by to tež pječza rad čzyk, ale wón ſo to njeſwazi, dokelž ſu ſendjelezenjo a ruſki khejor pshecziwo tajkemu ſwiaſtej. — A wopomnjenju na Na- poleona I. ſo w Franzowſkej kózde léto 15. augusta ſwjedzeni ſwjeczi. Letha ſo to tež ſta a bě tajki ſwje- dzeni woſebje w Paríſu pshimy. Khejor džerjeſche ſ tamniſiſtich woſkem, kaž tež ſ nazionalgardu wulku pa- radu. Pſhi ſkladnoſc̄i tuteho ſwjedzenja je Napoleon 728 woſakam, wscheſakich pſhestupienjom dla k ſchraſie woſjudzenym, pak ſchraſu zyle ſpuszczit, pak ju pomje- ſhil. — S Mexikanskeje piſaja, ſo ſu Mexikanarjo ſ nowa nadpad na Drizabu ſežinili, hdjež franzowſke woſ- ſko pshébywa, ale ſo ſu ſažo zofac̄ dyrbjeli, dokelž ſu jich Franzowſkoj woſrafyli. — Dokelž pshedbyda

amerikanſkeje unije Mexikanarjam ſ brónju a pjenjeſamí pomha, dha je ſo Napoleon jara k separatiſtam pſchi- thilit a čini, jako by jich pſchipóſnac̄ čzyk.

I t a l i a. Tudy je wſchitko nímale hſchče tajke, kaž ſańdzeny thđen, měnujzy němjer a njepokoj je na wscheſch konzach, ale Garibaldi njeje ſo ſ kupu Sizilije hibnyk, ſo by na Rom čzahnyk. Duž hſchče woſanje „Rom abo ſmijercz“ do ſtukta ſtajene neje a njewě ſo tež ſ zyla, hdje Garibaldi hze, hac̄ runje wschón ſwět na Rom huda a wjele dobrowolníkow k njemu čzehnje, kotrychž wón pak pola ſebje na Sizilli wobkhowa abo jich preč poſcejele. Ministerſtwo Viktora Emanuela je ſylné woſisko do Sizilije poſkalo, ſ tym poručenjom, ſo Garibaldija a jeho ludzi wón puſhczic̄ njeſzmě. Ale hdjež budze Garibaldi něhdze čzahnyk čzyk, dha jeho naſkerje žane italske woſisko wotdžeržowac̄ njebudže; pſhetož Italsky ſebi ſ wjetſha wſchitzu to ſamo žadaja ſhcož Garibaldi; měnujzy woni čzedža Rom ſa hlowne město noweho italskeho králeſtwa měž. To ſebi kral, ministerſtwo a ſ wjetſha wschón lud žada, a hdjež hze Garibaldi tajke požadanje dopjelnic̄, dha ministerſtwo ſ czežla tajlich woſakow namaka, kiz bychu Garibaldijowe ſtuklowanie ſańdžewali, woſebje hdjež kózdy wě, ſo ſo ministerſtwo pshecziwo Garibaldijej jenož teho dla ja- pjera, dokelž Napoleon ſwoje woſisko hſchče ſ Roma wsac̄ nochze, a ſo ſo minister Ratazzi boji, ſo móhle ſo Napoleon roſhněwaez a ſwoju móznu ruku Viktorej Emanuelej ſarjez, hdjež Garibaldi na Rom čzehnje.

R u ſ o w ſ k a. Nad Jaroschynskim, kiz je na wul- koňjaſa Konstantina tseliš, bu wondanjo ſtarony ſud džeržany a wón k ſmijerezi ſatſelenja woſjudžene. — Lithograf Nyll abo Riehl, kotryž je na ministra Wielo- polſkeho tseliš, ale jeho miſnyk, je ſo wuſnał, ſo je wón wot jeneho njeſnatohu člowjeka k tajkemu ſtuket ſawjedzeny był. Tón njeſnaty je jeho pječza naryczał, ſo Wielopolski jenož k njeſbožu Poſkaje ſtukuje a ſo by teho dla najlepje bylo, hdjež by jeho něchtón ſkózowat. Duž je ſo Jaroschynski k temu ſawjeſc̄ dat. Vako ſud- niſtwo to ſhoni, pocja wone ſa tym njeſnatym člowje- kom ſkědžic̄, bjes tym ſta ſo pak ſažo nowy nadpad na Wielopolskeho. Vako ſo tón mjenujzy po jenej haſh wjetſeſche, ſločji jedny mlody člowjek na wós, wuezeje wótrh ſindžal (čerkeſki dolch) ſ paſa a čzyſche Wielo- polſkeho ſaklocz. Ale tón tylny jemu khejje rucze pi- ſtoliu bes wocät, čežhož ſo tón člowjek tak ſtróži, ſo ſindžal wot ſo čižny a čečkaž pocža. Ale mlody Wielopolski, kiz w druhim wosu ſedjeſche, a druhý ludzo ſa nim čeřjaču a jeho hnydom popanyču. Wón je ſo potom wuſnał, ſo je lithograf ſ mjenom Rzaca (proj: Ržonza) a ſo k jenemu potajnemu mordar- ſkemu towarzſtu ſkuſcha, kotrehož ſzobuſtawu po poru- čenju jich prjódktajených wſchitko čjinja, ſhcož ſo jim

pschikaže. A jemu, rječny won dale, je šo po wulošowanju porucžilo, so dyrbí wón Wielopolskeho skóñzowacj, hdyž šo to Rylcej radžílo njeje. Rzaca a Ryll staj hacž do najnowscheho časa pola jeneho knjesa w jenej a tej samej lithografii džekatoj. Wschitzj iprawni Polazy su jara hněwni na tajse hroſne skutkowanje taſtichle wrótnych ludži. Khězor pak je hmydom s Petersburga do Warszawy telegrafirowacj dał, so dyrbí Wielopolski pschichodnje jenož wujecj, jeli ma něchtó jěsnych wojakow wokolo šo.

Serbja. Psched někotrym časom bě jena turkowska wójnska lódz po Donawie horje jěca, so by wojakow do belgradskeje twjerdzisny pschiwieska, ale wona duzy pschi tak mjenovaných želeſnych wrotach tčazh wosta a wojazy buchu na rakuſkej lódzi do twjerdzisny dowjeseni. Někto su w jenej nozy Serbja na tu turkowsku lódz ſatěſli, wohen do njeje ſakózili a ju ſpalili. Dokelž pak je šo to ſtradžu ſčinilo, dha njewě turkowske knjeſtvo, na koho dyrbí šo wobčežowacj.

Czornohórſka. Pschimér bjes Turkami a Czornohorjanami ma hžom ſaſo kónz a woni teho dla ſ nowa twjerdze bjes ſobu wojuja. Turkojo chedža ſo ſe wſchej mozu do ſrjedzisnu czornohórkého kraja dodrčej a ſu to hžom na tſjoch puczach ſphtali. Woni tež najbóle woprědka zykl kruch do kraja nutes pschiindu, ale potom jich Czornohorjenjo tak ſbiſa, so dyrbja lózdy ras ſaſo zofacj. Někto Turkojo na ſchitvorthym puczu wojuja, ale jím ſo tam, kaž ſo ſda, nicž ſepje njezdje, pschetož najnowschi telegramm s Mostara powjeda, ſo ſu Czornohorjenjo Turkow ſbili a ſo ſu ejí psches řeku Něku zofacj dyrbjeli a pschi tym wjele ludži ſhubili.

Amerika. W poſleniſkim času ſu drje tudy bjes unionistami a separatistami někotre bitwicžki byk, ale ważne ſo niežo podalo njeje.

Skoto- a plodohlad w Kamjenizu

11. a 12. augusta 1862.

Kamjeniſki ſkoto- a plodohlad wotdžerža ſo na tamniſkim drjewowym dworje, kotrehož nutskod rjane ějeſne wrota debjachu. Pschihladowarjow bě ſo něhdje 6000 ſechko a ſkotu bě wustajeneho: 61 wowzow, 44 zwini, 4 dželby pjeriny, 4 koſy, 68 koni a 104 horjadow, wýchše teho něchtó wobhadzených kočzow, rjane woſy, tójschtó maschinow a gratu, kaž tež wſchelake pólne, lěkne a ſahrodne plody. Sa ějeſne myta darjeſche hornokužiſti trajnostarowski wubjerk 300 tl., hornokužiſke ratarſke wotkřeſne towarzſtwo 300 tl., a konjeplahowaze towarzſtwo 6 bjecharjow. Pschitomni běchu minister s Beuſt, tajny radžiczel Reuning, krajkli direktar s Nostitz-Wallwitz, krajnji starschi s Thielau, hamtski hetman ſe Salza a Lichtenau, krajnji poſtajenz Hemptel, krajnji stall-

mischtir ſ Mangoldt, hrabja Einsiedel, rycerſkublerjo Starka, baron Uckermann, ſ Zenker atd. Prjedy hacž ſo myta wudželachu, doſta Faſku ſ Selnač, kij je 50 let na Riedlez kuble w Rjebjelčizach ſlužil, čeſne piſmo, wýſte teho pak 15 tl. wot Jeſho majestosceje krala Janu a 10 tl. wot kamjeniſkeho ratarſkeho towarzſta. Spomnjene piſmo pschepoda jemu ſ. minister ſ Beuſt a rječny jemu pschi tym khwalobne ſłowa dla jeho dohloſtneje ſlužby. Potom wunjeſe ſo Jeſho majestosceji kralej Janu tſikročna ſhlna ſława, na tžož ſo myta wudželachu.

Myta ſa konje doſtachu: k. kubler Wiczas (Lehmann) ſ Malbíz 10 tl. a ſlěborny pokal wot kamjeniſkeho towarzſta, mlynk Häſlich ſ Kinsborka 10 tl. a ſlěborny bjechar, kublerka Hörbantow a ſe Serbskich Paſliz 10 tl. a ſlěborny bjechar, kubler Feſorla ſ Jawory, kubler Ponich ſ Bosantez, kubler Sarink w Rjebjelčizach a rycerſkublerſki najeň ſ Querfurth w Zaſonzy lózdy jedyn bjechar. — Wot k. krajných ſtawow doſtachu k. kublerjo Albert ſ Rachlowa, Forkert w Nowej Wžy, Häber w Małej Huszy, Skov w Rjebjelčidle, Kummer w Tschaszach a Wiczas (Lehmann) ſ Horneho Wujesda lózdy 10 tl. ějeſneho myta a kubler Israel ſ Niederkunnersdorfa ſa 2 hrébjatow 20 tl. — Wot kamjeniſkeho towarzſta doſtachu myta: k. kubler Kral w Rjebjelčizach 10 tl., mlynk Kelling w Kamjenizu, kubler Stäglich ſ Bręſy, Jetzold ſ Rohny, Friedrich ſe Schönbach a Cholka ſ Baczonja lózdy 5 tl.

Myta ſa howjada. Čeſne diplomy doſtachu k. rycerſkublerjo Behrlich ſ Walow, Hausa ſ Liebenau, ſ Querfurth ſ Zaſonzy, Aſter ſ Rennersdorfa, Blödterli ſ Kriepiz, Krauscha ſ Wilkeje Hrabowki, Knechtel ſ Wysokoje, Liebmann ſe Schwoßdorfa a k. rycerſkublerjo Kind ſ Hliny, Žur (Sauer) ſ Lejna, ſ Lippe ſ Kunnerdorfa, Serre ſ Niedergersdorfa. — Pjenjeſne myta doſtachu: k. kubler Beeg ſ Bręſy doſta wot kamjeniſkeho towarzſta čeſnih pokal a 20 tl. wot krajných ſtawow, ſtož jemu ſ. minister pschepoda. Dale wot krajných ſtawow: k. kubler Minkwitz ſ Lüdersdorfa 16 tl., mlynk Kelling w Kamjenizu 16 tl., rěnik Hesa w Kamjenizu 12 tl., kloſchtrſki ſchózat Trenſch w Kamjenizu 12 tl., kubler Schäfer ſ Niedersteinh 12 tl., mlynk Schöna w Kamjenizu 8 tl., kubler Wenck ſe Serbskich Paſliz 8 tl., kubler Borkan ſ Děžowa 8 tl., měſchczanosta Schurig ſ Halschtrowa 8 tl., kubler Guhr ſ Niederstejn 5 tl., kubler Berndt ſ Lüdersdorfa 5 tl., ſahrodnik Wend ſ Kamjeniza 5 tl., kubler Mager ſ Bręſowa 5 tl., kubler Frenzel ſ Lüdersdorfa 5 tl., kubler Kral ſ Rjebjelčiz 5 tl., kubler Schäfer ſ Lüdersdorfa 5 tl., měſchczan Sempdner ſ Halschtrowa 5 tl., kubler Hillmann ſ Falkenberga 5 tl., hajnik Techrik ſ Hennersdorfa 5 tl., ko-

bkular Žischler s Halschtrowa 5 tl. a Kubler Hentschel s Lüdersdorfa 5 tl. — Wot kamjeniskeho towarzista dostachu: k. Büttner s Delenjowa 16 tl., John s Gräfenhaina 12 tl., Lechritz s Delenjowa 10 tl., Kral s Ježowa 10 tl., Loda s Jasenjz 7 tl. Po 5 tl. dostachu k. Hantusch s Bambrucha, Schokta s Kschidola, Stäglich s Brésh, Schokta s Czornowa, Mager s Jasenjz, Sandmann s Ježowa, Günther s Weißbacha, Österreich s Jasenjz, Freudenberg s Brésh, Krauscha s Buleriz a Pohla s Kamjeniza.

Mjata sa wozny. Čežne diplomy dostachu k. Kind s Hliny, s Zenser nad Pomorezami, najeńk Behrich s Walow, s Lippe nad Kunnersdorfom. Čežny pokal dosta rěšnik Richter w Kamjenizu.

Sa pežo k. a to sa jedyn džerzonisirowanym kocj, w kotrymž běchu troje pežočky, mjenujíž jedyn tudomny, jedyn italski a jedyn krajnski roj, dosta k. pješkarſti mischtr Eckart w Kamjenizu jedyn pokal, a toho runja tež k. hajnik Wenk s Wyžoleje sa wunamakanje maschinu k pyczu lehového symjenja a sa padženki wchelakeho drjewa.

Sa swinje dostaštaj k. Miklawš s Kschidola a Lenš s Gserbskikh Paſliz po 10 tl. myta.

Hewak dosta tež hischce maschinntwarjer Götzs s Reudnitz a ratačska spytovanska stazia we Wutolčzach prämiu.

To sta ho wschitko 11. augusta, naſajtra pač mějše ho wulsozwanje dobytkow, kotryž bě wcho do hromady 244 a s nich je tójskto tež do Budyschina a wokoſnoſce pſchiscklo.

Shtož pač zlyk swyedzen naſtupa, dha mōjemy ſkónčnje prajicj, so je ho powschitkomne jara derje spodobak.

Ze Serbow.

S Voranež 15. augusta. Djenža popołdnju padže, bjes tym hacj bě macj do iſtwy ſaſhka, 3lētne džeržo tudomneho kowarja Kytarja do jeneje studnje. Dwé holcžy, kiz w bliſkoſci hrájkaschtej, wužly ſcheschtej s teje studnje, kiz je s kamjenjom ſapołozena tak so ſhodženki k njej dele wjedu, kylne pluſkotanje. Tam pſhibežiwschi wuhladashtej, so w njej džecjo leži. Bjes tym, so iena ſchřeče domoj běžsche, ma ta druha, 10lētna džowčička živnosćerja Pjetascha, težko krobloſeze, so ſpyta, hacj njeby džecjo wucžahnyc mohla. To ho jej tež ſbožomne radži a wona potom to džecjo starshimaj ſtrowe a čerſtwe pſchepoda. *†*

S Šehlna. Hjom dleſchi čaſh ſo pola naſ powjeda, so tudy bruniſa leži a hacj runje ju jedyn zlyk nilko w hrjebjach a studnjach widzi, dha tola hacj dotal ſebi nichtón njewérjeſche, ſa njei phtacj. Sandzeny lydzenj je pač někto k. Nowak s Kamjenize, kiz je pod-

ſemſke tuthy honow ſ džela kupil, nowy ſchacht na milkečjanſkej stronje wotewrlik. Myj jemu k temu wcho ſbože pſcheiemy, dokelž by ſa naſhu ſtronu wulka dobrota ſ teho naſtaka, hdj bych ſo tudy dobre brunizowe podkopki ſakložicj hodžili.

S Budyschina. Pölski ſpižawař, k. F. X. Maſlinowſki, ſarač w Komornikach bliſko Voſnanja, je naſ w tuthy dnjach wophtał, ſo by ſerbſki lud a jeho rycz bliže ſeſnak.

S Wojerz. Naſh nowy primarius a ſuperintendent, k. Karaz, budže naſſkerje 7. septembra ſwoje naſtupne předowanje pola naſ djerzecj.

S Kretliz. Knjes rycerſtve ředig nad Luwočzizami je naſhej zyrkvi rjenje molowane, něhdje 500 tl. placzaze, wokno darik.

S Khróscziz. Pſchedpoſlenju niedželu je naſh nowy kaplan, k. Miklaſch ſsmola, předy w Malbízach, přeni króč w naſhej zyrkvi předowat.

S Budyschina. Dokelž je w Njebjelčizach po wotemrjeciu k. kaplana Vaclavka druhí duchowny trébný, chze ſo tam přeni kaplan pſchi tudomnej ſerbſkej cyrkwi, k. Jakub Wels, w krótkim dobrowolnje na njevěſty čaſh jako pomoznit k. fararja Koſle podacj. Pſchi tym wostanie wón tachantski vikar a njeprchestupi na kloſchyrski patronat. Gastrojniske džela přenjeho kaplanſtwa w Budyschina budža bjes druhich duchownych roſdžene. Hdj hischce ſpomnimy, ſo ralbiežanſke kaplanſtvo wobhadjene njeje, ſpoſnajemy, ſo móže wulka nusa wo ſerbſkich duchownych naſtacj. A přenjeju mkodeju katolſkeju duchomneju mójemy ſo hakle naſajpredy ſa $3\frac{1}{2}$ lēta nadžijecj! Boh pomhaj! Sm.

Hans Depla a Mots Tunka.

Mots Tunka. To je tola druhý pětka wěz, hdj ſu ſčekli w domje!

Hans Depla. Haj ty měniſh myſchi dla.

M. T. Ne, ležnich wuryžow dla.

H. D. Shto dha ty tola měniſh?

M. T. Hlaj, to běchu jenemu khorowatemu muzej prajili, ſo by ſa njeho dobre bylo, hdj by wón ſmjetanu a tuczne mloko pił. Taſke prajenie ſo jemu ſubjeſche, ale, dokelž ho bojeſche, ſo ſnadž ſo tajka rada jeho lubej hospoſy lubicj njebudže, dha khotjeſche ſtradžu do ſmjetany w pinzy, hdj ſu ſeptasche a, ſo by prajije tuczna byla, k njej dobru ſolbaſu pſchitkuſowasche. A dokelž ho junu ſuſodži ſ pinzowej džeru na jeho ſtrukowanje dohlaſadchu a wón to phtny, dha pocja hnjdum wokač: „Kez, kez, wý čeplſke ſčekli, ſiž wý do ſmjetany khotjeſche!“

H. D. Ach tak! dha je wſchak woprawdze duſchnje, hdj ſu ſčekli w domje!!

Hudančka.

34. Esjo živi wjedu jenoh' morweho,
Dwaj živaj djetaj hōbu,
Ton morwy czorne žymjeschka
Na běku pôdu wužypa,
A s tych najrejšsche wězki řečewaju
Sa tych, kiz žymjeschka te hízon snaju.
(Wuhudanje přichodnje.)

Wuhudanje scz. 33.

33. Časnik (segeř).

Cyrkwinske powjesće.

Křéeni:

Pětrowska wosada: Jan Ernst, Jana Bohuwěra Křeschi-
žanka, wobydlerja w Budyschinje, ſ.

Nawěstnik.

Botznofrajne woheňawěscjaze towarſtwo w Elberfeldze,

ſaložene s kapitalom wot dweju millionow toler, porucza ho psches podpiſaneho k ſawěsczenju hibiteho wobſedzeſtwia, jako mobilio, tworow, žnjow, žitow, maſchinow a t. d.

Prámije ſu tunje a twjerde. Doplacjowanja ženje žane njejſu.

¶ wobſtaranju ſawěsczenjow a k dawanju wſchego dalschego wuſkowanju je kóždý čjaſ hotowy

w Klukſhu, w augustu 1862.

Otto John,
agent towarſtwia sa Klukſhu a woſkolnoſej.

Praschenicžko na prjódſtejerſtwo resp. inspektorſtwo budyskeju ſerbſkeju ſchulow.

My budyszy ſerby placimy měſczejanske dawki kaž Němzy, my placimy ſchulſki pjenies kaž Němzy, my damy wěrowacž, křečicž a hrjebač, kaž Němzy, ale hdyž moja wſchitke budyske ſchule wulki ſchulſki ſwje-
dzeni ſwječicž, dha ho naſche ſerbiske džeczi (a jich je psches 200) wot teho wuſkantu. Šeje wž na tym wina abo něchtón druhí?

Wjazh budyskich ſerbow.

Hollandſki mlókowy pólver.

Tuton, se starodawnych čjaſow dopokaſan, s naj-
ljeſtſich ſelov a koenjow pschitotowanym pólver, po jenej
abo po dwjemaj ſzíjomaj wſchidne ſtuwom abo wozzam
na prjenju pizu nažypanh, pschisporja wobžernoscž, podoži
wele mloka a ſabjewa jeho woliſnenje. Paſczik placzi
4 nſl. a je k doſtaču w

hrodowskej haptnej w Budyschinje.

Rhwalobnje ſnath a psches ſwoje hojaze ſtutko-
wanje dopokaſaný **bróſtſyrop** je ſažo k
doſtaču w hrodowskej haptnej w Budyschinje.

Michałska wosada: Ernst Louis, Jana Augusta Pjetascha, pjeſkarja na Židowje, ſ. — Hana Maria, Křyſtiana Ernsta Förſtraja, žiwnoſcerja w Dobruſchi, dž. — Ernst Oſtar, Ernsta Pomhaſboha Pilza, pjeſkarja na Židowje, ſ. — Kora August, Hanrija Bohuwěra Marcjinta, wobydlerja na Židowje, ſ. — Jan Bohuwěr, Jana Bohuwěra Benscha, křežnička w Žekezech, ſ. — Maria Madlena, Augusta Wi-
cjaſa, křežerja a polerja pod hrodom, d.

Zemrjetý:

Dzén 13. julija: Ernst Louis, Jana Augusta Pjetascha, pjeſkarja na Židowje, ſ., 5 d.

Pjenježna płaćizna.

w Lipsku, 19. junija. 1 Louis'dor 5 toler 14 nſl.
6 1/4 np.; 1 połnowažazy czerwony ſloty abo dukat 3 tol.
5 nſl. 5/8 np.; wiſne bankowki 79.

W křežjazej młodocenji, w naj-
rjeſtſkim čjaſku ſwojego živjenja,
wumrje pónoželu 18. augusta po-
polnju w 5. hodzinje naſcha wulzy
ſubowana jenicka džowka a fotra

Marja Vladlena Majcharejz,
jako bě lědom dwaj dnjaj na dujatu rózu hora byla a
ſwoju starobu na 19 lět 2 měsazaj pschinjeſla.

Naſcha wutroba je hlučko ſrudžena a niemože
ſi ſměrowacž nad tak nahlej ſmierčej naſčeje ſu-
beje džowki a fotry. ¶ wulkenmu troſčtej je pak nam
hlučilo to dželbracže, kotrež je ho nam ſe wſchěch
ſtronow w tak jara bohatej měrje doſtačo. My
prajimy ſa to naſch najwutrobnitschi džek a džaku-
iemy ſo hewak tež najluboſnitschi tej čeſczenej mló-
doſcej, kotrež tej njebočičeckej na tak rjane waſhynje
poſlenju čeſcę wopokafa, kaž tež wſchitkim druhim,
kotſiž jeje wotemrjete čeſlo w tak bohatej měrje ſ
wězami a ſ druhej rjanej pychu tak krafzne wude-
bichu a jej na pschewodzenju ſwoju luboſež a nam
ſwoje dželbracže ſjawnje wobžwědcjichu.

Boh luby knies chyž ſa to kóždeho psched taj-
ſim wulkim horjom miſoſciſtje ſwarnowacž.

w Budyschinje, 22. augusta 1862.

Hlučko ſrudženaj ſtarſchej:

Jan Majcharek a mandjelska,
kaž tež ſawostajenj bratr.

Dobrowolna subhastazia.

Na namjet herbom Michała Szykora we Lwów budże żo

Dżen 28. augusta 1862

wot podpisaneho žudniſkeho hamta jeho, pod Cat. No. 44 w Lwów ležaſa, na foliu 34 Luhowskich hypotheſskich ſnih ſapiſana a 15. t. m. wjeſnogruhctvih a ſ letuſkim živami na 2015 tl., njezimao na wobeſeznoſcje wotſchazowana khežniſka živnoſež ſ inventarom, na 119 tl. 8 ngl. 5 pn. taxirowanym a ſkót a grat wopſchitiozym, a to na živnoſcji ſamej we Lwów na pſchedawacj, tjehož dla ſo placzenjakmani kupowarjo ſ tuthym pſchedawacj, ſo na tymle dniu, dopołdnia w 10 hodzinach, na tutej ležomnoſcji nutenamakacj, po do- poſaſanju ſwojeſe placzenjakmanoſcje ſwoje ſadzenja cjinicj a potom dalsjego doczakacj.

Wopiswanje ležomnoſcje a wobeſeznoſcjoſ, na njej wſtpoczwazych, je ſ pſchedazowanſkim wuměnjenjem ſe ſubhastationskeho patentu, w khežti tudomneho žudniſkeho hamta, kaž tež we Luhowskej korezmie wupoſinjeneho, najeſdzieſ.

W Rakezach, 16. julija 1862.

Kralowſki žudniſki hamt.

Seyfert.

Töpfer.

Najlepſchu pſchencžnu paruu muſku

ſnateje dobroſeſe porucža najtunischo

David Berger na žitnej haſy.

Powſchitkomna aſſeturanza w Trieſcje (Assicurazioni Generali)

sawjeſcjuje pſchi ſaruczeńskim fondsu wot $18\frac{1}{3}$ millionow ſchleſnakow:

- a) Twory, mobilije, žneiſke płody a t. d. pſche wóchniowu ſchłodu;
- b) Kubla a twory na puczach pſche ſchłodu pſchi transportu a
- c) poſcieja ſawjeſczenia na žiwenje čłowekow na wſchelake waſčnje ſa najtunishe twerde prämiye a napishe policy w pruſkiim kourantu.

Tuto towarzſtvo ſaplaſcji w lječe 1859 ſa 1861 ſchłodowanjoſ 3 milliony 352,478 ſchleſnakow 86 kr. D. W. ſarunanskih penes.

Wſchu roſprawu dawa

J. G. Richter,

wolkeſny agent ſa Budyschin a woſloſnoſež.

Sady wulſteje zyrkwe čo. $33\frac{8}{171}$ pódla taſtantſtwa.

Jedyn mlyn kmanh mlynk na wotnajecje pyta. Schtóż džyli mlyn pſchenajeež, tón njech to we wudawarni Serb. Nowin. woſiewi.

Drastowe twory

we woſmieniſchczach a poſtoſmieniſchczach ſ wolijoſlębornym a ſloczanyim cziſczeſenjom w najnowſich a najrjeſich muſtrach ſu mi ſjeneje halle ſaloženeje fabriki na pſchedan podate a možu je po jara tunich placzeńſnach pſchedawacj, ſ ežimž ſo tudy najlepje porucžam.

Tež ja hižom noſchene židžane a woſmiane drasty ſ barbienu a cziſczeſenju po wſchelakich prjódkležazych muſtrach horjebjeru a rōbnie woſtarom.

W Budyschinje, 16. augusta 1862.

J. H. Leib

pſchi ſchulerſkich wrotach čo. 357/214 po 1 ſchłodu.

Młody čłowjek,

kiž dže ſchewſtvo woſtnež, doſtanje poſla mieſteſto.

David Berger na žitnej haſy.

Schejernjorépoſe ſymjo w 3 družinach, ſ kotrehož wulſte čerwjenioſte, ſelene abo žolte rěpy na- roſtu, ſym ja ſ Erfurta doſtaſ a pſchedawam je w o- prawdzie na najtunischih placzeńſnach.

W Budyschinje, na ſerbſkej haſy.

J. G. F. Nieckſch.

Wubjerny khoſej pñnt po 85 np., dobry zokor po 5 hacž 6 ngl., čerſtwe korenje a material- twory w najlepſchej dobroſczi, kaž tež tunje cigar- ry, 100 wot $3\frac{1}{2}$ tl. hacž 20 tl., w najrjeſich wubjerku, palenſejmaſ po 4 tl. pſchedawa

Ludwig Eccius na ſerbſkich hrjebjach.

Młody čłowjek, kiž dže ſchewſtvo woſtnež, može do wuzbý ſtupicj poſla ſchewza Kudzele w Bręſynje poſla Huczimy.

Prochdrobna Koſcžina (Knochenmehl)

ſ fabrifi

Heufeld w Bajerskej.

Tuta prochdrobna koſcžina, hžom 2 lěta w žužizach ſ dobrým wužitkem trjebana, može ſo wſchitkem ratarjam naležnisko porucžic̄. Dokelž wona hnydom ſtukuje a potom hſchčeze dalsche lěta roſcženie plodow podpjera, dha je w pſchirunaniu ſ druhimi koſcžinami ſkonečnje hſchčeze tuniſcha, hac̄ tute, pſchetož w njej njeſe ſkoro žana nječiſtoſez — ledy je vyn prozent, ſa čož ſo rukuje —, bjes tym ſo ſo w druhich koſcžinach najbóle 5 prozentow a wiaz nječiſtoſeze namaſa. Tež je wopomnjenju, ſo ſo tuta koſcžina w nowych körznych měchach ſ dobreho platu pſchedawala a ſo ſo taſke měchi darmo pſchidawaja, ſtož placžisnu pſchi 100 puntach po 3 nžl. ponizi, dokelž móža ſo te měchi dale ſa žito trjebac̄.

Na ležomnoſcžach, kotrež ſo w 3 lětech po runej měrje a po runej placžisnje ſ hrubej a prochdrobnej koſcžinu hnojachu, je ſo pokasalo, ſo prochdrobna koſcžina niz jeno rucžiſho, ale tež potom dlehe ſtukowasche, hac̄ hruba, a ſo ve prochdrobna koſcžina po taſkim, hac̄ runje ſo ſa nju wiaz placžesche, tola napoſledku wjele tuniſcha, džzli hruba.

So by ſo tež mjeňſkim ratarjam nałożowanje tuteje wubjerneje koſcžinu polozilo, pſchedawala ju podpišanu nětko tež po mjeňſich dželbach a porucza teho dla

prochdrobna Heufeldſku koſcžinu

100 puntow po 3 toſterach w nowych, darmo pſchidatych, körznych měchach, w kotrejž je něhžje 300 puntow, abo tež mjeňſche dželbę po runej placžisnje, to rěka 1 punt po 9 np. Tež porucžam

woprawdžith peruanski guano

w zylých měchach abo wuwaženih po najtunischem placžisnje.

J. G. Klingſt Nachfolger

na bohatej haſy čjo. 86/24.

A. A. priv. prenje rakusſk. sawěſcženske towarzſtwu w Clinje,

sakladny kapital 3,000,000 ſchěſnakow ſl.

bjerje sawěſczenja pſche w óhniowých strach na ſkladu tworow, móble, drafty, poſleſchcia řc., žito, žyno, ſkolum řc. pod kóždej tſčeli po jara tunich t'wjerdyh prämiach. Sawěſczenja ſtanu ſo po 30 toſterſkej ſtopje, prämije a ſchłodowanja ſo tež tak placža.

Statuty, prospely a sawěſczeniske formularzy, kaž tež kóžde hewasche wukasanje da rab

agentura w Budyschinje:

Berger & Handrick na žitnej haſy.

Pſchepoſtoženje Fhlamow.

Cžesčenym ſerbam Budyschina a wokolnoſeze ſ tutym najpodwoſniſho i nawjedzenju dawam, ſo ſym ſwoje, haſke pſched ſkotlim čaſhkom wot knjesa Strecka pſchewſate

čaſhniſkarſte Fhlamow

nětko do kheze knjesa pſchekupza Kóniga, firma J. A. Liebusch Wittwe na bohatej haſy pſchepoſtožit a porucžam wyske wulkeho wubjeka ſtotych a ſkłobornych čaſhnikow (Fegerjow), regulateurow, pendelowych a woblkulowych čaſhnikow woſebje ankrowe a cylindrowe čaſhniki, kotrež buchu pod mojim navokasowanjom w Schwajzarskej dželkane. Tež porucžam ſo i wobstaranju wſchitkich do mojego džela ſkulchažnych reparaturow, a ſa dowěrjenje, hac̄ dotal mi wopokasane, najpodwoſniſho džakujo, lubju ja, wo dalsche wobledžbowanie proſcho, ſtajnie ſprawne a tunje poſluženje.

Heinrich Protza,

ſyn předawſcheho čaſhnikarja Josefa Protzy pſchi židowčanskim moſcze.

Niedżelu 24. augusta budże w Manjowie

Hudźbny hal

na czož najpodwolnischego pscheproschuje

B i a r.

Dzien 31. augusta 1862

Wtowna shromadzisna

patriotiskeho towarzystwa czeſnje wuſkuženich
wojakow w hoſczeniu k jeleniej w Hodžiu, a by k ja-
danju bylo, so by wot 166 ſobustawow żadny njeobra-
chował, dokelž ma ho wſchelake wuradzic a ho towarzisham
tež swieſzelaze wosiewicz.

Siegismund Dehma,
ſakozjer a pschedzhyda towarzista.

700 tl. ſyroczaſzych pjenies je w
zlym abo w ſenotliwym na Mi-
chala na dobru węſtoſc k wupožczeniu. Wſcho
dalsche je ſhonicz pola formindy Handrija Męſcheria w
Njezwaczyble.

 Wlaſtivna, psched 2 lětomaj w Hlinje twarjena,
kheža czo. 9 je ſ poldra kózom pola a ſahrobi
ſe ſnobodneje ruli na pschedan a može ho wſcho dalsche
pola kózmarja w Hlinje ſhonicz.

Murjerjo doſtanu trajaze dželo pola murjeriskeho
mischtra Wilhelma Wehki na předarskej
haſh czo. 195 w Budyschinje.

So bych zyle wurumowaſt, wosiewiam ſwoje lětne a
nashymske mēzny hiſcheze jedyn **Korla Müller**
kroč po najtunischiſtich placiſinach.

na herbſkej haſh.

K e d j b u !

Shromadzisna patriotiskeho towarzystwa czeſnje wuſku-
ženich wojakow niedżelu 31. augusta teho lěta popolniu
w 4 hodzinach w tudomnym hoſczeniu, dla dalszych wu-
radzowanow a ma kózby dželsjerjer ſwoj wojerski ob-
ſheit hobi pschinjeſc.

We Wōſportku 21. augusta 1862.

Jako najtunische ſwécjenie
wo jſtwach, dželarnjach, ſalach, hródzach a t. d. poruczam ja
piatniſowe lampy.

Taſke najmjeniſche (Hliniojte) pschetriebaja w hodžinje
ſa $\frac{2}{3}$ np. ſwécjenja, wjetſche 7liniojte ſa 1 np., 10 liniojte
ſa $1\frac{1}{2}$ np. a maja jara jaſne ſwětko. Tež može ho pschi
mojich lampach fotogen nałožec a mam je ja we wulkim
wubjerku na pschedan.

W Budyschinje na žitnej haſh czo. 52.

Herrmann Rachlik, kempnaſſki
mischtr.

Za katholſkich Serbow.

Pola podpisanoho ſu hiſcheze na ſkładze a móža ſo
za 10 nsl. dōſtacj powuczace a modlerſſe knihi (wudate
1852) pod imjenom:

Dobre ſémo na pwódnui rolu.

Tute knihi wopſchijaja na 20 liſtnach (320 stronach)
jara wjeli rjanich modlitwów a powuczeniow.

Jakub Kuečank, farat.

Handrijej Dejzy

a jeho ſwójbje w Gręščinje k troſtej
pschi wotemrjeczu jeho mandželsſeje.

Keſ Boh tu jara džiwnje wodži
Naſh, ſwoje džeczi, na ſemi;
Keſ njerunje won ſ nam ſhodži
Tón pucj psches naſche žiwjenje,
Da lemu ſbøe w ſtrowoſcji,
Hdyž tamón ſyſknje žaſoſcji.

Keſ husto ſmijercz tu roſſwjaſnje
Najrjeſiſche ſwojaki luboſcze,
Keſ husto nan tu woplaſnje
Te lube ſrudne ſyrotki,
Hdyž macz jin ſuku poſticeja,
So by ſo wot nich dželika.

Ač to ſu czeſke pruhowanja,
Je ſac̄uej jenož ſamóže
Tón, komuž wntrobu wſchaſ ſranja,
Pschi lotrých wéra woſtawnje,
So duſka praſha ſyſkninje:
Je dha Boh luboſcž woprawdžje?

To ſeje tež wěſcie ſac̄uej móhli,
Wb ſrudni ſawostajeni,
S tej njeboziczkę, kiz ſeje bóli
Pschi jeje dohzej khorofscji,
Hdyž njebe druhá nadjiſa,
Hač ſo ſo ſmijercz jej pschibliza.

Kiz ſtajnje ſeje ſ njei wachowali
Taſ wo dnjo, w nožy njeſprózni
A ſ tym ji k troſtej poſkaſali
Tu luboſcž, kiz ſo njezdželi.
Ty woſebje, jej mandželski
S jej' macjerju taſ ſejerpliſje.

Dha wſchaſ wam k džafej wona někto
S wěčnoſcze k troſtej pschimoka:
Sso njerudžce! poſuciſce wſchitko
Tom' wotzu, kiz wſcho ſaſtara.
Ja woſhwědzju wam ſawěſcje,
So Boh je luboſcž woprawdžje.

Ja ſym drje ſ he wot waſ wuſhka
Pſches jara czeſke čerpyjenje,
Paſt k mojom' Jeſuzej ſym doſčka,
Kiz mje a waſ wſchěch ſubuje,
So njeſzhyt wot waſ dželika,
Ja ſy wam jenož předy ſčka

Tam, hdyž tež Jeſuſ waſ wſchěch woła,
Duž ſtejeſe pschi nim we wěrje,
Wón lepsche herbſtwo tam wam khowa,
Hač maceje tu w tym zuſtiſtvoje;
Pſches moj pucj wón wam poſkaſa,
So tu njej' prawa hospoda.

Tam čhu waſ ſaſo, moji lubi,
Pſchi jeho thronje woſladač,
Hdyž ſo wſchón placz a ſyſknosc ſhubi,
Tam čhu Waſ ſaſo poſtitacj,
Hdyž wam wſchě ſyſly ſetręcj dže,
Kac moje mi něk ſetręc jé. +†+

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawařni Serb. Now. při bohatych wrotach wotedać, płaci so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaci 6 np.
Štwórlétta předpłata pola
wudawařja 66 np. a na
kral. saks. pósce 7½ nsl.

Císlu 35.

30. augusta.

Léto 1862.

Woprijeće. Swětne podawki. — Powšchitkomny pschehlad lětusdich jnjo. — Spěwy. — Ze Serbow: S Pschiwcz. S Wutolciz. S Budyschina. S Koperz. — Přilopk. — Hans Depla a Mots Tunka. — Cyrkwinske powjesće. — Čahi saksošlezynskeje železnicy atd. — Spiritus płacieše w Barlinje. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

S Sakſka. Cziste dochody lubijskoho spěmanskeho gwojedzenja wopſchi-eja něhdze 300 tl., s kotrydž dwě tseczinię wustawej sa khudych lubijskich měschczanow a jena tseczina wucjerskemu pestalozziskemu wustawej pschi-padnje. — Jego majestosć kral Jan je so wóndanjo s toſtanſkej arznojwodku a s prynzebymomaj Sofiu a Amaliu do Freiberga podał a so 26. augusta sažo do Pilníz wrózil. — Něka Łobjo, kotraž mějescie hžom dleſki czaſ jara niklu wddu, tak so czeſke lódźe po njej jěſdziec njemžachu je w tuthy dnjach k wulkemu wjeſzelu lódžnikow sažo wjazy wody dostala, dokelž su w Čechach wulke deshčeze panęče. — Kral Jan je expedientek Reichhartej i Chemnitz, kotryž bě mějstekho ſběžka dla czeſak, wrózjenje do Sakſkeje pschiwolit. — W drugim schiwořlētu je so na wſchek ſakſkých želeſni-zech pschewjeſlo: 1,526,389 czlowiekow a 20,352,561 zentnarjow tworow, po tajkim 102,494 czlowiekow a 356,263 zentnarjow wjaz, dwzli konſche lěto w tym ſamym czaſu. Dochody sa to wunjeſchu 1,915,630 tl., to je 155,379 tl. wjaz, hacž loni w tym ſamym schiwořlēcje. — W Chemnitzu je t. biskop Forwerk ſandzenu pónđzelu ſhwath sakrament firmowanje wotdžeržał. — Minister s Beuſt je so na schtyri nědžele do gaſtejnſkých kupjelov podał. — Pschi budyskim ſudniſkim hameže je dotalny sportekontroleur Kaiser sa sportelrendanta a expedient Niemz sa sportekontroleura, expedient Götz pak sa sportekontroleura w Rakezach a kopist Gerhardt s Rakez sa expedienta w Biskopizach postajeny. — W Draždjanach mějescie ſakſke khowne bibliſte towarzſtwo 19. augusta ſwoju lětnu khownu ſhromadžiſnu. Ros-ſchěrilo bě so w běhu lěta 15,883 biblijow, dochodow bě 11,389 tl. a wudawkow 10,452 tl.

Pruſh. Pruski minister Bernstorff je w ſwojim czaſu rakufskemu ministrej Rechbergej pschiipōsnacze italskoho kralestwa wot pruskeho krala wosjewi, s pschiipomnenjem, so je so tajke pschiipōsnacze hakle potom ſtało, jako bě italski minister Durando předh wěſte rukowanja w naſtupanju Venezianskeje wuprajſ. Minister Rechberg je na to ministrej Bernstorffej wotmowit, so je so tajke

wosjewienje podžakuje, ale so drje pruski minister derje wě, so Durandowe rukowanja tak wjele hódne njeſſu, kaž ta papjera, na kotruž ſu piſane. Tajke wotmowjenje je Bernstorff khětro ſa ſlo wſak a ſažo wotmowit, so ho pruske kniejerſtvo pschiichodnje pěknje wjazh ſ zyka wo Rakusku staracz njebudže, hdyž budže tu abo druhu politiku wěž wujednamacž. — Prjedawſchi land-rath s Bernuth je wot krala ſa definitivneho poliſaſkeho pschedkydu w Barlinje pomjenowaný. — Jego majestosć kral Wylem do ostendſkich kupjel njepondž, ale je so na 10 abo 12 dnjow do doberanskich mórkich kupjel podał. Minister Bernstorff je tam ſ nim ſobu pschiijet. — Kſcheczeniza mlodeho, krónprynzej porodženeho, prynza ſměje so najſterje 13. septembra w Potsdamje. — W ſandzenych nědželach je kral Wylem ſkoro bjes pschecatza wotoko puczowat a wſchelake dželby wójska wobhadowat. Někotre nowiny měnja, so je to ſ tym wotpohlađanjom cjinil, so by nashonil, hacž móže wojał ſa dwě leče naukuńcę, ſchtož je ſa porjadneho wojo-warja nufne móz a wjedzecž. — W druhej komorje ſjawne jednanje w naſtupanju wudawkow ſa wójsko hřečeze na rjad pschiichlo njeje. — Šchtaž pschekupſku politiku naſtupa a ſak chze ministerſtvo pschecjivo tym krajam ſakrožicž, tiz k pruskoſfranzowskemu pschekupſkemu ſwiaskej ſtipicž nochzcdja, to je ministerſtvo wóndanjo pschekupſkemu wubjerkej druheje komory wosjewilo. Tu-to wosjewienje je so temu wubjerkej tak jara ſpobabko, so je wón wot wſchek ſamjetow, pschecjivo ministerſtwu ſložených, puſčejk a ministram piſmo dowěry pschepodał, w kotrymž ſo jara khwalobnje pschecjivo ministerſtwu wuprajſ. — S Italije ſu powiescje pschiſke, so Garibaldi ſwobi puſč najſterje piſches město Neapel wosmije a ſo hakle wot tam na Rom poczehnje, jeli jemu italske abo franzowske wójsko bjes tym puſč njeſaracž. — Franzowski khězor je ſylnu dželbu wójnských lódžow do bliſkoſeze Neapla pôžlał. — S Warschawę piſaja, so je wulſknjas Konstantin proklamazu wosjewi, w kotrejž praji, ſo budže ſběžkarſtvo podezjehcę, dobroſmyſlených Polakow pak ſaklować. Wón pschiipomni: Dowěrcze mi, my chzemj ſo w hromadze ſa lepsche polſkeho kraja staracz.

N a l u š y. Dokelž je w południowym czasie tojsko rakuśkich Słowianów mjesy pschekročilo, so bychú Čjor-nohorjanam k pomožy čahmisi, dha je rakuške kniežestwo k sadžewaniu tajkeho skutkowanja tamnišche mjesy krucze wobhadjic dalo. — W Czecach, Wuherſtej, Rhowatſtej a w drugich słowianiskich krajac rakuſkeho khejorſta sa Čjornohorjanow hisceje pschego wjele pjenies, žalby, platu a teho runja shromadzują. — We Winje je w tu khwili towarzystwo němickich prawisnikow shromadzene a je ho jich tam pječza něhdze 1200 seschlo. S Budyschina ſu ho tam ſedmjo podali a bjes nimi je tež k. ryčník Rychtar.

F r a n z o w ſ k a. Naž wſchudzom drugdze, tak tež tudy italske naležnosće wſchitku ſedžbliwosć na ſo čahmu. Khejor je pječza s Garibaldijom jara njeſpokojny a chze ſe wſchej mozu bamža ſakitowac, jeli dyrbjal tón na Róm čahmiec. Wón je teho dla ſaſo něchtio wojska do Róm poſzlaſ, ſo nětka tam a w romskich krajinach něhdze 50,000 franzowſkih wojakow ſteji.

I t a l i a. Italiske ministerſto pyta Garibaldijowe ſkutkowanje na wſche waſchnje ſadžewac. Wone je teho dla jara wjele wójska do Sicilije poſzlaſ, ſo by jeho tuto tak wobdało, ſo wón njeby Siziliju wopuſcicjic móhł. Ale pschi wſchej wulkosći kralowſkeho wójska, je ſo Garibaldiej tola radžilo, ſo do Katinije podac, a hacž runje běchu tam kolo wokolo wojazh a w pschistawje kralowſke wójske kódze na njeho kákachu, dha je wón tola wot tam ſ někotrymi kódzemii wotjēz móhł a w Kalabriji, w krajinje prjedawſcheho neapelskego kraleſtwa wustupit. Tam je ho k njemu bórsh něhdze 2000 wóbrónjenych ludzi pschiwdało a je lohko móžno, ſo je ſo Garibaldi hízom na puež k romskim mjesam podaſ. Neapelſta mjeniſzy ſ romskimi krajinami mjesuje.

R u ſ o w ſ k a. Jaroschynski, kij bě na wulkoniasa Konstantina tsélik a Rzaca, kotryž běſche Wielopolskego ſakócz phtał, ſtaj k kmjerci wotkudzenaj a buſhtaj wobaj wobjeſnjenaj. Ryll, kij bě na Wielopolskego tsélik, je teho runja wobjeſnjeny. Dwaj czlowjekai, kotařz ſtaj pječza na jich ſkutkowanju ſobu winowataj, ſtaj do wukraia czekloj.

C j o r n o h o r ſ k a. Tudy ſu na khwili wojo-wac ſastali, dokelž ſo wo mér jedna; ale hacž k měrej pschiindze, je njewěste, dokelž jena dželba Čjornohorjanow ničo wo tym wjedzec nochze.

A m e r i k a. Bjes wobhdylerjem uniye je w tu khwili njeměra doſč, pschetož pschedzyda Lincoln je ſalon wudal, ſo byrbi kóždy, kij je k wójsku kmanu a hiſhce 40 lét starý njeje, tež do wójska ſtupič. — Žana waſna bitwa w południowym czasu byla njeje.

J e n d z e l ſ k a. Garibaldi je jenemu ſnatemu ſendželčanej pišaſ, ſo wón nětka jara nufnje pjeniesy trjebaſ. Ma to je wěſty Pětr Stuart hnydom 6000

tl. podpiſał a druhý bohaci ſendželčenjo tež pjeniesy ſa Garibaldijska ſtadnia.

Powschittomny pschehlad létuſchich ſnjow.

W Němzach hodži ſo wunoscí ſnjow ſrén i mjenowac. W južnych a narwečornych Němzach móže wjaz hacž hréni byc, w naranskich je pak runje hréni a tež mjenje hacž hréni. Dokelž pak manu ſeleſnizy, dha ſo to lohko wuruna a budže teho dla žito dožahac. Vérny ſenu žadny wotbierk njeſčinija, dokelž je věrnaja khorosz lečka bjeſe-wſcheye wažnosće a jeli ſ běrnami tak woftanje, dha žitna placzijnna na žane waſhne horje njepónđze.

W Poſlſtej ſu žně tajke byke, kaž w Němzach, haj w někotrych krajinach hisceje lepsche. Hinal je w Ruſowſtej. W tamniſhich europiſkich guberniach ſu žně ſ wjetſcha hubjene, w někotrych stronach jenož dobre, tak ſo ſ Ruſowſteje mało žita do wukraja pónđze, dokelž budža je najbóle ſami doma trjebac. Teho dla budže Schlesynſta a Pomorska to žito podawac dyrbječ, kotrež ſo po morju do zufých krajow pschedawa, ſtož budže k temu pomhac, ſo w Němzach žitna placzijnna dele njepónđze, ale nimale ta ſama woftanje, kažkuž ju nětka manu.

We Wuherſtej ſu někotre krajinu jara khlude žně měli. Duž ſo ſ Wuherſteje a herval ſ zyfa ſ Rakuskeje njebudže móz wjele žita do wukraja pschedawac.

Franzowſka je zyke ſeče na ſwoje ſtejaze žita ſkoržita a hacž runje je do ſamych ſnjow tajke ſkorženje womjelko, dha budža tam tola něchtio zuſeho žita trjebac. — Runje tak budže w Belgiskej.

Jendzelſka budže, kaž druhe lěta, wjele zuſeho žita trjebac a hdź tež ieho naſtekerje wjele ſ Ameriky doſtanje, dha budže to pschi nětčiſhím ameriſkim nje-porjadku tola tak wobjeſnje, ſo budža němſzy žito-pschedupzy ſ ameriſkimi w placzijnje waſhu džerzeč móz.

S teho wſchego hodži ſo wěſhcejic, ſo žitni ſpekuſantojo w týpi ſeče lohko ſchłodowac, ale tež wukli dobytk činicj njebudža.

Spěwy.

K ſ u j e n ſ k e m u w o p o m n e n j u.
(Jesuſowe naſycenje 7000 muži.)

Jesuſ džěſche do puſcžinu,
Wjele luda ſa nim dže,
A hlaſ, hdź ſo tſi dny miny,
Dha jim khléba pobrachnje;
Tola, lud je ſpoſojny,
Wſchak ma wón khléb duchovný.

— Jesušovi wuc̄omnizh
Džaku i swojom mischtrej:
„Hlodi su cji ludžo wščitži,
„K jědži pak tu nječo njej“;
„Damj jim tak wotſal hicj,
„Na puc̄ju b'dži ſavutlicj.“
Duž ho Jesuš wobhoniſeſhe:
„Shto dha macje i jědži jow?“
A hdyž na to naſhonjeſhe:
„Veno ſydom pokrutow
A dwē rybje“ — pſnikuſa
Wón, fo lud ho ſeſyda.
Jesuš pak nětk žohnowaſche
Khleb a tež te rybicžki
A nětk róſno dželicj dashe
Woboj dwoje bjes ludži,
Tak ho Jesuš na měſce
Sa tón lud tam ſtarashe.

Bjes tym pak ho ſeſydaču
Muži ſydom tawſyntow
Zedžichu a naſberachu
Wot thci ſydom pokrutow
Šbytſkých kruſčkow hromadže
Połných korbow dwanacze.

Hlaſeſe ſak Boh žohnowaſche
Tanne ſydom pokruth,
Hdyž to nemózne ho ſdashe
So tón lud tak ſtradamj —
A jich ſydom tawſyntow —
By ho wot nich najěſc̄ možk.
Tak ho hiſhčeſe stanje něklo,
Hdyž tež naſč ſuſ maty je,
So Boh žohnuje tež wſhiklo,
Hdyž ho hiſhčeſe pacjerje
A blidu a tež wot blida
S muthroſeſu ſpěwaja.

Alle i temu, bratſjo lubi,
Žiwa wéra pſchiſtuſcha;
Hdyž ho wéra i duſche ſhubi,
Tam ho ludžo njemodla,
Tam ho ſwari, morkaze,
Hdyž njej jědže do wole.
Duž, mój luby bratſje khudy,
Sprawna diuſha pobožna,
Wſhividu cježke cjaſhy druhdy,
So cje ſrudnoſc̄ wobdawa;
Džekaj ſpěwaj wjeſzele,
Boh cje ſabyc̄ nebudže.

Haj, mój luby bratſje khudy,
Nimach butry ſa twój dom,
Teno ſo móžlach maſacj druhdy
Cžormy hlyſek ſej i twarochom;
Pobožnom' po modlitwi
Šuſchi khleb tež ſeſkodži.
To pak je nětk zyle hina
Něk, hdyž khleba nimaju,
Wyschnoſeſi ho dawa wina,
Šběžk a njemér ſapocžnu,
Kaž to i zuſych krajow my
S nowa ſaſho ſkyſhimi.

Haj hdyž lud nětk khleba nimaj
Dha to zyle hinak je,

Dha ho zuſoh' kubka pſčima,
Hlada, hdje ſhto poſtranje.
Gawernje, tak daloko
Na ſwěcje nětk pſchiſdlo jo.
Tajž ludžo njeſpěwaju
A blidu a niz wot blida,
Cji ſo i jědži ſeſydaju
Kaž te lube proſhatka,
Tajſim je ta modlitwa
Šsměſhna wěz a woſtudka.
Spomnjeſe, ſak we wójnje běſhe,
Shtož je tehdom ſiwy byt,
Ssamo ſele njemějeſhe,
So by khleb ſej ſelicj měk,
Haj jich wjele byto je
Bjes khleba a bjes ſele.

Tajki čloweſ dopoſnaje,
Shto tón khleb tež ſuſhi je,
Wot njoh' kóždy kufcžicž kraje
S džakom Bohu ſawěſcje.
Kaſka Boža dobrota,
Shtož ho khleba najěſc̄ ma!
Duž, o luby ſenjeſe Božo,
Daj wſhak kóždom' dopoſnacž,
So tak ſwaje wérne ſbožo
Níhdy njeh'dje namylaci,
Hdyž pſches ſběžk a kranjenje
Buſh khleb ſej možuje.

Buſh ſaiſdu tež jich lěta!
Prjedy hač ſej pomýſla,
Dyrbja hužom ſ teho ſwěta
Pſched toh' prawoh' ſudnika,
Kijž jim budže dacj jich ſdu
We tym heſtikm plomjenju.

Petr Mlonč

Ze Serbow.

S Pſchivcži. Džen 22. augusta je $1\frac{1}{4}$ lěta
starý Jan Kora ſchneider do mlynſkeje rěki, nimo
ſahrody jeho starscheju běžazeje, paňk. Hač runje bu
wón bory ſuczehnjenj a wſhu móžnu prógu i jeho
wožiwenju na kožichu, dha je wón tola moroh wostak.

S Wutočži. Niedzelu, džen 17. augusta po
poledniu w 4. hodzinje wumrje tudž po dleſčej ſraſhnej
khoroſeſi tudomny rycjerklubler i. Dr. Hermann nad
Wutočžiami a Vanezami, a bu na to ſředu 20. t. m.
dopolednia w 10 hodzinach na wutočžanskih ležomnoſeſach
na malej hórzy bjes Wutočžiami a Vane
zami, kóraž „poſkonič“ rěka, w cžichim lěſku, do
hlodneho rova położeny. Wulka ſyka luda běſhe ſo
ſeſkla, kóraž w dolkim cjaſhu jemu poſlenju luboſc̄
jako pſchewodžerjo wopokaſowasche, bjes kóražmi tež i.
L. krajſkeho direktarja ſ Nostitz-Wallwitz, hamitskeho het
mana ſe Salza a Lichtenau, krajneho starscheho ſ Thie
lau, rakečanského hantmana Schifta a wele druhich
knježiſtich widžachmy. Šenjeſ ſarat Rychtař ſ Nježwacžidla
djerzeſe pſchi bohacze waphſchenym rowje po ſkowach

Srud. khčrl. Jerem. 5, 15—17. rycz a poštwieci potom tuto městno na spomnjenej hórz̄y sa hwojbne pohrjebnishejo, ryczertubkej Wutolcžizam hluſchaze.

Njebó t. Dr. Hermann, ryczeř zivilneho ſaſtužbneho rjadu, stejesc he w mnohich ſtaſtoinſtwach, wón běſche pſchedyda hornolužiskeho wokrjezneho rataſkeho towarſtwa, pſchedyda rataſkeho towarſtwa pſchi Czornizy, kralowſki ſměr (Friedensrichter), ſapóſlanz druheje komor, atd. Wón ſkutkowaſhe tež jako ſapóſlanz na frankfurtskim ſejmje w lécze 1848.

Jeho wobžaruje niz jenož jeho ſawostajena knjeni wudo-wa a jeho jeniczki syn, niz jenož jeho ſtaſtoinzy, czeladni a džětawh lud, niz jenož jeho poddani ale zyla Czuziza haj zyla ſaffka ſhubi pſches jeho ſmíreč jeneho ſlawneho muža.

Bóh daj jemu cízhi wotpočinč w rowje a jemu ſ hnady wěčnu ſbōžnosć. g*

S Budýſčina. Dženſ thđzenja wophta naš t. Dr. Jan Ev. Bílý, farač diöceſy Brnenskeje na Mora-wje, ſapóſlanz w druhej komorje wiſteje krajneje rady, ſlawny čeſki ſpiſovař a wudawař wažneje knihy „Sta-wiſny ſwiateju japoſchtołow ſlowjanſkeju Cyrilla a Methoda.“ Wón bě t nam pſchiſel, so by wobſtejenja ſerbſkeho luda a ſerbſkeje narodnoſeſe bliže ſefnáč.

S pola pod Bułezam i. Dokelž ſimy nětko pola naš žně zde domoj ſhowali, dha čzemy dženſa ſ krótkim trochu ſpomnicz, ſhto ho wo tym abo tamnym plodu prajicž hodži. Štož ržane žně naſtupa, dha móžemy je žyle dobre mjenowacj, pſchetož rožki derje dawaja ſ wiwſacjom thych, kotrež běchu ſo tucznoſeſe dla ſahe lehnyké. Někotre ſahony bě drje nam pomjedž trochu ſlavylka, kaž na pſchiklad wulki kruch t. nařenicej Schmulej tak jara, so je ſo žito hñdom ſ pola do hródze donjesež mělo; tola ſu pak to pornio zlykym žnjam ſpomnjenja njehodne malicžoſe. Pſchenežne žně móžemy hiſcze ſlepſche mjenowacj, džzli ržane, pſchetož wot naſeja ſiem bě pſchenza jara kruta ſroſila a dawa teho dla ržane połne ſorna. W naſtupanju jecžmjenja ſo pola naš praji, so wot dawných cza-ſow tak dobre jecžne lěto měli njeſzmy. kaž lětža. Wo wžy nam czeſke ſorna a wjele dawaja. Hacj runje běchu ſo nam trochu lehnyké, dha běſche ſorno tehdyn, jaſo ſo to ſta, hždom hotowe a tak ſo ſ tym žana ſchłoda njeſta. Napſo we žně ſu wubjernie byke. Hdžž tež je nam běrnjaza ſelina ſaſo khetro wuſhla, dha many tola pod pjenkom jara wjele a tež ržane běrn̄y a nadžiamy ſo ſpokojaſeho ſberanja. Kaſh a woſebje runklizy many pſches měru ržane, tola ſu nam w přeñſkih počzale huſhanž ſchłodu činicž. Tež ſimy wo prawdze jara wjele ſyň a měli a wotawh tež zyle maſko njebudže, a my teho dla tuto lěto w kóždym naſtupanju dobre a plódne mjenujemy.

S Budýſčina. Tón thđzenj je naš khžorſki ruffi ſenator a předawſki kurator kaſanſkeje universith, t. generalleutnant Wladimir Porſyr ojevič Mo-łostwo wopatał, ſo by wobſtejenja ſerbſkeje literatury a narodnoſeſe nawjedžil. Wón je woſebny ſnajer ſkowjanſkeje literatury a bě jemu dotalne ſerbſke pižmowſtwo derje doſč ſnate, tež je ſebi wón wſchě ſlepſche nowe ſerbſke knihy kupil a ſamoſwil. — Pſchiſpomniež many hiſcze, ſo je t. Moloſtrwo w budýſej bitvoje w lécze 1813 ſobu wojował.

S Budýſčina. Wutoru popočnju ſta ſo w tudomnej mihaelskej zyrfi to njeſbože, ſo ſo roſcht, na kotrhyž ſchyrjo člowjekojo pſchi ponowjenju a wumolowanju zyrfiwe džělachu, ujenadžiž roſtamachu a ſpomnjeni molerjo a murjerjo ſ wypkoſeſe dele panhchu a ſo ſtraſhniwe wobſchłodžiſu. Tak je ſebi wěſti Winkler ruku a wobej noſy ſlamak, wěſtemu Duppel je ſo tež nimale tak ſeſhlo a murjer ſobr ſe Židowa je jara wobſchłodženj, teho runja tež wužomniſ molerja Koſchwitza je tež ranjeny. Wot dele padazných roſchtow je krónſki ſwěčnik jara wobſchłodženj a ſu tež někotre ſawki roſtſtamane.

Někotiſi měnja, ſo je czeňkoſeſ ſroſhtow na tym njeſbožu wina byla.

S Budýſčina. Šandženu ſrjedu popočnju běſche tudž wulki ſchulſki ſwiedženj, na kotrymž ſo, ſ wuwoſaczom měſchczanskeje ſerbſkeje ſchule, džecži wſchitlich druhich budýſtich, tak derje evangeliſtich kaž katholſtich, ſchulow wobſchłodžiſu. Džecži (jich bě 1516), pěknje wuphſchene a ſ khorhojemi a druhim tajkim narjadowm w ružy, kaž tež wot tſjoch hždžbnych khorow ſwjeſelene, czehnichu wot měſchczanskeje wučeřenje po ſchulſtich a laſtſtich hrjebjach a dale po ſmuſtſkej laſtſkej haſh pſches ſlowne na mjaſhowe torhoſcze, hdžž dwaj khěrluſkej wuſpewachu, a potom po bohatej haſh, po ſerbſtich hrjebjach a po ſerbſkej a ſchulerſkej haſh na tſelníſcze ſwjeſahnym, hdžž ſo pſchi nařenſkim wjedrje haſh do wjecžora wubjernje roſtſwjeſelachu. Pſchi kónzu wjefela bu khěrluſch: „Tóh' krala Johnui Bóh“ ſpěwaný a t. měſchczanski radjeſzel Heſler džerjeſeſe ſhroma-dženym hkuſolo ſaſžtu rycz a t. direktar Seeliger ſchulſtikm džecžom krafne ſlowa.

Schłoda, ſo bě ſo na tutym ſwiedženju, kotrý ſo wot Evangeliftich a Katholſtich ſ tajkej pſchejenoscju ſwjeſeſe, na džecži (pſches 200) budýſkeje ſerbſkeje ſchule ſabylo!

S Kooperz, 29. augusta. Wcžera wjecžor w 12. hodžinje je ſo tudomna wowčeřnja wotpalila.

Priopk.

* Na thüringſkej jeleſnizy bu 8. augusta wob-

ledžbowat Bergner wot jeneho czaха pſchejēdzeny a na
měsće morjeny.

* Gymnasialny wucjer l. Trautzsch w Budyschinje je sa diacona w Chemnitzu woſwoleny.

* W jenych podkopach njedaloko Buchholza
ſatepischtaj ſo wondanjo dwaj hevjerjej, dokejz ſo ſezena
jeneho ſuſodneho stareho ſchacta roſtorže, lotrž bě
jara ſ wodu napjelneny.

Kak

Hans Depla

Mots Tunka

rozo m

w o t r i t a j .

a

ludzi pödla

škręjetaj.

* * *

Hans Depla. Ach ſchęipało, ach ſchęipało,
Ty mój najlubſhi lubuſhko,
Sa tebie wažu žiwjeneczko!

Mots Tunka. Vaj wſchak tola! Ja měnju,
ſo ty paſenž njepliſej a někole počinash takle ſpěvac?

H. D. To wſchak ja ſa mnije njepliſej, ale
ſa jeneho druheho, kij je wondanjo čzwiczkę paſenza dla
žiwjenje wažit.

M. T. Schto dha je to bylo?

H. D. Hlaj, w jenej wjeszy bě ſebi jedyn ho-
ſpodař pinzu pětnje wuwjelbowacj daſ a hjes druhiim
tež čzwiczkę paſenza do njeje potožit. Ale po někotrych

dnjach pocja wjelb khabacj, a jako to tón hoſpodař
pytny, dha wón ſe ſtrachom žiwjenja do wjelba ſkoči,
ſo by tu čzwiczkę ſkaženju wutorhnyk, ſchtož ſo jemu
tež radzi.

M. T. Je dha tón wjelb panjk?

H. D. Haj.

M. T. Dha drje je najſterje wot teho paſenza
pjany był.

H. D. Ludžo wo wžy ſ najmjenſha tak mě-
nachu.

M. T. Haj ſchęipał, to wſchak je ſtrachna
wž.

Hudančka.

35. Hdy male kruchwy a jabłuka najlepje ſłodźa?
36. Čeje džeczi widža ſwojego nana kſchecicj?
(Wuhudanje přichodnje.)

- Wuhudanje ſcz. 33.
34. Tſi porſtň wjedu pjeru a dwaj porſtaj džetaj ſobu,
pjeru piſche czorne piſmiki na běku papjeru a tón,
kij piſmiki ſnoje, može husto najrjeñſhe wězki čitatj.

Cyrkwinske powjeſče.

Werowanie:

Pětrowska cyrkej: C. F. E. Halgasch, běgar, khejer
a pjełarſki miſicht w Budyschinje, ſ Hanu Chrystianu Čornalez.

Michałska cyrkej: August Kac̄her w Delnej Horz̄y
ſ Marju Schewez ſ Něwžez.

Krčeni:

Michałska cyrkej: Karla August, Handrija Augusta
Jurscha, naledžbowarja w Viſcherz papjerniku a khejerja na
Židowje, ſ. — Emilia Ernestina, Pomajboha Handrija
Ziegenbalga, khežnika we Wulkim Wjelkowje, dž. — Jan
August, Handrija Brühl, wobydlerja we Wulkim Wjelkowje,
ſ. — Marja Augusta, J. G. Kuli, krawza pod hrodom, dž.

Zemrjetý:

Dzień 16. augusta: Ernst Bohuwer, Jana Bohuwers
Hofmanna, wobydlerja na Židowje, ſ.

**Čabi saksko šlezyuskeje železnicy
z budyskeho dwórnisca.**

Do Draždjan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h.
11 m.: po schipolnju 12 h. 50 m.*; popołnju 3 h. 33 m.*
wieczor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 26 m.

Do Schorela: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 11 h.
40 m.*; popołnju 2h. 25 m.†; wieczor 6 h. 54 m.*; wieczor
9 h. 24 m.; rano 12 h. 30 m.

*) Po schipolnieniu do a se Žitawy a Liberza (Reichenberg).

†) Po schipolnieniu do Žitawy.

P j e n i e z n a p l a c i z n a .

W Lipsku, 19. junija. 1 Louis'd'or 5 toler 14 ngl.
 $6\frac{1}{4}$ np.; 1 połnoważący čerwony skoth abo dułut 3 tol.
5 ngl. $\frac{5}{8}$ np.; winskie bankowki 79.

**P l a c i z n a ž i t o w a p r o d u k t o w w B u d y ś i n j e
23. augusta 1862.**

D o w o z :	P l a c i z n a w p r e r ē z k u					
	n a w i k a c h ,			n a b u r s y ,		
5206 kórcow.	wyšsza.	n i ż s h a .	s r j e d z n a	n a j w y s ̄ s a	n a j n i ż s ̄ a	
Wschierza	tl. ngl. np	tl. ngl. np	tl. ngl. np	tl. ngl. np	tl. ngl. np	tl. ngl. np
Rozka	4 2	5 3	20	3 27	5 4	5 4
Decjmen	2 25	2 15	2 20	2 22	5 2	20
Worw	1 25	1 20	1 22	5 1 22	5 1 20	—
Gróch	4 10	—	4 5	4 10	—	4
Woka	3 5	—	3	3 5	—	3
Repit	8 10	—	8	8 10	—	8
Sahly	6 10	—	—	—	—	—
Hejbushčta	4 10	—	—	—	—	—
Bjerny	— 25	—	—	—	—	—
Kana butry	— 16	—	— 15	—	—	—
Kopažlomny	4 5	—	4	—	—	—
Zent. hyuna	— 17	5	—	— 15	—	—

Spiritus pláceše węera w Barlinje

18 tl. 15 ngl. a 18 tl. 10 ngl.

repikowý woli (nječiščeny) 14 tl. 5 ngl.

(Čiščeny, kaj so w Budyschinje pschedawa, je
stajne něhdje $1\frac{1}{4}$ tl. dróžchi.)

N a w e š t n i k .

**Jako najtunische swécjenie
wo istwach, dzělańjach, salach, hródzach a t. d. poruczam ja
pinasinowe lampy.**

Takje najtunische (Sliniojte) pschedrejaja w hodzinje
sa $\frac{2}{3}$ np. swécjenja, wjetše lliniojte sa 1 np., 10 lliniojte
sa $1\frac{1}{2}$ np. a maja jara jaźne swětlo. Też może so pschi
mojich lampach fotogen nałożecz a mam je ja we wulkim
wubjerku na pschedan.

W Budyschinje na žitnej haſy čzo. 52.

Herrmann Rachlik, klempnatski mischtr.

Wubjerny kłosej punt po 85 np., dobry zokor
po 5 haſz 6 ngl., čerstwe korenje a material-
twory w najlepšej dobrosći, kaž tež tunje cigar-
ry, 100 wot $3\frac{1}{2}$ tl. haſz 20 tl., w najrěnskim
wubjerku, palenj ejmar po 4 tl. pschedawa

Ludwig Eccius na herbskich hrjebjach.

Młody czlowiek,

kiž čze pschedekup siwo wuknij, dostanie pola mje město.
David Berger na žitnej haſy.

Draſtowe twory

we wolumenischcach a połwolumenischcach s wolijskles-
bornym a sloczannym čiščeniem w najnowszych a naj-
rěnszych muſtrach ſu mi s jeneje halle ſałozeneje fabriti
na pschedan podate a móžu je po jara tunich placisnach
pschedawacj, s čižmž so tudu naſlepje poruczam.

Też ja hizom noszene židzane a wolumjane draſty k
barbjenju a čiščeniu po wſchelakich přidokležazých mu-
strach horjebjemu a rödnje wobstaran.

W Budyschinje, 16. augusta 1862.

J. H. Leib

pschi schulerſkih wrotach čzo. 357/214 po 1 ſhodru.

Schcjernijsprępowe ſymj w 3 družinach,
s kotrehož wulke čerwieniojte, ſelene abo żolte rępy na-
rostu, ſym ja s Erfurta doſtał a pschedawam je w o-
prawdzie pa najtunischich placisnach.

W Budyschinje, na herbskiej haſy.

J. G. F. Niecksch.

**Botznoſkrajne woheńsawěſcžaze
towarſtwo w Elberfeldźe,**

ſałozene s kapitalom wot dweju millionow toler, porucza so psches podpiſaneho k sawěſczeniu hibiteho wobſedzeſtwa,
jako mobilow, tworow, žnjow, žitow, maschinow a t. d.

Prámiſje ſu tunje a twjerde. Doplacjowanja ſenje żane nieſtu.

W wobstaranju ſawěſczeniom a k dawaniu wſchego dalschego wukasowanju je kóždy čzaj hotowy

W Klufschu, w augustu 1862.

Otto John,
agent towarſtwa fa Klufsch a woſolnoſež.

Najlepschu pscheicznu parni muku
snateje dobroscje porucja najtunischo **David Berger** na jitnej habs.

Powschitkowna asekuranza w Trieście (Assicurazioni Generali)

sawjesczujce pschi faruczeniskim fondsu wot $18\frac{1}{3}$ millionow schjefnakow:

- a) Twory, mobilise, zneniske płody a t. d. psche wóhnjowu schkodu;
- b) Kubla a twory na puczach psche schkodu pschi transportu a
- c) pošcicza sawjesczjenja na živenje čłowekow na wschelake waschnie sa najtunishe twerde

prämiye a napische polich w pruskiim kourantu.

Tuto towarzstwo saplaczji w lječe 1859 sa 1861 schkodowanjow 3 milliony 352,478 schjefnakow 86 kr. D. W. sarunanskich penes.

Wschu rosprawu dawa

J. G. Richter,

wokresny agent sa Budyschin a wokolnoſczi.
Sady wulkeje zyrkwe čzo. $\frac{338}{171}$ pôdla tachantswa.

Prochdrobna koſcžina (Knochenmehl) ſ fabrik Heufeld w Bajerskej.

Tuta prochdrobna koſcžina, hčom 3 lěta w Lüžizach s dobrym wužitkom trjebana, može ho wschitkim ratarjam naležnisco poruczic. Dokelž wona hnydom skukuje a potom hishcze dalsche lěta rosczenje płodow podpjera, dha je w pschrumanju s druhimi koſcžinami skoneczne hishcze tunischa, hacž tute, pschetož w njej njeje skoro žana nječiſtoſc — ledy jedyn prozent, sa čož ho rukuje —, bjes tym so ho w drugich koſcžinach najbole 5 Prozentow a wiaz nječiſtoſcje namaka. Tež je k wopomnjenju, so ho tuta koſcžina w nowych körznych měchach s dobreho platu pschedawa a ho so tajke měchi darmo pschidawaja, schtož placzisnu pschi 100 puntach po 3 nsl. ponizi, dokelž može ho te měchi dale sa žito trjebacj.

Na ležomnosczach, kotrež ho w 3 lětech po runej mérje a po runej placzisnje s hrubej a prochdrobnej koſcžinu hnojachu, je ho polaskalo, so prochdrobna koſcžina niz jeno ruczischo, ale tež potom dléhe skutkowasche, hacž hruba, a so bě prochdrobna koſcžina po taffim, hacž runje so sa nju wiaz placzescze, tola napoſledku wjele tunischa, byzli hruba.

So ho tež mjeñschim ratarjam nałożowanje tuteje wubjerneje koſcžinu polodžilo, pschedawa ju podpišauň netko tež po mjeñschich dželbach a porucza teho dla

prochdrobna Heufeldska koſcžinu

100 puntow po 3 tolerjach w nowych, darmo pschidatych, körznych měchach, w kotrychž je něhdje 300 puntow, abo tež mjeñsche dželbę po runej placzisnje, to rěka 1 punt po 9 np. Tež poruczam

woprawdjity peruancki guano

w zylkach měchach abo wuważenjy po najtuniszej placzisnje.

J. G. Klingst Nachfolger

na bohatej habs čzo. 86/24.

R. R. priv. prenje rakussk. sawěsczeńske towarzstwo w Celinje,

sakladny kapital 3,000,000 schjefnakow fl.

bierje sawěsczjenja psche wóhnjow h strach na składy tworow, möble, drasty, poſleshcza ic., žito, shyno, šlomu ic. pod kózdej třechu po jara tunich twierdyh prämiach. Sawěsczjenja stanu ho po 30 toler skej stopje, prämiye a schkodowanja ho tež tak placza.

Statuty, prospekty a sawěsczeńske formularzy, kaž tež kózde hewasche wukasanje da rad

agentura w Budyschinje:

Berger & Handrick na jitnej habs.

Barlinske wohensawjazaze towarzstwo.

Saložene 1812.

Sakladny kapital 2 miliony na j. tolet.

Tuto hžom 49 ljet wobstejaze towarzstwo bere sawjesczenja psche wohnjowu schkolu horje po niskich, ale twerdych prumijach, hdžez sawjesczenj ženje nicžo dopłacjowacž netreba. Sawjesczenja wobstara a wchje wuložowanja dawa

Wot 100 tl. sawjesczenja pod žkom Janej tſiechu placzi ſo ljetnje 18 nſl. abo tež mene, jele twarenja ſamotnije leža; wot 100 tl. sawjesczenja pod žyhlowanej tſiechu dawa ſo ljetnje $4\frac{1}{2}$ nſl. abo wjazh, ſa tym hacž ſu ſlomjane tſiechi bliſke abo daloke. — Sawjesczenja moža ſo ujetko na 10 ljet abo na krötschi časť ſtacj; ſchdž pač bōršu na wjaz ljet sawjesczji, tón ſalutuje ſebi ſ tym wele penes, dokelž khösty ſa pschiwolenje žudniſtwa, ſa ſchtempel a t. d. pschi weleſjetnym sawjesczenju wetsche nejſu, hacž pschi jenoljetnym. W lječe 1860 bje pschi horka ſpomnenym towarzſtvo ſa 95 millionow tolet sawjesczenjow. — Kožda, sawjesczenemu psches wohensczinena, ſchcola ſo hnydom ſaplačzi, tak bōršu hacž je po wohnju twerdje poſtaſena. — Agent ſebi pschi horjebranju sawjesczenja ſa ſwoju prózu nicžo nežada, a sawjesczenje hžom placzi: tak bōršu hacž je ſo pola agenta ſapišalo, ſo ſo teho dla netreba na poliſu čakacž.

W Budyschinje.

J. G. Smoler, wudawat Serb. Now.,
agent barlinskeho wohensawjazaze towarzſtwa.

Wotmowljenje.

Na praschenicju „wjazh budyskich Sserbow“ w č. 34 Serb. Nowinow, cjožo dla ſu ſo džecži budyskeje ſerbskeje ſchule wot měschčanskeho ſchulſkeho ſwiedženja wusanknyle, je f. farar Wjazka jako inspektor ſpomnjeneje ſchule do redakcije k wosjewjenju dač, ſo jeho pschi tym žana wina njetrjechi; pschetož won njeje w tutej naležnosći ničo činicž móhl, dokelž 1) tež hewak michalska ſchula ženje ſchulſki ſwiedžen ſ druhimi měschčanskimi ſchulemi ſobu ſwiegčila njeje; 2) dokelž lf. wuczerzej michalskeje ſchule pola njeho tajſeho ſwiedženja dla žadyn namjet ſtajloj neſtaj a 3) dokelž won wot měschčanskem ſchulſkeje deputacije, (kočraž je tola wſchitke druhe měschčanské ſchule k měschčanskemu ſchulſkemu ſwiedženju pscheprohla,) w tajkim naſtupanju ani žaneho wosjewjenja ani žaneho pscheproſchenja doſtał njeje.

Duž njeje na žane waschnje jeho wina, hdžez ſu džecži budyskich Sserbow wot měschčanskem ſchulſkeho ſwiedženja wusanknene wostale.

Kedžhu!

Niedjelu 31. augusta domkhowanka a bas w hoſćenju k ſchwanej w Koprzach, k cjemuž najpodwołniſko pscheproſchuje

K. Spenka.

Aufcia lenu.

Pſchichodnu pondželu popolnju w 3 hodžinach budje ſo na Wittigez polu w Sczijezach pschi jaſončjanſtej droſh len na polu po woſrjedkach abo w zylhym na pschebažowanje ſa hotowe pjenjesh pschedawacj. Shromadžiſna w Sczijezach čjo. 5.

W Sczijezach, 26. augusta 1862. T. Wittig.

Holčka, kočraž rad ſa džecžimi hlađa, móže hnydom ſkužbu w měscze Budyschinje doſtač. Hdžez? to je we wudawarni Serb. Now. ſhonię.

Želeſna khačlowa ponj, 84 khanow wopſchijaza, je w Dornſchnabelu čjo. 633 na pschedau.

Čiſe L. A. Donnerhaka w Budyschinje.

Serbske Nowiny

wot 7 lét, mjenuzh wot 1855 hacž do 1861 ſu na pschebanu pola Michala Hetmanka we Woreklezach. Kupovatjo moža ſo tež na wudawarni Serb. Now. w tajkim naſtupanju wobročić.

 nowołojene tuczne karpi
ſu něko kóždu ſobotu na rybjažych wſach w Budyschinje a hewak ſtajnje we wobydlenju rybypſchekupza Bartu w Šderju k doſtaču.

Šučhe drožđe

najlepſcheje dobroſeže a po kótrhž ſo měſcie derje hiba mam ja kóždy časť nowe a čerſtve na pschedau a móžu je čeſčenym ſerbskim hospoſam naležnje poručžicj.

W Budyschinje na ſerbskej haſy, hdžez ſtaj dwaj muraj psched khačlami. J. G. F. Nieckſch.

Jedyn želeſna khačlowa kafčej ſ pichlitscheniſtwom je tunjo na pschedau na bohatej haſy čjo. 86/24 po 1 ſkodže.

W Smolerowej kniharti je ſa $7\frac{1}{2}$ nſl. k doſtaču: Nowy zakon naſheho knjeza Jezusa Chrystusa. Do hornjolužiskeje ſerbskeje ryče přełožil Jakub B'uk. I. džela 1. zeſiwick: Šćenje swj. Mateja I—XXVIII a swj. Marka I—III. 8.

Bjesadžine trělenje w Žičeniku bě woprawdze krasne!

Duž nowemu zwjeseleńskemu direktorej Bjesady knjezej Flandercy,
trikróćne hrimotace džakne

!! ſ la wa !!

Wjèle bjesadnikow,
kotrymž je ſo tam wubjernje
lubiło.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawańi Serb. Now. při bohatych wrotach wotedać, płaci so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaći 6 np.
Štvortlētna předpłata pola
wudawarja 66 np. a na
kral. saks. pósce 7 1/4 nsl.

Cílo 36.

6. septembra.

Lěto 1862.

Wopřijeće. Swětne podawki. — Gymiske puczowanje w Sibiriji. — Dopisy. — Ze Serbow: Pschißpomijenje redakcji. S Koperz. Se Židowa. S Khwacjiz. S Budyschina. — Hans Depla a Mots Tunka. — Přilopk. — Cyrkwinske powjesće. — Čahi sakskošlezynskeje železnicy atd. — Spiritus płaćeše w Barlinje. — Nawěštnik

Swětne podawki.

Sakska. Na město Dr. Wahle je k. Müller jako budniſki radžicel na budyskim wokrježnym budže poſtajeny. — Ministerſtvo ſnutſkomnych naležnoſcjom woſjewuje, ſo ſmě ſo tak mjenovanah „Asphalt-Dachſilz“ ſ fabriki D. Andersohna a Sons w Belfau w Irlande jako twjerdy třeſtyny kryw na kožecj. — W Budyschinje bu ſwiedzenj ſakskeje konſtituſije ſchwört 4. ſeptembra na to waſchnje ſwecjenn, ſo ſo rano wot 5—6 hodžinow ſwonjeſche, na czož pětna reveilla kommunal-gardoweje hudby ſlědowasche. W 10 hodžinach měſčanská hudžba ſ věže radneje khěje, ſ khorhojemi psicheneje, khělūſche piſtaſche a vječor ſwecjachu ſu plunowé (gasowe) kandelabry na hlowonym a mjaſowym torhoſchczu na psichne waſchnje. — Ministerſtvo kultuřa a ſiaſonho wučenjſtwa je ſa kandidatow duchownſtwa, kž ſu pruhowanje pro ministerio wobſtali, w Lipſku tak mjenowane pređarske kollegium ſaložilo, w kotrymž móža ſo spomnjeni kandidatojo 1 lěto abo 2 ſa ſvoje psichodne ſaſtojnſtvo wudokonječ. W tu khwilu je 8 městow w tutym kollegiu a doſtanje kóždy kandidat tam lětnje 250 tl. — Ministerſtvo finanzow je nowe koprwe pjenjeſti bitz dako a ſu ſo te ſame jara derje radžile. — Šenje biskop Forwerk je ſandzeny týdzenj ſakrament ſvjateho ſirmowanja w Annabergu a Plauenje wudželal. — Po doškej ſuchocje ſo w Budyschinje a wokolnoſcji ſandzenu ſrjedu khětro poproſhi, naſajtra rano pač ejoſký deſhcz ſchiindze, kotrž je kufk bôle namocjí.

Pruſſy. Psched někotrym čaſom běhu jeneho gymnaſialneho wučerja ſi mjenom Drefemannia wobſtřili, dokež bě tón ſiaſone ſiſak, ſo je něčiſki minister Heydt něhdý ſiaſone praſit, ſo lud prjedawſhemu kralej wěricz a ſo na pruſſi hrón ſpuschczecj njeſmě, dokež je tón jara khablaty. ſsud je pak Drefemannia ſa njewinowateho ſpóſnač, dokež ſu ſwědzy dopokaſali, ſo je minister Heydt (kž pač tehdý minister njebeſche, ale ſo ſa ſejmskeho ſapóſlanza podtykowasche) wo prawdze tak ryčał. So je tajka naſežnoſc̄ jara nje-

lubosna ſa něčiſcheho ministra Heydta, móže ſebi jedyn myſlicz, a wón ie ſo teho dla k krajej Wyſlemej podač a jemu wſcho roſestajal, ſchtož je jemu k ſamolwjenju ſlužic̄ móhko. Kral je ſo ſi jeho ſamolwjenjom ſpočoſit, praſiſy, ſo jeho hžom 14 lět jako ſwérneho ſlužobnika kralowſteho domu ſnaje a ſo teho dla na ſkola, w lěce 1848 prajene, žanu wahu wjazh klasz nochze. — Dla wudawokow, ſa wójsko potrjebnych, ſo w druhéj komorje hiſtice ſcheczo ſiaſone jednacj počało njeje. — Do pschiſtawa města Danziga je wón danjo jendželski pryz Alfred na jenej jendželskej wójnskej kóžzi pschiſjet. Wón bě prjedy tež Petersburg wopytał. — Kral woſtanie hacž do 11. ſeptembra w doberanskich mórskich fuſjelach, 13. ſeptembra budže pač krónpryzowý mlody pryz w Potsdamje kſchecjenu a budže kral pschi tutej kſchenizy pschiſtomny. Tež pschiſedu wſchitke ſobuſtarov pruſſeje kralowſkeje ſwójby na kſchecjifna. Denož pryz Albrecht budže pobrachowacj, dokež je ſo na někotry čaſ do Kawka ſodač. — Minister Bernstorff je bayerskemu a Württembergskemu knježerſtwu, kotrež běſhetej woſjewilej, ſo k pruſſofranzowskemu pschekupſkemu ſwiaſtej pschiſtupic̄ nochzetej, k navođenju dač, ſo wón to woſjewenie jako tajke horjewoſmje, jako byſchtej Bajerſka a Württembergſka w lěce 1864 ſi tak mjenowaneho němſkeho zollvereina wступic̄ chykej. Hannoverkemu knježerſtwu je minister Bernstorff piſak, ſo dyrbí jemu to ſiaſone wotmoſvic̄, hacž chze pruſſofranzowskemu pschekupſkemu ſwiaſtej pschiſtupic̄ abo niz. — Krajin ſtarſhi pruſſich Hornych Luižizow wón danjo woſjewesche, ſo ſu ſaſo někotre ſtipendia ſa Serbow ſiž na duchomnſtvo ſtuđija, wotetwrene a ſo maja ſo, czi, kž wo nje rodža, ičh dla w prawym čaſku ſamolwecj. — W Šorjelu ſu w tu khwilu wotpoſlany nimale wſchitkých ſchleſyňſtich a pruſſohornolužiſtich městow ſhromadzeni, ſo bych u tam wſchelake naſežnoſcze, kotrež bych u městam k wuzitke bycz móhke, w hromadze wuſadzowali. — Ministerſtvo dawa piſnje wójnske kóžze twaric̄ a buſchtej psched krótkim čaſom dwě mjeniſchej wójnskej kóžze doſtarjenej a ſtej ſo pječa derje radžilej.

Rakusy. Wschitlich němskich prawisníkow, kž běchu so wondanjo we Winje wschelakich jednajow dla se wschěch němskich krajinow seschlí, bě na pošledku něhdze 1600 do hromady. Město Win je jim pschchnu hořezinu wuhotowało a khězor je to tež cžiniež daf, jako běchu so po železnizy na Semering podali. Tež bě wulke přjódstajenje pola arzynowjowy Rainera, a pschedyň sctyrjoch prawisníkach wubjerkow mějachu audienzu pola khězora, so bychu so pola njeho podzakowali. Vjes nimi běše tež kotsi wyski statných rycznik Dr. Schwarz. — W Benedigu, hdzej bě njeponok, w žuhodnej Italii kniežazy, tež ludži s nowa njeměrných sczinil, je wyschnosć tójskto ludži do jastwa sadžicž daka. — Khězorka je so do Reichenau'a podala.

Italia. Garibaldi je ranjeny a sajath. To je so pak takle ſalo. Garibaldi bě tym, kotsi chždhu s nim na Rom cžahnyč, porucil, so dyrbja na wschelakich puežach romské mjesy pschedročicž a so potom na tym měsće ſjenocicž, kotrež bě wón jich nawjedowarjam w potajnosći prajík. Wón ſam pak wostaji Reggio, wot kralowských wojałow ſylinje wobſadžene, na stronje ležo a pntasche, kaf by psches hory, kž so blisko Aspromonte ſapoczinaja, do romského kraja pschinę mož. S nim bě něhdze 2000 ludži. Vjes tym běchu pak kralowszny wojažy s boča Nicastro a Cantongaro wažných krajkraja wobſadžili a dokež bě jich wjele wjaz, hacž Garibaldových ludži, a dokež běchu ſlepje wobronjeni a mějachu tež kanony, dha bě widzecž, so Garibaldijsa popanu, jeli to chžedža. Sa jich kommandanta bě pak woſebný njeſcheczel Garibaldijsa, s imenom Pallavicino, wot ministra Cialdinia, Garibaldijsa tež jara hidžazeho, woſebje wubranh. Tón je pječza k Garibaldijs, so by tón do horow předy nječeknýl, hacž by wójsko wsho w hromadze njebylo, póska póska pod wudawaniem, so chze s nim jednacž. Garibaldi je so psches to tež pječza khwili ſadžeržecž daf a kralowszny wojažyzu jeho potom ſe wschěch stronow nadpanyl. Duj so Garibaldi wobarasche, ale podarmo; pschedož bôrsh dyrbjeſche widzecž, so jemu jeho wobaranje nicžo njeponoha. Wyſche teho bu wón dwójzy ranjeny a woſebje cžežko na jenej noš, kaf so nicžo wjaz cžiniež njemøžſe. Po tajkim jemu nicžo wjske njewosta, hacž so poddacž, jako mějeschne něhdze 12 morvých a 200 ranjenych bjes ſwojimi ludžimi. Wschitzy, kž ſ nim běchu (něhdze 2000 muži, kaž ſmy hždom ſpomnili) a tež jeho ſyn Menotti, buchu ſajecž a wotwiedzeni. Wschěch w hromadze ſu potom na ſodje ſadžili a jich na kupu Spezziu póska, so bychu jich tam jatých džerželi, pschedož pschedročivo Garibaldijs a jeho ludžom budže prozež ſaſozeny a chžedža jich jako ſběžkarjow ſudžicž.

Powięſci, ſu Garibaldijsa ſajeli, je po wschěch krajach wulke wjeſele a mjerſanje pschihotowała, ſa thym

hacž maja ludžo politiske mějenje; tak wjele ſda ſo pak nětko wěste byč, ſo mér wobkhowaný. Pschedož hdý budjische Garibaldi bjes ſadžemka na Rom cžahnyč móh, dha by Napoleon najſkerje ſ nim do wojny pschedročol a to móhlo ſa Italiu a ſnadž ſa zhlku Evropu hubjene plody měcž.

Italszhy ſu ſ džela jara na to njembri, ſo je Garibaldi ſajath a ſu we wschelakich městach khetro haru hnali, tak ſo je wójsko ſakrocicž dyrbjal. ſo je pschi tym někorhžuſiž ranjeny a ſadženy, to móže ſebi jedyn lohko myſlícž.

Oberſt Pallavicino, kotrež je Garibaldijs ſajat, je ſa generala pomjenowany.

Franzowska. Khězor Napoleon je pječza jara ſpokojeny, ſo je Garibaldi ſajath. Někotre nowiny měnia, ſo budže wón nětko něchtio w romskich naležnosćach po požadanju italského ſudu cžiniež dyrbječ. Pschedož hdý je Viktor Emanuel tak móžny, ſo móže pschedročivo Garibaldijs w ſwojim kraju porjad džeržecž a knjeſtvo wobkhowaný, dha tež budže bamža ſakitoracž móž, hdý je jemu tón Rom jako italské hlowne město pschedopodał. Hacž dotal wudawaſche Napoleon, ſo dyrbja Franzowſojo bamža ſakitoracž, dokež to Italszhy njemóža, ale nětko tajke wudawanje wjazh njepláči a wón budže nowu wuryež wunamałacž abo ſwojich wojałow ſ Roma wotwokacž dyrbječ. Bendželske nowiny nětko tež jara na to cžiſča, ſo bychu Franzowſojo ſ Roma wotefeli, ale Napoleon budže ſo ſapjeracž, tak dohlo hacž budže móžno; pschedož hdý jeho wójsko Rom wopuſči, potom ſo wón wjazh do italskich naležnosćow mějheč ſiemidž, kaž dotal.

S połonſcheje Ameriki piſaſo, ſo ſo Franzowſojo hischčeje pschedo w Drizabje džerža, ale ſo je najwjetschi cžaſ, ſo pomož doſtanu, dokež njebudža hewak nadpadu Mexikanarjow dale wotbiwacž móž.

Ruſ o wſka. S Warschawu piſaſa, ſo ſu tam ministra Wielopolského ſ jědojnym listom wo živjenje pschinjeſcz chžly. Wielopolski bě mjenujz̄ ſiſt doſtał a jako jón cžitasche, pocža jemu ſlē byč. Druhim, kž to po nim cžinachu, ſo runje tak džeshe, a duž dachu tón ſiſt wot lekarjow chemisz̄ pschedročacž a cži bôrsh wunamałachu, ſo je wón ſ někajskim jědom napuſčený, kotrež jako drobny proch na nim ležesche a we nim ležesche. Tajki ſiſt je najſkerje wot tých ludži, kž ſu ſo k temu ſjenocjili, ſo bychu tých mužow wotſtronili, kž móhli tak daloko dojveč, ſo by ſo pólſki ſud a ruſowſke knjeſterſtwo ſiednało a tak ſaſo mér a pokoj w Pólskej bydlík. Wjele tých ſamych, kž k tajskemu poſtajnemu ſjenocjenſtu ſkufcheja, je wyschnosć wuſlědžila, wulkonjas Konstantin pak a minister Wielopolski njedataj ſo w ſwojim ſtukowanju psches žane nadpadu moliež.

K wulkonjaszej Konstantinej ſu w poſleniſkim cžaſu

někotří ruských prýnzojo na wopýtanje pschijeli. Wón je někto tón hród, kotrež je řebi říjedž Warschawu wuhorowac̄ dač, wobczahntk a Warschawskim ſo derje lubi, ſo tajſki wýžoki knies we Warschawie bydli. — Woblezenoſc̄ (Belagerungszustand) je někto tajſka, ſo ſu wýšitzh vorjadni ludžo ſ tym ſ pokojom a budžiſche derje bylo, hd̄y by wona wot wýšeho ſapocžatka tak ſriadowana byla. — W Ruzovskéj někto tež dale bôle ſa Čzornohorjanow pjeniſeh a druhe wěžh ſhromadzuja. — Khejzor je ſažo wójſko jara pomjeniſhik a hewak porucžik, ſo ma ſo 2., 3. a 5. armeekorps, kij na wójnistej noſt ſtejſe, na měrnu nohu poſtaſiež.

Czoruno hóřka. Turkowſke wójſko, kotrež je čzornohorský kraj woblehnýlo, je nimale na 100,000 muži narostlo, a počina Čzornohorjanam kóždy džen wobcežniſhō byc̄, pschecžiwo nim wojovac̄. Pschetož wýchitkých čzornohorských muſtik, kij mōža na wójnu czahmec̄, je něhdž 24,000, a hd̄yž tež woni kóždy džen Turkow ſbija a jich ſ hromadami ſabija, dha drybja tola na poſledku wuſtac̄. Čím wýazh ſultan nowych wojaſkow ſeſele, ale hd̄yž žadyn Čzornohorjan panje, dha žadyn nowy ſa njeho njeprſtanje, a duž žadyn džiwo njeje, ſo Čzornohorjenjo pschi wýchém dobywanju wuſtanu. — Tafo wóndano Turbojo dolinu Dobrſto-Scelo dobywachu, ſhubic̄u woni 3000 muži a dybjačku zofac̄; ale Čzornohorjenjo mějachu tež 800 morwych a ranjemych. — Doklež turkowſke wójſko ſtajnje pschibhywa, dha ſu Čzornohorjenjo ſwoje žony a džec̄i do Něguschow poſkali, ſo bychu te wot tam na najblížším puezu do Rakuskeje čzelenyc̄ móhle, jeli bychu Turkojo čzornohorské hlowne město Cetinju dobyli.

Amerika. Wobej njeprſezelskéj ſtronje nowe wójſko ſriadujetej a hromadu czehnjeti, a mōže ſo tcho dla bóřſy ſažo wjetſha bitwo dočzaſac̄.

Šumſke pucžowanje w Sibiri.

Do kóžuchow ſababjeni, na hlowje wulke čaρki ſ koſmami wonka, w ſchornjach ſe ſobowych (Rennthier) kóžow, nimale hač do hiedrow dožahazyh, ſedža ſymſh pucžowanjo ſibirſy nježibni na wýžokich ſedkach na konjach. Wýchitkých mjeſcza. Powětr je trochu czmowojt, karawana czehnje w hystych kuriawach. Hýzom počina ranje ſhwitac̄ a dohlo njetraje, dha ſo kreičeřwene ranishe ſerja na wobſorje (Horizont) psches měhu dobywaja; dyňy ſo poſběhuja a žolnja hiſcheze ſhwili we wýchelakorych ſnamjenjach wýžche pucžowanjow. Štěbno ſhadža jako wohnenjowa kula, poſběhnie ſo hiſcheze kuf ſwýše — a na jene dobo hraja thýžazh tučzelow na ſhny, na ſodowych bahniſhczach a halosach ſeſtow. Dík ſejin, mot měhu hiſcheze powjetſheny, je hořſay wulki a twori

džiwo ſpoſtawh (Gefalten), tola jenož na wokomiknjenje; pschetož huydom ſhowa ſo ſkónzo ſady wulkich ſněhomych mróčzelow a ſ uova ſawali ſo krajina do ſněhoveje plachty a ſažo ſo kříki (mjenujž ſchtomy tu ſhny dla njerstu) do lodojteho ſněha ſalenyja. Žadyn ptac̄ njeje widzec̄, žadyn ſyuk njeje ſkýſhcež. Še čaſhami poſtaže drje ſo ſkónzo, ale jenož na thwilku radži ſo jemu ſchere mróčzele, jow nimale ſpoči wýžche ſemje wiſzaze, trochu pschekamac̄, a na tajſke waſchnje je krótki ſibiriſki ſhny ſi džen ſa pucžowanjom hiſcheze pschedolh dociſ. Štõnčnje naděnđe karawana (towarſiwo pucžowanjow) město pschenozowanja předadwſeje karawany; pschetož ſpalene ſdónki a wjele ludžazych a ſlocžazych ſtopów wo tym ſwědča. Prěniſhi jěſni ſlěju ſ konjow; druſy poſtaja měſtna, hd̄yž by móh ſkót iſpatný moch ſe ſněha ſ nohomai wuhrjebowac̄; hiſcheze druſy pschinoſhuja drjemo. Pomalo počina ſo to praſkotajo paſic̄ a pucžowanjo (ſu to wýcho ſupzy) ſlěhaju ſo na filzowých plachtač wokoło wóhnja. Draſta je běla wot pschi mjeſnjenje pary a woni ju, ſo by ſo pschi wóhnju wuſujiſhila, ſi druhej pschěměnjeja. Pucžowanjo čuju poſložnoſc̄. Dík dyň ſyči a ſmjeruje huydom w poſvětrje. Husto poſběhnie ſo tež w nož ſuſti wětr ſe ſněhovym mjeſczelom, kotrež ſudži a ſkót pschilkyje a jím dalishe pucžowanje ſabžewa abo tola jeho ſtrachofeze poſvjetſhi; pschetož niždži nježodži ſo tehdž ſhroba ptačac̄ a mjeſcél čimi čzlowiekow a konje bôle ſpróznych. Děli nòz jaſna, dha czehnje karawana tež husto pschi blyſhczatej ſhvjernej milinje (Nordlicht) dale. Šwětlo tu teje milinj roſſchérja ſo druhdy kaž wóhnjowe ſhopy po njeſju, druhdy ſtupa jako tučzel horje a ſteji potom dokhi čaſ ſe ſhvětlych ſtolpach na njeſjeſzech. Wone nòz bôle roſjaſni, hač ſola naſ ſeſac̄, a je jara krajne na poſladanje, njeſteji pak žane wokomiknjenje ſ měrom, ſtajnje pschěměnja ſo we wýchelakorych ſnamjenjach. Tak je pschi tajſkim pucžowanja jednu džen na druhí podobny, žane pschěměnjenja krajiny njeſju, wýchitko wotawa pschetož jenajke a čimi pucž wostudly.

Měn pak čzemy ſo Bohu džakowac̄, ſo ſhny w kraju živi, hd̄yž tajſke ſtrachofeze a wobcežnoſeze nimale, a my čzemy ſebi teho dla naſch luby ſerbſki kraj čim bôle wažic̄ a ſo jeho wjeſelic̄. **Wagner.**

D o p i s y.

Hilarovo w Poſnianskej 12. augusta. Wón danjo čitač w „Přílopu“, ſo ſu pejohy w Zerkowje ſchýrjoch konjow tak ſkálač, ſo ſu te bóřſy wumrječ dybjeſli. Ta wěž je ſo ſtala, ale niz tak, kaž je ſo Wam poſjedała; pschetož ja běch wczera w mějtaſhku Zerkowje, hd̄yž mi tamniſhi wobſedžer Kohn poſjedaſche, ſo ſu jemu pejohy dweju wóžlow tak ſtrachnje

skalake, so staj taj po několých dnjach wumrječoj. Wotročl, kotrež čzysche pečolj s wošlow wotehnacj, je tež žaložnje roškalany, ale njebudje wumrječ dyrbječ, hacj runje ma jara wulke bolosče.

Shtož ſurowe njewjedro naſtupa, wot kotrehož bu to ſamo měſtaſhko potrjechene, dha mějeſche ſo ſ nim takle. Džen 29. julija popołdnju čzehnjeſche pſches naſche ſtronj čeſke hrimanje, kotrež tu a tam dyri, ale njeſapali. S nim pſchiindje tež ſylna wichoriza, kotaž w Zerkowje 30 mjeſtiſhko domow zylo ſahubi, abo jím tola tſeči ſwottorha a jara wjèle ſchtomow ſpovala. Najrjeſche 100létne duby kniežeje ſahrody buchu pód-kamane, ſwutorhane a pſches poł hodžinu daloko wotnjeſene. Zylo nowe pödlanske twarjenja zerkowskeje faru ſu wotkryte a ſ džela podtorhane a na bliſkim kniežim forbarku ſu wſchitke dymske, brózne a hrózne wot wichorizy do čiſta ſwottorhane a do wſchich bokom daloko a ſchérko roſmjetane. Wjèle ludzi bu čežko ranjenych a dwémaj mandželskimaj ſtej nosy ſlamanej. Žena 16létna holežla bu wot wětra do wýhoſcze ſobu wſata a je poł mile wot Zerkowa, ale morwa, ſaſo dele panyka.

Ssobotu 9. augusta běſche w tudomnej bliſkoſcji wulka hónita na někotre wjeli, kij ſu jow ſ Rukowſkeje pſchischi a hízom doſej ſchody načiniſli. Ale zyka hónita bě podarmo. Tola ſu poſdžiſho několých wjelkow ſatſelili.

F. S. Kſchifioviſki.

Ze Serbow.

S Koperz. K naſtawkej w czo. 35 tutych no-winow čzemy dženſa hiſhce tole pſchispomnicj, ſo ſo wocejerne, kotrež ſo w nožy wot 28. l 29. augusta ſpalichu, w tak mjenowanym, na měſciečanskej dróſy ležazym, nowych Koperzach namakaju. Wohen bě na wocejerne ſamej ſaloženy a budzichu ſo wěſce wſchitke tam ſtejaze wowzych ſpalile, njebudžiſche měſhcer ſahe doſej ſa-wólanj byl wot jeneho Bukticjana, kotrež runje pſchi horjeſapnenju wóhnja nimo džesche. Wgſche wjèle ſyna je ſo tež 130 kop rapſa a hiſhce něſhco wjaz kop rožti ſpalito. Sda ſo, ſo je wohen najkerſho wot teho ſamcho čzlowjeka ſaloženy, kotrež běſche pſched nje-kotrym čaſom na koperskim dworje ſamym wohen ſa-kožk, kotrež bu paſ bjes wulkeje ſchody poduſhem.

(Pſchispomnenje redakcije. Tak wjèle hacj wěm, dha ma koperski knies rycerkuſter wſho ſawěſczenie.)

Se Židowa. (H) Hízom někotry čaſ je pola naſ jedyn bělý wrobel wídzej a je jeho wjèle ludzi wohladko. Woſebje pſchebýwa wón na tak mjenowanym hrózhiſhku bjes ſwojimi ſcheroſukničkathmi bratrami a njeboji ſo tež, w towarzſwie ſchóřzow ſebi piſu phacj.

S K h w a c z i z. (R) W brunizowych podkoplach „Margarethenhütte“ ſkopacje ſrjedu 27. augusta wěſty Michal ſ ſobjelina bruniz. Pſchi tym ſta ſo, ſo wulki kruch brunizy prjedy pſchecj, hacj ſebi Michal myſlesche, a hacj runje wón cžekasche, dha tola wuczelnyj ujemózefche, dokelž pſches jenu karu padje, a ſo khetsje rucje teſfo brunizy na njeho wali, ſo bu zylo wót njeje ſmjeczeny. Wón bu poſdžiſho do budyskeje hojerne donjeſenj.

S Budyſchina. Dženſa pſched thdzenjom, 30. augusta, džerjeſche pſchirodospytnej wotrjad Macižy ſerbſkeje w tudomnym hoscenizu k ſkotej krónje poſedzenje a běchu w tym ſamym tuczile knieža pſchitomni: P. Dućzman, Fiedler, Grun, Bohoncz, Roſtok, Smoleč a Wehla. Najprjódzy pſchednoſchesche k. wuczeč Roſtok: „Něſhco wo natuſlim živjenju“, na czož k. Dućzman, ſtudent lekařtwa ſ Prahi, přeni džel ſwojeho wudžekla: „Wo pſcheměnjenach w pſchirodze“ a naſtarł: „Nikotin a alkohol“ cžitasche. Potom ryeſeſche k. ſeminaristi wuczeč Fiedler wo „tejowej roſtlinje“ a k. aktuar Wehla wo „dwémaj družinomaj ſlónčneho čaſnička bjes ſerbam.“ Skónčnje ſo hiſhce wſchelake mořiſh (Algén) pſches drobiowid (Mikroſkop) wohladowachu. — S-ski.

S mihaſkeje woſadu. Šandženu ſrjedu mějeſche naſha mihaſka ſchula w ſienoczenju ſe židowčanské ſchulu wulki ſchulſli ſhwedzeni w Dobruſchi. Džecii mihaſkeje ſchule ſhromadžowachu ſo teho dla na ſerbſkim kerchowje, židowčanská ſchula pak ſeňde ſo pſched dworom k. landryſtarja Poſela na Židowje a čzehnjeſche potom pod narjedowanjom turnarjow a pod ſyntami wjeſekeje hujžby, wjedzena wot k. wuczejrow Wehle a Budwig a, kaž tež wot k. ſchulſli prjódkeſtejerow, gmejnſkih radzieſelow a t. d. w rianym pſchijnym čzahu, po Židowje a pod hrodom hacj na ſerbſti kerchow, hđez michaſka ſchula a jeje k. wuczejzej Pjekat a Grun, kaž tež k. diakonus Moros a k. ſchulſli prjódkeſtejerjo atd. na nju čzakachu. Iako běſtej ſo wobej ſchuli do jeneho čzaha ſienoczkej, čzehnjeſche tón, kaž předy, ſ hujžbu po ſwoňkomej laſkej hacj ſ města won, wobdaty wot wulkeje ſyly pſchihladowarjow a pſchewodžany wot wjèle ludzi hacj do Dobruſche. Hacj runje na puezu deſhcz khetro krijeſeſche a wulžiſhny proch ſ drohi horje ſhabdjeſche, dha njedachu ſo džeczi tola w ſwojej wjeſoje myſličzj ſatorhnyj. Do Dobruſche pſchihſedſhi wotewri k. kantor Pjekat ſhwedzeni ſ někotrymi ſlowami a jako běchu džeczi jedyn ſerbiſti kherluſhi wuſpěwali a bě deſhcz wopſchestał, dželischtet ſo wobej ſchuli a podaſtej ſo na wuſwolene města, hđez ſo potom pod wjedzenjom wuczejrow, turnarjow a mnohich knienjow a kniežnow ſe Židowa a ſ Budyſchina ſ džeczimi wſchelake hry wotdžeržachu a ſo džeczom ſ cza-

szami jědž a pitje, kaž tež wudželenje wschelskich darow dosta. Wopołdnju bě jara rjane wjedro a nastawazj mječor tež krafny, jako ſo cijah, pod synkami hujbým a pod spěwanjom ſerbſkich a němſkich pěſnjow na dom-pucz poda. Pſchi ſnutſtomnich lawſtich wrotach ſo wobei ſchuli dželisčtej. Michałſka czehnjeſche na ſerbſki křichow, hđez l. kantor Pjekar džaknu ryc̄ i Bohu, i starſhim, i dobročzelam a na wjedowarjäm džecjazyčnich hrów džerjeſche, na cjož ſo Jeſho majestosči kralej Janej tříkrózna ſlawa wunjeſe, ſpěw „Toh' krala Johnuš Boh“ wuspěwa, a ſo zjeh ſwiedzenj ſ křerlujskom

„Njech Bohu džakuje“ ſkónči. Židowčanska ſchula bě hjes thym pſches město na Židow czahnyla, hđez ſo l. diakonus Mr o s, kiz bě ſo na ſwiedzenju jara horſivje wobdzeliſ, w mjenje ſchule ſchulſkim přjodkſtejerjam a gmejnſkim radžiczelam, knjenjam a knježnam, woſebje pak tež turnarjam a hewal wſchitkim, kiz běchu pſchi ſchulſkim ſwiedzenju pſhcezelnivje a luboſcživje i pomožy byli, luboſnje džakowaſche. Křerlusč „Njech Bohu džakuje“ ſkónči tón rjany ſwiedzenj. Džeczi, kotrež běchu ſo na nim ſ wobeju ſchulow wobdzeliſ, bě něčto pſches 600.

Kak

Hans Depla

Mots Tunka

rozo m

w o třitaj

a

ludži pódla

škrějetaj.

* * *

Hans Depla. Schtóż dže troſhtowaný byč, tón ſo lohko troſhtuje.

Mots Tunka. To je ſtara wěž.

H. D. Ta, kotrež ja mjenju, ta je wot ſan-dženeje njejdela.

M. T. Kajka dha věſče?

H. D. Dwaj towarzſhei džechtaj ſ rejow domoj a jedyn ſo ſchfornje wuſuk. Štečežka bě kamjenjoſta a ujeruna a duž žadyn džitw njebeſčhe, ſo ſo wón ně-tak ſakopny a ſebi wulku džeru do nohi wuſopny. A

jako wón žakoſčejche, rjetny jemu jeho towarzſh, ſo dýrbi tola mjeſczecž, dokež je ſebi přjedy ſchfornje wuſuk. Na to wotmoſtwi wón: „Haj, ty maſč prawje, bratſje, kajka budžiſche to džera do ſchfornjow byla, hdy budžiſche we nich byl!“

M. T. Dha drje wón křetro jara lutuje?

H. D. Haj, wón na rejach tež jenož pſhezgo kždu pſatu abo ſchetu reju rejwa, dokež ſo boji, ſo možk ſebi pödusčhe pſhcezejwac̄. Najradſho by božy rejwał, ale — to wſchal tola njeindže!

Přílopk.

* W Leubje pola Woſtrowza je ſo 16letny syn jeneho kublerja 5. augusta w rězy Míchy tepik, dokež ſo někajeſteho pſhestupjenja dla pſchi ſchraſtu wot ſwojeho nana bojeſčhe.

* W Schönečku wotpali ſo 8. augusta mječor w 10. hodžinje jedyn dom a ſta ſo pſchi thym to njeſvoje, ſo ſo ſchtyro člowjeſkojo ſobu ſpalichu.

* W jenej m e l l e n b u r g ſ k e j wowzeřni dýrbjach u wondanjo ſydom wowzow ſarafyč, dokež běchu ſo ſkaſhle. Maſſferje bě je wowzeřjow ſkaſenj pož přjedy ſkuſhle.

* W Tetam je pola Meerany ſo 5. augusta wulka pěz ſa zyhlepanje pſchi wjelbowanju ſaſypny. Wot ſchtyroch murjerjow, kiz tam dželachu, buſchtaj dwaj lohko ranjenaj, jedyn je czezko wobſkodženj a a jedyn bu wot roſpadankow ſarajenj.

* W Draždjanach je pak ſo ſaſo jedyn wo-
jak ſatſeli, jako na ſtrazi poſta ſtejſe. Kulta,
kotruž bě ſebi do hlowy tſelit, bě ſ hlowy won do
bliskeje murje ſlečala a tam težaza woftala.

* W Hohenſteinje je ſo 25. julijsa dwanače
domſtich wotpaliſto.

* Jedyn tyſcherſki, kiz bě na ſchuſeju bliſto Lip-
ſka ſlowežinu ſalkom wobarbit, bu pſchi tym ſajaty a
prashany, czeho dla to cžini? na cžož wotmolwi: „to je
mi Bóh do wtroby dat!“ A dokelž won tež hewaſ
djiwne wotmoſtwjenja dawasche, dha ſu jeho ſa bkludneho
ſpoſnali a do jeho domowiny poſklali.

* W Budyschinje bu 9. angusta niže židow-
czaňſcho moſta cželo ſlētnego holza Eleonory Ultmannen
ſe ſpremje wuczehnjeny. Won bě tam hižom 7. t. m.
do wody pamk, jako bě ſebi ružy w ręzy wumyč ſyzk.

* W Draždjanach ſatſeli ſo 6. angusta vice-
koprala Schäfer ſ Ramjetza. Won bě něhdje 26 lét
ſtarý.

* W Reichenau je běchu wóndanjo ſchtyri džeczi
někajte jédojte jahodn jédko, cžohož dla tež bóry ſkho-
richu. Dokelž winu jich khorſeſce hmydom wuſlēdžihu,
dawachu jim wjele mloka pič a jako lekar pſchindže,
dha jim tón k wrózjenju dawasche. Tak ſo radzi, ſo
buchu tſi džeczi ſmjerći wutorhñjene, ſchtwóre dyrbje-
ſche pak ſa někotre hodžim pod wulkimi bołoszemi
wumrjeſz.

Hudančka.

37. Šuljth na třechu cžiſnjeny
Pſchindu vele dohlí bimbath.
(Wuhudanje přichodnje.)

Wuhudanje ſ ež. 35.

35. Małe kruſhwye najlepje ſłodža, hdyž wulſtich nim ſch.
36. Popez džeczi wibja ſwojeho nana kſcheciež.

Cyrkwinske powjesće.

Křečeni:

Pětrowska cyrkej: Hermann Richard, Korle August
Ernsta Kſchizanka, běgarja, khejerja a rěniſkeho miſchtra w
Budyschinje, ſ. — Johanna Helena Margaretha, Ludwiga
Antona Donnerhaka, běgarja a wobſedjerja kuihičiſhceženje
w Budyschinje, dž.

Michalska cyrkej: Marja Madlena, Korle Freudenta,
wobylslerja na Židowje, ſ. — Marja Sidonia, Handrija
Wolſhinka, khejnka w Nowych Małkazach, dž. — Jan August,
Handrija Lüſche, wobylslerja w Małym Wielkowje, ſ.

Podjanska cyrkej: Jan Wyhlem, Jana Theodora Stangi,
ſchewa w Dježnikezach, ſ. — Emma Helena, Bruna Bouffée'a,
najenka w Bělczezach, dž. — Marja Madlena, Michałka
Hoſche, ſahrodnika w Katarzejach, dž. — Korla August,
L. H. Trägera, wobylslerja w Hrubjelčizach, ſ. — Hana
Khrystiana, Handrija Michałka, khejnka w Mniszchonzu, dž.

— Madlenu Selma a Jan Ernst, Jurja Šimona, mlynka-
najenka w Dježnikezach, dwójnikaj. — Hana Marja, Madleny
Marje Kraloweje pod hrodom nem. dž.

Zemrje ēi:

Džen 13. augusta: Jurij Pawoł Albert, Hanu Kraliz
na Židowje, nem. ſ. 1 l. 8 m. — 18., Marja Madlena,
Jana Mejcharja, běgarja a khejerja w Budyschinje, dž. 19 l.
2 m. — August Bohuměr, Jana Bohuſlawa Schmidta, khe-
jerja a cžele ſo Židowje, ſ. 45 l. — 22., Hana rodž. Mar-
ciniček, njebo Michałka Sahrodnika, kewarja w Bělczezach,
ſamostajena wudowa, 57 l.

Čabi ſak ſkoſlezynſkeje ſteleznicy z budyskeho dwórniſca.

Do Draždjan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnia 9 h.
11 m.: pſchiplinju 12 h. 50 m.*; popołnju 3 h. 33 m.*
wieczor 8 h. 21 m.*; w nožy 2 h. 26 m.

Do Shorelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnia 11 h.
40 m.*; popołnju 3 h. 25 m.; wieczor 6 h. 54 m.*; wieczor
9 h. 24 m.; rano 12 h. 30 m.

*) Pſchiplenkjenje do a ſe Žitawy a Liberza (Reichenberg).

†) Pſchiplenkjenje do Žitawy.

Pjenježna płaćizna.

W Lipſku, 3. septembra. 1 Louis'd'er 5 toler 14 nſl.
6 $\frac{1}{4}$ np.; 1 połnowažazh czerwony ſtoth abe dukat 3 tol.
5 nſl. $\frac{5}{8}$ np.; wiſte bankowki 78 $\frac{3}{4}$.

Płaćizna ſitow a produktow w Budyschinje 30. augusta 1862.

Dowoz: 5561 kórcow.	Płaćizna w pierězku na wikach,						na bursy.					
	wyšsa.	nižsa.	sředzna	najwyša	najnižsa.							
Brzheńza	u. u. n. p.	u. u. n. p.	u. u. n. p.	u. u. n. p.	u. u. n. p.							
Kožka	4 — —	3 20 —	3 25 —	4 2 —	5 4 —	1 3						
Recimen	2 20 —	2 15 —	2 17 5	2 20 —	2 20 —	2 15						
Borž	1 22 5	1 15 —	1 20 —	1 20 —	1 20 —	1 15						
Gróch	4 10 —	— —	4 5 —	4 10 —	4 10 —	4						
Woka	3 5 —	— —	3 — —	3 5 —	3 5 —	3						
Kjepik	8 10 —	— —	8 — —	8 10 —	8 10 —	8						
Falh	6 10 —	— —	— —	— —	— —	—						
Hejdusčka	4 10 —	— —	— —	— —	— —	—						
Bjerny	— 25 —	— —	— —	— —	— —	—						
Kana butry	— 16 —	— —	— 15 —	— —	— —	—						
Kopasłomy	4 5 —	— —	4 — —	— —	— —	—						
Bent. ſyna	17 5 —	— —	15 — —	— —	— —	—						

Spiritus płaćeſe wčera w Barlinje

18 tl. 15 nſl. a 18 tl. 10 nſl.

rěpikový woliſ (nječiſczeny) 14 tl. 20 nſl.

(Cžiſczeny, ſaz ſo w Budyschinje pſchedawa, je
ſtaſnije něhdje 1 $\frac{1}{4}$ tl. držiſchi.)

N a w ē s t n i k.

Krajnostawski bank.

Pschi tudomnej Krajnostawskiej nałutowarni (Sparbank) so dla wobliczbowanja danje w časzu

wot 15. hacž do 30. septembra t. l.

njestutkuje, schtož so s tutym k sianemu nawiedzenju dawa.

W Budyschinje 27. augusta 1862.

Krajnostawski bank.
E h r i g.

Barlinske wohensawjesczaze towarzystwo.

Sałożene 1812.

Sakładny kapital 2 million naj toler.

Tuto hizom 49 ljet wobstejaze towarzystwo bere sawjesczenja psche wohnjowu schkodu horje po niskich, ale twerdych prämijach, hdzej sawjesczeniu żenje nicž dopłaczowacž netreba.

Sawjesczenja wobstara a wschje wułożewania dawa

Wot 100 tl. sawjesczenja pod złomjanie tñechu placzi so ljetnje 18 nñl. abo tež mene, jele twarenja hamotnje leża; wot 100 tl. sawjesczenja pod złomjanie tñechu dawa so ljetnje $4\frac{1}{2}$ nñl. abo wjazy, sa tym hacž su złomjane tñechi, bliſke abo daloſe. — Sawjesczenja moža so nietko na 10 ljet abo na krótschi čas stacž; schtož pak bôrsh na wjaz ljet sawjescz, tón salutuje ſebi s tym wele penes, dokelž khôsty sa pschiwolenje žudniſtwa, sa ſchtempel a t. d. pschi welejetnym sawjesczenju wetsche nejšu, hacž pschi jenoljetnym. W lječe 1860 bje pschi horla spomennym towarzystwie sa 95 millionow toler sawjesczeniow. — Kózda, sawjesczenemu psches wohn sczinena, schkoda so hnydom ſapłaczi, tač bôrsh hacž je po wohnju twerdze postajena. — Agent ſebi pschi horjebranju sawjesczenja sa swoju prizu nicž nežada, a sawjesczenje hizom placzi: tač bôrsh hacž je so pola agenta ſapiszało, so so teho dla netreba na polisu čzakacž.

W Budyschinje.

J. C. Smoler, wudawař Serb. Now.,
agent barlinskeho wohensawjesczazeho towarzystwa.

Muku k pižu (Futtermehl)

pschedawa najtunischo

Hermann Kirschner w Bukezach.

Serbiske Ñowinu

wot 7 lét, mjenuzh wot 1855 hacž do 1861 su na pschedau pola Michala Hetmanka we Worklezach. Kupowarjo moža so tež na wudawarnju Serb. Now. w takim nastupanju wobročicž.

Osuehe droždze

najlepšeje dobroſeje a po kótryhž so węſcie derje hiba man ja kódyh časzh nowe a čerſtwe na pschedau a móžu je čeſczenym serbskim hospoſam naležnje poruczicž.

W Budyschinje na serbskej haſy, hdzej ſtaj dwaj muraj psched khamami.

J. G. F. Niecksch.

Schjeruſorépowe ſymjo w 3 družinach, s kotrehož wulke czerwienjoſte, ſelene abo żolte répy na roſtu, ſym ja s Erfurta doſtał a pschedawam je w o- prawdzie pa najtunisich pkaſznuach.

W Budyschinje, na serbskej haſy.

J. G. F. Niecksch.

Wubjerny kfoſej punt po 85 np., dobrý zokor po 5 hacž 6 nñl., čerſtve korenje a materialtivny w najlepſchej dobroſeji, tač tež tunje cigar- ry, 100 wot $3\frac{1}{2}$ tl. hacž 20 tl., w najrjeniſkim wubjerku, palen; ejmat po 4 tl. pschedawa

Ludwig Eccius na ſerbskich hrjebiach.

W Smolerowej kniharni je sa $7\frac{1}{2}$ nñl. k doſtaču: Nowy zakon naſeſho knjeza Jezusa Chrystusa. Do hornjołužiskeje serbskeje ryče preložil Jakub Buk. I. džela 1. zeſiwick: Scenje swj. Mateja I—XXVIII a swj. Marka I—III. 8.

Zato najtunisiche ſwéczenje wo jſtwach, dželařnach, ſalach, hódzach a t. d. porucžam ja pinafinowe lampy.

Taſte najmjeniſche (5linioſte) pschedrjebaja w hodzinje ſa $\frac{2}{3}$ np. ſwéczenja, wjetſche 7linioſte ſa 1 np., 10 linioſte ſa $1\frac{1}{2}$ np. a maja jara jaſne ſwětlo. Tež može ſo pschi mojich lampach fotogen nałożecž a mam je ja we wulkim wubjerku na pschedau.

W Budyschinje na ſitnej haſy čzo. 52.

Herrmann Rachlik, klempnarski miſchr.

Czesczenym Serbam Budyschyna a wokolnoseje s tutym najpodwolnisczo i nawiedzenju dawam,
so zu w mojich, na snutskomej lawskiej hafzy w Ritschlerjez domje so namałazych

möblowych klamach

möble wschtickich druzinow, jako blida, kommody, sekretairy, konopeje, polstrowane a nje-
polstrowane stolzy, schpihely, tapety, molowane rouleauxy sa wofna a wschelake tajke węzy na
pschedan. Wschitko je derje a trajne dżelane a pschedawam ja po najtunischiach placzisnach, tak so mögu
kózdemu moje möblowe klamy se wschem prawom naležne poruczej.

Robert Süss.

Dobry candis-shrop

pschedawa, so by jón wurumował, punt po 14 np.
Herrmann Danckhoff na serbskej hafzy.

Svitche droždje

ma stajne czerstwe a szylne na pschedan

Herrmann Danckhoff.

Nehdje 100,000 dobreho kucheho tórsa je
pola koczmarja Zawnika
w Drobach na pschedan.

Jena szylna dzowka möže hnydom pola jencho rěsnika
w Budyschinje do hlužby stupicj. Wscho dalsche je shoncje we wudawarni Serb. Nowinow.

Jedyn dobrý mlynk chze ſebi i psichodnym jutram
mlyn wotnajecj. Jeli chzyk nechtón jedyn pschenajecj, ton
chzyk to we wudawarni Serb. Now. wosjewicj.

Młodh czlowiek wot sprawnych starskich, kiz chze
piwarzwo wuknicy, möže w piwarni w Bréczezach do
wuczbh stupicj.

Bełh

Mayerowh bröftshrop

Hizom dlešchi čas czerpach na jara krotki dyh, wob-
czejnosci w pluzach a na sočlanje, tak so dyhbach san-
dzenu šumu na khorym kožu pschebyc. Na radzenje swo-
jich snathich kupich ſebi pola knjesa Carla Albaumisa w
Brauns hotel někotre bleſche wubjernego běleho bröftshro-
pa wot G. A. G. Mayera we Wrótslawju a kym někto
psches tuton hojazh ſredk wot mojeho satraschneho cjer-
pjenja wumozhenh, ſtož tudy rad i nawiedzenju dawam.

W Draždananach, 8. haperleje 1872.

Woska Jan Gottlob Mücka w Friedrichstadtzu.

Tutón shrop pschedawaja

Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje sadz wul-
keje zhravje,

Adolph Döcka w Rakazach,
B. N. Scholte we Wotrowje.

Jedyn dželacjer, kiz picju poddaty njeje a möže s
dwemaj konjomaj jéſdžicj, doſtanje hnydom abo na Mi-
chała w Budyschinje město. Won möže tež psches ſyku
ſumu jako mlózk dželo doſtač. Hde? to je ſhonicj we
wudawarni Serb. Nowinow.

Pola dweju hjesdžecneju czlowiekow, kiz daloko wot
gymnasia a wot měschezanskeje ſchule njebydlitaj, möža
gymnasiastico abo ſchulerjo tunjo wobydlenje a jéž do-
ſtač. Wscho dalsche je ſhonicj we wudawarni Serb. Now.

Službu - dopokaſowazy bureau H. Meisel a
w Budyschinje na žitnych mikach je wot wschelakich kniežich
tuđomnich a dalskich stronow porucznoſej doſtač, ſa pſhi-
chodne ſeo czeledž wobstaracj. Teho dla moža ſo cze-
labniž wschtickich druzinow ſamolwjecj, jako hetmanjo,
pohončojo, konjazh a wolazh wotroczy, kucharki, ſiwiſſe
a hródzne dzowki a t. d. a budje H. Meisel teho dla kózdy
džen, nježelu pak rano wot 8 hodzinow hacj do 4 ho-
dzinow popołdnju i ryczam.

Großowe broſtkaramellje

najljeſchi ſriedk i wotſtronenu ſachela a i poſloženju
dyhanja, kiz tež i ſvarnowanju psche dybawosć ſchi-
ſaſymnenju w ſymnym čaſu.

Sa Budyschin a wokolnoſci w hradowſkej hapt-
hyz kněja M. Fäſinga kózdy čas na pschedan.

Eduard Groß w Wrótslawju.

Hollandski mlókowy pólver.

Tutón, ſe starodawnych čaſow dopokaſan, s naj-
lejskich ſelov a korenjow psichotowanym pólver, po jenej
abo po dwjemaj hizomaj wschednje kruwom abo wozzam
na prjenju pizu naſypanh, pschisperja wobžernoscj, plodzi
wele mloka a ſabjewa ſeho woliſzenje. Pakzil pluci
4 užl. a je i doſtaču w

hradowſkej haptyny w Budyschinje.

Rhwalobnje snath a psches ſwoje hojaze ſlutko-
wanje dopokaſan bröftshrop ie ſažo i
doſtaču w hradowſkej haptyny w Budyschinje.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawańi Serb. Now. při bohatych wrotach wotedač, płaci so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde čísto płaci 6 np.
Štwortlétta pŕedplata pola wudawaria 66 np. a na kral. saks. pósce 7 1/2 nsl.

Cislo 37.

13. septembra.

Lěto 1862.

Wopřiječe. Swětne podawki. — Buſcžina. — Ze Serbow: S Budyschyna. S Pořešiz. S Wujerje. S Wojerez. S Blunja. Se Skanez. S pořešíſkeje woſadu. Se Šemilne. — Přilopk. — Spěwy. — Hudančka. — Cyrkwinske powjesće. — Čahi sakskošlezynskeje železnicy atd. — Spiritus płačeše w Barlinje. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Sakſka. Swudowjena pruska kralowa Hilžbjeta, kótraž bě pola wyšokeje kralowskeje sakſkeje žwójby na wopřtanju, je so 9. septembra sažo do Sanssouci'a wróczila. — W Draždžanach su něktiſi mužojo w hromadu stupili, kotsiž chzedža sa to skutkowacj, so by so draždžanska „ptacza Łuka“ porjedziła a pſchichodnje něčto druhe a lěpsche poſkiczała, hacž jenož hole a hrube polekowanje čełnyh lóščtom. — Míšchonka porzelanowa fabrika da we Wósporku wot 15. hacž žobu 19. septembra t. l. wſchelaku porzelanowu nadobu na pſchichodzowanje pſchedawacj. Aukcia so wſchelni w 2 hodžinomaj popołdnju na wósporskej měschčanskej pinzy sapocžnje. — K čeſeczi mjeninow Irje majestoseje swudowjeneje kraloweje Marije bu wot budyskeje hudžby 8. septembra pětka revilla wotdžeržana. — Na thüringiskej železnizh a to na Kötſchaufskéj stazii sajedže 5. septembra čas na wopacznu koliu a stocži tam do někotrych woſow. Dvaj tuteju woſow buſhtaj roſraženaj a maschina so wobſchodzi, hewak pač so žane njeſbože dale stało njeje. — Bruhowanje a pſchijecze nowych ſchulerjow na budyskim gymnaſiu stanje so 11. oktobra rano we 8 hodžinach. Samokwjenja k temu maja so hacž do 10. oktobra pola rektarja prof. Dr. Palma ſacž. — We Wósporku žwyczechše 82lētny S. G. Wittig wóndanjo žwój 50lētny měschčanskí juhileum. — Ministerstwo wójny čze, kaž so ſda, ſa kavalériu pſchichodnje ložsche konje naſvječi. Teho dla ſtai so pječza dwaj wóſkaj pſched někotrym časom do Wuherskeje podaļoj, so buſhtaj tam 100 taſkich koni kupikoj. — Sañdženu njedželu dyri blyſk do twarjenja jeneho ſublerja w Mahlitzhu pola Měſchna a ſaraſu tsi kruw. — W Kloſtergeringſwaldze ſu so 2. septembra tsi džeczi jeneho džekacžera, kotrež běchu do iſtvoj ſančnijene, wot wuhloweho dyhma ſaduſhke. — Pſchi čežkem njeſwedydrje, kotrež 6. septembra w Hainichenu mějachu, bu jedyn 22 lētny ſukelnik wot blyſka ſaražen. — Tón ſamy džecu dyri blyſk do domſkich jeneho živnoſczerja w Reichenbachu pola Možena a

ſpalí je ſi podlanſkej bróžnju. — W Annabergu bě jona žona město zokora ſi pſchichodzowanju tolčenym arſenik (pſche wulke myſche ſupeny) na jenu jědž naſy-pała. Zyla žwójba bě wot tuteje jědže jědla a bóřy ſtrachnje ſhorjela. Wſchitý ſažo woikhorjechu hacž do hospodarja, kiz dyrbjeſche wumrjecz.

Pru ſy. Minister Heydt, kiz bě, kaž ſmy tħdzenja ſpomnili, w lécze 1848 w jenej ryczi na krala khetro jara ſwarik a teho dla, dokelž běchu tajke ſkoma pſched krótkim časom na žwětko pſchichle, pſched kralom do němalých wuſkoſzow pſchichol, je po žwowej próftwje wot Jeho majestosće krala Wylema počne wodacze doſtał a je jemu kral w tajkim naſtupanju jara pſchichelniw list póžtał. — Kral je so i doberanskich kupyjel do Barlina wróczik a je so na krótki čas do Karlsruha podał. — Kendželski prynz Alfred běſche wóndanjo w Barlinje a je so wot tam do Gothy podał. Tam w tuthých dnjach tež jendželska kralowa Viktoria pſchichedž. — Na ſhromadžiſnje, kotrež w poſlenich dnjach pruſkožiſke a ſchležynske města pſches žwojich wotpóžkanzow w ſhorjelu wotdžeržachu, bě 54 mětow ſaſtupjených. — W druhej komorje mějachu so ſjawne jednanja wo wojerſke wudawki ſawcerawſkim sapocžec. Hacž dotal bě wjetſchina teho měnjenja, so dyrbja ſo ministerſtu něhdže 6 millionow tolef ſapowjedžic. Tola ſo tež powjedasche, ſo čze ministerſtwo ſapofóžkanzam pſched ſapocžatkom jednania dleſche wułożenje pruſkeje politiki dacž a ſ tym ſnadž drugu komoru k pſchicholenju ſpomnjených pjenjes nawabicz. — Prěnja komora je ſakon, po kotrejž ſo w měſtach ſa ſi list poſkemu ſaſtojnikej pſchichenskí pjenjes wjazh dacž njeſtrieba, ſa dobrý ſpoſnała. Tež wupraji ſo wona ſa to, ſo by ſo wot Kohlfurtha a ſhorjela nowa železniza do Waldenburga twarika. — W druhej komorje budže jednanje wo wudawki ſa wójsko někotre dny tracž. Hacž dotal je wjetſchina ſa to, ſo by ſo nowe ſriaſdowaniſe wójska ſacžiſko a ſo ministerſtu teho dla 6. millionow tolef, kaž hižom ſpomnichym, ſapowjedžilo. Hacž ſo to stanje, to nam ſkonečne wothloſowanje poſaže.

Rakusy. Rakuske ministerstwo nochze ho wot swojego wotpohladzania, w swoim czaszu do nemskiego zollvereina sastupic, na zane waschnje wottrafshic dac, ale zebi pola nemskich kniezerstwów s nowa prózu dawa, so by ho ta węz někak' wujednaka.

Italia. Jako ho powiesc, so je Garibaldi saty, po Italii rosskerti, su we wschelakich italskich mestach s niespokojnosze wulku haru hnali, tak so je tu a tam wójsko pscheczivo tajkim sběskam sakrocziło. Kupa Sizilia, kaj tez przedawscze neapelske kralestwo je teho dla do woblezenoscze date a knieži tam krute wojerske kniežstwo. Garibaldistow wschudzom do jaſtrow tykaja a sa thym, tisž su do horow czechli, se wschej mozu śledza, so bychu jich popaniali. Schto pak bychu netko s Garibaldijom a jeho ludzimi sapoczelci, to hiszczce węste njeje. Ministerpschedzyda Rattazi, kotryž zyle w duchu franzowskiego khězora skutkuje, chze, so bychu Garibaldija a jeho ludzi psched wojerski ſud ſtajili, ale drugi ministerjo to nochzedza, dokelz by tola jara dziwne bylo, hdź by ho muž, kij je Viktorej Emanuelej dwę kralestwoje dobyle, teho dla, dokelz je jemu tez hlowne město pschedobycz chyzk, wot wojerskego ſuda wotzbadzil, hdź ſmě ho tola, dokelz je sapožkanz jenož wot ſenata ſudzic. Ieli teho dla hiszczce k janemu ſudzenju pschedz, dha ſměje to ſenat ſčinicz, a prascha zo, hac̄ tón zaneje winę na nim namaka. Hdź pak jeho tola ſa winowateho wupraji, dha chze kral potom Garibaldija a jeho ludzi hnydom wschitlich wobhnadzic. — Garibaldi je bjes tym na kupje Spezzii twierdze jat̄ a leži swojich czechlic ranow dla na khorym kožu. Kralowske italske nowiny kózdu dzeni wosjewuju, kaf s nim steji, s czechic je widzec, kaf wulku wažnosz wón tez pola swojich njeſtcheczelow wuziwa. Garibaldijowe rany su pječa tajke, so može dolho traci, przedy hac̄ budze s khoreho koža stanęz móz.

Franzofski. Khězor a khězorka ſtaj̄ ho do bizarztskich kupjelow podaloj. — Prynz Napoleon je wondanjo pola khězora pobył a jeho namokrwał, so by tón tola w nastupanju Roma někak' italskemu ludej k woli był, dokelz móhle hewał s tuteje stronę wulku njeſtcheczel na ho ſczahnic. Khězor je s měrom na tajfu ryč požluchał, ale potom rjeknył, so ta węz tak njeſtcheczel a so chze zebi s dobrej khwilu pschemyslitz, hac̄ by ſchto činil abo niž. To je pak prynz ſa połne ſapowiedzenie ſpósnak a jara mjeſazh wot khězora ſchół. Franzofski nowiny pak s teho ſudza, so w Romje dale pschi ſtarym wostanje, woſebje, dokelz je tam khězor wondanjo ſaſo wjazy wójska poſzak. — W Parisu powieda zo, so je Napoleon generalej Palavicinej, kij je Garibaldija ſajał, wulki kſhij czechneje legije ſpočczik.

Ruskowski. Psched někotrym czasom bę powiesc wusckla, jako by wulkojnjas Konstantin Polsku

ſaſo wopuſtchicjic chyzk, dokelz jemu tam živjenje tak czechke činia. Ale temu tak njeje, pschetoz wón je wondanjo wosjewił, so węſeze we Warszawie wostanje, a je tez se wſchego, kaj zebi swoje wobydlenje ſrijadowacj dawa, ſjawnje widzec, so zebi na wopuſtchjenje Polskiej njemyſli.

Rhezor Alexander je zo do Moskwy podaſ a pojedze wot tam do Nowohroda, hdźez budze 20. septembra 1000ſtne wobſtacze ružowskego mógańſtwa na jara pyjchne waschnje ſhwieczene.

Czorno hórfka. Omer-paſcha, roſkaſowat nad turkowſkim wójskom, je ſ nowa ſ czornohórfkim wjerchom Miklawſhom wo měr jednak a je tón pječa wuměnjenja, wot tuteho prjódkoſkozene, ſa dobre ſpósnak. Kajke pak wuměnjenja su, to njeje ſnate.

Serbija. Konferenz, ſerbſkich naležnoszow dla w Konſtantinoplu džerjane, su ſkonečne. Wujednanja su tajke, so je ſerbſki wjerch Michał pschijecz njemože a so teho dla netko najſkerje wójna bjes ſerbam i Turkami wudzri. — Někajſi ſapoczatk su Turkojo w tajkim nastupanju hizom ſčinili. W ſerbſkej twierdzie ſnje, kotaž Užiza rěta, je mjenujz turkowſke wójsko na džel města, wot ſerbow wobydleny, nadpad ſčinilo, jón ſapaliko, a pieč ludzi ſabiko. ſerbia, kij zebi na žanu njeſtcheczelosz njemyſlachu, běchu zyle njemobronjeni a su teho dla pschi ſapoczatk czechac dyrbjeli.

Amerika. Blisko Manahas'a je wulka bitwa byla, w kotrejž buchu separatiſtojo ſbiczi a něhdze 15,000 muži ſhubicu. Unioniſtojo su pak tez na 8000 ludzi ſhubili.

Turkowſka. W tak mjenowanej Małej Armenii su Turkojo jenu kſhesczijansku wjeſ nadpanyli a tam wschitlich wobydlerjow, něhdze 300 mužow, żonow a džeczi, na žałozne waschnje ſkónzowali.

Puſcina.

Naschu lubodrohu ſerbſku ſužizu wuknsem ſebi jeno tehdom dale a bōle wažic, hdź my ju ſ druhimi krajemi pschirunamy. Wérno je, ſo, hac̄ runje naſcha ſužiza njeplodna njeje, ſo tola hiszczce wjèle plodniſche a wot pschirody bohatscho wobdarjene kraje na ſwjecze namakaja, ale dha tola tez wot nich naſchego najſklatniſchego pěſnerja ſkolo placie „a druhe bremjo wobčeza tam wutrobu a ramjenja.“ Pohladamy na te wot naſ k pokonju ležaze kraje, dha namkam ſrje w nich jara wulku plodniwoſ ſemje, najkraſniſche roſtliny a pſody, ale pôdla teho pak tez wſchelake jédojte a ſkôdne ſwérjata, njeſtrowy powětr a hroſbnych, ſtrachnych ludzi. Najnjeplodniſchi, najſrudniſchi, haj hako poſlaty kraj je pak puſcina. My mamy na ſemi někotre puſciny, najwjetſcha bjes nimi je pak puſcina Sahara w pôknózne j

Afriz, 8 króz wetscha hac̄ zyłk njenstki kraj. K wje-
czoru mieuje s atlantim morjom, k pólnoz s berberiskimi
krajemi (te su: Algier, Tunis, Tripolis), k ranju s
Egiptowskej, wot kotrej je wot skalobuny horyow
dzelenia a k połonju s murestki krajemi snutekomneje
Afriki. Zana hórk a hora, żadyn kerk a schtom, zane
pola, kuli a schtoż wożebje to najhórsze sa puczowarjow
ja, tež zana rěka a studzen, zane haty a jézorzy zo we
nzej njenamakaja, woko newidzi nieżo hac̄ nepomernu ru-
ninu wot pëska, kamienjow a skalobow. Podarmo pñ-
ta tudy puczowar bêžazu wodu a wot rostlinow nje-
namaka dale nieżo hac̄ jow a tam hnadnuschi thymian,
czernijostu mimosu abo žuch, mały kerčk. Porędko po-
każa zo w powetrje nêshco wot wêtra hac̄ jowjac̄-
rjenych ptac̄kow a tež na semi njeje wot swérjatow
nieżo widżec̄, hac̄ druhdy jedyn schtruž.

Tak tudy puczowar nimale nieżo žive, zane pñche-
mienjenje krajinh njeridži, ale kózdy dżen jenož to ha-
mo wuhlada a pñches to je puczowanie po puſcini je jara
woſtudke. To jenicke hibite w puſcini je pëſf, wot
kotrehož dujath wêtr mrózcele twori, kotrež zo potom
husko do kónczostich stokpow pñchewobrocza; steja nêkotre
wot poßlenischich hromadze a sklonisko na nje swêczi,
dha zo ſdajda jaſo žehliwe bycz. Tu a tam dopomijecja
tež puczowarja koſcze wot cžlowiekow a swérjatow na
tu jemu hrožatu strachoscž žmijercze. Druhdny pëſkow
mjeczel zyłe puczowaniske towarzstwa (karawan) mori
abo wone dyrbja sawutlicz, jeli studzeni jmólja abo ju
sažypnenu namakaju. Załostnu horytu dyrbji cžlowiek
tudy wutrac̄, pñchetož dżen wote dnja žmudži a pari
pénzo s jenakiej ſurowoscž a czini pñches to tež tón
jow dujath wjetr tak cžoply, so wón ſchiju wužuſhi,
dychanje wobęzuję, brót spina a mozy ſlabja; pñchit-
dzieli potom noz, dha je wona ſaſo tak ſymna, so
dyrbji žymiska draſta pñtana bycz. Porędko ſetka puczowar
karawanu a na město, so by zo ſwjeſelik, cžlowiekow
namakac̄, dyrbji zo jich husko boječ, pñchetož
w puſcini nichtón nikoho pñcheczel njeje a cžrjodh mu-
żow ſeñdzeja zo tudy jeno rubenia a kónzowanja dla.
Njepomerna radoscž tcho dla kózdeho ſapichimne, hdny
s puſcini ſaſo na pëdny kraj wutupi a ſelene roſtliny,
wodu, pola, kuli, hory, swérjata, města a wžy widži;
jemu je jaſo by wot žmijercze s nowa k žiwienju
stanek.

Wagner.

bëſhtaj ſem pñchijeloj, so bëſhtaj herbſki lud a jeho
rycz bliże ſesnaloj.

S Budyschina. Wschelakich ſadžewkow dla je
letuschi herbſki ſpêwanſki ſwiedżen, kotryž mjeſeſhe zo w
prêniach dnjach oktobra ſwjeczic̄, hac̄ na dalshe wot-
ſtorżen.

†.

S Poſtchiz. Budyskie pobożne towarzſtvo Gustav-
Adolfskeho wuſtawa ſmje ſwoj létnej ſwiedżen na ſwied-
żen ſw. Michała (pónđelu 29. septembra t. I.) w na-
ſchim Božim domje a budże pñchi herbſkej Bożej ſłużbie
k. farař Imišk s Hodžija a pñchi némstek k. farař
Hiliger s Chróstawym pređowac̄.

S Wujerje. (M.) Pónđelu rano w 3 hodzinach
wudhyri w bróžni ſahrodnika Pentarja Boži wohen a
pñchewobroczi wſchitke jeho twarjenja, kaž tež twarjenja
kublerja a ryhtarja Klosa ſe wñſhej nadobu a ſ zy-
hymi ſnjemi do procha a popjela. Ženoz ſkot bu pñ-
mienjam wutorhnjeny. Wohen je lohko doſcž wot ſkost-
niſkeje rutu ſakoženy.

S Wojeraz. (H. W.) Džen 28. augusta je zo
naſch nowy primarius k. Karaž ſ k nam pñcheydlik.
Popołdnju w 5. hodzinje podachu ſu ſchtyri wñſche hólce
a hólce ſiadomneje ſchule, ſ wñzami a khor-
hojemi pñchene a wót k. wuczerjow a wiele wožadnych
pñchewodżane do Ežifka, hdżez tež k Karaž bóry ſe ſwo-
jej ſwojbu pñchijedze. Wón bu wot k. duchomneju,
zýrkwinieho prijódſtejerſtwa a wuczerjow wutrobnje poſtro-
wieny a džakowasche zo ſa to tež ſ wutrobnymi ſko-
wami. Po wuspêwanju nêkotrych kherluſhowych ſchtucž-
kow cžehnjeſche ſwiedżenſki czah pod radoſtymi ſpêwami
ſchulerjow, pñchewodżanu wot wiele ſlow ludzi do města,
hdżez zo k. Karaž wot ſhromadženych pñcheczelniye powita
a bu wot wñſtitich w hromadze pñches hródkowſku haſu,
torhoſcžo a po zýrkwinſkej haſy k jeho wožydlenju do-
wiedżen, kotrež bě wot pñcheczelniwych rukow rjenje ſ
kwětkami a napízmami wudebjene. Tudy powita jeho
k. mjeſcejanosta Kotza ſ pěknymi ſłowami a k. prima-
rius zo pñcheczelniye jemu, ſchulskim džecžom a heval
wñſchitkim dželbjerjerjam wutrobnje podžakowa. Na to
wuspêwachu džecži jemu ſchtucžku ſ kherluſha „Njež Bohu
džakuje a t. d.“ a wječor poſtrowi tudomny zýrkwinſki
ſpêwarski khor k. Karaž ſ pěknym ſastaniczkom, — a
ſ tym bě tutón rjany powitanſki ſwiedżen ſkönčen.

S Blunja 31. augusta. (H. W.) Dženſniſchi džen bě
ſa naſchu wožadu wožebje wažny; pñchetož naſch jubilar,
nêkto emeritirowany wuczer a kantor k. A. W. Póthko
ſwjeczec̄he dženja ſwoj 50letny ſastojniski jubileum, ko-
triyž bě zo hijom prijedy pñchi ſkladnosci ſuczerſkeje
konferenzy we Wojerezach požwycieſi. Dženſniſcha nje-
džela bě wožebje k temu poſtajena, so by zo jemu po-
wñſchitkomne cžegne ſnamjo, wot ſeho majestosce jemu
ſa jeho ſwernu 50letnu ſłużbu ſpožczeni, ſwiedżenſzy

Ze Serbow.

S Budyschina. W tutych dnjach wopytaſtaj
naſz dwaj Serbaj ſ Belgrada, mjenujz k. M. Miliow-
ski, profesor pñchi belgradskej herbſkej pñchekupſkej wu-
czeri, kaž tež redaktor herbſkih pñchekupſkih nowinow,
a k. Radojkic̄, leutnant w herbſkim wojsku. Wonaž

pschepodało. To stało w zyrlwi, hdzej něčijši sa-
radować wojerowskieje superintendentury k. archidiakonus
Krohna so na woltar poda a so k. jubilar psched
woltar na wobwězowanym stol požyn. Po skłowach
1. Kor. 15, 10 wojewi k. Krohna shromadzenej woža-
dze, schto ma přjódłejazy skut na ſebi, wobroczi so
potom na hukoko hnuteho jubilara a pschedowa jemu
spomnjenu dekoraziu, kaž tež rjane sbožepschede ſchulskiego
revisor a fararia k. opfa. Na to wudżeli k. jubilarzej
Boże požehnowanie a s wuspěwanjom jeneje kheluscho-
weje ſchtuczki bě ta rjana ſwjatoczeńsc ſkonečena.

Se Skanez. (D) Sañdzeniu njedzeli jako 7.
septembra popołdnju wokolo 4 hodzinow džesche tudomny
dželaczer Auguſt Symny, syn wumjenkarja Jana S.,
k rězy Kotolzy, so by ſebi tam někotre haložki wotręſał,
pschi cžim jeho ſka khoroſc ſaja, tak so wón do wody
padze a so tam jatepi. A dokelz po tajkim wjeczor
domoj njepſchindze, bu wón póndzelu wot gmejných pytan
a wot wotročka Vjenſcha namakany. — Symny je
37 lét starý a bě předy wojak pola kronprynzowej
brigady. Wón wojowasche 1849 ſobu w Draždjanach,
hdzej jemu kufka psches mantel džesche, czohož bě ſo
najſkerje ſtróžik, tak so jeho wot teho čaſa ſka khoroſc
hroſnie cžwilowasche.

Se Porschiskeje wožad. Wondanjo ſwo-
czechtař wumjenkarz Petr Hohlfeld a jeho mandzel-
ſka w Porschizach ſwoj 50lennym mandzelski jubileum a
ſtaj pschi tutei ſkładnosci wožebje psches dobrocziwe
ſkładowanie k. fararia Trautman na wot Ježo maje-
ſtoscze krala Jana 12 tl. jako najmilosćiwſhi dar doſtałoj.

Se Smilneje 8. septembra. (H.) Dženja
rano we 8 hodzinach je Boh tón knjes jencho ſwérneho
dželaczerja ſe ſwojeje winizy wotwóſał, so by jeho na
wyjsce město pschedadzik, do nebeskeho raja. Bě to
naſch czechce dostoyný k. duchowny Handri Palman,
kotryž ſo 20. novembra 1788 we Bledruſtu narodzi, a
we Budyschinje ſwoje ſtudije ſapocza, we Wittenbergu
pak dokonja. Wón naſtupi ſwoje prěnje duchomſke
ſastoſtwa we lécze 1813 we Hrodžiſtezu, hdzej hacž
do k. 1817 ſa pomozneho predarja ſawoſta, potom pak
po wotczechnienu nebo knjesa duchomneho Rādž do
Hodžija k nam ſa fararia pschedidze. Boh wožadzi jemu
ſtrowoſz, kaž bes tyfazymi lědom jenemu, pschedož we
zlym žiwenju, ſ wuwſacjom poſlenich 10-14 měſa-
zow, je wón ſtajnje ſtrowy a čerſtwy był. We ſa-
ndzenym lécze ſzini ſo jemu ſamo wot ſo bolazy porſ
pschi noſy, kotryž ſahojic̄ nechascze, hacž runje ſo lěkar-
ſka pomož načožesche. Wožmu njedzeli po ſwjatej tro-
jizy ſtejſeſche wón poſleni króž na woltarju a kletzky,
pſchedož ſtopa a zyka noha požinacze ſak ſaczelacž, ſo
wjasz ſtu wopuſchacze nemóžesche. Tola pak hiſ-
czen 19. augusta doſtaſtej psches jeho ruku 2 džesceji

na farje kupjel ſwjateje ſchczenizy. To pak bě poſleni
zyrlwiſki ſkutk, kotryž tudy dokonja a ſ kotrejz ſwo-
ju 45lennu tudomnu duchomnsku ſkužbu ſkonečni. Tego
czelne a duchomne móži wostachni hacž do poſlenjeho
týdzenja tajke, ſo ničton tak ſpěčnyh pschediſtup ſmerceje
nedočakasche, hacž runje bě wot lěkarjow wuprjene,
ſo jemu khora noha ſmercej pschinjeſe. Tola we poſle-
nicich ſchtyrojoch dnjach wotebjerachu moži hladajzy, hacž
duch ſ khoreho, tola hiſcze ſ zyka jara mžneho czeka
dženža rano wuftupi k lepſchemu byču we wěčnoſci. My
ſo nadzijachmy, ſo jemu Boh pschi jeho hewaſ
tak ſylnej ſtrowoſci hiſcze tu hnadi ſpožci, ſo budže
móž 50lenný ſwedzen duchomneho ſaſtoſtwa ſweſcic̄,
ſtož jeho wutrobne žadanje běſche, ale we radze naj-
wyjsceho bě to hinał wobſanknjene. Boh daj temu
ſemrjetemu czeku cžich ſotpočink we rowje a jeho knjeni
wudowu poſylni wón ſe ſwojej mozu, kotruž wona tak
jara potrjeba, dokelz bje ſama lědom hakle wot džescheje
khoroſe ſtanyla. — Pschedipomnicz hiſczejen čzu, ſo je
naſch njebo duchomny we lětomaj 1817—18 we ſerb-
ſkej ryci wudal: „Duchomne Reczi a Podacza w tym
Božim a Jesuſowym Králeſtwi.“ Wot lěta 1856 ſym
bě nebo k. Palman pschedyhd pažotakſkeho towarzſtwa
we Luminach.

Schwörtk popołdnju bu cžeko naſchego njebo du-
chownego k rowu pschedowdane. Wjele bliſkého pschedez-
ſtwa, czechcerjow a wožadnych bě ſo teho dla na farje
ſechko. Njebočicžki ležesche na ſwojim ſmieronym kožu
w kražnej psche, zyke ſ wězami, pletwami, ankrami,
palmowymi haloſami a Božimi matrami pokryty. Na
dworje wuspěwachu ſo najprjodzy někotre ſchtuczki něm-
ſkeho kheluscha a potom džeržesche k. duč. Wilka ſ
Dziz krafnu ryc, w kotrejž ſemrjeteho jako p. ſ. Hečeſla
wopiſa. Po wuspěwanju němſkeje arije wot k. wučer-
jow poda ſo cžah na kerchow a džesche 120 hólzow a
holzow ſe ſmilnianſteje a ſemiczanſteje ſchule ſ 3 du-
chomnymi, ſe 14 wučerjemi a ſe 4 palminoscherjemi
psched ſaſchom, ſa nim pak 17 k. duchownyh, wjele
pschedezſtwa, k. kollator Devrient, k. ſ. Behmen, k. Pähler,
Dr. Hauffa, dir. Seeliger, a. t. d. a njeſtönčna ſyka
pschedowdzerjow. W zyrlwi džeržesche po wuspěwanju
němſkeho kheluscha k. M. Neuhof ſ Lauterbacha němſke
czelne předowanje po Mich. 2, 6 a pokaza ſemrjeteho,
kaž bě w ſwojim duchomnym žiwenju był. Na to
ſpewachu ſo někotre ſerbſke ſchtuczki kheluscha 482 a k.
farar ſencz ſ Palowa w kražnej ryci na te prashe-
nja wotmolwi: „Schto je njebočicžki ſerbſke wožadze
był? Schto je ſa nju ſkutował a ſak ma ſo wožada
ſa to džakowna wopokaſacž?“ Po wuspěwanju něm-
ſkeje ſchtuczki ſtupi potom k. M. Putz ſ Pöglowom na
woltar a wožpěwa tam wožehnowanie, a ſkonečne ſpě-
wachu wučerjo na kerchowje hiſcze němſku ariu.

Tak wotpoczui w Božim mjenje Ty našch psche-
częlo, duchomny lekarjo a wjedžerjo psches czemne pucze
žiwnienia. Twoje žiwnienie budź nam połasać i njebeſte-
mu rajej.

Přílopk.

* S Ku mwa l d a pižaja: Wóndanjo běſhe wěſty
L. s Wopaleje na muzenje swojego ſwaka w Delnym
Kumwaldze do leža pola Wuježka po walčki ſobu jěl.
Wježor bu pak wón wot tuteho swojego ſwaka domo
pschiweseny a bě tak wobſchłodzeny, so tež ani ſkowčta
prajez njenozesche. Wón tež ſceži džen wumrje a njebe
ničo rjetnycz móhl. Zeho ſwak powiedaſche, so je wón
i jeneho ſchtoma, hdež je ſuče haſh ſamacz čzyk, pa-
nuk a ſebi wo ſamienje hlowu straſchnje ranik. Ale
dokelž mjeſeſche wón 11 džerow do hlowy, dha je wych-
noſež netko tu wěž do pscheptanja waſala.

* Wotrocž Käppler s V e d z b o r z, kotrejž bě dla
wopaczeſneje pschiſzahi i 2 lětomaj a 9 měſazam džela-
czeſneje wotſudzeny, je wot wychſeſheho appellazionſkeho
ſuda w Draždjanach njedofataka doſpołnych dopoſtaſmow
dla fa njewinowateho wuprajeny.

Spěwy.

Žedženje po lubej.

O bylli milé ptacjatko,
Měl ſpěchnej ſchidleschyz:
Bych i lubej leczał ſpěwajo
Do dalszej krajinž.

Sso komđicž njechał na puczu,
Dójž njebych pschi njej był;
Psches nanajwjetſchu dalinu
A njej wſchednje leczež čzyk.

A bylli ſkonečnje pschi lubej,
Kak bych ju wotofchal
A na wutrobie drohotnej
Nažſlōvſche drěmki ſpal!

K. Pětrowič.

Boži dom w Hodžiju.

Nětk s radosćju a s wjeſelom
Eže, Božo, khwalimy,
So tón našch luby Boži dom
Je ſkoro hotowy.

Haj s džakom naſcha wutroba
Eže khvali, Šbóžniko,
So wſchitko be wſchoh' njeboža
Je dotal woteſchlo.

Ty ſwarnowaſ ſy, Božo, ſam
Wſchęſ ſ twojej ſmilnoſćju,
Kilž w straſchnej wſzkoſćji tam
Hacž dotal dželaču.

Ach wobarnuj tež dale jich
Pſchi straſchnym dželanju,
So njeby nichton tam wot nich
Wſchaf pſchiſchol i njebožu.

A hdyž ſo hnadž ſchtó pſchehſada
A dele wotpantie,
Dha Wotze, daj wſchaf Chrysta dla,
So i ſchłodze njeſchińze.

Kak wjele naſchich wóžow ſu
Szej horž žadali,
So býchu tſechu czerwienju —
Kaž my něk, — widžili.

Mly paſ, ſchtóž woni žadachu,
Njeſt doczakali ſmy,
Duž ſ džaka połnej wutrobu
Eže, Božo, khwalimy

Duž, lubi bratſja, čzemý my
K tutemu twarjenju
Tež něſhto czechſche wopory
Něk pſchinescz ſ luboſcju.

Kat czechſti wopor wſchaf tež je
Bož ſa naſh woprował,
Hdyž ſwojoh' ſyna do ſmijereže
Je ſa naſh wſchitlich dal.

Ach ſdjerž a ſwarnuj nam twoj dom
Tež dale po hnadži
Pſched ſchłodu a pſched njebožom
Něk a tež po nami.

Njech twoje woko wobſtajnje
Wſchaf na njón ſebžbu ma,
Njech twoja ruka ſwarnuje,
Hdyž hroža njeboža.

Njech twoje ſłowo wot kſhiža
Pſches ſwérných pređarjow
Sso pſchego cjiſte wuſhywa
W tym twojim domje jow.

Haj ſpožcz, ſo we nim preduja
Tak doſlo hacž b'dże ſtač,
Tu cjiſtu wucžbu wot Chrysta:
To čzyk, o Božo, dacž.

Tež žohnuj teho miſchthra
Kilž ton kryw twarjesche
A ſ tutym ſjawnje poſaſa,
Šchtó ſs erb tež ſamóže.

A hdyž ſchtó něſhto twaricž ma,
Ton njech ſej po njoh' dže,
Jan Nježa ſ Wulko h' Woſyla,
To jeho mjenno je.

Tež žohnuj, Božo, wſchitlich tych,
Kilž ton kryw twarjachu,
Tež twarjenja prijodſtajených,
Haj ſyku wofadu. — Pětr Mělonk.

52

12
74

Hudančka.

38. Sa hunami steja, žahle ſu,
Tola ženje njeſapalichu.
(Wuhudanje přichodnje.)

Wuhudanje ſ č. 35.

37. Kluboč.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Michańska cyrkę: Julius Adolf Schmola, ſchewski miſchr w Budyschinje, ſ Hanu Chrystianu ſwudowjeniej Pe- trichowej rodz. Fabianeſ je Židowa.

Krčeni:

Michańska cyrkę: Ernst Ota Richard, Bžedricha Wylema Deckerta, wěnikarja na Židowje, ſ. — Herman Ota, Jana Bohuwerā Hilbjenza, tycherſteho miſchr wód hrodom, ſ. — Gustav Adolf, Louis'a Hendricha Flady, krczmarja - najeńka w Brēšowje, ſ. — Maria Ernestina, Pětra Břeſchki, ſahrodnika we Wulkim Bželkowje, dž. — Kora Richard, Bžedricha Wylema Urbana, wjedjerja w mly- nje w Nadzanezach, ſ. — Hana Augusta, Pětra Augusta Wobsta, ſahrodnika we Wulkim Bželkowje, dž.

Podjanska cyrkę: Jan Bohuwer, Handrija Mitascha, ſhěnička w Mnijdonzu, ſ. — Jan Miklawich, Pětra Haſche, ſahrodnika w Sajdowje, ſ.

Zemrjeći:

Djeń 24. augusta: Jan Ernst, a 1. sept. Madlena Selma, Jurja Simona, mlynska - najeńka w Džěženicech, dwojnitsaj. — 30. aug., Hana Theresia, Pětra Gedana, žiw- noſcerja w Bělcezech, dž., 4 l. 5 m. — 2. sept. Madlena rodz. Janaschez, Jana Viſchki, wobydlerja na Židowje, 56 l. 4 m.

Čabi saksko ſlezyuskeje ſteleznicy
z budyskeho dwórnisca.

Do Dražđan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnia 9 h. 11 m.: pschipotniu 12 h. 50 m.*; popołniu 3 h. 33 m.* wečor 8 h. 21 m.*; w noz̄y 2 h. 26 m.

Nawěſtnik.

Wotawa ſ ūki, něhdje 6 körzow wulkeje, je na pschedan a inože ſo nſcho dalsche pola hofczeñzaria Pötschki w měsce Lipsku w Budyschinje ſhonicz.

Džiwočaunſke ſerbſke ev. luth. miſionske towarzſto ſměje jutſje — 14. ſeptembra — popołniu ſhromadžiſnu. Pětr Młonk.

Wubjerny **Hoſej** punt po 85 np., dobry zokor po 5 hač 6 nſl., čerſtwe ſorenje a material- twory w najlepſzej dobroſci, kaž tež tunje cigar- ry, 100 wot $3\frac{1}{2}$ tl. hač 20 tl., w najrjemſkim wubjerku, paſenž ejmat po 4 tl. pschedawa

Ludwig Eccius na ſerbſkich hrjebjach.

600 tl. je na Michała na dobru wěſtoſcz ſ wupožęſenju. Hđe? to je ſhonicz we wudawarni Šerb. Nowinow.

Do Šhorelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnia 11 h. 40 m.*; popołniu 3 h. 25 m.; wečor 6 h. 54 m.*; wečor 9 h. 24 m.; rano 12 h. 30 m.

*) Pschisanſkjenje do a ſe Žitawę a Liberza (Reichenberg).

†) Pschisanſkjenje do Žitawy.

Pjeonežna płaćizna.

W Lipſku, 9. ſeptembra. 1 Louisd'or 5 toſer 14 nſl. $6\frac{1}{4}$ np.; 1 połnowažazh čerwony ſłoty abo duſat 3 tol. 5 nſl. $5\frac{1}{4}$ np.; wiſte bankowki $78\frac{3}{4}$.

Płaćizna ſitow a produktow w Budyschinje
6. ſeptembra 1862.

D o w o z :	Płaćizna w přerězku na wikač,						na bursy,					
	wyšša.	nižša.	srjedzna	najwyšša	najnižša	wyšša.	nižša.	srjedzna	najwyšša	najnižša	wyšša.	nižša.
5120 kórcow.	tl.	nſl.	np.	tl.	nſl.	np.	tl.	nſl.	np.	tl.	nſl.	np.
Pscheniza	6	2	5	5	15	—	5	25	—	6	5	—
Rozka	4	2	5	3	20	—	4	—	—	4	2	5
Veczmen	2	20	—	2	15	—	2	17	5	2	20	—
Worž	1	22	—	1	15	—	1	17	5	1	20	—
Gróch	4	10	—	—	—	—	4	10	—	4	15	—
Woka	3	5	—	—	—	—	3	—	—	3	5	—
Rjepik	8	10	—	—	—	—	8	—	—	8	10	—
Jahly	6	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka	4	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bjerny	—	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	16	—	—	—	—	—	15	—	—	—	—
Kopasztom	4	5	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—
Zent. ſyna	—	17	5	—	—	—	15	—	—	—	—	—

Spiritus płaćeſe wěra w Barlinje

18 tl. 10 nſl. a 18 tl. $7\frac{1}{2}$ nſl.

rēpitowſi woliſ (njeſiſczeny) 14 tl. 15 nſl.

(Ejiſczeny, kaž ſo w Budyschinje pschedawa, je ſtajnje něhdje $1\frac{1}{4}$ tl. drōžſhi.)

Drjewowa aukcia na maleschanskim revěru.

Pondželu 15. ſeptembra t. l. rano wot 9 hodžinow budže ſo w ſtržaňskej a hlinjanské holi

$8\frac{1}{4}$ kloſtrow khójnowych pienkow,

34 kop khójnowych $\frac{1}{4}$ ſbytkowych walczkow,

wutoru 16. ſeptembra rano wot 9 hodžinow w hucinjan- skim ležu pola Lěſkeje ležazym

40 kloſtrow khójnowego $\frac{1}{4}$ schjepjaneho drjewa,

30 " " " kulečkoweho drjewa,

70 " " " pienkoweho drjewa,

40 kop khójnowych $\frac{1}{4}$ ſbytkowych walczkow

ſa hotowe pienjeſy a ſ wuměnjenjom naſadženja ſiawneje na pschedažowanje pschedawac̄.

W Maleschazach, 9. ſeptembra 1862. Sachka.

Ezo. 35 Serb. Nowin. ſo w wudawarni ſažo ſupuje.

Dr. Whithowa wodžicžka sa wocži

wot Dr. Chrhardta w Altenfeldzi w Thüringſkej, s wiazorymi privilegiami wyšokich werchow pocžeszena, wopofasuje ſo be wſchitmi doalnymi wocži hojažmi hrjedkami psches ſwoje ſbozonne ſtrukowanje wſchlednie jaſo uajlaħodniſcha a najſlepſcha wodžicžka w tajſim naſtupanju, a može ſo jaſo dopokazan̄ hojaž a požhlajz̄ hrjedl a jaſo

wieſta pomož ſa ludzi na wocžomaj bijednych

poždemu porucžecž. Wona hoji wjeszie a rucžje a be wſchitkach ſchłodnych ſziewkow, wožebje pschi ſahroren, ſzerpnenju, ſuchocži, ſylowanju a bjezenju wocžow, kaž tež pschi ſlaboſzi po bjelmi a placzi bleſchka ſ wułożowanjom jenož 10 nžl. a džiela ju jenož woprawdžitn Trangott Chrhardt w Altenfeldzi w Thüringſkej.

Sklad ſa Budyschin w hrodowskej haptýzy.

Czeſczenym Serbam Budyschina a wokolnoſeże ſ tutym najpodwolniſho k naſwiedzenju dawam, ſo ſu w mojich, na ſnitskomnej lawſkej haſy w Ritschlerjeſ domje ſo namakazych

möblowych khlamach

möble wſchitkach družinow, jaſo bliða, komody, ſekretairy, konopeje, poſtrowane a niepoſtrowane ſtolzy, ſchpihele, tapety, molowane rouleauzy ſa wokna a wſchelake tajke węzy na pſchedan̄. Wſchitko je derje a trajnje dželane a pſchedawam ja po najtunischiſch placzisnach, tak ſo možu poždemu moje möblowe khlamy ſe wſhem pravom naležnje porucžicž.

Robert Süss.

Jedyn dobrý mlhnyč chze ſebi k pſchichodnym jutram mlhny moſnajecž. Zeli chył něčton jedyn pſchenajecž, ton chył to we wudawarni Serb. Now. wosſewicž.

Młody cžlowiek wot sprawnych starskich, kiž chze piwarſtwu wuſnycž, može w piwarni w Préczech do wucžby ſtupicž.

— Bely — Mayerowhy broſtſyrop —

Hijom dléſchi cžaſ cžerpach na jara krotki dyh, wobęžnoſć w pluzach a na ſazlanje, tak ſo dyrbach ſatidzeniu ſpnu na khorym kožu pſchebycž. Na radzenje ſwojich ſnatych kupich ſebi poſla kniſea Gurna Ulbanna w Brauns hotel někotre bleſche wubjerneho běleho broſtſyropa wot G. A. B. Mayera we Wrótsławju a ſzym někto psches tuton hojaži hrédk wot mojeho ſatraschneho cžerpijenja wumóžen̄, ſchtož tudi rad k naſwiedzenju dawam.

W Dražbanach, 8. haperleje 1872.

Woska Jan Gottlob Mücha w Friedrichsstadtū.

Tutón ſyrop pſchedawaja
Heinr. Jul. Lincka w Budyschin je ſady wuleje zyriwie,

Adolph Döck w Rakęzach,

B. N. Scholte we Wotrowje.

Josef Löbmann w Scheračowje.

Pola dweju bjeszczęſcneju cžlowiekow, kiž daloko wot gymnaſia a wot měſčczanskeje ſchule njebydlitaj, moža gymnaſiaſtojo abo ſchulerjo tunjo wobydlenje a jěž doſtač. Wſchó dalshe je ſhonicž we wudawarni Serb. Now.

Serbske Nowiny

wot 7 lět, mjenuzh wot 1855 haſz do 1861 ſu na pſchedan̄ poſla Michala Hetmanka we Worelezach. Kupowarje moža ſo tež na wudawarnju Serb. Now. w tajſim naſtupanju wobrocžicž.

Suche droždze

najlepscheje dobrosje a po kótrhých ſo wěſcie derje hiba mam ja kódy cžaſ nowe a cžerſtve na pſchedan̄ a možu je czeſczenym ſerbskim hospoſam naležnje porucžicž.

W Budyschinje na ſerbskej haſy, htzej ſtaj dwaj muraj pſched khlamami.

J. G. F. Niecksch.

Zato najtunische ſwěczenje
wo iſtwach, dželatnach, ſalach, hōbzach a t. d. porucžam ja pinaſtrowe lampy.

Tajke najmjeniſche (ſliniojte) pſchetrjebaſa w hodińje ſa $\frac{2}{3}$ np. ſwěczenja, wjetſche ſliniojte ſa 1 np., 10 ſliniojte ſa $1\frac{1}{2}$ np. a maja jara jaſne ſwětlo. Tež može ſo pschi mojich lampach fotogen naſožecž a mam je ja we wulkim wubjerku na pſchedan̄.

W Budyschinje na ſitnej haſy čzo. 52.

Herrmann Rachſitz, klempnatski mischtir.

Muku k pizy (Guttermehl)

pſchedawa najtunischi

Herrmann Kirschner w Bulezach.

W Smolerowej kniharni je ſa $7\frac{1}{2}$ nžl. k doſtaču:
Nowy zakon naſeſho knjeza Jézusa Chrystusa.
Do hornjołužiskeje serbskeje ryče přełožil Jakub B. u. I. džela 1. zeſiwick: Šćenje swj. Mateja I—XXVIII a swj. Marka I—III. 8.

5. flážy kral. sask. Krajneje lotterije, hłowny dobytč 150,000 tl.

fotrejč czechjenje so wot 29. septembra do 14. oktobra w Lipsku směje, porucža so s kupnými lošami.

David Berger na žitnej hře.

Dosjewjenje etablišementu.

S tutoim dowolam ſebi najpodwoſniſho dosjewieč, ſo ſym dženja na ſtronkomej lawſkej hře čzo. 825 materialtwoſe, tobakowe a spirituoſe khlamij wotewrili.

Te ſame tudomnym a wonkowſtim czechjenym ſſerbam najnaležniſho poruczejo, budu ſo prozowac, do- wérjenje mi poſticiene, pſches počtu ſprawnoſci a ſwědomniwe poſzújenje dale ſdzerzeč. S počechowaniom

August Bartko.

Khodej woſebneje do- Aug. Bartko.
broſcje porucža

Nowe počnojereje

w zylém a po jenotli- August Bartko.
wym tunjo pſchedawa

Rjane róshynki ſa kermuſchu ma na pſchedan Aug. Bartko.

■ S khž. kral. rakufskim privilegijom a ſ kral. pruskej ministerialnej approbaziu. ■

Dr. Borchardtowe aromatiſke ſelowe mydlo, ſ po- reiſchenju a poljepſchenju wobležowej barvy a khamane pſche uſche neeziſtoſeſje kožje; (w ſaſyglowaných origi- nalnych paketikach po 6 nſl.)

Profeſora **Dr. Lindowa** vegetabiliffa žerdkova po- mada, poweticha blyſčenie a ſhibiliwiſc vloſkow, a je pôdla khamana ſ jich hromadu džerzenju; (w origi- nalnych kruchach po 7½ nſl.)

Haptykarja **Sperati'a** medowe mydlo, wuſna- mena ſo pſches ſwoje wožiwaje a džerzowaze ſtukto- wanje na ſhibiliwiſc a mehloſc kožje; (w paketikach po 2½ a 5 nſl.)

Dr. Hartung'a chinalorow holi, ſ džerzenju a poreiſchenja vloſkow; (w ſaſyglowaných a w ſchleizh ſchtemplowaných bleſtach po 10 nſl.)

Dr. Hartung'a ſelowa pomada, ſaſowubudzenju a wo- žiwenju vloſhoweho roſtu; (w ſaſyglowaných a w ſchleizh ſchtemplowaných thgelsach po 10 nſl.)

Woprawdzie pak horſche, pſches ſwoje dopoſnatu ſtrajinje tak rad kupowane artikle w Budyschinje kaž pred, tak tež nietko jenož jenicjzy pſchedawa
W Budyschinje.

Gustav Nicolai,
prjedh W. Hammer.

1000 tl. w zylém abo tež w dželenej ſumme je hnydom na dobru wěſtoč ſ wupožejenju q. je wcho- dalsche ſhonicz pola landrychtaria Žiescha na Židowje.

Młody čłowjek, kij chze tycerſtevo naukuſnycz, može pola tycerſtevo miſtictva Špitalka w Radworju do wuežb ſtupic. Wón tam tež derje němſki naukuſuje.

Niedzeli popołdnju 14. septembra směje ſo w Gomorejach
ptakſtělenje a wjeſele na karuſelu,
i czemuž najpodwoſniſho pſcheprroſchuje

Hennig, restaurateur.

Czornožidžanu pſchedeſchczinu (Regenschirm) ſańdzeniu ſrijedi na kotoſkej hře wot jeneje khudeje džowki ſhu- bjeny, chžk sprawný namakar ſa dobre myto we wu- dawani Serb. Nowinow wotedac.

Gustav-Adolffski ſwjetzen w Porschizach.

Tudomne pobocne towarzſto Gustav Adolffskiego wuſtawa je po doſtatej dowolnoſci kralowſkej krajſkej direkciije a křeſta ſyrkwiného patrona wobſankuļo, ſwoi lětuchi lětny ſwjetzen na ſzw. Mičała, po taſkim vónzjelu 29. septembra w porschifkej ſyrfwi wotdzerzeč a ſtaſ kniesai farar Imiſch ſ Hodžija džerzenje ſerbſkeho a farar H illiger ſ Křiſtawu džerzenje němſkeho ſwjetzen- ſkeho předowanja dobrociwje na ſo wſaloſ.

Sſerbſka Boža ſlužba ſo popołdnju w 2 hodji- nomaj ſapocnje a hnydom ſa njej budze němſka ſlědo- wac. My teho dla wſchitliwych naſtich wěrytowarschow w Budyschinje a we wokolnych wobſadach, kotrejž podpie- ranje pomož potriebných wěrybratrow w ſmyku Gustav- Adolffskiego wuſtawa na wutrobje leži, pſchezelniwe pſche- proſchujem, ſo na tutoim ſwjetzenju po možnoſci wob- dželic, a proſzym ſ kniesa ſyrfwie, ſo by na to ſwoje ſohnowanje poſočic chžk. W Budyschinje, 10. septembra 1862.

P. Trautmann,
farar w Porschizach.

W ſastupjenju pſched ſydfiwa
Dr. Rüling, past. prim.

Slawa,

tríkróčna hrimotaca slawa

wysokočeſćenym knjezam turnarjam, kotriž při ſulskim ſwjetzenju michaſkeje a Židowčanskeje ſule tak pilne a dobrociwje sobu ſkutko ſachu. Někotři starši.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawańi Serb. Now. při bohatych wrotach wotedač, płaci so wot rynčka 9 up.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaći 6 np.
Štwortlētna předpłata pola wudawaria 66 np. a na kral. saks. pósce 7 1/2 nsl.

Cislo 38.

20. septembra.

Lěto 1862.

W opřeće. Štawne podawki. — Präparandſki muſtar pschi budyskim krajnostaſawſkim seminaru. — Ze Serbow: S mīchalskeje wožady. Se Schęzenzy. S Wultich Šdžarow. S Budyschina. S Małych Kotez. S Schelna. Se Scheschowa. Se stareho Lubija. S Kschidola. W Nowej Łuzi. — Hans Depla a Mots Tunka. — Přilopk. — Hudančka. — Cyrkwinske powjesće — Čahi sakskošlezynskeje železnicy atd. — Spiritus płaci so w Barlinje. — Nawěštnik.

K u a w j e d z e n i u.

Egi ſami čeſcjeni woteberarjo Sserbſkich Nowinow, fotſiz chzedža ſa nje na ſchtwórtleto 1862 do předka placicž, njech nětko 66 np. we wudawari Sserbſkich Nowinow wotedadža. Egi, fotſiz ſebi Sserbske Nowiny psches poſt vſchinjesci dawaja, njech tola njeſapomnja, ſebi je tam ſkafacž. — Brusſkim czitarjam naſchich nowinow hischeze pſchispominam, ſo ſo wot no- weho lěta ſa Sserbske Nowiny w Brusſach žadyn ſchtempel wjazy placicž njetrjeba.

Redakzia.

Swětne podawki.

Gałſta. Pschi kralowskej lotteriji stanje ſo pschi czechnjenju 5. klazh, 29. septembra ſo ſapoczązim, to pſheměnjenje, ſo ſměje ſo tajke czechnjenje (ſi wuwoſaczom dweju njeđelskeju dnjow 5. a 12. oktobra) 2 njeđeli a 2 dnjaj ſa ſobu. Kóždy džen budje 2000 dobytkow czechnjenych a dokež ſo czechnjenje hžiom rano w 7 hodzinač naſapocznje, dha móže wſčednje hacž do pſchipořdnja ſlonečene bycz. — Žeho majestosć kral Jan je 11. septembra artelleriju pſched ſobu ſtěleč a jej tež někotre miny roſtſeleč dač. Wón bě ſi jeje ſlukowanjom jara ſpokojny. — W Adorſje je mandželska dželaczerja Koſbacha, kotaž bě ſe ſwojim mužom w nieměrje živa, teho dla, ſo by jemu ſi tym kſhiwdu ſčiniła, ſwojej dwě džeſczi wot 4 a poſdra lěta a potom ſebje ſamu ſi pſcherěſnjenjom ſčili ſlonečovala. — W nowiſkim ejažu ſu wopacźne 10tolerske papierjane pjenesy braunſchweigſkeho banka pſjodkpschiſhle. — Lubijske hamitske hetmanstwo wosiewjuje, ſo maja ſo ſapišy mužtrow, tiž lětſa do rekrutirovania póndu, na poſdziſhcho hacž do 15. novembra a ſapišy ſlužbnych reservistow najpoſdziſhcho hacž do 30. nowembra pola ſpomnjeneho hamitskeho hetmanstwo wotedac̄. — Wobydlerſtwo ſakſkeho kralefſtwa je ſo wot lěta 1859—61 něhdje wo 90,000 duſchow pſchiporiko. — Se wſchěch ſtronow piſaja, ſo je lětſa wjeli ſadu, woſebje ſu ſo ſlowki jara radžile. — Dako běſhe kral Jan wóndanjo w měſcie Börnje, czechnjechu tamni turnarjo, ſhtož běchu wſcho ſchulſke džeſci,

pſched kralom w paradze nimo. Woni mějachu ſwojí herzow a bubnarjow, fotſiz běchu tež ſami ſchulerjo. To je ſo kralej tak ſpodobało, ſo je wón w tyhle dnjach tamniſhemu turnfremu wuczerzej rjany ſlěborny ſignalowý rožk pſchipořlak.

Pruž. Kral Wylem je ſo 13. septembra ſ Karlsruha do Varlina wróćil. Nasajtra bě kſchcjeniza krónprynzoweho mlodeho prynza a wón doſta w njej te mjenia: Albert Wylem Hendrich. Šmotſja běchu kral a kralowa, wjeli pruſkih prynzow a prynzeſhynow, kaž tež wjeli zuſykh wjerchow, prynzow a prynzeſhynow. Kſchcenje ſta ſo pſches dwórskeho předarja Heima a běchu tež wſchitzy ministrijo pſchitomni. — Krónprynz a krónprynzeſhyna ſtaj ſo 15. septembra ſe ſwojimi džeſczi mi do Reinhardſbruna w Coburgſkej podalaj, hdžej nětko jendželska kralowa Viktoria pſchebýwa. — Pschi jednanjach wo wojerſke wudawki je druha komora 16. septembra ſ 273 hloſzami pſchecjiwo 68 nowoſrijadowanie pruſkih wójſka ſacziſla a ſ tym ministerſtu te wot njeho žadane pjenesy (něhdje 6 millionow toleč) ſarječka. Hacž runje běchu ministrijo wſchu móžnu prožu dawali a ſa tu wěz jara horliwje a ſ džela tež khetro wotře ryčeli, dha bě wothloſowanje tola takle pſchecjiwo wupanymo. W Varlinje ſebi teho dla myſlachu, ſo budje druha komora nasajtra roſpuſhčena, ale to ſo ſtało njeje, wjeli wjazy je ministerſtwo w poſedzenju 17. septembra dalshe jednanje w tej naležnosći ſapocząko a móže ſnabž bycz, ſo ſo ministerſtwo a komora tola hischeze někak ſjednatej.

Rakuš. Wobej komorje wünscheje krańcneje rady, kotrejž stej 15. septembra swoje wuradzowanje sało sa-počałej, wobsankujskiej hýndom w prením poředzenju, so chzetej khézorž i jeje wotkhorjenju sbožopſczeje pſche-podacj. Hewak je druha komora tak njenowaný nem-ſti pſchekupſti ſakon wujednacj počała, dokelž chze jón ministerſtwo tež w rakuſkih krajacj sawiescž. — Khézor chze ſo na nowy tydzeń na někotre dny do Čech po-dacj, khézorka pał je ſo wóndanjo do Schönbrunna bliſto Wina wróciſla. — W Proſimiacach na Morawje, hdejž je wjèle tkaſow, koſiž něko dla njedoflaka baw-my žaneho džela nimaja, je i ſvětkej pſchecziwo židow-ſkim fabrikantam pſchiſtlo, tak ſo ſu na tutych nje-měných tkaſow wojaſow pôſlacz dyrbjeli. — Kom-mandant rakuſkeho, w Venezianskej ſtejazeho, wójska je ſo wóndano ſ Karlsbada do Verony wróciſl, jako bě prjedn audienzu pola khézora měl.

Italia. Garibaldi hiſhceje pſchego twjerdze na khorym ſoju leži. Někotre nowiny powiedaja, ſo ſ nim jara hubjenje ſteji, tak ſo budža jemu najſkerje cježkeho ranjenja dla jemu nohu wotrēſacj dyrbjecj; ſi druheje ſirony pał ſało wobtwjerdzuja, ſo ſo ſ nim polepſchuje. Počnu wěſtoſcž w tajkim naſtupanju podacj njenomžemj. — Kaž ſo ſda, dha ſ prozeſom pſchecziwo Garibaldijej njež njebudže, pſchetož kral Viktor Emanuel wo tym njež wjedzecj nochze a ministrjo něko tež wjazy tak ſylnie na to nječiſhce, dokelž ſu ſo pſchewdězili, ſo by jim to w italskim ludu wulku njeſcheczelnoſež na-ežniſo a pola franzowskeho khézora w naſtupanju Roma njež njeponhalo. Italske miňiſterſtwo bě ſebi mje-nujy pomysliło, ſo budža jemu Napoleon w romſkih naležnoſczech něſto i woli cjinicj, hdyž ſo Garibaldi wot swojego pueza na Roma wotdzerži, franzowski khé-žor pał njeje jemu ani to najmjeňſche pſchiswolik, ale hiſhceje wjazy wójska do Roma pôſlak. — Viktor Emanuel chze, ſo by ſe wſcheje njeļubosnoſeže, Garibaldijo-weho ſaſecja dla naſtateje, někak wuleſi, tak drje Ga-ribaldija kaž tež wſchekh Garibaldistow pſchi ſkladnoſczi žentwych ſwojeſe prynzehyn džowki Piye wobhnadziej. Prynzehynu Piu ſebi mjenujy portugifiski kral ſa mandželsku bjerje. — Bamž Pius IX. je kmótr prynzehynu Piye a je Viktor Emanuel teho dla jeneho ſwojich du-chovnych do Roma pôſlak, ſo by tón bamjej jeje žent-wu wojſewil. Lohko doſč pał pôsla tež druhe naležnoſcze pola bamža i ryczam pſchindu. — Prje-dawſki bayerski kral Ludwig je do Roma na wopytanje pſchijet — Mandželska prjedawſkeho neapelskeho krala, kotaž je ſo pſched někotrym čaſom ſ Roma do Bajerſkeje i ſwojimaj starſhimaſ na wopytanje podała, chz-ſhe ſo we tutych dnjach ſało do Roma wróciſež. Něko pał je ſwoje wróčenje pječja na tydzeń woſtorčila.

Franzowſka. Khézor hiſhceje w biaritzſkih lu-pjelach pſchebjwa. — Wójsko w Mexikanskej budże na 60,000 muži pſchisporjene a chzeda tam Franzowſojo wot mórflih brjohow hacj truch do kraja nute ſa ſebje ſeleſnizu natwaricj. Po tajkim ſo ſda, jako bychu Franzowſojo dočho w Mexikanskej wostacj chzyli. Žane bitwy woni w poſleſničim čaſu ſ Mexikanarjemi měli njejſu. — Tena kódz, kotaž franzowſkih wojaſow do Mexikanskeje wjefesche, je ſo bliſto Gibraltara na morju ſpalila, tola móžachu ju wojaſy živi wopuſhczili. — Prýnž Napoleon je ſo do Egiptowſkeje na wopytanje podał. —

Ruſowſka. Wulſknjas Konstantin je pſchi-kaſak, ſo by wobležnoſć radomſkeje gubernije ſaſta. — We Warschawje boja ſo ſapalerjow, dokelž ſu tam někotre pſchiprawy namakali, kiz ſa tym wonhlaſdaja, jako bychu i ſaſozenju wóhnia pſchihotowane byle. Woč ſoho ſu, to pał ſo njevě a duž može ta węz ſznanu tež zyle hinacha byč. — Wielopolski doſtawa wjèle liſtow, w kotrym ſemu ſe ſmijereju a ſe ſapale-njom jeho wobydlenja hroža. — Poſliske ſemjaniswo je wulſknjaſej Konstantinej adresu pſchepodała, w kotryž je drje jara pokorňe, pôsla pał tola na jara ſylne waſhynje wuprajene, ſo dotalne ſzurowe ſtuſkowanje njež pomhacj njebudže, ale ſo budža hakle potom w kraju lěpje, hdyž ſo taſ ſtuſkuj, kož može ſebi to Poſlaska po ſwojich starſch prawach ſadacj. — Wulſknjas a jeho mandželska něko ſało ſjawnje po měſeče jěſdžitaj. — A wobjenženju ſwiedženja na 1000lérne wobſtacze ruſkeho móznaſiwa ſo wulke pſchihoth cjinia. Pſchi tym budže wulki, wot wěſteho Mikeschina wumyſleny, ſi mjeđe laty a pſches 200,000 rublow khoschtowazh pom-nik w měſeče Nowohrodze poſtwieceny.

Czornohorſka. Wójna w tutym kraju je ſaſta a ſda ſo, ſo i počnemu měrej pſchindze, dokelž je Omer-paſcha ſkóčnje tajke wuměnjenja ſtaſik, ſo móža Czornohorjenjo ſ nimi ſ poſkolem byč.

Serbia. Hacj runje ſu ſo Sſerbja ſ Tur-ſami, kiz w twjerdzisju Užicy jako wojaſy ſteja abo jako wobhdlerjo bydla, pſched někotrymi dnjami ſ nowa bili a Turkijo pſchi tym 80, Sſerbja pał 8 morwych a ranjenych měli, dha tola najſkerje w najblízſkim čaſu i wójnje ſ Turkami njeſchindze. Wjeſtch Michał je mjenujy wojſewil, ſo ſa 10 dnjow najſkerje kraju woboru domoj puſhceži.

Amerika. Unionistojo ſu dale bôle pſched ſe-paratistam zofacj dyrbjeli, tak ſo jich wójsko něko njebóle wokoło Washingtona ſteji. To pał je tam, ſi wotkal wone pſchi ſapočatku wójnų do ſeparatistiſkih krajow cjehnjeſe.

Präparandski wustaw

pschi budyskim krajnostawskim seminaru.

(Cześćnym Inies redaktoro! Jako běchmy wóndanjo někotři wucžerjo w hromadze a so po powjesczach Waſich Serb. Nowinow na to spominaszhe, so je w tu chwilu jara mało ſerbſtich dužow některých kandidatow, počza so tež jedny kollega ſa tým prashecz, kaf wjele mamy ſerbow na krajnostawskim ſeminaru a na präparandze? Jako běchmy jich pscheliczili a bjes druhim naſhonili, so je na präparandskim wustawie jenož ſchěsz ſerbow, dha widzachmy ſ dobo, so ſo tež jara mało ſerbow ſa w učeřitwo pschihotuje. Duž by ſnadž jara derje bylo, kdy byſhcze Wy pschi położene wosjewjenje wot lěta 1849 w Serb. Nowinach ſ nowa wotcizſhczeſz dali. To by wěſce jara wužitne bylo. — N. N.).

„Wosjewjenje, ſerbſki präparandſki wustaw na ſtupaze, wot 3. ſeptembra 1849. So by ſo pschi wuprōſnjenju ſerbſtich wucžerſtich městow wopſjet ſacžtemu nědostatkej na tajtich mužach wotpomhało, kiz ſ doſpolnej ſdželanosezu ſa wucžerſtvo tež počnu wědomnoſez a ſběžnoſez w ſerbſkej ryczi ſienocza, dha wobſteji hžiom wot lěta 1836 präparandſki wustaw woſebje ſa hólzow ſerbſkeho naroda, kiz ſo wucžerſkemu powołanju poſhwjeczicž a na wopýtanje wucžerſkeho ſeminara pschihotowacž hžedža. Do tuteho wustawa ſaſtupja tajzy hólzy po prawym po dokonjenju ſwojego 14. lěta a dôſtanu po ſwojim ſaſtupjenju we wſchitkach, k pschihotowanju na ſeminarski kursus poſtrebných, pschedmjetach wucžbu darmo, wysche tež tež, tak daloko hacž ſbytki wot tych, k tamnemu wotpohlaſanju ſ krajnych ſrědkow lětnje poſličených, 200 tolež k temu doſahaja, po jich potrejboſci hiſhcze male pjeſnežne podpjeranja.

Neko nijeje paſ tuton wustaw hacž dotal na žane waſchnje w tej měrje wot ſerbſtich präparandistow wopýtanu a wužith, kaž je to k žadanju a ſa potrejbu ſerbſtich ſchulow nusne.

Teho dla ſo wſchitzh ſtarſhi, pscheczeljo a formindža hólzow ſerbſkeho naroda, kiz maja poſhilenje a pschirodžene dary ſa wucžerſke powołanie, na tuton wustaw ſedzblivých cžinja. Woſebje paſ doſtawaja duchowni a wucžerjo ſerbſtich woſadow ſ tuthym napominanje, tež ſe ſwojeje ſtrony ſa tajtimi hólzami hladacž, ſo bych ſo ſa wucžerſtvo njeſhubili, jich w jich poſhilenju poſhylnjecž a jim, kaž tež jich ſwóſbnym, pod poſlovanjom na ſpominjeny wustaw, pschi woſwolenju a naſtupjenju jich něhdusheho powołania ſ radu a ſe ſtuktom k pomožy byz; — a to cžim bôle, dokež runje te w ſnatej „ſerbſkej petizi“ wuprajene požadanja w naſtupanju lepſchego pschihotowanja ſa ſerbſke wucžbne

ſaſtojnſtwo w zyrkwi a ſchuli do tych punktow ſkufšeja, kotrež wulka wažnoſez ſo pschepoſnacž njea a kotrežmž je we wudželenym wotmoſjenju na tamnu petizi krajne kujeſtvo teho dla tež ſe ſwojniwej hotowoszu napshecziwo pschijchlo. — S dobo, ſo wudawarjo ſerbſtich nowinow napominaja, tuto wosjewjenje w ſwojich nowinach wotcizſhczeſz. — W Budyschinje, 3. ſeptembra 1849. Kralowska ſakſka krajſka direkcia. ſ Könneritz. ſ Kieſewetter“.

Pschi ſ o p o m n i j e n j e r e d a t z i j e . Redakcia je ſubjerad horjeſſhu proſtrou wo wotcizſhczeſz ſpomnjeneho wosjewjenja ſ tuthym dopjelnicž pytała.

Ze Serbow.

S m i ď a l ſ k e j e w o ſ a d y . Saňdženu njeđelu ſwječeshe naſcha woſada ſwoj ſnjenski ſwiedžen a pôdla tež ſwiedžen ponowjenja naſchego Božeho domu. Woſtar, dupa a klétka běchu rjenje ſ wěnzami a pleſtwami wudebjene a na woſtarju běchu pôlne a ſahrodne pôdny wot l. d. M r ó ſ a pěknje a pschihodnje ſrjadowane, tak ſo móžeſche kózdy psched ſvbu krafne ſnamjenja ſtutſhich Božich darow widzecž. — Štož ponowjenje ſwječje naſtupa, dha je to ſamo wot budyskeho krajefſkeho miſchitra Winklerja a jeho ſynow wobstarane a džekachu woni ſwontkje wot 14. junija hacž do 5. auſtia, nutska paſ wot 5. augusta hacž do 13. ſeptembra. Sa wſchitko dželo je ſo něhdje 425 tolež wudalo a je ſo tuton wulki wudawk jenož ſ dobro w o l n y h pschinoschcow woſadnych ſaplačiſt, na cžož dyrbimy tudy ſ woſebnej ſhwalbu ſpomnicž. Wſchitkuj nawdathch dobrowoſnych pschinoschcow je paſ 434 tl. a budze ſbyt poſdžiſho ſobu k ponowjenju klétki a woſtarja nałożen, pschetož tutaj budžetej ſo někto tež ſferje a ſlepje pořejdič ſybiſce. K ſpomnjenym pschinoschcam dachu paſ: 1) Čeſlanj 39 tl. (bjes nimi 25 tl. wot kublerja Pětra Wicžasa pomjenowanego Běrki, kotrež je tež jato preni ſa tajſe ponowjenje ryczał a ſkutovał); 2) Rabozj 4 tl. 2½ nſl.; 3) Lubočow 3 tl. 25 nſl.; 4) Škola Vorſhež 9 tl. 26½ nſl.; 5) Radžanežj 1 tl. 17½ nſl.; 6) Bobolžj 24 tl. 5 nſl. (bjes nimi 10 tl. wot kublerja Mjetra a 10 tl. wot kublerja Fahnaueratam); 7) Čižonžj 2 tl. 5 nſl.; 8) Židow 59 tl. 22 nſl. (bjes nimi 6 tl. wot kublerja Lüdi pschi ſidowčanskim moſje a 5 tl. wot kublerja landrychtarja Poſteļa); 9) Ratarežj 11 tl. 21½ nſl. (bjes nimi 10 tl. wot ryczeſkublerja Feremiasa); 10) Mały Wielkow 9 tl. 19 nſl. (bjes nimi 5 tl. wot knjeſtwa); 11) Wobſedzeč Kraſloweho Mlyna Wicžas 8 tl.; 12) Delna Ŝina 3 tl. 26½ nſl.; 13) Hoſnijow 2 tl. 18 nſl.; 14) Sajdow 3 tl. 8½ nſl.; 15) Bórk 27 tl.; 16)

Wurizy 10 tl. (bijes nimi 3 tl. wot kublerja Hermanna); 17) Něwžez 13 tl. (bijes nimi 3 tl. wot kublerja Fristarja); 18) Małżez 1 tl. $1\frac{1}{2}$ nſl.; 19) Dobrusz 10 tl. $28\frac{1}{2}$ nſl. (pschi tym 2 tl. wot knieſtwa a 4 tl. wot papjernika); 20) Schelno 7 tl. 17 nſl.; 21) Szczijez 24 tl. 18 nſl. (pschi tym 10 tl. wot kublerja Nyctarja); 22) Ciemjeriz 16 tl. (pschi tym 10 tl. wot kublerja Halmu); 23) Horna Kina 12 tl. 10 nſl.; 24) Bosankuz 10 tl.; 25) Zhyżez 3 tl. $12\frac{1}{2}$ nſl.; 26) Średzin 3 tl. $2\frac{1}{2}$ nſl.; 27) Taronz 8 tl. 20 nſl.; 28) Wyżoka 2 tl.; 29) Hrubocziz 3 tl. 12 nſl.; 30) Wulki Wielkow 3 tl. $17\frac{1}{2}$ nſl.; 31) Pschiszez 20 tl.; 32) Bręzow 14 tl. 7 nſl. (pschi tym 3 tl. wot mlynſteho mischtra Zimmera); 33) Fenkez 6 tl. 14 nſl.; 34) Hrubielciz 5 tl. $21\frac{1}{2}$ nſl.; 35) Budyschin 47 tl. $29\frac{1}{2}$ nſl. (pschi tym 10 tl. wot swudowjenie kublerki Wiczasowej przedy w Tschanach). Hewak je f. landrychtat Postel wjele prózy a dżeka pschi srjadowanju tuteje nalejnoscze měk a ma so tež na to spomnicz, so je swóñk Grollmus wschelake dżeko zyle darmo wobstarak.

My skonečnamy pak naštu rosprawu se ſkowami, kaž je wot f. diaf. Mrósa w tajkim nastupanju kemſach ſkyschachmy: „Tón řenjes džek wſchitlich tuthy dawarjow, mjenovaných a njemjenovaných, ja jich luboſc a czeſc, jemu a jeho domej wopokasanu, bohacze Johnowacz a jim swojego hryjateho Ducha spožcicz, so by tež jich wobnowiſt k Božim templam we tym řenjesu, a woni jako žive ſobustawy kſcheszijanskeje zyrkwe pschezo bôle roſili na tym, kiz je ta hlowa, to je na Jeſuſu, naſhim řenjesu a Sbožniku, kotrejž budz ſ Wotzom a hryjathm Duchom hwalba a czeſc a modlenje do wěčnoscze“.

S.

Se Schiedenz. Temu řenjesi je so spodobalo, pjak 5. septembra wječor w 9 hodzinach naſchego ryhtarja Michala Raniiga tudy ſ teho hryeta ſ ſebi ſawolacz. Tón nebočiczki je wjele lét ſa ſobu ſe wſchej hwerňoscju naſchej gmeinje ſkužil. Najprjódzny je wón 15 lét naſche džeczi wuczik, po tym je 33 lét, hacž do ſwojeje ſmerezje naſche ryhtarſtwo ſastarat, jaſlo hiſhce bě někotre lěta ſmerz (Schiedsrichter) pobyl.

Hacž dwé njezdeli do ſwojeje ſmerezje je wón ſ wjetſha ſtrony byk; tehdom pak bu hkorowaty; tola je wón jenož 3 dny twerdje polezał. Seho czeſko ſmy poňdzelu 8. septembra na raleczanskí kerchow ſkowali; tež řenjes rycerkublet Doring je to ſamo hacž psched wjeſ ſchewodzik. Tón nebočiczki běſhe ſwoju starosc na 72 l. 11 m. a 9 dnjow pschineſt.

Tón řenjes daj jeho czeſku czechu wotpočzink!

Na noweho ryhtarja naſcheye gmeinjy je Jurij Pietrčka wuſwoleny a ſandženu ſobotu do ſwojego ſastojnſtwa ſapokasaný.

Se Budyschina. Taſo wónbanjo michaſku zhrkej rjedzachu, namakachu někotre žony ſady woltarja w někajkej džerje tón hodlez, kiz bě k rjanemu čaſničej, ſ zyrkwe kranjenemu, ſluschał. Hacž runje hweru dale pytachu, dha tola dale nicžo namakacz njemóžachu.

Se Małyk Rotez. Schtwortk psched thđzenjom 11. septembra wječor w 9 hodzinach wudhri tudy na hoscjenzu f. Schwartz wohē a ſpali jón ſ bróžnu do czista. Dokelz bě czicho a hoscjenz thetro ſdaſeny wot druhich twarjeniom ſteji, dha ſa nje žadny strach njebe. Wo naſtaczu wóhnja, kotryž bě najſkeſcho ſaloženj, ſo wſchelako powjeda. Schwarz mějeſche wſchitko ſawěſciane.

Se Schelna, 15. septembra. Wcžera wječor w 10 hodzinach wudhri poſa tudomneje wudowy Winkelki wohē. Winklerka, kiz bě hizom lehmeč, je ſo woſebje pschi wunjeſenju džeczi thero wopalila, taž tež wěſty Krežmar, na kotrehož bě ſo pschi wurumowanju kruch roſpadankow hýpnyle. Hacž runje bě pomož boryſh tudy, dha wohē tola domſke a hródz ſahubi, bróžen bu ſdjerzana. (Winklerka ſawěſciane njemějeſche.) *†*

Se Schadowa. Šandženu ſobotu 13. septembra pschiwjeje wěſty Thomas ſ Kulowa 7 körzow pscheinzy do tudomneho mlyna a džysche ſebi pschi tutej ſkladnosci tak mjenowany amerikanski grat wobhladacz. Hacž runje jeho mlynski Radza warnowasche, dha njepoſkuſhacze tola na njeho, ale ſblizi ſo gratej tak jara, so by wot jeneho delneho koła ſa ſchorzuch hrbnjeny a bies dweju kolezow ſczehnjeny, kotrejž jeho tak wobſchodziſtej, ſo dyrbjeſche ſa tsi hodziny wumrjecz.

Se Staraho Lubija. Šandženu ſobotu 13. septembra wječor we 8. hodzinje džeshe wotrocžk tudomneho kublerja a ryhtarja Lehmanna poſladacz, hacž je bróžen ſanknena. Taſo wón ſady bróžnje poſlada, paleſche ſo třeha mužwysko; tola wohē ſe ſcherokej deſku ſbožomnje pobichu.

Se ſchidok. Šandženu ſrjedu 17. septembra rano w 2 hodzinomaj wudhri w hróži kublerja Lorenza wohē a buchu wysche jeho wobſchidzenſtwa tež dworh kublerja Jurja Miklawſcha, Janu Miklawſcha, Wobſh, Kuňu a mlynsku Lorenza do prochu a popjela pschewobroczene. Wſchitke bróžnje ſtejo wostachu ſ wuſwaczom bróžnje mlynska Lorenza. Kublerzej Lorenzej ſpali ſo 6 wołow 5 ſwini a 35 huſ. — Kak je wohē wuſhko, njeje ſnate.

Se Wullich Sdzarow. Šandženu njezdelu, 14. septembra, rano, mějachmy poſa naž wóhnjowe njeſbože. W nož ſtražnik wuſlada, krotko predh, hacž džysche rano na tsi trubicz, ſo njeſaloſko ſchule jene twarjenje we połnym wóhnju ſteji. Najpredyměnjeſche, ſo je to ſchulſka bróžen, a woſaſche teho dla najprjedy poſa wuczerja f. Mróſaka, ſo ſo jeho bróžen paſi.

Ale jako wot. teho běžesche, dha halle widžishe, so je wohēn w brójni hospčenarja Pětra Biesolte. Na wucherjowé schtormowenie pschindže s wopředka jenož malo ludži ē naščej ſyklawje, dokelž wohēn satraschnje wok oto ho a tež jara daloko lětaſche, tak so běſche wulki džel wshy we ſtrásche ſapalenja, hac̄ runje jenož ſlaby wětſik wot ranja dujesche. Po něčim pschindže wjaz y ludži, kofsiž potom na twarjenje bura Domaschi, kotrež tež kaž ſchulſke twarjenja, jare bliſto pſchi wóhnju ſtejſeſche, pilnje ſyklachu, a wone bu pſched wohēnjom ſdžeržane. Bjes tym ſapali ho pak ſchulſka bróžen, (kij něhdže 25 kročeli wot Biesoltez brójne ſtejſeſche) hac̄ runje bu wohēn wot ſchomow jara wotdžeržany; pſchetož wětr běſche ho nětko bóle na nju wobrocíti a mjetasche wohēn na nju a nimo zyrkoje, krótki čaſi tež na Turkez bróžen, katraž pak ho ſapalila njeje.

Wohēn bě tež daloko wot ſapaleniſchčja na domſke bura Jurja Hajnka ſlečík, kotrež ho tež paſic̄ poczinachu, bu pak tam wot ludži, kij runje nimo běžachu, borsy ſaſo ſaduſcheny. Dwigé brójni ſtej ho wotpaliſej, Biesoltez a ſchulſka, ale ſe wſchěmi žnemi a ſ wjele hospodarſkim gratom, a je ho tam hiſchče ſrjedu baſko a dymlko. Kaf je wohēn wuſchoł, njeje wědomne; najſteſkho je wot ſkótnika ſaloženy. Na pomož pſchindžechu nam ſe ſyklawu najprjedy naſchi ſuſodžo ſ Komorowa, kotrñž ſyklawa jako jara dobra tež dale ſnata je, cij mějachu wubjerneho a czechoslokuſhneho naſwiedowarja, bura Schibaka, pod kotrehož roſlaſowanjom ludžo tuteje ſyklawu tak derje pſchi ſchulſkej kaž tež pſchi Biesoltez brójni jara pilnje a njeſprózniſje džiekaſchu a wohēn haſhachu. Potom pſchindžechu ſe ſyklawami Šulowsz̄ a Rakęczansz̄, kij tež jara kwalobnje džiekaſchu a wohēn ſaliwachu. — My džakujemy ſe teho dla wſchitkum ſ zlęki wutrobu, kofsiž ſu nam talkle na pomož ſe ſyklawami pſchischiſli. Tež ludžom ſ druhich wſchow prajimy my ſa jich pomož wutrobný džak. — Boh čzyk lóždeho pſched taſtim njeſbožom hnadnje ſwarnowac̄.

Jurk, rychtar.

W Nowej Ruzji pola Wojerez je w tyčle dnjach pječja tež wohēn był a ſu ho tam tsi wobſedzeniſtwa wotpaliſe. Redatzia njeje pak w taſtim naſtupanju nježo wěſteho ſhońic̄ móhka.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hans Depla. Hdyž runje dobru radu dasč, dha tola druhdy nježo njeponha!

Mots Tunka. Czoho dla tak ſudžiſh?

H. D. Wóndanjo mi jedyn pôzelnik ſkoržesche, ſo ma wjele běhac̄ a ſo jeho teho dla wječor jara noſh bolitej. Ja jemu teho dla radjich, ſo by pſche taſku boſoſe ſaplenz naſjožoval. Tako pak jeho na

to ſaſo trjechich, ſkoržesche wón, ſo jemu to nježo njeponha.

M. T. To je džiwnje!

H. D. Na moje prafchenje, kaž wjele ſaplenza je naſožit, rjeknū mi, ſo je najprjódžy poč khanu a potom khanu pſchetrjeval. To ho mi tola wěrič nočyjsche a jako ho jeho dale prafchach, kaž je tu wěz činiš, ſhonich ja, ſo je ſaplenz wupiš město teho, ſo budžishe ſebi ſ nim nosy pomasał.

M. T. Haſi tak, dha wſchak juſčka pomhač njemóžeſche.

Přílopk.

* Zako 12. ſeptembra pola ſahrodnika Schwarzh w Delnym Kunnersdorfje bliſko domſkých ſtudžen ryjachu a w njej ſkalu roſtělowachu, ſlečja pſchi tym palath wěchę do tſehi, tak ſo ho domſke a bróžen ſpalichu.

* Ma želeſniz̄, kij ſ Draždjan do Budyschina wjedzie, je ho 16. ſeptembra jedyn njeſnaty člowyje na to waſchinje wo ſiwenje pſchinjeſt, ſo je ho njeſatoło khežli čjo. 4 na ſchěny lehnyk a ſebi wot lokomotivy hlowu wotrěſnyc̄ daf.

* W Ebelſbrunn je pola Žwickawu běchu ſebi kruwarjo wohēn na polu ſadžekali. Podla tuteho ſynu ſo pječlētna džomka kublerja Schneidera tak, ſo wětſik na nju ſchkré ſ wóhnja čjiby, ſ kotrñmž ho potom jeje draſta paſic̄ ſapocža. W ſtróželach wona čjekasche, hac̄ ju jedyn džekac̄er wuhlada a pſchisločiwiſhi wohēn poduſyje ſytaſche. Hac̄ runje jej paſazu draſtu hnydom ſ čjela ſwottorha, dha běſche ta holčka tola hýzom tak wopſena, ſo je naſajtra wnmrječ dyrbjala,

* Po najnowſich powjeſzach budža wſchitz̄ Garibaldijo wobhnadzeni, jenož Garibaldi a jeho džebačjo najvožniſchi naſwiedowarjo dyrbja pſched ſuđ pſchinc̄.

* W Düſeldorſje bě wóndanjo jedyn zuſnik ſ ſkótník pſchischiſli, ſo by wſchelake hromadu ſbite ſlěborné wěžy pſchedal. Tón pak je nočyjsche, dokelž bě widžec̄, ſo ſu naſteſke kranjene a pôzla teho dla po pôližaja. Zako tón zuſnik tuteho wuhlada, pocža wón čjekac̄, a widžo, ſo wón ſa nim čjeri, wučeže pifoliu, ſastaji ju do huby a wutſli ju. Wón bě na měſcze morwy. Kulka pak bě hiſchče ſ woknom napſchecžiwnego domu do iſtwh ſlečaka a tam w iſtwhu tčjaza w oſtaka.

* Ma želeſniz̄ bjes Barlinom a Fürſt' nwal-dom padže wóndanjo jedyn pučowať ſ wosa won, jako čyah ſpěſhnuje jědžesche. Jemu bě ho mjenuižy džak o, ſo ſe iſtwh won dže a duž bě wón wosowe durje wotwrik a ſpižy won panýk. Panjenje jemu njeběſche wjele ſchkožilo, tola ho hakle na jeho wonpanjenje dohladachu, jako čyah na bližszej ſazii ſaſta, a dachu potom ſa nim telegraſirowac̄.

Hudančka.

39.

Spochi du a spochi du,
Nijdy dale njeprichodu.
(Wuhudanje přichodnje.)

W u h u d a n j e s c ě . 38.

38. Kopschiw (wozahalz).

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowanaj:

Michałska cyrkej: Košla August Wenzel, wobydleś na Židowje, s Mariju Małdrem Frenzel tam.

Křečeni:

Michałska cyrkej: Maria Augusta, Handrija Köhlera, křečerja a murjerja na Židowje, dž. — Maria Bertha, Haný rođ. Drapíz swudowjeneje Göbeloweje na Židowje nem. dž. —

Podjanska cyrkej: Helena, Jana Rostoka, křečnika w Bělčezach, dž.

W křižnej zhrádi w Draždjanach změje so sa draždanskich a wołolnich evangelskich Sacerdotow jutſje 14. njezdzu po křižaté Trojizy s erbicka Božia křižba a budeť k. farar rycer Möhn s Bukez předowanja a k. diaconus E. hoda s Lubija spowiedni rycz džerzeč.

Čabi saksko šlezuskeje železnicy
z budyskeho dwórnišea.

Do Draždjan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnia 9 h. 11 m.: pschipołnu 12 h. 50 m.*; popołnu 3 h. 33 m.* wečor 8 h. 21 m.*; w noz̄ 2 h. 26 m.

Do Shorelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnia 11 h. 40 m.*; popołnu 3 h. 25 m.; wečor 6 h. 54 m.*; wečor 9 h. 24 m.; rano 12 h. 30 m.

*) Pschisančnenje do a se Žitawę a Liberzę (Reichenberg).
†) Pschisančnenje do Žitawy.

Pjenježna płaćizna.

W Lipsku, 17. septembra, 1 Louisd'or 5 toler 15 nžl. 6 1/4 np.; 1 polnowažaq čerwieni štota abo dukat 3 tol. 5 nžl. 4 np.; wińske bankowki 79 3/4.

Płaćizna žitow a produktow w Budysinje

13. septembra 1862.

D o w o z :	Płaćizna w pŕerezku					
	na wikach,			na bursy,		
5003 kórcow.	wyšša.	nížša.	srđedźna	najwyšša	najnižša	
Pscheniza	tl. nžl. np.	tl. nžl. np.	tl. nžl. np.	tl. nžl. np.	tl. nžl. np.	tl. nžl. np.
Rozka	4 2 5	3 20	4	4 2 5	4 2 5	4 2 5
Feeimien	2 20	2 15	2 17	5 2 20	2 20	2 15
Worž	1 22 5	1 15	1 20	1 20	5 1 20	1 20
Fröch	4 10	—	4 5	4 10	—	4 5
Wola	3 5	—	3	3 5	—	3
Ržepik	8 2 5	—	8	8 5	—	8
Zahly	6 10	—	—	—	—	—
Hejbuschka	4 10	—	—	—	—	—
Bjerny	— 25	—	—	—	—	—
Kana butry	— 15	—	14	—	—	—
Kopacklomy	4 5	—	4	—	—	—
Bent. syna	— 17 5	—	15	—	—	—

Spiritus płaćeše wčera w Barlinje

18 tl. 10 nžl. a 18 tl. 7 1/2 nžl.
répikow woli (njezisczeny) 14 tl. 25 nžl.

(Ejisczeny, kaž so w Budyschinje pschedawa, je
stajuje nehdze 1 1/4 tl. drožschi.)

N a w ě š t n i k.

¶ 5. klaszty fral. sakſk. krajneje lotterije, hłowny dobytč 150,000 tl.,

lotrejež czechnenje so wot 29. septembra do 14. oktobra w Lipsku změje, porucza so s kupnymi lošami.

David Berger na žitnej habs.

Schäfferowe
hłowne bjetuschi na
ranę, wosabjenje, wospa-
lenje a hojaze bjetuchi
porucza

hrodowska haptika.

Grošowe
broštakaramellje

najlepschi frjedk t wolstronenju laſchela a t polóženju
dychanja, kaž tež t swarnowanju psche dybawoſej pschi
sashmennju w symnym čaſu.

Sa Budyschin a wołonoszej w hrodowskej hapt-
izzy knesa M. Färzinga kózdy čaſ na pschedai.

Eduard Groš w Brótšlawju.

Czeſczenym ſſerbam Buduſchina a woſkolnoſeſe ſ tutym najpodwoſniſho k naſwedzenju dawam, ſo ſu w mojich, na ſnutſkomnej lawſkej haſy w Ritschlerjeſ domje ſo namakazych

möblowych khlamach

möble wſhickich družinow, jako bliđa, komod, ſekretair, konopeje, poſtrowane a nje- poſtrowane ſtol, ſchpihle, tapety, molowane rouleaux ſa woſna a wſchelake tajke węzy na poſchedan. Wſchitko je derje a trajne dželane a poſchedawam ja po najtunischiſch placzisnach, taſ ſo mögu liždemu moje möblowe khlamy ſe wſhem prawom naležnije poruczic.

Robert Süss.

Wely Maherowih broſtſyrop

Hžom dleſchi cjaſ cjerpiach na jara kroſki dyh, wo- cježnoſeſ w pluzach a na faſlaniſe, taſ ſo dyrbjach ſan- dzeniſu ſymu na khorym ložu poſchebyc. Na radzenie swo- jich ſnathch kupich ſebi pola kniſea Gurta Albaniſa w Brauns hotel někotre bleſche wubjerneho veleho broſtſy- ropa wot G. A. D. Manera we Wrotſlawju a ſym někto poſches tuton hoſazh kredk wot mojeho ſatrafchneho cjer- pjenja wumiožen, ſtož tudh rad k naſwedzenju dawam.

W Draždjanach, 8. haperleje 1872.

Wofka Jan Gottlob Mucha w Friedričsstadtu.

Tutón ſyrop poſchedawaja
Heinr. Jul. Linck w Buduſchin je ſady wul- keje zyrlwe,

Adolph Döck w Rakezach,
B. N. Scholte we Wotrowje.
Josef Löbmann w Scheraſowje.

Suche droždze

najlepsche dobroſeſe a po kotrych ſo węſeſe derje hiba- mam ja koždy cjaſ nowe a cjerſtwe na poſchedan a mön- je czeſczenym herbſkim hoſposam naležnije poruczic.

W Buduſchinje na herbſkej haſy, hdež ſtaj dwaj muraj poſched khlamami.

J. G. F. Niecksch.

Takv najtunishe ſwēcenje
wo iſtwach, dželarniſach, ſalach, hžach a t. d. poruczam ja
piнаſtiowe lampy.

Tajke najmjeſtche (5linioſte) poſchetrjebaja w hodžinje ſa $\frac{2}{3}$ np. ſwēcenja, wjetſche 7linioſte ſa 1 np., 10linioſte ſa $1\frac{1}{2}$ np. a maja jara jaſne ſwētlo. Tež möže ſo poſchi mojich lampach fotogen nakožec a mam je ja we wulſkim wubjerku na poſchedan.

W Buduſchinje na ſitnej haſy čjo. 52.

Herrmann Rachlik, klempnatiſki miſtr.

600 tl. je na Mihaela na dobru węſtſej ſ wupožeſenju. Hdež? to je ſhonieſ we wudawarni Serb. Nowinow.

Pſchenajecze.

Wot 20. hacž do 22. ſeptembra chzu ja ſwoje pola po parzellach na 12 lét na poſchepadžowanje poſchenajec, tola ſ wuměnjenjom wuſwolenja bjes lizitantami, a chžli ſo teho dla wotnajerjo pola mje nutſnamakac̄.

Tež chzu ja wotawu, hſchicze ſtejazu, ſa hotove pienesy na poſchepadžowanje poſchedac̄, a wysche teho mam tež 9 körzow pola Varta, 17. ſeptembra 1862

B. Knauth.

S. L. S.

Serjedu, 24. ſeptembra, ſměje ſo w Lubiju ſhromadžisna „lužiske ho prédarſkeho kowarſta w Lipſku“. Wſchitko prijedawsche ſobuſtawu ſo ſ tutym k prawje bohatemu wobdželenju najpoſcheczelniſho poſcheproſchuja.

Wot 11—12 hodžin ſeſtjenje w Dibbernowej koſeſowej ſahrodje, $\frac{1}{2}$ hodžinow wobjed w městu Lipſku, w 3 hodžinach woſthod k mjeđowej ſtudni a wot tam $\frac{1}{2}$ hodžinow k jeſesnej węzi.

Wubjeru khoſej punt po 85 np., dobrý zokor po 5 hacž 6 nſl., cjerſtwe korenje a materialtivory w najlepshei dobroſeſi, taž tež tunje cigar- ry, 100 wot $3\frac{1}{2}$ tl. hacž 20 tl., w najrjemſhim wubjerku, paſlenz ejmar po 4 tl. poſchedawa.

Ludwig Eccius na herbſkih hrjebjach.

Muku k piſy (Futtermehl)

poſchedawa najtunishe

Hermann Kirschner w Buſezach.

Ržane wotrubi

porucja.

Hermann Kirschner
w Buſezach.

W Smolerowej kniharni je ſa $7\frac{1}{2}$ nſl. k doſtačju: **Nowy zakon naſeho knjeza Jezusa Chrystusa.** Do hornjotužiskeje serbskeje ryče přeložil Jak u b. Bk. I. džela 1. zeſiwick: Scenje swj. Mateja I—XXVIII a swj. Marka I—III. 8.

Draždžanske woheńsawěscjaze towarzstwo.

Sakladny kapital: **Trzy milliony tolerów.**

Prjenja emisja: **Jedynu million tolerów.**

W wobstaranju sawěsczenjow hibitych pschedinjetow wschitkich družinow, ratariskeho gratu, kaž tež žita w bróžnjačach abo w fajmach porucza so najpodwolniščo

W Budyschinje, 1. septembra 1862.

Heinrich Meisel,

agent draždžanského woheńsawěscjazeho towarzstwo.

Psches swoju dobroscj wozechje porucžomna
Vegetab. zerdłowa pomada
(originalny fruch autorisowana wot k. profesorja Dr. Lindes'a w Bar-
linje, kaž tež psches čistoscj a hmykloscju wusnamienjene
italske miedowe mydlo
(w paczce i s a k wot haptikarja A. Speratla w Lodi (w Lombardskej) je stajnje w czerstwej a pschezo dobrej jakoscji pola pod-
pisaneho na pschedan.

Gustav' Nicolai,
przedh W. Hammer.

Kral. Pr. wokr. fizikuha

Dr. Kocha

**½ tylka
po
10 nřl.**

**½ tylka
po
5 nřl.**

selowe bonbonij

hu dla swojich bohatych wobstejenskich dželow s wubjernje
 khmanych selowych a roślinowych bręczlow jako **probacjy** domjazh średki doposnate pschi katarrhje, dyba-
 wosci, schropawosci w schiji, pschi suğwanju a t. d. a je
 w Budyschinje stajnje jenož pschedawa

Gustav' Nicolai,
przedh W. Hammer.

Sklizbu-dopokasowazh bureau
H. Meisela

w Budyschinje na žitných wikaх je wot wschelalich kniejich
 tudomnych a dalszych stronow poruczenocj dostal, sa pschi-
 godne šteo czelebz wobstaracz. Teho dla moža so cze-
 ladnizh wschitkich družinow samoljucj, jako hetmano,
 pohončojo, konjazh a wosazh wotrocžzh, kuchariki, swinske
 a hródzne džowlki a t. d. a budze H. Meisel teho dla kóždy
 džen, njedzeli dak rano wot 8 hodžinow hacž do 4 ho-
 džinow popołdnju k ryczam.

Prirodospytna sekcia M. S. zmje džensa za
 tydzeń, 27. sept., popołdnju w jenej hodžinje w ho-
 sieniu k złotej krönje posedzenie.

Fiedlet, pismawjedzeř,

Woprawdžite wina
 wschitkich družinow,
 jaru dobre a tunje,
 czermjene a běle, w
 cžwizach a bleschach, khanu po 8 nřl. hacž 20 nřl., ble-
 schu po 7 ½ nřl. hacž 1 tl., pschedawa s khlamow a
 wuschenkuje w swojej winowej sitě, wo lotrejz prawje
 bohate wophtanje najpodwolniščo proszy
 W Budyschinje na žerbskej habs.

J. G. F. Niecksch.

Kedžbu!

Jeneho ženjeneho hetmanna s dobrymi wopisimami,
 42 wotrocžlow, 36 pohončow, 36 wosazh, wulku licžbu
 hródznych džowlow a kucharlow, tež 10 kruvarjow phtam
 na lěto 1863 sa naschu, kaž tež draždžanskú, misčonsku,
 grošenbahnsku a pirnsku wokolnoscž. Ja ſlubuju dobre
 wobstaranje we wschitkich naležnosczech, pschewodžu czeledž
 2. januara ham abo psches swojich ludži hacž do poſta-
 jenych blakow w Draždžanach a Pirnje, wobstaram tež
 ſchinię a wſcho druhę, ſo može kóždy czeladnik vjes sta-
 roscje do ſlužb stupicj.

Ja proschu wo ſylne wobdželenje a ſym kóždu nje-
 dželu wot 8 hodžinow rano hacž do 5 hodžinow popołdnju
 w mojim wobydlenju ſady kniesa hosczenzaria Kaplerja
 po 2 ſchodomaj k namakanju. **Jan Wuschick.**

conceſ. pschiſta jažh muž.

Nokotre kloſtry wolschowych ſchczępow k drjejan-
 zam ma na pschedan Jan Brøda na drjewowych
 wikaх w Budyschinje.

Mocna
S l a W a !
 knjezej Pestalozzijej!
 T r o.

Borjeđenje. W roſprawje ſe ſsmilneje w č. 37
 njeměſečne k. M. Neuhof ſa text Micha 2, 6, ale Ma-
 leach i 2, 6. — Tež ma ſo pschiſpomnicj, ſo je w lecje
 1813 k. Palman krotki čaž w Budětezech ſa pomoc-
 neho přebarja pobyl.

Serbske Nowiny.

Za nawěstki, kiž maja so w wudawarni Serb. Now. při bohatych wrotach wotedać, płaci so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kózde číslo płaci 6 np.
Štwortlētna předpłata pola
wudawaria 66 np. a na
kral. saks. pósce 7½ nsl.

Cislo 39.

27. septembra.

Lěto 1862.

Woprijeće. K nawiedzenju. — Swětne podawki. — List s Australije. — Přecípjecjézata serbska Boža ſlužba. — Ze Serbow: S Delneho Wujesda. S Radworja. S Budyschyna. S Nowej Lusi. S Čiſta. S pola. S Budyschyna. — Hans Depla a Mots Tunka. — Přilopk. — Hudančka. — Cyrkwinske powjesće — Čahi sakskošlezynske železnicy atd. — Spiritus płaceše w Barlinje. — Nawěstnik.

R a w j e d z e n j u.

Gzi ſami czesczeni woteberarjo Sserbskich Nowinow, fotſiz chzedža sa uje na ſchwartleto 1862 do předka płaczic, njech nětko 66 np. we wudawarni Sserbskich Nowinow wotedadža. Gzi, fotſiz ſebi Sserbske Nowiny pſches poſt pſchinjesci dawaja, njech tola njesapomnja, ſebi je tam ſkasac. — Pruskim czitarjam naſich nowinow hiscze pſchispominamy, ſo ſo wot noveho lěta ſa Sserbske Nowiny w Bružach žadyn ſchtempel wjazh płaczic njetrjeba.

Swětne podawki.

Sakſka. Budyske hamtske hetmanstwo wosjewjuje, ſo maja ſo ſapiſh mužtrow, kiz lěža do rekrutirowanja poñdu, najpoſdžiſho hacž do 15. novembra t. l. pola ſpomnjeneho hamtskeho hetmanstwo wotedac. — Prinz Jurij a pryngekyna Jurjowa, fotraž běſhtaj ſo do Reinhardsbrunna k jendželskej kralowej Viktorii na woprytanje podałoſi, ſtaj ſo wot tam ſažo wróziloſi. — Ieho kralowska wyžkoſež krónprynz Albert je ſo 24. septembra do Kladrub w Čechach podał. — Najſkerje je tam jčl, ſo by ſo ſ rakufskim thžorom trjech. — W Lipſcu je knies biskop Forwerk 21. septembra w tamnej karholſkej woſhadže ſakrament ſirmowanja wudželač. — Wschelazh němſzy politkarjo, kiz na to dželaja, ſo by ſo ſažo někajki němſki powſchitkomny parlament ſakožil, chzedža ſo dla wuradzowanja tuteje naležnoſeže w bližſich dnjach we Weimarje ſeńč. — Se Sakſkeje chzedža ſo tam w taſkim wotpohladanju Schaffrath, Siegel, Wiegard, Joseph, Riedel (ſ Lužiſ) a druzh podač. — W Kumwaldze bu 17. septembra miſionſti ſhwjedzeni wotdzeržany, na fotrymž k. Dr. Rüling ſ Budyschyna předowanje djeržeske.

Pruſy. Iako bě druha komora přeni ras w nastupanju wojerſtich wudawkow wotkloſowała, bě 273 hloſow pſchecjiwo nowosradowanju pruskeho wojska a 68 hloſow jenož ſa to ſamo. Duž ſebi ludžo myžlachu, ſo budže komora roſpuſczena, dokelž bě ſo takle ſylnje pſchecjiwo požadanjam ministerſtwa

wuprajka. Ale to ſo njeſta; pſchetož ministerſtvo poča ſ nowa teje naležnoſeže dla jednac a ſapoſkhanzy druheje komory ſebi teho dla myžlachu, ſo budža ſo w tej wěži někaf ſ ministerſtrom ſjednac. Ale to nechaſche ničjo wo taſkim jednanju wjedzec. Duž druha komora dale wuradzowanſe a pſchiswoli město 37 millionow toler, kaj ſebi ministerſtvo ſa wojſko žadasche, jenož něhdže 31 millionow toler, po taſkim 6 millionow toler mjenije. Pſhi wotkloſowanju, kotrež ſo w taſkim nastupanju ſia, bě jenož 9 ſapoſkhanzow ſa počnu ſummu hložo-waſko. Iako bě ſo to ſtało, wotčakowachu roſpuſczenje komory. Ale to ſo njeſta; wjely wjazh je kral ſwoje ministerſtvo we wěſtym nastupanju pſheměník. Wón je mjenujž dotalnho ſpoſlanza na franzowſkim dworje knjeſa ſ Bismark-Schönhausen ſa ministerpſchedydu pomjenował a knjeſa ſ Heydt ſe ſkužby pſchecji; tola ma tón hiscze ministerſtvo finanzow tak doſho wobstarac, hacž budže na jeho město nowy minister poſtajeny. — Wo knjeſu ſ Bismark-Schönhausen ſo powjeda, ſo je wón pſchecjiel franzowſkeho a ruſowſkeho knježerſtwa, ſa to paž wulki njepſcheczel Nakusleje. Dale powjeda ſo, ſo budže w tak mjenowaných němſkich na-ležnoſczech kruze wuſtuſowac, a hewak chzedža wjedzec, ſo je wón wulki pſchecjiwnik demokratſkeje strony, tak ſo najſkerje pſchecjiwo nětčiſchej druhzej komorje na-pſchecjiwne wuſtupi. — Dotalný minister Bernstorff, kiz tež ſe ſkužby ſtupi, pónđe najſkerje jako pſoſkhanz do Londona, hdžej je hžom předy jaſo taſki pſchecjiwak.

Rakušy. S Wina pišaja, so je šo tam 23. septembra generalsbrójmiſtr hrabja Ghulai ſatſelič. W poſlenjej italskej wójniſe wón naiprjódz̄ rakuſke wójſko komandirawſche, dyrbjeſche paſ wotſtupic̄, dokelž jemu bitwu po druhé ſhubi. — W khežorſkim hrodze Schönbrunnje bliſko Wina pſchepoda 21. ſeptembra druha komora wiſtejne krajneje radu khežorzy ſwoje ſbožopſchecze k jeje wotkhorjenju. Wiſhitzy ſapóſlanzy běchu pſchischi a khežorla ſo jim pětnje džakowasche. — Khežor je 21. ſeptembra k manöveram do Štokolmiz na Moravje pſchijet a poda ſo poſdžiſho tež do Čech. — Póndzelu bě ſakſki minister ſ Beuſt, kiz bě do Wina pſchijet, k ministerſtrej Rechbergej na wobjed pſcheproſcheny. — Na namjet ministerſtvu nětko wiſtitke rakuſke pſchekupſke komory wuradžuju, hacž by ſa rakuſke pſchekupſto wužitne bylo, hdý by Rakuſka němſkemu zollvereinej pſchitupiſta.

Italia. Po nowiſkich powjeſczech ſ Garibaldijom derje doſč dže a jeho ranu ſu žic̄ pocžake, tola je lohko možno, ſo wón kromy wotſtanie. Wón je hiſhceze pſchego w ſajeczu, tola ſmědza jeho nětko jeho pſcheczeljo wotkhtac̄. Jeho zyka ſwojba je pola njeho a hlađa jeho. — Njeprſcheczelnoſež pſchecziwo italskemu ministerſtu a pſchecziwo khežorej Napoleonej je pſchego hiſhceze wulka, haj, ſkerje hiſhceze wjetſcha, dyžli dotal a general Lamarmora je pječa wuſlēdžič, ſo ſu ſo někotri ſryčeli, ſo čhežda Napoleona a ministra Rattazzi ſlónzowac̄. Ratazzzi teho dla wjaz̄ ſam ſ domu nje-wulħadža. — Starý republikanař Mazzini, kiz ſ wjetſcha w Fendželskej pſchebýwa, je po zyke Italſkej piſma roſſchéril, w kótrich ſlónzowanje khežora Napoleona předuja a wobtwerdzuju, ſo ſa Italiu předh lepje njebudže, hacž budže tón morwy. — Rubježniſto w Itali nětko jara pſchibjera a ſe wſchěch ſtronow pſchithdzeja powjeſcze wo rubježniſkich nadpadach.

Franzowska. S Pariza pišaja, ſo prynz Napoleon do Egipcijskej njeponjedže, ale ſo dže ſo ſe ſwojej mandželskej, (kotraž je prynzežyna džowka krala Vittora Emanuela) do Turina podac̄. — Franzowske nowiny wosſewujuja, ſo wěrno njeje, ſo je khežor italskemu generalej Pallavicinej ſa ſajecze Garibaldija wulki kſhiž cjeſneje legije ſpožcič. — S Mexikanskej pišaja, ſo ſ franzowskich woſakow, w Drizabje ſtejazých, měſac̄nje něhdje 150 na khorosče wumrje. — Někotre nowiny powjedaja, ſo budže na nuczenje khežorki Eugenije franzowske ministerſtwo w bližšim čažu ſ tajich mužow hromadu ſestajane, kiz ſu pſcheczeljo a faktowarjo bamžoweho ſwětneho knježiſtwa.

Ružowſka. Šwiedzen 1000letneho wobſtac̄a ruſkeho mōznaſtwa je ſo 20. ſeptembra w měſeče Nowohrodze, hdžez buchu w lězje 862 naſejnoſte ruſtich, hacž do tamních čažow dželených krajow, ſhromadnje

ſrjadowane, ſ wulkej pſchu w pſchitomnoſći khežora Alexandra ſwjecižil. Tež w druhich wulkich měſtach ruſowſkeho kraja je ſo to ſtało.

Hrabja Zamojski, pſches kotrchož je pôlske ſemjanſtvo ſwoje požadanja a ſkóržby wulſkniaſej Konſantinej pſchepodaſo, je do Petersburga pôžlany, ſo by ſo tam pſched khežoram ſamym ſamolwjał; pſchetož wón je pječa njeſakonjy ſkukował, ſo je ſo wot pôlskeho ſemjanſtwa k pſchepodac̄u tajſeje adrežn načožiž dał. — W nowiſkim čažu ſu w Warszawie ſaſo wjaz̄ ludži do jaſtwa tykli. Čežo dla? to njeje ſnate. —

Cjornohóřſka. Měr bjes Cjornohorjanami a Turkami je pječa wobſanknjeny; tola ſtaſi ruſti a franzowſki pôžlany w Konſtantinople pſchecziwo někotrym jeho wuměnjenjam protestirovaloſi.

Serbia. Wobſanknjenja, kotrež je konferenza w Konſtantinoplu wuradžila, ſu w tych dñiach do Šerbije pſchischi a wjerčej Michalej pſchepodat. Po tych ſa-myh matej ſo bjes druhim tež twjerdiſnje Užiza a Šsok, w herbſkim kraju ležazej a wot Turkow wobſadženej, wot Turkow wopuſhcejič. A dokelž je bjes Turkami a Šerbami w Užizu bitwa wudyrila, dha ſtaſi ſo tam dwaj komnišaraj podaſoſi ſ tej poručnoſci, ſo byſhtaj tutu twjerdiſnu hnydom podtorhač daſoſi a tak wſhej dalshej njeprſcheczelnoſi ſon ſežinioſi.

Amerika. Separatiſtojo ſu hacž na mjeſy unioniskeho kraja ſe ſwojimi wójſkami poſtročili a móže byc̄, ſo hijom w bližšim čažu do unioniſtich krajow ſamym ſafroča. W poſleſiſkich wulkich bitwach ſtej wobej stronje jara wjelje ludži ſhubiloſi.

Lift ſ Australiſe.

S blíſka Bethela, 20. julija 1862. Luby knjegs Förſtarjol Djen 20. měrza t. l. ſym Wam lift ſ jenej tratu pôžlak a Wy ſeje jón naſſterje doſtali. Bóry na to doſtach wot kapitana Wam ſnateje kódže powjeſcze, ſo je liftu ſa mnje pſchijet a k. Ulmbergerj w Abdelaide pſchepodaſ. Tutu liftu doſtach potom a mějach 14 tl. 20 nſl. ſaplačiž. Wjeſele bě wulke, jako harminium a wſchě druhé wěžy njewoſchodziſe namakachmy. Dokelž čhysche mój bratr tón instrument rad měč, dha ſym jón jemu hnydom wotſtupiſ, a dokelž jeho ſym k hražu tuteho instrumenta žane poſhilenje nima, dha je mój bratr noth hijom předy na wulky.

Serbske Nowiny, puczny pſalter, kaž tež druhé wěžy ſym ja wobkhowaſ. My ſo Wam ſa Waschu prózu jara džakujem. Moje džecži čhyschu wo Mots-Tunzy a Hans-Daplí čjitač a moja žona „Misionski Poſoč. Šuſhodži čheda tež wſho požejene měč. Mój

bratr čzysche jenož te herbske pišma čitacj a njerodžesche wo te němske nowiny, kotrež seže šobu poſlali.

Ja hym hrače tak ſapomnič, ſo ja, jako bě harmonium ſeftajany, žadyn čherluſch wjazy na nim hrač njenozach, a ton 38 lětny wuczownik (mój bratr), kž je wot mlođoſeže čežko dželak, hotowaſche ſo k temu tak njeruſihiſte, ſo ſam pſchi ſebi pomyslič: ton drje tola ſwoje žive dny žadyn čherluſch hrač njenawuknje. Alle, jako je někto hižom tſi měſazh njeruſihiſte wuknje, móže wón tola hižom wjazore čherluſche, bjes nimi čherluſch: „Kak rjen je ſwěczi ſernicžka“.

Dokelž ma mój mały Handrij tež na nim hrač wuknyc, dha Waſ ſpoſchu, ſo byſhce mi hiſhce jedyn harmonium ſ Draždjan wobſtarali. Kupeče jedyn ſe 4 abo 5 hrami a ſ 5 oktavami. Ieho wudžekar njech měno a lěto na njón ſtati. — Tute instrumenty hodža ſo najlepje město byrglow ſa naſche male zyrfwe. Byrglow ſ drjewjanymi piſhcelemi je pola naſz malo, dokelž wulke horzoth dla njeratra. Dotalne harmonia, kotrež ſu w naſich zyrfwach, maju jenož jenu hru abo dwě a njeruſinečka tak rjenie, pſhetož hukbole ſynki hroſnje ſmořeč.

Póſczelce mi tež noty, ſa harmonium pſchihodne, a dybſac̄ne choralne knihi po Hilleru. Nowiny a Miſionski Poſtok tola njesabudzeče. Zyrkiwinski galleriu, herbsku protyk a druhé ſkladne knihi mi tež póſczelce. Dale 3 porh běkovskimjaných a 3 porh bamjaných žonských ſchrympow, 3 rokymjane wulke žonske ſezki, ſa 6 tl. 20 nſl. platu k zyhcam. — Wy doſtanjecze jenu tratu na 330 tl. na Herrnhut. Wot tych dacieje tñſcherzej Janej Mikani w Hrodžiſteju 63 tl., Janej Vazej w Nječornju 13 tl., Helfiz maczeri we Eufu 6 tl. 20 nſl., mojemu ſwalej Wünschi 6 tl. 20 nſl. ſa 2 džecži, Jurjež Žurej w Brudzach 3 tl. 10 nſl. a krawzej Pětrej Scheblej w Bukojnje 22 tl. — Wobliczce mi wſho; jeli ſchto pobrachnje, dha pſchichodne lěto doplačzu. — Woſjewce mi, ſchto jedyn harmonium ſ manualomaj a ſ pedalom placi a hacž ſylniſho a luboſniſho klinicži. Mikanja njech ſwoju kiftu ſ doboru ſa Washej wobſtara, ſo my wobej na jenej kódji doſtanjem.

My a naſche džecži ſamy ſtrowi. Naſyma bě jara ſucha a mějachmy teho dla eježke woranje a ſyče. Ja ſapocžach 1. haperleje a bě 28. junija hotowy ſe ſafywoſom. Ja hym něhdje 50 akrow ſafył. Syma je ton króč jara močra, ſchtož drje nježo njeruſadi, ale tola hubjene puceje čini. Někto twarju plothy a woram nowinu k pſchichodnemu ſhywej. Dokelž tudy w symje nepſchadu a ſkót w hródi njeruſiua, dha móže jow někto kózdy wotpočzowac̄. — Nječ wſchitzy moji pſcheczeljo a ſnacži ſwoje liſty temu pſchipoſoža, ſchtož mi Wy pſeſzeczeče. — Wam a wſchitkim pſcheczelam a ſnathym

najlepſchu ſtrowosć pſchejo, a Waſ a Waſchich lubych wutrobnje poſtrowio, hym Waſh ſprawny pſcheczel Žuri i Žejka (Döka).

Vječiapiečdjeſkata herbska Boža ſlužba w kſhižnej žyrki w Draždjanach.

Pſchi ſpodobnym (runjež niz kſonečným) naſymstím wjedrje běſche ſo 14. nježdželu po ſwiatej Trojicy, 21. džen septembra, doyokduja w jědnac̄ich bohatá ſyla herbskich ſemſcherjow we kſhižnej ſwiatnicy ſhromadžila. Na Božu ſlužbu w lubej maczerej ryci běču ſo ſefchi niz jeno čeſladni ſudžo draždjanſkých ſtronow, ale tež tajzy, kž wobſtajne tudy pſchebhywaju; dale widžach-my tam htviſchtó wojerſkých mlođençow a někotrych pod-wuſhkov; kſonečne pſchindje tež hiſhce ſiſtynoſcher w ſaſtojniſkej (žoltej) draſeže, kotrež po roſnoſchenju liſtow k herbskemu ſemſchenju kchwatasche.

Prédomanje po liſcje ſwiateho Pawoła na Filip-piſtich w 3. ſtawje wot 12. hacž do 16. ſchtucžki ſkyſchachmy wot kniſea rycerja fararja M ö h n a ſ Bukez, kotrež nam ſa poſtoſtolem pſchiwoſa „Dale, dale na puežu ſbōžneje wěczoſeſe!“ a po jeho ſkowach roſkadowaſche, 1) czeſhoda (dokelž io nježiſh ſa pſchijeli) a 2) na ſajke w aſhne (tak ſo ſapomnimy ſchtož ſpoſledy je). — Spowiednym ſudžom, kotsiž běču ſo hižom $\frac{1}{2}$ 11 wokolo Božeho wołtarja ſhromadžecž počzeli, džeržesche kniſe diakonus Ča h o d a ſ Lubija dwójzy spowiedne roſiwiſzowanje.

Dalo herbski ſpěvat bě ſo kniſe kantor Pjekat ſ Budyschina ſzem počak. — Čherluſche běču, kaž he-wak, ſe „ſpěvarſkých“ woſebje wotčiſhczane, a ſpěwačku ſo: do epiftole a do prédomanja č. 257, pſchi prédomanju 196 ſchtwória ſchtucžka, po prédomanju 179, pſchi Božej wječeri 79 a 182. — Bože wotkaſanje wužiwaſche 328 ſpowiednych ſudži.

Schtwória Boža ſlužba w tutym ſeje ſměje ſo, da-li Bóh, druhu nježdželu adventa, 7. džen dezembra.

„Naſche měſčeczanke prawo je w njebeſzach, wot-hal tež na ſbóžnika wočakujeſy, teho Jeſom Čhrista“ (Fil. 3, 20).

Ze Serbow.

Š Delneho W ujeſda 22. ſeptembra. Dženža bě ſa wujesžansku woſadu ważny a weſzly džen, pſhetož na tym ſamym pſchindje ſo nam naſch nowy duchomny, k. Rycerž ſ Lucja. K tutemu ſwjetdženjej bě woſada hižom někotre dny předy wſchelke pſchihodny činiſka, mlođoſež bě wěnzy wiſa a pletka, a tſoje čežne wrota natwarila, přenje ſtejachu pſchede wſu, na puežu ſ Luczej ſ němſtim napiſmom „Willkommen!“ druhé

stejachu wo wóz runje psched schulu s napišmom „W ita i-
cze!“ se skothmi pišmitami; tsecze psched farstimi wro-
tami s napišmom: „Dominus Tecum!“ Po połnju
hížom w druhei hodzinje, bě ſo ſhromadžka ſchulſka
młodoſci s wojesdžanskeje a ſrudžanskeje ſchule k zyrf-
wi, a ſa nimi pschedźe lud ſzykeje woſadu, kaž tež
ſe ſuſodnych woſadow, tał ſo psches měru wjele ludzi
hromadu pschedźe. W ſchtwórej hodzinje, jako ſo
k duchomny ſ Eucja k nam pschiblizowasche, džéchu jemu
napſchecjivo ſradowani ryhtarjo a starzy mužojo, kaž
tež zyrtwinski ſtaſtoñi, a dwaj wuezerzej ſe ſwojimi
ſchulſkimi džecjimi we dolhim czahu, a po bołomaj žol-
miesche lud ſobu. Pola prěnič czechnych wrotow ſaſta
tutón czah, hdzej bě tež bjes tym k duchomny dojēt.
Tudy ſo wuspēwa: Budž czescz a kwalba wjerschnemu,
němſki, na czoj k Dannenberg noweho k duchomneho
ſ wutrobnych ſlowami powita w němſkej ryci we
mjenje zpłeje woſadu. Na to wołmolwi k duchomny
tež najprjedy w němſkej a potom w herbſkej ryci ſ
wutrobnym hruſzem; a wuspēwa ſo druga ſchuczka
kherluſcha: Cze Božo, kwal a jan dželjo! —
Na to ſo wróci czah, a czechnesche do wóz, hdzej pola
ſchule ſaſta psched czechnym wrotam. Tudy wuspēwachu
ſchulſke džeczi ariu tſihloſnje: Schto ſwiatosć
ma najrjenſchu na ſweczi? na czoj k. wuezer
Kulman dleschu powitanſku ryci djerzesche, na kotruž
potom k. duchomny ſ wutrobnych ſlowami wotmolwi,
ruk ſawdawajo wobimaj wuezerjomaj — a wuspēwa
ſo ſchuczka: Budž czescz a kwalba wjetſh-
ne mu! Pola ſchule ſta ſo wſchitko jenož w herbſkej
ryci Na to poda ſo czah dale a czechnesche k farje,
pschedźi k czechnym wrotam ſaſta a ſpēwasche ſo
němſki: „Niech Bohu džakuje! na czoj knies
patron, k komiſſionski radziczel Keffel, noweho duchom-
neho wiedzesche do dwora, hdzej ſaſta psched kherzu a
jemu pschedpoda faru, na czoj ſaſto k duchomny dleschu
němſku ryci djerzesche, najprjedy k patronej a potom k
zykej woſadze. A k wobſanknenju wuspēwa ſo: „My
Bohu wóz ewi“ we němſkej a herbſkej ryci.

Pschihladowarjo ſo roſenidžechu, někotſi wostachu,
ſchulſka mledoſci poda ſo pał ſaſto k ſchuli, hdzej ſo
najprjedy czechne wobſchewi ſ zaktami, kotrež bě jim k.
duchomny darik. Potom ſpēwasche a mějſche wona
wſchelke hry, a ſawefeli ſo hac̄ bliże k ſměrkam.
Skónčenje czechnesche na knjezi dwór, hdzej k. patronej
a jeho ſwójbje tſikrójnu hrimotatu ſlawu wunjeſe.
A wobſanknenju bu tež kralej ſkawa ſ wobſanknenju
wunjeſena a ſpēm wuspēwanj: Heil unſer m K onig
Heil! Knies patron dari na to ſchulſkej mledoſci
2 k. k. dalischemu ſawjeſelenju.

Tak bu tutón rjany džen wobſanknenj, a kózde

džeczo wróci ſo wjeſeke a ſpojene domoj. Boh čyž
naſ někto požohnowacj ſ naſchim nowym kniesom du-
chomnym najbóle ſ duchomnymi kublami! —

Wujesdžan.

S Radworja 22. septembra. Pjatki popołdnju
padże jedyn lepjeſ w starej korcimje, hdzej dželaſche,
po ſchodze dele a wumrje na to naſaitra pschipołdnju.
Wón je ſ Vjedruſka a ſawostaji wudowu a ſyna.
Doho čjelo bu do tudomneje czěneje kherzu dowjedene a
njebedelu pohrjebane. *

S Budyschina. W tutych dniach je naſ k.
J. Pawłowski, radca stanu a direktor ſchulſkich
naſeznoſcjom w królestwie polskim wopytał. Wón je
dobry ſnojeſ ſlowianskej a po takim tež naſcheje
herbſkej. Dokelž bě wujel, ſo by ſa warſawſku
univerſitu, kij ſo kónz lęta wotewri, wuezenych ſſek-
janow ſa profesorow wubrak, dha bě tež teho dla ſem
pschijel. My ſimy jeho pał na draždžanskich ſſerbów
pokafali.

* S Noweje Euli, 14. septembra. Dženja
popołdnju w 6. hodzinje wotpalichu ſo dwór bura
H a d a n k a, pola kotrehož bě wohn wuſchoł, kaž tež
dworaj bura Matizy a Pjetſhika. Bróžne ſu
ſtejo wostake. H. W.

S Čiſka, 14. septembra. Dženja rano nama-
ſachu na běkolholmczanskim puczu jeneho morweho ſtar-
eho muža. Wón bě, kaž ſo potom połaſa, ſ Věkho
Kholmza a bě jeho Boža ruczla ſajaka.

H. W.

S poſa. Tak ſo w ſapocjatku ſtutſchego ſeſcia
powjedacj počinacj, ſo ſnadž w ſſerbii wójna psched-
cjiwo Turkam wudyri, dha wotmyſli ſebi jedyn ſ
naſchich mledoſkich kuziſkich ſſerbów, ſo do ſſer-
bię podacj, ſo by tam ſobu pschedcjiwo Turkam wojo-
wał. Wón je tež ſwoje wotmyſlenje do ſkutka ſtajik
a ſo bjes dolheho komdženja na pucz podał, tał ſo
wón borsy po bombardowaniu Belgrada do ſſerbię
pschedźe. Tam je wón hnydom jako dobrowolnik do
herbſkeho wójſka ſtuſi a wojersku ſkuſbu ſaſtejal a
ſtončenje tež psched twjerdžisnu Užizu pschedcjiwo Turkam
wojował. Dokelž pał je twidžiſ, ſo ſ najmjenſcha w
blížſkim czahu ſ dalszej wójnu niežo njebudže, dha je
ſo tón twidžen ſaſto do Užizu wrócił.

Šſerbjo ſu jeho jara pschedcjiwo pschijeli a ſo
woſebe nad thym ſwjeſelili, ſo ie jedyn kuziſki ſſerb
k nim pschedźi. Jemu ſamemu je ſo pał bjes tam-
nymi ſſerbami jara derje ſpodobało.

S Budyschina. Sañdženu póndželu rano psched-
jedze litomirski biskop knies Bartromje ſilla
ſ kloſchtra Marineje Hwěſdy do naſchego města, ſo by
kniesa biskopa Forverka a naſche tačantſiwo wopytał.
Popołdnju wón ſaſto do Čech wotjedze.

Kak
Hans Depla
a
Mots Tunka

rozom
wótrítaj
a
ludži pódla
škréjetaj.

Hans Depla. Tak posdże tola hiščce se žaneho hermanka domoj pschishol njejšym, kaž je šo mi to tón tydžen stato.

Mots Tunka. Hdy dha sy šo s njeho na dompučj podak?

H. D. W noz w dwemaj.

M. T. Pschedawachu dha tam tak dolho?

H. D. To runje niz, ale pjenes móžesche tam jedyn pschezo doseq wotbnež.

M. T. Ale, tak dha to?

H. D. Hlaj, ja běch do hoscjenza faschoł a ſebi tam jenu porjedžicž dał. Po khwili ſeňdež ſo tam wjazy hóicžow, wſchitzy pětni ludžo, a bjes nimi tež tójskto knjenjow, — a tele ſu mje tak dolho ſadžeržake.

M. T. Ale, ale, Hančo, kajke ſu to fuſy!

H. D. Nô nô, jenož ničo ſa ſko! Te knjenj spewachu rjenscho, hacž ſchowronežki, — a Ty wěſh hdzej ſo ſpewa, tam rad wotstanu.

M. T. Ach tak, haj to je neſčto hinasche!

Přílopk.

* Vajerske městaſhlo Waldkirchen je ſo 19. ſeptembra hacž do někotrych khějow wotpalisko. Wjazy dželi 200 twarjenjow leži w popjele a je tež neſčto ludži w plomjenjach živjenje ſhukilo.

Wónzano tójskto koni s Eydkuhnen do Vyhdgoſcja po želesnižy pschimyſechu. Tačo pak tam koni ſy wós wotewrichu, dha bě pječ koni morwych, kiz běchu ſo ſaduſhly, dokelž bě wós jara twjerdze ſacženjy był.

* Šakſke wójſko doftanje hižom w tutym ſečze nowu draſtu a to wot móbreje barby, kaž ju jěſni maja. Kralowý narodny džen, 12. decembra, budže přenja dželba wojaſow do tuteje noweje draſty přeni króč wobležena.

* W Kamjenzu budže pschichodne ſěto wulkí ſpewanski ſhwedžen wotbjeržany.

* Tačo běchu 18. t. m. pucžowarjo na barlinſkim dwórniſčezu delnjoschlesyňſkeje želesnižy ſe ſale wusčli, ſo do wosow ſeſydalí a wotjeli, namakaču

ſlužobnižy hoscjenzarja na jenym ſtolzu pałt ležo a w tutym holčku, něhdje 8 njedžel staru. Hacž runje ſu na wſche ſtronu ſa tym ſlědzili, czeje móhlo to džecžo byž, dha tola ničo wusčledžili njejšu. Sedyn dželaczeſt je teho dla to wopuſčenje ſtowrjeničko ſebi wſal.

* Tačo 12. ſeptembra pola ſahrodnika Schwarzy w Delnym Kunnersdorfje bliſko domſkich ſtudjen ryjacu a w njej ſtalu roſtſelowachu, ſlečja pschi tym pałaty wěčej do třechi, tak ſo ſo domſke a bróžen ſpalichu.

* Na želesnižy, kiz ſ Draždjan do Budyschina wjedže, je ſo 16. ſeptembra jedyn njeſnatný člowyſek na to waſchnje wo živjenje pschimyſek, ſo je ſo njedalo ſhékli čjo. 4 na ſchény lehnyk a ſebi wot lokomotivy hlowu wotréſnyč dał.

* W podkopach bliſko Daimelsberga buchu 13. ſeptembra ſedmjo hejwerjo ſaraženi.

* W Gründergu na Morawje je wónzano jedyn mlođenj jenu 18 lětnu holčku ſatſelik. Wón ſ třebu jenož žortowaſche, dokelž ménjeſche, ſo je proſna.

* W Herwigsdorfje pola Lubija wotpaliwu
śo 20. septembra w noz̄y twarjenja koz̄marja Fiedlerja,
młynka Schöny a murjerja Henkera.

* W kamjentowuhlowych podkopach pola Wilms-
dorfa pshindze 18. septembra hewieć Neuber na to
waschnie wo živjenje, so s wseichā wulki kruch wuhla
na njego padze a jeho sarash. Wón sawostají wudowu
a 8 dżęzi.

* Iako 69 lētny tkalz Maniza 17. t. m. na swo-
jej thězi w Starym Eibawje ponosk vorjedzesche, bu
wón wot Božeje ruczki sajaty, tak so s tséchi dele padze
a ſebi ſchiju ſlama.

* W Briegu (w Schlesyjskej) bu wóndanjo
ſahrodnikej Killi hłowa wotczata, dokelž bē ſwojego
9 lētnego syna ſarafyl a do jamy, k temu pshihoto-
waneje, ſahrjebał.

Iludančka.

40. Hdyž ju wuhladam, jón njebjeru,
Hdyž ju njewidžu, jón wotſchjipnu.
(Wuhudanje přichodnje.)

39. Młynske kolo (abo tež: czaſnič).

Cyrkwinske powieſće.

Werowanaj:

Michałska cyrkej: Jakub Wojak, thěžnik w Delsnej
Hórz, s Hana Pjetškez s Nowych Ćichoniz.

Krčenij:

Pětrowska cyrkej: Ida Sidonia, Handrija Nowaka,
běrgarja a hoſcjenzarja dž.

Michałska cyrkej: Kora August, Ernst August
Kästnera, ſufelnička pod hrobom, s. — Maria Amalia, Jana
Palicha, wobydlerja na Židowje, dž. — Jan Hermann,
Korle ūnsela, thěžnika w Dobruschi, s. — Hana Berta,
E. G. Rydtarja, kublerja w Scijezach, dž.

Zemrjeći:

Džen 9. septembra: Jan Nowotny, wobydler s Euha,
54 l. (w budyskej hojeńi). — Louisa Emilia Martha, Jana
Wylema Wjałki, běrgarja a murjeriskeho mischtra, dž., 3 l.
9 m. 21 d. — 10., Emil August, Marie Hollandež ſe
Židowa nem. s., 1 l. 4 n. — 11., Maria rodž. Fermiſez,
njebo Michałka Penziga, běrgarja a thěžnerja w Budyschinje,
ſawost. wutrowa, 67 l. — 12., Hana Rosina ſwudowjenia
Kiecikowa rodž. Langez, 71 l. — 14., Madlena, Jana No-
waka, živnoſczerja w Bělczezach, dž., 35 l. 7 m. — 16.,
Hana Neimannowa, wobydlerka w Małym Wjelkowje, 70 l.
— Hania Halmowa, wobydlerka w Tselenach, 76 l. 4 m.

Čahi sakskoſlezynskeje ſteleznicy z budyskeho dwórniſća.

Do Dražđan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h.
11 m.; pshipołnju 12 h. 50 m.*; popołnju 3 h. 33 m.*
wieczor 8 h. 21 m.*; w noz̄y 2 h. 26 m.

Do Shorelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 11 h.
40 m.*; popołnju 3 h. 25 m.*; wieczor 6 h. 54 m.*; wieczor
9 h. 24 m.; rano 12 h. 30 m.

*) Pshisančnenje do a se Źitawy a Liberza (Reichenberg).
†) Pshisančnenje do Źitawy.

Pjenežna płaćizna.

W Lipsku, 24. septembra. 1 Louisd'or 5 toler 15 nſl.
6 1/4 np.; 1 połnowažazý čerwony ſloty abo dukat 3 tol.
5 nſl. 4 np.; wińste bankowi 80 3/4.

Płaćizna źitow a produktow w Budyšinje
20. septembra 1862.

Dowoz: 6527 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikač, na bursy,										u.	nſl	np.	
	wysša.	nižša.	srjedzna	najwyšza	najniższa	u.	nſl	np.	u.	nſl	np.	u.	nſl	np.
Pſcheniza	6	2	5	5 15	—	5	27	—	6	5	—	5	22	5
Rogla	4	2	5	3 20	—	4	—	—	4	2	5	4	—	—
Vecjmen	2	20	—	2 10	—	2	15	5	2	20	—	2	15	—
Wowž	1	22	5	1 15	—	1	20	—	1	22	5	1	20	—
Hróč	4	10	—	—	—	4	—	—	4	10	—	4	5	—
Woka	3	5	—	—	—	3	—	—	3	5	—	3	—	—
Rjepit	8	5	—	—	—	8	—	—	8	5	—	8	—	—
Zahly	6	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejdonská	4	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bjerny	—	25	—	—	—	20	—	—	25	—	—	22	5	—
Kana butry	—	14	—	—	—	13	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopasłomy	4	5	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. syna	—	17	5	—	—	15	—	—	—	—	—	—	—	—

Spiritus płaćeſe wčera w Barlinje

18 tl. 10 nſl. a 18 tl. 7 1/2 nſl.
répiłowy wolij (nječiſčen) 14 tl. 25 nſl.
(Czíſčenij, taž ſo w Budyschinje pshedawa, je
ſtajne něhdje 1 1/4 tl. dróžſhi.)

Nawěſtnik.

Za móćenu Sławu „Pestalozzijej“ so wutrobnje
džakuje, kiž ma jeho džělo a powołanie, ale hewak
hódny njeje, jemu rozwjazać jeho črijowe rjemjenje.

Te rjane ſchtuežki a ſpěw, kotrež nam nasch luby
ſerbſki psheczel Pětr Mlonk s czaſami w Serb. No-
winach poſlituje, ſo mi tak wubjernje ſpodobać a myſl
a wutrobu hnuja, ſo ſebi njemožu ſapowjedzic, Jemu
ſa nje moj najrjenschi džak a wutrobnje poſtrowjenje
wuprajic.

W H....nezag nad Sprewju.

A, B....ſhowa.

Jedyn dwēſjenny a jedyn poſſchtowtaſlenny był,
čjornofrithykaſaj a oldenburgſkeho ſplaha ſtejtitaj
na pshedan pola kublerja Ćečha w Kamjenej
pola Rakęz.

№ 5. Flasch Fral. fakst. krajneje lotterije, hłowny dobyt 150,000 tl.,

Kotrejż czebjenje šo wot 29. septembra do 14. oktobra w Lipsku směje, porucza šo s kupnymi lošami.
David Berger na žitnej haſy.

Czeſczenym Serbam Budysčina a woſolnoſeſe ſ tutym najpodwolniſčho k navjedenju dawam, ſo ſu w mojich, na ſmuklonej lawſkej haſy w Ritscherjeſ domje ſo namakazych

möblowych klamach

noble wſchitkých družinow, jako blida, komodę, ſekretairy, konopeje, polſtrowane a nje- poſtrowane ſtolzy, ſchpihely, tapety, molowane roulleaux ſa woſna a wſchelake tajke węzy na poſchedan. Wſchitko je derje a trajnje dželane a poſchedawam ja po najtunischiſch placzisnach, tak ſo mózu kózdemu moje möblowe klamy ſe wſchein prawom naležnie poruczieſ.

Robert Süss.

Jako najtunische ſwěcjenje
wo iſtwach, dželarnjach, ſalach, hđach a t. d. porucžam ja
piñafinowe lampy.

Tajke najmjeſiſche (5linioſte) poſchetricheba w hodiſinje ſa $\frac{2}{3}$ np. ſwěcjenja, wjetſche 7linioſte ſa 1 np., 10 linioſte ſa $1\frac{1}{2}$ np. a maja jara jaſne ſwětlo. Tež móže ſo poſchi m ojich lampach fotogen nałožecz a mam je ja we wulfim wubjerku na poſchedan.

W Budysčinje na žitnej haſy čjo. 52.

Herrmann Rachlik, klempnarski, miſchr.

600 tl. je na Michala na dobru wěſtſcę ſ wupoženju. Hđe? to je ſhonič we wudawarni Serb. Nowinow.

Wubjerny kloſej punt po 85 np., dobrý zofor po 5 haſz 6 nſl., čerſiwe korenje a materialtivory w najlepſhei dobroſci, kaž tež tunje cigar- ry, 100 wot $3\frac{1}{2}$ tl. haſz 20 tl., w najrjeiſhiem wubjerku, paſenj ejmar po 4 tl. poſchedawa

Ludwig Eccius na ſerbſkih hrjebiach.

Muku k pizy (Futtermehl)

poſchedawa najtunischiſo

Hermann Kirschner w Bukezach.

W Gsmolerowej kniharni je ſa $7\frac{1}{2}$ nſl. k doſtačju:
Nowy zakon naſego knjeza Jēzusa Chrystusa.
Do hornjolužiskeje serbskeje rycie přełožiſ Jakub Buki. I. džela 1. zeſiwick: Šćenje swj. Mateja I—XXVIII a swj. Marka I—III. 8.

Jedyn měſečanski korbjerski miſchr čze wjetſchu dželbu jenolětnych wjerbowych wifow ſa korbjedlanje ſtipicž. Tak wón řeka, to je we wudawarni Serb. Nowinow ſhonič.

Tež móže poſa njeho jedyn hōlcjeſ pod ſpodochnymi wuměnjenjemi do wucjby ſtipicž.

Woprawdžite wina
wſchitkých družinow,
jara dobre a tunje,
cjerwene a běle, w
cžwizach a bleſchach, khanu po 8 nſl. haſz 20 nſl., bleſch ſhnu po $7\frac{1}{2}$ nſl. haſz 1 tl., poſchedawa ſ klamow a
wuschenkuje w ſwojej winowej ſtve, wo kotrejž prawje
bohate wophtanje najpodwolniſčho proſhy
W Budysčinje na ſerbſkej haſy.

J. G. F. Niecksch.

Vino. **Vino.**
Hijom dleſki čjaſ cjerpiach na jara kroſki dych, wob-
cjeſiſce w pluzach a na ſazlanje, tak ſo dyrbjach ſau-
dzenu ſhmu na kórym kožu poſchebicž. Na radzenje swo-
jich ſnatych ſtipicž ſebi poſa knjeſa Carla Albeniſa w
Brauns hotel něſtore bleſche wubjerneho běleho bröſtſy-
ropa wot G. V. D. Mayera we Wroclawju a ſym něſko
poſches tuton hoſazy kředk wot mojeho ſatraschneho cjer-
pienia wumóžen, ſchtož tudi rad k navjedenju dawam.
W Dražiſanach, 8. haperleje 1872.
Wofka Jan Gottlob Mucha w Friedrichſtadtſtu.

Gutón ſyrop poſchedawaja
Heinr. Jul. Linck w Budysčinje ſady wul-
feje zyrlwie,

Adolph Döck w Rakezach,
B. N. Scholte we Wotrowje.
Josef Löbmann w Scheraſowje.

Suſche droždie
naſlěpſcheje dobroſceje a po kótrych ſo wěſcje derje hiba
mam ja kóždy čjaſ nowe a čerſtve na poſchedan a móžu
je czeſczenym ſerbſkim hospoſam naležnie poruczicž.
W Budysčinje na ſerbſkej haſy, hōčeſ ſtaj dwaj
muraſ poſched klamami.
J. G. F. Niecksch.

Powschitkoma aʃefuranza w Triescze (Assicurazioni Generali)

sawjesczjuje pschi faruczeniskim fondsu wot $18\frac{1}{3}$ millionow schjeſnakow:

- a) Twory, mobilise, žneiske plody a t. d. psche wóhnijowu schkodu;
- b) Kubla a twory na puczach psche schkodu pschi transportu a
- c) poſticia sawjesczenja na žitwenje čłowekow na wſchelake waschnie ſa najtunishe twerde

prämije a napische polich w pruſkim kourantu.

Tuto towarzſtwo ſaplaczi w ljece 1859 ſa 1861 ſchłodowanjo 3 milliony 352,478 schjeſnakow 86 kr. D. W. ſarunanskich penes.

Wſchu roſprawu dawa

J. G. Richter,

wokreſny agent ſa Budyschin a wokolnoſczi.

Sady wulkeje zyrkwe čzo. $338/171$ pôdla tačantſwa.

Suche droždze

wubjerneje dobroſeje ma pschezo na pschedan

A. Stosch.

Murjerjo, ſamjenjerubarjo a ſamjenjełamarjo

moga pola podpiſaneho hñ dom do dzela ſtupic a ſo jem trajaze dzelo ſlubi.

P. Wendler, murjerſki miſchr.

W Wellerez knihařni ſu k doſtačju:

Jakub, E. T., te žyrkiinske Mucjenja naſcheho Ćiaſa. Sa evang. Kſchekſjanow wopomnene we Prjedowanju, 31. Oct. gr. 8. geh. 1845. 2 nſl.

Jordan, Dr. J. P., Iutnicžka. Nowiny za Serbow. 4. 1842. 26 Nr. 20 nſl.

—, Serbske Peſnici zebérane a ſerbskim hólcam a holcam kſweselenu wudate wot Ćeſch-ćianskich Wiczazec Petra. 16. br. 1841. 2 nſl.

Pomascha Kempenskeho Schtware Knih i wot Rhoženja ſa Chriftoſom. Šacjonskeho do ſerbskeho pschekoj I. E. Wanak a Predvysomnenje pschiftaji E. T. Jakub. 8. eſeg. br. 1845. 10 nſl.

Schmaler, J. E., wendisch-dentſche Geſpräče (Smoler Mały ſerb), nebst wendisch-deutsch und deutſch-wendischem Wörterbuche, Ortsnamen, Darlegung der Aussprache und Orthographie, Eidesnormen ic. 8. br. 1841. 15 nſl.

Dessen deutſch-wendisch es Wörterbuch (Njemisko-Serbski Słownik), mit einer Darstellung der allgemeinen wendischen Rechtſchreibung. 8. br. 1843. 15 nſl.

Dessen krotke Bułozenie powſchitkomneho ſerſkeho Bravjeſianja. Kurze Darstellung der allgemeinen wendischen Rechtſchreibung. 8. geh. 1843. 2 nſl. (Abdruck aus dem deutſch-wendischen Wörterbuche.)

Wſchitke družinliqueurow, dwójnych a jednorých palenzow

ſwojeje hamſneje fabriki a najlepscheje dobroſeje pschedaw zhlym a w jenotliwym najtunischo

August Bartko na ſtronkej laſtej hafy.

Zena hñža w prjedarskej hafy w Budyschinje je na pschedan a je wſcho dalsche pola piekarja Kräh ſen. na hrodoſkej hafy ſhonicz.

Štwortk 2. oktobra ranow 9 hodž. zhromadzi ſo w „krónje“

ryčespytny wotrjad M. S.

Pismawjedzeſ.

Starožitnostny wotrjad M. S.

zmjeje štwortk 2. oktobra wot 1 hodž. popołdnju poſedzenie w „krónje“.

Pismawjedzeſ.

Na knježim dworje w Schczenzy pola Ratez je 25 džewjecz lohegi dołhich a dwaj zolej tołſtich, derje wuſuſchenych kſejonowych pſotow a poldra kópę runje tak dołhich ſchpundowanskich deſkow na pschedan.

Zena maſiwna hñža w Hlinje pola Hucinhy je ſe ſwobodneje ruky na pschedan a je wſcho dalsche ſhonicz pola korezmarja Hündrak a tam.

Zene proſo je ſaintzeni ſobotu na ſamjenitej hafy namakane a može ſo pola ſahrodnika Krauſh we Woźynje po ſarunaju wułoglow ſaſo doſtačj.

Dobra, w budyskich ležomnoſczech ležaza, ūka je wot Michala t. l. na 6 lét k pschedajecju a može ſo wſcho dalsche we wudawatni ſerb. Nowinow ſhonicz.

• a v a g i t z g
• zjaj alſu kłapęda deng lom uż uga ju oſ 'imlaſſou ćwlaſſou a węſinow ć i ćwraſk vjg

Khwalobnje ſnaty a psches ſwoje hojaze ſtrukowanje dopokaſany **hrósthyrop** ie ſaſo k doſtačju w hrodoſkej haptuzi w Budyschinje.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so
w wudawarni Serb. Now. při
bohatych wrotaach wotedač,
płacić so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kóžde číslo płacić 6 np.
Štwórlétna předpłata pola
wudawarja 66 np. a na
kral. saks. pósée 7 1/2, nsl.

Cislo 40.

4. oktobra.

Léto 1862.

W opříječe. A uawiebzenju. — Swětne podawki. — Prawisniski dopis XXXVIII. — Ze Serbow: S Budys
ſjina. S Wulich Debžez. S Poříčíz. S Łahowa. — Přilopk. — Do knihownje Maćicy serbskeje. —
Pižmonostwo. — Spěwy. — Hudančka. — Cyrkwinske powjesće — Čahi sakskošlezynskeje železnicy atd. —
Spiritus pładeše w Barlinje. — Nawěštnik.

R n a w i e d z e n j u.

Ezi ſami čeſczeni woteberarjo Sserbskich Nowinow, kotsiž chzedža fa
nje na ſchtwórte ſchtwörtlēto 1862 do předka placicž, njech nětko 66 np. we
wudawarni Sserbskich Nowinow wotedadža. Ezi, kotsiž ſebi Sserbske Nowiny
pſches poſt pſchinjescz dawaja, njech tela njeſapomnja, ſebi je tam ſkasacž. —
Prusſim čitarjam naſchich nowinow hiſacze pſchispominam, ſo ſo wot no-
weho lěta fa Sserbske Nowiny w Pruszech žadýn ſchtempel wjazy placicž
njetrjeba.

Redakzia.

Swětne podawki.

Sa ſka. Budyske naſymiske wukmjaže wili ſměja
ſo ſrednu 8. oktobra. — Budysky ſchewy, broudru-
harjo, pjeclarjo a barbarjo, kotsiž mějachu po předaw-
ſich ſakonſtich poſtajenjac̄ tak mjenowane ſakasanske
prawo, kotrež je jím pſches nowy rjemjeſnih ſakon wſate,
ſa to 35,472 tl. ſarunjania ſ krajne poſkladniž dostaňu.
— Saundženy p'jat' je jendželski krónprynz do Draždjan
na wophtanje pſchijek a tam někotre dny pſcheyk. —
Minister ſ Brueſt je ſo ſ gaſteinſtich ſupjel do Draž-
djan wróčil. — Teho kralowska wýzkoſcž krónprynz
Albert, kiz bě ſo 28. ſeptembra ſ Čech wróčil, je ſo
naſajtra ſ Draždjan do Wina podač. — Minister ſi-
nanzow knes ſ Friesen je ſo ſ Londona, hdzej je ſwět-
nu wustajenju wobhladowal, w tuthy dñiach ſažo do
Draždjan wróčil. — S Miſchna piſhaja, ſo je ſo tam
winosběr ſapocžač. Wino budže dobre, ale winoskhl
winosběra jenož ſrěni. — S Lipſka piſhaja, ſo je na
tamniſhej maſy koža ſažo trochu horje ſchla, tak ſo ſu
zentnar dobreje kože 2 tolerje dróždho placicili, hač
ſaundženu maſu.

Prusſy. Nowy prusſki minister-pſchepaſyda Kor-
la ſ Bismarck-Schönhausen je ſo w lěce 1813 w Bran-
denburgu narodžil. — Na předawſich provinzialnych
ſtronach ſtejſeſe wón na leutokonſervativnej ſtronje, wot
lěta 1849 bě wón ſapóſkla ſruheje komory w Barlinje,
hdzej tež pſchi ſkódej ſkladnoſci ſwoje konſervativne
ſmyžlenje poſkaſowajſe. W lěce 1852 pomjenowa jeho

kral ſa ſekretaria pſchi poſelſtwje na bundestagu w
Frankfurcie a bu wón poſdžischo ſa poſklaŋza poſvyscheny.
Potom bě wón poſklaŋz w Petersburgu a w poſle-
ſhim čaſu poſklaŋz na khjorſtikm dworje w Parisu.
— Sa noweho ministra pjenjeſnih naležnoſcžow
je nětko předawſki minister ſ Bodelschwingh pomjeno-
wan. — Teho majestosce kral Wilem je ſo 28. ſeptem-
bra do Baden = Badena podač a chze tam něhdje
tydžen wostacž. — W druhéj komorje je ministerpoſchep-
aſyda 29. ſeptembra to wosjewjenje přjódkejital, ſo mi-
nisterſtvo zlyk etat (ſapiš dohodovo) na lěto 1863
naſpijet wosmje, dokelž je do předka widzecž, ſo druhá
komora pjenjeſy w tajſej mérje pſchiswoleč njebudže,
kaž ſebi ministerſtvo w tutym ſapišu žada. Dale
prajesche wón, ſo ministerſtvo etat teho dla naſpijet
wosmje, dokelž ma nadžiju, ſo předy, hač ión ſažo
přjódkoſoži, nekaſti pucž ſiednanja a dorosymjenja ſ
druhej komoru wunamaka.

Se wſchego teho ſo ſda, ſo chze nowy minister-
poſchepaſyda na to dželacž, ſo by ſapóſklaŋzow druhéj
komory někaſ ſ pſchiswolenju pjenjeſ na to wosmje na-
wabič, kaž ſebi to ministerſtvo žada, a je lohzy mtožno,
ſo ſo ſiednataj, jeli kóžda ſtrona něſhco wot ſwojich
pſchepaſydh požadanow ſpusheži. — Po tajſim nowy
minister druhu komoru njerospuſhczi, ale chze najprijód-
z ſpýtač, tak by ſo w dobrym ſ njei ſnježk.

Hewak jednaſche ſo w druhéj komorje wo po-
trjeboſce ministerſtwa ſmutskomnyh naležnoſcžow a
ryčac̄u někoſi ſapóſklaŋz ſhetro wótrje.

R a k u š y. Generalstrażmistrz Ghulai ſo nijeſ ſatſelik, ale namaka ſo w tu khwili w ostendſkih kupielach. Powieſcę wo jeho kmierczi je ſ teho naſtała, ſo je ſo jedyn komornik, w jeho domje we Winje bydlazh, ſam ſatſelik. — Khězor je ſo ſ Morawę a ſ Čech ſaho do Wina wróczik. — Hrabia Clam-Gallas ſ Čech, hacž dotal ſapókhanz druheje komory krajneje radę, je ſ tuteje wuſtupił, prajizy, ſo dlęhe we njej bycz niemože, dokelž ſo w krajnej radę někto ſaſo wo naležnoſcie jedna, kotrež z yk e rakuſte khězorstwo naſtupaja. So paſ ſo to po prawym niemodzti, dokelž je w krajnej radę ienož mjeniſčina rakuſkich krajow naſtupjena. — Rakuſke pschekupſke komory ſu ſo ſ wjetſcha ſa to wuprajile, ſo by Rakuska do němſkeho zollvereina naſtupiſta.

Italia W Turinje bu 25. septembra kontrakt dla ženitwych prynzeſhnyh Piye ſ portugifiskim kralom podpiſany. Jeje kmótr, bamž Pius IX., je jej rjany, na ſwiaſtu ſ drohimi kamenjeniami a parlemi wuſhadzany, album jako kwaſny dar poſtał. Tutoń album wobſteji pječza ſ kraſnje molowanymi ſwjeſzatorow a druhich wobraſow. — Franzowſki poſkhanz Lavalette je ſo ſ Roma do Parisa wróczik. Dokelž tam wjazg hicz nochze, dha jeho khězor naſkerje na ſchpaniſki kralowſki dwór jako poſkhanza poſczele. — W Neapli ſu Garibaldią dla wón danjo khětro haru hnali, tak ſo dyrbjeſche wójsko ſakročicž. — Š Garibaldijom ſo dale bôle polepshuje a budże wón ſa někotre měſažy ſaſo ſtrony. Tola móže bycz, ſo prostu nohu wobkhowa. Tak powieda ſ najmjeniſčha jedyn londonski lekar, kotrehož běchu ſendželzenjo ſa ſwoje pjeniſh ſu Garibaldijej poſkali. — Prynz Napoleon a jeho mandželska ſtaj do Turina pſchijekoj.

Franzowska. Khězor hifšeze pſchego w biaritzſkih kupielach pſcheywa. — Hrabia Lavalette je ſo pječza teho dla ſ Roma do Parisa wróczik, dokelž bamž na žane waschnie ničo wo tym wjedzecž nochze, ſhtož jemu khězor Napoleon ſ spokojenju Italije prijódſtaja. Lavalette je teho dla teho mjenjenja, ſo dyrbjał khězor franzowske wójsko ſ Roma wotwołacž, ale wo tym ſaſo Napoleon ničo wjedzecž nochze. — Š Meksikanskeje piſajaja, ſo je 2000 franzowskich wojaſow w Vera-Cruzy na kraj naſtupilo a ſo bóřſy do Orizaby, hdyž franzowske wójsko ſteji, na puež podało.

Sendželska. W tutym kraju někto italskich naležnoſciow dla wulke ſhromadžiſnyh wotdžerzuja, pſches kotrež chžedža ministerſtwo naſabicež, ſo by wone khězora Napoleona ſ wotwołanju ſwojego wójska ſ Roma nucíko. — Kralowa Viktoria hifšeze w Němzach pſcheywa. — Sendželski krónprynz je ſo ſ jenej prynzeſhnu ſlubil, kotrež ſ ſwojbie danskeho krala ſkuſcha.

Ruſowſka. Khězor Alexander je ſo ſ ſwojej

ſwójbu wot pſchneho ſwjeſzenja, w Nowohrodze wotdžerzanego, ſaſo do Petersburga wróczik. Na ſwojim puſza a tež w Nowohrodze ſamym je wón ſemjanam prajit, ſo jemu tola jeho džělo njebyču pſches wopacźne ſroshymienju jeho wotpoſladanjow czeſke činiſi, a burow je wón napominał, ſo bñču ſo tež pěknje po poſtajenjach ſkoſowali, kaflež maja po ſalonju, ſeibeigenſtwo ſaniczazym, ſe ſwoje ſtrony dopjelnicž. — Někotsi měnjaču, ſo je wón chžał w Nowohrodze ruskemu khězorstwu někaſtu konſtituziu dacž, ale to ſo ſtalo neje. — Wumjokzei Mikeschinej, kiz je nowohrodski pomnik wumyſlit, je wón rjad ſwiateho Vladimira spožejik a jemu wjetſhu ſummu pjenies wuſtajik.

Hrabia Zamojski, kotrehož bě wulkoſtias Konſtantin do Petersburga poſtał, dokelž bě jemu adresu pôlſkich ſemjanow pſchepodał, je do Petersburga pſchijek a tam ſ ministrami wſchelake roſryeſzowanja měl. W bližiſtich dňach ſměje wón audienzu pola khězora. — Pſchihoth ſu nowoſaloženju warschawskeje university ſu někto tak daloko poſkocžile, ſo budże ſo wona ſa někotre měſažy wotewrież móz.

Amerika. Separatiſtojo, kotsiž běchu rěku Potomak pſchekocžili, ſu bliſko Hagerstowna wulku bitwu ſ unioniſtami měli, kotrež paſ pſchěhrachu, tak ſo dyrbjaču zofaež. Woni ſu něhdže 15,000 ludzi ſhubili.

Prawiſniſki dopis XXXVIII.

Kaſke prawo pſaczi w Sakskej w naſtu pañju rybhy a rafkojenja w privatnych wodač a rěkač?

Tamne hijom předy ſpomnjenie wuſudzenje praji 3., dale, ſo ſu te padý, hdyž je prawo rybkojenja wot ſwójſtwa pôdy džělene tak, ſo niž wobſedžerzej abo knieſej pôdy (ležomnoſcie, rěki, rěčniſtwa), ale někomu druhemu, zusemu pſchijefi, — tele padý ſu jeno wjazca wot horneje regule a porjadnoſcie. Š teho je ſjawne wiđecži, ſo maju ſo te ſame jako „servituth“, jako tajke prawiſniſke wobſtejenja wobhlaſacž, hdyž někafa wěz abo ležomnoſce druhej, zusej woſobje abo ležomnoſci, hač ſomuž ta ſama hewak po zivilnym prawie ſkuſcha, po wěſtym džele a we wěſtym naſtupanju ſtuži. Tajki servitut (ſkužomnoſce, wot kacž. servire-ſkužicž) je kóždy ras ſa teho, na kotrehož wěz abo ležomnoſci wotpočuje a leži, po měrje ſwoje ſe wobſchérnoſcie wjetſcha abo mjeniſcha wobčežnoſcie, kotrež dyrbjich (jeli, ſo wě, wuzimiena a dopokafana)cerpit, njeſci a ſebi lubicž dacž. Tajke servituth ſu n. p. ſch. wſchudze tam, hdyž ma něchtoto to prawo, pſches něčeju zuſu (kuſzodowu) ležomnoſci jěſdžicž, khodžicž atd.

Pod tymi roſhladanjemi a ſ tehole ſtejnichcza ma ſo teho dla kóžde rybkojenje, kotrež ſchtó wu-

dawa, so jo na něčejej zusej, řebi nježkušchazej ležomnoscí (rěž) ma, wobhladacz a roškudzicž: jako servitut sa teho, kotrež řebi ju žada, sa wobšedzecjerja a knjesa ležomnoscí (rěki) pak wobeženoscí (czeža, řlužba.*). 4. W zivilnym prawie je pak postařene, so ma ſo kóžda ležomnoscí tak dočko wot wſchěch servitutorow ſwobodna myſliz a džeržecž, doniž dopokaſane nijeje, so je ſi někaſtim servitutorom wobežena. ſwobodnoscí ležomnoscíow wot servitutorow ſo, kaž prawisnižn praja, präsumuje, ma präsumiu ſa ſo; kóždý servitut pak ma ſo wot teho, kotrež jón ſa ſo žadajzh wudawa, dopokaſacž. Prajiſi teho dla a potwjerdzueſi ſchtó, ſo ma po na něčej, zusej ležomnoscí někaſti ſervitut (to je, ſa njeho prawo, ſa druhého: ſa knjesa a wobšedzecjerja tuteje ležomnoscí pak wobeženoscí, řlužbu, winowatosci), dha ma wón to: tak a kaž jo wudawa, do počaſacž. — To ſamo, ſchtó tak runje rofeſtajachmy, plæczi tež w nastupanju rěkow a rybylejenja w nich, jeſi rěka ſa teho, kotrež we nej taſte prawo rybylejenja wudawa a ſa ſebe žada, zuſta, jemu po pódze nježkuſchaza ležomnoscí. Prajiſi a wudawaſi teho dla něčto we nastupanju rěkow, kotrež ſo na něčejich ležomnoscích namakaju a leža, ſo ma w rěž na zuſych, jemu prawne nježkuſchazých ležomnoscích prawo rybylejenja, dha ma wón to jaſnje a dróbnje do počaſacž.

(Pokračowanje.)

Ze Serbow.

S Budyschin a. Dženža psched thđzeniom, 27. septembra, džeržesche pschirodospynym wotrjad Mačijih Serbskeje w tudomnym hofczerju k ſkotej krónje poſedženie a běchu ſo k temu tuczile knježa ſechſti: Duczman, Fiedler, Hórnik, Kral, Lüdwig, Pohoncž a Rostok. Majprjódzy pschednoschesche k. wucžer Rostok ſi Dreczina: „Swěrinske pschedprawa,” na cjož k. wucžer Pohoncž ſi Lujka naſtawok „wo ſchörzu” cžitasche. Potom ryčesche k. seminarſki wucžer Fiedler „wo tthörju abo twórju (mustela putorius, Iltis)” a k. wucžer Mucžink ſe Semiz pschedpołoži wudžekaj: „Swětlo, cžopkota a milina,

tſi pomozne wěžy, kotrež thče roſtlinow potwyschěja” a „kaſku ſchłodu cžini ſoboda naſhim polam?” S—ski.

S Wulich Debře. Schtwortk 25. septembra popoldnju wudyrí tudi na živnoſci, mlynkej Si monej ſlužchazej, wohen a pschewobroczi domſke, Č hródž, bróžen a koſinju do procha a popieka, a je ſo wſchitko ſpalito, ſchtóž w tuthych tvarjenjach běſche a bjes tym tež něhdje 40 kop žita, kotrež mějeſche tam kubleč Bienna da ležo. Na tej živnoſci bydlesche cžěbla Michal ſi jako podrožník, wón bě pak w Chwacžicach na džele a jeho mandželska běſche won wujella, ſo by len ſlaka. Bjes tym je pak pječza proſher abo jedyn 9 lětny hólčez ſen, na dworje ležazy, někak ſamischtrik a je ſi teho tón zpěv wohén naſtal. Pschi wſchém ſastróženju, do ſotrehož je psches to pschischoł, je wón pak tola k wulkemu ſbožu hiſcheze tak wjèle roſoma dobýč, ſo je male poſkralétnie džeczo cžaſa doſež ſi paſlateho domu wunježl. Koſu je Michalkowa, kž bě domoj pschiběžala, hiſcheze plomjenjam žiwi wutorhnyka, hewaſ pak je ſo wbohim Michalkezam wſcho do cžifta ſpalito.

S Porschiz. Šwiedzen ſhwjateho Michała běſche ſa naſchu woſhadu rjany a kraſny džen, pschetož na tym ſamym wotdžerža w naſchej zyrkti budyski pobocžne towaréſtro Gustav-Adolfskeho wuſtawa ſwój lětny ſwajeđen ſe ſerbſkim a němſkim popoldnichim ſemſchenjom. K tutemu běchu ſo budyske ſhobuſtawu wubjerka, jara wjèle naſchich woſhadnych, laž tež wjèle hoſcžow ſe ſuſodnych bližiſtich a dalskich woſhadow, wjèle wucžerjow a tež ſydomnaczo duchowni ſechſli. Hjžom na počjeneje hodžiny bě ſo porschifka a kračejanſka ſchulſka a woſroſczena mlodoſež w počnej pschi psched ſchulu ſhromadžila a cžehniesche potom do Nowych Porschiz, ſo by tam mlodoſež ſi Kubſchiz, Kumschiz, Boschez a Końjez pschijala. Po ſežinjenym ſjednoczenju a ſradowanju poda ſo pěkný cžah ſe ſinahowazymy khorhovjemi, wot k. wucžerjow ſi Porschiz a Boschez, kaž tež wot khejbětarjow a gmejnſtich prijodkſtejerjow naſjedowanym ſažo do Porschiz a ſeſtupa ſo na farſkim dworje. Pod ſwonjenjom wſchitkich ſwonow cžehniesche cžah, kotremuž běchu ſo wubjerk, duchomni, wucžerjo a druzh pschisanknyli, na knježi dwór, ſo bychu tam wypoſtočesčeňeho kollatora, knježa ſi Döring, do swojeje ſrjedžiſny pschijeli. Iako bě ſo to ſtało, podachu ſo wſchitky do zyrkwe, kotrež bě ſi wonka a ſi nuteka jara rjenje ſi pletwami a wěnzmami wupryſhena. Boryš bě naſch Boži džen hač do poſlenjeho kuczka, móhl rjez, pschepjelnym a hnydom ſapocža ſo ſerbſka Boža řlužba. Majprjódzy ſpěwaſche ſo khejlusč:

„Wudž k hwalba Bohu wjerſhemu.” Na to ſtupi naſch k. ſarač Trautmann na woltar, ſpěwaſche kollektu a cžitasche 46. psalm. Iako běchu

*) Pschetož hđzež je na jenej stronje (ſa někoho) někaſte, wěſte prawo, tam je kóždy ras na druhéj stronje (ſa druhého) wěſta temule prawu pschihodna, po nim ſo ſložowaza a jemu wotpovjedaza pschifkuſhnoſcž, winowatoscž, dožnoscž. Na pschiftab: Měaſhli prawo wot někoho wěſtih pjenjes zadač, dha je na jeho (dožnika) stronje ta winowatoscž, tónle pjenjes na tebe ſaplačicž. Je pschi tym wěſtih cžaſ ſi. ſa plæcjenje wucžinjenym abo poſtajeny, dha ma ſo tež tón wot dožnika wobledžowacž a džeržecž. Kajkež prawo, tajka winowatoscž (dožnoscž) a kajkaž dožina, tajka tež prawisna!

potom budyszy seminaristojo jenu Bergtowu motettu pełnje sanjeśli a wsha shromadzisna kherluſch „Sed tu jerdy hród je naſch Bóh ſa m,” wuspewala, poſtupi l. farar Smiſch ſ Hodziſa kielku a djerzeſche hukobko hnujaſe, mózne wubjernie ſwiedzeńſke predowanje po ſłowach na Romſich 12, 13:

„Bjercze ſo po potrjeboſcie zach tych ſwiatyň horje; a roſestaju potom jaſnje: 1) ſchtó ſu czi ſwieczi, ſa kotrýh ſo Gustav=Adolfske ſjenoczeñſtwo ſtar; 2) kajke ſu bjes tymi ſwiatyňmi potrjeboſcie, po kotrýh čze ſo Gustav=Adolfske ſjenoczeñſtwo horjebrac̄, a 3) kaf ſo Gustav=Adolfske ſjenoczeñſtwo po tutych potrjeboſcieach horje htere.

Po predowanju ſpewachu seminaristojo a proſeminaristojo: Kommirowu motettu ſa měſchanym chor „Bóh je luboſc,” na czož ſo herbſka Boža klužba ſ kollektu a požohnowaniem a ſ wuspewaniem kherluſchowej ſchtuczki „Mjich bym ja twój a wofstanu” wobſantni.

Po njej ſo hnydom němſta Boža klužba ſapocza a jeje rjad bě nimale tajſi, kaž pſchi ſerbſtej. Predowanje djerzeſche l. farar Hilliger ſ Khróstawu po ſłowach ſzubnikow 6, 14. Po wobojim ſemſhenjom ſo kollektu ſa wotpohlađanja Gustav=Adolfskeho wuſtawa w zyrwinych duriach ſkadowaſche a naſwadahu ſzribja 54 tl. 3 nſl. 7 np., Němž pač 24 tl. 21 nſl. 6 np., tak ſo bě wſho do hremady 78 tl. 25 nſl. 3 np.

Hewak many hisceže ſkončnje ſ wobſibnej klužbu na to ſpomnicz, ſo bě l. farar Trautmann wſchitko, ſ tutemu ſwiedzeñej ſklužaze, tak wubjernie ſriadowaſ, ſo to lepje bycz njenozesche. Woſebje ſvodobasche ſo tež, ſo ſo ſ zyrfwinej węże dwę wulſej khorhovi ſmałowaschtej. Czeſczenie ſobuſtaru budyskeho wubjerkia běchu ſ zylym ſriadowanjom woſebje ſpokojeni.

S Budyschina. Wſchelake nowinu nam tón tħdejien ſowjedaču, ſo je jeho majſtoſcz ruffi khezor Alexander tudomncho knihikupza a redaktora ſzmerja dla jeho ſaſtužbow w oſtejnoſcie bjes ſzribjanami ſa ryčejerja ſomjenowal a jemu rjad ſwiateje Hanu 2. klasu ſpožiſ.

S Budyschina. Ryčeſphtny wotriad Maczizy Serbskeje mějsche ſandženj ſchtwórk poſedzeñje, w koſtrym ſo najprjedy wot l. ſamolerja naſtaſk „Bifkop Thietmar Merſenburgi jako ſłowjanſki ryčeſtyńk”, ežitasche, potom pſchedložk „,wz a „Serbske wurozy ſa geologiu“ wot l. wučerja Rostoka ſeftajane. Wysche tħele piſanhyň dželkow ryčeſche ſo wo wſchelakich węzach, kotrež l. pſchedložda Dr. Pſul abo druſy extnie ſt roſponnjenju podaču.

S Lachowa. ſsobotu 27. ſeptembra wjecžor w

11 hodžinach pſchiūdžeschtaj dwai gmejnſkaj prjódſtejeſrzej ſ tam ſ tej powjeſcju, ſo ſu pſched malej klužku na naſchich ležomnoſczech czelko morweho uowonarodzeñeho džeczatko namakali, kotrež ma po ſakouſkich poſtajenjach kahowſka gmejna ſběhnyč. Běſche pač to džecz jeneje w Myschewach klužaze džówki, kotrež bě ſo tón ſamý džen ſ swoimaj ſtarſchimaj do Króny na pucz podala, ale na ſzliſhovſich ležomnoſczech po-rodžila a ſwoje džeczatko do korb počožilo, ſo by je do Króny donjeſbla. Ale na naſchich ležomnoſczech wo-puſteža ju mož a pſhemóžna wutkoſcju nadpanje a wona ſkončnje wobſantni, pſched wjecžorom to džeczatko do jeneje ſtakobu poſožic, a ſo domoſ ſwojemu kniejswu wróciwſhi ſwojej maczeri praſicž dac̄, ſo by po to džeczatko ſchla, dokelž ſebi myſlesche, ſo by ſnadž Myschowſenjo jo njebyhu horjeſwali, ale ju ſ nim do Króny wuhnali. Na bóry ſziniene ſiewjenje na kralowſke ſudniſtwu w Rakezach a wot tam na wotkresne ſudniſtwu w Budyschinje bu tħo dla wot wotkresneho ſudniſtwu a ſtatneho ryčniſtwa na ſw. Michała pſcheskiſchowanje maczerje a ſetcia czelka pola naſ wot-džeržana, ſhtož 4 hodžiny traſeſche, a ſo wuſkafa, ſo wona džeczatko njeje ſkonzowala, ale pſches nahle panje-nje pſchi porođe na twjerdy pucz bě džeczatko, hac̄ runje ſiwe, ſebi horny nop hkočki pſcherasiklo a pſches to, kaž kež pſches ſylnie wukrawjenje wumrjelo. L.

S Budyschina. Sandženj tħdejien wobuſteži naſche město l. kaplan Jakub Wels, ſo by naſkriilne l. fararjej Kokli w Njeħelcziſach w duchownſkim ſaſtojnju pomhač.

Přílopk.

W Ebelsbrunne pola Zwickeru běchu ſebi kruwarjo wohet na polu ſadžekali. Pödla tuteho ſyny ſo pjezclētna džonka kublerja Schneidera tač, ſo wëſlik na nju ſchekr ſ wohnja ežiſn, ſ kotrym iž ſo potom jeje draſta paſicž ſapocza. W ſtróželach wona ežekasche, hac̄ ju jedyn džekacžer wuhlada a pſchiskočiwiſhi wohet poduſhyč phtasche. Hac̄ runje jej paſazu draſtu hnydom ſ ežela ſwottorha, dha bějche ta holežka tola hiżom tač wopaleña, ſo je naſajtra wumrjecz dyrbjaka.

* Po najnowſich powjeſczech budža wſchitq Garibaldiſjo wobhnadženi, jenož Garibaldi a jeho džekacžo najwažniſhi naſjedowarjo dyrbja pſched ſud pſchiuej.

* W Kamjenzu wotpali ſo 29. ſeptembra wjecžor we 8 hodžinje pſched ſinsbörſkimi wrotami jena maſiwna bróžen ſe wſchēmi žitami, kiz we njej běchu. Wona klužesche pjetarjej Haufje a několym druhim.

* W Litawſkej mějachu wóndanjo ſtrachne krušobicze. Krupy ſu tam 500 wobzow na paſiwe ſarafyle.

Do knihownje Maćicy serbkeje

daří:

- 1.) R. scholasticus Bul w Budyschinje: a.) Directoriūm divini officii in usum cleri Lusatiae et Saxoniae. 1852, 1853, 1856, 1859, 1860, 1861. b.) Catalogus totius cleri Lusatici et Saxonici. 1847, 1849 — 1858, 1860 — 1862. c.) Leichenrede bei der Todtenfeier des Tadeo Kościuszko. d.) Gene skladnosine pišmo wot lěta 1751.
- 2.) R. proghymnasiálny direktar Bul w Drežjanach: Kurze Nachricht über das katholische Proghymnasium zu Dresden.
- 3.) R. student Češla s Prahi: a.) Kniga Žalmu; b.) Grammatik der polničchen Sprache v. Smith; c.) Karol XII. król szwedzki, we Lwowie r. 1704; d.) Vypáni živočichův.

4.) R. professor Dr. Lotza w Lipsku: a.) Ost und West. II. Jahrgang, No. 3 u. 14.; b.) Čížko 1. a 2. kataloga člowjanskich knihew wot Wenedista; c.) „Grammatika, oder windisches Sprach-Buch.“ Elagenfurt 1758; d.) Zabawki wierszem i prozą. Tom III.; e.) Ueber die Aussprache der čechischen Buchstaben, Šylben u. Wörter v. Franz Tomfa; f.) Ueber die čechische Rechtschreibung v. Franz Tomfa; g.) Krishov pot, ali Premishlovanje Kristusoviga terpljenja; h.) Literatura slav. narodow; i.) Dissertatio tractatum pacis cardisensis exhibens.

5.) R. gymnasialny wucjer Dr. Pful w Drežjanach: Zur Erinnerung an das Sprachfest am 2. April 1860.

6.) Shorjelske towarzstwo wědomnoſćow: a.) Neues Laufiſches Magazin. 39. Band, 1. u. 2. Hälste; b.) Neues Laufiſches Magazin. 40. Band, 1. Hälste. — Sa wſcho praju s tutym ſwój najrjeniſchi džak! — Sserbske nowinę mam nětko połne hacž da čížlow: 20, 26 a 48 s lěta 1848. Njemöže nam tele čížla něčto wobstarac? By nam to jara lubo bylo!

R. A. Kiedler, knihownik M. S.

P i s m o w s t w o.

Nowa modlitna knižka za katholickich Serbow je njejedna wuska pod mjenom:

Khwaleé Knjezowe mјeno!

Ta sama wopšija wſchedne, ſchtvore kemschace myſchorne, spowiedne pobožnoſće, kaž tež modlitwy na rōčne časy a ſwiate dny a we wſchelakich naležnoſćach. Psichidath je rjany wobraz se serbſkim podpišmom. Knižka je we porjedzeniu katholickim prawopisu ſpisana, jaſnije čížcovaná a wopšija 344 stronow. Wopſhijecje móže kózduho ſpokojic a format (makr oktav) doſtelni wěſeje někotroholuli žadanjo. Placizna je jara tunja. Placzi mjenujz: broſhurowany (ſefchit) exemplar 5 nſl. Wiazany s platowym kribjetom 6 nſl. cyhly we placze 10 nſl., w koži ze zlothym wobrěskom 20 nſl.

Móže ſo dōſtarž w Budyschinje pola k. Smolerja, knihikupea, a pola k. Hórnika, tachantskeho vikara; w Róžencze pola k. P. Venna Krala a w Radworju pola H. Duczmanana, kaplana.

Spěwy.

N j e w j e d r o.
Sdceje jaſne ſkónczko horze pruhi
Ma ſacínu ſemju pſchestréva,
Hlaj, duž jno mózny vichor ſbumi
Pſches pola a pſches hajniſcheja.

Mózciémna mróčzel cížho ſrocji
A po njejednej módrinje
Sso hſtceje ſumi ſkónczko ſrocji,
Dóž wóczko ſwoje njeſankuje.

Něk blyſti ſtratiſne poſkaſuja
Sso ſ deſchęapołnych mróčzelow,
A cžekę hrimanja tež ruja,
Wſcha ſwérina ſwój pyta ſłów.

Sso ſ njejebiſ nahle deſchęje ſija,
A ſlivi pucze torhaja;
Tež Bože njeſedra něk bija,
So wſchita ſtvrba tſhepotu.

Hlaj, w makym domčku džecji pſacža,
Sso modlo dele poſklani,
Tež starszej ſicíko kyssa macža,
We wérje k Bohu ſdychuju:

„O Božo, daj, ſo bje-wſchej ſchody
Sso blyſt a hrimot ſdalitaj;
Kryj ſ twojim kſhidłom połne płody
A bydleničko nam ſakitaj!“

Hlaj, hrimanje duž dale cžehnje
A blyſti jaſne wuhačni,
Sso njejebi módrí ſaſo rjenje,
Strach ſpuschęji kózdu wutrobu.

Tak minje ſo tež w ſwojim čaſzu
Cíj njeſedra jow žiwiſte,
A ſkónczko ſvoja ſe wſchej kraſu
Sso Tebi ſaſo pokažel! Bjarnat.

Hudančka.

Twé džerje mam,
Dwaſ porſtaſ na kožam,
A ſ tymaj dolhe pſchitroſči
A wulke to ja pomjeiſču,
Tež roſdželu ja na měſče,
Schtož nočezja měč w hromadže.
(Wuhudanje přichodnje.)

W u h u d a n j e ſ c ž . 39.

40. Hdyž džerku na leſčnym worjechu wuhladam, jón njeſheru, hdyž pak ju njevidžu, dža jón wotschijpmu, dokež ſebi myſlu, ſo je dobrý.

Cyrkwińskie powięscie.

Krócenie:

Pětrowska wosada: Jan Bohuňer, Jana Kubizh, wobydlerja w Budyschinje, ſ.

Podjanska cyrkej: Madlena Augusta, Michała Nöbla, wobydlerja w Budyschinje, dž. — Marja Rosalia, Jakuba Vita Krala, žiwonoscerja a rychtarja w Matzezach, dž. — Hanža Marja, Jana Scholty, wulkosahrodnika w Hruboczach, dž. — Jan, Jakuba Karaža, wobydlerja w Dženikezach, ſ.

Zemrječí:

Džen 19. septembra: Marja Thereſia, Handrija Mišawicha Nehorka, hřežerja a krawza na Židewje, dž., 4 l. 3 m. — August Leſchawa, wobydler na Židowje, 33 l. 7 m. — Marja Augusta, J. G. Kulki, krawza pod hromom, dž., 5 n. — 20., Marja Almalia, Jana Kalicha, wobydlerja na Židowje, dž., 13 d. — 21., ſanža, Handrija Holana, hřežerja na Židowje, mandjelska, 53 l. — 19., Hana Gerscha, Jana Janascha, sahrodnika w Hownjowej, dž., 11 l. 8 m. — 24., Hana Mitaschowa pomjenowana Nikuschowa, wobydlerka w Delnej Řinje, 54 l. 8 m.

Čahi saksko šlezyuske je železnicy z budyskeho dwórnišéa.

Do Draždjan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnia 9 h. 11 m.: pschioplnju 12 h. 50 m.*; popołnju 3 h. 33 m.* wieczor 8 h. 21 m.*; w noži 2 h. 26 m.

Do Shorelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnia 11 h. 40 m.*; popołnju 3 h. 25 m.†; wieczor 6 h. 54 m.*; wieczor 9 h. 24 m.; rano 12 h. 30 m.

*) Pschioplnjenje do a se Žitawy a Liberza (Reichenberg).
†) Pschioplnjenje do Žitawy.

Pjenježna płaćizna.

W Lipſku, 1. říjobra. 1 Ronis'or 5 toler 15 nřl. 6 1/4 np.; 1 połnowažazý čerwony ſloth abo bukut 3 tol. 5 nřl. 4 np.; wienske bankowki 80 3/4.

Płaćizna žitow a produktow w Budyschinje 27. septembra 1862.

Dowoz 5604 kóreow.	Płaćizna w přerézku na wikach,					na bursy,					
	wyšsa.	nizša.	sředzna	najwyšza	najniższa	u.	nřl.	np.	u.	nřl.	np.
Pscheniza	6	2	5	5 15	—	5	25	—	6	2	5
Rožka	4	2	5	3 20	—	3	27	5	4	5	—
Decimén	2	20	—	2 15	—	2	17	5	2	20	—
Worfs	1	22	5	1 15	—	1	20	—	1	22	5
Hroch	4	15	—	—	—	4	5	—	4	15	—
Woka	3	5	—	—	—	3	—	—	3	5	—
Rejepit	8	5	—	—	—	8	—	—	8	5	—
Zahly	6	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejdusicka	4	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bjerny	—	25	—	—	—	—	20	—	25	—	22
Hana butry	—	14	—	—	—	—	13	—	—	—	—
Kopačkomy	4	5	—	—	—	4	—	—	—	—	—
Zent. ſyna	—	17	5	—	—	15	—	—	—	—	—

Spiritus płaćeše wčera w Barlinje

17 tl. 20 nřl. a 18 tl. — nřl.

rēpikowy wosij (njezisczeny) 14 tl. 25 nřl.

(Ežisczeny, kąž ho w Budyschinje pschedawa, je
stajnje něhdje 1 1/4 tl. drožski.)

Nawěſtnik.

Česny wěnc na rów

Marije Hórcanskoc w Trjebjeńcach † 26. septembra 1862.

Tak je twój běh na ſwěczi,
Luba Marja dokonjaný;
Boži jandzel njebeſti
Pſchindže ſ njebeſt wotpóſlaný,
So by ſ teho ſhweta cze
Donjeſt do tej ſbóžnoſcje.

Duž my w twojej mloboſci
We tym wſchak najrijeſhim ſčenju,
Hujom do ſet dwazyczi
Dřechmý ſ twojom' pſchewodženju.
Tak ſh ſahé wuczeſla
Hřeſchnom' ſhvetej Marija.

Hdyž bě th tež we kaſčcju
Hacž najrijeſho wupſchena,
Twoja duſcha we njebu
Ačiž je někto pſchekraſnjená.
Khrystuſhowa njewjesta
Jeſchcze wjèle rjeniſcha.

Tak ta duſha ſ Jeſuſej,
Potrehož th Lubowasche,
A ho ſ jeho poddanſtwu
Sahe w mloboſci ſtach dasche,
K njebu horje czechniſche
K njebu, hdež twój ſbóžník je.

S njebja wona pſchitwała
Wam nětk wurudžených nano:
„Nepłakajcze moje dla
Troſtujcze ho — wó ſznaſo
Borh ſa minu pſchindžecje,
Duž, mój nano, njeplaczcze.“

„Ačh wó macze lub'waną
Wo mnje wjazh njeplaczcze,
Gemska žaloſc ſwoj konz ma,
Bohu kħwalbu ſa to dajcze.
Mój ert wjazh njeplaczcze,
Prječ ſu wſchitke bołoscze.“

„Ačh mój lubh bratſe tu
Nahle buchmoj roſdželenaj,
Běchmoj pſchego ſ luboſcju
W pſchienoſcji ſiednoczenaj.
Něhdž nai' Boh ſiednoczi
Rjenje we tej ſbóžnoſcji.“

„Schtož Boh čini, dobre je,
Přečejeljo wy, neplakajče,
Swoju žmijerč pak wopomiječe,
Světine lischty na bōl stajče,
So seje stajne hotovi,
Hdyž ſo žmijerč k wam pſchiblizi.“

Tak něk ſona ſi njedjeſow
Swjefelen delje hladá,
A ſej na tu ſemju jow
Nihdy wjazh njepožada,
Teje duſha wſchitko ma,
Schtož je hdy ſej žadala.

Napouſled ſež ſi wutrobu
Wona wſchém ſo podžakuje,
Kiz jej čeſlo we kaſchču,
Kiz něk w rowje wotpočuje,
Rjenje wuphſchili ſu;
Boh jo ſaplačz kójdemu.

Duž dha ſpi něk Marija,
Cíjſe w twojim khłodnym rowje,
Hac̄ to ranje ſaſwita,
Hdež Boh cje po ſwojim ſlowje
Saſo ſi njeho wubudži
A naſ wſchitkich ſjednoči.

J. W.

Powschitfonna a ſefuranza w Trieſcze (Assicurazioni Generali)

ſaw jesczuije pſchi ſaruczenſkim fondsu wot $18\frac{1}{3}$ millionw ſchjeſnakow:

- a) Twory, mobilije, žneňſke plody a t. d. pſche wóhnjowu ſchłodu;
- b) Kubla a twory na puczach pſche ſchłodu pſchi transportu a
- c) poſkiež ſawjeſzenja na žiwenje čłowelów na wſchelake waschnie ſa najtunishe twerde prāmije a napishe polich w pruſki m kourantu.

Tuto towarzſtwo ſaplačzi w hycze 1859 ſa 1861 ſchłodowanjow 3 milliony 352,478 ſchjeſnakow 86 kr. D. W. ſarunanskich penes.

Wſchu roſprawu dawa

J. G. Richter,

wolrefny agent ſa Budyschin a woſolnoſc̄. Sady wulkeje zyrkwe čzo. $\frac{338}{171}$ pôdla tačantſta.

Vino. Wopravdžite wina
wſchitkich družinow, **Vino.** ſara dobre a tunje,
czerwene a běle, w
cžwizach a bleſchach, khunu po 8 nſl. hac̄ 20 nſl., bleſchu po $7\frac{1}{2}$ nſl. hac̄ 1 tl., pſchedawa ſi khlamow a
wuschenkuje w ſwojej winowej ſtwe, wo kotrejež prawje
bohate wophtanie najpodwolnichho proſhy.

W Budyschinje na ſerbſkej haſb.

J. G. F. Niecksch.

Jedyn měſčjanſti korbjerski miſchtr cze wjetſchu
dzěſlu jenoleſnich wjerbowych wifow ſa korbhdělanje
kupic̄. Kaf wón rěka, to je we wudawatni Šerb. No-
winow ſhonic̄.

Tež može pola njeho jedyn hólcjež pod ſpodobnymi
wuměnjenjemi do wuzbý ſtupic̄.

**Murjerjo, ſamjenjerubarjo a
ſamjenjełamarjo**

moga pola podpiſaneho hñydom do dzěla ſtupic̄ a ſo
jim trajaze dzělo ſlubi.

P. Wendler, murjerſki miſchtr.

Na knejžim dworje w Schejzeny pola Rakez je 25
dzějvečz kohéži dolhich a dwaſ zolej tolſtich, derje wuſ-
ſchenych khójnowych pſotow a po kra kóph runje tak dol-
hich ſchpundowanſtich deſtow na pſchedan.

 Žena maſzina khęža w Hlinje pola Hucžin
je ſe ſwobodneje ruky na pſchedan a je wſcho-
daſche ſhonic̄ pola korežmarja Hundrak a tam.

 Bely
Maherowy bróftſhrop

Hjózom dlěſchi cžaſ cžerpjach na jara krotki dych, wob-
cjeźnoſci w pluzach a na ſazlanje, tak ſo dyrbjach ſan-
dzenu ſhmu na khorym kožu pſchebhc̄. Na radženie ſwo-
jich ſnatych kupich ſebi pola knjeſa Curtia Alſbannusa w
Brauns hotel někotre bleſche wubjerneho běleho bróftſh-
ropa wot G. A. M. Mayera we Wročlanju a ſym někto
pſches tutou hojazh ſrěd wot mojeho ſatraschneho cžer-
pjenja wumóžen, ſchtož tudy rad k naſjedzenju dawam.

W Dražđanach, 8. haperleje 1872.

Wofſa Jan Gottlob Mucha w Friedrichſtadtſtu.

Gutón ſhrop pſchedawaja

Heinr. Jul. Linck w Budyschinje ſady wul-
keje zyrkwe,

Jan Schmidt w Raſezach,
B. N. Scholte we Wotrowje.
Josef Löbmann w Scherachowje.

Gſuche droždje

najlepſeje dobroſeče a po kótrhých ſo wěſce derje hiba
mam ja kóždh cžaſ nowe a cžerſtive na pſchedan a možu
je cžesčenym ſerbſkim hospoſam naležnje poručićz.

W Budyschinje na ſerbſkej haſb, hdež ſtaſ dwaj
muraj pſched khlamami.

J. G. F. Niecksch.

Cjesczenym Sserbam Budyschina a wokolnoseze s tutym najpodwolnisczo k najeđenju dawam, so su w mojich, na suitskomnej lawskiej habsy w Ritschlerjez domje so namałazych

möblomach Phlamach

möble wschtikich družinow, jako blida, kommody, sekretairy, konopeje, polstrowane a nje-polstrowane stolzy, schpihely, tapety, molowane rousleauxy sa wokna a wschelake tajke węzy na pschedan. Wschitko je derje a trajnje dżelane a pschedawam ja po najtunisich placzisnach, tak so mözu kózdemu moje möblowe Phlamy se wschém prawom naležuje poruczic.

Robert Süss.

Wondanje žobotu staj so 2 měchaj na žitnych wikach shubitoj, s kotrejuz ma jedyn napiżmo „Johann Delan. Nadibor.“ a chył sprawnih namakar tutaj měchaj sa pschi-hodne farunanie we wudawarni Serb. Now. wotedacj.

Zutje sa tydženj jako 17. nedž. po ſzw. Troizh popoldnuj smjeje džiwoczańskie serbske ev. luth. misjonske towarzſto wchromadžisnu. **Petr Molon.**

W Wellerez knihářni su k dostacj: Jakub, E. T., te zyrkwijske Muzenja na scheho Czacha. Sa evang. Kschezijanow wopomnene we Prjedowanju, 31. Oct. gr. 8. geh. 1845. 2 nsl. Jordan, Dr. J. P., Tuttnežka. Nowiny za Serbow. 4. 1842. 26 Nr. 20 nsl.

—, Serbske Peſnici zgebérane a Sserbskim hólcam a holecam ksweselenu wudate wot Cjesczanskich Wiczazec Petra. 16. br. 1841. 2 nsl.

Domascha Kempenskeho Schtore Knih i wot Kehodzenja sa Khriftu so mi. S Laczonskeho do Sserbskeho pscheloži J. E. Wanak a Predispomnenje pschitstaji E. T. Jakub. 8. eleg. br. 1845. 10 nsl.

Seiler, A., Krötki Khrilusčje a Spjewanczka sa serbske Schulje. 8. 1842. 3 nsl.

1843. 52 Nr. 1 Thl. 10 Ngr. 1846. 52 Nr. 1 Thl. 10 Ngr. 1844. dito. dito. 1847. dito. dito.

1845. dito. dito. 1848. dito. dito.

jenotliwe čížka po 2 np.

W Smolerowej knihářni je dostacj:

Khwalce Knjezowe mjen!

Modlitna knižka za katholickich czechjanow. Wot H. Dušmana.

Tuta knižka placzi broschurowana (jenož do wobwaki zejchita) 5 nsl., zwiazana z platom w hribetom 6 nsl., cyka w placze ze złotym kschijom 10 nsl., a w koži ze złotym wobrèzkom 20 nsl.

Niedželu 5. oktobra popolnju wot 3. hodžinow smjeje patriotske towarzſto czechne wušķienycy wojsakow wchromadžisnu w Hodžiju.

Sigismund Dehma.
faložer a pschedsyda towarzſta.

Holczez, tiz čze schewſtwo wuklucz, može pola scherwskiego misjitra Nathera na schulerjskej habsy do wuczbh stupicž.

Wschitkim pschęzlam a znathym praju z tutym pschedzelné „Boże mje“ pschi swoim pschedzienju do Njebjelcic.

W Budyschinje, 1. oktobra 1872.

Jakub Wels, kapłan pschi serbskej zyrki.

Cjawný džak.

Jako běše wondanje khowanje schulerja Michal Schand s našeje wshy, je so to wschém ludzom jara spodobalo, so je róženčanskii knjes wuczer Haufa ham wot so se kwojiej schulu na pschedwodzjenje pschitshol a to wotemrjete čelo, kotrež běchu teho njebozicickeho hauſchulerjo rjenje wuſyſili, do Khroscz na kerchow pschedwodzal. Sa to praji so tudy kniesej wuczerzej Haufie wutrobný sjawny džak.

Jedyn w Dobroszechach.

„D so by nashe hromadžebječe tudy bjes ploda njewostalo“, tak wypožydestojny knjes farat Jimisho pschi wobšankienju kwojeho Gustav-Adolfskeho předowanja w Porščizach prajeszče. Tajke mözne a žalbowane předowanje njemožeshe bjes ploda wostacj, kaž mözu se kaužneho šoujenja wobhwedzicž. Za běch hac̄ dotal njepščezel Gustav-Adolfskeho wustawa. S Waschego předowanja hym s roškaczom pónal, so hym so nad tym khvalobnym G.-A. wustawom, kaž tež nad thmi, kotrýchž won podpjera, pschedreſčil. Měječe džak, so seže mje s mojeho hřešněho břuda wutrohnyli.

Kak seže nam bjes druhim wutrobu hnuli, hdhy naš pokasachje na wulke čerpjenja a tradanja našich evangeličskich bratrow w Czeftej; a kak by jim hasle k troštej kšnžil, hdhy bychui šounil, tak so tu se želniwoſćju psched Božim woblecjom na nich spomina. Duz Wasz naležnie proſhu w myſli wjèle druhich, so bysčeče to krafne předowanje dali wotczischezecz už jenož sa naš, ale tež sa našich czechskich lutherickich bratrow.

Jedyn w mjenje wjèle druhich.

Pschedzlam a znathym poruczataj so jako mlobaj mandzelskaj jenož s tutym

August Bartko,
Adelheid Bartkowa

rodz. Neumerkelez,

W Budyschinje, 30. septembra 1862.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawańi Serb. Now. při bohatych wrótach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kózde číslo płaći 6 np.
Štvortlétta předpłata pola
wudawarja 66 np. a na
kral. saks. pósée 7 1/4, nsl.

Cislo 41.

11. oktobra.

Léto 1862.

Woprij eće. Swětne podawki. — Budarjowý wopomniſ. — Ubi bene, ibi patria. — Ze Serbow: S Minakała. S Budyschyna. S Tučiz. S Rjehornja. — Dopisy. — Spěwy. — Hans Depla a Mots Tunka. — Přílopk — Spěwy. — Hudančka. — Cyrkwinske powjesće — Čahi sakskošlezynskeje železnicy atd. — Spiritus płaćeše w Barlinje. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Sa ſkk a. Ministerſtvo ſnitskomnych naležnoſczech je pschiswolito, so by ſo pschichodne lěto powschitkomny němſki turnski ſhwěđen w Lipſku djeržał. Capočat� tuteho ſhwěđenja budže pječza njedželu 2. augusta. — Veho kralovska wyžkoczej pryzn Wafa (nan krónprynzezhynh Karole) je 7. oktobra do Dražđan na wophtaře pschijel. — Budysli hant wosjewjuje, ſa maja ſo wſchitzh, w lécje 1842 rodženi muſzy rekrutirowanja dla hac̄ do 1. novembra teho lěta pola ſwojego gmeinſkeho přjodkſtejerja ſami přjodkſtajc̄, teho runja tež wſchitke na čaſ ſ wójska vusřežene a hewal tež wſchitke k ſkužnej reservy ſkužhaze mužstwa. — Veho majestoscz kral Jan je ſo ſ kralovské ſhwóſbu na hród Weesenstein pscheydil. — Akzije albertskeje železnizh, kotrež hac̄ do nowisckeho čaſha hubjenje ſtejachu, ſu w krótkim čaſu wo 30 tl. horje ſchke, dokelž ſu ſo po wotewrjenju tharandſko-freibergskeje železnizh jeje wunoſchli jara pořejdile. Spomnjene akzije ſteja netko 79 1/2 tl. — Dokelž je we wukraju ſ nowa horojah mór wudyrí, dha je ministerſtvo ſnitskomnych naležnoſczech ſa ſo krucze poručilo, ſo ſo podolske, wuherske a galiziske horjada do ſakskeje pschecžic̄ njeſzmiedza, khiba ſo može ſo dopoſtař, ſo ſu hžiom dwaj měřazaj ſtrowe w Čechach abo na Morawje pscheywale. — W Menichowje ſměja wotpóſlanzy němſich pschekupzow ſhromadžiſnu, w kotrejž budža dla pruſkofranzowſkeho pschekupſkeho ſwjaska a dla němſkeho zollvereina jednač. Wot budyskeje pschekupſkeje jednoth je ſ. banquier Heydemann ſa tajkeho wotpóſlanza wuswoleny.

Pruſh. My pižachmy tydženja, ſo je ministerſtvo krajny etat (poſtajenje krajnych dohodow a wudawow), ſa lěto 1863 ſrijadowany a druhej komorje k wurdžowanju přjodpołożeny, wróćzo wſalo a ſo čke jón halle poſdžiſho ſa ſo přjodkpołożic̄, hdž ſu budža wobſtejenja lepiče; pschetož w tu ſhwili bě do předka widžec̄, ſo druha komora tajti etat netko ſa dobry njeſpōſnaje. Druha komora je tuteje naležnoſczej dla wondanjo wob-

sankhyka 1) ſo ma ſo ministerſtvo napominac̄, etat na lěto 1863 ſapóſlanzam druheje komory tak ſahe přjodkpołożic̄, ſo može hac̄ do ſapocžatka lěta 1863 wurdžený byc̄, a 2) ministerſtwu wosjewic̄, ſo je to pschecžiwo krajnej wuſtawje, hdž by wone dawki brac̄ a pjenesy wutřebac̄ čhylo, předy hac̄ ſu wot druheje komory pschiswolene. Ta ani wo króčel nochwac̄ nochze, a njewěmý teho dla, tak to hiſhce ſ njej wupanje. — Preſdawſhi minister hrabja Bernstorff je ſa pôſlanza na kralovskim jendželskim dworje pomjenowaný. — Dotalny pomozny seminar w Ryhbachu pola Scholera je netko ſa po ſu wucjerſki seminar pomjenowaný. Pruszy ſserbia njebudža po tajkim ſwojich ſynow, kž čheda na wucjerſtwo ſtudowac̄, pschichodne trjebac̄ do daloſkeho Boleſlawa (Bunzlau) ſkac̄, dokelž maja netko ſeminar w bliſkoſci. — Veho majestoscz kral Wylem je ſo 4. oktobra ſ Baden-Badenu ſa ſo do Barlina wróćil. W Baden-Badenje běchju jemu paduſchi jeho ſchatulu (vienježny kaſchecžik) kranly, ale ju, dokelž bě teho dla bórsy wulka hara, w tamníſkej hrodovské ſahrodze ležo wotajic̄ dyrbeli, hdž ſu wona potom hiſhce zgle njewotewrjenia namaka, tak ſo nicž ſ njeje wſate njebe. — Hrabja Eulenburg budža najſkerje ſa ministra pschekupſta pomjenowaný. — Krónprynz a krónprynzežyna ſtaj ſo do Schwajzarskeje a do dalskich krajow na pucžowanje podaſoſ.

Amerika. Psches bitwn, kotrejž ſu separatistojo bliſko Hagerstowna pschěhrali, je netko hlowne unionſke město Washington wot stracha wumóžene, ſo móhli je separatistojo nadpanyc̄. Pschetož woni ſu psches rěku Potomak zofali. — Pschedžyda unije, Lincoln, kž dla ſchłovinstwa hac̄ dotal pak tak pak hinač khablaſche a krucze pschecžiwo njemu njeviſopawasche, je netko ſkönčzne ſalon wudač, ſ kořymž ma ſchłovinstwo w Amerizi zgle ſahnate byc̄. — Separatistow khoschtuje zhlá wójna hac̄ do 1. augusta teho lěta něſchtoto dſches 347 millioñow toleř. Sa to je jich knjezerſtwo dokžne líſty wudalo a je lohko možno, ſo dokž separatiſtow do kónz lěta na 600 millionow narоſcje.

Rakuš. We Wuheriskej maja někto khétre wjele rubježnikow. Wón danjo běchu woni njedaloko Peschta póst wo 40,000 schéznakow wurubili a je jich pječja wěsty Ruttka, ſwak něhduscheho wuheriskeho diktatora Koſutha, k temu navabil. — Ruski general Lüders, kiz khwilu we Winje pschebywaſche, je ſo do Warschawy podal. Jebo běchu, kaž je ſnate, ſa čaž jeho namětniſta w Warschawje do czeleſnow třeliſti a won ma hlowu hiſchčeje pschezo ſawjaſanu. — Khězor a khězorka ſtaj někto w Iſchlu. Šakſki krónprynz tam tež pschebywa. — Druha komora wiſteke krajneje rady hiſchčeje wo krajny budget (dochody a wudawki) jedna.

Italia. Młoda portugifisla kralowa, prynzežyna Pia, je po morju do Portugala wotjela. Wscheſake franzowſte, jendželske, rufke a italske kózje jako czeſtny pscherowod ſ njej ſobu jědžihu. — Král Viktor Emanuel je Garibaldijsa a wſchitlích jeho towarzhow doſpolnje wobhnadžil. Wuwsaczi ſu jenož wojažy, kiz běchu wójsko wopuſchczili a k Garibaldijej deſertirowali. — Garibaldi je ſažo hóle ſthoril. — Po nowſhim ludliczenju ma nowe italske kraleſtwo 21 milionow 728,529 wobydlerjow. — Khězor Napoleon je mlodej portugifisla kralowej rjanu, ſ drohimi ſamjeñimi wuſhadžanu, krónu jako kwaſny dar poſkála. — Prynz Napoleon a jeho mandželska ſtaj ſ Turina wotjeloj.

Franzowska. S Vera-Cruzy w Mexikanſkej piſaja, ſo je ta nowa dželba wójska, kiz je tam wón danjo pschijéka, pscheziwo mexikanſkim wojaſam, w bliſkoſći Vera-Cruzy pschebywazym, czahyňka a jich roſechnaſta.

Jendželska. Tačo wón danjo tajžy, kotrež ſo Garibaldijowe ſtukowanje ſpodoba, w Londonje ſjawnu ſhromadžiſmu džeržachu, pschitidze tam tež na 500 Irlandſkich, kiz jara na Garibaldijsa ſwarjachu, tač ſo běchu ſkózneje najrjeſtſe puki, a mějſeſche polizaja wjele činic, předy hacž ſwadníkow wotsironi.

Ruſowſka. Pschi ſkladnoſci jubileja, kotrež ſo dla 1000 lětneho wobſtacja ruſkeho móznařiſta wón danjo w Nowohrodze ſwjetzesche, je khězor Alexander wſchelatich, wo wědomoſeze ſažužonyh, ſkowjanſtich wučených mužow ſ wyšokimi rjadami počeſcili. Po ſkowjanſtich nowinach doſtanu: Dr. Burkyně (Czech, profesor fyziologie a redaktor pschirodopntneho čaſopisu „Žiwa“) w Prahy, Dr. Palazký (čeſki historiograf) w Prahy a Ivan Kukuljewič (Khrowat, ſtawiſnař a wulki župan) w Šahrjebeje rjad ſwj. Vladimira 3. kláſhy; profesor Hołomazki (galiziski Makoruf), Hađicž (Šerb, ſpiſowar) w Nowym Šadu, Dr. A. Mažuranic (Khrowat, pěſniſter a khrowatſki minifter), Dr. Bleiweis (Škowjenz, redaktor ſkowjanſtich ratařtich nowinow), prof. Šafarik (žerbski ſtawiſnař w Belgradje) a J. E. Smoler (čeſki ſtawiſnař w Belgradje).

(čužiſki Šerb, redaktor a. t. d.) rjad ſwj. Vladimira 4. kláſhy; radžiczel Dobrjanſki (wuheriski Makoruf) w Peschce, ſuperintendent Kužmanec (Škowjenz) we Wuheriskej, kanownik Kužiemski (galiziski Makoruf, ſpiſowar) we Štowowje, profesor Miklošič (Škowjenz) we Winje a Vuk Karadžić (južní Šerb, ſpiſowar) rjad ſwj. Hanž 2. kláſhy ſ krónu; Dr. Neger (Czech, redaktor naučněho ſkownika) w Prahy, Erben (Czech, archivar a ſpiſowar) w Prahy, Hatala (Škowjenz, profesor čeſkeje rycze) w Prahy, Dr. Petranovič (dalmatiski Škowjenz, redaktor) w Zadru, Schembera (Morawan, prof. čeſkeje rycze) we Winje, Šusčil (Morawan, profesor a ſpiſowar) w Brnje a Šubotič (južní Šerb a redaktor) rjad ſwj. Hanž hjes króny; prof. Nikolajewič (Dalmat) w Zadru, bibliotefar Wrijatko w Prahy, redaktor Francis (Škowjenz) w Budinje a redaktor Dědički (galiziski Makoruf) we Štowowje rjad ſwj. Hanž 3. kláſhy; Neſacž (redaktor čeſtich ſchulſtich nowinow) rjad ſwj. Stanislawa 2. kláſhy, a Stankovič (južní Šerb, hudební komponist) rjad ſwj. Stanislawa 3. kláſhy. — Hewak je k. profesor Žeſbera w Prahy rjanu, ſ drohimi ſamjeñimi wuſhadžany, pjerſchcěn wot ruſkeho khězora doſtał.

S Petersburga piſaja, ſo je hrabja Zamojſki pola khězora audiencu měl a ſo je jemu tón poručil, ſo by khwilu do wukraja ſapucjował, dokelž bydu jeho w Polſce jenož ſlě wužiwali.

We Warschawje je wulkoňjas Konstantin wón danjo wurađowanja krajneje rady ſ poſtej ſchczęſtka w Krimmitschawje 1 tl.; k. farař Wiczas w Rychwakdze 15 nſl., k. kantor Schuster tam $7\frac{1}{2}$ nſl., Šowrejž 21 nſl., Nowa Wieś pola Huski 2 tl., k. farař Rada w Mužakowje a jeho woſada 5 tl. 21 nſl.

Budorjowy wopomnič.

Sa njón ſu dale darisli a pola polkadnika k. pscheſupza Šakuba wotederali: k. poſtmischtr Warwik-Geforka w Krimmitschawje 1 tl.; k. farař Wiczas w Rychwakdze 15 nſl., k. kantor Schuster tam $7\frac{1}{2}$ nſl., Šowrejž 21 nſl., Nowa Wieś pola Huski 2 tl., k. farař Rada w Mužakowje a jeho woſada 5 tl. 21 nſl.

(Pokračowanje.)

,Ubi bene, ibi patria“

ja ſtare, ſnate pschijélowo, kiz po ſerbſtu rěka: „Hdjež ſo mi derje dže, tam je moj wótzny kraj.“ Někotre mužuliž ſnano bě to hežeo žiwerija, kotrež je ſo jemu tež we zuſjbe dopjelniko. To derje ja wot ſebje prajic̄ njemohl; runjež je ſo mi we zuſjch krajach lubiko a derje ſchlo, dha mějach tola pschezo ſažo wutrobnu

žadosej po lubym wóznyim herbskim kraju, po rjanych honach Eužizy. Szym pał tež we dalotich a zufych krajac hetro wjele našhonik, schtož je s džela wažne a tež wujtne sa živjenje.

We Ruszowskej mi wožebje našch bratcowstki bławanski lud kędzbliwoscji a dželsbracze wubudżowasche, kiž je tak dobrociw a k wschemu tak wulzy jara wszechny, so ratarſki grat a ſamo jara kumſchtne węzy kózdy ſebi ſam wudžela, a je tola s zyka hiſčeze jara mało ſdžekanh bes nimi. Wina teho leži na tamniſchich wobſtejnosczech. To budże pał netk boryš hinał, dokež je psches nadobnu a ſwobodnu myſl ruskeho khězora a jeho liberalneho, to je ſwobodnie ſmyžlencho ministerſtwa wſchitkón lud wot njewolnistrova a roboty woſwobodženy. Hdžez kózdy ſwobodnie ſam na ſwoju rutu, ſa ſwoj dom a ſa ſwoju ſwojbu džela a pſchi ſwojim dželi ſa drnhich tež ſwoj ſamſny wujtſt namaſta, tam je roſomniſcha, ſprózniwiſcha a derje pſhemysle na dželovoscji, a kaž hižom we ratarſtwe, tak wožebje we rjemjeſtach a wumjolſtach wjažy živenja a wſajomnoſcze, kaž ſo to tež we našchim lubym herbskim kraju po wotwjaſanju robotow je poſkaſalo.

Wjele bých wo tym pomjedacž móhł, kał je we Ruskej rólniſtvo a ratařtvo wjele tuniſche a jednorische, dyžli pola naš, a kaž drje hiſčeze mjenje ſaſkužby a dohodow, tak tež wjele mjenje wudawkow a potriebnoſczech. Kózdy wotrocž ſebi wſchón ſwoj jednory koſiazy a wóſny, ratarſki a rólny, domjazy, brózniſazh a pólny grat ſam wudžela, porjedza a wobnowja, pluh a radko a tež bróny nimale bes želesa, a jeho bje-wſcheje kože a želesa wobgratowaný konik (hdžez je tucžna, cježka ſemja, tam tež dwaj) jeho tak derje roſemi, ſo jaueje wotežki ani kſchuda njetrjeba, hdžz wora abo wločzi abo wlože a brózdy wujſdjuje. S tym rano w pječiſch hižom ſapocžne, w džewacziſch ſwaczi a pſchipólknu ma wotpočiñk wot dwanacziſch hacž do dweju. Po jednorym wobjedze ſ mlékom ſiſaneje hejdusčki a kruch jerja ſo na mjesu lehnje a ſpi. Bjes tym jeho konik ſo, ſ druhini ſtowarſtveny a wote wſchóho gratu woſwobodženy, na ſelenych honach pažy. Po poſdnju džela hacž do pósneho wjezora a potom pſcheze ſo konje wſchitke w hromadze do črjódy, na prenímaj nohomai ſpinane, a pažu ſo wonkaſ pſches zyku náz, ſo ſu naſjtra rano rjane kuloſtate, a derje naſyčene, a ſo wotpočiñjene ſažo ſapſchahnu. Spodžiwo bě mi wožebje, ſo ſu tam konje wele mundriſche a roſomniſche a tež wele ſpěchniſche, hacž we němſtich krajac.) Dr. S.

*) To pał ſ teho pſchiadže, ſo ſo wot ſpočatka zyke ſinak a ſwobodniſcho ſubkraja a potom ſo jim wjažy doverji a ſo wjažy wot nich žada.

(Pokračowanje.)

Ze Serbow.

S Minakał a. Psches ſwérnu Luboſež a ſtaroſciwoscji naſchich čeſčenych ſchulſtich prijódſtejerjow ſa te, tež jich kędzbliwoscji a dželbranju poručene, džeczi běchu ſo dobromolne dary w naſchim ſchulſtym wokrjeſu w jara bohatcy měrje k ſwiedzenju ſchulſkeho ſwiedzenja naſromadžike. Tež běchu ſo wſchitke ſwokomne naležnoſcze haž na najfraňniſcho wobſtarale, tak ſo bu naſchej ſchulſkej mlodoſcji, kaž tež wjele druhi, na pěknym džeczazym wjeſelu dželbjerjazym, wutrobam rjany radoſty džen pſchihotowanym. Duž ſeidech ſo njedzeli 28. septembra popoſdnju w 1 hodzinje wſchitke ſchulſke džeczi ſ Minakał, ſ Hatka, ſ Wjeſela, ſ Lipicza, ſ Drobov a ſ Khrósta w ſchuli a buchu po napominanju, po modlitwie a wuſpěwanju khěluskoſtwe ſchuczki do rjaneho cžaha ſradowane. Dwé wulkej a jara wjele malych khorhojow a wěnzuw debjeſche cžah, ktryž wot hudebnych ſyntow budynſtich ſignalistow naſjedowanym a wot k. wučerjow wobledžbowany pod ſpěwanjom pſches Minakał a Hatka na rjenje wuppyſchenu a k wſchelakim wjeſelam pſchihotowanu kulu cžehniſche. Tudy wot k. ſchulſtich prijódſtejerjow powitanie a wot k. wučerjow k kſcheczijanskemu, pſchiſtojnemu ſadžerzenju a ſmjeſelenju napominane, buchu ſchulſke džeczi hmydom po klaſach roſdželene a k wſchelakim hram naſjedowanane. Wulke blido běſche ſ dobytčami ſa wuſchitkých, njeſpróznych a ſbožownych wuppyſchene. Njedaloko njeho bě ſa jěž a pieze doſpołnje ſpoſtarane. Čenjes ſchulſki inspektor, kaž nimale wſchitke wožobu Mi- načala a wokolnoſcze, wjeſelaku ſo ſobu ſ tymi jara wjeſolymi džeczatkami. Schyri hodžim běchu ſo mi- nyke kaž wokolniknenje pſchi hrach a ſpěwach, a tak bu radoſc ſ wuprajeniom džakowanja pſcheziwo dobrociwym darcieſelam, pſcheziwo ſchulſtym prijódſtejerjan a wožebje tež pſcheziwo temu, wot kotrežo wſchitko dobre pſchiadže, a ſ wuſpěwanjom khělusko : „N je q B o h u d z a k n i e“ ſkonečena.

Cžah cžehniſche na to ſpěwajo a w ſwojej ſrijedzinje krala a kralowu, marschala a marschalku, kaž tež k. ſchulſkeho prijódſtejerja Dr. Nowacka wjedzo, kiž bě pſches ſwoju pſhemermu wulku prózu a staroſciwoscji wſchitko tak derje pſchihotowaſ a ſradował, hacž k ſchuli, hdžez buchu džeczi kózde domoj poſkane.

Bóh ſarunaj wſchitkim jich wulku, pſchi tutej naſeňnoſcji woploſanu prózu a darmiwoſc a žohnui to bohacze, ſchtož na tych džeczoch cžinjachu!

S Budýſčina. Schwórk 2. oktobra mějſeſhe ſtaroſti wotroſtnej wotrjad Mlačižy Serbſkeje ſhwomadžiſnu. Čenjes farač Jenec ſ Palowa dawajſe roſprawu wo dwémaj naſtarſchimaj herb. rukopisomaj w kralovſkej bibliotheqy w Varliji a cžitashe kruch ſ Tatubizoweho nowotestamentiskeho rukopisza wot lěta 1548. Potom roſkladowaſe k aktuar Wehla, ſchto je ſo w

nowisitim časzu do muzeja M. S. dariko a hewak či-
taštaj hiszceje k. farač I m i s h a kapłan H o r n i k
mjenische nastawki. Też bu jedny nastawki prijedkietan,
kotryž bę k. kantor K u l m a n we Delnym Wujesdze
pschitpószlał.

S T u c z i z. Jako węsty C. E. Sch ö n a, wob-
siedźeť tak mjenowaneho warnočajanſkeho hajnitskeho domu
čo. 44 s dwemaj kruwomaj hnój won wjesce, dha ſo
tutej sploščischtnej. Pschi tym won padze a dżecu jemu
kolesa psches hlou a wobſklodžicu jeho tak jara, ſo
won na měſce morow ležo wosta. Won ſawostají wu-
dowu a 7 dżeczi.

S R i e c h o r n j a. Tudy ſu wondanjo w nožy
peduſhi wěstemu W u c h a c z e j ſwinjo kramyli a je tež
bórsy pschede wſu ſareſali; pschetož črjewa a drobjas
namakachu ludjo rano na drósy.

S B u d y ſ c h i n a. Saňžený ihđen ſmý tudy
w jenym towarzſtwje přeni krócz herb ſte džiwadlo
meli. Wschitko bę ſo jara derje radžilo.

D o p i s y.

* **S N o w e h o L e u t e r s d o r f a.** Tudy bu ſau-
dzeniu njedželu nowa katholska zyrkej poſhwyczena. K
taktemu wotpohlađanju pschijedže s pschewodom wjazorych
duchownych najdostojniſchi k. biskop Forwerk hijom
ſobotu k nam. K jeho poczeczowanju běchu dwoje
xjane čejne wrota natwarjene a wſcha ſchulſka a wot-
roſczena młodocz bę jemu w najrjeñſhei phſci napſche-
ejiwo ſchla a k. farač powita jeho s wutrobnej ryczu,
w kotrejž woſhebie ſ džakownoſcju na te wſchelake čejke
prózowanja a džela poſasowasche, kotrež bę k. biskop
dla twarjenja noweje zyrkeje mél. — Njedželu rano
w 7 hodžinach ſapocza ſo poſhwyczenje zyrkeje po
ſtajenjach katholſkeje zyrkeje na to waſchnje, ſo ſo naj-
prijodžy psched durjemi zyrkeje wſchelake modlitwy wot-
djeržachu, potom džecu k. duchoſni w procesji trójzy
wołko zyrkeje, litaniu de omnibus sanctis spewajo,
potom ſtipichu pał do zyrkeje ſameje, hdzej wſchitke
te modlitwy a spewy, kiz maja ſo pschi tajſim poſ-
hwyczenju ſtač, hacž do 10 hodžinow trajachu. Někto
buchu ludjo, kotryž bę ſo hijom wot ſaheho ranja
wiele thſaz ſhromadžiko, do nieje puſhczeni. Vjes nimi
běchu tež tſelerſke jednoth ſ Warnsdorfa, Seifhenners-
dorfa a Oberleutersdorfa, kiz běchu ſe ſwojej hudžbu
pschiczañyli. Porjad djeržachu turnarjo.

Pschi Bozej ſkužbje djeržesche k. biskop jara rjanu
poſhwyczeniſku rycz a na to wulke Boże mſchę, pschi ko-
trichž ſo wonka tež ſ merzlemi tſelerſke. S wujpewa-
njom kwalospewa „Te Deum laudamus“ bę ta ſwja-
točnoſcž w 1 hodžinje ſkónžena.

Potom mjenishe ſo ſwjedženiska hoſčina, na ko-
trež ſo nehdže 40 woſebnych ſnježich wobdželi.

Popołdnju w 5 hodžinach djeržesche k. biskop ſ
aſiſtirowazymi k. duchoſnymi wulke myſhpory a wječor
běchu wſchelake domy bliſko zyrkeje xjenie poſhwyczeni.

Pondželu poſhwyczeji k. biskop w pschitomnoſcji něko-
trich thſaz ludzi nowe poſhrjebnischtvo a wotdžerža po-
tom w zyrkei wulki requiem ſa njebo k. biskopa Josefa
Dittricha, wěrowaſche jedny por a wudželi jenej ſchęſej-
niedželniczi Bože požoñhowanje. Jako won na ſo na
to po wobjedze wopuszczi, pschewodži jeho ſwjedženiski
čiag hacž k čeſtnym wrotam.

Wutoru djeržesche naſch knies farač džaknu Božu
mſchu ſa knjeſa biskopa Forwerka, jako poſhwyczejer
zyrkeje a dobroczelna woſady, a ſrjedu mjenishe ſo
Boža mſcha ſa wſchę woſadnych ſemrjetnych.

Spěwy.

M a n d į e l ſ i w o.

Zadyn ſwiaſt tu njeſ' tak rjanę,
Kaz tón ſwiaſt toh' mandželſtwa,
Hdyž njeſ' luboſcz jebariſta
• A ton ſwiaſt njeſ' roſtorhanę —
Kaz to netři tak husto je —
Vjches to hręſhne živjenje.

Hdzej ſtaſ ſiwaſ muž a žona
W prawej wěrnej luboſczi,
Tam je njebo na ſemi,
Hdzej pał wobaj, won a wona
Staj we ſtajnej hadriji,
Tam je hela na ſwježi.

Tam pał, hdzej ſo lubo maju —
Czijſczej ſich tež kudoba —
Bes ſobi ſo troſchtua —
Jedny druhoſ ſjehněwaju,
Ale ſneſu ſczerpliwe,
Schtos jím Boh knies naſkadže.

Ale ach! o luby Božo,
Pał netři tajſe mandželſtvo
Jara, jara žadne jo,
We kotrym je tajſe ſbožo,
So ſu w wěrnej luboſczi
Tudy ſiwi w hromadži.

Někto bórsy po tym ſwazku
Proſča jedny ſa druhoſ ſi,
So by tola ſkoro joſh
Boh priječ wſał we prawym čaſu,
So móh bórsy ſaſo hicž
A ſo ſ druhej wōženicz.

Leho dla, a luby Božo,
Kiz ty ſam ta luboſcz ſi,
Daj, ſo wſchitzy mandželſzhy
Wužiwaju wſchak to ſbožo
So we měrje, jednocz
Ssu tu ſiwi w hromadži.

Luboſcze njech pschedo wjazy
Vjes mandželſtym ludom je,
Siwada ta njech pschedstanje.
Luboſcze! kajſe krafne ſhazj!

Hdzej je luboſcz, jednoſta,
Tam tež ſbožo pschibjera. Pětr Młonk.

Hans Depla

a

Mots Tunka

* * *

Hans Depla. To je tola džiwnje, so je ſwetej mudroſej tak woſidna!

Mots Tunka. To bych tola njevjeđajk, mudroſej hewak wſchudzom lubuja.

H. D. Ja njevěm, hac̄ to wſchudzom pčaci;

rozom

wótřitaj

a

ludži pódla

škréjetaj.

* * *

pschetož wóndanjo běchu w ſermuſchnym čaſu jeneho ſ jeneje korečny won cízli a w druhéj ſo ſ nim do pułow dachu, dokelž bě jara mudrie rycžak.

M. T. Hm; znadž je to ſermuſchna mudroſej byla?

H. D. To može byč.

Přílopk.

* Se Schlesyňſke je piſaju, ſo je tam tež ſucho a ſo ſo tam teho dla ſ wuſhywanjom komđa. Schtož pak je ſahe wuſhyte, to ſteji mlódne, woſebje hodži ſo to wo rapſu a rěpiku prajic̄. Wjele ludži wotčakuje ſe ſyčom, dokelž deſhcz hifcheze pschego pschinc̄ uočze. — Svadu je jara wjele a žoldze ſu ſo tež tak bohacze radžike, ſo je jich w ſchlesyňſkých dubových ležach wjele tawſynt körzow na pschedan.

* W Iaſonzy je ſo 1. oktobra Marcžinkež wětrník ſ džela wotpališ. Wón je ſo, kaž ſo ſda, ſam ſapališ.

* W Arnsdorfje pola Nadeberga wotpališu ſo 1. oktobra wječor tſi khěje a jene burſke ſubko.

* Jaklo wóndanjo w Parisu w jenym hoſejenzu reſtawchu, ſtupi mlody čłowjek do ſrjedz ſale, wuczeze pſtoliu a ſateli ſo. Ludžo, kiz tam běchu, wunjeſechu jeho čželo won — a reſtawchu potom dale.

* W měſcze Beckum je pola Münſtera wudyri 29. ſeptembra wulki woheń a pschewobroczi psches 40 domſkých do procha a popjeka.

* Jaklo wóndanjo čzah na želesnizy do dwórnich-čza w Salzburgu nnts jědžesche, wupadže jedyn hólczez, kiz bě durje wotewrlik, ſ wofa. Wifchiky druž, kiz ſobu we wofu ſedžachu, myſlachu ſebi, ſo je najſkerje

wo žiwenje pschischoł. Ale kaž ſo woni wjeſele džiwaču, jako tón hólczez khětsje ſa čzahom pschiběža a njebeſche ſo jemu dale ničo ſtalo, hac̄ ſo bě ſebi nōž trochu wobodrješ. Zeho nan pak, kiz bě jemu na dwórniſhcezo napſhеčzivo pschischoł, jeho jara džiwnje powita, pschetož wón jemu khětro ſylnu pliſtu wotkoži — ſa jeho wcižnosť a njepoſkuſhnosć, dokelž je pucžowarjām na želesnizy ſakasane, woſowe durje wotčinječz.

* W Horjelu, je zyrkej ſwiatyeho Pětra a Pawołka jara rjane twarjenje, tola njeſtej jeſe dwě wěži hifcheze dotwarjenej. Duž ſu nětko někotſi tamniſhi měſhčenjo w hromadu ſtupiš, kiz chzedža k do- twarjenju ſpomnjenemu wěžow pjenjeſy ſhromadzowac̄.

* W Mittelſohlandze nad Sprewju wudyri w Klippeſz kólni woheń a połoži jich domſke, brožen a hródž do popjeka. Tim je ſo tež ſ wjetſcha wſcha domjaza nadoba ſpalika.

* W Günzelowych brunizowych podkopach bliſko Žitarow ſapali ſo ſandžemu pónđelu ſly powěr a ſaduſh jeneho hewjerja, kiz bě runje prěni džen do džela ſtuſk. Pjeežo druſy hewjerjo móžachu ſmjerči hifcheze ſahe doſč wuczeſknyc̄.

* W M o b e n d o r f j e pola Hainichena dyri 1. oktobra býſſ do jeneje hródže a ſpalí ju, kaž tež podlanſke domſke.

* Wo wžy Striešenje pola Dražđan bě 1. října všekele. Vědnacjo wobydlerjo tuteje wžy, wžho khudži ludžo, hrajachu w hromadze jedyn hačtlik sákskeje lotterije. A hraj, jich čížko 20,689 bě tutón džen je 40,000 tl. wusčko. To bě radošč, jako tam tajka powjescz pščinđe. Dobytkové dželby su wšeslaké, dokelž su někotři jenož po někotrych šleborňach pščinostka dawali; najmjenje je pak 150 tl. a najvýšzy 700 tl.

* S Barlinia pišaja, so su tam wopacžne pruske 1 toleske papierjane pjeneszny nadeschli, tež su so wopacžne pruske 100 toleske banknoty pokasale.

* We Winje je so 3. října lělař Jarosław Schafarik, syn říkavoneho P. J. Schafarika, satfelič, dokež bě runje powjescz doštał, so je jeho njeměsta nahlu římjercz namakała. Tuta bě mjenujz w měsíce Wýšokim Mýze, hdyž bydlesche, nimo jeneho tórmá schla, když runje poriedzachu. — S teho tórmá bě jej kamien na hlowu parly a ju na měsíce sarasy. — Spomnjeny lělař bě jara wučzeny a mudry muž a bě teho dla tež sa profesora na jemu ruskú univerzitu povolany.

* W Bězvýkwi na Moravje ma jedyn ratač kruhu, kotaž je jemu boryš sa hobi dvě říkoshi sežraka, hacž runje hewak došcz a na došcz pižy došlawa.

* S Mnichova (München) pišaja, so je řebi neapelska královna kloštr swj. Wurschle w Augsburgu na čas sa wobydlenje wuswolila. Wona je pječza trochu khorowata.

* Wondanjo řeči jedyn muž niže Dražđan do Sobja, so by řebi živjenje wsał. Ale to so jemu njeradži, pščetoz dvaj člomjekaj, kiz tam wudžeshtaj, jeho živeho s wodh wučahnyshtaj.

* Pšči wottorhovanju jeneje staraje kruvarnje pšči korežmje w Koševigu pola Míschna bu jene su dohje namalane, w korymž bě 580 wošomšlebornakow s čahow sydomsletneje wójny

* W Freibergu su so 6. října řeči domise s dwěmaj bróžnjomaj wotpasile.

* S Rheina pišaja, so moja tam lěžha jara wjèle wina, ale so je wone jenož hrénjodobre.

* W Lipsku su paduschi jenemu zusemu pščezupzej w nožy 2000 tl. s jeho wjelba kramyl.

Rudančka.

42. Hdyž so řečini, dha so stanje,
A hdyž so njeſčini, so tež stanje.
(Wuhudanje přichodnje.)

Wuhudanje ſ č. 40.

41. Nožiž.

Cyrkwinske powjescé.

Wěrowani:

Pětrowska wosada: Kora August Bartlo, běrgat a pščekupz w Budyschinje, s Adelheidu Konstanzi Neumerfelez tam.

Michalska cyrkej: Kora August Dietrich, řečenž na Židovje, s Madlenu Eignerez tam. — Jurij Bar, wobydler w Budyschinje, s žanu Rosinu swudowojenej Donatowej rodž. Žuriz s Čemjeriz.

Zemrjetej:

Džen 23. septembra: Hana Marja Martha, Jakuba Fähle, wobydlerja w Budyschinje, dž., 7 m. 15 d. — 25., Marja Theresia, Jana Mlawskha, řečekra w Žekezech, dž., 3 l. 10 m. 18 d.

Čahi saksošlezynskeje železnicy z budyskeho dwórnišća.

Do Dražđan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h. 11 m.; pščipolnju 12 h. 50 m.*; popołnju 3 h. 33 m.* wečor 8 h. 21 m.*; w nožy 2 h. 26 m.

Do Šhorela: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 11 h. 40 m.*; popołnju 3 h. 25 m.; wečor 6 h. 54 m.*; wečor 9 h. 24 m.; rano 12 h. 30 m.

*) Pščisančnenje do a se Žitawę a Liberza (Reichenberg).

†) Pščisančnenje do Žitawę.

Pjenježna płaćizna.

W Lipsku, 8. října, 1 Louis'd'or 5 toler 15 nřl. 6 1/4 np.; 1 počnouwazajz čerwenty řloth abo dukat 3 tol. 5 nřl. 4 np.; winské bankowki 81 3/4.

Płaćizna žitow a produktow w Budyschinje 4. října 1862.

Dowoz: 6401 kórcow.	Płaćizna w přerézku na wikach,						na bursy,			
	wysza.	nizša.	sředzna	najwyšza	najniższa		tl. nřl. np.	tl. nřl. np.	tl. nřl. np.	
	tl. nřl. np.	tl. nřl. np.	tl. nřl. np.	tl. nřl. np.	tl. nřl. np.		tl. nřl. np.	tl. nřl. np.	tl. nřl. np.	
Pščeniza	6	5	5	6	5		2	5	27	5
Nožka	4	2	3	2	1		4	5		4
Sečmen	2	22	5	2	15		2	20		20
Worž	1	22	5	1	15		1	20	7	120
Hroč	4	15					4	10		410
Woka	3	5					3	5		3
Njepik	8	5					8	5		8
Jahly	6	10								
Hejdusčka	4	10								
Bjerny	—	25					20			22
Kana butry	—	14					13			
Kopačkomy	4	5					4			
Zent. hyuna	17	5					15			

Spiritus płaćeše wčera w Barlinje

16 tl. 20 nřl. a 17 tl. — nřl.

rēpikowý wolič (nječiſčeny) 14 tl. 25 nřl.

(Čiſčeny, kaj so w Budyschinje pščedawa, je
stajne něhdej 1 1/4 tl. drždšči.)

N a w ě s t n i k.

D r. W h i t h o w a w o d z i c ž k a a w o c ž i

wot Dr. Ehrhardta w Altenfeldzi w Thüringskej, s wiazorymi privilegiami wysokich werchow poczeſzena, wopolasuje ſo be wſchitkmi doalnymi wocži hojazmī ſriedkami psches ſwoje ſbozomne ſtukowanje wſchiednie jako uafkahobniſcha a najſlepſcha wodzicžka w tajkim naſtupanju, a može ſo jako dopokazan̄ hojaz a poſylniſazh ſriedk a jako

w i e ſ t a p o m o z ſ a l u d ſ i n a w o c ž o m a j b i e d n y c h

łóżemu poruczeſz. Wona hoji wjeszje a rucze a be wſchitkich ſchłodnich ſziewkow, woſehe pschi ſahroren, ſzerpenju, ſuchoczi, ſylſowanju a bjezenju wocžow, kož tež pschi ſlaboſzi po bieſmi a placzi bleſchla ſ wuſožowanjom jenož 10 nſl. a dzjela ju jenož wopravdžitu Traugott Ehrhardt w Altenfeldzi w Thüringskej.

Skład ſa Budyschin w hródowſkej haptzych.

Czeſczenym Sſerbam Budyschina a wokolnoſeże ſ tutym najpodwolniſcho ſ navjedenu datam, ſo ſu w mojich, na ſmukomej lawſkej hafy w Ritschlerjeſ domje ſo namakazych

möblownych thlamach

möble wſchitkich družinow, jako blida, komody, ſekretairy, konopeje, polſtrowane a njeſpolſtrowane ſtolzy, ſchpihely, tapety, molowane roulæaux ſa wočna a wſchelake tajke węzy na pſchedan̄. Wſchitko je derje a trajnje dželane a pſchedawam ja po najtuniſchich placzisnach, tak ſo možu łóżemu moje möblowe thlamy ſe wſhem prawom naležnje poruczeſz.

Robert Süss.

— S khez. kral. rakufim privilegijom a ſ kral. pruskej ministerialnej approbaciju. —

Dr. Borchardtowe aromatiske ſelowe mydlo, ſ po- reiſchenju a poſiepschenju wobleczowſeje barby a thmane pſche aſche nezijoſteſeje kožje; (w ſafyglowanych origi- nalnych paſczikach po 6 nſl.)

Prfeſzora **Dr. Lindowa** vegetabilifka ſerdłowa po- mada, powetſha bltſchcenje a ſhibiſzitwoſc wloſow, a je pôdla thmana ſiich hromadu džerzenju; (w origi- nalnych kruchach po 7½ nſl.)

Hapthilarja **Sperati'a** italske medowe mydlo, wuſna- mena ſo psches ſwoje wožitwaze a džerzowaze ſtukowanje na ſhibiſzitwoſc a mehloſc kožje; (w paſczikach po 2½ a 5 nſl.)

Dr. Hartung'a chinasforow holi, ſ ſbjezenju a poreiſchenju wloſow; (w ſafyglowanych a w ſchleſznych ſchtemplowanych bleſchach po 10 nſl.)

Dr. Hartung'a ſelowa pomada, ſakowubudzenju a wo- žiwenju wloſoweho roſtu; (w ſafyglowanych a w ſchleſznych ſchtemplowanych thgelfach po 10 nſl.)

Wopravdžite pak horeſſe, psches ſwoje dopoſnatu ſolidnoſc a thmanoſc tež w tudomnej krajinje tak rad ſupowane artifile w Budyschinje kaž preb, tak tež njeſko jenož jeniczan pſchedawa

W Budyschinje.

Gustav Nicolai, priedy W. Hammer.

Murjerjo, kamjenjerubarjo a
kamjenjełamarjo

móža pola podpihaneho huydom do džela ſtupicž a ſo ſim trajaze dželo ſlubi.

P. Wendler, murjerſki miſchtr.

— Gena maſiwna kheža w Hlinje pola Hucžiny je ſe ſwobodneje ruki na pſchedan̄ a je wſch dafſche ſhonicz pola korcžmarja Hundraka tam.

W ſsmolerowej kniharni je doſtač: **Khwalce Knjezowe mjeno!**

Molitna knižka za katolickich kſchecjanow. Wot H. Dučmanau.

— Tuta knižka placzi broſchurowana (jenož do wobwalfi zechita) 5 nſl., zwiazana z placowym kribjetom 6 nſl., czyla w placie ze złotym kſchizom 10 nſl., a w koži ze złotym wobrězkom 20 nſl.

— **Weyh Maherowy brōſtſyrop** —

Hizom dleſchi čzaſ čerpjach na jara krotki dyh, wob- czeñoſc w pluzach a na ſaſlanię, tak ſo dyrbjach ſan- dženu ſhmu na khorym kožu pſchebhej. Na radzenje ſwo- jich ſnatych ſupich ſebi pola kniſea Kurta Alſbanusa w Brauns hotel někotre bleſche wubjerneho běleho brōſtſy- ropa wot G. A. W. Mayera we Wroclawju a ſym někto psches tuton hojaz ſredk wot mojeho ſatraschneho eje- pjenja wumóžen, ſchtož tudy rad ſ navjedzenju datam. W Draždananach, 8. haperleje 1872.

Wofla Jan Gottlob Mucha w Friedrichſtadtū.

Tutón ſyrop pſchedawaja

Heinr. Jul. Linck w Budyschinje ſady wul- feje ſyrlwie,

Jan Schmidt w Ralezech,

B. M. Scholta we Wotrowje.

Josef Löbmann w Scherachowje.

Wotznokrajne mohensawēscjaze towarzystwo w Elberfeldze.

założone s kapitalom wot dweju millionow tolear, porucza so psches podpisaneho k zawieszeniu hibiteho wobkredzenstwa, jako mobiliow, tworow, žirów, žitow, maschinow a t. d.

Prämije ſu tunje a twjerde. Doplaczowanja żenje żane njeſſu.

„ wobstaranju sawieszeniom a k dawaniu wscheho dalszeho wukasowania je kózdy czas hotowym
W Klufchu, w oktobra 1862.

Otto John, agent towarzystwa sa Klufsch a wokolnoſc̄.

R a i w u t r o b u n i s c h i d z a k.

Najcho lubowana herbska ryćz so tez poczina trjebacz na deskach, kotrež ſwēt wotnamienja, pschetož ſchtwórk thđenja, 2. oktobra, niętachimy w naszym mēsće preni ras ſerbske džiwadlo a je so s tym ſkončnje dopielniš, ſtož herbszy wotčinzojo tak husto žadachu. A tak kraſnje je so wſchitko wuwiedlo! Kajka mēdnuwa ſlawia tež tudy naschemu Sserbowstwu ſakżeſwasche! Duż budz Wam, Wy czechowni mužov wſchitz, naiwutrobiſchi džak wſchego Sserbowstwa ja to daty, ſtož ſeje tudy ſa herbsku narodnoſc̄ cziniſi! Pschetož żaneje prózy Wy pschi tym njeſtowascheje, ale psches ſwoje dobrociſive ſobusktukowanje herbske mieno ſobu kraſnicz pomhaſcze! Wobezbie pak manu kniſa ſweſteſtſeho direkторa Flanderek džaknje pomjenowacz, kotrž je ſebi wo tōnle ſtutt psches ſwoju njeſtowanazu prózu a bohacze pschinjeſene wopory najwjetſche ſakſtuzby dobył a wſho tak derje ſradował, ſo možeshe ſo herbske džiwadlo tak wubjernje wuwjescz. Teho dla hiſtoge juntróz „ ſ a w a ! ”

Injesej Flanderzy a jeho czechowym k. ſobusktukowarjam!

Jedyn budyski Sserb w mienje wjese Sserbow.

Suſe droždze

najlepsze dobroſeje a po kotrych ſo wěſcje derje hiba, man ja kózdy czas nowe a czerſtwe na pschedan a móžu je czechownym herbskim hospoſam naleſnje poruczicz.

W Budyschinje na herbskej haſz, hdzej ſtaj dwaj murai psched klamami. **J. G. F. Nieckſch.**

Woprawdzie wina
wſchitlich družinow, **Vino.** **Vino.**
jara dobre a tunje,
czerwene a biele, w
cžwizach a bleſchach, khanu po 8 nſl. hacz 20 nſl., bleſchu po $7\frac{1}{2}$ nſl. hacz 1 tl., pschedawa ſ klamow a
wuschenkuje w ſwojej winowej ſtwe, wo kotrež prawje
bohate wophtanje najpodwolniſho prózy
W Budyschinje na herbskej haſz.

J. G. F. Nieckſch.

Šhromadžna cžeſnje wuſluženych wojaſkow w Budyschinje

niedzeli, 12. oktobra 1862, popolnju w 3 hodzinach
w Bonaz ſahrodze. A tutej ſo tak derje hižom ſaſtupjene ſobuſtaw, kaž tež taizy, kiž chzedja ſaſtupicž, po d ſobu p ſchinjeſenjom ſwoje ſo wojerske ho
o b ſch e j t a najpodwolniſho pschedroſchuja ſ pschispoſmieniem, ſo maja po § 6. statutor wſchitz czi ſami, kotrž
hacz do nowego ſeta 1863 jako ſobuſtaw ſoſtuſja, bieſ
džiwanja na ich ſtarobu ſaſtupny pjenjes, jenož jedyn
toler wuſlužaz, a to, jeli ſebi žadaja, po mieniſch
dželbach ſaplaſcicž.

Pschedkndſtvo.

Zena džowka ſkotej móže hrydom ſtuſku w mēſcje
doſtač. Pola koho? to je we wudawarni S. N. ſhonicz.

M u f z i a.

Srjedu, 15. oktobra t. l., pschipolnju wot 1 hodziny
budža ſo we wobhdenju podpisaneho ſe ſawostajenſtwa
njebo ſowarskeho miſchtra a ſkotolekarja Bära wſchelake
wěz, jako: hotowe ſowarske twor, ſowarske, wojnarske,
czěſliſke a ſamjenjelamarſke hantwerske grath, dželba knihi
wo ſkotolekarſtwje, kaž tež wjazorh hospodarski grat ſa
hotowe pjenjesh na pschedzowanje pschedawacj.

Krajno bohotyski Židow, 10. oktobra 1862.

Poſtel.

Wuc̄ba na ſlavjeru.

Taſtim starschim, kotrych ſzyci hižom w Budyschinje ſu abo netko do Budyschinia na ſchulu pschitdu-
može ſo dobrý ſlavjerow wuc̄er wot wudawarnje Serb,
Nowinow pschipofacj.

Czechowym Sserham Budyschina a wokolnoſc̄ ſe
tuthym najpodwolniſho k nawiedzenju dawam, ſo ſym ſa-
ſo wulka wubjerk bruchbantow abo ſpinadlow psche-
ſluſkujenie, tak derje jednorohy kaž dwójnych pschihotowal.
Ja proſchu wo dobrociſive wobledzbowanie a móžu kózdemu
ſprawne poſkuſjenje a najtunisku placzisnu polubicz.

W Budyschinje, w oktobi 1862.

Ferd. Pietsch, moſchnerſki miſchtr pschi ſpoſonknych
ſerd. lawſich wrotach njeſtaloſko piwarnje.

Sława,

jara wulka ſława knjezej Flandercy,
wón hižom wě, coho dla.

Nekotri molerjo.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawańi Serb. Now. při bohatych wrotach wotedaś, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaći 6 np.
Štwortlētna předpłata pola wudawaria 66 np. a na kral. saks. pósce 7½ nsl.

Císlu 42.

18. októbra.

Lěto 1862.

Wopřij eće. Swětne podawki. — Ubi bene, ibi patria. — Ze Serbow: S Tumiz. S Budyschina. S Faſoniz. S Čejhowa. — Sserbska prótyka. — Budarjowý wopomnił. — Přilopk — Hans Depla a Mots Tunka. — Hudančka. — Cyrkwinske powjesće — Čahi sakskošlezynskeje železnicy atd. — Spiritus płačeše w Barlinje. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Sakſka. Jego kralowska myſlokoſc prynz Wafa je ſo s Dražđan ſaſo do Wina podał. — Sañdženu njedželu je po železnizach 10,166 čłowiekow do Lipska na tamništu maſzu piſhijero. — W Zwitawje bu 13. októbra nowa hewjerska ſchula wotworenja. Jeje wotpohladanje je, kmaňch nižšich ſaſtojnikiſ ſa ſamjeントuwlowe a brunizowe podkopki piſhijotowacj. Nětka ma wona 21 wucejownikow. — W Döbelnje čħedža murjeriszy a čžebliszy miſtirjo s zhleho ſakſkeho kraleſtwa 19., 20. a 21. októbra teho lěta powiščitkomu murjerisku a čžeblisku ſhromadžiſnu džerječ, hđež čħedža wſchelake naležnoſcje ſwojeho rjemjebla wuradžowacj, kaž ſo to na tafse waschnje tež hžiom wot druhich rjemjeſtikov ſtava. — Nowa pobocžna železniza, kotrež je s lipſčansko-dražđanskeje železnizy do Großenhajna twarjezena, bu 14. októbra na ſwiedženſke waschnje wotworenja. — Wyschnoſcž wosjewjuje, ſo je ſo w nowiſkim čaſu husto pſches to njeſbože ſtaſo, ſo ſu tak derje džeczi kaž tež dorofejeni powostanki rosmokaneje ſodų wupili, dolež ſu ſebi myſlili, ſo je to mloko. Dofelž je taſka ſoda jara wótra, dha wona potom temu, kž je ju piš, hubu, ſchiju a črjewa tak roſkuſa, ſo dyrbí čłowiek najbóle pod wulkimi bolesćem wumrječ. Jeli ſo teho dla něhdje to njeſbože stanje, ſo hnadž je něchtion ſ njeſtežbliwoſcje rosmokanu ſodu piš, dha dyrbí ſo jemu hnydom tak wjele křaſka pičz dacj, hacj móže wón ſnijesj, pſchetoz křaſlo tu ſchłodnu křaſatu móz, kotrež ſoda ma, najlepje ſludži a ju do njeſtraſhneje ſebe pſchewobroči. — W Porchowach wudýri w nož ſ 10. októbra wohen w jenej brózni krénežeho dwora, kž wětemu Schibligher křuſča, a je ſo zlyh dwór ſe wjehemi domſkimi a pôdlaſkimi twarjenjemi wotpalik. — Ssobustawy ſamjeňskeho, počezniſkeho a ſinsbórkſkeho pſčokarskeho towarzystwa, kotsiž mějachu wóndanjo w Gersdorffje pola ſamjeňza ſhromadžiſnu, wobſanku w tej ſamej, na to džekacj, ſo by ſo w lěće 1863 hlowna

ſhromadžiſna wſchitkých ſakſkich pſčokarskich towarzystwów w Dražđanach wotdžeržala.

Pru ſy. Prjedawſki minifter hrabja Bernstorff je ſo jako pōžlanz na kralowski jendželski dwór do Londona podał. — Jego majestosć tral Wylem, kž bě jendželsku kralowu Viktoriu, w tu thvili w Reinhardſbrunnje w Koburgskej pſchewyvazu, wopytal, je ſo ſaſo do Varlina wróczik.

Iako bějhe druhá komora pruskeho ſejma krajny budget (krajne dohody a wudawki) wuradžiła a pſchi tymi něhdze 6 millionow toleř wot pjenjesh, ſa wójsko žadaných, wotčahyňka a hewak wſchelake pjenjesh, po ſdacju minifterſtwa ſa krajne naležnoſcje potřebne, njeſchiſwolika, bě minifterſtvo krajny budget přenjej komorje přjódkepoſožiko a tuta je wſchitke pjenjesh, kaž běchu žadane, pſchiswolika. Druha komora je pſchecžiwo tajfemu ſlutkowanju protestirovala, vraciž, ſo ſmě přenja komora budget, kaž je wot druhéj w uradženj, pſchicž abo ſacžiſnycž, niz pak budget, kaž je wot minifterſtwa přjódkepoſoženy, ſe ſwoje mož ſa dobrý ſpōnacj. Tutón protest ſta ſo w požedzenju, kotrež druhá komora pónđzelu dopoldnu wotdžerža, a boryž potom ſtupi minifterpſchedſyda do ſhromadžiſnu a wojsemi w kralowym mjenje, ſo budže nětežiſhi ſejm po połdnju wobſankujeny.

Iako běchu ſo po tajſkim ſapožlanzy wobeju komorow w poſtajenym čaſu w kralowstím hrodze ſhromadžili, pſchidžechu tam tež miniftrjo a minifterpſchedſyda čjitashe dleſhju, ſejm wobſankazu, rycz, w kotrejž wón najprjódžy na to ſponni, kajſe ſakone ſu ſapožlanzy wuradžili, ſkončnje pak tež wupraji, ſo čže minifterſtvo, hacj runje druhá komora pjenjesh ſa wójsko a druhé naležnoſcje po žadanju miniftrów w połnej mérje pſchiswolika njeje, tola nufne wudawki bjeſ ſajtkeho pſchiswolena čjinicž a dawki wot kraja bracj, hacj runje pſchiswolene njeſiſ ſu, w tež nadžiſi, ſo pſchichodn ſejm to wſchitko ſa dobre ſpōnaje.

Sapožlanzy wunjehetu potom kralej tſikrōcznu ſlawu a ſejm bě ſkončenym.

R a k u s h y. We Lwowie (Lemberg) dżerzęsche tamniški arzbißkop wóndanjo Božu mšchu a sanieše po jeje skónčenju jedyn khérlusich. Kemscherjo pak wo tутym ničo wjedzecz nochzichu, ale poczachu sašasany khérlusich „Boże což Polskę“ spewacż, a hač runje býagle druhi hłóš piſtachu, so býku kemscherjow w jich spewaniu sadziewali, a hač runje s pawkami bubnowachu, dha to tola wscho ničo njeponhäsce: — kemscherjo wuspewachu swoj khérlusich hač do kónza. Poſizia je nětko teho dla pschephtanje sapoczała. — W Rumburgu bu ſandženu njedželu 12. oktobra tamniška nowa evangelska zyrkej Augsburgskiego wěruwaſnacza poſwyczena. Wulfotn hwydženſki czah, — na kotrymž ſo tež wjèle rumburgſkich podjanskich wobydlerjow wobdzeli, kaž tež ſeifhennersdorffszy a rumburgszy tſelzy, wſchelake deputazije, rumburgſke měſczeſanske, duchomnſke a khězorske ſaſtojnſtwa, ſchönlindſzy, rumburgszy a ſeifhennersdorffszy turnarjo a. t. d., — czehniesche ſ khorhojemi a ſ druhimi wuphſchenjem wot hosczenza „ſ jeſenjej“ pod synkami hudybry a pod spewanjom khérlusichow ſ nowej zyrkwi, hdyž zyrlinhy prjódſtejer nowemu duchomnemu Schiffnerzej klucž pſchepoda a tuton po krótkej ryczi a pod ſlowami: „Naſk nutſhod zohnuj Boh“ zyrkej wotanku. Gako běchu ſo woſhada a hosczo w zyrkwi ſhromadžili, džerzęſche ſ. Schiffner rjanu hwydženſku rycz, po kotrej ebersbachszy spewarjo 23. psalm wot Zinka spewachu a tſelzy wonka tſelachu. Na to spewachu ſo wſchelake khérlusiche a po wuspewanju kollektu ſanjeſchku ſhromadženi khérlnich wěruwaſnacza a tſelzy ſ nowa tſelachu. Potom džerzęſche ſ. Schiffner przedowanje na podložku 100. psalma, po kotrymž wón kollektu a požohnowanie ſpewasche, pſchi čimž ſo ſ wukim ſwonom pſchebiwasche a tſelzy tſczi ras wutſelichu. S wuspewaniem jenoho khérlusicha bě ſnutſkomna Boža ſkužba ſkónczena. — Dokelž bě mjeniſzy wjèle luda ſ wonka zyrkwe ſhromadžencho, dha džerzęſche temu ſo wuspewaniu jeneho khérlusicha ſ. duchomny Willkomm ſ Ebersbacha po ſlječe ſ Efes. 4, 1—6 rjane przedowanje, po kotrymž ſo Boža ſkužba po waſchnju evangeliſcie zyrlwie ſkónczi a tſelzy hiſhce dwaj krócz wutſelichu. Potom poda ſo hwydženſki czah ſaſo do města, hdyž tſelzy a turnarjo defilirowachu a bě hwydžen uňhdž w 2 hodžinomaj ſkónczny.

Khězorka je ſo ſ Tschla do Schönbrunna wróćila. — W ſandženym měšazu je ſo 217 Venezianskich, kij běchu ſ wózneho kraja wuſiupili, ſaſo domoi wróćila. Woni běchu hač dotal w krajinach italského kralestwa pſchebýwali.

I t a l i a. Garibaldi je pſcheczivo wobhnadženju, kotrej je jemu kral wudželiſ, protestirował, prajizy, ſo wón žaneje kralowskeje hnady njeponrjeba. Wón dže

ſo pječza, hdyž budże ſaſo puczowacž móz, do Milana (Mailand) a potom do Londona podač.

F r a n z o ſ k a. Nowy turkowſki póſklanz na franzowſkim dworje, Mohamed Djemil-paſcha, je ſwoje żony ſobu pſchivjedł. Dic̄ je ſydom wscho do hromadby. — Khězor a khězorka ſtaj ſo ſ Biaritza do hrodu St. Cloud wróćiloſ. — Wot rafuskeho, ſchpaniſkeho a bayerskeho knježestwa je pječza piſmo ſ Napoleonej póſklane, w kotrymž je prajene, ſo chzedža wone ſe ſwojimi wojskami Rom wobhadjicž, jeśli by wón ſwoje wójsko wot tam wotwołacž chył.

R u ſ o w ſ k a. W tutym khězorstwie ſu ſo ſaſo někotre fročele ſ k ſepchemu krajnych naležnoſczech ſtale. Khězor je mjeniſzy porucžik, ſo maja ſo ſózdoſetnie woſkřeſne a gubernialſte ſejmy wotdzeržowacž, ſa kotrej dyrbja ſo ſapóſklanz ſe wſchitkých rjadowanjow luda wutſolecz. Gubernialne ſejmy budža 21 dnjow a woſkřeſne 7 dnjow ſhromadžene a maja w tutym čazhu wschē nufne wutradžowanja dokonjecz. — Ŝewak je khězor ſ wózbenym wukasow porucžik, ſo ma ſo ſarjadowanje (Verwaltung) a ſudzenie wot ſo dželicž. Šudniſke ſhodženki ſu: ſměrž (Friedensrichter), ſměrowański ſud, woſkřeſny ſud a ſenat jako wyshe appellazionſke ſudniſtwo. Pſchi woſkřeſnych ſudach budže ſjawne a ertne ſudzenie ſ pſchihazanami (Geschworne). Krajna rada ma wot khězora pſchikafane, wſchitko hnydom wutradziez, ſo by nowe ſudniſke ſradowane ſterje lepje do ſiženja ſtupiez móhlo.

S e r b i a. Wjerch Michał je poſtajenja konſtantinopelskeje konferenz ſa dobre ſpóſnak a krajnu woboru domoj pſchecz, tak ſo nětko hač na dalshe měr wostanje. Wobydlerjo města Belgrada ſo ſaſo do ſwojich domow wróćeja, Turkojo pak (nchdž 1200), kotrij po ſpomnienych poſtajenjach wjazy w měſeje Belgradze bydlieſ njeſmiedža, ſu wot tam prječ czahnyč poželi a je jich hížom 400 wotjelo.

„Ubi bene, ibi patria“ (Pokračowanje.)

Na konjepuzowanje abo rjedzenje pak w Rusowſkie ſa zyłych thđenj žadyn burſki wotročſki njeponhſli. To ſtanje ſo jenož njedželu ſ jedženju kemschi. Tehdy horđa ſo ſkoro wſchitke konje w rjanych hantach a ſeklach, wěnzach a kwětkach, kij ſu do hriwów a wopuschow ſwite. To bě woprawdze kraſny naſohlad, hdyž ſ wypoſteho hrodu bliſko zyrlwie pſchi ſwiatocznym ſyngčenju zyrlinhy ſwonow ſe wſchę ſtronow dolhe czahi wuphſchenych konjow ſe ſanemi a we nich do koſmathych kožuchov a czapkow ſulenych kemscherjow widzach po ſnijesh a po dolkich runinach ſ dalokich ſtronow khvatniwie ſ klinotom ſwóńczkow a ſ praſklanjom kſhudow

Pschijsdžowacj, so zo wokoło nich wscho dymiesche a kurjesche. Wokoło zyrtwje bě wulka schero'a runina, kiz pak bě borsy s konjemi a hanjemi pschepeljenja, bjes tym so zo kemšherjo do zyrtwje žokmacha a tkachu a jich hamo wjèle hiscze pshed durjemi stejo nutrnie na Božu ſkubu poſkuchasche. Ale wele rjeniſho wuphſene běchu konje a hanje, we kotrychž wero- wanske czahi njejestow a naloženjow, družlow a kwa- ſarjom pſhijesdžowachu. Tych zo husto 10—12 porow na jene dobo pſhi wolkarju ſhromadznych wero- wasche. Tež malých czechnych dzezji bu husto 13—15 wokoło duph ſhromadnje kſchecnych. S krótku kózdu njedželu a ſwjate dnj zo wſhito khopjesche a kaž ſ mozu pſhi- czekhzejowasche k Božemu ſłowu a k doſtacju jeho žohnowanja a ſlubenja we ſvjathych ſakramentach. Tamne wſhitko wiđzach na wſach bes evangelsko-lutherskim kſhescijanami we ruskim Kurlandze. Ale po ſdacju hiscze wjazy nabóžneho waschnja nadendzech we ſlav- nym khežorſkim měſeze, we Petersburgu, hdjež ſu na mřížeh hafach rjane kapalki ſvjathym poſvyczenie, rjenie wudebſene a roſhwěſene a k modlenju wotewrjene. Nichtón nimo njedže, so by zo tam njepoſkonjal a nje- poſlalny; kofiz maju wjazy khwile, zo tam pſhibiližuju a klečzo nutrnie zo modla; tež starym proscherskim bro- datym mnicham, kiz tam ſa klóſchtr a ſa khudych pro- ſcha, po ſamōženju ſwoj pſchinož abo ſcherpatku dadža. Maſdala pak hžom te wulke, krafne bože domy k Božej čeſceji ſiwaču a zo we krafnym ſlotym ſwětle blyſc- cza, kózdy ſe ſchecžimi wýfokimi wězami, kiz ſu tam na prěnim krafnym božim domje, na Isaakſej kathe- dralnej zyrtwi ſ cziftim czeñtim ſlotom kryte, kaž tež kulojth wjech třechi (Kuppel), a na pjezicích druhich, kaž na Wladimirskej zyrtwi, tolsto poſſoczane. To zo ſcwanje k Božej čeſceji ſtanje, so zo jeho ſvjate domy kaž ſwěžy na wýfokich horach po zlykym krafnym wulkim měſeze a do dalokosce ſwěta a blyſczeja. A hdyz halle ſatupiſh do tutych rjanych božich domow, dha zo we jich wýfokim a krafniue wudebjenym twarenju ſ džela ſe ſameho marmora, prawje malutki, poſornje ponížený a k hukopej nutrnoſci poſhileny ſačjuwasch. Božu mſchu a ſpěwanje ſlyſhich tam we ſtaro-ſvjathym ſkowjanſkim jaſyku, kiz zo naſchej lubej ſerbſkej ryci tak wjèle runa, ſo móže jón ſſerb derje doſcž roſemicz, lepje hacž nětčiſhu luhdazu rycz bjes Ružami. Kózdy dobry ſſerb pak móže ruſku rycz w najkrótskim čaſu na wulknęc a ſ Ružami zo borsy ſroſemicz. Sa naj- prawiſhnu a najlepſhnu pak ſredjnočrajna wulko-ruſka moſkowska rycz placz. Ta je zo mi wubjernje ſpodo- bala we jejym jaſnym móznym hložu a zunim mje- ſkim naſyňkowanju, we jejue ſchwíznej wobwjerliwoſczi jaſyku a ſdobnej doſkanjanosczi formy a ſaſlyſchenja, kaž ju woſebje rjenie ſe žónſkeho erta ſlyſchach, jačo

hiscze pſched krótkim ſ jene rufſej wjerchowku abo ſe- ſchecžinu, ſ knjeni Dariju Galizin, jako wuczer jejne ſ děžnaczelētneje kněžny džówki Leonille a połpiatnacze- litneho ſyna Mſcziſkawa pjez njedžel we karlowarskich kúpjelach (Karlsbad), poſchworta njedžel we Kreuznachu pola Rheiſna pſcheywach, ſ nimi po tutej móznej ręzy ſ krafnymi brjohami a winowymi horami hacž do staro- krafneho města Kólna nad Rheiſnom po wodze ſ paro- kóžu jědžich, napožledl pak na někotre njedžele hacž do Paríſa a pſches Boulognu do Londona. Wot teho, ſtož ſym pſhi rutym rjanym puczowanju a we thyma najwjetſhimaſ a najwazniſhimaſ europiſtimaſ mětomaj woſladał a naſhonil, chzu wam, dali Bóh a jeli wam ſpodbobne, pſchichodnje to a druhe powjedacj. S.
(Pokračowanje.)

Ze Serbow.

S Tumiz. Tudemne pežoſarske towarſtwo je po wotemrjezu ſwojeho dotalnemu pſchedbýh, k. duchom- neho Palmana, někto k. wuežerja Mucžinka w Sem- zach ſa pſchedbýdu woſwoleni.

S Budyschinia. Na město njebo k. Dr. Hermanna nad Wutokežizami je knjeg rycerſtubler ſ Zenger nad Pomerezami ſa pſchedbýdu kuziſkeho wotkřežneho ratarskeho towarſtwo a knjeg hrabja k Lippa nad De- bjerkezami ſa jeho naměſtnika woſwoleni.

S Vaſonzy. W nož wot ſańdženeje ſoboty k njedželi je zo kubja tudemneje knježeje wowczeřnje w hromadu ſyphyla a ſ thym něhdje 30 wozow ſaraphla. Wowczeřnja běſche nowa, ale ſ tak mjenowanej wifazej třechi twarjena, a njebech uhradý wulku čežu wunjeſcz móhke, kofaz bě pſches to naſtaka, ſo běchu na kubju ſherto wjèle ſyna nanoſyli.

S Budyschinia. Šańdženu wutoru a předu měſeche katholſke duchomſtwo ſakſkych Hornych Lužizow tudy ſwoju ſetnu konferenzu a běſche ſo na njej wjèle duchownych wobdzeliſko.

S Budyschinia. Porzelanowy moleč a foto- graf k. Möchel, kiz w tudemnym theatru bydlí, je ſebi přjodkwaſ, ſchalki, talerje atd. ſe ſerbiſki ſapiſ- mami ſhotowacj. Tajke ſerbſke ſapiſma budža jara wſchelake a jich ſlowa budža tajke, ſo budža ſo te ta- lerje a ſchalki jako dary pſhi ſkawach, pſhi narodnych dnjach a pſhi druhich ſtađnoſczech dawacj móz. Pla- cijna budža ta ſama, kaž pſhi tajkej nadobje ſ nemſkim ſapiſmom.

Tak borsy, hacž ſmeje k. Möchel něſhto ſchalkow a talerjow ſe ſerbſkimi ſapiſmami a ſe ſerbſkimi ſchtuc- žkami hotowych, dha ſo hnydom w Serb. Nowinach woſſewimy.

Wone je tež lohko možno, ſo budže k. Möchel

też wubjerk tobakowych hkojcików se serbskimi schuczkami a s wobrasami, so k nim hodzazym, w bliższim czasu namoloważ.

S Budyschina. Budyski hamtski hetman k. se Salza a Lichtenau, je swoju expedicju do nowej Zickenvirthez kheje blisko dworniszcza pschepołozk.

S Czibowa. Sañdzenu wutoru 14. oktobra namakachu naschi czibowczy ludzo w swoim lesu na stronu k Niedzichowej powetrowy ballon, kij bę so tam dele puszczyk. Won bę s jara czenkeje, zwęczateje mjechkeje żidzaneje papjery wuschlennje dzęlanu a ma bęle, żolte a mōdre fmuhi. Na papjery, k njemu pschivjasanej bę s wołojnikom napisane: Papierfabrik Doberšau, gegen Belohnung abzugeben (to je: Papernik w Dobruschi, sa myto wotedacj.) Ton ballon je po tajkim daloko leczał a najskerje bychu czi, kij su jón puszczykili, radz shoniili, hdze je sleszał a wołtał. Duż budz jim s tutym powiedzene, hdze je namakanu; ale pułnyle so tola je. Sañdostacz może so ton zuży dżiwny ptaček pola czibowsczy Scholty, kij je jeho dołahnyk. Radz bychu jeho domoi puszczykili, ale won njemóże nětko wjazy lętacz; duż njech so jim k wiedzieniu szcini, kaf bychu jón do Dobrusche wobstarali a swoje myto doftali.

Sserbska protyka

na lěto 1863

budze w někotrych dnjach hotowa a wot pschichodneje sbotoy w Smolerjowej kniharni pschi bohatych wrotach a hewak wschudze tam sa $2\frac{1}{2}$ nſl. k dostacju, hdzeż so wona hewak pschedawasche.

Pschedzenak abo protyka sa Sserbow na lěto 1863 je so wubjernie derje radžita. Hermanki su w njej zyle dospolnje a bje-wschitlich smolkow nastajane, stolétna, wjedro weschczęza protyka też njeopraczuje a njezdzele a kwestie dnuj so s čerwienym pišmom hlyschęza. A kafke krafne powiedzanka nowa protyka poskituje! — Maj-předy wołozuje protyka pod starym napisem „Pom-haj Boh wam!” nusnoč siednoczciua spěvanja a dzęlanja. Potom namakach kłucze k h u d a n e ž k a m a n o w e h u d a n e ž k o. Dale so pschedzenak a Jan wo protyzy rosruežujetaj, pschi czimz pschedzenak Janej živjenje a čerpjenje Antonija a Winzenza powieda a w rjanej basznicy wo dwémaj krafnymaj holczkomaj, kij Mejka a Róžieka rěkajscz, falschnoscz Pankraza a Servaza, na druhzej stronje pak sprawnoscz Marka a Jurja wopisuje. Potom wuhladach wobras, kaf so Schewez wuj, kij do jětrasczczepjenja wjele njezjerži, schloune wobruwa; dale je tam wobras (bild), kaf so Shnakez lidora s jenym wožebnym kniesom pola tſioch lip w Budyschinje rosruežuje a na to ſleduje wutrobu

jimaze powiedzanka „Macz je w schudzom snacj abo semjerzenie na kupje Sizilii. Hewak namakach hiszczę powiedzanka „Połna studzeń so też wuzerpa” s wobrasom, potom „Njewer wuschomaj, ale wočomaj”, dale „Wulke su skutki teho knjesa” a wschelake druhe mjenische a wjetische, frudne a wjeſeke powiedzania. Najrjenischki kruh pak je sboru wopisanje bitwy pola Budyschyna a Worzyna, wot kotrejz budze w měsazu meji pschichodneho lěta runje 50 lět a kotrejz je knies protykať tak kraszne a wobshernie wopiszał, so jedyn, mohel rjez, zyle tehdomnische satraszne wójnske skutkowanje jaſzne psched sboru widzi. A k tutemu wopisanju staž hiszczę wysche teho dwaj wulcji wobrasaj pschimdataj. Na prěnim widzimy Napoleonu, kaf won pschi sapoczątku bitwy na lěwym brjohu rěki Sprewe psches toczeniu schlenzu hłada a na tym druhim widzimy bitwu we wschej swojej wulcniosci a hróbsnosti wotsnamjenjenu.

Sserbska protyka na lěto 1863 budze teho dla wěſeje jara kipowana a teho dla njech ſebi ju kózdy bóršy kip, hewak mohlo so jemu ſenč, kaf někotremužkuſiż druhemu, kij na lěto 1862 janu serbsku protyku wjaz njeđosta a hdz budzisze ju chyłk dwójzj ſapka-czicj.

Budarjowy wopomnik.

Sa Budarjowy wopomnik su dale darili a pola pokladnika k. pschekupza Sakuba w Budyschinje wotedali: Ssiona Boršč 28 nſl. 1 np., — Daſiž 1 tl. 7 nſl. 5 np., — Vělcžez 1 tl. 11 nſl., — Čemjerizy 21 nſl., — Hrubocžizy 27 nſl. (Pokračowanie.)

Přílopk.

* W Žitawje bę jena róDNA, dzěkawa žona hžom dlěšci časz se swojim njerodnym, lenim a woplym mužom w njeſpołojnosći žiwa. Jako bę wona wónanjo mjacho do khachlow pschistajka, so by je k wobjedej ſwarika, a na khwili woteschka, wuhlada wona po swojim wrócenju, so je to mjacho zyle čorne. To so jej straschnie ſdasche a wona pocza swojemu mužej wumjetowacj, so je ſnadz jēd na mjacho namjetak a jej tak s jedom ſawdacz chyłk. Při tym naſta bjes nimaj wulka hadria, won wosmje ſekera a dyr žonu s wulkej možu do hlowy. Wona panje wschekrawna k semi a na jeje wołanje pschibęza ſuſodzi k pomož. Muž czeka, ale bóršy jeho popanu. Hac̄ runje je žona czezko ranjena, dha budze tola pschego móžno, jeje ranh ſažo ſahojicj.

* W Wiedenbrucku je wónanjo jene ſwinjo karan wurklo, w kotrejz bę 591 skotyh pjenjeſow. Woni běchu s kónza 15. a se ſapoczątka 16. lětſtoteſka,

* W Czechach je hiszpoje hodno, na hontwu
hodzicj. Tam je nieniuszy jedyn knies na swoim
reveru sa dwie njedzeli wosom jelenow tselit. Jedyn
i nich be dwanaczerobzkar, mierjsche tsi kohcie a sydom
golow po dohosezi a jeho rohista bchu 10 puntow czezke.

* W Lubanju je pschekupz Bohmer 20,000
toler wotkasał, so by so s danje tuteho kapitala niska
sda něotryh tamisich duchownych polepszila, kaž tež
dawania a placzenia pschi spowiedzi, pschi werowanjach,
kszczczenjach a. t. d. po czašu zyle wotwjasale.

Kak

rozom

Hans Depla

wotritaj

a

a

Mots Tunka

ludzi polda

skrejetaj.

Hans Depla. Th dyrbisich swiaty dzen swiecicj!
Mots Tunka. Haj, tak tsečja kaſnja rčka.

H. D. Dha ju th, kaž skyschu, sabyl njejsky!

M. T. Schto tola rycijsch? Kak moħel ju schto
sabycj, kij je w Sserbach do schule a na pacjerje hodzik!

H. D. Ale, mi so tola sda, so druhdy na
nju sabudza.

M. T. To tola možno njeje!?

H. D. Dha poškuchaj! Iako ja wondanjo njedze-
lu swój pucj po kraju djech, wuhladach jeneho muža
na polu, kij pilnje wločesche.

M. T. To tola skoro k wérje podobne njeje.

H. D. To so mi khetro džiwno sdaſhe a ja
praschach so teho dla jeneho čłowjeka w bliskoscji, hacj
ju znadz w jich stronje lētza tak jara hubjene wjedro
meli, so njejsku wschednu dzen na polu dżelacj mohli.
Tón pak mi wotmoliwi, so wjèle lēt njejsku tak rjane
wjedro meli, kaž lētusche lēto.

M. T. Hm, dha běsche tón wločer woprawdze
na tsečju kaſnju sabyl. Ale jenož, so Bóh tež se swo-
jim žohnowanjom na njeho njesabudze.

Ke blijschemu hermankej porucjam swoju jara rje-
nje srjadowanu

winowu ſtwu

s jara tunimi a dobrymi winami, kaž tež se wschelakini
delitateſzami. Jan Wannack na schulerskej haſy.

Nowe

brunopiwowe droždze

směje wot ſrijedy 22. oktobra na pschedan
tkalski mischtz Wiesner
na rožku žitnej haſy pschi miaższych hělkach.

Najlepſchu ſchewſku konopej porucza

Ernst Künzel.

Nowe ſuhe droždze

ma wot pschichodneje ſrijedy na pschedan

Ernst Künzel

na rožku ſerbſkej a ſchulerskej haſy.

Někotre forn popjela

ſu w domje ejo. $8\frac{1}{2}$ na bohotej haſy na pschedan
a moža ſupowarjo w taikim napohladanju wšcho dalshe
tam po 1 ſhodze ſhonicj.

* W sañdžených tñjoch mëszacach je ño do Budyschina 67,390 tñzow žita na pñchedan pñchivješto, do Lubija pak 62,302 tñzow.

* W Lubiju je tamniñchi kollektør Gärtner jedyn hachtlík wot 100,000 tl. do swojeje kollegzije dostal a je jón jedyn zust wucjer dobyk, kotrež bë ſebi jón pñchi ſkladnoſci lubijskeho ſpêwaniskeho ſzwedzenja kupil. — Wot 30,000 toleriskeho dobytka, kotrež je do Heydemannowejek hlowneje kollegzije w Budyschinje pannk, je 1 hachtlík do Richterowe podkollegzije na Židowje pñchivješto, 1 mëjeſche Säger jun., 2 hornohorczanski, 2 jedyn ſebnitzki, 1 jedyn žitawski podkollektør atd.

Spêwy.

Dżeleneje wot lubej.

Budz božmje, drohi lubuski,
Neki dyrbju wotſal hicj;
Ja czahmecj mam na krawniſczejo
A Tebje wopuſczejcę.

Wſchë wopokaſma luboſcje
Mjeh ſaptaſci Ēgi Boh,
Po ſwojej wulſej dobrocje
Mjeh woſtanje Twoj röh.

Ja wœczenje chzu Ēze lubowacj,
Tež w dalszej krajinje,
Twój wobraš ſtajnje ſawoſtaſz
Ma w mojej wutrobie.

Duž njerudž ſo, o lubcicjka
So Tebje wopuſczejcę,
Mi budzecj radoſcej ſiwijenja,
Dójj duſčn njeſpuſczejcę.

Wjedz luba, ſo Boh njedrëma,
Mjeh wœcje ſchkituje!
A nehdv jeho prawiza
Mjeh domoj pñchivjedze.

Duž hiſczeje junkrócz božemje,
Th ſwerna wutroba!
Mas namaj ſaſhowidzenje
Boh rjane ſwobradža!

Sfata.

Hudančka.

Kojke to njebožatko,
Kotrež bje
Bo hlowje?
(Wuhudanje přichodnje.)

43.

Wuhudanje ſ č. 41.

42. Hdyž wumyte woblečo ſ twjelfu wutřeſejc, dha wuſhnuje, a hdyž je njewutřeſejc, dha tež wuſhnuje.

Cyrkwinske powjesće.

Křečenij:

Michałska cyrkej: Hana Augusta Emilia, C. A. U

Weitmüllera, wobydlerja na Židowje, dj. — Marja Madlena, Körle Augusta Wenzela, wobydlerja na Židowje, dj. — Ernst Hermann, Madleny Schejepanez w Žyžezach, iñ. — Körle August, Körle Wylema Fähnricha, wobydlerja na Židowje, iñ.

Zemrjetej:

Podjanska cyrkej: Franz Pawoł, Anna Mroša, Thézera a wóſki w Budyschinje, iñ.

Dzien 2. oktobra: Marja Madlena rodž. Ulriches, Jurja Nowotnika, wobydlerja w Budyschinje, manželſta, 45 ½ l. — 4., Jan Ernst, Anna Körle Ott, wobydlerja w Gowinjowje, iñ, 14 d.

Čabi sakſko ſlezynskeje ſteleznicy z budyskeho dwórniſea.

Do Drądzjan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnia 9 h. 11 m.: pñchipołnju 12 h. 50 m.*; popołnju 3 h. 33 m.* wečor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 26 m.

Do Shorelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnia 11 h. 40 m.*; popołnju 3 h. 25 m.; wečor 6 h. 54 m.*; wečor 9 h. 24 m.; rano 12 h. 30 m.

*) Pñchipsankujenje do a ſe Žitawh a Liberza (Reichenberg).

†) Pñchipsankujenje do Žitawh.

Pjenježna płaćizna.

W Lipſku, 15. oktobra. 1 Louis'dor 5 tol. 15 nñl.
— np.; 1 połnowažazh czerwony ſłoty abo duſut 3 tol.
5 nñl. 6 np.; wińſte bankowki 83¾.

Płaćizna žitow a produktow w Budyschinje

11. oktobra 1862.

Dowoz: 6394 kórcow.	Płaćizna w pŕerězku na wikaſ, na bursy,				
	wyšša.	nizša.	srjedźna	najwyšša	najnižša
Pſcheniza	6 2	5 5	5 15	5 27	5 6 2 5 5 25
Nožka	4 5	—	3 20	4 —	4 5 — 4
Decimén	2 22	5 2	15 —	2 20	— 2 25 — 2 20
Wowaž	1 25	—	1 15	1 20	— 1 22 5 1 20
Gróch	4 15	—	—	4 10	— 4 15 — 4 10
Wola	3 5	—	—	3 —	3 5 — 3
Njepik	8 10	—	—	8 —	8 5 — 8
Jahly	6 10	—	—	—	—
Hejbuschka	4 10	—	—	—	—
Bjerny	— 25	—	—	20 —	— 25 — 20
Kana butry	— 15	—	—	14 —	—
Kopatšomý	4 5	—	—	4 —	—
Zent. ſyna	— 17	5	—	15 —	—

Spiritus płaćeſe wčera w Barlinje

16 tl. — nñl. a 15 tl. 28 nñl.
répiłow woli (nječiſczeny) 14 tl. 25 nñl.
(Czíſczeny, kaž ſo w Budyschinje pñchedawa, je ſtajnje nehdje 1¼ tl. drôžſki.)

Nawěstnik.

Barlinske wohensawjesczaje towarzstwo.

Sakładny kapital 2 millionaj toler.

Toto hizom 49 ljet wobstejaze towarzstwo bere sawjesczenja psche wohnjowu schkodu horje po niskich, ale twerdych pramijach, hdzej sawjesczenju żen je niczo dopłaczowacž netreba.

Sawjesczenja wobstara a wscie wulożewania dawa

Wot 100 tl. sawjesczenja pod szkolum janej tjsiech placzi so ljetnje 18 nsl. abo tež mene, jele twarenja samotne leża; wot 100 tl. sawjesczenja pod zyblowanenj tjsiech dawa so ljetnje $4\frac{1}{2}$ nsl. abo wjazy, sa tym hacž su blomjane tjsiechi bliſke abo daloſe. — Sawjesczenja moža so nietko na 10 ljet abo na krótki čas stacž; schtóż pak borsy na wjaz ljet sawjesczji, ton salutuje ſebi s tym welle penes, dokelž khósty ſa pschiwolenje ſudniſtwia, ſa ſchtempel a t. d. pschi weleſjetnym sawjesczenju wetsche nejku, hacž pschi jenoljetnym. W lječe 1860 bje pschi horka ſpominenym towarzſtwie ſa 95 millionow toler sawjesczeniom. — Kózda, sawjesczenemu psches wohensczinena, ſchkoda ſo hñdom ſaplačzji, tak borsy hacž je po wohnju twerđe poſtaſena. — Agent ſebi pschi horjebranju sawjesczenja ſa ſwoju prózu niczo nezada, a sawjesczenje hizom placzi: tak borsy hacž je ſo pola agenta ſapiſalo, ſo ſo teho dla netreba na polisu čzałacž.

W Budyschinje.

J. G. Smoler, wudawat Serb. Now.,
agent barlinskeho wohensawjesczaje towarzſtwia.

■ Věly ■ ■ Maherowy brøftshrop ■

Jako běch ja ſandžene lěto w Czechach, doſtač kafel a běch ſuchocinje zyle bliſko; niemžach wjazy hicž a dyrbach ſo, hacž runje běch tak wſchelke ſkarſto trjebał, domaj domječ dacež, hdzej mje ſběchacu a kladzechu, dokelž běch wſchon bjes mozy. Moja žona běſhe wo Mayerowym broftshropje ſtyschała a dokelž bě tutón jow pola knjeſa Goldammera k doſtaču, kupi mi jeho moja žona jenu bleschu, na čož bu mi po jeho wutrjebanju hizom wo něſhto lepje. Ja potom híšeče někotre blesche wutrjebach a wón je mi tak dopomhał, ſo ſym ſaſo možny a možu dělacz. Ja ſo knjeſej Mayerej ſa tu dobru wěz džakuju a možu tutón ſhrop ſ polnym prawom wſchitſkim taſkim khorym poruczicž.

Deutschneindorf w Saffej, 14. měrza 1860.

Friedr. Wilh. Weinhold.

Gutón ſhrop pschedawaja Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje ſady wul- teje zyrlwje,

Jan Schmidt w Nakazach,
B. N. Scholte we Wotrowje.
Josef Löbmann w Scherachowje.

Woprawdžite wina
wſchitſkich družinow,
jara dobre a tunje,
čjerwone a běle, w
czwizach a bleschach, khanu po 8 nsl. hacž 20 nsl., bles-
chu po $7\frac{1}{2}$ nsl. hacž 1 tl., pschedawa ſ ſhamow a
wſchitſuje w ſwojej winowej ſtwe, wo kotrejž prawje
bohate wopřtanje najpodwolniſho proſh.

W Budyschinje na ſerbſkej haſy.

J. G. F. Niecksch.

Wuzba na klavijeru.

Taſkim starſchim, kotrychž džeczi hizom w Budyschinje ſu abo netko do Budyschyna na ſchulu pschiidu, može ſo dobrý klavijerowý wuzber wot wudawarnje Serb Nowinow pschipokafacž.

Eſczenym ſſerbam Budyschyna a wokolnoſce ſ tutym najpodwolniſho k narodzenju dawam, ſo ſynt ſa ſo wulki wubjer bruchbantow abo ſpinadlow psche psche-kluſjenje, tak derje jednorých kaž dwójnych pschihotowak. Ja proſhu wo dobročiſive wobkedažwanje a možu kózdemu ſprawne poſluženje a najtunischiu placifinu polubicž.

W Budyschinje, w oktobri 1862.

Ferd. Pietsch, moschnerſki miſchtr pschi ſwonkých laſvých wrotach njedaloko pivarnje.

■ druhí 4 a tseci 10 lét ſtarý a po barbje jedyn liſhat (ſuchs) a dwaj ſhamlaj, je jedyn ſ nich po dobroſacie ſupowarja w ſeňkezach čo. 7 na pschedan.

Zena džowka k ſlotci može hñdom ſlužbu w měſce dostač. Pola koho? to e we wudawarni S. N. ſhonicž.

Hollandſki mlókowy pólver.

Tutón, ſe starodawnych čaſow dopolaſany, ſ naj-
ljeſtich ſelow a kořenový pschihotowaný pólver, po jenej
abo po dwiemaj hizomaj wſchidne ſtrumom abo wozzam
na přenju pizu nažypanh, pschiſperja wobžernoscž, plodži
wele mloka a ſabžewa ieho woliſzenje. Paſczik placzi
4 nsl. a je k doſtaču w

hrodowskej haptnej w Budyschinje.

Suche droždze

najſlepſcheje dobroſeje a po kotrychž ſo wěſce derje hiba,
mam ja kózdy čaſ ſowe a čerjste na pschedan a možu
je česczenym ſerbſkim hoſpoſam naſeſnje poruczicž.

W Budyschinje na ſerbſkej haſy, hdzej ſtaj dwaj
muraž psched ſhamami.

J. G. F. Niecksch.

**Großowe
brostkararamellje**

najsjepšči hrjedk t wotstronenu kachela a t polozjenju dyhanja, kaž tež t swarnowanju psche dybawosči pschi sashmenju w šumnym časzu.

Sa Budyschin a woklnosč w hrodowskej haptuzi knesa M. Jässinga kóždy čas na pschedan.

Eduard Groš w Wroclawiu.

**Schäfferowe
błowne bjentuschi na
rany, wosabjenje, wopa-
lenje a hojaze bjentuchi
porucza**

hrodowska haptuzka.

Khwalobnje snath a psches swoje hojaze skutko-
wanje dopokazany **bróšsyrop** ie sažo t
dostaczu w hrodowskej haptuzi w Budyschinje.

Pscheńcznu parnu muku
woszneje dobro Hermann Kirschner w Bu-
szce pschedawa

Ssuche drozdze
porucza Hermann Kirschner w Buszczach.

3 tolerje myta!

Na puczu s Małej Sumberniczki hacž do Budyschini abo w Budyschinje šanym je zo 8. oktobra kachcizik, se selenej kožu poczehnjeny, shubik. W tym kachciziku je jedyn kachcizik. — Sprawni namanak čhyl to we wudawarni Serb. Nowinow sa horka spomijene myto wotedaež.

!Wupschedan!

Dokelž hym hisheje jene druhe skotnikarstwo na zo wsač, dha je mi s tym možnosč data, skote a kleborne wězy a drohe kamjenje wot dženžnisčeho dnja po poniznej płaćisju je wupschedawacž.

w Budyschinje, 18. oktobra 1862.

Inwesowe, skotowe a kleborowe khsamny
H. Rosencranza sen.
na bohatej haptuzi č. 80.

Nowe połnojereje

w tunach, kopalach a jenotliwe pschedawa najtunisčho David Berger na žitnej haptuzi.

Pscheńcznu parnu muku
snateje dobroseže ma stajnje po možnosći tunjo na pschedan David Berger.

Palenzy a liqueury
swojeje šamžneje fabriki porucza najtunisčho David Berger.

Rěpikowy wolič abo ſwěczenje,
najlepšču čiſčenju ſchlesynsku tworu, pschedawa w zhlym
kaž tež po jenotliwym David Berger.

Ssuche drozdze
snateje dobroseže ma stajnje na pschedan A. Stosch.

Drobne ſrubane drjewo
steji we kučlanowolijowej fabriky, pschi mužakovskej
šwérinarni (Thiergarten) blisko pschi ſchuzeju ležazej, po
jara ſpodobnej placijni na pschedan. Wscho dalshe w
tajkim nastupanju je w Budyschinje pola A. Stos-
cha ſhonicz.

W Esmerlerowej kniharni je dostacž:
Khwalče Knjezowe mjeno!

Modlitna knižka za katolickich křesćjanow. Wot H. Dučmana.

Tuta knižka placji brošurowana (jenož do wobwalki zechita) 5 nsl., zwiazana z platom křibjetom 6 nsl., cyka w placze ze złotym křižem 10 nsl., a w koži ze złotym wobrězom 20 nsl.

= Hewak je tuta knižka sa tu ſamu placijni t do-
stacju pola k. tachantskeho vikara Hórnika w Budyschinje,
polo k. P. Benne Krala w Róžencze a polo k. kaplana
H. Dučmana w Radworju. =

P r o f w a.

Knjes farač Imitch w Hodijiju zo najwutrobnisčho
prophy, swoje na Michała sa Gustav-Albrecht wustaw w por-
ſchiskim Božím domje djeržane krafne předowanje wotcijis-
czej dacž. Nejjsem boryš tak wuhjerne, wutrobu jimaže i
huijaze, tak powucjaze a jaſne, a w herbskej ryczi tak wa-
dokonjane předowanje křiſteli, tak ſo by wěczenje ſchodi-
byla, njeby-li ſo wone tež dale wot taikich, kiz pschińcz njo-
možachu, nowjedzic móhlo.

Někotsi pschi pſkučarjo.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so
w wudawańi Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
płaći so wot rynčka 9 up.

Zamówity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaći 6 np.
Štwórlétna předpłata pola
wudawarja 66 np. a na
kral. saks. pósće $7\frac{1}{4}$ nsl

Číslo 43.

25. októbra.

Lěto 1862.

Wopřijee. Śwetne podawki. — Prawisniskie dopis. XXIX. — Ze Serbow: S Rafez. S Dobruszhe. S Hufczi-
ny. S Khrósczij. S Banez. S Budyskina. S Hordjija. — Přilopk — Spewy. — Hudančka. — Cyrkwinske
powjesce — Čahi sakskošlezynskeje železnicy z budyskenn dwórnišča. — Pjenježna płaćizna. — Spiritus
płaćeše w Barlinje. — Nawěštnik.

Świetne podawki.

Sakška. Po pschehladže, kotrež su saske ratařské tovarstva hromadu festajale, su létusche žně w nastupanju rožki a ravža něshco mjenje hacž frénje, w nastupanju druhich plodow pak něshco wjaz hacž frénje byla, so ſo po tajkim w pscherésku dobre doſiž mjenowacž hodža. — Vot kralovſteho wyscheho appellazionskeho ſuda je wuſudzenje nad wějšym Bachmannom i Hopfgartena, kiz bě jemu žónsku i wjecziwoſcze ſe ſekelu faraſyl, wobtwerdzenie. Bachmann je mjenu zy i ſmierci wotſudzeny. Veho žona, kotrež bě jemu pschi jeho žadlawym ſluktu pomozna byla, je ſo w jaſtwje wobwěſnyła. — W Halschtrowie mějachu 5. oktobra tamni měſchczanszhy tiſelzy woſebny ſwiedzeni, dokelz bu jim na tutym dniu wot tamniſkého kniſta psches kniſesa i Hartmann - Knoch rjana nowa thorhoj pschedpodata. Knies appellazionskoſuđniſki pschedſyda Dr. Stieber djeržesche pschi tym pěknu rycz. — Veho majestosę kral Jan je maschinntwarjerzej Kröner- tej i Draždjan, kiz bě 1849 mjeſkeho ſbězla dla do wukraja czechyl, miloſćiwje wotpuſtčiſl, ſo ſmě ſo ſažo do Sakſkeje wróciej. — Veho kralovſta wýzkoſcej prynz Jurij je ſo na vſchepróſhenje braunschweigſteho wóſwody do Sibyllenorta ſady Wrótsławia pola Dleſchnicy (Dels) podał, ſo by ſo na tamniſkých wulich houſtach wobdzeliſt. — W Draždjanach vſchebywaſche w thchle dñiach jeje khežorska wýzkoſcej ruſka wulſe Injagini Helena a meklenburgski prynz Jurij. — Lubiſſebožitawſka želesniža mějſche wot 1. januara hacž do 30. septembra t. l. 97,568 tl. doſhodow, po tajkim 4,121 tl. wjazhy, dyžli loni w tym ſamym čažu. — Veho kralovſta wýzkoſcej króvrynz Albert je ſo 17. oktobra i Ischlę ſažo do Draždjan wróciej.

Prušky. Krónprynz a jeho kníjeni mandželská staj bo psches Schwaizarsku na někotry čas do Itálie podaloj. — Jeho maiestoséž kral Wylem je prénjemu pomorskemu grenadierregimente, kotrehož chef (čítaj: schef)

je přjedawšći kral byť, žvknju njebo krala Vjedricha Wylema darit a wona ho nětko w kasernje spomnjeného regimenta k dopomnienju thowra. — Wjele sapóžkan-
zow druheje komory, kotsiž ſu ho po wobſanknjenju pruskeho krajneho hejma domoj wróciſi, ſu ludzo pschi
ich wróczenniu čeſtnie witali, k snamienju, ſo ſu ſ ich
ſkutkowaniom ſpokoni. Sa to pschihadža pak ſ druh-
ejie strony wjele deputazijow do Barlina, ſo bych u
kralei ſwoju ſpoko noſeč ſ Zeho ſkutkowaniom wobſhwé-
cili. — Minister Bismarck ſo w blijschim čaſu na
někotre dny do Pariza poda, ſo by thějorej Napoleonej
psches kralowske piſmo wosiewiſ, ſo je ſe ſwojego pô-
blanstwa na franzowſkim dworje motwołany. To ſebi
waſchnie bjes wjerchami tak žada, hacž runie je to Na-
poleonej hizom dawno ſnata węž.

Amerika. Psched několrymi měšazami běchu unionisto o t. k. n esbožomnje wojovali, so běchu se se paratistických krajov, po vulekém džele dobytych, zofacéz a domoi cížekacéz dyrbjeli. Někto žu ſo ſažo tak dalo ko ſhrabali a do rjadu ſtajili, ſo móža ſažo ſ no wa bylye pschedzivo separatistam ſakrocíz. Boni žu iich teho dla hížom ſažo khetry kruch do ſadý wuežiſhczeli, a dokelž je ſo pschi tym ſurowje doſez wojovalo, dha je wjele ludži ſ wobe, u ſtronow paňko. Alle pſchi wſhem tym njeje hiſheze žadyn kónz wójny widzecéz, dokelž ani pschedraca ani dobyza tak wulke njeſzu, ſo by ſo jena ſtrona druhéj cížecze podcížimycez dyrbjala. W noniſhim cížazu unionistojo, kaž hížom prajich, ſažo dobywaja. Nejpozleñšha bitwa běſhe 9. ſtokobra blisko Perryville, hdež buchu separatistoj tak ſbiczi, ſo dyrbjachu wostařiſti wſcheho cížekacéz. Alle unionisto o měšachu tež psches 2000 mormych a ranených. — Tež bě krotko předy wulka bitwa blisko Korintha, kotaž dwaj dnjej trajesche. Separatistoj buchu ſbiczi a byrbjachu zofacéz.

Jen dżelska. Królowa Wiktoria, kotaż niektórych czasów w Coburgskiej pszczywarskiej, je zo w tych dniach sało domoś wróciła.

R a k u š y. Sapóšlansam druheje komory win-
skie krajneje radu poczina so wuradzowanje wostudjiec, dokelž tam hizom nimale lěto radu skladuja, a je so teho dla hizom někotre rasy stalo, so njeje mohlo žane pošedzenie byc, dokelž doscž sapóšlansow pschitomnych njebešche. — Na němsku pschekupsku shromadisnu, kotařž so w tyčle dnjach w Mnichowie (München) wotdzer-
žesche, ie so tež wjeli rakusich pschekupow podalo, s tym wotpohladaniom, so bycju tam pscheczito prusko-
franzowskemu pschekupskemu swiaſkej ryczel a tak něm-
ski zollverein roswiasacz pomholi. Woni pak w tajkim nastupaniu njež wusuklowali njeſhu. Wjetſhina pschitomnych je so mijenuzy na to waſhne wuprajila, so je pruskofranzowski pschekupski swiaſk jara wuzitna węz
sa němske kraje, a so dyrbi so se wschej mozu na to dželac, so by němski zollverein wostał a so hiscze dale bōle wudokonjal. Zeli chyka Rakuska do njeho stupic, dha njež je jej to dowolene, ale jenož pod wu-
mienjeniem, kajež ſebi kraje, do zollvereina ſluschaže, žadaja.

I t a l i a. Po najnowszych powjesczach se ſtrowo-
ſcu Garibaldija hubjene doscž ſtei. Wón wschednje dale bōle ſlabnje a někotri lěkarjo měnja, so budze ſnadž na swoje ranę wumrzejc dyrbic. — Pruski krón-
prynz je ſe ſwojej wysokiej mandzelskej do Italije pschijek a kral Viktor Emanuel je kralowſki hród w Kataniji ſa njeju pschihotowac däl. Wonaž chzetaj tam dwaj měszazaj wostacz a so halle na hody ſažo do Barlina wróćcic.

F r a n z o w s k a. Dotalny franzowski minister swonkomnych naležnosćow, k. Thouvenel, bē měnjenje do-
był, so dyrbi so w italskej węzy někakje pschemjenje k lepschemu krala Viktora Emanuela ſtač. Wschitzy drusy franzowszhy ministrjo běchu tež mjenje abo bōle tajkeho měnjenja. Duž so Thouvenel k khězorej poda a jemu wuskadowasche, ſhto by so w tajkim nastupaniu czinic dyrbjal. Ale Napoleon jemu wotmolwi, so hiscze k temu prawy czas njeje a so ſebi wón teho dla žada, so s bamžom a ſromom tak wostanje, kaž je hac̄ dotal bylo. Thouvenel to tym druhim ministram hnydom wosjewi a woni pôzlaču teho dla proſtu k Napoleonu, so by jich wón ſe ſlužby puschein. Tón pak jim da k ſebi pschinc a wukožowasche jím, czoho dla dyrbi w Romje hiscze pschi starym wostacz, a doby jich tež wschtikich ſa ſwoje měnjenje, hac̄ Thouvenela niz. Tutón teho dla ſe ſlužby wustupi, tamni pak dale wostachu, a na Thouvenelowe město je někto k. Drouyn de Lhuys wot khězora ſa ministra swonkomnych naležnosćow powolaný. Wo nim ſo powieda, so je wón dobrý pscheczel bamžistwa a je pſecža bamž Pius IX. tež jara ſpokojny był, jako je ſhonil, so je ſpomeny knies ſa ministra poſtajeny. Tež khězorka Eugen-

nia, kotařž pola ſwojego mandzelskeho ſtajnje ſa bamža po mōžnosći ſlutkuje, ie ſ tym jara ſ pokojom. Na dworje krala Viktora Emanuela ſu pak někto jara po-
razeni; pschetož tam ſebi myſlachu, ſo jim Napoleon, hdyž ſu Garibaldija tſelic a ſajec dali, na to tež něchtó k woli ſczini a jim pucž do Roma někak wo-
tewri. Ale czim bōle někto Napoleon na to džerzi, ſo hy w Romje wostalo, kaž ie bylo, a to teho dla ital-
ſkeho ministra Matazzija jaſoſnje hrjeba. Wón budze najſkerje ſe ſlužby ſtupic dyrbic, dokelž je Garibaldija tak ponizik a tola ſ tym niežo njenadobyl. — S Mexika w nowischem czazu žane wažne powjescze pschisckie nje-
ſhu. — Polski hrabja Samojski, kotrehož ie khězor Alexander na někotry czas do wukraja pôzlač, je do Pa-
risa pschijer.

R u ſ o w ſ k a. Khězorowý wukaſ, ſo maja ſo ſudniſtwa lepje ſrijadowac, je wulke ſpodobanie po wſchém ruſowſkim khězortwie namakał. Dale ſu tež ſ tym jara ſ pokojom, ſo maja ſo wokrjeſne a pro-
vinzialny ſejmy ſrijadowac, w kotrych budza sapóšlany, ſe wſchěch rjadowionow luda wuswoleni, radu ſkladowac.

W Pôlskej je dale bōle měrnischo a je wulknjas Konstantin teho dla ſažo w někotrych krajinach woblež-
noſc̄ horjeběhný.

C z o r n o h o r ſ k a. Turkowſke wójsko, kotrež psche-
cilio Czornohorjanam wojowasche, ie ſo ſ wjetſhā do Bózniſe podalo, wulki džel teho ſameho je ſo pak do Konstantinopla wróćit.

Pravisniski dopis XXX.

(Pokačowanje.)

Wudawa a potwjerdzili tón, ſiž prawo rybyle-
jenja w ręzy na jemu njeſluschazej ležomnosći ſa ſo žada, tež to, so dyrbi ſamón knies a wobſedzeť teje řekti a ležomnosći (potajkim tónle na ſwojim, na ſwo-
jej, jemu prawje ſluschazej ležomnosći) w ſwojej ręzy
wot tehole prawa, wot rybylejenja, wot tehole wuzitka, ſotryž ſ ieho ſwójsiwa wukhadža, wusanki je n y
byc, dha ma wón tež to runje tak drobnje a ja ſu je do poſkaſac.

A to, ſchtež ſmy tak roſestajeli, je ſeniczy to,
ſhtož je w tamnym wuſudzenju wuprjene.

Pschi teſle ſkladnosći, hdyž je wo dopofaſanju — ſo
wě, psched wychnosciu abo ſudniſtrom — ryc, njemo-
žemy ſo ſminyc, lubich ſserbow na wulki, wažny ro-
džel 1., bjes prajenjom: ſo něchtó tak a tak je, ſo
něchtó tak wobſteji, ſo je ſo něchtó podala, ſtało, ſo
ma něchtó to abo wona prawo — a 2., bjes dopo-
faſanjom teho wſchego, tajkeho prajenia, ſedzbných czinic.
Prajenie a wudawanje abo potwjerdzowanje nježeho, a
do poſkaſanje teho je dwójce. ſſamo prajenie,

wudawanje a potwierdzowanje, so n. psch. neschto je a wobsteji, so je so neschto statko, so někomu to abo tamne prawo pschiſteji a t. d., njeje ſenje doſč a nje- doſča ha psched ſudniſtwom: to wſho ma ſo wſele bōle ſtajnje dopokaſac̄. To wſho dyrbi tón, kiz neschto tak praji, wudawa a potwierdzuje, druhemu dowiesc̄, je-li tónle, jako jeho pschec̄iwnik ſam k temu, ſchtož tamny na njeho ryczi a wudawa, abo ſam ſa ſo, n. psch. jako prawo žada, njeſtci, to njepſchida, ſo njewuſnaje a jo njepſchipóſnaje. To je po taſkim hlowne prawidlo w kózdej ſkórzbie, ſo to, ſchtož we njej prajich a po- twierdžniesch, tež dopokaſech, je-li twoj pschec̄iwnik twoje prajenja a wudawanje preje a je njepſchida. Pschetož prajic̄, wudawac̄ a ſam potwierdžowac̄ by hewak něchtózkuſiž móhle, njebý-li ſo wot njeho dopokaſanje teho žadalo. Szyla: kózdy ma wérnoſc̄ teho, ſchtož praji, wudawa a potwierdzuje, dyrbi-ſli ſo jemu wériz, psches dopokaſma — psched ſudom — ſjawne czinic̄.

To paſ ſo na wſchelake waschnie, psches wſchelake ſredki ſtawa, kaž psches pschihahu, dokumenty, wopisza a piſmo, ſwédkow a t. d. Tola wo tym pschihodniſ! Tón puc̄ paſ, na kotrymž ſo tajke dopokaſowanie ſta- wa, je nimale ſtajnje (wot ſakonju poſtajena) ſlórzba, prozeſ. Tole poſlenie — ſo ſaſo na naſh thema pschindžemy — placzi tež pschi prawje rybkojenja na zuſykh ležomnoſejach, w zuſykh rěkach. Pschetož praji a wudawali něchto, ſo ma w rěž na zuſykh, jemu njefuſchazych ležomnoſejach prawo rybkojenja a ſnanu tež, ſo dyrbi ſamón knies a wobſedzeſ rěki a ležomnoſe, ko- trejz džel ta rěka ie, ſi tehole prawa wužiwanja ſwoje- ho ſwójſtwa wſjamkenjeny bycz, wobſedzeſ rěki a ležom- noſe, paſ jemu po ſwojim džele tole prawo, to ſam ſam ſa ſo žadajo, ſapomjedzi, jo ſarjeſnje a tamnemu njepſchipóſnaje, dha ma tamny potom ſwoje wérne abo namyſlene prawo, je-li je puſchec̄ic̄ nochze, we woſe- bitym prozeſu, (kotryž dyrbi ſapoc̄ec̄ a wiesc̄) ſo wě, dróbiſje a jaſnje: po wſchelach ſtronach a w zhlęz žada- nej wobſchérnoſeſi wuwiſeſ, to je: dopokaſac̄. Wob- ſedzeſ rěki abo ležomnoſe, ke kotrejz rěka — w horka wopisanyſ ſunyſtu — paſ zyla, paſ po wětym džele (poſkoz) pschibluchha, njeſtrjeba ſkoržic̄ ſapoc̄ec̄; wſchak jemu prawo rybkojenja na jeho ležomnoſeji po ſakonju pschifteji, dokelz jemu jako wužiwanje ſe ſwojego ſwójſtwa wužadža, kotrež na rězy (na jeje pódje, ležom- noſeji) ma, tak ſo je jeje knies. Wſchak wón po ſakonju ma, ſchtož ma prawo žadac̄; tak žaneje winy k ſkórzbie nima. (Skončenje.)

Ze Serbow.

S Raſez. Sañdzenu ſrjedu wokoło połnja rěſaſhe tudomny wobhydler ſenda w mlyne defki. Pschi

tym ſta ſo, ſo bu někak bjes dwě kole hrabnjeny a hnydom do ſmjerſe ſamjeczeny.

S Dobruſche. Powětrowy ballon, kotryž ſu wóndanjo w czjſhowſkim lěžu namakali a na to dobro- cziwje w Serb. Nowinach ſpomnili, je tam najſkerje hizom zlyh měhaz ležał. Wón bu mjeniſy ſ tuđom- neho papjernifa, ſ wodoródnym gasom (Wasserstoffgas) napjelnjeny, 14. ſeptembra popołdnju w 4. hodzinje do powětra puſchec̄en a ſběhny ſo ſpěſhnie do wyrbkoſeſe, hdež na ſtronu k Hufzy, — po taſkim k krótkemu wicezoru — leczesche a bórsy wjazy widzec̄ njebě. Dokelz je wón bliſko Czjſhowa, po taſkim k dolhemu wje- czoru wot Dobruſche, dele panke, dha je potom na zlyh druhi ſtronu ležil.

Wón je ſo najſkerje psches to puſnyle, ſo je ſnadž w lěžu ſa někajku hakoſu wižajo wostać, tola je tež móžno, ſo je ſo psches to ſtaſyle, dokelz je zlyh měhaz we wſchelakim wjedrje wonka ležec̄ dyrbjat.

Do Dobruſche ſo won ſaſo póſkac̄ njeſtrjeba a nich ſebi teho dla czjeſezeny czjſhovſki k Scholla teho žad- neho ptac̄ka k wopomnjenju wobkhowa.

S Hukufin. Wyschi paſenypaſer w tuđomej knjeſi parnej paſenypaſerui, I an Beniamin Raſman ſ Kettli, mjeſeſhe ſchtwórtk popołdnju 16. oktobra to nje- ſbože, ſo bu wot jeneje ſelesneje wale hrabnjeny, kotraž ſ nim tak wokoło mjetasche, ſo bu jemu hlowa na ža- koſne waschnie roſbita a wón hnydom morw wosta. Dokelz tam runje ničton drugi njebě, dha jemu ničton k pomožy pschitac̄ njemóžesche. Wón ſawoſtajti wudowu a 4 džec̄i.

S Chróſc̄iſ. Na tuđomnym Matkez kwaſu 14. oktobra popołdnju je ſo ſtalo, ſo je jene 10lēne holic̄o wjazy hac̄ 20 kwaſaſkam iſh rjane židzane banty, kotrež maja wokoło paſha ſwijasane a ſ kotrychž kózdy najbole 2 — 3 tolerje placzi, po wjetſkich a mjeiſkich kruhach ſpſchiréſowało. Ničton ſo tež bórsy njedohlada, hac̄ runje bě na ſwétkym dniu a na rejuvarſkej kubſi. Iako paſ ſo po čaſu jena po druhej dohlada, ſo je kózny bantow wotbyka, dha vočaſhu ſa tym ſlědžic̄ a wuſlědžic̄u tež tu mleču ſamopaschnizu bórsy. Wona mjeſeſhe wotřane kruhi hisceze w dybſaku a tak kózda kwaſaſka ſvoj kruh ſaſo dosta.

Priedy hac̄ bě ſo ta wěz wuſlědžila, dha ſebi žana wumyſlič njeſtci, tak je kózny bantow pschi- ſadžila a jena ſ zyla ſa to džeržesche, ſo je ſebi bant ſ kroſeſowym mlync̄kom wotwerczala. Srudoba a ža- koſc̄ wobanty bě jara wulka, kaž móže ſebi to kózdy mlync̄.

S Banęz. Tudy wudhri ſańdzenu pónđzelu rano w ſchtwórti hodzinje w bróžni kublerja Wanaka wohén a pschewobroci wſchitke jeho twarjenja, kaž tež bróžen, kólju a domſke kublerja Turſcha do procha a popjela. Wohén je najſkerje ſaňdeny.

S Budžina. Sañdženu hrjedu šwječeske wypołodostojny knies zyrtwinski a schulski radzicel, ry-
cier kralowsleho sakseho albrechtsleho rjadu atd., l. Dr.
W i l d e n h a g n, zwói 25letny duchownski jubileum.
Hac̄ runje bē ho to jenož někotre dny prjedy shoniło,
dha bē ho tajka powojęscia tola bórsy rosschérka a po-
wischitkonne dżelbranje wubudžika. Tafo bēchu semina-
ristojo tudomneho krajnostawleho seminarja wypołocze-
scjeneho l. jubilara rano s pěknym swém postrowili,
pschinješehu jemu dopoldnia deputazije wischelakich fastojs-
tow, hornolužiskeje provinzialneje duchowneje konferen-
zy, krajnostawleho seminarja, wischelakich Schulow, kaž tež
mnoši jeho pscheczeljo a cjeſcerjo swoje sbožopschecja,
pschi kotrychž bēchu tež dary a zwiedzenſte spěwy. Vjes
pošlenſhimi bē tež jedyn herbski sbožopscheciaz ſpěw,
kotryž jemu l. seminarſki wucjer ſiedle ſi pſchepoda, a
ma ho wón taſle:

Džens w slěbornym so blyšeu jasni
W am dzeň we swiatym biskopstwje,
Lět pjeć a dwacyći so krasni
We wažnym Wašim zastojństwje.
O kak so milosé njehjeska
Nad W ami rjenje překrasnja!

Duž Serbjo z džakom přikhadžeja
Tež džens před Bože wohlico
A dale Božu hnadu přeja
W am, wyšsi dušow pastyrjo!
Kiž maće wulke zaslžby
Wo serbske Bože winicy.

Haj slyše Serbow česćowanje,
W ēc sławy smy W am wupletli
Za škit a swérne postaranje
Tež za naš narod serbowski.
Bóh njech W am płaci bohače,
Štož za serbski lud činješće.

Na woltar lubosée a džaka
Džens modlo prósty kladžemy,
Zo přichod, kotryž na Was čaka,
Był stajnje jasny, zbožowny
A jubilej so slěborny
W am junu wrócił złoćany.

Tež ſměři drje na to swomnicj, fo je l. jubilar
jene sbožopschecje ſe ſameho Jerusalema doſtał a fo bē
jemu jeho knihačnakladnik rjaný khelich poſtał.

Bóh luby knies ązył wſchitke, knieſej jubilarej pschi-
njeſene, sbožopschecja po ſwojej milosći w polnej mérje
dopjelnicj!

S Hodžija. Bóh luby knies je nam sañdženu
niedzeli rjaný sbožomny zwiedzeni wobradžik, zwiedzen
po ſwječenja naſcheho ponowjenego Božeho
doma, kij je ſ tym ponowienjom zyle nowu tſechu a
nowy zyhlowy kryw, kaž tež dwě wulke psches tolste
murje pschekowanej wóknje a hewak hishcje nowe wob-
mietanie a wobelenje doſtał. Rano $\frac{1}{2}8$ cjechnische wot

poſawniſtow pschewodženj ſe ſmahowazym ſhorhoſemi
rjaný zwiedzenſli czah lhanečansſeje, džiwocžansſeje
bólbocžansſeje a hodžiſſeje ſchule pod naſjedowanjom
kniesow wuczerjow, dorofczenje młodoſeje, twarskeho
mischtwa Nicže a ieho twarskich ludzi, gmeinskich prjód-
ſteſerjow, zyrtwinyh prjódſtejerjow a kniesow duchownieju
ſ farſkeho dwora po wžy horje wokolo zyrtwe do njeje
nutſ. Zyrtwne durje bēchu ſ rianymi pletwami ſaſo
ſ cjeznymi wrotami lubosnie wupyschene; a nutſach bē
taſke bēhastwo wěnzuw a vletwom, kaž bychmy w róžo-
nym čazu wokolo Jana ſtali. Něſhto woſebne riane
bē wulki ſtrečniſ, wot ſsmočzjan mlynskeho mischtwa
Kóbla ſe ſamych ſmekow a koviesckow wuſtōnje ſe-
ſtajny, kij ſ wypoſekho wiercha dele nad duvu miſaſche.
Zyrke ſama běſche, hac̄ runjež ſo ſemſchenje wo zyku
hodžinu ſaſo ſapocža, taſ ſchepjelnjeno, ſo ſich wiele
žoneho města wjozy njenomasa. Po dleſchim hraczu
na běrgach bu ſ ſapocžatſej wot ſchulerſlích džeczi
„kyrie eleifon“ wupewane. ſ kraſneho ſahorseneho
a ſahoriazeho zwiedzenſleho vredowania naſcheho kniesa
fararia ſ miſcha, kotryž běſche ſ horzny modlitwami
kaž tež ſ wažnymi historiſimi powiesciami rjenje wu-
towane, budž tu ſobudžlene, ſo je, jako tu w pôhruſte
nožy psches pređowanja cjeſich miſionarow ſera Kry-
ſtuſzeweho dnja ſhadjachu, miſnianski biffop Eido
ſa cjródziczu wobrožených ſerbow w lécze 1012 tudy
kapaku natwaril na tym městnje, hodže ſe netko kapal-
nja abo bratſtemora. Boži dom ſimón bu paſ w lécze
1076 wot miſnianskeho biffopa Benne na natwarjeny,
ſotrehož macjerž Bezela hrabinka ſ Waldeburg tudy na
ſwojim ſuble pschewywaſche. Schépnath wulſeho róžka
1580 ſo psches Boži wohén, kij w ſuſodnym burſtim
ſuble wuindže, naſch Boži dom ſtajena, ta ſama tſechu, ſo
zyle wotpali. W roſpadanſach ležachu tež roſeschrete
te 6 kraſne ſwony, kij ſu taſku harmonisu rjanoscj
měke, ſajſaj ſo porědko we wulſich městach namasa.
W lécze 1582 bu po tutym wotpaleniu ſuſo nowa
tſechu na naſch Boži dom ſtajena, ta ſama tſechu, ſo
zotrejž hriady a ſoſky buchu lětſa delewate a na ſo-
trychž běſche ſ džela hishcje wudypane lětne cjeſko 1582.
To ponowienje je ſara ſtrachapolne bylo, tola psches
Božu milosći ſo ſo wſchitka ſchoda wotwobrožnika a ſo
wſchitko ſara ſbožomnie dokonjalo.

(Pokračowanje.)

Přílopk.

* W Miližach vola Großenhaſna wudhy 13.
oktobra rano w 1 hodžinje na Schefflerz ſuble wohén
a ſerjeſche tak ſpěchne wokolo ſo, ſo móžachu wob-
dlerjo lědom ſe živjenjom cjeſnyc. Wſchitko ſo ſo jim
ſpaliko a je tež wiele ſkotu w plomjenjach ſonc wſalo,
Wysche teho wotpaliſhu ſo hishcje tſi ſubla.

* W Draždjanach je jedyn slōsnik wóndanjo jenej 14-létej holczej drastu s vitriolom poškript, tak so jej drasta, jako wona domos pschinđe, na lute sušy kospada, dokelj bě ju vitriol zyle pschezrat. Wyschnosej je na wuslēdzenje tajkeho steho člowjeka 20 tl. myta wustajita.

* We Wilschdorfje pola Stołpnja pschinđe 10. oktobra žiwnosčet Ruskig s tým wo žiwjenje, so s pierscheju napjelnjeny wós psches njeho džesche a teho mori.

* W Lichtenhainie su ho w noz̄y wot 13. t 14. oktobra brózne a pôdlanske twarjenja tamnischeho hoscenja wotpale. Tež staj so dwaj konjej sboru spalitoj.

* Wjehch Metternich je wóndanjo na ležomnosčach jeneho swojich čjessich kubšow běteho saiaza tselit.

* Město Wín ma něko 530,000, město Varšin pak 527,000 wobydlerjow.

* W Zebusu blisko Pilsena w Čechach běchu wóndanjo tamnischoi wobydlerjo jeneho člowjeka pschi wohensaloženiu došahnyli. Wont jeho hnydom jałoznje pschemłocjichu a potom do jeneho hata czisnychu, hdzej jeho tak došho pod wodu džeržachu, hacj bě morwy. — Ssudnistwo je pak něko tu wěz do pschepitanja wsato, dokelj so nictó sam wiecicj nješmje, ale dyrbí to wyschnosejti sawostajicj.

* W Ebersdorffje pola Lubija su ho 17. oktobra rano w 7 hodžinach komariej Neubertej domise, kowańja a mašivna bróznen wotpale.

* W Seifhennersdorffje je 17. oktobra wiecior we 8 hodžinach wohni domise a wumjensk kublerja Kuntsche do prochu a popjela pschewobrocj. Wohni je našíkerie nějak slōsnik satozil.

* We Wuherskej rubježniſte riemjeſto hisczeje pschezo ſejče. Wóndanjo wurubichu rubježniy jeneho ryčerklublerja, jako tón runje s hoscemí wobjedowasche. Někotři tyč njelemanikow, kij běchu wschizy derje wobronjeni, wobšadžichu durie, drusy pak synychu so potom tež sboru sa blido a jědžichu sboru. Po wobjedze sapalichu ſebi cigaru a žadachu ſebi, so dyrbiesche jim jena knjeni na klaverje wschelate kusti hracj a někotre spewy spewacj.

Spěwy.

M ě r.

Budž mi powitanj, domęzko luby,
Rjany hajo krahnisci,
Hdzej so djerža hisczeje hisczejske kloby,
Hdzej su staršipobózni.
Budž mi powitana, domowina,
Sahroda mi edenſta!
Luboſč, nadžija tu kónza nima,
Kejdi mi dale, domiſna!

H. Schaka.

44.

Hudančka.

Hdyž je syma,
Dha ho bělu,
Pocjina paſ cjopko býč
Pocjinam ja ſchěry býč
A ho khětſje pscheměnu,
Do rěki ja wuzjemnu.

(Wuhudanje přichodnje.)

Wuhudanje ſež. 42.

43. Hosdjif, kij je to ſchörnjoweho pjeñčka ſabity.

Cyrkwinske powjesće.

Werowanj:

Podjanska cyrkej: Jan Kubasch s Khaſowa s Mariju Madlenu Fulkej se Šederja. — Jan August Schewz, sahrodniſ w Bělcezech, s Katharinu Madlenu Měritšinkej s krujelcijz.

Křečení:

Pětrowska wosada: Olga Louisa Lydia, Oty Gustava Israela, prjebawſcheho ryčerklublerja w Lubhosču, dž. — Jan Bohuwer, Handrija Augusta Urbana, wobydlerja w Budyschinje, f.

Michalska Wosada: Handrij Ernst, Handrija Ponicha, kublerja w Hornej Kinje, f. — Marja Augusta Karolina, Haný Khrystian Schrieder se Židowa nem. dž. — Ottilia Amalia Lina, Haný Amalie Wilhelminy Vorzej se Židowa njem. dž.

Podjanska cyrkej: Korla August, Jana Augusta Fulta, murjerja na Židovje, f. — Ernst Moritz, G. Glebtscha, křečkarja w Mnichonzu, f.

Zemrječí:

Džen 8. oktobra: Jurij Dejka, běgar a křečer w Budyschinje, 67l. 1 m. (bu w Budestezach pohřebany). — 10., August, Marie Horinek se Židowa nem. f., 18 n. — 12., Franz Hilla, řežewz w Mnichonzu, 58l. — 13., Hermann Richard, Korle Augusta Ernsta Křečjanka, běgar a rěsniſkeho mischtra w Budyschinje, f., 2 l. 29 d. — 15., Jurij Muczer, wobydler w Borku, 67 l. 3 m.

Čabi sakskošlezynskeje železnicey z budyskeho dwórniſca.

Do Draždjan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h. 11 m.: pschipołnju 12 h. 50 m.*; popołnju 3 h. 33 m.* wieczor 8 h. 21 m.*; w noz̄y 2 h. 26 m.

Do Shorelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 11 h. 40 m.*; popołnju 3h. 25 m.; wieczor 6 h. 54 m.*; wieczor 9 h. 24 m.; rano 12 h. 30 m.

*) Pschipołnjenje do a se Žitawý a Liberža (Neißenberg).

†) Pschipołnjenje do Žitawý.

Pjenježna płaćizna.

W Lipsku, 22. oktobra. 1 Louisd'or 5 tolér 15 npl. — np.; 1 połnowažny czerwony šloty abo dukat 3 tol. 5 npl. 6 np.; wińskie bankowki 83%.

Barlinske wohensawjesczaze towarzstwo.

Salożene 1812.

Sakladny kapital 2 miliony na 1000.

Toto hizom 49 ljet wobstejaze towarzstwo bere sawjesczenja psche wohnjowu schodu horje po niskich, ale twerdych pramijach, hdež sawjesczeny ženje nicžo doplaczowacž netreba.

Sawjesczenja wobstaraj a wchje wuložewania dawa

Wot 100 tl. sawjesczenja pod ſtom ja nej tſiechu placzi ſo ljetnje 18 nſl. abo tež meni, jele twarenja ſhamotuje leža; wot 100 tl. sawjesczenja pod zyłowanej tſiechu dawa ſo ljetnje $4\frac{1}{2}$ nſl. abo wiay, ſa tym hač ſu ſłomjane tſiechi bliſte abo daloke. — Sawjesczenja moža ſo ujetko na 10 ljet abo na krótschi čas stacj; schtóż pak borsy na wjaz ljet sawjesczji, tón ſalutuje ſebi ſ tym wele penes, dokelž thosty ſa pſchiswolenje ſudniſtwia, ſa ſchtempel a t. d. pſchi welejetnym sawjesczenju wetsche nejſu, hač pſchi jenoljetnym. W lječe 1860 bje pſchi horſka ſpomnenym towarzſtwie ſa 95 millionow toler sawjesczeniow. — Kózda, ſawjesczenemu pſches wohens ſezinena, ſchoda ſo hnydom ſaplaczi, tak borsy hač je po wohnju twerdze poſtaſena. — Agent ſebi pſchi horjebranju ſawjesczenja ſa ſwoju prózu nicžo nezada, a ſawjesczenje hizom placzi: tak borsy hač je ſo pola agenta ſapizało, ſo ſo teho dla netreba na poliſu czakacž.

W Budyschinje.

J. C. Smoler, wudawat Serb. Now.,
agent barlinskeho wohensawjesczazeho towarzſtwia.

Grošowe broſtkaramellje

najlepschi frjedt k wotſtronenu ſaſhela a k položenju dyhania, kaž tež k ſwarnowanju pſche dybawosz pſchi ſaſhmenju w ſymnym čazu.

Na Budyschin a wokołoſci w hrodowskej haptuzi knesa M. Färinga kózdy čas na pſchedan.

Eduard Groš w Wrótkawju.

■ Bely ■ Mayerowy broſtſyrop ■

Daſo běch ja ſandzene lěto w Čechach, doſtach ſaſheli a běch ſuchočinje zple bliſto; ujemozach wiay hiež a dyrbjach ſo, hač runje běch tak wſchelke lekarſtvo trjebat, domoj domjeſej dacj, hdež mje ſvěchadlu a kladzenu, dokelž běch wſchon bjes moži. Moja žona běſte w Mayerowym broſtſyropje ſkýchala a dokelž bě tuton jow pola knjeſa Goldammera k doſtaci, kupi mi jeho moja žona jenu bleſhu, na czož bu mi po jeho wutřebanju hizom wo nejdho ſlepje. Ja potom hſchęce někotre bleſhe wutřebach a móz je mi tak dopomhał, ſo ſym ſaſo mózny a móžu džělač. Ja ſo knjeſej Mayerej ſa tu dobrū wěz džakuj a móžu tuton ſyrop ſ počnym prawom wiſitkim taſtim khortym poruczicž.

Deutschendorf w Saksie, 14. měrza 1860.

Friedr. Wilh. Weinhold.

Tuton ſyrop pſchedawajá
Heim. Jul. Linck w Budyschinje ſady wulete ſyrlwje,

Jan Schmidt w Rakazach,

B. N. Scholta we Wotrowje.

Josef Löbmann w Scherahowje.

Wuczba na klavjeru.

Tajkim starſchim, kótrichž džeczji hizom w Budyschinje ſu abo někto do Budyschina na ſchuln pſchiidu, može ſo dobrý klavjerowý wuczter wot wudawarnje Serb Nowinow pſchipofaſacž.

Hollandski mlókowy pólver.

Tuton, ſe starodawnych čaſow dopofaſan, ſ najlepskich ſelov a korenjow pſchipotowanym pólver, po jenej abo po dwiemaj hizomaj wſchiedenje kruwom abo wozgam na prjenju pizn naſypah, pſchisperja wobžernosz, ploži wele mloka a ſadzewa jeho woliſzenje. Pakzej placzi 4 nſl. a je k doſtaci w hrodowskej haptuzi w Budyschinje.

Suche droždje

najlepscheje dobroſeje a po kótrichž ſo wěſcje derje hiba, mam ja kózdy čas nowe a czerſtwe na pſchedan a možu je czeſčenym herſklim hospoſam naležne poruczicž.

W Budyschinje na herſkej hafy, hdež ſtaſ dwaj muraj pſched khlamami.

J. G. F. Niecksch.

Nowe počnojereje

w tunach, kopach a jenotliwe vſchedawa najtunischo

David Berger na žitnej hafy.

Pſcheúcznu parnu muku
ſnateje dobroſeje ma ſtajnje po možnoszti tunjo na pſchedan

David Berger.

Palenzy a liqueurny

ſwojeje ſamžneje fabriki porucza najtunischo

David Berger.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinie
18. oktobra 1862.

Dowoz: 6591 kórcow.	Płaćizna w pŕerězku na wikach,					na bursy,								
	wyšsa.	nížsa.	sředzna	najwyšša	najnižša	u.	nřl.	np.	u.	nřl.	np.	u.	nřl.	np.
Pscheniza	6	2	5	5	15	—	5	25	6	2	5	6	—	—
Rožfa	4	5	—	3	20	—	4	—	4	5	—	4	—	—
Decimén	2	25	—	2	20	—	2	22	5	2	26	2	2	20
Bowisz	1	25	—	1	17	5	1	22	5	1	26	2	1	20
Hróch	4	15	—	—	—	4	10	—	4	15	—	4	10	—
Woka	3	5	—	—	—	3	—	—	3	5	—	3	—	—
Rjepík	8	10	—	—	8	—	—	8	10	—	8	5	—	—
Zahly	6	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejdusčka	4	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bjerny	—	25	—	—	—	20	—	—	22	5	—	20	—	—
Kana butry	—	17	—	—	—	16	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopasčomý	4	5	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ſyna	20	—	—	—	17	5	—	—	—	—	—	—	—	—

Spiritus płaćeše wčera w Barlinje

15 tl. — nřl. a 14 tl. 28 nřl.

répikowy wolijs (nječisczeny) 14 tl. 25 nřl.

(Cžisczeny, kaž fo w Budyschinje pschedawa, je stajne něhdze $1\frac{1}{4}$ tl. drôžchi.)

W Schczeny je jena živnoſć, něhdze 20 ſakkich kŕzow pola a ūki wopſchijaza, s rjanym torſniſčekom (Torſtich), kaž wobſedzerzej časť živjenja teplenje poſteča, ſe ſwobodneje ruky na pſchedan a je wcho dalsche pola hosczenzarja Ferkerta tam ſhonicz. 400 tl. kupnych pjenjes može ſtejo wostacj.

Kravské ſjenoczeństwo „Fortschrift“ budje w domje knjeſa pſchekupza Flanderki na mjaſowym torhosćezu nědaloko mjaſowych hětlow něhdze
10,000 naſipodobniſtich muſtich dráſezenjow, tſelzowskiſtich jopow a županow po ſpodžiowje tunich placisnach pſchedawacj.
 ſjenoczeństwo „Fortschrift“, w domje k. pſchekupza Flanderki nědaloko mjaſowych hětlow.

Pſches ſwoju dobroſć wobſebje poručomna
Begetab. Žerdowa pomada
 (originalny frus 7 $\frac{1}{2}$ nřl.) autorifirowana wot k. profesarja Dr. Lindes'a w Barlinje, kaž tež pſches cžiſtoſć a ſmirkloſć wuſnamjenjene italſke mjeđowe mydlo
 (w paketiſtač po 5 a 2 $\frac{1}{2}$ nřl.) wot haptikarja A. Sperati'a w Bodž (w Lombardſkej) je stajne w czerſtwej a pſchezo dobrej jakofezi pola podpihancho na pſchedan.

Gustav Nicolai,
priech W. Hammer.

Répikowy wolijs abo ſwěczenje, najlepſchu čiſczeniu ſchlesyñsku tworu, pſchedawa w zlym kaž tež po jenotliwym David Berger.

Ke bližšemu hermanek poručam ſwoju jara rjeſeſe ſrijadowanu

winowu ſtuu

s jara tunimi a dobrymi winami, kaž tež ſe wſchelokim delikateſhami. Jan Wannack na ſchulerſkej hâb̄y.

Šlawny džak.

Pſches wohén, kaž je mje ſeſha potrjechil, buchu niž jenož moje domſle a podlaſle twarjenja, ale tež wſchē moje žitowe a pizove ſklad̄y, kaž tež wjetſhi džel mojeho druhého wobſedzeniſtwa wot plemjenjow ſaniczeny. Tola pſches Bozu miloſć a pſches pomoz dobrociwych ludži je ho mi radžilo, ſo ſhym ſwoje twarjenja ſaſo natwaric̄ möhl.

Šwój najwutrobiňſchi džak praju ja netko knjeſej komornikej ſ Rabenau nad Rakezami a t. d., kaž je mi 1000 zylow a wſchitku hlinu, ſa moju twarbu potriebnu, darmo wostajil, — knjeſej ſtauſkemu knjeſej hrabji ſ Einsiedel nad Minatatom a t. d. ſa 2 prutaj lamjeni, kaž je mi daril, — knjeſej hrabji ſ Riesch nad Rjeſwacžidom a t. d. ſa 800 zylow, mi darjenych, — potom wſchitkim wobſebje wſazorym podjanſkim gmejniam a jenotliwym wobſobam, hjes nimi tež něbotym w Rakezach ſa dobrociwje cžinjenje ſorh a druhe podpieranja.

Nasch luby wótz w njebeſach nječ je jim bohaty ſarunar a wotwobroč wſho njeſbože wot nich a wot jich wobſedzeniſtow!

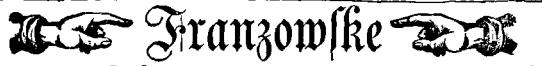
W Nowej Wſy pola Rakez, 21. oktobra 1862.

Jan Domaſhka,
wobſedzer ſahrodniskeje živnoſće.

Aufcia hatneho - ſlanja

w uſtoru 28. oktobra 1862 dopołnja we 8 hodzinach na knježich ležomnoſćach w Nejehorje.

Jene holčka ſe wžow ſo w Budyschinje do ſlužby pyta a móže hnydom jako ſtwinska džowka ſastupic̄. Pola toho? to je ſhonicz we wudawarni Serb. Nowinom.

 Franzowske gumijowe ſtupnje
we wſchēh wulkosćzach poručja najtunischo

C. A. C. Hofer, ſchewski miſchir na
 Tež ſo pola njeho gumijowe ſtupnje, kaž dotal, po-
ředjeſe a derje platiſa.

Sańdženu ſobotu je jedyn ſchreſelemy pſchedeſchciniſt (Regenschirm) monka pola mydlařia blisku hosczenza ſ ſtemu ſlonzu ležo wostal. Sprawný namakar chył jón ſa pſchihodne myto we wudawarni Serb. Nowin. wotedacj.

August Scholta,

čašníkar

na

žitných vikach

w Schlemarjez křeži čo. 228.

porucza wschitke družiny čašníkow (segerjow) po najtunisich placzisach. Też zo wschitke čašníkni po najwyższej placzisnej samienjeja a hewak zo te same też pola njego tunjo a derje poriedjeja.

S poczęstowanjom

August Scholta.

Balska hudźba

niedzielu 29. oktobra w hośejenzu

w Starzych Vorschizach,

ł cžemuž najpodwolnišcho pschevroschije

J. Deutscher.

Vino. Woprawdzie wina wschitkich družinow, jara dobre a tunje, czerwone a biale, w czwizach a bleszach, khanu po 8 nſl. hac̄ 20 nſl., bleschu po 7½ nſl. hac̄ 1 l., pschedawa s klamow a wschenkuje w swojej winowej siwe, wo kotrejez prawje gohate wopytanje najpodwolnišcho proſh.

W Budyschinje na herbskiej hafy.

J. G. F. Niecksch.

Schäfferowe hłowne bjeńtuschi na rany, wosabjenje, wopalenie a hojaze bjeńtuchi
porucza

hrodowska haptynka.

Rhwalobuje snatę a psches swoje hojaze skutkowanje dopokasam **bróst syrop** je sažo ł dōstacju w hrodowskej haptyni w Budyschinje.

M u t z i a.

Wutoru 4. novembra dopolnia wot 9 hodžinow budże zo kowarni w Hlinie wschelaka domiaga nadoba a kowarski grat, pschi tym też dwaj zble nowaj schraubstokaj franzowskeje konstrukcije sa hotowe pjeniesy na pschedzowanje pschedzawacj.

W Smolerjowej knihařni je dostacj:

Khwalé Knjezowe mjeno!

Modlitna knižka za katolickich kniheschjanow. Wot H. Dučemana.

Tuta knižka placzi broschurowana (jenož do wobwali zeschita) 5 nſl., zwiazana z platowym kribjetom 6 nſl., cyka w placze ze złotym křižiem 10 nſl., a w koži ze złotym wobrěkom 20 nſl.

Hewak je tuta knižka sa tu samu placzisnu ł dostacju pola ł. tachantskeho vikara Hórnika w Budyschinie, pola ł. P. Benne Krala w Rzózenje a pola ł. kapłana H. Dučemana w Nadwórju. =

W Smolerjowej knihařni pschi

bohatych wrotach je sa 2½ nſl. dōstacj.

Pschedzienak

abs

Protyka sa Sserbow

na leto

1 8 6 3.

Tuta nowa protyka je so weſebje derje ra-

džita, pschetoz powiedancią, kotrež wona podawa,

ju jara rjane, wobrasy pěkne a hermannki

ju w njej wschitke prawe, tak zo w

takim nastupanju žana smolka

njeje.

Kral. Pr. wokr. fyšikuſa

Dr. Kocha

½ thſka
po
10 nſl.

½ thſka
po
5 nſl.

selowe bonboni

ju dla swojich bohatych wobstejenijskich dželow s wubjernje kłmanich selowych a roſlinowych bręczlow jako probatny domjazh ſredk dopoſniate pschi katarhje, dybawoſci, ſchropawoſci w ſchiji, pschi fažwanju a t. d. a je w Budyschinje stajnie jenož pschedzawa

Gustav Nicolai,

prjedy W. Hammer.

Džensa rano we wosnej hodžinje je namaj Bóh luby knjez strovoho a ēerstweho synka wohradzil, štož z tutym lubym přečelam a znatym najpodwolnišo wzjewujemoj.

W Bělym Kholmcu, 22. oktobra 1862.

Jan Hórlica, wučeř,
Augusta Hórlicowa
rodz. Smolerjec.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarji Serb. Now. při bohatych wrotach wotedać, płaci so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoler.

Kózde číslo płaci 6 np.
Štwartlētna předpłata pola
wudawarja 66 np. a na
kral. saks. pósée 7 1/2 nsl

Císto 44.

1. novembra.

Lěto 1862.

Wopřiječe. Wukas. — Swětne podawki. — S zujsh. — Ze Serbow: S Hodijsja. S Wjeleczina. S Budyschina. S Neweje Wjeſti. — Archæologiske museum M. S. — Přílopok — Spěwy. — Hudančka. — Cyrkwinske powjesće — Cahи saksošlezynskeje železnicy z budyskehn dwórnišća. — Pjenježna płacizna. — Spiritus płacše w Barlinje. — Nawěštnik.

W u k a s,

postajenja psche sfótny mór nastupazv.

Po fastojných powjeszach a po scinjenych nashonjenjach wnpeschefzera so sfotny mór po Wuherſkej a Galizylej dale a je hžom tu a tam w Čechach wudyril. Ře wotdžerzenju mora so teho dla po najwyšim wukasu wot 16. januara 1860 (str. 1) sakonjoweho a wukasoweho lista teho lěta) s tutym postaja, kaž skleduje. §. 1) Pschiwod howjadow, bjes rozbjela družin, s Čeſteje abo s druhich k. rakuskich krajow do Sakskeje je wot něk hacj na dalshe po saſkocžeskich mjeſach sakasany. § 2) Wot tuteje sakasne wostanje jenož tón howjash sfot w tu khwili wusankujem, kotrž so pschi wobkhodze na mjeſach jenož jako czechnity sfot trjeba a so hewak hinał ujenatouje. § 3) W tej ſamej wobchernosći, kaž je § 1 spomnijene, je tež pschiwos čerstvých howjashch kožow, t. i. taſtich ſyrych kožow, kži hſtčje zhe ſuché abo na woběmaj stronomaſ ſakowane njejšu, sakasany. Čerstwe kože, kži ſu jenož twrcđe ſmjerſke, njeſmjeđa do kraja. § 4. Pschiwos wuherſkých, kaž tež pöſtich ſwini, je jenož po wuměnjenjach, delka pod C wotcžihczaných, pschiwolenh. § 5. Wſchitke na wotwrobczenje howjasho mora džiwaze ſakasana abo naprashowanja maja so hacj na dalshe na postajeneho krajneho ſtololékarsa, medicinalskeho radžicžela prfežora Dr. Haubnera w Draždjanach ſtacj. Wſchitkum jeho w naležnosći mora scinjenym postajenjam maja wsche delne polizaſke ſastejnſta a jich organy poſkutskne bjež. § 6. Dla khostanja pscheslupjenjow tutych postajenjow so na §§ 3 hacj ſobu 7 a 13 horka spomnjenego najwyšeho wukasa wot 16. januara 1860 kždne čini. Sa ſwérne wuwiedzenie prjodkſtejazých postajenjow ſu polizaſke ſastejnſta, jich organy a gendameria wotywiedne.

w Draždjanach, 23. oktobra 1862. Ministerſtw o ſnutſknych naležnoſezow.

Sswobodny ſtajes ſ Beuſt.

Schmiedel, S.

Postajenja, pschiwos a pschewos wuherſkých a polſkých ſwini nastupaze.

1) Tich transport ſmě ſo jenož na železniz a to na tał mjenovaných etažowych woſach ſtacj; 2) to ſmě ſo jenož ſa tajke tukrajne města ſtacj, kži pschi ſamej železniz leža a hžej je kufleńja, po 4, 5, 6 ſriadowaná; 3) koždy transport ma ſo hacj tam ſtacj, hžej ſo ſwinje ſareſsja, abo hacj na tukrajne mjeſy; 4) ſ dworniččja dýrbja ſo ſwinje na woſach na kufleńju dowsjeſz; w tnej dýrbja hacj do ſareſsania woſacj, ſo ſareſsacz a wukutlicz. 6) Šwinje ſi kufleńje honič a je doma rěſacj, je ſakasane. 7) Jenož tał wiele ſwini ſmě ſo pschiweszej, hacj ma jich w kufleńi a ſ rěſanju města. 8) Druhi ſlot njeſmje do tuteje kufleńje pschiwic. 9) Koždy transport ſwini ma ſo wot jeneho polizaſkeho ſastejnika pschewodžec a dýrb to tón ſaplačic, kotrejuž ſwinje ſtuſcheja.

Swětne podawki.

Sakſka. W lubijskim hamitskim hetmanstwie ſmeje ſo ſetviche rekrutirowanje w Žitarje wot 22. hacj do 29. novembra a w Lubiju w hosczenju k wetinſtemu dworej wot 1. do 6. decembra. Bjes druhim ſmeje tam rekrutirowanje 1. decembra Lubij, Woſpork atd., 2. decembra bjes druhim: Starý Lubij, Wujesd, Karlsbrunn, Njeſnarow, Chorezy, Hluſchina, Wulki Dažin, Buležy, Ketszy, Mały Dažin, Kołwasa, Kooperzy atd., 3. decembra: Luhow, Luwočizy, Lejno, Jawornik, Njechaň, Nězin, Štvejetchno, Blázany, Rodezy, Žornožky, Wujeř, Walow, Čornjow atd.; 5. decembra pak mužtwa ſ zykeho woſporskeho hamta.

Ruſka wulkonjagini Helena je Draždjanah ſažo wopuſčejila a do Warſawy wotjela. — Jeſo kralowska wýhokoſz prynz Žurij je ſo ſe ſibylleorta ſažo do Draždjan wrócił. — We Wittersdorfje wotpaliſhu ſo wón danjo 3 domſke a 7 bróžnijow. Tu-tón wohně bě jedyn wotrocž, kotrehož bě jeho hoſpo- dař někakje ſwady dla ſe ſkužby puſčejil, ſ wje- ezenia ſaložil. Mjeniſzy jako wón prječ džeshe, ſapali wón bróžnju, potom pak, jako tu wulku ſchodus widželše, czierieshe jeho ſwědomje, ſo na měſce na ſudniſtro běžeſhe a ſo tam ſvojeho ſteho ſtuka wusna; tak ſo někto w jaſtwje ſedzi. —

Prušy. Kenies ministerpschedźba je so na někotre dny do Parisia podał, so by tam khezorej jako dotalny pruski pôszlany bożemie prański. — Král je so na dwaj dňaj do Hubertusstocka na hořtu vodał. — Lignitske kniežestwo je turnarske towarzstwa sa positiſſe towarzſtwa wuprajisko a volizajstiu ſaſtojnſtwam poruczilo po taſkim napohladze w naſtupanju turnarskich towarzſtow ſlukowac̄. Duž tute na nědželskich a ſwiatlych dňach žane ſjawne ſwidženje wotdžerzeč niesmiedza, dyrbia ſebi lubic̄ dacie, so je pschiſtich ſhromadžisnach volizai pschitomny n. t. d. — Ministerſtvo poczina pschecziwo taſkim kralovſtikm ſaſtojnſtam, tiz jako ſapóšlanzy na krajnym ſeimie pschecziwo ministerſtwu hloſowachu, njeļubosnie ſakroczeč a je wěſteho radžicžela Vočuma pschecziwo jeho weli pschedžadžilo a ſtatneho rycznika Oppermannu na čaſ ſe ſlužby pschecziwo, so wón někto jenož polozu ſdy doſtanje. Vočuma chzedža někto měſchčenjo w Kölne ſa wychého měſchčanestu a Oppermannu ſa druheho měſchčanestu w Danzigu wuswolic̄. — Japanski khezor je pruskemu kraju 14 kſtow brónie, ſidjeniſčzow a konjazeho gratu jako dar pôszlak. — Ministerſtvo je w nowichim čaſu pschecziwo wſchelatim demokratiskim a ſwobodnoſmyſlenym nowinom ſruciže wuſtupowac̄ počalo a jich redaktorio maia teho dla wſchelake prozeby wotčekac̄. — Do Barlina hiſhceje pscheczo depuzac̄, najbóle wot ſemianow naředowane, pschihadeja, kotrež kraju ſiveju ſpoſoſnosć ſe ſlukowanjom jeho něčiſteho ministerſtwa wotſewujuja.

Rakuſy. Druha komora wińkeje krajneje radu hiſhceje pscheczo krajny budget na leto 1862 doručila njeje, hač runie je so tuto leto hizom ſkoro minylo. Minister finanzow bě jej psched nětreym čaſom hizom budget na leto 1863 prijedpočožil, ale wena mīcha ſo předy do něho dacie, hač budža dohody a wudawki na leto 1862 wuſhvarane.

Italia. S Garibaldijom vječza pcheczo hu- bjeňſcho dje a wón budže dje, dokelž ſo jemu jeho doheje khorowatoscje dla někto ranena uha wjazy wotrēſac̄ njeſhodži, naſſkerie na ſwoje ranę wumrieč dyrhac̄. Tak ſ najmierska někto wſchitl nowiny piſajá. — Král Viktor Emanuel je poruczil, so ma ſo kwažný dar, jeho prynzeſhne džowzy (někto portugisiskej kralowej) wot bamža jako jeje kmótra darieny, na někotry čaſ ſ ſjawnemu wobhlađowanu wuſtajic̄. — Ministerſtvo je krajny ſejm na 18. novembra hromadu wotwokoło. So ſměje minister Ratazzi na tutym ſeimie dla ſwojego ſlukowanja pschecziwo Garibaldijej wotre ſłowa ſlyſhac̄, to móže ſebi kóždy myſlīc̄.

Gričiſka. W tutym kraju je pak ſaſo revoluzia wudyrila a kral a kralova ſtať teho dla, Gričiſku wopuschecziwſci, na jenej kódzi wujekoj a pschi-

jědžetaj naſſkerie do Rakuskeje. Rakuske (abo pro- viſorije) grichifte kniežestwo, kotrež ſ najwožobniſich Grichow wobsteji, je krala jako wotkademeneho wuprajisko a nowe ministerſtvo poſtajiko. Tuto chze w bližſchim čaſu ſapóšlanzy ſ luda powokac̄, kotsiž maja poſtaſieč, hač dyrbia Gričiſka pschichodnie republika byc̄ abo ſebi noweho kraja wuswolic̄. — Hewak je piečza po wſchém grichiflim kraleſtwe w tu khwili mér a pokoj.

Franzowſka. Na powieſcę, ſo je w Gričiſkej revoluzia wudyrila a dotalny grichifki kral Ota ſweje kraleſtwo wopuschecžil, je khezor někotre wójnske kódze do Gričiſkeje poſzlač. Něčto jendželskich wójnskich kódzow je ſo tam hizom předy podalo. — Naſnowsche grichifte nowiny poſjedač, ſo je ſo wotkademene krala Oty 23. oktobra ſtalo. — Tute nowiny piſala tež, ſo drje je kral Ota sprawne kniežil, ale ſo wón ſenje ničo ſ poſjetenju Gričiſkeje cžnič njeje a ſo jeho Grichojo teho dla njeſhu dale měč chzli. Wſchē jich myſle myneniſy na to du, ſo dyrbia ſo turkowske, wot Grichow wobydlene kraje, ſterje ſlepje ſ grichifkemu kraleſtewu pschidobyc̄. Ale ſa taſku wójnu kral Ota ſenje žanei wuſhi njeſeſe. Dale ſo to tež Gricham njeſpodoſaſche, ſo tón bajeſti prynz, lotrehož bě kral (tiz žane džecži nima) ſa ſwojeho naſtupnika pomienowač, ſ grichifkotatholskej werie pschitupic̄ nočhysche. (Kral Ota je, kaž je ſnate, bratr něčiſteho bajeſteho kraja). — S Mexikanskej ſo piſhe, ſo je general Forey, ſ nowym franzowſkim wójſtom tam poſzlamy, 22. ſeptembra do Vera-Cruzy piſhičel.

Ruſſo wſka. Ruſſi poſzlanz w Konstantinople žada wot turkowskeho ſultana, ſo byc̄ ſo ſlubjenja, turkowskim ſchierzlijanam ſežinenc, někto tež dopjelnile.

Turkowſka. Sultan běſche wondario porucznoſcji dač, ſo ma ſo wójſko, kotrež je ſo ſ čornohórſkeje wójny wróčilo, na měrnu nohu poſtajic̄ a ſ džela roſpoſhac̄. Ale po deſtatej powieſcji, ſo je w Gričiſkej revoluzia wudyrila, je wón pschitafal, ſo dyrbia wójſko hiſhceje w hromadze wotac̄, dokelž Grichojo Turkowskej ſ wójnu hroža.

Amerika. W poſlenichim čaſu ſo ničo wažneho ſtalo njeje; tola honja unioniske wójſka ſeparatiſtow pscheczo dale do jich krajow.

S z u ſ b y.

Tena wot tych najrjeniſich jeleſných dróhov, ſhotož pucž ſam a wokloſcji naſtupa, je drje ta ſ Drež- džan hač do Auſigka, a wot tam pak do Brahi, pak na prawu ſtronu do Czopliz. Wona hodži ſo pschirunac̄ týmaj jeleſnizomaj na wobjemaj brjohomaj rěki Rheyna. Pschetoz tež nam tak bliſka a psches to tým wažniſcha jeleſniza, dokelž psches najrjeniſchi džel

naschego lubeho sakskiego kraja, psches tak mjenowanu saksku Schwazarsku do suzhodneho czeskego kraja a do staro-wazichho hlownego skowjanskego mesta, do krajobrazu a wije so dolnu czaru pornjo Lobju a wije so nim a potom dale skama safo pschi wyzokich horach a skakach psches rjane dolinu a horki, wiedze nas nimo kralowskego skylka w Pilnizh a kralowskeje twerdzisny Konigsteina a drugich wyzokich skolkow Bozeje wszechomozy a bydkow jeho majestoceje do staro-slawone je Prahi. Tule staru maczet skowjanskego luda, kotaż hizom nasdala se swojimi mnogimi krajobrazami a wyzokimi wzgami kawa a kaz pata swoje kurjatka nawiedzithy puczowanju t hebi wabi a shromadzuje, dyrbjał tola kozdy samozity Serb junu wopytac a na to zyke puczowanje thdzeni caza a nähde 15 tolet pjenjes wazic. Tam by wjele rjaneho widzik a naschonik a sa swoje zyke zwijenie we pomjatu skhowal, so by swojim dzecjom abo pschezelam a towarzham neschto sajimazcho powjedacz wiedzik wot Czecow a drugich Sekowjanow, kaz naschi wotzojo a staru ludzo wot Ruzow a Franzowow s wojny. Na prawu stronu s Auzigla pak wiedze zeleniza do stowych kupel Czapliz a wot tam pschijedzsch sa 8 hodzienow na pöscze safo psches rjany horojsky dzel czeskego kralestwa do hiszczes horzyskich Karlowaraskich kupel (Karlsbad,) swotkal safo runy rucz do Branzowych a Mariinych kupel (Franzensbad, Marienbad). Tak bohacec zohnowany je tola tuton rjany czesci kraju! Tu woprawdzie wschudze, „Bo jest opys tu kom kapaju;” wscho je kaz s Bozim zohnowanjom pschepelnjene, so ho jeho bohastwo s mozu se semje won zorli. To je sawescze neschto krajobre a spedzirne, hdyz pod hrujazhmi zelniwymi (potrdo wjekelymi) synkami postillonoweje truby do tamneje hluboseje, s wyzokimi horom i skakami wobdateje dolinu pschijedzsch a hizom nasdala so dyniaze mrózcele posbehovac widzich. Po wulcim dzeli reki, siz psches mestacze skrjedza rjanych wudebjnych domow se selenymi wokenzami a wot lipowych halejow, lezow a kusow kož seleno-wobrubena lezi, so dyny horzeje wody waleju. A pschitwisch hakle temu mognemu zorli, kotremp „Sprudel” ratali, dha by wot horzeje kuriamy a tolzych dynow wobdaty. Tudy so schumiazy kužok, mogny a syny s hrobszej mozu s hlubiny semje won wala, so wari a schuzi, so dyni a kuri, wuska a pluska, kaz by wsche mozy napinal, so by nekoſki wuplusk wuplumek. A skto dha tola s njeho pschihadza? Kute boze zohnowanje a polne bohastwo jeho milosce a schjedriwoscze, mogny zorlo strowoscze sa skorych a bednych, kiz tudy po wjele thzazach se wszech stronow sweta pomoz a wustrowienje pytaj a wsche teho so wiele sakrafnijnych millionow bleſchow i domneje wody do wszech stronow sczele. Vjes tymi

bohatymi a woſebnymi hoscjemi pak so tež jara wiele namaka, kotonj je brich jich Boh a skoſi so dla czelneje wobcejnosze wucziszenju swie a czera podcigenu, so mogli potom safo s nowa brinchai skuzic. Czim wieſcie bohastwo skto ma, czim boli pschindze do stracha, so boze zohnowanje niewujtin e wuzita a mesto Bohu manonej skuzi. Tudomny czesci lud pak nieje bohaty ale famo khudy, runiež so mot zustych hem do kupiel a sa wschelske krajobre plody a twory czeskeje semje psches wirowanie wjele bohastwa pschinoschuje. Skto je wina teho a s czeho to pschindze, so pschi wschem bohatym zohnowanju czeskeje semje wjele khudoby bjes ludem knieži, to so s lóhka prajicz njeda a my žaneje pschisluschnoscze nimam, tole bliże pschephtac a roszudzic. Žel pak jenemu to czini, so lud, kiz by tak sbozomny byc mohł, je tola khudy a s džela jara niesbozemny. Pschetož wschitko, sktož je k živnosti a derchicu trebne, to je Boh do naturstich mozow czeskeje semje vokozil. Tam wschon dobry sad a najrjedzhi skmel, wsche žita a warjenja we najpolnisczym bohastwie na plodnej semi rostu, a pod semiu su mognie žily wszech bohastwa dobrzych miedzow a droghich farnijenow, brunizh a kamientnego muhla a hewak drzewa doscž a na doscž, s zyka wschitko, psches čož mohł so lud wobohacic, tak so dyrb ale wsche rjemieska a wistowanja, plodzenja a plahowanja we nojrjenscym leženje a wumieszcza na najrjedzhi skhodzenku statz a so wschitkim derje hic. A tola temu tak njeie. Snamo budze s Bozej pmozu skoro borsy lepie.

(Přichodnje dale.)

Ze Serbow.

S H o d z i j a. (Skónčenje.) Iako bě so wschitko to nowe, sktož je s dokonjanym ponowjeniom nasch Boži dom destak, psches modlitwu a Bože skwo pošwyczisko, bu nam vo epistoli na tu njedzelu postajenej (Hebr. 10, 38-11, 6.) to krajobre skubjenja polne skwo „Prawy s wery budze žiw,” a to s tym dwojim praschenjem: 1., skto budze s wery prawy? a 2., kake so sboze prawemu s wery dostanje? k wutrobie skodzene. Dokelž su nashe Bože domy te pozohnowane mesta, w kotonj wobceje nam tón řenjes psches skuzbu swojeje zykwie swoje skwo a sakramentoi wudzeliue, so by nam psches dzelo skwotego ducha s tutych hnadnych pomoznych wézow wera, pravych a sbóznych czinjaza wera pschischa a so pschisprjaka, dha kaz buchym na to ledzblivi sezinjeni, so to lubosnie hromadu trzech, so ta prjódkiwana epistola k přenjemu předowanju w tym ponowjenym a s nowa pošwyczonym Božim domje mitanu skladnosci poslici k rospominanju teho skwo „Prawy s wery budze žiw.” — Po tym předowanju

dżeržesche našch l. dialonus Boigt dležšchu nutru, móznu modlitwu, w kotrejž ſo temu knjesej džakowasche ſa wſchitku hnadu, ſo kotrejž je tón twar swarnował a požohonował a jeho proschesche wo dalische swarnowanje teho doma, kaž tež wo požohnowanje wſchitskich, tiz budža tu hdy w ſkužbje Božego ſkowa ſtejcz, kaž tež wſchitskich, tiz budža tu nauts a won thodžicž. — Pschi wobſanknjenju Božeje ſkužby bu, kaž bě někotre dny předn našch l. farač Smišić w ſhromadžiſne gmeinskich přjódſtejeriow na to namjet ſtajſil, tak derje mot ſerbſkeje, kaž tež němſkeje wožadu k psichodnej nowei wěži tak ſylnje a bohacze woprowane, ſo běſje rſcha nadžija hacž na-najrienscho daloko pschtrjehena. Tón wopor dyrbi přeni ſaložk tych ſwobodnych luboſcziwych darow bhež, ſo kotrejž by ſo w ſwojim čaſhu bjes ſakónſkeho dyrbjenia nowa wěža natwarila. To ie wopravdže ſwjeſelaze wopokaſmo luboſcze k božemu domej, hdyž wožada, liž je runje halle drohi zyrlinu twar, kotrejž vječza na wſche 4500 tol. pschindje, ſbožomnje doſonata, hnydom bes ſobu ſkadowacž ſapocžina k nowemu wudebjenju ſwojeje ſwiatniſy. Boh lubu knies chyž k temu ſwoje miloſcziwe požohnowanje ſpožicž a naſchu zyku hodiſku wožadu ſa jejnu luboſcž jeho mjenia čeſeče ſe ſchedriwoſeju požohnowacž.

— r.

S Wjelečin a. Budova Han a Schubowa rodž. Wicjaſez, kotaž mějſeſe padazu khorocž, je 27. oktobra najrikerje mot tuteje khorocže nadranjena do tudomneje rěki panyka a ſo tam tepila. Wona bě 73 lét ſtara.

S Budyschin a. Pschi pruhowanju, kotrej ſo w naſtrupanju jendželiskeho konjeſowanja 25. a 26. ſep-tembra w Reichenarje wotdžerža, doſta mot ſrajno-ſtowſteje komiſiſje kowar K. G. Baumann ſe Schö-nawa a E. W. Janka ſ Čjornych Noſliz kóždy 40 tl. myta. Herak býchtaj tole myto tež kowar Weidner ſ Klein-Schönawa a kowar Rötteriž ſ Lubija do-ſtač mohloj. Dale doſtačtaj kowarski bhy ſ. A. Holtſch ſ ſasoniž a kowarski bhy Korla Ernst Hübler ſ Rakez kóždy 30 tl. myta. Čjeſnje ſpom-nič ma ſo na kowaria Feuricha w Žitawje. Čeſce krajnostaſtowe 20 tolerſte myto doſtačtaj kowar-najeñk Weidner w Małych Radmérizach a kowar Ernst Hübler w Rakezach.

Sa hódných ſawnich čeſnueho pomjenowanja bu-chu ſpôſnacži: kowar-najeñk Korla August Ryhtat a w Boranezach, Korla Herrmann Kub a ſ Klus-scha, Jan Schmarander ſ Čjichonž, kowar Feiga ſ Ober-Sohlanda a kowar Zeller ſ Friedersdorfa.

S Noweje Wieski pola Hucžiny. Naſcha wjeſ, do dweju dželów (Hucžinanski a barifski abo ſuber-nicžanski) dželena ſkužesche hacž dotal zyka pod ſud-niſki hamt w Budyschinje. Někto pak, hdyž je ſo

ſübernicžanski džel Noweje Wieski ſaſko ſ Małej ſüber-nizu do jeneje gmeinu ſiednocži, je ſo ta ſama tež we wſchém ſudniſtim a wſchinoſnym naſtrupanju do ſudniſkeho hamta we Wóſportku ſapo'afała a ma tam prawo pytač a brač.

Archæologiske museum M. S.

to je: ſběrka wſchelskich starých, žadných wěžow ſ najstarskich čaſhov, kotrej ſerbſke towarſtvo „Maćica ſerb-ſka“ wobſedži a pschisvorječ pyta, ma hujem někotryž-kuſiž wulžn jara wžny, žadny a ſpodžiwny ſruch ſe ſtarodatnych pohanskich čaſhov naſchich něhdyskich wózow atd. Najstarsche ſruchi ſu 2000—2500 lét stare. My ſmy te ſame a tchto je tón abo druhí ſruch dobroci-jiwe darik, w tyhle Nowinach woſiewojowali, ſo býhmy dariczelam ſiawne ſhwó džak wuprajili a druhich k runej ledžbliwoſezi na taſke wěžy a k runemu wózciu-ſkemu darieniu wubudžowali. To wſchitko dyrbi ſo tež dženža ſ tutym ſtač. Pschetož ſpomnene towar-ſtvo je psched týdzenjom do ſwojeje ſtarozitnisteje ſběrki wožebnyh dar doſtało, kotrejž do najzadniſkich, najstarskich a najſpodižiwiſkich taſkich wěžow ſkuſha. Je pak to starý, k am i e n t n y ſ džela mot natury ſtvořený a ſ džela mot člowlſkých rukow dželany (najſkerje ſerbſti) pohanski p ſchiboh (hlowa a ſhija) mot ſoruowza (granita) ſ hróſbnym, traſchatym, pól na člowljeka a pól na ſwérjo podobjenym bjes-ročom, něhdje zentnač čeſki. Namakał je jón psched někotrymi mežazami kubek k. Jan August Scholka w Demjanach na ſwojich ladach („hucej kuzy“) w luboſnej dolinje wýſche Demjan čiſeče pod ſamymi horami, kotrej ſo tam roſběhui, w bliſkoſezi jeneho hórfſkeho žórka, k wiečoru ſ boka ſławneho Pichowa, w hromadze wulſich ſamjenjow, kotrej ſu lóhko doſče jeho podſtava abo woltar býke. Psichodnje wo tym wjazy! Tónle žadny ſruch je k. Scholka něklo Maczijz darik a jón ſaf w lubyč ſſerbach ſa ſſerbow ſtowak. Wón je ſebi tak najrienschi džak zykleho towarſtwa, kotrej ſa ſhromadne ſbože zykeho ſſerbowſtra ſtukuje a jeho čeſeč a naſladnoſeč pschi-ſporječ pyta, ſaſkuſiž. A tónle džak budž jemu tež ſ tutym ſiawne wuprajeny. Doho rjany pschikkad chyž druhich k runej ledžbliwoſezi a darmiwoſezi wubudžowacž! Wo to najpscherejliſkho proſhym.

Dale ſu do ſpomneneje ſběrki darili: 1., k. tachantſki viſar Hornik w Budyschinje a) 6 popelnych karau-now a karancžlow (jedyn ſ koſežemi), namakane w Dobruschi a w Hatku pola Niſkeje, b) jedyn karau ſ ſkulowa ſ léta 1671, c) wſchelake autografy wjazo-řich ſerbſkich ſpižaczelow; dale 2., k. farač Fencž w Pa-lowje 1 autograf ujebo k. farařa J. Fr. Frýza w Golkojzach, pscheložerja delno-kužiſkeje biblije; a 3., knjent

Olga Feodorowna Koschelowa w Moskwie
jemu jara kymushtnie a rjenje wurešanu russku hizu.

Też sa wschitke tele dary praji towarzstwo swoje
nastrienschi, našlubosnički dżak a prosz yapscheczelničko
wo dališče tajke wobohaczenia psches swojego dotho-
warja aktuara Wehl.

Přílopk.

* W Schęzenzy na Morawie werowasche
so w tych dnjach jena holcza, kotrejż starszej na tym
samym dniu swój kleborny, djed a wówka pak swój
słoty kwas śmiecęszta.

* W Lipsku bě jena ślužobna holza s jeneje
blesche, w kotrejž bě kusai wótry iuh, tójsko wupita,
dokelž bě kobi myslila, so je we njej wino. Wona
dyrbješče po wulstich boloszach wumrječ.

* Blisko Markranstädt a czisnyschtaj so 21.
ostobra, jako so czaj na żeleznzy spětchnie blijsche,
muski a jónska psched nýon. Tón muski bu na měsje
morseny, jónska pak wot maschinu na bok czisnena a
živa do města pshiniesena. Niesbožomne luboscje su
plicja teju czlowjesow s tajsemu stwiskowanju samohle.

* W Göritz hain je bě so psched krótkim
jenemu korcmarzej spiritus sapalsk. Wón chyłsche jón
ha chez, wopalili so pak pschi tym tak jara, so dyrbje-
ſche sa nětore dnj wumrječ.

* W kralowstlim labaratoriū w Draždjanach res-
lečja wóndanjo jena granata pschi woteschreču woloja,
tiz ju wobdawasche, a bu psches to 5 dželaczerjow mje-
nje a bôle ranjenych.

* Blisko Arada we Wuhersej wsachu wóndanjo
wobhylerjo jeneje tamnišeje wóz swony s torma dele,
so bych u je namoczili a psches to k temu narabili, so
by deshez pschishok, hdz by so s nimi fasronilo. Psche-
toz kuchota bě wulka a bě jim něchtón tajku radu dat;
ale wona nicžo njepomhasche a žadyn deshez njepschindze.

Spěwy.

Moja žadosej.

Czicha żadosej,
Sekoldka radość
Mi by, našlubiąca!
Moja jena
Wuwolena
Budżeski do konza.

Kaf so śmiejesh,
Rjenje leżejesh,
Róža najrjenišja!
Twój mje krasny
Wobras jaſny
Stajne pschewodja.

Hdyž Cze Košču,
W myślach noschu,
Swojt mi w rózach leże!
Hdyż by žiwa,
Duscha mita,
Tam mój Edeń je.

Twoje brune
Wózko zune
Psche wózho wobszoža!
Schęzepi żadosej,
Sobózni radość
Mi do živjenja!

K. Pétrowie.

Šhromadžisna towarzstwa czesznje wužluženych wojaſkow

směje so tón króz hiżom
niedzielu, 2. novembra 1862, popolnju w 3 hodzinač
w Gonazez restaurazií a by derje bylo, hdz bych u
wschitke kobustawu pschischi a też tajzy, tiz chzedża do to-
warzstwa faszipicj.

W Budžchinje, 26. oktobra 1862.

Pschedkýdwo.

Poruczenie.

Czesczonym Serbam Budžchina a wokołoſeje po-
ruczom swój sład cziszczańych a barbienych platońych a
bawmianych tworow s schörzucham, rubiszyam, ſuknjam atd.

Też cziszcza ja wołmiane a połwołmiane wéžy,
jako mohair, muželin, thibet a lüster.

Wo dobrociwe wobledžbowanie prosh.

G. Mendel

barbarski mischt na kamjentnej haſh.

Bruniza (Braunkohlen)

wschitkich držinew, wózka kuch a tnjerda, porucza so
w předadwskich Palmez brunizowych podłopkach pola
Małej Subernicki po najtunischich placzynach.

Skaſanja napscheczivo bjerje rendant

Joséf Koolf.

Zyhle

pod mjenom małosuberničanskich sławnje snate, su
we wulstich dželbach hotowe na předadwskiej Palmez
zýhelniczi pola Małej Subernicki. Placzyna
je twierda a tunja.

Skaſanja napscheczivo bjerje rendant

Joséf Koolf.

Slawne małosuberničanske zyhle
so jenož jeniczzy w spominjenej zyhel-
niczi dželaja.

Hudančka.

45.

Hiba ſo, hiba ſo,
Namjeta rječtajo
Hromadu předh ſo.
(Wuhudanje přichodnje.)

Wuhudanje ſ č. 143.

44. Saněh.

Cyrkwińskie powjesće.

Kréen i:

Petrowska cyrk: Richard Hugo, Petra Kencža, běrgarja a kublerja w Budyschinje, ſ.

Michałska cyrk: Korla August, Korle Altnera, běrnarja pod hrodom, ſ. — Julius Bohumír Hermann, Handrija Michała Bartuſcha, khejerja a korberja na Židowje, ſ. — Wylem Richard, Vjedricha Wylema Möſy, ſchtryparja pod hrodom, ſ. — Korla August, Hanže Barez s Nadzanez nem, ſ. — Amalia Nahela Hilžbjeta, Eduarda Porsche, khejerja pod hrodom, dž.

Zemrje ēi:

Džen 18. oktobra: Madlena Marcžińska, wobydlerka na Židowje, 40 l. — Ernst Moritz, Jana Frejd, wobydlerja w Dobruschi, ſ., 10 m. — 20, August Ernst, Jana Korla Augusta Křižánka, běrgarja a khejerja w Budyschinje, ſ., 6 l. 8 d. — Korla Wylem Dejska, wulkosahrodnič w Gréčchinje, 30 l. — Jan Schewz, wotrczki, Jana Schewza, khekarja w Boszczach, ſ., 20 l. — 22, Ernst Oskar, Ernst Pomajboho Pilza, pjeclarja na Židowje, ſ., 4 m.

W michałskiej zhr̄mi budje jutſje 20. njedzeln po ſwiatzej trojizy dopołnju 1. diaſ. Mrós, pſchipolnju paſt. kand. Sqm idt prēdomacj.

Čahi sakskošlezynskeje železnicy
z budyskeho dwórnišća.

Do Draždjan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h. 11 m.: pſchipolnju 12 h. 50 m.*; popołnju 3 h. 33 m.* wečor 8 h. 21 m.*; w noz̄ 2 h. 26 m.

Do Štorelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 11 h. 40 m.*; popołnju 2 h. 25 m.†; wečor 6 h. 54 m.*; wečor 9 h. 24 m.; rano 12 h. 30 m.

* Pſchipolnjenje do a ſe Žitawy a Liberza (Reichenberg).
† Pſchipolnjenje do Žitawy.

Pjenježna płaćizna.

W Lipſku, 22. oktobra. 1 Louisd'or 5 toſter 15 nſl.

— np.; 1 połnowažaż ſzermu ſkoty abo duſat 3 tol. 5 nſl. 6 np.; winske bankowki 82%.

Płaćizna žitow a produktow w Budysinje 25. oktobra 1862.

Dowoz: 6591 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikač, na bursy,													
	wysza.	niz̄a.	srzedzna	najwyša	najniższa	u.	nſl.	np.	u.	nſl.	np.	u.	nſl.	np.
Pſcheniza	6	2	5	5 15	—	5	25	—	6	2	5	6	—	—
Wódkę	4	5	—	3 20	—	4	—	—	4	5	—	4	—	—
Seciemen	2	25	—	2 20	—	2	22	5	2	26	2	2	20	—
Wówo	1	25	—	1 17	5	1	22	5	1	26	2	1	20	—
Gróch	4	15	—	—	—	4	10	—	4	15	—	4	10	—
Wóka	3	5	—	—	—	3	—	—	3	5	—	3	—	—
Rýepik	8	10	—	—	—	8	—	—	8	10	—	8	5	—
Jabłk	6	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejdučka	4	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bjerny	—	25	—	—	—	20	—	—	22	5	—	20	—	—
Kana butry	—	17	—	—	—	16	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopasłomu	4	5	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ſyna	—	20	—	—	—	17	5	—	—	—	—	—	—	—

Spiritus płaćeše wčera w Barlinje

15 tl. — nſl. a 14 tl. 28 nſl.

rępkowu woli (njeſiſćenj) 14 tl. 15 nſl.

(Egiſezenj, taž ſo w Budyschinje pſchedawā, je ſtajnje něhdje 1¼ tl. dréžſhi.)

Nawěſnik.

Vino. Wopravdžite wina
wſchitich družinow,
jara dobre a tunje,
czerwienę a běle, w
cžwizach a bleſchach, khanu po 8 nſl. hacž 20 nſl., bleſchu po 7½ nſl. hacž 1 tl. pſchedawa ſ khamow a
wuscheinkuje w ſwojej winowej ſtrě, wo kotrejž prawje
bohate wophtanie najpodwolniſho proſh.

W Budyschinje na ſerbſkej haſy.

J. G. F. Niecksch.

Khvalobnje ſuath a pſches ſwoje hojaze ſkutko-
wanje dopoſasany **bróſtſhrop** je ſaſo a
doſtaču w hrodowskej haptuzi w Budyschinje.

August Scholta,
czaſznikar
na
žitnych wikač

w Schlemarjež kheži čzo. 228.
poruča wſchitke družin wſchitich czaſznikow (ſegerjow) po
najtunischiſhich placzisnach. Tež ſo wſchitke czaſzniki
po najwyšszej placzisnje ſaměneja a hewaſ ſo te
ſame tež pola njeho tmijo a derje porjedzeja.

Š poczecjowanjom
August Scholta.

Cjesczenym Sserbam poruczam swoju jara rje-
nje srijadowanu

winowiu stwu

si jara tunimi a dobrymi winami, koz tez se wschelakimi
delikatezami. Jan Wannack na schulersej hafzy.

Ssuehe droždje

naajlepscheje dobroseze a po kotrzych ho nescze derje hiba,
mam ja kozdy czas nowe a cjerstwe na pschedanu a možu
je cjeszenym herbskim hosposam naležnje porucic.

W Budyschinje na herbskej hafzy, hdzej staj dwaj
muraj psched khamami.

J. G. F. Niecksch.

Nowe połnojereje

w tunach, kopach a jenotliwe pschedawa najtunischo
David Berger na žitnej hafzy.

Pschenicznu paruu muku

snateje dobroseze ma stanje po možnosci tunjo na pschedanu
David Berger.

Palenzyn a liqueurn

swojeje kamfneje fabriki porucza najtunischo
David Berger.

— Veli —

Mayerowih brostshrop

Tako běch ja sainjene lěto w Czechach, dostach kaschel
a běch suhocijnje zhe blisko; njemogach wjazy hicz a dyrbsach
ho, hacz runje běch tak wschelke lekarstwo trjebat, do-
moy domjesz dacz, hdzej mie sběhach a kladzech, dokelz
běch wschon bjes možy. Moja žona běsche wo Mayerowym
brostshropje shtscha a dokelz bě tuton jow pola knjesa
Goldanumera k dostaci, kapi mi jeho moja žona jemu bleschu,
na czoz bu mi po jeho wutriebanju hizom wo něschtó lěpje.
Ja potom hisczje někotre blesche wutriebach a won je mi
tak dopomahat, so zym saſo možny a možu dželacz. Ja so
knjesej Mayerej sa tu dobru wěz džaluju a možu tuton sh-
rop i počnym prawom wijskim taſkim horkym porucic.

Deutschneindorf w Caksei, 14. měrza 1860.

Friedr. Wilh. Weinhold.

Gulón shrop pschedawaja
Heinr. Jul. Lincka w Budyschin je sadu wul-
keje zyrlwie,

Jan Schmidt w Nakezach,

B. N. Scholta we Wotrowje.

Josef Löbmann w Scherachow je.

Nepikowih woli abo živěženje,
naajlepsju cjszczenu schlesyñsku tworu, pschedawa w zylym
taž tez po jenotliwym David Berger.

W Cjesczenych je jena živnosć, nehdje 20 satkých
körzow pola a kuli wopschijaza, s rjanym torfnischem (Torslisch), kiz wobšedzerjej czas živjenja teryenie pasticza,
se swobodneje ruki na pschedanu a je wscho dalsche pola
hosiczenarja Torkerta tam šhonicz. 400 tl. kupnych pjenies
môže sieja wostacz.

Wuczba na klavjeru.

Takim starschim, kotrzych džieci hižom w Budys-
chinje bu abo netko do Budyschina na schulu pschintu,
môže ho dobrý klavjerowý wuczer wot wudawarnje Serb.
Nowinow pschipokasacz.

Grošowe

brostkaramellje

naajlepschi hrjedek k wotstronenju kaschela a k polózenju
dychanja, taž tez k swarnowanju psche dybawosę pschi
fasymnenju w symnym czazu.

Sa Budyschin a wokołnosz w hrodowskej hap-
thy knesa M. Däſzinga kozdy czas na pschedanu.

Eduard Groš w Wrotblawju.

W Esmerlerowej kniharni je dostacj:

Khwalé Knjezowe mjeno!

Modlitna knižka za katolickich křesčjanow. Wot H. Dučmana.

Tuta knižka placzji broschurowana (jenož do
wobwali zeschita) 5 nsl., zwiazana z platom hribje-
tom 6 nsl., cyka w placze ze złotym křižom 10 nsl., a
w koži ze złotym wobrézkom 20 nsl.

Hewak je tuta knižka sa tu hamu placzjemu k do-
stacj pola k tachantskeho vikara Hórniaka w Budyschinie,
polu k P. Benne Krala w Koženje a pola k kapłana
H. Dučmana w Radworju. =

— W Esmerlerowej kniharni pschi —
bohatych wrotach je sa $2\frac{1}{2}$ nsl. dostacj —

Pschedzenat

abo

Protyka sa Sserbow

na lěto

1 8 6 3.

Tuta nowa protyla je ho woszbeje derje ra-
djila, pschetož powiedanczka, kotrež wona podawa,
bu jara rjane, wobrash pěkne a hermani
bu w njej wschitke prawe, tak jo w
taſkim nastupanju žana smolka

W o s s j e w j e n j e.

Leżomnoścje Mariji żenjenej Łukasowej rodz. Patokę w Pschiwicjach skuszące, w malosubernanskich honach leżące a to:

- 1) koczymarska žiwiość sub. no. 24/22 w Malej Suberniczy (čzo. 8a., 8b., 9a., 9b., 54, 78 hacž 81, 279, 281, 286, 287, 288, 289, 290a., 290b., 292, 336, 344, 345, 356, 357 tannischich leżomnośnych knih, fol. 22 gruntskich a hypothekitskich knih i sa Malej Suberniczy), kotaž něhōže 17 akrow wopschija, zyla, tola i wuwacjom flēdowaczych parzellow w hromadze 5 akrow 255 prutow wopschijacych,
- 2) te i žiwiości sub. 1 pertinentialiter skubusluchaze parzelle čzo. 54, 78 hacž ſobu 81, kaž tež walzowate parcellę čzo. 53b., 55, 56, 57 leżomnośnych knih i sa Malej Suberniczy (fol. 37 gruntskich a hypothekitskich knih i sa nju) jenotliwie, tola kózda zyla budża ſo na 6 lét wot 15. novembra teho lata pſchenajecj a je teho dla

Dženj 14. novembra 1862

jakо licitazionska termia i pſchenajecju postajena.

Na wotnajecje ſimblieni ſo teho dla pſchepröſchuja, ſo tuton dženj dopołnia w 10 hodžinach w domskich spominjeneje koczymarskeje žiwioście w Malej Suberniczy nutsnacz, ſwoje wotnajenske ſadženja ſežinicz a docžaſacj, ſo budže pichipolnju w 12 hodžinach pſchenajenska licitacia wuskuſkowana.

Wotnajer koczymarskeje žiwioście, kotreuz ſo jako inventar dwę kruwje, jedyn wós a někotrž druhı hospodarski grat i dželbu kłomu, kyna, bérnow, žita a kiszałeho katu ſobu pſchepoda, ma hiscze pſched pſchewacjom wotnajeteje žiwioście wotnajensku kauci wot 250 tl. w hotowych pjenjesach połodjicj, a je wuswolenje bjes licitantami wuměnje.

Dalshe pſchenajenske wuměnjenja ſu i wuwęſčka na tudomähm ſudniſkim měſeje a w spominjenej koczymarskej žiwiości wupojšnjeneho ſhonicj.

We Woporku, 27. oktobra 1862.

Kralowſki ſudniſki hamt tam.
Käuſſer.

Na knježim dworje w Hornjowje je i nowemu létu 1863 hiscze ſlužba ſa 2 džowžy a ſa 1 konjazeho tſeczaka wotewrjena.

 W Delnej Kinje je thęža čzo. 27 seſahodu pſchenajecj a može ſo hody wobczajnycz. Wscho dalshe je tam ſhonicj.

Kubto na pſchedan.

W salſtich Hornych Kuzjach leżące burſte kubko, bjes wuměnka, kotrež 61 akrow 192 kwadratnych prutow ležomnoſcow wopschija, je hnydom ſe ſwobodneje ruki na pſchedan, a i wudželenju wſchitkego wuſkajanja ma poruczoſcjom

kommisar v. Herrmann w Budyſchinie.

Drjewo na pſchedan.

Wot nětk ſu na ſchęženčanskim leſowym revěru drjewnischę ſotewrjene a placzi:

1 klft. %	dolſheho dubbowego ſchęžepowaneho drjewa	5tl. 17½ npl.
1 "	březowego	5" 17½ "
1 "	wolſchowego	5" 2½ "
1 "	thójnowego	5" 2½ "
1 "	hakſowego	3" 2½ "
1 "	pjenkowego	3" 2½ "

Hajniſki pjenjeſ je ſobu wopschijath.

Lehmann,
hajniſ.

Wondano bu i Daliž hacž do Budyſchina jena ſlužbna kniha (Dienstbuch) ſhubjena a chyzk ju sprawny namakat ſa pichihodne myto we wudawarni Serb. Nov. wotedacj.

Gaudženu ſobotu bu na žitnych wifach w Budyſchinje jena liſtowanya (Brieftasche) ſe wichelatimi liſtami, receptami a drugimi papierami ſhubjena. Sprawny namakat chyzk ju ſa dobre myto we wudawarni Serb. Nov. wotedacj.

Džakprajenje.

Dokelž ſmoi po wohnju, kotrež je naju ſandžene létu 29. oktobra potřeboval, ſwoje twarjenja i Božej pomozu ſa ſotwariloſi a je tež ſa ſo ſbožomuje wobczahntloj, dha cžuemoſi ſo nuczenaj, wſchitkem tým, kiz ſu namaj pſchi tým pomozni byli a namaj pjenjeſne a žitne darby ſobudželiſli abo naju i ſoram i ſi rucznym dželom podpjerali, naju najwutrobnitschi džak prajicj. Woſebje pak džakujemoſi ſo knjeſej hrabji ſ Einsiedel nad Radworjom a knjeſej Miſchnarjeſi tudy, dokelž ſtaſ naju, jako po wohnju pod holym njebjom ſtejachmoſi, dobrocziwje do ſwojich wobydleniom horjewſaloj a naju hacž dotal wobkhawaloj.

Boh chyzk jimaſ a wſchitkem, kiz ſu namaj pomozni byli, wſchitk wopokafanu dobrotu bohače ſarumacj a ich pſched taſkim njeſbožom hnadnje ſwarnowacj.

W Radworju, 29. oktobra 1862.

Jakub Britzka.
Jan Delan.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so
w wudawařni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedač,
płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde čísto płaci 6 np
Štwortlétta předpłata pola
wudawarja 66 np. a na
kral. saks. pósce 7 1/2 nsł.

Cislo 45.

s. novembra.

Lěto 1862.

Woprijeće. Swětne podawki. — Prawiżniski dopis XXIX. — Do knihownje Maćicy serbskeje dari. — Ze Serbow: Se Pžow. S Pžefez. S Budyschina. S Hamorow. — Hans Depla a Mots Tunka. — Přilopk. — Spěwy. — Hudančka. — Cyrkwinske powjesće — Čahi sakskošlezynskeje železnicy z budyskeho dwórnišča. — Pjenježna płaćizna. — Spiritus płaćeše w Barlinje. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Saſſka. Královská ſwojba je ſo ſandžený tydženj ſo hrobu Weesensteinia ſaſo do Draždjan pſchebýdlika. — Jego majestoscz kral Jan je předawſchemu ſtudenteſej Kinnermannie, tijž bě dla wobdzelenja na mejskim ſběžku 1849 do wuſtraja čeſkyl, wróćzenje do wótzneho kraja pſchiswolſt. — Krónprynz Albert a prynz Iurij běchtaj ſo w přenich dnjach tuteho tydženia do Lipſka podakoi, ſo běchtai w tamnej bliſkoſci w ehrenbergſkim revere na hóntwie džel wsatoj. — Na lipſkej univerſiſe je ſo w tym poſkłecje 439 nowych ſtuſtentow ſapiſ.či dako, ſo je jich netko nimale 1000 wschěch do hromadny. — Kral Jan je kublerie Bellhardtej w Důlitzu teho dla, dokelž je wón 50 lět starſti muž byl, ſlebornu zivlnosazkuſknu medaillu ipožęcji. — Draždanske ſudniſtvo je wěſtcho Weigelta ſ Kleinkarsdorfu do 25 lět ſhotařne wothudžiko, dokelž bě wón wohen ſaložit. — Šandženu ſobetu je minister pſchedžyda ſwobodny knies ſ Beuſt w pſchewodze budyšeho krájskeho direktaria ſ. ſ. Nostitz-Wallwitz město Žitawu wopýtał a tam wſchelake wuſtarý a fabriki wehhladował. — Dla wotemrjecja ſakſtokeburgſkog. thafteje w ójrodku je na královſkim dworje 8dn owe želenje pſchika ſ. ne. — W Draždjanach fu někotrych ludzi hađili, kteſiž běchu wopacžne 20toteſke lipſke bankowiſki džekacž počzeli.

Pruſſy. Dokelž w Galizii ſaſo howjasy mór jara ſylnje ſnježi, dhu je po vorucžnoſci wýchnoſci džel a móſka hornoschlesynske mjesy wobhadtala, ſo by ſo tak nſhemu pſchitwoſej galiziskeho ſletu ſamieſko. — Minister pſchedžyda je ſo ſaſo ſ Parisa wróćzil. Chéžor Napoleon je ſo jara pſcheeželnivje pſchecživo njemu wopokaſał a ſemu komandorſki kſchiz czechneje legije ſpožęcji. — Sa ruského pſchlanza na královſkim pruſſkim dworje je wěſtly knies Ubril pomjenowaný. — Krónprynz a krónprynzehyna ſtaſt wónbanjo někotre dny w Tunisu (w Afrizy) pobytloj a ſo wot tam do Ne-

apla podakoi. — Neapla pojedzetaſi do Roma, hdzej qzetaſi dleſchi čjaſ ſchebýwacž. — Pruske provinzialne ſemj fu na 16. novembra w hromadu powołane. — Na pruſskim královſkim dworje je baron Valleyrand-Périgord ſa noweho franzowſkeho pſchlanza pomjenowaný. — W Magdeburgu fu 4. novembra tamniſki nowy, pſches ſobjo wjedžazy, móſt poſhwoczeny. — K tajkemu poſhwoczenju bě tež Jego majestoscz kral Wylem ſ minister pſchedžydu pſchijet. — Vako bě wón a cji, tijž mějachu hewak pſchitomni bycž, t mostei pſchischof, ſapiſla hudžba pruſku naradnu hymnu a wschitzy dželbjerjerjo ſeſtupachu ſo wokoło krala do poſtajeueho rjadu. Hdzej bě ſo to ſtało, pſchitupi twarski miſchtr ſ magdeburgſkemu měſchjanoscji a wſjewi, ſo je móſt hotowy, na čjež ſpomijený měſchjanosta pſched krala ſtupi a rycz džeržesche, kteřaz ſo ſe ſlavu na krala ſtöneji, kteřejž pſchit mni ſylnje pſchiskoſowachu. — Kral rjetny potom w ſwojim wotmolujenju, ſo pſcheje, ſo by nowy móſt wschitke, na njón ſtajene, nadzije depjelnik a ſo by ſo te ſkoru luboſci a ſvěrnoſci, kteřej je měſchjanosta projit, tež ſe ſutkom wobhwlédzile. — Na to wobhlaſtne kral nwy móſt a poda ſo po hóſčinje do Letzlingena na hóntvu. Minister pſchedžyda bě w ſeraſtej uniforme, doelž je wón major pſchi ſeraſirach ſrajneje wobory. — Nowe ſriadowanje a pſchisporjenje wójſka je, kaž je netko ſiawne, wot krala ſameho wumyſlene a wón ſkádže na tu zyku wěz jara wulku wążnoſcji, wožebje teho dla, dokelž je teho měnjenja, ſo wot tajſeho non-otſriadowancho wójſka ſbože a wobſtacze pruſſeho králeſtwa wotwiſu: e, hdj by ſnadj junu t wónju pſchischof. — Duž budje ſo druha komora tola něklat po jeho měnjenju ſkožicž dyrbječz abo ministrjo ſměia tak ſutowacž, ſo ſ tmi pjen eſami doſzahaja, kteřej je druha komora hížom pſchiswolſt.

Ruſſowſka. Dotalny ruſki minister prawdy, hr. bja Panin, ie ſe ſkužby ſturiſ. — Wón mjenujzy jaſdyn prawy pſchecžel noweho ſudniſkeho ſriadowanja njeje a duž dyrbjeſche wotſtupicž.

Rakušy. Někotře noviny wosjewjuja, so budžet wienska krajna rada storo wobšanknienia a so budžetem jenotliwych rakusich krajow krótko do hód volewnejene. — Wónanjo bě tójsichto wuherskich wožebnich semjanow w Winje, so bychú so khézorj sa to džakowati, so je wuherskim krajam saloženie wožobneje hypothekskie wupožcérne pschijwošlik. — Khézor je porucík, so bychtej so dwé wójnskej lódzi do Grichiskeje podakej a tam sawostalej k salitaniu rakusich, w Grichiskej bydlažnych, poddanow. — W Venedigu je wj chnosz 18 ludzi žadzicž dala, kotsiz tamnišich italskich wohydlerow wožobje k sběžkarstwu pschecžiwo rakuskuemu knježerstwu schézuvachu. — Dokelž barma dale bôle pobrachuje, dha je w Rakuskej tež wjele fabrikow, kiz bawmjenishejá džélaia, džélačz sastalo a je w schremskim wotrjeſu na 10,000 tthalzow, kiz někto žaneho džéla nimaja. W Brash je pschekupz Schwoab, wobšedzeř wulſeje bawmupschedzajeſe fabrik, bankerout ſejnilek. Wón ma 470,000 schéznałow dolha.

Italia. Wónanjo je 17 najſławničich lekarjow se wschitkich europiskich krajow pola Garibaldija, někto w Spezzii pscheywazeho, ſhromadzených bylo, so bychú jeho ranu wobhadowali a ſwéru pchephtali, hacž kulta hischéze we niej tež. Woni so sa to wuprajichu, so dyrbí wona we niej bycz a so czechlo njebudže, ju ſ ranu wudobycz. Duž ſu naſajtra dale ſa niej ſlēdzili a ju tež ſlonečnje wuſledzili a tež bór y wuſudzili, so budžet so po wſchich nusných pschihotach něhdze ſa 6—10 dnjow ſ wěstoſcu won wuczahnujež hodzicž. Schorewatoſej Garibaldia wotebiéra a je nadžia, so won po wuczehnjenju kultki ſažo ſwoju ſtrowosz děstanje. — Kral Viktor Emanuel chze ſo do Neapla podacž, so by tam někotry čaž pcheyb. — Se Šhorjelza a tež ſ Draždjan ſu wónanjo někotri do Spezzije na Garibaldia telegrafirwacž dali a ſo jeho prasheli, kaf ſ jeho ſtrowoszu ſteji. Wón je ſim na měſce ſwoje wotmoliwjenje telegrafiszh vſchipoſtał. — Mandželska prjedawſcheho neapelskeho kraja Franza, katraž je rođena bayerska prýnzejyna, je psched někotrym čažem ſ Roma do Bayerskeje na wopptanje pschijeka. Žalo bě khwilu pola ſwojeje ſwójby pobyla, je ſo potom do jeneho klóſchtra podala a to, kaf wchelake nowiny wudawaja, ſ tym wotpohľadaniom, so by radſho tam wostała, hacž ſo ſažo k ſwojemu mandželskemu wróćilka. Hacž runje ſu ju jara k wróćenju namokweli, dha je wona tola pschi ſwojim wotmoliwjenju wostała, hacž je kardinal Graſelini ſ Roma pschijek a ſ niej poruczał. Někto chze ſo wona piecža ſažo do Roma wróćicž.

Bayerska. Grichiski kral Ota, bratr bayerskeho kraja, je ſandžený piatk ſe ſwojej mandželskej do Mnichowa pchijek. Š nimi je ſeju zjke dwórske wysche ſkužobnistro ſobu pschijek a ſu to ſ wjetſha wſchyo

Grichijo. Kral Ota nieje ſo ſwojeho kralestwa moříek, ale je pchecživo ſwoemu wotħadženju protestoval.

Grichiska. Š požlenjej grichiskej revoluziu je ſo něhdje takle měko. Kral bě ſ kralowej grichiske hlowne město Athen 13. oktobra wopuſčil, ſo by někotre krajny ſwoeho kralestwa wopytar. Wón bě teho dla Hydru, Spezii, Astros a Cythion wopytał a ſo 16. oktobra do Sparty podal, hdež bě dwaj dnjci wostał. Potom puejowasche do Kalamath. Tam pchijedze 20. oktobra general Mauromichalis ſ powjeſezu, ſo je we Bonizzi wojerski ſběž wudyril. Š Athena, Patrasa a Mízolungija vſchitdžechu tež hubjene powjeſez. Naſajtra pchijedze minister Hadžiskos a kral poda ſo 22. na lódz, ſo by ſo do Athena wróćik. Ale 23. oktobra pchijedze jemu franzowski pôšlanz na pschecžiwo a powiedaſche, ſo je w Athenie tež revoluzia móz dobyla, ſo ſu tam kraja wotħadžili a proviſorske knježerstwo poſtaſili. Tón ſamý džen pchijedžechu wchitzu ſu ſchitl na kralowu lódz, prajzy, ſo je wſcho pchecžiwenje podarmo, dokelž je tež zjke wójsko k ſběžkarjam pchec̄tupilo. Na to poda ſo kral ſ kralowej a ſe ſwojim ſkužobnistrom na jendželsku parołoz „Schylla“ a wotjedze, jako bě protest do Athena pôšlał, ſo by ſo do Bayerskeje podal. Bjes tym běchu w Athenie wſchitk wěz̄, kotrež kralej a kralowej ſkuſheja, napišacž dali a ſu je potom na jenu jendželsku lódz snoſyli, ſo by je ta do Triesta dorjeſta, ſ wotkal budža do Mnichowa pôšlane.

Proviſorske knježerstwo je w thch dnjach wólb ſa krajny ſejm wupiſalo a ſměja potom wuſwoleni ſapôšlanz wuradzicž, hacž ma Grichiska republika wotſacž abo hacž maja ſebi Grichijo noweho kraja wuſwolicž. Pchetož dokelž wotħadženemu grichiskemu kraju žadyn wječh k pomoži njeſchitdže, dha móža Grichijo někto w ſwojich naležnoszach cžinicž, ſchtož ſo ſiu ſpodoba.

Franzowska. Franzowske a jendželske knježerstwo ſtej piecža wobšanknyloj, ſo ſo žadyn ſu ſchitl do grichiskich naležnoszow měſhcej njeſmje. Ruske knježerstwo je tutemu wobšanknienju pschihloſhawo. — W chelake nowiny mjenuju hižom thch prýnzu, ſ kothrjž bychú ſnadž Grichijo ſwojeho noweho kraja wuſwolicž chzili. To ſu jendželski prýnž Alfred, franzowski prýnž Napoleon (khézorowy wuj), ruský prýnž Leuchtenberg-Romanow (byh botry khézora Alexandra) a ſardiniski prýnž Amadeo (drugi byh krala Viktora Emanuela). Tola je tež ſtrena byh Grichami, kiz chzedze jeneho Grichu a to grichiskeho wječha Ypsilantiſa ſa ſwojeho noweho kraja wuſwolicž. Wěſte hacž dotaloži njeje.

Amerika. Unionistojo a separatiſtejo ſu drje

w nowichim časzu sało někotre bitry měli, ale ie běchu tak male, so na žadu běž žadu wužitk pchinięte njeſzu.

Prawizniski dopis XXIX.

(Skónčenje.)

My wěmy, so ſo tu a tam rycerkuſlerjo, ſotſiž prawo rybylojenja na zufych burskich ležomnoſczech (w rěkach) ſo ſo žadaju, ſi dopofaſanju tajſeho wudawaneho prawa na ſwoje „wiczeſne liscziny“ powokaju, prajizy, ſo ſu po thich ſamych ſwoje rycerkuſbla ſ tajſej prawisnu rybylojenja ſupili a deſtali. To je wěrno, ale jeno tak daloko, hac̄ ſim tole prawo jeno na ležomnoſczech, kotrež ſi jich rycerkuſlu ſlusczeju, bjesdwělnie pchistei, dokoſ ſi jich ſwojſtwa, kotrež na thicly ſwojich rycerkuſlowych ležomnoſczech maja, wukhedaž a prawne we nim leži. Nicžo wjazy a dalishe nieſpadza ſo nam tele liscziny dopofaſac̄, dokoſ ſo ſ tajſich lisczinow nusne wopſhijecze tajſeho wudawaneho prawa rybylojenja, kotrež by rycerkuſlo na něhdyn podanskich burskich, nětto paſ do ſvobodneho ſwójſtwa jich wobſedzerja pchendzenych ležomnoſczech mělo, dowidzieć njeſhodži; tež njeje tam, tak wjely hac̄ ſnajemy, tajſe prawo něhdje ſionwe wuprajene. Najmjenje ſamy tam hdze ſhoto wo tym namakaſi, ſo by žanemu rycerkuſku to prawo pchijſtejalo, po ſotrymž by móhlo temu, kotremuž hewak ležomnoſc (rěka) prawne ſluscza njech je wón bur, něhdyski poddan abo niz, rybylojenie na ſwojim, w ſamojich rěkach ſakac̄ a jeho mot tehole wužiwania ſwojeſe ležomnoſc ſwojeho ſwójſtwa wuſamnycž móhlo. Wobejo by paſ po naſtim měnjenju tola nusne bylo. Dale njeje tež taſta lisczina dale nicžo hac̄ pod wěſtym formaliami weſt wjchnoſcze muhotowane w o b t w e r d ē n i e teho ſentrakta (n. pſch. kupneho), pchies kotrež je něchtō to abo tamne rycerkuſlo na ſo pchijſtejſt, n. pſch. kupil. To ſama ſkoſuje ſo w najwiazorých padach na kup, na kupny ſiſt, a je jeno ieſe bōle formalne, móhle r̄ez, ſwiatocznice wobtwierdzenje ſe ſtronu wjchnoſcze. Tajſe wjchniſte wobtwierdzenje njeſtara paſ ſenje nikomu žane nowe prawo. Tónle ſakē ſe w ſocjanslim róniczu: „confirmatio nihil novi dat juris“ wuprajeny. Temu tež je ſ ročnym prarom tak; pchetož wjchnoſc nikomu wjazy prawow wobtwierdziec njeſmōže hac̄ jich hewak n. pſch. pchies ſakon, kup atd. ma. Nimaſli po tajſim rycerkuſlo abo jeho wobſedzer tajſe prawo rybylojenja na ſemu njeſpchizluſchazych ležomnoſczech (w rěkach) na ſakozk druhich ſamylów, dha tež ſemu tajſe wjchnoſcine wobtwierdzenje jeho wobſedzenſta to ſamo dac̄ a lisczina, na tole wobtwierdzenje muhotowanu, to wupofaſac̄ a dopofaſac̄ njeſmōže.

Poddan w tym ſmyſle ſłowa, ſaz je to priedy

něhdyn bylo, w ſſerbach nictó wjazy njeje. Džak tym kniejerſtwam, ſiž ſu něhdyc he voddanſtwo wotſtroniſti. Kóždy je ſwobodny ſrajan a wobſedziſi wón hewak nětajſku ležomnoſc abo kruch kraja abo ſemje, był-li tež maty, dha je wón ſ tym jako ležomnoſczej tež ſem ja n.

A nimaſli na teile ſenu ſwójſtne ſlusczaſej ležomnoſcji w rěkach a podobnych wodach ſo na njej namakaſych a ſi njej pchijſtluſchazych, nictó druhi dopofaſane a wučinjene wjelo rybylojenja, dha ſo ſamo ſnae a je w ſakonju poſtaſenje, ſo ſebi wón mot nikoho tajſe koſenie w rězy na ſwojim njetreba lubicz dac̄, ſo móže wjely wjazy wſchém njeſaſanym rybakiem tajſe koſenie ſakac̄, ſich ſudniſtwu roſienicž a jich počinjenja dla poſhodac̄ dac̄. Tak móže ſebi w tajſich koſeniac̄ wot wjchnoſcze žadac̄, ſo jeho ta ſama w jeho ſwójſtwe a wobſedze, we wužiwaniu jeho prawow pched njeſaſanymi niuſhlaſtami ſaſituje.

Tela my ſkóńczamy naich naſtaſk, ſiž je nam tež mniohe, mjenje ſi wězy ſlusczaſej, roſpomnicž daſ. My ſamy jón mjenje wužitka dla, kotrež rybarſtvo w ſuſiſtich rěkach jich wobſedzerjam dawa, dyžli principa a prawdy dla piſali. ſe počnemj dorohymjenju běſche nusno to a druhe ſobu roſpomnicž a wužoſicž. My ſaſtawiamy jón nětko hac̄ na dalishe lubym ſſerbam ſi ſamymemu roſmyſlowanju. W Bože mie!

Do knihownje Maćicy serbkeje

d a r i :

- 1) R. kooperatör Angerman w Röženicze: a) Tjeſczeño těch ſwatech. b) Wot Króženja za Kréſtujom žtware kniſe. c) Štawizne nowego Žakona. 2) R. pro gymnaſialny direktor Buł w Dreždānach: a) Lětniki ryčespytneho wotrjada Maćicy serbskeje a „Wendische Dellinationslehre.“ Dwaj exemplaraj. b) Zynki hor- njołužiskeje serbskeje ryče. c) 600 serbskich přiſlowow a ſtyri kópy přiſlownych prajidlow. d) 1000 serbskich přiſlowow a přiſlownych prajidlow. 3) R. kaplan Ducžman w Radworju: Khwalce Knjezowe mjeno! Modlitna knižka za kath. křeſčanow. 4) R. farat Jencž w Psalowje: ſſerske Jubel - Prjedowanje wot Khwalb wjecnego Boha mot Jurja Möhnia. 1766. 5) R. wuczer ſulman we Wojerezach: a) 1. a 2. ſahrodku ſwětſtoſtu, 3. wudaw. b) Miſioniskeho poſoła, 7. a 8. lětnik. c) Dwaj ſlavnoſtnej ſpěwaj. 6) R. prof. Dr. Šotza w Lipſcu: a) Katalog czechſkih kniſi. b) Katalog polſkih kniſi. 7) Podpiſan: Dwaj ſlavnoſtnej ſpěwaj. — Číſla: 20, 26 a 48 ſſerbskich Nowinow ſ lěta 1848 hifcze njeſtachmy. Njech tola ſóždy hlaſa, ſo by nam je nětak wobſtarac̄ móhli!

R. A. Fiedler,
knihownik M. S.

Ze Serbow.

S e p s o w. Tudy wudhri sandzenu pöndželu popołduju w 4 hodzinach wohen a wotpalichu so domiske, wumiejsk a kólnja sahrodnika Höhlfelda pomjenowanego Bruka. Kak je wohen wuchok, njeje snate, dokelz so w kólni najprjedy palicj pocza a wobiedzeć, w kniezej skuzbjie w Rakezach stejazh, doma njebe. Žana bylawu k pomozy pschichla njeje, dokelz leša dla wohen widzeč njebe, kur pak bě wot wétra dele iczijciany.

S pëslez. W brunizorých podkopkach, Mikla-wschej Wjeliej skuszhajch, bu wóndanjo sdónk jara wulkeho schtoma, na schmrék podobneho, namałany. Tón schtom je jara dokhi a sdónk méri w pschereschli něhdze 6 kohezi.

S Budyschina. Weżera 7. novembra popołduju w 1 hodzinie wudhri na garbarskej haſzy pola

reñnika Thiemanna wohen a spalichu so jeho domsle a podlanske twarjenja, kaž khéjerja Gnauca, piekarja Tschocki, jércharja Nünchritza a khéjerja Hanski. Dokelz bě pomozy bórsy tu, dha su so wjetsha jenož tute twarjenja spalite a pola Hanski bu tsecha dele storhana.

S Hamorow je naš powjescz doschla, so su tam sandzenu hrjedu kl. herbzih duchemni a wucjerjo rösborskeho wokreja pod p'chedsydništwom i. kniejeriskeho radicjela Stolzenburga herbiskich schulstich naležnosćow dla konferenzu wotdjerzeli. W tej samej je so piecza na namjet lignitskeho kniejeristwa wobsanisko, so ma so 1) sa herbske schule kmana herbska cžitanek a wudacj a 2) so dyrbi so w herbiskich schulach pschichodnje tež herbske pišanje wucjicj. (Drobničku rosprawu budzem hrie pschichodnje pschinjescz móz.)

Hans Depla. Ale, ale, tak su holciki tola druhdy ihroble!

Mots Tunka. Nô, schto pak je bylo?

H. D. Hlaj, ja běch wóndanjo na jene reje trzechit a pschihadowach, tak so tam holzy a holzy pěknje wserczaču.

M. T. Dha drje bě tam duschnje?

H. D. Hai, khwili wsho jara duschnje bješche, hacj na jene dobo wschitzu wschi nastajecj počzachu, pschetog jena holcista bě so do jeneho mtobjen-

ja dala. Iako bě seho khwili kschiwje a runje pschwochlowaka, ménjeche slonečnje, so wo njeho njerodži, byrnje wón tež najwošebnišchi kniejsi vohonej byt.

M. T. Nô k temu wšahal ju nichón nusowacj njemože.

H. D. Hai wšahal, ale ludjo ménjachu, so tón pohonej prěnt wo nju rodžit njele, a so tajke węzy s yka k resam njeftuscheja.

M. T. Hm, hm — brrr;

Přílopk.

* W Heselichtu pola Stolynja wudwri 1. novembra wjedzor we 8 hodžinach woheń a pschewobrocji 21 domskich a podlanskich twarjenjow, kaž tež dwě bróžni do procha a popjela.

* We Wildenfelsu, hdjež běchu 31. oktobra micode, k refrutirowanju sapisane, mužstwa w tamníščeho korejmje shromadžene, kdež so bles nimi někajka swada a bu w njej jedyn młody herwej s nožom faktoty.

* S Marienberg a písaja, so je tamníščeho majora kniesa s Tschirchky. Bögendorff psched někotrymi dnjami sedyn kón do ruki kušnyt, tak so budje so jemu teho dla naisskerje ruka wotrásacj dyrbjecj.

* W Lindenaw je pola Schneeberga mějachu 27. oktobra to lěto schesty króž woheń a wotpaličku so tři kubia.

* W Heidersdorfsie pola Lubanja chysche wondanjo tamníšči schota Nesch ſwojeho ſteho rječasnika sa rječas pschimjach. Psihi tém wuteli so pistolla, kotoruž w dybsaku ſuknje mějescje a trjechi jeho tak njesvožomnje do hłowy, so won hnydom morwy ležo wosta.

* W Glatowje je wondanjo jena židowska profekta wumrjela, w kotrejž ſukní 6000 il. ſachčich namakachu.

* W Erfurcie hrajskache wondanjo jedyn 18letny hólcež ſ jenei pistoliu. Won myſlesčhe, so njeje nabita, a wuteli ju na jeneho druhého hólza, ale tak so won poſtróžl, jako wuhlada, so tón cjejko ranjeny ſ semi padje a na měsče morwy wosta.

* W Konstantinoplu je ſo 20. oktobra 18 haſow ſ 245 twarjenjemi wotpaličo.

* Dokelž je leiušči marcijski hermanek w Počedničy we wſchelakich protvskach wopaki poſtaſeny, dha wossejuje tamníšča rada, so budje won 11., 12. a 13. novembra t. l. wotdjeržany.

* W Naundorfsie je pola Grimmym ſo schytřlētne holečjo jeneho kublerja ſpalito. Wone bě mjenujz wóhnju na polu tak bliſto pschisko, so bě ſo jena draſta ſapalita. Prjedy hacj pomoz pschindje, bě ſo ta holečka tak wopalita, so dyrbjescje ſa dwě hodžinje wumriecj.

* W Hirſfeldje ſwjeczesktas wondanjo w ſenym tydjenju dwaj mandjelskaj poraj ſwoj 50letny mandjelskij jubileum.

* W Boriku je ſo 30. oktobra tamníšča wüčenja wotpaliča.

* Sa powschitkomny němſki turnaſki ſwiedzen, kotoruž chedža pschichodne lěto w ſapocjatu augusta w Lipsku wotdjeržecj, budje tam nahlwne twarjenje ſa 30—50,010 il. natwarjene.

* Varlin ma nětko 458,637 wohyplerow, něhdje 1,000 wiazy, hacj pschi poſlenim lubljenju.

* Se Zebrafka w Hornej Schlesynskej písaja, so je tam wobſedžer ſeneje cyhelnice, k fotremuž běchu na erelciu pschitskl, rychtarja a starskeho muža vodſtil a ſeneho druhého ſarasuſ.

* We Wittigenu w Čechach bu wondanjo ſedyn invalida poſriebany, kij bě 28 lět we wóstu ſtuſit a 40 lět jako invalida žimy byl. Jeho 105 lět ſtara macj ſwojeho „hólza“ kaž jeho hyscje psched mjenovacze, k rowu pschewodjeſče.

* S Hamburga písaja, so ſu kónz astobra ſtrachne wichory na morju byle a ſo je psches nje na ſto lóžow ponurjenych abo tola mjenje bôle wobſchokdjenych.

Spěwy.

Njeſabudž mje!

Mje njeſabudž! to proſh
Twoj luby, knježniczka,
Njech zune ſtronja noſy
Čej kóžda hweſdžiczka.

Mje njeſabudž! to miča
Čej proſh róžička
Hdyž k tebi, luboſciwa,
Sso čjſthe poſhila.

Mje njeſabudž! to proſh
Čej kóžde žorleſchko,
A ſanochuje hroſh
Čej, luby janbájek!

H. Ša...a.

Hudančka.

46.

Ja ſym husto wóbcježnoſć
A mam njeſtubeho doſč,
Tola kóždy ſa tém dže,
So mje pschedo doſhahneje.
(Wuhudanje přichodnje.)

Wuhudanje ſ č. 44.

45. Šylenjowý rěſak.

Cyrkwińskie powięſće.

Wěrowani:

Michałska cyrk: Korla Bohuwér Wader, hospodař w Borku, ſ Mariju Hanu Augustu Wiczasek tam. — Han-drij Schreiber, běgar a kubler w Budyschinje, ſ Hanu ſwudowjenej Voigtowej rodž. Koſtokez ſ Jeňkez.

Křčení:

Pětrowska cyrk: Ernst Hermana, Han-drij Nowala, běkarzherja w Budyschinje, ſ. — Dta Pawoł, Jana Kencza, wohyplerja w Budyschinje, ſ.

Michałska cyrk: Kurt Bernhard, Ernsta Hendricha Schahry, kublerja na Szkołsz, s. — Jan Korla Bohuwer, Jana Jurja Renčza, kublerja w Wurizach, s. — Anna Helena, Mładleny Selezigez w Ženkezach nem. dž.

Čahi sakskošlezynskeje železnicy z budyskeho dwórnišća.

Do Dražbjan: rano 7 h. 35 m.*; do połnja 9 h. 11 m.: połnipołnju 12 h. 50 m.*; popołnju 3 h. 33 m.* wieczor 8 h. 21 m.*; w noz̄ 2 h. 26 m.

Do Shorelza: rano 7 h. 51 m.*; do połnja 11 h. 40 m.*; popołnju 3 h. 25 m.; wieczor 6 h. 54 m.*; wieczor 9 h. 24 m.; rano 12 h. 30 m.

* Přicházení do a se Žitavą a Liberzą (Reichenberg).
† Přicházení do Žitavą.

Pjenježna płaćizna.

W Lipsku, 5. novembra. 1 Louisd'or 5 toser 15 nſl. — np.; 1 połnoważazy czerwony stoth abo dukat 3 tol. 5 nſl. 6 np.; winske bankowki 82½.

Płaćizna žitow a produktow w Budysinie 1. novembra 1862.

D o w o z: 5236 kórcow.	Płaćizna w p̄erēzku na wikach, na bursy,				
	wyša.	niža.	srzedźna	najwyša	najniža
Pscheniza	6 2	5 5	5 15	5 25	6 2 5 6
Koźka	4 5	—	3 20	4 —	4 5 4
Seczmen	2 25	—	2 15	2 22	5 2 25 2 20
Worž	1 25	—	1 15	1 20	1 27 5 1 22 5
Hroch	4 15	—	—	4 10	4 15 4 10
Woła	3 5	—	—	3 —	3 5 3
Rjepik	8 10	—	—	8 —	8 10 8 5
Jahń	6 10	—	—	—	—
Hejdusčka	4 10	—	—	—	—
Bjerny	— 25	—	—	20 —	25 — 20
Kana butry	— 16	—	—	15 —	—
Kopaklomys	4 5	—	—	4 —	—
Zent. syna	— 20	—	—	17 5	—

Spiritus płaćeše wčera w Barlinje
15 tl. — nſl. a 14 tl. 28 nſl.

repikowy woli (ujeczszenny) 14 tl. 5 nſl.
(Czijeczenny, kaž zo w Budyschinie pshedawa, je
stajne něhdze 1¼ tl. drožſchi.)

N a w ě s t n i k.

— Bely —

— Małerowh brósthyrop —

Jako běch ja řeđene lěto w Čechach, do řekach kašel a běch řeđocinje zyle blisko; ujemodžach výzvy hiz a dýrejach

ho, hac̄ runje běch tak wſchelke řeđarstwo trjebač, domoj dowjescj dac̄, hd̄ez mje ſb̄ehadu a ſkadeždu, dofeč běch wſchon bjes možh. Moja žona bějche wo Mayherowym broſthyropje ſkyschała a dofeč bě tutón ſow pola knjeſa Goldammera k doſtac̄u, kupi mi jeho moja žona jenu bleſchu, na čož bu mi po jeho wutriebanju hizom wo něchtlo lěpje. Ja potom hiſczeče někotre bleſche wutriebach a wón je mi tak dopomhač, ſo hym ſaſo mózny a móžu džělač. Ja ſo knjeſej Mayherej ſa tu dobru węz džakuju a móžu tutón ſyrop ſ połnym prawom wſchitkim taſtim ſkorym poruczic̄.

Deutschendorf w Sakskej, 14. měrza 1860.

Friedr. Wilh. Weinhold.

Tutón ſyrop pchedawaja
Heinr. Jul. Linck w Budyschin je ſady wul-
keje zyrkoje,

Jan Schmidt w Ralezach,
B. N. Scholte we Wotrowje.
Josef Löbmann w Scheračowje.

Psches ſwoju dobrosc̄ woſebje poruczomna
Vegetab. ſerdłowowa pomada
(originalny fruct 7½ nſl.)
autorifirowana wot l. profesorja Dr. Lindes'a w Bar-
linje, kaž tež psches czistosć a ſmyklosć wuſnamjenjene
italſke mjeđowe mydo
(w paciſiach vo 5 a 2½ nſl.)
wot haptikarja A. Sperati'a w Lodž (w Lombardſtej)
je ſtajne w czerſtwej a pschezo dobrej jakosc̄i pola pod-
pihanego na pſchedan.

Gustav Nikolai,
prjedh W. Hammer.

Suche droždze
naſlēpscheje dobroſeže a po kótrichž ſo wěſcze derje hiba,
mam ja kódyž čaſ ſowne a czerſtwie na pſchedan a móžu
je czeſčenym ſerbſkim hospoſam naležnie poruczic̄.
W Budyschinie na ſerbſkej hafci, hd̄ez ſtaj dwaj
muraj pſched ſklamami.

W Šečjeńzh je jena žiwnosc̄, něhdze 20 ſakſich
kózow pola a ſuk wopſtijaza, ſ rjanym torſniſhczom
(Torſtlich), tři wobſedzerzej čaſ ſiwiſenja tepeſenie poſticež,
ſe ſwobodneje ruki na pſchedan a je wſcho dalsche pola
hoſczenzarja Ferkerta tam ſhonic̄. 400 tl. kupnych pjenjeſ
miže ſtejo wostac̄.

— Franzowske —
gumijowe ſupnje

we wſchech wulfosčiach poruczja najtunischo
G. A. G. Hofer, ſchemski miſchit na
totoſnej haſy čo. 48.
Tež ſo pola njeho gumijowe ſupnje, kaž doſta, po-
řeđeja a derje plataja.

August Scholta,

časnikar

žitnich vikach

w Schlemarjez kheji čo. 228.
porucza w schitke družinych časnikow (segerjow) po najwyszych płaciznach. Też so w schitke časniku po najwyšszej płaciznie samenjeja a hewak so te same tež pola njeho tunjo a derje porjedjeja.

S poczeſcowanjom

August Scholta.

**Čeſczenym ſerbam ja woſebje k na-
wiedzenju dawam, so ja ſerbſki ryczu a so
može ſo teho dla kózdy pola mje ſerbizy dopo-
wiedacz.**

A. Scholta.

Luka na pschedan.

Zena luka, 2 kózaj 11 prutow wulkia a pschi ręž
Sprewi bjes Delnej Hórkę a Bréshynku ležaza, je ſe zwod-
ne ruſi na pschedan a može ſo wſcho dalsche pola
korczmarja Müſiganga w Bréshynzh ſhonicz.

Młody człowiek, kij chze ſchewftwo wuknycz, može
hnydom město doſtać pola ſchewza August a Vorich a
w Nowej Jaſonzh pola Khróſczi.

Šylny młody człowiek ſo jako wuczonnik do
mlečczanskeho mlyna w Scherachowje phta.

Wudowa Kunzow.

Dziwocząnske ev. luth. ſerbſke miſioniske towarzſtwo
ſměje jutſje (21. njeđelu po ſ. tr.) popołnju w 2 hodži-
nowaj ſhromadzisnu.

Pschedan.

200,000

žucheho tórsa je pola Juria Scholty w Drobach na
pschedan.

**Ratarſte towarzſtwo
w Małym Wjelfowje**
ſměje wutoru popołnju w 5 hodžinach ſhromadzisnu.
Pschedan.

Zena brénja róla, kij ſo derje ſa burſtich ludzi ho-
dzi, je na pschedan. Hde? to je we wudawarni ſerb.
Now. ſhonicz.

Kublo na pschedan.

Ratarſte wobſedzeniſtwo, bliſko Budyschinia ležaze, ſ
džela zyle nowe twarjenja mějaze a 170 kózow 97 kwadratnych prutow dobrzych polow a kufow wopschijaze, je ſo połym inventarom hnydom na pschedan a dawa wſcho dalsche wukasanie w tajim nastupanju komiſar v. Herrmann w Budyschinie.

Džen 9. novembra 1862

jato jutſje njeđelu ſo hodžiſte patriotſke towarzſtwo częſcne w užkuženych wojakow w ſnathm Petzoltez hofcenzu w Hodžiju ſhromadzi, k čemuž chyli ſo naſche wykroczeſczone częſne a druhe ſobustawow po-
połnju wot 3 hodžinow prawje bohacze nutenamakać, a ſměje ſo po potrebných jedanach potom bal, na kózhy nječ ſobustaw ſwoje manęgelske a džonki ſobu pſchijedu.

Škłownje ſnata wojerſka hujba ſ Budyschinie bude ſo pſti tym ſkłownie dać.

Sigismund Dehma,
ſaložer a pſchedan da towarzſta.

Dwaj krawſtaj, jeli možno ſe wſhow, možetaj hny-
dom do trajneho džela ſtupic ſ Budyschinie na garbar-
ſtej hajb čo. 390.

W Budyschinie je jena kheža w bliſkoſci
theatra ſe zwobodneje ruſi pod naplačenjom
1000 tl. na pſchedan. Wſcho dalsche je we wudawarni
Serb. Nowinow ſhonicz.

Na knježim dworje w Horwajowje je k nowemu
lētu 1863 hajbje ſlužba ſa 2 džonzy a ſa 1 ko-
njazeho tſeczaka wotewrjenia.

Drjewo na pschedan.

Wot netk ſu na ſchęſenčanskim ležowym reveru
drjewniſcheja wotewrjenie a placz:

1 flst. $\frac{1}{4}$ dolheho duboweho ſchęſepianeho drjewa	5fl. $17\frac{1}{2}$ nſl.
1 " $\frac{1}{4}$ bréſoweho	" 5 $17\frac{1}{2}$ "
1 " $\frac{1}{4}$ wolschoweho	" 5 $2\frac{1}{2}$ "
1 " $\frac{1}{4}$ khójnoveho	" 5 $2\frac{1}{2}$ "
1 " $\frac{1}{4}$ halsoweho	" 3 $2\frac{1}{2}$ "
1 " $\frac{1}{4}$ pjenkoweho	" 3 $2\frac{1}{2}$ "

Hajniski pjenjes je ſobu wopſchijath.

Lehmann,
hajnik.

W ſemolerowej knihaſni pſchi
bohatych wrotach je ſa $2\frac{1}{2}$ nſl. doſtać

Pschedjenat

abo

Protyka ſa ſherbow

na lēto

1 8 6 3.

Tuta nowa protyka je ſo woſebje derje ta-
djita, pſchetož powjedanczka, kotrej wona pedawa,
ſu jara rjane, wobrashy pětne a hermani
ſu w njej wſchitke prawe, tak jo w
tajim nastupanju žana ſmolkia
njeje.

Barlinske wohensawjazze towarzstwo.

Salożene 1812.

Sakładny kapital 2 millionaj toleř.

Tuto hžom 49 ljet wobstejaze towarzstwo bere sawjesczenja psche wóhnjowu schodu horje po niſlich, ale twerdyh prämiach, hdžej sawjesczenju ženje nicžo dopłacjowanę netreba.

Sawjesczenja wobstara a wchje wuložowanja dawa

Wot 100 tl. sawjesczenja pod ſtrom ja nej tſechu płacži ſo ljetnje 18 nſl. abo tež mene, jele twarenja ſamotnje leža; wot 100 tl. sawjesczenja pod zyhlowanę tſechu dawa ſo ljetnje $4\frac{1}{2}$ nſl. abo wjazy, ſa tym hacž ſu złomjane tſechi bliſte abo daloke. — Sawjesczenja moža ſo njetko na 10 ljet abo na krótki czas stacž; ſchtóž pak bōrſu na wjaz ljet sawjesczí, tón ſalutuje ſebi ſ tym wele penes, dokež khósty ſa pschiwolenje ſudniſtwia, ſa ſchtempel a t. d. pschi weleſjetnym sawjesczenju wetsche uejſu, hacž pschi jenoljetnym. W lječe 1860 bje pschi horka ſpomnenym towarzſtwe ſa 95 millionow toleř sawjesczenjow. — Kdžda, sawjesczenemu psches wohenscžinena, ſchoda ſo hnydom ſaplačzi, tak bōrſy hacž je po wóhnju twerđe poſtajena. — Agent ſebi pschi horjebranju sawjesczenja ſa ſwoju próžu nicžo nežada, a sawjesczenje hžom placzí: tak bōrſy hacž je ſo pola agenta ſapišało, ſo ſo teho dla netreba na poliſu czakacž.

W Budyšinje.

J. C. Smoler, wudawař Serb. Now.,
agent barlinskeho wohensawjazeho towarzſtwa.

Porzelanmoleč Rob. Möchel

w theatru w Budyšinje

porucza ržeczenym Sserbam a Sserbowkam naj-
podwolniſcho porzelanowe ſchalki, tajte kheſejowe
ſhauy, talerje a t. d. ſe ſerbſkimi napiſmami
ſt kwaſnym darami, ſt Božemu džeciju, ſt narodne-
mu dnju abo hewak ſt wopomniciu.

Wſchitko tuto ſudobje je ſo brym ſlotom
(niz ſ fabrikskim) poſtočene a vlačzi jena
ſchalka 10 nſl. a wjazy. — Mjenio nje-
wjetly a nawoženje na ſchalki a t. d. ſo
po žadanju bōrſy wobstara a hewak tež
wſchitke druhe ſerbſke napiſma po ſta-
rym a nowym ſerbſkim prawopiszu, kaž
ſebi to ſchtó žada.

Hacž dotal je porzelanowe ſudobje ſe ſkł-
dowazymi napiſmami doſtačž: ſuhej hospoſn.
Hospodorzej. Dar pscheeſtelſta. A wopomnjenju.
Na kwaſ. Pij doho ſ njeje. A narodnemu dnju.
Malo, ale radu. Wſmi ſa lubo. ſuhej nje-
ſeſe. ſubemu nawožen. Něj ho derje. —
NB. Po krótkim czasu budje tež porzelanowe ſu-
dobje ſe wſchelakimi rjanymi ſerbſkim i
ſchtuežkam i ſtostacžu.

Dobry instrument (ſlūgel) je na pschedan w
Njeſda ſchęz a č ežo. 7. Wſho dalshe je ſho-
nicž we wudawařni Serb. Nowin.

Fotograſije

po płacžiſnie wot 20 nſl. hacž do 10 tl. derje býka

Robert Möchel

w theatru w Budyſchinje.

Ottilia Broskec,

Michał Šneider, wučer,
ſluhjenaj.

W Budětečach a w Hornym Wujedzde
2. novembra 1862.

Marja Theresia Špotkec,
Ernst Bohuwěr Wehla,

ſluhjenaj.

Lěton

Šekocy

2. novembra 1862.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawańi Serb. Now. při bohatych wrotach wotedač, płaci so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kožde číšlo płaci 6 np
Štwortlétta předpłata pola
wudawarja 66 np. a na
kral. saks. pósce 7 1/2 nsl.

Číslo 46.

15. novembra.

Lěto 1862.

Wopřiječe. Swětne podawki. — Prusko-serbske šchulſke naležnoſće. — Ze Serbow: Se Šenſta. S Boršhamora. S Budětez. Se Šerbských Paſlič. S Njejbělčiz. S wojerowského wokrjeſa. S Bótku. — Cyrkwinske powjesče. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Sakſka. Se wjzow a městow budyskeho hamtskeho hetmanſtwa maja so rekrutojo a henak k rekrutowanju ſtuſhaze mužſtwa k rekrutowanju ſtaſic a to 24. novembra w Nowosalzu, 25., 26., 27., 28. novembra kaž tež 8. decembra w Budyschinje, 1. decembra w Biskopizach, 3. decembra w Počęzniž a 3., 4. a 5. decembra w Kamjenizu. Reklamazije maja so hacž do 11. decembra wotedač a ſchtosž dže so we wóisku ſastupicž dacž, ma hacž do 19. decembra 300 tl. na hamtskim hetmanſtwe ſaplačicž. — Na hontwje, kotruž krónprynz Albert a prynz Jurij ſandžený thđzen w lipſkej bliskoſći ſobu cžinjeſchtai, ſu 32 ſonnikow, 14 ſajazow, 23 karniklow, 2 liſhzy a 1 ſowu třelili. — Kjebo pruski ſudniſki radžiczel Bietter je ſa wuſtar w Lipſtu, hdzejz bychu ſo glepe džeczi wotecžahnyk, 80,000 tl. wotkaſak. — Major ſ Tschirſchky-Bögendorff w Marienbergu, kotrehož bě jeho kón wóndanjo kužnyk, je na rann, ſ taſkeho kužnjenia naſtatu, 9. novembra wumrječ dyrbjač. — W Eibenſtocku je 7. novembra žona jeneho cžěble trojníki (1 holčku a 3 hóležlow) porodžila. Džeczi ſu wíchtile ſtowe a cžerſtwe. — W Lauriž ſwjeczeſche tamnu ujedželu vječ mandželskich porow ſwoj 50 létny mandželski jubileum. Wíchtile tute porož píštičedžchu w hromadze píšched zprávej a dachu ſo potom tež w hromadze w zyrkwi píšched woltarjom wot duchovneho požohnowacž. — W poſlenim časzu je po zvylei Sakſkej wjele wóhnjow bylo. Píchi wóhnju, kž wóndanjo w Auerbachu mějachu, ſlama ſebi jedyn kowač nohu a jena žona bu wot jeneje hrjady, kotaž na nju padže, ſarazena. — W Lipſtu bu 10. novembra nowy předarſti kollegium wotewrjený a běſtaj tam. teho dla tež k. minister ſ Falkenstein a k. wýšci dwórkis předač Dr. Liebner ſ Draždjan píšhičelk. Hacž dotal je w tutym kollegiu ſydom lutherſkých kandidatow město namakało. — Maſrodny džen Jeje majestoscze kraloweje Amaliye bu 13.

novembra wot budyskeje wojskeje hudžby ſ pěknjej reueilli ſwjeczený. — Jeju kr. lowskéj wýškoſocji krónprynz Albert a krónprynzehyna Karola ſtaj ſo ſe ſwoseje ſtrehleſkeje ville do ſwojeho hrodu w Draždjanach píšeſtydliſkoj.

Prusky. W píſhitemnoſći kraloweje bu 11. novembra w Coblenzu k nowemu, píšhes réku Rhein wjedžazemu, moſtej ſaſkad położený. — Swudowjena kralowa Hilžbreta je ſo do Draždjan na wopýtanje podaka. — Dokelž ſo ſda, ſo dže ministerſtvo ſnadž hiſčeze wjazy taſkich krajných ſaſtoñnikow, kž ſu jako ſapóſlanzy na barlinském ſejmje ministerſtwu pjenjeſy ſapowjedžili, na hubjensche města a na hubjensku ſdu ſtaſic, dha je pruska ſudewa ſtrona wobſankla, ſo dže taſkim ſaſtoñnikam jich ſchodus ſarunacž. Duž ſu wſchudze pjenjeſy hromadzieč vozeli a tež hžom w Barlinje na 20,000 tl. a w druhich městach něhdje 10,000 tl. na hromadžili. A ſo by jím ministerſtvo taſke pjenjeſy ſajecz njemohlo, dha ſu je do jendželskeho banka w Londonje po kožili a chžedža wot tam tak wiele bracž, hacž budže po časzu k píſtajenem ſarunaniu trjeba. — Kral píšeſzo hiſčeze wjele deputazioň dostawa, kotrež jemu ſlukowanje jeho ministerſtwa ſhwala a ſlukowanje druheje komory hanja. Někto chžedža demokratojo píecža tež adresy kralej píšhes deputacieje píškacž, w kotrejž je druha komora ſhwala na a ministerſtvo hanjene. — W Poſnanju ſu ſebi někotri ſchulerio na tamníškim pólškim gymnaſiu poſtajne tomářtvo ſaložili. To je polizia wuſlēdžila a někto pruske nowiny ſowjedaja, jako bychu to, Boh wě, kaf ſtrachni ſběžkarjo byli, ale woni najſkerie ničžo druhe cžinili niejžu, hacž ſo na wjele gymnaſiach stanje, mjenujz, ſo ſebi ſchulerio poſtajne ſjenoczenſtvo ſaſča, hdž ſim to ſiamne píſhiwolene njeje. Tak je to hacž dotal waſchnje bylo a tak budže tež to dale waſchnje. — Krónprynz a jeho wýška mandželska ſtaj ſo ſ Neapla na některý časž do Roma podakoj. — W Poſnanskej ſu w nowiſkim časzu wjele pólškich duchovnych ſaſudžili, dokelž ſu cži ſpěwanje ſaſasanyh ſpěwotow píšeſtvali.

N a k u ſ y. Khézor je pſches wukas wot 4. nowembra ſejmym jenotliwych rakuſlích krajow na 10. decembra hromadu powołał a budzą ich wuradzowania nähde dwę njedzeli tracj. Winska krajna rada, kotrejž druga komora ſe ſapóſlanzow ſejmow jenotliwych krajow wobſteji, dyrbí teho dla hacž do ſpomnienego dnia ſwoje dzěla ſkónčicž a čze ju pječa khézor ſam wobſanknež.

I t a l i a. W někotrych krajinach priedawſcheho ne-apelskeho kraleſtwa je rubježniſke ſbězkarſtvo ſi nowa wožiwko. Rubježniž, kotiž ſo ſa wojowarzow priedawſcheho krała Franza wudawaja, rubja wſchudžom, hdzejž jenož móže, haj woni nadpaduia tež wojałow a bija ſo ſi nimi. Krał Viktor Emanuel je pječa ſwoj pucž do Neapla, hdzejž čhyſche ſo ſkerje ſlepje podacž, na tak docho woſtorozil, hacž budże w tamniſtich ſtronach ſaſo měrnischo. — S franzowſkim nowym miſtertyſchedžydu ſu italsky miniftrjo jara njeſpokojni, pſchetož wón je piſmo woſjewiſ, w ſotrymž praſi, ſo Franzowſka Italſkiim žeňe tu nadziju činiča nieje, ſo budze jim Rom a hamžiſtvo woſprewacž. Viktor Emanuel je teho dla, jako wóndanjo ſi wóſtom paradu dzeržeske, k ſwojim wýſhim praſik: „Hdyž njeſmijem na ſwiateho Pětra (to je: do Roma) čzahnyč, dha počežnijem na ſwateho Marka,” to rěka: na Benedig, pſchetož w Benedigu je ſw. Marko woſebie čzesczeny. — Tola ſda ſo, ſo drje to jenož pſchi ſamych ſłowach wostanje, pſchetož ſa m Viktor Emanuel ſ rakuſkim khézorom, kiz Benedig a veneziantski kraj wobſedzi, wójnu wjeſcž njeſmí, a Napoleon ſemu paſ na žane waschnje pomhacž njebudze. Duž tež ſo w tu khwiliu nichtón žeňe wójny bjes Italſkiim a Rakuſhanami njeboji. — S Garibaldiom pſchetož ſlepje dze a wón je ſo ſe Spezzije do Piſy pſcheydliſ. Kukla ſemu paſ hiſcze ſ ranym wuežehnjena nieje.

F r a n z o w ſ k a. Jedyn adjutant woſhadzeneho grichifkeho krała Oty je do Pariza pſchijel a tam kralowu protestaciſtu pſchecziwo ſwojemu woſhadzenju wotedak. S Pariza je ſo dale do Londona podał, ſo tam by na jendzelliſtym kralowſkim dworje to ſamo ſcinič. (Alle taſta protestacia kralej Ocie jenož ničjo pomhacž njebudze, hdyž je Franzowſka a Jendzelska wobſanka, ſo ſo žadyn zuſh wjerch do grichifkých naſežnoſcziow měſhecz njeſmí a ſo ſmědza teho dla Grichojo ſi wuproſnjenym kralowſkim thrónom čzinič, ſchtož ſo jim ſpodoba.) — S Mexika žane woſebne powieſcje pſchiſke njeſku; pſchetož general Forey, kommandant tamniſtich franzowſkých wójſta, je viſał, ſo je wiele woſow na pucžu ſi Vera - Cruzy do Orizaby pſches hubjene pucž ſhubik, a tak dyrbí ſebi teho dla předyh woſhelske nowe woſy twaricž dacž, hacž móže na Mexiko čzahnyč. Duž budze drje hiſcze khwiliu čzaſa

trjeba, předy hacž Franzowſojo mezikanske hlowne město do ſwojeſe ruſi doſtanu.

G r i c h i ſ k a. Skoro wſchitzu Němcy, kotiž w tuym kraju bydla, ſu Grichisu wopuſčejili, dokelž Grichojo Němcy jara hidža a ſo tucži boja, ſo móhlo ſo jím, hdyž je krał wuhnaty, tež ſle ſentz. Wiele tajſich Němców ie pſches to do hubjenſtwa pſchifchro abo ſ najmieniſcha dobru warbu ſhubiko, kotruž w Grichiskej mějachu. — Što ſ Grichiskeje budže, hacž republika, hacž kraleſtvo, to ſo hiſcze wěſczejcž njeſodži, dokelž ma tam kózda wěž ſwojich pſcheczelow. — Vjes grichifkym ludom je wulſe požadanie ſa wójnu ſ Turkami a móže bycž, ſo ſo ſi Turkowſkej něſajka hara ſběhnie, hacž runiež je Bulgaris, pſchedžydi proviſorifkeho grichifkeho kniejerſtwa jendzelskemu a franzowſkemu miſtertyſtowu woſſerwiku, ſo nětciſiſe grichifke kniejerſtvo na žanu wójnu ſ Turkami njeſyſli. Alle, hdyž ſu Grichojo krała Oty teho dla wuhnali, dokelž wón wo wójnu ſ Turkami njerodzefche, dha by tola džiwno bylo, hdyž bycžu nětko ſ měrom ſebzeli, hdyž maja ſwobodnej ruzh. — Do Grichiskeje pſchilhadža nětko wjele dobrowólnikow ſ Italii, kiz čzedža w grichifkym wójſku ſlužicž.

R u ſ o w ſ k a. We Warszawje, hdzejž je hewak w tu khwiliu khétero ſmérne, ſu wóndanjo wěſteho Felfneig ſakkoli a jemu wuſchi woſrēali. Tutton člowejk bě mjeniuiž jara hidžem, dokelž jeho ſa nawiedowaria potajnych policiſtow a ſpionow dzeržachu.

K h é z o r a khézorka budžetaj ſetuſhu ſymu někotre měſcazy w Móſtowje bydlicž; ſchtož předy žeňe waſchnje bylo njeje a teho dla ſo ludžo jara nad tym džiwaſa.

A m e r i k a. Unioniſtojo ſu Galveſton w Texasu woſhadzili a wýſhi kommandant unioniſkeho wójſta ma nětko ſwoju kwartiru w Virginiji. Wiele wójſtich ſódzow ſo pſchihotuje, ſo bycžu woſjèle a pſchistawy a brjohi kraja Texasa woſhadzile abo woblehnyke.

Pruskoſerbſke ſchulſke naſežnoſcje.

W nowiſkim čzaſu je ſo kraleſtve pruske kniejerſtvo w Liegnitzu ſwéru wo polepſchenje ſerbſkich ſchulſow staracz počało a jeli wone bjes ſerbſkim duchomnſtowm a wuežerſtowm tu ſamu poſhlinoſcž k wěžy namaka, kaž ju ſamo poſkaſuje, dha ſkónčenje ſi Božej pomezu i temu pſchindze, ſo ſerbſke džecži w pruskih ſchulach na lohkim pucžu derje ſerbſki a derje němſki naukuſtu. Pſchetož pſchi dotalnym wueženju ſo woſčerio a ſchulerio ſenak dracžowachu a tola ničjo prawje doſpolneho doſazhnyč njeſožachu. To je pruske kniejerſtvo na poſledku tež ſpōnačo a teho dla ſa tym hladacž počało, kaž by ſo wueženje w ſerbſkich ſchulach polepſchič a tak wuzitne ſcinič hodžilo, ſo bycžu ſo ſerbſke ſchule němſkim ruſacž móhle. Knies ſchulſki radziecſel S tolzenburg

je w tajkim nastupaniu w sañdzenych dniach s duchownstwem a wuczestwem rosborskego a wojerowskego wokreja jednak a my drze w blizszych czaſu sponimy, skto je wujednak. Bjes tym podawamy pak dzienſa:

Circulare na wokrjeſu hch ſchulſkih inspektorow, revisorow a wuczerjow w ſerbſkih resp. ſerbſko-nemſkih ſchulow Ignitzkeho kniežeſtw a. Ad. II. 5820.

Nasch departementſki ſchulſki radzicel budze pſchi ſklađnoſci ſlužbneho puczowanja, w novembri t. l. w tamniſkich stronach ſcjinjomneho ſ wuczerjemi ſerbſkih resp. ſerbſko-nemſkih evangelskich ſchulow departementa dla blizscheho roſpoſmienja woſebitich wobstejeniom a potrebnosciam spomnienych ſchulow konferenzſke wurađowanja džerzeč a pſchejemy, ſo bychu ſo na thich ſamych po možnoſci tež knieža ſuperintendentojo a revisorjo wobdzili.

Naschemu komnižarej ſawostajſchi, dny a mesta tuthich wurađowanjow w ſwojim czaſu węſcie poſtajieč, pſchispominam w nastupaju praschenjow, pſchi tajkej ſklađnoſci wujednajomnych, hizom net o ſledowaze:

Najpriodzy ſmeja ſo punkt, hizom w naschim wukau wot 27. haperleje 1860 II. 3357 w nastupaju nabóznieje a ryczneje wuczby a bjes tym pſches wjazhſteczne dalsche konferenſne ſtukowanje bliże roſefajane dla definitivneho wobſanjenia wo ſaſhadach, na to wotmierjazch, kaž tež dla muhotowanja doſahazych wuczeniſkich a wutnjeniſkich ſredkow ſ nowa wurađowac.

Dale budza pſchedmijet nastupoznych ſednanjow ſledowaze:

I. prénja čitanſka wuczba ſa ſerbſke džeczi.

Dotalna praxis je na to ſchla, ſo ſu ſerbſke džeczi najpriody nemſki, potem ſerbſki čitacz wukle.

Piheczirno taſkemu ſtukowanju je ſo w nowiſkim czaſu toſiſto porukowalo: Najpriodzy mjeniujy je pſchi nim wukli ſtrach, ſo ſo džeczi hizom wot pređka pſchi-wucza, nemſke piſmo b'cs ſroſymienja wopſhijecza čitacz. ſo tutym ſo wotpohladanje, ſerbſke džeczi po možnoſci b'cs ſroſymienju a nałożenju nemſkeje rycze ſmane ſcjinic, ſlaſy, haſ ſnadž ſ zyka napshecziwnie teho, ſatož ſo žadaćhe, doſahnje.

Ale tež iam, hdež ſo w tym ſamym czaſu ſ čitanſkim wutnjeniom ſroſymienje teho, ſtož ſo w zuſei ryczi čitacz, haſ do węſteje mery dozpi, ſda ſo to Ia dwójna džekawoſci, najmjeniſkim ſchulſkim džeczom pſchijepita, jara wukla, a niemóž ſo pſchepoſnacz, ſo woſebje ſa mjenje woſdarjene džeczi a pod nawſedowanju mjenje nawjedzith wuczerjow tež na tu ſtronu wjazore, dobre poſraczowanje kažaze ſadžewki naſtanu. — Dale ſda ſo b'ole naturſke byč, ſo ſo ryczne roſwuczowanja, na čitanſku wuczbu pſchihotowaze, kaž tež

ſyňkowanſke (Kautir) a čitanſke ſwuczowanja na ſyňkocienoczeniach maczernieje rycze, ſ korymiž a w korychž ſu džeczi pſches ryczenje hizom doſež ſnate a ſwuczene, ſtanu, niž val w zuſei ryczi, kotaž w hinakſkoženych a nieſwuczenych woſebitoſczech ſyňkojenoczeniom ſamym rycznym organam najpriody nowe a niž male wobceſnoſce poſtieža. — Tež ſaſchczewja ſo ſklo w owo raf, ſy, korychž ſbězne ſpoſnacze ma daliče poſraczowanje w čitanju doſahazych, wjele ručiſtico a węſciſtico, hdyž ſo ſ nimi woſchijecze, džeczazej wědomnoſci hizom ſnate, ſieneči. Niž mjenje maja prénje čitanſke roſwuczowanja w maczernieje ryczi, džeczom ſroſymliwej, ſa niž niž ienož wjele ſajimawoſce, kaž wone tež, pramje wuczene, wjele b'ole duchſbudzaze a ſdžekowaze byč móža, haſ rune, niž tež najwutſhikniſcho činjenie tajſe roſwuczowanja w ryczi, džeczom hizhe ſytle niž ſnatej.

Hdyž ſnadž ſo temu ſ druheje ſtronu ſnapſhecziwi: ſ džela, ſo ma nemſka rycz wjaz ſenofolbnyh ſlowow a dwě-abo tſiſyňkathych ſylbow, haſ ſerbſka a ſo móže ſo teho dla ſapoczatne wuczenje čitanja ſ nemſsimi ſlowami lóžo, dželi ſe ſerbſkimi ſtači; ſ džela, ſo móže ſo ſtrach njeroſomneho čitanja nemſkich ſlowow wot ſerbſkich džeczi pſches pſchispratne, na ſroſymienje čitanego džiwaze pſchedroſwuczienia wotſtronice, a ſo móhle pſchi napshecziwnym ſtukowanju ſtrach naſtač, ſo ſnadž wotom někotſi wuczerjo ſwoje džeczi ſ zyka ſ nemſkemu čitanju njedwiedu, ſ najmjeniſcha niž ſ korrektoſci a doſpolnoſci njeſpſiwiſedu; hdyž ſo dale na někotrežuſi jara pětne plodn poſtaſuje, kotrež je doſtalne waſchnje čitanſkeje wuczby pſchinjeſlo: dha budze ſajimawie a ſ dalschemu roſjaznjenju tuteho praschenja pomyhač, hdyž ſo dla ſpomnienych punktow prawje woſchérne wuměnjenje pomyſlenjow thich ſamych, kij ſrjeđa w tajkej wuczeniſkej džekawoſci abo w blizschem dohlađowanju teje ſameje ſteja, pſchi tutej ſklađnoſci ſyňſhcz da.

Ke temu budze ſo potom praschenje dla něhdyneho wudacza ſerbſkonemſkeje čitanki ſamo wot ſo pſchi ſanktueč.

(Skónčenje.)

Ze Serbow.

S Lufſta. Dokelž we wſhitsich nemſkich czaſzopiſach a nowinach tak jara wjele wo plodnoſci lětſcheho lěta piſaja, myſlu, ſo ſ dobrym tež ſ naſteje Lufžiſto ſpomnimy. —

Wjele ſrcož ſym ſo hizom nad kejſeſazymi haſožami ſyňeſelik, kotrež ſ džela mojej džeczi pſchineſeſchtai, ſ džela ſym pak tež ſam pſchi mojich wſchédnych wukhodach wſchelake keženiczka nađeſhoč, wo čimž džu netk ryczecž:

sañdženj tydženj dostach někotre truskalzy — zyle frake — to bě lětsa druhí fraky plód, — výdla pak běchu nowe keženicežka: po takim na jenym pjenčku trojače plody! — Teho runja hym w naschim parku nedavno druhí krócz „ligerster“ kežekz widžik, kaž tež bós, a dženž pôžlach t. redaktorej w keženju stesazy čern: přenje plody su dawno seščejipane, druhé su čerwjené a selene, tsecze pak hischce w keženju stesaza.

S Vorkhamora. Ssyn tudomneho samôžneho němskeho hoſčenčarja Waldaū'a, s mjenem Eduard běsche hizom dleſchi čzaſ ſe ſwojej mandželskej, rođenej Pjetřikę ſe Schibuje, roſvěrovanja dla w ſkóřbje. Tutu ſkóřbu je wón pieča na to waschn'e ſhubit, ſo buſčitaj wobaj mandželskaj t roſvěrovanju wotkudžanaj; ſ tym pſchisvomnjenjom, ſo ſo wón, doſelz je winowatý, wjazy ženicz rječimje, tak dolko hac̄ budže ieho, wot njeho roſvěrowana, žona živa. Tajke wuměníjenje je ieho najſkerje jara hrjebačo a móže bhež, ſo je na ſlu myſličku pſchischof, jako wón 6. novembra ſwoju předawſchu žonu wuſlada. Tako wón mjenujzy tehdy po ſwojim rěſniſkum rjemjeſle pſches ſchibjanske ležomnoſeče jēdžesče, widžesče wón, ſo jeho předawſha mandželska tam na jenym polu ſoli hoto-waſche. Wón ſo ſ njej do ryčow da a naryci ju, ſo ſo wona t njemu na wós ſyňje. Do hole pſchijenschi počina ſo wón potom ſ njej wjerac̄ a ju dajic̄, hac̄ ju ſadaji. Na to pojſmje ju ſa ſchtom, ſo by ſebi ſwét myſlik, ſo je ſo wona ſama wob-wjeſnyka. Ale „polo ma woči a kerk ma wuſchi,“ pſchetoz naſdala muž w ſklanju bě něſhto ſarohlaďak a ſaſkyčak, ale na měſeče dale wo to njerodžil; tola poſdžiſho ſo pſchiblizi a namaka ju tam morwu wi-hazu.

Teje předawſcheho muža pak ſu potom ſajeli a do Wojerez do jaſtwa wotwiedli.

S Budětež. Sañdženu ſobotu 8. novembra ſahe rano pſtnychu na tudomnym ſchijanęz burſki ſchule, ſo ſhlinje po kurije ſmjerdzi. Duž ſtanýchu a ſledžachu ſa tym, ſ wotſal móhle wón ſnadž pſchinč, hac̄ na poſlēdu namakachu, ſo ſo ſ jeneje džery, ſotraž na bok t drósh do bróžnje wiedže, ſhlinje kuri. Tako bě na wołanie wjazy ſudži t pomožy pſchiběgačo, pſtachu wohen ſaduſhce, ſo tu džeru ſatylachu a hewak ſe wſchich ſtronow wodu ſlijachu. Ale wohen bě hizom tejko možy dobyk, ſo něhdze ſa poč hodižin wón praſny a tak wokoło ſo hrabasche, ſo ſo wſchitke ſchijanęz a ſuſodne ſchijanęz twarjenia ſ poſtnymi žnjeni a druhiim wobhodženſtrom wotpalichu.

Wohen je najſkerje ſaloženj byk.

S e Serbſkih Paſliž. Tudy wudhyri pón-dželu w nožy w dwěmaj hodžinomaj w bróžni ſchulerja Leuſcha wohen, kotrež je Leuſchowej dwě ſchule, kaž

tež twarjenja Hórbankęz a Wjenkež ſubla a Héz-karia Hetmanka do procha a popieka pſchewobrocžik. Wſcho do hromadby je ſo 29 twarjenjow wotpalito. So je wohen wot někaſkeho ſloſtnika ſaloženj, na to wſchitke wobſtejenja počaſuja.

S Njebejelcžiz. Sañdženu pón-dželu 10. novembra rano w dwěmaj hodžinomaj wudhyri tudy w bróžni ſchulerja Wornacža wohen a wotpalichu ſo jeho twarjenja, kaž tež twarjenja ſchulerja Warichá, Rödle, Leuſcha (bratra ſerbſkovafičanského ſchulerja Leuſcha), ſchulerja Hanſcha, Glawſcha (Gróša), Nowaka a Wjenſcha. Tola je Nowakez bróžen ſtejo roſtača a je ſo ſ zyka 41 twarjenjow wotpalito.

Dokelž bě jara wulki mětr, dha njebe možno, wohen poduſhyč a běſche poſladanie na te ſatrafne plo-mjenja jara ſrudne, woſebje dokelž ſo tež w tym ha-myhm čaſku w bliſtich ſuſodnych ſerbiſkých Paſližach hróſbniye paleſche.

Woboj wóhnjei ſtaj pſches ſleho člōwječka ruſu ſaloženaj; haj, tutón ſloſtnit bě wýſche teho ſpytač, tež hich je ſajmu burra Robla ſapalicž, ſchtóž pak čaſha doſež pſtnychu a wohen poduſhyču.

S wojerowſteho wołrjeſa. Sañdženu wutoru 11. novembra džerjeſche t. ſchulſki radjeſzel Stolzenburg ſ Liegnitz ſe ſerbſimi t. duchownym a wučerjemi naſcheho wołrježa ſerbiſkých ſchulſkich ualežnoſezech dla konferenzu a bu w teſ ſamej po jeho jaſnym a duchapolnym roſkladowanju bjes druhim wobſanknjene: 1) ſo dyrbi ſchijanęz ſchule w učeb a w ſerbiſkých ſchulach jenož ſerbiſka bhež; 2) ſo dyrbi ſo prénje w učenje ſerbiſkých ſchulſkich džerjeſi jenož ſ pomožu ſerbiſte ſyče ſtac̄; 3) ſo ma ſo teho dla ſterje lěvje kmana ſerbiſka cžitanča wu-dac̄ a 4) ſo maja ſo ſerbiſte džerjeſi ſerbiſte piſjanje tak daloko naučic̄, ſo móža ſerbiſti liſt napisac̄.

My ſmy pſchewědczeni, ſo wuwjedzenje taſkich poſtojeniow ſa ſerbiſkých wobhulerjow naſcheho wołrježa ſtrazne plody níz jeno w duchownym, ale tež w mate-rialnym naſtuwanju pſchinjeſe a ſo my ſ načimi ſchulemi bory ſuſodne ſakſle ſchule pſchetrjeſimy, dokelž hac̄ dotal ſkyčeli njeſznyk, ſo bychu tam ſa pře-nje ſchulſke ſeſta ſerbiſkých ſchulow taſke wužitne poſtaje-nja města namakale.

H. Budětež, 10. novembra. ſobotu wlečor ſkyčachym tudy pſched ſchulu duče poſawnow. Pſches někotre kherliſche, kotrež poſawniſtejo dujac̄, poſtrowiſch uoni tón džen, na kotonuž běſche naſch pře-ni wužet, t. Jakub Ryček pſched peč a dwazyežimi ſtam ſ Palowa t nam pſchijanęk. ſ nimi běchu ſchijrjo mlodženzy pſchijali, ſotřiž běchu junu t njemu do ſchule kholžili, ſo bychu jemu we mjenje předawſkih ſchulerjow a ſchulekſow ſbožo pſcheli a jemu rjany dar

psche podali. Węsche pak to pōstrowany, tak mienowany dżedowiski stół, we kotrymž móhl wotpocząć po pełnej dżekawociejsi p̄chi swiatoku abo po wojedze a wieczeri. Wczera psched s̄tewortleśtotetkom bu t. Rycerz do swojego nowego sastoinstwa swiedżenjsy sapokasany, teho dla bę to węsze s̄dobna węz, so knies duchomny Bróskana swiatym męscie na tuton swedżensti skut spomni, t dalischemu žiwienju a skutkowanju kniesei Rycerzej Boże żehnowanie p̄chejesche a so sa njego t temu modlesche, kotryž w̄jści je, dyżli ws̄chitkou człomski rogom a kotryž w̄jazn samōže, hac̄ my proshym. Hiszceje jene nenadzite węszele bu t. Rycerzej na wieczerz shotowane, hdz̄ wot jeneho pochrzeba s̄ zyrkuje domois pschinje. Skoro ws̄chę schulske dżeczi bęchu so na schuli seszle. Wone postrowicu jeho s̄ krótkiej herbskiej ryczu a psched podachu jemu ranę skoty p̄jerzhezen a němcki sp̄w. Poſlani węsche jedyn wuczeſ ſestajak, kotryž bę jemu (psched 25 lētami) pōłdżesata lēt t njemu do ſchule a na wuczeſu khodźie.

S Budyschina. Psched dleščim čaſiom su někotsi katholszy duchowni ſakożenie towarzitra wobrankyli, kotrež by nabožne katholske kruhi a woſebie tež katholske zvrtwinske nowiny wudawalo. Wuzitnoſz, haj potrjebnoſz, tajſeho towarzista ie ſiatona. Kaž ſchimy, roſeſezele so pschichodny tydzeń po ws̄chitskich herbskich katholſkikh woſadach cziszczone „Pschedroſchenjo katholſkim Serbam.“ Pschedem takiemu khrabuemu pródkiwaczu podpjeru ſe ws̄chitskich stronow! Woſebje budža czrtwinske powiſeſcie katholſkim Serbam węſcie jara ſube.

S Brósku pola Budyschina. Węzera pjatk 14. novembra w noz̄y w prēnjej hodzinie wudryli tudy w Gróſchiz bróžni woheń a su so ws̄ch tle twarjenja tutego, kaž tež fuſhodnego Židę ſukta wotvalile.

Woheń je ſałżeny a su tež jeneho zuſnika ſadzili, na kotrechž w tajſim naſtupaniu tukaja, woſebje doſez su jeho nimale ws̄chudze widzeli, hdz̄ su w poſteſkim čaſiu wóhnje byle.

N a w ě ſ t n i k.

Na jenym, jenož wot němſkich ſaſtojniskow ſariadowanym, w połnožnej Ruszowſkej ležazym, wobhodzenijtwie jeho excellenzhy kral. ſatſteho tajnego radzicela ſe Seebach nad Wujeri doſtanu dobry, ſwoju węz derje roſemjazy męſcher, kaž tež dwaj wowczerzej dobru a trajazu ſkužbu.

Jenož czi, kiz maja w tajſim naſtupaniu dobre woſhma, njech so teho dla pola kniesa inspektorja Juliusa Bergemannia we Wujeri pola Lubija ſamoſwieja.

Dwē na poł kormjenej ſwinjeſci ſtej na pschedanu pola Jana Brody na drzewowych wilach.

Sajazv

lupuje w złyh hońtwach, kaž tež jenotliwe a płaczi nětko ſa pěkneho, franko do Budyschina pschinjeſeneho ſajaza 18 nſl.

E. Unger,

Klobukar a ſwérinokupz na ſnuteſkomnej lawſkej haſzy w Budyschinje.

■ Kurotwje

lupuje a płaczi ſa por pěknych kurotwjow nětko 12—15 nſl.

E. Unger,

Klobukar a ſwérinokupz w Budyschinje.

Za pschedpominam, so kym kózdy ſchitwórtka w Lubiju pola tamniſcheho buschkwjerja Heinzych.

Jedyn wulki dobry reczaſnik (poſ), czorno-hladki a na bróſeze ſ małym bělym bleczętom je pola Schęzepana w Zhezach na pschedanu.

We Wulkih Sdżarach pola ſkulowa je jena kheža ſ rjanej trawni a ſadowej ſaſrodu na pschedanu. Na kupjenje ſmyſleni njeh ſotam na piwarskeho miſhtra Pjeha wobrocza.

Czesczenym Serbam ſ tutym najpodwelnischo t nawiedzenju dawam, so kym nětko nowe woſhma ſoſhow ſa ſykanjowe ręſaki ſnateje dobroſeze doſtaſ.

Halkisch

w poſteſkiej kowarni na žitnych wilach.

Dla pschihadzazeſho ſymſkeho čaſa ja czesczenym herbskim ſm ótrow na to ſebzblivych czinu, ſo pola nje ſtajne

Dobre wino a c̄zopku ſtu

namakaja. Za kym ſiemi ſwoj winow ſkład c̄im bōle poruczic, dokež wēm, ſo budze ſ dobrotn a tunjotu moſiſh wſchelakich winow koſdy ſ polojom.

W Budyschinje na herbskej haſzy.

J. G. F. Niedeſch.

August Scholta, cząšnikar

na žitnych wikaх

w Schlemarjez hęzi čo. 228.

porucza wschitke družiny cząšnikow (segerjow) po najtunisich placijsach. Też so wschitke cząšnikii po najwyższej placijsnej saměnjeja a hewak so te same też pola njeho tunjo a derje porjedzeja.

S poczescowanjom

August Scholta.

■ Czesczenym Sserbam ja wožebje k na-
wiedzenju dawam, so ja herbski ryczu a so
może so teho dla kóždy pola mje herbszy dopo-
wiedacj.

A. Scholta.

Luka na pschedan.

Jena luka, 2 korzaj 11 prutow wulkia a pschi režy
Spremi bjes Delnej Horku a Bréshynku ležaza, je se swo-
bodneje rufi na pschedan a može so wscho dalsche pola
korzmarja Müßiganga w Bréshynzh shonicz.

Młody człowiek, kiz chze schewstwo wuknycz, może
hnydom město dostacj pola schewza Augusta Boricha
w Nowej Jaziorzhy pola Khróscicj.

Ghlym młody człowiek so jato wuczomnit do
měschčanskeho mlyna w Scherachowje phya.

Widowa Kunzowa.

200,000

Sucheho tórsa je pola Jurja Scholty w Drobach na
pschedan.

Na kuežim dworze w Honijowje je k nowe-
mu lětu 1863 hřichče řekžba sa 2 džowzhy a sa 1 ko-
njazeho tsečaka wotewrjena.

Khwalobnje suat a psches swoje hojaze skuto-
wanje dopofasany **bróſtſhrop** je sažo k
dostacju w hrodowskej haptnej w Budyschinje.

Takò najtunische ſchweczenje.
wo jſtwach, dželainjach, ſalach, hródzach atd. po-
ručam ja

pinafinowe lampy.

Takie najmijensche (5liniojte) pschedrjabaja w hodijsnej
sa $\frac{2}{3}$ np. ſhweczenja, wjetſche 5liniojte sa 1 np.,
10 liniojte so $1\frac{1}{2}$ np. a maja jara jaſne ſhwetlo.
Tež može so pschi mojich lampach fotogen nałożecj
a mam je ja we wulkim wubjerku na pschedan.

W Budyschinje na žitnej hazy čo. 52.

Herrmann Rachlik, klemparski
mijchr.

Porzelanmoleř Rob. Möchel

w theatru w Budyschinje

porucza czesczenym Sserbam a Sserbowkam naj-
podwolniſchho porzelanowe ſchalki, tajke hofejowe
hany, talerje a t. d. se herbskimi napisami
k kwaſnym daram, k Božemu džescju, k narodne-
mu diju abo hewak k wopomnietcu.

■ Wschitko tuto ſudobje je s dobrým ſlotom
(niz s fabrikskim) poſtoczene a vlaži jena
ſchalka 10 nžl. a wjazy. — Mjeno nje-
wiesły a nawoženje na ſchalki a t. d. so
po žadanju bory wobſtara a hewak tež
wschitke druhe herbske napisma po ſta-
rym a nowym herbskim prawopiszu, kąž
ſebi to ſchtō žada.

■ Hacž dotal je porzelanowe ſudobje ſe ſle-
dowazymi napisami dostacj: Lubej hospojn.
Hospodarjej. Dar pschedzelſtwa. K wopomnjenju.
Na kwaž. Pij doho s njeje. K narodnemu dnju.
Mało, ale radn. Wſmi ſa lubo. Lubej njewje-
ſcze. Lubemu nawoženi. Alej ho derje.
NB. Po krótkim čaſhu budze tež porzelanowe ſu-
dobje ſe wſchelakimi rjanymi herbskimi
ſchuetzami k dostacju.

Fotografie

po placijsnej wot 20 nžl. hacž do 10 tl. derje vžela

Robert Möchel

w theatru w Budyschinje.

Drjewo na pschedan.

Wot netk ſu na ſchecenčanskim ſeſowym revěru
drjewniſchego wotewrjene a placiſ:

1 fls. $\frac{1}{4}$ dolkheho duboweho ſchepjaneho drjewa	5 fls.	17 $\frac{1}{2}$ "
1 " $\frac{1}{4}$ " bresloweho " " 5 "	2 $\frac{1}{2}$ "	"
1 " $\frac{1}{4}$ " wolschoweho " " 5 "	2 $\frac{1}{2}$ "	"
1 " $\frac{1}{4}$ " khójnoweho " " 5 "	2 $\frac{1}{2}$ "	"
1 " $\frac{1}{4}$ " halsoweho " " 3 "	2 $\frac{1}{2}$ "	"
1 " $\frac{1}{4}$ " pjenkoweho " " 3 "	2 $\frac{1}{2}$ "	"

Hajnisti pjenjes je ſobu wopſchijath.

Lehmann,
hajnik.

Nekotre fory hnoja, kąž tež wjazore fory ſu-
chego popjela ſe wſchelakeho palidla ſu k dostacju
na garbarskeho hazy čo. 74.

Powschitkowna aszefuranza w Trieście (Assicurazioni Generali)

sawjesczenje pschi sariżenjskim fondsu wot $18\frac{1}{3}$ millionow schježnałow:

- a) Twory, mobilije, žneńskie płody a t. d. psche wóhnjowu schodu;
- b) Kubla a twory na puczach psche schodu pschi transportu a
- c) poślizja sawjesczenja na żivenje čłowiekow na wschelake waschnie sa najtunishe twerde prämiye a napische policy w pruskim kurantu.

Tuto twarstwo saplażi w lječe 1859 sa 1861 schlodowanjow 3 milliony 352,478 schježnatow 86 kr. D. W. sariżenskich penes.

Wschu sprawu dawa

J. G. Richter.

wolreszny agent sa Budyschin a wokolnoścę.
Sady wulkeje zytkwje czo. $\frac{338}{171}$ pódla taħantista.

Dr. Whithowa wodžicžka sa wocži

wot Dr. Chrhardta w Altenfeldzi w Thüringskej, i wjazorhmi privilegiami wyšokich werchow pocžeszena, wopokaſuje ho be wschitkmi doalnymi wocži hojazhmi brjedkami psches swoje sbożomne stulkowanje wschjednje jaſo uajlahodniſcha a najljeſscha wodžicžka w tajkim nastupanju, a može ho jaſo dopokaſanu hojazu a požylnjazu brjedk a jaſo

wjesta pomoz sa ludzi na wocžomaj bjeđnych

kōđemu porucžec. Wona hoji wjesje a rucje a be wschitkich schłodnych szewkow, woſebje pschi sahrenu, szerpnenju, ūchocži, ūkłosowanju a bježenju wocžow, kaž tež pschi klaboszi po bjełmi a placzi bleſčka s wulżowanjom jenož 10 nſl. a džela ju jenož woprawdžitu Traugott Chrhardt w Altenfeldzi w Thüringskej.

Sklad sa Budyschin w hradowskiej haptużi.

Barlinske wohensawjesczaze towarstwo.

Sałozene 1812.

Sakladny kapital 2 millionaj toler.

Tuto hijom 49 ljet wohstejaze towarstwo bere sawjesczenja psche wóhnjowu schodu horje po niſkich, ale twerdych prämijsach, hōđej sawjesczenih ženie ničjo dopłaczowac̄ netreba.

Sawjesczenja wobstara a wschje wulżowanja dawa

Wot 100 tl. sawjesczenja pod złom ja nej tſjechu placži ho ljetnje 18 nſl. abo tež mene, jele twarenja ſamotnuje leža; wot 100 tl. sawjesczenja pod złom ja nej tſjechu dawa ho ljetnje $4\frac{1}{2}$ nſl. abo wjazh, sa tym hacž ſu złomjane tſjechi bliſke abo daloke. — Sawjesczenja moža ho njetto na 10 ljet abo na krōtchi czas ſtacž; schtōž pał bōrsh na wjaz ljet sawjesczi, tōn salutuje ſebi s tymi wele penes, dokelž khōsth fa pschiſwolenje žudniſtha, fa ſchtempel a t. d. pschi weſeljetnym sawjesczenju wetsche nejſu, hacž pschi jenoljetnym. W lječe 1860 bje pschi horla ſpomnenym towarſtwe ſa 95 millionow toler sawjesczenjow. — Kōzda, sawjesczenemu psches wohenszinen, schłoda ho hīndom saplaži, tał bōrsh hacž je po wóhnju twerdże poſtajena. — Agent ſebi pschi horjebranju sawjesczenja fa swoju pręzu ničjo nežada, a sawjesczenje hijom placži: tał bōrsh hacž je ho poła agenta ſapišalo, ſo ho teho dla netreba na poliſu czakacž.

W Budyschinje.

J. C. Smoler, wudawař Šcrb. Nov.,
agent barlinskeho wohensawjesczazeho towarſtwa.

Großowe brojtkaramellje

najljeſschi brjedk i wotſtronenu laſhela a i polóżenju džhanja, kaž tež i swarnowanju psche dybawoſcz pschi ſaſymnenju w ſymnym čażu.

Na Budyschin a wokolnoſcę w hradowskiej haptuži knesa M. Jäſzinga kōđy čož na pschedan.

Eduard Groß w Wrótſławiu.

Hollandski mlókowy pólver.

Tuton, se starodawnich čażow dopokaſanu, ſ najljeſsich ſelow a korenjow pschiſhotowanu pólver, po jenei abo po dwjemaj lžizomaj wschjednje kruwom abo woz zam na přjenju pizu naſypań, pschiſperja wobżernoſcz, ploži wele mloka a ſadžewa jeho wokliſnenje. Pačkži placži 4 nſl. a je i doſtačju w

hradowskiej haptuži w Budyschinje.

Thuringia,

sawěseženſke towarzſtvo w Erfurcie.

Toto towarzſtvo sawěseženja pſche w ohiu ſchodzi pod twierdej a mjeckej tſechu po twierdych, pſchiſprawnych prāmiach horiebjerje a porucza ſo woſebje k pſchiſeczu ratařskich sawěſcenjow. A wobſtaranju sawěſcenjow a k wudželenju wſchitkich bližſich wukasajow je ſtajnje hotowy

A. Franz, agent w Budyšinie.

Powschitkomna aſzekuranza w Triescze.

(Assicurazioni Generali.)

Bo ſliczbowanskim dopočaſu, ſa leto 1861 runje wudathym, widzi ſo ſaſo pſchiſporjenje ſaruczaſeho fondu towarzſta na ſummu

20 millionow ſchěſnakow, jako

ſakkadny kapital	ſchěſnakow 4,200000 —
kapitalisowane reservy	1,800000 —
mobilne reservy	7,600000 —
Větne prāmije a kapitalowa daň	6,400000 —

Pſchi prāmiowych dochodach wot millionow 357 tříaz 667 ſchěſnakow a 78 kr. bu w lēcje 1861, 12189 ſchłodowanjow ſ tej vulej ſummu wot 4 millionow 158 tříaz 131 jchěſnakow a 67 kr. ſarunanych, kaž cijichzajn ſaſi píſ ſchłodowanjow dopočaſuje a je to ſaſo pſchiſporjenje ſchłodowanſkeje ſummy wo ſchěſnakow 352,944 a 32 kr. w pſchiſrunaju na leto 1860.

Powschitkomna aſzekuranza ſawěſcjuje:

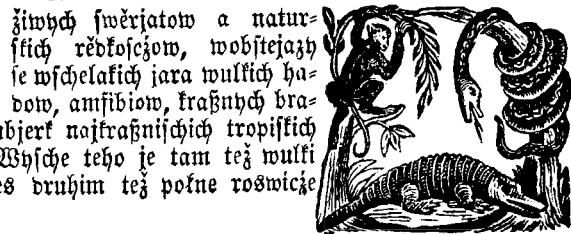
- a) twory, mobilije, žně a wſcho hibite wobſedzenſtvo,
- b) kubla na puzowanych pſche transportne ſchłodowanje,
- c) wona poſtieža ſawěſcenja na ſtovenje cžlowieka po wſchelakim wasčnju a po naſtunischiſich tverdnich prāmiach a muſtaja **polich po pruſkim kourantu**.

A kóždemu wukasajiu je rad hotowy

J. G. Richter na miaſowym torhoſchczu,
wotřejný agent ſa Budyšin a woſloſcę.

Gulfi muſeum

gulfi muſeum
anatomifki kabinet ſ wobhladanju, hdež je bjes druhim tež počne roſwiecie
cžlowieku cžela pokazane.

Museum je widzecz we vulej budže bliko theatra. Gastup na płacizu na 2½ nſl. Džecji; 1 nſl.

J. Schröder.

Hlubočko we ſwojej wutrobie hnuth praju ja wutrobný džak wſchitkym tym ſamym, kiz ſo ſandžemu nježelu na moje nutowjenje do mojego nětčiſkeho ſaſtojiſtwa, koſtrez bě ſo pſched 25 letami runje na tej ſamej ſtało, tak luboſnie dopomili běču, mi wutrobnje ſbožo pſchejachu, kaž tež mje hiſtice ſ druhimi wopokaſmami cžecje a luboſcie ſara ſwjeſelichu, a džakuju ſo teho dla najnaležniſcho naſhemu knjeſej duchownemu Brófkej, młodym hólzam a holzam, kaž tež druhim mojich předamſkih ſchulerjow, mojim nětčiſkim ſchulerſkim vžecjom, jako tež zyrkwinſkim herzam.

Tón knjegs pak ſam čhyt jím wſchitkym tu mi wopokaſlau cžecje a luboſcie bohacze ſaplaſczie, mi pak k mojemu

daliſhemu džeku w jeho winizh ſwoju Božu hnadnu mó ſpožcicj a to ſamo wſchudjom mitoſciwje požohnowacj.

W Buděž ač, 10. novembra 1862.

J. Mycjer.

Wutoru 11. novembra wječor we wosmej hodźinje wusny we wěrje do swojego wumóžnika knjeg Jan Bředrich Imiš w Barče, pensionirowany ſoſar k. hrabje k Lippe, a bu wčera po křeſćianſkim waſnju čeſcomnie pohriebany.

W Barče, Hodžiſu, Hownjowie, Rakecach, Zhorjelu a Bukojnje 15. novembra 1862.

Zawostajení.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž mają so
w wudawańi Serb. Now. při
bohatych wrótach wotedač,
płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaći 6 np
Štwortlētna předpłata pola
wudawarja 66 np. a na
kral. saks. pósce 7½ nsl

Číslo 47.

22. novembra.

Lěto 1862.

W opřijecie. Swětne podawki. — Prusko-serbske šchulſke naležnoſcie. — Ze Serbow: S Börku. S Hösnizy.
K pohanam. S Budyschina. S Ženkez. S Sablonza. S Kruszwoweje Borščti. S Bosankez. — Sudniſke
dopisy. — Spěwy. — Hudančka. — Cyrkwinske powjesče. — Čahi sakskošlezynskeje železnicy atd. —
Spiritns płaćeše w Barlinje. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Satſſa. Řeňes minister s Beuſt běſche wóna-
njo w Chemnižu a je tam s pschekurzom Hofmanom,
pschedbhydu tamniſcheje vſcheupſkeje komory konferenzu
wotdzeržał. — W Hohensteinje, hdyž pschezo na wodze
pobrahimowasche, su s naloženjom 20,000 tl. jene stare
podkopki wutwarili a na tajke waschnje wodowod do-
stali, kž jím nětko s jeneho doka, na žorkach bohateho,
bořej wody pschiwobžuje. — Teho majestosz kral Jan
je wónanjo draždžanski kadetski korps wopytał a tam
několry čaſz wuczenju kadettow pschiwoſtchowala. — W
Zwickawje bu 18. novembra tamniſchi nowy kraifſi di-
rektar ſ. Uhda do swojego ſtaſtojnſtwa mot ministra s
Beuſt ſapokazony. — Freibergske ſleborowe podkopki
su w lécie 1861 sa 1,523,467 toler ſlebora a druhé
je mjeđe namdale. Tak wjèle dobytka hischčež jenje
sa jene léto dale nejšbu, a zlyh dobytka poſlenich dje-
ſac̄ lét wunoſha něčto piches 13 millionow toler. —
Gāndžene lěto džělaſte w nich 7992 hemjeriom a 899
džělačjerjom. — Njedaloko Krippena bě wónanjo je-
dyn člowejk wulke kamjenje na foliju železnicy swalač,
tolu buchu tute kamjenje mot dohladowarja předy
wuhladane a wotvalane, hdyž čaſh vſchiſedže. Teho
ſkloſtnika su wuſledzili a do jaſtra wotwiedli. — W
Schönheidje je ho 15. novembra tamniſcha radna khe-
ža wotpaliča. — W Chemnižu pola Vernerdižiſ wu-
dvri 12. novembra wohén a pschemobroži iwarjenja
fublerja Wunderlichha do procha a popiela. — W Seb-
nižu su ho 11. novembra w nožy 6 bróžnjow a 1
domske wotpaličo. — Teho majestosz kral Jan je Dr.
Bertholdes, něhdý wucjerjeſ w Döbelnu, kž bě meiſteho
sbězka dla 1849 do wulraja čekat, wrócenje do móz-
neho kraja pschiwolik.

Pruſy. Do Barlina hischčež pschezo deputaziſe
se wſchekatich krajinow prusko kraleſtwa pschiwadžea,
kotrež kralei ſtukowanje jeho ministerſtwa wulhraluſa a
na druhu komoru ſwarzia s druhéſ stronu dawaja pak

sapóžlanzam druheje komory jich wuſwolerjo kħwalaze
pižma, wulke hoſcijin a czechne dary. — Jako ſ. ſ
Bismark ministery ſchedbhydſtvo nastupi, běſche měniſenje
roſſchérjene, ſo wón někajti ważny ſtuk ſežini, ſotkymž
by ſo kralowa móz ſažo bôle poſbehnyka a wažnoſć
druheje komory wulžu pomjeniſhika. Ale hdyž dotal
hischčež wſcho po starej foliji běži a nije ſkýſhcež,
koſte wotpohladania k. minister ſ. Bismark po prawym
ma. — Wójnſti minister k. ſ. Noon, kž bě někotry
čaſh w Schwajzarskej pučowala, je ſo ſažo do Bar-
lina wrócił. — Krónprynz a krónprynzeſyna, katraž
w tych dnjach w Romje vſchewyataj, ſtaj tam wón-
danjo tež hamža Piusa IX. wopytałoj a poſtrowiloi.

Amerika. Amerikanske wójnſte naležnoſcie
wleču ſo po dotalnym waschnju pomaku dale a nie-
ſtanje ſo ničo, ſchtož by tak ważne bylo, ſo by ſ teho
ſtoučenje wójm naſtač ſohlo. Tak dokočo, hdyž bě
čiophy čaſh, dha bě dobywanje na stronje separatistow,
ale mot někotrych měžaſow ſem jich unionistojo ſažo
ſtajnie dale bôle do ſad čejria a to ſ tajke možu, ſo
ſo separatistojo nihdje ſtajic̄ njemóža, ale wſchudzom
zofaja. Po najnowſich powięſzach unionski general
Mac Clellan bjes pichetac̄ dale do předka czechne a
je w poſleniſkim čaſhu Warrenton a wokolnoſć města
Manahasa wobſadzil. — Tranzowski khežor jara na
to džela, ſo by ſo amerikanska wójna ſnadž vſches to
někak ſkónczila abo tola na čaſh ſtaſiſla, hdyž bych ſo
zuge kniježerſtwa do teje wěžy poſkožili. Wón je teho
dla hžom dleſhi čaſh jendželske a ružowſke kniježerſtwo
namolwiač, ſo bych ſeži ſ nim vſchecžiwo amerikanskej
mójnej ſakrōčiſkej, ale wobej ſ tej ſo ſapowiedzilej, pra-
jižy, ſo drje dyrbi Europa dla njedostatka amerikſkeje
bamw wjèle čerpic̄, ſo pak to všežo žana wina a
pschižina bycz njemóža, ſ totrejz bych ſuže kniježerſtwa pra-
wo doſtak, ſo ſ možu do amerikanskich naležnoſćow měſhcež.

Jendželſka. Njewjesto jendželskeho krónprynza,
danska prynzeſyna Alexandra, je 14. novembra do Lon-
dona pschiſječa.

R a l u š y. Czesci ſejmſki wubjerk je petiziu na khɔzora poſkak, w kotrejz wo to prozy, ſo by ſo czesci krajny ſejm hakle w januaru pſchichodneho leta wotdzerzał. Winska krajna rada jedna netko wo wojerſki budžet, ſa kotrejz ministerſtvo na pſchichodne lato 92 millionow ſchęznakow žada. Druha komera krajneje rady dže pak jenož 82 millionow pſchijwolicz. — Italſka, w venezijskim měscze Padua wobſtejaza, univerſita, kotrejz běſche wot poſlenſheje italskeje wojny ſem ſanknena, je ſo po khɔzorowej porucznosczi 17. novembra ſažo wotewrila. — Do Triesta je wjele Němzow pſchijeli, kiz ſu ſ Grichiskeje czekli, dokež ſo bojaču, ſo móhli tam wo žitwjenje pſchijic, pſchetož Grichojo Němzow jara hida. Spomnjeni Němzy ſu ſ wjetſcha ſ Bajerskeje.

I t a l i a. Hac̄ dotal hiſhceje ničo ſkyſhcej njeje, ſo ſu Garibaldijej kulu, kotrejz pječza hiſhceje w jeho ranje teži, won wuczahnili. Duž drie ta wěz tola tola lohko nſendze, kaž pſched někotrym čaſom wudawachu, a ſu wondano tež ſławneho ruskeho lekarja Pirogowa ſ Petersburga k Garibaldijej wowokali, ſo by tón tež jeho ranu ſekarzy wobhlaſak. Hewak piſhacze jedyn ſekar w tycle dnjach w franzowſkich nowinach, ſo ſ Garibaldijom tak derje njeſteſti, kaž ſebi ludžo myſbla, ale ſo je won wjele wiaz ſtraſhniſe doſcz horu. Entón ſekar měni tež, ſo Garibaldi, jelž ſo jemu bory ſo mož njeđostanje, dlehe žiwych bycž niemože, hac̄ něhdze poł leta. — Hac̄ runje w Neapelskej rubježnikow a ſběžkarjow pilnje koſa, dha je tam tola pſchego hiſhceje rubježniſta a ſběžkarſta doſcz. — Kral Viktor Emanuel je ſo do Piacenzu podak, hdzej ſu jeho jara pſcheczelniſe witali. — Taſo běſhtaj ſo wondanjo pruſſi a ſendzelski krónpryz na wohēnluwazu horu Besuv horje podako, ſo byſhtai ſebi jeje ſtraſhnoſcie wobhlaſomakoj, běſche tam wele polizajow a 300 woſatow rojſtajanh, dokež ſo neapelski gouverneur bojeſhe, ſo móhli ſnadž rubježniž pſchijic a teju pſhynow ſajecž. W Neapelskej mieniujy rubježniž tak cjinja, ſo bohatych ludži kranu a do horow wotwiedu a jich pſjedy ſažo njeđadža, hac̄ ſo jim tejko pjenjes njepoſczele, kaž ſebi ſa nich žadaja. — Pruski krónpryz a jeho mandzelska, kaž tež někotri jendzelszy pſhynzojo w tu khwilu w Romie pſcheywaja.

F r a n z o w ſ k a. To njeje wěrno, ſo je pruski ministerpſchedyda, kiz bě krótki čaſ poſkanc na franzowſkim dworje, wot khɔzora muli kſciž czechneje legije doſtał. To běchu mieniujy wondanjo někotre franzowſke nowiny wudawale. — S Mexikanskeje piſhaja, ſo je ſo general Korey ſ Vera-Cruza do Orizaby na puež podak. — W Parizu ſu někotrych italskich a druhich zuſnitkow do jaſtwa ſadžili, dokež jim winu dawaja, ſo ſu na khɔzora tſelicž chzli. — W nastupanju Gri-

hiſhceje njeje hiſhceje wěſte, kajkeho měnjenia khɔzor po prarym je, dokež ſo won w tym napohladu hiſhceje ſiawnie wuprajit njeje.

G r i c h i ſ k a. Wolby ſa grichiski ſejm ſu na 22. decembra wupisane a je Gricham, we wukraju bydla-zym, wotpuſhcejene, ſo ſmiedža tež ſapobſtanow na grichiski ſejm poſkacz. — Kaž ſo ſda, dha chzedža Grichisku dale jako kraleſtwu wobkhowacž a ſ th̄ pryn-zev, kotrehož bychu ſa nowego grich ſkeho krala wuſwoſili, ma netko iendzelski vrynz Alfred najwiažy nadžije. S najmjeñſcha ſo Grichojo pječza w tu khwilu jara na to hotuju, ſo bychu jeho wuſwolili; tola prascha ſo, hac̄ budže vrynz Alfred ſ grichiskim kralom byež chzež.

R u ſ o w ſ k a. Ruski general Kucharienko bu pſched někotrym čaſom w czerkeſkim, hiſom dleſchi čaſ ſu ſham podežiñjenym, kraju wot 8 zusyč Gjerkeſow ſa-ſaty a ſ nim tež ſapitan Johansson. Muſtežniž ſwiaſtachu ieju na konje a czeſtachu ſ nimai ſe wſhei ſpě-ſhnoſczi na 18 mil dalolo pŕekl pſches horu, ležy a hukobke rěti. Sa Kucharienka chzdu woni potom 20,000 rublow měč, ale tón vryedy na ſwoje ranę wumrie, hac̄ jeho ſu po nieho pſchijedze; tola dy-bleſhe won ſa jeho czežo pſchego hiſhceje 2000 rublow dacž.

T u r k o w ſ k a. S Konstantinopla piſhaja, ſo je ſultan ſ czaſami bledny a blaſny a ſo w tajlich cza-ſach wſho do hromady biše. — Grichojo, ſiž w Turkowſkej bydla (a jich ie tam wjele millionow), ſu pſches najnowoschu grichisku revoluziu wſchitz ſahorjeni, dokež měnja, ſo je czaž pſchijeho, hdzej na Turkow poczahnui a jim Konstantinopel jaſo wotdobjudu.

Pruskoſerbſke ſchulske naležnoſcie.

(Skónčenje.)

2) Druhe, k wuſadžowanju poſtajomne praschenje budže to, kaf a event. w kajkim wobſahu dyrbja ſerbſke ſchulske džeczi ſwoju maczernu ryž tež p i ſ a c ž wuknycž.

Motivu k wuſadženju tuteho hac̄ dotal pſches praktiku ſtoro wſchudžom wotpoſanego, w nowiſhim čaſu pak tola tež u a tam hinaſ ſroſymjeneho praschenja leža w ſlědowazých roſpominanjach:

Niech ſo tež w poſdjiſim žiwjenju ſerbſkich džeczi jich maczerna ryž w naſtrupanju piſhneho woblhoda niz wiazhy nenaſoži, dha njemože ſo tola, a to ſamo na ſebi, jako naturske wobhlaſacž, hdzej ſo pſchi wuſnjenju piſhania jenemu džeczeju runje jeho maczern a ryž wuſanjenje. K temu pſchijedze, ſo ſo ſda, jako by tajſe (ſerbſke) piſhanie ſa ſchulske žiwjenje jara wužitne bylo. Taſe pſchisporja dže piſhanie, kotrež ſo po mot-

dżelenjach jako hamostutkowanje w najwujškim sjenoczeniu s čitanjom natožuje, też poślensche we wulkej mierie; a napišomanske swučzowanje w počzaju na poħładowansku wucžbu je kmanj frēd k hamostutkowanju tych wotdżeleniow schulerjow, kotrež po īhwilach pod niepoħrednym wucženjom wucžerja nisteja. Tola nije hodži so to sa naturs'e dżeržec, hdjh żerbiskemu čitanju němske višanje pornjo dže; też niemože to methodizy prawe byc, hdjh so to, schtož je pschi sjenoczeniej węznej a ryčnej wucžbje we wobemai ryčomaj wucžene, sapščijate a wužozene, też we wobemai njenari che, tak bōrsh hacž je k temu techniska kmanoscz deħahnjena. So so to stanje, to sda so we węznyim a ryčnym nastuvanju jako ważny frēd sa wospjetowaze wobtwierdzenie.

Najwobschernischo pał budža so tak macjernoryczne napišomanske swučzowanja sa īscheszejansku wucžbu na kojcz smecž, dokelž je pschi tej macjerna ryč na dleħe skoro žama wucženska ryč. Hdjh bychu so īscheszejanske rosmučzenja, s dżecżimi pschedżekane, wot nich s najmiejšcha po dżelbach nienapišak, dha by so jim sa wobtwierdzenie a hamostatne rofestajenje spomnjenych wędomnoćjow jara ważne a wužitne swučzowanje niz bjes schkodowanja sapowiedziło.

Hewak směje so s druhej stronj rospomnicz, hacž to, schtož so w tajkim nastupanju žamo na ſebi a w poħładaniu na druhe wucženike pschedmiety jako skadne a wužitne sda, hewajšim žiwjeniskim wuměnjeniam spo mnjenych schulow napščecživo nisteji a so bjes straša pschedwileho rosdriebjenia nastupaznych swučzowanjow też powšitkomnie wuwjescz hodži.

My napominamy wschitskich tħix, kijž ſu na tutej należnosći wobdżeleni, s tutym, ſebi horka spomnjenie praschenja dla prijódktejazych pomščitkomnych muradżowanjow żw̄eru rospomnicz, so bychu tute psches to czim plódniſshe a požohnowansche ſežinie pemhalo

W Liegnitzu, 13. septembra 1862.

Kralowske knjezerstwo. Wotdżelenje II.
S. Perbandt.

Ze Serbow.

S Bórkū. (Pschi spomnjenje k tħejnejsej rosprawje. Dokelž bē runje jara wulka a toſta mhla, dha njeie wohēn 14. novembra, hacž runje na ſebi wulli, niħdże wibjecz byt. To woħebje w Budyschinje jara wobżaruja, pschedož dokelž maja Börkicjenjo tu rjanu īħwali, so wschudżom rad k pomoży īħwataja, dha budżiha jimi budyske hasħaże mužjitha też czim radħo k pomoży pschijske, ale wone, Bohu žel, nicžo ſhonile njeſu. — W fužodnych wħxach ſu hokk a pikot blyjseli, ale wohēn

też żadyn wibjecz njeſu, a fu hokk potom fa tym pschijsli, so dyrbi so paſiež, dokelž je bōrkieżanski flot k nim pschiibexak.

S Hōsnizy. Bighed někotrym čaħom kmy blyjseli, so k. kandidat Kanig, kotrehož ħażiċħim sa našcheho duchowneho mēč, do Tablonza sa fararja pschedże a so po ta'kun našeħe farske město ħiċċeze da-le wuprōsnjene wostanje, dokelž so hewak żadyn żerbiski kandidat k nam samolważ njeſe. So so nam taħle jaħoġnej dže, to je nam jara žel, a my wobroċa my so teho dla na čeċżejnej knjetow żerbiski kandidator s tei prōftwu, so bychu so po našeħej skoro żgħle żerbiskej wofzadu fferje l-eppe ħorjebrali; pschedož hewak so nam naissiere ħiċċeze wjele hubjejħo pōnj-dje. Pola naħi so mijenuzzu powjeda, so jedyn něm-fxi duchowni sa tym stejj, so by ieneħo němskeho kandidata (ħwojjeħo bħna) na našeħe farske město īchiknu, tak so by so potom pola naħi jenoż něm-fxi prēdomawko. To by pał sa tudomnijeh Sserbow tola jara frudna węz byla a my proškun teho dla żerbiske duchownistvo należnie, so by so tola też sa naħsu żerbissu wofzadu po möžnoſci postaračo.

Koħa na m sejku so misionarju, kijż kōżdemu poħanxkemu ludej w jeho ryči Boże słowo pichipowjedaju, a nam īscheszejianam w żerbiskim kraju dyrbi so Boże słowo w zusej rucżi prēdomawci! To njeħi Bóħ a naħże żerbiske duchownistwo wotwobroċ!

S Budyschina. Seredu 12. novembra dżer-żejše tudy powietshenij wubjerk „żerbiskeho Lutheriskeho īnħowneho towarzystwa“ īwnejx prenje poħedżenje. S reuſtawek towarzystwa, kijž ſu s krotkej powiessu wojeho saloženju wudate, wibżim, so je wotpohladanje towarzystwa, dobre nabożne knihi, stare a nowe na saložku evangelsko-lutheriskeje zirkwe wudawacż a sa tuni pjen-es našhim lubiym Sserbam podawacż. Koħi pī-piżu tuteho wotpohladanja ma kōzdy, kijž qiegħe hobustaw tuteho towarzystwa byc, do poħħadniżi teho hamēho l-ettnej 10 nsl. placiżiż. Dobrowolne dary so s dżakom pschedżibaj. Sa īwnej l-ettnej pschedżiostk doftanje ūbustaw l-ettnej wudate knihi haċċi do placiżiż 15 nsl. darmo. Wubjerk wobstieji s 8 duchownych a 8 laikow a fu to k. fararju Imiši w Hodżiju (pschedżyda), Hilbrig w Hodżijsku a Kordini w Minakale (po-bujschedżyda), ryżer Möhn w Bużżezach, Kanig w Kliflu, Wanak we Wofslinku, Ryħħat ar w Kotezach, Īencż w Palowje (piżmatwiedżej), Golcż w Rakezach, k. seminaristi wucżer Fiedler w Budyschinie a k. sublerjo P. Smola w Lejħawje (prēni poħħadniż), Wieċjas w Janzex (druhi poħħadniż), Stosha w Droždżi, Holan w Zekowje, Kubiza w Wukanciżiach, Kożor na Żidowje, Valten w Hodżiju a P. Mloni w Džiwoċċiżiach.

Towarstwo steji s hłownej konferenzy herbskich duchownych psches wubjerk, wot njeje wuswolony, w swiaiku, a tuton wubjerk wuczinja k. fararjo Imisch s Hodzja, Domaschka s Nozaczic a Hilbrig s Hrodziszczeza.

W spomnjenym posiedzenju bu jenoždżsne wobslanjene, „herbski bibliotek pucznił na lato 1863,” wot k. fararja Kaniga spisany, po tym waschnju wudacj, kaž je jón hornofuziska duchowna provinjalna konferenza hžom 11 lét w němstki ryczi wudaka. Dale budža „Wernarjowu njebeški pucz” a „Löhrowe szymiesčka modlitwy” w přenim lécje wudate.

Snate je, so ſu te dobre nabózne lutherſte knihi, kotrež ſu naschi wérjazh wózjo wudawali, s dzela zyle pokupjene abo w ſwojich nowiſtich wudawach tak drohe, so je ſebi khudzi pschi najlepshei woli kopicz niemóza. To ſamo placzi s wjetſcha tež wo tych knihiach, kž buchu wot nowiſtich wobdarjenych spisowrjow drje spisane, kotrež cziszcze paſ ſo dyrbjeſche knihiſkupzam ſawostajicž.

Dolež paſ ſo w spomnjenym towarzſtwie ani ſa spisjanje ani ſa roſhudjenje rukopisow, ani ſa knihiſciszczefu korekturu žadyn pjenięžt nieplaczi, pſhetotz tute dzela ſo wſchitke darmo naschego knieſa dla ſ luboſcze k herbskemu ludej wobstaraju, kaž tež, dokelž w tej ſamej myſli žadyn ſaſtojnif a wubjerkownik towarzſtwia, po taſkim tež niz poſtañnik a knihiſklañnik, ſa wſchu ſwoju wulku prózu na żane waschnje żane ſaplačenje ſebi nježoda, dha može towarzſto ſwoje knihi, ſa kotrež ma jenož cziszcze, papieru a wſaſanje placziež, Sſerbam wſele wſele tuniſcho podawacj, hač by to žanemu ſpekulantnej, kž ſo ſ tym žiwi, móžno bylo.

To ſu wſchitko wubjernoscje, ſ kotrejmiž ſo Lutherſte knihowe towarzſto ſamo na ſebi na najlepje porucza a my witam teho dla jeho ſaſoženie ſ wulkim wjekselom a nadziamaž ſo, ſo budże ſ njeho wuſhadzecž bohate žohnowanie ſa Bože kraſtvo bjes herbskim narodom.

N.

S Jeńkez. Sandženu ſobotu rano w 7 hodžinach wudbyri tudy pola khejkaria Petra Pietschki wohen a je ſ tym wüşkeł, ſo je Pietschkez hólcež ſe ſchtrichowanczami hraſkat a psches to ſkolu w kožu ſapalit. Prjedy hač macz k vomozu pſhividje, koraž be na dworje, ſtejſeſche hžom wſcho w plomjenjach, Pietschka ſam bęſche ſo paſ hžom vředy na dzelo do ſkaly podat, tak ſo ſo Pietschkezom wſchitko ſpaliko.

S Jablonza. Wot naschego ſollatorſtwa je k. kandidat Kanig ſ Klukſcha ſa nowego fararja ſ nam powołany a ſo drje ſterje ſlepje ſhem pſchekydl. Wſchitko wobadni ſu ſ tajkej wolbu jara ſpoſoženi.

S Kruschowowej Vorſchki. Tudy wudbyri pónđelu 10. novembra popołdnju w 2 hodžinomaj wo-

hen a pſchewobroci twarjenja khejkaria Hennersdorfa do procha a popjeka.

S Bosankęz. Doho majestosz kral Jan je naschemu rychtarſei a gmeinskemu prjódſtejerſei k. Jannej Duz̄m anej zivilnoſaſkužnu ſlēbornu medaillu ſa jeho 40létne ſwérne rychtarſtwo ſpožčil a bu ſomu ta ſama ſandžený ſchwořik pſchepodata.

Pſchisoomniž móžemy hiſcje, ſo je k. Ducjman nasche gmeinske prjódſtejerſtwo tež hžom na 25 lét ſe wſchej ſwérnosciu wobſtarak.

Sudniſke dopisy.

Wot wokrjeſneho ſuda w Budyschinje buchu ſaſudzeni a, 18. nowembra krawski Koral August Wobſt ſ Delneje Jasenicy huſcziſcheho kradnjenja dla do 1 létu dzělaczernje; b., 3. novembra ſlužobniča Hanža Sarinek ſ Hrubelcziž dla kradnjenja a pſchekſhiwenja zufych pjenjes do 10 měſazow dzělaczernje; c, Hanža Sofia ſ wudowu Rychtarjowa ſe Židowa padučſtwa dla do 1 létu dzělaczernje; d., 10. oktobra Vjedrich Ernst Luptko ſ Billnicy dotal w Nowej Wieszy a Kiszliž dla ipječenja a pſchepſchimjenja na starſtim mužu ſimonu w Huczinje do 4 njeđzel jaſtwa; e, 6. novembra pohonež Miklawſch Wróbel ſ Budyschina dla pſchekſhiwenja několých ſchcžepow drjewa do 8 dnjow a korečmarka ſenjenia Domaschkowa w Czelchowje dla partifowanja do 1 dnia jaſtwa; f, 24. oktobra czeladnik August Handrik ſ Gsmolneje falichowanja dla do 2 měſazow jaſtwa; g., 13. septembra Jan Bartſch a Koral Hofmann ſ Nowej Wieszy dla kaženja domižazho mera ſe ſpicjenjom kózdy do 4 njeđzel jaſtwa.

Spěwy.

Węgorziewia.

Ach knieže woſtan pola mje,
Mój wječzor pſhezo bliże dže,
Haj wječzor mojoh živjenja
Sso jara ſ khatom pſchibliža.

Za zufomniž ſym na ſwěczi
A wječzor ſo něk pſchibliži,
To jenicež paſ mój troſtſt jo,
Mój dom njež wječz daloko.

To ſeſtarjene cželo ſo, —
Mój lubowaný ſbožniko, —
Něk ſ wotpočinkej hotuje,
Duz tola woſtan pola mje.

Hlaj na ſwěcze wſchak nichtón nježi,
Kžiž tehd ſ troſtſtom pſchi mni ſtej,
Hdyž moja ſmjerina hodžina
Sso jumu ſe mni pſchibliža.

Duz hiſcze julkocž proſtu cje,
Ach knieže woſtan pola mje!
Něk pſchibliža ſo ſ wječzoru,
So dompuč ſola njeſmolu.

Wjedž mje pſches twoju wſchekomóz
Pſches czemuſ ſtraſchnu ſmjerini nōz,

Hac̄ tam ps̄hi thronje Jezujsceja
Mi kraſniſchi džen ſaſhwita.

Tak wotčakuju ſ wjehelom,
So ſtoro póndu ſ twojim dom,
Hac̄ Boh mi ſwiatok ps̄chimoka
A ſ hñad̄ węcznu ſbožnoſc̄ da.

Kak budje junu derje mi,
Hdyž po tej náznej cęmnoſci
Tam pola mojoh' Jejuha
Mi ſbožne ranje ſaſhwita.

Kak chzu eje kħwalic̄ ſ wjehelom,
Hdyž ſ zuſomniſta ſychindu dom
Do mojoh' domu mózowſkoh'
Kiz horkach tam we njebju jo.

O bēda paſ tom' člowjek̄,
Kiz ženje ſebi myſlik̄ ujeſ,
Hdye budje jeho hospoda,
F dyž ſo nět̄ węczor ps̄chibliza.

Haj bēda ſa toh' člowjek̄,
Kiz, hdyž ſo węczor ps̄chibliza,
Je frjedža ſtrasc̄nej puſc̄zim
A njewē žanej hospodh.

A kaſka je to ſrudoba,
Schiož nimma žanoh' Šbōžnika,
Hdyž junu tudy na ſwēc̄i
Ta ſmijertna nōz ſo ps̄chibliza.

Hlaſ tutia nōz, moj člowjec̄e
Ta budje trac̄ do węcznoſcie
Sa tħx, kiz tudy na ſwēc̄i
Ssu w ſwojich hréchach wumrjeti.

Duž, lubh Bojo, ſwarnuj ty
Naſ tolā wſchitlič mózowſz̄y,
So njec̄zaſam ſ pokutu,
Hac̄ hdyž je ſmijerc̄ na jaſyku.
P ēt̄ Młon̄.

Hudančka.

47. Tam a ſem wón wiſe ſo,
Hromadku wón ſejini wýſche ſo.

48. Mjeta ſo a tſchaſe ſo
Hromadku paſ ſejini ſpody ſo.

49. Hiba ſo a hiba ſo,
Hromadku paſ ſejini přejdy ſo.
(Wuhudanje přichodnje.)

46. Wuhudanje ſ c̄. 45.

Staroba.

Cyrkwinske powjesće.

Werowanı:

Michałska cyrkej: C. G. Hennig w Hruboc̄zach, ſ Hanu Khr̄iſtianu Horinek we Wurizach. — Jan Krawz, zhleć w Měrkowje, ſ Mariju Rječikę ſe Židowa. — Jan Łowka, wobydler w Małkowzach, ſ Hanu Małkowz tam.

Křečenı:

Michałska cyrkej: Hana Madlena, Michała Halmy, křečerja na Židowje, dž. — Jan August, Jakuba Pjetški, wobydlerja na Židowje, ſ. — Hana Augusta, Handrija Lehdricha, ſahrodnika w Saſdowje, dž. — Hana Madlena, Handrija Pjetški, wobydlerja na Židowje, ſ. — Augusta Wilhelmina, Michała Juranza, hofgejzarja pola Wjelkowa, dž. — Hana Maria, Marje Madleny Raſchprez ſe Židowa njen. d. — Jan Karla August, Michała Bjenady, wobydlerja w Boboſzach, ſ. — Marja Theresia, Karla Augusta Neumanna, ſchuejewoſteho wobkedybowarja w Jeńkezach, dž.

Pětrowska cyrkej: Hanža Madlena, Jana Franzia Bergera, křečerja na Židowje, dž. — Wilhelmina Augusta, dolsa Evert a, kowarja-naseňka w Vělc̄ezach, dž.

Zemrječí:

Djen 24. ōktóbra: Pětr Venda pomjenowany Winzař, wobydler w Hruboc̄zach, 60 l. — 31., Hanža rodž. Křečerja ſe Židowje, mandželska, 35 l. 7 m. — 1. novembra: Marja Almalia, Jana Schöfth, polerja w Hruboc̄zach, dž., 8 n.

Čabi sakſko ſlezynskeje železnicy z budyſkeho dwórniſeá.

Do Dražbjan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h. 11 m.: ps̄chipolnju 12 h. 50 m.*; popołnju 3 h. 33 m.* węczor 8 h. 21 m.*; w noz̄ 2 h. 26 m.

Do Šhorelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 11 h. 40 m.*; popołnju 3 h. 25 m.; węczor 6 h. 54 m.*; węczor 9 h. 24 m.; rano 12 h. 30 m.

*) Ps̄chipolnjenje do a ſe Žitawę a Liberzą (Reichenberg).

†) Ps̄chipolnjenje do Žitawę.

Pjenje žna płaćizna.

W Lipſku, 19. novembra. 1 Louisb'or 5 toſer 15 ngl.
— np.; 1 połnowažaz czerwenny ſłoty abo dušat 3 toſ.
5 ngl. 6 np.; wiſte bankowki 82¾.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje 15. novembra 1862.

Dowoz: 6749 kórcow.	Płaćizna w přerézku na wikaſ,					na bursy,							
	wyšsa.		nižša.	srjedzna	najwyšša	na bursy,							
	il.	nfg.	il.	nfg.	il.	il.	nfg.	il.	nfg.	il.	nfg.		
Ps̄cheniza	6	—	5	15	—	5	25	—	6	—	5	24	
Rožla	4	—	3	20	—	3	—	4	2	5	4	—	
Dec̄men	2	25	—	2	15	—	2	22	5	2	25	—	
Worſ	1	25	—	1	15	—	1	20	—	1	25	—	
Gróch	4	15	—	—	—	4	10	—	4	15	—	4	10
Woka	3	5	—	—	—	3	—	3	5	—	3	—	
Rjepik	8	—	—	—	—	8	—	8	—	—	—	—	
Zabk	6	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Hejduſchka	4	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Bjerny	—	25	—	—	—	20	—	25	—	20	—	—	
Kana butry	—	17	—	—	—	15	—	—	—	—	—	—	
Kopasłom̄	4	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Bent. ſyna	—	20	—	—	—	17	5	—	—	—	—	—	

Spiritus płaćeše wčera w Barlinje

15 tl. 15 nžl. a 15 tl. 5 nžl.

rěpikow woli (nječiščeny) 14 tl. 15 nžl.
(Čiščeny, kaž ſo w Budyschinje pſchedawa, je
ſtajne nehdze $1\frac{1}{4}$ tl. držišči.)

N a w e s t n i k.

Kwasku wěnz

czeſnemu nawoženiu, ſwernemu ſſerbej

Janej Hobjaney w Lětonju

a jeho czeſnej ſherbſkej njeſeſče

Hanje Ružitec z Brězyny

wupleženy wot ſherbſkých ſchulſkých pſhceſzelow

ſ poſchiskeje možadly

ſ 18. naſymničej 1862.

1. Boža ruka njech Če wodži,
Na wſchech Twojich pucjach tu,
Kiž ty něk po jeho radji
Nastupiſch ſam ſ nadžiju.

2. Ty tu wuſwolemu ſebi
Domoj dženja pſhimyedžesč,
Kiž je ſlubila ſo Tebi,
A ſo wulži wjeſelisč.

3. We tym domje Křyſtuſhovym
Sſlubischtaj ſej ſwěrnoſća,
O ſo by tu ſ kóždym nowym
Dňom Waj'luboſč ſetkała.

4. Čeſzna króna pſchi Waju,
Mawožen a njeveſtu,
Wſchitzh, kiž Waj tudy ſnaju,
G wutrobu ſo wjeſelu.

5. Pſched wočomaj mi tež ſteja
Lubh bratſſe ſherbowſki,
Věta, kiž tak rucže džea,
Věta ſchulſkej mlođoſće.

6. Tam něk, tam něk ſpi wſchal ſ měrom
W kłodnym rowje we ſemi,
Kiž ſ tym krafnym bójſkim měrom
Naſ we ſchuli ſwjeſeli.

7. Tež knjes Křiſtar, paſth ſuhy
Naſich duſchow nježniertnýh,
Wón tež njeje wjazy tudy
Sſluſcha bjeſ tých ſemrjeth h.

8. Jego staroſć ſtajne běſehe
Čeſhnoſć mlođich pſhceſzelow;
Ty ſy, kaž jo wón to džyſhe
Tež tu ſamu wobkhowač.

9. Duž dha wopyschenaj rjenje
G czeſnej krónu ſlubjenaj
Wuſtuptaj we Kryſta mjenje
Wón, Wón czeſnaj mandželskaj.

10. Wjèle proſtrow dženja džea,
Se rta lubych pſhceſzelow
Sa Waj; o njech Wamaj kčěla
Bože hwěžki radoſcjom.

11. Jefus Kryſtus pſhewodž Waju
Na wſchech pucjach Božich tu;
Wón tých, kiž ſo ſ njemu ſnaju
Wodži ſ lutej dobrotu.

12. Waju mandželſtwo njech ſwjeſći
Wachomnoſć a modlitwa,
So, ſhatož pſchi Bože džecji,
Byla by tam jednota.

13. Měr a ſbože tam je data,
Hdzej knjes Jefus ſydko ma,
Hdzej to Bože piſmo ſwiatate
Čeſc a prawo namyka.

14. Hdzej hdje juuu dokonjane
Waju ſemſke žinjenje,
Njech Waj jandžel wjedje rjanu
Do tamneje ſbōžnoſcje.

15. Tam daj Boh nam ſaſo wſchitkum,
Kiž ſo tudy ſnajachimy,
Wohladacj a khodžicj w bliſtum
Božim ſwiatym twarſtwje.

16. G jandželemi džem ſpěwacj:
Sſwiaty, ſwiaty naſch Boh je,
Křeſtluſche tam wjeſte dželacj
Do wſchitkeje wěčnoſće.

Ma jenym, jenož wot němſkich ſaſtojnikow ſarjadowanym, w počnožnej Ruzhowskej ležazym, wobſedzeniſtwje jeho exceilenzy kral. ſakſkeho tajneho radžicžela ſe ſeebach nad Wujerju doſtanu dobro, ſwoju wěz derje roſemjazh měſcher, kaž tež dwaj wocjerjerjej do bru a traſazu ſlužbu.

Jenož czi, kiž maja w taſkim naſtupanju dobre woſpiſma, njech ſo teho dla pola knjega inſpektorja Giuliusa Bergemannia we Wujeri pola Lubija ſamoſtojeja.

Ola pſchikhadžazeho ſymſkeho čaſza ja čeſczenyh ſherbſkych ſtrow na to kędžblivych činju, ſo pola mje ſtaſnje

Dobre wind a ežoptu ſtu

namakaja. Ja ſměm ſum ſwoj winowý ſklač cžim bale poručicj, dokež wěm, ſo budže ſ dobrotu a tunjotu mojich wjehelakich winow koždy ſ poſtojom.

W Budyschinje na ſherbſkej haſy.

J. G. F. Nieckſch.

Powschitkomna asekuranza w Trieście.

(Assicurazioni Generali.)

Po sličbowanju dopočašu, sa leto 1861 runje wudatym, widzi so sašo pščisporjenje sauzazeho fondsa towarzstwa na summu

20 millionow schěšnakow, jako

sakladny kapital	schěšnakow 4,200000 —
kapitalisirowane reservy	1,800000 —
mobilne reservy	7,600000 —
Létnie prämije a kapitalowa dana	6,400000 —

Při pětadvaceti dokhodach wot millionow 2357 tñaz 667 schěšnakow a 78 k. bu w lècje 1861, 12189 schěšnajow i tež wulkej summu wot 4 millionow 158 tñaz 131 schěšnakow a 67 kr. sarananych, kaž cijichzanh sašíp schodowanjow dopočašuje a je to sašo pščisporjenje schodowanje summy wo schěšnakow 352,944 a 32 kr. w pščirunaju na leto 1860.

Powschitkomna asekuranza sawěcjuje:

- a) tworh, mobilje, žne a wšho hibite wobhodenstwo,
- b) kubla na puczowanjach pšče transportne schodowanje,
- c) wona poſtieža sawěczenia na živjenje čłowjeka po wšelakim waſchnju a po najtunischich swednych pāmiach a wustaja polich po pruskim kourantu.

A kóždemu wukasanju je rad hotowy

Cajazh

kupeje w zpłych hontwach, kaž tež jenotsliwie a płacji n ětk o sa pěkneho, franko do Budyschinia pščinjeſeneho sajaza **18 nſl.**

E. Unger,

Kobukar a swérinokupz na smutskomnej lawskiej hafzy w Budyschinje.

Kurotwje

kupeje a płacji sa por pěkných kurotow w n ětk 12--15 nſl.

E. Unger,

Kobukar a swérinokupz w Budyschinje.

Na pščisporjanim, so šym kóždy sch twortk w Lubiju pola tamniſcheho buschkwjerja Heinzy.

Hollandski mlókowy pólver.

Tuton, se starodawnych cžasow dopočaſan, s najhepskich felow a korenjow pščihotowan pólver, po jenej abo po dwjemaj kžizomaj wšchednejne kruwom abo woznam na pščenju pízu nažypah, pščisporja wobžernosc, pložji wele mlóka a sadžewa jeho wokřenjenje. Pafczik płaczi 4 nſl. a je k dostacižu w

hródowskej haptzy w Budyschinje.

August Scholta,

cžaſnikar

na žitnych wíkach

w Schlemarjez kheži čzo. 228.
porucza wšitke družiny cžaſnikow (segerjow) po najtunischich płacziſnach. Tež so wšitke cžaſnik po najwyšszej płacziſnje samienjaja a hewal so te ſame tež pola njeho tunjo a derje porjedjeja.

S poczeczeniom

August Scholta.

Čeſceženym Šerbam ja wožebje k na-
wiedzenju dawam, so ja ſerbſki ryczu a so
môže so teho dla kóždy pola mje ſerbzhy dopo-
wiedeſz.

A. Scholta.

Jako najtunische ſweczenje.

wo iſtwach, dželařinach, ſalach, hródzach atd. po-
ruczam ja

pinafinowe lampy.

Taſke najmjeňſche (5liniojte) pščetriebaja w hodžinje
sa $\frac{2}{3}$ np. ſweczenja, wjetſche 5liniojte sa 1 np.,
10 liniojte so $1\frac{1}{2}$ np. a maja jara jaſne ſwětlo.
Tež môže so pšči mojich lampach fotogen naſožecz
a mani je ja we wulfim wubjerku na pšchedan.

W Budyschinje na žitnej hafzy čzo. 52.

Herrmann Rachlik, klempnarſki miſchr.

Zena holszka se wóz ho w Budyšinie do skležby
pyta a može hnydom jako stwinia dżowka sastupicj. Poła
koho? to ježenje we wudawarji Serb. Nowinow.

Pjenkowe drjewo na pschedan

Kóždu wutoru a kóždy pjatki moža ho na stró-
žaniskim ležowym reveru s drjewiñscej pscii raleczan-
skim pucju niedaloko schuseja pjenkowe slostry sa hotwe
pjenjehy motwošczej.

Wenzel, hajnik.

Maćica Serbska.

Džensa za tydzeń móža sobustawy M. S. pola ma-
ciennego knihisklădnika k. Jakuba dostać

Časopis towarzstwa M. S. 25.

M. Hórnik, sekretar.

Maćica Serbska.

Do pokladnicy Maćicy Serbskeje su dale pła-
cili: k. Libša, pôstski sekretar w Draždananach na 1861; k. Marčka, rektar w Wosporku na 1860—61; k. Mučink, wučer w Zemicach na 1862; k. Mikel, perekupski w Budyšinie na 1862; k. Ponich, kubler w Mješicach, na 1862; k. Wawrik-Jězorka, pôstništr w Crimitzschawje na 1861, 62.

(Pokračowanje.)

Sandženu szobtu bu na schużeju wot Čzorneho
Hodlerju hac̄ do Holeschowa wał měchow shubjeny a
chyzk jón sprawny namakař sa dobre myto w hosczenzu
i Čzornemu Hodlerj wotedadz.

Na nowičjanskim ležowym reverie bu wot něk
hóinowé žerdze wschelakeje tolstoscje, prawie jadriwe a
dołhe, na przedy sczinjene skasanie, kóždy cjaž na pschedan.

Nova Wieśla pola Huciny, 19. nov. 1862.

Uhras, hajnik.

Prjewowa aukzia.

Schtwórt 4. decembra rano wot 9 hodžinow budże
ho na sderianskich ležomnoscjax pola tak mjenowanej
kupjanskeje schénj něhdje 10 minutow wot schuseja
wulka dželba rianych klozow, dołheho twarskeho drjewa,
ryhlow a žerbzow na pschedađzowanie pschedawacj.
Wuměnjenja budža na termii wosjewjene.

Shromadžsna w kocžmje w Edžeri, abo w tak
mjenowanym Lehmannsdorfje.

**Handrij Müller,
Jan Postel.**

Khwalobne snath a psches swoje hojaze skuk-
wanje dopokasany **bróštýrop** je sažo i
dostacju w hrodowskej haptnej w Budyšinie.

Dobre wino po tunich pleszisnach,
liqueury najlepšeje dobrošće,
wubjerny puncz a grogg,
worjechi, zitrony, thej
porucja najpodwolnitscho

J. E. Hockowa
na rožku szbiteje hac̄ i napisecja kaserny.

Włoske worjechi wot Rheina,
wjetsche a lepscheho skodu, džali tudomne, a tola tež tak
tunje, dosta a pschedawa po kopach a po zlych měchach
W Budyšinje na serbskej hac̄y, hójez dwaj mu-
raj a dwaj selenaš schomikaj psched durjemi stejtaj
J. G. F. Niecksch.

Dženja sa tydzeń budże w Smolerowej kni-
hcini sa 1 ngl. dostacj:

**Biercje ho po potrjeboščach tych
swiatich horje.**

Prědowanje
na serbskim zyrlwinym zwiedzenju Gustav = Adolf-
skeho ſienoczenstwa w Porschizach na Michała 1862
džerzane
wot

H. Imisch a,
fararja w Hodžiju.

NB. Čistý dobytk je sa cjesku evangelskolutherſku
wožadu w Pražy postajeny.

Cjawny džak.

Po wóhnjowym njeſboju, kotrej je mie lětša potrje-
šito a moje twarjenja a wobhodjeniſto fabubito, je ſo
mi s Bozej a dobrociwych ludzi pomozu dostało, ſo ſym
móhli ſwoje twarjenja s nowa ſajicj a je něko ſaſo
wobciahnvej.

Ja dowolam ſebi teho dla, ſwoj najmutrobnitschi
džak prajicj ryhtariej a fahrodnikej Jurjej Schirbelej
ſa dobrociwje poſticienu hospodu, knjeſej komornikej ſ
Rabenau nad Rakezami a t. d. ſa darjenje 1000
zyhlow a ſa 10 ſamjentnych ſorow, knjeſej ſtamſkemu
knjeſej hrabſi ſ Riesch nad Rieswacidtom a t. d. ſa
darjenje dželby twarskeho materiala, a heval lubym
pschedelam a ſuſodam w zykej wokolnoſći ſa ſory, ru-
čjne dželo a wschelake dorv.

Boh luby knjes, ſiž ſózdeho potrjebošče najlepše
ſnaje, chyzk wſchikim ich dobrociwscj ſ njehestimi
a cjełnymi ſubkami najbohacijscho ſarunacj a ſózdeho
pschede wſchikej ſkodu milosciwje ſwarnowacj.

W Nowej Wsy pola Rakez 16. novembra 1862.

Jan Démz.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawařni Serb. Now. při bohatych wrotach wotedać, płaci so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaći 6 np.
Štvortlētna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósce 7½ nsl.

Číslo 48.

29. novembra.

Lěto 1862.

Wopříječe. Swetne podawki. — Budarjowý wopomni. — Ze Serbow: S Błozan. S Kulowa. S Lejna. S Wjelcijna. S Wutočzij. S Pžowjow S Budyschina. S pola. — Hans Depla a Mots Tunka. — Přilopk. — Spěwy. — Hudančka. — Cyrkwinske powjesče. — Čahi sakskošlezynskeje železnicy atd. — Spiritsna płacieše w Barlinje. — Nawěštnik.

Swetne podawki.

Salſfa. Icho majestoscz kral Jan, kaž tež kralowskaj prýnčaj a někotſi zupy wjerchojo ſu ſo 24. a 25. novembra na wulcej, na wermisdorffim revéru wotdžerzanej, hoňtwje wobdzeliili. — Na lipſko-draždžanskej železniz ſo wot 1. decembra někto tež tak mjenowane dženiske billety wudawaja. — S Draždjan pižaja, ſo ma ſobjo někto tak mało wody, kaž to w ſamym lěze mělo njeje. Duž ſo mlynz jara ſymy boja. — Vato běhu wóndanjo w Langenbrücku jedyn ſapalny ſift namakali, ſu tam potom tež woheň měli a je ſo 22. novembra farſta bróžen vſches ſaloženje wotpalka. — We Wechſelburgu je ſo 18. novembra tamnišcha tſeleknja wotpalka. — Žena žona ſ Hirschfelda pola Nožena bu tam wóndanjo, jako vſches ſene keſki džesche, wot dweju mužow nadpanjena, ſ thymi ſlovami: „Pjeneš abo živjenje!“ Wona jímaj ſhětſje ruče da, ſhotož mějſche a to běſche $2\frac{1}{2}$ nsl. Taj rubježnikaj ju na to puſčejſitaj. — Ministerſto ſnuteckomých naležnoſćow je puſčiſwoliko, ſo ſmě město Chemnič na dožne ſiſt 350,000 tl. požčic. — Srudnych horow tež jara na to ſkorja, ſo tam woda w tajkej měrje pobrachowacj počina, ſo w mnohich podkopach wjazy džekacj niemόža. — W Hoſbinje (Taubenheim) ſu ſo w nožy wot 17. † 18. novembra domſke, bróžen a druhe twarjenja faktora a gmejnſkeho přídſtejerja Adlera ſ wjetſha wotpalki. Woheň je ſaloženy.

Pruſh. Někotre provinzialne ſejmy, kiz běchu w thchle dnjac hšromadžene, ſu kraje adreſhý poſklali, w kotrých ſtuſkowanje druheje komory hanja. — Hewak puſčihadžeja hšicjeje puſčego depuṭazijes tajkimi adreſzami ſe wſchelakich pruslích ſtronow k kraju do Barlina. Jedyn ſobuſtar jeneje tajkeje depuṭazije rjetný puſči tutej ſtadnoſci k kraju, ſo drje je to pěknje doſez, hdž ſo kraju woſjewi, ſo je lud ſ nim jeneje myſkle, ale ſo to pod nětčiſhimi wobſtejenjem žancho praweho wujitka měcž niemόža, dokelž je wérne a wěſte, ſo ie wulka wjetſhina pruskeho luda tola zhe huiuſſeho ſmyſlenja, hacž tute

depuṭazije. Kral na tajke roſestajenje ſměrnje požlučhaſche a je potom pječja tež ſe ſwojimi miniftrami teje wěžy dla ryčař. Někto pižaja tež wſchelake nowiny, kotrež hewak ſwěru k ministerſtu džerža, ſo ſo ſ hoſhmi ſłówami ſkónczujie ničo wuc̄anicz njeſhodži, ale ſo dyrbí ministerſto někajti ſtut ſokafacj, ſ kotrýmž by pak wažnoſež druheje komory ſanicžko, pak lud ſamón na ſwoju ſtronu doſtało. — Nowy pruski ſejm budže naſſkerje halle w měſazu januaru puſčichodneho lěta do Barlina powołany, dokelž ministerſto ſe ſwojimi džefami, kotrež dže ſejmnej přjódpočožic, předy hotowe bycž niemóža. Dokelž dže wone mjenujz wſchyo, ſhotož krajne doſkody a wudawki naſtupa, na najdrobnijcho roſestajecj, dha je k temu wjèle džeka a pižanja trjeba. — S Magdeburga pižaja, ſo budža ſo džeka k wuſčzu noweho kanala ſ ſobja do Wesery ſkoro ſapocžecj. — Kralowa je ſo 25. novembra do Barlina wróćzka. — Krónpryz a krónpryzežyna ſtaj w Romje tež přeſdawſcheho neapelskeho kraja wopytaloj.

Amerika. Puſčedžyda Lincoln je doſtalcneho wuſčeho generaſa Mac-Clellana ſe ſkužby puſčejſit. Sa noweho wuſčeho generaſa je wěſty Burnſida poſmenowaný. — Unionſli general Rosenkranz je město Nashville wobſadžil. — Hewak ſo wot wobeju wójſkow w nowiſhím čaſu ničo wažneho ſtało njeje.

Serbia. ſe wſchelakich ſtronow počinaja ſ nowa wěſčic, ſo měr bjes ſerbiemi a Turkami doſho wjazy tracj niemóža. Turkowska twerdzisna w Belgradze doſtarwa bjes puſčestacjia wjazy wójska a wóndanjo je tam halle rakufa ſóđ „Pollux“ něhdje thkaz turkowskich třelzow a vſches ſto artilleriſtow puſčivjeſta. ſerbiſti wjerch Michal, kotremuž je ſuate, ſo jeho runje tak wucžerja, kaž ſu Grichojo kraja Otu wuhnali, jeli puſčejſiwo Turkam wojowacj nochze, hotuje ſo někto ſe wſhei možu na wójnu, kotaž ſnadž puſčichodne naſleto wupraſnje.

Hewak je wjerch Michal požadał, ſo by kraj wójſklich naležnoſćow dla wurjadny dawk wot 500,000 dukatow daw a ſerbijs ſu ſ tym ſpolojni, jeno ſo by k wójnie puſčiſhko.

R a k u š y. Druha komora krajneje rady je k wojerskim wudawiskam 6 millionow schéznakow mjenje pshiswolisa, hacž ſebi minister wójny žadasche. Minister s wopredka k temu pshistupicž nochzysche, ale dżerzesche radu s khézorom a s drugimi ministrami, kotſiž ſo skónčnje tež ſa tajke pomjenſhenje wuprajichu. — Khézor je wšitklich wuherskich politiſich pshetupnikow wobhnadzil, tak ſo je jin schtrafa spuszczena. Tich je pshes 300. — Khézor je w nowiſhim časzu wójsko jara pomjenſhil, tak ſo je nětko na 4000 wójskich na čas ſe ſlužby puſczenych. Tuczi dóstanu jenož nětko poſoju ſdy. — Ministerſtwo je wóndanjo poſla někotrych jendzelſtich pjenjeznikow wjetſhu ſummu pjenjes požcič źhylo, ale tuczi njemějachu ſa to žanej wuſhi. — Ministerſtwo je krajnej radze budžet na leto 1863 prijódlopožito. Po tutym budžet ſo w ſpomnjenym lęce trjebacž 366 millionow schéznakow, krajne dawki a dohody wunjeſu paſ jenož 304 millionow, ſo budžet po tajkim nimale 62 millionow pobrachowacž, kotrež budžet ministerſtwo požcič dyrbiecz. — We Wini je wóndanjo grichiski wierch Ÿpsilanti s džowku grichiskeho pôšlanza barona Šimy werowaný. Ÿpsilanti je tež jedyn s tych, kotrehož chze jena strona ſa nowego grichiskeho kraſla wuſwolici. — Wóndanjo je ſo čornohorskij ſenator Mirko Pjetrowicz, kiz bě do Wina pshijek, dale do Petersburga podal. — W českich rudnych horach je dla njedostatka bamky wulka nusa.

I t a l i a. Njedzelu rano 23. novembra rano je Dr. Zanetti s Garibaldijoveje ranjeneje nohi kulku a truch koſcie wuczahnę. Byla operazia ſta ſo na jara lohke waschnje. Vékario ménja, ſo je ſa Garibaldija nětko najwětſhi strach nimo. Njafferje jeho noha tež proſta njewostanje, dokelž može ju nětko hízom trochu hibač a ſhibowacž. — Ratuske nowinų powiedaja, ſo ſo italske kniejerſtwo ſi nowa ſylinje bronii. W franzowſich fabrikach je wone pječa 200,000 nowych flintow ſtaſalo — Na italskim ſejmje ſo hacž datal nižo wazne wucziniko njeje:

F r a n z o w ſ k a. Turkowſki pôšlantz na franzowſkim khézorſkim dworje je w nowinach woſjewicž dał, ſo ſultan na žane waschnje bludny a blaſny njeje, ale ſo je wjèle wjazgh zyle ſtrwy; — ale ludzo tajkemu woſjewienju njewerja. — Franzowſke nowinų jara pshetupniu temu ryža, ſo by ſo jendzelſki pshyz Alfred ſa nowego grichiskeho kraſla wuſwolik. Woni praja, ſo by, hdz by ſo to ſtaſo, niz jeno Grichiska, ale tež Turkowſka zyle pod jendzelſku móz pshischa. — Khézor Napoleon pshetupna w tu khwilu w hrodze Compiègne a džerzi tam wulke hońtwy, na kotrež je wjèle woſebnych kniejerſich ſ Pariza pshetupni. Na jeho požadanie ſu tež někotri widženi Arabſy ſi Algiera do Compiègne pshijeli, ſo bych ſo na ſpomnjenych hońtwach wobdzili. — Ně-

kotre nowinų powiedaja, ſo ſo Napoleon nětkole do Pariza wróćicž njeweri, dokelž je pſecža wěſte, ſo jemu tam někotri ſtalszy ſa žiwjenjom ſteja, dokelž wón Viktorie Emanuelej dobyče Roma ſadžewa. Druhe nowinų ſaſo wudawaja, ſo na tutej węzy nižo wermoneje. — Sekretar pshyz Napoleona, wěſty Hubaine, je knižku wudal, kotrež je pshetupni bamžowemu ſwētnemu kniejerſtu ſložena.

I e n d z e l ſ k a. Kwaſ jendzelſkeho krónprhyza ſ danskej pshyzehnu Alexandru ſměje ſo najafferje pshetupni ſpočatku měhaza haperleje pshichodneho lěta. — Jendzelſke nowinų ménja, ſo ſo njehodži, jendzelſkeho pshyz Alfreda ſa nowego grichiskeho kraſla wuſwolici. Jendzelſkemu kniejerſtu je mjenujz na tym ležane, ſo by turkowſke khézorstwo dale tajke wobſtało, kajkež nětko je, Grichijo paſ žadeja wójnu ſ Turkowſkej a chzedža jei te kraje wotdobyč, hdzeg turkowſky Grichijo bydla. Tich nowy kraſl by po jich žadanju činicz dyrbjak a duž by jendzelſke kniejerſtwo, dokelž wone na stronje Turkowſkej ſteji, potom pshetupni jenemu předadwſhemu ſendzelſkemu pshyzej wojowacž dyrbjaku. A to ſo tola njehodži a tak ſo tež nětko njehodži, ſo bych ſo Grichijo pshyz Alfreda ſa kraſla dostaſi. S zyle ménja jendzelſke nowinų, ſo budžet to k wulkim niſpodobnoſciam ſaſož dawacž, jeli ſo jedyn jendzelſki abo franzowſki abo ruſowſki pshyz ſa nowego grichiskeho kraſla wuſwoli.

G r i c h i ſ k a. Tudy ſo w poſleniſkim časzu nižo wazneho ſtaſo njeje. Rajwoſebniſcha staroſej Grichow je w tu khwilu ta, koho bych ſebi ſa nowego kraſla wuſwolisi. Tajke wuſwolenje ſo najafferje ſrijedž měhaza decembra stanje.

R u ſ o w ſ k a. W Finnländſkej, hdzeg lětſa ſkoro zyle žane žně měli njeſhu, běchu we wulkim strachu, ſo budžet tam lud khleba tradacž a jara híodu čeřipicž dyrbjecž. Po najnowiſich powieſczech je paſ tam nětko tejko žita ſe ſnutſkomneje Ruſowſkeje a ſe Schwedſkeje nawoženeho, ſo budžet khleb ſ najmjeñſha hacž do pshichodneho nalearca dožahacž, a potom budžet ſo jeho tam po morju hízheze doſč pôſlacz móz.

W ó l ſ k e j je w poſleniſkim časzu wjele wóhniow bylo. Tak je ſo bjes druhim tež město Wschetjanow wotpaliko a je pshes to něhdje 3000 ludzi wobydlenje ſhubilo. — Wschetake nowinų powiedaja, ſo je ſo w Pólskej ſtradzne ſběžkaſke kniejerſtwo ſaſožto, kotrež pshikafuje, tak maja ſo Polazy ſadžerječ a ſáto maja činicz. A nictón ſo njeſwazi, ſo tutemu ſtradzemu kniejerſtu někak pshetupni, dokelž je ſjawnje widžecž, ſo može wone tež móz nalearc, hdz ſo jemu ſpodoba. Tak bu na pshikaf pshetupnik Felkner na jeho pshikafnu we Warszawie ſkónzowaný a w měſeje Piozku bu tajli druhi pshetupnik ſaktož, dokelž bě ſpomnjenie kniejerſtu tak pshikafato. Wone je nětko tež dawki

wupišalo a kóždy je tež tým plací, kij wokoło khodža a je sběraja a žadny ho njeswazi, jich pscheradziež. Woni pak tež kóždemu na tu summu, kotrež je wón sapłacjík, porjadnu kwitonku dada.

Warszawska, s nowa do žiwjenja powokana uniwersita, je ho w tych dnjach po někotrych dželbach woterrika a poczinaja někotři profesorji w blízších dnjach swoje pschedmjetn cíitacj.

Turkowſka. W Egypťowskej hízom někotre léta hukoli kanal ryja, s forhynž chzedža říjedžno krajne morio s čerwonym morjom sjenocziež, so vnyhu kóžde bóryš s jeneho do druhého jéšdziež móhle. Tuto kanal je někto tak daloko dokonjaný, so hu wóndanjo wodu se říjedžno krajneho morja do njeho pusčejí. Spomnjeny kanal budže pschedhodne su-ezki kanal rěkaž.

Budarjowý wopomník.

Sa Budarjowý wopomník su dale darili a pola počkádnika k. pschedlupza Jakuba w Budyschinje wotedali: kubler a rychtar k. Weis w Hrubocžicach 10 nžl., — kubler a rychtar Zhyž w Něwžezach 10 nžl., — někotři druh 28½ nžl., bjes nimi k. Jan August Ducžmann w Bosankezach 10 nžl., — gymnasialny wuejter k. Dr. Pful **) w Dražžanach 1 tl., — někotři w Džéžni kežach (psches k. fararja Kuežanka) 16 nžl., — Khojnicžka 15 nžl., — Kóšky pola Budestez 13½ nžl., — Hrodijskežjanáksa wožada 1 tl. 15 nžl., — Dženikež 10 nžl.

**) Tuto snamjo ma na ſebi, so je tón, pola kotrehož m.ena ſteji, k ſwojemu přenjemu darej híšeze druhi nowy dar pschedpoložil.

(Přichodnje dale.)

Ze Serbow.

S Vlkzan. Tudy je ho tamnu říjedu ředyn řének wewběznyk. Wón bě mjenujz pječza psched lubijskim hermankom jenej džowzy prajík, so chze ſapalicž, jeli jemu njezdža na hermans híz. Taſte prajenje bě potom někak do ludzi pschedhiko a jako jemu jedyn wotrocž jeho ſkola wumjetowasche, dha džesche wón psched ſud a wobſkorži teho. Tam je ho potom ta wěz vječza tak roſhudziež měla, so by wón pschedhahaz dyrbjal, so taſte ſkola prajík njeje. W tým njeje ho pak wón najſterje ſe ſwojim ſwědomnjom ſjednacž móhle a je ſebi djeū psched termiju žiwjenje wsaž.

S Kulowá. Džen 6. novembra pschedwjeſechu ho k nam tsi duchowne knježny s rjadu milosćiwych potrow w Nižy, dwě ſtej wuczenje w holčazej ſchuli na ho wſakoj a tseča wuci ſchicze a druhe žonske džeka.

S Lejna wola Khróscjiz. Tudy vadže 17. novembra wječor 68létny wotrocž, Jurij Měršch, we wózčerni Zimmermannz korežmarskeho ſubla w pjanosezi po ſchodze dele a trjechi s hlowu tak straſhne na jedyn ſamjen, so na měſcze morwý ležo wofta,

S Weleczina. Tudy wudhri ſandžemu ſobotu wječor we wožnej hodynje woheň a pichewobroži domſke a domjazu nadobu džekacžera Schérza do procha a popjela. — Psihi tým ſta ho tež to njesbože, so wuhnjerski towariſh Auerwald, jako domjek ſwojego miſchtra s wodu poliwaſche, s tſchí padže a ho jara wobſchledži.

S Wutoležiz. Po wopječzach, tudy roſchkeřených, dyrbí ho tudomna ratarſka ſyptowanſka ſtajga do Budyschyna pschedpoložic.

S Pszowjow. Tudomny khejer Krausa a jeho mandželska ſwječeſchtaj 25. novembra ſwój 50 létny mandželski jubileum a bě ho minakſki k farač ſorda na do ſeu wobydlenja podaſ, so by ſimaj ſnowa požohnowanje wobdželik. Wysche wſchelakich darrow wot ſnatych a pschedzelow buſhtaj wonaj tež wot knjeſtwa ſe hofcziunu ſwjeſelenaj.

S Budyschyna. Šandženu pónđelu mějachym tudy jara rjany koncert; pschedtož kralovski pruski komormy virtuos k. Ferdinand Laub a kralovski hannoverski dwórfski pianist k. Alfred Faell běſchtaj ſem pschedjeloſi a ho k temu nauwacž dakoſ, so výhmy wot njeju krafnu hudžbu ſenacž móhli. Knies Laub hraje mjenujz huzle, k. Faell pak fortepiano. Wobai ſtaj wovočanaj wumjózaj a duž pschedpoſlucharjo, ſotrymiz bě ſala w hofczienu k tſiom ſipam bohacze napjelnena, tež wjele wot njeju wotčakovachu. A wſchitkých wotčakovane bu pschedtrichene, pschedtož wobai hra eſchtaj tak krafzne, so ho po měnjenju publiki krafzniſho hracz njechodzi, wožebje bě Laubowa hra tajka, so niz jenož wucho woschewjeſche, ale tež ſaczučzam wutroby mózne ho dowaſche. Poſlucharſto bě jara ſpokojene.

S pschedwjeſenie redaktora. Knies Laub je Čech a jeho teho dla tež wſho ſlowjanske ſima, tak ſo wón jara wobžarowasche, ſo naſchho herbſkeho komponiſta k. Kožora njeje ſenacž móhle, kotrehož kompozicje bě ſebi ſupiše, tak daloko hacz ſu cíjíſtežane. Tež je ſebi wón hnydom „Pěžnički horných a delnych kuziſtik ſerbow, wot ſsmolerja a Haupta wudate“ ſkafal. Knieri Laubowa ie horliwa čeſka ſlowjanka. Wona naſch herbſki „Lužičan“ ſobu džerii a je ſebi tudy tójskto herbſkých, w nowym prawopisu cíjíſtežaných, ſnihi ſupiſka.

S pola, 27. novembra. Šandženy tħdjen a tež w přenjich dnjach tuteho tħdjenja ſdashe ſo, jako by wjetſha ſyma psched ſhylka, ale wčzera je ſakho wo-

liwskym a dženša je hischje čjopłischo. Ale pschi wchém tajkim čjažu nochze žadny deshej hicz, tak so je jara ſucho a w rěkach a ręczkach na wodze jara pobrachowac̄ poczina. A jeli pschi tajkej ſuchoče ſamjersnje, dha budje ſnadž někotryhkuž mlyn mało doſež mlecz móz.

Schtož pak pólne ſywoj nastupa, dha wone s Boha rjane ſteja a njeje widzec̄, so je jim dotalna ſuchoota něhdje ſchložka.

S Budysčina. W němſtich budysčich nowinach čj. 241 wot 17. oktobra t. l. je roſprawa wot czjichcjanā, tak je w lécie 1861 s khudobu w měſeze Budysčinie ſtało, kajke dary a podpíerania je doſtała a. t. d. S tejſe roſpraw̄ je widzec̄, so ſu ſo w lécie 1861 na khudych ſcerbow w pětrowſkej woſadze tudy 92 tl. Budarjowyc̄ „herbſtich pjenje“ (kaj je w fulovſkej woſadze s dobrým prawom mjenuja) roſdželite.

Hans Depla a Mots Tunku.

Hans Depla. Někotři ludžo tola dživone měſtaſhka lubuju.

Mots Tunka. Nô, hdyž ſu jenož pſchistojne, dha jum to nichtón ſa ſlo měcz njemože.

H. D. Hais, hdy by tak bylo!

M. T. Ale, ſhoto dha ty měniſh?

H. D. Hlaj, pſched někotrym čjažom běchu jene- mu hoſczenzarjej někotři hoſcjo wotſchli, dokež ſo jim wjaz̄y pola njeho njeſubjeſhe, a běchu ſebi na druhim měſeze ſwoje woſchewjenje pytac̄ poczeli.

M. T. Nô, to nikomu ſakasane njeje.

H. D. A jako čzysc̄he ſo tam wóndanjo jedyn tých hoſcjom podaci, koho wón tam pod woſnami poſluhajo trjechi?

M. T. Koho dha?

H. D. Nikoho druhého, hac̄ knjeni hoſczenzarſka.

M. T. Nô, wona je ſebi ſnadž tam wotpoſluhac̄ čzyka, tak ma ſo s hoſczenmi woſkhadzec̄.

H. D. Hm, móžno! Ale, ale — .

Přílopk.

* We Waldawje roſpuſný ſo 7. novembra ſtoč w knjezej parnej paſençpalerni a woſchloži dweju, tam pſchebywazeju dželac̄jerjow tak ſtraſhne, ſo dyrbjeſhtaj po někotryh hodžinach pod wulkimi boſchemi wumrječ̄.

* W Poſefowje (w Čechach) namakachu wóndanjo tamníſtcheho hoſczenzarja we kožu ſaraženeho. Tež jeho mandželska bě ſabita, a bě jej u nechtón ſ jenej možku ſkónzowaſ. Cjoho dla je ſo to ſtało, njeje ſnate; pſchetož kranjene njebe nicio.

* W Mnichowje ſpkoſcha ſo 5. novembra je dyn, do jeneho woſyčka, ſapſchelnjeny kón a czérjeſhe na běrnjaſe wiſi, hdež bě runje wjèle ſudži ſhromadzených, tak ſo bu tam vječ̄ čjowjekow ſtraſhne raňených.

* W Opolu w Schlesyjskej je doſheje ſuchothy dla woda tak jara pobrachowac̄ poczaka, ſo polizia nad ſtudnjenimi wachuje a woſydlery jenož we wěſtých čjažach wodu czerpac̄ ſhmeđa.

* W Pöſanju je jedyn pōſtſki nižſhi ſaſtojnik czeknýk a něhdje 7000 tl., na pōſt k woſtaranju woſedathých, ſobu woſak.

S p ě w y.

Syma.

Hdyž rjane rěže ſaňdu,
Hdyž liscje ſpaduje,
Haj hizom ſněhi ſaňdu,
Hde ptac̄atko nětk je?

Je ſleciſlo do kraja,
Hdež lěčjo rjane je,
Tam do mlodneho haja,
Tam wone bydlic̄ čze.

Nětk je haj wopuſtcejeny,
Do ſrudžby ſawrjeny;
Je ſaſo woněmjeny
Spěw ptac̄kow luboſný.

Eſo wróčja wſchitke krafy,
Raſ ſi lětu witaja
A rjanh khěrluſh ſafy
Nam ptac̄ki ſpěwaja.

Budž ſyma powitaná
Se ſwojimi poſkleschcjom,
Tež ty ſy ſi wjeſlu ſmaná
Se ſwojim mjersnjenjom.

Handrij Šchata.

Hudančka.

50. Ma koſru ſtronu panje liſčka, hdyž ju ſatſela?
(Wuhudanje přichodnje.)

Wuhudanje ſ. č. 47.
47. Rjeboſ. 48. Rjeboſ. 49. Šyfanjowy rjeſat.

Cyrkwinske powjesće.

Křečeni:

Michaelska cyrkjej: Paweł Oſwald, R. D. E. Wolſa, instrumenydzkarja pod hrdom, ſ. — Jan August, Korle Augusta Koſčka, woſydlery w Delnej ſkinje, ſ. — Korla August, Michałka Schüſterka, woſydlery pod borslinom, ſ. — Hana Florentina Franciska, Handrija Schneidera, ſoržmarja w Jenkezech, dž. — Marja Lisetta, Jana Gobana, woſydlery pod borslinom, dž.

Podjanska cyrkej: Jan August, Jana Rychtarja, farhodnika w Nowych Bobolzach, g. — Hana Karolina, Michałka Krügerowa, kłęzniaka w Mniszchonzu, dż. — Amalia, Jakuba Gustava Möhna, bęgarza a ręnniskiego michtra w Budyschinje, dż. — Maria Madlena, Miltawskha Woczka, murjerka w Budyschinje, dż.

Zemrjetej:

Dzień 14. novembra: Amalia Emilia rodż. Lommatsch, njebo C. G. Steudth, rycerzykublerja nad Iaszońzu, wdowa, 50 l. 9 m. — 18., Hana rodż. Źurek, Miltawskha Woczka pomienowanej Popjela, wumjekarja w Dżęznikach, mandelska, 54 l. 3 m.

W kścijnej zyrki w Draždjanach budże żo 2. niedż. adventa 6. decembra sa ev. luth. Sserbow w Boża kluźba woldżerzecz a smęje k farař Kordina s Minakala przedowanje, k. farař Imiš s Hodžija pał spowiednu rycz.

**Čahi sakskošlezynskeje železnicy
z budyskeho dwórnišća.**

Do Draždjan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnia 9 h. 11 m.; półipolnju 12 h. 50 m.*; popolnju 3 h. 33 m.* wieczor 8 h. 21 m.*; w noz̄ 2 h. 26 m.

Do Shorela: rano 7 h. 51 m.*; dopołnia 11 h. 40 m.*; popolnju 3 h. 25 m.*; wieczor 6 h. 54 m.*; wieczor 9 h. 24 m.; rano 12 h. 30 m.

*) Pszczisankjenje do a se Žitawy a Liberza (Reichenberg).
†) Pszczisankjenje do Žitawy.

Pjenježna płaćizna.

W Lipsku, 26. novembra, 1 Louis'd'or 5 tosar 15 nžl.
— np.; 1 połnoważazh czerwony štokh abo dułat 3 tol.
5 nžl. 6 np.; winse banłowki 82½.

**Płaćizna žitow a produktow w Budyschinje
22. novembra 1862.**

Dowoz: 7280 kórcow.	Płaćizna w přerězku				
	na wikač,		na bursy,		
	wysza.	niz̄sa.	srzedzna	najwyšsa	najniżsa
Pszenica	tl. nžl. np.	tl. nžl. np.	tl. nžl. np.	tl. nžl. np.	tl. nžl. np.
Różka	5 25	5 10	5 25	5 25	5 23
Rożka	4	3 15	3 20	4	3 25
Fejmen	2 22	2 15	2 20	2 22	2 20
Wosk	1 25	1 15	1 20	1 25	1 20
Hroch	4 15	—	4 10	4 15	4 10
Woka	3 5	—	3	3 5	3
Rejek	8 5	—	—	8 5	—
Jahy	6 10	—	—	—	—
Hejbuszka	4 10	—	—	—	—
Bjerny	— 25	—	20	25	20
Kana butry	— 18	—	17	—	—
Kopaszkowy	4 5	—	4	—	—
Zent. syna	— 20	—	—	17	5

Spiritus płaćeše węera w Barlinje

15 tl. 15 nžl. a 15 tl. 5 nžl.
repikowy woliż (njezisczeny) 14 tl. 15 nžl.
(Cziszczeny, taž ſo w Budyschinje pschedawa, je
ſtajnie něhdze 1¼ tl. držſchi.)

Nawěstnik.

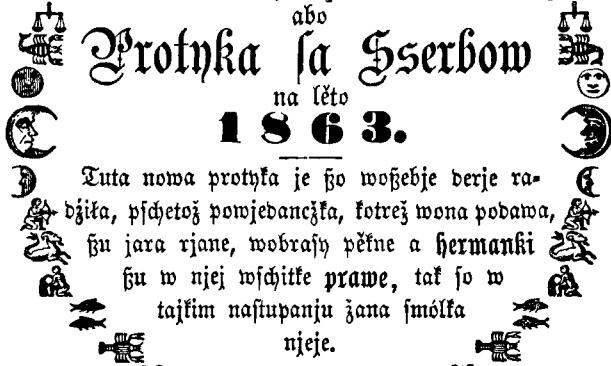
Drobne roskalane drzewo

steji w kuczanowolijowej fabryce w mužakowskiej swętinarnie (Thiergarten) bliſko ſchuſeja po ſpodobnej płatciznie na pschedan. Wszelku dalszemu roſprawiu poda pschedupz **A. Stosch** w Budyschinje.

W Smolerowej knihařni pschii
bohatych wrotach je ſa 2½ nžl. dostačz

Pschedzenat

W prijodkstejazhym hodam porucja ſo czesczenym Sserbam a Sserbowkam derje ſrjadowanym a wjele wopschijazh

ſtřad

juwelowych, ſlotnych a ſlebornych tworow

Rorle Reichi

pódlu radneje kheže,

kiž tež woſebje wulk i wubjerk ſlotnych recjasow ſa njeviesth, k czaſničam a broſcham poſticia a hewak tež jara rjane a ſpodobne: vjerſčenje, broſche, boutons'h a naruczniki pschedawa. Poſkluzenje je sprawne a płatcizna wſchitkich węzow jara niſka.

Wſchitke družinnych najlepſich pschedenjnych mukow, ržaneje muki, pizneje muki a wotrubow porucja po najtuniszych płatciznach k dobrociwemu wobledzbowaniu. — Pschedawanje stanje ſo taž derje w mojich kłamach na ſamjeńtej haſz czo. 567 w Budyschinje, taž tež w mojim mknje w Hajnizach.

P. L. Kapler.

Biele woltarne świezy a wóskowe świeczki
punkt po 20 nsl.

Dobre jadriwe mydlo punkt po 5 nsl.
w kamieniach tunischo,

porucza mydlai **Martschindl** na snutskomnej
lawskej haſy.

Czerstwe kwinjaze pleza

z najmniejsza 14 punkow czeſke, kupuje
A. Schoffka w Budyschinje,
w restaurazii w lawſkich wrotach.

Rjanu behu

pscheńczu muſu

pschedawa w zyłym a jenotliwe jara tunio

August Bartko na snutskomnej
lawskej haſy.

■ S khez, kral. rakuskim privilegijom a z kral.
pruskej ministerialnej approbaziu.

Dr. Borchardtowe aromatiske ſelowe mydlo, z po-
reñſchenju a poljepſchenju woblecžowej barby a kmane
piſche aſche nečistoſejſe koſje; (w ſafyglowanych origi-
nalnych pakſzitach po 6 nsl.)

Profeſzora **Dr. Lindowa** vegetabiliska ſerdkowa po-
mada, powetſcha blyſczenje a ſhibilziwoſć wloſow, a
je podla kmana z ich hromadu djerzenju; (w origi-
nalnych kruchach po 7½ nsl.)

Hapthkarja **Sperati'a** italſte medowe mydlo, wuſna-
mena ſo piſches ſwoje woživjaje a djerzowaze ſtrukto-
wanje na ſhibicizmoſć a mehkoſć koſje; (w pakſzitach
po 2½ a 5 nsl.)

Dr. Hartung'a chinaskorowh woli, z ſdjerzenju a
poreñſchenja wloſow; (w ſafyglowanych a w ſchleſenych
ſchtemplowanych bleſkach po 10 nsl.)

Dr. Hartung'a ſelowa pomada, ſafowububzenju a wo-
živjenju wloſkowego roſtu; (w ſafyglowanych a w ſchleſenych
ſchtemplowanych thgelskach po 10 nsl.)

Woprawdzite pak horejsche, piſches ſwoje doposnatu
ſolidnoſć a kmanowic tež w tudomnej
trajinje tak rad kupowane artikle w Budyschinje kaž
predy, tak tež njetko jenož jeniczny pschedawa
W Budyschinje.

Gustav Nicolai,
prjedh W. Hammer.

Kurotwie

Kupuje a piaczi ſa por pěkných kurotwow nětko
12-15 nsl.

E. Unger,

lebukar a ſwérinokupz w Budyschinje.

■ Za piſhispominam, ſo ſym kóždy ſchtwórtk
w Lubiju pola tamniſcheho buſhkvjerja Heinzy.

**Pjenkowe drjewo na
pschedan.**

Kóždu wutoru a kóždy piatki móža ſo na ſtró-
žanskiim ležowym reberu ſ drjewniſcheja piſchi ralecjan-
skim puczu njeſaloſo ſchuſeja pjenkowe ſloſtry ſa hotue
pjeniſtej wotwoſtej.

Wenzel, hajnſt.

Gajazh

Kupuje w zyłych hoňwach, kaž tež
jenotliwie a piaczi nětko ſa pěkneho,
franko do Budyschina pſchinieſzenho
ſajaza **18 nsl.**

E. Unger,

Kobukar a ſwérinokupz na snutskomnej
lawskej haſy w Budyschinje.

August Scholta,
čaſznikar

na
žitnych wiſach

w Schlemarjez khezi čzo. 228.
porucza wſchitke družiny čaſznikow (ſegerjow) po
najtmuſich placieſzach. Tež ſo wſchitke čaſznik
po najwyſchej placieſznie ſaměnjeja a heval ſo te
žame tež pola njeho tunio a derje porjeđeja.

S poczeſczoſtajom

August Scholta.

■ Čeſcenym ſerbam ja wožebje z na-
wiedzenju dawam, io ja ſerbſki ryču a ſo
móže ſo teho dla kóždy pola mje ſerbizy dopos-
wiedaej.

A. Scholta.

Takò naſtunische ſweczenje.

wo ſtrwach, dželarijach, ſalach, hródzach atd. po-
ruežam ja

pinafinowe lampy.

Taſke najmjeſche (5linioſte) piſhetrjebaſa w hodžinje
ſa $\frac{2}{3}$ ip. ſweczenja, wjetſche 5linioſte ſa 1 ip.,
10 linioſte ſo $1\frac{1}{2}$ ip. a maja jara jažne ſwéttlo.
Tež móže ſo piſchi mojich lampach fotogen naſojeſci
a mam je ja we wulkim wubjerku na pschedan.

W Budyschinje na žitnej haſy čzo. 52.

Herrmann Rachlitz, klempnarſt
miſcht.

Draždžanske wohensaweszczaze towarzstwo.

Sakładny kapital: **Tři miliony toler.**

Příjma emisia: **Tedyn million toler.**

Ke wobstaranju saweszczajow hibitych pschedmijetow wschitkich družinow, ratariskeho gratu, kaž tež žita w bržnach abo w fajmach porucza ſo najpodwolniſho

W Buduſchinje, 29. novembra 1862.

Heinrich Meisel,

agent draždžanského wohensaweszczazého towarzſta.

Němski Phönix,

wohensaweszczaze towarzſto w Frankfurcie $\frac{1}{2}$.

Sakładny kapital $5\frac{1}{2}$ miliona ſchěſnakow.

Saweszczena pola tuteho towarzſta wobstarac̄, je ſtajnje hotowy

pschedupz **Siems,**

firma: **J. G. Klingſt Nachfolger** w Buduſchinje
na bohatej haſy čzo. $86\frac{1}{24}$.

Netto je w Smolerjowej kniharni ſa 1 nsl.
dostac̄:

**Bierce ſo po potrjeboſczech
ſwiatowych horje.**

P r ě d o w a n j e

na ſerbſkim zyrlwinym ſwiedzenju Gustav - Adolf-
ſteho ſjenoczeńſta w Poſchizach na Mihaela 1862
bžeržane

wot

G. Imiſcha,
fararja w Hodžiju.

N.B. Cžiſty dobytk je ſa cžefku evangelskolutherſtu
woſadu w Praſy poſtajeny.

Wloſke worjechi wot Rheina,
wjetsche a lepſcheho ſkolu, džili tudomne, a tola tež tak
tunje, doſta a pschedawa po kopach a po zpých měchach
W Buduſchinje na ſerbſkej haſy, hdež dwaj mu-
raj a dwaj ſelenaj ſchomikaj psched durjemi ſtejtitaj

J. G. F. Niecksch.

Maćica Serbska.

W Smolerjowej kniharni při bohatych wrotach je
za $7\frac{1}{2}$ nsl. dostać:

Casopis towarzſta M. S. 25.

M. Hórník, sekretar.

Dobre wiño po tumich plaeſiſnach,
liqueurů naſlepſcheje dobroſeje,
wubjerný puncz a grogg,
worjechi, zitrony, thej
porucza najpodwolniſho

J. E. Sockowa
na róžu ſerbſkeje haſy ſ napſhecia ſaſerny.

Drjewowa aukzia.

Schtvóřit 4. decembra rano wot 9 hodžinow budje
ſo na ſderianskich lejmonioſczech pola tak imenowaneje
kujpanskeje ſchéný nčhdje 10 minutow wot ſchuheja
wulſa dželba cianých klozow, doſteho twarskeho drjewa,
ryhlow a žeržow na pschedadžowanje pschedadac̄.
Wuměnjenja budža na termii wloſejene.

Šchromadžina w krczme w Šdžeri, abo w tak
imenowanym Lehmannsdorfie.

**Handrij Müller,
Jan Postel.**

Dwaſchkoſhova kheža čzo. 29 we Lufy ſ rjanej
ſadové ſahrodi a luku je ſe ſwobodneje ruky
na pschedan a móže ſo wſchó valiſche pola rychtarja
tam ſhonicz.

Prjewowa aukcia.

Piatk 5. decembra budże so na kuhowstkim a khašowstkim reveru psches 100 loſach stejazeho brēsoweho drjewa na pschedzowanje pschedawacj.

Kupowario maja so na spomnjenym dnju rano w 9 hodžinach na kuhowskej winizh pola Postfkeho Róžka shromadzicj.

W Khašowje 26. novembra 1862.

Behrens, hajnik.

Dzeń 7. decembra 1862

głowna a mēsiacjna shromadzisna

towarstwa cęsnię wuſlużených woſakow w Hodžiju w snathm lokalni popolnju w 2 hodžinomaj. Po pschedawku statutow maja so wschitke ſobuſtawh ſenęz.

W Hodžiju, 23. novembra 1862.

Siegismund Gehma,
ſaložer a pschedzhyda towarſtwa.

Drjewowe aukcije.

Drjewowe pschedowanje na reverach, k majoratſkemu knieſtwu w Nieſhwacžidle ſlufchazych, ſměja so ſledowaze dnih:

P o n d į e l u 8. d e c e m b r a
budże so pschedawacj: brēsowe a wöſchowwe drjewo po loſach na milſecžanskim reveru. Shromadzisna rano w $\frac{1}{2}9$ hodžinach w milſecžanskim mlynie.

W u t o r u 9. d e c e m b r a
brēsowe a wöſchowwe drjewo po loſach na wbohowſkim reveru. Shromadzisnarano w $\frac{1}{2}9$ hodžinach pschi ſchijnym puczu na wětrníkowej horje.

S r į e d u 10. d e c e m b r a
khojnowe ſchtomh a wöſchowwe drjewo po loſach na ſchewowſkim reveru. Shromadzisna rano $\frac{1}{2}9$ hodžinow pschi czornym ſahonu bliſko ſonscheho drjewniſcheja.

S c h t w ö r t k 11. d e c e m b r a
brēsowe drjewo po loſach w ſomſzh. Shromadzisna rano $\frac{1}{2}9$ hodžinow na lishežim wuſhonje pschi ſomſčanskof ſchewowſkim puczu. Popoſdnju wot 2 hodžinow po kračowanje pschi nowej ſwérinarni pola Nieſhwacžidla.

P i a t k 12. d e c e m b r a
brēsowe a wöſchowwe drjewo po loſach na holeſchowſkim reveru. Shromadzisna rano $\frac{1}{2}9$ hodžinow w holeſchowſkim hoscjeniu. — Wumějenja so psched aukciu wosjenja.

W Nieſhwacžidle 27. novembra 1862.

B. Unger, w y ſ c h i h a j n i k .

Schäfferowe

głowne bjetuſchki na ranu, wosabjenje, wopalenje a hojaze bjetuſchi porucze

hrodowska haptka.

Na jenym, ſenož wot němſich ſaſtoſnikow ſarjadowanym, w poſknóznej Ruſowſtej ležazym, wobhedenſtwie jeho excellenzh fral. ſakſkeho tajneho radzičela ſe Seebach nad Wujerju doſtanu dobrý, ſwoju węz derje roſimazy měſcher, kāž tež dwaj woczerzej do bru a traſazu ſkužbu.

Zenož či, kīž maja w tajſtim naſtupanju dobre wopisza, njech ſo teho dla pola knjeſa inſpektorja Juliusa Bergemanna we Wujeri pola Lubija ſamoſwieja.

Katholſkim Sſerbam!

Sobotu 13. decembra popoſdnju w 2. hodžinomaj budže „towarſtvo ſ. Chrilla a Methoda“ w tachantskej ſchuli dozałożene; k čomuž z tutym lubje pschedroſchuja podpiſani na „Pſchedroſchenju“ katholſkim Serbam podatym.

Štawny džak.

Wſchitkim tým ſamym, kīž pschi wohnju, 15. novembra tudy wudyrjenym, ſwolniwje k pomozh kchwataču, woſebje paſ cęſczenym mužſtwam rabecžanskeje, tſelanſkeje a budyskeje ſyklawh prajimh ſ tutym ſwoj najnaležniſchi a najpodwolniſchi džak, ſ tým wutrobnym požadujom, ſo by Boh luby knjes kózdemu jeho, nam wopokane dobrociwe ſtrukturwanje najbohacžiſho ſarunacj čyžyl.

W Jeñkezach, 21. novembra 1862.

G m e j n ſ k a r a d a t a m
psches
Ponicha, gmejnſkeho prjodkſtejerja.

Džak.

Wſchém cęſczenym starschim tých džeczi, kīž do boſcežanskeje ſchule khodža, džakuju ſo ja wutrobnje, ſo ſu po wohnju, kīž je mje potrječil, na moju wulku nuſu ſpomnili a mi psches ſwoje lubje ſchulerſke džeczi tajli ſwjeſekazy pjenježny dar ſpožecili. Boh tón knjes, kīž je naſleſhi ſarunar, čyžyl kózdemu jeho dobrotu bohacze ſaplaczicj.

Tež praju ja ſwoj najwutrobnischi džak knjeſej wuſcerzej R o b l e j w Boſcežach ſa wſcho, ſchtož je ſa mje czinil, woſebje paſ tež ſa jeho ſwolniwoſcz, moje džeczi dlęſchi cjaſ darmo wučicj.

Petr Pietschka w Jeñkezach.

 Bohu knjeſej je ſo ſpodoſalo, naſchego wutrobnje ſubowaneho mandjelſteho, nana, ſyna a bratra, pschedupza knjeſa **Robert Klemma** dženſha rano $4\frac{1}{2}$ hodžinow po dlęſkim czerpjenju ſ tuteho žiwjenja wotwoſacj.

Hlubožh ſrudzena wosjetwuje to pschedielam a ſnatym ſ tutym, wo cjiče ſobuzelenje proſho

W Budyschinje, 25. novembra 1862.

Amalia Klemmowa, rodž. Wehliz,
ſ doboru w mjenje ſwojich džeczi a
drubich ſaſtoſajenych.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawařni Serb. Now. při bohatych wrotach wotedač, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaći 6 np.
Štwortlétta předpłata pola wudawařja 66 np. a na kral. saks. pósce 7½ nsl.

Číslo 49.

6. decembra.

Lěto 1862.

Wopříječe. Swětne podawki. — Lubim Sserbam! — Ze Serbow: S Matyáš Debřez. S Výberbna. S Starbožja. S Kubšicí. S Většeho Kholmza. — Přílopk. — Cyrkwinske powjesce. — Čahi sakskošlezynskeje železnice atd. — Spiritus płaćeše w Barlinje. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Sakſka. Sakſke krajne železnicy su w měsízu říkobru lětusčeho lěta 6 millionow 483,981 zentnarjow tworow pſchewieske a s tím 504,473 toler wunjeske. Do Sakſkeje je šo w lěcje 1861 něhdje 198,487 zentnarjow bayerskeho piva pſchedalo. W lěcje 1858 bě jeho 220,072 zentnarjow, 1859 pač 215,883 zentnarjow a w lěcje 1860 khětro mjenje, mjenujz 198,487 zentnarjow. — W rudnych horach pſchego bôle a bôle na njedostatk wody skorža. W freibergskej hleborových podkopkach teho dla storo wjazý džělacj njemóža. Wot lěta 1822 tajfa nusa wo wodu byla njeje. W Buchholzu a Annabergu je jeje hížom tak malo, so tam wodu k piczju sa pjenjesh pſchedawaja, a s Frauensteina to ſamo piſajaja. — W döbelnskim hamitskim hetmanstwie je 164 gmejnów a 49 rycerſtublów w hromadu stupilo a w Techniku jene kupo kupo, hdež ſu džělacjernju ſkožili, w kotrejž dyrbja tajzy ludjo džělacj, kotsjž ſu ſe ſpomnjených gmejnów a rycerſtublów a jako leničhojo po kraju wokoło czahaja a ludži s proſherſtвom pſchescehaja. — Po požlenim, 3. decembra 1861 ſčijenym, liczenju ma Sakſka 95,642 toni, 56,593 wołow a bykow, 411,563 kruwów, 371,989 wozow, 270,462 zwini, 90,881 koſow a 11,330 kołejow. — W budyskim ſuniſtikm hamežje je 1965 toni, 1053 wołow a bykow, 9777 kruwów, 12,454 wozow, 3345 koſow a 5269 kołejow. — Pruska ſwudowjenia kralowa Hilžbjeta, kotaž bě na kralowſtikm dworje w Dreždjanach na wopýtanju, je šo do Varlina wróciſta. — W Behistje pola Pirny je šo 26. novembra jena zyle maživna, ſe žitom napjeljnena bróžen wotpalika. — W Australii ſu šo huzanž a druhí njerjad w požlených lětech tak pſchisporike, ſo ſebi tam w někotrych ſtronach wjazý žaneje radý njeſejda. Duž ſu šo na to dopomnili, ſo w Europje wroble najbóle huzanž lónzują a ſaniežują, a je w Australii jene towarſtvo wobſanknylo, ſo wo to ſtaracj, ſo bydu wroble ſ Europy do Australije pſchisple. S Vendželskeje ſu

tam teho dla hížom někotre rafy wroble ſkali, ale žadyn taži dokhi morski pucž wudžeržał njeje. Dužma někto wěsty C. Weber, ſiž je doho w Australii živý byl a ſo někto do Lipska wróciſil, wot ſpomnjeneho towarſtwa poručnoſćz, w Sakſkej khětro wjele wroblow natupicj a do Australiji poſklacj. W měsízu měrzu chze jich tam wón prěne ſtadlo poſklacj. — Pſchi wólbje měſchjanzſtik ſaſtupjerjow w Lipsku je liberalna ſtrona ſwojich kandidatow pſchecjizhęzaka. — W Oschatzu je šo 30. novembra rano w 2. hodzinje tamnišha wulka bamwowa fabrika wotpalika. — Blisko Kolmniča lehny ſo wondanjo jedyn hížom poſtarany človjek na železnici, jako bě ežaj hížom bliſko, a tutón wotřesny jemu hkoru ſ kolekami tak, jako by ſ mječjom wotčata byla.

Pruſh. Sa noweho poſklanza na franzowſkym dworje je hrabja Goltz, ſa poſklanza w Petersburgu je pak hrabja Redern pomjenovaný. — Kronprynz a kronprynzeſyna chzetaj na ſwojim pucžowanju tež Win a rakufu khězorsku ſwojbu wopýtač. — W pruskej Pólskej je wubjerk hromadu stupil, ſiž chze wſchitke pſchihoth ſ temu činici, ſo bň ſo w pſchichodnym lěcje 1000 lětny jubelski ſwiedzeni ſpočatka kſchēſcijanstwa bjes ſeklowjanami hōdnie ſwjeziež moh̄.

Amerika. Nowy wýši unionisti general Burnſida je Falmouth dobył a połnózny brjoh rěki Rappa-hamnoſa wobžadzil. — General Sumner je Fredericksburg woblehnýk. Wón ſměje w tamnych ſtronach najſterje ſe separatističk generalom Longstreetom a jeho wójskom bitwu. — Tež powojeda ſo, ſo budže bliſko Hollýspringsa bitwu. — Dokelž ſu ſtajne wulke deſhaze, dha ſu w połnóznej Amerizy jara hubjene pucže, ſhotož tamne wójske dželo jara ſadžewa. Tež je tažke hroſne a mažate wjedro wojaſam jara ſchťodne a je jich teho dla wjele ſkhorjelo.

S Mexikanskeje piſajaja, ſo je na morju, ſiž mexikanſke brjohi mačja, wondanjo jara wulki wětr byl, ſiž je tsi franzowſke ſodže ponuril, kotrež wojaſow do Vera-Cruza wjeſchu.

Rakusky. Khézor je poruczit, so bych u ho ſejmy genotsliwych rakufskich krajow halle 8. abo 12. januara 1862 ſapoczałe. Po prawym běchu wone na 10. decembra powokane, ale dokelž winska krajna rada hac̄ do teho čaſu ſwoje džela dokonjecz nymože, dha ſu wo někotre njedzele wotſtoreczene. — Czornohorskii ſenator Mirko Pjetrowicz mějſeſhe předy, hac̄ je do Petersburga wotjek, poſta khézora audienu. Czoho dla? to njeſte ſnate, ale tak wjele bě widzecz, so bě Mirko Pjetrowicz jara ſ poſojom a bory ſ czornohorskemu wjerchę Danilej (ſwojemu ſynej) telegraſirowac̄ dashe.

Italia. Dokelž ſapoflanzy italskeho ſejma, tiz je hizom někotre njedzele ſhromadzeny, jara na miniftra Ratazzia hrinachu, ſo je tak njelepje pſhcziczo Garibaldiſe ſlukowal, dha chyſte wón ſejm roſpuſhczic̄. Tola kral Viktor Emanuel ničo wo tym wjeđecz nochzysche, ale je miniftra Ratazzia a jeho ſobu miniftrou ſe ſlužby puftečit, tak ſo budze někto nowe ministerſtwo powokane. — Nowa ſeleſniſa, tiz je ſ ſteaplja do Roma twarjenia, je w thyle dñiach woteprjena. — Někotre nowiny piſaja, ſo chze ho khézor Napoleon w bližšim čaſu do Roma podac̄.

Franzowska. Zapansky poſlanzy, tiz běchu ſo ſ Ruzhowskeje do Franzowskeje wróczili, ſu wot tam wändanjo do ſwojego wózneho kraja na jenej lódzi wotjeli. — S Mexikanskeje w nastupanju franzowskeho wójska doſc̄ hubjene powjescze pſchihadzeja. Wjedro je tam ſtajne hroſne a bjes wojakami je wjele khoroszom, ſo je jich hizom tóſſto ſemrjelo. General Forey je píerza khézorej Napoleonej piſał, ſo je jemu w Mexikanskej wſhiſto napſhczic̄wne: wjedro, klima a lud, a ſu tam Franzowskoſo kaž pſchidac̄, dokelž jim nichton ſ mexikanskeho luda ſ radze a ſ pomožy njeje. — W Franzowskej poczimaſa ludjo tež ſ mexikanskej wójnu jarą njeſpoſojni bycz; pſhetož nichton žadny wujitk ſ wjele njewidzi, hdy by ho wona tež derje radzila. — Franzowske nowiny hishceje pſchego ſe wſchej mozu na to hrinaja, ſo chzedza Grichojo jendzelskeho prynza Alfreda ſa krala wuswolici, a praſa, ſo by to zlye njeprawje bylo, dokelž je franzowske jendzelske a ružowſke kniežerſtwo poſtoſilo, ſo žadny franzowski, jendzelski abo ružowſki prynz ſa grichiského krala wuswolici njezmje. Wone poſaujua na to, ſo by najlepje bylo, hdy bych u ſebi Grichojo rakufſkoho arzynowjwodu Mlaza ſa krala wſali. — Bruski króuprynz a jeho wſhoka mandzelska ſtaj 2. decembra ſtrowaj a čerſtwaj do Marseille pſchijeloj. — Khézor ſo hishceje pſchego do Pariza wróczil njeje, tola ſda ſo, ſo tam bory ſchindze, dokelž chzedza tam nowy fruh města, tiz je ſo w poſlenšim čaſu natwarik, poſhwyczic̄ a wſchēdneniu wobkhodu wotewrjcz. Pſchi tym chze khézor a khézorka pôdla bycz. Čaſ ſ taſkim wotewrjenju bě hizom pſched ně-

kotrym čaſom poſtojeny, ale dokelž běchu wuswiedzili, ſo móhli eſi, tiz khézorej ſa ſiwojenjom ſteja, taſku ſkadrońecz wujic̄ a ſnadž na njeho tselic̄, dha bu ta wěz wotſtoreczena a khézor ſo hizom dleſhi čaſ w Parisu poſaujal njeje.

Grichisla. Grichojo maja někto kralu počnu ſ tym, koho bych u ſebi ſa noweho krala wuswolisi, a hdy by po jich woli ſchlo, dha bych u najradjeho jendzelskeho prynza Alfreda wſali. Woni myſla ſebi mjeñiſy, ſo bych u potom, hdyž je jedyn jen dželſki prynz ſ grichiskim kralom, ioniske ſupy, hdyž tež Grichojo bydla, ale pod jendzelskim wſchim kniežitwom ſteja, tež ſ Grichiskej pſchiphany. Pſches to by ſo grichiske kraleſtwo tóſſto powjetſhiko a wjazy možn dobylo. Hewak myſla ſebi tež Grichojo, ſo prynzej Alfredej njeby na pjeniesach pobrachowalo, a to je wažna wěz ſa nich, dokelž je Grichiska hishceje khétro khudy kraj. Wyſſe teho měnja woni, ſo by jendzelske ministerſtwo prynza Adolfa potom, hdyž budze wón i grichiskim kralom, na wſchě waſchnje podpjerako a ſakitowalo, a by Grichiska takle ſylného pſhczela měla.

Někto ſo jenož prascha, hac̄ budze jendzelske ministerſtwo wopravide ſhyc̄, ſo by ho prynz Alfred ſa grichiskeho krala wuswolit. Je-li ſpomnijene ministerſtwo ſ tym pſches jene, dha je jeho wuswolenje tež wěſte; pſhetož w někotrych grichiskich krajinach ſu jeho hizom ſa krala wuswokali a hevak je lud po zlyej Grichiskej ſ temu pſchihotowanym, ſo by prynza Alfreda ſa krala wuswolil a je w Grichiskej někto waſchnje, ſo pſhi ſlawných ſkadrończech lud ſtajne předy, hac̄ ſo roſen-dze, woka: „Skawa nowemu kralu Alfredej!“

Jendzelska. Jendzelski krónprynz, ktryž bě w poſlenšim čaſu ſ pruskej krónprynzefy (ſwojej ſotru) w Romje, je ſo wot tam wróczil, ſo by ſwoju njeviſtu, tiz bě ſ kralowej Viktorii do Londona na wopſtanje pſchijela, na jeje dompučzu do Danskeje pſchewodzik, a to je ſo w ſandženych dñiach ſtało. — Kajſcho měnjenja po prawym jendzelske ministerſtwo w nastupanju grichiskich naſežnoſczech je, to je hishceje zlye njeſnate. Hac̄ dotal niciož pſhczic̄wo wotmýſlenju Grichow, ſo bych u prynza Alfreda ſebi ſa krala wuswolili, činiſlo njeje; ale ſ tym pſchego hishceje prajene njeje, ſo budze tu wěz tež w ſwojim čaſu podpjerac̄.

Ruzhowska. Ruzhowske pjeniežne naſežnoſeje ſo ſ kóždym měřazom poſlepſhuj; pſhetož hdyž dyrbiachu Ruzhojo, jeli papierjane pjeniesy do wukraja ſe ſelech, hishceje lom na 100 tolerjach 7 tolerjow ſchłodowac̄, dha je ſo to někto hizom tak poſlepſhiko, ſo trjebaſa jenož 3 tolerje na ſto ſhubic̄ a budze ſnadž hriedž pſchihodnicho lěta placíſna pjenies w Ruzhowskej a w wukraju runa. — Kaž franzowske, tak tež ružowſke kniežerſtwo ſ tym ſ poſojom njeje, ſo dyrbial jendzelski

Vrhinz Alfred nowy grichiski kral bycz. ← Khejzor Alexander pschebywa nětko se swojej zwójbu w Mostowje, hdzejz su jeho s wulkej pschezelniswościu vitali. Tamnische měschčanistwo a semjanstwo chyzsche jemu ē czechci wulku hoscinu a bal wuchotowacj, ale jako jemu to wosjewichu, dha měnijesche won, so to trjeba njeje, dokelz möhli te pjeniesy lepje načožicj. Duž je tamnische měschčanistwo a semjanstwo wosfankuło, so chzetej sa te pjeniesy, sa hoscinu a bal wustajene, žito kupicj a je do Finnlanda pôšlacz, hdzejz su so létusche žne do ejista skasyk, so je tam na tajke waschunje nush doſež. Wustajene pjeniesy wuczinja pał psches 60,000 toleč.

S Polskeje tón thđenii ničjo wožebnije noweho piacj njevěmij, khiba so dyrbja tamnischi najwyschi krajni saſtojnizh nětko mjenio „ministrjo“ doſtacj.

Turkowſz. Dotelz Albaneſojo s tym hróža, so chzedja pschezjivo Turkam poſtanacj, dha je sultan khetro wjele wójska na mjesy jich kraja pôškak.

Lubym Šserbam!

Palenz a palenzpicze. — Pjanoscj a wopisťtwo. — Ich frudne a schéddne plody. — Sjawne pschedawanja (autzije a pschedadžpanja). — Napominanje a proſtwa na lubych Šserbow. Wot H. W.

Lubi Šserbia! Sedyn s najhorskich njeponzinkow kózdeho luda, kaž tež kózdeho člowjeka wožebje, je palenzpicze. Palenz je tón žadlawy grat, ta čertowca bycz, do kotrejz naſch najhorschi njeſcheczel, čert, člowjeka ſaplez a popadnycj pyta. Šhto je palenz a jeho, s njeho wurodzena džówka, ludjom roſom a ſwedominje, jim wſchē dobre myſble a ſacjučza potepiwchi a wotewfawshchi, wſho s teho njepełneho, hřibneho, njeſtliczomneho, njeđuſhneho a njeſchwärneho načinila a dokoniala, — to njetriebam wam hakle powiedacj. Horj na horj je won hřekhi khopik a wſchón kwet se wſchelakim hubjeniſtom napjelnik! Mój jaſyk a pjero brſchtej pschedabev byk, to wſho wuprajicj a wopisacj. Oto běda, běda na tole picze, kotrež tak njeſhemernje wjele a wulke hubjeniſto, tak wulke njeſboža na čelach a dnuſbach, tak wulke a frudne žakoſcie w domach a zwójbach ſhotuje!!! Tež won, lubi Šserbia, njeſcze, Bohužel! tutemu napojej wſchitzh zlye zuly, wožebje pscht ſkladnoſczech, hdzejz so wam tón ſamy poſticzuje. Tež bjes wami su tu hřichze mnoſy, kotsiz ſchlećneku njeſazpija, hdzejz so jim ta ſama poſtie, haj kiz so pschi datej ſkladnoſcji mjeſne abo bôle, často zlyje ſabudu a roſom pschedipieca, tak so su hřorsiſki kaž ſtöt. Haj tež bjes wami je hřichze wjele tajtich, kiz, kaž bych u džeczi byli, na ſebi knježicj, ſamych ſo wobinježicj, kiz zwójim poſhilenjam a žadofszam napschedzjivo ſtejcz a ſe zwójim čelom dobýwarszy wojowarz njemóžeja, kiz su ſo wjele bole tutemu žadka-

wemu piczu palenza poddaliſ a dodaliſ. Tež bjes wami je tójschtō tajtich, kotsiz pschi datej ſkladnoſcji ſchlećneku, wožebje hdzejz ſo darmo dawa a poſticzuje, njeſazpija, ale ju jenu po druhej, wuproſniua, njeropomnajzj, k czemu to dowjedze, ſhto ſ teho naſtanje a ſajke budjeja jeho ſčěwti! Haj tež bjes wami ſu mnoſy tajzj, kotsiz drje žani „piczjy“ njeſzju, kotsiz pał ſo tola pschi datej pschedznoſcji a wožebje tam a tehdj, hdzejz ſo palenz wudželuje a ſhano darmo dawa, taſ ſabudu a žanhch mjeſow njeſnajecja, ſo ſebi ſ tym najwjetſcheje ſchody načinjia. Sa tých je tajke ſkladnoſtne poſticzeje paſlenza najschté dnische, dokelz čim ſylniſho a najhórje na jich roſom, jón požmuriſ a potepjo, jón ſanicz a po- duſcho, ſkutkuje, čim mjenje ſhano hřewak a wſchēdnie wot tuteje pothluſchazeje wodžiczk i ſebi ſrěbajn, čim porědſho ſo hřewak ſabudu a ſo w palenzu wopowia! Haj, ſkladnoſcji a pschedznoſcji ſtej ſa tých najhorskich, najeſtličnich, wodžebje hdzejz ſo w tym naſtupanju paſlenzicja darmoſcji ſiednoſcja. Škladnoſcji a darmoſcji w palenzicju ſtaj hujom tak někotrehožtulj i padzej pschi- njeſtloj a do najhorskeho hubjeniſta ſaujedkoj. Pschedoſcji niz doſež, ſo je jeno a wjazokrčne jenotliwe wopieſe (pjanoscj) kózdy kózdy ſa teho, kiz je ſo ſabyl a ſebi tak zwój, jemu wot Boha lubeho knjeſa na w obſtajnje daty roſom rubik, wulzy jara ſchödne — ale to ſhamo dowiede tež do naučenja, do ſmučenja, do wěčneho ſtaženja!

Sa derje ſnaju, ſhto ſkladnoſcji a pschedznoſcji, ſhto čjaſ ſa darmoſcji w tymſe naſtupanju, w palenzicju ſamoža. Wone ſu čaſto hřorsiſe hřecj palenzicje ſhamo a tón, kiz ſkladnoſcji i piczu dawa, kiz palenz darmo a w njeprawym čjaſu podtykuje, poſticzuje a podawa, je runje tak njeđuſhny a njeſtličnomu člowjek, jeli niz hřichze hřorsiſi, hřecj tón kiz jón bjerje a pije. Rjeje won ſobu tón ſaujedni, kiz do ſtaženja wjedze a wodži, njeje won ſobu tón ſtažer? Haj, njeje won, ſo tak praju, čertowcy pomožnik?! Šskabe dufthe pschi nětajkej ſkladnoſcji a darmo ſ palenzom do njerofonta, do wrótnoſcje, do ſaujerezenja ſaujescj a domjescj, to, po mojim ſdacju, njeje tak čejko; ale čim čejſiho je a budje to ſamolwjenje ſa tých, kiz ſir ſlaboſcji ſwojich ſobubratrow ſ palenzom na ſle, to je: na zwój mate- ſialny pjeniſzny wužitk wužiteli a jenu jenicku dufchu do ſchody a ſtaženja ſaujedli. Woni ſu intellektualni wumyſlerjo, ſatožerjo a naſchytkowarjo tamnych, kiz na jich poſticzowanje piſa, won ſu ſapocžinjerjo wſchego teho, ſhtož tamni potom, požmuriſi, pjeni a roſoma wužubjeni, w ſlowje a ſe ſtukom ſleho, ſchödneho a njeſtličnemuh wužjedu a doſonjeju. Tim pschede wſchitkim to tamnje a poſleje, kotrež ſo tak hujto na palenzicje a pjanoscj, na wopieſe ſ týhaz a ſaſo ſ týhaz extow wužypuje! Tich ſamolwjenje je a budje,

czim wjazh ſznamo roſwuczenja a ſchule, czim wjazh ſznamo lepsheje ſdzieranoscze mjejachu, hacz czi, kotreymž ſwoj tchirkom, helski napoj ſpoficjowachu. A czim hörje, hdny ſwoje picze ſ wěſtym wotpoſladanjom, ſ tym wotpoſladanjom podawachu, ſo bychu druhich hacz do nje-roſoma napojili a jich ſtroweho a ſtröſbneho roſoma wurubili, tak ſo bychu potom czim wjazh pjenjeſzneho dobytka wot nich czajnycz mohli.

(Skónčenie.)

Ze Serbow.

S Małych Deb̄ez. Sañdženu njedželu, 30. novembra, wjeczor na pol ſedmich bu njedaloko naſcheje wſy na ſchjeſzny do Wulſich Deb̄ez czěliſti. U r i i M r o s ſ naſcheje wſy, ſ hlowu a hornym czekom pſchi moſcziku w pſcherowje, do kotrehož běſche padnuł, morow namaſany. Boža ruczka běſche jeho ſajała, krótko po tym ſo bě ſ Kowarjez korečny wuſchoł.

S Wjerbuja w Delnej Lujzijy. Wcžera pſched tydženjom wjeczor, 28. novembra, je tudy jena žonska ſrudny kónz wſala. Jejny muž bě tehdý ſ džeczimi na khwili wuſchoł, tak ſo bě wona ſama doma wostala a ſo pſchi tym najſkerje khetro wopila. Jako jejni ſtôjbni poſdžischo ſaſo domoju pſchindzechu, namaſahu ju pſchi khachlaſch ſedjo — njebohu. Ji bě ſo draſta na kribjecz ſapalika a jejne eſeo tak wopalika, ſo bě duha ſpuſčejicz dyrbjaka. Cwia bě poſna kura, tak ſo je ſo ta njeſbožowna žonska najſkerje bóry ſaduhyka.

S Skarbožca w Delnej Lujzijy. Tudy bu na ſwiedzenju ſemirjetich, 23. novembra, tudomna pono-wjena a pſches nowy pſchitmark powjetſchena zyrkej pſches t. ſuperintendenta Ebelinga ſ Schoczebuſa ſwiedzieszy poſwjeczena a bě ſebi tónzamý to ſłowo na Psalm 27, 4. 5. ſaſožkej ſwojeje wubjernieje rycze wſał. Po dokončenju poſwjeczenja džerſeſche tudomny t. ſarač Pank kraſne předowanje po ſłowach Sjew. Jana 7, 13 — 17, po kotreymž bu Boža wjeczr ſwjeczena a ſ tym tónle rjamy ſwiedzeni wobſankneny.

(S Zaſnika Ě.)

S Kubſchiz. Sañdženu njedželu rano w dru-hej hodzinje wudýri tudy wohēn, kotrejž wſchitke twar-jenia kublerja Gudý do procha a popiela pſhemobroči; teho runja tež wſchitke twarjenja kublerja Wehle, sa-hrodnika Handrija Hojbjana, sahrodnika Korle Lehmannu, sahrodnika Handrija Helgesta, sa-hrodnika Handrija Kaplerja a sahrodnika Pana Garbarja. Gudžizom, Wehлизom, Hojbjanem a Lehmanem je ſo wſha domjaza nadoba ſpalika a wſchón grat. Druhim wotpalentym je ſo ſ wjetſka tež tak ſrudnje ſeſko, wſchém pak ſu ſo ſetuſche bohate žně ſpalike a hewał wſchitko, ſhcož mjejachu hžom wumřocze-

neho na kubji ležo. Wysche teho ſu ſo Gudžizom 4 ſwinje a wſchón pjerjowy ſkót ſpalike, Wehлизom pał 2 ſwini, 1 jaſoja a pjerjowy ſkót.

Wohēn tak ſpěšnje a ſ tajſej ſylnoscju pſchibje-rasche, ſo dyrbjachu ludžo ſpokojni bycž, hdny ſami ſe ſiwiſenjom wuczeſtchnu a ſkót někak plomjenjam wutor-hnychu. Dokelž je starý H o j b i a n ſwojeje wnfzokeje staroby dla hžom khetro njemózny a mało widzi, dha běſeſche gmejnſki prijódſtejſ Hetman ſ Hojbjanez, ſo by ſa nim poſladał. Ale jako tam pſchindže, dha ſo to hžom palesche, a dokelž běchu durje ſancknene, dha dyrbjeschke předh po ſekleru domoju bězeč, ſ kotrejž potom durje roſraſy a Hojbjana wokaſche. Hojbjanez twarje-nja ſo bjes tym hžom ſtraſchnje palachu, tak ſo ſo tſečha předh dele ſkypny, hacz ſo Hetman ſ Hojbjanez domſkih wróci. Wón pak won wuſkoči, wuſlada pał, ſo Hojbjan ſa nim pſchischoł njeje. Duž běſeſche wón khěſſje rucze po někajt grat, ſ kotremž palazu ſkolum trochu wot durjow wotſtroni a wuwjedje Hojbjana potom won.

S Věleho Cholema. Tudy bu w tak mjenowanej ſpalenej holi jedyn rjamy wulſi tak mjenowany kamjentny hodlec tſeleny. Wón měri wot jeneho róžka tchidka hacz k druhemu něhdje tſi kočze.

Přilopk.

* **W Mnihowje ſplóſcha** ſo 5. novembra jedyn, do jeneho wosyčka ſapſchelnym kón a czěrjeſtce na běrnjaze wſki, hdzej bě runje wjèle ludži ſhromadžených, tak ſo bu tam pječ człowiekow ſtraſchnje ran-jených.

* **W Opolu w Schlesynſkej** je dochjeje ſuchoth dla woda tak jara pobrachowac̄ poczača, ſo polizia nad studnjemi wachuje a wobhdylerjo jenož we wěſtym czahach wodu czerpac̄ ſmědža.

* **W Waldawje roſpuſny** ſo 7. novembra ſotok w kňejzej paſençpalerni a wobſchodži dwe-ju, tam pſchebjivazeju dželacjerow tak ſtraſchnje, ſo dyrbjeschtaj po někotrych hodzinach pod wulſimi boſoz-czeni wumrječ.

* **W Poſnanju** je jedyn pōſtſki nižſki ſaſto-nik čeknyt a něhdje 7000 tl., na pōſt k wobſtaranju wotedatich, ſobu wſał.

* **W Italskej** ſu w poſlenskim čaſu jara wjèle deshejza měli, ſo běchu tam wulſe poſwodženja; w Algierskej je pak teſko ſněha napadało, ſaž to najstarschi ludžo njeponomna.

* Pōſtſki pomoznik Franz, kotrejž bě wondanjo ſ Poſnanja četnuk a 7000 tl. ſobu wſał, je w Hamburgu popadnjeny, jako čhyſche do Ameriki wujecz.

Cyrkwinske powjesće.

Werowanie:

Michałska cyrkej: Ernst August Heyna, fabrykant sko-
mianych klobukow w Łockwiczu, s Henriettą Hanżą Amalią
Gersdorff se Židowa. — Korla Theodor Emil Schuster,
schewz w Budyschinje, s Haną Madlenu Halmiz s podhrada.

Kičení:

Michałska cyrkej: Maria Theresia, Wylema Wili,
wohydlerja w Jenkezach, dž. — Jan August, Korla Pietrsk-
mann, wohydlerja w Delnej Kinje, ź. — Anna, Jana
Wehle, khežtarja w Dobrnschi, dž.

Zemrjeci:

Djen 23. novembra: Maria rodž. Kenczez, njebo Han-
drija Jakuba, khežtarja a polerja pod hrodom, sawostajena
wudowa, 71 l. — 21., ſ. G. E. Krauza, knieži sahrodnik
we Wulkim Wielkowje, 42 l. — 25., Michał Kapler, žitno-
scer w Jenkezach, 57 l. 10 m. — Jurij Durenz, khežtar w
Dalszach, 74 l. — 26., Hanža rodž. Nowakoz, Jana Pje-
tricha, khežtarja w Vělczechach, mandželska, 40 l. 5 d.

Čahi sakskošlezynskeje železnicy
z budyskeho dwórniča.

Do Dražbjan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h.
11 m.: pshipołnju 12 h. 50 m.*; popołnju 3 h. 33 m.*
wieczor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 26 m.

Do Shorelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 11 h.
40 m.*; popołnju 3h. 25 m.; wieczor 6 h. 54 m.*; wieczor
9 h. 24 m.; rano 12 h. 30 m.

*) Pschisanknenje do a se Žitawy a Liberza (Reichenberg).
†) Pschisanknenje do Žitawy.

Pjenježna płacizna.

W Lipsku, 26. novembra. 1 Louis'd'or 5 toler 15 nſl.
— np.; 1 połnowažazy czerwony šloty abo dukat 3 tol.
5 nſl. 6 np.; winske bankowi 82½.

Płacizna žitow a produktow w Budysinje
29. novembra 1862.

D o w o z :	Płacizna w přerézku				
	na wikačach,		na bursy,		
6403 kórcow.	wysza.	niżsa.	srzedzna	najwyssza	najniżsa
Pschenza	11. 11. np.	11. 11. np.	11. 11. np.	11. 11. np.	11. 11. np.
Woźka	5 25	—	5 10	5 17	5 27
Jęczmen	3 25	—	3 15	3 20	3 27
Worž	2 22	5	2 15	2 20	2 22
Broch	1 22	5	1 15	1 20	1 25
Woka	4 15	—	—	4 10	4 15
Rjepit	3	5	—	3	5
Zahy	8	5	—	8 10	—
Hejdusčka	6 10	—	—	—	—
Bjerny	4 10	—	—	—	—
Kana butry	— 25	—	—	20	25
Kopatzkomy	— 18	—	—	17	—
Zent. syna	4	5	—	4	—
	20	—	—	17	5

Spiritus płacise w cera w Barlinje

15 tl. 15 nſl. a 15 tl. 5 nſl.

repikowy woli (nječiſčeny) 14 tl. 15 nſl.

(Ežiſčeny, kaj ſo w Budyschinje pſchedawa, je
ſtajne něhdže 1¼ tl. drózſchi.)

N a w e s t n i k .

Regus, ſymny a czopły,
bleschu po 8 nſl.

Bifchofſenſza, žoldpoſhylnjaza,
bleschu po 10 nſl.
pſchedawam k domojwſacju abo k piczu w mojej wino-
wej ſtwē.

W Budyschinje na ſerbſkej haſh.

J. G. F. Niecksch.

Vino. Wopravdžite wina
wſchitkich družinow,
jara dobre a tunje,
czerwone a biele, w
częzach a bleschach, khanu po 8 nſl. hac̄ 20 nſl., bles-
chu po 7½ nſl. hac̄ 1 tl., pſchedawa s khamow a
wſchlenjuje w ſwojej winowej ſtwē, wo kotrejž prawej
bohate wophtanie najpodwolnitscho proſh.

W Budyschinje na ſerbſkej haſh.

J. G. F. Niecksch.

Gsuehe dróždze

wſchelneje dobroſeje a po kotrejž ſo ſtajne derje
hiba, ſu pola mje wſchēdnie na pſchedan. Tež pſche-
dawam wſchitke khamarske twory, kotrej ſu k ſchtryp-
lam trébne na najtunischo.

J. G. F. Niecksch na ſerbſkej haſh.

Wſchitkim khamarjam we wołknos-
ci, kiz chedža moje woſebje ſylnie ſu-
che dróždze pſchedawac̄, dawam ja, je-
li jich jenož někak wjeli w zyłym pſche-
trjebaja, woſebny dobytk a proſchu wo
prawje ſažne ſkafanje.

W Budyschinje na ſerbſkej haſh k dwěmaj
muromaj.

J. G. F. Niecksch.

Gupſchedan!

Dželbu ſwubjeranych ſmuhatych wołknenskejow k
kuſnjam mam ja něko pod radnej khežu s napichezja
wojerskeje klowneje strože po tak tunjej płaczisne na
pſchedan, hac̄ mje ſameho khotſtuje.

H. F. Búſchel.

W Smolerjowej kniharni je doſtačz:
Khwalce Knjezowe mjeno!

Modlitna knižka za katholſkich křeſćianow. Wot H. Dučmana.

Tuta knižka płaczi broſhurowana (jenož do
wołwali ſeschita) 5 nſl., zwiazana z platowym křibje-
tom 6 nſl., cyla w płacie ze złotym křižem 10 nſl., a
w koži ze złotym wobrězkom 20 nſl.

Gewal je tuto knižka ſa tu ſamu płaczisnu k do-
ſtačzji pola k. tachantskeho vikarja Hórnika w Budyschinie,
pola k. P. Benne Krala w Rževu a pola k. kapłana
H. Dučmana w Nadworju. =

Drzewowe aukcje.

Drzewowe pschedawanie na reverbach, k majoratskemu kniejsztwu w Nieszwacziidle bliskich, smieja so klebowaze dny:

Pondzeli 8. decembra

budze so pschedawacj: brézowe a wólschowé drzewo po lozach na milczanskim reverb. Shromadzisna rano w $\frac{1}{2}9$ hodzinach w milczanskim mlynie.

Wtorek 9. decembra

brézowe a wólschowé drzewo po lozach na wbohowiskim reverb. Shromadzisna rano w $\frac{1}{2}9$ hodzinach pschi kschiznym puczu na wétrnitowej horje.

Srzedu 10. decembra

khoinowe schtomu a wólschowé drzewo po lozach na schowowskim reverb. Shromadzisna rano $\frac{1}{2}9$ hodzinow pschi czornym sahonu blisko konschego drzewnischeza.

Schtwórtk 11. decembra

brézowe drzewo po lozach w Lomzhy. Shromadzisna rano $\frac{1}{2}9$ hodzinow na lischczim wuhonje pschi konsczańsko-scheschowowskim puczu. Popoknu wot 2 hodzinow pokraczowanie pschi nowej swerinarri pola Nieszwacziida.

Piatk 12. decembra

brézowe a wólschowé drzewo po lozach na holeschowowskim reverb. Shromadzisna rano $\frac{1}{2}9$ hodzinow w holeschowowskim hosczerzu. — Wuměnjenja so psched aukcji wosjewia.

W Nieszwacziidle 27. novembra 1862.

B. Unger, wyschi hajnik.

Na jenym, jenož wot němickich fastojnikow sjaradowanym, w polnoznej Ruzhowskej ležazym, wobszedzenistwo jeho excellenzh kral. sakſkeho tajnego radicjela se Seebach nad Wujerju dostanu dobrą, zwouj węz derje rosemjazh mēcher, kaž tež dwaj wocwcerzej dobru a trajazu ſkužbu.

Jenož czi, kij maja w tajkim nastupanju dobre wipšma, njech so teho dla pola knjesa inspektorja Jaliusa Bergemanna we Wujeri pola Lubija samowjeja.

W prjodkstejazym hodam porucja so czesczenym Sserbam a Sserbowkam derje sjaradowanym a wjele wopschijazym

Sklad

juwelowych, ſlotykh a ſlebornykh
tworow

Korle Reichi

pôdla radueje khěje,

kij tež woszehje wulki wubjerk ſlotykh reczajow sa niewesty, k czasznikam a broscham poſticia a hewak tež jara rjane a spodobne: pierschezenje, broſche, boutons'h a naruczniki pschedawa. Poſluzenje je sprawne a plazisna wschitkich węzow jara nista.

Korla Reicha.

August Scholta,

czasznikar

na
žitnych wîkach

w Schlemarjez khězi čzo. 228.
porucja wschitke družiny czasznikow (segerjow) po najtunisich placzisnach. Tež so wschitke czasznik po najwyschej placzisni je sametjeja a hewak so te same tež pola njeho tunjo a derje porjedzeja.

S poczeczowanjom

August Scholta.

Czesczenym Sserbam ja woszehje k na-
wiedzenju dawam, so ja sierbski ryčju a so
môže so teho dla kózdy pola mje sierbszy dopo-
wiedacz. **A. Scholta.**

Zako najtunische zwęczenje.

wo istwach, dželařnach, salach, hródzach atd. po-
rucjam ja

pinafinowe lampy.

Tajke najmjenšche (5liniojte) pschedrjebaja w hodzinje
sa $\frac{2}{3}$ np. zwęczenja, wjetšche 5liniojte sa 1 np.,
10 liniojte so $1\frac{1}{2}$ np. a maja jara jaźne zwettlo.
Tež môže so pschi mojich lampach fotogen nałozecj
a tam je ja we wulkim wubjerku na pschedan.

W Budyschinje na žitnej hafzy čzo. 52.

Herrmann Rachlik, Klempnarka
mischt.

Wële woltarne zwęzy a wostkowe zwęcžki
punkt po 20 nsl.

Dobre jadrive mydlo punkt po 5 nsl.
w kamienjach tunischo,
porucja mydlai **Martschinek** na smutskomej
lawce hafzy.

Włoske worjechi wot Rheina,
wjetšche a lepscheho ſkodu, dželi tudomne, a tola tež tak
tunje, dosta a porucja lubym Sserbam

W Budyschinje na sierbszej hafzy, hdzež dwaj mu-
raj a dwaj selena schtomikaj psched durjemi stejtaj
J. G. F. Niecksch.

Wschitke družiny najlepších pschedencznych
mukow, ržaneje muki, pizneje muki a
wotrubow porucza po najtunisich placzisnach
k dobrocziwemu wobledzbowaniu. — Pschedawanie stanje
so tak derje w mojich khlamach na kamjentej hafzy čzo.
567 w Budyschinje, kaj tež w mojim mlynie w Hajnicach.

P. L. Kapler.

Němski Phönix,

wóhensawěsczaze towarzstwo w Frankfurcie $\frac{n}{2}$.

Sakładny kapital 5½ milliona schěsznaćow.

Sawěsczenja pola tuteho towarzstwa wobstarac̄, je stajnje hotowy

pschekupz **Siems,**

firma: **J. G. Klingst Nachfolger** w Budyschinje
na wohatej haſzy čzo. $\frac{86}{24}$.

Barlinske wóhensawěsczaze towarzstwo.

Sakłozene 1812.

Sakładny kapital 2 millionaj toler.

Tuto hizom 49 ljet wobstejaze towarzstwo bere sawěsczenja psche wóhniowu schkodu horje po niskich, ale twerdych prämijach, hdżez sawěsczenju żenje nicžo dopłaczowac̄ netreba.

Sawěsczenja wobstara a wschie wułozewanja dawa

Wot 100 tl. sawěsczenja pod szłomjanę tſjedcu płaciž ſo ljetnje 18 nſl. abo tež mene, jeli twarenja hamotnje leža; wot 100 tl. sawěsczenja pod zyhlowanej tſjedcu dawa ſo ljetnje $4\frac{1}{2}$ nſl. abo wjazh, ſa tym hac̄ ſu ſłomjane tſjedci bliſke abo daloſe. — Sawěsczenja moža ſo njetko na 10 ljet abo na krótſhi czas ſtacz; schtōz pał borsy na wjaz ljet sawěsczji, tón salutuje ſebi ſ tym wele penes, dokelz khōsth ſa pschiwolenje ſudniſtwia, ſa ſchtempel a t. d. pschi weleljetnym sawěsczenju wetsche nejſhu, hac̄ pschi jenoljetnym. W lječe 1860 bje pschi horka ſpomnenym towarzſtwie ſa 95 millionow toler sawěsczenjow. — Kózda, sawěsczenemu psches wóhniſzinena, schkoda ſo hnydom ſapłaczi, tak borsy hac̄ je po miednju twerđe poſtajenia. — Agent ſebi pschi horjebraniu sawěsczenja ſa ſwoju prągu nicžo nežada, a sawěsczenje hizom płaciž: tak borsy hac̄ je ſo pola agenta ſapiſzato, ſo ſo teho dla netreba na poliſu czakac̄.

W Budyschinje.

J. C. Smoler, wudawař Serb. Now.,
agent barlinskeho wóhensawěsczaze towarzſtwa.

Dr. Whithowa wodžicžka ſa wocži

wot Dr. Chrhardta w Altenfeldzi w Thüringſkej, ſi wjazorymi privilegiami wyhokich werchow poczeſzena, wopokaſuje ſo be wſchitimi dralhymi wocži hojazhmi ſrijedami psches ſwoje ſbożonne ſtutkowanje wſchiednie jaſo uajſahodniſha a najlejſtha w džicža w tajſim naſtupanju, a može ſo jaſo dopofaſanu hojazh a poſylniſazh ſrijed a jaſo

wieſta pomož ſa ludzi na wocžomai bjeđnych

ſogđemu poruczečj. Wona hoji wieſze a rucze a be wſchitich ſchłodnych ſziewkow, woſebe pschi ſahroren, ſzerpenju, ſuchoſci, ſylſowanju a hjezenju wocžow, kož tež pschi ſlaboſzi po bjeſimi a płaciž bleschka ſ wułozewanjom jenož 10 nſl. a džiela ju jenož wopravdžitu Traugott Chrhardt w Altenfeldzi w Thüringſkej.

Skład ſa Budyschin w hradowſkej haptiſy.

Kurotwje

kujuje a płaciž ſa por pětnych kurotrowow nětko
12-15 nſl.

E. Unger,

kobukar a ſwérinokupz w Budyschinje.

 Sa pschiwominam, ſo ſym ſoždy ſchitwotki w Lubiju pola tamniſheho buſchluwerja Heinzy.

Sajazh

kujuje w zyhych houtwach, kož te, jenotliwie a płaciž nětko ſa pětničož franko do Budyschina pschinjeſzeneho ſajaza **18 nſl.**

E. Unger,

kobukar a ſwérinokupz na ſmotskomnej lawſkej haſzy w Budyschinje.

Pscheńcza parna mięka

każ też róshnki, zokor a wschiłke körjenje a materialne twory ma najtunischo na pschedan.

David Berger na żitnej haſh.

Hollandski mlókowy pólver.

Tuton, se starodawnych czaſow dopokasany, s najlepszych ſelow a korenjow pschihotowanym pólver, po jenej bo po dwie maj ſzizomaj wschiedne frumom abo wozzam na prijenju piwu na chyan, pschisperja wobżernoscę, pložji wele mloka a ſabjewa jeho woklňenje. Pakojt placzi 4 nſl. a je k doſtačzu w hrodowskej haptuzi w Budyschinje.

Großowe

broſtkaramellje

najlepsi ſrjedk k wotſtronenu kaſchela a k położeniu dychania, kaž tež k swarnowanju psche dybawoscz pschi ſafymnenju w ſymnym czaſu.

Sa Budyschin a wołkołnosz w hrodowskej haptuzi knesa M. Jäſzinga kózdy czaſ na pschedan.

Eduard Groß w Brüdlaſau.

Shromadzisna towarſtwa čežnje wuſlužených wojakow

niesměje ſo tón króz 2. nježelu t. měřaza, ale budže na narodnym dnju Jeho majestoscie krala Jana, 12. decembra wjeczor w 7 hodzinach w hosczeniu k ſlotemu jehnječu wotdžeržana, k czemuž chyli ſo ſobuſtawu prawje bohače ſeńc.

W Budyschinje, 3. decembra 1862.

Pſchedzhtwo.

Proſtwa.

Dolež ma ſo w bližšim czaſu knižka, ſiwnienjo- piſz njeboſicíckeho Budarja wopschijaza, wudacj, dha ſo kózdy, kiz něchtio ſ Budarjoweho ſiwnienia powiedacj wě, wutrobnje proſh, ſo by to we wudawarni Sſerbſkich Mo- win ſterje a ſlepje wosjewicz chyli.

Voruczenje.

Czeſczenym Sſerbam Budyschina a wołkołnosje po- ruczam ſwoj ſkład cziſhczanych a barbjenich platoñowych a barwianych tworow k ſchorzucham, rubiſčkam, ſu- kniam a t. d.

Tež cziſhczu ja wołmjane a połwołmjane węzy, jako mohair, muſelin, thibet a lüſter.

Wo dobrociwne wobkeržbowanie proſh

E. Mendel, barbatſki miſchtur na kamjentnej haſh.

Čiſe L. A. Donnerhaka w Budyschinje.

Sſloma na pschedan.

Jeczna, pscheńcza a rapſowa ſloma je na pschedan na ſwobodnym kuble w Jeſchizač.

Hermann Bertram,

čežhafar

s welbom na miaſzowym torhoſčenju na róžku čzo. 36 porucza ſwoj ſkład ſchilktowých, klonokſezowych, gum- mijewých, drjewowych a rohowych czežhakow wschiedtich dru- žinow. Wón porucza tež ſzizy, wahy, wuſchiwanske rynki, etuis'hy, wloſhove, ſubjaze a nohezowe ſchęſtli.

Šafopſchedawarjam porucza wón ſwoje ſylné fri- ſirowanske, proſhne a ſathknjenſke czežhaki a dawa jim ſpodobny rabat.

Katholſkim Sſerbam!

Sobotu 13. decembra popołdnju w 2. hodzinomaj budje „towarſtvo SS. Chriſla a Methoda“ w tachantskiej ſchuli dozaſožene; k czomuž z tutym lubje pschedroſchuja podpisani na „Pſchedroſchenju“ katholſkim Sſerbam podatym.

Šiauwy džak.

Wſchitkim tym hamym, kotsiq nam ſańdzeniu nježelu 30. novembra rano, jako bě ſtrachny woheń pola naſ wudhrl, pschedzeliwje ſe wſchēch ſtronow k pomozh kwa- tach, wohebie pak knjeſej hamtmanej Hartenstein ſa jeho roſhlađnosz a rjadowanie, dale czeſczenym muſtwam ra- bocžanskeje, jeńkečanskeje, konječanskeje, porschanskeje, ma- ſobudyschinſteje, budyskeje, maleſchanſkeje, droždjiſſkeje, wozhynſkeje, delnjohorčanskeje, borkiežanskeje a czihonjan- ſkeje ſykaſh, potom knjeſam wylchim a woſkrieſnym gen- darmam Hühnje, Pilkej, Kadnerej, Hadantej a Bjenadej, kaž tež woſnjenpolizajſkemu kommiſharzej knjeſej Lichterej a wojerſkemu, ſ Budyschinje poſklanemu, kommandej.

Bóh luby knjes chyli wſchitkim jich nam wopofaſanu ſubosz a dobrociwosz bohače ſ czaſnymi a węcznymi darami ſarunacj a kózdeho pſchede wſchitkim njeſbozom ſwarnowacj.

W Ku b ſchizač, 4. decembra 1862.

Gmeinſka rada tam.

Precelam a znatym z tutym najpodwolniſo k wjedzenju čimimy, zo je naš mandželski a naš **J. Pohonč** zańdzenu wutoru 2. decembra wječor we wérje do Jefusa čiſe wusnył, a proszymy wo dobrociwe dželbraće.

W Nowej Wsy a Łuskę.

Zrudni zawostajen.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so
w wudawarni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
placi so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kózde číslo płaći 6 np.
Štwórlétta předpłata pola
wudawarja 66 np. a na
kral. saks. pósce 7½ nsl.

Číslo 50.

13. decembra.

Lěto 1862.

W opřijeće. Swětne podawki. — Lubym Sserbam! — Budarjowy wopomniſ. — Do knihownje Maćicy serbskeje dari. — Schęczapjezdzeſata ſerbska Boża w křižnej zýrki w Drežđanach. — Ze Serbow: S Du- brawki. S Kołwasz. S Lubija. — Sserbske lutherske knihowne towarzſto. — Nawěſtnik.

Nawěſtne.

Egi ſami czechzeni woteberarjo Sserbskich Nowinow, fotſi chzedža ſa
nje na přenje ſchwartlēto 1863 do předka placziez, njech nětko 66 np. we
wudawarni Sserbskich Nowinow wotedadža. Egi, fotſiž ſebi Sserbske Nowiny
pſches poſt pſchinjescz dawaja, njech tela njesapomnja, ſebi je tam ſkasacz. —
Pruskim czitarjam naſich nowinow hifchče pſchispominam, ſo ſo wot no-
weho ſěta ſa Sserbske Nowiny w Pruzach žadyn ſchtempel wjazy placziez
njetrjeba.

Reditia.

Swětne podawki.

Sakſka. Kralovſti narodny djen je ſo ſaňdzeny
piat 12. decembra po wſchech ſakſtich městach pſchijnje
ſwojeczil. W Budyschinje bě rano pětka wojerska re-
veilla a dopočnja bu we wſchech wſchich a nijschich
ſhulach ſhwedzienſki aktus wotdzeržan, wóſko mjeſeſche
pak pſchijnu paradu, pſchi fotrejz ſo wojazh prěni ras
w nowej uniformje pokasachu. Nowa wojerska draſta
ſo ludzom derje lubjeſche. — W Dražđanach ſu dweju
hólzow doſhanyli, fotraž runje woheń ſaložowaſtaj. —
Sa rakerčanska wokolnoſcž je nowy wuhnerſki miſchtr
Moſer, w Budyschinje bydlazn, poſtajen. — W mě-
ſtachku Altenbergu wotpali ſo 6. decembra w nozy 27
domſtich, 2 bróžni a radna kheža. Wěstemu Thiemerſej
je ſo pſchi tym jeho „theatrum mundi“ ſpalik. — W
Schönecku ſakhadžesche 1. a 2. decembra tak ſatrafahng
wětr, ſo tam hermank wotdzeržecz njemózachu, dokelž ſe
wſchech tſechow kruchi dele lětachu, tak ſo ſo nichton na
haſzu njewěrjeſche. W Falkensteinje a Auerbachu njebe
lěpje, wo wžy Friedričsgrüni bu pak jena kheža powa-
lena a do Treuena běſche wětr wulke ſtadlo ſchörzow
pſchihnał. — W jenych kamjentowuhlowych podkopach pola
Delsenitz je woheń wudyril a njeſtu jón hifchče po-
duhzej móhli. — Na ležomnoſczech, bjes Ulleredorfom
a Sommerawom ležazých a hrabji ſ Einsiedel ſkuſhazých
je 3. decembra woheń na 20tórzowſkim kruchu wřjóž
ſpalik a mlode khejčki wopalik. — Ministerſtwo finan-
zow je zentuar hujojneje ſele na 18 nsl. ponízilo. Kruch

feloveho kamjenja k lisanju ſa ſkót pſaczi 2 nsl. —
W Heidenawje pola Pirny je ſo 8. decembra jena ma-
řivna zyhlowana bróžen ſ zylimi žnjemi ſpalika. —
Wóndanjo widzachu, ſo ſo njedaloto Königsteina bliſto
ſakſkoczkeje ſeleſnizh na jenym ſchtomje jena ſchtoręza
kuſawa pali. Naiskerje bě ſ nimojědžazeje lokomotivu
ſchtricžka do neje ſlečiſla a ju ſapalika. — Blisko Burg-
ſtadta ſu paduſki gensdarma Wolſa tak ſtraſhne tſelili,
ſo je wón naſajtra wumrjez dyrbjal. — Wóſporſki
hamt je wukaſał, ſo dyrbja ſo ejiſla na domach w
blížſich ſchtricžach njedzelač ponowicž. Nowe kataſtrowe
ejiſlo ma ſo w ſchě ſtareho napíſacž. — W Schei-
benbergu je ſo 4. decembra 5 domſtich woipalilo.

Pruſy. Mіnіſter ſmuckomuſych naſznoſcžow,
Jagow, je ſa wjſchcho pſchedžydu brandenburgſkeho
knježerſtwa pomjenowaný a na jeho město je hrabja
Eulenburg pſchijſoł. — Kónpryz a kónpryñezhyna
běſhtaj wóndanjo ſ Marselle (w Franzowſkej) do
Florenza (w Italskej) pſchijeloj a podataj ſo wot tam
do Rakuskeje. — Nekotrych krajnych ſaſtojnikow, fotſiž
ſu jako ſapozhlanzy pſcheczivo ministram hloſowali, ſu
ministrjo k ſchrafje na njeſpodobne města pſchecadžili.

Amerika. S tuteho kraja njemózemy pſcheczo
hifchče nježo wažne piſacž. Małe bitwicžki ſo drje
bjes wojowarzymaj ſtronomaj ſtanu, ale ſ tymi nježo
wuežinjene njeje. A hdyž je druhdy wulka bitwa, dha
je tež taſka, ſo po prawym nichton dobył njeje. Duj
pſcheczo pſchi starym wostanje a njeje widzecz, hdy amerikanska
wójna kónza dobudze. W tu khwili separatiſtojo trochu zofaja.

Rakušy. Khézor je sa khudých tkažov w czechskich rudnych a kerkonosckich horach, hdjež nětko žaneho džela nimaja, 5000 schéznakow darik. — W blískosci jameho Wina je w pošlenšchim časzu howjasy mór tež wudyrík. Pola jeneho bura dýrbjachu 11 kruwów, pola druhého pak 4 hnydom sarashez. — Vendzelski pôšlanc je pječza rakuškemu ministerstwu wosjewiš, so jendzelske ministerstwo sa to njeje, so by ho prynz Alfred sa grichiskeho kraja wuswoliš. — So džetaj pruski krónprynz a jeho vyšoka mandželska do Wina na wopytanje pschiincz, to je khézorskej swójskiej jara spodobne a budža w časzu pschitomnoſczej tajkeju wožebneju hoscjow wulke hoscjiny a hale hotowane. — W Liberzu (Reichenbergu) w Czechach džedža nowu evangelsku zyrkej twaricz. — Deputacia Czechow, we Wini je bydloznych, je czornohorského wójwodu Mirka, kiz tam někotre dny pschecjivashé, pschecjelniwe postrowika. Wón w swoim wotmolwjenju s wutrobnym džakom na to spomni, so su Czechyjo Čzornohorjanam, s Turkami wožowazym, wjèle týkaz schéznakow pjenes a wschelake druhe, jim potriebne węzny, dobrociwje poškali. — Winsta krajna rada budže najskerje 20. decembra wobsanknena.

Italia. Nowe ministerstwo je wuswolene a je tón týžen do skúzby stupiš. Przedawšche ministerstwo je teho dla wotstupicž dýrbjalo, dokelž je pschecjivo Garibaldijej skutkowało a s tym tola ničjo ani w Romje ani pola Napoleona njenadobýlo. — S Garibaldijom pschecjivo lepie dže a chze so wón poſdžischo na někotry čas do Vendzelskeje na wopytanje podacj. — Nowe italske ministerstwo chze pak tójskto millionow tolef požičicj.

Franzowska. Nowy kruch města Parisa s rjanymi nowymi promenadami, boulevard prynza Eugena pomjenowanymi, je so 7. decembra zwiedziszý wotewrik a běsche khézor, khézorka, ministrjo a wjèle wožebnych knježich pschi tym pódla. Hac̄ runje bě jara wjèle pschihladowarjow, dha so tola žadyn njeprorjadk staní njeje. Ludžo mjenujzý měnjaču, so hnadj so na khézora někajsi mordacski nadpad stanje. — S Mexikaniskej pižaja, so je tamnísche franzowske wójisko pschi spocjatku měšaza decembra zwój pucz k woblehnjenju města Mexika nastupicž chzky.

Grichisska. Tudy je so 5. decembra nowy kral wuswolecž pocžak a ſda so, so budže jendzelski prynz Alfred s wulkej wjetšinu hložow wuswoleny. Džiwno je, so je so jendzelske ministerstwo drje pschecjivo tajkej wobje wuprajilo, ale tola ſe ſlutkom ničjo pschecjivo njei nječini. S teho džedža ludžo ſudzicž, so je wone pschi tej zykej wězny ruske a franzowske knježestwo tak prawje ležnje ſjebało a wobſchudžilo, a a so najskerje ſlónčnje vjeknje, so ničjo do teho praciež njenome, hdjž ſebi Grichyjo Alfreda wuswola.

Ružovska. General Ignatijew je wot khézora do Konstantinopla pôšlany, so by tam k lepsiemu czornohorského wjécha Miklaša ſlutkovať. — Sserbští wjéch Michal je w Ružovskej wjèle brónje a wjèle wojerskeje potriebny kupil.

Lubym Sserbam!

Palenz a palenžpicze. — Pjanoscež a wopisťwo. — Tich ſrudne a ſchłodne plody. — Sjawne pschedawania (aufzige a pschedadzowanja). — Napominanje a proſtwa na lubykh Sserbow.

Wot H. B.

Lubi Sserbia! Tonle hrédl — palenz a pjanoscež — nałożuje so husto wot tajlich, kiz maju něčto na pschedanu, pschedzimo tym, kiz džedža a dýrbja ſkopowacž, wot pschedawarjow pschedzimo ſkopowarjam, wot wýšokich a wožobných pschedzimo niſkim a malym, wot bohathých pschedzivo khudym, wot ſdželanych pschedzivo njeſdželanych, ſa džiw hdj na wopak. Wy lóhko nutswidzicze, czeho dla ſo to ſtawa; pscheklepanoscež a leſež, abo kajtež hewał wſchě te hibadka abo cžeridka tajkeho počzinjenja ſu, chze tu pod myſlow ſawjerczenoſcju, pod pjanoscežu a wrótneſcju cžim ložo móſchnje druhich wuklukac̄ a ſ jich ſakow pjenesh do swojich ſezahmiej. To ſo cžim ložo cžini a poradži, hdjž ſo palenz — pschi ſkadnosceži darmo dawa! Te wſchak ſnate, ſo tehdź někotryzku jenu radý, haj jenu abo někotre wjazy, hac̄ je jemu wužitne a dobre, wupije!

Palenz ſahorja ſrej, cžini wutrobu a dawa khróbkoſcž. Wón pohanja ſupzow w ſadženju na jenu wěz, pohanja wožebje tam ſkopowarjow, hdjž ſo cžile pschedzuju, to rěka: jedyn pschecjivo na jenu wěz, ſo by ju ſupiš, wjazy ſadža, hac̄ druhi. Majspěšnischó dže tajke pschedadzowanje tam, hdjž je wjèle ſupzow w hromadze a jedyn ſa druhim a pschecjivo druhého ſadža.

Ma tole waſchnje pschedawanja hujom ſamo na ſebi něčto ſawjedneho we ſebi, tak ſo ſo něchtogluž pschedhwata a wjazy ſadži, hac̄ je po prawym ſadžicž chzky a ſo poſdžischo miersa a hněwa, dha je wono cžim ſtrascnisché a ſchłodnisché, hdjž ſkopowarjo ſtróſbi njeſhu, ale maja ſchleñčku we hlowje, hdjž ſu ſkurneni a pjeni. Tehdy ſo w pschedadzowanju najlóžo pschedhwataju, ſo ſawjescž a ſobu torhnyez dadža a ſo tak pschedadža, ſo ſim — potom ſtróſbym — lubo njeje; miersanje a ſacze, haj ſamo torhanje wložow ſ hlowy njevuwostanje — to ſu te plody a ſzéwki. A palenz je tež worakawý ſchelma, kiz radý psches tych, kotrychž je ſapschijak a do ſwojeho knjeſtwa wſal, druhim k lubu cžini; ſo wě ſebi niz mjenje hac̄ druhim. To poſauje ſo cžasto na ſjawnych aukcijach abo pschedadzowanjac̄, hdjž ſkurneni

a palenza napicjži kupy a žadžerjo družih „k lubu“ pschežadžuju. Sedyn druhemu „k lubu“ čini, jeho „k lubu“ pschežadžuje, prajiz: schtož móža tón dačž, móžesj ty tež, — ty jemu „k lubu“ wostajecž njebudžesj. Že pak nasajtra skurjenoscž ho shubiša a stróšboscož ho wróčila, dha, ač slě! ač slě! — dha widža, so ſu pschedroho kipili, dha jich kip miersky, dha ho hněwaja, ſebi wlošy s hlowy torhaju, pschetož žadžene pjeniesj žadža a dyrbja tola placzene býcž, — dha widža, so ſu ſebi ſamym najbóle k lubu cjinili. S zyka nje-móžu tu ſamjelcječ, so k lubu cjinjenje, hždež a kaž ho to počaje a wustupi, kóždy ras niſku, hubjenu a njeđuschnu wutrobu a čertovsku myšl počaje a wosse-wja. K lubu cjinjenje je kóždy ras wopokaſmo njeknicežomneho wječerskeho ſluka a wróča wſchu hanibu a nječeſč na teho, wot kotrehož wutkadža. Teho dla wostajmy ho teho ſtajnje a wſchudže a hónmy ſa nečim lěpskim, nadobniſkim a bojſkim! —

Lubi ſſerbia! Kaž kóžde lěta, je ho tež lětša ſ nowa tón čaž wróčík, hždež budža ho na wſach tu a tam hſežiſho aufzije abo pschedawanja na pschežadžowanje wotdžerječ. Na nich ho ſlanje, najbóle pak drjewo, puſčjane abo ſbite w hromadach, ſopach a waležlach, ſa tym hač je, a tež hſežje ſtejaze pschedawa. Na nje, na drjewo ho wot kipowarjow pschežadžuje. Ta měnu po tajſim drjewowe a učiſje abo pschežadžowanja na drjewo. Te budžejia ſo nětko ſažo hſežiſho tu a tam wotdžeržowanč. Nětk pak njeje mi a wěſeže wjele družim njeňate woftalo, wjile bóle ſym, bohžel, hſežiſho ſtejſceč a ſhonič dyrbjač, ſo pschi tajſich drjewowych aufzijach to hróſue, njeſteſežijske, njeknicežomne waſchnje wobſteji, ſo ſo wot pschedawarjow niz jeno pschi pschežadžowanju ſamym, ale tež hužom do pschežadžowanja palenz doſč a na doſč do kipowarjow (žadžerjow) darmo roſdawuje a pičž dawa. Niz doſč, ſo je ho we wulſich bleſčach na drjewniſheža a městna pschežadžowanja — ſo wě, ſe ſtroný drjewo pschedawarjow abo jich ſaſtojuſikow — won ſtač a noſyl, ně! w ſamych čwicjach a čwizach je ho tu a tam won woſyk a do žadžerjow a kipowarjow drjewa darmo roſdželovač, tak ſo ſu eži pičž móhli tak wjele hač ſu čhyli. Žadyn džiw, ſo ſu ſo wot teho čaſto wopili, ſo ſu na drjewo žadželi kaž njemđri, njeſwedžo, ſchto a kaž wjele žadžejia, a ſo ſu jedyn družeho hſto k lubu pschežadžowajo, čaſto hſežje pjeni ſ aufzije domoj pschiſhli, ſo dužy domoj w pjanosczi bili abo herval družne njeđuschnocze a lóſhystwa hnali. Ta derje wěm, ſo je pschi tajſich pschežadžowanjach, dokež ſo najbóle w ſymlnym čažu a pod holym njebjom wot-bhywaju, mjenje abo bóle ſyma a ſchleńčka palenza, dokež člowjeka ſhréje, dobra. To ſnanou je najbóle to, ſ čimž dyrbji ſo tajſe darmotne podawanje a poſtico-

wanja palenza ſamoſwieč. Haj! w měre podawane a ſ měru pite, hdyž je hčetro ſyma — pschežiwo temu njeda drje ſo wjele prajicž: lěpje pak by pschedo hſko, hdyž by ſo tež tu a ſ zyka žadyn njeđavač, woſebeje pak niz do pschežadžowanja a doniž to ſhamo do ſpočinje ſkónějene njeje! — Pschetož kaž lóhſo a hſto ſo tu prawa mjesa w porjeđowanju a poſticowanju njeſtchecrči! Kaž hſto njeje ſo prawa mjesa we tym pschi ſpomnjených ſtačnosćach hužom pschekrčila a ſo do pschežadžowaczych kipowarjow wjazy palenza poſticovalo, hač běſche jim dobre a wužitne, haj! tak wjele a ſ tajſej pscherměru podawalo, ſo je móhle kóždy žadžer pičž do ſyteje wole a tak wjele hač je čhyli! A k temu: wſchón tónle palenz darmo — kajſa ſawjednoſč!

(Pokračowanje.)

Budarjowy wopominik.

Sa njón ſu dale darili a poſa poſkadníka k. pschežupza Jakuba woteldali: Roswodežy ſe ſonbar kom 1 tl. 20 nſl. 1 np., — Budeteſežy 2 tl. 7 nſl. 9 np., — Hajnizy 17 nſl., — Sa hō ſt 14 nſl. 5 np., — Wulſe a Małe Debęſežy 1 tl. 27 nſl. 7 np.

(Přichodnje dale.)

Do knihownje Maćicy serbkeje

dari:

- 1) K. farar Imiſh w Hodžiju: a) Wustawki ſerbskeho Lutherſkeho knihowneho towarzſtwia ſ krótkej poweſzju wo jeho ſatoženju; b) Prědowanje na ſerbskim zyrkwinym ſwiedženju Gustav-Adolfſkeho ſjenoczeńſtwia w Porschizach na Michała 1862 džeržane wot H. Imiſha, fararja w Hodžiju. 2) K. Dr. Lötza w Lipſku: a) Schescz ſpezialnych ſhartow wo Čeſtej; b) plan wo Brash; c) rukopiš: „Polenslied. Aus dem Däniſchen überſetzt von Dr. Hermann Lotze.“ 3) K. wučer Meld a we Wulſim Dažinje: Wobras ſe ſchtuczu: Schtož Bohu wjerschnemu ſa vodda atd. 4) K. žiwnoſežer Mit aſch w Koperzach: Někotre čiſla ſerbskich Nowin ſ lěta 1848. 5) K. Petr Mlonik w Ožiwočižach: Teho runja. 6) K. farar Sejler we Laſu: „Circulare an die Kreis-Schul-Inspectoren, Reviſoren und Lehrer wendischer resp. wendisch-deutschcher evangelischer Schulen des Liegnitzer Regierungs-Bezirks.“ 7) K. farar Welan w ſelepon: Ožel ſerbiſkih Nowin ſ lěta 1848. 8) Podpiſaný: Dwaj ſkadroſtnej ſpěwaj.

K. M. Fiedler, knihomnik M. G.

Schěscjapiecžđeska ſerbska Boža w ſchiżnej zyrki w Drežđanach.

Pschi ſpodochnym naſymſkim wjedrje běſche ſo druhu njedzeli adventa, 7. decembra, bohata ſyka ſynow a džowkow ſerbskeho naroda hžom do jědnacjich w ſchiżnej ſwiatničej ſhromadžila. Kemscherjo běchu ſ džela cželadničy, kž tudy abo we woſolnoſci ſluža, a ſ džela druſy ludžo, kž maju tudy ſwój wobſtajny statok; tež pěna črjodka woſerſkih mědzenzow běſche ſo ſeſchla. Starších mužow w cžeskaſtach njeſzimy tón ras widzeli; ale někotre žony běchu w ſerbských cžepzach pschiſhle.

Předowanje po ſcjenju ſwiateho Mattheja 3, 1—10 ſyſchachmy wot knjeſa fararja Kordiň ſ Minakala, kotrej nam Janowe adwentſke džek ſchched wocji ſtati, wulkadujo, 1) ſchtó Jan kſchčenik běſche, 2) na ſajke waſchnje a ſ ſajkim plodom wón Jeſuſej pucž pschihotowaſche, a 3) ſchtó Jan nam předuje, ſo bychmy tež my temu knjeſej pucž pschihotowali. — Spowiednym ſudžom, kotrejž ſo 253 naſicji, džeržeske knjeſ farař Imiš ſ Hodžija dwójaz spowiednu rycz.

Jako ſerbski ſpěwar běſche ſo knjeſ wucžer Grund ſ Budyschina ſem podač. — Kherluschke běchu, laž herak, ſe „ſpěwarſkih“ woſehje wotcjiſhczane, a ſpěwachu ſo: do epifole č. 12, do předowanja 54 (pschi předowanju 7. ſchtucžka), po předowanju 79, pschi Bozej wječzeli 185 a 180.

Bo ſkónczenym kemschenju pſchedawasche ſo ſerbske předowanje, kotrej bě knjeſ farař Imiš na Michala pschi ſyrfiwinym ſwiedzenju Gustav - Adolfskeho ſiednoczeniſtwa w Porschižach džeržał, a kotrej běſche doma w ſerbach tak wjèle ſupowarjow namakalo, ſo bě ſo druhu wudaw ſzijſhczecž dyrbjak, kotrej dha ſ nam do Drežđan pschiindže. — Přaczisna teho předowanja je nowy ſlěborny troſč. Cžiſty dobytk ſ teho ſameho je ſa cžefku evangello-luthersku woſadu w Praſy poſtajeny.

Na nowe ſěto budže, da-li Bóh, přenja tudyska ſerbska Boža ſlužba njedzeli Lătare (15. měrza) džeržana.

„Wotewrće wrota ſchěroko, a cžinče durje na ſkěče wypoſe, ſo by kral cžefče nmts cžahnuk!“ (Pſalm 24, 7.)

Ze Serbow.

Š Dubrawski. Prjedawſhi murjer, někto paž dželaczeč ſaku b ſoker ſ Noweje Wjeſti, kž bě 4. decembra pschi wiſtiparjenju pódla móhnja na dubrawſkih ležomnoſczech w pjanofezji wuſnýk, je ſo pschi tym ſapalik a na ſwoje ranę bórsy rumrej.

Š Kołwasj. Sañdzenu ſobotu ſapalichu ſo, jako bě pschipoldniſhi cžah na ſeleſničy nimo jěl, na pol-

nóznym boku ſeleſničy pola Kołwasj a Njeſnarowow ſerti a je ſo pola Kołwasj něhdze 8 kózow a pola Njeſnarowow něhdze $\frac{1}{4}$ wuſhceja wupaliſo.

Š Lubija, 9. decembra. My ſmy hač do dženſniſhceho dnja rjane wjedro měli; pschi tým paž cžoplotu, paž ſymu. My ſmy druhdy, kaž ſchtwórk psched 3 njedzelemi, 15 gradow cžoploty měli, tak ſo wroble ſ hneſdu noſchachu. Šeſchota a wulke wětry, kž běchu we Wujeri na „Hórlach“ někaſtu na hwiſlu bróžnju we tym wotomilnjenju pomaſli, hdež běchu dželaczerjo ſ njeje cžeknysi, ſu žórla, rěki a hrjebe tak wuſhchili, ſo wſchudžom na wodze pobrachuje. W Bučezach dyrbja ſwoju potřebnu wodu ſ Pomorez a Rodez we ſuſadach wotwozecž. Tež mlyny ſakofnje ſkorža. Dženſa ſo, džakowano Bohu, deſchecik zykl džen džejche, ale wječzor hžom wſchitko ſaſo ſamjersny. We tajſich cžaſach ſu parne mlyny wulka dobrota. —

We tudomnej fabriky ſa ratarſke maſchine wot l. Behrischa a Comp. je tu naſymu nowa parna maſchine twarjenia. Hač dotal dyrbjeſhe wſchitko ſ cžlowſtimaj rulomaj pola džeka cžerjene a wjerczane bycž, ſchtóž ſo, dokoł ſu ratarſke maſchine jara phtane, husto tež zyke nozy ſtacž dyrbjeſhe. Džen 6. decembra bu ta parna maſchine přeni króž ſphtana, pschi kotrejz kladnoſczi ſo pokaza, ſo je ſo derje poradžila. Wona' je zyłe ſ teje ſameje fabrik ſuſhla a cžeri wětr do pjezow ſeleſlernje, měchi we kowarnjach, wſchitke wjerežadla, tózne ſamjenje, wodu po zykej fabriky a cžoplotu do wſchitkých dželarnjow. Naſch ſerbski krajan Hanadij Mučiň ſ Nječhanja je jedyn wot tych přenich dželaczerjow we tutej fabriky a pſchedawař ratarſkih maſchinow.

Serbske lutherske knihowne towarzſtvo.

Serbski bibliſki pucžnik ſa wſchitke dny ljeta 1863 abo pucžpokafar do Božeho ſłowa a ſ Božeho ſłowa do ſiwenja, wot l. duchomněho Kaniga w Klufchu ſestajany, budže, da-li Bóh, do ſoboty 20. decembra hotowh a pola kl. duchomných, kaž tež w Smolerjowej kniharni w Budyschinu ſa 1 nſl. doſtačz.

Njemſka hornolužiſka duchomnſka konferenza poſlijuje hžom 12 ljet doſlo kóžde ljetu ſwojim woſadnym njemſki bibliſki pucžnik, kž ſo we wte ſtow ekſemplarach ſupuje a džakomnje wužiwa. Š kóždziečkim ljetom namaka bes nimi tón pucžnik wjazy wotewrće wrota ſchěroko, a cžinče durje na ſkěče wypoſe, ſo by kral cžefče nmts cžahnuk! Š ſu ſchak ma kóždži džen ſwoju wobcežnoſz, tak wſchak dyrbji kóždži džen tež ſwój troſčt ſ Božeho ſłowa mječz.

W bibliſkim pucžniku namakach na kóždý džen wuſwolene wodžjelenje ſe ſwateho piſma, kotrej možech ſebi ſe ſwojeje biblije namakacž, kaž tež renje wucžiſh-

czany bibliksi schpruch, tiz chze tebe ton zlyh dzen psche-
wodzicj se swoim wubudzeniom, posylnenjom, smjero-
wanjom. Na kózdy thdzen je rjana khierluszhowa
schtučka tež renje wucziszczena, tiz by w twojej duszhi
ton zlyh thdzen klinčaka. A wschitkim nedzelskim a
swjatym dniam je ton prjodkpižany teſt pschistajen,
wo kótrnym ma ho prjedowacj.

Na kózdu szabotu su tajke schpruchi wusmolene,
tiz móža ho derje k pschihotowanju k Božemu blidu
rospominacj.

Pola tych dnjow, na kótrhj je ho psched sjetami
woſebje w reformaziskim čaſu njeschtó woſebnje waž-
nego w Božim kraſtwi stało, je to s krótkim pomjenowane.

Bibliksi pucznik ma tak mały format, so móžesj

jón ſebi derje do ſaka thlnež a jón ſobu wſacj na
wschitke twoje puce a, hdzej masch kwiſku čaſa, do
neho poſladacj. —

Hijcze mam pschistajec: kajke naſche knihicjſich-
czenje we paperi a prawopisu je, wo tym ſamym ſjawnu
pruhu dali w tych kniſkach, tiz rjekaju „Wustawki her-
balleho lutherſkeho knihownego towarzſwa s krótkej poweſzju
wo jeho ſalozenju.“ Naſche knihy dyrbja tak derje a
tak bes ſmolkow, haž jenož móžno, wuhotowane bhež.

Swojich lubowaných k. ſastojnſkich bratrow
proſchu, so chyli, jeſli so by mi pschipóſklenje bibliſkeho
pučnika k nim móžno nebylo, dobroczimi ſami ſobotu
20. decembra do Smolerjowej kniharnje po te ſame
poſlacz.

S. Timisch.

N a w ě ſ t n i k.

Majrjenſchu pscheńczeni parni muſu

naſlepſche dobroſe porucza najtunischo

August Pötschka na bohatej haſh.

Suſche Dr Dždže

ma ſtajne cjerſte na pschedan

August Pötschka na bohatej haſh.

Naſlepſche nowe Sultania, Clemé a Cismé-roſynki,
nowe naſlepſche Korinth (male roſynki),
nowy genuſiſti citronat,
nowe wulſte ſłodke a hörke mandle,
naſwuberniſchi Korjenſki woliſ,

laž tež pječiny ſokor a ſtajne nowotokzene Korjenje porucza najtunischo

August Pötschka na bohatej haſh.

Möblowy magazin

Augusta Jannascha

na bohatej haſh čo 74 po 1 ſchode ſ napschecja hotela k

winoſej ſiczi

porucza ſwoj bohaty ſkład derje a po modze djelanhých
wězow, laž tež wschelake družiny rohožnych ſtolzow (Rohr-
ſtühle) pod ſlužbenjom najtunischiſch yſlaczisnom.

August Jannasch.

Jedny ſylny ſieſny ſachlowy ſachcje ma na
pschedan

J. G. Klingſt Nachfolger
na bohatej haſh čo. 8%.

Mydłarske wěžu tunio na pschedan.

Psches tunje nutſkupowanje hodži ſo mi nětko, ſo
možu wschitke moje mydłarske tworh punt po 6 np. tuni-
ſch o pschedawacj. Sa klamarjow mam rjane mydło
tamjen po 2 tl. 20 nſl., wóſkow zy (Wachsſtöde) we
wschitkach 2 nſl. tunischo haž konſche ſeto.

So ja na dobru tworu dzeržu, na to móže ſo kózdy
ſpuschcjecj, a wschitk, tiz pola mje ſupuja, budža wěſce
ſo mnu ſ pokojom.

A. Lehmann,

mydłarski miſchr blisko kaſerny
a na žitnej haſh.

Ratarſke pobocžne towarzſtwo

w Małym Wjelkowje

ſměje wutoru 16. decembra popołnju w 5 hodzinach
ſhromadžiſmu.

Pscheńcza parna muſka

kaž tež róshynki, zofor a wschitke körjenje a materialne twory ma najtunischo na pschedan.

David Berger na žitnej hafy.

Němski Phönix,

w oheń sawěsczaze towarzwo w Frankfurcie $\frac{1}{2}$.

Sakladny kapital $5\frac{1}{2}$ milionu schēsznakow.

Sawěsczenja pola tuteho towarzwa wobstarac, je stajniye hotowy

pschedupz **Siems,**

firma: **J. G. Klingst Nachfolger** w Budyschinje

na bohatej hafy čzo. $8\frac{6}{24}$.

Kurotwje

Impuje a placzi sa por pěkných kurotwjow nětko
12—15 uſl.

E. Unger,

klubukar a swérinokupz w Budyschinje.

 Ja pschiswominam, so šym kózdy s ch tw ór tk
w Lubiju pola tamnischeho buschlwjerja Heinzy.

Ke prjódstejazym hodam porucza so česčzenym Sser-
bam a Sserbowkam derje sradowanu a wjele wopshijazh

ſtaſad

juwelowych, flotykh a ſlěbornykh
tworow

Korle Reichi

pôdla radneje khěje,

kiž tež woſebje wulki wubjerk flotykh recjasow sa nje-
wjesty, k czasnikam a broſcha m poſticja a hewak
tež jara rjane a spodobne: vjersczenje, broſche, boutons'h
a naruczniki pschedawa. Poſluzenje je sprawne a pla-
cijna wschitkach węzow jara niſta.

Korla Reicha.

Sajazh

kupuje w zlych hoňtwach, kaž tež
jenotliwje a placzi nětko sa pěknego,
franko do Budyschyna pschinjeſeneho
sajaza **18 uſl.**

E. Unger,

klubukar a swérinokupz na ſnitskomnej
lawskiej hafy w Budyschinje.

August Scholta,

čaſnikar

na
žitnych wikaſ

w Schlemarje ſhězi čzo. 228.

porucza wschitke družiny čaſnikow (ſegerjow) po
najtunischiych placzisnach. Tež so wschitke čaſnik
po najwyšszej placzisnje ſaměnjeja a hewak so te
řame tež pola njeho tunjo a derje porſedjeja.

So poczeſcowanjom

August Scholta.

 Česčzenym Sserbam ja woſebje i na-
wjedzenju dawam, so ja ſerbſki ryczu a so
môže so tež dla kózdy pola mie ſerbſký dopo-
wjedacej.

A. Scholta.

Dziwocząskie herbiske ev. luth. misjonske towarzstwo
smęje jutſje 14. decembra popołnju w 2 hodzinomaj shro-
madzisnu.

Petr Młonk, piśmawejzer.

Takō najtunische swęczenje
wo jſtwach, dżelańiach, salach, hródzach atd. po-
rużam ja

pinafinowe lampy.

Taſte najmjeńſche (5linioſte) pſchetrjebaſa w hodzinie
ſa $\frac{2}{3}$ np. swęczenja, wjetiſche 5linioſte ſa 1 np.,
10 linioſte ſo $1\frac{1}{2}$ np. a maja jara jaſne ſwietlo.
Tež može ſo pſchi mojich lampach fotogen nałożecz
a mam je ja we wulfim wubjerku na pſchedan.

W Budyschinje na ſitnej haſy čzo. 52.

Herrmann Rachſitz, klempnarſtſi
miſchr.

Włoske worjechi wot Rheina,
wjetſche a lepscheho ſłodu, džli tudomne, a tola tež taſ-
tunje, doſta a porucja lubym Sserbam

W Budyschinje na herbſkej haſy, hdzej dwaj mu-
rui a dwaj ſelenaj ſchomikaj pſched durjemi ſtejtitaj

J. G. F. Niecksch.

Wſchitſke družinę najlepskich pſchenicnych
muſkow, ržaneje muſki, pizneje muſki a
wotrubow porucza po najtunischich placzisnach
i dobrociwemu wobledzbowaniu. — Pſchedawanie ſtanje
po tak derje w mojich klamach na ſamjentej haſy čzo.
567 w Budyschinje, kaž tež w mojim mlynje w Hajnizach.

P. L. Kapler.

Majrjenſchu
pſcheniczu muſku
porucza
K. Stosch.

Nowe róſyunki, korinthy, mandle, czerſtow
citronat, najlepsze korjenje wſchitſkich družinow,
wſchelake ſouth pječneho zokora a t. d. porucza

K. Stosch.

Suſehe droždze
ſnateje dobroſcze ma wſchēdnie cjerſtwe na pſchedan
K. Stosch.

Ja mam i hoda m
nowe droždze
wot bruneho piwa
Pſchelnpz Flanderka
pſchi miążsowych hętkach a na miążsowym torhoschczu.

Regus, ſymny a cjoſkly,
blesku po 8 nſl.

Biſchofſenſza, żoldpoſhylniaſza,
blesku po 10 nſl.
pſchedawam i domojwſaczu abo i piczu w mojej wino-
wej ſtwe.

W Budyschinje na herbſkej haſy.

J. G. F. Niecksch.

Vino. Woprawdzie wina
wſchitſkich družinow,
jara dobre a tunje,
czerwene a biele, w
cžwizach a bleschach, khanu po 8 nſl. hac̄ 20 nſl., ble-
ſku po $7\frac{1}{2}$ nſl. hac̄ 1 tl., pſchedawa ſ klamow a
wuscheniuje w ſwojej winowej ſtwe, wo kotrejz prawej
bohate wopytanie najpodwoſničho preſhy

W Budyschinje na herbſkej haſy.

J. G. F. Niecksch.

Suſehe droždze

wſchitſke dobroſcze a po kotrejz ſo ſtajnje derje
hiba, ſu pola mje wſchēdnie na pſchedan. Tež pſche-
dawam wſchitſkie klamarſke twory, kotrej ſu i ſchtryz-
lam trēbne na najtunischho.

J. G. F. Niecksch na herbſkej haſy.

Wſchitſkim klamarjam we wokolno-
ſezi, kiž chzedza moje wſebje ſylnie ſu-
che droždze pſchedawac̄, dawam ja, je-
li iich jenož někaſ wjèle w zylym pſche-
trjebaſa, wſebny dobytſ a proſchu wo-
prawje ſažne ſkaſanje.

W Budyschinje na herbſkej haſy i dwemaj
muromaj.

J. G. F. Niecksch.

Wupſchedan!

Dzielbu ſwubjeraných ſmuhatych wołmjeniſchczow i
ſuknjam mam ja něko pod radnej kheju ſ napichezja
wojerſkeje hlowneje Straže po tak tunjej placzisnje na
pſchedan, hac̄ mje ſameho kloſtſtue.

K. F. Böſchel.

Drjewowa aufcia.

Schtwórk 18. decembra rano w 9 hodzinach budje
po na wſhoczanskich ležomnosczach (pola Rakęz) wulka
dželba klozow, twarskeho drjewa a ſerbžow na pſchedad-
wanje pſchedawac̄.

Šromadzisna w korezmje we Wysokiej.

Handrij Müller.
Jan Postel.

W Droždjiu je kheža a ſahroda priedawſcheho
thſcherſkeho miſchtra Hempla na pſchedan.
Wona je ſa thſcherſto jara pſchisprawna a može wulki
džel kupyńych pjenjes na njej ſtejo woſtag.

Wſho dalsche je ſhonicz pola twarskeho miſchtra
Stoscha tam.

= Sa hodownj ſwiedzeń. =

Róshnki punt po 48—56 np. | Mandle punt po 90— np.
 Korinthyn = = 45—50 np. | Zokor = = 48—60 np.

Pſchencžnu muku № 1. 18 nžl. № 0. 22 nžl.
 abo hachtl (měrzu) $10\frac{1}{2}$ a $13\frac{1}{2}$ nžl.,
 nowotołczene forjenje

porucja

J. G. Klingst Nachfolger

na bohatej haſh čzo. 8%.

Na dobrocživemu wobkediowaniu.

Na prjedkste jazym hodam mam

mubjernu pſchencžnu mufu
tunjo na pſchedanu.

H. Köhler

na žitnych wifach čzo. 560.

Ežecženym Sserbam s tutym wosjewjam, so jara
tunjo pſchedawam:

parnu pſchencžnu muku,
 wulke róshnki,
 male róshnki,
 mandle,
 citronat,
 forjenje, taž tež
 zokor we wſchelakich družinach.

August Bartko.

Gsuehe droždże

ma gylé cjerstwe na pſchedanu

August Bartko.

Krěžniſka žiwnoſć čzo. 32 w Radworju se wſhem
 pſchiztluſcheniſtwom, s dwemaj ſoloſwjomaj ſahrodomaj a
 polſchesta ſorza ležomnoſcjom je ſe ſwobodneje ruki na
 pſchedanu. Wſcho bližſche je pola kowarskeho miſchtra
 Strauch a tam ſhonicz.

Ciſć L. A. Donnerhaka w Budyſinje.

M u t z i a.

Piatk 19. decembra t. l. do połnja w 9 hodzinach budźa
 ſo na kuble čzo. 10 w Ženkezach 6 kruwoſ, 1 jałoſja,
 2 konjej, 2 ratarſtaj wosai a 1 rówos, 1 knieſte kanje,
 ſłoma, ſhno a piſa, taž tež domaży a hospodařſki grat ſa
 hotowe pjenjeſy na pſchecždżowanje pſchedawacj. Wſcho
 dalshe w ſamym kuble.

Džak.

Dokelž ſym někto ſ Bozej a dobrých ludzi po-
 mozu po wóhnju, kij je mje 14. meje t. l. pſches nje-
 wiedro potrječik, ſaſo natwarit, dha ſhwatam ja,
 wſchitkim tym, kij ſu ſo mi pſchi tutej ſławnoſci jaſo
 pſchecželo wopokaſali a mi ſ radu a ſukturkam k pomozy
 byli, taž tež wſchitkim tym, kotsiz mje ſ pjenjeſami, žitom,
 ſhnom, drjewom, draſtu, ſ ſoram i rucznym džekom
 podpjerachu, ſ wój na jutrobi niſči džak ſiar-
 nje wuprajicj, ſ tym ſhwernym požadanjom, Bóh luby
 knies džek ſim wſchu mi wopokaſanu luboſcz a dobró-
 cjiwoſcz bohacze ſarunacj a jich pſched podobnym nje-
 ſbožom hnadne ſwarnowacj.

W S u p o w j e, 8. decembra 1862.

Michał Ackermann.

Gnuthych wutrobów džak.

Pſchi ſmerciſi nasheho lubeho Janka je ſo nam ſ
 tejko ſtronow tak wele ſobuzaromneje luboſcje ſjewilo.
 Wt̄ newěmhy ſarunacj, iſtož ſu ſhwernye wutroby,
 ery a ruki we ſłowach a ſukturach, ſe cjeſkiaſej pſchu a
 ſmertnym wuhotom pſchecželſtwa cžinili,

Ton kues ſmerce a žiwenja pak chył ſ bohateje
 hnady ſa wſchitku to luboſcz a ſhwerny ſcjedry ſaplaczel býej.

Na Židowje, 4. hodown. 1862.

Wehliz ſaromna ſwójba.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Now. při bohatych wratach wotedać, płaci so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaći 6 np.
Štwórlétta předpłata pola
wudawarja 66 np. a na
kral. saks. pósce 7½ nsl.

Číslo 51.

20. decembra.

Lěto 1862.

Wopřije ēe. & nawjedzenju. Swětne podawki. — Budarjowy wopomniſ. — Ze Serbow: 3 Budyschina. — S Lubija. — Hans Depla a Mots Tunka — Přilopk. — Hudančka. — Cyrkwinske powjesće. — Čahi sakskošlezynskeje železnicy z budyskeho dwórnišća. — Pjenježna płaćizua. — Spiritus płaćeše w Barlinje. — Nawěštnik.

Nawjedzenju.

Ezi ſami czeſčeni woteberarjo Sserbskich Nowinow, kotsiž chzedža ſa nje na přenje ſchtwórléto 1863 do předka placicž, njech nětko 66 np. we wudawarni Sserbskich Nowinow wotedadža. Ezi, kotsiž ſebi Sserbske Nowiny pſches poſt pſchinjesci dawaja, njech tola njesapomnja, ſebi je tam ſkasacž. — Prusſim czitarjam naſchich nowinow hischeze pſchispominam, ſo ſo wot noveho lěta ſa Sserbske Nowiny w Prusſach žadýn ſchtempel wjazy placicž Nedakzia.

Swětne podawki.

Sakſka. Na lipſkej univerſicje studuje w tym poſlēcje 947 studentow. Vjes nimi je 256 muſrajanow. Na duchovnſtvo studuje 266, na prawa 257 a na lekarſtvo 198 studentow. — Po dotalnym ſakonju dyrbjesci ſebi kóždy, kij bě pſchi rěšanju ſtocječja rěšanski dawki ſaplačići, kvitonku 12 měhazow khowacž, nětko je to jenož 6 měhazow trjeba. — Gsudniſke hamty, do kotrychž Sserbijo ſluſheja, ſu w tych dijach woſſewite, ſo maja gmeinſyj přjodlstejerjo ſapiſy wjeſných wobhulerjow dla kataſtra ſa rjemjeſne a parſchonske dawki hač do 5. januara 1863 na hamce wotedacž. — Zeho majestoscy kral Jan je předadwſhemu měſchejanſkemu wočerjej Bohmje, kij bě, mejſteho ſbezta dla do 10 lět khostarnje ſaſudzeny, do zuſby četnýk, kaž tež předadwſhemu knihukupzej Reimannej ſ Greiberga bjeſſchtraſne wróćenje do Sakſkeje pſchiswolit.

Prusſy. Krónprynz a krónprynzeſyna ſtaj ſo w tych dnjach ſe ſwojeho pućowanja do Barlina wróćiloj. — Nowy minister ſnuteckomyh naležnoſcjom je na wſchěch krajnych pſchedbym w ſtadu pižmo pôžlač, w kotrymž ſebi wot nich žada, ſo dyrbja kralowu wolu wſchudzom a pſchi kóždej ſklađnoſci bjes poſhladan'a na parſchonu podpjeracž a kóždy čiaž kralowu móž a wažnoſć na wſchě waſchynje pſchisporječi. — Barlinjska adresha, w ko-

trejž ſo ſtukowanje druheje komory khowali, ma 39,814 podpižmow. — Kral je poruczil, ſo ma ſo pſchichodne lěto 100 lětny jubileum hubertsburgſkeho měra a 50 lětny jubileum ſapocjatka rojny pſchecjiwo Napoleonej I. wot wójſta na ſwiedzeneſte waſchynje ſwjecicž. (S hubertsburgſkim měrom bu ſydomlětna wójna ſkonečena.) — Nowe ministerſtvo wobſteji nětko ſ tajlich mužow, kotsiž ſu wſchitzu teho twjerdeho wotmyſlenja, ſo ma ſo wſchudzom najprijodz̄y kralowa wola dopjelnicž a potom hakte wola druheje komory a to jenož tač daločo, hač ſo kralej ſpoda. Sa to chzedža wſchizy nětčiſiſi ministerſtvo ſe wſchej mozu ſtukowanacž. — Prynz Albrecht, kotryž několry čiaž w kaukaſkych krajach pſchebi, je tam tež druhdy ſ Rusami pſchecjiwo Čerkeſham wojoval. — Minister pravdy je poruczil, ſo ma ſo napričacž, kotsi kralni ſudniſyj ſaſtojnizy ſa krala ſtukuju a kotsi na ſtronje druheje komory ſteja. — Ezi ſami, kotsiž we wójnie pſchecjiwo Napoleonej I. ſkužaču a pſchi jubileju, teho d'a w pſchichodne lěto ſwjeczomnym, hisheze žimi budža, dyrbja pſchi tuej ſklađnoſci ſoſebný rjad a powyſchenje w ſtužbje doſtač.

Amerika. Po nowſtich powjeſczech je bitwa bliſko Heartſville byla, w kotrejž bu ſeparatiſtſki general Morgan a jeho wójſto wot unioniſtow ſbiti a ſajaty. Unioniſtojo wobſchynju potom Kallaton, buču pak ſ wulfim ſchdowanjom wotraženi.

R a k u š y. S Wina pišaja, so tam najsterje w bližšim času serbski wjertj Michal pschijedže, so by khězora wophtał. — Wóndanjo pschijedzeschtaj pruski krónprynz a jeho mandželska do Wina. Khězor a druh wosobni knježa jeju na dwórnischemu pscheczelnej witaču. Potom podaschtaj so wobaj wosobniak hosczej do hrodu pruskeho pošlanya, so bydliat tam bydlikoj, nasaſtra pak jedzeschtaj na khězorski hród a wophtaſtaj khězora a khězorku. — Winska krajna rada bu 18. decembra wot khězora wosiankujena. Krajne fejmyj jenotliwych rakuskich semjow sapoznau za po nowym lēcze. — Howiash mór poczina w Čechach bylnie wotebjeracj.

I t a l i a. Garibaldi, s kotrehoſt strovoseču so dale bōle poſpchuje, že so w bližšim času na ſwoje ſubleſhko na kupyje káprerje podacj. — Jedyn Vendželjan, mjemujz̄ devonſhirski wjertj, je ſa tu kultu, kotrež ſu s Garibaldijowej ranę wuczahnyli, 6500 toleř ſadžil, hdj by ſo jemu pſchedala. Garibaldi pak ju pſchedał njeje, je pak ſpomnjenemu wjertjeho jeſe fotografiowanym wobras poſkak. — S nowym italskim ministerſtwom ſu hacj dotal derje ſpokojni, dokelž ſo ſda, ſo ho nochze tak wot Napoleona ſa nōž wodzicj dacj, kaž je to předadovsche ministerſtwo ſe ſobu cjinicj dalo.

F r a n z o w ſ k a. S Męzikanskej pišaja, ſo je franzowſki general Bertier město Salapu dobyl a ſo je dwanače kompaniom město Tampico woblehnylo. — Khězor je wot turkowskeho ſultana rjad Osmanie doſtał. — Nowego ruskeho poſlanya, hrabju Budberga, je khězor jara pscheczelniwie pschijak. — Napoleon je ſ nowa 6000 wojaſow do Męzikanskeje poſkak. — Franzowſke knježerſtvo, kotrež njerad widji, ſo by jedyn jendželski prynz pschichoduje grichiski kral był, radzi Gricham ſ temu, ſo bychū mandželskeho předadovscheje portugifiskeje kralowejſe ſa krala wuswolili. Ale ſ tym hizom teho dla ničo byc̄ njemóže, dokelž ſpomnjeny wjertj ſam ničo wo tym wiedziec̄ nochze.

G r i c h i ſ k a. Tak wjele hloſow, hacj ſu Grichojo hacj dotal pschi woblie noweho krala wotedali, dha ſu wſchitke ſa jendželskeho prynza Alfreda wotedate. Vendželske ministerſtwo pak w tutej naležnosći hiſheze pschego mjeleci; tola je jara lohko móžno, ſo Alfredowu woblu ſa dobru ſpósnaje, hacj runjež je ſo w předadovſkih čaſbah wuczimlo, ſo žadyn jendželski, franzowſki abo ruſowſki prynz ſ grichiskim kralom byc̄ nježimje. Grichojo ſo tež na pomoz jendželskeho ministerſtwo ſpuschczaje a myſla ſebi wjše teho, ſo jim Vendželska ionifſe kupu wotſtupi. Na tutych kupach bydla mjemujz̄ ſami Grichojo, tola ſteja wone pod wjehim knježtewem jendželskeje kralowejſe.

R u ſ o w ſ k a. Khězor pschebnywa hiſheze w Moſkwe. Wóndanjo mjeſeſte deputazia moſkowſkih měſch-

čjanow poſa njeho audienu a pschepoda ſemu po russim waschnju khleb a ſot na rjanej ſkoty ſchli. Potom pschijedže tež wulke poſtelſtwo russich burow, ſi kotrejmiž khězor dlěſhi čaſh ryčeſche a jich napominashe, ſo dyrbja ſhwemu wſchitke pschijedzenosće dopjelnicj, kotrež ſebi ſakou wot nich jako wot ſzwobođnyh ludzi jada. Tež warnowashe jich, ſo ſebi njedyrbja wot jebakow ničo naryczeſz dacj, ale jenož pschego na njeho poſluchacj, kiz wón tola ſi nimi najlepje měni. Burjo prajachu, ſo budža po ſeho radje cjinicj.

We Warschawje ſo w tu khwilu něhdje 60 ludzi ſudzi, kotrejmiž winu dawaja, ſo ſu potajne ſběſtarſke towarzſtwo ſaložili a ſebi ſlubili, ſo chzedža revoluziu ſapoczeſz. — Hewak je ſklyſhceſz, ſo ſu tu a tam teho a tamneho ſakkoli abo wobwěſnili, dokelž je wón potajny polizajſki pſcheradnik był. Tajzy ſchpionojo ſu ſo teho dla po zyklum kraju do wulkeho stracha ſtajili.

T u r k o w ſ k a. Sultanowa bludnoſć a khoroſatoſć dale bōle pſchibera a poczinaja teho dla w Konstantinoplu na to myſlicj, koho bychū jemu ſa na-měſtnika poſtajili.

Budarjowy wopomnik.

Sa Budarjowy wopomnik ſu dale darili a poſa poſkadnika k. pſcheturza Jakuba a wotedali: Mnichon 20 nſl., — Raſhow 18 nſl. 5 np., — Splóſt 15 nſl., — Lubjenz 6 nſl. 5 np., — k. ſarač Bróſka w Budapeſtach 1 tl.

(Přichodnje dale.)

Ze Serbow.

Z B u d y ſ c h i n a. Nashe piſmowſtwo je nowu podpjeru doſtalo. Kaž ſerbske lutherſke knihowne towarzſtwo za evangeliſtich, tak che ſo „towarſtvo SS. Chylla a Methoda“ za katholickich Serbow ſtaracj. Po rozpoſlonym „Pſcheproſchenju, katholickim Serbam podatym“ běhu ſo žandženu ſobotu několſi ſerbscy duchovní, wuejerjo a druzh w tachantskej ſchuli tudy ſezhli ſ dozałożenju tajkeho towarzſtwo. Wone dyrbí mjeno ſvjateju Chylla a Methoda měč, dokelž z pſchichodnym ſlowjanſkim jubilejſkim lětom ſlukowacj zapoczniſe. Budže mjenujc 1000 lēt, zo ſtaj mjenowanaj ſvjataj japoſchtoſtaj ſlowjanow wěru Jézusowu do Morawſkeje pschijenjekoj, z kotrejž ſtronow je ſo ta ſama potom naſhym ſerbskim mótcam w Milčanskéj a Lužiſkej doſtaka. Wonaž ſtaj tež takrjet założerzej ſlowjanſkeho piſmowſtwo; duž je zdobne, zo towarzſtwo, kiz che ſo z piſmom a z pomocu ſlowjanſkeje ryče za katholickich wěriwych staracj, ſpomnjené mjeno ſej wuzwoli! Pſchi dozałożenju buchu namjetowane wuſtawki pſchecžitane a z małym pſhemě-

njenjom pschijate. Towarstwo ghe so z wudawaniem dobrzych knihow a czasopisa na podrožku katolskeje wera za powuczenjo katolskich Serbow starac. Sobustawy placza za lěto 15 nsl., za czož knihi a czasopis dostanu. Schłoz nieje sobuitaw, dyrbi za czasopis samón 10 nsl. placzicž. Tež wuzwoli so hnydom wubjerk na tsi lěta. Za pschedsydu bu jenohłosne tudomny k. farar Kuczan k wuzwoleny, za polkadnika k. schulski direktor Scholka, za pismawiedzera a redaktora czasopisa k. tachantski vikar Hórnik; drugi wubjektorowich su: k. tachantski vikar a njedzelski predar Hermann, k. kaplan Duczman w Radworju, k. wucjer Hauffa w Kożencze a k. wucjer Kocha w Worskach. Wysche toho budza we wschitlich druhich wosadach hiszce komissionarojo lubje proszeni, za towarzstwo so postarcz. Duž drie z Bożej pomocu a pschi dobrey woli něsho wuzitne dokonjam! Towarstwowym czasopis zmęje imeno „Katholicki Posol“ a jeho wuidze za lěto 12 cziskow. Czim wjach sobustawow do towarzstwa zastupi, czim wobšernische budza jenotsliwe cziska. „Katholicki Posol“ ghe podawacj chrk-winske a schulske powjesce, missionske nowinki, rozryzowanja wo wérje, powuczenja z chrkwinistich staviznow, podawki ze živjenja swiatych, towarzstwowe naležnosce atd. Smu pschedswédczeni, zo naschi Serbjo tajke a podobne wěry rad czitaja. Duž myslimy, zo budza tu naležnosce wscitch podpjeracj, kiz z naschim ludom derje ménja.

X.

S Lubija, 17. decembra. Wn hny wczora a sawcerawschim descez a wuli mječel mjesi, a ſu rěki, ſało ſ wodu napielnjene, tak ſo maja nětko mkyuzh wody docez, muku k ſhtryzylam a k tykanzam namlecz a Bože džeczo budze tež we tym nastupanju to ſwoje wobstaracz inoz.

S Budyschinia. Někotryzkuž njebudze wje-
dzicž, ſhto by ſwojim lubym k Božemu džesczu wo-
bradzil. Wn poruczimy k temu tež tón wot k. litho-
grafa G. Elznerja jara rjenje wuwiedzemy wobras:
„Schłoz Bohu werschnemu ſo poda.“ Wón je pola po-
mijowanejho Elznerja we Lubiju ſa 15 nsl. herba-
ſah a němszy k dostacju.

S Budyschinia. Wczera psched tydzenjom, 12. dezembra, bu na tudomnym krajnostawskim seminaru narodny džen Deho majestoscie krala Jana psches pschy aktus ſhwjedziszy wobendzeny. Wón ſapocza ſo na pol 11 hodzin a trajesce hacž nimale do 12 hodzin. Pschedomni běchu: k. krajski direktor k. M. St. Wallwitz, k. krajny starschi k. Thielau, k. Inje-
žerstki radziczel k. Beust, k. zyrfwin a schulski radziczel Dr. Wildenhahn, k. professor Dr. Palm a wschelazy druzh. Aktus bu ſ móznym präludiom wote-
wreny, na czož cōtus, do dweju ſo wotměnowanejho horow rošdželeny, 1. a 5. ſchtuczku ambrosianiskeho

khvalospěwa: „Te Deum laudamus“ ſpěvaſche a to w tej formje, kaž je tón ſamý w originalu ſesta-
jan. Potom naſtrupi wóſhíſhi wuzer k. Burkhart a rdt
katehler a džerzesche jadrapolnu ſhwjedzensku ryž po
pschiſt. Sal. 8, 15. 16.: „Pſches mje knieža
kralojo, a radni knieža ſtaja to prawo.
Pſches mje knieža férſchtojo, a wſchiky
knieža na ſemi.“ Nětk ſpěvaſche ſo jedyn chor
wot Romberga, po czim ſeminarista Wobst k. wot-
čiński ſpěw, wot njeho ſameho k temu ſhotowjeny,
pschednoschesche, na czož bu ſpěw na Sakſku, text wot
Lansky'a a hudižba wot Heringa, pětnje wuspěwaný.
Potom ſlědowasche dufchnie wudželany pschednosch ſemi-
narista Rietichaela, kotryž bě ſebi baſku wo Barbaroffy
k ſakózkej ſwojeje ryže wſak. S wuspěwanjom ſkon-
čneho hora ſ jeneje kantath wot Dreslera a Heringa
bu aktus wobſanknjeny. — Boh miloſčiwy budz dale
ſ naſhim ſubowanym kralom a žohnuj nam pſches
njeho naſch rjany wózny kraj!

8.

Hans Depla a Mots Tunku.

Mots Tunka. Ale praj wſchaf, Hanšo, cžoho
dla běchu dha hosczo temu hosczenzarjej wotefchli, kaž mi
ty tydzenja powjedasche?

Hanš Depla. Cžoho dla? Nô, to džu czi
prajcž. Hosczenzar bě wſchaf ſo ſ gmejnſtikm přjodk-
ſtejxjom ſylnje ſwadžil a hdh budžischtaj ryktař a
běka ſwoju ſtronu njeſhkoj, dha budžesche ſo wón ſ
nimaj naſſkerje do puſkow dak.

M. T. Haj, hdh je tak, dha žadyn džiw njeje,
hdh hosczo prjecz wostanu.

H. D. A hosczenzarſka je ſebi ſe ſwojim poſkha-
njom tež njeſhcerzeltwo načiniſta.

M. T. Kak dha to?

H. D. Žedyn teho dla na nju ſwarjeſche a mě-
njeſche, ſo wona njeſhrybača tak bliſko k woknu poſku-
hacž kholžicž, dokelž je potom widzecž, ſo ma ſejen
pod nožom.

M. T. Hm, hm, — džitne ſuſy.

Přilopk.

* W Joseſowje (w Čechach) namakahu wón-
danjo tamníſchego hosczenzarja we kožu ſarazeneho.
Tež jeho mandjelska bě ſabita, a bě jej u nechtón ſ je-
nej mohyku ſkonzowal. Cžoho dla je ſo to ſtačo,
njeje ſnate; pschetož kranjene njebe nižo.

* W Londonje běche wóndanjo tak wulka
mhla, ſo dyrbjachu ſo na haſach latarnje zyky džen
ſweczicž.

* Na barlinsko-hamburgskej železnicy běhu njedalo Wittenbergi jedyn pschesycz soſchlahowacj ſabyli. Duz tež jedyn bur, kiz tam pschijedze, myſleſche, ſo ſmě psches železnizu jecz, ale jako bě runje ſrjedz njeje, pschilecza czah, hrabny wos a pschejedze jón. Pschi tym ſta ſo, ſo buſchtej dwě žonje, kiz na wosu ſedjeſtej, na měſcze morjenej, bur ſam paſ cjezko ranjeny.

* Wotrocžk Vogel ſ Falkena, kiz je ſwoje 2 lětne njemandelske džeczo w jenym wódniku ſatepił, bu 17. decembra wot draždanskeho wychého appellazionſkeho ſudniſtwa k ſmjerſci wotſudzeny.

* W Feldenhoſen je mějachu wondanjo djiwny napohlad. Tam pschilecza mjennižy jedyn khetro wulki kraholz do ſtadka kur, hrabny jenu koſoch, a chyzſche ſ njej wuleczecz. W tym wokominknjenju ſlerža paſ něhdej enolétny honacj na teho rubježneho ptaka a rubasche jemu tak ſhlyne do hlowy, ſo dyrbjeſche tutón koſoch puſchcicž a ſam czekacz. Tón honacj halle dele ſlerža, jako běſche kraholz hizom ſchěſej koheſi wychóto.

* We Wrótkawju (Breslau) je w tuthy dnjach jene polſhestalétné holczo wulke ſpodžiwanje wubudžito. Je to džowka hujbneho wucžerja Grumzkeho w Gliwicach, kotraž, hacj runje je hiſheje tak mlođa, tola hizom wubjernje na klavéru hraje.

* Njedalo W y d g o ſ c z a (Bromberg) w Pruskej mějachu 9. decembra taſki hněhový mječel, ſo bě na kmiňskej železnizu czah w hněh těžazj wostał.

* Knjes ſ Wolf nad Kſchischo wom je tato ſwoje ſublo, kaž wrótkawſke nowiny pišaja, wěſtemu knjeſej ſ Opel w Draždjanach pschedaſ.

* W Schlettawje (w Sakſkej) je ſo 13. decembra ſchěſej domſtich wotpaliſto.

Mudančka.

51. Žónſka ſym a tola brodata,
Młoda ſym a tola bělkoſata,
Wjele nimam we hlowy,
Cjim paſ wjazh na hlowy,
S tym ſo ſakitam,
S tym ſo wobaram,
Hdyž nje do fahrody pōſcjetu,
Tam najſterje wſhifto ſezeru.
(Wuhudanje přichodnje.)

W u h u d a n j e ſ č. 49.

50. Hdyž liſčku ſatſela, panje na koſimatý vol.

Cyrkwinske powjesče.

Křejeny:

Michałska cyrkej: Jan August ſwidojeneje Muzykowej w Delnej Rínje njem. ſ. — Koſla Emil Richard C. F. H. Steudt, rycerkublerja nad Vaſoñzu, ſ. — Berth,

Hilgħjeta, F. W. A. Krügarja, wobhplerja na Židowje, dž. — Maria Bertha, C. A. Wernerja, wobhplerja na Židowje, dž.

Podjanska cyrkej: Franziska Bertha, Franzia Pöhle, ſchtryparja na Židowje, dž. — Katharina Madlena, Jana Klara, kublerja a ryktarja w Čeimerizač, dž. — Maria Klara, C. A. Pſyka, ſchewza w Budyšinje, dž. — Maria, Jurja Žofia, korezmarija w Něwbezach, dž.

Zemrječi:

Džen 26. novembra: Jan, Jana Wehle, 1. wucžerja na Židowje, ſ., 5 l. 2 m. — 2. decembra: Jan Pjetſchka, živnoſejer w Nowych Čižhoñzach, 70 l. 2 m. — 7., Maria Bertha, C. A. Wernerja, wobhplerja na Židowje, dž., 7 d.

Čabi sakſko ſlezynskeje železnicy z budyskeho dworniſca.

Do Draždjan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h. 11 m.: pschipolnju 12 h. 50 m.*; popołnju 3 h. 33 m.* weczor 8 h. 21 m.*; w nožy 2 h. 26 m.

Do Shorela: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 11 h. 40 m.*; popołnju 3h. 25 m.; weczor 6 h. 54 m.*; weczor 9 h. 24 m.; rano 12 h. 30 m.

*) Pschipolnjenje do a ſe Žitawy a Liberza (Reichenberg).
†) Pschipolnjenje do Žitawy.

Pjenježna płaćizna.

W Lipſku, 18. decembra. 1 Louiſd'or 5 tolér 15 nſl. — np.; 1 połnowojazh čerwony ſloty abo dukat 3 tol. 5 nſl. 4 np.; wiſte bankowi 86 1/4.

Płaćizna ſitow a produktow w Budyšinje 13. decembra 1862.

D o w o z :	Płaćizna w p ř e r e z k u					
	u a w i k a c h ,			n a b u r s y ,		
6301 kóreow.	wyšsza.	nížsza.	ſrjedžna	najwyšsza	najnížsza	
Pscheiža	tl. nſl. np.	tl. nſl. np.	tl. nſl. np.	tl. nſl. np.	tl. nſl. np.	5 12 5
Nožka	3 22	5	3 15	3 20	3 25	3 20
Ječmen	2 20	—	2 10	2 15	2 22	2 20
Wona	1 22	5	1 15	1 20	1 22	1 20
Gróč	4 15	—	—	4 10	4 15	4 10
Woka	3 5	—	—	3	3 5	3
Rjepit	8 10	—	—	8 10	8	5
Faſh	6 10	—	—	—	—	—
Hejduscha	4 10	—	—	—	—	—
Bjerny	— 25	—	—	20	25	20
Kana butry	— 18	—	16	17	—	—
Popaſkomy	4 5	—	—	4	—	—
Bent. ſyna	— 23	5	—	20	—	—

Spiritus płaćeſe w čera w Barlinje

14 tl. 12 nſl. a 15 tl. — nſl.
repitow woli (njecjisceny) 14 tl. 15 nſl.
(Cjisceny, kaj ſo w Budyšinje pschedawa, je ſtajnje něhdej 1 1/4 tl. držſphi.)

N a w ě s t n i k.

Sjawny dżak.

Wysokoż dostojejnej hłownej konferenzy herbskich kl. duchomnych so f tym najwutrobnischi dżak wuprapi, so wona nam psches herbske lutherse knihowne towarzstwo njeleko też herbski bibliiski pucznič podawa, kaž to njemiska duchomńska konferenza hizom njekontakte ljeta f njemiskim bibliissim puczničom cžini. Wola mojego pscheczelstwa w Gersdorfu bym widził, kaž lubo jum ton pucznič je. Moj wuj mi prajesche, so nochzyl žadny dżen bes teho pucznička bęć, f kotrehož je hebi hizom husto runje ton troscht čerpal, tiz jemu runje nisný biesche. Tam maja jón niz jenož hospodarjo, ale też khubzi czeładnič. Jich wotrocž mi prajesche, hdź je lieto nimo, dha bym psches bibliiski pucznič kaž hamo wot so telko schpruchow naukuńcy, hacž ma lieto dnjom. Kraſna wiez je, wschiednje ſrijodku f Božego ſłowa dostawacž.

Jakub Nobel.

Star a wota f drasty wsata so najrijenšho f nowa pschihotuje pola Indingera na blejchach psched garbarskimi wrotami.

Drzewowa aukcia

na maleſchanskim revere.

Pondzeli 29. decembra t. l. pschipolnju wot 1 hodziny budże so na strožanskiej holi něhde 20 kloſtrow twierdych a něchto krótkich pjenkow na pschedzowanje pschedawacž.

Sach ſa.

Dželba kłojnowych żerdzow je w zylym abo po jenotliwych wotkželenach na pschedan na kuble cžo. 4 w Onbrawz̄y pola Barta.

Gajazn

Kupuje w zylych hoitwach, kaž tež jenotliwie a płaczi nětko sa pěknego, franko do Budyschinia pschinjeſeneho ſajaza **18 nſl.**

L. Unger,

klubukat a swérinokupz na ſmutskomnej lawskiej hazi w Budyschinie.

Kurotwje

Kupuje a płaczi sa por pěknich kurotwjow nětko 12-15 nſl.

E. Unger,

klubukat a swérinokupz w Budyschinie.

Za pschispolnam, so bym kózdy ſchitwostek w Lubiju pola tamnischeho buschkwjerja Heinzy.

Łe prjódstejazym hodam porucza so cžesczenym Sserbam a Sserbowkam derje ſrijadowanu a wjele wopſchijazym

ſflad

juwelowych, ſlotnych a złebornych tworów

Korle Reichi

pödla radneje kheže,

tiz tež woſebe wulki wubjerk ſlotnych recjazow fa nje- wiesty, f cža ſzinikam a broſcham poſticza a hewak tež jara rjane a ſpodobne: vjerschzenje, broſche, boutons'y a naruczniki pschedawa. Poſluzenje je sprawne a pla- cijna wščitkich węzow jara niſta.

Korla Reicha.

Porzelanmolek

Rob. Möchel

w theatru w Budyschinje

porucza cžesczenym Sserbam a Sserbowkam naj- podwołnischego porzelanowe ſchalki, taſte kloſtejowe khan, talerje a t. d. se herbskimi napismami f kwaſnym daram, f Božemu dželcu, f narodne- mu dniu abo hewak f wopominiecu.

Wſchitko tuto ſudobje je f dobrym ſlotom (niz f fabrikſkim) poſtoſene a płaczi jena ſchalka 10 nſl. a wjaz. — Mjeno nje- wiesty a nawoženje na ſchalki a t. d. so po žadanju borsy wobſtara a hewak tež wſchitke druhe herbske napismi po ſtarym a nowym herbskim prawopiszu, kaž hebi to ſchtō žada.

Hacž dotal je porzelanowe ſudobje se złe- dowarzymi napismi doſtač: Lubej hospoſy. Hſopdarjej. Dar pscheczelstwa. A wopominjenju. Na kwaſ. Pij dolho f njeje. A narodnemu dniu. Mało, ale rady. Wſmi sa lubo. Lubej nje- ſeże. Lubem ſawožen. Męj so derje. NB. Po krótkim cžazu budże tež porzelanowe ſu- dobje fe wschelakimi rjanymi herbskim ſchitewka mi f doſtaču.

Khwalobnje ſnaty a psches ſwoje hojaze ſtuk- wanje dopofasany **bróſtſyrop** je ſaſo t doſtaču w hrodowskej haptuz̄y w Budyschinje.

Němski Phönix,

wóhensawěsczaze towarzwo w Frankfurcie $\frac{1}{2}$.

Sakładny Kapital 5½ milliona schěsznakow.

Sawěsczenja pola tuteho towarzwa wobstaraež, je stajne hotowy

pschekupz **Siems,**

firma: **J. G. Klingst Nachfolger** w Budyschinje
na bohatej haſy čzo. $\frac{86}{24}$.

= Sa hodownj ſwiedzen. =

Róshynki punt po 48—56 np. | Nlandse punt po 90— np.
Korinthyn = = 45—50 np. | Žokor = = 48—60 np.

Pſchenečnu muku № 1. 18 nžl. № 0. 22 nžl.
abo hachtl (měrzu) $10\frac{1}{2}$ a $13\frac{1}{2}$ nžl.,
nowotolczene forjenje

porucza

J. G. Klingst Nachfolger

na bohatej haſy čzo. $\frac{86}{24}$.

Najrjeńschi pſchenečnu parnu muku
najlepſche dobroſcze porucza najtunischo

August Pötschka na bohatej haſy.

Ssuehe droždže

ma stajne czerſtwe na pſchedan

August Pötschka na bohatej haſy.

Najlepſche nowe Sultania, Clemé a Cisméróshynki,
nowe najlepſche Korinthyn (male róshynki),
nowy gennesiſki citronat,
nowe wilke ſłodke a horke mandle,
najwubjernischi forjenſki woliſ,

iąz tež pječzum zdrov a stajne nowotolczene forjenje porucza najtunischo

August Pötschka na bohatej haſy.

Takò najtunische zwęczenje
wo jstwach, dżelatnach, salach, hródzach atd. po-
ruczam ja
pinafinowe lampy.

Takie najmniejsze (5linioste) pschedrejają w hodzinie
sa $\frac{2}{3}$ np. zwęczenia, większe 5linioste sa 1 np.,
10 linioste so $1\frac{1}{2}$ np. a maja jara jaźne zwętto.
Też może so pschi moich lampach foten nalożec
a mam je ja we wulkim wubjerku na pschedan.

W Budyschinje na żitnej haſzy čo. 52.

Herrmann Rachlitz, Kempnarski
mischt.

Włoske worjechi wot Rheina,
wjetsche a lepscheho ſłodu, dżili tudomne, a tola też tak
tunje, dosta a porucza lubym Sserbam

W Budyschinje na herbskiej haſzy, hdzej dwaj mu-
raj a dwaj selenaj ſchomikaj psched durjemi ſtejtaſ

J. G. F. Niecksch.

Wschitke družiny najlepszych pschedencjnych
muſkow, ržane je muſki, pizne je muſki a
w otrubow porucza po najtunischich placzisnach
k dobrocziwemu wobledzbowaniu. — Pschedawanie stanje
so tak derje w moich kłamach na ſamjeńcej haſzy čo.
567 w Budyschinje, kaž tež w moim mlynje w Hajnizach.

P. L. Kapler.

Najtunischu
pschedencju muſku
porucza
K. Stosch.

Nowe roſynki, korinth, mandle, czerstwy
citronat, najlepsze korenje wschitkich družinow,
wſchelake forth pieczoneho zokora a t. d. porucza

K. Stosch.

Ssuehe droždje

Snateje dobroſeże ma wſchēdnie czerstwe na pschedan

K. Stosch.

Negus, ſymny a cizophy,

blesku po 8 nſl.
Bischofſchenza, ſotkpoſhylnaja, a
pschedawam k domojwaczu abo k piczū w mojej wino-
wej ſtwe.

W Budyschinje na herbskiej haſzy.

J. G. F. Niecksch.

Vino. Woprawdzie wina
wschitkich družinow,
jara dobre a tunje,
czerwene a biele, w

cžwizach a bleschach, khanu po 8 nſl. hacj 20 nſl., bles-
chu po $7\frac{1}{2}$ nſl. hacj 1 ll., pschedawa ſ kłamow a
wüşcheinuje w ſwojej winowej ſtwe, wo kotrejz prawej
bohate wophtanje naſpodwolniſho proſh.

W Budyschinje na herbskiej haſzy.

J. G. F. Niecksch.

Ssuehe droždje

wóſebneje dobroſeże a po kotrejz ſo ſtajnje derje
hiba, ſu pola mje wſchēdnie na pschedan. Też pscheda-
wam wſchitke kłamarſke twory, kotrej ſu kſchtrzy-
lam trébne na najtunischu.

J. G. F. Niecksch na herbskiej haſzy.

Wſchitkim kłamarjam we wokolno-
ſeji, kij ćzeda moje wóſebje ſylne ku-
che droždje pschedawaj, dawam ja, je-
li jich jenož uſkał wjese w zylym psched-
rejają, wóſebny dobytk a proſchu wo
prawje ſażne ſkaſanje.

W Budyschinje na herbskiej haſzy k dwemaj
muromaj.

J. G. F. Niecksch.

Wupſchedan!

Dżelbu ſwubjeranych ſmuhatych wołmjeniſchow k
ſukniam mam ja netto pod radnej kłaju ſ napſchedza
wojerſkeje kłowneje ſtraže po tak tunjej placzisnje na
pschedan, hacj mje ſameho kłoschtuje.

J. G. F. Böſchel.

August Scholta,

czasznikar

na
žitnych wiſach

w Schlemarjez kłęgi čo. 228.
porucza wſchitke družiny czasznikow (ſegerjow) po
najtunischich placzisnach. Też ſo wſchitke czasznik
po najwyschej placzisnje ſamienjeja a hewal ſo te
ſame tež pola njeho tunjo a derje porjedzeja.

o poczeſcowanjom

August Scholta.

■ Czeſczenym Sserbam ja wóſebje k na-
wiedzenju dawam, ſo ja herbski ryču a ſo
może ſo teho dla kogdy pola mje herbzih dopo-
wiedaeſ.

A. Scholta.

Rosynfi punt po 40 np. porucza

W mojej
winowej św. wě

porucząm

biele wina	blesku po	8 nſl.	hač 1 1/3 tl.,
czerwene wina	- -	10 nſl.	- 1 tl.,
siódme wina	- -	12 nſl.	- 20 nſl.
negus czopły	- -	10 nſl.	
bischof	- -	12 nſl.	
Champagnske	- -	20-25 nſl.	hač 1 1/3 tl.

Jan Wannack.

Częsczenym Sserbam Budyschima a wokolnoscie
porucząm swoju

woprawdžitobajersko-piwo- wu a winowu św. wě

z dobrociwemu wobledżbowaniu.

Sprawne poſłuzenie, kaž tež tanju placisnu móžr
tōzdemu ſlubicž, kij mje wophta.

Jan Wannack
na ſchulerſkej haſy.

Poruczenie.

Częsczenym Sserbam Budyschima a wokolnoscie po-
rucząm swoj ſkład cjszczaných a barbiených platorowych
a barwianých tworow z schorzecham, rubischam, ſu-
kniam atd.

Tež cjszczę ja wokmiane a połwokmiane
wěžy, jako mohair, muželin, thibet a lüster.

Wo dobrociwe wobledżbowanie proſy
E. Mendel, barbařski miſchtr
na kamjentnej haſy.

Zenož w opradžith pschedawa hojazh bělň
brut-syrop G. A. W. Mahera we Brötſlawiu,
poł blesche 1 tl., běrlbleſche 15 nſl. Heinr. Jul.
Lineka, w Budyschinje, ſadu wulſeje zyrkwe cjo. 335.

Tym, kotsiž ſebi Sserbske Nowiny psches poſt pschi-
njeſez dawaja, ſ tutym najpodwołniſcho z namjedženju da-
wamy, ſo budža netko Serbske Nowiny ſtajnje hizom ſo-
botu rano na poſtach z dostacju.

Nedafcia.

Jan Wannack

na ſchulerſkej haſy.

Möblowy magazin Augusta Jannascha

na bohatej haſy čdo $\frac{7}{4}$ po 1 ſthodze ſ napschecja hotela z
winowej ficezi

porucza ſwoj bohath ſkład derje a po modze dželanh
wězow, kaž tež wſchelake družiny rohožnych ſtolzow (Rohr-
ſtühle) pod ſlužbenjom nojtunisich placisnow.

August Jannasch.

Sserbske lutherſke knihowne towarzſtw.

Saplačenja ſa roſpschedate towarzſtowe knihi, kaž
tež pschinotki ſobustawow a dobrowolne darh móžga ſo-
wetsche je po ložnoſzie dla knieſej pschekupzej Stoshej
na ſnuteſkomnej lawſkej haſy w Budyschinje z wobſtar-
nju do nasheje poſkładniſzych wotedacj.

W Beſchawje pola Hodžija 15. decembra 1862.

Petr Smola,

poſkładnik ſerbskeho lutherſkeho knihownego towarzſta.

Čjawný džak.

Dokelž je ſo nam po wöhajowym ſchłod-
wanju, fotrež naž 30. novembra potrjechi, wot
barlinſkeho wöhensawesjažebo towarzſ-
ta, pola fotrehož běchmy ſawescili, vjenjeſne
ſarunanje tak rucze a z nashej poſtej ſpokojnosczi
doſtato, dha prajimy ſa to ſwoj wutrobný džak.
Weszebie džakujuemy ſo pak a gentej ſpomnjeneho
twarzſta, z redaktorej a knihi kupzej Smolerjei
w Budyschinje, ſa wſchu dobru radu a pomož w
tutej naležnosći a móžemy jeho ſ dobrym ſwědom-
njom wſchitkum wě wohensawesczenſkim nastupanju
porucicž.

W Kubſchizach, 17. decembra 1862.

Petr Wehla,
August Guda,
Korla Lehmann,
Petr Hetman.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Now. při bohatych wrotach wotedad, płaci so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaci 6 np.
Štwórlétta předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósce 7½ nsl.

Číslo 52.

27. decembra.

Léto 1862.

W opriječe. Ktawejdenju. Swětne podawki. — Lubym Sserbam. — Ze Serbow: — S Budyschma. — S wojerowskoho wotrjeſa. — Hans Depla a Mots Tunka — Přilopk. — Hudančka. — Cyrkwinske powjesće. — Čahisakskošlezynskeje železnicy z budyskoho dwórniča. — Pjenježna płacizna. — Spiritus płacęše w Barlinje. — Nawěštnik.

R a w j e d z e n j u.

Egi ſami czeſczeni woteberarjo Sserbskich Nowinow, kotsiž chzedža sa nje na přenje ſchtwörtlēto 1863 do předka placzic, njech nětko 66 np. we wudawarni Sserbskich Nowinow wotedadža. Egi, kotsiž ſebi Sserbske Nowiny psches post pschinjescz dawaja, njech tola njesapomnja, ſebi je tam ſkasacz. — Prusſkim czitarjam naschich nowinow hischeze pschiſpominamy, ſo ſo wot noveho lěta ſa Sserbske Nowiny w Prusſach žadyn ſchtempel wjazy placzicz njetrjeba.

Swětne podawki.

Sakſa. Radziezel Dr. Weinlig, kotrejž bě ſo 23. novembra do Frankfurta nad Majnom podal, ſo by ſo pschi wurdżowanju němskoho patentſkoho ſakonja wobdzelič, je ſo w tyhle dnjach ſažo do Dražđan wrócič. — S tamjentowuhlowych podkopów zwickauſkeje wokolnoſeže je w měhzazu oktobru 14,000 lowyjow, to je, něhdze 1 million 328,000 centnarjow kamejteho wuhla po železnizy wotwiesenyh. — W budyském hetmanſtvoje je ſo pschi poſlenim rekrutirowanju 1412 mlodych ludzi prijodſtajilo, ſ kotrejž bu 592 ſa wojersz̄y kmanych spōsnatych. Vjes nimi je ſo 68 wot woiertwa wukupito. — W lubijském hamtském hetmanſtvoje bě 1246 rekrutow, ſ kotrejchž 362 do wojakow wſachu. — S Freibergu a wokolnoſeže je ſo w tyhle dnjach 100 hewjerjow na puež do Ruzowſkeje podalo a je jich jedny ruzovſki ſastojnik ſa tamniſche podkopki pschiſtajil. — W Lipſku ſu někotsi ludžo w hromadu ſtupili, kiz chzedža Garibaldijej ſlěborny, pěknje wudžělany lawrinowych wěnz pôſlacž. — W Schönhedze ſu ſo 18. decembra Günthercz twarjenja, kaj tež wſchitke twarjenja pôdlaſkoho hofczenza wotpaličke. Wohén bě ſaloženy.

Pruſſy. Saſſkomeiningſkoſenachſki wjelwójwoda je rycerſkublo Ahrwolzy (Quolsdorf) njeſdaločo Niſkeje kupil. — Sañdženu ſobotu džeržeske kral ſe wſchěmi pryzami a wjſchimi generalemi dlěſche wuradžowanje

a je ſo w tutym pječja poſtaſito, kaj by ſo něhdze 50 lětny jubileum prusſeje krajneje wobory w pschiſhodnym lěče najlepje ſwojeſciz hodičk. Krajna wobora (Landmefu) je ſo injeniſzy, kaj je ſnate, w lěče 1813 ſaložila, jako prusſki lud pschiſzivo Napoleonej I. poſtaž. — Žako běſche hrabja Bernstorff ministerpschedsyda, porucí wón ſastojnikam ministerſtwa ſtronkownych naležnoſcior, ſo dyrbja wſchitke piſhma, kotrej ſo zuſym wjehčam a pôzlanzam pschiſpoſezelu, w němskej ryeži piſhane byč. To je ſo ſtało, ale wotmoſwjenja pschiſindjechu potom tajſe, ſo je ſpomnjeni ſastojniſy njeroymjačhu, pschetož kóždy zuſym wjehči piſhache někto tež w ſwojej ſamnej ryeži, niz pak w franzowskej, kaj bě to hewač waſchnie bylo. Nětcz̄i chi ministerpschedsyda je teho dla porucíč, ſo maja ſo wſchitke piſhma na zuſych wjehčow pětnej ſažo po ſtarym waſchnju franzowsz̄y piſacž.

Amerika. Franzowske knježerſtvo je pschedsydze Lincolnej wosjewiło, ſo ſo wjazy wo ſjednanje unioniſtow ſe separatiſtami pržowacž njebudze. — Unioniſtovo ſe separatiſtow ſ Fredrikburga wuſhnali a chzedža Richmond woblehnuč. — Wſchelake nowiny poſjedaja, ſo ſo Franzowſam w Mexikanské hubjenje doſči dže a ſo jim woszbeje khorosze jara wjese ludzi morja. General Forey, kiz je ſ Vera-Cruzy 800 wojoſow do Drizaby wjedč, je jich tam pječja jenož 220 ſtrowych pschiſwiede. — W Drizabje pobrachuje jara na zbrobie. Tak płaci ſo tam ſa jenu kotsiž 3 tolerje a ſa jene jejo 2½ nsl. a t. d.

Rakuš. Yako běhu psched wobsančenjem winskeje krajneje radu sapošlangu wobeju komorow na khězorski hród pscheprósheni, kholžesche khězor po sali woko a ryczesche s tym a druhim sapošlangu, kotryž psched swětom vjetšej waznoscje wuziva. Bes Polakami ryczesche won woszbie s hrabju Potockim a bes Čechami s Riegerom a Braunerom. — Pschedzha druheje komor winskeje krajneje radu, Dr. Hein, je sa ministra prawdy pomjenowanym a je w tuthy dñiach swoju nowu ſlužbu hizom nastupil. — W tych dñiach je jena deputacia rakuskih Sserbow do Wina pschischa, kolaž aže khězora proshic, so by ſo ta krajina, hđez rafusy Sserbia bydla, pod mjenem „Serbska wójwodina“ jako woszewný herbsti wokrej ſradowala, hđez by ſo psched wychnoscu a psched ſudom wchitko jenož s pomozu herbskeje ryče wuzinjalo. Tak je tam mjenujzý předyh bylo, ale potom ſu Madzarjo a p'sdžischi tež rakuske ministerstwo to tamníchim Sserbam ſkazyli a jim s madzarſkej a němſkej ryče wjèle wobceznoscze načili. — Minister Schmerling je ſo do Verony podal, so by tam jeneho wuja wophtak. — Měschczanska rada w Dželu (w Slavonii) je wobsanka, so ma ſo s měschczanskeje poſladizy k ſaloženju južnoſtowjanskéje wuzeneje akademije w Sahrjebe (Agram) 3000 ſchěznałow daricž. — Bamž Pius IX. je porjad, tak ma ſo 1000 lětny jubileum ſaloženja kſcheczijanstwa bes Šekowjanami na Morawje ſwjezicž, ſa dobrý ſpōsnal. Na Morawje ſtaj, kaž ie ſnate, ſkowjanskaj apothekai Cyril a Method bes tudomnymi Šekowjanami najprjodzby kſcheczijanstwo předowalaſi a tež boryš morawſkeho vjercha a jeho lud k kſcheczijanstwu wobrocicžo. A dokež je ſo to psched 1000 lětami ſtało, dha budze ſyke pschichodne lěto 1863 jako jubelske lěto na Morawje ſwjezene. Sapocžat ſtanje ſo na to waschnje, ſo tam ſe wſchěmi ſwonami ſe wſchěch wězow zyklu kraja zyku hodžinu ſwonja a potom woszne ſemšenje džerža. A dokež ſtaj ſ. Cyril a Method w měſeze Welehradze (Welehrad) najbole pschebywaloſi, dha počahnu tam w běhu pschichodneho lěta ſe wſchěch morawſkich woszadow putniki (Pilger) pod narjedowanjom swojich duchomnych, ſo běhu ſo tam w dopomjenju na wulke ſaſtužby ſw. Cyrilla a Methoda pomodlili. A dokež je ſo w Morawje kſcheczijanstwo tež bes Šekowjanami w Čechach, w Polskej, Wuherſkej, Schrowatſkej a t. d. roſſchérko, dha tež wot tam wjèle putnikow do Welehrada pschiczhnie. (Mochzedža někotři našich herbsti katholicki bratrow tež do Welehrada puczowacž a tam w mjenje Sserbow Bohu džak prajicž, ſo je kſcheczijanstwo, wot ſw. Cyrilla a Methoda na Morawje a w Čechach ſaložene, ſe tuteju krajow tež k ſužiskim Sserbam a to bes gvalta a krejpschelcza pschischko, předy hacž ſu je jim Němž wuzicž poczi-

nali? Sdobnje by bylo, hdy by ſo ſ najmjeniſcha ſ katholické ſtrony bes Sserbami něčto w tajém naſtupanju ſtało).

Italia. Garibaldi je na domojpuežu na kupu Kapraru a bě wónanjo hacž do Livorna dojēl. — W Turinje ſu jara ſa ſto wsali, ſo je pruſki krónprynz bamž Piusa IX. a předadovſkeho neapelskeho krala w Romje wophtak, k kralej Viktori Emanuele pak pschischof ujeje. Italsky teho dla w swojich nowinach khětro jara na njeho ſwarja. — General Lamarmora, kiz w Neapelskej kommandiruje, je ſebi hřeče 20,000 wojskow žadak, prajicž, ſo hewak rubježnikow a ſbezkarjow w tamních ſtronach pschewinjej njemože. — Nowy franzowſki poſlancz na rómskim dworje, wjerch Latour d' Auvergne, mějeshce wónanjo pola bamž audiencu. Pius IX. rjekný pschi tutej ſkladnosci, ſo je jara ſpokojny, ſo je jemu khězor Napoleon runje tajkeho knjesa ſa poſlanza poſtak. — (Latour d' Auvergne ſteji mjenujzý na tej ſtronje, kolaž aže, ſo by bamžiſtvo pschi mož wostało.)

Franzowska. Khězor je bohatého pjenježnika Rothſchilda na jeho kuble Ferrièresu wophtak. K čeſci tajkeho woprtanja bě Rothſchild wulku a pschinnu hoſežnu wuhotowal, předy bu pak w jeho tamníchim lěgu wulka hoſtlu wotdjeržana, na kotrejž bu psches 2000 truchow wſchelakeje ſwériny ſtěleneje, bes druhim tež 800 fasanow. — S Mexikanskéje je powięſcž pschischa, ſo ſu tam Franzowſo město Tampico wobhadzili. Mexikanke wóſko bě je wopuschicžilo, jako ſo Franzowſo poſchiblizowachu. — Jendzelski poſlancz je franzowſtemu knježestwu wosjewil, ſo aže jendzelske ministerſtvo Gricham ſoniſke kupu wotſtupicž. (Tute, wot Grichow wohydlene kupu ſtejachu hacž dotal pod wychim knježtow jendzelskeje kralowej). — K nowemu lětu aže khězor Napoleon pječa proklamazu wosjewicž, ſe kotrejž ludzom měr, poſož a wſcho derjehicze ſlubi.

Ku ſow ſka. Dotalny statny ſekretar Reutern je wot khězora ſa ministra finarzow a dotalny statny ſekretar Golowin ſa ministra ſjawneho wuzenjstwa pomjenowanym. Wobaj ſtaj ſpomnjenej ministerſtvo hizom nimale lěto wobstaraloſi. — Khězor ſe swojej ſwójbou hiſhceje pschezo w Moskwe pschebywa a namala tam wulkeho ſpodobanja. Moſcowſke ſemjanſtvo aže ſo teho dla ſ tej proſtrow na njeho wobrocicž, ſo by wón ſ zyka w Moſcowje bydlicž abo tam tola kózde lěto dleſchi cjaž pschebycž ažyk. — Psches khězorski wukas ſu wſchitke, w Polskej hiſhceje wobſtejaze, konfiftazije horjescběhnjene. (W předadovſkich cjažach buchu mjenujz Polakam, politiſkich pschecſtupjenjow dla wotſudženym abo do wukraja cjeknjenym kubka wſate t. j. konfifeirowanie). —

We Warszawje ujeje ſudzenje, kotrej ſo tam nad

60 sbežkarjemi džerži, hiszceje skónczene a ſda ſo, ſo woni tak jara winowaczi njeſju, kaž ſ wopredka wudawachu.

Dokelž dotalnn ſhežorski naměſtnik w kawkaſſich krajach, wjerch Varjatinski, we Wilnje częſko khory leži a tež hiszceje najſkerje doxho khory wostanie, dha je ſhežor wulkonjaſa Michała ſa tamniſcheho naměſtnika pomjenoval.

Gričiſka. W bližšim čaſu ma ſo jendzelſke ministerſtwo wuprajic, hac̄ hže Gricham jendzelſkeho prynza Alfreda ſa krała dac̄, pſchetož Grichoo ſu jeho nimale jenohłbniſje muſmolili. — Franzowske nowiny ſhedža wjedzeč, ſo prynz Alfred ſ grichiskim kralom njebudže, ale ſo budje Gricham najſkerje badenſki prynz Wylem, ſ jenej rufkej prynzeſhnu blubjeny, ſa krała poruczeny a ſo ſu w tym jendzelſke, franzowske a ruſkowske kniežerſtwo zyle jeneho wotmyſlenja.

Czornohorjenjo. Czornohorjenjo nochzedža ſebi lubic̄ dac̄, ſo býchu Turkojo pſches jich kraj wojerſtu dróhu warili, a dokelž chzedža ſebi to Turkojo ſ mozu wutwungowac̄ a ſu ſ pomozu wulſka tojku dróhu twaric̄ poczeli, dha ſu ſo temu Czornohorjenjo nětko ſ bronju w ruzi napſheržiwo ſtajili. Ale k žanej bitwie hiszceje pſchischiło nieje.

Lubym Sſerbani!

Paſenſ a paſenſpicze. — Pjanoscj a wopilſtwo. — Ich ſrudne a ſchódne ploidy. — Sjawné pſchedawanja (aufzüge a pſchedadzowanja). — Napominanije a proſtwa na lubych Sſerbów. *Wot H. W.*

Lubi Sſerbja! ſhtož je to, ſhtož hžm w předku prajík a wopomnił, prawje ſroshnił a ſpóſnał, budże ſo mnu lóhko to wotpohladanie ſpóſnac̄ móz, ſo tu pſchi tajkim pſchesmérnym paſenſpoſticiowanju a darzmotnym roſdawanju do ſupowarjow (ſadžerjow) na drjewowych aufzijach pſchedawarjam wo to czinic̄ nieje, częſko ſahręc̄ a pſched ſafymienjom wobarac̄, ale ſo je tu zyle druhe wotpohladanje, na kotrež ma tajke paſenſwudarjowanje hic̄. Wy lóhko ſroshnicze, kajke ma tajke paſenſ naſkožowanje wotpohladanje a na čo to ſamo dze: paſenſ w hlowje wſhak pohanja a czéri; paſenſ pomha pſchedadzowanac̄ a czini k lubu — wo prawdze niz k ſchodzi ſa thch, kotsiž ludžom na ſwoje drjewo, je pſchedawajzh, pſchedadzowanac̄ dawaju, ně! — ale ſjawnje tym k najwjetſchej ſchodzi, kotsiž wot paſenſa ſkurjeni a njeſtróſbeje hlowy, haj! ſzanno pjeni na nje ſadžeu a ſo pſchedadžeu. Ščto potom te ſežewki teho ſu, njeſtrébam hakle prajic̄. Někotryž kuli widži na ſajtra, hdž je hlowa ſaſy czista, ſo je ſo pſchewdał, ſo je ſa drjewo wjazy dał, hac̄ je wi-

noſte. Wón ſo miessa, hněwa a kaje, — ale to jemu wſho nježo njeponha, na poſlědku dyrbí tola, ſhtož je ſadžił, placzic̄.

Se ſrudobu hžm huſciſiho ſklyſhceč a ſhonič dyrbiał, ſo ſo tajke hrſne naſkožowanje paſenſa pſchi pſchedadzowanach na drjewa na wulſkich kublach, poſtakim wot ludži a muži ſtawa, kotrymž to pſchi jich ſamóženju hewal tric̄ba nieje, kotsiž dyrbjeli wjazy ſdželanoscje, wjazy hředomnia, wjazy hſcheczijskſeje myſle a lěpsche, ſmilniſche wutroby měcz; pſchetož tajſe ſalhadzhenje pſchecziwo hñdym, wbohim ludžom je na woprawſke thranske a bjesbožne! — Tola ſo njebych pſchetož ryčzał, kaž bých nježo ſe ſhonjenja a wſhédneho ſiwenja njeſedžał, hac̄ runje tajſim „drjewowym pſchedadzowanjam ſ paſenſom na wſach“ dalscho ſteju, hac̄ někotryž kuli, kij ma powołanie k temu, bjes pohladanja na parſhonu ſo ſa tajſim njeſcheczijskſim waſhniom wobhonięc̄ a ſjawnje pſchecziwo temule njeponcińcej pređowac̄, dha hžu tola tu na nětoſtre tajke njeſadžne pſchekady ſ njeſadowneho čaſha poſpomnic̄. W jenej wſy pſchedawasche ſo drjewo na pſchedadzowanje. Pſchi tym bu paſenſ, we wulſkej, mnohoſhansſej brjuchatei bleschi hñdom ſobu wonwathy, do ſupowarjow (ſadžerjow) darmo naſiwaný a roſdarjowaný. Jako běſhe přenia, wulſka blescha wſcha a proſna, poſta ſaſtojniki wotroc̄ka domoj ſ tej poſužnosću na ſwojeho knesa, ſo dyrbí tež hiszceje tu druhu wulſku bleschu ſ paſenſom won poſlaci, ſo pſchedadzowanje monajko doſc̄ dze. Druha wulſka blescha bu pſchinjeſena a ſ nowa a dale pite. Tak běſh ſo někotři ſadžerjo pſchi tym tak hřebloſce napili a wopili, ſo dužy domoj do ſwadž pſchindžechu a ſo w pjanoc̄eji pjerichu.

(Skónčenje.)

Ze Serbow.

S Budýſhina. Sſerbſke lutherſke knihovne towarſtvo ſylnje na ſobustawach pſchibjera a ſu woſady, w kotrychž je hžom 100 ſobustawow a wjazy. — Sſerbſke podjanske towarſtwo SS. Cyriilla a Methoda ſo tež wſhédne na ſobustawach pſchisporja a přenje čiſlo katoliskeho póžla wuſdže něhdže 12. januara 1863. — Sſerbſka protykla na leto 1863, kotrejež je ſo 3000 ekſemplarow čiſhcečko, je nimale roſpřchedata a dže towarſtvo Maccizi ſſerbske teho dla w tutych dnjach nowy náklad tuteje protykli čiſhcečez dac̄. — Šchalki ſe ſerbskimi na piſham a, kotrychž běſhe porzelanowy molek a fotograf M. v. Chel w Budýſhine hřetru licžbu wudžek, ſu ſo hac̄ do někotrych zyle roſpřchedale a wón džeka nětko ſe wſhēj pilnoſcju, ſo by jich

sterje lěpje sažo něčhto hotových měl. — Prědowanje, kotrež je hodžijsli k. farar I. m i s h pšchi skladnoſci Gustav - Adolfskeho ſwiedzenja w Porschizach djeržal a potom w 2000 ekſemplarach čiſtcez dal, je ſkoro do čiſta roſebrane, a bibliſki pucznik wot klufschanskeho k. fararja Kaniga w naſkadje ſerbſkeho lutherskeho knihowneho towarzſtwia w 2000 ekſemplarach wudath, ſo tak ſylnje kupuje, ſo budje naſtekerje w krötkim čažku wſchón roſpſchedat.

S Buduſchina, 23. decembra. W ſandzenych dnjach je ſo tu težlo ſněha naſčko, ſo many dženža dobru ſancju ežeč. Mědžno je, ſo nětko khrvili ſymny

čaž wobkhowamý, dokelž je ſo wětr bôle wot poſnožy wobrocžil, ſchtóž tež by naſlěpje bylo; pſchetož mjerſnjenje, hdyz je ložke, ſo nam pſchezo lěpje ſubi, dyžli mokre, khlodne wjedro, kaž je w poſlenim čažku mějachmy.

S wojerow ſkeho wofrjeſa. Wot noweho lěta budje we Wulſkih Sdžarach poffiſka expedicia ſakozem. Tež powjeda ſo, ſo budje w bližším čažku jěſný poſt bjes Wojerzami a Kamienzom wotewrjený, kotrež budje pſches ſkulow jěſzicž. Hervak chzedža wjedzeč, ſo budje pſchichodne lěto we Wojerzach telegraſiſka ſtazia ſakozena, katraž pſches Hród k dale do ſwěta pónđe. (H. W.)

Kak

rozom

Hans Depla

wotřitaj

a

a

Mots Tunka

ludži pódla

* * *

škréjetaj.

Mots Tunka. Garibaldi je w Eſerbach!

Hans Depla. Njerzej tola taſle blady, Mots; wſchalo nowiny vižaja, ſo je na pucju na kupu Kapraru.

M. T. Nô, ja ſym tu wěz hinał ſkyschal.

H. D. Šchtó dha pak tola ſažo maſch?

M. T. Hlaj, ja věch wóndanjo w M-e ach, hdzej mi powjedachu, ſo tam Garibaldi kmotsi. Věſhe to nadobne pochoło a ſi wulkej brylu na nožu.

H. D. Ale, njechledowaſche jeho dale nichton? wſchalo džě wón hervak ženje ſam njeje.

M. T. Nô, ludžo praſachu, ſo jeho ſchera garda ženje njewopuſhči.

H. D. Hm, — ja byh teho wažneho paſhola tež rady wohladal.

M. T. To dži do B., ſnadž jeho tam ſa pje-nejž wohladach.

H. D. Aj, aj, dha to njemože tón pravý Garibaldi byh! Duž ſebi tež halle žaneje prožu njefcžinu.

Hans Depla. Hdyz ſo pſchasa hotuje, to je židžane živjenje!

Mots Tunka. Pſchezo drje tež už, laž wón-danjo ſkyschach.

H. D. Šchtó dha cji powjedachu?

M. T. Mi powjedachu, ſo ſu pſched někotrym čažkom w D. pſchazu hotowali, ale ſo jim wježni hólzy njejſu doſč w hódž byli a ſo ſu ſebi teho dla jeneho ſ M. pſcheprokyli.

H. D. Dha drje je to tak prawje židžaný a klinotath paſhok byl?

M. T. Naſtekerje drje; pſchetož věchu tam krónſki ſwěčník ſaſhvečíli, ſo věchu jeho lěpje widželi. Ale klinotath runje byl njeje.

H. D. Rak to?

M. T. Nô, wón ſebi předy wo wžy tolef požčif, ſo by tola trochu ſchcerkotac̄ móhč.

Mots Tunka. Dzīwne węz̄y jedyn tola dru-
hd̄y błyshči, hd̄y jedyn po kraju wołoko khodži; ale
schkoda, so jedyn wschemu njedorosymi.

Hans Depla. Schto dha by błyshčak? Ssnadž
mózu či tu węz̄ wuhudacz.

M. T. Iako ja wóndanjo nimo W. D. dżęch,
błyshčach tam, so jena stara žona k druhej talkle rycze-
sche: „Dwē ma hizom kędżo a hac̄ runje ma hubje-
nej nosy a je starý dosz̄, dha tola nětko sa mojej
hólzu běha, kaž droż̄, a by hódny był, so by jeho
něchtón s kijom wotehnak.“

H. D. Ale „droż̄“, kajke swérjo dha to je?

M. T. To wschak ja njewém a w słowniku to
słowo tež namakał njejszym!

H. D. Dha budžemoj so to W. D. podac̄ dyr-
bjec̄; tam je namaj tola najškerje wulcoža.

Přilopk.

* W Mužakowje je jedyn 9 lětny hólczež,
kij chze rad wołak bycz, pruskiemu králej, jako tón sa-
dzenu nashymu tam pschebywasche, tajskile list pôštał: „Najmikościowshi knies kralo! Hac̄ W y njechac̄ jeneho
wutrobiteho hólza k wojerstwu trjebac̄. Za chzu rad
wołak bycz a chzu W am zwérnje klužic̄. (Podpiszmo.)
Tutón list wubudži pola krala a druhich wożebnych
knježich, kij tam běchu, wjele wjehołoc̄e, král pak je
préstwu teho hólczeza wusłyschał a jeho na swoje khósty
do wojeriskeje schule w Annaburgu pôštał.

* W Budyschinje běchu 14. decembra wjeczor
wulke połnožne serja widzec̄, kotrež swoju móz tež na
telegrafie na to waschnje wopokaſachu, so so telegrafowym
grat po jich woli hibasche a so człowskej woli spjeczesche.
To szamo su tež w Draždananach a druhđe wobledž-
bowali.

* Do Barlina sczelu lětka jara wjele huž. Wón-
danjo bě tam na jenym dnju 19000 saršanyh huž
na torhoschczach a haſzach na pschedanii.

* Blisko Wina a bě so jedyn człowjek w pjanoſći
wjeczor na źeleſne wobloženie pschi ſelesniy zhnyk. Iako
bě tam khwilkı kędžak, padže na źeleſniu a to na fo-
liu. W bližšim wokomlnjenju pschedzje czah a
pschedzje teho człowjeka. Vóry potom jeho tam w
krwi ležu namakału a bě jemu wot koſezow prawa
ruka wotřenjena.

Hudančka.

52. Woſebne mi mjeno dachu,
Kaž najwysche w naſchim kraju je,
Haj, mje krala mjenowachu;
Schto pak na mnie kędžuje?
Žadny człowjek so mje njeboji,
Nichtón wo mnie njerodži;

A hd̄y s mozu wrjeskotam,
Braja, so ja wjedro pschipojdam.
(Wuhudanje přichodnje.)

Wuhudanje s č. 51.

51. Koſa.

Cyrkwinske powjesče.

Krčení:

Michałska cyrkej: Kora Ernst, Jurja Ssuschka,
khězherja a korezmarja na Židowje, ž. — Paulina Emma
Wilhelmina, ž. A. R. Franki, walmischtra pod hrodem, dž.

Podjanska cyrkej: Klara Gerscha, Jurja Bandž,
tachantskeho konſistorialneho registratora, dž. — Anna Sido-
nia, Jana Kubascha, wohyplerja w Khwac̄ižach, dž.

Zemrječí:

Dzén 11. decembra: Hana, rodž. Marcjinkę, njebo
Michała Wiczasa, wumjenkarja w Dobruschi, wudowa, 81 l.
— 12., Jurij Wiczas, wohypler w Djěchorezach, 29 l.
— 13., Maria, rodž. Kiec̄kež, njebo Kaschpra Holanka, wo-
hyplerja w Dobruschi, wudowa, 68 l. 8 m. — 14., Her-
man Gustav, Jana Sswory, pôlverniskeho dželac̄erja w
Budyšinje, ž. 6 l. 20 d. — Gerscha rodž. Kožorez, njebo
Jakuba Heinricha, wohyplerja na Židowje, wudowa, 78 l.
4 m. — Gerscha, rodž. Wiczasek, njebo Michała Hencža,
wumjenkarja w Gréchinje, wudowa, 52 l. — 16., Bertha
Hilžbjetka, ž. W. A. Kriegarja, wohyplerja na Židowje, dž.,
15 d.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje
20. decembra 1862.

D o w o z : 6215 kóreow.	Płaćizna w p̄erězku na wikačach,					na bursy,	
	wysza.	nizša.	srjedźna	najwyša	najnižša	tl. nfp. np	tl. nfp. np
Pscheniza	5 20	5 10	5 15	5 20	5 15		
Rožka	3 22	5	3 15	3 20	3 25	3 20	
Secimien	2 20	—	2 10	2 15	2 20	—	2 15
Wowl	1 22	5	1 15	1 20	1 22	5	1 20
Gróch	4 15	—	—	4 10	4 15	—	4 10
Wola	3 5	—	3	—	3 5	—	3
Njepik	8 10	—	—	—	8 10	—	8 5
Zaňk	6 10	—	—	—	—	—	—
Hejbushčka	4 10	—	—	—	—	—	—
Bjerny	— 25	—	—	20	22	5	20
Kana butry	— 18	—	—	16	—	—	—
Kopatskomy	4 5	—	—	4	—	—	—
Zent. zhyna	22	5	—	20	—	—	—

Spiritus płaćeše wčera w Barlinje

14 tl. 12 nfp. a 15 tl. — nfp.

rěpikowý woli (njecjisczeny) 14 tl. 15 nfp.

(Cžiſeženy, kaž so w Budyschinje pschedawā, je
staňje něhdje $1\frac{1}{4}$ tl. drôžſci.)

Čabi sakskošlezynskeje železnicy
z budyskeho dwornišća.

Do Draždjan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnia 9 h.
11 m.; połvipolnju 12 h. 50 m.*; popołnju 3 h. 33 m.*
wieczor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 26 m.

Do Shorelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnia 11 h.
40 m.*; popołnju 3 h. 25 m.*; wieczor 6 h. 54 m.*; wieczor
9 h. 24 m.; rano 12 h. 30 m.

* Přejízdníjenje do a se Žitawy a Liberza (Reichenberg).
† Přejízdníjenje do Žitawy.

Přejízna płaćizna.

W Lipsku, 22. decembra. 1 Louisv'or 5 toler 15 ngl.
— np.; 1 połnoważaż czerwony złoty abo dukat 3 tol.
5 ngl. 4 np.; winskie bankowki 85%.

Nawěstnik.

Do pokładničy Maćiey Serbskeje su dale płaćili: k. Sykora, kand. duchomnsta na Friedsteinje, k. Buk, scholastikus w Budysinje, na 1862; k. Buk, gmejnski przedkstejer w Zyjicach, na 1862; k. Bróska, farař w Krišowje, na 1862; k. Čabran, podwachmiſtr, w Radebergu, na 1862; k. Bartko, wučer w Nosacich, na 1859; k. Garbař, wučer w Minakale, na 1861; k. Imiš, farař w Hodžiju, na 1862; k. Kulman, wučer we Wojerecach, na 1862; k. Pjech, senior w Budysinje, na 1862; k. Rostok, wučer w Drječinje, na 1862; k. Probst, kubleř w Brézy, na 1862; k. Wjela, aktuar w Budysinje, na 1862; k. Wornač, kanonik a farař we Wotrowje, na 1862; k. Schmidt, podwyšk w Draždżanach, na 1862; k. Herrmann, tachantski vikar w Budysinje, na 1862; k. Mrózak, wučer we Wulkich Zdżarach, na 1862; k. Matica, kubleř w Lubušu, na 1862; k. Jakub, stnd. theol. w Lipsku, na 1862; k. Mróz, farař w Grunawje, na 1862; k. Łamanskij, professor z Pětrohroda, na 1862–63; k. Golč, farař w Rakocach; k. Łahoda, farař w Kholmje; k. Krečmař, wučer w Budysinje; k. Chociszewski, spisowar w Cieszynje, na 1862. (Prichodnje dale.)

Sichańska drzewowa aukcja.

Łetusche pschedawanie drzewa po ložach směje ſo na
połnoważaż dňiach:

Srzedu, 7. januara 1863 na kobjelskim reberu

w ólschowę a bręsowe dolhe hromadhy, kaž tež parcella
ſtejazeho kójnoweho ſchomowwe drzewa.

Schitwórk, 8. januara 1863 w Lemischowskim re-
běru ſlabé kójnowe wulšowansse žerdk. W lichan-
skim a ſahlowskim reberu w ólschowę dolhe hromadhy.

Chromadžinsa rano w 9 hodžinach pſchi wózciu
moſcie njeſdaloſto Lemischowa.

Wymienjenja budža na ſpomienymaj dňomoj wosje-
wjenie, tola ſo na to ſezbne cíni, ſo ma ſo ſchitwórk
džel kipnych pjenies a ležných pjenies na aukci ſamej ſa-
placicž. W Lichanju 26. decembra 1862.

Schöna.

W prijedkſtejazym hodam porucja ſo cjeſčenym ſer-
bam a ſerbowkam derje ſrijadowanu a wjèle wopſchijazh

ſkład

juwelowych, złotych a ſkłebornych
tworów

Korle Reichi

pòdla radneje fhěze,

fiž tež woſebje wulki wubjerſt złotych recjaſow ſa nje-
wjeſt, k ča ſníkam a broſcham poſtice a heval
tež jara rjane a ſpodobne: pjerſčezenje, broſche, bouton'sh
a naruečniſti pschedawa. Poſkluzenje je ſprawne a pla-
cijna wſtictich węzow jara niſta.

Korsa Reicha.

Jako najtunische ſwéczenje
wo iſtwach, dželařnach, ſalach, hródzach atd. po-
ručam ja

pinafinowe lampy.

Taſte najmjenſche (5liniojte) pschedrjebaja w hodžinje
ſa $\frac{2}{3}$ np. ſwéczenja, wjetſe 5liniojte ſa 1 np.,
10 liniojte ſo $1\frac{1}{2}$ np. a maja jara jaſne ſwětlo.
Tež móže ſo pſchi mojich lampach fotogen nałożec;
a mam je ja we wulkim wubjerku na pschedan.

W Budyschinje na žitnej haſhy čzo. 52.

Herrmann Rachlik, klempnarski
mistr.

Němski Phönix,

wohensawěſzaze towarzſto w Frankfurcie $\frac{n}{2}$.
Sakladny kapital $5\frac{1}{2}$ milliona ſchěſnakow.

Sawěſzenja pola tuteho towarzſta wobſtaraez, je ſtajne hotowy

pschedupz Siems,

firma: J. G. Klingſt Nachfolger w Budyschinje
na bohatzej haſhy čzo. $\frac{8}{24}$.

Barlinske wohensawjesczaze towarzstwo.

Saložene 1812.

Gakladny kapital 2 millionaj toleř. Tuto hžom 49 ljet wobstejaze towarzstwo bere sawjesczenja psche wóhnjowu škodu horje po niskich, ale twerdych prämijach, hžez sawjesczeny ženje nicžo doplaczowacž netreba.

Sawjesczenja wobstara a wschje wuložewania dawa

Wot 100 tl. sawjesczenja pod ſłomjanej tſiechu płaczi ſo ljetnje 18 nſl. abo tež mene, jele twarenja ſamotnje leža; wot 100 tl. sawjesczenja pod zyhlowanej tſiechu dawa ſo ljetnje $4\frac{1}{2}$ nſl. abo wjaz̄, ſa tym hač ſu ſłomjane tſiechi bliſke abo daloke. — Sawjesczenja móža ſo njetko na 10 ljet abo na krótki čas stac̄; ſtidož pač bōrsh na wjaz ljet sawjescz̄i, tón ſalutuje ſebi ſ tym wele penes, dokež thósty ſa pschiwolenje ſzudniſtwia, ſa ſchtempel a t. d. pschi weleſjetnym sawjesczenju wetsche nejſu, hač pschi jenoljetnym. W lječe 1860 bje pschi horla ſpominnym towarzſtwie ſa 95 millionow toleř sawjesczenjow. — Kózda, sawjesczenemu psches wohē ſczinena, ſchłoda ſo huydom ſapłaczi, tač bōrsh hač je po wóhnju twerdzie poſtaſena. — Agent ſebi pschi horjebraniu sawjesczenja ſa ſwoju prôzu nicžo nežada, a sawjesczenje hžom płaczi: tač bōrsh hač je ſo pola agenta ſapižalo, ſo ſo teho dla netreba na poliſu čzaſac̄.

W Budyschinje.

J. C. Smoler, wudawař Serb. Now.,
agent barlinskeho wohensawjesczaze towarzſtwia.

Wotzniokrajne wohensawjesczaze towarzſtw w Elberfeldze.

Saložene ſ kapitalom wot dweju millionow toleř, porucza ſo psches podpiſaneho i ſawjesczenju hibiteho wobſedzeniſtwia, jako mobilow, tworow, žnjow, žitow, maſhīnow a t. d.

Prämije ſu tunje a twjerde. Doplaczowanja ženje žane nejſu.

W wobstaranju ſawjesczenjow a i dawanju wscheho dalscheho wukasowanja je kózdy čas hotowý

W Klufschu, w oktobra 1862.

Otto Johu, agent towarzſtwia ſa Klufsch a wokolnoſc̄.

Porzellanmoleř Rob. Möchel

w theatru w Budyschinje
porucza čeſczenym ſerbam a ſerbowкам naj-
podwolniſcho porzellanowe ſchallki, taſke kloſeſe-
khan, talerje a t. d. ſe ſerblskimi napíſmami
i kwaſnym daram, i Božemmu džesežu, i narodne-
mu dnju abo hewal i wopomnježu.

Wſchitko tuto ſudobje je ſ do hrym ſlotom
(niz ſ fabrikſkim) poſloczene a płaczi jena
ſchalka 10 nſl. a wjaz̄. — Mjeno nije-
wiesty a nawoženje na ſchallki a t. d. ſo
po žadanju bōrsh wobstara a hewal tež
wſchitke druhe ſerblskie na piſma po ſta-
rhm a nowym ſerblskim prawopiszu, tač
ſebi to ſchtó žada.

Hžez dotal je porzellanowe ſudobje ſe ſlę-

dowazhymi napíſmami dostaž: ſubej hospoj. Hospodarzej. Par pschezelſtwia. K wopomnjenju. Na kwah. Pij dolho ſ njeje. K narodnemu dnju. Mało, ale radn. Wſmi ſa lubo. ſubej njeje. ſeje. ſubenu nawoženi. Alej ſo derje.

NB. Po krótkim čaſhu budje tež porzelanowe ſu
dobje ſe wſchelakimi rjantymi ſerbſkim
ſchtucekami i dostažu.

Fotografie

po płacziſnje wot 20 nſl. hač do 10 tl. derje džela

Robert Möchel
w theatru w Budyschinje.

Zenož wopradižith pschedawa hojazh **běly**
brost - ſtrop G. A. W. Mahera we Wrótklawiu,
poč bleſche 1 tl., běrklbleſche 15 nſl. **Heinr. Jul.**
Lincká, w Budyschinje, ſadž wulſkeje žyrkwe čjo. $\frac{2}{3}\frac{1}{2}$.

Zena sioſtwnia (Brieftasche) bu ſobotu 13. dec wot Budyschina hac̄ do Wjelkowa ſhubjena. W njej běchu wſchelake papierh a 2 tl. pjenies. Sprawný namakat chyb̄ wſcho pola J. Ponicha we Wulkim Wjelkowje wotedac̄ a te pjeniesy ſa m̄ta woblkowac̄.

Tamnu ſobotu je nechtón wſchelake porjeđane bla-
chowe hornýki na mój wós w hoſčenju k ſlotemu lawej
w Budyschinje poſožil. Ton, kotrejuž ſlufcheja, može je
pola inje ſaſo doſtac̄.

Wehla w Pomorezach.

Wobſankunjenje lěta.

Tak ſaſo lěto Božej hnady,
Moj kſcheczijano, k konzei dže,
O wopomin to a hladaj ſady,
Schto na tebi Boh činiš je;
Haj hladaj, luby kſcheczijano,
Hac̄ ſy we dobrym pſchibjerak̄
A hac̄ ty tola njeiſy hnano
S tym hréchom ſwoje zorth hnal.

Hlaj tebie je twoj ſbožnik wolač.
Tež tutto lěto k poſtuczi.
O derje, hdyz ſo njeiſy khowat
A woſtal w ſwojej hréchnoſci;
Haj derje temu, kothrž ſwēru
Puež wuſli ſa Jeſužom dje,
A woblkowa tu prawu wēru,
Hdyz tež ſo ſwēt jom' wuſiněje.

Th njevěſch, hdz Boh butje tebi,
Moj čłowęſe, ſwiatok pſchiwołac̄
A pſched ſwoj ſud cze ſadac̄ ſebi
A ſaſluženu ſbu czi dac̄.
Jich wjele, kotsiž lětſa ſtrowi
To lěto budža wobſankac̄,
Sa lěto budža hužom w rowi
Ssnadž dawno poſrjebanſ ſpac̄.

Hlaj wulka kročzel pſchego ſaſo
Je dokonjana k wěčnoſci,
Th bědiſh jara rucze, czaſo, —
Nětk hužom ſaſo dopjelni
Sso jene lěto Božej hnady
A Božej wulkej dobroty;
Duz tola, čłowęſe, hladaj ſady,
Budž Bohu ſa to džakomu.

Kak wjele jich we tutym lěcze
Tež jara cjezke potriechi,
Kaz w hrodach tak tež w khubej hěcze
Ssu frunde ſyliſy vlaſali;
O ſo czi bychu dopoſnali
To Božej hnadne khostanje,
Je džakomje ſ Božej ruki brali,
Kaz hdyz won ſczele wjeſelje.

Se starym lětom ſtara ſwada
Njech na wěczne wſchak ſwoj kónz ma,
A w nowym lěcze nowa hnada
Njech kózde ranje ſeffhadža,
Ach budžm̄ dobri, dha tež budje
To lěto dobre ſawěſce,
A ſekajmy ſo wſchitzy wſchudže,
Kaz bratſjo poſni luboſcze.

O Božo, daj ſo w nowym lěcji
To ſwjato ſlowo wot kſchiza
Tam pſchego hifchęze dale ſwěcji
Hac̄ do naſhōrſchoh' pohanſtwa;
Njech pak tež doma w woſznym kraju
To bojſke ſwětlo njehaſnje, —
Sdjerž tych, kiž khablač poſčinaju —
Njech kózdy hréchňik phta cze.

Sdjerž dale mier we naſchim kraju —
A wſchedny khlěb nam wſchitſim daj —
So khudži trabac̄ njetrebaju —
Slym khorosčjam k nam wobaraj. —
Tež poſklna naſchoh' kraſa ſ hnadu
A žohnui jeho kraj a dom,
Budž ſtajnje pſci nim ſ dobrej radu,
So može knjezic̄ ſ wjeſelom.

Czi, kotsiž pſches ſimjercz wotſal džeſa,
(Ssnadž bjes nimi tež budu ja)
Njech wěcznu ſbóžnoſci doſtanjeja
Pſches tebie luboř Šbóžnika.
A hdyz th junu pſchiudžesč ſ ſudu,
Šbudž th jich k wěčnom' živjenju
A ſhromadž jich tam k twojom' ludu,
Kiz ſbóžny je tam we njebiu.

A tak dha cjezni we Božim mjeni
Th lěto Božej dobroty;
Hlaj ſa pječ dnjow, dha ſwjeſeleni
To nowe lěto witamy.
Boh daj, hdyz tež je dokonjane,
So wot njoh' prajic̄ možem̄:
To bě tež jene lěto rjane
A poſne Božej' dobroty.

Petr Mloník.

Lym, kotsiž ſebi Šerbske Nowiny pſches poſt pſchi-
njeſez dawaja, ſ tutym najpodwołniſho k naſjedzenju da-
wamy, ſo budža netko Šerbske Nowiny ſtajnje hizom ſo-
botu ranu na poſtach k doſtac̄u. Nedafcia.